Mushuq Testamento

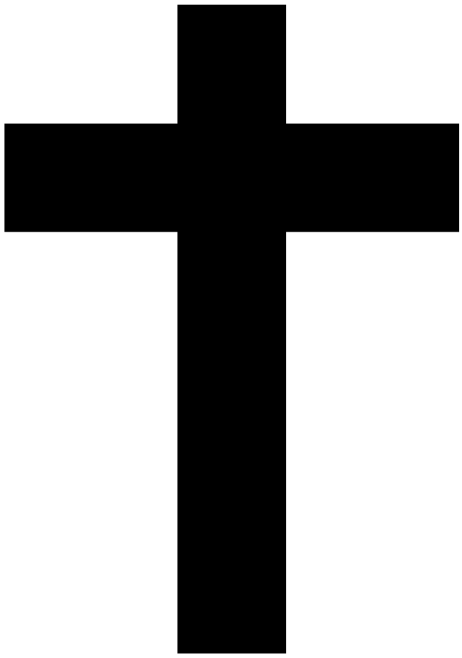

New Testament in Quechua, Lambayeque (PE:quf:Quechua, Lambayeque)

Mushuq Testamento

New Testament in Quechua, Lambayeque (PE:quf:Quechua, Lambayeque)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Quechua, Lambayeque

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Quechua, Lambayeque [quf], Peru

Copyright Information

© 2008, Bible League International. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Quechua, Lambayeque

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 30 Dec 2021
05704580-9dc6-511f-8a91-aead14f3eb5a

Contents

San Mateo 1
San Marcos 74
San Lucas 119
San Juan 192
Hechos 246
Romanos 310
1 Corintios 344
2 Corintios 377
Gálatas 396
Efesios 409
Filipenses 421
Colosenses 430
1 Tesalonicenses 437
2 Tesalonicenses 444
1 Timoteo 448
2 Timoteo 457
Tito 464
Filemón 469
Hebreos 471
Santiago 493
1 Pedro 501
2 Pedro 510
1 Juan 516
2 Juan 525
3 Juan 527
Judas 529
Apocalipsis 532

San Mateo
Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

San Mateumi Amitunchik Jesucristupa apustulnin kar, puriran Jesús yaĉhachikushanta uyakur, chaynulla milagrukunata rurashanta rikar ima. Mateuqami manaraq Jesucristupa apustulnin karqa, Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuq karan. Mateupaq masta intrakanarqa liyishunllapa San Mateo 9.9-13.

Kay librutami Mateuqa iskribiran Israel kaq runakunata intrachinanpaq Jesucristumi washamaqninchikllapa nir. Chaynullami iskribiranpis intrachikunanpaq Dyuspa shumaq rimayninqami tukuypaq nir (San Mateo 28.19-20).

Chaymi kay libruta liyir intrakayta puytinchik Jesucristo nasishanpaq (1.1–2.23), rimayninpaq (5.1–7.29; 13.1-52; 16.13–20.28), chaynulla tukuyta munamanchikllapa nir ima (8.1–9.38). Chaynullami intrakaytapis puytinchik imanu kruspi wanushanpaq (26.1–27.66), chaynulla wanur kawsamushanpaq (28.1-20), kay pachaman qashan shamuyanqa nir ima (24.1–25.46).

Kaykunami Jesucristupa ayllunkunaqa karan
(Lc 3.23-38)

1 Abrahampa, Davidpa ayllunmantami Dyuspa Akrashan Cristun Jesusqa karan. Chaymi kaypi rikachimanchik tukuynin unay rukunkunapaq, mayqankunami karan nirmapis. Kaynumi kaq:
2 Abrahammi Isaacpa taytan karan.
Isaac-shuypaqa Jacobupa taytan karan.
Nataq Jacobuqa Judapa, chaynulla ukninkunapa taytan karan.
3 Judaqa, Farespa chaynulla Zarapa taytan karan.
Nataq maman-shuypaqami Tamar karan.
Faresqa Esrompa taytan karan.
Esrom-shuypaqa Arampa taytan karan.
4 Aramqa Aminadabpa taytan karan.
Aminadabqa Naasonpa taytan karan.
Naasón-shuypaqa Salmonpa taytan karan.
5 Salmonqa Boozpa taytan karan.
Boozpa maman-shuypaqa Rahab karan.
Boozqa Obedpa taytan karan.
Nataq Obedpa mamanqa karan Rut.
Obedqa Isaipa taytan karan.
6 Isaí-shuypaqa mantakuq Davidpa taytan karan.
Davidqa Salomonpa taytan karan.
Salomonpa mamanqami wanuq Uriaspa warmin kasha karanpis.
7 Salomonqa Roboampa taytan karan.
Roboamqa Abiaspa taytan karan.
Nataq Abiasqa Asapa taytan karan.
8 Asaqa Josafatpa taytan karan.
Josafatqa Jorampa taytan karan.
Joramqa Uziaspa taytan karan.
9 Uziasqa Jotampa taytan karan.
Jotamqa Acazpa taytan karan.
Acazqa Ezequiaspa taytan karan.
10 Ezequiasqa Manasespa taytan karan.

Manasesqa Amonpa taytan karan.
Amonqa Josiaspa taytan karan.
11 Nataq Israelmanta kaqkunata Babiloniamanta runakuna prisur apayan chay tyimpuqa Josiasqa Jeconiaspa, chaynulla ukninkunapa taytan karan.
12 Chaymanta chaynu chay Babiloniaman prisur apayan chay tyimpu pasatinnaqa,
Jeconias Salatielpa taytan karan.
Salatielqa Zorobabelpa taytan karan.
13 Zorobabelqa Abiudpa taytan karan.
Abiudqa Eliaquimpa taytan karan.
Eliaquimqa Azorpa taytan karan.
14 Azorqa Sadocpa taytan karan.
Sadocqa Aquimpa taytan karan.
Aquimqa Eliudpa taytan karan.
15 Eliudqa Eleazarpa taytan karan.
Eleazarqa Matanpa taytan karan.
Matanqa Jacobupa taytan karan.
16 Jacobuqa Josipa taytan karan.
Josiqami Mariapa runan karan.
Kay Mariamantami Jesusqa nasiran. Jesustaqa, kanan nuqanchikkunaqa riqsinchiklapa Dyuspa Akrashan Cristun nir.
17 Abrahammanta-pachami paynin paynin kriyakaranllapa taytanmanta uk wamran, qashan chay wamranmanta uk wamran ima. Chaynumi katursi rukunllapakuna karan Davidkamanqa. Davidmanta-pacha chay Israelmanta kaqkunata Babiloniamanta runakuna prisu apashankaman, qashan karan uk katursi. Chaymanta-pachami qashan karan uk katursi Dyuspa Akrashan Cristun nasishankamanqa.

Jesucristumi nasiranna
(Lc 2.1-7)

18 Kaynumi Dyuspa Akrashan Cristun Jesusqa nasiran. Maman Mariaqami Josiwan parlashana karan kasarananllapapaq. Piru manaraq pulla punusha ima katinmi, Mariaqa ruriyjun rikariran Santu Ispiritupa pudirninrayku.
19 Chay runan Josiqami kusa allinla kar, Mariata ima pasashanpaq mana mayqanpis yaĉhananllapataqa munaranchu. Chaymi ashwan uyarala Mariamantaqa chiqanchakayta yarpuran.
20 Chaynu chiqanchakananpaq yarpusha katinmi, Dyuspa uk angelnin musquyninpi rikarir niran: “Davidpa ayllun José, ama manchakurchu Mariawanqa kasaray. Chaqa payqami Santu Ispiritupa pudirninrayku wamrakustuyanmapis.
21 Piru chay wamritu nasikutinqami shutichinki Jesús. Chaqa payqami chaynuqa shutiyan Dyuspa kaqninkunata uchanmanta washananpaq kashanrayku”.
22 Piru tukuy kaykunaqami pasaran Dyusninchik paypa rimaqninkunata intrachitin nishankuna kumplikananpaq. Chaqa kaynumi nisha kayaq:
23 “Manaraq runawan punusha
uk warmisitami ruriyjun rikarinqa.
Chaymanta wamrakurqami
wamrituntaqa shutichinqa Emanuel”. ✡
Emanuel nirqami intrachimayanchik:
“Dyusninchikmi nuqanchikkunawan” nir.
24 Chaymanta José punuyashanmanta rikĉhakurqa, Dyusninchikpa angelnin willashanta ruraran. Chaymi ashwan Mariawanqa kasararanna.

✡ **1:23** Is 7.14

25 Piru chaynu kasarashana karmapismi Josiqa Mariawan mana pullaqa punuranchu
chay punta wamritunllapa nasinankaman. Chaymantami Mariaqa wamrakusturanna.
Chaymi Josiqa wamritutaqa shutichiran Jesús.

2

Yaĉhaq runakunami ĉharan Jesusta aduraq

1 Jesucristuqami Judea lugarpi uk pwiblitu Belén shutiqpi nasiran. Chay tyim-
pupiqami Herodes gubyirnuqa karan Israel pwiblukunapiqa. Chaymantami kusala
yaĉhaq runakuna ĉharanllapa Jerusalenmanqa rupay iqamunanlawmanta. Paykunami
qullarkunata rikar riqsiq runakuna kaqllapa.
2 Chaymi kaynu nir tapukuranllapa: "¿Maypitaq chay Israel runakunapa gubyirnun
nasisha chayqa? Chaqa chay rupay iqamunanlawpimi rikasha kanillapa uk qullar
paypaq intrachimaqllapata. Chaymi shamusha kanillapa payta aduraq".
3 Chaynu nitinllapa uyaparmi chay gubyirnu Herodes chaynulla tukuyla Jerusalén
pwiblupi taqkunapis kusalata manchakur yarpupakuranllapa.
4 Chaymi chay gubyirnuqa niran tantakamunanllapapaq tukuy chay kurakunapa
mantakuqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. Chaymantaqa
tapuran:
—¿May lugarpitaq Dyuspa Akrashan Cristunqa nasiyanqa? nir.
5 Chaymi paykunaqa niranllapa:
—Judea lugarpa pwiblun Belenpi. Chaqa Dyuspa rimaqninmi kaynu niq Belén
pwiblupaqqa:
6 'Belén pwiblu, qammi chay Judea lugarpiqa,
takshala pwiblitu kasha karmapis,
kananqa kusala mas riqsikashana kanki
chay Judea lugarpi wakin pwiblukunamantaqa.
Chaqa qammantami uk mantakuq rikarinqa.
Chaymi payna kusala shumaqta kuytanqa chay Israel pwibluytaqa' nir.
7 Chaynu nitinllapaqa, Herodesqa mana mayqanpis yaĉhatinchu, qayamuran chay uk-
lawmanta kusa yaĉhaq runakunata. Chaymi paykunarayku yaĉharanna ima tyimpupimi
chay qullar rikariran nirmapis.
8 Chaymantami chay runakunataqa kaĉharan Belén pwibluman kaynu nir:
—Wakman rir puytishaykillapata tapukuyllapa chay wamritupaqqa. Chaymanta
tarir-shuypaqa willamankillapa, nuqapis rir aduranaypaq nir.
9 Chaynu gubyirnu willatinllapami, chay kusa yaĉhaq runakunaqa riranllapa. Piru
chay qullar rupay iqamunanlawpi rikashanllapaqa, naypanllapata riq ĉhurakaran.
Chaynu rirmi chay maypiĉhi wamritu karan chaylapi qasillaran.
10 Chaynu qullar qasillaqta rikarmi, kusalata aligriyaranllapa.
11 Chaymantami chay wasiman yaykur, rikaranllapa chay wamrituta chaynulla
maman Mariata ima. Chaynami paykunaqa qunqurikur aduraranllapa. Chaynulla
talqitanllapata kiĉhar, uruta, insinsyuta, mutkiypaqla mirrata ima quranllapa.
12 Chaymanta punutinllapami Dyusqa musquyninllapapi willaran Herodes
kayashanman ama tikrakananllapapaqchu nir. Chaymi paykunaqa Dyus nishanta
kasur pwiblunllapamanqa riran uklaw nantana.

Egiptumanmi Josiqa Mariawan wamranta alsakachiran

13 Chaynu chay kusa yaĉhaq runakuna rishana katinqa, Josipa musquyninpi Dyuspa
uk angelnin rikarir kaynu niran: "Sharir, wamrituta mamantinta apar utqar riy Egipto
pwibluman. Chaypi kidankillapa nuqa willashunayllapakaman. Chaqa Herodesmi
wamrata maskanqa wanuchinanpaq" nir.

14 Chaymi chaynu nitinqa Josiqa sharir, wamrituta mamantinta apar, chay tutalla riq
ĉhurakaranllapa Egiptuman nan riqta.
15 Chaymi chaypiqa taranllapa Herodes wanunankaman. Chaynuqami pasaran
Dyuspa rimaqnin unay nishan kumplikananpaq. Chaqa nishami kayaq: “Egipto
pwiblumantami qayamuray wamrayta” nir.

Herodesmi mantakuran wamrakunata wanuchinanllapapaq

16 Chaymantami Herodesqa chay kusa yaĉhaq runakunaqa ingañamasha nir kwintata
qukarqa, kusalata piñakuran. Chaymi mantakuran tukuyla ullqu wamritukuna ishkay
añuyjun, chaynulla manaraq ishkay añuyjun kaqkunata ima wanuchinanllapapaq
tukuyla Belén pwiblumanta kaqkunataqa. Chaynuqami kaĉhakuran chay kusa yaĉhaq
runakuna ima tyimpupimi Dyuspa qullarnin rikarisha karan nir willashanmanta
yaĉhar.
17 Chaynuqami pasaran Dyuspa rimaqnin Jeremías iskribishannu kumplikananpaq.
Chaqa niqmi:
18 “Ramá pwiblumantami kusala llakiyta,
kusala waqayta ima uyapakaran.
Chaynuqami waqayaran Raquel, wamrankunapaq.
Chaymi mana kunsulakaymatapis munaranchu,
tukuynin wanushana kashanrayku” nir.

Josimi Mariawan ima Nazaretman tikrakaranllapa

19 Piru Herodesqami wanuranna. Chaymi ashwan Dyuspa uk angelnin, José Egiptul-
lapi katin, musquyninpi payman rikarir kaynu niran:
20 “Sharir, wamrituta mamantinta apar, qashan riyllapa Israel pwibluman. Chaqa
chay wamrituta wanuchinaqkunaqami wanushallapana” nir.
21 Chaymi Josiqa sharir wamrata mamantinta apar riran Israel pwibluman.
22 Piru Josiqami yaĉharan chay Judea lugarpiqa Herodespa lugarninqa wamran
Arquelao mantakuyan nir. Chaymi kusalata manchakuran chay Judea lugarllaman
tikrakaytaqa. Piru Tayta Dyusmi musquyninpi Jositaqa intrachiran Judea lugarman
ama rirchu, ashwan Galilea lugarmanna rinanpaq nir.
23 Chaymi chayman rir ĉharqa, riran taq Nazaret pwiblumanna. Tukuy kayqami
pasaran Dyuspa unay rimaqninkuna kaynu nishan kumplikananpaq. Chaqa Jesus-
paqmi nisha kayaq: “Payqami nazareno shutinqa” nir.

3

Shutichikuq Juanmi chunllaqkunapi yaĉhachikuran
(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

1 Chaymanta uk tyimpu pasatinmi Shutichikuq Juan rikariran chay Judea lugarpa
chunllaqlla lugarninkunapi.
2 Paymi yaĉhachikuq qallariran kaynu nir: “Uchaykillapata dijar Dyusmanna
tikrakayllapa. Chaqa syilumanta kaq mantakuq qallarinanpaqqami shipchamunna”
nir.
3 Kay Juanpaqmi Dyuspa unay rimaqnin Isaías iskribisha kayaq kaynu nirqa:
“Uk runami kusa jwirtita rimar chunllaqpi nin:
‘Amitunchikpa nanninta kamakachiyllapa
uchaykillapata dijar, Dyusta kasurllapana.
Chaynuqami kusa dirichula nanta kiĉhaq yupayna kankillapa kanqa’ nir”.
4 Kay Juanpa raĉhpanqami rurakasha karan kamillupa millwanmanta. Nataq sinchun-
shuypaqami qaramanta karan. Payqami mikuq atun shurkukunata, chumpakapa
mishkinta ima.

5 Piru pay yaĉhachikutin uyakuqqa achka runakuna riqllapa Jerusalén pwiblumanta,
Judea lugarmanta, chaynulla chay riyu Jordanpa shipchankunamanta ima.
6 Chaymi Juan yaĉhachikutin uyakurqa uchanllapapaq kwintata qukar, Tayta Dyus
llakipamayllapa nitin, Shutichikuq Juanqa chay riyu Jordanpi shutichiran.
7 Chaymantami Juanqa, achka fariseo, saduceo runakuna, pay shutichinanpaq ĉhaqta
rikarqa niran:
"¡Largu kurukunapa ayllunkuna! ¿Pitaq qamkunata nishushallapa: 'Shutikurla
chay kusala saqra manchaypaq kastigu Dyusmanta shipchamuyanna chaymanta
washakayankillapa kanqa' nirqa?
8 Chaymi ashwan kriyishaykillaparayku kusala shumaqta kawsar Dyuspi kriyinkil-
lapa nir uk qiru puquq yupay intrachikuyllapa.
9 Imanupiqakish yarpuyatkillapa, Abrahampa ayllun kar washakayanchikllapa nir.
¡Manami chaynuchu! Chaqa allita nishaykillapa: Dyus munarqami, tukuy kay rumiku-
namatapis Abrahampa ayllunpaq tikranarqa tikranman.
10 Achapismi listuna qirukunata ĉhupanmanta kuchunanpaqqa. Chaqa tukuy qiru
mana allita puquqtaqa kuchur itanqa ninaman.
11 "Chiqaptami nishaykillapa: Dyuspi kriyir uchaykillapata dijashaykillaparaykuqa
yakulawan nuqaqa shutichishunillapa. Piru nuqamanta kusala mas pudirniyjun
shamuq chay-shuypaqami shutichishunqallapa Dyuspa Santu Ispiritunwan, ninawan
ima. Chaymi nuqaqa paypaqqa mana sirbinichu llanqinta urqur apanaylapaqmapis.
12 Chaqa payqami palanta charikusha shamuyan. Chaymi trigunta limpu shu-
maqchar ĉhurakunanpi ĉhurakunqa. Nataq pajanta-shuypaqami mana maydiyapis
wanuq ninawan limpu rupachinqa".

Jesusmi shutikuran
(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

13 Chaymantaqa Jesuspis Galileamanta riran riyu Jordanpi Juan shutichikuyashan-
man paytapis shutichinanpaq.
14 Piru puntataqami Juanqa mana shutichinarchu kaynu niran:
—Qammi shutichimanaykipaq kusala allinqa. ¿Ashwanchu nuqa shutichishunaypaq
shamunki? nir.
15 Chaynu nitinmapis Jesusqa niran:
—Amami mana nirchu kananlla shutichimay. Chaqa chaynuqami Dyus tukuy mu-
nashanlata ruranapaq nimashanchiktaqa kumpliyashun nir.
Chaynu nir, Juanta allinta yarpuchitinmi,
16 shutichiran Jesustaqa. Chaynu shutikur yakumanta yarqamuyatinlami syilu
kiĉhakaran. Chaymi Jesusqa rikaran Dyuspa Santu Ispiritun payman uk palumitanu
ishkimuqta.
17 Chaymantami syilumanta-pacha, Dyus kaynu niqta uyaparan.

"Kaymi kusa munashay Wamrayqa.
Paywanmi kusalata aligriyani" nir.

4

Jesusta dyablu uchakuchinaran
(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

1 Chaymantaqami Dyuspa Santu Ispiritunqa Jesusta aparan chunllaq lugarkunaman
dyablu uchakuchiyta kamananpaq. *
2 Jesusqami kwarinta unaq, kwarinta tutata ayunaran. Chaymantami mallaqnaran.

* **4:1** Chaynu nirqami mana intrachimanchikchu Santu Ispirituqa Jesusta uchakuchiyta munaran nirqa. Ashwanmi chaynuqa aparan rikar kwintata qukanallapapaq, Jesusta dyablu michka uchakuchinatinmapis mana payqa uchakurchu shachinakuran nir.

3 Chaymi dyabluqa uchakuchiyta yarpur, Jesusman qimikar niran:
—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa, kay rumikunata willay tantakunapaq tikrakananpaq nir.
4 Piru Jesusqa niran:
—Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
‘Manami tantalamantachu
runaqa kawsayta puytin.
Ashwanmi Dyuspa shiminmanta
tukuy rimaynin lluqshiqta kasur kawsanqa’ nir.
5 Chaymantami dyabluqa Jesustaqa aparan Dyus akrashan pwiblu Jerusalenman. Chaypiqami Dyusta aduranannllapa wasipa kusa unaqninman iqachir,
6 niran:
—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa, kaymanta uraman kaĉhakay. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi, nin:
‘Dyusshi, angelninkunata kaĉhamunqa
kuytashunanpaq.
Chaynulla aypashuyanqashi
ĉhakikimapis ama ĉhachikananpaq ima rumikunalawanmapis’ nir.
7 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Dyus nitin iskribikashakunapimi ninpis:
‘Amami Amituyki Dyus nishanllata rurachir pukllaychu’ nir.
8 Chaymanta-shuypaqami dyabluqa aparan uk kusala unaq may atun sirkaman. Chaymantami kay pachapa tukuy pwiblunkunata iman kaqnintinta rikachir,
9 niran:
—Qam qunqurir aduramatkiqami tukuy kay rikashaykikunata qushayki nir.
10 Jesusqa niran:
—¡Ashuy, dyablu! Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi ninpis:
‘Adurar sirbiy
Amituyki Dyuslata’ nir.
11 Chaynu nitinmi dyabluqa Jesusmantaqa ashuranna. Chayna chay kutilla, Dyuspa angelninkunana shamur ministishanpi yanaparan.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuq qallariran
(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15; 5.1-11; 6.17-19)

12 Chaymanta Jesusqa yaĉharan Juanta karsilman itashallapa nir. Chaymi riran Galilea lugarlawman.
13 Chaypimi Nazaret pwiblupi kayarqa, ashwan riran Capernaúm pwiblumanna taq. Chayqami karan chay quĉha qichqankuna Zabulonpa, chaynulla Neftalipa unay ayllunkunapa pachankuna kaq chay lugarkunapi.
14 Tukuy kaykunaqami pasaran Dyuspa rimaqnin Isaías iskribishan kumplikananpaq. Chaqa niqmi:
15 “Zabulonpa, Neftalipa lugarninkunapi taqkuna,
chaynulla mar yaku manyanpi,
chay riyu Jordanpa qichqanpi taqkuna,
16 chay Galilea lugarpi mana kriyishanrayku tutaparaqpi yupay taqkuna
rikaranllapa imanutaq rupaymaqa kusalata llipyaran † chaynuta.
Paykunaqami tutaparaqllapi kar wanunanpaqna katinmapis,
imanumi Tayta Dyusqa paykunatapis washayta munan nir rikachiran”.

† **4:16** Chay rupay llipyaraqqami Jesús karan. Pay manaraq achkirachikur ĉhamuyatin chay lugarkunapi Dyusta mana kasurllapaqa llantullapi yupay taqllapa.

17 Chaymi Capernaúm pwiblupi taq qallarishanmanta-pacha Jesusqa yaĉhachikuq
qallariran kaynu nir:
"Uchaykillapata dijar Dyusmanna tikrakayllapa. Chaqa syilumanta kaq mantakuq
qallarinanpaqqami shipchamunna" nir.

Jesusmi kwatru piskadukuqkunata qayaran
(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

18 Jesusqami Galilea atun quĉhapa manyanta riyarqa, rikaran ishkay piskadukuq
runakuna atun shikranllapata yakuman itaqta. Paykunaqami karan, Simón uknin
Andreswan. Kay Simonmi Pedro shutiqpis.
19 Chaymi Jesusqa niran:
—Shamuyllapa nuqawanna rinallapapaq. Chaqa nuqaqami yaĉhachishaykillapa
piskaduta aypaq yupayna runakunata nuqapaq yaĉhachir tantanaykillapapaq nir.
20 Chaynu nitinqami, chay runakunaqa chay kutilla atun shikrankunata dijar, pay-
wanna riranllapa.
21 Piru mas naypaqman riyarqami Jesusqa qashan rikaran ishkay runakunata.
Paykunaqami Zebedeupa wamrankuna, Santiago, Juan ima karan. Chaymi paykunaqa
taytanwan uk yaku karrunpi atun shikrankunata kamkachiyaranllapa. Chayna Je-
susqa qayamuran paykunatapis.
22 Chaymi, chay kutilla paykunapis yaku karrunta, taytanta ima chaypi dijar, Je-
suswanna riranllapa.

Jesusmi achka runakunata yaĉhachiran
(Lc 6.17-19)

23 Chaynumi Jesusqa Galileapa tukuy lugarninkunapi Israel runakuna tanta-
kananllapa wasikunaman yaykur Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikur puriran,
washakarna paypa mantakuyninpi kawsananllapapaq. Chaynullami runakunata al-
licharan tukuy qishayninmanta, nanayninkunamanta ima.
24 Chaymi Jesuspaqqa chay Siriapa tukuyla lugarninkunapi yaĉharanllapana. Chaynu
yaĉharllapami, kusa riqchaq nanaywan, qishayninllapawan qischakaqkunata apamu-
ranllapa. Chaynullami apamuranllapapis dyablupa yarpuyninwan kar qischakaqku-
nata, atakiwan kaqkunata, chaynulla chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun kaqku-
nata ima. Piru Jesusqami tukuylata allicharan.
25 Chaymi kusa achka runakuna Galileamanta, Decapolispa pwiblunkunamanta,
Jerusalenmanta, Judeamanta, Jordanpa rupay iqamunanlaw lugarmanta ima, Jesusta
kusata uyakuyta munar ikinpi puriqllapa.

5

Jesusmi uk sirkapi yaĉhachikuran
(Lc 6.20-23)

1 Chaynu achka runakunata rikarmi, Jesusqa sirkaman iqar taran. Chaymi chay
yaĉhakuqninkunapis payman qimikatin,
2 kaynu nir yaĉhachikuq qallariran:
3 "Kusa shumaqmi kanqa, mayqanpis uchakushami kani nir masta Dyusninchikta
maskaqkunaqa.
Chaqa syilumanta kaq mantakuqwannami kanqallapa.
4 Kusa shumaqmi kanqa, waqaqkunaqa.
Chaqa Dyusmi kunsulanqa llakishanmantaqa.
5 Kusa shumaqmi kanqa, chay mana kusa kani nir yarpuqkunaqa.
Chaqa paykunami Dyus arnishan pachamatapis aypanqallapa.

6 Kusa shumaqmi kanqa, imuraspis Dyus munashanlata mallaqnaq, yakunaq yupay chiqap allinlata ruranaqkunaqa.
Chaqa Dyusmi yanapanqa rurananpaq yarpuyashanllapataqa.
7 Kusa shumaqmi kanqa, chay mayqanpis ima katinpis llakipakuqqa.
Chaqa Dyusmi paytapis llakipanqa.
8 Kusa shumaqmi kanqa, chay mayqanpis kusa allinla yarpuyniyjun kaqkunaqa.
Chaqa paykunami Dyusta rikanqallapa.
9 Kusa shumaqmi kanqa, chay mayqanpis amana ĉhiqninakur kawsananllapapaq intrachikuqqa.
Chaqa Dyusmi paykunatapis chiqap wamranpaqna riqsinqa.
10 Kusa shumaqmi kanqa, chay mayqanpis Dyus munashannulla allinlata rurashanrayku qischakaqkunaqa.
Chaqa syilumanta kaq mantakuqwannami kanqallapa.
11 "Kusa shumaqmi kankillapa nuqapi kriyishaykillaparayku runakuna qaryapar, riqchaq llullakunata willar ima qischashutinllapaqa.
12 Chayraykumi ima katinpis kusalata aligriyar ima kuntintu kayllapa, unaq syilupi kusala shumaq imata aypanaykillapapaq nir yaĉhar. Chaqa imanutaq kanan qamkunapa ikikillapapi purir qischashuyanllapa, chaynumi Dyuspa unay rimaqninkunatapis ruraranllapa".

Kriyiqkunaqami kaĉhi chaynulla lampara yupay (Mr 9.50; Lc 14.34-35)

13 Jesusqami niran:
"Imanutaq kaĉhimaqa kusalata sirbin chaynu qamkunapis kankillapa kay pachapiqa. Piru imanupi kaĉhi lampaqyarqa mananami qashan shumaqchakayta puytinnachu. Chaynu mana sirbitinnaqami ashwan waqtaman itakushana puriqkuna saruĉhanllapa.
14 "Chaynullami imanutaq bilamaqa achkirachikun chaynu qamkunapis kankillapa kay pachapiqa. Chaqa uk pwiblu unaq sirkapi katinmaqa tukuylari rikanllapa.
15 Chaynulla uk bilata kachkarqa manami kajunpa rurinmanchu ĉhuranchik achkirachikunanpaqqa. Ashwanmi ĉhuranchik unaqlapi, tukuy chay wasipi kaqkunata achkirachinanpaq.
16 Chayraykumi qamkunapis imanutaq uk bilamaqa achkirachikun chaynu tukuylawan kusa allinla ima kayllapa. Chaynu allinlata rurar kawsatkillapaqami, tukuy rikashuqkuna imanumi kawsanllapa nir kwintata qukar, unaq syilupi Taytaykillapa Dyustana alabanqallapa.

Jesusmi yaĉhachikuran Moisés mantakushanta

17 "Amami qamkunaqa nuqapaq yarpunkillapachu, Moisés mantakushankunata, Dyuspa rimaqninkuna nishanta chinqachinanpaq shamusha kanqa nirqa. Chaqa manami chaykunata chinqachinaypaqchu shamusha kani. Ashwanmi tukuy chaykunataqa chiqapta kumplinaypaqna shamusha kani.
18 Nishaykillapa: Syiluwan pacha kayatinllaqami, Dyus mantakushanmantaqa manami uk puntituta, uk litralamatapis kitanqallapachu chay tukuy nishankuna kumplikananankaman.
19 Chayraykumi, Dyus mantakushanta mayqanpis mana kasur ashwan ukkunatapis ama kasunanpaq nir yaĉhachiqkunaqami syilumanta kaq mushuqmanta mantakutinqa, mana kwintachakashanachu kanqa. Nataq chay mayqanpis Dyus mantakushanta allita kasur, wakinkunapis kasunanpaq yaĉhachiqkuna-shuypaqami syilumanta kaq mantakutinqa kusala shumaqta riqsikashana kanqa.

20 Chaymi nishaykillapa: Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla
fariseo runakunaqami Dyuspaq intrakarmapis mana tukuy shunqunwan kasunl-
lapachu. Piru kuytawkish qamkunapis paykuna yupayma tukuyatkillapa. Ash-
wanmi syilumanta kaq mantakuyashanman yaykunaykillapapaqqa tukuy shunquykil-
lapawan Dyus munashanlata rurayta ministinkillapa".

Jesusmi yaĉhachikuran ama piñakunanllapapaq
(Lc 12.57-59)

21 Chaynullami niranpis:
"Qamkunaqami uyapashaykillapa rukuykillapakunata Moisés unaylla kaynu nis-
hanta: 'Amami wanuchikunkillapachu. Chaqa mayqanpis wanuchikuqqami, kusala
manchaypaqta kastigakashana kanqa' nir.
22 Piru ashwan nuqa-shuypaqa nishaykillapa: Mayqanpis ukninkunawan
piñakuqqami kastigakashana kanqa. Chaynulla mayqanpis ukninta ima nir jurapaqta-
shuypaqami kusa mas karguyjun kaqkuna rikar yaĉhar kastiganqa. Nataq chay ukninta
mana allinpaq riqsir qaryapaqta-shuypaqami Tayta Dyusna rikar infyirnupi tukuy
tyimpupaqna kastiganqa nir.
23 "Piru imanupi ufrindaykita altarman apar ĉhurayar, yarpunkiman mayqan ukniki
qamwan piñakusha nir.
24 Chaynu katinqami chay ufrindaykita chay altarpa naypanlapi dijar, rinkiraq chay
uknikiwan, shumaqchanakuq. Chaymanta chaynu uknikiwan shumaqchanakusha
kar-shuypaqa rinki chay altarman ufrindaykita Dyusninchikpaq ĉhuraqqa.
25 "Chaynulla imanupi mayqan ima mana allinta rurashayki nir uchachashuyat-
inqa, manaraq jwiskunaman qayachishuyatin parlar shumaqchanakuyllapa. Chaqa
mana chaynu ruratki jwisman qayachishutinqami, chay jwisqa gwardyakunaman
qukushutin karsilmanna apashunmanllapa.
26 Chaqa chiqaptami nishayki: Chay karsilpina karqami mana dasqa lluqshimun-
kichu, tukuy imata rurashaykipaq limpu pagrakunaykikaman nir".

Jesusmi yaĉhachikuran ama ukwan ukwan pununanllapapaq

27 Jesusqami niranpis:
"Qamkunaqami allita uyapashaykillapa Moisés unay kaynu nishantaqa: 'Runa kar,
manaqa warmi karmapis masayjunna karqa, amami ukwan ukwan pununkillapachu'
nir.
28 Piru nuqa-shuypaqami nishaykillapa: Mayqanpis uk warmita rikar paywan kayta
munarqami yarpuyninpiqa uchakushana nir.
29 "Chayraykumi, allilaw nawiki imata rikachir uchakuchishutinqa urqur itakuy
karukaq qammantaqa. Chaqa allinmi kanqa kwirpuykipa uk partin kaqta itaku-
naykipaq tukuyla kwirpuyki tukuy tyimpupaq infyirnupi qischakananmantaqa.
30 Chaynulla allilaw makiki uchakuchishutinpis, pitir itakuy karukaq qammantaqa.
Chaqa allinmi kanqa kwirpuykipa uk partin kaqta itakunaykipaq tukuyla kwirpuyki
tukuy tyimpupaq infyirnupi qischakananmantaqa.

Jesusmi yaĉhachikuran runa warminta dijanaqkunapaq
(Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

31 "Chaynullami Moisesqa niqpis: 'Mayqan warmiyjun kayar, manana warminwan
kanarqa karguyjunkunapi uk kartata rurar warminta qurqashi dijayta puytin' nir.
32 Piru kananqami nishaykillapa: Uk runa, warmin mana mayqanwan punusha ima
katin yanqallamanta dijarqami, uchakunanta munaq yupayna dijayan. Chaynulla
mayqanpis chay yanqallamanta itakukasha warmiwan kasaraqpismi kusala saqrata
uchakuyan".

Jesusmi yaĉhachikuran ama jurananllapapaq

33 Chaynullami Jesusqa niranpis:
"Qamkunaqami uyapashaykillapa Moisés unay rukuykillapakunata kaynu nishanta:
'Imata ruranaykipaq Dyusninchikpa shutinpi jurarqa kumpliyllapa' nir.
34 Piru kananqami nishaykillapa: Amami imalapaqpis jurankillapachu nir.
Chaynulla amami syilupaq rimar imaqa jurayllapachu. Chaqa syiluqami Dyusninchik
tar mantakunan.
35 Chaynulla amami pachapaq rimarmapis jurayllapachu. Chaqa pachaqami Dyus-
ninchikpa ĉhakin shanan. Amami Jerusalén pwiblupaq rimarmapis jurayllapachu.
Chaqa Jerusalén pwibluqami mantamaqninchik Dyuspa pwiblun-ari.
36 Amami jurayllapapischu umaykillapapaq rimarpis. Chaqa manami puytinkichu
uk aqchaykillapalamatapis yuraqpaq, manaqa yanapaq tikraytaqa.
37 Ashwanmi juranaykillapamantaqa imapaqpis 'Chiqap' nitkillapaqa, chiqap kanqa.
'Mana' nitkillapapis, mana kanqa. Chaqa mayqanpis jurar imata arnikuqqami dyablu
munashannuna rimar arnikuyan.

Mayqan imata ruramashapis amami chayllata rurashunchu
(Lc 6.29-30)

38 "Qamkunaqami uyapashaykillapapis Moisés unay kaynu nishantaqa: 'Nawipaqqa
kanqa uk nawi. Kirupaqpis uk kiru' nir.
39 Piru nuqaqami nishaykillapa: Mayqan ima mana allinta rurashutinqa, amami
qampis ima mana allintaqa rurankichu. Ashwanmi mayqan allilaw qaqllaykipi
takashutinqa uklawtapis rikachiy nir.
40 Chaynulla mayqan qayachishur kamsaykita kitashunatinqa, dijay punchuykitapis
apanqa.
41 Chaynulla mayqan 'Apay kargayta kaymanta wakkaman' nir, amalas apachishu-
natinqa, ashwan chay nishushanmantaqa mas larguta apay.
42 Chaymi mayqanpis imalata mañashutinqa, quy. Chaynullami mayqan imalata
pristanaykipaq mañashutinpis amami das tikrakar rinkichu.

Ĉhiqnimaqninchiktami llakipashunllapa
(Lc 6.27-28, 32-36)

43 "Chaynullami uyapashaykillapapis Moisés unay kaynu nishantaqa: 'Qamkunawan
shumaq kaqkunata llakipar, ĉhiqnishuqkunata-shuypaqa ĉhiqniy' nir.
44 Piru nuqaqa nishaykillapa: Ĉhiqnishuqkunataqa llakipar shumaqta rikayllapa.
Chaynulla Tayta Dyusman mañakuyllapa mana allinta rurashunanllapapaq ikikillapapi
puriqkunapaq ima nir.
45 Chaynu rurarqami qamkunaqa unaq syilumanta Taytaykillapa Dyuspa chiqap
wamrankunana kankillapa. Chaqa pay nitinmi rupaymapis achkirachikamun allin
kaqkunapaq, chaynulla mana allin kaqkunapaqmapis. Chaynulla pay nitinmi
tamyamapis ishkimun allinta ruraqkunapaq, mana allinta ruraqkunapaqmapis.
46 Chaqa qamkunata llakipashuqkunalata llakiparqa ¿imatanari Dyusmantaqa ay-
pankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuq, Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuqku-
napismi mayqan paykunata llakipaqtaqa llakipanllapa.
47 Chaynulla chay mayqanpis qamwan allin kaqlata saludarpis ¿imatataq shumaqtaqa
rurayankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuq runakunapismi chaynu ruranllapa.
48 Ashwanmi qamkunaqa imapipis allinla kayllapa imanuĉhi unaq syilupi Taytaykil-
lapa Dyus kusa allinla chaynu".

6

Limusnawan yanapakurqa amami parlakunkillapachu

1 Jesusqami niranpis:

"Tukuy ima allin kaqtaqami imuraspis rurayllapa. Amami runakuna rikamananpaq nir paykunapa naypanlapichu rurankillapa. Chaynu runakunala alabashunanllapapaq rurayatkillapaqa imanunari unaq syilumanta Taytaykillapamaqa chay shumaq imata qushunanllapapaq karan chaytaqa qushunqallapa.
2 "Chayraykumi mayqan ministiqkunata yanaparpis amami imanutaq Dyusta yanqa kasuq tukuqkuna kusalata alabakar parlakunllapa chaynuqa puriyllapachu. Chaqa paykunaqami chay Israel runakuna tantakananllapa wasikunapi, waqtakunapi ima parlakur purinllapa, runakuna paykunapaq shumaqta rimananllapalapaq. Chaymi nishunillapa: Paykunaqami chay runa masinkuna alabashanlawanna kidanqallapa nir.
3 Chayraykumi qamkuna mayqanta ima ministishanpi yanaparqa amami chay kusala riqsinaykimatapis parlankichu.
4 Chaynu imata yanapakur mana imatapis rimatkiqami, Taytayki Dyus rikashurqa kusala shumaq imatana qur yanapashunqa.

Jesusmi yaĉhachikuran Dyusman mañakunapaq (Lc 11.2-4)

5 "Qamkuna Dyusman mañakurqa, amami Dyusta yanqa kasuq tukuq runakuna yupayqa kayllapachu. Chaqa, paykunaqami chay tantakananllapa wasikunapi, chay may iskinakunapi ima sharla Dyusman mañakuyta kusalata munanllapa. Chaynuqami paykunaqa ruranllapa runakuna rikar alabananllapalapaq. Chaymi nishunillapa: Paykunaqami chay runa masinkuna alabashanlawanna kidanqallapa nir.
6 Piru qam mañakurqami wasikiman yaykur, punkuykita kirpakur Taytayki Dyus chaypi qamlawan kaqman mañakunki. Chaynu ruratki chay qamlawan kaq Dyusniki rikashurqami kusala shumaq imata qur yanapashunqa.
7 "Chaynulla qamkuna Dyusninchikman mañakurqa amami kutir kutir chayllata rimarqa mañakuyllapachu, imanutaq Dyusninchikta mana riqsiq runakunamaqa tukun chaynuqa. Chaqa paykunaqami yarpunllapa chaynu kusalata rimapakutinqashi Dyusqa mas uyapayanqa nir.
8 Chaymi qamkunaqa ama chay runakuna yupayqa kayllapachu. Chaqa Taytaykillapa Dyusqami ima ministiyashaykillapatapis yaĉhayanllana manapis mañakuyatkillapa.
9 Chaymi ashwan qamkunaqa kaynu mañakunkimanllapa:
Unaq syilupi Taytayllapa,
qammi kusa allinpaq riqsikanki.
10 Shamuy-ari qamla kay pachapiqa mantamanaykillapapaq.
Qam munashaykinullami kay pachapi rurakanqa
imanuĉhi unaq syilupi ruranki chaynulla.
11 Kananllami chay ministiyashayllapa mikuytaqa qumayllapa.
12 Mana allinta rurashayllapamantapis pirdunamayllapa,
imanuĉhi nuqakunapis mana allinta ruramatinllapapis pirdunanillapa chaynulla.
13 Amami uchakunayllapapaqqa dijamankillapachu.
Ashwanmi chay riqchaq mana allinkunamantaqa washamayllapa.
[Chaqa qammi tukuy imata puytinki;
kusala shumaqpaq riqsikanki;
chaynulla tukuy tyimpupaq mantakunki ima nir.
¡Chaynumi kanqa!]
14 "Chaqa qamkunata ukkuna ima mana allinta rurashutinllapa pirdunatkillapaqami, unaq syilupi Taytaykillapa Dyuspis pirdunashunqallapa.
15 Piru qamkuna mana ukkunata pirdunatkillapaqa manami Taytaykillapa Dyuspis uchakushaykillapamantaqa pirdunashunqallapachu.

Jesusmi yaĉhachikuran ayunupaq

16 “Chaynulla qamkuna ayunarqa, amami kusa kwashalla tikrakarchu purinkil-
lapa imanutaq Dyusta yanqa kasuq tukuq runakuna, tukunllapa chaynuqa. Chaqa
paykunami chaynu kwashalla tukunllapa runakuna rikar, ayunayan ninanllapalapaq.
Chaymi nishunillapa: Paykunaqami chay runa masinkuna alabashanlawanna kidan-
qallapa nir.
17 Chaymi ashwan ayunarqa, alli qaqllitaykillapata paqakur, shumaq ñaqsakur ka-
makayllapa.
18 Chaynu ruratkillapaqami mana mayqanpis kwintata qukanqallapachu
ayunayankillapa nirqa. Nataq Taytaykillapa Dyus qamkunalawan chaypi kaqmi,
yaĉhayanqa chay ayunayashaykillapapaqqa. Chaynami ashwan kusala shumaq imata
qur yanapashunqallapa.

Syilumanta imanchikkunapaq yarpushunllapa (Lc 12.32-34; 11.34-36; 16.13)

19 “Amami kay pachapi kaq imaykillapataqa tantakunkillapachu. Chaqa kay pachapi
kaq imaykillapaqami pumpir, muqusyar ima, limpu tukukan. Chaynulla suwakuqku-
namapis wasikunaman yaykur suwakunllapa ima.
20 Ashwanmi kay pachapi kaq imaykillapapaq yarpunaykillapamantaqa unaq
syilumanta kaq imaykillapapaq yarpur Dyus munashanlatana rurar kawsayllapa.
Chaqa syilumanta kaq imaykillapaqa manami pumpir, muqusyar ima tukukan-
lamapischu. Chaynulla manami chaymanqa suwakuqkunalamapis yaykunchu.
21 Chaymi nishaykillapa: Qamkuna kay pachamanta kaq imaykikunalata chapar
yarpuyatkillapaqa kay pachamanta kaq imakunalapi kanqa yarpuynikillapaqa. Nataq
unaq syilumanta mana tukukaq imaykillapapaq chapakur yarpuyatkillapa-shuypaqa
syilumanta kaq imaykillapalapi kanqa yarpuynikillapaqa.

22 “Allita yarpuyllapa: Nawikillapa imanutaq bilamaqa kusala shumaq allinta
achkirachikun chaynu kwirpuykillapapi katinqa, tukuyla kwirpuykillapaqa kusala
shumaqta achkirachikuq yupaylana kanqa.
23 Piru nawikillapa kusala mana allin kashanrayku kay pachamanta kaq imakunala-
paq yarpuchishutin-shuypaqami kwirpuykillapapis tutaparaq intirupina kayanqa.
Chaynuqami achkirachikunaykillapamantaqa ashwan tutaparachikuyankillapana
kanqa. Chaymi ashwan chaynu karqa mana imalatapis Dyusninchikpaqmaqa
intrakayankillapachu kanqa.

24 “Nishaykillapapis: Manami mayqan sirbikuqpis ishkay runata chay kutilla
sirbiytaqa puytinchu. Chaqa uknintami munayanqa, nataq ukninta-shuypaqa
ĉhiqniyanqa. Manaqa uknintaqa allinta rikayanqa, nataq ukninta-shuypaqa
musyayanqa. Chaynulla manami allinchu Dyusninchikta sirbiyar chay kutilla
qillayninchiklapaq chaynulla wakin imanchikkunalapaq yarpur kawsanapaqqa.

Dyusmi wamrankunataqa kuytan (Lc 12.22-31)

25 “Chayraykumi nishunillapa: Amami qamkunaqa yarpupakunkillapachu,
imataraq mikur, upyar kawsashaq nirqa. Chaynulla amami yarpupakunkillapapischu
imataraq mudakushaq nirmapis. ¿Chaqa manachu yaĉhankillapa chay kawsanaykillapa,
chaynulla kwirpuykillapaqa masta sirbin mikuymanta, raĉhpamantaqa nir?
26 Rikayllapa pariq kuritukunata. Paykunaqa manami tarpukur urqukunlla-
palamapischu. Chaynulla manami mikunanllapata ĉhurakunllapalamapischu. Piru,
imanutaq ashwan unaq syilupi Taytaykillapa Dyusqa paykunataqa qaran ima. ¡Allita
yarpuyllapa, qamkunaqami chay kurukunamanta ashwan kusa masta sirbinkillapa!

27 Chayraykumi tapushaykillapa: ¿Chaynu kusalata yarpupakurqachu, imanu
kashaykillapamantaqa midyu mitrullataqa winayta puytinkimanllapa? ¡Manami! *
28 "Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq qamkunaqa kusalata yarpupakunkillapa mudanaykil-
lapapaq imaqa? Allita kwintata qukayllapa, imanutaq liryukunamaqa muntipi winar,
mana trabajanchu chaynulla mana puchkakunlamapischu.
29 "Piru paykunaqami kusala shumaqta tuktukustunmapis. Chaymi nishaykillapa:
Mantakuq Salomonmapis kusala ĉhaniyjun raĉhpanwan mudakurmapis manami chay
tuktitukuna yupayqa lusiranchu.
30 Chaqa Dyus kanankuna chay tuktitukunata winachir kusa shumaqta lusichit-
inmapis, allaqkunaqa rupar imana tukukanqallapa. Chaynu karmi qamkunataqa
ashwan kusala mas shumaqta ima mudachishuyanqallapa. Piru chaynu yaĉharqa,
¿imapaqtaq Dyusninchikpi manaraq allita kriyinkillapa?
31 Chayrayku ama llakiyllapachu '¿Imatana mikushun? ¿Imatana upyashun? ¿Imanuna
mudakushun?' nir imaqa.
32 Chaqa tukuy chaykunapaqqami Dyuspi mana kriyiqkuna chaynuqa yarpupakur
kawsanllapa. Piru qamkunapaqqami unaq syilupi Taytaykillapa yaĉhayanna, imatami
ministinkillapa nirmapis.
33 Chayraykumi, tukuy imakunapaq yarpur llakinaykillapamantaqa, ashwan Tay-
tanchikllapa Dyus tukuyta mantakushanrayku, paylata maskar munashannula allinta
rurar kawsayllapa. Chaynu kawsatkillapaqami Taytaykillapa Dyusqa tukuy minis-
tishaykillapapi yanapashunqallapa.
34 Nishaykillapapis: Amami allaqmantaqa imaraq pasamanqa nirqa yarpupakunkil-
lapachu. Chaqa chay allaqmanta diyapismi ĉhamunqana chay diyallapi ima kaqpaq
yarpunaykillapapaqqa. Allita yaĉhashanchikllapanu, diyakunami shamun imanuraq
kashaq nir chay diyallapi yarpunapaq.

7

Amami uknikita jwis yupay rikar yaĉhankichu
(Lc 6.37-38, 41-42)

1 "Amami uknikikunata rikar yaĉhankillapachu, Dyus qamkunatapis ama rikar
yaĉhashunanllapapaq.
2 Chaqa ukkunata rikar yaĉhatkillapaqa, chaynullami qamkunatapis Dyusqa rikar
yaĉhashunqallapa. Chaynulla imanu ukkunata rikatkipis, chay rikashaykinullami
Dyusqa qamkunatapis rikar yaĉhashunqallapa.
3 ¿Chaqa imapaqtaq uknikipa nawinpi usulsitu tayan chayta rikaq ĉhurakanki, qampa
nawikipi atun qiru tayan chayta naypaqta mana lluqshichirqa?
4 Chaymi qampa nawikipi uk atun qiru tayatinqa, ¿imanutaq uknikita ninkiman:
'Nawikipi usulsitu tayan chayta lluqshichishaq' nirqa?
5 ¡Kusa allin tukuq runa! Puntataqa chay nawikipi atun qiru tayan chaytaraq
lluqshichiy. Chaymantaraqmi chay uknikipa nawinpi tayan chay usulsitutaqa allita
rikar lluqshichimuyta puytinki.
6 "Chaynulla nishunillapapis: Amami Dyusninchikpa shumaq rimayninta willankil-
lapachu chay kusala marraju allqu yupay runakunataqa. Chaqa imanupiqakish
piñakurmana llakiypaqta qischashunmanllapa. Chaynulla chay kuchi yupay runaku-
nataqa amami willankillapapischu. Chaqa paykunaqami mana kwintachar limpu
saruĉharmana dijanman.

* **6:27** Kaynupismi intrakayta puytinchik: ¿Chaynu kusalata yarpupakuyatkillapa wanunaykillapapaq ura ĉhamutinqachu uk diyallataqa mas kawsayankillapa kanqa? ¡Manami!

Mañakushun maskakushun punkuta takashun ima
(Lc 11.9-13; 6.31)

7 "Dyusman mana shaykuq mañakuyllapa; paymi qushunqallapa. Tukuy ministishaykillapata maskayllapa; Dyusmi tarichishunqallapa. Chaynulla punkumanta mana shaykuq qayakuyllapa. Chaymi payqa punkunta kiĉhar yanapashunqallapa.
8 Chaqa mayqan mañakuqpismi tarikun mañakuyashantaqa. Chaynulla mayqan maskakuqpismi, tarin maskayashantaqa. Punkupi mayqan kusalata shachinakur qayakutinpismi, punkunta kiĉhar yanapanllapa ima.
9 "¡Ma nimayllapa! ¿Wamrayki tantata mañashutinllapaqachu rumita qunkimanllapa?
10 ¿Manaqa wamrayki piskaduta mañashutinllapaqa, largu kurutachu qunkimanllapa? ¡Manami!
11 Chaqa qamkuna kusala malu runakuna karmapismi, wamraykillapataqa allin imakunata qunkillapa. Chaymi ashwan ¡unaq syilupi Taytaykillapamaqa kusala shumaq imakunata qushunqallapa payman mañakutkillapaqa!
12 "Chaynullami nishaykillapapis: Wakinkuna qamkunawan shumaq kananta munarqa, qamkunapis shumaqta rurayllapa paykunawanqa. Chaynu rurarqami kusala allintana rurayanki, Moisés mantakushannulla, chaynulla Dyuspa unay rimaqninkuna iskribishannulla ima.

Kiĉhkila punkitutami yaykushunllapa
(Lc 13.24)

13 "Allita yarpurmi, chay kiĉhkila kaq punkituta pasar rinkillapa Dyusninchikman rinarqa. Chaqa chay tukuy tyimpupaqna rir qischakanapaq kaq punkuqami kusala atun chaynulla chay nanpismi, kusala anchu ima. Chaynu katinmi kusala achka rinqallapa chaylawtaqa.
14 Piru Dyusninchikwanna rir tukuy tyimpupaq kawsanapaqqami kusa kiĉhkila punkitu, chaynulla kiĉhkila nansitu ima. Chaynu katinmi aykala chaylawtaqa yaykur rinllapa.

Qirukunatami puquyninmanta riqsinchik
(Lc 6.43-44)

15 "Allitami kuytakankillapa chay llullakur Dyusninchikpaq parlakuq tukuq runakunamantaqa. Chaqa paykunaqami qamkunamanqa shamunqa imanutaq uyshitakunamaqa kusala mansitu chaynu. Piru alli yaĉhaymantaqami kusala manchaypaq atun surrukuna kanqallapa.
16 Chaymi qamkunaqa tukuy imata rurayashanlamanta das riqsiyta puytinkillapa imanu nirmapis. Chaqa ubapa puquynintaqa manami kashakunamantachu pallanchik. Chaynulla Iguspa puquynintapis manami shankakunamantachu pallanchik.
17 Piru tukuy allin qirukunaqami shumaqta puqun. Nataq chay mana allin qirukunashuypaqami mana allintachu puqun.
18 Chaqa allin qiruqami mana puytinchu mana allinta puquytaqa. Chaynulla mana allin qirupis manami shumaqtaqa puquyta puytinchu.
19 Chaymi, tukuy qirukuna mana allinta puquqtaqa kuchur ninaman itar rupachinchik.
20 Chayraykumi qashan nishaykillapa: Tukuytami ima rurashankunalamanta allita rikar riqsinkillapa nir.

Dyus mantakuyashanmankish mana yaykutkillapachu
(Lc 13.25-27)

21 "Manami tukuyla 'Amituy, Amituy' nimaqkunaqa, Dyus unaq syilupi mantakuyashanmanqa yaykunqachu. Ashwanmi, unaq syilupi Taytay munashanlata ruraqkuna yaykunqallapa.

22 Chaqa chay diyapiqami nimayanqallapa: ‘Amituy, Amituy, nuqakunami qamlapaq
kusata parlakurayllapa. Chaynulla qampa shutikiwanmi runakunamanta dyablupa
yarpuyninta itakurayllapa. Shutikiwanmi achka milagrukunata ruraraylapa’ nir ima.
23 Piru nuqaqami paykunataqa nishaq: ‘Manami maydiyapis riqsishushachu kani.
¡Ashuyllapa nuqamanta, mana allinta ruraqkuna!’ nir.

Ishkay wasipa simintun
(Lc 6.46-49; Mr 1.22)

24 “Chayraykumi, chay mayqanpis nuqa nishayta uyakur kasuqtaqa kumparashaq
uk runa kusa allinlata yarpuqmaqa wasinta shachinanpaqqa allita yarpur, rumipa
ananmanta shachiran chaywan.
25 Chaymi tamya shamutin, riyukuna achkayar, wayramapis wakmanta, kaymanta
wasilaman pukakamurmapis mana ratachiranchu. Chaqa alliri shachisha karan ru-
mipa ananmanta.
26 Piru nuqa nishayta uyakur mana kasuqta-shuypaqami kumparashaq imanutaq
uk yaru runamaqa mana allita yarpur wasinta shachiran ushya aqupa ananlamanta
chaywan.
27 Chaymi tamya shamutin, riyukuna achkayamuran. Chaynulla wayra wakmanta
kaymanta chay wasiman pukakamutinmi chay wasiqa limpu limpu pampalla rataran”.
28 Chaymi chaynu Jesús rimar tukchitinnaqa, tukuyla chaypi kaqkunaqa dispan-
takaranllapa chay imanu yaĉhachikushanrayku.
29 Chaqa Jesusqami paylla kusata mantakur ima yaĉhachikuran, manami Moisés
mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna yupaychu.

8

Jesusmi allicharan uk ismuyaq runata
(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

1 Jesús chay sirkamanta ishkimutinqami, kusala achka runakuna ikinta riranllapa.
2 Chaymantaqami uk runa ismuyaq kwirpuyjun payman qimikar naypanpi qun-
qurikur niran:
—Taytituy, llakipamayarqa allichamay-ari kay qishayniymantaqa nir.
3 Chaynu nitinqa, Jesusqa makinwan kamar niran:
—Munanimi alliyanaykita. Kananlla alliyay nir.
Chaymi chay kutilla chay ismuyaq kwirpuyjun runaqa, alliyaran qishayninmantaqa.
4 Jesusqami niranpis:
—Amami mayqantapis willankichu. Ashwanmi rir qimikay kuraman. Chaymi apanki
ufrinditaykita Moisés mantakushannulla. Chayna tukuy yaĉhananllapapaq qishayniki-
mantaqa alliyashaykina nir.

Jesusmi allicharan suldadukunapa mantaqninpa sirbikuqninta
(Lc 7.1-10; Jn 4.43-54)

5 Chaymanta Capernaúm pwibluman Jesús yaykutin, Romamanta suldadukunapa uk
mantaqnin, qimikaran payta rugaq.
6 Chaymi niran:
—Taytituy, sirbikuqniymi wasiypi qishaq. Manami kwirpunqa kuyuylamatapis
puytiyanchu. Ashwanmi kusala saqra nanaywan qischakayan nir.
7 Jesusqa niran:
—Rishaqmi allichaq nir.
8 Chaynu nitin, chay suldadukunapa mantaqninqa niran:

—Taytituy, nuqa mana kwintachaypaqla kashayraykumi mana allinchu wasiymanraq rir yaykunaykipaqqa. Ashwanmi kayllamanta ‘Alliyanqa’ niy, chay sirbikuqniyqa alliyananpaq.
9 Chaqa nuqallatami mantamaqniykuna mantaman. Chaynulla nuqapis wakin suldadukunata mantani. Chaymi mayqannintapis ‘Riy’ nitiyqa, rin. Ukta ‘Shamuy’ nitiypis, shamun. Chaynulla sirbiqniytapis imata ruranapaq kaĉhatiypis ruran.
10 Chaynu nitin uyaparmi Jesusqa kusa dispantakashalla aligriyaran. Chaymi chay wakin ikinta riqkunataqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Tukuyla Israel pwiblupiqa manami mayqantapis kay runa yupay allita kriyiqtaqa tarishachu kani.
11 Chaymi nishaykillapapis: Achka jwira runakunami shamunqallapa rupay iqamunanlawmanta, rupay iqananlawmanta ima. Chaymi paykunana tayanqa pulla mikuq Abrahamwan, Isaacwan, Jacobuwan syilumanta kaq mantakuyashanpiqa.
12 Piru Dyus mantakuyashan luryanpi kananpaq karan chaykunaqami, itakukayanqa waqta tutaparaqlla infyirnumanna. Chaymi chaypina kusala mana agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqallapa.
13 Chaymantami Jesusqa chay suldadukunapa mantaqnintaqa niran:
—Riyna wasikiman. Qam kriyishaykinullami wasikipiqa rurakanqa nir.
Chaynu Jesús nitinlami, chay kutilla sirbikuqninqa alliyaranna.

Jesusmi allicharan Pedrupa swigranta (Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

14 Jesusqami riran Pedrupa wasinman. Chaypimi Pedrupa swigranta tariran, mantanpi qishaq usuraqta. Kusala rupawanmi karan.
15 Chaymi Jesusqa, chay warmisitataqa makinmanta kamaran. Chayna chay rupaqa dijaranna. Chaymantami ashwan chay warmisitaqa sharikur paykunata qaraqna qallariran.

Jesusmi achka qishaqkunata allicharan (Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

16 Tutapatinnaqa Jesusman achka runakuna dyablupa yarpuyninwan kaqkunata apamuranllapa. Piru Jesusqami rimarla chay dyablupa yarpuynin runakunapi kaqtaqa itakuran. Chaynullami allicharanpis tukuyla qishaq kaqkunataqa.
17 Tukuy kaykunaqami chaynuqa pasaran Dyuspa rimaqnin Isaías kaynu nishan kumplikananpaq. Chaqa kaynumi nisha kayaq:
“Paylla nanayninchikkunata urquran.
Chaynulla paymi qishayninchikkunatapis aparan” nir.

Jesusmi paywan rinaqkunata kaynu nin (Lc 9.57-62)

18 Uk diyapimi Jesusqa achka runakunapa rurinpi rikariran. Chaymi yaĉhakuqninkunataqa kaynu niran: Pasashunllapa chay quĉhapa chimpanman nir.
19 Chaymantaqa Moisés mantakushankunata yaĉhar yaĉhachikuq runami Jesusman qimikar niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, mayta ritkipismi pullayki rinayani nir.
20 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Surrukunami maĉhayniyjun pununanpaqqa. Chaynulla pariq kurukunapis qushayjun ima. Piru Dyusmanta Shamuq Runapaq-shuypaqami mana kanchu maylapipis umanta sintikuchinanlapaqmapis nir.
21 Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunamanta ukqa kaynu niran:
—Taytituy, dijamay rishaq taytay wanutin pampaqraq. Chaymantanami rishun nir.
22 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Kusa allinmi kananlla nuqawan rinaykipaq. Chaqa nuqapi mana kriyiqkunaqami imanutaq wanushakunamaqa chaynu. Chaymi dijay wanushakunaqa paykunapurana pampanakunqa nir.

Jesusmi wayrawan yaku maqchikayatin qasillachiran
(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

23 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan yaku karruman iqar riranllapana.
24 Chaynu riyatinllapami chay quĉha yakuqa kusata wakman kayman maqchikaq qallariran. Chaymi chay yaku karrutaqa pampanayaranna. Piru chaykamanqami Jesusqa punuyaran.
25 Chaymi yaĉhakuqninkunaqa rikĉhachiq rir niranllapa:
—¡Taytituy, washamayllapari! ¡Yaku rurimanmi chinqayanchikllapana! nir.
26 Chaynu rikĉhachitinllapami Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq kusalata manchakunkillapa? ¡Qamkunaqami manaraq allitaqa kriyimankillaparaqchu! nir.
Chaynu nirnaqami, sharir wayrawan yakutaqa willatinla limpu limpu qasillaran.
27 Chaynu rurashanraykumi kusa dispantakashalla paykunapura tapunakuyaqllapa:
—¿Kayqa, imanu runa katintaq wayrawan yakumapis kasunqa? nir.

Gadaramanta dyablupa yarpuyninwan ishkay runakuna
(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

28 Chaymanta Jesusqa chay quĉhapa uklaw manyan Gadara shutiq lugarman ĉharan. Chaymi chay lugarmantaqa dyablupa yarpuyninwan kaq ishkay runakuna, pantyunmanta lluqshir, payman qimikaran. Chay runakunaqami kusala saqra manchaypaqta tukuqllapa. Chaymi chay lugartaqa mana mayqanpis pasayta puytiqllapachu.
29 Piru Jesusta rikarqami, kaynu nir qayĉhakuq ĉhurakaranllapa:
—¡Dyuspa Wamran Jesús, amami nuqakunamanqa yakapakamuychu! ¿Chaqa qamqachu manapis jwisyu diya ĉhamuyatinraq kananlla shamushayki qischamaqllapa? nir.
30 Piru chay kayashanllapamanta largukaqpimi achka kuchikuna shitqakuyaranllapa.
31 Chaymi chay dyablupa yarpuyninqa, Jesustaqa kaynu nir rugaranllapa:
—Kay runakunamanta lluqshichir itakumarllapaqa, dijamayllapa chay achka kuchikuna kan chayman yaykunayllapapaq nir.
32 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Riyllapa nir.
Chaynami chay dyablupa yarpuyninqa runakunamanta lluqshir kuchikunamanna yaykuran. Chaymi kuchikunaqa chay kutilla kusalata kallpar, qaqata rishannu quĉhaman ratar ĉhuqar wanuranllapa.
33 Nataq chay kuchikunata michiqkunaqami alsakar riranllapa. Chaymi pwibluman ĉharqa imanu chay dyablupa yarpuyninwan kaq runakuna pasashantaqa tukuyta parlaranllapa.
34 Chaymi chay kutilla pwiblumanta kaq runakunaqa lluqshir riranllapa Jesús kayashanmanqa. Chaynu Jesusta chaypi rikarllapami kusalata rugaranllapa kay lugarniyllapamantaqa wakaq tukuy nir.

9

Jesusmi mana kuyuyta puytiq runata allicharan
(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

1 Chaymantaqami Jesusqa uk yaku karruman iqar, quĉhapa uklaw chimpanman pasar pwiblunllaman ĉharan.

2 Chaypina katinqami uk mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun runata, uk parapi usurachir wintusha payman ĉhachiranllapa. Chaymi Jesusqa paypi kusalata kriyiqllapata rikar, chay qishaqtaqa niran:

—Shachinakuy wamrituy. Chaqa tukuy uchakushaykikunamantami pirdunashushana kani nir.

3 Chaymi Moisés mantakushankunata yaĉhar yaĉhachikuq runakunaqa kaynu nir yarpuranllapa: ¿Wakqachu Dyusninchiknulla tukunayan? Manami allinchu chaynuqa. Chaqa Dyuslami uchakunamanta pirdunakuytaqa puytin nir.

4 Piru Jesusqami kwintata qukaran imatami yarpuyanllapa nirmapis. Chaymi paykunataqa kaynu nir tapuran:

—¿Imapaqtaq qamkunaqa kusala mana allin yarpuyniyjunqa kankillapa?

5 ¿Imataq mas trabajusu ninaypaq, 'Uchaykikunamantami pirdunashuni' ninaypaq, manaqachu 'Sharir puriy' ninaypaq? * 'Uchaykikunamanta pirdunashuni' nitiyqa qamkunaqa mana kriyinkillapachu.

6 Piru kananllami intrachishaykillapa Dyusmanta Shamuq Runaqami kay pachapiqa paylla puytin uchanllapakunamanta pirdunakuytaqa nir.

Chaynu nirnaqami chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun runataqa niran:

—Sharir paraykita apar, riy wasikiman nir.

7 Chaymi chaynu nitinqa, chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun kayaq runaqa sharir, riranna wasinman.

8 Tukuy chaykunata rikarmi chaypi kaq runakunaqa kusalata dispantakaranllapa. Chaymi ashwan Dyusta alabaq ĉhurakaranllapa imanumi payqa uk runata pudirninta qusha nir.

Jesusmi Mateuta qayaran
(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

9 Chaymantami Jesusqa chay kayashanmantaqa riranna. Chaynu riyarmi rikaran uk runa Mateo shutiqta. Payqami chay Roma pwiblupaq impwistuta kubrakunanpi tayaran. Chaymi Jesusqa niran:

—Shamuy nuqawan rishun nir.

Chaynu nitinqa Mateuqa sharir paywanna riran.

10 Chaymantami Jesusqa Mateupa wasinpi mikuyaranna. Chaymi chay kutilla Romapaq impwistuta kubrakuqkuna, kusa uchayjun runakuna ima ĉharanllapa. Chaynami ashwan paykunapis Jesuswan, yaĉhakuqninkunawan ima pulla mikuq ĉhurakaranllapa.

11 Chayta rikarmi chay fariseo runakunaqa Jesuspa yaĉhakuqninkunataqa kaynu nir tapuran:

—¿Imapaqtaq yaĉhachikuqnikillapaqa chay impwistuta kubrakuqkunawan chaynulla uchasapakunawan pullaqa mikun? nir.

12 Chaynu nitinllapa uyaparmi, Jesusqa niran:

—Allilan kar mana qishaq kaqkunaqami mana ministinchu rimidyakuqtaqa. Chaymi ashwan chay qishaq kaqkunala ministin rimidyakuqtaqa.

13 Rir allita intrakayllapa Dyus nitin unaylla iskribishanllapata. Chaqa ninmi:

'Nuqaqa manami munanichu animalkunata wanuchir ufrindita nir
nuqaman apamunanllapataqa.
Ashwanmi munani wakinkunata llakipar ima
ministishanpipis yanapananllapapaq' nir.

Chaynulla nuqaqa manami chay kusa allinla kani niqkunata willaqchu shamusha kani. Ashwanmi shamusha kani, chay uchayjunkunata willatiy kriyir washakananllapapaq.

* **9:5** Chaqa mayqanpismi "Uchaykimanta pirdunashuni" niyta puytinman yanqallamapis.

Ayunupaqmi tapuranllapa
(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

14 Chaymantaqami Shutichikuq Juanpa yaĉhakuqninkuna, Jesusman qimikar kaynu nir tapuranllapa:
—Nuqakuna, chaynulla chay fariseo runakunapismi kusalata ayunanillapa. Piru qampa yaĉhakuqnikikunaqa ¿imapaqtaq mana ayunanllapa? nir.
15 Jesusqa niran:
—¿Uk runa kasaraq, chayllapiraq katinqachu, wakinkunaqa llakishala kanmanllapa? ¡Manami! Chaymi chay kasarasha chaykuna rinanpaq ura ĉhamutin, ritinllapanami ayunanqallapa.
16 "Nishaykillapapis: Manami mayqanpis uk makwa raĉhpataqa mushuq raĉhpawanqa rimindanchu. Chaqa chay mushuq raĉhpami paqakarqa chapukayanqa. Chaynu chapukarmi, makwa raĉhpataqa llikinman. Chaynuqami ashwan masna llikikayanqa.
17 Chaynulla, chay ubapa yakun binutaqa manami itanchikchu makwa qara kapachumanqa. Chaqa chay ubapa yakun binumi byijuyar makwa qarataqa llikinman. Chaymi ashwan ubapa yakun binu chaynulla chay qara kapachupis yanqallana tukukanman. Chayraykumi, ubapa mushuq yakun binutaqa mushuq qara kapachuman itaypaq amana mayqanninpis imanananpaqqa". †

Jesusmi allicharan uk warmita, Jairupa wamranta ima
(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

18 Chaynu Jesús rimayatinllami, Israel runakunapa uk mantaqnin ĉhamur Jesuspa naypanlapi qunqurikur kaynu niran:
—Chayraqmi warmi wamray wanusha. Piru qam rir makisituykita ananpi ĉhuratkiqa, payqa qashan kawsamuyanqa nir.
19 Chaynu nitinmi Jesusqa sharir, yaĉhakuqninkunawan ima riranllapa.
20 Piru chaynu riyatinmi chay lugarlawpi karan uk qishaq warmi. Chay warmipa yawarninmi dusi añupaqna kusalata shamuq. Chaymi Jesuspa ikinlawta qimikar raĉhpanpa manyanta kamaran.
21 Chaqa chay warmiqami yarpuq, raĉhpanta kamarlami alliyashaq nir.
22 Piru chaynu ruratin Jesusqa ikiman chapakur warmita rikarqa niran:
—Shachinakunkimi mamitay. Chaqa kriyishaykiraykumi alliyashaykina.
Chaymi ashwan chaymanta-pacha allinna kidaran chay warmisitaqa.
23 Chaymanta Jesusqa chay Israel runakunapa mantaqninpa wasinman ĉharqa, rikaran dulsaynata waqachiq runakunata. Chaynullami rikaranpis chaypi kaqkuna kusalata waqar laqyaqllapata ima.
24 Chaymi Jesusqa niran:
—Lluqshiyllapa kaymanta. Chay warmi wamraqami mana wanushachu. Punuyanlami nir.
Chaynu nitin, chaypi kaqkunaqa kusalata asiparanllapa Jesustaqa.
25 Piru payqami ruripi kaqkunata limpu lluqshichimuran. Chaymantami chay wasiman yaykur, chay warmi wamrataqa makinmanta aypatin, sharimuran.
26 Chaymi tukuy chay lugarkunapiqa yaĉharanllapana imanu warmi wamraqa kawsamusha nirmapis.

Jesusmi allicharan ishkay syigukunata

27 Chaymanta lluqshir ritinnaqami Jesuspa ikintaqa ishkay syigu runakuna riran kaynu nir qayakur:
—¡Davidpa ayllun ‡ llakipamastuyllapari! nir.

---

† **9:17** Jesús ruraran kay kimsa kumparasyunta unay runakunapa yaĉhachikushanqa, paypa mushuq yaĉhachikushanwanqa mana chayllachu nir. Chaynuqami intrachimanchik piĉhunachinapaqqa mana allinchu nir. ‡ **9:27** Davidpa ayllun nirqami Dyuspa Akrashan Cristun nir intrachimanchik.

28 Chaymanta Jesús wasi ruriman yaykutinqa, chay syigu runakunaqa qimikatin, Jesusqa kaynu nir tapuran:
—¿Qamkunaqachu kriyinkillapa alliyachishuyashaqllapa nirqa?
Chaynu nitin, paykunaqa niranllapa:
—Arí taytituy nir.
29 Chaymantami Jesusqa, nawinkunata kamar niran:
—Qamkuna imanutaq kriyishaykillapanullami rurakanqa nir.
30 Chaymi chay kutilla rikakuranllapana. Piru Jesusqami kaynu nir kusalata willaran:
—Amami mayqanpis yaĉhanqachu kaytaqa nir.
31 Piru ashwan chay runakunaqa wasimanta lluqshishanmanta-pacha imanu Jesús paykunata alliyachishanpaq ima tukuylata parlaranllapa.

Jesusmi allicharan uk muduta

32 Chaymanta chay syigukuna alliyashana lluqshimuyatinqa, wakin runakunapis Jesusman aparanllapa uk mudu dyablupa yarpuyninwan qishaq runata.
33 Chaymi Jesús chay dyablupa yarpuyninta chay mudu runamanta itakutinqa, rimaqna qallariran chay runaqa. Chaymi chaypi kaqkunaqa kusa dispantakashalla niyaqllapa: "¡Kay Israel pwiblupiqami maydiyapis mana rikashanchikchu waknu mayqanpis allichakuqtaqa!" nir.
34 Piru chaypi kaq chay fariseo runakuna-shuypaqami niyaranllapa: "Waktaqami dyablukunapa mantaqnin pudirninta qusha, chaynu dyablupa yarpuyninta itakunanpaqqa" nir.

Kusichakunapaq kaqqami kusala achka

35 Piru Jesusqami tukuy pwiblukunapi, taksha pwiblitukunapi ima yaĉhachikur puriyaran. Tukuy tantakananllapa wasikunapimi Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikur puriran, washakarna paypa mantakuyninpi kawsananllapapaq. Chaynullami allichakuqpis tukuy qishaykunamanta, nanaykunamanta ima.
36 Chaymi runakunata rikar, kusalata llakiran paykunapaq. Chaqa chay runakunaqami kusata shaykur kwashayasha, chinqasha mana washakananpaq yupayna karanllapa, imanutaq uyshakuna mana michikuqniyjunmaqa chaynu.
37 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran: "Chiqaptami kusichaqa kusala achka. Piru aykalami trabajaqkunaqa.
38 Chayraykumi chay kusichapa amunta mañayllapa, pay kaĉhananpaq trabajaqkunata, paykunana tantananllapapaq" nir. §

10

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata akraran (Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

1 Jesusqami chay dusi yaĉhakuqninkunata qayamur, pudirninta quran, dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakunanllapapaq. Chaynulla tukuy qishaykunamanta, nanayninllapakunamanta imamapis allichakunanllapapaq ima.
2 Kaykunami chay dusi yaĉhakuqninkunaqa karan:
Puntataqa, Simón (kay Simonmi shutiqpis Pedro),
Simonpa uknin Andrés;
Zebedeupa ishkay wamrankuna, Santiago,
Juan ima.
3 Chaynulla Felipe,
Bartolomé,

§ **9:38** Kusichananpaq chaykunaqami, tukuy manaraq Dyuspi kriyiqkuna. Kusichapa amunqami Tayta Dyus. Nataq chay trabajaqkunaqa, Dyuspaq yaĉhachikuqkuna.

Tomás,
Mateo. Kay Mateumi Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuq karan.
Chaynullami karanpis Alfeupa wamran Santiago,
Tadeo ima.
4 Ukqami karan Simón. Payqami Cananeo partidumanta karan.
Uk-shuypaqa karan Judas Iscariote. Kaymi Jesustaqa kuntrankunaman qukuran wanuchinanllapapaqqa.

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanllapapaq (Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

5 Jesusqami chay dusi yaĉhakuqninkunataqa kaynu nir kaĉharan:
"Amami rinkillapachu chay mana Israel runakunamanqa. Chaynulla amami yaykunkillapapischu chay Samaria pwiblumanqa nir.
6 Ashwanmi chay Israel pwiblumanta kaq runakuna imanutaq uysha chinqasha purin chaynu puriqkunaman riyllapa.
7 Chaynami paykunata willayllapa, syilumanta kaq mantakuq shamunanpaqqami shipchana nir.
8 Chaynullami tukuy qishaqkunata allichankillapa, wanushakunata kawsachimunkillapa, ismuyaq kwirpuyjun kaqkunata allichankillapa, itakunkillapapismi dyablupa yarpuyninta runakunamanta ima. Chaqa tukuy chaykunata ruranaykillapapaqqami mana imawan pagrakur imachu dibaldila chay pudirtaqa ayparaykillapa. Chaymi imata rurar yanapakurpis ama kubrakunkillapachu.
9 "Piru amami apankillapachu urumanta, platamanta, kubrimanta kaq qillay imamatapis.
10 Chaynulla amami apankillapachu alburjata, mudakunaykipaq raĉhpaykillapata, llanqita, bastunta imamapis. Chaqa uk trabajaqtaqami trabajashanrayku qarayta puytinllapa.
11 "Chaymi qamkuna uk pwibluman manaqa uk taksha pwiblituman ĉharqa, uk kusa allin runata maskar, chaypa wasinpi kidankillapa chay ima diyaĉhi rinaykillapakaman.
12 Piru chay wasiman yaykurqa chaypi kaqkunata kusa shumaqta saludankillapa.
13 Chaymi chay wasipi kaqkuna shumaqta samachishutinllapaqa Dyusmi shumaqta yanapanqa paykunataqa. Piru mana chaynu samachishutinllapa-shuypaqa manami imapis kanqachu.
14 Chaymi uk wasipi manaqa uk pwiblupi yaĉhachikutkillapa mana uyakunar mana munashutinllapaqa, chaymantaqa ĉhakikillapapi kaq pulbumatapis ĉhaspir rinkillapa.
15 Chiqaptami nishaykillapa: Chaynami maydiya jwisyu diya ĉhamutinqa, chay pwibluqa kusala mas manchaypaqta kastigakasha kanqa chay pwiblu Sodomawan Gomorra kastigakashanmanmatapis nir".

Jesusmi yaĉhakuqninkunata qischakankillapa niran

16 Jesusqami yaĉhakuqninkunataqa niranpis:
"¡Kwintata qukayllapa! Nuqami qamkunata kaĉhashurllapaqa uyshakunata surrukunapa rurinta kaĉhaq yupay kaĉhashuyanillapa. Chaymi qamkunaqa ima katinpis imanutaq largu kurumaqa dasla tantyan chaynu kankillapa. Piru chaynu tantyarmapismi imanutaq uk palumitamaqa mana ima mana allintapis ruranchu chaynu kankillapa.
17 Allita kuytakankillapa. Chaqa qamkunataqami karguyjunkunaman qukushunqallapa. Chaynulla chay tantakananllapa wasikunapimi wipyashunqallapa ima.
18 Chaynulla nuqaraykuqami chay karguyjunkunaman, gubyirnukunaman ima apashunqallapa. Piru qamkunaqa paykunapa naypanpi chaynulla chay mana Israel runakunapa naypanpimapis nuqallapaq rimankillapa.

19 Chaynu paykunapa naypanpi karnaqa, amami yarpupakunkillapachu, imatami
rimashaq, manaqa imanumi rimashaq nirmapis. Chaqa rimanaykillapapaqna katkil-
lapaqami Dyus yanapashunqallapa imata ninaykillapapaqmapis.
20 Chaynuqami mana qamkunallachu rimayankillapa kanqa. Ashwanmi Taytaykil-
lapa Dyuspa Ispiritunmi rimachishunqallapa.
21 "Chaymi nishaykillapapis: Mayqanpismi ukninta qukuyanqa wanuchinanllapa-
paq. Nataq taytanllapa-shuypaqa wamrankunata qukuyanqa wanuchinanllapapaq.
Chaynulla wamrakuna-shuypaqa taytanpa kuntran tikrakar wanuchinqallapa.
22 Chaymi tukuyla kay pachapiqa nuqapi kriyishaykillaparayku ĉhiqnishunqallapa.
Piru chaynu qischakar imamapis maydiya shamunaykaman shachinakuq kaqku-
nalami washakanqallapa.
23 Chayraykumi uk pwiblupi katkillapa mana allinta rurashunanllapapaq ikikilla-
papi puritinqa, uklaw pwiblukunaman alsakayllapa. Chaqa chiqaptami nishaykil-
lapa: Manaraq chay Israel pwiblukunapi yaĉhachikur tukchiyatkillapami Dyusmanta
Shamuq Runaqa shamunqana nir.
24 "Manami mayqan yaĉhakuqpis maschu chay yaĉhachiqninmantaqa. Chaynulla
mayqan sirbikuqpis manami maschu patrunninmantaqa.
25 Chaymi chay mayqan yaĉhakuqpis chay yaĉhachiqninnula kayta puytin mana maschu.
Chaynulla chay sirbikuqpis imanutaq patrunninmaqa chaynula kayta puytin. Chaqa
nuqatami nimanllapa dyablupa mantaqnin Beelzebú nir. Chaymi qamkuna nuqapa
yaĉhakuqniy kashaykillaparaykumaqa ashwan ima nishuyanqallapa.

Amami runakunataqa manchashunchu
(Lc 12.2-7)

26 "Piru chaynu katinmapis amami chay runakunataqa manchankillapachu. Chaqa
tukuy imapis pakaplla kaqkunaqa manami pakapllaqa kidayta puytinchu. Chaymi
tukuy pakaplla kaqtaqa allita yaĉhakanqa.
27 Chayraykumi nuqa qamkunata uyarala willashushayllapataqa, tukuylata parlayl-
lapa. Chaynulla chay pakaqnula willashushayllapatapis intrachikunkillapa, tukuypa
naypanpi.
28 Chaymi chay mayqan wanuchishunatinllapapis ama manchankillapachu. Chaqa
wanuchishurllapamapismi kwirpuykillapalata wanuchinqallapa. Ashwanmi man-
chankillapa chay kwirpuykillapawan almaykillapata tukuy tyimpupaq ninapi qis-
chakananpaq kaĉhaq chayta.
29 "Piru qamkunataqami Taytanchik Dyusqa kusalata munar kuytashunllapa. Ma
willamayllapa: ¿Manachu ishkay pariq kuritukunata uk qillaysitulapaqmapis rantikun-
llapa? Chaynu paykuna yanqa mana sirbiq katinmapismi, Taytaykillapa Dyus
pachaman ratar wanunqa nitin, ratar wanuymatapis puytin, manaqa mana.
30-31 Chaynu kuritukuna yanqa mana sirbiq katinmapis kusa allita kuytarqa,
qamkuna chay kuritukunamanta mas sirbiq kashaykillaparaykuqa ¿imanunari mana
kuytashunqallapa? Chaqa payqami aqchaykillapamatapis uklapi uklapi allita yupasha
purichiyan. Chaynu katinmi ama imalapaqpis manchakunkillapachu.

Runakunapa naypanpimapis Jesuspaq rimankillapa
(Lc 12.8-9)

32 "Chayraykumi mayqanpis tukuypa naypanpi, nuqapaq mana pinqakur faburniy ri-
matinqa, nuqapis paykunapaqqa allinta rimashaq, unaq syilupi Taytaypa naypanpiqa.
33 Piru mayqanpis tukuypa naypanpi, nuqata mana kwintachamatin-shuypaqa,
nuqapis paykunataqa mana kwintachashaqchu unaq syilupi Taytaypa naypanpiqa.

Jesusmi yaĉhakuqninkunata kuytakananpaq willaran
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

34 “Amami yarpunkillapachu: Jesucristo shamushanraykumi mana qischakashunllapanachu nirqa. Chaqa nuqa shamushayraykumi mana shumaqnachu kawsankillapa. Ashwanmi nuqarayku kusala ĉhiqninakuy, maqanakuy imana kanqa.
35 Chaymi uk ullqu wamramaqa taytanpa kuntran tikrakanqa. Chaynulla uk warmi wamrapis mamanpa kuntranna tikrakanqa. Nataq uk llunchu-shuypaqa swigranpa kuntranna tikrakanqa.
36 Chaynumi nuqaraykuqa mayqanpapis ayllunkunalla kuntranqa tikrakanqa.
37 Piru mayqanpis nuqamanta masta taytanta, manaqa mamanta munaqqa, manami nuqapa kananpaqqa allinchu. Chaynulla mayqanpis uk ullqu wamranta, manaqa uk warmi wamranta masta nuqamanta munaqqa, manami nuqapa kananpaqqa allinchu.
38 Chayraykumi mayqantapis nuqapi kriyishanrayku kruspi wanuchinar qischatinllapa manchakur mana nuqallawan purinaqkunaqami manana nuqapa kananpaqqa allinchu.
39 Chaymi mayqanpis bidanpaq llakir washayta kamaqkunaqa limpu chinqanqallapa. Piru chay mayqanpis nuqapi kriyishanrayku wanuq chayqami washakashana rikarinqa.

Dyusmanta kaq imanchikkuna
(Mr 9.41)
40 “Chayraykumi mayqanpis qamkunata shumaqta samachishurllapaqa, nuqata samachimayan. Nataq mayqanpis nuqata samachimaq-shuypaqa, chay mayqanĉhi kaĉhamasha chayta samachiyan.
41 Chaymi mayqanpis ukta Dyuspa rimaqnin kashanrayku samachiqqa, Dyus paypa rimaqninta imataĉhi quyanqa chayllatami aypanqa. Chaynulla uk allin runata allin kashanrayku samachiq-shuypaqa, chay allin runata imakunata Tayta Dyus quyan allin kashanrayku, chayllatami aypanqa paypis.
42 Chaymi mayqanpis chay sirbimaqniy kashanrayku mana kwintachaypaqla kaqkunata uk jarru qasaq yakituta upyachiq chayqami, kusa shumaq allin imakunata aypanqa Dyusmantaqa”.

11

Shutichikuq Juanmi yaĉhakuqninkunata kaĉharan Jesusman
(Lc 7.18-35)
1 Jesús chaynu dusi yaĉhakuqninkunata yaĉhachir tukchirnaqa, chay kayashanmanta lluqshir riran, chay pwiblupa uklaw lugarninkunaman Dyus nishankunata parlakur yaĉhachikuq.
2 Piru Shutichikuq Juan, karsilpi karqami, yaĉharan imatami Cristo rurar puriyan nir. Chaymi chaynu yaĉharqa, wakin yaĉhakuqninkunata kaĉharan
3 Jesusta tapunanpaq:
—¿Qamchu Dyusmanta shamunanpaq karan chay kanki, manaqachu uktaraq yarayashaqllapa? nir.
4 Chaymi Jesusqa niran:
—Rir Juantaqa willayllapa, kay rikayashaykillapata, uyapayashaykillapata ima.
5 Willankillapapismi: ‘Syigukunatapis rikakuchin, kujukunatapis alliyachitin purinllapa, ismuyaq aychayjunkunatapis alliyachin nir. Chaynulla upakunatapis uyakuchin, wanushakunatapis kawsachimun, chay mana imayjun kaqkunatapis willan imanu washakananllapapaq’ nir ima.
6 Chaynulla willankillapapis: ‘¡Kusa shumaqmi kanqallapa nuqapi kriyishanrayku imakuna rikarir trumpisachinatin mana maydiyapis qunqamaqkunaqa nin!’ nir.
7 Chaymanta Juanpa yaĉhakuqninkuna ritinnaqa, Jesusqa chaypi kaq runakunata qallariran Shutichikuq Juanpaq parlaq, kaynu nir:

"¿Imata rikakuqtaq qamkunaqa riraykillapa chay chunllaq lugarmanqa? Imanutaq uk runa mana uklapi yarpuqmaqa uk yura shukchata wayra wakman kayman kuyuchiq yupay ¿chayta rikakuqchu riraykillapa?
8 ¿Manaqachu, uk runa kusala ĉhaniyjun mudanata, mudakushata rikakuq riraykillapa? Qamkunaqami yaĉhankillapa chaynu mudakuqkunaqami, chay gubyirnupa wasinkunalapi tanllapa nir.
9 Chaqa, ¿imata rikakuqtaq riraykillapa? ¿Dyuspa rimaq runata rikaq? Chiqaptami qamkunaqa Dyuspa rimaqninkunamantaqa nuqapaq kusa mas intrachikuqta rikaq riraykillapa.
10 Chaqa Shutichikuq Juanpaqmi, Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu niq:
'Nuqami qampa naypaykita ukta kaĉhashaq,
imanutaq nanta kiĉhar kamkachinllapa chaynu qampaq yaĉhachikunanpaq' nir.
11 Chiqaptami nishaykillapapis: Kay pachapi runakunaqami Shutichikuq Juanmanta masqa mana kashachu uklamapis. Piru chaynu katinmapis syilumanta kaq mantakuqpi kriyiqkunaqa mana kwintachaypaqla karmapis Juanmantaqa kusala masna kanqallapa. *
12 "Chaynumi Shutichikuq Juan yaĉhachikuq qallarishanmanta kanankamanmi syilumanta kaq mantakuqpi kriyiqkunapa ikinpi kusala achka marraju runakuna purinllapa limpu imanachiyta yarpur.
13 Chaynullami nishaykillapapis: Dyusninchikpa rimaqninkuna chaynulla Dyus nitin Moisés mantakushankuna imaqami syilumanta kaq shamur mantakunanpaqqa Shutichikuq Juan shamunankalaman intrachimaranchikllapa.
14 Chaymi qamkuna Shutichikuq Juanpaq, Dyuspa rimaqnin Elías † shamunanpaq karan nir kriyinarqa kriyiyllapari.
15 Chayraykumi tukuy rinriyjun kaqkuna, allita intrakanarqa uyakur intrakayllapa.
16 "¿Imawantaq kumparayman kay tyimpupi kaq runakunataqa? Kay runakunaqami, wamritukuna plasapi tar kaynu qayapanakunllapa chay yupay:
17 'Kinakunatami waqachirayllapa. Piru qamkunaqami mana bayliraykillapachu. Chaynulla llakiypaq takikunata takitiyllapapis, mana waqaraykillapachu' ninakun chaykuna yupay.
18 Chaymi qamkunapis wamritukuna yupay, Shutichikuq Juan shamur kusata ayunatin, chaynulla mana binuta upyatinqa niraykillapa: 'Juanqami dyablupa yarpuyninwan' nir.
19 Chaymanta nuqa Dyusmanta Shamuq Runa kar, mikutiy upyatiy-shuypaqa qamkunaqa ninkillapa: 'Kusala amryintu, upyalun' ima nir. Chaynulla ninkillapapis: 'Payqa chay Romapaq impwistuta kubrakuqkunapa amigun chaynulla uchasapa runakunapa amigun' nir ima. Piru nuqapi kriyishanllaparayku Dyus munashanta rurar kawsaqkunami intrachikunllapa nuqaqami chiqapta Dyusmanta shamusha kani nirqa".

Wakinkunaqami Jesuspiqa mana kriyinllapachu (Lc 10.13-15)

20 Jesús chay pwiblukunapi achka milagruta rurasha katinmapis manami kriyinaranllapachu. Chaymi chay runakunataqa anyaqnulla kaynu nir willayaq:
21 "¡Ay Corazín pwiblu! ¡Ay Betsaida pwiblu! Kay milagrukunata qamkuna rikanaykillapapaq rurasha kani, chay milagrukunata Tiro shutiq pwiblupi, Sidón pwiblupi

* **11:11** Dyuspa tukuy rimaqninkunamantaqa Shutichikuq Juanqa, Amitunchik Jesucristupaqqa masta intrakaran nirqami intrachimanchik Juanqa Amitunchikta rikar paypaq parlakushanrayku nir. Piru Jesucristupi tukuy kriyiqkuna-shuypaqa Juanmantaqa masta Jesucristupaq intrakan nir-shuypaqa intrachimanchik paykunaqami imanu milagrukunata rurashanta, wanur kawsamushanta ima rikashanllaparayku nir. † **11:14** Syilumanta mantakuqpa naypanta shamuyan Elías nir mas intrakanarqa rikashun Malaquías 4.5-6.

rurasha katiymaqa, paykunaqa aykapina uchankunata dijar, saqalla raĉhpanllapata yakakur, uĉhpata umanllapaman itar ima kriyishana kanmanllapa Dyuspiqa.
22 “Piru chay jwisyu diya ĉhamutinqa, chay Tiro pwiblumanta, chaynulla chay Sidón pwiblumantaqa kusala mas manchaypaq kastigu kanqa qamkunapaqqa nir.
23 Qamkuna Capernaúm pwiblupi taqkuna, ¿yarpunkillapachu washakar syiluman riyankillapa kanqa nir? Ashwanmi qamkunaqa chay tukuy tyimpupaq kastigakanaykillapapaqna itakukankillapa. Chaqa chay Sodoma pwiblupi imanutaq kay Capernaúm pwiblupi yupay rurar rikachisha katiyqami, chay pwibluqa kananka-man kayanmanraq.
24 Piru nishaykillapa: Chay jwisyu diya ĉhamutinqa, qamkunapaqqa kusala mas manchaypaq kastigu kanqa chay Sodoma pwiblupi kayaq chaymantaqa nir”.

Jesuslami qayamanchik samachimanapaq (Lc 10.21-22)

25 Chaymanta Jesusqa niran:
“¡Taytay! Qammi kay pachapa, unaq syilupa amun kanki. Chayraykumi alabashuni. Chaqa qamqami kananqa chay mana kwintachaypaqla kaq runakunata intrachishayki unay chay kusa yaĉhaq, kusa intrakaq runakunata pakar mana intrachishaykitaqa.
26 Chaynumiri Taytituy. Chaqa qam munashaykinumi kananpaq kasha”.
27 Chaynullami wakinninkunatapis niran:
“Taytaymi tukuy imata qumasha rikanaypaq. Chaqa manami mayqanpis allita nuqataqa riqsimanchu. Ashwan Taytaylami riqsiman. Chaynulla, manami mayqanpis allitaqa Taytaytapis riqsinllapachu. Nataq nuqa Wamranlami riqsini. Chaynu Wamran kashayraykumi mayqantapis riqsichinashaytaqa riqsichiyta puytini.
28 Piru tukuy qamkuna uchaykillaparaykuqa imanutaq trabajarmaqa shaykunkillapa, chaynulla imanutaq shipuykillapata aprikurmaqa shaykunkillapa chaynu kaqkuna, shamuyllapa nuqaman. Nuqami samachishaykillapa.
29 Chaqa nuqamanta yaĉhakuqkunaqami nuqawan yuntakasha yupayna. Chaymi nuqa yupaylla kayta yaĉhakuyllapa. Chaqa nuqaqami ima katinpis mana das piñakur imachu, ashwan kusa shumaqlata ima intrachikuni. Chaynu nuqawan karqami kusala shumaqta tukuy tyimpupaq almaykillapapi samankillapa.
30 Piru chay tukuy imata ruranaykillapapaq nishuyanillapa chayqa manami kusala llashaq imachu. Ashwanmi imanutaq uk yugumaqa kusa ankishla chaynu”.

12

Samana diyapimi ispigakunata pitiranllapa (Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

1 Chaymi chay tyimpukunapiqa, uk samana diyapi Jesusqa trigu tarpukashapa rurinta riyaran yaĉhakuqninkunawan. Chaymantami chay, yaĉhakuqninkunaqa mallaqnar, trigupa ispiganta pitir murinta * mikuranllapa.
2 Chaynu mikuyatinllapa chay fariseo runakuna rikarqa, Jesusta niranllapa:
—Rikay, yaĉhakuqnikikunaqami chay samana diyapi mana ruraypaq kaqkunata rurayanllapa nir.
3 Chaynu nitinllapaqa, Jesusqa niran:
—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, uk kuti gubyirnu David wakinninkunawan mallaqnar imanu tukuran nir iskribikashantaqa?
4 Chaqa Dyusta aduranllapa tuldu wasiman yaykurmi Dyuspa kaq turtillankunata mikuranllapa. Allita yaĉhashanchikllapanu, chay turtillakunaqami, mana allinchu karan

* **12:1** Murin nirqami intrakaytapis puytinchik: Puquynin nir.

pay David chaynulla wakinninkunamapis mikunanpaqqa. Chaqa chay turtillakunataqami chay kurakunala mikunanllapapaq kaq.
5 Chaynulla, ¿manachu Moisés mantakushanta liyirqa intrakashaykillapa, Dyusta aduranannllapa wasipi kurakuna samana diyapi, mana samarmapis mana uchakuranllapachu nirqa?
6 Piru nuqaqami Dyusta aduranannllapa wasimantaqa kusala mas allin kani.
7 Chaynuqami qamkunaqa Dyus nitin iskribikashankunataqa mana intrakashaykillapachu. Chaqa ninmi:
‘Nuqaqa manami munanichu animalkunata wanuchir ufrindita nir
nuqaman apamunanllapataqa.
Ashwanmi munani wakinkunata llakipar ima
ministishanpipis yanapananllapapaq’ nir.
Chaqa chayta allita intrakasha karllapaqa manami yanqallaqa chay wakin runakunataqa uchachanaykillapatanachu.
8 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runami chay samana diyapiqa imata ruraypaq chaynulla mana ruraypaqchu niytaqa puytin.

Jesusmi uk runata samana diyapi allicharan (Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

9 Jesusqami chaymanta rirqa, chay tantakananllapa wasiman yaykuran.
10 Chaypimi uk runa wiqru makiyjun karan. Chaymi chay fariseo runakunaqa imanullapis uchachayta yarpur kaynu nir Jesustaqa tapuranllapa:
—¿Allinchu kanqa uk qishaqta samana diyapi allichanapaqqa? nir.
11 Chaynu taputinllapami Jesusqa niran:
—Qamkunamanta uknikillapapa kanman uk uysha. Chaymanta chay uyshaqa samana diyapi uk uĉhku ruriman ratanman. ¿Samana diya kashanraykuchu mana rinman lluqshichimuqqa?
12 Chaqa, ¡uyshamantaqami uk runaqa kusala masta sirbin! Chayraykumi samana diyapimapis shumaq kaqta ruranapaq kusala allin.
13 Chaynu nirnaqami, chay wiqru makiyjun runataqa Jesusqa niran:
—Chutarachiy makikita nir.
Chaynu nitin, chutarachitinqa makinqa uklaw makin yupay kusa allilanna kidaran.
14 Piru, chaynu ruratinmapis, chay fariseo runakunaqa waqtaman lluqshimurqa parlaranllapa Jesustaqa imanullapis wanuchinanllapapaq.

Isaías nishanmi kumplikaran

15 Chaynu wanuchinayanllapa nir yaĉharmi Jesusqa chay kayashanmantaqa riranna. Chaynu ritinmi kusala achka runakuna ikinta riranllapa. Chaqa Jesusqami paykunapa tukuy qishaqninllapata allichaq.
16 Chaynu allicharqami, chay runakunataqa willaran, ama mayqantapis parlananllapapaq mayqanmi allichamasha nirmapis.
17 Tukuy kaykunaqami chaynuqa pasaran Dyuspa rimaqnin Isaías kaynu nishan kumplikananpaq. Chaqa niqmi:
18 “Kaypimi sirbimaqniyqa.
Paytami kusata munar akrasha kani.
Paywanmi kusata aligriyani.
Chaymi paytaqa Ispirituyta qushaq,
tukuy pwiblukunapi intrachikunanpaq nuqa munashaykunata rurar kawsananllapapaq.
19 Chaqa manami imapaq mayqanwanpis willanakunqachu.
Chaynulla manami rimapakunqapischu nublirukuna yupayqa.

Manami mayqanpis uyapanqachu waqtakunapi alabakaqtaqa.
20 Chaynulla kañ̃a qiwikasha yupay kaq runakunataqami shumaqlata kuytanqa.
Chaynulla chay wanuqnula lamparita ratakuq yupay runakunatapis shumaqlata kuytanqa,
Dyus tukuy munashankuna kumplikananankaman.
21 Chaymi tukuyla pwiblukuna, paylapi kusata kunfyakar yarakunqallapa".

Jesustami uchacharanllapa dyablupa pudirninwan nir
(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10; 6.43-45)

22 Chaymantaqami ukkunapis Jesusman aparanllapa uk syigu mudu runata. Chaqa chay runaqami dyablupa yarpuyninwan karan. Piru Jesusqami chay runataqa rikakuchiran, chaynulla rimachiran ima.
23 Chaymi chay rurashanta rikarllapaqa tukuy chaypi kaqkunaqa dispantakashalla kaynu nir tapunakuyaqllapa: "¿Kaychu unay gubyirnu Davidpa ayllunmanta shamur washamanallapapaq karan chay kanqa?" nir.
24 Chaynu niqta uyaparllapami chay fariseo runakunaqa niranllapa: "Chay dyablupa mantaqnin Beelzebú shutiqmi, wak runataqa pudirninta qusha runakunamanta dyablupa yarpuyninkunata itakunanpaqqa" nir.
25 Piru Jesusqami, paykuna imatami yarpuyan nir yaĉhashanrayku kaynu niran:
"Mayqan pwiblupis paykunapura ĉhiqninakurqa wakman kayman limpu chiqanchakar tukukanllapa. Chaynulla uk taksha pwiblitu, manaqa uk ayllupis paykunapura ĉhiqninakurqa mana shumaqta kawsaytaqa puytinllapachu.
26 Chaynullami dyablupis, uk dyablu masinta itakurqa, ukninta itakushanrayku manami allinchu. Chaynu rurarqa, ¿imanuna kusata mantakuytaqa puytinmanllapa?
27 "Qamkunaqami ninkillapa nuqapaq, 'Beelzebú pudirninta qusha katin dyablupa yarpuyninta runakunamanta itakun' nir. Chaynu katinqa, ¿qamkunamanta wakinnikillapaqa mayqanpa pudirninwantaq dyablupa yarpuynintaqa itakun? Chaqa paykunallami intrachimanchik qamkunaqashi limpu pantasha puriyankillapa nir.
28 "Allita kwintata qukayllapa: Nuqaqami dyablupa yarpuynintaqa runakunamanta itakuni Dyuspa Ispiritunpa pudirninwan. Chaynuqami intrachimanchik, Dyuspa mantakuyninqami qamkunamanqa ĉhamushana nir.
29 Chaqa allita yarpuyllapa: Uk kusala pulsuyjun runapa wasinman mayqanpis suwakuq yaykunarqami, chay wasipa amunta puntataqa wataytaraq ministiyan. Chaynu wataraqmi suwaytaqa puytiyan, manaqa mana. †
30 "Chaymi nishaykillapa: Nuqapaq mana allinta rimaqqami nuqapaqa kuntray. Chaynulla nuqawan mana tantakuqpismi ashwan shikwakun.
31 "Chayraykumi nishaykillapa: Tukuy runa uchakushanta chaynulla Dyuspaq mana allinta rimashantaqa Dyusmi pirdunanqa. Piru Santu Ispiritupaq mana allinta rimashanllapata-shuypaqami ‡ mana pirdunanqachu.
32 Chaynullami Dyusqa pirdunanqa paymanta Shamuq Runapaq mana allinta rimatinllapamapis. Piru Santu Ispiritupaq mana allinta rimaqta-shuypaqami mana pirdunanqachu kanan tyimpukuna chaynulla maydiyapis.
33 "Chaqa uk qiru allin kaqqami shumaqta puqun. Nataq chay mana allin qiru kaqshuypaqami mana allintachu puqun. Chaynumi mayqan qirutapis puquyninmanta riqsinchik allin qiru, manaqa mana allin qiruchu nirmapis.

† **12:29** Chaynu nirqami intrachimanchik, Jesusqa dyablupa yarpuyninta runakunamanta itakunanpaqqa Santu Ispirituwan wataq yupay rurar itakun nir. ‡ **12:31** Jesusqami chaynuqa niran, chay fariseo runakuna pay Santu Ispiriturayku imata ruratinpis mana kwintachar, dyablupa pudirninwan rurayan nishanllaparayku.

34 ¡Largu kurukunapa ayllun! ¿Imanunari allin kaqtaqa rimayta puytinkillapa? Chaqa
qamkunallami kusala mana allin runakuna kankillapa. Chaymi ashwan shunquykilla-
papi kusala mana allin kaqllata shimikillapapis riman.
35 "Chayraykumi uk allin runaqa allinlata riman, allin kaqkunala shunqunpi kashan-
rayku. Piru chay mana allin runaqami mana allin kaqkunalata riman, tukuy mana
allinkunala shunqunpi kashanrayku.
36 Chaqa nuqaqami nishaykillapa: Chay jwisyu diya ĉhamutinqami tukuy mana allinta
rimashaykillapanulla allita rikar yaĉhakashana kankillapa nir.
37 Chaymi chay diyaqa, allinta rimashaykiraykuqa allinpaqna riqsikanki. Nataq
mana allinta rimashaykirayku-shuypaqa kastigakaqna rinkillapa".

Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta ruranapaq
(Mr 8.11-12; Lc 11.29-32; 11.24-26)

38 Chaynu nitin wakin fariseo runakuna, chaynulla Moisés mantakushankunapaq
yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, Jesusta niranllapa:
—Yaĉhachikuq Tayta, Dyusmanta shamushayki nir allita yaĉhanayllapapaqqa ima mila-
grullatapis rurar rikachimanaykillapata munanillapa nir.
39 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
"Kay kusala mana allin yarpuyniyjun kaq, chaynulla mana allita kriyimaq runaku-
naqami uk milagruta ruranaypaq mañamanllapa. Piru Dyus, unay rimaqnin Jonaswan
milagruta rurashannu nuqawan ruratinmi, munarqa intrakanqallapa.
40 Chaqa Jonasmaqami kimsa unaqta, kimsa tutata kusala atun piskadupa rurinpi
katin, Dyusqa milagruta rurar lluqshichimuran, chaynullami Dyusmanta Shamuq
Runapis kimsa unaqta, kimsa tutata kay pachapa rurinpi kanqa. Chaymantami Dyusqa
milagruta rurar lluqshichimunqa.
41 "Piru maydiya chay jwisyu diya ĉhamutinqami chay Nínive pwiblumanta kaqkunaqa
sharimunqallapa. Chaymi ashwan qamkuna Dyuspi mana kriyishaykillaparayku
rimanqa kastigakanaykillapapaq. Chaqa chay Nínive pwiblumanta runakunaqami,
Jonás Dyuspaq parlakutinqa, uchanllapata dijar kriyiranllapana. Piru kanan kay
naypaykillapapi kaqqami Jonasmantaqa mas ima kar, qamkunata willashutinllapapis
mana kriyinkillapachu.
42 "Chaynulla chay surlawmanta gubyirnapis chay jwisyu diyapiqa sharimur,
qamkuna kanan tyimpupi mana kriyinaqkunapaqpis rimanqa, kastigakashana
kayankillapa kanqa nir. Chaqa chay gubyirnaqami largu maymanta shamuran,
Salomón kusala yaĉhayninwan yaĉhachikuqta uyakuq. Piru kay naypaykillapapi kaqqami
kusa mas Salomonmanta kar yaĉhachishutinllapamapis, mana kasunkillapachu.
43 "Chaynullami nishaykillapapis: Uk runamanta dyablupa yarpuynin lluqshirqami,
chunllaq chaki pachakunapi purin, maylapipis samananpaq maskakur. Piru mana
maypipis samananpaq tarirqami, kaynuta yarpun:
44 Tikrakashaq chay maymantaĉhi lluqshimushay wasiyman nir. Chaynu tikraka-
murqami, chay runataqa uk shinalla wasi kusalata pichakar kamakashata yupay tarin.
45 Chaynu tarirqami tikrakar rin tarimuq syiti paymanta kusala mana allin ispiritu
masinkunata. Chaymantami tukuynin pulla chay runapa kwirpunmanqa yaykunllapa
taq. Chaynu katinmi chay runaqa kusala llallinna tikran, punta kashanmantaqa.
Chaynullami kanan, kusala mana allin yarpuyniyjun runakunatapis pasanqa".

Jesuspa mamanwan ukninkuna
(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

46 Chaynu nir ima Jesús runakunata willayatinraqmi, paypa mamanwan, ukninkuna
ĉharan paywan parlanar. Piru waqtalapimi kidaranllapa.
47 Chaymi mayqanĉhi Jesusta willaran, kaynu nir:

—Mamaykiwan, uknikikunami chay waqtapi. Qamwanmi parlanayanllapa nir.
48 Piru Jesusqami chay willaq chaytaqa niran:
—¿Mayqantaq mamayqa? ¿Mayqankunataq ukniykunaqa? nir.
49 Chaymantami chay yaĉhakuqninkunaman rikachikur kaynu niran:
—Kaykunami mamaywan, ukniykunaqa.
50 Chaqa mayqanpis unaq syilupi Taytay Dyus munashanlata ruraq kaqkunami, ullqu kaq, warmi kaq ukniykunaqa, chaynulla mamaymapis nir.

13

Jesusmi kumparasyunta ruran tarpukuqwan
(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

1 Chaymantami chay diyaqa Jesusqa chay wasimanta lluqshir rir kusala atun quĉhapa manyanpi taran.
2 Chaynu kusa achka runakuna tantakayatinmi, Jesusqa uk yaku karruman iqar taran. Nataq runakunaqami chay quĉhapa manyanlapi kidaranllapa.
3 Chaymantami Jesusqa kusa achka imakunata kumparasyunkunawan yaĉhachikuq qallarir, kaynu niran paykunataqa:
"Uk runami tarpukuq riran ĉhakranman.
4 Chaymantami shikwakutinqa wakin simillaqa nanman rataran. Chaymi pariq kurukuna shamur mikuran chay simillataqa.
5 "Nataq wakin similla-shuypaqa rumipa ananpi yaqqa mana allpa kaqman rataran. Piru chay simillaqami daskaqla winaq qallariran, mana ruri maypi pampakashanrayku.
6 Chaymantami rupay iqamutinqa mana allita ĉhupakushanrayku, daskaqla ñutukur chakiran.
7 "Nataq wakin simillakunaqami kasha rurikunaman rataran. Chaymantami kashakuna winar ĉhamitachiran.
8 "Piru wakin similla-shuypaqami rataran kusa shumaq pachaman. Chaymi kusa shumaqta winatin, kusala shumaqta kusichakuranllapa. Chaqa, wakin ispigaqami syin murisituyjun karan. Nataq wakin ispigaqa sisinta murisituyjun. Wakin-shuypaqa, trinta murisituyjun ima karan.
9 Chaymi nishaykillapa: Rinriyjun kaqkunaqa uyakur intrakayllapa nir".

Imapaqmi kumparasyunkunawan yaĉhachikuran
(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

10 Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa qimikar tapuran:
—¿Imapaqtaq kumparasyunkunalawan runakunataqa yaĉhachinki? nir.
11 Chaymi Jesusqa niran:
"Qamkunatami Dyusqa imanumi mantakun nirqa paylla intrachishuyanllapa, michka unay mana intrakasha katinllapamapis. Piru wakin runakunata-shuypaqa mana.
12 Chayraykumi nini: Dyuspi intrakaqkunataqa masta intrachinqa, kusa intrakaq kananllapapaq. Piru mana intrakanaqkunata-shuypaqa, chay ashlilata intrakashanmatapis tantar qunqachinqa.
13 Chayraykumi kay kumparasyunkunalawan yaĉhachikuni. Chaqa, paykunaqami chapakurpis mana rikakunchu. Chaynulla uyakurpis mana intrakanllapachu.
14 Chaymi paykuna chaynu katin ima, Dyuspa rimaqnin Isaías nishanqa kumplikan. Chaqa niqmi:
'Michka kusata uyakurmapis, mana intrakanqallapachu.
Chaynulla michka chapakurmapis, mana rikakunqallapachu nir.
15 Chaqa kay pwiblumanta runakunapa yarpuyninqami mana intrakaqpaq tikrakasha.

Chaymi rinrinllapamapis limpu kirpakasha amana uyakunanllapapaq.
Chaynulla nawinllapamapis limpu kirpakasha amana rikakunanllapapaqnachu.
Chaynuqami tukushallapa ama nuqapi kriyinanllapapaq.
Mana nuqapaq intrakar kriyitinllapaqami, mana allichashaqmapischu'.
16 "Nataq qamkuna-shuypaqa kusala shumaqmi kankillapa. Chaqa nawikillapamapis allita rikakun. Chaynulla rinrikillapamapis allita uyakun ima.
17 Nishaykillapapismi: Chiqaptami Dyuspa rimaqninkuna, wakin kusa allin runakunapis, kanan rikayankillapa chayta, chaynulla uyapayankillapa ima chaytaqa, rikayta uyapayta ima munaqllapa. Piru paykunaqami michka chaynu munarmapis mana rikaran chaynulla uyaparanllapalamapischu.

Tarpukuqpaq yaĉhachikushanta intrachikuran (Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

18 "Allita intrakayllapa, chay kumparasyun tarpukuqpaq rimarqa imatami intrachimanchikllapa nir:
19 Chaymi Dyusmanta shamur mantakuqpaq uyapar mana intrakaqqa, chay similla nanman ishkiran chay yupay. Chaymantami dyablu shamurqa, chay uyakur shunqunpi tarpusha yupay purichiyashantaqa ashuchin.
20 "Nataq chay similla rumikunapa ananman rataran chaykunaqami, intrachimanchik runakuna Dyus rimashanta kusa aligrila uyakuqpaq.
21 Piru mana allita ĉhupakusha karmi, mana shachinakuytaqa puytinchu. Chayraykumi Dyuspi kriyishanrayku imallapiqa qischakar, manaqa imanachinanllapapaq ikinllapapi puritinqa chay uyakushanta dijarna qunqanllapa.
22 "Nataq chay simillakuna kashapa rurinman ishkishakuna-shuypaqa, intrachimanchik Dyuspa rimayninta uyapaqkunapaq. Piru kay pachapi imanupis kusa imayjun kanar, imakunapi yarpupakur imaqa, Dyusmanta ashunllapa. Chayraykumi, chay munashankuna, yarpupakushankuna ima, paykunata ĉhamitachiq yupay qunqachin Dyuspa rimaynintaqa. Mana dijanchu puquq yupay kusa allin kananpaqqa.
23 "Piru chay similla kusa shumaq pachaman ishkisha-shuypaqa intrachimanchik, Dyuspa rimayninta intrakar kasuqkunapaq. Chaykunaqami, kusa achkata puqur kusichakaq yupay ima shumaqta kawsanllapa. Imanutaq wakin ispigakunamaqa, syin murisituyjun karan, wakin-shuypaqa sisinta murisituyjun, wakinqami trinta murisituyjun karan kada ispigitaqa".

Trigupa rurinpi balliku kaqpaq kumparasyunta ruraran

24 Jesusqami kaynu nir kay kumparasyunta parlakuranpis:
"Syilumanta kaqpa mantakuyninqami, uk tarpukuq runa shumaq simillanta tarpuran chay yupay.
25 Piru tukuy punuyatinllapa, payta ĉhiqniq runa shamur shikwakuran balliku simillata chay trigupa rurinpiqa. Chaynu shikwakurqami upallala riranna.
26 "Chaymanta trigu winar ispigakutin imanaqa, chay ballikukunapis rikariranna.
27 Chaymi chay trabajaqkunaqa riran amunta willaq, kaynu nir: 'Taytituy, qam tarpushayki simillaqami kusa allin karan. ¿Maymantataq chay ballikuqa winamushaqa?' nir.
28 "Chay ĉhakrapa amunqa niran: 'Mayqan ĉhiqnimaqmi chaytaqa rurasha kanqa' nir. Chaynu nitinqa chay trabajaqkunaqa kaynu nir tapuranllapa. '¿Allinchu kanqa rir chay ballikuta pilar itakunayllapapaqqa?' nir.
29 "Piru chay amunqa niran: 'Ama chaytaqa rurayllapachu. Chaqa chay ballikukunata pilashaq nirqami, chay trigukunatapis pilayankillapa kanqa.
30 Ashwanmi dijayllapa pulla winanqa chay kusichakuna tyimpu ĉhamunankaman. Chaymi chay diyaqa kaĉhakushaq chay ballikukunataqa akrananllapapaq. Chaynu

akrarqami manuju manujula watar dijanqallapa rupachikananpaq. Nataq chay trigu kaqta-shuypaqami ĉhuranqallapa chay ĉhurakunaypina’ ”.

Mustasa qirupa simillanwan kumparasyunta ruraran (Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

31 Jesusqami kay kumparasyuntapis parlakuran:
“Syilumanta kaqpa mantakuyninqami uk mustasa qirupa simillanta, runakuna tarpun chaynu.
32 Chaqa, mustasa qirupa simillanqami kusala llampitu tukuy qirupa simillanmantaqa. Piru winarqami, kusala atunpaqna tikrakan, wakin mallkikuna ĉhakrapi kaqkunamantaqa. Chaymi ashwan pariq kuritukunamapis, chaymanna rir qushakun”.

Libadurawan kumparasyunta ruraran (Lc 13.20-21)

33 Chaynullami kay kumparasyuntapis parlakuran, kaynu nir:
“Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq uk warmi tantata ruraqmaqa, achkalla arinaman pitila libadurata itar dijatin saksachin chaynu”.

Imapaqmi yaĉhachikuran kumparasyunkunalawan (Mr 4.33-34)

34 Tukuy kaykunatami, Jesusqa runakunataqa willaran kumparasyunkunalawan. Manami imatapis mana kumparasyunkunawanqa willaranchu.
35 Piru tukuy kaykunaqami chaynuqa pasaran Dyuspa rimaqnin unaylla nishankuna kumplikananpaq. Chaqa kaynumi nisha kayaq:
“Tukuytami kumparasyunkunawan willashaq.
Chaynullami willashaqpis kumparasyunwan,
Dyus kay pachata rurashanmanta-pacha imakuna pakaplla katin mana intrakayashanllapapaq ima”. ✡

Ballikupaq yaĉhachikushanpaq intrachikuran

36 Chaymantaqami Jesusqa chay runakunata chaypi dijar rir yaykuran uk wasiman. Chaypimi yaĉhakuqninkunaqa qimikar mañaranllapa intrachinanpaq chay balliku ĉhakrapi winasha kayaq chaypaq.
37 Chaymi Jesusqa niran paykunataqa:
“Chay kusala shumaq simillata tarpukuq chayqami Dyusmanta Shamuq Runa.
38 Nataq ĉhakra tarpukasha chay-shuypaqami kay pacha. Chaymi chay shumaq simillaqa intrachimanchik Dyus munashanta rurar mantakuyninpi kaq chaykunapaq. Nataq balliku-shuypaqami intrachimanchik dyablu munashanlata ruraqkunapaq.
39 Piru chay ĉhiqnikuq kar, ballikuta tarpusha chay-shuypaqami dyablullapaq intrachimanchik. Nataq chay kusicha tyimpu-shuypaqa intrachimanchik chay jwisyu diyapaq. Chay kusichakuqkuna nir-shuypaqami intrachimanchik Dyuspa angelninkunapaq.
40 “Chaymi nishaykillapa: Imanutaq chay ballikukunata chiqanchanchik rupachinapaq, chaynumi chay jwisyu diyapipis wakinqa chiqanchakanqa.
41 Chayraykumi Dyusmanta Shamuq Runaqa kaĉhamunqa angelninkunata, chay mantakuyashanmanta chay ukkunata uchakuchiqkunata, chaynulla chay mana allinta ruraqkunata chiqanchananllapapaq.
42 Chaynu chiqancharmi apar kusala miraq ninaman itakunqallapa. Chaymi chaypiraq kusala mana agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqallapa.

✡ **13:35** Sal 78.2

43 Piru mayqanpis Dyus munashannu ruraqkuna-shuypaqa, rupay yupay kusa shumaqta llipyaranqallapa Taytanllapa mantakuyashanpina. Chaymi nishaykillapa: Rinriyjun kaqkunaqami, uyakur intrakayllapa nir.

Kusala ĉhaniyjun pakaplla kaqpaq kumparasyunta ruraran

44 “Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq uk lugarpi kusala ĉhaniyjun ima pakaplla katin mana rikanchikchu chaynu. Chaqa nishaykillapa: Mayqan runapis uk pachapi kusala ĉhaniyjun imata tarirqa mana dijayta munanchu. Ashwanmi chayllapi pampar dijar kusala aligrilla rin tukuy iman kaqkunata rantikur tikrakamur, chay pacha kusa imayjun kaqta rantin chaynu.

Kusa ĉhaniyjun pirlapaq kumparasyunta ruraran

45 “Chaynulla syilumanta kaqpa mantakuyninqami, imanutaq uk nigusyantimaqa kusa ĉhaniyjun pirla shutiq rumisituta maskar purin rantinanpaq, chay yupay.
46 Chaynu maskar puriyar uk kusa ĉhaniyjunta tarirqami, rir iman kaqkunatapis limpu rantikur, imanupis chay pirla shutiq rumisitutaqa rantin-ari.

Piskadukunapaq shikrawan kumparasyunta ruraran

47 “Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq piskadukuqkunamaqa chay shikranta mar yakuman itakurqa kusala achka ukman ukman piskadukunata aypamun chay yupay.
48 Chayna chay piskadukuna shikranpi untatinqa chay piskadukuqkunaqa waqtaman urqumunllapa. Chaymantaqa tar akraq qallarinllapa. Chaynami chay kusala shumaq chaykunataqa kanastanman ĉhuranllapa. Nataq chay mana shumaq kaqtashuypaqami itakunllapa.
49 Chaynullami pasanqapis chay jwisyu diya ĉhamutinqa. Chaymi chay angelkunaqa rir chay mana allin kaqkunataqa chiqanchanqa allin kaqkunamantaqa.
50 Chaynu chiqancharmi chay mana allin kaqkunataqa kusalata nina ratakuqmanna itakunqa. Chaymi chaypiraq kusala mana agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqallapa”.

Unay chaynulla kanan yaĉhachikuykunapismi kusala shumaq

51 Chaynu nirqa, Jesusqa tapukuran:
—¿Qamkunaqachu intrakankillapa, tukuy kay nishushayllapataqa?
—Intrakanillapami Taytituy— niran paykunaqa.
52 Chaymantaqami Jesusqa niran:
—Moisés mantakushanta uk yaĉhar yaĉhachikuqqami syilumanta kaqpa mantakuyninmanta yaĉhakurqa, uk wasipa amun yupay tukun. Chaymi chay kusa ĉhaniyjun ĉhurakushantaqa urqumun mushuq kaqkunata, unay kaqkunata ima.

Jesusmi Nazaret pwiblupi
(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

53 Chaynu nir ima kay kumparasyunkunata parlakurnaqami riranna chay kayashanmantaqa.
54 Chaynu rirmi chay pwiblunllaman ĉharan. Chaymi chay tantakananllapa wasipi yaĉhachikuq qallariran. Chaynu yaĉhachikutinmi runakunaqa limpu dispantakasha kaynu ninakuqllapa:
“¿Kayqa maypitaq yaĉhakuranqa kay kusa yaĉhayashantaqa? ¿Imanutaq chay milagrukunata rurayta puytin?
55 ¿Manachu kayqa, chay iĉhkakuqpa wamran? ¿Chaynulla manachu wakpa mamanqa María? ¿Manachu Santiagupa, * Josipa, Simonpa, Judaspa uknin ima?

* **13:55** Santiagutami niqllapapis “Jacobo” nir. Payqami Jerusalenpi kriyiqkunapa punta rikaqnin karan. Rikashun Hechos 12.17; Gálatas 1.19.

56 ¿Manachu paypa warmi ukninkunamapis kaypi nuqanchikkunawan tanllapa? ¿Piru
chaynu katinqa, imanu kartaq tukuy wakkunata rurayta puytinqa?” nir.
57 Chaynu nir ima piñakur mana kasunatinllapami, Jesusqa paykunataqa niran:
“Tukuy uklaw pachapimi kusa shumaqta rikanllapa uk runa Dyuspaq rimaqtaqa.
Piru chay pwiblunllapi chaynulla wasinllapi imaqami mana kasunllapachu” nir.
58 Piru chay pwiblunllapiqami Jesusqa mana achka milagrukunataqa ruraranchu.
Chaqa chaymanta kaq runakunaqami mana paypiqa kriyiqllapachu.

14

Shutichikuq Juantami wanuchiranllapana
(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

1 Chaymantaqami chay tyimpukunapiqa Galilea pwiblupa mantaqnin, Herodesqa
uyaparan Jesuspaq kusata rimaqllapata.
2 Chaymi chay sirbiqninkunataqa niran: “Chay Jesusqami, Shutichikuq Juanlla
kanqa. Chaqa wanushanmanta kawsamushanraykumi milagrukunamatapis rurayta
puytiyanqa” nir.
3-4 Chaqa Shutichikuq Juanmi naypaqllata Herodestaqa kaynu nisha kayaq: “Chay
ukniki Felipipa warmin Herodiasta warmikita yupay purichiyashaykiqami mana
allinchu”. Chaynu nishanraykushi Herodesqa kusalata piñakur kaĉhakuran aypar kad-
inakunawan watar karsilman itananllapapaq.
5 Herodesqashi, Shutichikuq Juantaqa kusalata wanuchiyta munaq. Piru runakunata
mancharshi mana wanuchiytaqa puytiqchu. Chaqa tukuylashi kriyiqllapa Juanqa
Dyuspa rimaqnin nir.
6 Piru uk diyapishi Herodespa kumpliyañun karan. Chayshi fyistata ruratinllapa,
chay Herodiaspa warmi wamranqa tukuyla chaypi kaqkunapa naypanpi lluqshir
bayliran. Chaynu baylishanshi Herodestaqa kusalata gustaran.
7 Chayshi ashwan Herodesqa chay intinadantaqa jurar arniran imata mañamatkipis
qushayki nir.
8 Chaymantaqashi maman chay warmi wamranta animachitin Herodestaqa kaynu
niran: “Shutichikuq Juanpa umanta uk platupi qumay” nir.
9 Chaynu nirqashi gubyirnu Herodestaqa kusalata llakichiran. Piru chaynu llaki-
yarmapisshi, chaypi kaqkunapa naypanpi jurar arnishanrayku kaĉhakuran chaynu
rurananllapapaq.
10 Chayshi kaĉhakuran Shutichikuq Juanpa umanta chay karsilpi pitinanllapapaq.
11 Chaymantaqashi uk platupi apar, chay warmi wamrataqa quranllapana. Nataq
chay wamraqashi mamantana ashwan quran.
12 Chaymantanashi, Shutichikuq Juanpa yaĉhakuqninkunaqa ĉhar, Juanpa kwirpun-
latana aparanllapa pampaq. Chaymanta-shuypaqa riranllapa Jesusta willaq chay
pasashanpaqqa.

Jesusmi sinku mil runakunata qararan
(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

13 Chayta yaĉharmi Jesusqa uk yaku karruman iqar uk chunllaq lugarman riran. Piru
achka runakunami yaĉharanllapa Jesusqa risha nir. Chaymi chay pwiblukunamanta
lluqshir ĉhakpala riranllapa Jesuspa ikintaqa.
14 Chaymanta Jesusqa chaynu riyar yaku manyanman ĉharqa, yaku karrumanta
ishkiran. Chaynu ishkirmi kusala achka runakunata rikaran. Chaymi paykunata
llakipar tukuy qishaqninkunata apashanllapataqa limpu allicharan.
15 Piru limpu tardiyayatinnaqami chay yaĉhakuqninkunaqa qimikar kaynu niranllapa:
—Kay lugarpiqami mana imapis kanchu. Chaynulla kusa tardinami. Chayraykumi
runakunataqa willay chay pwiblukunaman rir mikunanllapata rantinanllapapaq nir.

16 Chaynu nitinllapami Jesusqa niran:
—Manami allinchu rinanllapapaqqa. Ashwan qamkuna paykunataqa qarayllapa nir.
17 Chaynu nitinqa, paykunaqa niranllapa:
—Kaypiqami kay sinku tantitawan, ishkay piskaditumantaqa mana masqa imapis kanchu, nir.
18 Jesusqa niran:
—Apamuyllapa kayman.
19 Chaymantami chay achka runakunataqa chay qiwakunalapi tananllapapaq niran. Chaynu nisha karnaqami, chay sinku tantitawan, ishkay piskadituta aypar unaq syiluman chapakur payji nir, Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami chay tantakunata pidasu pidasu pakir yaĉhakuqninkunata quran tukuyla chaypi kaqkunata aypachinanllapapaq.
20 Chaynumi tukuyla mikuranllapa tiqllananllapakaman. Chaymantami yaĉhakuqninkunaqa chay mikuypa subrankunataqa ashwan dusi kanasta untata tantaranllapa.
21 Piru chay mikusha chaykunata yupatinllapaqami ullqukunala sinku mil (5,000) karanllapa. Nataq warmikunawan wamrakunataqami mana yuparanllapanachu.

Jesusmi yakupa ananta puriran
(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

22 Chaymanta, Jesusqa yaĉhakuqninkunata yaku karruman iqachiran rir ĉhaskinanllapapaq quĉhapa uklaw manyanman paymantaqa naypaqta. Nataq payqa chaylapi kidaran tukuyla dispidikur rinanllapakaman.
23 Chaynu dispidikur ritinllapanaqa, Jesusqa uk sirkaman payla iqaran, Taytanman mañakuq. Chaymi limpu amsayatinnamapis payla chaypiqa karan.
24 Nataq chay yaku karru-shuypaqa kusa largutana risha karan yaku anantaqa. Piru naypanllapalawmanta kusala jwirti wayra shamuyashanraykumi yaku karrutaqa, yaku kusalata maqchiyaran.
25 Limpu achkiyaqpinaqa, Jesusqa yaku ananllata riran yaĉhakuqninkunalawman.
26 Chaynu yakupa ananta riqta rikarmi yaĉhakuqninkunaqa kusalata manchakur "¡Wakqami aya!" nir kusata qayĉhakuranllapa.
27 Piru Jesusqami paykunataqa kaynu niran:
—¡Shachinakur ama manchakuyllapachu! ¡Nuqami kani! nir.
28 Chaymantami, Pedruqa kaynu niran:
—Taytituy, qam karqa mantakuy nuqa yakupa ananllata qamman shamunaypaq nir.
29 Chaymi Jesusqa niran:
—Shamuy-ari nir.
Chaynu nitinmi Pedruqa yaku karrumanta ishkir yakupa ananllata riq ĉhurakaran Jesús kayashanlawman.
30 Piru kusala jwirti wayra shamur yakuta maqchiyashanraykumi kusalata manchakuran. Chaymi ashwan chay kutilla limpu chinqaq qallarir, kaynu nir qayĉhakuran:
—¡Yanapamay Taytituy! nir.
31 Chaymi chay kutilla Jesusqa makinmanta aypamur niran:
—¡Manami qamqa allitaqa kriyinkiraqchu! ¿Imapaqtaq mana allita kriyirayki? nir.
32 Chaynu nir chay yaku karruman ishkantin iqatinllapaqa, wayraqa qasillaranna.
33 Chaymi, chay yaku karrupi kaqkunaqa, Jesuspa naypalanpi qunqurikur kaynu niranllapa:
—¡Chiqaptami qamqa Dyuspa Wamran kanki! nir.

Jesusmi Genesaret lugarpi, qishaqkunata allicharan
(Mr 6.53-56)

34 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan pulla chay quĉhallata rir pasar,
ĉharanllapa Genesaret lugarmanna.
35 Chaynu ĉhatinllapami chay lugarmanta kaqkunaqa tukuyla Jesustaqa riqsiranllapa.
Chaymi, tukuy chay lugarpi parlakutinllapa, yaĉharanllapana Jesuspaqqa. Chaynu
yaĉharllapami tukuy qishaqninllapata aparanllapa.
36 Chaymi kusalata Jesustaqa rugaranllapa raĉhpanpa manyanlamatapis kamananlla-
papaq. Chaynumi chay raĉhpanpa manyanta tukuy kamaqkunaqa allinna kidaqllapa.

15

Mana allin yarpuyninchikmi uchakuchimanchik
(Mr 7.1-23)

1 Chaymantami Jesusman qimikaranllapa Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna, fariseo runakuna ima. Paykunaqami Jerusalenmanta ĉhamusha
karanllapa. Chaymi kaynu nir tapuranllapa:
2 —¿Imapaqtaq yaĉhakuqnikikunaqa unay rukunchikkunapa kustumrinta mana kasun-
llapa? ¿Imapaqtaq mikunanllapapaq karqa, naypaqtaqa mana makinllapataqa paqan?
nir.
3 Jesuspismi tapuran:
—¿Imapaqtaq qamkunapis chay kustumrikillapalata rurar Dyus munashantaqa mana
ruranklillapa?
4 Chaqa Dyusqami niran: 'Taytaykita mamaykita kusa rispituwan kasuyllapa. Chay
mayqanpis taytanta mamanta ĉhiqniqkunaqami wanuchikasha kanqallapa' nir.
5 Piru qamkunaqami ninkillapa, uk runaqa niyta puytin taytanta mamanta: 'Manami
yanapashuyta puytinichu. Chaqa tukuy imay kaqkunatami arnisha kani Dyusta' nir.
6 Mayqanpis chaynu niqqa, manami taytanta mamantaqa rispitayanllapanachu.
Chaymi nishaykillapa: Qamkunaqami Dyus nishanta mana kasunkillapanachu,
qamkunapa kustumrikillapalata rurar kawsanaykillapapaq.
7 ¡Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakuna! Waknupaqĉhi Dyuspa unay rimaqnin
Isaiasqa, qamkunapaq rimaran. Chaqa niqmi:
8 'Kay pwiblumanta runakunaqami shiminllapalawan kasumanllapa.
Piru yarpuyninllapapiqami mana chiqaptaqa kasumanllapachu.
9 Chayraykumi yanqalla aduramaqllapa yupay tukunllapamapis.
Chaqa chay yaĉhachikuyashan chaykunapis yanqa runakunapa yaĉhachikuyninla
imami' nir.
10 Chaymantami Jesusqa runakunata qayamur kaynu niran:
—Allita uyakur intrakayllapa.
11 Chaqa nishaykillapa: Mayqanpis ima mikuyta mikushanraykuqa manami
uchayjun kaytaqa puytinchu. Ashwanmi mayqanpis yarpuyninllapapi mana allinta
yarpur rimar uchakuytaqa puytin.
12 Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa qimikar kaynu nir willaranllapa:
—¡Taytituy! Chay fariseo runakunaqami qam chaynu nitki uyaparqa kusata
piñakuranllapa nir.
13 Piru Jesusqami paykunataqa niran:
—Ima qirutapis, syilumanta Taytay, mana tarpusha katinqami, ĉhupanmanta pilar
itakukanqa.
14 Chaynu piñakutinllapamapis ama kwintachayllapachu. Chaqa paykunaqami
imanutaq uk syigumaqa, mana rikakuq masinta kaylata kaylata rishun nin mana
rikakurmapis, chaynu paykunapis. Allita yaĉhashanchikllapanu, uk syigu mana rikakuq
masinta kaylawta ima rishun niyarmapis, ashwan ishkantinllapa uk uĉhkumanna ratan-
llapa.

15 Chaynu nitinmi, Pedruqa Jesusta niran:
—Intrachimayllapari chay mayqanpis mikushanraykuqa mana uchakuyta puytinchu nishaykitaqa nir.
16 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Qamkunamapischu manaraq intrakankillapa?
17 Allita kwintata qukayllapa. Tukuy imata mikushallapaqami tukuyla rin paĉhanchikman. Chaymantami qashan kwirpunchikqa itakamun.
18 Piru chay kusala mana allin rimaykunata rimanllapa chay-shuypaqami yarpuyninllapamanta lluqshimun. Chaynu karmi mana allinkunata rimar ima uchakushana rikarinllapa.
19 Chaqa, uk runapa yarpuyninmantaqami mana allin yarpuykuna lluqshimun. Chaymi wanuchikuyta yarpun. Ukwan ukwan kayta yarpun. Musu kar, manaqa shipash karpis pakaplla tayta yarpun. Chaynulla suwakunanpaq, llullakunanpaq, musyakunanpaq ima yarpunllapa.
20 Tukuy chaykunata yarpur rurarmi uchakunllapa. Piru mayqanpis chay maki paqana kustumrita mana rurar mikurqa ¿imanunari uchakunqallapa?

Mana Israelmanta warmimi Jesuspi kusalata kriyiran (Mr 7.24-30)

21 Chaymantami Jesusqa riran chay Tiro chaynulla Sidón pwiblupa lugarninkunaman.
22 Chay lugarkunapimi uk cananea warmisita taq. Paymi Jesusman kaynu nir kusalata qayĉhakur qimikaran:
—¡Taytituy, Davidpa ayllun, * llakipamastuy-ari! ¡Chaqa warmi wamraymi dyablupa yarpuyninwan kar kusalata qischakayan! nir.
23 Chaynu nitinmi, Jesusqa mana imatapis niranchu. Ashwanmi yaĉhakuqninkuna payman qimikar kaynu nir rugaranllapa:
—Willay wak warmitaqa rinanpaq. Chaqa nuqanchikkunapa ikinchiktami qayĉhakur shamuyan nir.
24 Chaynu nitinllapami, Jesusqa kaynu niran:
—Taytay Dyusqami kaĉhamasha Israel pwiblumanta kaqkuna uysha chinqasha yupay runakunalaman.
25 Chaynu nitinmapismi chay warmisitaqa rir Jesuspa naypanpi qunqurikur kaynu niran:
—¡Taytituy, ama chaynu nirchu yanapamay-ari! nir.
26 Jesusqa niran:
—Manami allinchu wamranchikpa mikunanta kitar allqitukunata qaranapaqqa.
27 Chaymi chay warmisitaqa niran:
—Chiqaptami chaynu Taytituy. Piru allqitukunamapismi, amun misapi mikuyatin, chay mikuysitu ishkishanlamatapis mikun nir.
28 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—¡Mamitay, kusalatari qamqa nuqapi kriyinki! Chaymi imanutaq kriyishaykinulla wamraykipiqa rurakanqa nir.
Chaynu nitinmi chay kutilla, chay warmipa warmi wamranqa alliyaranna.

Jesusmi achka qishaqkunata allicharan

29 Jesusqami chay kayashanmanta lluqshir rirqa, ĉharan Galilea shutiq quĉhapa manyanman. Chaymantami unaq sirkaman iqar taran.
30 Chaykamanqami kusa achka runakuna tantakaranllapa pay kayashanmanqa. Kujukunata, syigukunata, mana allin rikrayjunkunata, mudukunata chaynulla ukman

* **15:22** Davidpa ayllun nirqami Dyuspa Akrashan Cristun nir intrachimanchik.

qishaywan kaqkunata imami apar Jesuspa ĉhakinlapi ĉhuraranllapa. Piru Jesusqami tukuyninta allicharan.

31 Chaynu chay mudukuna rimatin, mana allin rikrayjunkuna alliyatin, kujukuna puritin, syigukuna chapakur rikakutin ima rikarmi chay runakunaqa limpu dispantakasha kidaranllapa. Chaymi ashwan Israel runakunapa Dyusnintana tukuyla alabaranllapa.

Jesusmi kwatru mil runakunata qararan
(Mr 8.1-10)

32 Chaymantami, Jesusqa yaĉhakuqninkunata qayamur kaynu niran:

—Kusatami llakini kay runakunapaqqa. Chaqa kimsa diyanari nuqawan kaypi. Mananami imata mikunanllapapaqpis kannachu. Chaymi mana qarasha karqa, mana kaĉhanayanichu wasinllapamanqa. Chaqa imanupiqami mallaqpaq riyar nanpi imananmanllapa nir.

33 Chaymi, yaĉhakuqninkunaqa niranllapa:

—Piru, ¿imanunari waknu kusala achka runakunapaqqa kay chunllaq mana mayqanpis tayashanllapa lugarpiqa mikuytaqa tarishunllapa? nir.

34 Chaymi Jesusqa tapuran paykunataqa:

—¿Aykataq kan tantitaykillapaqa? nir.

Paykunaqa niranllapa:

—Syiti tantitawan aykala piskadukunalami kan nir.

35 Chaymantami payqa willaran runakunata, pachalapimapis tananllapapaq.

36 Chaymi, chay syiti tantitawan, chay piskadutaqa, aypar payji nir ima Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami, tantakunata pakir quran chay yaĉhakuqninkunata. Chaymi paykunana runakunataqa aypachiran.

37 Chaynumi tukuynin tiqllanankaman mikuranllapa. Ashwanmi subrankunata tantarqa, syiti kanastatana untachiranllapa.

38 Piru chay mikusha chaykunaqami kwatru milqa (4,000) ullqukunala karanllapa. Nataq warmikunawan wamrakunataqami mana yuparanllapanachu.

39 Chaymantaqami Jesusqa runakunataqa, “Rishaqna” nir, yaku karruman iqar riran uk lugar Magdala † shutiqmanna.

16

Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta ruranapaq
(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

1 Chaymantaqami wakin fariseukuna, chaynulla saduceo runakuna riranllapa Jesusta rikaq. Chaymi paykunaqa mabir ima ninqashi nir, kaynu niranllapa:

—Chiqapta syilumanta shamushayki nir yaĉhanayllapapaqqa uk milagruta ruray nir.

2 Piru Jesusqami niran:

—Qamkunaqami tardikuna unaq syiluman chapakur, syiluta chupikallata rikarqa ninkillapa: ‘Kusa shumaq tyimpumi kanqa’ nir.

3 Piru allaqmantakuna unaq syiluman chapakur syiluta chupikalla tultyawta rikarqa ninkillapa: ‘Kananqami mana allin tyimpuchu kanqa’ nir. Chaynu qamkuna syiluta chapar ima tyimpukunapaq yaĉharqa, ¿imapaqtaq mana intrakankillapa nuqa Dyusmanta shamusha kar yaĉhachishutiyqa?

4 Kay kusala mana allin yarpuyniyjun kaq, chaynulla mana allita kriyimaq runakunaqami uk milagruta ruranaypaq mañamanllapa. Piru kay mana kriyimaq runakunaqami Taytay Dyus imanutaq Jonaswan ruraran chaynulla nuqawan ruratinla, munarqa intrakanqallapa.

† **15:39** Magdalaqami chaylla Magadanwanqa. Chay lugarllamantami karan María Magdalenaqa.

Chaynu nirqa chay kutilla, riranna chay runakunamantaqa.

Fariseukunapa, saduceupa mana allin yaĉhachikuyninkuna (Mr 8.14-21)

5 Jesuspa yaĉhakuqninkuna quĉhapa uklaw manyanman pasasha karqa yarpuranllapa, tantakunata qunqar rishallapa nir.
6 Chaymantami Jesusqa niran:
—Allita kwintata qukar, kuytakankillapa chay fariseo, chaynulla saduceo runakunapa libaduranllapamanta nir.
7 Chaymi chay yaĉhakuqninkunaqa paykunapura ninakuranllapa: "¡Mana tantata apamusha kashallapami, chaynu nimashanchikllapa kanqa!" nir.
8 Chaynu yarpuyanllapa nir yaĉhayashanraykumi, Jesusqa kaynu niran:
—¿Imapaqtaq ninkillapa, tanta mana kanchu nirqa? ¡Ima manaraqchu allita nuqapi kriyinkillapa!
9 ¿Manaraqchu intrakankillapa, chaynulla mananachu yarpunkillapapis, chay sinku tantitamanta sinku mil runakunata qarashaytaqa? Chaqa achka kanastataraqmi subratinpis tantaraykillapa.
10 Chaynulla manachu yarpunkillapa chay syiti tantitamanta kwatru mil runakunata qaratiypis, achka kanastata subranta tantashaykillapataqa.
11 ¿Ima manachu kwintata qukaraykillapa, nuqaqa manami tantapaqchu rimayaray nirqa? Ashwanmi nishuyarayllapa kuytakanaykillapapaq chay fariseo, chaynulla chay saduceo runakunapa libaduranmanta.
12 Chaymantami paykunaqa intrakaranllapana mana tantapa libaduranpaqchu willamayashanchikllapa nir. Ashwanmi intrakaranllapa chay fariseo, chaynulla saduceo runakuna yaĉhachikuyashanmanta kuytakananllapapaq nir.

Pedrumi Jesustaqa Dyuspa Akrashan Cristun kanki niran (Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

13 Jesusqa uk lugar Cesarea Filipuman ĉharqa, tapuran chay yaĉhakuqninkunataqa:
—Nuqa Dyusmanta Shamuq Runapaqqa ¿mayqanshi kani ninllapataq runakunaqa? nir.
14 Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:
—Wakinqami ninllapa, Shutichikuq Juan nir. Nataq wakin-shuypaqa ninllapa Elías nir. Chaynulla wakinkunaqa ninllapa Jeremías, manaqapis Dyuspa uk rimaqnin kanqa nir.
15 —Qamkunapaq-shuypaqa ¿mayqantaq kani? —nir tapuran chay yaĉhakuqninkunataqa.
16 Chaymi Simón Pedruqa niran:
—Qamqami Dyuspa Akrashan Cristun, tukuy tyimpupaq kawsaq Dyuspa Wamran kanki, nir.
17 Chaymi Jesusqa niran:
—Kusa shumaqmi kanki Jonaspa wamran Simón. Chaqa nuqapaq yaĉhanaykipaqqa unaq syilumanta Taytaymi intrachishusha, manami mayqan runa imachu.
18 Chaymi kananqa kusalata kriyir, jwirti rumi yupay kashaykirayku Pedro shutichishayki. Chaynuqami wakin kriyiqkunapaqqa atun rumi yupayna kayanqa kriyishaykiqa. Chaymi chay rumipa ananman ĉhurar llutakur uk wasita shachiq yupayna kashaq chay wakin nuqapi kriyiqkunawanqa. Chaynuqami chay mana allinta rurachikuq dyabluqa mana binsiyta puytinqanachu.
19 Piru kananqami Pedro, Taytay Dyus syilupi mantakuyashanman yaykuqkunata rikanaykipaqna numrashayki. Chaymi kay pachapi mayqanpis mana kriyishanrayku, Dyus mantakuyashanman mana yaykunqachu nitkiqa, unaq syilupi Taytaypis mana

yaykuchinqachu. Chaynulla kay pachapi mayqanpis kriyishanrayku Taytay Dyus mantakuyashanman yaykunqa nitki-shuypaqa, Taytaypis yaykuchinqa mantakuyashanmanqa.

20 Chaynu Pedruta nishana karqami Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa willaran, ama mayqantapis willananllapapaqchu, payqa Dyuspa Akrashan Cristun nirqa.

Mananami maychu wanunaypaq niran Jesusqa
(Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

21 Chaymanta-pachami Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu nir intrachiq qallariran:

"Nuqaqami Jerusalén pwiblumanna riyashaq. Chaymi chay pwibluman ĉhatiyqa, chaypi ruku kaq mantakuqkuna, kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima aypar kusalata qischamanqallapa. Chaynu qischamarmi wanuchimanqallapa. Piru chaynu wanuchimatinllapamapismi kimsa diyamantaqa kawsamushaq" nir.

22 Chaynu nitinmi, Pedruqa uklawman Jesusta paylata apar anyaqnulla kaynu nir willaran:

—¡Dyusqami mana munanqachu chaynu qischakanaykipaqqa Taytituy! ¡Chaqa manami allinchu chaynu pasashunanpaqqa! nir.

23 Chaynu nitinmi Jesusqa Pedrulawman tikrakamur niran:

—¡Ashuy naypaymantaqa dyablu! * Chaqa qamqami Dyus munashanta mana intrakar, yanqa runakuna yarpushannula yarpur, Dyus munashanta mana ruranayta munar disanimachimayanki nir.

24 Chaymanta-shuypaqami Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:

"Mayqanpis nuqapa yaĉhakuqniy kanarqami amana bidanllapapaqqa llakinqallapanachu. Ashwanmi kruspi wanuchinatinllapamapis ama manchakurchu nuqalapi yarpur shachinakunqallapa.

25 Chaqa mayqanpis paykuna munashannulla bidanta washayta kamaqkunaqami tukuy tyimpupaqna qischakanqallapa. Piru mayqanpis nuqapi kriyishanrayku qischakar wanuqkunaqami tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.

26 Chaqa nishaykillapa: Mayqanpis kay pachapi kaq ima munashanta tantakur mana washakatinqa, ¿imapaqtaq sirbiyan chay tantakushanqa? ¿Manaqa uk runachu achka imata pagrakur washakayta puytinman? ¡Manami!

27 Chaqa nuqa Dyusmanta Shamuq Runaqami shamushaq Taytay Dyuspa llipyalla pudirninwan, angelniykunawan ima. Chaynu shamurmi tukuyta allita rikar yaĉhar imanu rurashanllapanulla imanu kananpaqmapis nishaq.

28 Chiqaptami nishaykillapapis: Kaypi kaqmanta wakinllaqami mana wanunkillaparaqchu Dyusmanta Shamuq Runata mantakuqta rikanaykillapakaman nir".

17

Jesusmi kusa llipya intirupaq tikrakaran
(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

1 Chaymanta saysi diya pasatinnaqami Jesusqa, Pedruta Santiaguta apar riran. Chaynullami aparanpis Santiagupa uknin Juanta ima. Chaynumi paykunala rir iqaranllapa kusa unaq sirkaman.

2 Chaypi katinllapanami, Jesusqa yaĉhakuqninkunapa naypanpi kusala ukman shumaqpaq tikrakaran. Chaqa qaqllanqami rupay yupay kusata llipyarayaran. Nataq raĉhpan-shuypaqami kusa yuraq intiruta achkirayaran.

3 Chaynu Jesusta rikakuyarllapami, chay kutilla rikaranllapapis Dyuspa unay rimaqninkuna Moiseswan, Elías ima Jesuswan parlaqta.

---

* **16:23** Chaynuqami Jesusqa niran, Pedro dyablu munashanta rimashanrayku.

4 Chaymi Pedruqa Jesusta niran:
—Taytituy ¡kaypiqami kusala allin kanchikllapa! Qam munatkiqa, rurashaq kimsa chukllitakunata, ukta qampaq, ukta Moisespaq, ukta-shuypaqa Eliaspaq nir.
5 Chaynu Pedro niyatinqami, kusa llipya intiru puktay limpu paykunata pampar pasayaran. Piru chay puktay rurimantami Dyus kaynu niyaran:

"Kaymi kusa munashay Wamrayqa.
Paylawanmi kusa shumaqta yarpuni.
¡Paylatami uyakur kasunkillapa!" nir.

6 Chaynu niqta uyaparmi chay kimsa yaĉhakuqninkunaqa kusalata manchakur piratap rataran pachaman.
7 Chaymantami Jesusqa paykunaman qimikar, kamar kaynu niran:
—Ama manchakurchu shariyllapa nir.
8 Chaymi sharir chapakurqa mana mayqantapis rikaranllapanachu. Ashwanmi Jesusqa paylana kasha karan.
9 Chaymanta chay unaq sirkamanta ishkimuyatinllapanaqa Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
—Amami mayqantapis parlankillapachu chay rikashaykillapataqa, Dyusmanta Shamuq Runa wanur kawsamunankaman nir.
10 Chaymi yaĉhakuqninkunaqa Jesusta kaynu nir tapuranllapa:
—Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, Eliasraqshi Dyuspa Akrashan Cristunmanta naypaqta shamuyanqa ninllapa? nir.
11 Jesusqa paykunata niran:
—Chiqaptami Elías naypaqtaqa shamuyanqa. Chaynu shamurmi tukuy imata Dyus munashanulla shumaqchayanqa.
12 Piru nuqaqa nishaykillapa: Eliasqami nuqamanta naypaqta shamushana karan. Chaynu shamutinmapismi, Dyuspa rimaqninpaq mana kwintacharchu paykuna munashanta ruraranllapa. Chaynullami kananpis Dyusmanta Shamuq Runatapis qischanqallapa paykunaqa.
13 Chaymi chay yaĉhakuqninkunaqa kwintata qukaranllapa, Jesusqami Shutichikuq Juanpaq rimayan nir.

Jesusmi allicharan dyablupa yarpuyninwan kaq wamrata (Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

14 Chaymanta, unaq sirkamanta tikrakamurqa achka runakuna kayashanman ĉhamuranllapa. Chaymi chay kutilla, Jesusman uk runa qimikar naypalanpi qunqurikur, kaynu niran:
15 —Wamraymi atakiwan kusalata qischakan. Chaynu atakiwan qischakarmi kusalata ninakunaman, yakukunaman ima ratan. ¡Imaraq Taytituy, wamrayta llakipar alliyachiy-ari!
16 Chaqa nuqaqami kay yaĉhakuqnikikunamanmapis apamuray allichananpaq. Piru paykunaqami mana puytishallapachu nir.
17 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—¡Ay qamkuna Dyuspi mana allita kriyiqkuna, chaynulla mana allinta ruraqkuna! ¿Maydiyakamantaq allita intrachishunayllapapaq qamkunawan kashaq? ¿Ima maydiyakamantaq qamkunawan shachinakushaq? Ma, kayman apamuyllapa nir.
18 Chaynu chay wamrata apamutinllapami Jesusqa chay dyablupa yarpuyninta chay wamramantaqa anyar itakuranna. Chaymi wamraqa chay kutilla, allinna kidaran.
19 Chaynu chay wamra alliyatinnaqa, yaĉhakuqninkunaqa wakaqlaman rir Jesuswan parlar, kaynu nir tapuranllapa:
—¿Imaraykutaq chay dyablupa yarpuynintaqa mana itakuyta puytisha kashaqllapaqa? nir.

20 Jesusqami niran paykunataqa:
—Qamkunaqa manami allita Dyuspiqa kriyinkillapachu. Chaqa chiqaptami nishaykillapa: Imanutaq chay mustasa qirupa simillitanmaqa kusa llampitu chaynu pitilamatapis allita Dyuspi kriyir, kay qaqata 'Ashur kaymanta, riy uklawman' nitkillapaqa, chay qaqaqa ashunman. Chaqa allita Dyuspi kriyirllapaqami tukuy imatapis rurayta puytiyankillapana kanqa nir.
21 [Waknu riqchaq dyablupa yarpuyninqa mana chaynulaqa runamantaqa lluqshinchu. Ashwan chaynu dyablupa yarpuyninta itakunarqa ayunar kusalata Dyusman mañakurla itakuyta puytinchik.]

Ishkay kutipaqnami Jesusqa wanushaqna niran
(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

22 Chaymanta chay Galilea lugarpi yaĉhakuqninkunawan pulla puriyarmi, Jesusqa kaynu niran:
"Dyusmanta Shamuq Runatami kuntrankunaman qukuyanqallapa.
23 Chaynu qukutinllapami wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami, qashan kawsamunqa".
Chaynu nir willatinmi, yaĉhakuqninkunaqa kusalata llakiranllapa.

Dyusta aduranllapa wasipaqqami impwistuta pagrakuqllapa

24 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan rir ĉharan Capernaúm pwibluman.
Chaynu ĉhatinllapami, Dyusta aduranllapa wasipaq impwistuta kubrakuqkuna Pedruman qimikar, kaynu nir tapuran:
—¿Yaĉhachikuqnikiqachu impwistutaqa pagrakun Dyusta aduranllapa wasipaqqa? nir.
25 Pedruqa niran:
—Pagrakunmi taytituy.
Chaymanta Pedro wasiman yaykur mana imatapis niyatinraqmi, Jesusqa kaynu niran Pedrutaqa:
—Ima ninkitaq Simón Pedro, ¿mayqankunatataq kubranllapa impwistutaqa kay pachapi mantakuqkunaqa? ¿Chay pwiblunllapamanta kaqkunata, manaqachu jwira kaq runakunata? nir.
26 Pedruqami niran:
—Jwiramanta kaq runakunalatami kubranllapa nir.
Chaymantami Jesusqa niran:
—Chiqaptami, chay mantakuqkunaqa pwiblunllamanta kaqkunataqa mana impwistutaqa kubranllapachu.
27 Piru chay impwistuta kubrakuq kaqkunata mana pagrar ama piñachinallapapaqqa, rir chay atun quĉhaman answiluykita itakuy. Chaymanta chay punta kaq piskaduta aypamurqa, aqrunta kiĉhar uk qillayta tarinki chaypiqa. Chaymi chay qillayqa aypanqa, rir nuqapaq kaq impwistuyta chaynulla qampa kaqta pagrakutkimapis nir.

18

¿Mayqantaq Dyuspaqqa kusa mas allin kanqa?
(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

1 Chaymanta chay kutilla Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa payman qimikar kaynu nir tapuranllapa:
—Syilumanta kaq mantakuyashanpiqa ¿mayqanniyllapatataq Dyusqa kusa mas allinpaq rikamayanqallapaqa? nir.
2 Chaynu nitinllapami Jesusqa uk wamrituta qayamur paykunapa ĉhaypinpi shachir,
3 kaynu niran:

—Chiqaptami nishaykillapa: Imanutaq kanan kawsayankillapa, chaynulla kawsar
mana kay wamritu mana kwintachaypaqla chay yupay kawsarqami, syilumanta kaq
mantakuyashanmanqa mana yaykunkillapachu.
4 Chaqa kay wamritu yupay mana kusa kani nirchu ashwan mana kwintachaypaqla
kaqkunalami, syilumanta kaq mantakuyashanpiqa kusa mas allinpaqqa riqsikasha
kanqa.
5 Chaymi mayqanpis nuqapi kriyishanrayku kay wamritu yupay kaqta, shumaqta
samachiqqami, ashwan nuqallatana samachimayan nir.

Kuytawkish uchakutkillapa
(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

6 "Piru nuqapi kriyishanrayku mana kwintachaypaqla kay taksha wamritukuna
yupay kaqkunata uchakuchiqkunataqami, kusala allin kanman kunkanpi uk marayta
watar, mar yakupa mas ruri kaqninman itakunanllapapaq.
7 Piru kay pachapiqami kusala saqra mana allinkunala untarayan. Chaymi mana
imanupis shumaqta kawsayllapataqa puytinllapachu. Piru, chay mayqanpis uknin
mana allinta rurar uchakunanpaq animachiq-shuypaqa imananqaraq.
8 "Chayraykumi uk makikillapa manaqa uk ĉhakikillapa mana allinta rurar
uchakushana rikarichishutinqa, pitir itakuy wakaq qammantaqa. Chaqa mas allinmi
kanqa chulla makila, manaqa chulla ĉhakila tukuy tyimpupaqna kawsanaykipaq.
Manami allinchu kanqa chay makiki, chaynulla ĉhakiki uchakuchishushanrayku tukuy
tyimpupaqna mana wanuq ninapi qischakanaykipaqqa.
9 Chaynulla nawiki ima mana allinta rikachir uchakuchishutinqa, urqur itakuy karu
mayman qammantaqa. Chaqa kusa allinmi kanqa uk nawiyjunla tukuy tyimpupaq
kawsanaykipaqqa. Manami allinchu kanqa nawiki uchakuchishushanrayku, tukuy
tyimpupaqna infyirnupi kastigakasha kanaykipaqqa nir. *

Jesusmi kumparasyunta ruraran uysha chinqashawan
(Lc 15.3-7)

10 "Chaymi nishaykillapa: Amami nuqapi kriyiqkuna yanqa taksha wamritukuna
yupay kaqkunataqa ukmanta rikankillapachu. Chaqa paykunata kuytaq angelmaqami
waran waran maydiyapis Tayta Dyuspa naypalanpi kayan.
11 [Chaqa Dyusmanta Shamuq Runaqami shamusha tukuy chay chinqasha kaqku-
nata washananlapaq.]
12 "¡Ma nimayllapa! Uk runa syin uyshayjun kanman. Chaymanta chay syin
uyshankunamantaqa uksitu chinqanman. Chaynu chay uksitu chinqashanraykuchu
¿chay wakin nubintay-nwibita (99) chaylapi dijar, mana rinman chay chinqasha chayta
maskaq? nir.
13 Chaynu rir maskakur, tarirqami chay nubintay-nwibi kaqkunamantaqa masta
aligriyanqa chay chinqasha chayta tarishanraykuqa.
14 Chaynullami unaq syilupi Taytaykillapapis mana munanchu uklamapis paypi
kriyishanrayku mana kwintachaypaqla wamritu yupay kaqkunapis chinqanantaqa.

Ima katinmapismi pirdunanakushunllapa

15 "Imanupi uknikillapa ima mana allinta rurashutinllapaqa, rir, 'Kaynumi mana
allinta ruramashayki' nir shumaqla paylawan parlayllapa. Chaynu paylawan parlar
shumaqchanakurqami, kusa shumaqtana kawsankillapa.
16 Piru imanupi mana kasushutin-shuypaqa, qayamuy ukta manaqa ishkay kriy-
iqkunata. Chayna chay paykunapis rikananpaq ima mana allinta rurashantaqa,

* **18:9** Ĉhakinchik, makinchik, manaqa nawinchik uchakuchimaqninchikqa kaynu intrachimanchik yarpuyn-
inchikla, munayninchikla uchakuchimanashaqa ama kwintachashunchu nir.

imanutaq Dyus nitin unay iskribishankunapimaqa, ima katinpis ishkay manaqa kimsa tistigukuna rikar yaĉhanqa niq chaynulla. †

17 Chaynu ruratkillapa paykunatapis mana kasutinqa, wakin kriyiqkunatapis willayllapa. Piru chay wakin kriyiqkunata mana kasutinllapa-shuypaqa, uk mana kriyiqta, manaqa Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuq runata yupayna riqsinkillapa. ‡

18 "Chaymi nishaykillapapis: Kay pachapi kaqkunata mana allinta tukushanrayku chiqanchatkillapaqa, ¿imanunari syilupi Taytay kayashanmanmaqa yaykunqallapa? Nataq mayqanpis kriyishanrayku kusala allinpaq ima riqsitkillapaqami, ashwan syilupi Taytay kayashanmanpis yaykunqallapa.

19 "Chaynullami nishaykillapapis: Kay pachapi qamkunamanta ishkay runa chayllata yarpur imata mañakutkillapaqami, unaq syilupi Taytayqa qushuyanqallapa chay mañakushaykillapataqa.

20 Chaqa ishkayla, manaqa kimsalamapis nuqapi kriyishanrayku tantakatinllapaqami, nuqaqa pullanllapa kashaq".

21 Chaynu nitinmi Pedruqa riran Jesusta kaynu nir tapuq:

—Taytituy ¿ukniykuna ima mana allinta ruramatinqa ayka kutitaq pirdunayta puytiyashaq? ¿Syiti kutichu pirdunanaypaq allin kanqa?

22 Chaymi Jesusqa niran:

—Nuqaqa manami syiti kutila pirdunanki nishaykichu. Ashwanmi sitinta kuti syiti katinmapis michkatapis pirdunanki nir.

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk mana pirdunakuqwan

23 "Chayraykumi syilumanta kaqpa mantakuyninqa, imanutaq uk mantakuqmaqa trabajaqninkunata iman kaqkunatapis rikananpaq dijasha karan chay yupay.

24 Chaymanta imankunata rikaq qallaritinllapanaqa payman ĉhachiran uktaqa dyis mil talintu qillayta § dibikuqta.

25 Chaymi chay trabajaqqa chay dibikuyashanpaq mana imanupis pagrakuyta puytiranchu. Chaynami chay mantakuqqa kaĉhakuran rantikunanllapapaq uk sirbikuqta yupay uklawman. Piru rantikunanpaqmi niran warmintinta, wamrantinta, chaynulla tukuy iman kaqnintinta ima chay dibikuyashanta pagrakunanpaqqa.

26 Chaynu chay mantakuq niyatinmapismi, chay trabajaqqa paypa naypalanpi qunqurikur rugaran kaynu nir: 'Taytituy llakipar yaramaskiy-ari. Nuqaqami imanupis chay dibishuyashaytaqa tukuyninta pagrashayki' nir.

27 Chaymi chay mantakuqqa chaynu rugatinqa llakiparan paytaqa. Chaynulla ashwan chay dibiyashanmatapis manana kubrananpaqnachu niran. Chaymi ashwan dijatinna riran.

28 "Piru chay mantakuq chaynu llakipatin rirqami, chay trabajaqqa tariran uk trabajaq masin pitilata dibiyaq chayta. Chaymi ashwan mana llakiparchu kunkanmanta aypar urkaq qallarir, kaynu niran: '¡Pagramay chay dibimayashaykita!' nir.

29 Chaymi chay trabajaq masinqa naypanpi qunqurikur rugaran kaynu nir: 'Llakipar yaramaskiy-ari taytituy. Chaymantami tukuyninta pagrashayki' nir.

30 Piru chay ukninqami, mana llakipar yaraytaqa munaranchu. Chaymi ashwan karsilachikuran tukuy dibiyashanta limpu pagrananankaman.

31 Chaynu rurashanraykumi chay wakin trabajaq masinkunaqa kusalata llakiran. Chaymi rir chay mantakuqtaqa tukuy ima pasashantaqa parlaranllapa.

---

† **18:16** Rikashun Deuteronomio 19.15. ‡ **18:17** Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuq runata yupayna riqsiyllapa nirqami intrachimanchikllapa amana paykunawan pulla kanallapapaq nir. § **18:24** Dyis mil talintuqa kusala achka qillay karan. Chaqa uk trabajaqmaqami uk talintuta gananapaqqa 15 añuta trabajayta ministiran.

32 Chayta chay mantakuq yaĉharmi, kaĉhakuran qayamunanllapapaq. Chaymi ĉhamutinqa niran: '¡Kusala mana allin yarpuyniyjun runa!, nuqamaqami rugamashaykirayku chay tukuy dibimayashaykitaqa llakipashuray.
33 Chaymi imanutaq nuqa qamta llakipashuray chaynullami qampis chay uknikitaqa llakipanaykita' nir.
34 Chaymi chay mantakuqqa kusalata piñakur kaĉhakuran karsilman itar qischananllapapaq, tukuy dibiyashanta limpu pagranankaman".
35 Chaynu nirnaqami, Jesusqa niranpis: "Qamkuna uknikillapata mana tukuy shunquykillapawan pirdunatkillapaqami, syilumanta Taytaypis chaynulla qamkunawanpis ruranqa" nir.

19

Jesusmi yaĉhachikuran warmiwan dijanakuqpaq
(Mr 10.1-12; Lc 16.18)

1 Jesusqa yaĉhachikur tukchirnaqa riranna Galilea pwiblumantaqa. Chaynu rirmi riyu Jordanpa chimpan Judea lugarman ĉharan.
2 Piru paypa ikintaqa kusala achka runakuna riranllapa. Chaymi ashwan tukuyla qishaq kaqkunataqa allicharan.
3 Chaymantaqami wakin fariseo runakuna Jesusman qimikaranllapa. Chaymi mabir imanimashunllapashi nir, kaynu tapuranllapa:
—¿Allinchu kanqa uk runa kasarashan warminta imallapaqqa dijananpaq? nir.
4 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa Dyus nitin iskribikashakunataqa? Chaqa chaypiqami nin: 'Dyusqashi puntamanta-pacha runata, warmita ruraran'.
5 Chaqa chaypaqmi Dyusqa niqpis: 'Uk runaqami warminwan kasararqa, taytanta mamanta dijanqa. Chaymi ashwan warminwanqa uk kwirpu yupaylana kawsanqallapa' nir.
6 Chaynu katinmi runaqa warminwanqa manana ishkaynachu. Ashwanmi uk kwirpulana kayanqallapa. Chaymi nishaykillapa: Uk runa warminwan uk kwirpulana kananpaq Dyus nishanraykumi mana mayqanpis, paykunaqa dijanakunqa niyta puytinchu nir.
7 Chaymanta chay fariseo runakunaqa qashan kaynu niranllapa:
—Chaynu katinqa, ¿imapaqta Moisés mantakushanpiqa kaynu nin? Uk runa warminta dijanarqashi, karguyjunkunapi kartata rurar warminta qurqashi chiqanchakayta puytin nir.
8 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Qamkuna kusala kuchi mana intrakaq kashaykillaparaykumi Moisesqa chaynu dijanakunqa nirmapis mantakuran. Piru Tayta Dyusqami unaymanta-pacha runata warminwan pullacharqa mana imalapaqpis dijanakunanpaqqa munaranchu.
9 Piru nuqaqami nishaykillapa: Uk runa, warmin mana mayqanwan punusha ima katin yanqallamanta dijar, ukwan kasararqami kusala saqrata uchakuyan nir. *
10 Chaynu nitinmi, chay yaĉhakuqninkunaqa kaynu niran:
—Chaynu katinqa, manami allinchu mayqanpis warmiyjun kanapaqqa nir.
11 Jesusqa paykunata niran:
—Tukuylaqa manami mana warmiyjun kaytaqa puytinllapachu. Ashwanmi chay mayqantaĉhi Tayta Dyus mana warmiyjun kananpaq nisha, chaykunalami chaynu kaytaqa puytinllapa.

* **19:9** Wakin iskribikashakunapi kaynu nin: "Uk warmi, runan dijasha katin, qashan uk runa paywan kasararqa, uchakuyan" nir.

12 Chaqa chiqaptami wakin runakunaqa mana warmiyjunchu maydiyapis kananpaq nasinllapa. Nataq wakin runakunataqami ama warmikunanpaq runa masinkuna kaparanllapa. Nataq wakinkuna-shuypaqa mana warmikunllapachu kusala mas shumaqta Tayta Dyusta sirbiyta munar ima. Chaymi kay nishayta mayqannikillapapis intrakanarqa imanupis intrakayllapa.

Jesusmi wamrakunata bindisiran
(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

13 Chaymantami Jesusmanqa wamrakunata apamuranllapa, pay makinta ananman ĉhurar bindisinanpaq. Piru yaĉhakuqninkunaqami chay wamrakunata apamuqkunataqa anyaran.
14 Chaymi Jesusqa kaynu niran paykunataqa:
"¡Ama arkarchu, dijay nuqaman shamunqa wamritukunaqa! Chaqa syilumanta kaq mantakuyashanqami kay wamritukuna yupay kaqkunalapaq".
15 Chaynu nir, makinkunata chay wamrakunapa ananman ĉhurar bindisirmi, chay lugarmantaqa riranna.

Kusala imayjun musu runami Jesuswan parlaran
(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

16 Chaymantami uk musulla runa shamur Jesusta kaynu nir tapuran:
—[Kusa allinla] yaĉhachikuq Taytituy, ¿ima allin kaqlatataq ruraymán, tukuy tyimpupaqna kawsanaypaqqa? nir.
17 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq tapumanki allin kaqpaqqa? † Allinla kaqqami kan ukla. Payqami Taytay Dyus. Piru tukuy tyimpupaqna kawsayta munarqami, Dyus mantakushankunata kasur kawsay nir.
18 Chaynu Jesús nitinmi, chay musuqa qashan tapuran:
—¿Mayqan mantakuykunatana? nir.
Chaymi Jesusqa kaynu niran:
—Ama wanuchikuychu; ama uk uk warmiwan kaychu; ama suwakuychu; ama uknikipaq llullakur rimaychu;
19 taytaykita, mamaykita kasuy. Chaynulla ukkunata llakipay, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla, nir.
20 Chaynu nitinmi, chay musuqa niran:
—Tukuy chaykunataqami [takshaymanta-pacha] rurashana kani. ¿Imataq mas kanqa ruranaypaqqa? nir.
21 Jesusqa niran:
—Kusa mas allin kayta munarqa, rir tukuy imayki kaqta rantikur, qillaynikitaqa mana imayjun kaqkunata quy. Chaynuqami unaq syilupiqa mana tukukaq imaykitana tarikunki. Piru chay nishushayta rurarnaqami, shamutki nuqawanna rishun nir.
22 Chayta uyarmi, chay musuqa kusalata llakir riran. Chaqa kusala imayjun-ari karan.
23 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
—Allipla trabajusuraq kanqa chay kusala imayjun kaqkuna, syilumanta kaq mantakuyashanman yaykunanpaqqa.
24 Chaymi qashan nishaykillapa: Mayqanpis kusala imayjunkuna, Dyus mantakuyashanman dasla yaykunanmantaqami, ashwan uk kamillu dasla pasayta puytinman uk awjapa uĉhkitunta, nir.
25 Chaynu nitin uyaparmi yaĉhakuqninkunaqa kusata yarpupakur kaynu niranllapa:
—Chaynu katinqa ¿pitaq washakayta puytiyanqa? nir.

† **19:17** Wakin iskribikashakunapimi kaynu nin: "¿Imaraykutaq allinla kanki nimanki?" nir.

26 Chaynu nitinmi Jesusqa paykunata chapar kaynu niran:
—Runakunapaqqami kayqa mana ruraypaqchu. Piru Dyuspaq-shuypaqami tukuy imapis ruraypaq nir.
27 Chaynu nitinqa, Pedruqa niran:
—Nuqakunamaqami tukuy imayllapakunata dijashana, qamwanna purinillapa. Chaynu kashayllaparaykuqa, ¿imatataq aypayashaqllapaqa? nir.
28 Jesusqa niran paykunataqa:
—Chiqaptami nishaykillapa: Maydiya nuqa, Dyusmanta Shamuq Runa kusala shumaq mantakuyniypi mantakuq qallaritiyqami, qamkunapis dusikillapa mantakunaykillapapi tar pullay mantakunkillapa. Chaynami qamkunana Israelpa chay dusi kaq ayllunkunamatapis allinta mana allinta rurasha katinmapis allita rikar yaĉhankillapa.
29 Chayraykumi chay tyimpuqa nuqarayku wasinta, ullqu ukninkunata, warmi ukninkunata, taytanta, mamanta, manaqa [warminta,] wamrankunata, ĉhakrankunata dijar nuqa munashayta ruraqkunaqa, chay dijashanmantaqa syin kuti mas imanllapakunata aypanqallapa. Chaynulla tukuy tyimpupaqnami kawsanqallapa.
30 Piru kanan tyimpukunapi achka runakuna kusana kaqkunaqami, chay tyimpuqa mana imapaqpis sirbinqachu. Chaynulla kanan tyimpukuna achka mana kwintachaypaq kaqkunaqami, ashwan chay tyimpuqa kusa nishapaqna riqsikanqallapa.

20

Jesusmi kumparasyunta ruraran trabajaqkunawan

1 Jesusqami niranpis:
“Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq uk ĉhakrapa amunmaqa timpranula lluqshiran rikaq trabajadurkunata, ĉhakranman rir trabajananpaq chay yupay.
2 Chaymi, chay ĉhakrapa amunqa trabajaqkunawan uk tratuta rurar kaĉharan ĉhakranpi trabajatinllapa uk diya intirupaq pagrananpaq.
3 “Chaymanta qashan unakaqna lluqshirqa rikaran plasapi ayka mana imatapis rurar taqkunata.
4 Chaynu rikarmi paykunataqa niran: ‘Riyllapa qamkunapis ĉhakrayman trabajaq. Nuqami imanu trabajashaykillapanulla pagrashaykillapa’ nir. Chaymi paykunapis riranllapana.
5 “Chaymanta qashalan chay ĉhakrapa amunqa lluqshiran a las dusi yupay, chaynulla tardikaqpis. Chaymi wakin runakunata tarirpis chaynullata niran paykunatapis.
6 “Qashan tardikaqna chay plasallaman lluqshirqa, qashan runakunata tariran. Chaymi chay tarishankunatapis niran: ‘¿Imapaqtaq qamkunaqa kaypiqa tukuy unaq mana trabajarqa tashaykillapa?’ nir.
7 Paykunaqa niranllapa: ‘Manamiri mayqanpis rugamashallapachu trabajanayllapapaqqa’ nir. Chaymi chay ĉhakrapa amunqa paykunatapis niran: ‘Riyllapa qamkunapis ĉhakrayman trabajaq. [Nuqami imanu trabajashaykillapanulla pagrashaykillapa]’ nir.
8 “Chaymanta amsatinna-shuypaqa, ĉhakrapa amunqa kaynu niran chay trabajachikuqnintaqa: ‘Qayamur trabajaqninchikkunataqa pagrayna. Piru chay ikita trabajaq qallarishakunata pagraq qallarir, tukchinki chay naypaqta trabajaq qallarishakunawan’ nir.
9 “Chaymi, chay tardilana trabajaq qallarishakunaqa ĉharanllapa naypaqta pagrakaqqa. Piru tukuy unaq trabajasha yupaymi pagrakaranllapa.
10 Chaymantami chay naypaqta trabajaq qallarisha chaykunata pagrananpaq qayatinqa, paykunaqa yarpuranllapa: Nuqanchikkunataqami masta pagramayashunllapa nir. Piru paykunatapismi chay uk diyata trabajashannulla pagraranllapa.

11 Chaynu pagrakashana karqami kusalata piñakur, chay ĉhakrapa amuntaqa jura-
paranllapa,
12 kaynu nir: ‘Kay ikita ĉhamuqkunaqami uk ratulatana trabajashallapa. Nataq nuqaku-
namaqami tukuy unaq kusala rupaypi ima shachinakur trabajasha kanillapa. Piru
qamqami nuqakunawanqa chayllata pagrashayki. Chaynuqami mana allinchu’ nir.
13 “Chaynu nitinllapaqa, ashwan chay ĉhakrapa amunqa kaynu niran chay rima-
pakuqkunapa uknintaqa: ‘¿Amiguy, ima mana allintataq qamwanqa rurasha kani?
¿Manachu tukuy unaq trabajatkillapa chaynuta pagrashunayllapapaq parlaranchikl-
lapa?
14 Kaypimi trabajashaykipaq qillaynikiqa. Ashwanmi rikuyna. Ma willamay, ¿ima
mana allintataq rurashusha kani, chay ikita trabajaq ĉhamushakunata qamwan chayllata
pagrarqa?
15 Chaqa nuqapa qillayniywanqami munashayta rurayta puytini. ¿Manaqachu
kusala bwinu kashayrayku, chay wakinkunata qamwan chayllata pagrashayrayku
inbidyakayanki?’ nir”.
16 Jesusqami kaynu niranpis: “Kanan ikilapi kaqkunaqami naypaqpina kanqallapa.
Nataq chay kanan naypaqllapi kaqkuna-shuypaqa maydiyaqa ikipina rikarinqallapa.
[Chaynulla kusala achkami qayakasha kanqallapa. Piru aykalami akrakasha kanqa]”
nir.

Qashanmi Jesusqa wanushaqna niran
(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

17 Jesusqami Jerusalén pwibluman riyarqa yaĉhakuqninkunata, uklawman qayar
kaynu niran paykunataqa:
18 “Qamkuna rikayashaykillapanumi kananqa riyanchikllapana Jerusalén
pwiblumanqa. Chaypimi Dyusmanta Shamuq Runataqa qukunqallapa, kurakunapa
mantakuqninkunaman, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaman ima.
Chaymi ashwan paykunaqa wanuchinanllapapaq nir mantakunqallapa.
19 Chaynullami mana Israel runakunaman qukunqallapa. Chaymi paykunaqa
kusalata burlakar wipyar ima kruspi klabar wanuchinqallapa. Piru kimsa diyaman-
taqami qashan kawsamunqa” nir.

Santiaguwan Juanpa maman, Jesusta mañakuran
(Mr 10.35-45)

20 Chaymantaqami Zebedeupa warmin, wamran Santiaguwan chaynulla Juanwan
rir, Jesusman qimikar naypalanpi qunqurikur, wamranta llakipananpaq mañakuran.
21 Chaymi Jesusqa kaynu nir tapuran chay warmitaqa:
—¿Imatataq munayanki? nir.
Payqami niran:
—Chay kusala shumaq mantakuynikipi mantakurqami, qam nitki, uk wamrayqa
allilaw qichqaykipi tanqa. Nataq uknin-shuypaqa ichuqlaw qichqaykipi tanqa nir.
22 Chaynu nitinmi, Jesusqa kaynu niran:
—Manami qamkunaqa imata mañakuyankillapa nirmapis yaĉhankillapachu. Ta-
pushaykillapa: ¿Kusala saqra ayaq yakuta upyaq yupaymi qischakar wanuyashaq, *
chaynu qischakaytachu puytiyankillapa kanqa? nir.
Chaymi paykunaqa niran:
—Arí Taytituy nir.
23 Chaymi Jesusqa qashan niran:

---

* **20:22** Castellanupi “Ser bautizado con el bautismo con que yo soy bautizado” nirqami intrachimanchik qischakay-
tachu puytinki nuqa qischakayashaq chay yupay nir.

—Chiqaptami qamkunapis kusalata qischakankillapa, nuqa qischakashaynulla. Piru mantakunaypi tar allilawpi manaqa chay ichuqlaw qichqaypi tachishunayllapapaqqami, mana nuqaqa yaĉhanichu. Ashwanmi Taytay Dyus mayqantapis pay munashannulla tachinarqa tachiyanqa nir.

24 Piru chay wakin dyis kaq yaĉhakuqninkunaqami chaynu nir mañakuqta uyaparqa, chay ishkaykunawanqa piñakuranllapa.

25 Chaymi Jesusqa paykunata qayamur niran:

"Qamkuna yaĉhashaykillapanu, kay pachapi mantakuqkunaqami, chay pwiblumanta kaq runakunataqa paykuna munashanlata rurachin. Chaynu katinmi ashwan chay pwiblupi kusa runa nisha kaqmaqa, wakinkunata mantarla ima kawsanllapa.

26 Piru qamkunapiqami ama chaynuqa pasanmanchu. Ashwanmi chay qamkunamanta mayqannikillapa kusa runa nisha kaqqa, uk sirbikuq yupay kar wakinnikillapata yanapankimanllapa.

27 Chaynulla qamkunamanta uknikillapa kusa mas kayta munarqa, ukkunapa sirbiqninna kayllapa.

28 Imanuĉhi Dyusmanta Shamuq Runamaqami mana payta sirbinanllapapaqchu shamusha. Ashwanmi pay sirbikuq shamushamapis. Chaynami ashwan payqa kusala achka runakuna tukuy tyimpupaqna wanunanllapapaqna kaqkunata washar tukuy tyimpupaq kawsachinanpaq shamusha".

Jesusmi ishkay syigukunata allicharan
(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

29 Chaymantami Jesús, Jericó pwiblumanta yaĉhakuqninkunawan lluqshir ritinmi, kusala achka runakuna ikinta riranllapa.

30 Chaynu riyatinllapami nan qichqalanpi ishkay syigu runakuna tayasha karan. Chaymi Jesús pasaqta uyaparqa, kaynu nir qayĉhakuranllapa:

—¡Taytituy, Davidpa ayllun, † llakipamastuyllapari! nir.

31 Chaynu nitinllapami, runakunaqa anyaranllapa upallananllapapaq. Piru paykunaqami llallin kaynu nir qayĉhakuranllapa:

—¡Taytituy, Davidpa ayllun, llakipamastuyllapari! nir.

32 Chaymi Jesusqa chaypi yarar, chay syigukunataqa qayar, kaynu nir tapuran:

—¿Imatataq qamkunapaq ruranayta munayankillapa? nir.

33 Paykunaqami niranllapa:

—Taytituy, nawiyllapa rikakunantami munanillapa nir.

34 Chaymi Jesusqa paykunapaq kusalata llakir, nawinllapataqa kamar chay kutilla allicharan. Chaymi ashwan chay runakunaqa allinna, Jesuspa pullan riranllapa.

21

Jesusmi Jerusalén pwibluman yaykuranna
(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

1 Jesusqami yaĉhakuqninkunawan Jerusalén pwibluman riyar, yaqqa ĉhayarnaqa, Betfagé pwibluman ĉharanllapa. Kay Betfagé pwibluqami chay Olivos sirkapaqa shipchanlapi karan. Chaymi chaypi karnaqa Jesusqa ishkay yaĉhakuqninkunata qayar,

2 kaynu nir kaĉharan:

"Riyllapa wak naypanchikpi pwiblitu chayman. Chayman ĉharqami uk burra wawayjun wataraqta tarinkillapa. Chaymi kaĉhar apamunkillapa ishkantinta.

3 Piru mayqan imallata willashutinllapaqa ninkillapa: 'Taytitunchikmi ministiyan, daskaqlami kaĉhamunqa' nir".

† **20:30** Davidpa ayllun nirqami, intrachimanchik Dyuspa Akrashan Cristun nir.

4 Chaynuqami Dyuspa unay rimaqnin nisha kayaq chaynulla kumplikanqa. Chaqa
kaynumi nisha kayaq:
5 “Jerusalén pwiblumanta runakunata niyllapa:
‘Chapayllapa, chaytami shamuyan mantakuqnikillapa.
Payqami shamuyan mana kwintachaypaqla yupay,
uk burrupa wawitunpa anan tasha’ nir”.
6 Chaynu nitinqami, chay ishkay yaĉhakuqninkunaqa rir Jesús nishannulla ruraranllapa.
7 Chaymi burrataqa wawantinta aparanllapa. Chaymi raĉhpakunata ananman
ĉhuratinllapa Jesusqa taranna.
8 Piru chaypiqami karan kusala achka runakuna. Chaymi Jesús riyashanlawmanqa
wakinqa raĉhpanllapata ĉhukiranllapa. Nataq wakin-shuypaqami qirupa raprankunata
kuchumur ĉhukiranllapa, chaypa ananlata Jesusqa pasananpaq.
9 Chaymi ashwan naypaqta ikita riqkunamapis kusa aligrila kaynu nir laqyayaqllapa:
“¡Biba biba! ¡Kusa alabakashami kanqa Davidpa ayllunmanta gubyirnunchik,
Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqqa!
Chaymi ashwan unaq syilupipis kusa alabakashana kanqa” nir.
10 Chaymanta Jesús, Jerusalén pwibluman yaykutinqa, tukuyla chay pwiblumanta
kaq runakuna kusalata laqyaranllapa. Chaymi achka runakuna kaynu nir
tapunakuyaqllapa:
—¿Mayqantaq kayqa? nir.
11 Wakinkunaqami niyaqllapa:
—Nazaret pwiblu Galileapa lugarninmanta Dyuspaq rimaqnin Jesusmi nir.

Jesusmi Dyusta aduranllapa wasimanta rantikuqkunata itakuran (Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

12 Chaymantami Jesusqa, Dyusta aduranllapa wasiman yaykur tariran rantikuqkunata, rantiqkunata ima. Chaymi limpu waqtaman itakuran. Chaynumi chay uklawmanta kaq qillayta kambyaqkunapa misanta, chaynulla palumata rantikuqkunapa
misanmatapis limpu tikrar itakuran.
13 Chaymi chay runakunataqa kaynu niran:
“Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin: ‘Wasiyqami nuqaman mañakunanllapalapaq
wasi shutinqa’ nir. Piru qamkunaqami suwakuqkunapa maĉhayninpaqna tikrashaykillapa” nir.
14 Chaymantami Dyusta aduranllapa wasillapi Jesusmanqa qimikaranllapa
syigukuna, kujukuna ima. Piru Jesusqami paykunataqa allicharan.
15 Piru kurapa mantakuqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima
Jesús rurashanta rikaranllapa. Chaynullami uyaparanllapapis wamritukuna Dyusta
aduranllapa wasipi kaynu nir laqyaqllapata “¡Biba biba Davidpa ayllun!” niqta. *
Chaymi kusalata piñakur,
16 Jesustaqa kaynu niranllapa:
—¿Uyapankichu chay wamrakuna rimayashantaqa? nir.
Jesusqami niran:
—Arí, uyapayanimi. Piru ¿manachu liyishaykillapa qamkunaqa Dyus nitin
iskribikashakunapi kaykunapaq nishantaqa? Chaqa kaynumi nin:
‘Taksha wamritukuna,
chaynulla ñuñuq wamritukunamapis
kusa shumaqta alabamayanqallapa’ nir.

---

* **21:15** Kaypaq masta intrakanarqa rikashun Salmo 8.2.

17 Chaynu nirnaqami paykunata chaypi dijar, Jesusqa riranna Betania pwibluman.
Chaymi chay tutaqa chaypi yurqaran.

Jesusmi igus qiruta chakinanpaqna niran
(Mr 11.12-14, 20-26)

18 Allaqmanta allaq allaqla Jerusalén pwibluman qashan riyarmi Jesusqa mallaq-
naran.
19 Piru chay nan qichqalanpimi rikaran uk igus qiruta. Chaymi puquyninta maskaq
rirqa yuranlata tariran. Chayraykumi, chay igus qirutaqa kaynu niran: "¡Mananami
kaymantaqa puqunkinachu!" nir.
Chaynu nitinmi chay kutilla, igus qiruqa chakiranna.
20 Chaynu chay igus qiru chakishata rikarmi, Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa kusa dispan-
takashalla kaynu nir tapuranllapa:
—¿Ima nitkitaq chay igus qiruqa das chay kutillaqa chakiran? nir.
21-22 Jesusqami kaynu niran paykunataqa:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkuna imata ruranaykillapapaq kar Tayta Dyuspi
kusalata kunfyakar ama ukmanta yarpurchu mañakutkillapaqami, tukuy imapis ru-
rakanqa. Chaymi ashwan chay igus qiruta imanu rurashaymanmatapis masta rurayta
puytinkillapa. Chaynulla ashwan Tayta Dyuspi kusalata kunfyakar, kay qaqata 'Ashur,
rir mar yakuman yaykuy' nitkillapapis kasushunmanllapa nir.

Jesustami tapuranllapa pipa pudirninwanshi nir
(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

23 Chaymantami Jesusqa Dyusta aduranllapa wasiman yaykur yaĉhachikuq qallari-
ran. Chaynu yaĉhachikuyatinmi, kurakunapa mantaqninkuna, Israel pwiblupa ruku
mantakuqninkuna ima qimikar, Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:
—¿Mayqan mantashutintaq tukuy chaykunata rurankiqa? nir.
24-25 Chaymi, Jesusqa paykunata niran:
—Nuqapis tapushaykillapa: ¿Mayqantaq Shutichikuq Juantaqa kaĉhamuran shutichiku-
nanpaqqa? ¿Dyuschu kaĉhamuran manaqachu runakunala? Qamkuna chay ta-
pushushayta willamatkillapami, nuqapis willashaykillapa mayqan mantamatinmi
kayta rurani nirmapis.
Chaynu nitinmi, paynin paynin willanakur kaynu ninakuyaqllapa: " 'Dyusmi
kaĉhamuran' niytaqa manami puytinchikllapachu. Chaqa, chaynu nishallapaqa '¿Ima-
paqtaq mana kriyiraykillapa?' nimashunllapa.
26 Chaynulla, manami puytinchikllapachu 'Runakunalami kaĉhamuran' niytapis,
runakunata manchashanchikllaparayku. Chaqa tukuylami kriyinllapa 'Juanqashi
Dyuspa rimaqnin karan' nir".
27 Chaynu ninakuyarmi, Jesustaqa niranllapa:
—Manami yaĉhanillapachu nir.
Chaymi, Jesuspis paykunataqa niran:
—Chayqa nuqapis manami willashaykillapachu, mayqan mantamatinmi tukuy
kaykunata rurani nirmapis.

Jesusmi kumparasyunta ruraran ishkay wamrakunawan

28 Chaynullami Jesusqa chay mantakuq runakunataqa tapuranpis:
—¿Imatataq yarpunkillapa qamkunaqa kaypaqqa? Karanmi uk runa ishkay
wamrayjun. Chaymi uk wamrantaqa niran: 'Wamray, riy kananqa ubata
tarpushanchik ĉhakranchikman trabajaq' nir.
29 Piru wamranqami kaynu niran: '¡Manami kananqa trabajanayanichu!' nir. Chay-
manta, chay wamraqa manami allintachu tukuyani taytayta mana kasurqa nir kwin-
tata qukar, ashwan riran trabajaqqa.

30 Chaymanta qashan taytanqa riran uknin wamranta willaq rinanpaq trabajaq.
Chay wamraqami niran: ‘Arí, taytituy rishaq’ nir. Piru chaynu nirmapismi mana
riranchu.
31 Mabir willamayllapa: ¿Kay ishkantinmantaqa mayqannintaq taytan munayashan-
taqa rurasha kanqa?
Paykunaqa niranllapa:
—Punta chaymi nir.
Chaymi Jesusqa niran paykunataqa:
—Chiqaptami nishaykillapa: Chay Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuqkuna, chay
warmikuna uk uk runawan tasha kaqkunaqami, syilumanta kaq mantakuyashan-
manqa qamkunamantaqa naypaqta yaykunqallapa nir.
32 Chaqa Shutichikuq Juan shamur allin kaqlata rurar kawsananllapapaq
yaĉhachikutinqami, qamkunaqa mana kasuraykillapachu. Piru chay Roma pwiblupaq
impwistuta kubrakuqkuna, chaynulla chay warmikuna uk uk runawan tasha
kaqkunaqami, intrakar kriyiranllapa. Nataq qamkuna-shuypaqami tukuy chayta
rikarmapis karanlla kar, mana imanupis kriyiraykillapachu.

Jesusmi kumparasyunta ruraran mana allin trabajaqkunawan (Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

33 “¡Allita uyakuyllapa! Kay kumparasyuntapis parlashaykillapa: Uk runami ĉhakranpi
ubata tarpur, ridurninta limpu patyuta ruraran. Chaynullami ruraranpis uk quĉhata
chaypi binuta lluqshichinanpaq. Chaynulla uk shuytulla kusala atun wasita yupay
ruraran, chaypa ananman iqar chay ĉhakranta chapananpaq. Chaymantaqa ayka
runakunata chay ĉhakranta arrintar riran largu mayta.
34 “Chaymanta kusicha tyimpu ĉhamutinqa, chay ĉhakrapa amunqa kaĉhamuran sir-
bikuqninkunata, chay kusichakushanmanta paypaq kaq partintaqa qunanllapapaq.
35 Piru ashwan chay ĉhakrapi kaqkunaqami, chay sirbikuqninkunataqa aypar
wakinkunataqa maqaranllapa. Nataq uktaqa wanuchiranllapa. Chaynulla uktaqa
rumillawan sitaranllapa ima.
36 Chaymantami chay ĉhakrapa amunqa chay punta kaĉhashanmantaqa mastana sir-
bikuqninkunataqa kaĉhamuran. Piru chay ĉhakrapi kaqkunaqami imanutaq chay punta
kaqkunata ruraran chaynulla ruraran.
37 “Chaymanta tukukananta-shuypaqami wamrantana kaĉhamuran, kaynuta yarpur:
‘Wamrayta-shuypaqami kusalata rispitar kasunqallapa’ nir.
38 Chayna wamranta kaĉhatin, chay ĉhakrapi kaqkuna rikarqa, ninakuranllapa:
‘Wakmi kay pachataqa irinsyanpaq aypayanqa. ¡Ashwan wanuchishunllapa
nuqanchikkunana kay pachanwanqa kidanallapapaq!’ nir.
39 Chaynu nirmi aypar chay ĉhakramanta urqumur wanuchiranllapa”.
40 Chaynu nirqa kaynu tapuran paykunataqa:
—¿Chay ĉhakrapa amun shamurqa, chay ĉhakrapi kaqkunawanqa imatataq rurayanqa
nir yarpunkillapa qamkunaqa?
41 Paykunaqa niranllapa:
—Chay kusala mana allin runakunataqami mana llakiparchu limpu wanuchir
tukchiyanqa. Chaynami ashwan ukkunatana arrintar dijayanqa, chay paykunaqa
kusicha tyimpu ĉhamutinqa amunpaq kaqtaqa karantana qunanllapapaq nir.
42 Chaymantami Jesusqa niran paykunataqa:
—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, Dyus nitin iskribikashakunataqa? Chaqa
chaypiqa kaynu nin:
‘Chay llutakuqkuna kay rumiqa mana sirbinchu nir itakushanllapami,
ashwan kusala shumaq rumipaq tikrakasha.
Piru tukuy chaynu kananpaqqa Dyusmi chaynuqa ruraran.

Chaymi ashwan paylata alabashunllapa' nir.
43 Chayraykumi nishaykillapa: Qamkunaqami chay rumi mana sirbiqta yupay nuqata
disprisyamashaykillaparayku Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykunkillapachu.
Ashwanmi chay mayqanĉhi Dyus munashannulla uk puquq yupay rurayan chayku-
nami tukuy tyimpupaq kawsaqqa rinqallapa nir.
44 Chaymi nini, chay rumipa ananman mayqanpis rataqqa, limpu limpu llampunqa.
Nataq, runapa ananman rumi ratar-shuypaqa, limpu limpu pulbupaq tikranqa nir.
45 Chaynu nir Jesús kumparasyunta parlakutin, chay kurakunapa mantakuqninkuna,
fariseo runakuna ima uyaparqa, kwintata qukaranllapa paykunapaq rimayan nir.
46 Chaymi Jesusta aypar wanuchiyta yarpurllapamapis, manchakuranllapa. Chaqa
tukuy runakunami kriyiranllapa Jesusqa, Dyuspa uk rimaqnin nir.

22

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk kidamyintuwan
(Lc 14.15-24)

1 Jesusqami qashan kumparasyunkunawan willaq qallariran. Chaymi kaynu niran:
2 "Syilumanta kaqpa mantakuyninqami, imanutaq uk mantakuqmaqa fyistata ru-
raran wamranta kidachinanpaq chaynu.
3 Chaymi chay fyistaman shamunanllapapaq sirbikuqninkunata kaĉhakuran qayamu-
nanllapapaq chay kunachikasha kaqkunataqa. Piru chay kunachikasha kaqkunaqami
mana rinaranllapachu.
4 Chaymanta qashan kaĉharan uk sirbikuqninkunatana chay kunachikashakunataqa
kaynu ninanllapapaq: 'Mikuykunatami kamakachishana kani. Kaĉhakutiymi kusala
gurdulla animalkunata wanuchir kusala shumaqta kamkachishallapana. Chaynumi
tukuy listuna kidamyintuman shamunaykillapapaqqa' nir.
5 "Piru chaynu nitinllapamapismi chay kunachikasha kaqkunaqa mana shamu-
naranllapachu. Chaymi ashwan paykunamanta ukninqa ĉhakrankunata rikaq riranl-
lapa. Nataq ukkuna-shuypaqa riran nigusyunkunaman.
6 Piru ukkuna-shuypaqami chay mantakuqpa sirbikuqninkunata aypar qischaranl-
lapa wanuchinanllapakaman.
7 "Chaymi chay mantakuqqa kusalata piñakur suldadunkunata kaĉhatin wanuchi-
ranllapa chay kunachikasha kaq wanuchikushakunataqa. Chaynulla pwiblunllapata
rupachinanpaq ima kaĉhakuran chay mantakuqqa.
8 Chaymantami chay mantakuqqa sirbikuqninkunata kaynu niran: 'Tukuymi listuna
kidamyintupaqqa. Piru chay kunachisha karay chaykunaqami manana allinnachu
shamunanpaqqa.
9 Chaymi kananlla qamkunaqa riyllapa chay waqta kallikunaman. Chaynami chaypi
tukuy tarishaykillapata kunachiyllapa shamunanllapapaq kay kidamyintumanqa' nir.
10 "Chaymi chay sirbiqninkunaqa lluqshiranllapa kallikunaman. Chaypimi tukuy
allin, mana allin yarpuyniyjun kaqkunata tarishantaqa kunachiran. Chaynumi chay
mantakuqpa wasinmanqa kusala achka runakunata untachiranllapa.
11 "Chaymanta chay mantakuqqa kunachishankunata rikaq wasinman yaykurqa, uk
runata rikaran chay fyistapaq mana shumaq mudakur kamakashatachu.
12 Chaymi kaynu niran: 'Taytituy, waknu mana shumaq kamakasha karqa ¿imanutaq
yaykamushayki kay fyistapi kanaykipaqqa?' nir.
"Piru chaynu nitinmapismi chay runaqa mana imatapis niranchu.
13 Chaymantami mantakuqqa chay misapi sirbikuqkunataqa kaynu niran: 'Wak
runataqa makinta, ĉhakinta watar, waqta tutaparaqllamanna itakuyllapa. Chaymi
chaypina kusala mana agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis
richyachinqa' nir.

14 “Chaynu nirqami intrachimanchikllapa, Tayta Dyusqami kusala achkata qayamun.
Piru payqami aykalata akran nir”.

Jesusta tapuranllapa impwistupaq
(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

15 Chaymantami, chay fariseo runakunaqa rir paykunapura kusalata parlaranllapa,
rir Jesusta tapur mana allinta rimachir chaylapaqna uchachananllapapaq.
16 Chaymi chay fariseo runakunaqa wakinninta, chaynulla chay gubyirnu Herodespa
wakinninwan pullata kaĉharanllapa Jesusta kaynu ninanllapapaq:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhanillapami qamqa Dyus munashannulla chiqapta ri-
mar yaĉhachikunkimapis. Chaynullami runakuna ima nitinpis qamqa mana kwin-
tacharchu yaĉhachikunki. Chaqa qamqami mana runakunawan allinpi kanaykipaqchu
yaĉhachikunkimapis.
17 Chaymi qam yarpushaykinulla willamayllapa: ¿Allinchu kanqa impwistuta chay
Roma pwiblupi mantakuq Cesarta, pagranayllapapaq, manaqachu mana? nir.
18 Chaynu nitinllapami Jesusqa kwintata qukaran, mana allinta paypaq yarpurlla-
pami chaynuqa tapuyanllapa nir. Chaymi kaynu niran paykunataqa:
—Dyusta yanqa kasuq tukuq, kuchi runakuna ¿imapaqtaq mana allinta rimachir
uchachamanayankillapa?
19 Rikachimayllapa chay impwistuta pagrakunaykillapa qillayta nir.
Chaynu nitinmi apamuranllapa uk qillay dinaryu shutiqta.
20 Chayna Jesusqa paykunata tapuran:
—¿Mayqanpa ritratuntaq kay qillaypiqa? ¿Mayqanpa shutintaq kay qillaypiqa
iskribikasha? nir.
21 Paykunaqa niranllapa:
—Mantakuq Cesarpa nir.
Chaymi Jesusqa niran:
—Chaynu katinqa, gubyirnu Cesarpa kaqnintaqa payta quyllapa. Nataq Dyuspa
kaqninta-shuypaqa Dyusta quyllapa nir.
22 Chaynu nitin, uyaparllapami kusa dispantakashalla kidaranllapa. Chaymi ashwan
Jesusta chaypi dijar riranllapana.

Jesusta tapuranllapa wanuqkunapaq
(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

23 Chay diyallami, wakin saduceo runakuna riranllapa Jesusta rikaq. Chaqa chay
saduceo runakunaqami niqllapa: “Manashi wanuqkunaqa qashanqa kawsamunlla-
pachu” nir. Chayraykumi Jesustaqa, mabir ima ninqashi nir kaynu tapuranllapa:
24 —Yaĉhachikuq Taytituy, Moisesmi kaynu nir mantakuran: ‘Mayqan warmiyjun
kayar, manaraq wamrayjun kar wanutinqa, chay wanushapa ukninnashi kasarayanqa
chay byuda warmiwanqa. Chayna chay wanusha ukninpaqqa wamrayjun kananpaq’
nir.
25 “Chaynu katinmi tapushaykillapa: Uk kutimi syiti irmanukuna karanllapa.
Kulakanllapami, warmikur manaraq wamrayjun kayar wanuran. Chaynu mana
wamrayjun kashanraykumi chay ishkay kaq ukninna kasararan.
26 Chaynullami chay ishkay kaqta, kimsa kaqta pasaran, chay syiti kaq ukninllapa
kasarar wanunankaman.
27 Chaymantami chay warmipis wanuranna.
28 “Chayna chiqapta wanushakuna kawsamuyatinqa, ¿mayqanninpa warmintaq
kanqa chay warmiqa? Chaqa tukuynin-ari kasarasha karan chay warmillawan”.
29 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Qamkunaqami limpu pantasha puriyankillapa, Dyus nitin iskribikashanpaq,
chaynulla paypa pudirninpaq mana intrakashaykillaparayku.

30 Chaqa maydiya chay wanushakuna kawsamurqami, manana kasaranqallapanachu, chaynulla manana kasarachikunqallapalamapischu. Chaymi ashwan imanutaq Dyuspa angelninkunamaqa mana kasaranllapachu chaynuna kawsanqallapa.
31 Nataq chay wanushakuna kawsamuqpaq-shuypaqa, ¿manachu qamkunaqa liyishaykillapa Dyus paylla kaynu nitin iskribikashantaqa? Chaqa kaynumi niq:
32 'Nuqaqami Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa Dyusnin kani' nir. Chayraykumi Tayta Dyusqa mana wanushakunapa Dyusninchu, ashwanmi tukuy kawsaqkunapa Dyusninla. Chaynu nirqami intrachimanchik, paypaqqami tukuy wanusha kaqkunamapis kawsayanllapa nir.
33 Chaynu nir Jesús yaĉhachitinmi, chay runakuna uyakurqa kusa dispantakashalla kidaranllapa.

Dyuspa mas allin mantakushan
(Mr 12.28-34)

34 Chaymantami chay fariseo runakunaqa, Jesusqashi chay saduceo runakunata willar uyarachisha nir yaĉharmi, tantakaranllapa.
35 Piru paykunamanta ukqami Moisés mantakushanta kusata yaĉhar yaĉhachikuq karan. Chaymi Jesusqa ima ninqashi nir, kaynu tapuran:
36 —Yaĉhachikuq Taytituy, ¿Dyus nitin Moisés mantakushanmantaqa mayqannintaq kusa mas allinqa? nir.
37 Jesusqa niran:
—'Taytayki Dyusta munay tukuy shunquykiwan, bidaykiwan, yarpuynikiwan' nir.
38 Kaymi chay puntapi kaq kusa mas allin mantakuyqa.
39 Piru kanmi ukpis chay punta chay yupay kusala mas allin mantakuyqa. Chayqami kaynu nin: 'Llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla' nir.
40 Chaymi nishaykipis: Kay ishkay mantakuykunata karanta rurarqami, Dyus tukuy mantakushantaqa kumpliyanchikna nir.

Dyus Akrashan Cristuqa ¿maymantataq shamun?
(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

41 Piru chay fariseo runakuna chaypi tantakasha katinllaparaqmi,
42 Jesusqa kaynu tapuran:
—¿Imatataq yarpunkillapa Dyuspa Akrashan Cristunpaqqa? ¿Mayqanpa ayllunmantataq kanqa? nir.
Chaymi niranllapa:
—Davidpa ayllunmantami nir.
43 Chaymantami Jesusqa niran:
—Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq Davidqa, 'Amituy' niran Cristupaqqa, Dyuspa Ispiritun yanapatinqa? Chaqa Davidqari kaynu niran:
44 'Tayta Dyusmi, Amituytaqa kaynu niran:
Tay allilaw qichqaypi,
maydiya chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuranaykaman nir'.
45 Mabir willamayllapa: Davidpa ayllunmanta Dyuspa Akrashan Cristun katinqa, ¿imapaqtaq Davidqa 'Amituy' niran?
46 Chaynu nitinmi mana mayqanninpis imata willaytapis puytiranllapachu. Chaymi chaymanta-pachaqa, manana imata tapunanllapapaqpis yarpuranllapanachu.

23

Jesusmi fariseukunata ima anyaqnulla willaran
(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

1 Chaymanta Jesusqa chaypi kaq runakunata, yaĉhakuqninkunata ima kaynu niran:
2 "Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakunaqami kaynu yarpunllapa: 'Nuqanchikkunaqami Moisés mantakushanta kusa allita intrakashanchikllaparayku, yaĉhachikur mantakunchikllapa kumplinanllapapaq' nir.
3 Chayraykumi, paykuna imata nitinpis kasur rurayllapa. Piru amami chay paykuna rurayashantaqa rurankillapachu. Chaqa paykunaqami chaynu yaĉhachikuyarmapis, ashwan uktana rurasha rikarinllapa.
4 Chaynumiri ashwan paykunaqa uk kusala llashaq kargata aprichiq yupay runa masinkunata imata rurananpaq nir mantanllapa. Piru chay niyashanllapataqa mana pitilamatapis kumplinanpaqqa yarpunllapalamapischu.
5 "Chaymi paykunaqa imata rurarllapapis runakuna rikananllapalapaq ruranllapa. Chaynullami allita Dyuspi kriyin ninanllapapaqpis Dyus nishankunata taksha papilsitukunapi iskribir urkunkunapi, rikrankunapi ima ĉhurar purinllapa. Chaynullami Dyus mantakushankunapi kusata yarpur kawsanllapa ninanllapapaqpismi mudananllapa manyanpipis kusala atun shulyakunata ĉhurakunllapapis.
6 Chaymi, chay tantakananllapa wasikunapi, manaqa mikunanpaq apatinllapamapis, kusa runapaq riqsir chay kusala shumaq samanakunapi samachinanllapata munanllapa.
7 Chaynullami plasakunapimapis kusala shumaqta saludar, 'Yaĉhaq yaĉhachikuq' ninanllapata munanllapa.
8 "Piru qamkuna-shuypaqa manami wakinkuna 'Yaĉhaq yaĉhachikuq' nishunanllapataraqqa ministinkillapachu. Chaqa qamkunaqami uk ayllulamanta kaq yupay tukuynikillapa chaylla kankillapa. Nataq uklami kan yaĉhaq yaĉhachishuqnikillapaqa.
9 Chaynullami kay pachapiqa ama mayqantapis, 'Taytay' ninkillapachu. Chaqa unaq syilumanta kaq uklami Taytaykillapaqa.
10 Amami 'Kusa intrachikuq tayta' nishunanllapataqa munankillapachu. Chaqa uklami kan intrachishuqnikillapaqa. Payqami Dyuspa Akrashan Cristun.
11 Chayraykumi qamkunamanta wakinkuna kusa masta yaĉhaq kaqqa, ashwan wakinkunatana sirbinqa.
12 Chaqa mayqanpis pay yarpuyninllamanta 'Kusana kani' niqkunataqami Tayta Dyusqa mana kwintachanqachu. Nataq mayqanpis kusa karmapis mana kwintachaypaqla tikrakaqtaqami kusa nishapaqna Dyusqa riqsinqa".
13 Jesusqami kaynu niranpis:
"¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaynu karmi wakinkuna syilumanta kaqpaq allita intrakar washakananllapataqa mana munankillapachu. Chaynulla qamkunapismi mana munashaykillaparayku mana washakankillapachu. Chaymi ashwan wakinkuna intrakar ima washakananllapapaqmapis mana dijankillapachu.
[
14 "¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaymi chay wakcha warmikunata kitankillapa wasinkunata ima. Piru allin runa nishunanllapapaqqami kusala unayta Dyusman mañakuq yupay tukunkillapa. Chayraykumi kusala manchaypaqtana kastigakankillapa.]
15 "¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaynu

karmi qamkunaqa tukuy pachata ima rinkillapa uk runallataqa qamkuna yupay kananllapapaq yaĉhachinaykillapapaq. Piru mayqan runatapis qamkuna yupay kananpaq kriyichirqami, qamkunamanta ishkay kuti mas uchayjunpaqna tikrayankillapa. Chaymi ashwan kusala manchaypaqta tukuy tyimpupaq kastigakashana kanqa.

16 "¡Akaw imanankillaparaq qamkuna syigu mana allita intrakaq karmapis intrachikuyta munaqkunaqa! Chaqa qamkunaqami, kaynu nir yaĉhachikunkillapa: 'Mayqan imata ruranapaq nir Dyusta aduranllapa wasipaq rimar jurar, mana rurarmapisshi mana uchayjunchu kanqa. Nataq Dyusta aduranllapa wasipi uru kaqpaq rimar imata ruranapaq jurar mana rurar-shuypaqashi uchakuyan' nir.

17 ¡Akaw yaru syigukuna! Tapushaykillapa: ¿Mayqannintaq mas allinqa, Dyusta aduranllapa wasi, manaqachu chaypi kaq uru? Chaqa chay uruqami Dyusta aduranllapa wasipi kashanrayku Dyuspaqqa kusala allin.

18 "Qamkunaqami ninkillapapis: 'Mayqanpis imata ruranapaq altarpaq rimar jurarpisshi mana chiqapta arnikuq yupaychu. Nataq chay ufrindita altarpi tayan chaypaq rimar jurarshi, chiqapta imata ruranapaqpis arnikuyan' nir.

19 ¡Akaw syigu kaqkuna! ¿Imataq mas allinqa: Chay altarpi ufrindita, manaqachu altar? ¿Manachu chay ufrinditaqa ashwan altarpi kashanrayku kusala mas allinpaq tikrakan?

20 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis, altarpaq jurarqa, manami altarlapaqchu jurayan. Ashwanmi tukuy imankuna chaypi kaqkunapaq ima jurayan.

21 Chaynulla mayqanpis Dyusta aduranllapa wasipaq rimar jurarqa, manami chay wasilapaqchu jurayan. Ashwanmi Dyusllapaq rimar jurayan. Chaqa payqami chaypi kawsan-ari.

22 Chaymi syilupaq rimar juraq-shuypaqa, Dyus tar mantakuyashanpaq jurayan. Chaynullami jurayanpis Dyusllapaq rimar. Chaqa payqa chaypiri tan.

23 "¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaynu karmi qamkunaqa mintamanta, anismanta, kuminumanta ima dyis parti kaqmanta uksituta qunkillapa Dyuspaq nir. Piru Dyus mantakushanpi nin: Ukninchikkunawan imatapis karanta ruranapaq, llakipakunapaq, paylapi kriyinapaq niyan chaytaqami mana rurankillapachu. Ashwanmi kay yarpuchishushayllapata ruranankimanllapa naypaqtaqa, chay rurayashaykillapatapis ama dijarchu.

24 "¡Akaw imanankillaparaq qamkuna syigu kusala mana allinta yaĉhachikuqkunaqa! Chaqa qamkunaqami Moisés mantakushanta allita kasur yaĉhachikushaq nirqa, imanutaq yakuta mayqanpis upyananpaq katin, chay yakupi uk chuspisitu katinmaqa shuyshur upyan, chaynu yupay tukunkillapa. Piru manami kwintata qukankillapachu, chaynu tukurqami ashwan uk kamilluta iqachiq yupayna kusala mana allita tukuyankillapa. *

25-26 "¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaynu karmi qamkunaqa kusala bwinu yupay tukunkillapa. Piru ukkunata yanapanaykillapamantaqa ashwan kusalata munapakur suwankillapa. ¡Ima kabal yaruĉhiri kankillapa! Chiqaptari wakinkunawan bwinu kankimanllapa. Chaqa mana chaynu karqami, imanutaq uk kupa, manaqa uk platumataqa waqtanlawlata pichashaqa, rurinqa tiqtilla kidan, chaynu kankillapa qamkunapis. Piru uk kupata manaqa uk platuta rurintinta pichashaqami, intirulana kusa chiqap shumaq kidan.

27-28 "¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa!

* **23:24** Kay intrachimanchik imanumi kusala ruraypaq kaqkunata mana ruranllapachu nir. Nataq chay mana yaqqa ruraypaq kaqkunata-shuypaqa ruranllapa nir.

Chaqa chaynu karmi qamkunaqa kusala bwinu, karanlata imatapis ruraq yupay tukunkillapa. Piru chiqaptaqami mana chaynuchu kankillapa. Ashwanmi yanqa illaqta chaynu tukuqkuna, kusala mana allinkuna ima kankillapa. Chayraykumi qamkunaqa imanutaq uk bubidamataqa waqtanlawta yuraqta pintatinllapamaqa kusala shumaq. Piru rurinpiqami tullukuna, kusala saqra asyaq ima kan, chay yupaymi qamkunapis kankillapa.

29 "¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaqa chaynu karmi qamkunaqa Dyuspa unay rimaqninkuna pampakashankunata kusa shumaq wasikunata yupay kamakachinkillapa, kusala allin kashanrayku.

30 Chaynullami ninkillapapis: 'Nuqanchikkuna unay rukunchikkunapa pullan kawsasha karqa, Dyuspa rimaqninkunata wanuchinanllapapaqqa manami dijanallapatachu' nir.

31 Piru chaynu unay rukunchikkuna nirqami, qamkunalla niyankillapa: 'Dyuspa unay rimaqninkunata wanuchiqkunapa ayllun kanchikllapa' nir.

32 ¡Chaynu karqa, unay rukuykillapakuna imata ruraq qallarishanllapataqa rurar tukchiyllapari!

33-34 "Chay rukuykikuna qallarishanta rurar tukchinaykillapapaqqami nuqaqa kaĉhamushaq Dyuspa rimaqninkunata, kusa yaĉhaq intrakaqkunata, yaĉhachikuqkunata ima. Chaymi qamkunaqa wakintaqa wanuchinkillapa, kruspi klabankillapa ima. Nataq wakinkunata-shuypaqa wipyankillapa ima tantakananllapa wasikunapi. Wakinta-shuypaqa pwiblun pwiblun ikinpi purinkillapa qischanaykillaparayku. Chaynu karmi ¡largu kurukuna, largu kurupa ayllunkuna kankillapa! ¿Imanuna washakankillapa chay tukuy tyimpu kastigakanaykillapamantaqa?

35 Chayraykumi qamkunapaqqa tukuyla mana allinkunata rurashaykillaparaykuqa kusala manchaypaq kastigu shamunqa. Chay kusa allin runa Abel shutiqta wanuchishaykillapamanta-pacha Berequiaspa wamran Zacariaskaman. Chaqa pay Zacariastaqami qamkunapa rukuykillapakuna wanuchiran Dyusta aduranananllapa wasipa, altarninpa naypanpi.

36 Chaymi nishaykillapa: Chaynu chay kusala allin runakuna wanushanraykuqami, kanan tyimpu kawsaq runakunapaqna kastiguqa kanqa nir.

Jesusmi Jerusalenpaq waqaran
(Lc 13.34-35)

37 "¡Akaw Jerusalén, Jerusalenmanta runakuna! Dyuspa rimaqninkunatami wanuchinkillapa. Chaynulla Dyus kaĉhamushan yaĉhachishuqkunatapis rumillawan sitar wanuchinkillapa. Kwichkaraq tantashuyllapata munaray, imanutaq uk pishqumaqa wawitunta tantala uqllakun chaynu. Piru manami munashaykillapachu.

38 Chaqa rikayllapari, qamkunalanami kidankillapa.

39 Chaymi nishaykillapa: Mananami rikamankillapanachu qamkuna kaynu nimanaykillapa tyimpu ĉhamunankaman:
'¡Alabashunllapa Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqtaqa!' nir".

24

Jesusmi Dyusta aduranananllapa wasita ratachinqallapa niran
(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

1 Chaynu rimar tukchirna, Jesusqa Dyusta aduranananllapa wasimanta lluqshir riranna. Chaynu riyatinmi, yaĉhakuqninkuna payman qimikar, Dyusta aduranananllapa wasita kusala shumaqta ima rurashanllapapaq parlayaranllapa.

2 Piru Jesusqami niran:

“Kanan kayta rikayankillapa chaytaqami, limpu ratachinqallapa. Chiqaptami nishaykillapa: Mananami uk rumilamapis anapura llutakashaqa kidanqanachu nir”.

Jwisyu diya shipchamuyatinqami kaynu pasanqa
(Mr 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)

3 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan Olivos sirkaman riranllapa. Chaymi chaypi Jesús tatin, chay yaĉhakuqninkunaqa kaynu nir paylata tapuranllapa:
—Willamayllapa: ¿Maydiyataq chaynuqa pasayanqa? Chaynulla ¿ima siñalta rikartaq yaĉhayashaqllapa qam tikrakamuyankina nir, chaynulla kay pacha tukukanan tyimpu ĉhamunqa nirqa?
4 Chaymi, Jesusqa niran:
—Allitami kuytakankillapa, ama mayqanpis ingañar pantachishunanllapapaq.
5 Chaqa kusala achkami nuqa yupay tukur shamunqallapa. Chaymi, ‘Dyuspa Akrashan Cristunmi kani’ nir, kusa achka runakunata ingañanqallapa.
6 Qamkunaqami chay tyimpukunaqa uyapankillapa wakpi kaypi guerrata rurayanllapa nir. Piru chaynu katinmapis amami manchakunkillapachu. Chaqa chaynumiri pasanqa. Piru chaynu pasatinmapis manaraqmi pacha tukukanan tyimpuraqchu kanqa.
7 Chaqa uk nasyunmanta kaqkunami maqanakunqallapa uklaw nasyunmanta kaqkunawan. Chaynulla uk gubyirnupa kaqninkunapis maqanakunqallapa uklaw gubyirnupa kaqninkunawan. Kusala qishay, mallaq tyimpu ima kanqa. Chaynulla pachamapis kusalata kuyunqa achka lugarkunapi.
8 Piru chaynu pasatinqami yarpunkillapa, chayraqmi qischakay tyimpuqa qallariyan nir.
9 “Chaymi ashwan chay tyimpuqa qamkunataqa qukushuyanqallapa kusalata qischar ima wanuchishunanllapapaq. Chaynumi tukuyla kay pachapi ĉhiqnishunqallapa nuqapi kriyishaykillaparayku.
10 Nataq kusala achka wakinnikikunaqami chay tyimpukunapiqa manana kriyinanqallapanachu. Chaymi ashwan ĉhiqninakur ima paykunapura ukninpaqmapis mana allinta rimapanakunqallapa.
11 Chaynulla Dyuspaq kusala achka rimaq tukuqkuna rikarimunqallapa. Chaynumi ashwan kusala achka runakunata ingañanqallapa.
12 Chaymi chay tyimpukunaqa kusala mana allin ruraykunalana kanqa. Chaynu katinmi, tukuyla mayqanpis manana ukninkunapaqqa llakinqallapa imanachu.
13 Piru chaynu qischakar imamapis maydiya shamunaykaman kriyishannulla shachinakuqkunalami washakanqallapa.
14 Nataq tukuy intirupi Dyuspa shumaq rimayninta washakananllapapaq yaĉhachikur tukchishana katinllapami, kay pacha tukukananpaq tyimpuqa ĉhamunqa.
15 “Chayraykumi Dyuspa rimaqnin Danielmaqa kaynu nir iskribiran: ‘Uk kusala mana allinta rurachikuqmi rir yaykunqa, Dyusta adurananllapa wasipa Kusala Santu Lugarman’ nir. Chaymi qamkuna chaynu pasaqta rikarqa, Daniel iskribishanmi kumplikayan nir yarpunkillapa. *
16 Chaymi chay Judea lugarpi kaqkunaqa sirkakunaman alsakanqallapa.
17 Nataq mayqanpis wasinpa ananpi karpis, amami ishkimunqachu, imanta lluqshichinanpaq nirqa.
18 Chaynulla, mayqan ĉhakranpi karqa amami wasinman rinqachu raĉhpanta apananpaq nirqa.
19 ¡Akakaw chay diyakunapi warmikuna ruriyjun, manaqa ñuñuq wamrayjun kaqkunaqa imananqallaparaq!

---

* **24:15** Kaypaq masta intrakanarqa rikashun Daniel 9.27; 11.31; 12.11.

20 Chaymi ashwan qamkunaqa Taytay Dyusman alliplata mañakuyllapa, chay al-
sakanaykipaq tyimpuqa ama qasay tyimpu, manaqa samana diyapichu kananpaq nir.
21 Chaqa, chay diyaqami kusala saqra manchaypaq qischakay kanqa. Chaynu
qischakayqami pacha rurakashanmanta-pacha mana kashachu. Chaynulla mananami
kanqanapischu chaynu qischakayqa maydiyapis.
22 Piru Taytay Dyus chay qischakaykuna achka tyimputa kanqa nitinqami, mana
mayqanlapis washakanmanchu. Ashwanmi Taytay Dyusqa chay akrashan kaq
wamrankunapaq llakir washananrayku, mana kusala achka tyimputachu kanqa
niyanqa.
23 "Piru imanupi mayqan kaynu nishunmanllapa: 'Rikayllapa kaypimi Dyuspa
Akrashan Cristunqa', manaqa 'Rikayllapa chaypi' nishutinllapaqa, amami kriyinkilla-
pachu.
24 Chaqa Dyuspa Akrashan Cristun yupay tukuqkuna, chaynulla Dyuspa unay ri-
maqninkuna yupay tukuqkunami rikarimunqallapa. Chaymi paykunaqa mana ruray-
paq imakunata, milagrukunata ima kusalata ruranqallapa. Chaynumi ashwan kusala
achka runakunata ingañanqallapa. Chaynullami chay kriyiqkunamatapis imanullapis
ingañayta kamanqallapa.
25 Piru qamkuna ama ingañakanaykillapapaqqami willashunillapana.
26 Chayraykumi mayqan 'Rikayllapa wak chunllaq lugarpi washakuqqa'
nishutinllapaqa, ama rinkillapachu rikaqqa. Manaqa 'Rikayllapa kaypimi pakakusha
washakuqqa' nishutinllapapis, amami pitilamatapis kriyinkillapachu.
27 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamurqami, kusa shutilla shamunqa,
imanuĉhi rilampamaqa uklawmanta uklawkaman intirula llipyalla achkirachikun
chaynu.
28 Allitami nishaykillapa: Maypiĉhi kusala achka shinkukuna tantakaqta rikarqami
ninkillapa, ima wanusha kanqa nir tukuyla yaĉhankillapa. Chaynumi nuqa Dyusmanta
Shamuq Runa shamutiypis tukuyla yaĉhankillapana.

Dyusmanta Shamuq Runaqami tikrakamunqa
(Mr 13.24-37; Lc 21.25-36; 17.26-36; 12.40)

29 "Chaynu limpu qischakay tyimpukuna pasatinnaqami, rupayqa limpu tutaparaq
intiru kidanqa. Killapismi mana achkirachikunqanachu. Chaynulla qullarkunapismi
limpu syilumantaqa ratamutin ima tukuy syilupi kaqkunamapis kusalata kuyunqal-
lapa.
30 Chaymantami unaq syilupiqa rikankillapa Dyusmanta Shamuq Runapaq uk siñalta.
Chayta rikarmi tukuyla pachapi kaqkunaqa kusala ukmanta manchakur waqanqal-
lapa. Chaqa chayllapimi Dyusmanta Shamuq Runataqa rikanqallapa, puktay rurita
kusa pudirninwan, llipya intiru syilumanta shamuqtana.
31 Chaynu shamurmi payqa angelninkunata kaĉhanqa trumpitanta kusala jwirtita
waqachir tukuyla pachata rir, † paypa akrashan kaqkunata tantamunanllapapaq.
32 "Allita uyakur intrakayllapa kay igus qirupaq willar intrachishutiyllapa. Chaqa
qamkunaqa igus qiru mushuqmanta qawamuqta rikarqa kwintata qukankillapa,
tamya tyimpuqa shipchana nir.
33 Chaynullami chay nishushayllapanulla pasaqta rikarqa yarpunkillapana Dyus-
manta Shamuq Runaqami shamunanlapina nir.
34 Chaymi chiqapta nishaykillapa: Chay tyimpupi kaq runakunaqa manaraq wanuy-
atinraqmi tukuyla kay nishushayllapaqa pasanqa nir.
35 Chaqa syilu chaynulla kay pachamapismi tukukanqa. Piru nuqa nishaykuna-
shuypaqami mana maydiyalapis tukukanqachu.

† **24:31** Tukuyla pachata rir nirqami intrachimanchik Nortilawta, Surlawta, Estilawta, Oestilawta ima nir.

36 Piru Dyusmanta Shamuq Runa shamunanpaq diyapaq, urapaq-shuypaqami,
mana mayqanlapis yaĉhanchu. Chaynulla syilumanta angelkuna, Dyusmanta Shamuq
Runamapis manami yaĉhanchu. Nataq Taytaylami yaĉhan.
37 “Nishaykillapapis: Imanuĉhi Noepa tyimpunpi pasaran chaynullami pasanqa
Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamutinpis.
38 Chaqa chay kusala manchaypaq tamya manaraq ishkiyatin, chaynulla Noé
wampuq wasiman yaykunankamanmi, runakunaqa kusalata mikuqllapa, upyaqllapa,
kidachinakuqllapa ima.
39 Piru manapis yarpuyatinllapa alliplata tamya ishkitinmi limpu tukukaranllapa.
Chaynumi Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamutinpis pasanqa.
40 Chaymi chay urasqa ishkay runakuna ĉhakranpi katinpis, ukninta apar, ukninta-
shuypaqa dijanqa.
41 Chaynullami ishkay warmikuna kutakuyatinpis, ukninta apar, nataq ukninta-
shuypaqa dijanqa.
42 “Chayraykumi qamkunaqa imuraspis rikĉhakur allita kamakashalana kankillapa.
Chaqa manamiri yaĉhankillapachu ima diyami Amituykillapa shamuyanqa nirmapis.
43 Chaqa allita yarpuyllapa: Uk wasipa amun imurasmi uk suwakuq ĉhamuyan
suwamaq nir yaĉharqa, imuraspis rikĉhakushala kar, mana dijanmanchu mayqanpis
wasinman yaykur suwananllapataqa.
44 Chaynullami qamkunapis, imuraspis alamirala kayllapa. Chaqa Dyusmanta
Shamuq Runaqami, manapis yarpuyatkillapa shamunqa.

Jesusmi kumparasyunta ruraran allin, mana allin sirbikuqwan
(Lc 12.41-48)

45 “Nishaykillapapis: Uk runami sirbikuqninta wasinpi kaq wakin sirbikuqninkunata
imuraslapi qarananpaq nir inkarganman. Chaymi chay sirbikuqqa chay patrunnin
nishannula rurar, kusa alamirala kaqta tarinman.
46 Chaynuta chay sirbikuqta patrunnin taritinqami, kusala allin sirbikuqpaqna
riqsikasha kanqa.
47 Chiqaptami nishaykillapa: Chay patrun chay sirbikuqta pay nishanlata ruraqta
tarirqami, ashwan tukuy iman kaqtapis pay rikananpaqna quyanqa nir.
48 Piru imanupi chay sirbikuq mana allin yarpuyniyjun kar, chay patrunnin mana das
ĉhamuyanqachu nir yarpur,
49 chay sirbikuq masinkunata qischar, payqa chay maĉhaqkunawan tantanakur upyar
mikur ima tar,
50 mana imuras ima diya ĉhamuyanqa nir yaĉhayatinchu, patrunnin ĉhamur chaynu
ruraqta tarirqami,
51 kusala saqra manchakuypaqta kastigayanqa Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi
runakunata yupaylla. Chaynami payqa kusala mana agwantaypaqta qischakar
qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqa”.

25

Jesusmi kumparasyunta ruraran dyis shipashkunawan

1 Chaynullami Jesusqa niranpis:
“Syilumanta mantakuq shamunanpaqqami imanutaq uk kuti dyis shipashkuna ki-
damyintuman riran chay yupay kanqa. Piru chay dyis shipashkunaqa lamparanllapata
asaytiyjunta charikur riranllapa chay kidaq runata tariq.
2 Piru chay dyis shipashkunamantami sinkuqa askwintalla puriqllapa. Nataq sinku
kaqkuna-shuypaqa allita kamakashala puriqllapa.
3 Chaymi chay askwintalla puriqkunaqa lamparanta aparanllapa asaytiyjunta. Piru
manami mas asaytitaqa aparanllapachu tukukatin untachinanllapapaqqa.

4 Nataq chay kusa kamakashalla puriqkunami asaytita chaynulla lamparanllapatapis
aparanllapa.
5 Piru chay kidananpaq kaq runa mana das ĉhamutinmi, kusalata pununar tukuynin
punuranllapa.
6 “Chaymantami ĉhaypi tuta yupaynaqa kaynu nir qayakuqta uyaparanllapa: ‘¡Kidaq
runaqami shamuyanna! ¡Lluqshimuyllapa samachinaykillapapaq!’ nir.
7 Chaynu niqta uyaparmi, chay shipashkunaqa tukuynin sharir lamparanllapata
kamakachiq ĉhurakaranllapa.
8 Chaymantaqa chay sinku shipashkuna askwintalla puriqkunaqa chay sinku
shipashkuna kusa kamakashala puriqkunataqa kaynu niranllapa: ‘Imaraq pitilamat-
apis asaytisituykillapata apamushaykillapamanta qumastuyllapa. Chaqa lamparayll-
pami wanuyanna asaytin tukukayashanrayku’ nir.
9 Piru chay kamakashala puriq shipashkunaqa kaynu niranllapa: ‘¡Mana puytinilla-
pachu! Chaqa chaynu qushutiyllapaqami, mana aypanqachu nuqakunapaq chaynulla
qamkunapaqmapis. Ashwanmi mas allin kanqa qamkunalla rir chay maypiĉhi
rantikun chayllamanta qamkunapaqqa rantinaykillapapaq’ nir.
10 Chaynu nitinllapami chay askwintalla puriq shipashkunaqa riranllapa rantiq
asaytitaqa. Piru chaykamanqami chay kidaq runa ĉhamutinqa, chay sinku kusa ka-
makashala puriq shipashkunaqa chay kidaqwan pulla ruriman yaykur kirpakamuran-
llapana.
11 Chaymanta chay sinku shipashkuna ĉhamurqa kaynu nir qayakuranllapa: ‘¡Taytituy,
Taytituy, punkuykita kiĉhay!’ nir.
12 Piru chay kidaq runaqami rurimanta kaynu niran: ‘Chiqaptami nishaykillapa:
Manami riqsishunillapachu’ nir”.
13 Chaynu nir tukchirmi, Jesusqa paykunataqa kaynu niran:
“Qamkunaqami rikĉhakur alli kamakashalana kayllapa. Chaqa manami
yaĉhayankillapachu ima diya, ima urami shamuyanqa Dyusmanta Shamuq Runaqa
nir”.

Jesusmi kumparasyunta ruraran sirbikuqkunawan

14 “Syilumanta kaqpa mantakuyninqami, imanutaq uk runamaqa uklaw pwibluman
rinanpaqna karqa, sirbiqninkunata qayamur uk tratuta rurar qillayninta quran traba-
jachinanpaq, chay yupay.
15 Piru chay sirbiqninkunataqami quran paykuna imanu trabajayta puytishannulla.
Chaymi chay punta chaytaqa sinku talintu qillayta quran. * Ukninta-shuypaqa
ishkay talintu qillayta quran. Nataq ukta-shuypaqa uk talintu qillayta quran. Chaynu
qillayninta trabajachinanpaq qurqami riranna chay runaqa.
16 “Chaymantami, chay uk sirbikuq sinku talintu qillayta ayparan chayqami, kusalata
nigusyuta rurar trabajachir qillaytaqa ganachiran uk sinku talintu masta.
17 Chaynullami, chay ishkay talintuta aypaqpis trabajarqa ganachiran ishkay talintu
masta.
18 Nataq, chay uk talintu qillayta aypaq-shuypaqa mantaqninpa qillaynintaqa apar
pachapi uĉhkukur pamparan.
19 “Chaymanta kusa unay tyimpumantami chay mantaqninllapaqa tikrakamu-
ranna. Chaynu ĉhamurmi, mabir michkatashi ganachisha kanqallapa qillayniytaqa nir
yaĉhanaranna.
20 Chaymi puntataqa riran chay sinku talintu qillayta aypasha karan chay. Chaymi
kaynu niran: ‘Taytituy qamqami sinku talintuta qumarayki. Kaypimi qillaynikiqa. Uk
sinku talintu mastami ganachisha kani’ nir.

---

* **25:15** Talintuqa kusala achka qillay karan. Chaqa uk trabajaqmaqami uk talintuta gananpaqqa 15 añuta trabajayta ministiran.

21 Chaynu nitinmi, mantaqninqa kaynu niran: ‘Allinpi. Qamqami kusa allin, imatapis
karanta ruraq sirbikuq kanki. Chaynu chay pitila kaqpi kusa allin karanta rurashayki-
raykumi kusa achka imaykunata rikanaykipaqna qushayki. Chaymi ashwan yaykamur
nuqawan pulla aligriyay’ nir.
22 “Chaymantami ĉhamuran chay ishkay talintuta aypasha karan chayna. Chaymi
paypis kaynu niran: ‘Taytituy qamqami qumarayki ishkay talintu qillaynikitaqa. Kayp-
imi ishkay talintu masta ganachisha kani’ nir.
23 Mantaqninqami kaynu niran: ‘Allinpi. Qamqami kusa allin, imatapis karanta
ruraq sirbikuq kanki. Chaynu chay pitila kaqpi kusa allin karanta rurashayki-
raykumi kusa achka imaykunata rikanaykipaqna qushayki. Chaymi ashwan yaykamur
nuqawan pulla aligriyay’ nir.
24 “Piru chay uk talintuta aypasha karan chay ĉhamur-shuypaqami, mantaqnin-
taqa kaynu niran: ‘Taytituy, nuqami yaĉharay qamqa kusala miĉha kashaykirayku,
mana tarpukushaykikunamanta kusichakunki, mana shikwakushaykikunamanta tan-
takunki nir.
25 Chayraykumi, ashwan kusalata manchakur qillaynikitaqa pachapi uĉhkukur pam-
paray. Piru kaypimi qampa kaq qillaynikiqa’ nir.
26 Mantaqninqami kaynu niran: ‘Qamqami kusala mana allin qilla sirbikuq kanki.
Chaqa nuqa mana tarpukushaymanta kusichakuni, chaynulla mana shikwakushay-
manta tantakuni nir yaĉharqa,
27 qillayniytaqa apar bankukunaman ĉhuratki ganaskinanta. Chayna tikrakamurqa
qillayniytaqa ganashanwanna aypanaypaq’ nir.
28 Chaymi chaypi kaq runakunataqa, kaynu niran: ‘Chay uk talintu qillayniyta
purichiqtaqa kitar, chay dyis talintu qillayniyjun kaqta quyllapa.
29 Chaqa chay mayqanĉhi allinta rurashanrayku, imayjun kaqtaqami masta qushaq.
Chaymi manana imanpis faltanqanachu. Piru chay mana allinta rurashanrayku mana
imayjun kaqtaqami, pitila kaqninmatapis limpula kitashaq.
30 Piru kay mana yarpuyta yaĉhaq, mana allin sirbikuqta-shuypaqami, aypar chay
tutaparaqlla waqtaman itakuyllapa. Chaypinami payqa kusala mana agwantaypaqta
qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqa’ nir”.

Dyusmanta Shamuq Runami tukuylata rikar yaĉhanqa

31 Jesusqami niranpis:

“Dyusmanta Shamuq Runa angelninkunawan, kusa llipya intiru shamurmi, chay
llipyalla mantakunanpina tanqa.
32 Chaymi tukuyla nasyunmanta kaqkuna, paypa naypanman qimikatinna, payqa
wakman kayman chiqanchanqa, imanutaq uk michikuqmaqa uyshankunata kabraku-
namanta rakichin chaynu.
33 Chaynu chiqancharmi chay uyshitakuna yupay kusa allinla kaqkunataqa allilaw
qichqanman ĉhuranqa. Nataq chay kabrakuna yupay mana allin kaqkunata-shuypaqa
ichuqlaw qichqanmanna ĉhuranqa.
34 Chaymi mantakuqqa chay allilaw qichqanpi kaqkunataqa kaynu ninqa: ‘Qamku-
natami Taytayqa akrar shumaqchashushallapana. Chaymi kayman shamuyllapa.
Kananqami aypayllapana Taytay kay pachata rurashanmanta-pacha qamkunapaq
kusa shumaq mantakuyta kamkachishanta.
35 Chaqa mallaqnatiypismi qamkunaqa qaramaraykillapa. Yakunatiypis upyachi-
maraykillapa. Uk furastiru yupay puritiypis samachimaraykillapa.
36 Raĉhpay faltamatinpis qamkunami qumaraykillapa. Qishaq katiypis watuku-
maraykillapa. Chaynulla karsilpi katiypismi watukumaraykillapa’.

37 “Piru chaynu nitiyqami chay kusa allinla kaqkunaqa kaynu nir tapumayanqallapa:
‘Taytituy ¿maydiyataq mallaqnatki qarashurayllapa? ¿Maydiyataq yakunatki, yakuta
upyachishurayllapa?
38 ¿Maydiyataq furastiru yupay puritki samachishurayllapa? ¿Chaynulla maydiyataq
raĉhpayki faltatin qushurayllapa?
39 ¿Maydiyataq qishaq katki manaqapis karsilpi katkiqa rir watukushurayllapa?’ nir.
40 Piru chay mantakuqqami kaynu ninqa: ‘Chiqaptami nishaykillapa: Qamku-
naqami chay ukniykuna mana kwintachaypaqla kaqkunata ima ministishanpipis
yanaparqami, nuqallapaq rurashaykillapa yupayna kanqa’ nir.
41 “Chaymantami mantakuqqa chay ichuqlaw qichqanpi kaqkunata-shuypaqa kaynu
ninqa: ‘Mana allinta ruraqkuna, wakaq tukur riyllapa chay tukuy tyimpupaqna kasti-
gakanaykillapapaq kasha kaqkunaqa. Chaynami ashwan riyllapa chay tukuy tyimpu
ratakur mana wanuq nina kamakasha chay dyablu, chaynulla angelninkuna chaypi
kananpaq chaymanna nir.
42 Chaqa nuqa mallaqnatiypis, qamkunaqa mana qaramaraykillapachu. Yaku-
natiypis mana upyachimaraykillapachu.
43 Furastiru yupay puritiypis mana samachimaraykillapachu. Raĉhpay faltamatinpis
mana qumaraykillapachu. Qishaq katiy, karsilpi ima katiypis mana watukumaraykil-
lapachu’ nir.
44 “Piru chaynu nitiyqami paykunaqa kaynu nir tapumayanqallapa: ‘Taytituy, ¿may-
diyataq mallaqnaqta, yakunaqta, furastiru yupay puriqta rikashur, raĉhpayki faltaqta,
qishaq katki, karsilpi katki ima rikashur, mana yanapashurayllapa?’ nir.
45 Chaynu nitinllapami mantakuqqa kaynu ninqa: ‘Chiqaptami nishaykillapa: Kay
mana kwintachaypaqla kaq runakunata mana ima ministishanpi yanaparqami, nuqal-
lata mana yanapamashaykillapachu’ ”.
46 Chaymi Jesusqa niranpis: “Paykunaqami tukuy tyimpupaq kastigakaqna rinqal-
lapa. Nataq chay kusa allinlata rurasha chaykuna-shuypaqami tukuy tyimpupaq
kawsaqna rinqallapa” nir.

26

Jesustami wanuchiyta yarpuranllapa
(Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

1 Jesusqa limpu yaĉhachikur tukchirnaqa, kaynu niran yaĉhakuqninkunataqa:
2 “Qamkunami allita yaĉhankillapa, kaymanta ishkay diyamanta Pascua fyistata ru-
ranllapa nir. Chay fyistallapimi Dyusmanta Shamuq Runataqa kuntrankunaman
qukukayanqallapa kruspi klabar wanuchinanllapapaq”.
3 Chaymi ashwan chay diyakunapiqa, kurakunapa mantaqninkuna, chay Israel
runakunapa ruku mantakuqninkuna ima, chay kurakunapa mantaqnin Caifás shutiq
runapa mantakunan wasinman tantakaranllapa.
4 Chaynu tantakarllapami yarpuranllapa, imanullapis llullakuypi ima Jesustaqa ay-
par wanuchinanllapapaq.
5 Piru wakinkunaqa kaynu niranllapa: “Amami chay fyista diyakunapiqa chaynu
rurashunllapachu. Chaqa runakunami piñakur kuntranchikllapa alsakamunmanllapa”
nir.

Jesuspa umanman mutkiypaqla yakituta iĉharan
(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

6 Jesusqami Betania pwiblupi yaĉhakuqninkunawan karqa, uk runa Simón shutiqpa
wasinman riranllapa. Kay Simonmi unayqa chay ismuyaq qishaywan karan.
7 Piru Jesús chay Simonpa wasinpi kayatinmi, uk warmi payman qimikaran uk
alabastru butillitapi kusa ĉhaniyjun mishkila mutkiypaq yakituta charikur. Chaymi

ashwan Jesús misapi kanankamanqa, chay warmiqa Jesuspa umanman chay mishki yakitutaqa iĉharan.
8 Chayta rikarmi Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa piñakur kaynu niq ĉhurakaranllapa:
—¿Imapaqtaq wak kusa ĉhaniyjunta yanqallaqa iĉhan?
9 Ashwanmi waknu yanqalla iĉhananmantaqa qumashallapa kusa karu rantikur, chay mana imayjun kaqkunata yanapanallapata nir.
10 Chaynu nitinllapa uyaparmi Jesusqa kaynu niran:
—¿Imapaqtaq qillakachinkillapa kay warmisitataqa? Payqami kusala allinta rurasha nuqawanqa.
11 Chaqa chay mana imayjun kaqkunawanqami maydiyapis pulla kankillapa. Piru nuqa-shuypaqami manana pullaykillapanachu kashaq.
12 Kay warmisita nuqapa anayman mishki mutkiypaqla yakituta iĉharqami, kamakachimashana, kusa shumaqta pampakanaypaq.
13 Chiqaptami nishaykillapa: Tukuy maylawpipis imanu kriyir washakananllapapaq nir yaĉhachikurqami, kay warmisita rurashantaqa yarpur rimanqallapa. Chaymi mana qunqanqallapachu.

Judasmi Jesusta qillayrayku arnikuran
(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

14 Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunamanta ukqa shutiq, Judas Iscariote. Chay paymi, kurakunapa mantaqninkunamanna rir,
15 kaynu niran:
—¿Michkatataq pagramayankillapa kanqa nuqa, Jesusta qushutiyllapaqa? nir.
Paykunaqami trinta suqu qillayta arniran pagrananllapapaq.
16 Chaymi chaymanta-pacha, Judasqa yarpuran maylapina, imurasna Jesustaqa qukushaq nir.

Pascua mikunata kamakachiranllapa
(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

17 Chay Pascua fyistapa punta diyanpi, tantata mana libadurayjuntachu mikuqllapa chay diyami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa payman qimikar kaynu nir tapuranllapa:
—Pascua mikunataqa, ¿maypitaq kamakachinayllapata munayanki? nir.
18 Payqa niran:
—Pwibluman rir uk runapa wasinman ĉhankillapa. Chaymi chay wasipa amuntaqa kaynu ninkillapa: 'Yaĉhachimaqniyllapami nin: Wanunaypaq uraqami shipchana. Chaymi kananqa wasikiman shamuyani yaĉhakuqniykunawan chay Pascua fyistata chaypi pasaq niyan nir'.
19 Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunaqa Jesús nishannulla rir ruraranllapa. Chaynami kamakachiranllapa Pascua mikunataqa.
20 Chaymanta tutapatinnaqa, Jesusqa dusi yaĉhakuqninkunawan misapi taranllapana.
21 Chaynu tar mikuqnumi Jesusqa niran paykunataqa:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunamanta uknikillapami kuntraykunaman qukumayanqa nir.
22 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa kusalata llakiranllapa. Chaymi uknin uknin kaynu nir Jesusta tapuq ĉhurakaranllapa:
—Taytituy ¿nuqachu kashaq? nir.
23 Jesusqa niran:
—Qamkunamanta uknikillapa nuqawan chay platullapi tantata nuyuchir mikuqmi, kuntraykunamanqa qukumayan.

24 Chaynuqami Dyus nitin iskribikashannulla, Dyusmanta Shamuq Runawanqa pasanqa. ¡Piru imananqaraq, chay kuntraykunaman qukumaqqa! Kusala allinĉhi kananta chay runaqa ama nasinanpaqchu.
25 Chaymantami Judas, chay kuntrankunaman qukuq chayqa, kaynu nir tapuran:
—Yaĉhachimaqniy ¿nuqachu kashaq? nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami ninki.
26 Mikuyatinllapanaqa, Jesusqa uk tantata aypar Taytanta payji nir, pakir quran yaĉhakuqninkunata kaynu nir:
"Kaypi mikuyllapa. Kayqami nuqapa kwirpuy" nir.
27 Chaymanta uk kupata aypar Taytanta payji nir ima, quran chay yaĉhakuqninkunataqa kaynu nir:
"Kaypi upyayllapa tukuy qamkuna kay kupamanta.
28 Chaqa, kayqami yawarniy. Kay yawarniyta iĉhashaywanmi Taytay Dyuswan uk tratuta rurani, kusa achka runakunata uchankunamanta washanaypaq.
29 Piru nishaykillapa: Mananami qashanqa upyashaqnachu kay ubapa yakuntaqa qamkunawanqa, maydiya Taytay mantakuyashanpi pulla mushuq ubapa yakunta pulla upyanallapakaman" nir.

Pedrumi Jesusta arniran mana dijananpaqchu
(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

30 Chaymantami salmukunata takir Dyusta alabarnaqa, riranllapana Olivos sirkaman.
31 Chaypina karqami Jesusqa niran:
—Tukuy qamkunami, kanan tutalla manchakushaykillaparayku nuqalatana dijamankillapa. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
'Chay michikuqta wanuchitiymi,
tantala kashanmanta uyshakunaqa wakta kayta limpu shikwakanqallapa' nir.
32 Piru nuqa kawsamurqami, qamkunamantaqa naypaqta rishaq Galilea pwiblumanqa.
33 Chaynu nitinmi, Pedruqa niran:
—Tukuy wakinkuna manchakur dijashutinllapapis, nuqaqa manami dijashaykichu nir.
34 Chaymi Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishayki: Kanan tutallami manaraq gallu kantayatin qamqa kimsa kuti ninki: 'Manami paytaqa riqsinichu' nir.
35 Piru Pedruqa niran:
—Qamwan pullata wanuchimanallapapaq katinmapismi, pullayki shachinakushaq nir.
Chaynullatami wakin yaĉhakuqninkunapis niranllapa.

Jesusmi Getsemaní wirtapi mañakuran
(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

36 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan riranllapa uk lugar Getsemaní shutiqman. Chaypimi yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
"Wakmanmi riyani Taytayman mañakuq. Qamkunaqami kaylapi taskinkillapa" nir.
37 Chaynu nirmi Pedruta, Zebedeupa ishkay wamrankunata ima apar riran pullanqa. Chaymantami alliplata llakir kwashala tikrakaran Jesusqa.
38 Chaynu kayarmi kaynu niran paykunataqa:
"Kusalataraq llakir wanuq yupayna yarpuni. Qamkunaqa kaylapi kidar rikĉhakushala kayllapa nuqawan" nir.

39 Chaynu nirqa, chay kayashanmanta ashlila wakaq riran. Chaypimi qunqurikur
pachakaman pukĉhirar kaynu nir Taytantaqa mañakuran:
"Taytay, puytiypaq katinqa yanapamay-ari kay kusa ayaq yaku yupay qischakay-
mantaqa. Piru manami nuqa munashaynuchu kanqa. Ashwanmi qam munashayki
rurakanqa" nir.
40 Chaymantami chay kimsa yaĉhakuqninkuna kayashanman tikrakamurqa, payku-
nataqa punuqta tariran. Chaymi Pedrutaqa niran:
"¿Manachu puytishaykillapa uk uralamatapis rikĉhakur nuqawan kaytaqa?
41 Rikĉhakur mañakuyllapa, ama uchapi ratanaykillapapaq. Qamkunaqami allinku-
nalata rurayta yarpunkillapa. Piru kwirpuykillapa litala kashanraykumi mana shachi-
nakuyta puytinkillapachu".
42 Chaynu nir qashan ishkay kutipaqna rir, Taytantaqa kaynu nir mañakuran:
"Taytay, chaynu qischakanaypaq dijamasha karqa, qam munashaykinumi ruray" nir.
43 Chaymanta tikrakamurqa, qashalan chay yaĉhakuqninkunataqa punuqta tariran.
Chaqa nawinllapamapis kusalata qipchirayaran punuypaq.
44 Chaymi chaypi dijar qashan kimsa kutipaqna riran mañakuq Taytantaqa, ima
nirtaq mañakusha karan chaynulla.
45 Chaymanta qashan chay yaĉhakuqninkunaman tikrakamurqa niran:
"¿Qamkunaqachu punur samayankillaparaq? Dyusmanta Shamuq Runata uchakuqku-
naman qukunanllapapaq uraqami ĉhamushana.
46 Shariyllapa, rishunllapana, shipchamunnami nuqata qukumaqqa" nir.

Jesustami prisuranllapana
(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

47 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay dusi yaĉhakuqninkunamanta uknin Judasqa,
achka runakunawan ĉharanllapa ispadakunawan, qirukunawan ima. Paykunaqami
riranllapa kurakunapa mantaqninkuna, Israel runakunapa ruku mantakuqninkuna
kaĉhasha katin.
48 Judasqami, Jesuspa kuntraqninkunataqa, kaynu nisha karan: "Nuqa saludar
muchayani chaytami aypar prisunkillapa" nir.
49 Chaymi Jesusman qimikarqa Judasqa,
—¡Chaynupalachu, Taytituy!— nir mucharan.
50 Jesusqami niran:
—Amiguy, imata ruraqĉhi shamushayki chaytaqami kananlla rurayna nir.
Chaymi chay wakinkunaqa Jesusman qimikar aypar prisuranllapana.
51 Piru Jesuspa uk yaĉhakuqninmi ispadanta lluqshichimur kurakunapa mantaqninta
sirbiq runapa rinrinta *¡saq!* pitiran.
52 Chaymi Jesusqa niran:
—Ispadaykitaqa ĉhuray ĉhurakananpi. Chaqa ispadawan tukuy maqanakuqqami, is-
padallawan wanunqa nir.
53 ¿Manachu yaĉhanki nuqa Taytayman mañakutiyqa, kananlla kaĉhamunman kusa man-
chaypaq achka angelninkunata washamananpaq nirqa?
54 Piru chaynu pasananpaq mañatiyqami, Dyus nitin iskribikashankunapi, nuqa qis-
chakar wanunaypaq niyashanqa mana kumplikayanmannachu.
55 Chaymantami Jesusqa chay runakunataqa kaynu nir tapuran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa shamushaykillapa qirukunawan ispadakunawan imaqa, uk
suwakuqta yupay aypar apamaqllapaqa? Nuqaqami imuraspis Dyusta aduranallapa
wasipi yaĉhachikuray. Piru manamiri chaypiqa aypar apamaraykillapa imachu.
56 Kayqami chaynuqa pasayan Dyuspa unay rimaqninkuna iskribishannulla kump-
likananpaq.
Chaynu Jesús nitinqami, tukuy yaĉhakuqninkunaqa paylata dijar alsakaranllapa.

Jesustami karguyjunkunaman aparanllapa
(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

57 Chaymantami Jesusta aypasha karan chaykunaqa, chay kurakunapa mantaqnin
Caifaspa wasinman aparanllapa. Chaypimi tantakasha karanllapa Moisés man-
takushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, ruku mantakuqkuna ima.
58 Piru Pedruqami largukaqllamanta chapar ikinllapata riyaran, chay kuraku-
napa mantaqninpa wasinpa pampankaman. Chaymantami ruriman yaykurqa, chay
yaykushanlapi kidaran Dyusta aduranannllapa wasita kuytaqkunawan, rikakunanpaq
imanushi Jesustaqa ruranqallapa nir.
59 Chay kurakunapa mantaqninkuna, tukuy chay kusa mas karguyjunkunaqami
Jesuspaqqa kusalata yaĉhayta munaranllapa imalata mana allinta rurasha katinqa,
chayraykulana wanuchinanllapapaq.
60 Piru chaynumapis manami tariranllapachu mana allinta rurashantaqa. Kusala
achka runakunami, mana kashanmanta uchachananpaq qimikarmapis mana puyti-
ranllapachu. Chaymantami ishkay runakuna qimikar,
61 tukuy chaypi kaqkunapa naypanpi kaynu niran:
“Kay runaqami kaynu niran: ‘Nuqaqami Dyusta aduranannllapa wasita ratachir,
qashan kimsa diyalapaq shachiyta puytini niran’ nir”.
62 Chaynu nitinllapami chay kurakunapa mantaqninqa sharir Jesustaqa kaynu nir
tapuran:
—¿Qam-shuypaqachu mana imatapis ninki? ¿Ima nishaq nirtaq waknu qampaqqa
rimayanllapaqa? nir.
63 Chaynu nitinmapismi Jesusqa mana imatapis niranchu. Chaymi chay kurakunapa
mantaqninqa qashan niran:
—Kawsaq Dyuspa shutinpi, nishayki chiqapta rimanaykipaq. Willamayllapa:
¿Chiqaptachu qamqa Dyuspa Akrashan Cristun, Dyuspa Wamran kanki? nir.
64 Jesusqa niran:
—Qamllami chaynu ninki. Piru, nuqapis nishaykillapa: Kananmanta-pachami
rikankillapa Dyusmanta Shamuq Runataqa kusala puytiq Dyuspa allilaw qichqanpi
taqta, chaymanta puktaypa rurinta syilumanta shamuqta ima nir.
65 Chaynu Jesús nitinmi, chay kurakunapa mantaqninqa kusata piñakur
raĉhpanmatapis llikiran, Jesusqa mana allintachu tukuyan nir. Chaymi niran:
—¡Kay runa rimashanqami mana allinchu Dyuspaqqa! ¿Ima mas tistigutataq min-
istinchikllapa? Paypa shiminllami riman qamkuna uyapashaykillapanu.
66 ¿Imatataq yarpunkillapa?
Chaymi, chaypi kaq runakunaqa niranllapa:
—Kusala uchayjunmi wakqa; wanunanpaqmi allin nir.
67 Chaymi ashwan qaqllitanpi tuqapar, maqaranllapa. Chaynullami wakinkunapis
qaqllanllapi maqar,
68 kaynu niyaqllapa:
—¡Qam chiqapta Dyuspa Akrashan Cristun karqa, tantyay pitaq maqashuran!
nirmapis.

Pedrumi Jesustaqa mana riqsinichu niran
(Mr 14.66-72; Lc 22.55-62; Jn 18.15-18, 25-27)

69 Chaykamanqa Pedruqa tayaran waqta punkulapi. Chaypi kanankamanmi uk
sirbikuq warmi qimikar niran:
—Qampismi Galileamanta Jesuswan puriq kanki nir.
70 Piru Pedruqami tukuypa naypanpi kaynu niran:
—Manami yaĉhanichu imapaqmi rimayanki nirmapis nir.

71 Chaynu nirqa, riranna punkuman. Chaymi, qashan uk sirbikuq warmisita rikar, kaynu nir wakinkunataqa willaran:
—Wakqami pulla puriq chay Nazaretmanta Jesuswan nir.
72 Qashanmi Pedruqa jurar kaynu niran:
—¡Manami riqsinichu wak runataqa! nir.
73 Chaymantami uk ratulamantaqa chaypi kaqkunapis Pedruman qimikar kaynu niranllapa:
—Chiqaptami qampis paykunamanta kanki. Chaqa, rimanaykimapis paykunapa yupayllari nir.
74 Chaymantami Pedruqa kutir kutir jurar niran:
—¡Mana riqsinichu wak runataqa nishuyanillapa wakmaqa! ¡Mana chiqapta rimayatiyqami Dyus kastigamanqa! nir.
Chaynu niyatinlami galluqa kantaran.
75 Chaymantami Pedruqa yarpuran Jesús kaynu nishanta: "Manaraq gallu kantayatinmi kimsa kuti nuqapaqqa ninki, manami riqsinichu nir". Chaymi Pedruqa, chaymanta lluqshirqa kusalata llakir, piñakur ima waqaran.

27

Jesustami Pilatuman aparanllapa
(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

1 Chaymanta achkiyatinnaqa, chay kurakunapa tukuy mantaqninkuna, chay Israel runakunapa ruku mantaqninkuna imaqa parlaranllapa Jesustaqa wanuchinanllapapaq.
2 Chaymi alli watar apar quranllapa Roma pwiblumanta numrakasha gubyirnu Pilatuta.

Judasmi wanuran
(Hch 1.18-19)

3 Chay Judas, Jesusta kuntrankunaman qukusha karan chayqa, Jesusta wanuchinanllapapaq nisha nir yaĉharqa kusalata llakiran. Chaqa manari allintachu tukusha karan. Chaymi chay mana allinta tukushanpaq kwintata qukarqa, chay kurakunapa mantaqninta, Israel runakunapa ruku mantaqninta imaqa qillayninta rir tikrar kaynu niran:
4 —Uchakushami kani uk allin mana uchayjun runata qukushayrayku nir.
Piru chay runakunaqa niranllapa:
—¿Nuqakunapaqqa ima kwintayllapataq? ¡Chayqami qampa kwintaykina! nir.
5 Chaymi Judasqa chay qillaytaqa Dyusta aduranllapa wasipi itakur riran. Chaynu rirmi mana allinta tukushanpaq paylla urkakar wanuran.
6 Chaymanta chay kurakunapa mantaqninkunaqa chay qillayta aypar kaynu niranllapa:
"Kay qillayraykumi uk runata qukuran wanuchinanllapapaq. Chayraykumi mana allinchu Dyuspaq ufrindita nir ĉhuranallapapaqqa" nir.
7 Chaymi paykunaqa yarpuranllapa, chay qillaywanqa uk manka ruraqpa pachanta rantinanllapapaq. Chayna chaypi tukuy uklawmanta runakuna wanutinqa pampananllapapaq.
8 Chayraykumi chay pachaqa kanankaman shutin "Yawar Pacha".
9 Chaynumi kumplikaran Dyuspa unay rimaqnin Jeremías nishanqa. Chaqa kaynumi nisha kayaq:
"Ayparanllapa trinta suqu qillaysituta,
chay Israel pwiblumanta runakuna
uk paykunapa masinpa ĉhaninpaq nisha karan chaykunata.

10 Chaywanmi rantiranllapa manka ruraqpa pachanta,
imanuĉhi Tayta Dyus nimashannulla” nir.

Jesusmi Pilatupa naypanpi
(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)

11 Chaymantami Jesustaqa gubyirnu Pilatupa naypanman apatinllapa, kaynu nir tapuran:
—¿Qamchu Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami ninki.
12 Chaykamanmi chay kurakunapa mantaqninkuna, Israel runakunapa ruku mantaqninkuna imaqa, kusalata uchachayaranllapa. Piru Jesusqami mana imatapis rimaranchu.
13 Chayraykumi Pilatuqa qashan kaynu nir tapuran:
—¿Manachu uyapanki tukuy imakunata qampaq rimatinllapaqa? nir.
14 Piru Jesusqami mana imalatapis rimaranchu. Chaymi chay gubyirnuqa kusalata yarpupakuyar kidaran.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa
(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

15 Kada fyistapimi chay gubyirnu Pilatuqa uk runata lluqshichiq chay prisu kashanmanta, runakuna mayqantaĉhi lluqshichiy nishannulla.
16 Chay tyimpupimi karan uk runa mana allinta rurashanrayku kusala riqsikasha Barrabás shutiq, prisuqa.
17 Chaymi tukuy runakuna tantakasha katinllapa, Pilatuqa tapuran kaynu nir: “¿Mayqantataq munankillapa lluqshichinapaq, Barrabasta, manaqachu Jesusta, Dyus Akrashan Cristun ninllapa chayta?” nir.
18 Chaqa Pilatuqa kwintata qukasha karan, ĉhiqnirlami Jesustaqa yanqallamanta payman apashallapa nir.
19 Nataq Pilatuqami mantakunanpi tayatin warminqa kaĉhakuran kunachinanllapapaq kaynu nir: “Amami chay kusa allinla runawanqa willanakunkichu. Chaqa naqa tutami kusala manchaypaq llakiypaqta musqupakusha kani payta aypashaykillaparaykuqa” nir.
20 Piru chay kurakunapa mantaqninkuna, chay Israel runakunapa ruku mantaqninkuna imaqa, tukuy runakunata animachiran Barrabasta kaĉhar, Jesusta wanuchiy nir mañakunanllapapaq.
21 Chaymi chay gubyirnuqa qashan kaynu nir tapuran paykunataqa:
—¿Mayqannintataq kay ishkaymantaqa dijatiy rinanta munankillapa qamkunaqa? nir.
Paykunaqa niranllapa:
—¡Barrabasta! nir.
22 Pilatuqa qashallan paykunataqa tapuran:
—¿Imatataq rurayashaq kay Jesusta, Dyuspa Akrashan Cristun ninllapa chaywanshuypaqa? nir.
Ashwanmi tukuyla kaynu niranllapa:
—¡Kruspi klabay! nir.
23 Qashanmi Pilatuqa niran:
—Chaqa, ¿ima mana allintataq rurasha?
Piru chay runakunaqami qashan kusala jwirtita kaynu nir lanyaranllapa:
—¡Kruspi klabay! nir.

24 Piru Pilato imata nitinpis chay runakunaqa mana kasuranllapanachu. Chaymi ashwan Pilatuqa yarpuran mana kasutiyqami piñakur nuqapa kuntray shamur imanachimanman nir. Chaynu nirmi kaĉhakutin yakuta apamutinllapa, tukuypa naypanpi makinta paqakuqnu kaynu niran:

—Kay runata wanuchirllapaqa amami nuqataqa uchachamankillapachu. Qamkunapa kwintaykillapanami kanqa nir.

25 Chaymi ashwan tukuyla chaypi kaqkunaqa kaynu niranllapa:

—¡Nuqakuna, tukuy wamrayllapakunawan imami mana allinta rurayarqa, kay runapaqqa imanashaqllapapis! nir.

26 Chaymi Pilatuqa Barrabasta prisu kashanmanta lluqshichir, suldadunkunata kaĉharan Jesusta llibachir, chaymanta-shuypaqa kruspi klabananllapapaq.

27 Chaymantami chay gubyirnupa suldadunkunaqa manaraq krusman klabaq apayarqa, chay gubyirnupa dispachunman aparanllapa Jesustaqa. Chaypimi tukuy suldadu masinkunata tantaranllapa Jesuspa naypanmanqa.

28 Chaypimi ashwan raĉhpanta lluqshichir uk chupika raĉhpatana yakachiranllapa.

29 Chaynullami umachiranllapapis uk kuruna kashamanta rurakashata. Nataq allilaw makinpi-shuypaqa uk barata charichiranllapa. Chaymantami kushipananrayku Jesuspa naypanpi qunqurir, kaynu niqllapa: "¡Biba Israel pwiblupa gubyirnun!" nir.

30 Chaynullami tuqaparllapa chay barallawan umitanpi kusalata maqaranllapa ima.

31 Chaymanta chaynu paymanta kusata burlakarllapa imanaqa, chay chupika raĉhpata yakachishanllapataqa lluqshichir paypa raĉhpanllata yakachiranllapa. Chaynu munashanllapata rurarnaqami aparanllapa kruspi klabananllapapaqna.

Jesustami kruspi klabaranllapana
(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

32 Chaymanta lluqshirllapaqa, uk runa Simón shutiqta tariranllapa. Payqami Cirene pwiblumanta karan. Chaymi ashwan paytaqa Jesuspa krusninta amalas rikrachir aparanllapa.

33 Chaynu rirmi uk lugar Gólgota shutiqman ĉharanllapa. Kay lugartami ninllapapis Calavera nir.

34 Chaypiqami upyachiyta kamaranllapa binuwan, uk rimidyu kusala ayaqta, ama nanachikunanpaq nir. Piru Jesusqa pitilata kamarqa mana munaranchu upyaytaqa.

35 Chaymantami Jesustaqa kruspi klabaranllapana. Chaymi chay suldadukunaqa Jesuspa raĉhpankunataqa surtyakur ayparanllapa. [Chaynuqami ruraranllapa Dyus nitin iskribikashannulla kumplikananpaq. Chaqa niqmi: Raĉhpaykunatami surtyakur ayparanllapa nir]. *

36 Chaynu surtyakur imanaqami, chaylapi tayar kidaranllapa Jesusta chapananllapapaq.

37 Nataq umanpa ananpiqami, uk litriruta ĉhuraranllapa imaraykushi wanuchishallapa nir. Chaqa kaynumi niyaq: "KAY JESUSMI ISRAEL RUNAKUNAPA MANTAQNIN" nir.

38 Chaynullami paypa pullanqa ishkay suwakuqkunata krusllapi klabaranllapa, ukninta Jesuspa ichuqlaw qichqanpi, ukninta-shuypaqa allilaw qichqanpi.

39 Piru tukuy chayta pasaqkunaqami, umanllapata kuyuchiqnulla kusalata musyar kaynu niyaqllapa:

40 "¡Qammi, Dyusta aduranannllapa wasita ratachir qashan kimsa diyalapaq shachishaq nirayki! ¡Chaqa chiqapta Dyuspa Wamran karqa, qamlla washakar krusmanta ishkimuy!" nir.

---

* **27:35** Kaypaq masta intrakanarqa rikayllapa Salmo 22.18.

41 Chaynu nirllami kusalata burlakaranllapa tukuy chay kurakunapa
mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima, Israel
runakunapa ruku mantaqninkunawan pulla. Chaymi kaynu niyaqllapa:
42 "Ukkunatami washaran. Piru payllaqami mana washakayta puytinchu. Wakqashi
Israel runakunapa mantaqnin-ari. ¡Chaynu karqa chay krusmanta ishkimunqari! ¡Chay-
nami chaypiraq paypi kriyishunllapa!
43 Chaqa payqashi Dyuspi kusalata kunfyakan. Chaynu katinqa Dyus kananlla
washanqari. ¡Chiqapta Dyus payta munayarqa! ¿Manachu nimaranchikllapa payqa:
'Dyuspa Wamran kani' nir?"
44 Chaynullami chay suwakuq runakuna paywan pulla kruspi kaqkunamapis ashwan
kusalata musyaranllapa.

Jesusmi wanuranna
(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

45 Chaymantami a las dusimanta-pacha tardi a las triskaman tukuy pacha tutaparaq
intiru kidaran.
46 Piru yaqqa a las trispaqna katinqami Jesusqa kusa jwirtita kaynu nir qayĉhakuran:
"Elí, Elí, ¿lama sabactani?" nir. (Chaynu nirqami intrachimanchik: "Dyusniy, Dyusniy
¿imapaqtaq nuqalata dijamashayki?" nir.)
47 Chaymi wakin chaypi kaqkunaqa chaynu nitin uyaparqa kaynu niranllapa:
"Wakqami qayayan Dyuspa unay rimaqnin Eliasta" nir.
48 Chaymi chay kutilla chaypi kaqkunamanta ukninqa kallpar rir uk puqyala raĉhpata
qirupi watar, puchqu binupi nuyuchir Jesuspa shiminman ĉhuraran upyananpaq.
49 Piru chay wakinkunaqami niranllapa: "Dijay, mabir Eliaschu shamur washanqa"
nir.
50 Chaymantami Jesusqa qashan kusala jwirtita qayĉhakurqa wanuranna.
51 Piru chay kutillami Dyusta aduranllapa wasi ruripi uk atun rakta raĉhpa warku-
raqpis llikikaran ĉhaypin unaqmanta urakaman. Chaynullami pachamapis kusalata
kuyutin atun rumikunamapis limpu rajakaran.
52 Chaynullami wanushakuna pampakashankunamapis kiĉhakaran. Chaymi Dyuspi
kriyisha kaqkuna wanushakunamapis kawsamuranllapana.
53 Chaynu wanushanmanta kawsamurqa chay pampakashanmanta lluqshimu-
ranllapana. Chaymi Jesús wanushanmanta kawsamutinqa, yaykuranllapana Dyus
akrashan pwiblu Jerusalenmanna. Chaypimi kusala achka runakuna rikaranllapa
paykunataqa.
54 Chaymanta chay Romamanta suldadukunapa mantaqnin chaypi wakinkunawan
kar rikakuranllapa pacha kuyutin, tukuy ima pasaqtapis. Chaymi kusalata manchakur
kaynu niyaranllapa: "¡Chiqaptami kay runaqa Dyuspa Wamran kasha!" nir.
55 Piru chaypiqami achka warmisitakuna Galilea pwiblumanta Jesuswan pulla risha
kaqkuna karukaqlamanta rikakuyaranllapa. Chaqa chay warmisitakunami Jesustaqa
yanapasha karan imata rurashanpipis.
56 Chay warmikunaqami kaykuna karanllapa: María Magdalena, Santiaguwan Josipa
maman María, Zebedeupa warmin ima.

Jesustami pamparanllapana
(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

57 Chaymanta limpu tardiyayatinnaqami Arimatea lugarmanta uk kusa imayjun
runa José shutiq Pilatuman ĉharan. Paypismi Jesuspa yaĉhakuqnin karan.
58 Chaymi payqa Pilatuman ĉharqa, Jesuspa kwirpunta mañaran. Chaynu mañakutinmi
Pilatuqa kaĉhakuran qunanllapapaq.
59 Josiqami Jesuspa kwirpuntaqa aypar pilluran kusa shumaq yuraq raĉhpawan.

60 Chaymantaqami uk mushuq uĉhkuta qaqapi pay pampakananpaq rurachikusha
karan, chaypi pamparan Jesustaqa. Chaymi ashwan chay uĉhkutaqa uk kusa atun
rumiwan kirpar riranna.
61 Piru María Magdalenawan, chay uk Mariaqami Jesús pampakashan naypanlapi tar
kidaranllapa.

Jesús pampakashantami suldadukuna kuytaranllapa

62 Samana diyapa quyapachan pasatinqa, kurakunapa mantaqninkuna, fariseo
runakuna ima, riranllapa Pilatuta rikaq.
63 Chaymi kaynu niranllapa:
—Tayta gubyirnu, yarpunillapami chay llullakuqqa kawsayarllaqa niranpis, 'Wa-
nurqashi kimsa diyamantaqa qashan kawsamuyanqa' nir.
64 Chayrayku suldadukunata kaĉhay chay pampakashanman, kimsa diya pasananka-
man chaypi kuytakunanllapapaq. Imanupiqakish chay yaĉhakuqninkuna tuta shamur
kwirpunta apar, tukuyla runakunata 'Kawsamushana' nir, kriyichitinllapa. Chaynu
katinqa qashan chaynu llullakutinqa llallin mana allinchu kanman naypaq llul-
lakushanmantaqa nir.
65 Chaymi Pilatuqa kaynu niran paykunataqa:
—Chaypimi kan suldadukuna kuytakunanpaqqa. Paykunawan rir-ari chay pam-
pakashantaqa puytishaykillapakaman alli kirpayllapa.
66 Chaymi rir alli kirpar, chay atun rumipa ananpi uk siñata ĉhuraranllapa. Piru chaynu
kirparmapismi suldadukuna chaypi kuytakunanpaq dijaranllapa.

28

Jesusmi kawsamuranna
(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

1 Samana diya pasatin, simanapa punta diyan achkiyatinnaqa María Magdalenaqa,
chay uk Mariawan riranllapa Jesús pampakashanman chapakuq.
2 Piru chay urasllami kusata pacha kuyuran. Chaqa unaq syilumantami Dyuspa
angelnin ishkimuran. Chaymantami Jesús pampakashan uĉhkumanta rumita ashuchir
chaypa anan taran.
3 Chay angelqami uk rilampa yupay kusata llipyarayaran. Nataq raĉhpan-shuypaqa
puktay yupay kusa yuraq intiru karan.
4 Chaynuta rikarmi chay suldadu kuytakuqkunaqa kusalata manchakur, wanusha
yupay kidaranllapa.
5 Chaymantami angelqa chay warmikunataqa kaynu niran:
"Amami manchakuyllapachu. Nuqami yaĉhayani qamkunaqa Jesusta kruspi
klabaranllapa chaytami maskayankillapa nir.
6 Piru payqami manana kaypinachu. Ashwanmi imanutaq pay nisha kayaq, chaynul-
lami kawsamushana. Maski shamur rikayllapa maypi ĉhurashaykillapamatapis.
7 Chaymi kananlla rir chay yaĉhakuqninkunata willayllapa kaynu nir:
'Kawsamushanami, riyan ashwan Galilea pwibluman, qamkunamantaqa naypaqta.
Chaypimi rikankillapa' nir. Kaylatami nuqaqa willashunayllapapaq karan".
8 Chaynu nitinqa chay warmikunaqa kallpaylla riranllapa Jesús pampakashanman-
taqa, kusalata manchakur, aligriyar, ima chay yaĉhakuqninkunataqa willaq.
9 Piru chaynu riyatinllapaqami Jesusqa paykunaman rikarir, saludaran. Chaymi chay
warmikunaqa Jesusman qimikar aduraranllapa, ĉhakinkunata abrasar ima.
10 Chaymi Jesusqa paykunataqa kaynu niran:
"Amami manchakuyllapachu. Ashwanmi rir ukniykunata willayllapa Galilea
pwibluman rinanllapapaq. Chaymi ashwan wakpina rikamanqallapa" nir.

Suldadukunami llullakur rimaranllapa

11 Warmikuna rinankamanqa, wakin suldadu kuytakuqkunaqa pwibluman ĉhar chay
kurakunapa mantaqninkunata parlaranllapa tukuy ima pasashantaqa.
12 Chaymi chay kurakunapa mantaqninkunaqa riranllapa parlaq chay Israel runaku-
napa ruku mantaqninkunata. Chay suldadu willaqkunataqami kusa achka qillayta
quranllapa chay kurakunapa mantakuqninkunaqa kaynu nir:
13 "Qamkunaqa kaynu ninkillapa: 'Tuta punuyatiyllapa, yaĉhakuqninkuna shamur
suwakur aparanllapa Jesuspa kwirpuntaqa' nir.
14 Piru imanupi chay mantakuq yaĉhaq yupay katinqa nuqakuna imanupis par-
lashaqllapa. Qamkunapaq ama ukmanta yarpunanllapapaqqa".
15 Chaymi chay suldadukunaqa qillayta ayparqa imanuĉhi chay kurakunapa man-
taqninkuna willashanllapanulla rimaranllapa. Piru chay suldadukuna chaynu rimar
llullakushanmanta-pachami, kanankaman chay tukuyla Israel runakunaqa chiqapta
chaynu kasha kanqa nir parlanllapa.

Jesusmi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanpaq
(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

16 Chaymiri Jesuspa unsi yaĉhakuqninkunaqa pay willashannulla riranllapa Galilea
pwiblupi atun sirka kaq chayman.
17 Chaymi chaypi Jesusta rikarqa, kusata aduraranllapa, michka wakinkuna mana
allita kriyitinllapamapis.
18 Jesusqami paykunaman qimikar kaynu niran:
"Dyusmi tukuyta mantanaypaq nisha, unaq syilupi chaynulla kay pachapi ima.
19 Chaymi qamkunapis tukuy pachata rir yaĉhachikuyllapa. Paykunapis
yaĉhakuqniykunana kananllapapaq. Piru paykunataqami shutichinki Taytaypa,
Wamranpa, chaynulla Santu Ispiritupa shutinpina.
20 Yaĉhachiyllapapismi intrakar kasunanllapapaq, tukuy qamkunata nishushayllap-
ataqa. Chaqa nuqaqami, qamkunapaqa pullaykillapa kashaq maydiyapis, kay pacha
tukukanan tyimpu ĉhamunankaman" nir.

Chaynumi kanqa.

San Marcos
Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

San Marcosmi kay libruta iskribiran Jesucristo rurashankunata yaĉhanallapapaq. Marcosqa, apustul Pabluwan Bernabiwan puriran Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur. Marcospaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 12.12; 12.25; 13.4-5; 13.13; 15.36-39; Colosenses 4.10; 2 Timoteo 4.11; 1 Pedro 5.13.

Kay librupimi Marcos intrachimanchik kusa achka runakuna Jesusta uyakuq rishankunapaq (1.45; 2.1-2; 2.13; 2.15; 3.7-8; 4.1; 5.21; 6.32-34; 8.1; 10.1). Chaynullami intrachimanchikpis Jesucristo kusa pudirniyjun kar, runakunapa uchankunata pirdunan nir (2.1-12), mushuq yaĉhachikuyninta intrachikushanpaq (2.18-22), samana diyapi imata ruranapaq nishanpaq (2.23-28), chaynulla tukuy mikuy allin mikunanpaq nishanpaq ima (7.1-23).

Chaynullami intrachimanchik Jesucristo kusa pudirniyjun kar dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakushanpaq (1.21-28; 5.1-20; 7.24-30; 9.14-29), achka runakunata qishayninllapamanta alliyachishanpaq (1.31; 1.32-34; 1.40-45; 2.1-12; 3.1-6; 3.7-12; 5.24-34; 6.5; 6.53-56; 10.52), wanushakunata kawsachimushanpaq ima (5.35-43).

Chaynullami intrachimanchikpis Jesucristo kusa pudirniyjun kar wayrata yakuta qasillachishanpaq (4.35-41), achka runakunapaq milagruta rurar mikuyta qarashanpaq (6.34-44), yakupa ananpi purishanpaq (6.45-52), kruspi wanushanpaq (capítulo 15), chaynulla wanushanmanta kawsamushanpaq ima (capítulo 16).

Shutichikuq Juan chunllaqkunapi yaĉhachikuran
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

1 Kaynumi qallarin Dyuspa Wamran Jesucristupaq shumaq rimashanqa.

2 Manaraq Jesucristo nasiyatinmi karanna Dyusninchikpa rimaqnin Isaiasqa. Paymi Dyus nitin kaynu nir iskribiran chay washakuqpaqqa:
“Naypaykita kaĉhashaq uk runata qampaq rimananpaq.
Chaymi rinqa tukuyta willaq shunqunllapapi shumaqta yarpunanllapapaq.
Chaynuqami qam ritkiqa shumaqtana risibishunqallapa.
3 Chay runami kusa jwirtita rimar chunllaqpi nin:
‘Amitunchikpa nanninta kamakachiyllapa,
uchaykillapata dijar Dyusta kasurllapana.
Chaynuqami kusa dirichula nanta
kiĉhaq yupayna kankillapa kanqa’ nir”.

4 Chaynumi Isaías iskribishannu Shutichikuq Juanqa, chunllaqkunapi runakunata niran: “Uchaykillapata dijar Dyusmanna tikrakayllapa pirdunashunanllapapaq. Chaymantami shutichishaykillapa” nir.

5 Chaymi tukuy Judea pwiblukunamanta, Jerusalenmanta ima, kusa achka runakuna riqllapa Juan kayashanman payta uyakuqqa. Chaynu uyakurmi uchanllapapaq kwintata qukar Tayta Dyus llakipamay nitinllapa, Juanqa riyu Jordanpi tukuyta shutichiran.

6 Kay Juanpa raĉhpanqami rurakasha karan kamillupa millwanmanta. Nataq sinchunshuypaqami qaramanta karan. Payqami mikuq atun shurkukunata, chumpakapa mishkinkunata ima.

7 Yaĉhachikuqnuqami runakunataqa kaynu niyaqpis:
“Nuqamantaqami uk kusala mas pudirniyjun shamuyan. Paypaqqami nuqaqa mana sirbinichu llanqinpa watunta kaĉhanaylapaqmapis.

8 Chaqa nuqaqami qamkunataqa yakulawan shutichishushallapa kani. Piru nuqamanta chay uk shamuq-shuypaqami Dyuspa Santu Ispiritunwanna shutichishunqallapa”.

Jesusmi shutikuran
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

9 Chay tyimpukunapimi prubinsya Galileapa uk pwiblun Nazaretmanta Jesusqa lluqshir rir, riyu Jordanman ĉhatin Juanqa chaypi shutichiran.
10 Chaynu shutikur yakumanta lluqshimuyarmi rikaran syilu kiĉhakaqta. Chaynullami rikaranpis Dyuspa Santu Ispiritun payman uk palumitanu ishkimuqta.
11 Chaymantami syilumanta-pacha Dyus kaynu niqta uyaparan:

“Qammi kusa munashay Wamrayqa kanki.
Qamwanmi kusalata aligriyani” nir.

Jesusta dyablu uchakuchinaran
(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

12 Chaymantaqami Dyuspa Santu Ispiritunqa Jesusta aparan chunllaq lugarman.
13 Chaypimi Jesusqa kwarinta diyata, kusala saqra animalkunapa rurinpi karan. Chaynu Jesús payla chaypi katinmi dyabluqa uchakuchiyta kamaran. Piru Dyuspa angelninkunami paytaqa tukuy ministishanpipis yanaparan.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuq qallariran
(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

14 Chaymanta Shutichikuq Juanta, gubyirnu Herodes karsilashana katinqa, Jesusqa riran Galilea pwiblukunaman Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikutin, washakarna Dyuspa mantakuyninpi kawsananllapapaq.
15 Chaynullami niyaqpis:
“Kananqami Tayta Dyuspa tyimpunqa kumplikashana. Chaymi Dyusmanta shamuq mantakuq qallarinanpaqqa shipchamushana. Chayraykumi uchaykillapata dijar Tayta Dyusmanna tikrakayllapa. Chaynulla chay kusala shumaqta willashushayllapapi kriyirna kawsayllapa”.

Jesusmi kwatru piskadukuqkunata qayaran
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

16 Jesusqami Galilea atun quĉhapa manyanta riyarqa, rikaran Simonta uknin Andreswan chaypi kaqta. Paykunaqami piskadukuq kashanrayku atun shikranllapata yakuman itayaranllapa.
17 Chaymi Jesusqa paykunataqa kaynu niran:
—Shamuyllapa nuqawanna rinallapapaq. Chaqa nuqaqami yaĉhachishaykillapa piskaduta aypaq yupayna runakunata nuqapaq yaĉhachir tantanaykillapapaq nir.
18 Chaynu nitinqami, chay runakunaqa chay kutilla atun shikrankunata dijar, paywanna riranllapa.
19 Piru mas naypaqman riyarqa, Jesusqa qashan rikaran Santiaguta uknin Juanwan chaypi kaqta. Paykunaqami Zebedeupa wamrankuna karanllapa. Chaymi paykunaqa uk yaku karrupi atun shikrankunata kamakachiyaranllapa.
20 Chayna Jesusqa qayamuran paykunatapis. Chaymi chay kutilla, Juanqa Santiaguwan ishkantin Jesuswanna riranllapa, chay yaku karrullapi taytanta trabajaqninkunawan dijarna.

Jesusmi runamanta dyablupa yarpuyninta itakuran
(Lc 4.31-37)

21 Chaynu rirqami Capernaúm pwiblumanna ĉharanllapa. Chaymantami samana diya
katin Jesusqa chay Israel runakunapa tantakananllapa wasiman yaykur yaĉhachikuq
qallariran.
22 Piru yaĉhachikutinqami tukuyla chaypi kaqkunaqa kusalata dispantakaranllapa.
Chaqa Jesusqami yaĉhachikuran paypa yaĉhayninllawan, manami Moisés mantakushanta
yaĉhar yaĉhachikuqkuna yupaychu.
23 Chay tantakananllapa wasi ruripiqami kayaq uk runa dyablupa yarpuyninwan.
Chayqami kusala jwirtita kaynu nir qayĉhakuran:
24 —¡Ay! Nazaretmanta Jesús, ¿imapaqtaq nuqakunaman yakapakanki? ¿Ima, chin-
qachimaqllapachu shamushayki? ¡Nuqami riqsishuni! ¡Qamqami Dyuspa Santu Wamran
kanki! nir.
25 Chaynu nitinmi, Jesusqa anyaran dyablupa yarpuynintaqa kaynu nir:
—¡Upallalla yarquy kay runamantaqa! nir.
26 Chaynu nitinqami, chay dyablupa yarpuyninqa chay runataqa atakita qur, kusala
jwirtita qayĉhachirna yarquran.
27 Chayta rikarmi, tukuyla runakuna kusalata manchakuranllapa. Chaymi ukninl-
lapa ukninllapa kaynu ninakuyaqllapa:
"¿Imataq kayqa kanqa? ¡Kusata paylla mantakur imami ukman mushuq imakunata
yaĉhachikun! ¡Chaynulla dyablupa yarpuyninmapis imata nitinpis kasun!" nir.
28 Chaymanta-pachami tukuyla Galilea lugarkunapi Jesuspaqqa kusalata
yaĉharanllapa imanumi payqa imatapis rurayta puytin nir.

Jesusmi allicharan Simón Pedrupa swigranta
(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29 Chaymanta chay Israel runakunapa tantakananllapa wasimanta lluqshirqa, Je-
susqa Santiaguwan, Juanta apar riran Simonpa, Andrespa wasinman.
30 Chaypimi Simonpa swigranqa kusala rupawan qishaq mantanpi usurayaran.
Chaynu chaypi qishaq nir Jesusta willatinllapami,
31 Jesusqa rir qimikar, chay warmisitataqa makinmanta chutar sharichimuran man-
tanmantaqa. Chaymi chay kutilla chay rupaqa dijaranna. Chaymantami ashwan chay
warmisitaqa sharikur paykunata qaraqna qallariran.

Jesusmi achka qishaqkunata allicharan
(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32 Rupay chinqatin limpu tutapashana katinqa, Jesusmanqa tukuy qishaqkunata,
dyablupa yarpuyninwan kaqkunata ima apamuranllapa.
33 Piru chay wasipa punkunmanqami chay pwiblumanta tukuyla runakuna limpu
untaranllapa Jesusta rikakunanllapapaq.
34 Jesusqami tukuy qishayninllapakunamanta kusala achka runakunata allichar,
dyablupa yarpuyninkunamatapis achkata itakuran. Chaynu itakutinmi dyablupa
yarpuyninkunaqa, yaĉharanllapa "Jesusqami Dyuspa Wamran" nir. Piru Jesusqami
mana dijaranchu paypaq rimananllapapaqqa.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuran
(Lc 4.42-44)

35 Chaymanta allaqnin achkiyayatinnaqa amsaqla Jesusqa sharir, chay pwiblumanta
lluqshir riran chunllaq lugarkunaman Taytanman mañakuq.
36 Chaymantaqami, Simonqa wakinninkunawan Jesusta maskaq rir,
37 tarirqa niranllapa:
—Tukuymi maskashuyanllapa nir.
38 Jesusqa niran:

—Ashwan rishunllapa uklaw shipchakaq pwiblukunaman, chaypipis Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikunaypaq. Chaqa chaypaqmi shamusha kani.

39 Chaynumi Jesusqa Galilea pwiblupa tukuy lugarninkunapi, Israel runakuna tantakananllapa wasikunapiqa Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikur chaynullami dyablupa yarpuyninkunata itakur ima puriran.

Jesusmi allicharan uk ismuyaq runata
(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

40 Chaymantaqami uk runa ismuyaq kwirpuyjun Jesusman qimikar, naypanpi qunqurikur kaynu niran:

—¡Taytituy! llakipamayarqa allichamay-ari kay qishayniymantaqa nir.

41 Jesusqami llakipar makinwan kamar niran:

—Munanimi alliyanaykita. Kananlla alliyay, nir.

42 Chaynu nitinlami, chay ismuyaq kwirpuyjun runaqa, alliyaranna qishayninmantaqa.

43-44 Chaymantami Jesusqa chay runataqa kaynu niran:

—¡Allita uyamay! Amami mayqantapis willankichu. Ashwanmi rir qimikay kuraman. Chaymi apanki ufrinditaykita Moisés mantakushannulla. Chayna tukuy yaĉhananllapapaq qishaynikimantaqa alliyashaykina nir.

45 Piru chay runaqami chaymanta lluqshirqa tukuylata parlaran Jesús, paypaq rurashantaqa. Chaymanta-pachami Jesusqa manana pwiblukunamanqa yaqqa yaykuqnachu. Ashwanmi chay maypiĉhi yaqqa mana runakuna kaq chaylapina kidaq. Piru chaynumapis tukuy lugarmantami runakunaqa riqllapa payta rikaqqa.

2

Jesusmi mana kuyuyta puytiq runata allicharan
(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

1 Chaymanta, ayka diyamantami Jesusqa Capernaúm pwibluman tikrakar riran. Chaymantami yaĉharanllapa chay wasiman, ĉhamushana nir.

2 Chaynu yaĉharllapami Jesús kayashanman chaynulla waqta punkumanmapis kusalata untaranllapa. Chaymi manana maylawta yaykunapaqmapis karannachu. Chaynumapis Jesusqa Dyuspa shumaq rimananta yaĉhachikuyaran.

3 Chaykamanmi kwatru runakuna, mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun uk runata ĉhachiranllapa chaymanqa.

4 Piru Jesús kayashanmanqa mana imanupis ĉhachiyta puytiranllapachu kusala achka runakuna kashanrayku. Chaymi iqaranllapa wasipa ananman. Chaymantaqa chay wasipa qatananta uĉhkukur, chaylata chay qishaqtaqa uk paritapi Jesuspa naypanmanqa ishkichiranllapa.

5 Chaymanta Jesusqa nuqapi kusata kriyinllapa nir yaĉharqa, chay qishaqtaqa kaynu niran:

—Wamrituy, tukuy uchakushaykikunamantami pirdunashushana kani nir.

6 Chaypimi, Moisés mantakushankunata yaĉhar yaĉhachikuq wakin runakuna tayaranllapa. Chaymi kaynu nir yarpuranllapa:

7 Kayqami yanqa runala. ¿Imaraykutaq waknuqa ninqa? Wakqachu Dyusninchiknulla tukunayan. Manami allinchu chaynuqa. Chaqa Dyuslari uchakunamanta pirdunakuytaqa puytin nir.

8 Piru Jesusqami kwintata qukaran imatami yarpuyanllapa nirmapis. Chaymi paykunataqa kaynu nir tapuran:

—¿Imapaqtaq qamkunaqa chaynuta yarpunkillapa?

9 ¿Qamkunapa yarpuynikillapamantaqa ima ninaypaqtaq mas trabajusu kanqa
kay runataqa 'Uchaykikunamantami pirdunashuni' ninaypaq, manaqachu 'Sharir
paraykita apar riy' ninaypaq?
10 Piru kananllami intrachishaykillapa Dyusmanta Shamuq Runaqami kay
pachapiqa paylla puytin uchanllapakunamanta pirdunakuytaqa nir.
Chaynu nirnaqami chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun runataqa niran:
11 —Qamtami nishuni: Sharir paraykita apar, riy wasikiman nir.
12 Chaynu nitinqami, chay qishaq karan chay runaqa das sharir, paranta charikur
lluqshimuran tukuyla rikayatin. Chayta rikarmi tukuy chaypi kaqkunaqa kusalata
dispantakaranllapa. Chaymi ashwan Dyusta alabaq ĉhurakaranllapa kaynu nir:
"¡Manami kaypiqa uk kutilamapis waknutaqa rikashanchikllapachu!" nir.

Jesusmi Levita qayaran
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

13 Chaymantami Jesusqa qashan riran atun quĉhapa manyanman. Piru chayman-
pismi kusa achka runakuna tantakatin payqa yaĉhachiyaran.
14 Chaymanta riyarqami Alfeupa wamran Levita rikaran. Payqami chay Roma
pwiblupaq impwistuta kubrakunanpi tayaran. Chaymi Jesusqa niran:
—Shamuy nuqawan rishun nir.
Chaynu nitinqami Leviqa sharir paywanna riran.
15 Chaymantami Jesusqa Levipa wasinpi mikuyaranna. Chaymi chay kutilla
Romapaq impwistuta kubrakuqkuna, kusa uchayjun runakuna Jesuswan chaynulla
yaĉhakuqninkunawan ima misapina tayaranllapa. Chaqa kusalatari Jesuswan pulla
puriyta munaqllapa.
16 Chaynu Jesús tukuywan mikuqta rikarmi chay fariseo runakuna chaynulla Moisés
mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, Jesuspa yaĉhakuqninkunataqa kaynu nir tapu-
ran:
—¿Imapaqtaq yaĉhachikuqnikillapaqa chay impwistuta kubrakuqkunawan chaynulla
uchasapakunawan pullaqa mikun? nir.
17 Chaynu nitinllapa uyaparmi Jesusqa niran:
—Allilan kar mana qishaq kaqkunaqami mana ministinchu rimidyakuqtaqa. Chaymi
ashwan chay qishaq kaqkunala ministin rimidyakuqtaqa. Chaqa nuqaqami mana,
chay allinla kani niqkunapaqchu shamusha kani. Ashwanmi shamusha kani chay
uchayjunkunata willatiy kriyir washakananllapapaq.

Ayunupaqmi tapuranllapa
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

18 Uk diyapimi Shutichikuq Juanpa yaĉhakuqninkuna, chaynulla wakin fariseukunaqa
ayunayaranllapa. Chaymantami wakin runakuna rir, Jesustaqa kaynu nir tapuranl-
lapa:
—Shutichikuq Juanpa yaĉhakuqninkuna, chaynulla fariseukunapa
yaĉhakuqninkunapismi ayunanllapa. Qampa yaĉhakuqnikikuna-shuypaqa, ¿imapaqtaq mana
ayunanllapaqa? nir.
19 Jesusqa paykunataqa niran:
—Uk runa kasaraq, chayllapiraq katinqachu chay pullan kaqkunaqa ¿ayunayta puyt-
inman? Manami ayunaytaqa puytinmanchu.
20 Piru chay kasarasha rinanpaq urami ĉhamunqana. Chaynu ritinna-shuypaqa ayu-
nanqallapana.
21 "Nishaykillapapis: Manami mayqanpis uk makwa raĉhpataqa mushuq raĉhpawanqa
rimindanchu. Chaqa chay mushuq raĉhpami paqakarqa chapukayanqa. Chaynu
chapukarmi, makwa raĉhpataqa llikinman. Chaynuqami ashwan masna llikikayanqa.

22 Chaynulla, chay ubapa yakun mushuq binutaqa manami itanchikchu makwa
qara kapachumanqa. Chaqa chay ubapa yakun binuqami byijuyar makwa qarataqa
llikinman. Chaynuqami ashwan ubapa yakun binu chaynulla chay qara kapachupis
yanqallana tukukanman. Chayraykumi, ubapa mushuq yakun binutaqa mushuq qara
kapachumanna itaypaq”. *

Samana diyapimi ispigakunata pitiranllapa
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

23 Uk samana diyapi Jesusqa trigu tarpukashapa rurinta riyaran yaĉhakuqninkunawan.
Piru yaĉhakuqninkunaqami trigupa ispiganta pitikuqnu riyaranllapa.
24 Chayta rikarmi fariseukunaqa Jesusta kaynu niran:
—¡Ay! ¿Imapaqtaq yaĉhakuqnikikunaqa kanan samana diyapi mana ruraypaq kaqtaqa
rurayan? nir.
25 Chaynu nitinllapami Jesusqa niran:
—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, gubyirnu David uk kuti wakinninkunawan
mallaqnar imanu tukuran nir iskribikashantaqa?
26 Chaqa chay tyimpukunapimi kurakunapa mantaqninqa Abiatar karan. Piru
Davidmi wakinninkunawan Dyusta aduranannllapa tuldu wasiman yaykur, Dyuspa
kaq turtillakunata mikuranllapa. Allita yaĉhashanchikllapanu, chay turtillakunataqami,
kurakunala mikunanllapapaqqa kaq.
27 Jesusqami niranpis:
—Dyusqami samana diyataqa ruraran runakuna mana qischakananpaqchu. Ash-
wanmi ruraran chay diyapimapis aligriyananllapapaq.
28 Chaymi Dyusmanta Shamuq Runa kar, chay samana diyapiqa imata ruraypaq
chaynulla mana ruraypaqchu niyta puytini.

3

Jesusmi uk runata samana diyapi allicharan
(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

1 Chaymantami uk samana diyapi Jesusqa chay Israel runakuna tantakananllapa
wasiman qashan yaykuran. Chaypimi uk runa wiqru makiyjun karan.
2 Piru chaypiqami riparakuqkuna, mana shaykuq kusalata Jesustaqa chapar, ni-
nakuyaranllapa: “¿Ima kay samana diyapichu alliyachiyanqa wak runataqa? Chayta
ruratinqami, chaylapaqna uchachashunllapa” nir.
3 Piru Jesusqami chay wiqru makiyjun runataqa niran:
—Sharir, ĉhaypinllapapi shay.
4 Chaymantami chay runakunataqa kaynu nir tapuran:
—Samana diyapiqa, ¿allin kaqtachu ruranchik manaqachu mana allin kaqta?
Chaynulla ¿allinchu kanqa allichar washakunapaq manaqachu dijasha wanunanpaq?
Chaynu nir tapukutinmi, chay runakunaqa mana imatapis rimarchu uyaralla ki-
daranllapa.
5 Piru Jesusqami chay runakuna pay nishanta mana intrakanayashanllaparayku
kusata piñakur, llakir ima chay qishaq runataqa kaynu niran:
—Chutarachiy makikita nir.
Chaynu nitin, chutarachitinqami makinqa allinna kidaran.
6 Piru chaynu ruratinmapis, chay fariseo runakunaqa waqtaman lluqshimurqa,
Herodespa wakinninkunawan parlaranllapa Jesustaqa wanuchinanllapapaq.

Jesusta kamarla alliyayta munaranllapa

* **2:22** Jesús ruraran kay kimsa kumparasyunta unay fariseukunapa yaĉhayninkunawan paypa mushuq yaĉhayninqa, mana chayllachu nir.

7 Jesús yaĉhakuqninkunawan chay atun quĉhapa manyanman ritinmi chay Galileapa
pwiblunkunamanta kusala achka runakuna ikinta riranllapa.
8 Piru chaypi Jesús kusa shumaq mana ruraypaq imakunata rurayan nir yaĉharllapami
Judea pwiblukunamanta, Jerusalenmanta, Idumeamanta, Tirumanta, Sidón pwiblukunamanta ima kusala achka runakuna Jesús kayashanman shamuranllapa. Chaynullami Jordán riyupa uklaw chimpanmanta ima shamuranllapa Jesusta rikayta munar, chay atun quĉhamanqa.
9-10 Chaynumiri kusata untamuranllapa. Chaypimi Jesusqa achka qishaqkunata
allicharan. Chaymi tukuy chay qishaqkuna alliyananllaparaykuqa kumsanakuypa, saruĉhanakuypa wakmanta kaymanta untaranllapa Jesusta kamarla alliyananllapapaq. Chayraykumi Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaĉharan uk yaku karruta listatinllapa, chaymanna iqatin amana mas kiĉhkichinanllapapaq.
11 Chaynullami chay dyablupa yarpuyninwan kaq runakunapis Jesusta rikarqa,
paypa naypanpi qunqurir, qayĉhakuranllapa:
"¡Qamqami Dyuspa Wamran kanki!" nir.
12 Piru Jesusqami anyaran chay dyablupa yarpuyninkunataqa, amana chaynu paypaq rimananllapapaq.

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata akraran
(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

13 Chaymantami Jesusqa uk sirkaman iqar, kusa allinta yarpuchishan runakunata
qayaran. Chaynu qayatin tantakatinllapanaqa,
14 paykunamanta dusi runakunata akraran paywanna purinanllapapaq. Chaynulla
rir yaĉhachikunanllapapaq imami karan.
15 Chaynullami paykunataqa Jesusqa pudirninta quran qishaqkunata allichananpaq,
dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakunanllapapaq ima.
16 Kaykunami chay dusi akrashankunaqa karan:
Ukqami Simón karan. Payllatami shutichiranpis Pedro nir.
17 Chaymantaqami karan Zebedeupa ishkay wamrankuna
Santiago,
Juan ima. Kay paykunatami shutichiran "Boanerges". Rimayninchikpiqa "Kunyapa Wamrankuna" * nir intrachimanchik.
18 Wakinkunaqami karan:
Andrés,
Felipe,
Bartolomé,
Mateo,
Tomás.
Chaynullami karanpis Alfeupa wamran
Santiago,
Tadeo ima.
Ukqami karan Simón. Payqami Cananeo partidumanta karan.
19 Uk-shuypaqa karan Judas Iscariote. Kaymi Jesustaqa kuntrankunaman qukuran
wanuchinanllapapaqqa.

Jesustami uchacharanllapa dyablupa pudirninwan nir
(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

20 Chaymantaqami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan yaykuran uk wasiman. Piru
chaymanpismi kusa achka runakuna untaranllapa. Chaymi Jesús, chaynulla yaĉhakuqninkunamapis mana mikuylamatapis puytiqllapachu.

---

* **3:17** Kunyapa Wamran nirqami intrachimanchik kusala jwirtita rimaq, das piñakuq runakuna kashanllaparayku nir.

21 Chaynu yaĉhachikur mana mikutin imami, Jesuspa ayllunkunaqa riranllapa wasinman apananllapapaq. Chaqa wakinkunaqami "Jesusqa yaruyasha" niyaqllapa.
22 Chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna Jerusalenmanta ĉhasha kaqkunapis kaynu niyaqllapa: "Chay dyablupa mantaqnin Beelzebú shutiqmi, wak runataqa pudirninta qusha runakunamanta dyablupa yarpuyninkunata itakunanpaqqa" nir.
23 Chaynu niqta uyaparmi Jesusqa paykunata qayamuran. Chaymantami uk kumparasyunta rurar kaynu niran:
"¿Imanuna dyabluqa uk dyablu masinta itakuyta puytinqa?
24 Chaynullami mayqan pwiblupis paykunapura ĉhiqninakurqa mana maydiyapis pulla kaytaqa puytinchu.
25 Chaynulla uk ayllupis paykunapura ĉhiqninakurqa, mana shumaqta kawsaytaqa puytinllapachu.
26 Chaynullami dyablupis, uk dyablu masinta itakurqa ukninta itakushanrayku manami allinchu. Chaymi manana pulla kaytaqa puytiyanqanachu. Ashwanmi chaynu ruranakurqa limpu tukukayanqallapana.
27 "Chaqa allita yarpuyllapa: Uk kusala pulsuyjun runapa wasinman mayqanpis suwakuq yaykunarqami, chay wasipa amunta puntataqa wataytaraq ministiyan. Chaynu wataraqmi suwaytaqa puytiyan, manaqa mana". †
28-30 Chaymantami Jesusqa chay runakuna wakqami dyablupa pudirninwan nishanllaparayku, kaynu niran:
"Chiqaptami nishaykillapa: Runa tukuy uchakushanta chaynulla mana allinta rimashantami Dyusqa pirdunanqa. Piru Santu Ispiritupaq mana allinta rimashanllapata-shuypaqa mana maydiyapis pirdunanqachu".

Jesuspa mamanwan ukninkuna
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

31 Chaymantaqami Jesuspa mamanwan, ukninkuna ĉharanllapa. Piru waqtalapi kidarmi kaĉhakuranllapa Jesusta qayamunanllapapaq.
32 Chaymi Jesuspa ridurninpi taqkunaqa kaynu niranllapa:
—Mamaykiwan, uknikikunami chay waqtapi. Qamtami maskashuyanllapa nir.
33 Jesusqa niran:
—¿Mayqantaq mamayqa? ¿Mayqantaq ukniykunaqa?
34 Chaymi chay ridurninpi taqkunata chapar niranpis:
—Kaykunami mamaywan, ukniykunaqa.
35 Chaqa mayqanpis Dyus munashanta ruraqkunalami ullqu kaq, warmi kaq ukniykunaqa, chaynulla mamaymapis nir.

4

Jesusmi kumparasyunta ruran uk tarpukuqwan
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

1 Chaymantami Jesusqa chay kusala atun quĉhapa manyanpi qashan yaĉhachikuq qallariran. Piru kusa achka runakuna tantakayatinmi, Jesusqa chay quĉhapi yaku karru karan chayman iqar taran. Nataq runakunaqami chay quĉhapa manyanlapi kidaranllapa.
2 Chaymi kumparasyunkunawan kusa achka imakunata yaĉhachikuran. Chaymi kaynu niyaran paykunataqa:
3 "Allita uyakuyllapa. Uk runami tarpukuq riran ĉhakranman.

† **3:27** Chaynu nirqami intrachimanchik, Jesusqa dyablupa yarpuyninta runakunamanta itakunanpaqqa Santu Ispirituwan wataq yupay rurar itakun nir.

4 Chaymanta shikwakutinqa wakin simillaqa nanman rataran. Chaymi pariq kurukuna shamur mikuran chay simillataqa.
5 “Nataq wakin similla-shuypaqa rumipa ananpi yaqqa mana allpa kaqman rataran. Piru chay simillaqami daskaqla winaq qallariran, mana ruri maypi pampakashanrayku.
6 Chaymantami, rupay iqamutinqa mana allita ĉhupakushanrayku, daskaqla ñutukur chakiran.
7 “Nataq wakin simillakunaqami kasha rurikunaman rataran. Chaymantami kashakuna winar ĉhamitachitin, mana puqurannachu.
8 “Piru wakin similla-shuypaqami rataran kusa shumaq pachaman. Chaymi kusa shumaqta winatin, kusala shumaqta kusichakuranllapa. Chaqa, wakin ispigaqami trinta murisituyjun karan. Nataq wakin ispigaqa sisinta murisituyjun. Wakinshuypaqa, syin murisituyjun ima karan”.
9 Chaynu nishana karmi Jesusqa niranpis: “Rinriyjun kaqkunaqa uyakur intrakayllapa” nir.

¿Imapaqmi Jesusqa kumparasyunkunawanqa yaĉhachikuran?
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

10 Chaymanta achka runakuna ritinnaqa Jesusqa paylana kidaran. Piru chaypiqami karanraq Jesuspa pullan puriqkuna chaynulla chay dusi yaĉhakuqninkuna ima. Chaymi paykunaqa kaynu nir Jesustaqa tapuranllapa:
—Chay kumparasyunqa, ¿imatataq intrachimanchikqa? nir.
11 Jesusqa niran:
“Qamkunatami Dyusqa imanumi mantakun nirqa paylla intrachishuyanllapa, unay michka mana intrakasha katinllapamapis. Piru tukuy mana kriyishanrayku waqtapi yupay kaqkunata-shuypaqami kumparasyunkunalawan willan,
12 michka chapakurmapis mana rikananllapapaqchu. Chaynulla michka uyakurmapis mana intrakananllapapaqchu. Chaynu tukur Dyuspi mana qashan kriyirqami, uchanllapamantaqa manana pirdunakanqallapanachu”.

Jesusmi tarpukuqpaq yaĉhachikushanta intrachikuran
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

13 Jesusqami chay tapuqkunataqa niran:
“¿Ima qamkunapischu mana intrakashaykillapa chay kumparasyuntaqa? Chaynu kay kumparasyunta mana intrakarqa, ¿imanuna wakin kumparasyunkunata ruratiymaqa intrakankillapa?
14 “Allita uyakuyllapa: Uk tarpukuq nirqami intrachimanchik Dyuspa rimayninta parlakuqpaq.
15 Wakin simillakuna nanman ratasha nirqami intrachimanchik Dyus nishanta uyapar mana intrakaqpaq. Chaymi dyablu shamurqa, chay yarpuyninpi purichiyashantaqa limpu qunqachin.
16 “Nataq chay similla rumikunapa rurinman ishkiran chaykunaqami, intrachimanchik chay runakuna Dyus rimashanta kusa aligrila uyakuqpaq.
17 Piru mana allita ĉhupakusha karmi, mana shachinakuytaqa puytinchu. Chayraykumi Dyuspi kriyishanrayku imallapiqa qischakar, manaqa imanachinanllapapaq ikinllapapi puritinqa chay uyakushanta dijarna qunqanllapa.
18-19 “Nataq chay simillakuna kashapa rurinman ratashakunaqa, intrachimanchik Dyus nishanta uyapaqkunapaq. Piru kay pachapi imanupis kusa imayjun kanar tukuy imata munar, imakunapi yarpupakur imaqa, Dyusmanta ashunllapa. Chayraykumi, chay munashankuna, yarpupakushankuna ima, paykunata ĉhamitachiq yupay Dyuspa rimaynintaqa qunqachir, manana dijanchu puqunanpaqqa.

20 “Piru wakinkunaqami Dyus nishanta allita uyakur kasur kusa shumaqtana kawsanllapa. Chaymi paykunaqa imanutaq simillamaqa kusa shumaq pachapi tarpukar kusala achkata puqun chay yupay. Chaymi paykunamanta wakinqa imanutaq uk ispigamaqa trinta murisituyjun karan, wakin-shuypaqa sisinta murisituyjun, wakinqami syin murisituyjun karan kada ispiga chay yupay”.

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk lamparawan (Lc 8.16-18)

21 Chaynullami Jesusqa paykunataqa niran:
“Uk lamparata achkirachikunanpaq apamurqachu ¿kajunpa rurinman manaqa uk parapa ĉhakinpi ĉhuranchik? ¡Manami! Ashwanmi unaqlapi ĉhuranchik achkirachikunanpaqqa.
22 Chaynullami kanan qamkunata willashutiyllapa wakinkunapaq pakaplla yupay kaqkunaqa, maydiyaqa uk lampara achkirachikuq yupay shutillamanna rikaritin allita intrakanqallapa.
23 “Chayraykumi, rinriyjun kaqkuna uyakur intrakayllapa”.
24 Jesusqami niranpis:
“Allita uyakur kasumayllapa. Chaqa kanan imanu ukkunata yanapatkillapaqami, chay yanapashaykinullana Dyusqa qamkunatapis mastana yanapashunqallapa.
25 Chaqa mayqanpis intrakar kasukuqtaqami masta qushaq. Piru chay mayqanpis mana intrakanaqta-shuypaqami pitilata intrakashanmatapis limpula qunqachishaq” nir.

Jesusmi kumparasyunta ruran winaq simillawan

26 Jesusqami niranpis:
“Dyuspa mantakuyninqami imanutaq uk runamaqa ĉhakranpi simillata tarpur dijan chay yupay.
27 Chaqa chay tarpukuqqami rirqa punun, rikĉhakun ima. Piru payqami mana kwintata qukatinchu nasimur winan chay simillaqa unaq katin, tuta katinmapis.
28 Chaqa pachaqami paylla winachitin, puntataqa yurakunraq. Chaymantami ispigakur puqurna untachikun.
29 Chaynu puqur qarwatinmi, amunqa kusichakun. Chaynu yupaymi Dyuspa mantakuyninqa”. *

Mustasa qirupa simillanwan kumparasyunta ruraran (Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

30 Jesusqami niranpis:
“¿Imanu yupaytaq Dyuspa mantakuyninqa manaqa imawantaq kumparayman Dyuspa mantakuynintaqa?
31 Dyuspa mantakuyninqami uk mustasa qirupa simillanta pachapi tarpunllapa chay yupay. Chay simillaqami kusala llampitu tukuy qirupa simillanmantaqa.
32 Piru tarputinllapa atunta winarmi, kusala achka rikrayjunpaqna tikrakan, wakin mallkikuna ĉhakrapi kaqkunamantaqa. Chaymi ashwan pariq kuritukunamapis chay rikrankunapina llantukur tanllapa ima”. †

Jesusmi yaĉhachikuran kumparasyunkunalawan (Mt 13.34-35)

33 Jesusqami runakunataqa kusala achka kumparasyunkunawan yaĉhachiran imanu intrakananllapapaq nir.

---

* **4:29** Jesucristupi kriyiqkunaqa chaynu achkayanqallapa Dyusninchik pallaq shamunankaman. † **4:32** Chaynumi Dyusta uyaqkunaqa achkayanqallapa chay mustasa qirunu.

34 Chaqa manami imatapis mana kumparasyunkunawanqa yaĉhachiranchu. Nataq
yaĉhakuqninkunata-shuypaqa chaymantana paykunalata intrachiq ima niyanmi chay
kumparasyunqa nirmapis.

Jesusmi wayrawan yaku maqchikayatin qasillachiran
(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

35 Chay diyallapi limpu amsayatinnaqa Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran: “Rishunllapa kay quĉhapa waklaw manyanman” nir.
36 Chaymi paykunaqa, runakunata dijar, chay yaku karrullapi Jesusta apar riranllapa. Wakin yaku karrukunapis pullan riranllapa.
37 Chaynu riyatinllapami kusala jwirti wayra shamushanrayku yakuqa kusata wakman kayman maqchikaq qallariran. Chaymi chay yaku karrutaqa pampanayaranna.
38 Piru chaykamanqami Jesusqa ikikaqlawpi uk almadapi umanta sintikuchisha punuyaran. Chaymi chay yaĉhakuqninkunaqa rikĉhachir kaynu niran:
—¡Taytituy! ¿Manachu kwintata qukanki yakumanmi chinqayanchikllapana nirqa?
39 Chaymantami Jesusqa sharir, wayrawan yakutaqa kaynu niran:
—¡Uyarar, qasillay! nir.
Chaynu nitinqami wayrawan yakuqa limpu limpu qasillaran.
40 Chaymantaqami Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran:
—¿Imapaqtaq kusalata manchakunkillapa? ¿Qamkunaqachu manaraq allitaqa kriyimankillapa? nir.
41 Piru paykunaqami kusalata manchakushanllaparayku dispantakashalla kaynu nir tapunakuyaqllapa: “¿Kayqa, imanu runa katintaq wayrawan yakumapis kasunqa?” nir.

5

Gadaramanta dyablupa yarpuyninwan runa
(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

1 Chaynu rirmi chay quĉhapa uklaw manyan Gadara * shutiq lugarman ĉharanllapa.
2 Chaymanta Jesús yaku karrumanta ishkitinqa, dyablupa yarpuyninwan kaq uk runa qimikaran.
3 Chay runaqami pantyunkunapi taq. Chaynulla kusala jwirsayjun ima kaq. Chaymi michka kadinakunawan watarmapis mana qasillachiytaqa puytiqllapachu.
4 Chaqa qasillachinanllapapaq nirmi kutir kutir makinkunata, ĉhakinkunata ima kadinakunawan wataqllapa. Piru chaynu kadinakunawan watatinllapamapis manami sirbichiqchu. Ashwanmi imanupis pidasu pidasu pitiq. Chaymi mayqanpis mana imanupis binsiyta puytiqllapachu.
5 Chay runaqami unaqpis, tutapis, sirkakunapi, pantyunkunapi kusalata qayĉhakur, rumikunawan paylla takakar ima puriq.
6 Piru Jesusta rikar-shuypaqami kusalata kallpar rir naypalanpi qunquriran.
7-8 Chaymi Jesusqa chapar niran:
—Qam, dyablu mana sirbiq, lluqshiy kay runamanta nir.
Chaynu niyatinmi dyabluqa qayĉhakur kaynu niran:
—¡Unaq syilumanta Dyuspa Wamran Jesús, ama nuqamanqa yakapakamuychu! ¡Tayta Dyuspa shutinpimi rugashayki ama qischamanaykipaqchu! nir.
9 Chaynu qayĉhakuyatinmi Jesusqa tapuran:
—¿Imataq shutinki? nir.
Chay runaqa niran:
—Nuqaqami shutini ‘Legión’. † Chaqa kusa achkami kanillapa nir.

* **5:1** Wakin iskribikashakunami “Gerasa” nin. † **5:9** Legión nirqami intrachimanchik kusala achka suldadukuna nir.

10 Chaymantami chay dyablupa yarpuyninqa Jesustaqa kusalata rugaran ama chay
lugarmantaqa itakunanpaqchu.
11 Piru chay kayashanllapamanta yatanllapa sirkakunapimi kusa achka kuchikuna
shitqakuyaran.
12 Chaymi chay dyablupa yarpuyninkunaqa, Jesustaqa kaynu nir rugaranllapa:
—Dijamayllapa chay achka kuchikuna kan chayman yaykunayllapapaq nir.
13 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Riyllapa nir.
Chaynami chay dyablupa yarpuyninkunaqa runamanta lluqshir kuchikunamanna
yaykuranllapa. Chaymi kuchikunaqa chay kutilla kusalata kallpar, qaqata rishannu
quĉhaman ratar ĉhuqar wanuran. Chay kuchikunaqami dus mil (2,000) yupay karan.
14 Nataq chay kuchikunata michiqkunaqami alsakar riranllapa. Chaynu rirmi
tukuyla ĉhakranpi kaqkunata chaynulla pwiblupi kaqkunata ima willaranllapa. Chaymi
tukuyla runakuna lluqshir riranllapa rikaq.
15 Chaymanta Jesús kayashanman ĉharnaqa, chay kusala achka dyablupa yarpuyn-
inwan kasha runataqa, rikaranllapa yarpuyninpina mudakusha taqta ima. Chaqa
dyablupa yarpuyninqa lluqshishana karan paymantaqa. Chaymi runakunaqa kusalata
manchakuranllapa.
16 Nataq chay runakuna imanu chay dyablupa yarpuyninwan kaq runa alliyashanta,
chaynulla imanu chay kuchikunawan pasashanta ima wakinkunata parlaranllapa.
17 Chaymantami tukuyla runakuna kusalata Jesustaqa rugaranllapa, chay lugarninl-
lapamantaqa rinanpaqna.
18 Chaymi Jesús yaku karrupi rinanpaqna katinqa chay dyablupa yarpuyninmanta
alliyasha runaqa Jesustaqa rugayaran paywan rinanpaq nir.
19 Piru Jesusqami mana munarchu niran:
—Ashwanmi riyna wasikiman. Chaymi aylluykikunata ima parlanki imanumi
Dyusqa kusalata llakipashur allichashusha nir.
20 Chaymi chay runaqa rir tukuyla chay Decapolispa pwiblunkunaman parlakuran,
imatami Jesusqa paywan rurasha nir. Chayta uyaparqa tukuyla kusata dispantakaran-
llapa.

Jesusmi allicharan uk warmita, Jairupa wamranta ima
(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

21 Chaymantami Jesusqa chay quĉhapa uklawninmanta yaku karrupi qashan tikraka-
muranna. Piru chaymanpismi kusala achka runakuna tantakaranllapa. Chaymi
Jesusqa paykunawan chay atun quĉhapa manyanpina kidaran.
22 Chaykamanqami Israel runakunapa tantakananllapa wasipi uk mantakuqnin
Jairo shutiq ĉhamuran. Payqami Jesusta rikarqa, rir naypanpi qunqurikur kaynu nir
kusalata rugaran:
23 —Taytituy, wamraymi wanuyanna. Imaraq rir makisituykikunata ananman
ĉhurankiman, alliyarna kawsananpaq nir.
24 Chaymi Jesusqa riran paywan. Piru kusala achka runakunami pullanqa riran.
Chaymi kusala kiĉhkipi riyaran payqa.
25 Piru chay runakunapa rurintami riyaran uk warmisita. Chay warmimi dusi
añupaqna yawarnin shamutin qishaq karan.
26 Chaymi rimidyakuqkunapi, kusalata gastaran iman kaqninkunalamatapis. Piru
manami mayqanpis allicharanchu. Ashwanmi masna binsikayaran.
27-28 Chaymanta Jesuspaq rimaqta uyaparqa yarpuran: “Jesuspa raĉhpanta kamar-
lami alliyashaq” nir. Chaymi payqa runakunapa rurinlata rir, ikinmanta Jesuspa
raĉhpanta kamaran.

29 Chaynu kamatinlami, chay kutilla yawarnin shamuqqa qasillaranna. Chayna kwirpuntaqa alliyaqtana syintiran.
30 Piru Jesusqami kwintata qukaran pudirnin yarqusha nir. Chaymi ikiman tikrakar runakunata kaynu nir tapuran:
—¿Pitaq raĉhpayta kamasha? nir.
31 Yaĉhakuqninkunaqa niran:
—¿Manachu rikanki kusala achka runakuna wakmaqa kiĉhkichishuyan? Piru chaynumapis tapukuyanki: '¿Pitaq kamamasha?' nir.
32 Piru Jesusqami kusalata chapayaran tukuy ridurninpi kaqkunata, mayqantaq raĉhpayta kamasha kanqa nir yaĉhananpaq.
33 Chaymantami chay warmiqa yaĉharanna nuqapaqmi chapakuyan nir. Chaymi kusalata manchakur chukchukyaqnulla rir Jesuspa naypalanpi qunqurikur, imanu kashantapis karanlata willaran.
34 Jesusqa niran:
—Mamitay, kriyishaykiraykumi alliyashaykina. Chayraykumi aligrilana rikuy. Chaqa tukuy qishaynikimantami alliyashaykina.
35 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay tantakananllapa wasipi mantakuq Jairupa wasinmanta ukkuna ĉhamur kaynu niranllapa:
—Wamraykiqami wanushana. Amana masqa qillakachiynachu chay yaĉhachikuqtaqa nir.
36 Piru Jesusqami chay nishanllapata mana kasurchu, Jairutaqa niran:
—Ama manchakuychu. Nuqalapi kriyiy nir.
37 Chaynu nirqa, chay ikinta riqkunataqa Jesusqa manana munaranchu pullan rinantaqa. Chaymi Jairuta, Pedruta, Santiaguta uknin Juanlawan ima aparan.
38 Jairupa wasinman ĉharqami, uyaparan kusata llakir waqaqllapata ima.
39 Chaymi Jesusqa wasi ruriman yaykurqa niran:
—¿Imapaqtaq kusata waqar imaqa laqyayankillapa? Wamraqami mana wanushachu. Punuyanlami nir.
40 Chaynu nitinmi kusalata asiparanllapa. Piru payqa tukuy ruripi kaqkunata waqtaman urquran. Chayna wamrapa taytanta, mamanta apar, chay kimsa pullan riqkunalawan yaykuran ruriman, chay wamra usurayashanmanqa.
41 Chaymanta makinmanta aypar wamrataqa niran:
—*Talita cumi.*
(Rimayninchikpiqa munan niyta: "Mamitay, qamtami nishuni: ¡Sharimuy!" nir).
42 Chaynu nitinlami, chay dusi añuyjun wamraqa sharir puriq qallariran. Chayta rikarmi tukuy runakuna kusalata dispantakaranllapa.
43 Piru Jesusqami paykunataqa niran:
—Amami mayqantapis tukuy kaykunapaqqa parlankillapachu nir.
Chaymantami kaĉhakuran wamrataqa qarananllapapaqna.

6

Jesusmi Nazaret pwiblupi
(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

1 Chaymantaqa chay Jairupa pwiblunmanta lluqshir Jesusqa yaĉhakuqninkunawan qashan tikrakaran Nazaret pwiblullamanna.
2 Chaymi uk samana diyapi Jesusqa chay tantakananllapa wasipi yaĉhachikuq qallariran. Chaynu yaĉhachikutin kusala achka runakuna uyapar kusa dispantakashalla kaynu nir tapunakuyaqllapa:
"¿Kayqa maypitaq yaĉhakuranqa kay kusa yaĉhayashantaqa? ¿Wak yaĉhayninqa maymantataq kanqaqa? Chaynulla ¿imanutaq milagrukunata kusalata ruranqa?

3 ¿Manachu kayqa Mariapa, iĉhkakuq wamran? Chaynulla ¿manachu Santiagupa, Josipa,
Judaspa, Simonpa uknin kay runaqa? ¿Manachu paypa warmi ukninkunamapis kaypi
nuqanchikkunawan tanllapa?”
Chaynu nir imami, mana kasunaranllapachu.
4 Chaymi Jesusqa niran:
—Tukuy uklaw pachapimi kusa shumaqta rikanllapa uk runa Dyuspaq rimaqtaqa.
Piru chay pwiblunllamanta kaqkuna, ayllunkuna chaynulla wasinllapi imaqami mana
kasunllapachu nir.
5 Chaymi payqa chay Nazaret pwiblunllapiqa mana ima milagrutapis ruraranchu.
Ashwanmi wakin qishaqkunapa ananman makinkunata ĉhurar allicharanla.
6 Piru Jesusqami kusalata yarpupakuran, chay runakuna paypi mana kriyinashan-
rayku.

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanllapapaq (Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

Jesusqami tukuy shipchakaq pwiblukunapi yaĉhachikur puriran.
7 Chaymantami dusi yaĉhakuqninkunataqa qayamur pudirninta quran, dyablupa
yarpuyninta ima itakunanllapapaq. Chaynami ishkay ishkay kaĉharan rir
yaĉhachikunanllapapaq.
8 Kaynu nirmi kaĉharan paykunataqa:
“Nanpaqqami ama imatapis aparchu, bastunnikillapata charikurla rinkillapa.
Chaynulla amami alburjata, jyamrita, qillayta imamapis apankillapachu.
9 Chaynullami llanqikillapata llanqikur, raĉhpaykillapata yakakur ama mudanantinqa
aparchu rinkillapa.
10 Chaynullami, uk kusa allin runapa wasinman ĉhar samarqa, chay wasilapina
kidankillapa chay ima diyaĉhi rinaykillapakaman.
11 Piru may lugarlawpi mana samachishurllapa chaynulla yaĉhachikutkillapa mana
uyakushunatinllapaqa, chaymantaqa ĉhakikillapapi kaq pulbumatapis ĉhaspir rinkillapa.
Chaynu rurarqami intrachinkillapa: ‘Manami nuqakunapa kwintayllapanachu. Ash-
wanmi qamkunapina kanqa’ nir. [Chiqaptami nishaykillapa: Jwisyu diya ĉhamutinqami
chay pwibluqa kusala manchaypaqtana kastigakasha kanqa chay Sodomawan, Go-
morra pwiblu kastigakashanmantaqa nir.]”
12 Chaymi Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa rir yaĉhachikuranllapa: Uchaykillapata dijarna
Dyusman tikrakayllapa nir.
13 Chaynulla dyablupa yarpuyninmatapis kusala achkata itakuranllapa. Qishaqku-
natapismi allicharanllapa asaytiwan salar ima.

Shutichikuq Juantami wanuchiranllapana (Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

14 Gubyirnu Herodesmi Jesuspaq kusalata rimaqllapata uyaparan. Chaqa chaynu
rimatinllapami tukuy intirupi yaĉharanllapana. Chaymi Herodesqa kaynu niran: “Chay
Jesusqami, Shutichikuq Juanlla kanqa. Chaqa wanushanmanta kawsamushanraykumi
milagrukunamatapis rurayta puytiyanqa” nir.
15 Nataq ukkunaqa Jesuspaqqa niqllapa: “Dyuspa rimaqnin Eliasmi” nir.
Wakinkuna-shuypaqa niqllapa: “Dyuspa uk rimaqninmi kanqa, imanutaq unay
rimaqkuna kaq chaynulla” nir.
16 Chaynu nitinllapa uyaparmi Herodesqa, kaynu niran: “Chayqami Shutichikuq
Juan. Nuqami umanta pitichikutiy wanuran. Piru kananqami kawsamusha” nir.
17-18 Chaqa Shutichikuq Juan kawsayatinmi, Herodesqa uknin Felipipa warmin Hero-
dias shutiqta warmikur mana allintachu tukusha karan. Chaypaqmi Shutichikuq

Juanqa Herodestaqa kaynu nisha kayaq: “Chay ukniki Felipipa warmin Herodiasta warmikita yupay purichiyashaykiqami mana allinchu” nir.

Chayta nishanraykushi, Herodesqa kaĉhakuran Juantaqa aypar kadinakunawan watar karsilananllapapaq.

19-20 Chaynullashi chay Herodias warmipis Shutichikuq Juan, runanta chaynu willashanrayku ĉhiqnir, kusalata wanuchiyta munarmapis mana puytiranchu. Chaqa Herodesqashi warmintaqa mana dijaranchu chayta ruranapaqqa. Chaqa payqashi yaĉhaq Juanqami imatapis karanlata ruran chaynulla mana uchayjunlamapischu nir. Chayshi kusalata manchakuran. Chayraykushi Juan imata nitinpis Herodesqa kusa aligrila uyakur, mana imata nishaq nirpis yaĉhaqchu.

21 Piru uk diyapishi chay Herodiasqa imanullapis Shutichikuq Juantaqa wanuchichiran. Chay diyapishi Herodespa kumpliyañun karan. Chayshi paypa mantaqninkunawan, suldadukunapa mantaqninkunawan, chaynulla chay Galileamanta kusa runa nishakunawan ima fyistata ruraranllapa.

22 Chaypi katinllapashi Herodiaspa warmi wamranqa tukuyla chaypi kaqkunapa naypanpi lluqshir bayliran. Chayshi chay baylishanqa tukuy chaypi kaqkunata chaynulla Herodestapis kusalata gustaran. Chayshi Herodesqa intinadanta niran:

—Mamitay, ima munashaykitapis mañamay, nuqami qushayki nir.

23 Chaymi qashan qashan jurar kaynu niran:

—Ima munashaykitapis mañamay, nuqami qushayki, michka tukuy nuqa mantakushaymanta lamtar partin kaqmanmatapis nir.

24 Chaynu nitinshi, chay wamraqa lluqshir rir, maman Herodiasta tapuran:

—¿Imatataq mañayman? nir.

Mamanqa niran:

—Shutichikuq Juanpa umanta mañay nir.

25 Chayshi wamraqa kallpaylla ruriman yaykur, Herodestaqa kaynu niran:

—Kananllami Shutichikuq Juanpa umanta uk platupi qumanaykita munani nir.

26 Chaynu nirqashi mantakuq Herodestaqa kusalata llakichiran. Piru chaynu llakiyarmapisshi, chaypi kaqkunapa naypanpi jurar arnishanrayku kaĉhakuran chaynu ruranapaqq.

27 Chayshi uk suldadunta kaĉharan karsilman rir Juanpa umanta apamunanpaq.

28 Chayshi chay suldaduqa karsilman rir, Juanpa umanta pitir uk platupi apamur, chay warmi wamratana quran. Nataq chay wamraqashi mamantana ashwan quran.

29 Chaymantashi Juanpa yaĉhakuqninkunaqa chayta yaĉharqa rir, karsilmantaqa kwirpunlatana apar pamparanllapa.

Jesusmi sinku mil runakunata qararan (Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

30 Chaymantaqami Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunaqa, tikrakamuranna. Chaynu tikrakamurmi Jesusta parlaranllapa imakunata rurashanllapata, yaĉhachikushanllapata ima.

31 Piru chay diyakunapiqami Jesús kayashanmanqa kusala achka runakuna tantakaranllapa. Chaymi chay runakunata yanapar ima Jesusqa yaĉhakuqninkunawan mana puytiqllapachu samar mikuylamatapis. Chaymi Jesusqa chay yaĉhakuqninkunata niran:

—Rishunllapa chay chunllaq lugarkunaman, ratulaqa samaq nir.

32 Chaymi yaku karrupi paykunalana riranllapa chay chunllaq lugarkunamanna.

33 Piru chaynu ritinllapami kusa achka runakuna rikar riqsiranllapa. Chaymi yaĉharanllapa maymanmi riyanllapa nir. Chayraykumi tukuyla pwiblukunamanta runakunaqa kusalata kallpar rir, ashwan paykunamantaqa naypaqta ĉhar yararanllapa.

34 Chaymanta Jesús yaku karrumanta ishkirqa chay kusa achka runakunata rikar
kusalata llakiran. Chaqa paytaqami yarpuchiran, uyshitakuna mana michikuqniyjun
kanman yupay. Chaymi payqa kusa achka shumaq imakunata yaĉhachiran.
35 Piru limpu tardiyayatinnaqami chay yaĉhakuqninkunaqa qimikar kaynu niranllapa:
—Kay lugarpiqami mana imapis kanchu. Chaynulla kusa tardinami.
36 Chayraykumi runakunataqa willay chay lugarkunaman, pwiblukunaman rir
mikunanllapata rantinanllapapaq nir.
37 Piru Jesusqami niran paykunataqa:
—Qamkuna qarayllapa nir.
Chaynu nitinqa niranllapa:
—¿Munayankichu kwichka achka dusyintus dinaryu qillaywan tantata rantir qaranayl-
lapapaq? nir.
38 Jesusqa niran:
—¡Rir, rikayllapa! ¿Aykataq tantitaykillapaqa?
Chaymanta paykuna rir rikarqa niranllapa:
—Sinku tantitawan, ishkay piskaditulami kan nir.
39 Chaynami Jesusqa tukuy chay runakunataqa wakpi kaypi muntun muntun tanan-
llapapaq willaran chay qiwakunapina.
40 Chaymi paykunaqa kada muntunpi syin, syin; chaynulla sinkwinta, sinkwinta ima
taranllapa.
41 Chaynu tashallapana katinqami, Jesusqa chay sinku tantitawan, ishkay piskadituta
aypar unaq syiluman chapakur payji nir, Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami
chay tantakunata pidasu pidasu pakir yaĉhakuqninkunata quran tukuyla chaypi kaq
runakunata aypachinanllapapaq. Chaynumi chay ishkay piskaditutapis tukuylata
aypachiranllapa.
42 Chaynumi tukuyla mikuranllapa tiqllananllapakaman.
43 Chaymantaqami chay tantapa chaynulla piskadupa subrantaqa dusi kanasta un-
tataraq tantaranllapa.
44 Piru chay mikusha chaykunata yupatinllapaqami ullqukunala sinku mil (5,000)
karanllapa.

Jesusmi yakupa ananta puriran
(Mt 14.22-27; Jn 6.15-21)

45 Chaymanta Jesusqa yaĉhakuqninkunata yaku karruman iqachiran, rir
ĉhaskinanllapapaq quĉhapa uklawnin Betsaida pwibluman paymantaqa naypaqta. Nataq
payqa chaylapi kidaran tukuyla dispidikur rinanllapakaman.
46 Chaynu dispidikur ritinllapanaqa, Jesusqa uk sirkaman payla iqaran Taytanman
mañakuq.
47 Limpu amsayatinnaqa yaku karruqa chay quĉha ĉhaypipina karan. Piru Jesús payla
pachapi karmi,
48 rikaran chay yaku karruqa mana yaqqa riyta puytiqtachu. Chaqa naypanlla-
palawmantami kusala jwirti wayra shamuyaran. Limpu achkiyaqpinaqa, Jesusqa yaku
ananllata riran yaĉhakuqninkunalawman. Piru chaynu paykunaman riyarmapis, dirichu
pasar rinaq yupay tukuran.
49-50 Chaynu yakupa ananta riqta tukuy yaĉhakuqninkuna rikarmi, kusalata man-
chakur "¡Wakqami aya!" nir kusata qayĉhakuranllapa. Chaymantami Jesusqa payku-
nataqa kaynu niran:
—¡Shachinakur ama manchakuyllapachu! ¡Nuqami kani! nir.
51 Chaynu nirmi, payqa chay yaku karruman iqaran. Chaymi ashwan wayraqa limpu
qasillaran. Chayta rikarmi paykunaqa limpu dispantakaranllapa.

52 Chaqa manari intrakashallapachu karan Jesús chay tantitakunawan milagruta
ruratin rikarmapis, mana allita paypi kriyishanllaparayku.

Jesusmi Genesaretpi qishaqkunata allicharan
(Mt 14.34-36)

53 Chaymanta chay atun quĉhata pasarqa, Genesaret lugarman ĉharanllapa. Chaymi
ashwan chay yaku manyapina yaku karrutaqa watar dijaranllapa.
54 Piru chaypi taqkunaqami yaku karrumanta ishkiqlata Jesustaqa riqsiranllapa.
55 Chaymi chay rikaqkunaqa rir tukuyla may lugarkunapi parlakuran Jesuspaqqa.
Chayraykumi kusala achka qishaqkunata wintur ima ĉhachimuranllapa Jesusman.
56 Chaymi Jesusqa maylawpi nir yaĉharllapaqa, chay may riyashan nankunapi ima
qishaqninllapakunataqa apar yarachiqllapa. Michka pwiblukunapi, ĉhakrankunapi,
nankunapi ima katinmapis, qishaqninllapataqa yarachiqllapa. Chaymi kusalata Je-
sustaqa rugaranllapa raĉhpanpa manyanlamatapis kamananllapapaq. Chaynu chay
raĉhpanpa manyanta tukuy kamaqkunaqa allinna kidaqllapa.

7

Mana allin yarpuyninchikmi uchakuchimanchik
(Mt 15.1-20)

1 Chaymantami Jesusman qimikaranllapa fariseo runakuna, Moisés mantakushanta
wakin yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. Paykunaqami Jerusalenmanta ĉhamusha karanllapa.
2 Chaymi paykuna rikayatin, Jesuspa wakin yaĉhakuqninkunaqa mana makinta
paqakurchu mikuranllapa. Chaynuqami mana ruraranllapachu chay paqakuna kus-
tumritaqa. Chaymi kusala mana allinta yarpuchiran paykunataqa.
3 Chaqa chay fariseukuna, chaynulla tukuy Israelmanta kaqkunaqami unay ruku-
nllapakunapa kustumrinllawan kar, chay paqakuna kustumrita mana rurarqa mana
mikuyta puytiqllapachu.
4 Chaynulla rantiq rir, tikrakamurmaqa chay paqakuna kustumrita rurar, kusalata
paqakur mikuqllapa. Chaynulla chay kustumrinraykuqami kaykunata kusalata
paqaqllapa: Basu upyananllapata; jarrankunata, jyirru mankankunata, mantanku-
nata ima.
5 Chayraykumi chay fariseo runakuna chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkunaqa, Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:
—¿Imapaqtaq yaĉhakuqnikikunaqa unay rukunchikkunapa kustumrin nishannulla
mana rurar, makinllapata mana paqakur mikunllapaqa? nir.
6 Chaynu nitinmi Jesusqa paykunataqa niran:
—¡Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakuna! Waknupaqĉhi Dyuspa unay rimaqnin
Isaiasqa, qamkunapaq rimaran. Chaqa niqmi:
Kay pwiblumanta runakunaqami shiminllapalawan kasumanllapa.
Piru yarpuyninllapapiqami mana chiqaptaqa kasumanllapachu.
7 Chayraykumi yanqalla aduramaqllapa yupay tukunllapamapis.
Chaqa chay yaĉhachikuyashan chaykunapis yanqa runakunapa yaĉhachikuyninla
imami nir.
8 Chaqa qamkunaqami Dyus mantakushanta mana kasurchu, runakunapa kustumrin-
lata rurar kawsankillapa. [Chaynulla basu upyanaykillapata, jarraykillapata, uk kusa
achka imakunata paqankillapa ima.]
9 Jesusqami niranpis:
“Qamkunaqami chay kustumrikillapata ruranaykillaparaykula, Dyus mantakushan-
taqa mana kasunkillapachu.

10 Chaqa Moisesqami Dyus nitin kaynu nir mantakuran: ‘Taytaykita mamaykita kusa rispituwan kasuyllapa. Chay mayqanpis taytanta mamanta ĉhiqniqkunaqami wanuchikasha kanqallapa’ nir.
11 Piru qamkunaqami ninkillapa, uk runaqa niyta puytin taytanta mamanta: ‘Manami yanapashuyta puytinichu. Chaqa tukuy imay kaqkunatami arnisha kani Dyusta’ nir.
12 Chaynu nirmi ninkillapa: ‘Mayqanpis chaynu niqqami manana taytanta, mamantaqa yanapayta puytinnachu’ nir.
13 Chaynuqami ninkillapa, Dyus mantakushanta mana kasurnachu, ashwan qamkunapa kusala achka kustumrikillapalatana yaĉhachikur kawsanaykillapapaq”.
14 Chaymantami Jesusqa runakunata qayamur kaynu niran:
“Allita uyakumarmi, intrakayllapa. Chaqa nishaykillapa:
15 Mayqanpis ima mikuyta mikushanraykuqa manami uchakunchu. Ashwanmi mayqantapis yarpuyninllamanta kusala mana allin yarpuynin lluqshimuq uchakuchin. [
16 Chaymi nishunillapa: Rinriyjun kaqkunaqa uyakur intrakayllapa nir]”.
17 Chaymanta Jesusqa chay achka runakunata chaypi dijar rirnaqa, uk wasiman yaykuran. Chaymi chay yaĉhakuqninkunaqa kaynu niranllapa: “Allita intrachimayllapa, chay naqa yaĉhachikushaykitaqa” nir.
18 Chaymi paykunataqa niran:
“¿Ima qamkunapischu mana intrakankillapa? Chaqa kaynumi niray: Mayqanpis ima mikuyta mikushanraykuqa manami uchakunchu nir.
19 Chaqa chay mikuyqa manami yarpuyninmanchu rin mikutinqa. Ashwanmi paĉhanman rin, chaymantana kwirpunqa qashan itakamun”.
Chaynu nirqami Jesusqa intrachikuyaran tukuy mikuyqashi allin mikunapaqqa nir.
20 Chaynullami niranpis:
“Uk runapa yarpuyninmanta kusala mana allin yarpuynin lluqshimuqmi uchakuchin.
21 Chaqa uk runapa yarpuyninmantaqami mana allin yarpuykuna lluqshimun. Chaymi musu kar, manaqa shipash karpis pakaplla kayta yarpun. Chaynulla suwakuyta, wanuchikuyta ima yarpunllapa.
22 Chaynullami ukwan ukwan kayta, ukpa imankunata munapakuyta, mana allinta rurakuyta, llullachikuyta, yanqalla imantapis tukchiyta, ĉhiqnikuyta, ukpa washanta rimayta, kusa kani niyta ima yarpunllapa. Chaynullami mana yarpuyniyjun yupay purinllapa.
23 Chaymi tukuy kay riqchaq mana allin yarpuykunaqa runapa yarpuyninllamanta lluqshimun. Chaynu karmi, ashwan runataqa uchakuchin”.

Mana Israelmanta warmimi Jesuspi kusalata kriyiran (Mt 15.21-28)

24 Chaymantami Jesusqa riran chay Tiro pwibluman [chaynulla Sidón pwibluman ima]. Chayman ĉharqa, mana mayqanpis yaĉhananpaqchu uk wasiman yaykuran. Piru chaynu mana yaĉhananllapata munatinmapismi ashwan tukuyla yaĉharanllapana.
25-26 Chaymi uk warmisita shamuran payman. Paypa warmi wamranmi dyablupa yarpuyninwan kaq. Chaymi shamur Jesuspa naypanpi qunqurikur, kusalata rugaran wamranmanta chay dyablupa yarpuyninta itakunanpaq. Chay warmisitaqami mana Israelmantachu karan. Ashwanmi Sirofenicia lugarmanta karan.
27 Piru Jesusqa niran:
—Dijay wamraykunataraq puntataqa qarashaq. Chaqa manami allinchu wamranchikpa mikunanta kitar allqitukunata qaranapaqqa nir.
28 Chaymi chay warmisitaqa niran:

—Chiqaptami chaynu Taytituy. Piru allqitukunamapismi, misapa ĉhakinpi karqa chay wamritukuna ishkichishanlamatapis mikun nir.
29 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—¡Mamitay, chiqaptami ninki! Rikuynari. Chaqa chay dyablupa yarpuyninqami wamraykimantaqa lluqshishana nir.
30 Chaymi warmiqa wasinman rir ĉharqa, wamrantaqa mantanpi usuraqta tariran. Piru chay dyablupa yarpuyninqami lluqshishana karan.

Jesusmi upa gaguta allicharan

31 Chaymantami Jesusqa chay Tiro pwiblumanta lluqshir rir Sidón pwibluta, Decapolispa pwiblitunkunata pasar imana, ĉharan Galilea shutiq quĉhapa manyanman.
32 Chayman ĉhatinmi payman apamuranllapa uk upa gagu runata. Chaymi rugaranllapa makinta ananpi ĉhurarla allichananpaq.
33 Chaymantami Jesusqa chay runataqa tukuy chaypi kaqkunamantaqa uklawman apar, rinrinkunaman didunta itaran. Chaynulla tuqayninwan didunta nuyuchir chay runapa qallunta nuyuchiran.
34 Chaymantami unaq syiluman chapakur, kusala jwirtita amayninta urqur, niran: "*¡Efata!*" (Rimayninpiqa niyaran: "¡Kiĉhakay!" nir).
35 Chaynu nitinlami chay runapa rinrinkunaqa kiĉhakaranna. Qallunpis alliyatin, rimayta puytiranna.
36 Chaymantami Jesusqa chaypi kaqkunata willaran ama mayqantapis willananllapapaqchu chayta rurashanpaqqa. Piru chaynu mayqantapis mana willananpaqchu kutir kutir nitinmapis, ashwan kusalata parlakuranllapa.
37 Chaymi runakunaqa kusa dispantakashalla niyaqllapa: "Kusa allintami imatapis rurayan. ¡Chaqa upakunatapis uyakuchiyan! Chaynulla mudukunatapis rimachiyan ima" nir.

8

Jesusmi kwatru mil runakunata qararan
(Mt 15.32-39)

1 Chaymantami qashan uk diyapi Jesusman kusa achka runakuna tantakaran. Piru manami imapis mikunanllapapaq karanchu. Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata qayamur niran:
2 —Kusatami llakini kay runakunapaqqa. Chaqa kimsa diyanari nuqawan kaypi. Mananami imata mikunanllapapaqpis kannachu.
3 Chaymi mana qarar wasinllapaman kaĉhatiyqa, imanupiqa riyar mallaqpaq imananmanllapa. Chaqa wakinkunaqami kusala largu maymanta shamushallapa.
4 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa niran:
—Piru, ¿imanunari waknu kusala achka runakunapaqqa kay chunllaq mana mayqanpis tayashanllapa lugarpiqa mikuytaqa tarishunllapa? nir.
5 Jesusqa tapuran paykunataqa:
—¿Aykataq kan tantitaykillapaqa? nir.
Paykunaqa niranllapa:
—Syiti tantitalami kan nir.
6 Chaymantami payqa willaran runakunata, pachalapimapis tananllapapaq. Chaymi, chay syiti tantitata aypar payji nir, Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami, tantakunata pakir quran chay yaĉhakuqninkunata. Chaymi paykunana runakunataqa aypachiranllapa.
7 Chaynullami karanpis ayka piskaditukuna. Chaymi aypar Dyusta payji nirqa, yaĉhakuqninkunata quran aypachikunanllapapaq.

8 Chaynumi tukuynin tiqllanankaman mikuranllapa. Ashwanmi subrankunata tantarqa, syiti kanastatana untachiranllapa.
9 Piru chay mikusha chaykunaqami kwatru mil (4,000) yupay karanllapa. Chaymantami Jesusqa tukuyta dispidirna,
10 yaĉhakuqninkunawan yaku karruman iqar riranllapa uk lugar Dalmanuta shutiqmanna.

Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta ruranpaq (Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

11 Chaymantami fariseo runakuna ĉhamur Jesuswan willanakuq qallariranllapa. Chaymi mabir ima ninqashi nir, kaynu niranllapa: “Chiqapta Dyusmanta shamushayki nir yaĉhanayllapapaqqa uk milagruta ruray” nir.
12 Chaymi Jesusqa kusa jwirtita amayninta urqur, niran: “¿Imaraykutaq kay runakunaqa milagrukunataraq ruranaypaq mañamanqa? Chiqaptami nishaykillapa: Manami ima milagrulamatapis qamkunapaqqa rurashaqchu nir”.
13 Chaynu nirnaqami, paykunalatana chaypi dijar qashan yaku karruman iqar riranna chay atun quĉhapa uklaw manyanmanna.

Fariseukunapa mana allin yaĉhachikuyninkuna (Mt 16.5-12)

14 Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa qunqar mana imalatapis apashallapachu karan mikunanllapapaqqa. Piru yaku karrupina karqa kwintata qukaranllapa, uk tantitalata apayanllapa nir.
15 Chaymi Jesusqa niran paykunataqa:
—Allita kwintata qukar, kuytakankillapa chay fariseo runakunapa, chaynulla Herodespa libaduranllapamanta nir.
16 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa, tanta mana kashanraykumi chaynuqa nimayashunllapa ninakuranllapa.
17 Chaynu yarpuyanllapa nir yaĉhayashanraykumi, Jesusqa kaynu niran:
—¿Imapaqtaq ninkillapa, tanta mana kanchu? nirqa. ¿Ima manaraqchu intrakankillapa? ¿Manaraqchu kwintata qukankillapa? ¿Ima kwichkachu yarpuynikillapaqa mana intrakan?
18 ¿Ima nawiyjun karmapischu mana rikashaykillapa rurashayta? ¿Ima rinrikillapa karmapischu mana uyaman? Chaynulla ¿mananachu yarpunkillapa chay,
19 sinku tantitamanta sinku mil runakunata qarashaytaqa? Chaynu qarakutiyqa, mabir ¿ayka kanasta untatataq subrantaqa tantaraykillapa?
Paykunaqa niran:
—Dusi kanastata nir.
20 —Ma, chay syiti tantitamanta kwatru mil runakunata qaratiyqa, ¿ayka kanasta untatataq subrantaqa tantaraykillapa?
Paykunaqa niran:
—Syiti kanastata nir.
21 Piru Jesusqa paykunataqa niran:
—¿Ima manaraqchu intrakankillapa? nir. *

Jesusmi uk syiguta allicharan

22 Chaynu riyarllapami ĉharanllapa Betsaida pwibluman. Chaypiqami apamuranllapa uk syigu runata Jesusman kamarla allichananpaq.

---

* **8:21** Jesusqa libadurapaq rimarqa manami tantapaqchu niyaran. Ashwanmi chay fariseo runakuna kusala mana allinta yaĉhachikuyashanpaq rimayaran.

23 Chaymi Jesusqa chay syigutaqa makinmanta aysakur, pwiblumanta waqtalawman
aparan. Chaymantami tuqayninwan runapa nawinkunata nuyuchir, makinta anan-
man ĉhurar, tapuran:
—¿Imallataqachu rikayta puytinkina? nir.
24 Chaymi chay runaqa chapakuq qallarirna, niran:
—Rikaninami runakunataqa qirukunata yupay. Piru puriqtami rikayani nir.
25 Chaymi Jesusqa makinwan chay runapa nawinta qashan kamatin, kusalata cha-
pakuyarqa, allinna kidaran. Chaymi tukuy imatapis rikayta puytiranna.
26 Chaymantami Jesusqa chay runataqa wasikiman riyna nirqa, kaynu niranpis:
—Amami chay pwibluman yaykunkichu. [Chaynulla kay rurashaytaqa amami
mayqantapis willankichu] nir.

Pedrumi Jesustaqa Dyuspa Akrashan Cristun kanki niran (Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

27 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan Cesarea Filipo pwibluman riranllapa.
Chaynu riyarmi Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu nir tapuran:
—¿Nuqapaqqa mayqanshi kani ninllapataq runakunaqa? nir.
28 Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:
—Wakinqami ninllapa, Shutichikuq Juan nir. Nataq wakin-shuypaqa ninllapa Elías
nir. Chaynulla wakinkunaqa ninllapa Dyuspa uk rimaqnin kanqa nir.
29 —Qamkunapaq-shuypaqa, ¿mayqantaq kani? —nir tapuran yaĉhakuqninkunataqa.
Chaymi Pedruqa niran:
—Qamqami Dyuspa Akrashan Cristun kanki nir.
30 Chaynu nitinmi, Jesusqa paykunata willaran ama mayqantapis paypaqqa par-
lananllapapaqchu nir.

Mananami maychu wanunaypaq niran Jesusqa (Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

31 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu nir yaĉhachiq qallariran: Dyus-
manta Shamuq Runataqami chay ruku kaq mantakuqkuna, kurakunapa man-
taqninkuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima ĉhiqnir
kusalata qischanqallapa. Chaynu qischarmi wanuchinqallapa. Piru kimsa diyaman-
taqami qashan kawsamunqa nir.
32 Chaynu nirmi, kusalata willar intrachiran paykunataqa. Chaymi, Pedruqa uklaw-
man Jesusta paylata apar, anyaqnulla willaran ama chaynu rimananpaqnachu.
33 Piru Jesusqami tikrakar wakin yaĉhakuqninkunata chapar, Pedrutaqa kaynu nir
anyaran:
—¡Ashuy naypaymantaqa dyablu! † Qamqami Dyus munashantaqa mana intrakar,
yanqa runakuna yarpushannula rurachimanayanki nir.
34 Chaymanta Jesusqa yaĉhakuqninkunata chaynulla chaypi kaqkunata qayamur
kaynu niran:
“Mayqanpis nuqapa yaĉhakuqniy kanarqami amana bidanllapapaqqa llakinqalla-
panachu. Ashwanmi kruspi wanuchinatinllapamapis ama manchakurchu nuqalapi
yarpur shachinakunqallapa.
35 Chaqa mayqanpis paykuna munashannulla bidanta washayta kamaqkunaqami
tukuy tyimpupaqna qischakanqallapa. Piru mayqanpis nuqapi kriyishanrayku
chaynulla shumaq rimayniyta yaĉhachikushanrayku qischakar wanuqkunaqami tukuy
tyimpupaqna kawsanqallapa.
36 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis kay pachapi kaq iman munashanta tantakur
mana washakatinqa, ¿imapaqtaq sirbiyan chay tantakushanqa?

† **8:33** Chaynuqami Jesusqa niran, Pedro dyablu munashanta rimashanrayku.

37 ¿Uk runachu achka imata pagrakur washakayta puytinman? ¡Manami!
38 Piru mayqanpis nuqamanta chaynulla rimayniymanta ima kay mana kriyishanrayku kusala uchasapa runakunapa naypanpi pinqakutinqami, Dyusmanta Shamuq Runapis Taytanpa kusa llipyalla pudirninwan shamurqa, kusa allinla angelkunapa naypanpimapis pinqakunqa".

9

1 Chaynullami Jesusqa niranpis:
—Chiqaptami nishaykillapa: Kaypi kawsaqkunaqa wakinllaqa Dyus kusa pudirninwan mantakuqtaqa rikanqallapa manaraq wanuyarchu nir.

Jesusmi llipya intirupaq tikrakaran
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

2 Chaymanta saysi diyakuna pasashana katinqa, Jesusqa kusa unaq sirkaman riran, Pedruta, Santiaguta, Juanta ima, paykunalata apar. Chaymi chay kimsa yaĉhakuqninkunapa naypanpi Jesuspa qaqllanqa, kusala ukman shumaqpaq tikrakaran.
3 Chaynulla raĉhpanmapis kusala yuraq llipya intirupaq tikrakaran. Chaqa manami mayqanpis raĉhpata kusalata paqarmapis chaynu yuraqchayanqachu.
4 Chaymi yaĉhakuqninkunaqa rikaranllapa Jesusta, Eliaswan, Moiseswan ima parlaqta.
5-6 Chaynu rikarqami paykunaqa kusalata manchakuranllapa. Chaymi Pedruqa kusa manchakushalla mana imata nishaq nir yaĉharchu, kaynu niran Jesustaqa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¡kaypiqami kusala allin kanchikllapa! Rurashaqllapa kimsa chukllitakunata, ukta qampaq, ukta Moisespaq, ukta-shuypaqa Eliaspaq nir.
7 Chaykamanqami, puktay limpu paykunata pampar pasayaran. Piru chay puktay rurimantami Dyus kaynu niyaran:

"Kaymi kusa munashay Wamrayqa.
¡Paylatami kasunkillapa!" nir.

8 Chaymi chay kutilla tukuy ladunman chapakurqa, manana mayqantapis rikaranllapanachu. Ashwanmi Jesusta paylatana rikaranllapa.
9 Chaymanta chay unaq sirkamanta ishkimuyatinllapanaqa Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
—Amami mayqantapis parlankillapachu chay rikashaykillapataqa, Dyusmanta Shamuq Runa wanur kawsamunankaman nir.
10 Chaymi paykunaqa mana mayqantapis parlaranllapachu, michka paykuna chay "Wanur kawsamushaq" nishanpaq mana intrakasha karmapis. Chaynu mana intrakashanllaparaykumi kusalata tapunakuyaqllapa.
11 Chaymi Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:
—Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, Eliasraqshi Dyuspa Akrashan Cristunmanta naypaqtaqa shamuyanqa ninllapa? nir.
12 Jesusqa paykunataqa niran:
—Chiqaptami Elías naypaqtaqa shamuyanqa. Chaynu shamurmi tukuy imata Dyus munashanulla shumaqchayanqa. Chaqa, ¿imapaqtaq Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: 'Dyusmanta Shamuq Runataqashi ĉhiqnir kusalata qischayanqallapa?' nirqa.
13 Chaymi nishaykillapa: Eliasqami shamushana. Chaynu shamutinmi, Dyus nitin iskribikashannulla mana kwintacharchu paykuna munashannulla ruraranllapa nir. *

Jesusmi allicharan dyablupa yarpuyninwan kaq wamrata
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

14 Chaymanta Jesusqa chay kimsa yaĉhakuqninwan tikrakamurqa, chay wakin yaĉhakuqninkunataqa kusala achka runakunawan tariran. Chaypiqami karan Moisés

* **9:13** Kaypiqami Eliaspa shutinwan Shutichikuq Juanpaq rimayan. Payqari Eliasnu karan. Rikay San Mateo 17.13.

mantakushanta wakin yaĉhar yaĉhachikuq runakuna ima. Chaymi paykunaqa Jesuspa yaĉhakuqninkunawan kusalata willanakuyashallapa karan. Chaykamanmi Jesusqa ĉhamuran.

15 Chaynu Jesús ĉhamutin rikarmi tukuyla chay runakunaqa kusa dispantakashalla kallparanllapa Jesusta saludaq.

16 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran:

—¿Imapaqtaq paykunawan kusalata willanakuyaraykillapa? nir.

17 Chaypi kaqkunamanta ukqami niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, wamraytami apamusha kani qamman. Chaqa dyablupa yarpuyninmi limpu muduchar dijasha.

18 Chaymi maypi katinpis dyablupa yarpuyninqa wamraytaqa atakita qur usuraqtana dijan. Chaynulla shiminmanta kusalata pusquta itakuchir, kirunmatapis kusalata richyachir ima wanushata yupayna dijan. Chaymi chay yaĉhakuqnikikunata mañakuray dyablupa yarpuynintaqa itakunanpaq. Piru manami puytishallapachu nir.

19 Jesusqa niran:

—¡Ay qamkuna Dyuspi mana allita kriyiqkuna! ¿Maydiyakamantaq allita intrachishunayllapapaq qischakashaq? ¿Ima maydiyakamantaq qamkunawan shachinakushaq? Ma, kayman apamuyllapa nir.

20 Chaymi chay wamrataqa Jesusman aparanllapa. Chaynu apatinllapaqa, chay dyablupa yarpuyninqa Jesusta rikarqa, wamrata atakita qur pachaman ratachir ribulkachiran, shiminmanta pusquta itakuchiran ima.

21 Chaymi Jesusqa wamrapa taytantaqa kaynu nir tapuran:

—¿Ima tyimpumanta-pachataq wamraykiqa waknu qischakan? nir.

Taytanqa niran:

—Takshitunmanta-pacha.

22 Chaymi wak dyablupa yarpuyninqa kutir kutir ninaman, yakuman ima itasha wanuchinanpaq. Chayraykumi puytiq yupay karqa, llakipar yanapamayllapari nir.

23 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—¿Imaraykutaq puytiq yupay karqa yanapamayllapari nimanki? Chaqa tukuy kriyiqkunapaqqami imapis ruraypaq † nir.

24 Chaynu nitinmi chay wamrapa taytanqa kusala jwirtita kaynu nir qayĉhakuran:

—Nuqaqami kriyini, Taytituy. Ashwan ¡yanapamay-ari masna kriyinaypaq! nir.

25 Chaymantami Jesusqa kusala achka runakuna tantakamuqta rikarqa, chay dyablupa yarpuyninta kaynu nir anyaranna:

—Muduchakuq chaynulla upachakuq dyablupa yarpuynin, nuqami mantashuni kay wamramantaqa lluqshir, amana qashanqa yaykunkinachu nir.

26 Chaynu nitinmi, chay dyablupa yarpuyninqa wamrataqa qashan atakita qur, pachaman ratachir wanushata yupay dijar lluqshiranna. Chaymi rikaqkunaqa niyaranllapa: “Ashwanmi wamraqa wanunna” nir.

27 Piru Jesusqami wamrataqa makinmanta chutar sharichimuran. Chaymi ashwan wamraqa sharanna.

28 Chaymantami Jesusqa uk wasiman yaykuran. Chaypimi yaĉhakuqninkunaqa paylata kaynu nir tapuranllapa:

—¿Imaraykutaq chay dyablupa yarpuynintaqa mana itakuyta puytisha kashaqllapaqa? nir.

29 Jesusqami niran paykunataqa:

—Waknu riqchaq dyablupa yarpuynintaqami mana chaynulaqa uk runamantaqa itakunchikchu. Ashwanmi [ayunar] Dyusman kusalata mañakur ima itakuyta puytinchik nir.

---

† **9:23** Wakin iskribikashakunapimi nin: “Kriyitkiqami imapis rurakanqa. Chaqa tukuy kriyiqkunapaqqami imapis ruraypaq” nir.

Ishkay kutipaqnami Jesusqa wanushaqna niran
(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

30-31 Chaymanta, Jesusqa yaĉhakuqninkunawan rirqa pasaran Galilea pwiblupa lugarninkunata. Piru payqami mana munaranchu mayqanpis mayta risha nir yaĉhananllapataqa. Chaqa yaĉhakuqninkunatami kaynu nir yaĉhachiyaran:

"Dyusmanta Shamuq Runatami kuntrankunaman qukuyanqallapa. Chaynu qukutinllapami wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa" nir.

32 Chaynu nir willatinmi yaĉhakuqninkunaqa mana intrakaranllapachu. Chaynulla tapunanllapapaqmapis kusalatari manchakuyaranllapa.

¿Mayqantaq Dyuspaqqa kusa mas allin kanqa?
(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

33 Chaymantami Capernaúm pwibluman ĉharnaqa, uk wasiman yaykuranllapa. Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu nir tapuran:

—¿Imanirtaq qamkunaqa nanpi willanakuyaraykillapa? nir.

34 Piru paykunaqami pinqakur mana imatapis nirchu uyarala kidaranllapa. Chaqa nanpiqami willanakusha karanllapa, mayqanninllapashi kusa mas allin kanqa nir.

35 Chaymantami Jesusqa taran. Chaymi dusi yaĉhakuqninkunata qayar, kaynu niran:

—Mayqanpis kusa kayta munaqqami mana kwintachaypaqla tikrakar, uk sirbikuq yupay kar wakinninllapatana yanapanmanllapa.

36 Chaynu nirmi, uk wamrituta paykunapa ĉhaypinman apar, marqakur kaynu niran:

37 —Mayqanpis nuqapi kriyishanrayku kay wamritu yupay kaqta, shumaqta samachiqqami, ashwan nuqallatana samachimayan. Piru manami nuqalatachu samachimayan, ashwanmi chay mayqanĉhi kaĉhamasha chaytapis samachiyan nir.

Mana kuntramaqninchikqami ashwan faburninchik
(Lc 9.49-50; Mt 10.42)

38 Chaymantami yaĉhakuqnin Juanqa niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy rikashami kanillapa uk runata qampa shutikiwan dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakuqta. Chaymi paytaqa nirayllapa ama chayta ruraychu nir. Chaqa chay runaqa mana nuqanchikkunawanqa purinchu.

39 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Ama 'Mana' niyllapachu. Chaqa mayqanpis nuqapa shutiywan milagruta rurayarqa, manami chay kutilla kuntray rimayta puytiyanqachu.

40 Ashwanmi nuqanchikpa mana kuntranchik karqa, nuqanchikpa faburninchik kanqa.

41 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis qamkunata nuqapi kriyishaykillaparayku uk jarru yakituta upyachishuqllapaqami, kusa shumaq allin imakunatana aypanqallapa Dyusmantaqa nir.

Kuytawkish uchakutkillapa
(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

42 Piru nuqapi kriyishanrayku mana kwintachaypaqla kay taksha wamrituykuna yupay kaqkunata uchakuchiqkunataqami, kusala allin kanman kunkanpi uk marayta watar, mar yakupa mas ruri kaqninman itakunanllapapaq.

43 Imanupi makiki uchakuchishutinmaqa, pitir itakuy. Chaqa allinmi kanqa kwirpuykipa uk partin kaqta itakunaykipaq tukuyla kwirpuyki tukuy tyimpupaq chay infyirnupi nina maydiyapis mana wanuqpi qischakanaykimantaqa.

44-48 Chaynulla ĉhakiki uchakuchishutinqa, pitir itakuy. Chaqa allinmi kanqa kuju, tukuy tyimpupaqna kawsanaykipaq, ishkantin ĉhakikiwan infyirnumanna itakukanaykimantaqa. Chaynullami nawiki uchakuchishutinpis, urqur itakuy. Chaqa

allinmi kanqa uk nawiyjunla, Dyus mantakuyashanman yaykunaykipaq, ishkantin nawikiwan infyirnuman itakukanaykimantaqa. Chaqa chaypiqami ñushi chaynulla ninamapis maydiyapis mana wanunchu.
49 Chaymi chaypiqa imanutaq aychamataqa kaĉhiwan salanchik chaynu ninawan kusalata qischakankillapa.
50 Chayraykumi qamkunapis kay pachapiqa imanutaq kaĉhimaqa kusalata sirbin chaynu kar uknikillapa uknikillapa kusa shumaqta kawsayllapa. Chaqa uk kaĉhi lampaqyatinqa, ¿imanunari qamkunaqa qashan shumaqchankillapa?

10

Jesús yaĉhachikuran warmiwan dijanakuqpaq
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

1 Jesusqami chay Capernaúm pwiblumanta lluqshir rir, Judeapa lugarninkunaman ĉharan. Chaymanta rirmi, riyu Jordanpa chimpanmanna ĉharan. Chaymi chaymanpis kusala achka runakuna tantakamutin Jesusqa yaĉhachiran imanutaq yaĉhachikuq chaynulla.
2 Chaymantami wakin fariseo runakuna Jesusman qimikaranllapa. Chaymi mabir imanimashunllapashi nir, kaynu tapuranllapa:
—¿Allinchu kanqa uk runa warminta dijananpaqqa? nir.
3 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Ima nirtaq Moisesqa mantashuranllapa?
4 Paykunaqa niran:
—Moisesmi niran, uk runa warminta dijanarqashi karguyjunkunapi kartata rurar warminta qurqashi chiqanchakayta puytin nir.
5 Chaynu nitinllapaqa Jesusqa paykunata niran:
—Qamkuna kusala kuchi mana intrakaq kashaykillaparaykumi Moisesqa chaynuqa mantakuran.
6 Piru Dyusqami puntamanta-pacha runata, warmita ruraran.
7 Chayraykumi, ‘Uk runa warminwan kasararqa, taytanta mamanta dijanqa.
8 Chaymi ashwan warminwanqa uk kwirpu yupaylana kawsanqallapa’ nir. Chaynuqami mana ishkaynachu, ashwan uklana.
9 Chayraykumi uk runa warminwan uk kwirpulana kananpaq Dyus nishanrayku, mana mayqanpis, paykunaqa dijanakunqa niyta puytinchu.
10 Chaymanta Jesusqa wasipina katinqa, yaĉhakuqninkunaqa chay yaĉhachikushanpaq tapuranllapa.
11 Jesusqa niran:
“Mayqanpis warminta dijar qashan ukwan kasararqami kusala saqratana uchakuyan.
12 Chaynulla warmipis runanta dijar, ukwan kasararqa kusala saqratana uchakuyan, punta runanta dijashanrayku” nir.

Jesusmi wamrakunata bindisiran
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

13 Chaymantami Jesusmanqa wamrakunata apamuranllapa, bindisinanpaq. Piru yaĉhakuqninkunaqami chay wamrakunata apamuqkunataqa anyaranllapa.
14 Chayta rikarmi, Jesusqa piñakur yaĉhakuqninkunataqa niran:
“¡Ama arkarchu, dijay nuqaman shamunqa wamritukunaqa! Chaqa Dyus mantakuyashanqami kay wamritukuna yupay kaqkunalapaq.
15 Chiqaptami nishaykillapa: Dyus mantakuyashanman yaykunaqkunaqami kay wamritukuna yupay kanqallapa. Chaqa mana chaynu karqami Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykunqallapachu”.

16 Chaynu nirnaqami wamritukunata, marqakur makinkunata ananman ĉhurar bindisiran.

Kusala imayjun runami Jesuswan parlaran
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

17 Chaymanta Jesús riyatinnaqa uk runa kallpar shamur naypalanpi qunqurikur kaynu nir tapuran:
—Kusa allinla yaĉhachikuq taytituy, ¿imatataq rurayman, tukuy tyimpupaqna kawsanaypaqqa? nir.
18 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq kusa allin nimanki? Allinla kaqqami kan ukla. Payqami Taytay Dyus.
19 Chaqa qamqami Dyus mantakushankunataqa yaĉhankina. Chaypiqami nin: 'Ama uk uk warmiwan kaychu; ama wanuchikuychu; ama suwakuychu; ama uknikipaq llullakur rimaychu; ama uknikita imapipis llullachiychu chaynulla taytaykita, mamaykita kasuy' nir.
20 Chaynu nitinmi, chay runaqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, tukuy chaykunataqami takshaymanta-pacha rurashana kani nir.
21 Chaymi Jesusqa chapar kusalata llakipar, niran:
—Uksitumi faltashuyan ruranaykipaqqa: Rir, tukuy imayki kaqta rantikur qillaynikitaqa mana imayjun kaqkunata quy. Chaynuqami unaq syilupiqa mana tukukaq imaykitana tarikunki. Piru chay nishushayta rurarnaqami, shamutki nuqawanna rishun nir. *
22 Chaynu Jesús nitinmi, chay runaqa kusalata llakir riran. Chaqa kusala imayjun-ari karan.
23 Chaymi Jesusqa, ridurninman chapakur yaĉhakuqninkunataqa kaynu niran:
—Kusa trabajusuraq kanqa chay kusala imayjun kaqkuna, Dyus mantakuyashanman yaykunanpaqqa.
24 Chaynu nitin uyaparmi, yaĉhakuqninkunaqa kusata yarpupakuranllapa: "¿Imanutaq chaynuqa kanqa?" nir.
Chaymi Jesusqa qashan niran:
—Wamrituykuna ¡kusala trabajusumi Dyus mantakuyashanman mayqanpis yaykunanpaqqa!
25 Chaymi chay kusala imayjunkuna, Dyus mantakuyashanman dasla yaykunanmantaqami, ashwan uk kamillu dasla pasayta puytinman uk awjapa uĉhkitunta nir.
26 Chaynu nitin uyaparmi kusala masta yarpupakuranllapa. Chaymi ukninllapa ukninllapa kaynu nir tapunakuyaqllapa:
—Chaynu katinqa ¿pitaq washakayta puytiyanqa? nir.
27 Chaynu nitinmi Jesusqa paykunata chapar kaynu niran:
—Runakunapaqqami kayqa mana ruraypaqchu. Piru Dyuspaq-shuypaqami tukuy imapis ruraypaq nir.
28 Chaynu nitinqa, Pedruqa kaynu niq qallariran:
—Nuqakunamaqami tukuy imayllapakunata dijashana, qamwanna purinillapa.
29 Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis nuqarayku, chaynulla washakananllapapaq yaĉhachikushanrayku wasinta, ullqu ukninkunata, warmi ukninkunata, taytanta, mamanta, [warminta,] wamrankunata, ĉhakrankunata dijar nuqa munashayta ruraqkunaqami,

* **10:21** Wakin iskribikashakunapimi nin: "Ashwanmi nuqapi kriyishaykirayku kruspi wanuchishunatinllapamapis ama manchakurchu shamutki nuqawanna rishun" nir.

30 kay pachapiqa syin kuti mas achkatana, wasikunata, ullqu ukninkunata, warmi
ukninkunata, taytanta, mamanta, wamrankunata, ĉhakrankunata ima aypanqallapa
michka kusalata qischakar imamapis. Nataq maydiya-shuypaqa ashwan tukuy tyim-
pupaq kawsaytana aypanqallapa.
31 Piru kanan tyimpukunapi achka runakuna kusana kaqkunaqami, chay tyimpuqa
mana imapaqpis sirbinqachu. Chaynulla achka kanan tyimpukuna mana kwintachay-
paq kaqkunami, ashwan chay tyimpuqa kusa nishapaqna riqsikanqallapa.

Qashanmi Jesusqa wanushaqna niran
(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

32 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan Jerusalenman riq qallaritinllapa, payqa
yaĉhakuqninkunapa naypanta riyaran. Piru yaĉhakuqninkunaqami kusa dispantakashalla
riyaranllapa. Nataq chay wakinkuna ikita riqkuna-shuypaqa kusalata manchakur ima
riyaranllapa. Chaymi Jesusqa dusi yaĉhakuqninkunata qayar uklawman apar, qashan
kaynu nir willayaran:
33 “Qamkuna rikayashaykillapanumi kananqa riyanchikllapana Jerusalenman.
Chaypimi Dyusmanta Shamuq Runataqa qukunqallapa, kurakunapa mantakuqninku-
naman, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaman ima. Chaymi ashwan
paykunaqa wanuchinanllapapaq nir mantakur, mana Israelmanta runakunamanna
qukunqallapa.
34 Chaymi paykunaqa kusalata burlakar, tuqapar, wipyar imanaqa wanuchinqallapa.
Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa” nir.

Santiaguwan, Juanmi Jesusta mañakuranllapa
(Mt 20.20-28)

35 Chaymantami Zebedeupa wamrankuna Santiaguwan Juanqa, Jesusman qimikar
kaynu niranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, mañashayki uk faburta ruramanaykillapapaq.
36 Jesusqa niran:
—¿Imatataq qamkunapaq ruranayta munayankillapa? nir.
37 Paykunaqa niran:
—Imaraq taytituy, qam chay kusala shumaq mantakuynikipi mantakurqami, qam
nitki ukniyllapaqa allilaw qichqaykipi tanqa; nataq ukniyllapa-shuypaqa ichuqlaw
qichqaykipina nir.
38 Chaynu nitinmi Jesusqa paykunataqa niran:
—Manami qamkunaqa imata mañakuyankillapa nirmapis yaĉhankillapachu. Ta-
pushaykillapa: ¿Kusala saqra ayaq yakuta upyaq yupay qischakar wanuyashaq, chaynu
qischakaytachu puytiyankillapa kanqa? nir. †
39 Chaymi paykunaqa niran:
—Arí Taytituy nir.
Chaymi Jesusqa niran:
—Chiqaptami qamkunapis kusalata qischakankillapa, nuqa qischakashaynulla.
40 Piru chay mantakunaypi tar allilawpi manaqa chay ichuqlaw qichqaypi tachishu-
nayllapapaqqami mana nuqaqa yaĉhanichu. Ashwanmi chay mayqanpaqĉhi chayku-
naqa kamakasha chaykunanami chaypiqa tayanqallapa nir.
41 Piru chay wakin dyis kaq yaĉhakuqninkunaqami, chaynu nir mañakuqta uyaparqa
piñakuranllapa Santiaguwan Juanwan imaqa.
42 Chaymi Jesusqa paykunata qayamur niran:

---

† **10:38** Castillanupi “Ser bautizado con el bautismo con que yo soy bautizado” nirqami intrachimanchik qischakay-
tachu puytinki nuqa qischakayashaq chay yupay nir.

—Qamkuna yaĉhashaykillapanu, chay mana Israel runakunapa mantakuqninkunaqami, chay pwiblunmanta kaq runakunataqa paykuna munashanlata rurachin. Chaynu katinmi ashwan chay pwiblupi kusa runa nisha kaqmaqa, wakinkunata mantarla ima kawsanllapa.

43 Piru qamkunapiqami ama chaynuqa pasanmanchu. Ashwanmi chay qamkunamanta mayqannikillapa kusa runa nisha kaqqa, uk sirbikuq yupay kar wakinnikillapata yanapankimanllapa.

44 Chayraykumi qamkunamanta uknikillapa kusa kayta munarqa, tukuypa sirbiqninna kayllapa.

45 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runamaqami sirbikuq shamuran mana payta sirbinanllapapaqchu. Chaymi ashwan kusala achka runakunata uchanmanta washananrayku, wanunqa.

Jesusmi syigu Bartimeuta allicharan
(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

46 Chaymantami ĉharanllapa Jericó pwiblumanna. Chaymanta chay pwiblumanta lluqshir yaĉhakuqninkunawan chaynulla kusala achka runakunawan ima riyatinllapami nan qichqalanpi uk syigu runa Bartimeo shutiq tayasha karan, limusnata mañakur. Payqami Timeupa wamran karan.

47 Chaymi Nazaretmanta Jesús pasaqta uyaparqa chay syiguqa, kaynu nir qayĉhakuran:

—¡Davidpa ayllun Jesús! ¡Llakipamastuy-ari! nir.

48 Chaynu nitinmi, runakunaqa anyaranllapa upallananpaq. Piru payqami llallin kaynu nir qayĉhakuran:

—¡Davidpa ayllun Jesús! ¡Llakipamastuy-ari! nir.

49 Chaymi Jesusqa chaypi shar, kaynu niran:

—Qayamuyllapa chay runataqa nir.

Chaymi kaynu nir qayamuranllapa:

—Aligriyakur, sharir shamuy. Jesusmi qayashuyan nir.

50 Chaynu nitinllapami, chay runaqa qatakuna raĉhpanta urqur itakur, piryar rir Jesusman qimikaran.

51 Chaymi Jesusqa tapuran:

—¿Imatataq qampaq ruranayta munayanki? nir.

Payqa niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, nawiy rikakunantami munayani nir.

52 Jesusqa niran:

—Rikuyna. Chaqa kriyishaykiraykumi alliyashaykina.

Chaynu nitinmi chay kutilla rikakuranna. Chaymi ashwan kusalata aligriyar Jesuspa pullanna riran.

11

Jesusmi Jerusalenman yaykuranna
(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

1 Jesusqami yaĉhakuqninkunawan Jerusalenman riyar, yaqqa ĉhayarnaqa, Betfagé chaynulla Betania pwiblupa shipchankaqman ĉharanllapa. Kay pwiblukunaqami chay Olivos sirkapaqa shipchanlapi karan. Chaymi chaypi karnaqa Jesusqa ishkay yaĉhakuqninkunata qayamur,

2 kaynu nir kaĉharan:

—Riyllapa wak naypanchikpi pwiblitu chayman. Chayman ĉharqami uk burru wataraqta tarinkillapa. Chay burrupiqami mana mayqanpis tasharaqchu. Chaymi kaĉhar apamunkillapa.

3 Piru mayqan imallata willashutinllapaqa ninkillapa: ‘Taytitunchikmi ministiyan, daskaqlami kaĉhamunqa’ nir.
4 Chaynu nitin, rirqami kallipi punku yatankaqpi wataraqta burrutaqa tariranllapa. Chaymi kaĉharanllapa apamunanpaq.
5 Piru wakin chaypi kaqkunami kaynu nir tapuranllapa:
—¿Imapaqtaq burruta kaĉhayankillapa? nir.
6 Chaymi paykunaqa Jesús willashannulla nitinllapa, dijatinna aparanllapa.
7 Chaymi burrutaqa Jesusman apar raĉhpankunata ananman ĉhuratinllapa Jesusqa anan taranna.
8 Piru chaypiqami karan kusala achka runakuna. Chaymi Jesús riyashanlawmanqa wakinqa raĉhpanllapata ĉhukiranllapa. Nataq wakin-shuypaqami qirupa raprankunata kuchumur ĉhukiranllapa, chaypa ananlata Jesusqa pasananpaq.
9 Chaymi ashwan naypaqta ikita riqkunamapis kusa aligrila kaynu nir laqyayaqllapa:
“¡Biba biba! ¡Kusa alabakashami kanqa
Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqqa!
10 ¡Chaynulla kusa alabakashami kanqa
Davidpa ayllunmanta shamuq gubyirnunchikllapaqa!
¡Payqami unaq syilupipis kusa alabakashana kanqa!” nir.
11 Chaynu rirmi Jesusqa ĉharan Jerusalenmanqa. Chaymanta rir yaykuran Dyusta aduranannllapa wasiman. Chaynu yaykurmi tukuy chay ruripi kaqkunata alli rikaran. Chaymantami yaĉhakuqninkunawan riranna Betania pwibluman. Chaqa kusa tardinari karan.

Jesusmi igus qiruta amana puqunanpaqchu niran (Mt 21.18-19)

12 Allaqninqami Betania pwiblumanta riyarqa Jesusqa mallaqnaran.
13 Piru largukaqpimi rikaran uk igus qiru kusa raprayjunta. Chaymi rir ĉharan, puquyninpismi kanqa nir yarpur. Piru ashwanmi rapranlata tariran, mana puquyniyjuntachu. Chaqa manari puqunan tyimpuraqchu karan.
14 Chayraykumi, chay igus qirutaqa * kaynu niran: “¡Kaymantaqami manana mayqanpis puquynikitaqa mikunqallapanachu!” nir. Chaynu nitinmi chay yaĉhakuqninkunaqa uyaparanllapa.

Jesusmi Dyusta aduranannllapa wasimanta rantikuqkunata itakuran (Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

15 Chaymantami Jerusalenman qashan ĉhamur, Jesusqa, Dyusta aduranannllapa wasiman yaykur, chaypi rantikuqkunata, rantiqkunata ima limpu waqtaman itakuq ĉhurakaran. Chaynumi chay uklawmanta kaq qillayta kambyaqkunapa misanta, chaynulla palumata rantikuqkunapa misanmatapis limpu tikrar itakuran.
16 Chaymi payqa mana munaranchu mayqanpis imankunata charikur ima Dyusta aduranannllapa wasiman yaykur pasananllapataqa.
17 Chaymi ashwan kaynu nir yaĉhachiq qallariran:
“Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin: ‘Wasiyqami tukuy nasyunmanta runakuna nuqaman mañakunanllapalapaq wasi shutinqa’ nir. Piru qamkunaqami suwakuqkunapa maĉhayninpaqna tikrashaykillapa” nir.

---

* **11:14** Chay igus qiruqami intrachimanchik chay Israelmanta runakunapaq. Chaqa paykunaqami Dyusta kasuq tukur kusala raprayjun yupay karanllapa. Piru ukman mana allinkunata rurar imaqa, chay yura igus qiru mana puquyniyjunchu yupay karanllapa. Chaymi yanqa raprayjun yupayla paykunapis karan.

18 Chaynu nitin uyaparmi chay kurakunapa mantaqninkuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna imaqa, yarpuranllapa imanullapis Jesusta wanuchinanllapapaq. Piru mana puytiranllapachu runakunata manchashanllaparayku. Chaqa tukuyla runakunari yaĉhachikutinqa kusa dispantakashalla uyakuyaqllapa.
19 Chaymanta tutapayatinnaqami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan chay Jerusalenmanta lluqshir riranllapana.

Mana puquq igus qirumi chakiran
(Mt 21.19-22)

20 Allaqmanta qashan riyarmi, chay igus qirupa yatanlata pasayar, rikaranllapa limpu ĉhupanmanta-pacha chakishatana.
21 Chaymi Pedruqa, Jesús chay igus qiruta willashanpaq yarpur kaynu niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, rikay chay igus qiruta amana maydiyapis puqunanpaq nishaykiqami chakishana nir.
22 Chaynu nitinmi Jesusqa paykunata niran:
—Allita Dyuspi kriyiyllapa.
23 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis Tayta Dyuspi tukuy shunqunwan kusalata kunfyakar ama ukmanta yarpurchu, kay qaqata 'Kaymanta ashur rir mar yakuman yaykuy' nitinllapaqa, chaynu pasayanqa nir.
24 Chayraykumi nishaykillapa: Qamkuna Tayta Dyusman mañakurqa kusalata kunfyakar, chay imataĉhi mañakuyashaytaqa qumayanqa nir mañakuyllapa.
25 Piru Dyusman mañakurqa, pirdunayllapa mana allinkunata rurashuqkunata. Chaynuqami syilumanta Taytaykillapa Dyusqa uchaykillapamantaqa pirdunashunqallapa. [
26 Piru qamkuna ukkunata mana pirdunatkillapaqa, syilumanta Taytaykillapa Dyuspis uchakushaykillapamantaqa mana pirdunashunqallapachu.]

Jesustami tapuranllapa pipa pudirninwanshi nir
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

27 Chaymantaqami Jerusalén pwibluman ĉhar, Jesusqa Dyusta aduranllapa wasi ruripi puriyatin, chay kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, Israel pwiblupa ruku mantaqninkuna ima payman qimikaranllapa.
28 Chaymi kaynu nir tapuranllapa:
—¿Mayqan mantashutintaq tukuy chaykunata rurankiqa? nir.
29-30 Chaymi, Jesusqa niran:
—¡Ma nuqapis tapushutiyllapa willamayllapa! ¿Mayqantaq Shutichikuq Juantaqa kaĉhamuran shutichikunanpaqqa? ¿Dyus, manaqachu runakunala? Qamkuna chay tapushushayta willamatkillapami, nuqapis willashaykillapa mayqan mantamatinmi kayta rurani nirmapis.
31 Chaynu nitinmi, paynin paynin willanakur kaynu ninakuyaqllapa: " 'Dyusmi kaĉhamuran' niytaqa manami puytinchikllapachu. Chaqa, chaynu nishallapaqa '¿Imapaqtaq mana kriyiraykillapa?' nimashunllapa.
32 Nataq 'Runakunalami kaĉhamuran' nishallapaqa, ¿imataq pasanqa?"
Piru manami chaynu niytaqa puytiranllapachu, runakunata manchashanllaparayku. Chaqa tukuylari kriyiqllapa Juanqashi Dyuspa chiqap rimaqnin karan nir.
33 Chaymi, Jesustaqa niranllapa:
—Manami yaĉhanillapachu nir.
Jesuspis paykunataqa niran:
—Chayqa nuqapis manami willashaykillapachu, mayqan mantamatinmi tukuy kaykunata rurani nirmapis.

12

Jesusmi kumparasyunta ruraran mana allin trabajaqkunawan
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

1 Chaymantami Jesusqa kumparasyunkunawan yaĉhachikuq qallariran, kaynu nir:
"Uk runami ĉhakranpi ubata tarpur, ridurninta limpu patyuta ruraran. Chaynullami
ruraranpis uk quĉhata chaypi binuta lluqshichinanpaq. Chaynulla uk shuytulla kusala
atun wasita yupay ruraran, chaypa ananman iqar chay ĉhakranta chapananpaq. Chay-
mantaqa ayka runakunata chay ĉhakranta arrintar riran largu mayta.
2 Chaymanta kusicha tyimpu ĉhamutinqa, chay ĉhakrapa amunqa kaĉhamuran uk sir-
bikuqninta, chay kusichakushanmanta paypaq kaq partintaqa qunanllapapaq.
3 Piru chay ĉhakrapi kaqkunaqami chay sirbikuqtaqa aypar kusalata maqar ima, mana
imatapis qurchu qatiĉharanllapa.
4 Chaymantami chay ĉhakrapa amunqa qashan uk sirbikuqninta kaĉhamuran. Piru
chayta-shuypaqami kusalata jurapar, [rumillawan sitar] umanmatapis lisyaranllapa.
5 Chaymantami qashan kaĉhamuran ukta. Nataq chayta-shuypaqami aypar wanuchi-
ranllapa. Chaymantami ukkunata kaĉhatin, wakintaqa kusalata maqar qischaranllapa.
Nataq wakinta-shuypaqa wanuchiranllapa.
6 "Piru tukukananta-shuypaqami kusala munashan wamrantana kaĉhamuran. Chaqa
payqami kaynu yarpuran: 'Wamrayta-shuypaqami kusalata rispitar kasunqallapa' nir.
7 Chayna wamranta kaĉhatin, chay ĉhakrapi kaqkuna rikarqa, ninakuranllapa: 'Wakmi
kay pachataqa irinsyanpaq aypayanqa. ¡Ashwan wanuchishunllapa nuqanchikkunana
kay pachapa amunkunaqa kanallapapaq!' nir.
8 Chaynu ninakurmi aypar wanuchir, ĉhakramantaqa urqurna itakuranllapa".
9 Chaynu nirqa kaynu nir tapukuran paykunataqa:
"¿Chay ĉhakrapa amun shamurqa, chay ĉhakrapi kaqkunawanqa imatataq rurayanqa
nir yarpunkillapa qamkunaqa? Chay ĉhakrapi kaqkunataqa rir limpu wanuchir ukku-
natana quyanqa chay pachantaqa.
10 ¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, Dyus nitin iskribikashantaqa? Chaqa ninmi:
'Chay llutakuqkuna kay rumiqa mana sirbinchu nir itakushanllapami,
ashwan kusala shumaq rumipaq tikrakasha.
11 Piru tukuy chaynu kananpaqqa Dyusmi chaynuqa ruraran.
Chaymi ashwan paylata alabashunllapa' nir".
12 Chaynu nir Jesús kumparasyunta parlakutin chaypi kaq runakuna uyaparqa, kwin-
tata qukaranllapa paykunapaq rimayan nir. * Chaymi Jesusta aypar prisunaranllapa.
Piru mana puytiranllapachu runakunata manchashanllaparayku. Chaymi ashwan
dijatinllapana riran.

Jesusta tapuranllapa impwistupaq
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

13 Chaymantami chay fariseo runakunaqa wakinninta chaynulla Herodespa wakin-
ninta ima kaĉharanllapa rir, Jesusta tapur mana allinta rimachir, chaylapaqna
uchachananllapapaq.
14 Chaymi paykunaqa Jesusman rir kaynu nir tapuranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhanillapami qamqa Dyus munashannulla chiqapta ri-
mar yaĉhachikunkimapis. Chaynullami runakuna ima nitinpis qamqa mana kwin-
tacharchu yaĉhachikunki. Chaqa qamqami mana runakunawan allinpi kanaykipaqchu

* **12:12** Chay kumparasyunpi kaynuta yaĉhachimanchik: Ĉhakrapa amunqami yaĉhachimanchik Taytanchik Dyuspaq. Chay ĉhakrapa amunpa wamran, chay itakusha rumiwan, yaĉhachimanchik Jesucristupaq. Chay wanuchikuqkuna llutakuqkunawanqami yaĉhachimanchik chay kurakunapa mantaqninkunapaq. Ĉhakrapa amunpa sirbiqninkuna-shuypaqa, yaĉhachimanchik Dyuspa rimaqninkunapaq.

yaĉhachikunkimapis. Piru, ¿allinchu kanqa impwistuta chay Roma pwiblupi mantakuq Cesarta, pagranayllapapaq, manaqachu mana? Ima nimankillapataq, ¿pagrashaqllapachu manaqachu mana? nir.

15 Piru Jesusqami kaykunaqa Dyusta yanqa kasuq tukuq, kuchi runakunala nir yaĉhayashanrayku, kaynu niran:

—¿Imapaqtaq mana allinta rimachir uchachamanayankillapaqa? Ma, apamuyllapa uk qillayta rikanaypaq nir.

16 Chaymi apamuranllapa uk qillayta. Chayna Jesusqa paykunata tapuran:

—¿Mayqanpa ritratuntaq kay qillaypiqa? ¿Mayqanpa shutintaq iskribikasha? nir.

Paykunaqa niranllapa:

—Gubyirnu Cesarpa nir.

17 Chaymi Jesusqa niran:

—Chaynu katinqa, gubyirnu Cesarpa kaqnintaqa payta quyllapa. Nataq Dyuspa kaqninta-shuypaqa Dyusta quyllapa nir.

Chaynu nitinmi kusa dispantakashalla kidaranllapa.

Jesusta tapuranllapa wanuqkunapaq (Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

18 Chaymantami wakin saduceo runakuna riranllapa Jesusta rikaq. Chaqa chay runakunaqami ninllapa: “Manashi wanuqkunaqa qashanqa kawsamunllapachu” nir. Chayraykumi Jesustaqa kaynu tapuranllapa:

19 —Yaĉhachikuq Taytituy, Moisesmi kaynu nir iskribiran: ‘Mayqan warmiyjun kayar, manaraq wamrayjun kar wanutinqa, chay wanushapa ukninnashi kasarayanqa chay byuda warmiwanqa. Chayna chay wanusha ukninpaqqa wamrayjun kananpaq’ ✡ nir.

20 Chaynu katinmi tapushaykillapa, uk kutimi syiti irmanukuna karanllapa. Kulakanllapami, warmikur manaraq wamrayjunchu kayar wanuran.

21 Chaymantami chay ishkay kaq ukninna kasararan byudawanqa. Piru paypismi manaraq wamrayjunchu kayar wanuran. Chaynullami chay ishkay kaqwan, kimsa kaqwan pasaran,

22 chay syiti kaq ukninllapa kasarar wanunankaman. Piru mayqanninllapapis manami wamrayjunchu karan. Chaymantaqami chay warmipis wanuranna.

23 Chayna chay wanushakuna maydiya kawsamutinqa, ¿mayqanninpa warmintaq kanqa chay warmiqa? Chaqa tukuynin-ari kasarasha karan chay warmillawan.

24 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:

—Qamkunaqami limpu pantasha puriyankillapa, Dyus nitin iskribikashanpaq, chaynulla paypa pudirninpaq mana intrakashaykillaparayku.

25 Chaqa maydiya chay wanushakuna kawsamurqami, manana kasaranqallapanachu, chaynulla manana kasarachikunqallapalamapischu. Chaymi ashwan imanutaq Dyuspa angelninkunamaqa mana kasaranllapachu chaynuna kawsanqallapa.

26 Nataq chay wanushakuna kawsamuqpaq-shuypaqa, ¿manachu qamkunaqa liyishaykillapa Dyus nitin Moisés iskribishantaqa? Chaqa chay sarsapi nina kusalata ratakuq rurimanta Dyusqa kaynu niq: ‘Nuqaqami Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa Dyusnin kani’ nir.

27 Chayraykumi Tayta Dyusqa mana wanushakunapa Dyusninchu; ashwanmi tukuy kawsaqkunapa Dyusninla. Chaymi nishaykillapa: Qamkunaqami limpu limpu pantasha puriyankillapa nir.

Dyuspa mas allin mantakushan (Mt 22.34-40)

✡ **12:19** Dt 25.5

28 Chaymantami Moisés mantakushanta uk yaĉhar yaĉhachikuq uyaparan Jesús, saduceo runakunata karanta willar uyarachiqta. Chaymi Jesusqa ima ninqashi nir, kaynu tapuran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿tukuy mantakuykunamantaqa mayqannintaq kusa mas allinqa? nir.
29 Jesusqa niran:
—¡UYAKUYLLAPA ISRAEL RUNAKUNA! AMITUNCHIK TAYTA DYUSQAMI, PAYLA DYUSQA. Chaymi chay puntapi kaq kusala mas allin mantakuyqami nin:
30 'Taytayki Dyusta munay tukuy shunquykiwan, bidaykiwan, yarpuynikiwan, jwirsaykiwan' nir.
31 Nataq chay ishkay kaq mantakuy-shuypaqami nin: 'Llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla' nir. Chaymi nishaykillapa: Tukuy wakin mantakuykunamantaqami kay ishkaykuna, kusala mas allinqa nir.
32 Chaynu Jesús nitinmi, chay yaĉhar yaĉhachikuq runaqa, niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, tukuytami karanta nimashayki. Chaqa Dyusninchikqami payla. Manami uk masqa kanchu paymantaqa.
33 Chaymi ashwan Dyusninchikta tukuy shunqunchikwan, yarpuyninchikwan, jwirsanchikwan munar chaynulla runa masinchikkunatapis imanuĉhi nuqanchikpa kwirpunchikta munanchik chaynulla munashanchikmi kusala mas allin, animalkunata chay altarman apar ufrindapaq nir rupachinallapamantaqa nir.
34 Chaynu chay runa kusala allinta rimashanraykumi Jesusqa kaynu niran:
—Pitilanami faltashuyan Dyus nishankunata allita intrakar paywanna kawsanaykipaqqa nir.
Chaymanta-pachami mana mayqanpis tapunanpaqqa yarpuranlamapischu.

Dyus Akrashan Cristuqa ¿maymantataq shamun?
(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

35 Chaymantami Jesusqa Dyusta aduranlanllapa wasipi yaĉhachikuyar kaynu nir tapukuran:
"¿Imapaqtaq Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuq runakunaqa ninllapa 'Dyuspa Akrashan Cristunqami Davidpa ayllunmanta' nirqa?
36 Chaqa, Davidqami paylla Dyuspa Santu Ispiritun yanapatin, kaynu nisha karan:
'Tayta Dyusmi, Amituytaqa kaynu niran:
Tay allilaw qichqaypi,
maydiya chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuranaykaman' nir.
37 Piru willamayllapa: Davidpa ayllunmanta Dyuspa Akrashan Cristun katinqa, ¿imapaqtaq Davidqa 'Amituy' niran?"
Chaynu nir Jesús yaĉhachikutinmi, chay achka runakunaqa kusa aligrila uyakuqllapa.

Jesusmi yaĉhar yaĉhachikuqkunapaq rimaran
(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

38 Jesusqami yaĉhachikuqnuqa kaynu niran:
"Allita kwintata qukarmi, kuytakankillapa Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunamanta. Chaqa paykunaqami munanllapa atun raĉhpanllapata yakakuyta, chaynulla plasakunapimapis kusala shumaqta saludananllapata ima.
39 Chaymi chay tantakananllapa wasikunapi manaqa mikunanpaq apatinllapamapis, kusa runapaq riqsir chay kusala shumaq samanakunapi samachinanllapata munan.
40 Chaynullami chay wakcha warmikunata kitanllapa wasinkunata ima. Piru allin runa ninanllapapaqqami kusala unayta Dyusman mañakuq yupay tukunllapa. Chaymi kusala manchaypaqtana kastigakanqallapa".

Byudapa ufrinditan
(Lc 21.1-4)

41 Uk diyapimi Jesusqa Dyusta aduranan llapa wasipi kar, chay ufrindata tantanan-
llapa kajunkunapa naypanpi taran. Chaymi payqa rikakutin, achka runakuna ufrin-
dankunata itaqllapa chay kajunkunamanqa. Chaynullami achka kusa qillayniyjun
runakunapis qillayninllapata itaqllapa chaymanqa.
42 Chaymantami uk mana imayjun byuda ĉhamur, mana kusa achka ĉhaniyjun ishkay
qillaysituta chay kajunkunamanqa itaran.
43 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata qayamur kaynu niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Kay mana imayjun byudaqami tukuy runakuna qillayn-
inta ĉhurayashanmantaqa mas achkata itasha kajunkunamanqa.
44 Chaqa ukkunaqami qillaynin subrashanlata itanllapa. Piru kay mana
imayjun byuda-shuypaqami, chaylawanna kawsananpaq kasha karmapis limpula
ĉhurashamapis, nir.

13

Jesusmi Dyusta aduranan llapa wasita ratachinqallapa niran
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

1 Chaymanta Dyusta aduranan llapa wasimanta lluqshitinllapaqa Jesuspa uk
yaĉhakuqninqa kaynu niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, rikay Dyusta aduranan llapa wasitaqami kusa shumaq ru-
mikunawan ima kusala atunta rurashallapa nir.
2 Chaymi Jesusqa niran:
—Kanan kayta rikayankillapa chaytaqami limpu ratachinqallapa. Mananami uk
rumilamapis anapura llutakashaqa kidanqanachu nir.

Jwisyu diya shipchamuyatinqami kaynu pasanqa
(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

3 Chaymantami paykunaqa Olivos sirkaman riranllapa. Chayqami karan Dyusta
aduranan llapa wasipa naypanlawpi. Chaymi chaypi Jesusqa tatin, Pedro, Santiago,
Juan, Andrés imaqa paylata kaynu nir tapuranllapa:
4 —Willamayllapa: ¿Maydiyataq chaynuqa pasayanqa? Chaynulla ¿ima siñalta rikartaq
yaĉhayashaqllapa, tukuy chaykuna pasananpaq diyaqa shipchana? nirqa.
5 Chaymi, Jesusqa niran:
—Allitami kuytakankillapa, ama mayqanpis ingañar pantachishunanllapapaq.
6 Chaqa kusala achkami nuqa yupay tukur shamunqallapa. Chaymi, 'Dyuspa
Akrashan Cristunmi kani' nir, kusala achka runakunata ingañanqallapa.
7 "Qamkunaqami chay tyimpukunaqa uyapankillapa wakpi kaypi guerrata rurayan-
llapa nir. Piru chaynu katinmapis amami manchakunkillapachu. Chaqa chaynumiri
pasanqa. Piru chaynu pasatinmapis manaraqmi pacha tukukanan tyimpuraqchu
kanqa.
8 Chaqa uk nasyunmanta kaqkunami maqanakunqallapa uklaw nasyunmanta
kaqkunawan. Chaynulla uk gubyirnupa kaqninkunapis maqanakunqallapa uklaw
gubyirnupa kaqninkunawan. Kusala achka lugarkunapimi pachamapis kusalata
kuyunqa, [runakunapis kusala ukmanta tukunqa]. Chaynulla kusala mallaq tyimpu,
imami kanqa. Piru chaynu pasatinqami yarpunkillapa, chayraqmi qischakay tyimpuqa
qallariyan nir.
9 "Qamkunallami kusalata kuytakankillapa. Chaqa chay tyimpukunapiqami
qukushunqallapa karguyjunkunaman. Chaymi kusalata qischashunqallapa chay
tantakananllapa wasikunapiqa. Chaynullami apashunqallapapis gubirnadurkunapa,

gubyirnukunapa naypanman ima nuqapi kriyishaykillaparayku. Chaymi qamkunaqa paykunapa naypanpimapis nuqallapaq rimankillapa.

10 Chaqa tukuy intirupi Dyuspa shumaq rimayninta washakananllapapaq yaĉhachikur tukchishana katinllapami, kay pacha tukukananpaq tyimpuqa ĉhamunqa.

11 Piru chaynu karguyjunkunaman apashutinllapaqa, amami yarpupakunkillapachu imatana rimashaq nirqa. Chaymi ashwan Dyus imata rimanaykipaq yanapashushannulla rimankillapa. Chaqa chaypiqami mana qamkunallachu rimayankillapa kanqa. Ashwanmi Dyuspa Santu Ispiritun rimachishunqallapa.

12 "Chaynullami nishaykillapapis: Mayqanpismi ukninta qukuyanqa wanuchinanllapapaq. Nataq taytanllapa-shuypaqa wamrankunata qukuyanqa wanuchinanllapapaq. Chaynulla wamrakuna-shuypaqa taytanpa kuntran tikrakar wanuchinqallapa.

13 Chaymi tukuyla kay pachapiqa nuqapi kriyishaykillaparayku ĉhiqnishunqallapa. Piru chaynu qischakar imamapis maydiya shamunaykaman shachinakuqkunalami washakanqallapa.

14 "Chaqa Dyuspa rimaqnin Danielmaqa kaynu nir iskribiran: 'Uk kusala mana allinta rurachikuqmi rir yaykunqa, Dyusta adurananllapa wasiman' nir. Chaymi qamkuna chaynu pasaqta rikarqa, Daniel iskribishanmi kumplikayan nir yarpunkillapa. Chayraykumi mayqanpis Judea lugarpi kaqkunaqa sirkakunaman alsakanqallapa.

15 Nataq mayqanpis uk wasipa ananpi karmapis amami ishkimunqachu, imanta lluqshichinanpaq nirqa.

16 Chaynulla, mayqan ĉhakranpi karqa amami wasinman rinqachu raĉhpanta apananpaq nirqa.

17 ¡Akaw chay diyakunapi warmikuna ruriyjun, manaqa ñuñuq wamrayjun kaqkunaqa imananqallaparaq!

18 Chaymi ashwan qamkunaqa Taytay Dyusman alliplata mañakuyllapa, chay alsakanaykipaq tyimpuqa ama chay qasay tyimpuchu kananpaq nir.

19 Chaqa, chay diyaqami kusala saqra manchaypaq qischakay kanqa. Chaynu qischakayqami tukuy ima rurakashanmanta-pacha mana kashachu. Chaynulla mananami kanqanapischu chaynu qischakayqa maydiyapis.

20 Piru Taytay Dyus chay qischakaykuna achka tyimputa kanqa nitinqami, mana mayqanlapis washakanmanchu. Ashwanmi Taytay Dyusqa chay akrashan kaq wamrankunapaq llakir washananrayku, mana kusala achka tyimputachu kanqa nisha.

21 "Piru imanupi mayqan kaynu nishunmanllapa: 'Rikayllapa kaypimi Dyuspa Akrashan Cristunqa', manaqa 'Rikayllapa chaypi' nishutinllapaqa, amami kriyinkillapachu.

22 Chaqa Dyuspa Akrashan Cristun yupay tukuqkuna, chaynulla Dyuspa unay rimaqninkuna yupay tukuqkunami rikarimunqallapa. Chaymi paykunaqa mana ruraypaq imakunata, milagrukunata ima, kusalata ruranqallapa. Chaynumi ashwan kusala achka runakunata ingañanqallapa. Chaynullami chay kriyiqkunamatapis imanullapis ingañayta kamanqallapa.

23 ¡Piru qamkunaqami allita kuytakankillapa! Ama ingañakanaykillapapaqqami willashunillapana.

Dyusmanta Shamuq Runaqami tikrakamunqa (Mt 24.29-35, 42-44; Lc 21.25-36)

24 "Piru limpu chay qischakay tyimpukuna pasatinnaqami, rupayqa limpu tutaparaq intiru kidanqa. Killapismi mana achkirachikunqanachu.

25 Chaynulla qullarkunapismi limpu syilumantaqa ratamutin ima, tukuy syilupi kaqkunamapis kusalata kuyunqallapa.

26 Chaymantami Dyusmanta Shamuq Runataqa rikanqallapa kusa llipyalla pudirninwan puktaypa rurinta shamuqtana.
27 Chaynu shamurmi payqa angelninkunata kaĉhanqa tukuyla pachamanta, * syilumanta, paypa akrashan kaqkunata tantamunanllapapaq.
28 "Allita uyakur intrakayllapa kay igus qirupaq willar intrachishutiyllapa. Chaqa qamkunaqa igus qiru mushuqmanta qawamuqta rikarqa kwintata qukankillapa, tamya tyimpuqa shipchana nir.
29 Chaynullami chay nishushayllapanulla pasaqta rikarqa yarpunkillapana Dyusmanta Shamuq Runaqami shamunanlapina nir.
30 Chaymi chiqapta nishaykillapa: Chay tyimpupi kaq runakunaqa manaraq wanuyatinraqmi tukuyla kay nishushayllapaqa pasanqa nir.
31 Chaqa syilu chaynulla kay pachamapismi tukukanqa. Piru nuqa nishaykunashuypaqami mana maydiyalapis tukukanqachu.
32 "Piru Dyusmanta Shamuq Runa shamunanpaq diyapaq, uraspaq-shuypaqami, mana mayqanlapis yaĉhanchu. Chaynulla syilumanta angelkuna, Dyusmanta Shamuq Runamapis manami yaĉhanchu. Nataq Taytaylami yaĉhan.
33 Chayraykumi qamkunaqa imuraspis rikĉhakur [Dyusman mañakur] alli kamakashalana kankillapa. Chaqa manamiri yaĉhankillapachu ima diyami shamuyanqa nirmapis.
34 "Tukuy kayqami imanutaq uk runamaqa largu mayta rinanpaq karqa, sirbiqninkunata wasinta kuytananpaq dijaran chay yupay. Chaymi ukninta ukninta imata rurananpaq nir mantar, uktaqa kaĉharan punkupi kuytakunanpaq ima.
35 Chaynumi qamkunapis imuraspis rikĉhakur allita kamakashalana kankillapa. Chaqa chay wasipa amun ima amsaqpi, ĉhaypi tuta, gallu kantaypi manaqa allaqmanta ĉhamuyan nirmapis mana yaĉhayankillapachu.
36 Kuytawkish, imanupi shamurqa punuqmatana tarishutinllapa.
37 Tukuy kay nishushayllapallatami wakinkunatapis willani, rikĉhakur kamakashalana kananllapapaq".

14

Jesustami wanuchiyta yarpuranllapa (Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

1 Ishkay diyalanami chay Pascua fyistapi * tantata mana libadurawanchu mikuqllapa chayqa faltayaran. Chaymi chay kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna imaqa yarpuranllapa imanullapis llullakuypi ima Jesustaqa aypar wanuchinanllapapaq.
2 Piru wakinkunaqami niranllapa:
"Amami chay fyista diyakunapiqa chaynu rurashunllapachu. Chaqa runakunami piñakur kuntranchikllapa alsakamunmanllapa" nir.

Jesuspa umanman mutkiypaqla yakituta iĉharan (Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

3 Chaymantami Jesusqa Betania pwibluman ĉharqa, riran Simonpa wasinman. Kay Simonmi unayqa chay ismuyaq qishaywan karan. Piru chaynu misapi tayatinmi uk warmi payman qimikaran uk alabastru butillitapi kusa ĉhaniyjun mishkila mutkiypaq yakituta charikur. Chaymi ashwan chay warmiqa chay butillitata pakir Jesuspa umanman chay mishki yakitutaqa iĉharan.

---

* **13:27** Tukuyla pachamanta nirqami intrachimanchik Nortilawta, Surlawta, Estilawta, Oestilawta ima nir. * **14:1** Dyusninchikmi unayqa Egipto lugarmanta Israel runakunapa agwilunkunata urqusha karan. Chay lluqshishanllapata ama qunqananpaqmi añu añu uk fyistata ruraqllapa. Chay fyistaqami shutiq Pascua.

4 Piru chaypi wakin kaqkuna chayta rikarmi piñakur, ukninllapa ukninllapa kaynu
ninakuranllapa:
“¿Imapaqtaq wak kusa ĉhaniyjunta yanqallaqa iĉhan?
5 Ashwanmi waknu yanqalla iĉhananmantaqa qumashallapa trisyintus dinaryu † qil-
laymanmatapis mas rantikur, chay mana imayjun kaqkunata yanapanallapata” nir.
Chaynu ninakurmi, chay warmitaqa kusalata qillakachiyaranllapa.
6 Chaynu nitinllapa uyaparmi Jesusqa kaynu niran:
“Ama qillakachirchu dijayllapa. Payqami kusala allinta rurasha nuqawanqa.
7 Chaqa chay mana imayjun kaqkunawanqami maydiyapis pulla kankillapa, mu-
nashaykillapa ura yanapanaykillapapaqqa. Piru nuqa-shuypaqami manana pullaykil-
lapanachu kashaq.
8 Kay warmisitaqami puytishanta rurasha nuqapa anayman mishki mutkiypaqla
yakituta iĉharqa. Chaymi ashwan kamakachimashana, kusa shumaqta pampakanay-
paq.
9 Chiqaptami nishaykillapa: Tukuy maylawpipis imanu kriyir washakananllapapaq
nir yaĉhachikurqami, kay warmisita rurashantaqa yarpur rimanqallapa. Chaymi mana
qunqanqallapachu”.

Judasmi Jesusta qillayrayku arnikuran
(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

10 Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunamanta ukqa shutiq, Judas Iscariote. Chay paymi,
kurakunapa mantaqninkunaman riran willaq, Jesustaqa qushaykillapa nir.
11 Chaynu nitin uyaparmi chay kurakunapa mantaqninkunaqa kusalata aligriyar,
Judasta qillayta qunanpaq arniranllapa. Chaymi Judasqa yarpuran, maylapina,
imurasna Jesustaqa qukushaq nir.

Pascua mikunata kamakachiranllapa
(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

12 Chay Pascua fyistapa punta diyanpi tantata mana libadurayjuntachu mikuql-
lapa chaynulla chay uyshitata ufrindapaq nir wanuchiqllapa chay diyami Jesuspa
yaĉhakuqninkunaqa payman qimikar kaynu nir tapuranllapa:
—Pascua mikunataqa, ¿maypitaq kamakachinayllapata munayanki? nir.
13 Chaymi Jesusqa ishkay yaĉhakuqninkunata kaynu nir kaĉharan:
—Riyllapa Jerusalén pwibluman. Chaypimi uk runa kantarunpi yakunta apaqta
tarinkillapa. Chaymi paypa ikinta rinkillapa.
14 Chaynu rir, wasinman yaykutinqa ninkillapa: ‘Yaĉhachimaqniyllapami nin: ¿Maylaw
kwartuykipitaq yaĉhakuqniykunawan Pascua mikunata mikushaq? niyan’ nir.
15 Chaynu nitkillapami payqa rikachishunqallapa wasinpa unaqninpi uk atun
kwartu kusala kamakashatana. Chaymi chaypi kamkachinkillapa mikunallapapaqqa.
16 Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunaqa pwibluman rir Jesús nishannulla tariranllapa.
Chaymi chaypina kamakachiranllapa Pascua mikunataqa.
17 Chaymanta tutapatinnaqa, Jesusqa chay dusi yaĉhakuqninkunawan ĉharanna chay
wasimanqa.
18 Chaymanta misapi tasha mikuyarnaqa, Jesusqa niran paykunataqa:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunamanta uknikillapa pullay mikuqmi kun-
traykunaman qukumayanqa nir.
19 Chaynu nitinmi, paykunaqa kusalata llakiranllapa. Chaymi uknin uknin kaynu nir
tapuq ĉhurakaranllapa:
—¿Nuqachu kashaq? nir.
20 Chaymi Jesusqa paykunataqa niran:

† **14:5** Trisyintus dinaryuta uk trabajaq gananpaqqami trisyintus diyata trabajayta ministiq.

—Qamkunamanta uknikillapa nuqawan chay platullapi tantata nuyuchir mikuqmi, nir.
21 Chaynuqami Dyus nitin iskribikashannulla, Dyusmanta Shamuq Runawanqa pasanqa. ¡Piru imananqaraq, chay kuntrankunaman qukuqqa! Kusala allinĉhi kananta chay runaqa ama nasinanpaqchu.
22 Mikuyatinllapanaqa, Jesusqa tantata aypar Taytanta payji nir, pakir quran yaĉhakuqninkunata kaynu nir:
"Kaypi. Kayqami nuqapa kwirpuy" nir.
23 Chaymanta kupata aypar Taytanta payji nir, yaĉhakuqninkunata qutin, tukuynin upyaranllapa.
24 Jesusqami niran:
"Kayqami yawarniy. Kay yawarniyta iĉhashaywanmi Taytay Dyuswan uk tratuta rurani, kusa achka runakunata llakipashayrayku.
25 Chiqaptami nishaykillapa: Mananami qashanqa upyashaqnachu kay ubapa yakuntaqa, maydiya Dyus mantakuyashanpi mushuq ubapa yakunta upyanaykaman" nir.

Pedrumi Jesusta arniran mana dijananpaqchu
(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

26 Chaymantami salmukunata takir Dyusta alabarnaqa, riranllapana Olivos sirkaman.
27 Chaypimi Jesusqa paykunata niran:
—Tukuy qamkunami [kanan tutalla] manchakushaykillaparayku nuqalatana dijamankillapa. Chaqa, Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
'Chay michikuqta wanuchitiymi,
uyshakunaqa wakta kayta limpu shikwakanqallapa' nir.
28 Piru nuqa kawsamurqami, qamkunamantaqa naypaqta rishaq Galilea pwiblumanqa.
29 Chaynu nitinmi, Pedruqa niran:
—Tukuy wakinkuna manchakur dijashutinllapapismi, nuqaqa mana dijashaykichu nir.
30 Chaymi Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishayki: Kanan tutallami gallu ishkay kutipaqna kantananpaq katin qamqa kimsa kuti ninki: 'Manami paytaqa riqsinichu' nir.
31 Piru Pedruqa qashan niran:
—Qamwan pullata wanuchimanallapapaq katinmapismi, pullayki shachinakushaq nir.
Chaynullatami wakinkunapis niyaranllapa.

Jesusmi Getsemaní wirtapi mañakuran
(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

32 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan riranllapa uk lugar Getsemaní shutiqman. Chaypimi yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
—Riyanimi Taytayman mañakuq. Qamkunaqami kaylapi taskinkillapa nir.
33 Chaynu nirmi, Pedruta, Santiaguta, Juanta ima apar riran pullanqa. Chaymantami kusata llakir kwashala tikrakaran Jesusqa.
34 Chaynu kayarmi kaynu niran paykunataqa:
—Kusalataraq llakir wanuq yupayna yarpuni. Qamkunaqa kaylapi kidar rikĉhakushala kayllapa nir.
35 Chaynu nirqa, chay kayashanmanta ashlila wakaq riran. Chaypimi qunqurikur pachakaman pukĉhirar Taytanman mañakuran puytiypaq katinmaqa chay kusala saqra qischakayqa mana ĉhamunmanchu nir.

36 Chaymi kaynu nir mañakuran:
“*Abba*, ‡ Taytay, qampaqqami tukuy imapis ruraypaq. Chaymi puytiypaq katinqa
yanapamay-ari kay kusa ayaq yaku yupay qischakaymantaqa. Piru manami nuqa
munashaynuchu kanqa. Ashwanmi qam munashayki rurakanqa” nir.
37 Chaymanta paykuna kayashanman tikrakamurqa, punuqta tariran. Chaymi Pe-
drutaqa niran:
—Simón, ¿ima punuyankinachu? ¿Manachu puytishayki uk uralamatapis rikĉhakur
nuqawan kaytaqa?
38 Rikĉhakur mañakuyllapa, ama uchapi ratanaykillapapaq. Qamkunaqami allinku-
nalata rurayta yarpunkillapa. Piru kwirpuykillapa litala kashanraykumi mana shachi-
nakuyta puytinkillapachu.
39 Chaynu nirmi qashan riran mañakuq puntata ima nirtaq mañakusha karan
chaynulla.
40 Chaymanta tikrakamurqa, qashalan chay yaĉhakuqninkunataqa punuqta tariran.
Chaqa nawinllapamapis kusalata qipchirayaran punuypaq. Chaymi paykunaqa mana
imata nishaq nirpis yaĉharanllapachu.
41 Chaymanta kimsa kutipaqna shamur punuqta tarirqa niran:
—¿Qamkunaqachu punur samayankillaparaq? ¡Rikĉhakur shariyllapana! Chaqa Dyus-
manta Shamuq Runata uchakuqkunaman qukunanllapapaq uraqami ĉhamushana.
42 Shariyllapa, rishunllapana, shipchamunnami nuqata qukumaqqa nir.

Jesustami prisuranllapana
(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

43 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay dusi yaĉhakuqninkunamanta uknin Judasqa,
achka runakunawan ĉharanllapa ispadakunawan, qirukunawan ima. Paykunaqami ri-
ranllapa kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna,
Israel runakunapa ruku mantakuqninkuna kaĉhasha katin.
44 Judasqami, Jesuspa kuntraqninkunataqa, kaynu nisha karan: “Nuqa saludar
muchayani chaytami aypar alli prisunkillapa” nir.
45 Chaymi Jesusman, Judas qimikarqa,
—¡Yaĉhachikuq Taytituy!— nir mucharan.
46 Chaymi Jesustaqa aypar prisuranllapana.
47 Piru chaypi kaqkunamanta ukmi ispadanta lluqshichimur, kurakunapa mantaqn-
inta sirbiq runapa rinrinta *¡saq!* pitiran.
48 Nataq Jesusqami chay runakunataqa kaynu nir tapuran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa shamushaykillapa qirukunawan ispadakunawan ima, uk
suwakuqta yupay aypar apamaqllapaqa?
49 Nuqaqami imuraspis qamkunawan pulla kar Dyusta aduranannllapa wasipi
yaĉhachikuray. Piru manamiri chaypiqa aypar apamaraykillapa imachu. Kayqami
chaynuqa pasayan Dyus nitin iskribikashannulla kumplikananpaq.
50 Chaynu Jesús nitinqami, tukuy yaĉhakuqninkunaqa dijarna alsakaranllapa.
51 Nataq uk musu runami Jesuspa ikintaqa riyaran, uk yuraq raĉhpalawan qatakusha.
Chaymi chay runakunaqa ayparan apananpaq.
52 Piru payqami chay qatakushan raĉhpanmatapis dijar, lirila alsakar riran.

Jesustami karguyjunkunaman aparanllapa
(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

53 Chaymantami Jesustaqa, kurakunapa mantaqninmanna aparanllapa. Chaymanmi
tantakaranllapa kurakunapa mantaqninkuna, ruku mantakuqkuna, Moisés man-
takushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, ima.

‡ **14:36** Abba nirqami rimayninchikpiqa munan niyta Papasituy nir.

54 Nataq Pedruqami largukaqllamanta chapar ikinllapata riyaran, chay kurakunapa
mantaqninpa wasin ruripi pampankaman. Chaymantami chay yaykushanlapi kidaran
Dyusta aduranllapa wasita kuytaqkunawan pulla, ninapi quñukuqnu.
55 Piru kurakunapa mantaqninkuna, tukuy chay kusa mas karguyjunkunaqami
Jesuspaqqa kusalata yaĉhayta munaranllapa imalata mana allinta rurasha katinqa,
chayraykulana wanuchinanllapapaq. Piru chaynumapis manami tariranllapachu.
56 Chaqa kusala achka runakunami mana kashanmanta uchachananpaq qimikaran-
llapa. Piru mana puytiranllapachu. Chaqa rimayashanllapaqami mana chayllachu
karan.
57 Chaynullami wakinkunapis yanqa llullakurla kaynu niranllapa:
58 —Nuqakunaqami kaynu niqta uyasha kanillapa: 'Nuqaqami Dyusta aduranllapa
wasita runakuna rurashantaqa ratachir, qashan kimsa diyalapaqna shachishaq, mana
runakuna rurashannutanachu' nir.
59 Piru chaynu rimarmapismi mana chayllatachu rimayaranllapa.
60 Chaynu nitinllapami chay kurakunapa mantaqninqa sharir tukuypa naypanpi
Jesustaqa kaynu nir tapuran:
—¿Qam-shuypaqachu mana imatapis ninki? ¿Ima nishaq nirtaq waknu qampaqqa
rimayanllapaqa? nir.
61 Chaynu nitinmapismi Jesusqa mana imatapis niranchu. Chaymi chay kurakunapa
mantaqninqa qashan niran:
—¿Qamchu Dyuspa Akrashan Cristun, allin Dyuspa Wamran kanki? nir.
62 Jesusqa niran:
—Nuqami kani. Chaqa qamkunami rikankillapa Dyusmanta Shamuq Runataqa
kusala puytiq Dyuspa allilaw qichqanpi taqta, chaymanta puktaypa rurinta syilumanta
shamuqta ima nir.
63 Chaynu Jesús nitinmi chay kurakunapa mantaqninqa kusata piñakur
raĉhpanmatapis llikiran, Jesusqa mana allintachu tukuyan nir. Chaymi niran:
—¿Ima mas tistigutataq ministinchikllapa?
64 Qamkuna uyapashaykillapanu, kusala mana allintami Dyuspaq riman. ¿Imatataq
yarpunkillapa?
Chaymi, chaypi kaq runakunaqa niranllapa:
—Kusala uchayjunmi wakqa; wanunanpaqmi allin nir.
65 Chaymi ashwan wakinqa tuqapar, nawinta bindar maqar ima kaynu niranllapa:
—¡Mabir tantyay!, ¿pitaq maqashuran? nir.
Chaynullami Dyusta aduranllapa wasipi kuytakuqkunapis maqaranllapa.

Pedrumi Jesustaqa mana riqsinichu niran
(Mt 26.69-75; Lc 22.55-62; Jn 18.15-18, 25-27)

66 Chaykamanqami Pedruqa tayaran ruri pampalapi. Chaypi kanankamanmi ku-
rakunapa mantaqninta sirbiq warmi ĉharan.
67 Chaymantami Pedruta rikaran ninapa yatalanpi quñukur taqta. Chaymi chay
warmiqa kusalata chapar kaynu niran:
—Qampismi Nazaretmanta Jesuswan puriq kanki nir.
68 Piru Pedruqami kaynu niran:
—Manami riqsinichu paytaqa. Chaynulla manami yaĉhanichu imapaq rimayanki
nirmapis nir.
Chaynu nir, punkulawman risha katinmi kantaranna galluqa.
69 Chaymantami chay sirbikuq warmiqa qashan Pedruta rikar, wakinkunata kaynu
niran:
—Kay runapismi Jesuswan puriq nir.
70 Piru payqami qashan niran:

—Manami paytaqa riqsinichu nir.
Chaymanta uk ratulamantaqa chaypi kaqkunapis Pedruman qimikar kaynu niranllapa:
—Chiqaptami paykunapa uknin kanki. Chaqa qampis Galilea pwiblumanta kanki. [Rimanaykimapismi paykunanu].
71 Chaymantami Pedruqa kutir kutir jurar niran:
—¡Mana riqsinichu chay rimayashaykillapa runataqa nishuyanillapa wakmaqa! ¡Mana chiqapta rimayatiyqami Dyus kastigamanqa! nir.
72 Chaynu niyatinlami ishkay kutipaqna gallu kantaran. Chaymantami Pedruqa yarpuran Jesús kaynu nishanta: "Manaraq gallu ishkay kutipaqna kantayatinmi kimsa kuti nuqapaqqa ninki: 'Manami riqsinichu' nir" nishanta. Chaymi llakir kusalata waqaran.

15

Jesustami Pilatuman aparanllapa
(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

1 Chaymanta achkiyatinnaqa chay kurakunapa mantaqninkuna, ruku mantakuqkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla chay wakin kusa mas karguyjunkunawan ima tantanakur parlaranllapa. Chaymi Jesustaqa alli watar apar Pilatutana quranllapa. *
2 Chaymi Pilatuqa kaynu nir tapuran:
—¿Qamchu Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami ninki.
3 Piru chay kurakunapa mantaqninkuna kusalata uchachayashanllaparaykumi,
4 Pilatuqa qashan kaynu nir tapuran:
—Waknu kusalata uchachashutinllapaqachu, ¿qam-shuypaqa mana imatapis ninki?
5 Piru Jesusqami mana rimaranchu. Chaymi Pilatuqa kusalata yarpupakuyar kidaran.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa
(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

6 Kada Pascua fyistapimi chay gubyirnu Pilatuqa uk runata lluqshichiq chay prisu kashanmanta, runakuna mayqantaĉhi lluqshichiy nishannulla.
7 Chay tyimpupimi uk runa Barrabás shutiq prisu karan wakinninkunawan. Chaqa paykunami gubyirnupa kuntran tikrakar wanuchikusha karanllapa.
8 Chaymi runakunaqa Pilatuman ĉhar mañakuranllapa, imanutaq kada fyistapi uk prisuta lluqshichiq chaynulla ruranapaq nir.
9 Piru Pilatuqa paykunataqa kaynu niran:
—¿Qamkunaqachu munayankillapa, Israel runakunapa mantakuqninta dijatiy rinanpaq? nir.
10 Chaynuqami Pilatuqa niran, chay kurakunapa mantaqninkunaqa Jesustaqa ĉhiqnirla paymanqa apamusha karan nir kwintata qukashanrayku.
11 Piru chay kurakunapa mantaqninkunaqami tukuy runakunata animachiran, Barrabasta kaĉhay nir mañakunanllapapaq.
12 Chaymi Pilatuqa tapukuran:
—Chayqa ¿imatataq ruranayta munayankillapa Israel runakunapa mantakuqnin niyashaykillapawanqa?

* **15:1** Chay tyimpukunapi Roma pwiblumanta kaqkuna binsisha karan Israel runakunata. Chaymi uk romano gubyirnuna Israel runakunataqa mantaq. Chay gubyirnuqa shutiq Poncio Pilato.

13 Paykunaqami kusala jwirtita kaynu nir lanyaranllapa:
—¡Kruspi klabay! nir.
14 Qashanmi Pilatuqa niran:
—Chaqa, ¿ima mana allintataq rurasha?
Piru chay runakunaqami qashan kusala jwirtita kaynu nir lanyaranllapa:
—¡Kruspi klabay! nir.
15 Chaymi Pilatuqa tukuy runakunawan allinpi kidanar, Barrabasta prisu kashanmanta lluqshichir, suldadunkunata kaĉharan Jesusta llibachir, chaymanta-shuypaqa kruspi klabananllapapaq.
16 Chaynami suldadukunaqa Jesusta aparanllapa gubyirnu Pilatupa dispachunpa pampanman. Chaypimi paykunaqa tukuy suldadu masinkunata tantaranllapa.
17 Chaymi ashwan uk chupika murada raĉhpata yakachiranllapa. Chaynullami umachiranllapa uk kuruna kashamanta rurakashata.
18 Chaymanta-shuypaqa kusalata kushikur kaynu nir qayĉhakuranllapa:
—¡Biba Israel pwiblupa gubyirnun! nir.
19 Chaynu nirnaqa umitanpi uk barawan maqaranllapa, qaqllitanpi tuqaparanllapa ima. Chaynulla paymanta burlakar naypanpi qunqurir, aduraq yupay tukuranllapa.
20 Chaymanta chaynu paymanta kusata burlakarllapa imanaqa, chay chupika murada raĉhpata yakachishanllapataqa lluqshichir paypa raĉhpanllata yakachiranllapa. Chaynu munashanllapata rurarnaqami aparanllapana kruspi klabananllapapaq.

Jesustami kruspi klabaranllapana (Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

21 Chaymantami Cirene pwiblumanta uk runa Simón shutiq, ĉhakranmanta shamuqta tariranllapa. Payqami Alejandro chaynulla Rufo shutiq runakunapa taytan karan. Chaynu tarirmi Jesuspa krusninta amalas rikrachir aparanllapa.
22 Chaynu rirmi uk lugar Gólgota shutiqman ĉharanllapa. Kay lugartami ninllapapis Calavera nir.
23 Chaymi chaypiqa binuwan mirrata † piĉhur Jesustaqa upyachinaranllapa. Piru payqami mana munaranchu.
24 Chaymantami Jesustaqa kruspi klabaranllapana. Chaymi chay suldadukunaqa Jesuspa raĉhpankunata mayqanninllapapaqshi kanqa nir yaĉhananllapapaqqa surtyakur ayparanllapa.
25 Jesustaqami alas nwibi unaqna kruspiqa klabaranllapa.
26 Uk litrirutapismi ĉhuraranllapa imaraykushi wanuchishallapa nir. Chaqa kaynumi niyaq: “KAYMI ISRAEL RUNAKUNAPA MANTAQNIN” nir.
27 Chaynullami paypa pullanqa ishkay suwakuqkunata krusllapi klabaranllapa, ukninta Jesuspa ichuqlaw qichqanpi, ukninta-shuypaqa allilaw qichqanpi. [
28 Chaynuqami ruraranllapa Dyus nitin iskribikashannulla kumplikananpaq. Chaqa niqmi: “Uchasapa runakunawan pullatami mana allinpaq riqsishallapa” ✡ nir.]
29 Piru tukuy chayta pasaqkunaqami, umanllapata kuyuchiqnulla, kusalata musyar kaynu niyaqllapa:
—¡Jajay! ¡Qammi, Dyusta adurananllapa wasita ratachir qashan kimsa diyalapaq shachishaq nirayki!
30 ¡Chaymi ashwan qamlla washakar krusmanta ishkimuy! nir.
31 Chaynullami chay kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunapis kusalata kushipar, kaynu ninakuyaqllapa:
—Ukkunatami washaran. Piru payllaqami mana washakayta puytinchu.

† **15:23** Chay mirraqami uk rimidyu karan ama manchaychu nanachikunanpaq. ✡ **15:28** Is 53.12

32 Wakqashi Dyuspa Akrashan Cristun, Israel runakunapa mantaqnin-ari. ¡Chaynu karqa chay krusmanta ishkimunqari! ¡Chaynami chaypiraq paypi kriyishunllapa!
Chaynullami paywan pulla kruspi kaqkunamapis ashwan kusa mana allinkunata ima willaranllapa.

Jesusmi wanuranna
(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

33 Chaymantami a las dusimanta-pacha tardi a las triskaman tukuy pacha tutaparaq intiru kidaran.
34 Chay urasllami Jesusqa kusa jwirtita kaynu nir qayĉhakuran:
"Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?"
(Chaynu nirqami intrachimanchik: "Dyusniy, Dyusniy, ¿imapaqtaq nuqalata dijamashayki?" nir).
35 Chaymi wakin chaypi kaqkuna chaynu nitin uyaparqa kaynu niranllapa:
—¡Uyakuyllapa! Wakqami Dyuspa rimaqnin Eliasta qayayan nir.
36 Chaymantami chaypi kaqkunamanta ukninllapa kallpar rir puqyala raĉhpata qirupi watar puchqu binupi nuyuchir Jesuspa shiminman upyananpaq ĉhurar kaynu niran:
—Dijayllapa, mabir Eliaschu shamur ishkichimunqa nir.
37 Piru Jesusqami kusala jwirtita qayĉhakur wanuranna.
38 Chaymi chay kutilla Dyusta adurananllapa wasi ruripi uk atun rakta raĉhpa warkuraqpis llikikaran ĉhaypin unaqmanta urakaman.
39 Jesuspa naypanpimi Romamanta suldadukunapa mantaqnin karan. Chaymi payqa rikaran imanu Jesús wanutinmapis. Chayraykumi niran:
—Chiqaptami kay runaqa Dyuspa Wamran kasha nir.
40 Chaypiqami wakin warmisitakuna karukaqlamanta rikakuyaranllapa. Paykunaqami kaykuna karanllapa: María Magdalena, Salomé, chaynulla Josipa, wamrakaq Santiagupa maman María ima.
41 Kay warmisitakunami Jesuspaqa pullan purir, yanapasha karan pay Galilea pwiblupi katinqa. Chaynullami chaypiqa wakin warmisitakunapis achka karanllapa. Paykunami Jesuspa pullan risha karanllapa Jerusalén pwiblumanqa.

Jesustami pamparanllapana
(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

42 Chaymanta chay samana diyapaq kamkachikunanllapa diya limpu tardiyayatinnaqami,
43 Arimatea lugarmanta uk kusa imayjun runa José shutiq, riran mana manchakurchu Pilatuta, Jesuspa kwirpunta mañaq. Payqami Dyus maydiyaqa shamur qashan mantakuyanqa nir yarpurla kawsaq. Chaynulla payqami chay Israelmanta kusa mas karguyjunkunapa masin karan.
44 Chaynu Jesuspa kwirpunta mañaq ĉhatinmi Pilatuqa kusalata manchakur yarpupakuran. Chaymi suldadukunapa mantaqninta qayachimuran Jesusqachu wanushana nir yaĉhananpaq.
45 Chaymi suldadukunapa mantaqninqa rir "Wanushanami" nir willaran. Chaynami Pilatuqa Jesuspa kwirpuntaqa Jositana quran apananpaq.
46 Chaymi Josiqa kusa shumaq yuraq raĉhpata rantir, Jesuspa kwirpuntaqa rir krusmanta ishkichimur chay raĉhpawanna pilluran. Chaymantami apar qaqapi uk uĉhku karan, chaylapi ĉhurar, yaykunantaqa kusala atun rumiwanna kirparan.
47 Chaynu kirpatinmi, María Magdalenawan, Josipa maman Mariaqa rikakuyaranllapa.

16

Jesusmi kawsamuranna
(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

1 Chaymanta chay samana diya pasatinnaqa María Magdalena, Salomé chaynulla
Santiagupa maman Mariaqa kusala mishki mutkiypaq rimidyukunata rantir aparan-
llapa, Jesuspa kwirpunta kamkachinanllapapaq.
2 Chaymi chay simanapa punta diyanpiqa, allaq allaqla chayraq rupay iqamuyatin
riranllapa Jesús pampakashanmanqa.
3 Kaynu ninakurmi riyaranllapa: "¿Piraq chay uĉhkuta kirpasha kusa atun rumita
ashuchiyanqa yaykunallapapaq?" nir.
4 Piru ĉharqami, chay kusa atun rumiwan uĉhkuta kirpashanllapaqa uklawpina taqta
rikaranllapa.
5 Chaymanta paykuna chayman yaykurqa chay uĉhkupa allilaw qichqanpiqa uk musu
runa, kusala atun yuraq intiru raĉhpayjunta rikaranllapa. Chaymi chay warmikunaqa
kusalata manchakuranllapa.
6 Piru chay musu runa rikashanllapaqami kaynu niran:
"Ama manchakuyllapachu. Qamkunaqami maskayankillapa Nazaretmanta Jesusta
kruspi klabaranllapa chayta. Payqami kawsamur rishana; mananami kaypinachu.
Shamur rikayllapa pampashanllapata.
7 Chaymi ashwan rir yaĉhakuqninkunata, Pedruta ima willayllapa: Payqashi Galilea
pwibluman riyan paykunamanta naypaqta; ashwanshi wakpina rikanqallapa, imanu-
taq willasha karan chaynulla".
8 Chaynu nitinmi chay warmikunaqa chay uĉhkumantaqa kusalata alsakar lluqshir ri-
ranllapa. Chaqa kusalatari manchakur chukchukyayaranllapa. Piru manami mayqan-
tapis willaranllapachu chaynu manchakushanllaparayku.

Jesusmi María Magdalenaman rikariran
(Jn 20.11-18)

9 Jesusqami chay simanapa punta diyanpi kawsamurqa, puntataqa rikariran María
Magdalenaman. Kay Mariamantami Jesusqa, unaylla syiti dyablupa yarpuyninta
itakusha karan.
10 Chaymi payqa rir willaran Jesuspi kriyir pullan purisha kaqkunata. Chaqa payku-
naqami kusalata llakir waqayaqllapa ima.
11 Piru Jesustami kawsamushata nuqa rikasha kani nir willatin uyaparqa, mana
kriyiranllapachu.

Jesusmi ishkay yaĉhakuqninkunaman rikariran
(Lc 24.13-35)

12 Chaymantaqami Jesusqa mana riqsiypaqla tikrakar ishkay yaĉhakuqninkuna chunl-
laq nanta riyatin rikariran.
13 Chaymi riqsirna paykunapis rir wakinninkunata willaranllapa. Piru manami
kriyiranllapachu.

Jesusmi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanpaq
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

14 Chaymanta mas tardikaqqami Jesusqa chay unsi yaĉhakuqninkuna misapi tayatin-
llapa, paykunaman rikariran. Chaymi paykunataqa anyaq anyaq willaran mana
allita kriyishanpaq, mana intrakashanllaparayku ima. Chaqa wakinkuna, Jesús
kawsamushata rikar, willatinllapami mana kriyishallapachu karan.
15 Chaymi paykunataqa niran:
"Riyllapa tukuy pachata. Chaynami Dyuspa shumaq rimayninta tukuylata
yaĉhachinkillapa.

16 Chaymi mayqanpis kriyir shutikurnaqa, washakanqallapa. Nataq chay mana
kriyiqkuna-shuypaqami tukuy tyimpupaq kastigakananpaqna kanqa.
17 Tukuy kriyiqkunata yanapatiymi kaynu kanqallapa: Nuqapa shutiywanmi
dyablupa yarpuyninta runakunamanta itakunqallapa; mushuq rimaykunata riman-
qallapa ima.
18 Largu kurukunata ayparllapa, manaqa bininuta upyarllapamapis mana imanan-
qallapachu. Chaynulla tukuy qishaqkunapa ananman makinllapata ĉhuratinllapapismi,
alliyanqallapa ima".

Jesusmi syiluman riranna
(Lc 24.50-53)

19 Chaynu nir imanaqami Jesusqa syiluman apakaranna. Chaymantami ashwan
Dyuspa allilaw qichqanpina taran.
20 Nataq yaĉhakuqninkuna-shuypaqa tukuy pachata riranllapa imanu kriyir
washakananllapapaq nir yaĉhachikuq. Piru Jesusqami kusalata yanapatin kusa mana
ruraypaq milagrukunata ima ruraranllapa. Chaymi tukuy rikaqkuna, uyakuqkunaqa
chiqapta chayqa chaynu kanqa niranllapa.

Chaynumi kanqa.

San Lucas
Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

San Lucasmi kay libruta iskribiran Amitunchik Jesús rurashankunata, rimashankunata intrachimanallapapaq. Lucasqami rimidyakuq runa karan. Jesucristuwan mana pulla purisha karmi, Jesucristo rimashanta, rurashanta imaqa, payqa mana rikaranchu. Piru apustul Pablo Jesuspa shumaq rimayninta parlakur puritinmi, paywan puriran.

Chaymi Lucas kay libruta iskribiran Jesucristupaq manyaqmanta shumaqta tapukur ima, tayta Teófilo allita intrakananpaq. Chaynu katinmapis Lucasqami mana Teofilulapaqchu iskribiran. Ashwanmi tukuy runakuna maylawmanta karpis, Amitunchik Jesucristupaq allita intrakananllapapaq iskribiran. Chaynullami Hechos librutapis iskribiran. Lucaspaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 16.11-16; 20.5-16; 21.1-18; 27.1-44; 28.1-16; Colosenses 4.14; 2 Timoteo 4.11; Filemón 24.

Lucasmi Teofiluman iskribin

1 Amitunchik Jesucristo tukuy imata rurashantami kusala achka runakuna manyaq
iskribiyta kamaranllapa.
2 Chaqa paykunaqami imanuĉhi Amitunchik Jesucristuwan puntamanta-pacha pul-
lan kar, tukuy imata rurashankunata rikasha kar willamaranchikllapa chaynulla
iskribiranllapa.
3 Chaynullami nuqapis kusala munashay Tayta Teófilo tukuy chaykunapaq manyaq
tapukur allita intrakashayrayku manyaq iskribishuyta yarpusha kani.
4 Chaynuqami kusala allitana intrakanki chay yaĉhachishutinllapa kriyishaykipaqqa.

Uk ángel rimaran Shutichikuq Juan nasinqa nir

5 Herodes Judea pwiblupi mantakuyashan tyimpupimi, chaypi taran uk kura Zacarías
shutiq. Payqami, Abías kurakunapa ayllunmanta karan. Nataq, warmin Elisabet-
shuypaqa punta kura Aaronpa ayllunmanta karan.
6 Paykunaqami ishkantinllapa kusa allin karanllapa Dyuspaqqa. Chaynu karmi, Dyus
nishanta, mantakushanta ima kasushanrayku mana mayqanpis uchachayta puytiqlla-
pachu.
7 Piru manami wamrayjun kayta puytiqllapachu, Elisabet mana wamrakuq katin.
Chaynulla ishkantin rukullana karanllapapis.
8 Uk diyapimi, Zacariasqa wakin kura masinkunawan Dyusta aduranllapa wasipi
ruranllapata ruraranllapa.
9 Paykunapa chaynu kustumrin katinmi, Zacariasta akraranllapa Dyusta adurananll-
lapa wasipa Santu Kwartunman yaykur, insinsyuta quntachikunanpaq.
10 Chaymi, Santu Kwartupi insinsyuta quntachikunankamanqa, tukuy chay waqtapi
kaqkunaqa Dyusman mañakuyaranllapa.
11 Chaykamanmi Zacariasmanqa, Tayta Dyuspa uk angelnin rikarir, chay insinsyuta
rupachiyashan altarpa allilaw qichqanpi sharan.
12 Chayta rikarmi Zacariasqa kusalata dispantakar manchakuran.
13 Piru chay angelqa niran:
—Zacarías, ama manchakuychu. Chaqa Dyusqami uyapasha mañakutkiqa. Chaymi,
warmiki Elisabetqa wamrakustunqa. Chay wamritutaqami shutichinki Juan.
14 Qamqami allipta aligriyanki, chay wamrituyki nasitinqa. Chaynulla kusa achka
runakunapis aligriyanqallapa.

15 Chaqa wamraykiqami, kusa yaĉhaq puytiq kanqa Dyuspaqqa. Manami upyan-
qachu ubapa yakunta kar, wakin maĉhaypaq ima kaqkunamatapis. Ashwan manaraq
nasiyashanmanta-pacha, Dyuspa Santu Ispiritunwanmi kanqa.
16 Payqami shumaqta yaĉhachikutin, Israelmanta kusa achka runakuna Dyusta kasun-
qallapa, uchankunata dijar imana.
17 Juanqami, Dyuspa rimaqnin Elías yupaylla, kusa shumaq yarpuyniyjun,
pudirniyjun ima kanqa. Chaymi, Amitunchikmantaqa naypaqta shamur yaĉhachikunqa,
tukuy runakuna wamrankunawan shumaqchakananpaq, chaynulla chay mana
intrakanaqkunapis intrakananllapapaq ima. Kaykunatami, tukuy runakunata
yaĉhachiyanqa shumaq allinlana kasunanpaq, Amitunchik maydiya shamutinqa.
18 Chaymanta Zacariasqa, angeltaqa kaynu nir tapuran:
—¿Imanutaq kriyishuyta puytiyman kay nimashaykipaqqa? Chaqa nuqaqami kusa
rukunari kani, chaynulla warmiypis nuqa yupay kusa rukuna.
19 Chaynu nitinqa, angelqa niran:
—Nuqaqami Gabriel kani. Dyuspa naypanpimi kani pay nimashanta ruranaypaq.
Paymi nuqata kaĉhamaran qamta parlashunaypaq kay shumaq willashushayta.
20 Piru kananqa, nuqa willashutiy mana kriyishaykirayku, mudupaqna tikrakanki.
Chaymi manana rimayta puytinkichu, kay tukuy nishushaykunaqa allip chay
nishaynulla kanankaman.
21 Chaykamanqami, Santu Kwartuman mana yaykusha karan chaykunaqa, yara-
yaranllapa Zacariastaqa. Chaymi paykunalla tapunakuranllapa: "¿Imakurtaq chay
rurimantaqa mana das lluqshimun?" nir.
22 Chaynu niyatinllapapismi, lluqshimuran. Lluqshimurqa, mana imatapis wakin-
ninkunataqa willayta puytiranchu. Chaymi chay waqtapi kaqkunaqa yarpuranllapa,
imata rikapakusha kanqa chay ruripiqa nir. Chaqa makinkunalawan rikachikurla
parlakuyaran. Chaymi, chaynuna puriran mana rimakurnachu.
23 Chaynumapis, Dyusta adurananllapa wasipi rurananpaq karan chaykunataqa
rurar tukchirna, riran wasinmanqa.
24 Chaymantaqa, warmin Elisabetqa ruriyjun rikariran. Chayraykumi, manana
lluqshiranchu wasinmantaqa sinku misista, kaynuta yarpur:
25 "Amituymi munasha wamrayjun kanaypaq, amana runakunaqa, mana wamrakuq
warmichu nir ima pinqamananllapapaqnachu".

Uk ángel rimaran Jesús nasinqa nir

26 Saysi misismantaqa, Tayta Dyusqa kaĉharan angelnin Gabrielta, Galileapa uk
pwiblun Nazaret shutiqman,
27 rir watukunanpaq, uk warmi María shutiqta. Chay warmisitami manaraq mayqan
runawanpis punushachu karan. Piru payqami, parlashana karan kasarananpaq,
gubyirnu Davidpa uk ayllun José shutiqwan.
28 Chayna, chay angelqa María kayashan wasiman yaykurqa, kaynu niran:
—Saludashunimi, Dyuspa munashan warmisita, pay Taytituykiqami pullayki kar
kuytashun.
29 Chaynu nitinmi, María rikarqa kusata manchakur kaynuta yarpuyaq: ¿Ima nishaq
nirtaq waknuqa willamayanqa? nir.
30 Chaymanta angelqa niran:
—María, ama manchakuychu. Chaqa qamqami Tayta Dyuspaqqa kusa munashan
kanki.
31 Chaymi, ruriyjun rikarinki. Chayna wamrakusturqa, chay wamritutaqa
shutichinki Jesús.

32 Payqami kusa runa nisha kanqa. Chaymi runakunamapis Unaqmanta Dyuspa
Wamran ninqallapa. Chaqa Dyusqami, paytaqa ruranqa unay rukunllapa gubyirnu
David yupaylla kusa mantakuq kananpaq.
33 Chayna pay mantakunqa tukuy tyimpupaq Israel shutiq pwiblupiqa. Chaynulla
chay mantakunanqa, mana tukukanqachu.
34 Chaynu nitinmi, Mariaqa kaynu nir tapuran angeltaqa:
—¿Imanutaq kayanqa chay willamashaykiqa? Chaqa, nuqaqa manaraq runayjun-
lamapischu kani.
35 Chaynu nir María taputinmi, angelqa niran:
—Dyuspa Santu Ispiritunmi, qamman Dyuspa pudirninwan uk puktaysitu yupayla
shamur, rurikipi samanqa. Chayraykumi, chay wamran nasiqqa kusa allinla kar,
shutinqa Dyuspa Wamran.
36 Chaynulla, chay aylluyki Elisabetpismi, wamrakustunqa rukulana kayarmapis.
Paytami manana wamrakunqachu nisha katinllapamapis, payqa saysi misispaqna
ruriyjun.
37 Dyuspaqqami mana imapis, mana ruraypaqqa kanchu.
38 Chaynu nitinmiri, Mariaqa kaynu niran:
—Nuqaqari Dyuspa sirbiqnin kani. Chaymi, Tayta Dyusniyqa chay nimashaykinul-
lata ruranqa nuqawanqa.
María chaynu nitinqami, angelqa riranna.

María, Elisabetta watukuran

39 Chay diyakunapimi, Mariaqa utqaylla riran, Judeapa uk pwiblun sirkalla lugarnin-
man, Elisabetta watukuq.
40 Ĉharqami, Zacariaspa wasinman yaykur Elisabetta saludaran.
41 María saludaqta uyapatinqa, Elisabetpa wamritunqa kuyukuran rurinpiqa.
Chaymi, Elisabetqa kusa shumaq Dyuspa Santu Ispiritunwanna kidaran.
42 Chayrayku, jwirtita rimar, kaynu niran:
—Dyusmi masta shumaqchashusha tukuy warmikunamanta. Chaynulla, wamraykitapis shumaqchasha.
43 ¿Pitaq nuqaqa kani, Amituypa maman shamur watukumananpaqqa?
44 Chaqa, saludamaqta uyapashutiyla, chay kutilla wamrituyqa aligriyar kuyuran
ruriypiqa.
45 Kusa shumaqnami qamqa kanki, Dyus imatami rurayanqa nir willashutin kriyishaykirayku.
46 Chaymi, Mariaqa niran:
“Tukuy shunquywanmi alabani kusa puytiq Tayta Dyustaqa.
47 Yarpuyniypimapis aligriyani Washamaqniy Dyuspaqqa.
48 Llakipaypaqla warmisita katiymapismi,
Tayta Dyusqa kusa shumaq allinpaq rikaman.
Chaymi, kananmantaqa kusa shumaq warmi nishapaqna riqsimanqallapa.
49 Chaqa, kusa puytiq karmi, nuqapiqa chay mana ruraypaqta kusa shumaqta
rurasha.
Payqa kusala shumaq allinla.
50 Dyusqami payta kasuqkunataqa,
tukuy tyimpupaq llakipan.
51 Dyusmi, tukuy pudirninwan imatapis ruraran.
Chaymi kusa kani niqkunapa yarpuyashanllapamatapis limpu chinqachiran.
52 Ashuchiranpismi kargunkunamanta, chay kusa puytiq karguyjunkunata.
Ashwan, chay mana runa nishakunatami, kusa runa nishapaqna tikraran.
53 Chay mana imayjun kaqkunatami, tukuy imakunata quran.

Nataq chay kusala imayjunkunata-shuypaqa, shinalata kaĉharan.
54 Yanaparanmi Israel pwiblunmanta payta sirbiqkunata.
Chaymi mana qunqarchu, shumaqta llakipar munaran.
55 Chaynu kananpaqmi nisha karan unay rukunchikkunata,
Abrahamta tukuy aylluntinta".
56 Tukuy kaykunata nir imami, Mariaqa Elisabetwanqa kimsa misista yupay pulla kidaran. Chaymantanami tikrakaran wasinmanqa.

Shutichikuq Juanmi nasiranna

57 Chaymanta, Elisabetpa wamrakustunan tyimpu ĉhamutinqa, wamrakusturanna ullqituta.
58 Chaymi, chay yatanlapi riqsinan taqkuna, chaynulla wakin ayllunkunapis, riranllapa watukuq, Tayta Dyusqa paywan kusala bwinu kasha nir yaĉharllapa.
59 Chaymi uchu diyayjunna wamritu katin, chay watukuq risha karan chaykunaqa, aparanllapa siñal kustumrita ruranllapapaq. Chaynu rurarnaqa, wamritutaqa taytanpa shutinllawan Zacarías, shutichinaranllapa.
60 Piru mamanqa niran:
—¡Mana! Wamrayqami shutinqa Juan.
61 Chaymantaqa, chaypi kaqkunaqa niran:
—Manami mayqanpis aylluykipiqa, chaynu shutiyjunqa kanchu.
62 Chaymantaqa, wamrapa taytanta siñalawan tapuranllapa, imanushi shutichinayan nir.
63 Chaymi, taytanqa siñalawan mañaran uk tablitata, chaypi iskribinanpaq wamrapa shutintaqa. Chaymi kaynuta iskribiran: "Shutinqami, Juan" nir. Chayta rikarmi tukuy dispantakar kidaranllapa.
64 Chaymantaqami, chay kutilla qashan Zacariasqa rimaq qallarir Dyustaqa kusata alabaran.
65 Tukuy chay wasin yatanlapi taqkunami, dispantakashalla karanllapa. Chaynulla, Judeapa chay sirkalla lugarninkunamanta runakunapis, parlaqllapa tukuy chay pasashankunapaqqa.
66 Chaynulla, tukuy chay uyapaqkunapis paykunalla yarpupakuqllapa: "¿Imanuraq kay wamraqa maydiyaqa kanqa?" nir. Chaqa alliptari Tayta Dyusqa tukuy pudirninwan yanapaq chay wamritutaqa.

Zacariasmi Dyusta alabaran

67 Chay, wamrapa taytan Zacariasqa, Dyuspa kusa shumaq Santu Ispiritunwan kar, Dyuspaq rimarmi kaynu niran:
68 "Kusa shumaqmi Israelmanta runakunapa Dyusnin, Amitunchikqa.
Chaqa, shamushamiri pwiblunta washaq.
69 Paymi, sirbikuqnin Davidpa ayllunllamanta,
uk kusala puytiq runata nuqanchikkunamanqa kaĉhamusha washamanallapapaq.
70 Kaypaqmi unaykuna pay nishannullata,
chay kusa allin rimaqninkuna kaynu nisha karan:
71 Payqashi washamashunllapa, kuntramaqninchikkunamanta,
chaynulla tukuy ĉhiqnimaqninchikkunamanmatapis.
72 Unay rukunchikkunatapis, llakipayanqa.
Chaynulla, manashi qunqayanqachu chay tratuta rurar arnikushanmatapis.
73 Nataq, kaynumi jurar arnisha karan, agwilunchik Abrahamta-shuypaqa.
74 Washamayashunllapashi, chay kuntranchikkunamanta,
payta sirbinallapapaq ama imatapis mancharchu.
75 Chayna paypa naypanpiqa, pay munashannullata rurarqa,

kusala allin runana kanallapapaq, maydiyapis kawsayarllaqa.
76 Nataq qam-shuypaqa, wamrituy, shutinkimi unaq Dyuspa shumaq rimaqnin.
Chaqa, qamqami Amituykimantaqa naypaqta rinki, nanninta kamkachiq yupay pay shamunankaman allita rimar yaĉhachikur ima.
77 Yaĉhachinkipismi, paypa pwiblunmanta runakunata
Dyusmi uchankunamanta pirdunar washanqa nir.
78 Chaqa Taytanchik Dyusqami, llakipamanchik kuytamanchik ima.
Chaymi unaq syilumanta-pacha washamaqninchikqa shamunqa, uk achkirachikuq yupay.
Paymi nuqanchikkunapaqqa, imanutaq uk mushuq diyamaqa kusa llipyalla, chaynu kanqa.
79 Chaynu shamurmi, yanapanqa chay achkirachikuyninwanqa tutaparaqpi yupay mana allinta rurar kawsaqkunata,
shumaq nanninpi puriq yupay tanallapapaq" nir.
80 Chay wamrituqamiri winayaq, kusala yarpuyniyjun ima. Chaynulla, Israelmanta runakunata yaĉhachiq qallarinankaman, chunllaq lugarkunapi taran.

2

Jesucristumi nasiranna
(Mt 1.18-25)

1 Chay tyimpukunapimi, Romapa punta mantakuqnin Augustuqa, kaĉhakusha karan uk sinsuta ruranallapapaq tukuy pachapi.
2 Kay sinsuqami rurakaran Cirenio shutiq runa, Siria pwiblupa gubyirnun katin.
3 Tukuy runakunami uklaw pwiblukunapi tayarmapis, riqllapa pwiblunllapaman chaypina padrunakananllapapaq.
4 Chayraykumi, Josiqa chay Galileapa pwiblun Nazaretmanta lluqshir, riran paypa pwiblun Belenman, chay Judea pwiblupa gubyirnu David nasishanman. Chaqa Josiqa, Davidpa ayllunmanta karan.
5 Josiqami, Mariawan kasarananpaq kasha kar, rurisituyjun katinmapis, pullana riranllapa wakman padrunakananllapapaq.
6 Chaymi chay Belenpi kayatinllapaqa, Mariataqa itikustunanpaq nanaynin ayparan.
7 Chayna, chaylapi punta wamranqa nasikuran. Nasikutinqami, mantillitakunawan liyar usurachiran, animalkuna mikunanpaq uk batyanula parita kaq chaylapi. Chaqa, manari paykunapaqqa samananllapapaq lugar karanchu, chay samananllapa wasipiqa.

Angelkuna rikariran michikuqkunaman

8 Belenpa yatanlapimi, karanllapa ayka michikuqkuna. Paykunami chaypiqa tukuy tuta uknin uknin turnanakur uyshankunata kuytar taqllapa.
9 Chaymi chaypi kananllapakamanqa, illaqmanta Dyuspa uk angelnin paykunaman rikariran. Chaynulla, Dyuspa shumaq llipyayninqa kusata achkirachikamuran paykuna kayashanmanqa. Chaymi paykunaqa kusalata manchakuranllapa.
10 Chaynu manchakutinllapamapis, angelqa niran:
"Ama manchakuyllapachu. Ashwan kusa shumaqta willashuyanillapa chayta uyarmi aligriyankillapa. Chaynulla tukuymi kusata aligriyanqallapapis.
11 Kananmi Davidpa pwiblunpi, uk washakuq nasisha. Payqami Dyuspa Akrashan Cristun, Amitunchikllapa.
12 Kay nishuyanillapa chayta chiqapta kriyinaykillapapaqqami, uk wamrituta, animal mikunanpa batyanula paritanlapi mantillitawan liyakasha usuraqta tarinkillapa" nir.

13 Chaynu parlayatinllaparaqqami, syilumanta achka angelkuna chay uk ángel
kayashanman rikaritin, Dyusta alabaranllapa kaynu nir:
14 "¡Kusa shumaqmi unaq syilupi Dyusninchikqa!
¡Kay pachapi kaqkunataqa,
Tayta Dyusqa tukuyta llakipar yanapanqa!
¡Chayna, paykunaqa shumaq allintana kawsanqallapa!"
15 Chaymanta chay angelkuna syiluman tikrakatinnaqa, chay michikuqkunaqa
paynin paynin ninakuqllapa: "Rishunllapari Belenman rikaq. Chaqa Dyus-
ninchikmapis angelninkunata kaĉhamutin, willamashanchikllapana chaypi imami
pasasha nirmapis".
16 Chaynu ninakur utqaylla rirmi, tariranllapa Mariawan Jositaqa wamritunta
batyanula paritapi usurachisha taqllapata.
17 Rikarnaqami, kusata parlakuq ĉhurakaranllapa chay ángel wamritupaq willashanlla-
papaqqa.
18 Chaymi chay michikuqkuna parlakutinllapaqa, tukuy uyapaqkunaqa, dispan-
takashalla kidaqllapa.
19 Chaynu katinmapis, Mariaqami uyarala uyakuran imanu rimatinllapamapis.
Chaymi imata uyapar yaĉharmapis, mana qunqaranchu.
20 Nataq, chay michikuqkunaqa tikrakaranllapa Dyusninchikta alabaqnu, payji
niqnu, tukuy chay rikashanllaparayku, uyapashanllaparayku ima. Chaqa, tukuy
chaykunamiri, ángel willashanllapanulla pasasha karan.

Dyusta aduranllapa wasimanmi Jesusta aparanllapa

21 Uchu diyamantami, chay siñal kustumrita rurarnaqa, chay wamritutaqa Jesús
shutichiranllapa, imanutaq María manaraq ruriyjun katin, ángel nisha karan
chaynulla.
22 Chaymanta Moisés mantakushannu María itikushanmanta paqakutinnaqa, * chay
wamritutaqa aparanllapa Jerusalenman. Chayna Dyusta aduranllapa wasiman apar,
kay wamrituyqa Dyuspaqna kanqa ninanllapapaq.
23 (Chaqa, Dyus nitin iskribikashakunapiqami kaynu niq: "Tukuy kulaka ullqu
wamrituqashi Dyuspaqna kanqa" † nir).
24 Chaymi ufrinditanllapata ĉhurar, Tayta Dyusta payji ninanllapapaqqa, ishkay
turtulitakunataĉhi manaqachu palumapa ishkay wawituntaĉhi apar riranllapa, Dyus
nishanta kumplinanllapapaqqa.
25 Chay tyimpukunapimi, Dyuspa Santu Ispiritunwan kar kusala allin runa, Dyusta
aduraq Jerusalenpi taq. Paymi shutiq Simeón. Paymi yarakuyaran Dyuspa Akrashan
Cristun shamur Israelmanta runakunata washananpaq.
26 Chaqa Santu Ispiritumi paytaqa kaynu nir willasha karan: Manaraq wanuyarchu
Dyuspa Akrashan Cristunta rikanki nir.
27 Chayna, Santu Ispiritu willatin, Simeonqa riran Dyusta aduranllapa wasiman.
Chaynulla chay wamrapa taytankunapis wamritunta aparanllapa Dyus mantakushan-
nulla kumplinanllapapaq.
28 Chaymi, Simeonqa chay wamritutaqa marqakustur, Tayta Dyusta alabar kaynu
niran:
29 "Tayta Dyusniy, kanan-shuypaqa arnimashaykiqa kumplikashana.
Nuqa sirbikuqnikitaqa dijamayna shumaqta wanukunaypaq.
30 Chaqa rikashanamiri kani qam kaĉhamushayki kay Washakuqtaqa.
31 Qamqami tukuy chaykunataqa ruraq qallarishayki tukuy pwiblukunamanta
runakuna rikar yaĉhananpaq qammi Washakuqtaqa kaĉhamushayki nir.

---

* **2:22** Masta intrakanarqa rikashunllapa Levítico 12.2-8; 5.11. † **2:23** Masta intrakanarqa rikashunllapa Éxodo 13.2,12-13.

32 Paymi imanutaq uk achkirachikuq yanapamanchik, chay yupay tukuy runakunata yanapar qampaq intrachinqa.
Chaynami yaĉhar alabanqallapa Israel pwiblumantami shamusha Washakuqqa nir".
33 Chaynu Simeón chay wamritupaq nitin Josiwan, maman María uyaparmi kusalata dispantakar kidaranllapa.
34 Chaymantaqami Simeonqa Dyusman mañakuran, paykunata shumaqta rikananpaq. Chaymi Jesuspa maman Mariataqa niran:
"Tukuy imata, kay wamritu winar Israel pwiblupi ruratinmi, wakinqa paypi kriyir washakanqa. Nataq wakinkuna-shuypaqa, payta mana kriyishanllaparayku, manana Dyuspaqqa allinnachu kanqallapa. Ashwan chaykunata ruratin imami, kuntranqallapa paytaqa.
35 Chaynulla achka runakunapa yarpuyashan, rurayashankunamapis, shutiman rikarinqa. Piru tukuy chaykunapaqmi qamqa kusalata llakinki. Chaqa, tukuy chaykunami qampaqqa, uk kuchillu shunquykillaman yaykuq yupay kanqa".
36 Chaynullami Dyus nishankunata rimaq uk ruku warmi Ana shutiqpismi chaypi karan. Payqami, Aserpa ayllunmanta uk runa Fanuelpa wamran kaq. Chaqa kasarasha kayaq kusa shipashlla kar. Piru runawanqami kawsaran syiti añulata.
37 Chaymi chay runanmanta wakchayasha warmisitaqa uchintay kwatru añuyjunna karan. Payqami Dyusta adurananllapa wasimantaqa mana ashurchu Dyusman mañakuq tuta katin, unaq katinmapis. Chaynullami ayunaq ima.
38 Chaymi, paypis chay kutilla qimikamur qallariran Dyusta payji niq. Chaynullami, tukuy chaypi Jerusalén washakananta munar yarakuqkunatapis willaran: "Jesusmi chay yarayashanllapa Washakuqqa" nir.

Josiwan María Nazaretman tikrakaran

39 Chaymanta Tayta Dyus mantakushanta tukuyta rurarllapanaqa, tikrakaranllapana Galileaman, chay paypa pwiblun Nazaretman.
40 Nataq, chay wamraqami winayaran. Chaymi mas jwirti, mas yaĉhaq ima tikrakayaran. Chaynulla Dyusqa kusa shumaqta yanaparan.

Jesustami Dyusta adurananllapa wasipi tariranllapa

41 Jesuspa taytankunaqa añu añu Jerusalenman riqllapa Pascua fyistaman.
42 Chaymi Jesús dusi añuyjunna katinqa paykunaqa tantakar riranllapa fyistamanqa, chaynu riqllapa kar.
43 Chaymanta chay fyista pasashana katin, wasinman tikrar riyatinllapanaqa, wamra Jesusqa kidasha karan Jerusalenllapi, taytankunaqa mana kwintata qukatinchu.
44 Chaymi, paykunaqa Jesusqashi runakunapa rurinta riyanqa nir yarpur, riranllapa nantaqa uk diyatana. Chaymanta mana rikaritin, riqsinankunata ayllunkunata tapukur ima, mana yaĉharanllapachu maypi wamranqa kanqa nirmapis.
45 Chayna mana tarirmi, tikrakaranllapa qashan Jerusalenman, chaypi maskakunanllapapaq Jesuspaqqa.
46 Chaymanta maskakur puriyarllapaqa, kimsa diyamanta tariranllapa Dyusta adurananllapa wasipi taqta. Ashwan chay yaĉhar yaĉhachikuqkunawan pulla tayasha karan. Chay paykunaqa, Jesusta tapur uyakur ima tayasha karanllapa.
47 Chaymi tukuy uyapaqkunaqa dispantakashalla kidaqllapa, kusata yaĉhayashanpaq, tapushanllapata allita willashanllapapaq ima.
48 Chaymanta taytankuna rikarqa, dispantakaranllapa. Chaymi mamanqa niran Jesustaqa:
—Wamrituy, ¿imapaqtaq kaytaqa ruramashaykillapa? Kusata llakirmi taytaykiwan nuqaqa purisha kanillapa maskashur.

49 Chaymantaqa Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq maskamayankillapa? ¿Manachu yaĉhankillapa nuqa Taytaypa wasinpi, pay munashankunata ruranaypaq kani nirqa?
50 Piru paykunaqa mana intrakaranllapachu imapaqmi chaynu niyan nirmapis.
51 Chaymantami Jesusqa tikrakamuran taytankunawan Nazaret pwibluman. Chaypimi payqa taytankuna imata nitinpis kasur rurar ima kawsaran. Mamanqami tukuy chaykunata yaĉharqa, mana imalatapis qunqaqchu.
52 Jesusqami winayaran. Chaynulla kusa yarpuyniyjun tikrakayaran. Chaymi paytaqa kusa shumaqta rikayaran Dyusqa. Chaynulla wakin runakunamapis, kusa shumaqta rikaqllapa.

3

Shutichikuq Juanmi chunllaqkunapi yaĉhachikuran
(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

1-2 Kinsi añupaqna Tiberio César mantakuq katin, Zacariaspa wamran Juanta, Dyusqa uk chunllaq lugarpi parlaran yaĉhachikunanpaq. Chaymi chay tyimpukunallapi Poncio Pilato Judeapa gubyirnun karan. Nataq Herodes-shuypaqa Galileapi mantakuq. Chay uknin Felipiqa mantakuq Iturea pachapi, chaynulla Traconite pachapipis mantakuq paylla. Nataq Lisaniaqa mantakuq Abiliniapi. Anaswan Caifás-shuypaqa kurakunapa mantaqnin karanllapa.
3 Chay tyimpukunapimi Juanqa tukuy chay riyu Jordanpa lugarninkunapi puriran yaĉhachikur, runakunaqa uchanllapata dijarna, Dyusta kasur shutikunanllapapaq. Chayna, Dyusqa uchanllapakunamanta pirdunar washananpaq.
4 Juanqamiri chiqapta chaynu yaĉhachikuran, imanuĉhi Dyuspa rimaqnin Isaías kaynu niran chaynulla:
"Uk runami kusa jwirtita rimar chunllaqpi nin:
'Amitunchik Dyuspa nanninta kamakachiyllapa, uchaykillapata dijar Dyusta kasurllapana.
Chaynuqami kusa dirichula nanta kiĉhaq yupayna kankillapa kanqa.
5 Tukuy pukrukuna pampalla kidanqa.
Tukuy qaqakuna, sirkakunapis shumaq pampalla kanqa.
Qinqulla nankuna kaqkunapis dirichakanqa.
Nankuna uĉhku uĉhku kaqkunapis pampalla tikrakanqa.
6 Tukuy pachapi runakunami rikanqallapa
Dyus Washakuqninta kaĉhamutinqa' ".
7 Isaías nishannulla runakuna Juan shutichinanpaq lluqshimutinqa, payqa niyaq:
"¡Largu kurukunapa ayllunkuna! ¿Chay manchaypaq kastigumanta washakayashunllapa nirchu yarpuyankillapa?
8 Chaynu yarpuyarqa Dyusninchikpinari chiqapta kriyiyllapa, yaĉhananllapapaq chiqapta uchaykillapata dijar, Dyusninchikta kasunkillapana nir. Ama qamkunallaqa alabakayllapachu 'Abrahampa ayllun kar washakayanchikllapa' nirqa. Chaqa allita nishaykillapa: Dyus munarqami kay rumikunamatapis, Abrahampa ayllunpaq tikranarqa, tikranman.
9 Achapismi listuna qirukunata ĉhupanmanta kuchunanpaqqa. Chaqa tukuy qiru mana allita puquqtaqa, kuchur itakunqa ninaman".
10 Chaynu Juan rimatinqa, chay runakunaqa niranllapa:
— Chaqa, ¿imatataq rurashaqllapa ama kastigamananllapapaqqa?
11 Juanqa paykunata niran:
— Mayqannikillapapis ishkay raĉhpayjun kaq, mikunayjun kaqpis, quyllapa uk mana kaqniyjunta.

12 Chay Romapaq wakin impwistuta kubrakuqkunapismi qimikaranllapa, shutikunanllapapaqqa. Chaymi Juantaqa kaynu nir tapuranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imatataq rurashaq nuqakunaqa?
13 Chaymi Juanqa chaykunatapis niran:
—Ama kubrakuyllapachu mastaqa, chay kubrakushaykillapamantaqa.
14 Chaymantaqa chaynulla wakin suldadukunapis tapuranllapa Juantaqa:
—Nuqakuna-shuypaqa, ¿imatataq rurashaqllapa? nir.
Chaymi Juanqa paykunataqa niran:
—Ama mayqantapis yanqallamanta imanta kitayllapachu. Chaynulla ama yanqallamantaqa uchachayllapachu. Chay michkataĉhi gananklillapa chaywanqa kuntintakayllapana.
15 Runakunaqami kusalata rikakuyaranllapa tapunakurllapa, imanupiqa Juan kanman Dyuspa Akrashan Cristunqa nir.
16 Piru Juanqa paykunataqa niran:
"Chiqaptami nishaykillapa: Nuqaqami shutichikuni yakulawan. Nataq uk shamurshuypaqami shutichikunqa Santu Ispirituwan, ninawan ima. Payqami kusa mas puytiq nuqamantaqa. Nuqaqa paypa naypanpiqa mana sirbinichu llanqinpa watunta kaĉhanaypaqlamapis.
17 Chay payqamiri apamuyan urkitanta makinpi charikur triguta akrananpaq pajanmanta. Chaynu shumaqcharqami chay trigutaqa ĉhuranqa ĉhurakunanpi. Nataq pajantashuypaqa rupachinqa. Chay ninaqami ratakurqa mana wanunqachu".
18 Chaynumiri shumaqta willar, Juanqa yaĉhachikuran imanumi Washakuq shamuq chayqa kanqa nirmapis.
19 Chaynullami chay gubyirnu Herodesta-shuypaqa anyaran, uknin Felipipa warmin Herodiaswan kayashanrayku, chaynulla tukuy wakin mana allin rurayninkunapaqpis.
20 Piru ashwan Herodesqa, chay tukuy mana allinkunata rurashanpaq anyatinqa, ukmanta yarpur Juantaqa karsilachiran.

Jesusmi shutikuran
(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

21 Piru manaraq karsilpi kayar Juan kusa achka runakunata shutichiyatinqa, Jesuspis riran shutikuq. Chaynu shutikur Taytanman mañakuyatinqa syiluqa kiĉhakaran.
22 Chaymi Dyuspa Santu Ispiritunqa Jesusman ishkimuran kusa rikaypaqla, uk palumitanu. Chaymi syilumanta-pacha Dyus kaynu niqta uyaparan:

"Qammi kusa munashay Wamray kanki.
Qamwanmi kusalata aligriyani" nir.

Kaykunami Jesucristupa unay ayllunkunaqa karan
(Mt 1.1-17)

23 Amitunchik Jesucristo yaĉhachikuq qallarirqami trinta añuyjunmana kasha kanqa. Niqllapa Amitunchik Jesucristuqashi Josipa wamran nir.
José-shuypaqa, Elipa wamran nir.
24 Eliqa, Matatpa wamran.
Matatqa, Levipa wamran.
Leviqa, Melquipa wamran.
Melquí-shuypaqa, Janapa wamran karan.
Nataq Janaqa, Josipa wamran.
25 Josiqa, Matatiaspa wamran.
Matatiasqa, Amospa wamran.
Amosqa, Nahumpa wamran.
Nahumqa, Eslipa wamran.

Esliqa, Nagaipa wamran.
26 Nagaiqa, Maatpa wamran.
Maatqa, Matatiaspa wamran.
Matatiasqa, Semeipa wamran.
Semeiqa, Josipa wamran.
Josiqa, Judapa wamran.
27 Judaqa, Joanapa wamran.
Joanaqa, Resapa wamran.
Resaqa, Zorobabelpa wamran.
Zorobabelqa, Salatielpa wamran.
Salatielqa, Neripa wamran.
28 Neri-shuypaqa, Melquipa wamran karan.
Melquiqa, Adipa wamran.
Adiqa, Cosampa wamran.
Cosamqa, Elmodampa wamran.
Elmodamqa, Erpa wamran.
29 Erqa, Josuepa wamran.
Josueqa, Eliezerpa wamran.
Eliezerqa, Jorimpa wamran.
Jorimqa, Matatpa wamran.
30 Matatqa, Levipa wamran.
Leviqa, Simeonpa wamran.
Simeonqa, Judapa wamran.
Judaqa, Josipa wamran.
Josiqa, Jonanpa wamran.
Jonanqa, Eliaquimpa wamran.
31 Eliaquimqa, Meleapa wamran.
Meleaqa, Mainanpa wamran.
Mainanqa, Matatapa wamran.
Matataqa, Natanpa wamran.
32 Natán-shuypaqa, Davidpa wamran karan.
Davidqa, Isaipa wamran.
Isaiqa, Obedpa wamran.
Obedqa, Boozpa wamran.
Boozqa, Salmonpa wamran.
Salmonqa, Naasonpa wamran.
33 Naasonqa, Aminadabpa wamran.
Aminadabqa, Adminpa wamran.
Adminqa, Arnipa wamran.
Arniqa, Esrompa wamran.
Esromqa, Farespa wamran.
Faresqa, Judapa wamran.
34 Judaqa, Jacobpa wamran.
Jacobqa, Isaacpa wamran.
Isaacqa, Abrahampa wamran.
Abraham-shuypaqa, Taripa wamran karan.
Tariqa, Nacorpa wamran.
35 Nacorqa Serugpa wamran.
Serugqa, Ragaupa wamran.
Ragauqa, Pelegpa wamran.

Pelegqa, Heberpa wamran.
Heberqa, Salapa wamran.
36 Salaqa Cainanpa wamran.
Cainanqa, Arfaxadpa wamran.
Arfaxadqa, Sempa wamran.
Sem-shuypaqa, Noepa wamran karan.
Noeqa, Lamecpa wamran.
37 Lamecqa, Matusalenpa wamran.
Matusalenqa, Enocpa wamran.
Enocqa, Jaredpa wamran.
Jaredqa, Mahalaleelpa wamran.
Mahalaleelqa, Cainanpa wamran.
38 Cainán-shuypaqa, Enospa wamran karan.
Enosqa, Setpa wamran.
Setqa, Adanpa wamran.
Nataq Adanta-shuypaqa Tayta Dyusmi ruraran.

4

Jesusta dyablu uchakuchinaran
(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

1 Jesusqa Santu Ispirituwan kar tikrakamuran riyu Jordanmantaqa. Chaynu Santu Ispiritu yapatinmi, Jesusqa riran chunllaq lugarman.
2 Chaypiqami kwarinta diyata karan. Chaymi chay diyakunaqa ayunar mana imalatapis mikushanrayku kusalata mallaqnaran. Chaynu mallaqnatin, dyabluqa imanullapis Jesustaqa uchakuchinaran.
3 Chaymi niran:
—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa, kay rumita willay tantapaq tikrakananpaq nir.
4 Piru Jesusqa niran:
—Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
‘Manami tantalamantachu runaqa kawsayta puytin.
[Ashwanmi Dyuspa tukuy rimayninta kasur kawsanqa]’ nir.
5 Chaymanta-shuypaqami dyabluqa Jesustaqa aparan kusala unaq sirkaman. Chaymantami dasla kay pachapa tukuy pwiblunkunata rikachir niran:
6 —Nuqaqami qushayki tukuy kay imakuna kay pachapi kaqtaqa, qamna mantakunaykipaq. Chaqa, nuqapami tukuy kaykunaqa. Chay-ari mayqantapis qushaq qunashaytaqa.
7 Chayrayku, qunqurir nuqata aduramatkiqami tukuy chay rikayashaykikunaqa qampaq kanqa nir.
8 Jesusqa niran:
—[¡Ashuy dyablu!] Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
‘Adurar sirbiy Amituyki Dyuslata’ nir.
9 Chaymantami dyabluqa Jesustaqa aparan Jerusalén pwibluman. Chaypiqami Dyusta adurananllapa wasipa kusa unaqninman iqachir niran:
—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa, kaymanta uraman kaĉhakay.
10 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi, nin:
‘Dyusqashi angelninkunata kaĉhamunqa
kuytashur washashunanpaq.
11 Chaynulla aypashuyanqashi
ĉhakikimapis ama ĉhachikananpaq ima rumilawanmapis’ nir.
12 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:

—Dyus nitin iskribikashakunapimi ninpis:
‘Amami Amituyki Dyus nishanllata rurachir pukllaychu’ nir.
13 Chaymanta-shuypaqami dyabluqa manana imanupis Jesusta uchakuchiyta puytir-
naqa, ashuranna paymantaqa ayka diyallataqa.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuq qallariran
(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

14 Jesusqami qashan Galileaman tikrakaran Santu Ispiritupa pudirninwan karna.
Chaymi chay lugarkunapa ridurninkunapiqa paypaqqa kusalata yaĉharanllapana.
15 Chaqa payqami tukuy chay tantakananllapa wasikunapi yaĉhachikuq. Chaymi
tukuyla paytaqa alabaqllapa.

Jesusmi Nazaret pwiblupi
(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

16 Chaymantami Jesusqa chay maypiĉhi kriyakasha karan, pwiblun Nazaretllaman
riran. Chaymi samana diyapiqa chay tantakananllapa wasiman yaykuran paypa
kustumrin kashanrayku. Chaymantami shariran Dyus nitin iskribikashakunata liyi-
nanpaq.
17 Chaymi Dyuspa rimaqnin Isaías iskribishanta makyatinllapa kiĉharqa, kaynu niqta
tarir liyiran:
18 “Nuqapimiri Dyuspa Ispiritunqa.
Chaqa pay akramarmi kaĉhamasha
chay mana imayjunkunata Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachinaypaq.
[Kaĉhamashapismi kwashalla kaqkunata kunsulanaypaq].
Chaynullami kaĉhamasha
dyablupa makinpi kaqkunata washanaypaq,
syigukunata rikakuchinaypaq,
qischakaqkunata washanaypaq ima.
19 Kaĉhamashapismi Dyusqa
tukuylata yanapananpaq tyimpuqa ĉhamushana nir yaĉhachikunaypaq”.
20 Chaynu nirnaqa Jesusqa chay iskribikashataqa pillur, chay tantakananllapa wasipi
yanapakuqta qur payqa taran. Nataq tukuy chaypi kaqkunaqami kusalata paytaqa
chapayaranllapa.
21 Chaymi payqa rimaq qallariran kaynu nir:
—Dyus nitin iskribikashanta liyishayqami kananlla qamkunapa naypaykillapapi
nuqawan kumplikashana.
22 Chaynu nir kusa shumaqta rimashanraykumi, chay uyakuqkunaqa dispan-
takashalla Jesuspaqqa kusa allinta rimayaranllapa. Piru chaynu rimarmapis yaqqa
mana kriyinar paykunapura kaynu nir tapunakuyaqllapa:
—¿Manachu kayqa Josipa wamran? nir.
23 Chaynu yarpuyatinllapamiri, Jesusqa paykunataqa niran:
—‘Rimidyakuq tayta, qamraq rimidyakay’ nishanllapanullami nimayankillapa
kanqa. Chaynullami nimayankillapapis kanqa: Capernaumpi kwichka
achka imakunata rurashayki nir uyapashayllapatami kay pachaykipipis ruray
kriyinayllapapaq, nir.
24 “Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis Dyuspa rimaqnin katinqa, manami
pwiblunllapiqa shumaqta rikanllapachu nir.
25 Alliptami nishaykillapapis: Dyuspa rimaqnin Eliaspa tyimpunpimi kimsa añu-y-
midyuta tamya mana karanchu. Chaymi tukuy Israel pwiblupiqa kusala mallaq tyimpu
karan. Chaynullami chaypiqa achka byuda warmikuna karanllapa.

26 Piru chaynu katinmapis Dyusqa Eliastaqa mana Israelmanta chay byudakuna-
manchu kaĉharan. Ashwanmi paytaqa kaĉharan Sarepta pwiblumanta uk byuda warmi-
man. Chayqami Sidón pwiblupa shipchanlapi kaq.
27 Chaynullami Israel pwiblukunapipis karan achka qishaq ismuyaq runakuna,
Dyuspa rimaqnin Eliseupa tyimpunpiqa. Chaynu katinmapis, mana mayqantapis
allicharanchu. Ashwan Siria pwiblumanta Naamán shutiq runalata allicharan" nir.
28 Chaynu chaykunata uyarllapami, chay tantakananllapa wasipi kaq runakunaqa
tukuyla kusata piñakuranllapa.
29 Chaymi sharir Jesustaqa chay pwiblumantaqa aparanllapa chay pwiblu ru-
rakashapa qichqalanpi pata karan chayman, chay patamantana itakunanllapapaq.
30 Piru ashwan Jesusqa chaynu ruranayatinllapamapis ĉhaypinllapata pasar riran.

Jesusmi runamanta dyablupa yarpuyninta itakuran (Mr 1.21-28)

31 Jesusqami riran Galileapa pwiblun Capernaumman. Chaymi samana diyaku-
napiqa runakunata yaĉhachiq.
32 Chaynu yaĉhachikutinmi kusa dispantakashalla kidaqllapa. Chaqa kusata paylla
mantakur imami yaĉhachikuran.
33 Chay tantakananllapa wasipiqami, kayaq uk runa dyablupa yarpuyninwan.
Chayqami kusa jwirtita kaynu qayĉhakuq:
34 —¡Ay! Nazaretmanta Jesús, ¿imapaqtaq nuqakunaman yakapakanki? ¿Ima, chin-
qachimaqllapachu shamushayki? Nuqaqami riqsishuni. ¡Qamqami Dyuspa Santu
Wamran kanki! nir.
35 Chaynu nitinmi, Jesusqa anyaran dyablupa yarpuynintaqa kaynu nir:
—¡Upallalla yarquy kay runamantaqa!
Chaynu Jesús nitinqami, chay dyablupa yarpuyninqa yarquranna runamantaqa.
Tukuy runakunapa naypanpimi chay runataqa ratachir mana imanachirlapischu
yarquran.
36 Chayta rikarmi, tukuyla runakuna kusa dispantakashalla ukninllapa ukninllapa
kaynu ninakuyaqllapa: "¿Ima rimaykunataq kaykunaqa? Chaqa pudirninwan kusata
paylla mantakur, imami willan dyablu chay runamanta yarqunanpaqqa. ¡Chaynu
willatinmi paykunaqa yarqun!"
37 Chaynu nir rimatinllapami tukuyla chay lugarpa pwiblitunkunapi Jesuspaqqa
kusalata rimaqllapa.

Jesusmi allicharan Simón Pedrupa swigranta (Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

38 Jesusqa tantakananllapa wasimanta yarqurqa, rir yaykuran Simonpa wasinman.
Chaypimi Simonpa swigran qishaq kusa rupapi karan. Chaymi Jesusta rugaranllapa
alliyachinanpaq.
39 Jesusqami payman qimikar chay rupataqa wakaq tukuy niran. Chaynu nitinmi
chay rupaqa dijaranna. Chaymantami ashwan chay kutilla, warmisitaqa sharikur
paykunata qaraqna qallariran.

Jesusmi achka qishaqkunata allicharan (Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

40 Rupay chinqatinnaqa, tukuy riqchaq qishaywan kaqninkunata Jesusman apamu-
ranllapa. Chaymi makinkunata paykunapa ananman ĉhurarlla allicharan.
41 Chaynullami achka runakunamanta dyablupa yarpuyninkunapis yarquran, kaynu
qayĉhakur:
—¡Qamqami Dyuspa Wamran kanki! nirlla.

Chaynu nitinllapami Jesusqa anyar, mana dijaranchu rimananllapapaqqa. Chaqa chay dyablupa yarpuyninkunaqami yaĉhayaranllapa payqa Dyuspa Akrashan Cristun nir.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuran
(Mr 1.35-39)

42 Chaymanta allaqnin achkiyayatinnaqa Jesusqa sharir, chay pwiblumanta lluqshir riran chunllaq lugarmanna. Piru runakunami kusalata maskar rir, ĉharanllapa pay kayashanmanqa. Chaymi Jesustaqa chaylapi kidananta munaranllapa, ama rirnachu.
43 Chaymi Jesusqa niran:
—Ashwanmi Dyusqa imanumi mantakun nir shumaq rimananta uklaw pwiblukunapipis yaĉhachikunaypaq kani. Chaqa chaypaqmi shamusha kani nir.
44 Chaynumi Jesusqa chay Israel runakuna tantakananllapa wasikunapi, Galilea lugarkunapi ima Dyuspa shumaq rimanantaqa yaĉhachikur puriyaran.

5

Kusa achka piskaduta ayparanllapa
(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

1 Uk diyapimi, Jesusqa Genesaret quĉhapa manyanpi karan. Chaymanmi kusala achka runakuna, Dyus nishanta yaĉhachikutin uyakuyta munashanrayku tantakamur limpu kiĉhkichiranllapa.
2 Chaymantami Jesusqa rikaran ishkay yaku karrukunata quĉhapa rurinpi kaqta. Chay yaku karrukunaqami shinala karan, piskadukuqkuna atun shikranllapata paqaq ishkishanrayku.
3 Chaymi Jesusqa iqaran uk yaku karruman. Chayqami Simonpa karan. Chaymi Simontaqa mañaran, yaku karrunta ashlila yakukaq sikpachinanpaq. Chaypinami Jesusqa tar, tukuy chaypi kaqkunataqa yaĉhachiran.
4 Chaymanta rimar tukchirnaqa Simonta niran:
—Kay yaku karruykitaqa quĉhapa mas ĉhaypinkaqman apar, chaymanta chay atun shikraykillapata itakuyllapa piskaduta aypanaykillapapaqqa, nir.
5 Simonqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, tukuy tuta piskadukurmapis, manami uklamatapis aypashachu kanillapa. Piru qam nimashaykinullami atun shikrayllapakunataqa yakuman itashaq.
6 Chaynu Jesús nishannulla rurarqami, allipla achkata piskadutaqa ayparanllapa. Chaymi atun shikrankunamapis llikikayaranna.
7 Chaymantami chay uk yaku karrupi piskadukuq masinkunata qayaran shamur yanapananllapapaq. Chaymi ishkantin yaku karruman untachitinllapami, ashwan ishkantin yakumanqa chinqayaranllapana kusala achka piskadu kashanrayku.
8 Chaynu milagruta rikarqami Simón Pedruqa, Jesuspa naypanlapi qunqurikur, kaynu niran:
—Taytituy, ¡nuqami kusala uchasapa kani! ¡Chaymi rugashayki rikunaykipaqna naypaymantaqa! nir.
9 Chaynuqami Simonqa niran, wakinninkunawan kusala achka piskaduta aypashanrayku manchakusha kar.
10 Chaynullami Zebedeupa wamrankuna Santiaguwan Juanpis kusalata manchakusha karanllapa. Paykunami Simonpa kumpañirun karanllapa. Piru Jesusqa Simontaqa niran:
—Ama manchakuychu. Ashwanmi kananmantaqa piskaduta aypaq yupayna runakunata nuqapaq yaĉhachir tantanki nir.

11 Chaynu Jesús nitinqami, chay kutilla yaku karrunllapataqa quĉhapa manyanman
apar, tukuy imanllapata dijar, utqaylla riranllapa Jesuswanna.

Jesusmi allicharan uk ismuyaq runata
(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

12 Uk diyapi Jesús uk pwiblupi katin, ĉharan uk kusa qishaq ismuyaq kwirpuyjun runa.
Chaypimi Jesusta rikarqa, pachakaman pukĉhirar kaynu nir rugaran:
—¡Taytituy! llakipamayarqa allichamay-ari kay qishayniymantaqa nir.
13 Chaymantami Jesusqa makinwan kamar, kaynu niran:
—Munayanimi alliyanaykita. ¡Kananlla alliyay! nir.
Chaynu nitinlami, chay runaqa alliyaran qishayninmantaqa.
14 Chaymi Jesusqa niran:
—Amami mayqantapis willankichu. Ashwanmi rir qimikay kurakunaman. Chaymi
apanki ufrinditaykita Moisés mantakushannulla. Chayna tukuy yaĉhananllapapaq
qishaynikimantaqa alliyashaykina nir.
15 Chaynu upallala kananta munatinmapis, Jesuspaqqa kusa achka runakunana
yaĉhayaranllapa, payqa imatapis rurayta puytin nir. Chaymi kusa achka runakuna
Jesusmanqa tantakaqllapa, qishayninkunamanta alliyananllapapaq.
16 Piru Jesusqa paykunamanta ashur chunllaq lugarkunaman riq Taytanman
mañakuq.

Jesusmi mana kuyuyta puytiq runata allicharan
(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

17 Uk diyapi Jesús yaĉhachikuyatin, chaykunapiqa tayaranllapa wakin fariseo
runakuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. Paykunaqa shamusha
karanllapa, Galileapa, Judeapa, Jerusalenpa tukuy pwiblunkunamanta. Dyuspa
pudirnintaqami rikayaranllapa, Jesús qishaqkunata alliyachitin ima.
18 Chaymantaqa ĉharanllapa runakuna uk paritapi mana kuyuyta puytiq runata apar.
Wasipa rurinman yaykuchirmi, Jesuspa naypanpi usurachinayaranllapa.
19 Piru mana maytapis yaykuchiyta puytiqllapachu, kusa unta runakuna katinllapa.
Chaymi iqaranllapa wasipa ananman. Chaymantaqa chay wasipa qatananta uĉhkuta
rurar, chaylata chay mana kuyuyta puytiq runataqa ishkichiranllapa Jesuspa naypan-
manqa.
20 Chaymantaqa Jesusqa nuqapi kusata kriyinllapa nir yaĉharqa, kaynu niran:
—Taytituy, tukuy uchakushaykikunamanta pirdunashushana kani nir.
21 Chaynu Jesús nitinqa, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla
fariseukunaqa yarpupakuq qallariranllapa: ¿Imataq payqa chaynu rimananpaqqa?
Wakqachu Dyusninchiknulla tukunayan. Manami allinchu chaynuqa. Chaqa Dyuslari
uchakunamanta pirdunakuytaqa puytin nir.
22 Piru Jesusqami yaĉhayaran, imatami chay runakunaqa yarpuyan nirmapis. Chaymi
kaynu nir tapuran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa chaynuta yarpunkillapa?
23 ¿Imataq mas trabajusu ruranaypaq, ‘Uchaykikunamantami pirdunashuni’ ninay-
paq, manaqachu ‘Sharir puriy’, ninaypaq? ‘Uchaykikunamanta pirdunashuni’ nitiyqa,
qamkunaqa mana kriyinkillapachu.
24 Piru kananllami intrachishaykillapa Dyusmanta Shamuq Runaqami kay
pachapiqa paylla puytin uchanllapakunamanta pirdunakuytaqa nir.
Chaynu nirnaqami chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun runataqa niran:
—Qamtami nishuni: Sharir paraykita apar, riy wasikiman nir.
25 Chaynu Jesús nitinlami tukuypa naypanpi das sharir, chay usurayashan paritanta
apar riran wasinman, Dyusta alabaqnu.

26 Chaynu chay milagruta rikarmi chaypi kaqkunaqa kusa dispantakashalla kidar,
Dyusninchiktaqa alabaranllapa kaynu nir: “Kananqami kusa ukman shumaqkunata
rikashanchikllapa” nir.

Jesusmi Levita qayaran
(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

27 Chaymanta Jesusqa waqtaman lluqshirqa, rikaran Romapaq impwistuta kubrakuq
runata. Payqami shutiq Leví. Payqami chay impwistuta kubrakunanpi tayaran.
Chaymi Jesús rikarqa niran:

—Shamuy nuqawan rishun nir.

28 Chaynu nitinqa Leviqa sharir, tukuy iman kaqkunata chaypi dijarna, Jesuspa
pullan riran.

29 Chaymantaqami Leviqa wasinpi ruraran uk fyistata, Jesusrayku. Chaymi achka
wakinnin Romapaq impwistuta kubrakuqkunapis wakin runakunawan pulla misapi
tayaranllapana.

30 Piru chay fariseukuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa
piñakur, Jesuspa yaĉhakuqninkunataqa anyaqnulla, kaynu niran:

—¿Imapaqtaq mikunkillapa, upyankillapa, chay impwistuta kubrakuqkunawan
chaynulla uchasapakunawan pullaqa? nir.

31 Chaynu nitinllapami, Jesusqa paykunataqa niran:

—Allilan kar mana qishaq kaqkunaqami mana ministinchu rimidyakuqtaqa. Chaymi
ashwan chay qishaq kaqkunala ministin rimidyakuqtaqa.

32 Chaqa nuqaqami mana, chay allinla kani niqkunapaqchu shamusha kani. Ash-
wanmi shamusha kani, chay uchayjunkunata willatiy kriyir, uchanllapata dijarna
washakananllapapaq.

Ayunupaqmi tapuranllapa
(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

33 Kaynumi Jesustaqa niranllapa:

—Juanpa yaĉhakuqninkuna, fariseukunapa yaĉhakuqninkunapis kusata ayunar, Dyus-
man mañakunllapa. Piru qampa yaĉhakuqnikikuna-shuypaqa maydiyapis mikunllapa,
upyanllapa ima.

34 Jesusqa paykunataqa niran:

—Qamkunaqachu uk kasaraq runa chayllapiraq katinqa chay pullan kaqkunata,
¿‘Ayunay’ ninkimanllapa?

35 Piru chay kasarasha rinanpaq urami ĉhamunqana. Chaynu ritinna-shuypaqa ayu-
nanqallapana.

36 Chaynullami Jesusqa kay kumparasyunkunatapis parlaran:

“Manami mayqanpis uk mushuq raĉhpata kuchur, makwa mudananta rimindanchu.
Chaqa chaynu rurarqami yanqallana chay mushuq raĉhpataqa dañayan. Chaynullami
chay mushuq raĉhpawan, makwa raĉhpata rimindashaqa mana shumaqnachu kidan.

37 Chaynulla, chay ubapa yakun mushuq binutaqa manami itanchikchu makwa
qara kapachumanqa. Chaqa chay ubapa yakun binuqami byijuyar makwa qara
kapachutaqa llikinman. Chaynuqami ashwan ubapa yakun binu chaynulla chay qara
kapachupis yanqallana tukukanman.

38 Chayraykumi, ubapa yakun mushuq binutaqa mushuq qara kapachumanna itay-
paq.

39 Nishaykillapapis: Mayqan runapis ubapa yakun binu byijuyashata upyayarqa, mananami chay ubapa yakun mushuq binutaqa upyaytaqa munannachu. Chaqa ninmi: Chay byijuyasha chaymi, kusala mishki nir". *

6

Samana diyapimi ispigakunata pitiranllapa
(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

1 Uk diyami samana diya katin, Jesusqa riyaran tarpukashakunapa rurinta. Chaymi, yaĉhakuqninkuna riqnuqa trigupa ispigankunata pitir qaqur murintaqa mikuyaqllapa.
2 Chaymi chaymantaqa, wakin fariseo runakunaqa kaynu nir tapuranllapa:
—¿Imapaqtaq chay samana diyapi mana ruraypaqkunataqa, rurankillapa? nir.
3 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, uk kuti gubyirnu David wakinninkunawan mallaqnar imanu tukuran nir iskribikashantaqa?
4 Chaqa Davidmi wakinninkunawan Dyusta aduranllapa tuldu wasiman yaykur, Dyuspa kaq turtillankunata aypar mikuranllapa. Allita yaĉhashanchikllapanu, chay turtillakunataqami, kurakunala mikunanllapapaqqa kaq.
5 Jesusqami niranpis:
—Dyusmanta Shamuq Runami, chay samana diyapiqa imata ruraypaq chaynulla mana ruraypaqchu niytaqa puytin.

Jesusmi uk runata samana diyapi allicharan
(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

6 Qashanmi uk samana diyapi, Jesusqa tantakananllapa wasiman yaykur yaĉhachikuq qallariran. Chaypimi karan uk runa allilaw makin wiqru.
7 Piru chaypiqami Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chay fariseo runakunaqa kusalata Jesustaqa chapar ninakuyaranllapa: "¿Ima kay samana diyapichu alliyachiyanqa wak wiqru makiyjun runataqa? Chayta ruratinqami, chaylapaqna uchachashunllapa" nir.
8 Piru Jesusqa yaĉharan imatami yarpuyanllapa nirmapis. Chaymi, chay wiqru makiyjun runataqa niran:
—Sharir, ĉhaypinllapapi shay.
Chaynu nitinqa chay runaqa das sharan.
9 Chaymi Jesusqa chay runakunataqa niran:
—Ma tapushaykillapa, samana diyapiqa, ¿allin kaqtachu ruranchik manaqachu mana allin kaqta? Chaynulla ¿allinchu kanqa allichar washakunapaq manaqachu dijasha wanunanpaq?
10 Chaynu nirnaqa, tukuy chay ridurninpi kaqkunata chapar, chay wiqru makiyjun runataqa, niran:
—Makikita chutarachiy.
Chaynu nitinmi, chay runaqa nishannullata ruraran. Chaymi makinqa allinna kidaran.
11 Piru chay runakunaqami ashwan kusalata piñakur ninakuranllapa: "¿Imatataq Jesustaqa rurashunllapa?" nir.

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata akraran
(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

---

* **5:39** Jesusmi ruraran kay kimsa kumparasyunta fariseo runakunapa unay yaĉhayninkunawan paypa mushuq yaĉhayninqa mana chayllachu nir. Chaynulla chay fariseupa unay yaĉhayninkunata yaĉhakushakunaqa chaynu yaĉhakusha kar Jesuspa mushuq yaĉhachikuynintaqa mana munanllapachu.

12 Chay diyakunapimi, Jesusqa riran uk sirkaman mañakuq. Chaymi tukuy tuta
Dyusman mañakuyar yurqaran.
13 Chaymanta achkiyatinnaqa, tukuy yaĉhakuqninkunata qayamur dusilata akraran.
Chaymi paykunataqa niran: “Apustulniykunana kankillapa” nir.
14 Kaykunami karanllapa:
Ukqami Simón karan. Payllatami shutichiranpis Pedro nir.
Ukqa karan Simonpa uknin Andrés.
Wakinkunaqa karanllapa:
Santiago,
Juan,
Felipe,
Bartolomé,
15 Mateo,
Tomás,
Alfeupa wamran Santiago,
Simón Zelote,
16 Santiagupa uknin Judas * ima.
Uk-shuypaqa karan Judas Iscariote. Kaymi Jesustaqa kuntrankunaman qukuran
wanuchinanllapapaqqa.

Jesusmi achka runakunata yaĉhachiran (Mt 4.23-25)

17 Chaymanta Jesusqa chay sirkamanta paykunawan ishkimurqa, uk pampapi ki-
daranllapa. Chaqa chaypiri tukuy yaĉhakuqninkuna chaynulla kusala achka runakuna
karanllapa. Paykunaqami shamusha karanllapa, Judeamanta, Jerusalenmanta, mar
manyan Tirumanta, Sidonmanta ima Jesusta uyakuq, chaynulla qishayninllapamanta
alliyananllapapaq ima.
18 Chaymi chay dyablupa yarpuyninwan kaqkunapis alliyaqllapa.
19 Chaynumi Jesustaqa tukuyla kamanayaqllapa alliyananllapapaq. Chaqa tukuy
payta kamaqkunataqari pudirninwan alliyachiq.

Dyuswan kusa shumaq kaqkuna, llakiypaq kaqkuna (Mt 5.1-12)

20 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunata chapar kaynu niran:
“Kusa shumaqmi kankillapa qamkuna mana imayjun kaqkunaqa.
Chaqa qamkunapaqnami Dyuspa mantakuyninqa.
21 Kusa shumaqmi kankillapa qamkuna kanan mallaqnaqkunaqa.
Chaqa maydiyaqami untana mikunkillapa.
Kusa shumaqmi kankillapa, kanan waqaqkunaqa.
Chaqa maydiyaqami aligriyar asikunkillapana.
22 Kusa shumaqmi kankillapa Dyusmanta Shamuq Runarayku
mana allinpaq riqsishutinllapa, ĉhiqnishutinllapa,
mana munar mana pullakushutinllapa,
musyashutinllapa imaqa.
23 “Chaynu rurashutinllapamapis, unaq syilupi Tayta Dyuspa pullan kusa shumaq-
tana kawsashaq nir yaĉhar, kusata aligriyankillapa. Chaqa imanutaq qamkunata qis-
chashunllapa, chaynullami chay runakunapa rukunkunapis Dyuspa unay rimaqninku-
natapis qischaranllapa.
24 Piru akaw qamkuna kanan kusa imayjun kaqkuna.
Chaqa kananllami kusata aligriyashaykillapana.

---

* **6:16** Kaynupismi intrakayta puytinchik: Santiagupa wamran Judas nir.

25 Akaw qamkuna kanan kusa unta mikuqkuna.
Chaqa maydiyaqami mallaqnankillapa.
Akaw qamkuna kanan kusata asikuqkuna.
Chaqa maydiyaqami kusalata llakir waqankillapana.
26 Akaw qamkuna kanan tukuypaq kusa alabakasha kaqkuna.
Chaqa chaynullami unay rukuykillapakunapis, Dyuspa mana chiqap rimaqninkunatachu alabaranllapa.

Ĉhiqnimaqninchiktami llakipashunllapa (Mt 5.38-48; 7.12)

27 "Piru qamkuna uyakumaqkunatami nishaykillapa: Ĉhiqnishuqkunatami llakipayllapa. Chaynulla chay qischashuqkunawanpis allinlata rurayllapa.
28 Mayqan qamkunapaq mana allinta rimatinllapapis, shumaqta willayllapa. Chaynulla imapaq uchachar qischashutinllapapis Dyusman mañakuyllapa llakipananpaq.
29 Mayqan uklaw qaqllaykipi takashutinllapaqa, uklawtapis rikachiyllapa. Mayqan punchuykita kitashutinmapis, dijay kamsaykitapis apanqa.
30 Mayqanpis imalata mañakushutinpis, quy. Chaynulla mayqan imaykita kitashutinpis, amami mañankillapachu tikrashunanllapapaqqa.
31 Chaynumiri ukkuna qamkunawan shumaq kananta munarqa, qamkunapis chaynulla paykunawanpis kayllapa.
32 "Chaqa qamkunata llakipashuqkunalata llakiparqa ¿imanuri Dyuspaqqa shumaq kankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuqkunapismi, payta llakipaqkunalataqa llakipanllapa.
33 Chaynulla qamkunata allinta rurashuqkunalawan allinta rurarllapaqa, ¿imanuri Dyuspaqqa shumaq kankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuqkunamapis chaynuqa ruranllapa.
34 Qamkuna, mayqanta imalata pristatiyqami kutichimayanqa nir yarpur pristarqa, ¿imanuri Dyuspaqqa shumaq kankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuqkunamapismi pristanakunllapa, imalawan kutichinakunanllapapaqqa.
35 Chayrayku ashwan chay ĉhiqnishuqkunataqa masta llakipayllapa. Chaynulla allinlata paykunawanqa rurayllapa. Chaymi imata pristarpis, ama yarpunkillapachu: Imalawan kutichimayanqa nirqa. Chaynu rurarllapaqami mana tukukaq imaykillapatana tarikunkillapa. Chaynulla unaqpi kawsaq Dyusninchikpa wamrankunana kankillapa. Chaqa Dyusqami, mana payta yarpuqkunata, chaynulla mana allin kaqkunamatapis kusata llakipan.
36 Chaymi qamkunapis llakipakuyllapa, imanutaq Taytanchikllapa Dyuspis kusata llakipakun chaynu.

Amami uknikita jwis yupay rikar yaĉhankichu (Mt 7.1-5)

37 "Amami ukkunata rikar yaĉhankillapachu, Dyus qamkunatapis ama rikar yaĉhashunanllapapaq. Chaynulla ama ukkunata uchachayllapachu, Dyus qamkunatapis ama uchachashunanllapapaq. Ashwanmi pirdunanakuyllapa, Dyus qamkunatapis pirdunashunanllapapaq.
38 Ukkunatami quyllapa, Dyus qamkunatapis qushunanllapapaq. Payqami kustalnikillapapi qushunqallapa imakunatapis allita midikashatana. Chaymi ĉhaspir ĉhaspir untachimunqa kustalnikillapamanqa. Chaynu qamkuna ukkunata imakunawan yanapashaykillapanullami, Dyusqa qamkunatapis yanapashunqallapa".
39 Jesusmi kay kumparasyuntapis niran:

"¿Puytinmanchu syigu runa, uk syigu masinta kaylata kaylata rishun niyta? ¿Manachu ishkantinllapa ima uĉhkukunaman ratanmanllapa?
40 Chaynumiri uk yaĉhakuqpis mana maschu yaĉhachiqninmantaqa. Chaymi maydiya allita yaĉhakurpis, yaĉhachiqnin yupayllana kanqa.
41 "¿Imapaqtaq uknikipa nawinpi usulsitu tayan chayta rikaq ĉhurakanki, qampa nawikipi atun qiru tayan chayta naypaqta mana lluqshichirqa?
42 Qampa nawikipi atun qirupaq mana kwintachakarqa, ¿imapaqtaq uknikita ninki: 'Ukniy, dijamay nawikipi kaq usulta lluqshichishaq' nirqa? Kusa allin tukuq runa, qampa nawikipi atun qirutaraq puntataqa lluqshichiy. Chaynuqami allita rikarna, uknikipa nawinpi usul kaqtaqa lluqshichinki.

Qirukunatami puquyninmanta riqsinchik
(Mt 7.17-20; 12.34-35)

43 "Allin qiruqami mana puytinchu mana allinta puquytaqa. Chaynulla mana allin qirupis manami allintaqa puquyta puytinchu.
44 Chaymi tukuy qirukunata puquyninmanta riqsinchik. Chaqa iguspa puquyn-intaqami mana kashakunamantachu pallanchik. Chaynulla ubapa puquynintapis manami sarsakunamantachu pallanchik.
45 Chaynumi allin runakunapis allin kaqkunalata riman allinkunala shunqunpi kashanrayku. Piru chay mana allin runaqami mana allin kaqkunalata riman, tukuy mana allinkunala shunqunpi kashanrayku. Chaqa mayqanpis shunqunpi kashanl-latami, rimanllapa.

Ishkay wasipa simintun
(Mt 7.24-27)

46 "¿Imapaqtaq qamkunaqa 'Amituy Amituy' nimankillapa, nuqa nishaykunata mana kasurqa?
47 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis uyamar nuqa nishayta kasur ruraqku-naqami kaynu yupay.
48 Uk runami wasinta shachinanpaq puntataqa kusa rurita simintuta rajar, rumipa ananmanta shachiran. Chaymanta riyu untamur, chay wasipi wipyakarpis mana kuychiylamatapis puytiranchu. Chaqa kusa alliri shasha karan.
49 Piru mayqanpis uyamar chay nishaykunata mana kasuqqami, uk runa mana simintuta rajarchu allpa analanpi wasinta shachiran. Chaymanta riyu untamur chay wasipi wipyakatinqa, chay wasiqa limpu limpu pampalla rataran chay yupay".

7

Jesusmi allicharan suldadukunapa mantaqninpa uk sirbikuqninta
(Mt 8.5-13; Jn 4.43-54)

1 Chaymanta chay runakunata willar tukchirnaqa, Jesusqa riran Capernaúm pwibluman.
2 Chaypimi Romamanta suldadukunapa uk mantaqnin karan. Paypa kusala mu-nashan sirbiqninmi allipla qishaq karan wanuypaqna.
3 Chaymi chay runaqa Jesuspaq rimaqllapata uyaparan. Chaymantami, Israel runakunapa ruku mantakuqninkunata rugar kaĉharan, Jesusta rir willatinllapa shamur sirbiqninta allichananpaq.
4 Chaymi paykunaqa Jesusman rir qimikarqa, kusalata rugaranllapa kaynu nir:
—Taytituy, allinmi kanqa chay suldadukunapa mantaqnintaqa llakipanaykipaq.
5 Chaqa payqami nasyunninchikta kusalata munan. Chaynullami chay tantakanayl-lapa wasimatapis rurachikuran nir.

6 Chaynu nitinmi Jesusqa riran paykunawan. Piru wasiman shipchayatinllapanaqa, chay suldadukunapa mantaqninqa amigunkunata kaĉhamuran kaynu nir Jesusta willananllapapaq:
"Taytituy, amami piñakunkichu. Chaqa nuqa mana kwintachaypaqla kashayraykumi,
mana allinchu rir wasiyman yaykunaykipaqqa.
7 Chayraykumi mana nuqallaqa riyta puytiraychu rugashuqqa. Chaymi kaylamanta
niy, sirbikuqniyqa alliyananpaq.
8 Chaqa nuqallatami mantamaqniykuna mantaman. Chaynulla nuqapis wakin
suldadukunata mantani. Chaymi mayqannintapis 'Riy' nitiyqa, rin. Ukta 'Shamuy'
nitiypis, shamun. Chaynulla sirbiqniytapis, imata ruranapaq kaĉhatiypis ruran" nir.
9 Chaynu nishanta uyaparmi Jesusqa kusa dispantakashalla kidaran. Chaymi chay
runakuna ikinta riqkunaman tikrakar, niran:
—Nishaykillapa: Tukuyla Israel pwiblupiqa manami mayqantapis kay runa yupay
allita kriyiqtaqa tarishachu kani.
10 Chaymanta chay mandadu rishakuna wasiman tikrakarqa, chay sirbikuqta
allintana tariranllapa.

Byudapa wamranta Jesús kawsachimuran

11 Chaymantaqa Jesusqa riran uk pwiblu Naín shutiqman. Paywanqami achka
yaĉhakuqninkuna, chaynulla kusa achka runakuna ima riranllapa.
12 Chaynu rir pwibluman ĉhayarllapanaqa rikaranllapa uk byudapa uklayla wamran
wanushata chay pwiblumanta kusala achka runakuna apaqllapata.
13 Chayta rikarmi Jesusqa, chay warmisitapaq kusalata llakir kaynu niran:
—Ama waqaychu mamitay nir.
14 Chaynu nir wanushaman qimikar kamatinmi, chay apaqkunaqa yarachiranllapa.
Chaymi Jesusqa chay wanushataqa niran:
—Wamra, qamtami nishuni ¡kawsamuy! nir.
15 Chaynu nitinqami chay wanushaqa kawsamur tar rimaqna qallariran. Chaymantami Jesusqa chay wamrataqa mamanwanna dijaran.
16 Chayta rikarmi, tukuyla chaypi kaqkunaqa alliplata dispantakar Dyusta alabaranllapa, kaynu nir: "Dyusninchikpa kusa shumaq rimaqninmi rikarisha nuqanchikkunaman". Chaynulla "Dyusninchikmi shamusha pwiblunta yanapaq" nir ima.
17 Chaynu Jesús rurashankunataqami, tukuy chay Judeapa lugarninpi yaĉharanllapana.

Shutichikuq Juanmi yaĉhakuqninkunata kaĉharan Jesusman (Mt 11.2-19)

18 Juanqami yaĉharan tukuy chay pasashankunata, yaĉhakuqninkuna parlasha katin.
Chaymi ishkay yaĉhakuqninkunata qayar,
19 kaĉharan Jesusta tapunanllapapaq: "Qamchu Dyusmanta shamunanpaq karan
chay kanki, manaqachu uktaraq yarayashaqllapa" nir.
20 Chaynu kaĉhatinllapaqa, chay mandadu rishakunaqa Jesusman qimikar tapuranllapa kaynu nir:
—Shutichikuq Juanmi kaĉhamashallapa tapushunayllapapaq qamchu kanki Dyusmanta shamunanpaq karan chayqa, manaqachu uktaraq yarayashaqllapa nir.
21 Chaynu nitinllapami, Jesusqa chay kutilla achka qishaqkunata allicharan,
chaynulla qischakayninkunamantapis. Chaynulla dyablupa yarpuyninwan kaqkunata
allicharan, syigukunatapis nawinkunata allichatin rikakuranna.
22 Chaynu chaykunata rurarnaqa, Jesusqa niran chay tapuqkunataqa:
—Rir Juantaqa willayllapa tukuy rikashaykillapata, uyapashaykillapata ima. Willayllapa:
Syigukunatapis rikakuchin,

kujukunatapis alliyachitin purinllapa,
ismuyaq aychayjunkunatapis allichan nir.
Chaynulla upakunatapis uyakuchin,
wanushakunatapis kawsachimun,
chay mana imayjun kaqkunatapis willan imanu washakananllapapaqpis, nir ima.
23 Chaynulla willankillapapis: ¡Kusa shumaqmi kanqallapa nuqapi kriyishanrayku imakuna rikarir trumpisachinatin mana maydiyapis qunqamaqkunaqa nin! nir.

24 Chaymanta Juanpa yaĉhakuqninkuna ritinnaqa, Jesusqa chaypi kaq runakunata qallariran Shutichikuq Juanpaq parlaq, kaynu nir:

"¿Imata rikakuqtaq qamkunaqa riraykillapa chay chunllaq lugarmanqa? Imanutaq uk runa mana uklapi yarpuqmaqa uk yura shukchata wayra wakman kayman kuyuchiq yupay, ¿chayta rikakuqchu riraykillapa?
25 ¿Manaqachu uk runa kusala ĉhaniyjun mudanata, mudakushata rikakuq riraykillapa? Qamkunaqami yaĉhankillapa chaynu mudakur paykuna munashanllapakunalata rurar taqkunaqami, chay gubyirnupa wasinkunalapi tanllapa nir.
26 Chaqa, ¿imata rikakuqtaq riraykillapa? ¿Dyuspaq rimaq runata rikaq? Chiqaptami qamkunaqa Dyuspa rimaqninkunamantaqa nuqapaq kusa mas intrachikuqta rikaq riraykillapa.
27 Chaqa Shutichikuq Juanpaqmi, Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu niq:
'Nuqami qampa naypaykita ukta kaĉhashaq,
imanutaq nanta kiĉhar kamkachinllapa chaynu qampaq yaĉhachikunanpaq' nir.
28-29 Nishaykillapapis: Tukuy runakunamanta manami Juan yupay kusa allinla runaqa kashachu uklamapis. Chaqa tukuy runakuna, wakin impwistuta kubrakuqkunamapis, Juan rimatin uyakurqa, kwintata qukaranllapa paykunata Dyusqa chiqapta yanapayanqallapa nir. Chaymi paykunaqa Juan shutichikutinqa, kasur shutikuranllapa. Ashwan kananqa Dyusninchikpa mantakuyninpina mana kwintachaypaqla chaykunaqa, mastana intrakanllapa Juanmantaqa.
30 Piru chay fariseukuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunashuypaqa, mana kriyinaranllapachu imanumi Dyus chiqapta yanapayanqa nirmapis. Chaymi paykunaqa Juan shutichikutinpis mana kasur mana shutikuranllapachu".

31 Chaymi Jesusqa niranpis:

"¿Imawantaq kumparayman kay tyimpupi runakunataqa? ¿Imakuna yupaytaq paykunaqa?
32 Kay runakunaqami, wamritukuna plasapi tar kaynu qayapanakunllapa chay yupay: 'Kinakunatami waqachirayllapa. Piru qamkunaqami mana bayliraykillapachu. Chaynulla llakiypaq takikunata takitiyllapapis, mana waqaraykillapachu' ninakun chaykuna yupay.
33 Chaymi qamkunapis wamritukuna yupay, Shutichikuq Juan shamur kusata ayunatin, chaynulla mana binuta upyatinqa niraykillapa: 'Juanqami dyablupa yarpuyninwan' nir.
34 Chaymanta nuqa Dyusmanta Shamuq Runa kar, mikutiy upyatiy-shuypaqa qamkunaqa ninkillapa: 'Kusala amryintu, upyalun, chaynulla Romapaq impwistuta kubrakuqkunapa, uchasapa runakunapa amigun' nir ima.
35 Piru nuqapi kriyishanllaparayku Dyus munashanta rurar kawsaqkunami intrachikunllapa nuqaqami chiqapta Dyusmanta shamusha kani nirqa".

Jesusmi, fariseo runa Simonpa wasinpi

36 Chaymantaqa uk fariseo runami Jesustaqa kunachiran, wasinman rir mikunanpaq. Chaymi Jesusqa chay fariseupa wasinman yaykur misaman taran.

37 Nataq chay pwiblullapimi kaq uk kusa uchayjun warmi. Paymi yaĉharan Jesusqashi
chay fariseo runapa wasinman mikuq ĉhasha nir. Chaymi alabastru butillitapi kusa
mishki mutkiypaqla yakituta charikur ĉharan.
38 Ĉharqa, kusalata waqar Jesuspa ĉhakinpa yatanlaman tar, chay waqayninwan
Jesuspa ĉhakintaqa paqaq qallariran. Chaymantaqa aqchanwan chakichir ĉhakinta
muchar salaran chay mishki mutkiypaqla yakituwanqa.
39 Chaymi chay fariseo, Jesusta qaraq apasha karan chayqa, kaynuta yarpuran:
Chiqapta kay runa Dyuspa rimaqnin karqa kwintata qukanman, imanu warmi karmi
chaynu rurayan nirmapis. Yaĉhayanmanmi kusa uchayjun warmi nir.
40 Chaymi Jesusqa niran:
—Simón, kayta willashayki.
Chaynu nitinqa, chay fariseuqa niran:
—Willamay Yaĉhachikuq Taytituy.
41 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:
—Ishkay runami dibiyaran uk runa pristasha karan chayta. Ukqa kinyintus dinaryuta
dibiyaran. Nataq uknin-shuypaqa sinkwinta dinaryulata dibiyaran.
42 Chaymi mana pagrayta puytitinllapaqa, chay pristasha karan chayqa llakipar
mana kubrarannachu ishkantinta. Ma willamay Simón: ¿Chay ishkay runakunaqa
mayqaynintaq chay qillayta pristasha karan chay runataqa mastaqa munayanqa?
43 Chaynu Jesús taputinqa, Simonqa niran:
—Nuqataqa yarpuchiman, chay masta dibiyatin llakipar mana kubraranchu chay
paymi mastaqa munayanqa nir.
Chaynu nitinqa, Jesuspis niran:
—Chiqapta ninki.
44 Chaynu Simón nitinqa, warmiman Jesusqa tikrakar Simontaqa niran:
—¿Rikayankichu kay warmitaqa? Simón, nuqa wasikiman yaykamutiyqa, ĉhakiyta
paqakunaypaqqa mana yakuta qumaraykichu. Piru kay warmisita-shuypaqa, ashwan
ĉhakiyta waqayninwan paqar aqchanwan chakichishamapis.
45 Qamqami mana saludar muchamaraykichu. Piru kay warmisita-shuypaqa,
yaykushaymanta-pacha mana shaykuq muchamasha ĉhakiylapi.
46 Chaynulla qamqa asaytiwan mana umaylamatapis salashaykichu. Piru kay
warmisitaqami, ashwan ĉhakiyta salasha chay mishki mutkiypayla yakituwan.
47 Chayrayku nishuni, kay warmisitatami kusa achka uchankunamanmatapis
llakipar pirdunani. Chaymi payqa kusata munaman. Piru mayqantapis ashlilata
pirdunashaqa, mana yanqa munamanchikchu.
48 Chaymantaqa chay warmita niran:
—Uchaykikunamantaqami llakipar pirdunashuni nir.
49 Chaynu Jesús nitinqa, chay wakin chaypi kaqkunaqa paykunapura tapunakuq qal-
lariranllapa kaynu nir: "¿Imataq kay runaqa uchanllapakunamanmatapis pirdunaku-
nanpaqqa?"
50 Chaynu ninakuyatinllapaqa, Jesusqa chay warmisitataqa niran:
—Mamitay, chiqapta kriyimashaykiraykumi washakashayki. Qamnami rikunki nir.

8

Kay warmikunami yanaparan Jesusta

1 Chaymantami, Jesusqa puriran achka pwiblukunata, chaynulla taksha pwiblituku-
nata, yaĉhachikuqnu Dyuspa shumaq rimayninta washakarna paypa mantakuyninpi
kawsananllapapaq. Pullanqami dusi yaĉhakuqninkuna karan.

2 Chaynullami pullanqa karanpis chay warmikuna, dyablupa yarpuyninwan, ukman
qishaywan kaqkunata allichashankunapis. Paykunaqami kaykuna karan: María.
Paytami María Magdalena niqllapapis, Magdalamanta kashanrayku. Kay Mariamantami,
syiti dyablupa yarpuyninkuna lluqshisha karan.
3 Chaynullami karanpis Chuza shutiq runapa warmin Juana. Kay Chuzami,
Herodespa imankunata rikaq karan. Ukqami karan Susana; chaynullami wakin achka
warmikunapis. Paykunami iman kaqlawanmapis yanapaq Jesustaqa.

Jesusmi kumparasyunta ruran uk tarpukuqwan
(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

4 Tukuy pwiblukunamantami kusala achka runakuna Jesús kayashanman tanta-
karanllapa. Chaymi Jesusqa kay kumparasyunta paykunataqa parlaran:
5 "Uk runami tarpukuq riran ĉhakranman. Chaymanta shikwakutinqa wakin simil-
llanqa nanman rataran. Chaymi saruĉharanllapa, chaynulla pariq kurukuna mikuran
ima.
6 Wakin simillakunaqa rataran rumipa ananman. Chaymanta nasirnaqa, das chaki-
ran yakurayku.
7 Nataq wakin simillakunaqami kasha rurikunaman rataran. Chaymantami
kashakuna pullan winar, limpu ĉhamitachiran.
8 Piru wakin simillakunaqami kusala shumaq pachaman ratar, nasimur puquran.
Chaymi kada similla syinllata puqutin kusala achkata kusichakuran".
Chaynu nirnaqami, kusa jwirtita kaynu niranpis: "Rinriyjun kaqkunaqa uyakur
intrakayllapa" nir.

¿Imapaqmi yaĉhachikuran kumparasyunkunawan?
(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

9 Jesuspa yaĉhakuqninkunami tapuran:
—¿Ima nishaq niyantaq kay kumparasyunqa? nir.
10 Chaymi Jesusqa niran:
—Qamkunatami unay mana intrakaypaq kasha katinmapis, kananqa Dyusqa in-
trachishuyanllapa imanumi payqa mantakun nirmapis. Piru wakin runakunata-
shuypaqami willani kumparasyunkunalawan. Chayna michka chapakurmapis ama
rikakunanpaq, chaynulla michka uyakurpis ama intrakananllapapaq.

Jesusmi tarpukuqpaq yaĉhachikushanta intrachikuran
(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

11 "Kaynutami munan niyta chay kumparasyunqa: Chay simillaqami, Dyuspa ri-
maynin.
12 "Chay similla nanman ratasha nirqami intrachimanchik, Dyus rimashanta
uyakutin chaymanta dyablu shamurqa yarpuyninpi purichiyashanta das qunqachin,
amana kriyir washakananllapapaq nir.
13 "Nataq chay similla rumipa ananman rataran chaykunaqami, intrachimanchik
chay runakuna Dyus rimashanta kusa aligrila uyakuqpaq. Chaymanta chay simil-
lakuna mana allita ĉhupakusha yupaymi uk tyimpulapaq kriyir qischakarqa das pay-
manta ashun nir.
14 "Wakin simillakuna kasha ruriman ratashakunaqa, intrachimanchik Dyus ri-
mashanta uyapaqkunapaq. Piru chay yarpupakushankuna, kusata imakunata muna-
pashankuna, chaynulla munashanta rurashankuna imaqa, allmanta allmantaqa limpu
ĉhamitachiq yupay mana dijanchu puqunanpaqqa.
15 "Piru simillakuna chay kusa shumaq pachaman rataran chaykunaqami intrachi-
manchik, chay allinla shunquyjun kar Dyus rimashanta uyakur imuraslapis allita
kasur, kusalata puquq yupay kawsaqkunapaq nir.

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk lamparawan
(Mr 4.21-25)

16 “Manami mayqanpis uk lamparataqa kachkanchu imawan pampananpaq manaqa
paranpa ĉhakinman ĉhurananpaqqa. Ashwanmi unaqlapi ĉhuran tukuyla yaykuqkunata
achkirachinanpaq.
17 Chaynullami kanan qamkunata willashutiyllapa wakinkunapaq pakaplla yupay
kaqkunaqami, maydiyaqa uk lampara achkirachikuq yupay shutillamanna rikaritin
allita intrakanqallapa.
18 “Chayraykumi allita uyakuyllapa: Chaqa mayqanpis intrakar kasukuqkunataqami
masta intrachishaq. Piru chay mana intrakaqkunata-shuypaqami intrakayanina
niyashanmatapis limpula qunqachishaq”.

Jesuspa mamanwan ukninkuna
(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

19 Chaymantami Jesuspa mamanwan ukninkunaqa, ĉharanllapa chay maypiĉhi Jesús
kayashanlawman. Piru kusala achka runakuna kashanrayku naypanman mana
qimikayta puytiranllapachu.
20 Chaymi mayqanĉhi Jesustaqa kaynu nir willaran:
—Mamaykiwan uknikikunami chay waqtapi ministishuyan nir.
21 Jesusqa niran:
—Mayqanpis Dyus rimashankunata uyakur, chay nishannullata ruraqkunami, ma-
maywan ukniykunaqa nir.

Jesusmi wayrawan yaku maqchikayatin qasillachiran
(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

22 Uk diyapi, Jesusqa uk yaku karruman yaykuran yaĉhakuqninkunawan. Chaymi
paykunata niran:
—Rishunllapa quĉhapa uklaw manyanman nir.
Chaymi riranllapana.
23 Chaymanta quĉhata pasayatinllapaqa, Jesusqa punuran. Chaykamanqami,
kusalata wayra rikarimuran. Chaymi chay quĉhamapis wakmanta kaymanta
maqchikaq qallariran. Chayna, chay yaku karrumanqa yaku untaq qallaritin,
yakuman chinqananlapaqna karanllapa.
24 Chaynu tukuyatinqa, Jesusta rikĉhachir kaynu niranllapa:
—¡Yaĉhachimaqniyllapa! ¡Yaĉhachimaqniyllapa! ¡Yakumanmi chinqayanchikllapana! nir.
Chaymi Jesusqa sharir, wayrawan yaku maqchikaqtaqa willatinla, limpu qasillaran.
25 Chaymanta yaĉhakuqninkunata niran:
—Ima, ¿manaraqchu allita kriyinkillapa? nir.
Piru paykunaqami kusata manchakushanrayku dispantakashalla, tapunakuyaql-
lapa: “¿Imanu runataq kayqa? Chaqa wayrawan yakumatapis willatinla, kasun-ari” nir.

Gadaramanta dyablupa yarpuyninwan runa
(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

26 Chay quĉhata riyarqami, ĉharanllapa Galileapa naypanpi Gadara * shutiq lugarman.
27 Chaymi, Jesús yaku karrumanta ishkitinqa, chay lugarmantaqa dyablupa yarpuyn-
inwan kaq uk runa yarqamur Jesusman qimikaran. Chay runaqami unayna mana
raĉhpayjunnachu puriq, chaynulla mana wasipinachu taqpis. Ashwanmi pantyunkunap-
ina taq.
28 Chaymanta Jesusta rikarqa, kusala jwirtita qayĉhakur paypa naypanpi qunqurir
kaynu niran:

---

* **8:26** Wakin iskribikashakunapimi “Gerasa” nin.

—¡Unaq syilumanta Dyuspa Wamran Jesús, ama nuqamanqa yakapakamuychu! ¡Rugashaykimi ama qischamanaykipaq! nir.

29 Chaynuqami chay dyablupa yarpuyninqa niran, runamanta lluqshinanpaq Jesús anyashanrayku. Chaqa kutir kutirmi chay dyablupa yarpuyninqa chay runataqa aypaq. Chaymi runakuna michka makinkunata, ĉhakinkunata alli kadinakunawan watatinllapamapis chay runaqa pitiq. Chaynumi ashwan chay dyablupa yarpuyninqa chunllaq lugarkunaman apaq chay runataqa.

30 Chaymi Jesusqa chay runataqa kaynu nir tapuran:

—¿Imataq shutinki?

Chay runaqa niran:

—Shutinimi 'Legión'. †

Chaynuqami niran, dyablupa yarpuyninkuna paypi kusa achka kashanrayku.

31 Chaymi chay dyablukunaqa, Jesusta rugaran ama chay manchaypaq uĉhku ruriman kaĉhananllapapaqchu.

32 Chay sirkakunapimi achka kuchikuna shitqakuyatin, chay dyablupa yarpuyninkunaqa Jesusta rugaran, chay kuchikunaman yaykunanllapapaq. Chaymi Jesusqa yaykuyllapa niran.

33 Chay dyablupa yarpuyninkuna chay runamanta yarqurqa, chay kuchikunaman yaykuranllapa. Chaymi chay kuchikunaqa kallpaq qallariran qaqata uray. Chaymanta quĉhaman yaykur ĉhuqar wanuranllapa.

34 Chaymi chay kuchita michiqkuna, tukuy chay pasashanta rikarqa, kallpar riranllapa chay pwiblupi runakunata, chaynulla ĉhakrapi taqkunatapis parlaq.

35 Parlakutinllapaqa runakunaqa lluqshiranllapa rikaq chay pasashankunataqa. Chaymanta Jesús kayashanman ĉharqa, chay runataqa Jesuspa naypanpi yarpuyninpina, mudakusha taqta rikar manchakuranllapa.

36 Piru chay tukuy ima pasashakunata rikaqkunaqa, manyaqlla parlakuranllapa imanumi alliyaran chay runaqa nirmapis.

37 Chaymi chay Gadara shutiq lugarmantaqa, tukuyla runakunaqa Jesusta rugaranllapa, chaymantaqa rinanpaq uklawta. Chaqa kusatari manchakuyaranllapa. Chaymi Jesusqa yaku karruman yaykur riran.

38 Chay dyablupa yarpuyninmanta alliyasha chay runaqa, Jesusta rugayaran paywan rinanpaq. Piru Jesusqami chay runataqa kidananpaq kaynu niran:

39 —Riy wasikiman. Chayna parlakuy Dyus imanumi llakipar yanapashusha nirmapis.

Chaymi chay runaqa rir parlakuran tukuyta chay pwiblupiqa, imatami Jesús paypaq rurasha nirmapis.

Jesusmi allicharan uk warmita, Jairupa wamranta ima (Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

40 Chaymanta Jesús chay quĉhapa uklawninmanta tikrakar shamutinqa, chaypi kaq runakunaqa kusalata aligriyaranllapa yarayashanllaparayku.

41 Chaymi, uk runa Jairo shutiq ĉharan. Chay Jairumi tantakananllapa wasipi uk mantakuq kaq. Paymi Jesuspa naypanpi qunqurikur rugaran wasinman rinanpaq.

42 Chaqa wanuypaqna karan chay runapa uklayla warmi wamran kaqqa. Wamranqami dusi añuyjunna kasha kanqa.

Piru Jesusqami kusa achka runakunapa rurinta riyashanrayku, kusalata kiĉhkichiyaranllapa.

---

† **8:30** Legión nirqami intrachimanchik kusala achka suldadukuna nir.

43 Chay runakunapa rurintami riyaran uk warmipis. Chay warmimi dusi añupaqna
yawarnin shamutin qishaq karan. Chaymi rimidyakuqkunapi, kusalata gastaran iman
kaqninkunalamatapis. Piru manami mayqanpis allicharanchu.
44 Kay warmisitami Jesuspa ikinlawta qimikar raĉhpanpa manyanta kamaran.
Chaynu kamatinlami, chay kutilla yawarnin shamuqqa qasillaranna.
45 Chaymantaqa Jesusqa tapukuran:
—¿Pitaq kamamasha? nir.
Chaymanta tukuy "Mana mana" niyatinqa, Pedruqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, kusala achka runakuna kashanraykumi, kiĉhkipi kum-
sashuyan ima nir.
46 Piru Jesusqami niran:
—Mayqanĉhi kamamasha. Chaqa nuqami kwintata qukasha kani, pudirniy yarqusha
nir.
47 Chaymanta chay warmiqa imanupis mana niyta puytirqa, chukchukyaqnulla rir
Jesuspa naypanpi qunqurikuran. Chaymi tukuypa naypanpi rimaran imanumi Jesuspa
raĉhpanta kamarla alliyaran nir ima.
48 Chaymi Jesusqa niran:
—Mamitay, kriyishaykiraykumi alliyashaykina. Chayraykumi aligrilana rikuy.
49 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay tantakananllapa wasipi mantakuq Jairupa
wasinmanta uk runa ĉhar kaynu niran:
—Wamraykiqami wanushana. Amana masqa qillakachiynachu yaĉhachikuqtaqa nir.
50 Piru Jesusqa chaynu niqta uyarqa, niran:
—Ama manchakurchu, nuqalapi kriyiy. Chaymi wamraykiqa alliyanqa nir.
51 Chaymanta Jesús wasiman ĉharnaqa, Pedruta, Santiaguta, Juanta, chay wamrapa
taytanta, mamanta imala rurimanqa yaykuchiran.
52 Tukuymi waqayaranllapa chay wanushapaq llakir. Piru Jesusqa niran:
—Ama waqayllapachu. Kay wamraqami mana wanushachu, punuyanlami nir.
53 Chaynu nitinmi, tukuyla asiparanllapa paytaqa. Chaqa yaĉhayaranllapari wanusha
nir.
54 Chaymantami Jesusqa makinmanta aypar kusala jwirtita rimar niran:
—¡Mamitay sharimuy! nir.
55 Chaynu nitinmi kawsamur, sharimuran. Chaymantami Jesusqa kaĉhakuran
qarananllapapaq.
56 Chaymi taytankunaqa, kusa dispantakashalla kidaranllapa. Piru Jesusqa niran,
ama mayqantapis parlananllapapaqchu, chay rurashankunapaqqa nir.

9

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanllapapaq
(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

1 Jesusqa tantaran tukuynin dusi yaĉhakuqninkunata. Chaymantami yaĉhayninta,
pudirninta ima quran, tukuy dyablupa yarpuyninkunata itakunanllapapaq chaynulla
qishaykunamanta allichakunanllapapaq ima.
2 Chaynumiri yaĉhakuqninkunataqa kaĉharan Dyuspa mantakuyninpaq
yaĉhachikunanllapapaq, qishaqkunata allichananllapapaq ima.
3 Kaynu nirmi kaĉharan:
"Nanpaqqami ama imalatapis aparchu rinkillapa: Bastunta, alburjata, tantata,
chaynulla qillayta, mudakunaykipaq raĉhpaykillapa imamatapis.
4 Mayqan wasiman ĉharpis, chaymantaqa ama lluqshinkillapachu, chay lugarmanta
rinaykillapakaman.

5 Imanupi mayqan pwiblupi mana samachishunatinllapaqa, ĉhakikillapapi kaq pul-
bumatapis ĉhaspir lluqshir rinkillapa. Chaynu rurarqami intrachinkillapa: ‘Manami
nuqakunapa kwintaynachu. Ashwanmi qamkunapina kanqa’ nir”.
6 Chaynu nitinmi, paykunaqa riranllapana tukuy pwiblitukunata Dyuspa shumaq
rimayninta yaĉhachikuqnu chaynulla qishaqkunata allichaqnu ima.

Jesuspaqmi Herodes yaĉhanaran
(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

7 Chaymantami tukuy chay pasashankunapaq gubyirnu Herodesqa uyaparanna.
Piru mana yaĉhayaranchu imanumi kanqa nirmapis. Chaqa Jesuspaqqa ukkunaqa
niqllapa: “Juan wanushanmanta kawsamusha” nir.
8 Ukkuna-shuypaqa niqllapa: “Dyuspa rimaqnin Elías shamunanpaq karan, chay
shamusha” nir. Chaynulla wakinkunapis niqllapa: “Dyuspa unay uk rimaqninkuna
kawsamusha kanqa” nir.
9 Chaynu niyatinllapamapis, Herodesqa paylla niran: “Chaqa nuqalla niray, Juanpa
umanta pitinanllapapaqqa. Chaynu katinqa ¿mayqantaq kanqaqa chay runapaq kusata
rimayanllapa chayqa?” nir.
Chaymi chiqapta yaĉhanar Herodesqa kusalata Jesustaqa tariyta yarpuran.

Jesusmi sinku mil runakunata qararan
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

10 Chaymanta chay apustulninkuna tikrakamurqa Jesustaqa parlaranllapa tukuy
imakunata rurashanllapata. Chaymi Jesusqa paykunalata apar riran Betsaida
pwibluman.
11 Piru runakunaqa, Jesusqa Betsaidapi nir yaĉharqa riranllapa. Ĉhatinllapaqa Je-
susqa samachiran. Samachirqa runakunataqa willaran imanumi Dyus mantakun nir,
chaynulla paykunapa naypanpi qishaqkunata allicharan, ima.
12 Chaymanta limpu tardiyatinnaqa, Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunaqa payman qimikar,
kaynu niranllapa:
—Taytituy, runakunata willay rir chay shipchakaq pwiblitukunaman, lugarkunaman
ima mikunanllapata rantir mikur samananllapapaq. Chaqa kay lugarpiqami mana
imapis kanchu nir.
13 Chaymi Jesusqa paykunataqa, niran:
—Qamkuna qarayllapa, nir.
Chaynu Jesús nitinqa paykunaqa niranllapa:
—Chaqa sinku tantitawan ishkay piskaditula kan. ¿Maymantashi kay kwichka achka
runakunapaqqa mikuymatapis rantishunllapaqa?
14 Chaqa tukuyninqa chaypi kaqkunaqa ullqukunala sinku mil (5,000) kasha kanqal-
lapa. Piru Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran:
—Willayllapa chay runakunaqa tanqallapa sinkwinta, sinkwinta nir.
15 Chaynu nitinqa, yaĉhakuqninkunaqa tukuy runakunataqa samachiranllapa.
16 Chaymanta Jesusqa chay sinku tantitawan, ishkay piskadituta aypar unaq
syiluman chapakur, chaykunapaq payji nir, Taytan Dyusman mañakuran. Chayman-
tami chaykunataqa pidasu pidasu pakir yaĉhakuqninkunata quran tukuyla chaypi kaqku-
nata aypachinanllapapaq.
17 Chaynumi tukuyla mikuranllapa tiqllananllapakaman. Chaymantaqami chay
tantapa chaynulla piskadupa subrantaqa dusi kanastata tantaranllapa.

Pedrumi Jesustaqa Dyuspa Akrashan Cristun kanki niran
(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

18 Uk diyapimi Jesusqa payla Taytanman mañakuyar, yaĉhakuqninkuna pullan katin,
paykunataqa tapuran kaynu:

—¿Nuqapaqqa mayqanshi kani ninllapataq runakunaqa? nir.
19 Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:
—Wakinqami ninllapa, Shutichikuq Juan nir. Nataq wakin-shuypaqa ninllapa Elías nir. Chaynulla wakinkunaqa ninllapa Dyuspa unay rimaqnin kawsamusha kanqa nir.
20 —Qamkunapaq-shuypaqa ¿mayqantaq kani? —nir tapuran yaĉhakuqninkunataqa.
Chaymi Pedruqa niran:
—Qamqami Dyuspa Akrashan Cristun kanki nir.

Mananami maychu wanunaypaq niran Jesusqa (Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

21 Chaynu nitinllapaqami Jesusqa paykunataqa niran, ama mayqantapis willananllapapaqchu, chay yaĉhayashanllapataqa. Chaymi kaynu niranpis yaĉhakuqninkunataqa:
22 "Dyusmanta Shamuq Runataqami ruku mantakuqkuna, kurakunapa mantaqninkuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima ĉhiqnir kusalata qischanqallapa. Chaynu qischarmi wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa" nir.
23 Chaymantaqa tukuyta Jesusqa niran:
"Mayqanpis nuqapa yaĉhakuqniy kanarqami amana bidanllapapaqqa llakinqallapanachu. Ashwanmi kruspi wanuchinatinllapamapis ama manchakurchu waran waran nuqalapi yarpur shachinakunqallapa.
24 Chaqa mayqanpis paykuna munashannulla bidanta washayta kamaqkunaqami tukuy tyimpupaqna qischakanqallapa. Piru mayqanpis nuqapi kriyishanrayku qischakar wanuqkunaqami tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.
25 Piru mayqanpis kay pachapi kaq iman munashanta tantakur mana washakatinqa, ¿imapaqtaq sirbiyan chay tantakushanqa?
26 Chaymi nuqaqa nini, nuqamanta pinqakuqkuna, chaynulla chay rimashaykunamanta pinqakuqkunamantaqa, nuqapis llipyalla pudirniywan shamurqa pinqakushaq paykunamantaqa. Chaqa chay diyaqa shamushaq Taytaypa kusala llipyalla pudirninwan, kusa allinla angelkunawan ima.
27 Chiqaptami nishaykillapa: Kaypi kawsaqkunaqa wakinllaqa Dyus mantakuqtaqa rikanqallapa manaraq wanuyarchu".

Jesusmi kusa llipya intirupaq tikrakaran (Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

28 Chay parlashanmanta uchu diyamana pasasha katinqa Jesusqa Pedruta, Santiaguta, Juanta ima apar rir iqaran uk sirkaman, chaypi Dyusman mañakunanpaq.
29 Chaynu mañakuyatinqami Jesuspa qaqllanqa kusa ukman shumaqpaq tikrakaran. Chaynulla raĉhpanmapis kusala yuraq llipya intirupaq tikrakaran.
30 Chaykamanmi ishkay runakuna rikarimusha Jesuswan parlayaran. Chay ishkay runakunaqami Moiseswan Elías karanllapa.
31 Chay paykunaqami kusa llipyaypa rurinpi shasha parlayaranllapa, imanumi Jesús qischakar Jerusalenpi wanuyanqa nir.
32 Pedruqa wakinninwan allipla punuypaq karmapis, allipta shachinakur Jesuspa chay llipyaynintaqa rikakuranllapa. Chaynulla Jesuswan ishkay runa parlaqtapis rikaranllapa.
33 Chaymanta chay ishkay runakuna Jesusmanta ashuyatinnaqa, Pedruqa Jesusman qimikar, kaynu niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¡kaypiqami kusala allin kanchikllapa! Rurashaqllapa kimsa chukllitakunata, ukta qampaq, ukta Moisespaq, ukta Eliaspaq nir.
Piru chaynu nirmapis Pedruqa mana yarpuyninpichu chaynuqa rimayaran.

34 Chaynu rimanankamanqa puktay limpu pamparanllapa. Chaynu puktay pampatinllapaqa alliplata manchakuranllapa.
35 Chaymantaqa chay puktaypa rurinmantaqa Dyus kaynu niran:
"Kaymi kusa munashay Wamrayqa. *
¡Paylatami kasunkillapa!" nir.
36 Chaynu chay rimayta uyapatinllapala Jesusqa payla kasha karan chaypiqa. Piru chaynu katinmapis, chay tyimpuqa, uyasha chaykunaqa mana imalatapis pitapis willaranllapachu, chay rikashanllapataqa.

Jesusmi allicharan dyablupa yarpuyninwan kaq wamrata (Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

37 Chaymanta allaqnin diya unaq sirkamanta ishkimutinllapaqa, Jesusta tariqqa kusala achka runakuna riranllapa.
38 Chaymi chay kusa achka runakunapa rurinmanta uk runa, kusa jwirtita kaynu niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, kusalatami rugashayki rikanaykipaq kay uklayla wamrayta.
39 Chaqa paytami dyablupa yarpuynin aypar kusata qayĉhachir atakita qur, shiminmantapis pusquta itakuchin. Chaynulla kusata qischarmi kusa llakiypaqta dijan.
40 Chaymi chay yaĉhakuqnikikunata mañakuray dyablupa yarpuynintaqa itakunanpaq. Piru manami puytishallapachu nir.
41 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:
—¡Ay qamkuna Dyuspi mana allita kriyiqkuna, chaynulla mana allinta ruraqkuna! ¿Maydiyakamantaq allita intrachishunayllapapaq qischakashaq? ¿Ima maydiyakamantaq qamkunawan shachinakushaq? Ma, kayman apamuy wamraykitaqa nir.
42 Chaymi chay wamrata Jesusman qimitinnaqa, chay dyablupa yarpuyninqa wamrataqa pachaman ratachir atakita quran. Chaynu ruratinqa Jesusqa, chay dyablupa yarpuynintaqa anyarlla itakur, chay wamrataqa allintana taytanwan dijaran.
43 Chayta tukuyla rikaqkunami kusa dispantakashalla kidaranllapa, imanumi Dyusqa rurayta puytin nir.

Ishkay kutipaqnami Jesusqa wanushaqna niran (Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Chaynu Jesús tukuy imata rurashanrayku runakuna kusa dispantakashalla kananka-manmi, payqa yaĉhakuqninkunataqa niran:
44 —Kay nishuyanillapa chayta allita uyakur ama qunqayllapachu, Dyusmanta Shamuq Runatami kuntrankunaman qukuyanqallapa nir.
45 Chaynu nitinmapis, yaĉhakuqninkunaqa mana intrakaranllapachu. Chaqa Dyusmi nisha karan amaraq intrakananllapapaqchu. Chaynullami manchakur Jesustaqa mana tapuranllapachu, imapaqmi chaynu rimasha nirmapis.

¿Mayqantaq Dyuspaqqa kusa mas allin kanqa? (Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

46 Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa paykunapura willanakuq qallariranllapa, mayqanninllapashi kusa mas allin kanqa nir.
47 Chaymi Jesusqa imatami yarpuyanllapa nir kwintata qukar, uk wamrituta paypa pullan shachir,
48 yaĉhakuqninkunataqa kaynu niran:
"Mayqanpis nuqapa shutiypi kay wamrituta shumaqta samachiqqami, nuqallatana samachimayan. Chaynulla nuqata samachimaq-shuypaqa, mayqanĉhi kaĉhamasha

* **9:35** Wakin iskribikashakunapimi nin: "Kaymi akrashay Wamrayqa" nir.

chayta samachiyan. Chaqa tukuy qamkunamanta mana kwintachaypaqla kaqmi, Dyuspaqqa kusa mas allinpaq riqsikasha kanqa”.

Mana kuntramaqninchikqami ashwan faburninchik (Mr 9.38-40)

49 Chaymantaqa yaĉhakuqnin Juanqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, rikashami kanillapa uk runata qampa shutikiwan dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakuqta. Chaymi paytaqa nirayllapa ama chayta ruraychu nir. Chaqa chay runaqa mana nuqanchikkunawanchu purin nir.
50 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Ama ‘Mana’ niyllapachu. Chaqa mayqanpis nuqanchikpa mana kuntranchik karqami, faburninchik kanqa nir.

Jesusmi Santiaguwan Juanta anyaran

51 Jesús syiluman rinanpaq tyimpu ĉhamuyatinnaqa, kusata animakur riran Jerusalén pwiblumanqa.
52 Chaymi wakinta kaĉharan naypaqta rir, Samaria lugarpa uk pwiblitunpi wasita tarir kamakachitinllapa chaylapi samananllapapaq.
53 Piru chay Samariamanta kaqkunaqa mana samachinaranllapachu, Israelmanta kaqkunawan mana piĉhunakuq kashanrayku. Chaqa paykunaqari yaĉharanllapa Israelmanta kar Jerusalenman riyan nir.
54 Chaymi yaĉhakuqninkuna Santiaguwan Juan chayta rikarqa, kaynu niranllapa Jesustaqa:
—Taytituy, ¿munayankichu [Dyuspa unay rimaqnin Elías rurashannulla] † nuqakunapis syilumanta nina shamunqa nitiyllapa, shamur paykunata rupachir tukchinanta?
55 Chaynu nitinllapami Jesusqa paykunalawman tikrakar anyaran [kaynu nir:
—Qamkunaqami mana allin yarpuyniyjun kashaykillaparayku mana yaĉhankillapachu imatami rimayankillapa nirmapis.
56 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runaqami, mana runakunata chinqachinanpaqchu shamusha. Ashwanmi shamusha runakunata washananpaq].
Chaymantaqa riranllapa uk pwiblitumanna.

Jesusmi paywan rinaqkunata kaynu nin (Mt 8.19-22)

57 Nanta riyatinllapaqami, uk runa kaynu niran Jesustaqa:
—Taytituy, mayta ritkipismi pullayki rinayani nir.
58 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Surrukunami maĉhayniyjun pununanpaqqa. Chaynulla pariq kurukunapis qushayjun ima. Piru Dyusmanta Shamuq Runapaq-shuypaqami mana kanchu maylapipis umanta sintikuchinanlapaqmapis nir.
59 Chaymantaqa ukta niran:
—Shamuy nuqawan rishun nir.
Chaynu nitinmi chay runaqa niran:
—Taytituy, dijamay rishaq taytay wanutin pampaqraq. Chaymantanami rishun nir.
60 Jesusqa niran:
—Chaqa mana nuqapi kriyiqkunaqami imanutaq wanushakunamaqa chaynu. Chaymi dijay wanushakunaqa paykunapurana pampanakunqa. Ashwan qamqa rir yaĉhachikuy imanumi Dyus mantakun nir ima.
61 Qashan ukqa niran:
—Taytituy, nuqami pullayki rinayani. Piru puntataqa dijamay rishaq wasiypi kaqkunata ‘Rishaqna’ ninaypaq.

---

† **9:54** Masta intrakanarqa rikashunllapa 2 Reyes 1.10.

62 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Mayqanpis aradunpi aypakusha yapukuyar, ikiman chapakuqnu riqqami, Dyuspa mantakuyninpaqqa mana sirbinchu nir.

10

Jesusmi sitinta akrashankunata kaĉharan yaĉhachikunanllapapaq

1 Chaymantami Amitunchik Jesusqa akraran sitinta * runakunata. Chaynu akrarmi, ishkay ishkay kaĉharan paypa naypantaqa, chay tukuy pwiblukunaman, lugarkunaman rinanpaq karan chaykunaman.
2 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran:
"Chiqaptami kusichaqa kusala achka. Piru aykalami trabajaqkunaqa. Chayraykumi chay kusichapa amunta mañayllapa, pay kaĉhananpaq trabajaqkunata, paykunana tantananllapapaq nir. †
3 Riyllapana. Piru allita kwintata qukarmi rinkillapa. Chaqa qamkunata kaĉhashurllapaqa uk uyshitakunata surrukunapa rurinta kaĉhaq yupaymi kaĉhashuyanillapa.
4 "Amami apankillapachu qillayta purichina talqitata, alburjata, chaynulla uk llanqikunamatapis. Chaynulla nankunapi mayqanta saludarqa, amami maykaman parlar shankillapachu.
5 Uk wasiman yaykurqa, naypaqtaqa saludakunkillapa kaynu nir: 'Dyus yanapashutinllapami kusa shumaq kankillapa kay wasipiqa'.
6 Chaynu nitkillapa, chaypi kaqkuna kusa shumaqta uyakur intrakatinllapaqa, Taytanchik Dyusmi shumaqta yanapanqa. Piru mana kasushutinllapa-shuypaqami mana imapis kanqachu.
7 Chaynu chay wasipi kusa shumaqta uyakur intrakatinllapaqa, chayllapi kidankillapa. Chaymi chaypi mikunkillapa, upyankillapa imalatapis qushutinllapaqa. Chaqa uk trabajaqqami pagrakayta puytin.
8 "Chaynulla uk pwibluman ĉhatkillapa shumaqta intrakar samachishutinllapaqa, mikuyllapa imalatapis qarashutinllapaqa.
9 Chaypi qishaqkuna katinqa, allichar, kaynu ninkillapa: 'Dyuspa mantakuyninmi, shipchana qamkunapaqqa' nir.
10 Piru uk pwibluman ĉhatkillapa mana kasushutinllapaqa, waqta kallikunaman yarqunkillapa, kaynu nir:
11 '¡Kay pwibluykillapapa allpankuna kay ĉhakiyllapapi aypakushanmatapis qamkunapa naypaykillapapi ĉhaspichikushaqllapa mana kasumashaykillaparayku! Piru Dyuspa mantakuyninqami shipchana qamkunapaqqa' nir.
12 Nishaykillapa: Chay jwisyu diya ĉhamutinqami chay pwiblupaq kastiguqa kusala mas manchaypaq kanqa, Sodomamanta runakunamanmatapis nir.

Wakinkunaqami Jesuspiqa mana kriyinllapachu
(Mt 11.20-24)

13 "¡Ay Corazín pwiblu! ¡Ay Betsaida pwiblu! Kay milagrukunata qamkuna rikanaykillapapaq rurasha kani, chay milagrukunata Tiro shutiq pwiblupi, Sidón pwiblupi rurasha katiymaqa, paykunaqa aykapina Dyuspi kriyir uchankunata dijar, saqalla raĉhpankunata yakakur, uĉhpapa anan tasha kanmanllapa.
14 "Piru jwisyu diya ĉhamutinqa, qamkunapaq kastiguqa mas kanqa, chay Tiro pwiblumanta, Sidón pwiblumanmatapis.

---

* **10:1** Wakin iskribikashakunapimi "Sitintay-dus" nin. † **10:2** Kusichananpaq chaykunaqami, Jesuspi tukuy manaraq kriyiqkuna. Kusichapa amunqami Tayta Dyus. Nataq chay trabajaqkunaqa, Dyuspaq yaĉhachikuqkuna.

15 Qamkuna Capernaúm pwiblupi taqkuna, ¿yarpunkillapachu washakar syiluman
riyankillapa kanqa? nir. Ashwanmi qamkunaqa tukuy tyimpupaq kastigakanaykilla-
papaqna itakukankillapa.
16 “Chaqa mayqanpis qamkunata uyakushuqkunaqa, nuqatapis uyakumayan.
Chaynulla qamkunata disprisyashurllapaqa, nuqatapis disprisyamayan. Nataq nuqata
disprisyamar-shuypaqa chay kaĉhamasha chayta disprisyayanllapa”.

Jesús sitintata kaĉhashankunami tikrakamuranllapa

17 Chay sitinta runakuna rishakunaqa, tikrakamuranllapa kusa aligrila, kaynu nir:
—¡Taytituy, tukuy dyablukunapa yarpuyninkunata qampa shutikipi anyatiyllapaqami
kasumanllapa! nir.
18 Jesusqa niran:
—Chiqaptami chaynu. Chaqa nuqami rikaray Dyus unaq syilumanta Satanasta
itakamutin, uk rilampa yupay ratamuqta.
19 Chaynu dyablupa pudirnin kasushunanllapapaqmi pudirta qushurayllapa.
Chaymi kulibrakunapa, alakrankunapa rurinpi puritkillapamapis mana
imanachishunqallapachu.
20 Piru amami chay dyablupa yarpuyninta anyatkillapa kasushushanllaparayku-
laqa aligriyayllapachu. Ashwanmi masta aligriyayllapa unaq syilupi shutikillapa
iskribikashanrayku.

Jesusmi aligriyaran
(Mt 11.25-27; 13.16-17)

21 Chay kutillami, Jesusqa Santu Ispiriturayku kusalata aligriyar niran:
“¡Taytay! Qammi kay pachapa, unaq syilupa amun kanki. Chayraykumi alabashuni.
Chaqa qamqami kananqa chay mana kwintachaypaqla kaq runakunata intrachishayki
unay chay kusa yaĉhaq, kusa intrakaq runakunata pakar mana intrachishaykitaqa.
Chaynumiri Taytituy. Chaqa qammi chaynu kananpaqqa munashayki kasha” nir.
22 Chaynullami Jesusqa niranpis:
“Taytaymi tukuy imata qumasha rikanaypaq. Piru manami mayqanpis riqsimanchu
Dyuspa Wamran kani nirqa. Ashwan Taytaylami riqsiman. Chaynulla manami
mayqanpis Taytaytaqa riqsinllapachu. Ashwan nuqa Wamranlami riqsini. Chaynu
Wamran kashayraykumi mayqantapis riqsichinashaytaqa riqsichiyta puytini”.
23 Chaynu nirqa, yaĉhakuqninkunaman tikrakar paykunalata niran:
“Kusa shumaqmi kanqallapa, qamkuna kay rikayashaykillapata rikaqkunaqa.
24 Chaqa nishaykillapapis: Dyuspa achka rimaqninkuna, mantakuq runakuna ima,
kanan rikayankillapa chayta, chaynulla uyapayankillapa ima chaytaqa, rikayta uya-
payta ima munaqllapa. Piru paykunaqami michka chaynu munarmapis mana rikaran-
llapachu chaynulla mana uyaparanllapalamapischu” nir.

Samariamanta runapaqmi Jesús kumparasyunta ruraran

25 Chaymanta Moisés mantakushanta uk kusata yaĉhar yaĉhachikuqmi, ima ninqashi
nir, kaynu Jesusta tapuran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imatana rurayman tukuy tyimpupaqna kawsanaypaqqa? nir.
26 Jesusqa niran:
—¿Imatataq nin Dyus nitin Moisés mantakushanpiqa? ¿Imatataq liyiyanki?
27 Chaynu nitinmi chay yaĉhar yaĉhachikuqqa niran:
—Taytayki Dyusta munay tukuy shunquykiwan, bidaykiwan, jwirsaykiwan,
yarpuynikiwan ima. ‡ Chaynulla llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa
kwirpuykillapaq llakinki chaynulla nir.

‡ **10:27** Masta intrakanarqa rikashunllapa Deuteronomio 6.5; Levítico 19.18.

28 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Allintami nishayki. Chayta rurarqami, tukuy tyimpupaqna kawsanki nir.
29 Piru chay yaĉhar yaĉhachikuqqa, chay tapukushanpaq kwintata qukar mana pinqaypi kidanar kaynu niran Jesustaqa:
—¿Pitaq runa masiyqa?
30 Chaynu taputinmi, Jesusqa Israelmanta uk runata ima pasashanta kaynu nir parlaran:
"Israelmanta uk runami nanta riyaran Jerusalenmanta Jericuman. Chaymantami suwakuqkuna rikarimur payta arkar limpu raĉhpanlamatapis kitaranllapa. Chaynu rurarmi kusata qischar, wanushata yupay dijar riranllapa.
31 "Piru imanupiĉhi uk kura chay nanta pasayaran. Chayna chay qischakasha runa usuraqta rikarqa, uklawllaman chapakur mana rikaq tukur, pasar riran.
32 Chaynullami levipa ayllunmanta Dyusta aduranllapa wasipi sirbikuqpis, chayta pasayaran. Piru paypis chay qischakasha usuraq runata rikarqa, uklawllaman chapakur mana rikaq tukur, pasar riran.
33 "Piru Israel runakunapaq uk mana kwintachaypaqla Samariamanta runami, chay nanllata pasayarqa chay runa qischakasha usuraqta rikarqa, chay pay-shuypaqa kusata llakiparan.
34 Chaymi, chay runaman qimikar, lisyakashankunata rimidyaran asaytiwan, ubapa yakun binuwan ima. Chaymanta raĉhpakunawan wataran. Chaynu rimidyarmi, burritunpa anan tachir samananllapa uk wasiman apar kuytaran.
35 "Chayna allaqninqa, chay Samariamanta runaqa ishkay qillaysituta urqur chay wasipa amunta qur, kaynu niran: 'Kay runitutami kuytapamay. Imanupi masta gastatkiqa tikrakamur pagrashayki' nir".
Chaymanta Jesusqa niranpis:
36 —Chaynu kay kimsakuna qischakasha runata rikashanpaq parlashushaymantaqa, ¿mayqannintaq paypa kwirpunllata yupay runa masinta kuytaran?
37 Chaynu Jesús nitinmi, chay yaĉhar yaĉhachikuqqa niran:
—Chay kusalata llakipar yanaparan chaymi, nir.
Jesusqa niran:
—Chaynu katinqa qampis rir chayllata ruray nir.

Jesusmi Martawan Mariapa wasinpi

38 Chaymantami Jesusqa chay maymanĉhi riyaran chayman riyarqa, ĉharan uk pwiblituman. Chaypimi, uk warmi Marta shutiq, wasinpi samachiran.
39 Kay Martami uk irmanayjun kaq. Paymi shutiq María. Chay Mariami Jesuspa ĉhakilanpi taran uyakunanpaq Jesús nishanta.
40 Piru Martaqa, imankuna ruranapaq kusa achka katin Jesusman qimikar kaynu niran:
—Taytituy, ¿manachu qamqa yarpunki irmanay pullayki katin nuqala imatapis rurani nirqa? Willay yanapamanqa nir.
41 Piru Jesusqa, niran:
—Marta, Marta, kusatami yarpunki, chaynulla llakinki tukuy imaykikunalapaq.
42 Piru uklami allinqa; Mariaqami shumaq kaqninta akrasha paypaqqa. Chaymi mayqanpis akrashan chaytaqa mana kitanqachu nir.

11

Jesusmi yaĉhachikun Dyusman mañakunanllapapaq (Mt 6.9-15; 7.7-11)

1 Uk kutimi, Jesusqa uk lugarpi mañakuyaran. Chaymanta tukchitinnaqa yaĉhakuqninkunamanta ukninqa kaynu niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhachimayllapa Dyusman mañakuyta, imanutaq Juan yaĉhakuqninkunata yaĉhachiran chaynulla.
2 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Qamkunaqa kaynu nir mañakuyllapa:

'[Unaq syilupi] Taytayllapa,
qammi kusa allinpaq riqsikanki.
Shamuy-ari qamla kay pachapiqa mantamanaykillapapaq.
[Qam munashaykinullami kay pachapi rurakanqa
imanuĉhi unaq syilupi ruranki chaynulla].
3 Kananllami chay ministiyashayllapa mikuyta qumayllapa.
4 Mana allinta rurashayllapamantapis pirdunamayllapa,
imanuĉhi nuqakunapis mana allinta ruramatinllapapis pirdunanillapa chaynulla.
Amami uchakunayllapapaqqa dijamankillapachu.
[Ashwanmi chay riqchaq mana allinkunamantaqa washamayllapa]'.

5 Chaynullami Jesusqa niranpis:
"Imanupi amiguykillapapa wasinman ĉhaypi tuta rir, kaynu ninkimanllapa: 'Amiguy kimsa tantitata pristamay.
6 Chaqa uk amiguy chayraqla ĉhamun wasiyman. Chaymi mana imalapis kanchu qaranaypaq' nir.
7 "Chaynu nitkillapaqami, chay ukqa rurimanta nishuyanqallapa: 'Ama qillakachimaychu, punkuqami kirparayanna. Chaymi nuqa, chaynulla wamraykunapis mantapina kanillapa. Manami sharimuyta puytinichu imata qushunaypaqpis' nir.
8 Chaymi nishaykillapa: Amiguykillapa kar, mana das sharimur qushurllapamapis, kusata mañayatkillapaqa qushuyanqallapa tukuy ministishaykillapataqa.
9 "Chaynullami nishaykillapapis: Dyusman mana shaykuq mañakuyllapa; paymi qushunqallapa. Tukuy ministishaykillapata maskayllapa; Dyusmi tarichishunqallapa. Chaynulla punkumanta mana shaykuq qayakuyllapa; chaymi payqa punkunta kiĉhar yanapashunqallapa.
10 Chaqa mayqan mañakuqpismi tarikun mañakuyashantaqa. Chaynulla mayqan maskakuqpismi, tarin maskayashantaqa. Punkupi mayqan mana shaykuq qayakutinpismi, punkunta kiĉhar yanapanllapa ima.
11 "¿Mayqannikillapataq, wamraykillapa [tantata mañashutinllapaqa rumita qunkimanllapa, manaqa] piskaduta mañashutinllapaqa, largu kuruta qunkimanllapa?
12 ¿Manaqachu runtuta mañashutinllapaqa, alakranta qunkimanllapa? ¡Manami!
13 Chaqa qamkuna kusala malu runakuna karmapismi, wamraykillapataqa allin imakunata qunkillapa. Chaymi ashwan ¡unaq syilupi Taytaykillapamaqa, Santu Ispiritunta mañatkillapamapis qushunqallapa!"

Jesustami uchacharanllapa dyablupa pudirninwan nir
(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

14 Uk kutimi Jesusqa, uk runata dyablupa yarpuynin mudu dijasha katin, chay runamantaqa itakuyaran. Chaymanta chay dyablupa yarpuynin lluqshitinqa, chay runaqa rimaq qallariranna. Chaymi runakunaqa kusa dispantakasha kidaranllapa.
15 Piru wakinkunaqami niranllapa: "Chay dyablupa mantaqnin Beelzebú shutiqmi, wak runataqa pudirninta qusha runakunamanta dyablupa yarpuyninkunata itakunanpaqqa" nir.
16 Chaymi ukkunaqa mabir ima ninqashi nir, kaynu niranllapa: "Chiqapta syilumanta shamushayki nir yaĉhanayllapapaqqa uk milagruta ruray" nir.
17 Piru Jesusqami, paykuna imatami yarpuyan nir yaĉhashanrayku kaynu niran:

“Mayqan pwiblupis paykunapura ĉhiqninakurqa wakman kayman limpu chiqanchakar tukukanllapa. Chaynulla uk ayllupis paykunapura ĉhiqninakurqa limpu limpu wakta kayta shikwakanllapa.
18 Chaynullami, chay dyablukunapis ĉhiqninakurqa ¿imanuna kusata mantakuytaqa puytinmanllapa? Kaytaqami chaynu nishunillapa, qamkuna chay Beelzebú pudirta qumasha katinshi chay dyablupa yarpuyninta itakuyta puytini nimashaykillaparayku.
19 Piru qamkunaqami ninkillapa nuqapaq: ‘Beelzebú pudirninta qusha katin dyablupa yarpuyninta runakunamanta itakun’ nir. Chaynu katinqa, ¿qamkunamanta wakinnikillapaqa mayqanpa pudirninwantaq dyablupa yarpuynintaqa itakun? Chaqa paykunallami intrachimanchik qamkunaqashi limpu pantasha puriyankillapa nir.
20 Allita kwintata qukayllapa: Nuqaqami dyablupa yarpuynintaqa runakunamanta itakuni Dyuspa pudirninwan. Chaynuqami intrachimanchik, Dyuspa mantakuyninqami qamkunamanqa ĉhamushana nir.
21 “Chaqa uk runa kusala pulsuyjun alli kamakashala wasinta kuytatinqami, mayqanpis mana iman kaqtapis suwayta puytinllapachu.
22 Piru paymanta uk kusa pulsuyjun mas allita kamakasha shamurmi chay runataqa binsiyta puytin. Chaymi chay allita kamakashanpi kunfyakayashanmatapis kitar, chay wasinpi iman kaqkunamatapis limpula tantakun. Chaynuqami ashwan payna tukuy imapa amunqa kidan.
23 “Chaymi nishaykillapa: Nuqapaq mana allinta rimaqqami nuqapaqa kuntray. Chaynulla nuqawan mana tantakuqpismi ashwan shikwakun nir”.

Dyuspi mana allita kriyishanrayku dyablupa yarpuynin qashan tikrakamun (Mt 12.43-45)

24 Jesusqami niranpis:
“Uk runamanta dyablupa yarpuynin lluqshirqami, chunllaq chaki pachakunapi purin, maylapipis samananpaq maskakur. Piru maypipis samananpaq mana tarirqami kaynuta yarpun: Tikrakashaq chay maymantaĉhi lluqshimushay wasiyman nir.
25 Chaynu tikrakamurqami, chay runataqa uk shinalla wasi kusalata pichakar kamakashata yupay tarin.
26 Chaynu tarirqami tikrakar rin tarimuq syiti paymanta kusala mana allin ispiritu masinkunata. Chaymantami tukuynin pulla chay runapa kwirpunmanqa yaykunllapa taq. Chaynu katinmi chay runaqa kusala llallinna tikrakan, punta kashanmantaqa” nir.

Mayqankunami kusa shumaqqa kanqallapa

27 Kaykunata Jesús ninankamanqa, uk warmi chay runakunapa rurinmanta kusa jwirtita niran:
—¡Kusa shumaqmi kanqa chay warmi qamta wamrakur winachishusha chayqa!
28 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—¡Ashwanmi kusa shumaqqa kanqallapa, Dyus rimashanta uyakur, kasuqkunala! nir.

Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta ruranapaq (Mt 12.38-42; Mr 8.12; Mt 5.15; 6.22-23)

29 Chaykamanmi, kusa achka runakuna tantakayaranllapa Jesuspa ridurninmanqa. Chaymi payqa qallariran rimaq kaynu nir:
“Kananmanta runakunaqami kusala mana allin yarpuyniyjun. Chaynu karmi mañamanllapa uk milagruta ruratiy yaĉhananllapapaq chiqaptachu Dyusmanta shamusha kani nir. Piru manami milagrutaqa rurashaqchu. Ashwanmi Dyusmanta shamusha kani nirqa Jonasta yupaylla pasamatinraq munarqa intrakankillapa.
30 Chaqa Dyus imanutaq Jonaswan uk milagruta ruratin Ninivimanta runakuna kriyiranllapa, chaynullami Dyusmanta Shamuq Runapis wanur kimsa diyamanta kawsamutinraq kay tyimpupi runakunapis munarqa intrakanqallapa.

31 “Chaynulla chay surlawmanta gubyirnapis chay jwisyu diyapiqa sharimur,
qamkuna kanan tyimpupi mana kriyinaqkunapaqpis rimanqa kastigakashana
kayankillapa kanqa nir. Chaqa chay gubyirnaqami largu maymanta shamuran,
gubyirnu Salomón kusala yaĉhayninwan yaĉhachikuqta uyakuq. Piru kay naypaykillapapi
kaqqami kusa mas gubyirnu Salomonmanta kar yaĉhachikutinmapis mana
kasunkillapachu.
32 “Piru maydiya jwisyu diya ĉhamutinqami chay Nínive pwiblumanta kaqkunaqa
sharimunqallapa. Chaymi ashwan qamkuna Dyuspi mana kriyishaykillaparayku
rimanqa kastigakanaykillapapaq. Chaqa Nínive pwiblumanta runakunaqami Jonás,
Dyuspaq parlakutinqa uchanllapata dijar kriyiranllapana. Piru kanan kay naypaykil-
lapapi kaqqami Jonasmantaqa mas ima kar, qamkunata willashutinllapapis mana
kriyinkillapachu.
33 “Chaynulla manami mayqanpis uk lamparata kachkarqa pakapaylapi, manaqa
kajunpa rurinpichu ĉhuranllapa. Ashwanmi unaqlapi ĉhuranllapa, tukuy chayman
yaykuqkuna achkiraqlapi kananllapapaq.
34 Piru nawikillapakuna imanutaq lamparamaqa kusala shumaq allinta
achkirachikun chaynu kwirpuykillapapi katinqa, tukuy kwirpuykillapaqa kusala
shumaqta achkirachikuq yupaylana kanqa. Nataq nawikillapakuna kusala mana allin
katinqa, kwirpuykillapapis tutaparaqllapi yupay kanqa.
35 Chayraykumi allita kuytakankillapa. Chaqa chay kwirpuykillapapi
achkirachikuqqakish tutaparaqpaqmana tikrakatin.
36 Chaqa tukuyla kwirpuykillapa achkila katinqami, manana tutaparaqllapi yupay-
nachu kankillapa. Chaynuqami uk lampara kusala shumaqta tukuypaq achkirachikuq
yupayna kankillapa”.

Jesusmi fariseukunata ima anyaqnulla willaran
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

37 Chaymanta Jesús rimar tukchitinnaqa uk fariseo runa, Jesustaqa aparan wasinman
mikunanllapapaq. Chaymi Jesusqa chay wasiman yaykur, misaman taranna.
38 Piru chay fariseo runaqami kusalata yarpupakuran, Jesús manaraq mikuyar chay
paqakuna kustumrita mana rurashanrayku.
39 Chaymi Amitunchik Jesusqa niran:
—Qamkuna fariseo runakunaqami, imanutaq uk kupata, manaqa platuta waqtan-
lawlata pichashamaqa rurinqa tiqtilla kidan chaynu, kusala bwinu yupay tukunkillapa.
Piru ukkunata yanapanaykillapamantaqa kusalata munapakur, mana allinta ruranki-
llapa.
40 ¡Runa yarukuna! ¿Manachu yaĉhankillapa, Tayta Dyusmi waqtalawta, rurilawtapis
rurasha nirqa?
41 Chayraykumi chay wakchakunapaq tukuyla shunquykillapawan llakir, yanapayl-
lapa. Chaynuqami Dyuspaqqa intirulana kusa allin kankillapa.
42 “¡Akaw fariseo runakuna! Qamkunami mintamanta, rudamanta, chaynulla tukuy
ima mallkikunamantapis, dyis partin kaqmanta uksituta qunkillapa Dyuspaq nir. Piru
Dyus mantakushanpi nin: Ukninchikkunawan imatapis karanta ruranapaq, llakipaku-
napaq, paylapi kriyinapaq niyan chaytaqami mana rurankillapachu. Ashwanmi kay
yarpuchishushayllapata rurankimanllapa naypaqtaqa, chay rurayashaykillapatapis
ama dijarchu.
43 “¡Akaw qamkuna fariseo runakuna! Qamkunami chay tantakananllapa wasiku-
napiqa, munankillapa kusa shumaq samanakunapi samachishunanllapata, chaynulla
plasakunapimapis kusala shumaqta saludashunanllapata ima.
44 “¡Akaw [Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla] fariseo
runakuna, [qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa]!

Imanutaq uk pampakashamaqa mana rikaypaqlla katin runakunaqa mana yaĉharchu
ananpi sarukur purinllapa, chay yupaymi kankillapa”.
45 Chaynu Jesús nitinqa, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunamanta ukninqa
niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, chaynu nirqami nuqakunatapis uyachimayankillapa nir.
46 Piru Jesusqa niran:
—¡Akaw qamkuna Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunapis, imanankilla-
paraq! Qamkunami kusa llashaq kargata aprichiq yupay runa masikikunata imata
ruranapaq nir mantankillapa. Piru chay niyashaykillapataqa mana pitilamatapis
kumplinaykillapapaqqa yarpunkillapalamapischu.
47 “¡Akaw qamkuna, Dyuspa unay rimaqninkunata wanuchir pampashanllapapa
ananpi wasikunata yupay ruraqkuna! Chaqa paykunataqami qamkunapa unay
rukuykillapakuna wanuchiranllapa.
48 Chaynuqami intrachimanchikllapa, qamkunapis chay unay rukuykillapakuna
rurashannulla rurankillapa nir. Chaqa paykunami Dyuspa unay rimaqninkunata
wanuchiranllapa. Chaymi ashwan chay pampakashankunapa ananpi wasikunata
yupay rurankillapamapis.
49 “Chayraykumi Dyusqa kusa yaĉhayninwan kaynu niran: ‘Kaĉhamushaqmi nuqapaq
rimaqkunata, apustulkunata ima. Chaymi wakinkunataqa wanuchinqallapa. Nataq
ukkunapata-shuypaqa ikinkunapi purinqallapa qischananllapapaq’ nir.
50 Chaymi Tayta Dyus tukuy imata rurashanmanta-pacha paypa rimaqninkunata,
ukkuna wanuchisha katinllapamapis, kay tyimpupi runakunatana allita rikar kasti-
ganqa.
51 Chaynullami Dyusqa rikar yaĉhanqa Abelta wanuchishanmanta-pacha Zacariaska-
man. Chaqa Zacariastami, Dyusta aduranllapa altarpa yatalanpi wanuchiranllapa.
Chayraykumi nishunillapa: Dyusqami kastiganqa tukuy chaykunapaqqa, kanan tyim-
pupi runakunatana nir.
52 “¡Akaw, qamkuna Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna! Qamku-
nami Tayta Dyuspaq allita intrakar washakananllapataqa mana munankillapachu.
Chaynulla qamkunapismi mana munashaykillaparayku mana washakankillapachu.
Chaymi ashwan wakinkuna intrakar ima washakananllapapaqmapis mana dijankilla-
pachu”.
53 Chaymanta Jesús chaynu nitinqa, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna,
chay fariseukuna imaqa, kusata piñakuranllapa. Chaymi Jesustaqa ukmanta ukmanta
tapur, kusalata qillakachiranllapa.
54 Chaynuqami tapuranllapa imalatapis mana allinta nitinqa, chaylapaq
uchachananllapapaq nir yarpur.

12

Fariseukunapa mana allin yaĉhachikuyninkuna
(Mt 10.26-27)

1 Chaykamanqami, allipla achka runakuna Jesús kashanmanqa, kumsanakuypa,
saruĉhanakuypa ima tantakaranllapa. Chaymi, Jesusqa yaĉhakuqninkunalata, kaynu ni-
ran:
“Kuytakayllapa chay fariseo runakunapa libaduranllapamanta. Chaqa payku-
naqami Dyuspaq yanqa illaqta yaĉhachikuq yupay tukunllapala.
2 Piru tukuy imapis pakaplla kaqkunaqa manami pakapllaqa kidayta puytinchu.
Chaymi tukuy pakaplla kaqtaqa allita yaĉhakanqa.
3 Chayraykumi tukuy imata qamkuna pakakuqnula rimatkillapamapis, tukuyla uya-
panqallapa. Chaynulla punkuykillapata kirpakur upallala rimashaykillapamatapismi,
uk wasipa ananman iqar rimasha kankimanllapa yupayna, tukuyla yaĉhanqallapa.

Amami runakunataqa manchashunchu
(Mt 10.28-31)

4 “Amiguykuna nishaykillapapis: Chay mayqan wanuchishunaqkunataqa ama manchankillapachu. Chaqa kwirpuykillapata wanuchirqami manana mas imata rurashuyllapatapis puytinqanachu.
5 Chaymi willashaykillapa: Mayqanĉhi wanuchishushallapana karqa, kusala pudirniyjun kashanrayku tukuy tyimpupaq infyirnupi qischakanaykillapapaq itakushuyllapata puytiqta manchayllapa nir. Chay nishushayllapataqa, chiqapta manchayllapa.
6 “Ma willamayllapa: ¿Manachu sinku pariq kuritukunata ishkay qillaysitulapaqmapis rantikunllapa? Chaynu paykuna yanqa mana sirbiq katinmapismi Taytaykillapa Dyusqa kusalata kuytan.
7 Piru qamkuna chay achka kuritukunamanta mas sirbiq kashaykillaparaykuqa, ¿imanunari mana kuytashunqallapa? Chaqa payqami aqchaykillapamatapis uklapi uklapi allita yupasha purichiyan. Chaynu katinmi ama imalapaqpis manchakunkillapachu.

Runakunapa naypanpimapis Jesuspaq rimankillapa
(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

8 “Nishaykillapa: Mayqanpis runakunapa naypanpi nuqapaq mana pinqakur faburniy rimatinqa, nuqa Dyusmanta Shamuq Runapis, paykunapaqqa faburnin rimashaq, Dyuspa angelninkunapa naypanpiqa.
9 Nataq mayqanpis tukuypa naypanpi, nuqata mana kwintachamatinqa, nuqapis paykunataqa mana kwintachashaqchu Dyuspa angelninkunapa naypanpiqa.
10 “Piru Dyusmanta Shamuq Runapaq tukuy kuntran rimatinllapamapis, Dyusqami pirdunanqa. Piru Dyuspa Santu Ispiritunpaq kuntran rimatinllapa-shuypaqa mana pirdunanqachu.
11 “Imanupi qamkunata chay tantakananllapa wasikunaman, manaqa jwiskunaman, wakin karguyjunkunaman apashutinllapaqa amami yarpupakunkillapachu, imata nirmi washakashaq, manaqa imatana nishaq nirqa.
12 Chaqa tapushutinllapa rimanaykillapapaqqami Dyuspa Santu Ispiritun yaĉhachishunqallapa imata rimanaykillapapaqmapis”.

Tantyakar, ama imanchiklapi kunfyakashunllapachu

13 Chaymantaqa, chay tantakasha runakunamanta, uk runami Jesustaqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ukniyta willapamay qumananpaq nuqapa partiy irinsyayta nir.
14 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:
—Amiguy, ¿pitaq nuqataqa nimasha qamkunapaq jwisnikillapa kar irinsyaykillapata partishunayllapapaqqa? nir.
15 Jesusqa niranpis:
—Kuytakar, ama kusa imayjunla kaytaqa munayllapachu. Chaqa manami kusa imayjun karlachu, kawsaytaqa puytinchik.
16 Chaynu nirqa, uk kumparasyunta kaynu nir paykunataqa parlaran:
“Karanmi uk kusa imayjun runa. Paymi uk kutiqa ĉhakran tarpukashakuna allipta winatin kusalata kusichakuran.
17 Chaymantami, chay kusa imayjun runaqa kaynuta yarpuran: ¿Imatana rurashaq? Chaqa manami kanchu maypi mikunayta ĉhurakunaypaqqa.
18 Chaynu yarpuyarqa, niran: ‘Yaĉhaninami, ĉhurakunay wasiyta ratachir mushuqmanta qashan kusa atunta shachishaq, chaypina ĉhurakunaypaq kusichakushayta, chaynulla tukuy imaykunata ima’ nir.

19 Chaynu nirnaqa, niranpis: ‘Chaymantaqa nuqalla nikashaq: Taytituy, kusala achka mikunayjun achka añupaq kanki. Samar mikuy, upyay, kusa aligrilla kawsay nir’. Chaynu nir ima, chay runaqa kusata yarpuyaran.

20 “Piru Dyusqami chay runataqa niran: ‘¡Runa yaru! Kanan tutallami wanunki. Wanutkiqa, ¿pipaqtaq kidanqa chay imaykikunaqa?’ nir.

21 “Chaynumi pasanqa chay runakuna kusalata imanllapakunata payllapaq tantakuqkunataqa. Chaqa kaypi kusa imayjun kaqqami, Dyuspaqqa mana imayjunlamapischu kanqa”.

Dyusmi wamrankunataqa kuytan (Mt 6.25-34)

22 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran:

“Kayta nishaykillapa: Amami imatana mikushaq kawsanaypaq nirqa yarpupakunkillapachu. Chaynulla amami ima raĉhpawanna kwirpuyta mudachishaq nirqa yarpupakunkillapachu.

23 Chaqa kawsananchikmi masta sirbin mikuymantaqa. Chaynulla kwirpunchikpis masta sirbin raĉhpamantaqa.

24 “Rikayllapa pariq kurukunata. Paykunaqa manami tarpukur urqukunllapamapischu. Chaynulla manami maypi ĉhurakunanllapalapaqmapis kanchu. Piru, imanutaq ashwan Dyusqa paykunataqa qaran ima. ¡Allita yarpuyllapa, qamkunaqami chay kurukunamantaqa ashwan kusa masta sirbinkillapa!

25 “Chayraykumi tapushaykillapa: ¿Chaynu kusalata yarpupakurqachu, imanu kashaykillapamantaqa midyu mitrullataqa winayta puytinkimanllapa? ¡Manami! *

26 Chaynu yarpupakur mana mas winayta ima puytirqa, ¿imapaqtaq ‘Imanuraq kawsashaq’ nirqa yarpupakunkillapa?

27 “Allita kwintata qukayllapa imanutaq liryukunamaqa winar, mana trabajanchu chaynulla mana puchkakunlamapischu. Piru paykunaqami kusala shumaqta tuktukustunmapis. Chaymi nishaykillapa: Gubyirnu Salomonmapis kusala ĉhaniyjun raĉhpanwan mudakurmapis manami chay tuktitukuna yupayqa lusiranchu.

28 Chaqa Dyus kanankuna chay tuktitukunata winachir kusa shumaqta lusichitinmapis, allaqkunaqa rupar imana tukukanqallapa. Chaynu karmi qamkunataqa ashwan kusala mas shumaqta ima mudachishunqallapa. Piru chaynu yaĉharqa, ¿imapaqtaq Dyusninchikpi manaraq allita kriyinkillapa?

29 “Chayraykumi ama llakir yarpupakuyllapachu ¿imatana mikushun? ¿imatana upyashun? nir imaqa.

30 Chaqa tukuy chaykunapaqqami Dyuspi mana kriyiqkuna chaynuqa yarpupakur kawsanllapa. Piru qamkunapaqqami Taytaykillapa yaĉhayanna, imatami ministinkillapa nirmapis.

31 “Chaymi qamkunaqa Taytaykillapa Dyus mantakuyashanlapina yarpur kawsayllapa. Chaynuqami payqa ima ministishaykillapapipis yanapashunqallapa.

Syilumanta imanchikkunapaq yarpushunllapa (Mt 6.19-21)

32 “Qamkunaqami nuqapa uyshitaykuna kashaykillaparayku ama manchakuyllapachu. Chaqa qamkuna aykala katkillapamapismi Taytaykillapaqa kusalata llakipashurllapa, paypa mantakuyninpina kanaykillapapaq nisha.

---

* **12:25** Kaynupismi intrakayta puytinchik: ¿Chaynu kusalata yarpupakuyatkillapa wanunaykillapapaq ura ĉhamutinqachu uk diyallataqa mas kawsayankillapa kanqa? ¡Manami!

33 Chaymi nishaykillapa: Tukuy imaykillapakunata rantikur, ministiqkunata yanapayllapa. Chaynu yanapakurqami syilupi mana tukukaq imaykillapatana tantakuyankillapa. Chaqa syilumanqami suwakuqkunaqa mana yaykunchu, chaynulla manami imakunapis pumpinlamapischu.
34 Chaymi unaq syilumanta mana tukukaq imaykillapapaq chapakur yarpuyatkillapaqa syilumanta kaq imaykillapalapina kanqa yarpuynikillapaqa.

Allita kamakashalanami kayllapa

35 "Listuna kayllapa alli raĉhpaykillapata yakakusha, lamparitaykillapata kachkar charikusha.
36 Listuna kayllapa, imanuĉhi sirbikuqkuna patrunnin kidamyintuman rir, wasinman ĉhamutin punkuta kiĉhananpaq alamirala tanllapa, chaykuna yupay.
37 Chaymi chaynu alamirala kaqkunaqa kusa shumaqna kanqallapa. Nishaykillapami: Chaynu sirbikuqkunataqa patrunnin ĉhamurqa, payna ashwan misaman samachir mikuymatapis sirbiyanqa.
38 Chaynulla kusa shumaqmi kanqallapa, chaynu patrunnin ĉhaypi tuta, manaqa achkiyaypi ĉhatinmapis, rikĉhakur alamirala kaqkunaqa.
39 Chaqa allita yarpuyllapa: Uk wasipa amun imurasmi uk suwakuq ĉhamuyan suwamaq nir yaĉharqa, imuraspis rikĉhakushala kar, mana dijanmanchu mayqanpis wasinman yaykur suwananllapataqa.
40 Chaynullami qamkunapis, imuraspis alamirala kayllapa. Chaqa manapis yarpuyatkillapami, Dyusmanta Shamuq Runaqa shamunqa".

Jesusmi kumparasyunta ruraran allin, mana allin sirbikuqwan (Mt 24.45-51)

41 Chaymantami Pedruqa Jesusta tapuran:
—Taytituy, ¿kay kumparasyuntaqachu nuqakunalapaq rurashayki, manaqachu tukuypaq?
42 Chaymi Jesusqa niran:
"Uk runami sirbikuqninta, wasinpi kaq wakin sirbikuqninkunata uranlapi qaranapaq nir inkarganman. Chaymi chay sirbikuqqa patrunnin nishannula rurar, kusa alamirala kaqta tarinman.
43 Chaynuta chay sirbikuqta patrunnin taritinqami, chay sirbikuqqa kusala allinpaqna riqsikasha kanqa.
44 Chiqaptami nishaykillapa: Chay patrun chay sirbikuqta pay nishanlata ruraqta tarirqami, ashwan tukuy iman kaqtapis pay rikananpaqna quyanqa nir.
45 Piru imanupi chay sirbikuq mana allin yarpuyniyjun kar, chay patrunnin mana das ĉhamuyanqachu nir yarpur, chay ullqu kaq, warmi sirbikuq masinkunata qischar, mikur upyar maĉhar ima tar,
46 mana imuras ima diya ĉhamuyanqa nir yaĉhayatinchu, patrunnin ĉhamur chaynu ruraqta tarirqami, kusala saqra manchakuypaqta kastigayanqa Dyusta mana kasuq runakunata yupaylla.
47 "Chayraykumi uk sirbikuq imatami ruranta munayan patrunnin nir yaĉhar, mana listu kashanrayku mana rurarqami kusala llakiypaqtana kastigakanqa.
48 Piru imanupi, uk sirbikuq mana imatapis yaĉhar mana allinkunata ruraqtashuypaqa tantyarkaqta kastigakanqa. Chaymi nini chay mayqantaĉhi masta quyanchik chaytaqa, masta mañanchikpis. Chaynulla chay mayqantaĉhi masta kunfyanchik, chaytapis masta rurachishun.

Jesusraykumi chiqanchanakunqallapa (Mt 10.34-36)

49 “Nuqaqami kay pachamanqa shamusha kani ninata kachkaq. ¡Chaymi nuqaqa, nina
kachkakashana kanman nir yarpuni!
50 Piru manaraq kaykuna katinqami, naypaqtaqa allipta qischamanqallapa. ¡Rika-
mashaykillapanu yarpuyniypimi allipta qischakayani, chay saqra qischakanay diya
ĉhamunankaman!
51 Amami qamkunaqa yarpunkillapachu: Jesucristo shamushanraykumi manana
qischakashunllapanachu nirqa. Chaqa nuqa shamushayraykumi manana pulla ima
shumaqnachu kawsankillapa.
52 Chaqa kananmantami uk runa sinku aylluyjunmanta nuqarayku limpu chiqan-
chanakunqallapa. Chaymi chay kimsa kaqkunaqa chay ishkaykuna nuqapi kriyiqku-
nata kuntrayanqa. Manaqa chay ishkaykuna chay kimsa kaqkuna nuqapi kriyishaku-
nata kuntrayanqa.
53 Chaynullami nuqapi kriyishanrayku, uk runapis wamranpa kuntran tikrakanqa.
Nataq ullqu wamraqa taytanpa kuntran tikrakanqa. Chaynulla uk warmipis warmi
wamranpa kuntran tikrakanqa. Nataq warmi wamranpis mamanpa kuntranna
tikrakanqa. Chaynulla uk swigrapis llunchuyninpa kuntranna tikrakanqa. Nataq uk
llunchu-shuypaqa swigranpa kuntranna tikrakanqa”.

Tyimpupaq yaĉhashaykillapanumi Dyuswan shumaqchakayllapa
(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13; Mt 5.25-26)

54 Jesusqa niranpis runakunataqa:
“Qamkuna rupay chinqananlawmanta puktay shamuqta rikarqa, yaĉhankillapana
tamya ishkinqa, nir. Chayqamiri chiqapta chaynu.
55 Chaynulla surlawmanta wayra shamutinqa, qamkunaqa yaĉhankillapana
kaluryanqa, nir. Chay nishaykillapanumi kaluryan chiqapta.
56 ¡Dyusta yanqa kasuq tukuq runakuna! Chaynu syiluta, pachata ima chapar allita
yaĉharqa, syilumanta shamuq kay tyimpukunapi imata ruratin rikarmapis, ¿imapaqtaq
mana intrakankillapa?
57 “¿Imapaqtaq mana yaĉhankillapa, imataq allin imataq mana allin nirqa? Allita
rikayllapa chay allinkunata.
58 Chayna karguyjunkunaman mayqan qayachishutin rirqa, ashwan chay qay-
achishusha chay runawanqa shumaq parlayllapa. Chaynu parlatkillapaqami man-
ana karguyjunkunapiqa purichishunqanachu. Chaqa jwisman apashutinqa, jwisqa
qukushunqa gwardyakunaman. Chaymi paykunaqa ashwan karsilman itashunqal-
lapa.
59 Chaymantaqa tukuy dibikushaykita pagrakur lluqshimunki. Manaqa mana
lluqshimunkichu”.

13

Dyusman mana tikrakarqa kastigakanqallapa

1 Chay tyimpukunallapimi, wakinkuna riranllapa Jesusta rikaq. Chaymi parlaran-
llapa imanumi Pilato mantakutin Galileamanta ayka runakunata wanuchishanpaq.
Chaynulla imanumi chay wanushakunapa yawarninta, chay ufrindapaq animalkunata
wanuchishanllapakunapa yawarninwan piĉhusha nir ima.
2 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran paykunataqa:
“¿Qamkunaqachu yarpunkillapa chay wanusha runakunaqa Galileamanta wakin runa
masinkunamantaqa mas uchayjun kashanrayku wanusha nir?
3 Nishaykillapa: Manami chayqa chaynuchu. Qamkunapismi Dyusman mana
tikrakarqa, chaynu kastigakar wanunkillapa.

4 ¿Manaqachu chay dyisi-uchu runakunata Siloé lugarpi atun turri ratar wanuchiran
chaykunapaqpis yarpunkillapa, chay wakin Jerusalenpi taq runakunamantaqa mas
uchayjun kar wanusha kanqallapa, nir?
5 Nishushayllapanu manami chaynuchu. Qamkunapismi Dyusman mana tikrakarqa,
chaynu kastigakar wanunkillapa".

Igus qiru mana puqushapaq kumparasyunta Jesús niran

6 Jesusmi kay kumparasyunta parlakuran:
"Uk runami, ĉhakranpi igus qirukunata tarpusha karan. Chaymantaqa chay runaqa
riran rikaq puquyanqachu nir. Piru manami ima puquyninlamatapis tariranchu.
7 Chaymi chay ĉhakrapi kuytakuq runataqa niran: 'Rikay, kimsa añutanami shamusha
kani rikaq puqushana kanqa nir. Piru manami maydiyapis tarishachu kani
puquyniyjuntaqa. Chayrayku kuchuy. ¿Chaqa imapaqna yanqallaqa ĉhakrapiqa kanqa?'
8 Chaynu nitinmi, chay ĉhakrapi kuytakuq chayqa niran: 'Taytituy, dijayraq kay
añulaqa. Ĉhupankaqmanta allpata allar ushyachir, wanuta itashaq.
9 Chaynuqa imanupiqa puqunman. Piru chaynu ruratiy mana puqutinnaqa, kuchuy-
paqna' ".

Jesusmi samana diyapi uk kurpala warmita allicharan

10 Uk kutimi samana diyapi Jesusqa uk tantakananllapa wasipi qallariran
yaĉhachikuq.
11 Chaypimi uk warmi karan. Chay warmimi dyisi-uchu (18) añupaqna qishaq
karan, dyablupa yarpuynin limpu kurpala dijashanrayku. Chaymi mana imanupis
dirichakaylamatapis puytiyaranchu.
12 Chaymanta Jesús rikarqa, qayamur niran:
—Mamitay, qishaynikimantami alliyashaykina nir.
13 Chaynu nirmi, chay warmisitapa ananman makinta ĉhuraran. Chaymi chay kutilla
dirichakar, Dyusta alabaq qallariran.
14 Piru chay tantakananllapa wasipi kuytakuqkunapa mantaqninqa kusata
piñakuran. Chaqa Jesusqa samana diyapi allicharan. Chaymi runakunataqa niran:
—Saysi diyami kan trabajanapaq. Chaymi chay diyakunapi shamuyllapa alliyanaykil-
lapapaqqa. Ama samana diyapiqa shamuyllapachu.
15 Chaynu nitinmi Amitunchik Jesusqa niran:
—Dyusta yanqa kasuq tukuq, kuchi runakuna, ¿manachu mayqannikillapapis turuta
manaqa burruta samana diyapimapis, apar yakuta upyachinkillapa?
16 Kay warmisita Abrahampa ayllunmanta katinmapis, Satanás kay qishaywan
watasha yupay qischasha dyisi-uchu añupaqna. Chaynu katin, ¿samana diyachu mana
alliyachikunapaq kasha?
17 Chaynu Jesús nitinqa, chay ĉhiqniqkunaqa pinqaypi kidaranllapa. Piru wakin
runakunami kusata aligriyaranllapa mana rikashanllapakunata Jesús ruratinqa.

Mustasa qirupa simillanwan kumparasyunta ruraran
(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

18 Jesusqa niranpismi:
"¿Ima yupaytaq Dyuspa mantakuyninqa? ¿Imawantaq kumparayman?
19 Dyuspa mantakuyninqami, uk qiru mustasa shutiqpa llampula simillitan yupayla.
Chay mustasa simillatami uk runa ĉhakranpi tarpun. Chaymantami kusala atunta
winan. Chaymi ashwan pariq kurukunamapis rikrankunapina qushakun".

Libadurapaq rimarmi Jesús kumparasyunta ruraran
(Mt 13.33)

20 Jesusqa niranpismi:

"¿Imawantaq Dyuspa mantakuynintaqa kumparayman?
21 Dyuspa mantakuyninqami imanutaq uk warmi tantata ruraqmaqa achkalla arinaman pitila libadurata itar dijatin saksachin chaynu".

Kiĉhkila punkitutami yaykushunllapa (Mt 7.13-14, 21-23)

22 Jerusalenman riqnuqami, Jesusqa yaĉhachikuq pwiblukunapi, chaynulla taksha pwiblitukunapi chaykunata pasaqnuqa.
23 Chaymi ukqa tapuran kaynu nir:
—Taytituy, ¿aykakaqlachu washakanllapa? nir.
Chaynu nitinmi, payqa niran:
24 "Yaykuyta kamayllapa kiĉhkila punkituta. Chaqa achkami yaykuyta kamanqallapa. Piru chiqaptaqami mana yaykunqallapachu.
25 Chaymanta wasipa amun sharimur punkuta kirpatinqa, qamkuna waqtapi kaqkunaqa, qayakur ninkillapa: 'Taytituy Taytituy punkuykita kiĉhay-ari' nir. Piru payqami nishunqallapa: 'Manami yaĉhanichu maymantami qamkunaqa kankillapa nirmapis'.
26 Chaymantami qamkunaqa qallarinkillapa rimaq kaynu nir: 'Qamwanmi mikushanchikllapa, upyashanchikllapa. * Chaynulla qammi kalliyllapakunapi yaĉhachikushayki' nir ima.
27 Piru payqami nishunqallapa: 'Manami yaĉhanichu maymantami kankillapa nirmapis. ¡Wakaq tukuyllapa nuqamantaqa mana allinta ruraqkuna!' nir.
28 "Chaypiraqmi qamkunata waqtaman itakushushanllaparayku kusala mana agwantaypaqta qischakar, qayĉhakur kiruykillapamatapis richyachinkillapa, Abrahamta, Isaacta, Jacobuta chaynulla Dyuspa tukuy rimaqninkunata paypa mantakuyninpi kaqta rikar.
29 Chaqa nortilawmanta runakuna shamunqa, chaynulla surlawmanta, rupay iqamunanlawmanta, rupay chinqananlawmanta ima, Dyuspa mantakuyninpi tar mikunanllapapaqqa.
30 Piru kanan tyimpukunapi achka runakuna kusana kaqkunaqami, chay tyimpuqa mana imapaqpis sirbinqachu. Chaynulla achka kanan tyimpukuna mana kwintachaypaq kaqkunami, ashwan chay tyimpuqa kusa nishapaqna riqsikanqallapa".

Jesusmi Jerusalenpaq waqaran (Mt 23.37-39)

31 Chaymantami wakin fariseukunapis ĉhar Jesustaqa niran:
—Kaymanta lluqshir, riy uklawman. Chaqa gubyirnu Herodesmi wanuchishunayan nir.
32 Chaynu nitinllapami, payqa niran:
—Rir kaynu nir chay surrutaqa willayllapa: 'Rikay. Kananpis, allaqpis dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakuyani. Chaynulla qishaqkunata allichashaq chaymanta allaq uk diyaqa chaykunata rurar tukchishaqna' niyan nir.
33 Chaynulla ninkillapapis: 'Jerusalenman nanta riqnumapis chay rurashaytaqa ruraqnu rishaq kanan, allaq, allaq uk diyakaman. Chaqa manari allinchu Dyuspa uk rimaqninqa Jerusalenmanta uklawpi wanunanpaqqa' niyan nir.
34 "¡Akaw Jerusalén, Jerusalenmanta runakuna! Dyuspa rimaqninkunatami wanuchinkillapa. Chaynulla Dyus kaĉhamushan yaĉhachishuqkunatapis rumillawan sitar wanuchinkillapa. Kwichkaraq tantashuyllapata munaray, imanutaq uk pishqumaqa wawitunta tantala uqllakun chaynu. Piru manami munashaykillapachu.

---

* **13:26** Upyashanchikllapa nirqa manami intrachimanchikllapachu traguta upyaranllapa nirchu.

35 Chaqa rikayllapari, qamkunalanami kidankillapa. Chaymi nishaykillapa: Mananami rikamankillapanachu qamkuna kaynu nimanaykillapa tyimpu ĉhamunankaman: ‘¡Alabashunllapa Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqtaqa!’ nir”.

14

Jesusmi fariseo runapa wasinpi

1 Uk kutimi samana diyapi Jesusqa riran mikuq, mantakuq fariseupa wasinman. Piru wakin fariseukunaqami mananula riparayaqllapa paytaqa.
2 Yapnin ashwan paypa naypanpi uk saksawan qishaq runa karan.
3 Chaymi Jesusqa, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunata, chaynulla fariseukunataqa tapuran kaynu nir:
—¿Allinchu kanqa samana diyapi uk qishaqta allichanapaq, manaqachu mana?
4 Chaynu nitinmi, paykunaqa uyarala kidaranllapa. Chaymi payqa chay qishaqtaqa das kamarla allichar willaran rinanpaqna.
5 Chaymanta fariseukunataqa niran:
—¿Mayqannikillapataq burruykillapa kar, manaqa turuykillapa kar * uk quĉhaman ratatinqa, samana diya kashanrayku mana das lluqshichinkimanllapa?
6 Chaynu taputinllapami mana mayqanninlapis imatapis willaranllapachu.

Amami shumaq samanakunalapi samayta munankillapachu

7 Chaymanta chay inbitakashakuna shumaq samanakunata akrar samaqta rikarqa, Jesusqa kaynu nir willaran:
8 “Mayqan imanupi wasinpi kidamyintu katin, rinaykipaq inbitashutinqa, amami chay kusa shumaq samanakunapiraq samayta yarpuyllapachu. Chaqa imanupiqa qammanta uk mas kusa runa nisha ĉhatinqa,
9 chay inbitashushallapa chayqa shamur nishunman: ‘Qam tayashaykimanta ashuy, kay uk samananpaq’ nir. Chiqapta chaynu rurashutinqa riyanki kanqa pinqaypaqtana chay mana shumaq samanapina samaq.
10 Chayrayku ashwan ama chaynuchu kayllapa. Mayqan inbitashutinllapaqa, mana shumaq samanapi samaskiyllapa, chay inbitashusha chay shamurqa nishunanpaq: ‘Amiguy uk mas kusa shumaq samanaman samay’ nir. Chayrayku chay wakinkuna misapi taqkunaqa alabashunqallapa.
11 Chaqa mayqanpis pay yarpuyninllamanta ‘Kusana kani’ niqkunataqami Tayta Dyusqa mana kwintachanqachu. Nataq mayqanpis kusa karmapis mana kwintachaypaqla tikrakaqtaqami kusa nishapaqna Dyusqa riqsinqa”.
12 Chaynullami niranpis chay inbitasha karan chaytaqa:
“Imanupi qarakunaykipaq kar, ama amiguykikunata, uknikikunata, aylluykikunata, kusala imayjun riqsinaykikunalata imaqa, inbitaychu. Chaqa paykunapis-ari qam yupaylla inbitashunqallapa wasinman rinaykipaq. Chaynuqami pagrakasha yupayna kankillapa.
13 Ashwan, uk fyistata rurarqa, inbitay mana imayjunkunata, mankukunata, kujukunata, syigukunata ima.
14 Chaynuqami, kusa aligrina kanki kanqa. Chaqa paykunaqari mana qam yupaylla inbitashuyta puytinqallapachu. Piru qamtaqami Dyus kusa allin runapaqna riqsishunqa, Dyusta kasuqkuna maydiya kawsamutinqa”.

Mikunanllapapaq inbitakashakuna
(Mt 22.1-10)

15 Chaynu nitinmi, chay misapi samaqkunamanta ukqa kaynu niran Jesustaqa:

---

* **14:5** Wakin iskribikashakunapimi nin: “Wamraykillapa kar, manaqa turuykillapa kar” nir.

—¡Kusa shumaqmi kanqa mayqan, Dyuspa mantakuyninpi paywan pulla mikuqqa! nir.
16 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
“Uk kutimi uk runa achka runakunata inbitaran mikunanllapapaq.
17 Chaymi mikunanllapapaq ura ĉhamutinqa, chay inbitakusha chayqa, uk sirbikuqninta kaĉharan chay inbitashankunata kunachinanpaq: ‘Shamuyllapa. Tukuymi listuna’ nir.
18 “Piru tukuymi ‘Diskulpamayllapa’ niran. Punta chayqami niran: ‘Chayraqmi uk pachata rantisha kani. Chaymi riyani rikaq. Rugashayki diskulpamay-ari’ nir.
19 “Ukqa niran: ‘Sinku yunta turukunatami rantisha kani. Chaymi riyani yuntakur rikaq. Rugashayki diskulpamay-ari’ nir.
20 “Ukqa niran: ‘Chayraqmi kasarasha kani. Chaymi mana riyta puytinichu’ nir.
21 “Chaynu nitinqa chay sirbikuq tikrakarqa parlaran chay mantaqnintaqa, chay inbitakashakuna nishantaqa. Chaymanta chay mantaqninqa kusalata piñakur niran chay sirbikuqnintaqa: ‘Kananlla waqta kallikunaman, chaynulla chay pwiblupa plasankunaman rir, apamuy kayman mana imayjunkunata, mankukunata, syigukunata, kujukunata ima’ nir.
22 “Chaymanta tardikaqnaqa chay sirbikuqqa niran: ‘Taytituy, qam nimashaykinullatami rurashana kani. Piru kanraqmi lugar samananllapapaqqa’ nir.
23 “Chaynu nitinmi, chay mantaqninqa niran: ‘Riy chay yatanchikllapa nankunaman. Chaymi tukuyta willay shamur yaykamunqallapa wasiy untanankaman.
24 Chaqa nishami kani, chay puntata inbitashaykunaqa manana mikunanpaqnachu wasiypiqa’ nir”.

Michka qischakarmapis kriyishanchiknula shachinakushunllapa (Mt 10.37-38)

25 Chaymantaqa achka runakunami Jesuspa ikinpiqa puriranllapa. Chaymi payqa tikrakar chay runakunataqa niran:
26 “Mayqan nuqaman shamunar piru ashwan taytantaraq, mamantaraq, warmintaraq, wamrantaraq, uknintaraq, paypa kwirpuntaraq munarqa, mana yaĉhakuqniykuna kaytaqa puytinllapachu.
27 Chaynulla mayqantapis nuqapi kriyishanrayku kruspi wanuchinar qischatinllapa manchakur mana nuqallawan purinaqkunaqami, yaĉhakuqniy kaytaqa mana puytinllapachu.
28 “Nishushayllapanu, mayqannikillapapis uk atun wasita ruranarqa, ¿manachu puntataqa alli tantyankillaparaq michkatami wasipiqa gastashaq nir?
29 Chaynu mana tantyar, simintuta rajar chaymanta shachiq qallarir mana tukchitkillapaqa, tukuy asipashunqallapa kushikur.
30 Kaynumi niyanqallapa: ‘Kay runami ruraq qallariran, piru manami tukchiyta puytishachu’ nir.
31 “Manaqa uk mantakuq, uk mantakuqwan maqanakuq rirqa, ¿manachu naypaqtaqa yarpuyanqa: Dyis mil suldaduykunawanqachu binsiyashaq chay binti mil suldaduyjun chaytaqa, nir?
32 Mana binsiyta puytiq yupay karqa, chay uk mantakuqqa karullapiraq katin, kaĉhakuyanqa rugakutin shumaqchakananllapapaq.
33 Chaynullami qamkunamanta mayqannikillapapis naypaqta imaykillapa kaqkunata mana dijarqa, yaĉhakuqniykuna kaytaqa mana puytinkillapachu.

Kaĉhimi imanupiqa lampaqyan (Mt 5.13; Mr 9.50)

34 “Kaĉhiqami kusala sirbiq. Piru imanupi lampaqyarqa, ¿imanuna qashanqa sirbinqa?

35 Manami allpata shumaqchananpaq, chaynulla wanulapaqmapis sirbinnachu.
Ashwanmi chaynu mana sirbitinqa itakunchikna. Chaymi rinriyjun kaqkunaqa
uyakur intrakayllapa”.

15

Jesusmi kumparasyunta ruraran uysha chinqashawan
(Mt 18.10-14)

1 Romapaq tukuy impwistuta kubrakuqkuna, uchasapakuna ima qimikaranllapa,
Jesusta uyakuq.
2 Kay runakunaraykumi fariseukuna, Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkunaqa, jurapar kaynu rimaqllapa Jesuspaqqa: “Kayqami tukuy uchayjun
runakunawan tantakar pulla mikunllapa” nir.
3 Chaynu niyatinllapami Jesusqa kay kumparasyunta parlaran chay rimaqkunataqa
kaynu nir:
4 “Qamkunapa mayqannikillapapis kanman syin uyshaykillapa. Chaymanta chay
syin uyshaykillapamantaqa uksitu chinqanman. Chaynu chinqatinqa, ¿manachu chay
wakinkunataqa chaylapi dijar rinkimanllapa chay chinqasha chaypaq maskakuq tari-
naykillapakaman?
5 Chaymi nishaykillapa: Ashwan tarirnaqa kusa aligrina riyankillapa kanqa uyshi-
taykitaqa matanqakurna.
6 Wasiman ĉharnaqa tukuy aylluykikunata, amiguykikunata tantar niyankillapa
kanqa: ‘Aligriyashunllapa kananqa, chay uyshayta chinqachisha karay, chaytaqa
tarishana kani’ nir.
7 “Chaymi nishaykillapa: Chaynumi unaq syilupi Dyusninchikpis aligriyan, uk runa
uchanta dijar payman tikrakatinqa. Chay wakin achka mana uchayjunchu kani
niqkunapaqqa mana yaqqa kwintachakanchu. Chaqa paykunaqa ninllapa manari
uchayjunnachu kanchikllapa nir.

Jesusmi kumparasyunta ruraran qillay chinqashawan

8 “Uk warmi dyis qillayniyjun kayar, imanupi ukta chinqachinman. Chaynu chin-
qachirqa, ¿manachu lamparanta kachkar, wasinta pichar ima manyaqla maskakunman
tarinankaman?
9 Chaymi chay warmiqa, qillayninta tarirnaqa amigankunata, riqsinankunata tantar
ninman: ‘Aligriyashunllapa, tarishanami kani chay qillayniyta chinqachishaytaqa’ nir.
10 “Chaymi nishaykillapa: Imanutaq kay warmisita qillayninta tarir aligriyan, chayn-
umi Dyusninchikpa angelninkunapis kusata aligriyan, uk runa uchanta dijar Dyus-
manna tikrakatinqa nir”.

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk runa wamranta pirdunaqwan

11 Jesusqami kay kumparasyuntapis parlakuran:
“Uk runami ishkay wamrayjun karan.
12 Chaymi uk kutiqa chay wamrakaq chayqa taytanta niran: ‘Taytay nuqapa par-
tiy kaq irinsyayta qumay’ nir. Chaynu nitinqa taytanqa irinsyantaqa ishkantinta
wamrankunataqa quran.
13 “Chaymanta ayka diyakaqmantaqa chay wamrakaq wamranqa, taytan irinsyanta
qushanta limpula rantikur, qillaywan riran uklaw nasyunta. Chaynu rirmi chaypiqa
munashannulla tar, riqchaq imakunata rantir ima tukchiran qillaynintaqa.
14 “Chaymanta limpu qillayninta gastar tukchishana katinqa, chay nasyunpiqa allipla
mallaq tyimpu karan. Chaymi payqa allipla mallaqpaqna puriran.
15 Chaynu mallaqnarmi, chay nasyunllamanta uk runaman qimikaran trabajachi-
nanpaq. Chaymi chay runaqa kaĉharan kuchikunata michinanpaq.

16 Piru chay wamraqami kusalata mallaqnashanrayku kuchipa mikunanta mikunatinmapis, mana mayqanpis qararanllapachu imalatapis.
17 “Chaynu mallaqpaq qischakarmi kaynu nir yarpuran: Taytaypa wasinpimaqami kusa achka sirbikuqkuna unta mikur ima tanllapa. ¡Nataq nuqa-shuypaqa kaypi mallaqpaq wanuyanina!
18 Dijur taytaypa wasinman tikrakar, taytaytaqa nishaq: ‘Taytay, uchakushami kani Dyusmanta, qammantapis.
19 Chaymi, manana wamraykipaq riqsimanaykipaqqa allinchu kani. Ashwan riqsimay trabajadurnikikunata yupay’ nir.
20 Chaynu nirmi, tikrakaranna taytanmanqa.
“Chaymanta wasinman ĉhayatinnaqa, taytanqa largukaqllapi rikar, kusalata llakir kallparan wamrantaqa tariq. Tarirnaqa abrasar muchar saludaran.
21 Chaymi wamranqa niran: ‘Taytay, nuqaqami uchakusha kani Dyusmanta, qammantapis. Chaymi manana wamraykipaq riqsimanaykipaqqa allinchu kani’ nir.
22 “Chaynu nitinmapis, taytanqa sirbikuqninkunata mantaran kaynu nir: ‘Kananllami shumaq raĉhpata rikar yakachipamayllapa; didunpi surtijata yakachiyllapa, chaynulla llanqichiyllapa ima’ niran.
23 Chaynullami chay runaqa sirbikuqninkunataqa niranpis: ‘Kusa mas gurdu animalta apamur wanuchiyllapa, fyistata rurar mikunallapapaq.
24 Chaqa kay wamraymi wanusha yupayna karan. Nataq kanan-shuypaqa kawsamusha yupayna. Chinqashami karan, tarishanchikllapana kananqa’. Chaynu nirmi fyistata ruraq qallariranllapana.
25 “Chaykamanmi, chay byijukaq wamranqa ĉhakranllapiraq karan. Chaymanta wasinman ĉhamuyarnaqa, uyaparan takiqllapata.
26 Chaymi chay sirbikuqkunamanta ukta qayamur, imatataq chay wasinpiqa rurayanllapa, nir tapuran.
27 Chaynu taputinmi chay sirbikuqqa niran: ‘Wamrakaq ukniki tikrakamur kusa allin ĉhamusha katinmi, taytaykiqa animalta wanuchichimashallapa, fyistata ruranapaq’ nir.
28 “Chaynu willatinqami, chay wamraqa alliplata piñakur wasi rurimanqa mana yaykunaranchu. Chaymi taytan lluqshimur rugaran ruriman yaykunanpaq.
29 Piru chay wamranqami niran: ‘Taytay, nuqamaqa michka añutataq sirbishusha kani. Piru chaynu sirbishur, qam munashaykilata ruratiymapis manami uk taksha chibulamatapis qumashaykichu, amiguykunawan fyistakunaypaqqa.
30 Nataq kay wamrayki qillayninmatapis yanqa warmikunawan tar tukchir, ĉhamutin-shuypaqa, ashwan paypaqqa fyistamatapis rurayanki mas gurdulla animalnikita wanuchir ima’.
31 “Chaynu wamran nitinqa, taytanqa niran: ‘Wamray, chaqa qamqa nuqapaqa maydiyapis pullay kankiri. Chaymi tukuy imay kaqkunaqa qampaqna.
32 Piru kay ukniki tikrakamusha chaypaqqami allin fyistata ruranapaq. Chaqa payqa wanusha yupay chinqasha karan. Piru ashwan kananqa allinta tarishanchik. Chayrayku fyistakuyanchik’ nir”.

16

Jesusmi kumparasyunta ruraran, uk runapa kaqninkunata rikaqwan

1 Jesusqami kaytapis parlaran yaĉhakuqninkunataqa:
“Karanmi uk kusala imayjun runa. Paypami kayaq uk runa tukuy imankunata rikaq. Chaymi ukkuna riranllapa amunta willaq, chay kuytakuq runaqa, imaykikunata gastayan nir.

2 Chaymi chay kusala imayjun runaqa kuytakuqnintaqa qayamur kaynu niran:
‘¿Imanutaq qampaq willamayanllapa chayqa? Willamay, ima imatataq rurashayki.
Chaqa mananari imaykunata rikanaykipaqqa allinchu chay willamashanllapanulla
chiqapta imaykunata gastakuyatkiqa’.
3 “Chaynu nitinqa, chay kuytakuqqa yarpuq ĉhurakaran: ¿Imatana kananqa rurashaq
mantamaqniy trabajuymanta itakumatinqa? Chaqa manari jwirsaylamapis kanchu
ĉhakrakunapi trabajanaypaqqa. Chaynulla kusatami pinqakuni limusnakunata
mañakunaypaqpis.
4 Chaynu yarpupakuyarmi chaymantaqa niran: ‘Yaĉhaninami imata rurashaq
nirmapis, trabajuymanta itakumatin runakuna wasinpi samachimananpaqqa’.
5 “Chaynu yarpurmi patrunninta wakin dibiq runakunata qayamuran. Chaymantaqa
punta ĉhasha chaytaqa niran: ‘¿Michkatataq patrunniytaqa dibiyanki?’.
6 Chay runaqa niran: ‘Syin butija asaytitami dibiyani’. Chaynu nitinqa, chay kuy-
takuqqa niran: ‘Kaypimi risibuyki. Samar sinkwintalapaqna ruray risibuykitaqa’.
7 Chaynu nirnaqa chaymanta uktana tapuran kaynu nir: ‘Qamqa, ¿michkatataq
dibiyanki?’ Kayqami niran: ‘Syin kustal trigutami dibiyani’ nir. Chaymi chaytapis
niran: ‘Kaypi risibuykiqa. Samar ruray uchinta kustalpaqlana risibuykitaqa’.
8 “Chaynu tukutinmi, chay mantakuqninqa yaĉharan chay imankunata kuytaq
runaqashi kusala bibu karan imata ruranapaqpis nir. Chaymi nishaykillapa:
Chiqapta Dyuspi mana kriyiqkunaqa, paykunapalla imankunata ruranapaqqa allipta
rurayta yaĉhanllapari, Dyuspi kriyiqkuna imankunata ruranapllapamantaqa.
9 “Piru kay pachapi, chay tukukaq qillaynikillapata yanqalla gastanaykillapaman-
taqa, ashwan ukkunata yanapayllapa, paykunapis amiguykillapana kar Dyusta ka-
sunanllapapaq. Chayna maydiya chay qillaynikillapa tukukatinqa Dyusninchikna
pullakushutinllapa pay kayashanpi, tukuy tyimpu kawsanaykillapapaq.
10 “Chaynulla nishaykillapapis: Mayqanpis mana imanu tukur, tantyarkaqlapi allinta
imatapis rikarqa, achka kaqpimapis chaynulla kanqa. Nataq tantyarkaqlapi imanu
tukur, imatapis mana allinta rikarqa, achka kaqpipis chaynulla kanqa.
11 Chayrayku kay pachapi yanqa imankunata mana shumaq allinta rikatkillapaqa,
¿mayqannari kunfyashunqallapa Dyuspa chiqap shumaq imankunapaqmaqa?
12 Ukkunapata mana allinta imankunatapis rikatkillapaqa, ¿mayqanna kunfyar
qushunqallapa qamkunapa imaykikuna kananpaq kaqtaqa?
13 “Chaymi nini, manami mayqan sirbikuqpis ishkay runata chay kutilla sirbiy-
taqa puytinchu. Chaqa uknintami munayanqa, nataq ukninta-shuypaqa ĉhiqniyanqa.
Manaqa ukninta allinta rikayanqa, nataq ukninta-shuypaqa musyayanqa. Chaynulla
manami allinchu Dyusninchikta sirbiyar chay kutilla qillayninchiklapaq chaynulla
wakin imanchikkunalapaq yarpur kawsanapaqqa”.
14 Fariseukunami qillayta kusalata munapakuq karan. Chaymi Jesús chaynu rimatin
uyakurllapaqa, burlakar asiparanllapa.
15 Piru Jesusqami niran:
“Qamkunami runakunapa naypanpiqa kusa runa nishunanllapalapaq imatapis
rurankillapa. Nataq Dyusqami riqsishunllapa shunquykillapapi imanu kankillapa
nirmapis. Chaqa runakuna kusa ima kani nitinllapaqa, Dyusqa mana allinpaqchu
riqsin nir.

Jesusmi yaĉhachikuran Moisés mantakushanpaq

16 “Dyusninchikpa rimaqninkuna chaynulla Dyus nitin Moisés mantakushankuna
imaqa, Juan shamunankaman Dyuspaqqa intrachikuranllapa. Nataq chaymanta-
pachaqa imanumi Dyus mantakuyashanman yaykuyta puytinchik nir yaĉhachikunillapa.
Chaymi Dyus mantakuyashanmanqa tukuyla imanullapis yaykuyta kamanllapa.

17 “Piru chaynu nishutiyllapaqa amami yarpunkillapachu, Dyus nitin Moisés mantakushankunaqami manana kumplikayanqanachu nirqa. Ashwanmi syiluwan, pacha tukukatinmapis, Dyus nitin Moisés mantakushanqa tukuyla kumplikanqa.
18 “Chaqa nishaynumiri mayqan runapis warminta dijar ukwan kasararqa, kusala saqratana uchakuyan. Chaynulla mayqanpis chay itakukasha warmiwan kasaraqpis kusala saqratana uchakuyan.

Lazaruwan kusala imayjun runa

19 “Karanmi uk runa kusala imayjun. Paymi kusala ĉhaniyjun raĉhpakunata mudakuq, chaynulla waran waran kusala shumaq fyistakunata rurar, kusalata mikuqllapa ima.
20 Chaynullami karanpis uk runa mana imayjun Lázaro shutiq. Paypa kwirpunmi qiri intiru karan. Chaymi, chay kusala imayjunpa punkunlapi takuq.
21 Kay mana imayjun runitumi, kusalata mallaqnashanrayku, chay kusala imayjunpa mikunan ratashanlawanmapis untachikunayaran. Chaynulla allqukunamapismi chay runapa qirintaqa qimikar llaqwaq.
22 “Chaymantami chay mana imayjun runituqa wanuranna. Chaymi angelkunaqa aparan Abrahamwan pulla kananpaq Dyuspa luryanpina. Chaynullami chay kusa imayjun kaqpis wanuranna. Chaymanta pamparanllapa.
23 Chayna chay kusa imayjun runa infyirnupi qischakayarqa, syiluman chapakur, unaq maypi rikaran Abraham Lazaruta qichqakusha taqta.
24 Chaymi kaynu nir qayĉhakuran: ‘¡Taytay Abraham, llakipamastuy-ari! Kaĉhamuy Lazaruta didunpa puntitanta yakupi nuyuchir, qalluyta nuyuchinanpaq. Chaqa kay ninapimi kusata qischakayani’ nir.
25 “Piru Abrahamqa niran: ‘Wamrituy yarpuy-ari qam kawsayatkillaqa mana imaykipis faltashuranchu. Nataq Lázaro-shuypaqa qischakaq. Kananqami payta kaypi kunsulanllapa. Nataq qamqa qischakayankina.
26 Chaynullami nuqanchikkunataqa uk kusala manchaypaq raqra chiqanchamayanchikllapa. Chaynu katinmi kaymanta, qamkuna kayashaykillapaman pasanarmapis mana puytinllapachu. Chaynulla qamkuna kayashaykillapamanta kaymanpis mana pasamuyta puytinllapachu’ nir.
27 “Chaymi chay kusa imayjunqa niran: ‘Chaynu katinqa rugashaykiri Taytay Abraham, Lazaruta kaĉhanaykipaq taytaypa wasinman.
28 Chaqa chaypimi kan sinku irmanuykuna. Chayna paykunata willatin ama shamunanpaqchu kay lugarman qischakaqqa’ nir.
29 “Abrahamqa niran: ‘Paykunaqami Moisés iskribishankunata, chaynulla Dyuspa rimaqninkuna iskribishankunata ima liyirna intrakar kasunqallapa’.
30 “Nataq chay kusa imayjun runaqa niran: ‘Chiqaptami ninki Taytituy Abraham. Piru uk wanusha kawsamur, paykunaman rikaritinqami paykunaqa Dyuspina kriyiyanqallapa’ nir.
31 “Piru Abrahamqa niran: ‘Moisés iskribishanta, chaynulla Dyuspa rimaqninkuna iskribishanta mana kasurqa, manami kriyinqallapachu michka uk wanusha kawsamur paykunaman rikaritinmapis’ nir”.

17

Kuytawkish uchakutkillapa
(Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

1 Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran:
“Maydiyapismi chay uchakuchikuqqa kayanqalla. Piru ¡imananqaraq, runa masinta uchakuchiqqa!
2 Chaynu tukuq runataqami kusala allin kanqa kunkanpi marayta watar mar yakuman itakunanllapapaq, chay nuqapi chayraq kriyiqkunata uchakuchinanmantaqa.

3 Chayrayku qamkunamaqa kuytakayllapa. Imanupi ukniki uchakutinqa, anyay.
Chaynu willatki, shamur pirdunamay nishutinqa, pirdunay.
4 Chaymi ukniki qamta mana allinta rurashur uk diyalapi michka syiti kuti uchakur,
chaymanta syiti kuti shamur qammantami uchakusha kani nishutinqa, pirdunay".

Apustulkunami masta kriyiyta munaranllapa

5 Jesuspa yaĉhakuqninkunaqami, kaynu nir mañakuranllapa:
—Taytituy, yanapamayllapa masta qampi kriyinayllapapaq.
6 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran paykunataqa:
—Imanutaq chay mustasa qirupa simillitanmaqa kusa llampitu, chaynu pitilamatapis
allita Dyuspi kriyir, kaypi qiru shayan chayta 'Rir mar yakupi shay' nitkillapaqa,
rinman.

Uk sirbikuqpa ruraynikuna

7 "Qamkunapa kanman uk sirbikuqnikillapa. Chaymanta chay sirbikuqqa rinman
michikuq manaqa yapukuq. Chaymanta ĉhamutinnaqa ¿mayqannikillapataq ninkimanl-
lapa: 'Yaykamur taytituy mikuy' nirqa?
8 ¡Manami! Ashwan niyankillapa kanqa: 'Yaykamur mikunayta rurar qaramay,
upyachimay nuqataraq. Chaymantana qamqa mikunki upyankimapis' nir.
9 Chaynu imata ruratinpis, sirbikuqnikillapataqa mana 'Payji' niyankillapalamapis-
chu kanqa imapaqpis.
10 "Chaynu chay sirbikuq yupay qamkunapis, Dyus nishushanllapata rurar tukchis-
hana karmapis, ashwan niyllapa Dyustaqa: 'Nuqakunaqami, mana sirbiq sirbikuqni-
kichu kanillapa. Chaqa mastaqachu imatapis rurashama katiyllapa, chay ruranayll-
papaq karan chaymantaqa' nir".

Jesusmi allicharan dyis ismuyaq runakunata

11 Jerusalenman riqnuqa Jesusqa pasaran Samariapa, Galileapa lugarninkunata.
12 Chaynu riyarqa uk pwiblituman ĉharan. Chaypimi, dyis ismuyaq runakuna Jesus-
taqa tariq shamuranllapa. Piru wakaqllapi kidaranllapa Jesusmantaqa.
13 Chaymi kaynu nir qayĉhakuranllapa:
—¡Yaĉhachikuq Tayta Jesús, llakipamastuyllapari! nir.
14 Chaynu nitinllapa, Jesús paykunata rikarqa, niran:
—Rir kurakunaman ĉhayllapa, paykuna yaĉhananpaq alliyashaykillapana nir.
Chaynu Jesús nitinqa, nanta riqnula alliyaranllapana.
15 Chaynu alliyatinllapanaqa, chay paykunamanta uk runaqa, chay riyashanlamanta
ashwan tikrakamuran kusa jwirtita rimar Dyusta alabaqnuna.
16 Jesusman ĉharqa, naypanlapi qunqurikur pachaman pukĉhirar payji niran. Kay
runaqami Samariamanta karan.
17 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Manachu chay dyis qishaqkunaqa tukuynikillapa alliyaraykillapa? ¿Chaqa maypitaq
chay wakin nwibi runakunaqa?
18 ¿Kay furastiru runalachu, Dyusta payji ninanpaqqa, intrakasha?
19 Chaynu nirnaqa, chay alliyasha runataqa niran:
—Sharir riyna. Kriyishaykiraykumi alliyashaykina, nir.

Imanumi ĉhamuyanqa Dyuspa mantakuyninqa
(Mt 24.23-28, 36-41)

20 Chay fariseo runakunaqami Jesustaqa tapuran, maydiyashi Dyuspa mantakuyn-
inqa ĉhamuyanqa, nir. Chaymi taputinllapaqa, payqa niran:
—Dyuspa mantakuyninqami mana kwintata qukayatkillapa ĉhamunqa.

21 Chaymi mana mayqanpis ninqachu: ‘Kaypina mantakuqqa’, manaqa ‘Wakpina’
nirqa. Chaqa mana kwintata qukayankillapachu. Ashwanmi, Dyuspa mantakuyninqa
qamkunawanna.
22 Chaynu nirqa, yaĉhakuqninkunataqa, niran:
“Qamkunapaqqami ĉhamunqa uk diya. Chaymi qamkunaqa chay diyakunapiqa
Dyusmanta Shamuq Runata alliplata rikanankillapa uk kutilamapis. Piru manami
rikankillapachu.
23 Chaymi wakin runakunaqa ninqallapa: ‘Kaypimi Dyusmanta Shamuq Runaqa’ nir.
Ukkuna-shuypaqa ninqallapa: ‘Wakpimi’ nir. Piru qamkunaqa chaynu nishutinlla-
pamapis, ama kriyinkillapachu.
24 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamurqami, kusa shutilla rikarimunqa,
imanuĉhi rilampamaqa uklawmanta uklawkaman intirula llipyalla achkirachikun,
chay yupaymi kanqa.
25 Piru naypaqtaqami alliplata qischanqallaparaq. Chaynulla kusa ĉhiqnikasha ima
kanqa.
26 “Chaynu rurayatinllapamapis chaymantaqa, imanuĉhi Noepa tyimpunpi pasaran,
chaynumi pasanqa Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamutinqa.
27 Chay Noepa tyimpunpiqami runakunaqa mikuqllapa, upyaqllapa, kasaraqllapa
chaynulla kasarachikuqllapa ima. Piru chaymanta Noé wampuq wasiman yaykutin,
allipla saqra tamya shamur untaran tukuy pachapi. Chaymi yaku untatinqa, tukuyla
runakuna wanur tukukaranllapa.
28 Chaynulla Lotpa tyimpunpipis pasaran. Runakunaqa mikuqllapa, upyaqllapa,
rantiqllapa, rantikuqllapa, tarpukuqllapa, wasikunatapis rurar taqllapa ima.
29 Piru chaymanta Lot chay Sodoma pwiblumanta lluqshitinqa, unaq syilumanta
ninawan asufri ishkimutin, tukuy wakin runakunaqa wanur tukukaranllapa.
30 Chaynumi Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamutinpis pasanqa.
31 “Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis uk wasipa ananpi karmapis amami
ishkimunqachu, imanta lluqshichinanpaq nirqa. Chaynulla, mayqanpis ĉhakranpi
karqa amami wasinman rinqachu.
32 Chaqa yarpuyllapari, Lotpa warminpaq.
33 Chaymi nini, imanupis bidanta washanaqqa, ashwan wanunqa tukuy tyimpu-
paqna. Nataq kay bidapi Dyusrayku wanuqkuna-shuypaqa, ashwan tukuy tyimpu
kawsananpaqna kayanqa.
34 “Nishaykillapapis: Uk tuta ishkay uqllanakusha punuyatinllapamapis, ukninta
apar, ukninta-shuypaqa dijanqa.
35 Chaynullami ishkay warmikuna kutakuyatinpis, ukninta apar, ukninta-shuypaqa
dijanqa.
36 [Ishkay runakuna ĉhakrapi katinpis, ukta apar, uktaqa dijayanqa]”.
37 Chaynu nitinqa, paykunaqa tapuranllapa Jesustaqa:
—¿Maypitaq Taytituy chaynuqa kanqa? nir.
Jesusqa paykunataqa, niran:
—Maypiĉhi wanusha katin, chaypimi tantakanqa shinkukuna. Chaymi yaĉhankillapa
maypimi chayqa kanqa nirmapis.

18

Jesusmi kumparasyunta ruraran mana shaykuq mañakunapaq

1 Jesusmi kay kumparasyuntapis parlar intrachikuran, paykuna maydiyapis ama
disanimakurchu Dyusman mañakunanllapapaq.
2 Niranmi:

“Uk pwiblupimi karan uk jwis. Paymi Dyusta mana manchar, runakunamatapis
mana rispitaqchu.
3 Chaynullami chay pwiblupiqa kaqpis uk byuda warmi. Paymi uk prublimayjun kaq.
Chaymi jwisman rir mañakuran, chay kuntraqninwan arriglachinanpaq.
4 Piru chay jwisqami waran waran ritinmapis mana kasuqchu chay warmitaqa.
Chaymantaqami yarpur niran: Nuqa, Dyusta mana kasunichu. Chaynulla runakunat-
apis mana rispitanichu.
5 Piru chaynu katiymapis kay warmisita qillakachimayan. Chayraykumi paytaqa
yanapashaq amana mas shamur qillakachimananpaqnachu nir”.
6 Chaynullami Amitunchikqa niranpis:
“Mana allin jwis chaynuta ruratinqa,
7 ashwan ¿Dyusninchikmaqachu mana kasuyanqa chay paypa kaqninkunata unaqpis,
tutapis paypaq llakir mañakutinqa? ¿Yarakuchiyanqaraqchu?
8 Nishaykillapapis: Manami yarakuchirchu yanapar washayanqa. ¿Piru Dyusmanta
Shamuq Runa shamurqachu, mayqanllataqa tariyanqaraq kriyiqta? nir”.

Jesusmi kumparasyunta ruraran fariseuwan, impwistuta kubrakuqwan

9 Chaymantami Jesusqa uk kumparasyunta rurar tukuy chaypi kaqkunataqa in-
trachiran. Chaqa chaypi kaqkunamanta wakinqami, mana uchayjun yupay tukur
ukkunataqa mana kwintachaqchu.
10 Chaymi niran:
“Ishkay runami riranllapa Dyusta aduranllapa wasiman mañakuq. Ukqami karan
fariseo; nataq ukqa Romapaq impwistuta kubrakuq.
11 Chay fariseuqami shasha kaynu niyaran paylla alabakar: ‘Tayta Dyus, nuqaqami
payji nishuni mana chay wakinkuna yupay kashayrayku. Chaqa wakinkunami
suwakuqkuna, malukuna, ukwan ukwan punuqkuna ima. Chaynulla nuqaqa manami
kay impwistuta kubrakuq runa yupaychu kanipis.
12 Nuqami ayunani simanapaq ishkay kuti. Chaynulla dyis parti ganashaymanta ukta
qushuni’ nir ima.
13 “Piru chay impwistuta kubrakuq-shuypaqa karukaqlapi sharan. Chaymi mana
syilumanmapis chapakunayaqchu. Ashwanmi malay nir yarpur qasqunta takar ni-
yaran: ‘¡Tayta Dyus llakipamay-ari! ¡Nuqami chiqap uchayjun kani!’ nir.
14 “Chaymi nuqaqa nishaykillapa: Kay impwistuta kubrakuqqami, wasinmanqa
tikrakaran, Dyus uchankunamanta pirdunar llakipashana katin. Nataq fariseo-
shuypaqa mana. Chaqa mayqan kusa kani niqtaqa, mana kusapaqchu Dyusqa riqsin.
Ashwan mana kusa kani niqtaqa, maydiyaqa kusa nishapaqna riqsinqa”.

Jesusmi wamrakunata bindisiran
(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

15 Chaymantami Jesusmanqa wamritukunata aparanllapa bindisinanpaq. Piru chay
yaĉhakuqninkuna chaynu wamritukunata apaqta rikarqa, chay apaqkunataqa anyaq
ĉhurakaranllapa.
16 Chaymi Jesusqa paykunata qayar, kaynu niran:
—¡Ama arkarchu, dijay nuqaman shamunqa wamritukunaqa! Chaqa Dyus man-
takuyashanqami kay wamritukuna yupay mana kwintachaypaq kaqkunalapaq.
17 Chiqaptami nishaykillapa: Dyus mantakuyashanman yaykunaqkunaqami kay
wamritukuna yupay kanqallapa. Chaqa mana chaynu karqami Dyus mantakuyashan-
manqa mana yaykunqallapachu nir.

Kusala imayjun runami Jesuswan parlaran
(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

18 Uk mantakuqmi Jesusta tapuran kaynu nir:

—Kusa allinla Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imatataq rurayman, tukuy tyimpupaqna kawsanaypaqqa? nir.
19 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq kusa allin nimanki? Allinla kaqqami kan ukla. Payqami Taytay Dyus.
20 Chaqa qamqami yaĉhankina, Dyus tukuy mantakushankunataqa. Chaypiqami nin: ‘Ama uk uk warmiwan punuychu; ama wanuchikuychu; ama suwakuychu; ama uknikipaq llullakur rimaychu chaynulla taytaykita, mamaykita kasuy’ nir.
21 Chaynu nitinmi, chay runaqa niran:
—Tukuy chaykunataqami takshaymanta-pacha rurashana kani nir.
22 Chaynu nitin uyarmi, Jesusqa niran:
—Uksitumi faltashuyanraq ruranaykipaqqa: Rir, tukuy imayki kaqta rantikur qillaynikitaqa mana imayjun kaqkunata quy. Chaynuqami unaq syilupiqa mana tukukaq imaykitana tarikunki. Piru chay nishushayta rurarnaqami, shamutki nuqawanna rishun nir.
23 Piru chaynu Jesús nitin uyaparqami, kusalata llakiran. Chaqa kusala imayjun-ari karan.
24 Chaynuta rikarmi, Jesusqa niran:
—¡Kusa trabajusuraq kanqa chay kusala imayjun kaqkuna, Dyus mantakuyashanman yaykunanpaqqa!
25 Ashwanmi chay kusala imayjunkuna, Dyus mantakuyashanman dasla yaykunanmantaqa, uk kamillu dasla pasayta puytinman uk awjapa uĉhkitunta nir.
26 Chaymi uyakuqkunaqa, tapuran Jesustaqa:
—Chaynu katinqa ¿pitaq washakayta puytiyanqa? nir.
27 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Runakunapaq mana ruraypaq kaqkunamapismi, Dyuspaqqa imapis ruraypaq nir.
28 Chaynu nitinmi Pedruqa niran:
—Taytituy, nuqakunamaqami tantar imayllapakunata dijashana, qamwanna purinillapa.
29 Chaynu nitinmi, payqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis Dyuspa mantakuyninrayku, wasinta, warminta, ukninkunata, taytankunata, wamrankunata dijaqkunaqami,
30 kay pachapiqa kusala achkatana aypanqallapa chay dijashanllapamantaqa. Nataq maydiya-shuypaqa tukuy tyimpupaq kawsaytana aypanqallapa.

Qashanmi Jesusqa wanushaqna niran
(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

31 Jesusqami dusi yaĉhakuqninkunata wakaqlaman qayar kaynu niran:
“Kananqami rishunllapana Jerusalenman. Chaynuqami Dyuspa unay rimaqninkuna, Dyusmanta Shamuq Runapaq iskribishanllapakunaqa, kumplikanqa.
32 Chaqa paytaqami mana Israelmanta runakunamanna qukunqallapa. Chaymi paykunaqa kusalata burlakanqallapa, jurapanqallapa, tuqapanqallapa ima.
33 Chaymanta-shuypaqa wipyasha imana karqa wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa”.
34 Chaynu Jesús nitinmapis, yaĉhakuqninkunaqa mana intrakaranllapachu. Chaynulla manami yaĉharanllapapischu imapaqmi willayan nirmapis. Chaqa paykunapaqqami mana intrakaypaqchu karan.

Jesusmi allicharan uk syigu runata
(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

35 Jericó pwiblupa shipchanpina Jesús katinqa, uk syigu runa limusnata mañakur nanpa yatalanpi tayaran.
36 Chaymanta kusa achka runa pasaqta syintirqa, tapukuran imataq pasayan nir.

37 Chaymi willaranllapa Nazaretmanta Jesús chayta pasayan nir.
38 Chayraykumi chay syigu runaqa jwirtita kaynu niran:
—¡Davidpa ayllun Jesús, llakipamastuy-ari! nir.
39 Chaynu nitinmi naypaqta riqkunaqa anyaranllapa uyarananpaq. Piru payqami, ashwan mas jwirtita qayĉhakuran kaynu nir:
—¡Davidpa ayllun, llakipamastuy-ari! nir.
40 Chaymi Jesusqa, das shar kaĉhakuran payman apananllapapaq. Ĉhatinnaqa, Jesusqa tapuran:
41 —¿Imatataq qampaq ruranayta munayanki? nir.
Chay syigu runaqa niran:
—Taytituy, rikakuytami munayani nir.
42 Jesusqa niran:
—¡Rikakuynari! Chaqa kriyishaykiraykumi alliyashaykina nir.
43 Chaynu nitinmi, chay kutilla rikakuranna. Chaymi Jesuspa pullanna riran Dyusta alabaqnu. Chayta rikarmi Dyustaqa tukuyla alabaranllapa.

19

Jesuswan Zaqueo

1 Jesusqami Jericó pwibluman ĉharqa, ĉhaypinta pasayaranna.
2 Chaypiqami taq uk kusala imayjun runa Zaqueo shutiq. Paymi Romapaq impwistuta kubrakuqkunapaqa mantaqnin karan.
3 Kay Zaqueuqami kusalata Jesusta riqsiyta munayaran. Piru payqami kusa takshala kar, chaynulla kusala achka runakuna kashanrayku mana rikaytaqa puytiyaranchu.
4 Chaymi, rikananpaqqa Jesús riyashanlawman kusata kallpar rir, unaq qiruman iqaran.
5 Chaymanta Jesús qirupa ĉhakinta pasayarqa, unaqman chapakur Zaqueuta rikarqa, niran:
—Zaqueo, utqar ishkimuy. Chaqa kananmi wasikipi samayani nir.
6 Chaynu nitinqa, Zaqueuqa chay kutilla ishkimur, kusa aligrila Jesustaqa wasinman aparan.
7 Chayta rikarmi, Jesuspaqqa kusata runakunaqa rimapakuq qallariranllapa: "Uchasapa runapa wasinman risha samaq" nir.
8 Chaynu niyatinllapaqa, Zaqueuqa sharir Jesustaqa niran:
—¡Taytituy!, mana imayjunkunataqa tukuy imay kaqmanta lamtarta qushaq. Chaynulla mayqanta ingañar imanta suwasha karpis, kwatru kuti masta qushaq nir.
9 Jesusqa niran:
—Kay runapismi Abrahampa ayllunmanta kashanrayku, kay wasipi kaqkuna washakananpaq uraqa ĉhamushana.
10 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runaqami shamusha uchanllaparayku chinqasha kaqkunata maskar washananpaqna.

Jesusmi kumparasyunta ruraran qillaywan
(Mt 25.14-30)

11 Chaynu Jesús nitin runakuna uyaparmi yarpuranllapa, Dyus mantakunanpaqqami manana maychu nir. Chaymi Jerusalenman shipchayarnaqa payqa uk kumparasyunta parlaran,
12 kaynu nir:
"Uk kusa riqsikasha ayllumantami karan uk runa. Chaymi payqa uk kutiqa kusa karu may nasyunman riran numratinllapa tikrakamurqa pwiblunpina mantakunanpaq.

13 Piru manaraq riyarqami, dyis sirbikuqninkunata qayamur, tukuyninta achka
qillayta qur, niran: ‘Nuqa tikrakamunaykamanqa kay qillayniykunawanqa nigusyuta
ruraskinkillapa’ nir.
14 “Nataq chay pwiblunmanta runakunaqami paytaqa ĉhiqniqllapa. Chaymi ikintaqa
kaĉhakuranllapa ninanllapapaq: ‘Kay runataqa mana munayanillapachu mantaqniyl-
lapa kananpaqqa’ nir.
15 “Piru chaynu kaĉhakutinllapamapis, paytaqa numraranllapana mantakuq kananpaq.
Chaymanta pwibluman tikrakamurnaqa, kaĉhakuran chay sirbikuqninkunata qayamu-
nanllapapaq. Chayna tapunanpaq, chay qillayninta qushushayllapataqa, kada runa
michkatataq ganachishaykillapa nir.
16 “Chayna punta chayta taputinqa, niran: ‘Taytituy, qillaynikiqami dyis kuti masta
ganasha’ nir.
17 Chaynu nitinqa, chay mantakuqninqa niran: ‘Allinpi. Qamqami kusa allin sirbikuq
kanki. Chaynu chay pitila kaqpi kusa allin karanta rurashaykiraykumi ashwan dyis
pwiblukunata mantanaykipaqna numrashayki’ nir.
18 “Chaymantaqa uk sirbikuqpis qimikarqa kaynu niran: ‘Taytituy, qillaynikiqami
ganasha sinku kuti masta’ nir.
19 Chaymi mantaqninqa paytapis niran: ‘Qamtapis sinku pwiblukunata man-
tanaykipaqna numrashayki’ nir.
20 “Piru uk qimikar-shuypaqa kaynu niran: ‘Taytituy, kaypimi qillaynikiqa.
Ĉhuraraymi uk pañulapi watar.
21 Chaqa manchakuraymi, kusala marraju kashaykirayku mana tarpukushayki-
manta kusichakunki, chaynulla mana shikwakushaykikunamanta tantakunki nir,
yaĉhashayrayku’.
22 Chaynu nitinqa, mantaqninqa niran: ‘Mana allin sirbikuq, qam rimashaykillawan
rikashur yaĉhani, imanumi kanki nirmapis. Chaqa chaynu nuqa marraju kani nir,
chaynulla mana tarpukushaymanta kusichakuni, mana shikwakushaymanta tanta-
kuni nir yaĉharqa,
23 ¿Imapaqtaq bankuman mana aparayki qillayniyqa ganaskinanpaq? Chaynuqami
ashwan tikrakamurqa ganashanwanna aypanayta’.
24 “Chaynu nirqa, wakin runakuna chaypi kaqkunataqa niran: ‘Chay runataqa
qillayniyta kitar quyllapa, chay dyis kuti masta ganachisha chayta’ nir.
25 Chaymi paykunaqa niranllapa: ‘¡Piru Taytituy, payqa dyis kuti mas qillayniyjunna!’
26 “Chaynu nitinllapami mantakuqqa niran: ‘Nishaykillapa: Chay mayqanĉhi allinta
rurashanrayku, imayjun kaqtaqami masta qushaq. Piru chay mana allinta rurashan-
rayku mana imayjun kaqtaqami, pitila kaqninmatapis limpula kitashaq.
27 Chaynulla mana mantakunayta munar ĉhiqnimaqkunata-shuypaqa, kayman apamur
naypaypi wanuchiyllapa’ nir”.

Jesusmi Jerusalenman yaykuranna
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

28 Kaykunata nirqami, Jesusqa riranna Jerusalenmanqa.
29 Chaymanta, chay Olivos sirkapa yatan Betfagiman, chaynulla Betania pwibluman
yaqqa ĉhashana karqa, kaĉhakuran ishkay yaĉhakuqninkunata,
30 kaynu nir:
—Riyllapa, wak naypanchikpi pwiblitu kan chayman. Chayman ĉharqami, tarinkillapa
uk burru wataraqta. Chay burrupiqami manaraq mayqanpis tasharaqchu. Chayta
kaĉhar apamuyllapa.
31 Nataq, mayqan ‘¿Imapaqtaq burruta kaĉhayankillapa?’ nishutinllapaqa, niyllapa
‘Taytanchikmi ministiyan’ nir.

32 Chaynu nitinqa, yaĉhakuqninkunaqa riranllapa. Chaynu rirllapaqa, imanuĉhi Jesús
nisha karan chaynulla burrutaqa wataraqta tariranllapa.
33 Burruta kaĉhayatinllapanaqa amunkunaqa rikarimur kaynu nir tapuranllapa:
—¿Imapaqtaq burruta kaĉhayankillapa? nir.
34 Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:
—Taytitunchikmi ministiyan nir.
35 Chaynu nirnaqami, raĉhpankunata burrupa ananman ĉhurar aparanllapa Jesusman.
Ĉhachirnaqa, chay burritupa ananpina tachiranllapa.
36 Chaymi chaynu Jesús burrupa anan ritinqa, runakunaqa naypanta riranllapa
raĉhpankunata ĉhukir ima. Chaylatami burruqa riran.
37 Chaynu riyar chay Olivos sirkapa urayninman shipchayatinllapanaqa, tukuyla
kriyiqkunaqa kusalata aligriyaranllapa. Chaymi kusa jwirtita rimaq qallariranllapa
tukuy milagrukunata rurashanpaq yarpur ima.
38 Kaynumiri niyaqllapa:
"¡Biba biba! ¡Kusa alabakashami kanqa gubyirnunchik,
Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqqa!
¡Unaq syilupipis aligriyanqallapa!
¡Kusa shumaqtami alabanqallapa Dyusninchiktaqa!" nir.
39 Chaymi wakin fariseo runakuna chaypi uyakuqkunaqa, kaynu niranllapa Jesus-
taqa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhakuqnikikunata anyar uyarachiy nir.
40 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:
—Qamkunata willashaykillapa, kay runakuna upallatinllapaqami ashwan rumiku-
namapis qayĉhakunqallapa nir.
41 Chaymanta Jerusalén yatanmanna ĉhar chay pwibluta rikarnaqa, Jesusqa chay
pwiblurayku waqaq qallariran
42 kaynu nir:
"¡Jerusalenmanta runakuna! Kusa allinĉhi kanman qamkuna kay diyapi kwintata
qukanaykipaq, nuqami shamusha kani yanapashuq, shumaqta kawsanaykillapapaq
nir. Piru chaypaqqami mana kwintata qukankillapachu.
43 Ay, qamkunapaqqami kanqa allipla saqra diyakuna. Chaymi kuntraykiku-
naqa shamur, wakmanta kaymanta arkar kurralashurllapa ima, limpu wanuchir
tukchishunqallapa.
44 Tukuyla Jerusalén pwiblupi kaqkunaqa, tukukanqallapa. Chaypiqami, mana uk
rumi, uk rumipa ananlapimapis llutakashaqa kidanqachu. Chaqa qamkunaqa, Dyus
washashuqllapa shamutinpis, mana kasushaykillapachu".

Jesusmi Dyusta adurananllapa wasimanta rantikuqkunata itakuran (Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)

45 Chaymanta Jesusqa, Dyusta adurananllapa wasiman yaykur, chay ruripi
rantikuqkunata, [rantiqkunata] itakuq ĉhurakaran,
46 kaynu nir:
"Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin: 'Wasiyqami nuqaman mañakunanllapalapaq
wasi kanqa' nir. Piru qamkunaqami suwakuqkunapa maĉhayninpaqna tikrashaykillapa"
nir.
47 Jesusqami waran waran, Dyusta adurananllapa wasipi yaĉhachikuq. Piru chay ku-
rakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla
wakin karguyjun runakunapis, yarpuranllapa imanullapis Jesustaqa wanuchinanlla-
papaq.
48 Piru manami imanupis wanuchiyta puytiranllapachu. Chaqa tukuyla runakunami
Jesús yaĉhachikutinqa kusa qasillala uyakuyaranllapa.

20

Jesustami tapuranllapa pipa pudirninwanshi nir
(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

1 Uk diyapimi, Jesusqa Dyusta adurananllapa wasipi Dyuspa shumaq
rimayninta imanu washakananllapapaq nir runakunataqa yaĉhachiyaran.
Chaymantami, ĉharanllapa kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna, ruku mantakuqkuna ima.
2 Chaymi kaynu nir tapuranllapa:
—¡Willamayllapa! ¿Mayqan mantashutintaq tukuy chaykunata rurankiqa?
3 Chaymi Jesusqa niran:
—¡Ma nuqapis tapushutiyllapa, willamayllapa!
4 ¿Mayqantaq Shutichikuq Juantaqa kaĉhamuran shutichikunanpaqqa? ¿Dyus, man-
aqachu runakunala?
5 Chaynu nitinmi, paynin paynin willanakur kaynu ninakuyaqllapa: " 'Dyusmi
kaĉhamuran' niytaqa manami puytinchikllapachu. Chaqa, chaynu nishallapaqa '¿Ima-
paqtaq mana kriyiraykillapa?' nimashunllapa.
6 Chaynulla manami 'Runakunala' niytapis puytinchikllapachu. Chaynu nishal-
lapaqami, runakuna rumillawan sitar wanuchimachuwanllapa. Chaqa chiqaptari
yarpunllapa: Juanqa Dyuspa rimaqnin karan nir".
7 Chaymi paykunaqa niranllapa:
—Manami yaĉhanillapachu mayqan kaĉhamuran nirmapis.
8 Jesuspis paykunataqa niran:
—Chayqa nuqapis manami willashaykillapachu, mayqan mantamatinmi tukuy
kaykunata rurani nirmapis.

Jesusmi kumparasyunta ruraran mana allin trabajaqkunawan
(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

9 Chaymantaqa tukuy runakunata kay kumparasyunta parlaq qallariran:
"Uk runami ĉhakranpi ubata tarpuran. Chaymantaqa ayka runakunata trabajananpaq
arrintar riran largu mayta, mana das tikrakamuqchu.
10 Chaymanta kusicha tyimpu ĉhamutinqa, chay ĉhakrapa amunqa kaĉhamuran uk
sirbikuqninta, chay kusichakushanmanta paypaq kaq partinta qunanllapapaq. Piru
ashwan chay ĉhakrapi trabajaqkunaqami chay sirbikuqtaqa aypar kusalata maqar ima
mana imatapis qurchu qatiĉharanllapa.
11 "Chaymantaqa qashan kaĉhamuran uk sirbikuqninta. Piru chaytapis, chay ĉhakrapi
trabajaqkunaqa maqar, jurapar ima mana imatapis qurchu qatiĉharanllapa.
12 Qashan uk sirbikuqninta kaĉhamuran. Piru chaytapis chaynullata rurar lisyar ima
ĉhakramantaqa itakuranllapa.
13 "Chaynu chay sirbikuqninkunata rurar mana kasutinqa, chay ĉhakrapa amunqa
niran: '¿Imanashaqna kananqa? Kusala munashay wamraytana kaĉhashaq dijur. Ichapis
rispitar kasunmanllapa' nir.
14 "Chayna wamranta kaĉhatin, chay ĉhakrapi trabajaqkuna rikarqa, ninakuranl-
lapa: 'Wakmi kay pachataqa irinsyanpaq aypayanqa. ¡Ashwan wanuchishunllapa
nuqanchikkunana kay ĉhakrawanqa kidanallapapaq!' nir.
15 Chaynu nirllapa ĉhakramantaqa urqur, wanuchiranllapa".
Chaynu kumparasyunta rurarqa Jesusqa kaynu niran:
—Chay ĉhakrapa amun shamurqa, chay ĉhakrapi kaqkunawanqa, ¿imatataq rurayanqa
nir yarpunkillapa qamkunaqa?
16 Chaqa chay ĉhakrapi kaqkunataqa rir limpu wanuchir ukkunatana quyanqa chay
pachantaqa.

Chaynu Jesús nitinmi niranllapa:
—¡Manami chaynuqa kanqachu! nir.
17 Chaynu nitinllapaqa, kusata paykunataqa chapar Jesusqa niran:
—Mana chaynu katinqa, ¿ima nishaq nirtaq, Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin?:
‘Chay llutakuqkuna kay rumiqa mana sirbinchu nir itakushanllapami,
ashwan kusala shumaq rumipaq tikrakasha’ nirqa.
18 Chaymi, chay rumipa ananman mayqanpis rataqqa, limpu limpu llampunqa. Nataq, rumi runapa ananman ratar-shuypaqa, limpu limpu pulbupaq tikranqa nir.
19 Chaynu nitinmi, kurapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna uyaparllapaqa, kwintata qukaranllapa paykunapaq rimayan nir. Chaymi chay kutilla, Jesusta aypar prisunaranllapa. Piru mana puytiranllapachu runakunata manchashanllaparayku.

Jesusta tapuranllapa impwistupaq
(Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

20 Chaymantami ashwan, wakin runakunata kaĉharanllapa mananula Dyuspi kriyiq tukur, Jesusta uyakunanllapapaq. Chayna imanullapis mana allinkunata rimachir, chaylapaqna aypar apananllapapaq Romapa gubirnadurninman.
21 Chaynuta yarpurllapami, kaynu nir Jesustaqa tapuranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhanillapami qam yaĉhachikuyashayki, rimayashaykiqa chiqap nir. Chaynu karmi, mana runakunata riparayta yarpunkichu imanu katinmapis. Ashwan qamqami yaĉhachikunki Dyus munashannulata.
22 Chaymi nishunillapa: ¿Allinchu kanqa Romapa punta gubyirnun Cesarta impwistuta pagranayllapapaqqa?
23 Jesusqa chay mana allinta yarpuyashanllapapaq kwintata qukarmi, niran:
—[¿Imapaqtaq mana allinta rimachir uchachamanayankillapa?]
24 Ma, rikachimayllapa uk qillayta. ¿Mayqanpa ritratuntaq kay qillaypiqa? ¿Mayqanpa shutintaq iskribikasha? nir.
Chaynu taputinqa, paykunaqa niranllapa:
—Gubyirnu Cesarpami nir.
25 Chaymantami Jesusqa niran:
—Chaynu katinqa, gubyirnu Cesarpa kaqnintaqa payta quyllapa. Nataq Dyuspa kaqnintaqa Dyusta quyllapa.
26 Chaynu Jesús tukuy runakunapa naypanpi rimatinqami, mana imanupis uchachayta puytiranllapachu. Ashwan dispantakar uyaralana kidaranllapa.

Jesustami tapuranllapa wanuqkunapaq
(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

27 Chaymantaqa ayka Saduceo runakuna riranllapa Jesustaqa rikaq. Paykunaqami ninllapa: “Wanuqkunaqashi manana kawsamunnachu” nir. Chaymi tapuranllapa Jesustaqa:
28 —Yaĉhachikuq Taytituy, Moisesmi kaynu nir iskribisha karan: ‘Mayqan warmiyjun kayar, manaraq wamrayjun kar wanutinqa, chay wanushapa ukninnashi kasarayanqa chay byuda warmiwanqa. Chayna chay wanusha ukninpaqqa wamrayjun kananpaq’ nir.
29 Chaqa, uk kutimi syiti irmanukuna karanllapa. Kulakanllapaqa, warmikur manaraq wamrayjunchu kayar wanuran.
30 Chaymi chay ishkay kaq uknin,
31 chaynulla kimsa kaq ukninpis chay warmillawan kasararan. Chaynumi syitinllapa chay warmillawan kasarar, manaraq wamrayjun kayar tukuynin wanuranllapa.
32 Chaymantami chay warmipis wanuranna.

33 Nataq chay wanushakuna maydiya kawsamutinqa ¿mayqanninpa warmintaq kanqa
chay warmiqa? Chaqa tukuynin-ari kasarasha karan chay warmillawan.
34 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Kananmi kay bidapiqa kasaranllapa, chaynulla kasarachikunllapa ima.
35 Piru, Dyus munashannullata shumaqta rurar taqkunaqami, wanushanmanta
kawsamur uk bidapiqa, manana kasaranqallapanachu. Chaynulla mananami
kasarachikunqallapa imamapischu.
36 Chaqa paykunaqa manana wanurchu angelkuna yupayna kanqallapa. Chaynulla,
wanushanmanta kawsamushanllaparayku, Dyuspa Wamranna kanqallapa.
37 Chaynumi, ashwan Dyus nitin Moisés chay sarsa rupayashanpaq iskribishanllapi,
intrachimanchik, wanushakunaqashi kawsamuyanqa nir. Chaqa ninmi: Dyusqashi,
Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa, Dyusnin nir.
38 Chaymi, Tayta Dyusqa mana wanushakunapa Dyusninchu, ashwan payqami tukuy
kawsaqkunapa Dyusninla. Chaynu katinmi, ¡paypaqqa tukuy mayqanpis kawsayan! nir.
39 Chaymantaqa wakin yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa niranllapa:
—Allintami nishayki Yaĉhachikuq Taytituy.
40 Chaymi chaymanta-pacha, manana mayqanninlapis tapuyta yarpuranllapala-
manapischu.

Dyus Akrashan Cristuqa ¿maymantataq shamun?
(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

41 Chaymantami Jesusqa paykunataqa tapuran kaynu nir:
—¿Imapaqtaq Dyuspa Akrashan Cristuntaqa Davidpa ayllunmanta ninllapa?
42 Chaqa Davidqami paylla Salmos librunpiqa nin:
‘Tayta Dyusmi Amituytaqa kaynu niran:
Tay allilaw qichqayman,
43 maydiya chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuramunaykaman nir’.
44 Chaynu Davidpa ayllunmanta Dyuspa Akrashan Cristun katinqa, ¿imapaqtaq Davidqa
‘Amituy’ niran?

Jesusmi yaĉhakuqninkunata willaran kuytakananllapapaq
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

45 Tukuyla runakuna uyakutinmi yaĉhakuqninkunata Jesusqa kaynu niran:
46 “Allita kwintata qukarmi, kuytakankillapa Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkunamanta. Chaqa paykunaqami munanllapa atun raĉhpanllapata yakakuyta,
chaynulla plasakunapimapis kusala shumaqta saludananllapata ima. Chaymi chay
tantakananllapa wasikunapi manaqa mikunanpaq apatinllapamapis, kusa runapaq
riqsir chay kusala shumaq samanakunapi samachinanllapata munan.
47 Chaynullami chay wakcha warmikunata kitanllapa wasinkunata ima. Piru allin
runa ninanllapapaqqami kusala unayta Dyusman mañakuq yupay tukunllapa. Chaymi
kusala manchaypaqtana kastigakanqallapa” nir.

21

Byudapa ufrinditan
(Mr 12.41-44)

1 Jesusmi, Dyusta aduranllapa wasipi, rikakuyaran kusa imayjun runakuna, ufrin-
danta kajunkunaman itatinllapa.
2 Chaynullami rikaranpis uk mana imayjun byuda ishkay qillaysituta kajunkunaman
itaqta.
3 Chaymi Jesusqa niran:

—Chiqaptami nishaykillapa: Kay mana imayjun byudaqami, tukuy runakunamanta masta ĉhurasha ufrindantaqa.
4 Chaqa, tukuy wakin runakunaqami qillaynin subraqlata ufrindakunllapa. Nataq chay mana imayjun byuda-shuypaqami, mana mas qillaynin mikunanpaq katinmapis, limpula ufrindakusha nir.

Jesusmi Dyusta aduranallapa wasita ratachinqallapa niran
(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

5 Chayllapimi, wakinkunaqa kusata parlayaqllapa Dyusta aduranallapa wasipaq, chay kusa shumaq rumikunawan shasha karan chaykunapaq, ufrinditakunata ĉhurashanllapakunapaq ima. Chaymi Jesusqa niran:
6 "Uk diyami ĉhamunqa. Chaymi chay diyapiqa kanan kay rikayashaykillapataqa limpu ratachitinllapa, manana uk rumilamapis anapura llutakashaqa kidanqanachu" nir.

Jwisyu diya shipchamuyatinnaqami kaynu pasanqa
(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

7 Chaymantaqa Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿maydiyataq chaynuqa pasayanqa? ¿Ima siñalta rikartaq yaĉhayashaqllapa, tukuy chaykuna pasananpaq diyaqa shipchana? nirqa.
8 Chaynu nir taputinllapaqa Jesusqa niran:
"Allitami kuytakankillapa ama ingañakanaykillapapaq. Chaqa kusala achkami nuqa yupay tukur shamunqallapa. Chaymi ninqallapa: 'Nuqami kani Dyuspa Akrashan Cristun'. 'Chay tukukanan tyimpuqami ĉhamunqana' nir. Chaynu nishutinllapamapis, qamkunaqa ama kriyinkillapachu.
9 Chayna, wakpi kaypi guerrata rurayanllapa nir, gubyirnupa kuntran tikrakayanllapa nir ima uyaparmapis, ama manchakunkillapachu. Chaqa chaynumiri pasanqa. Piru chaynu pasatinmapis manaraqmi kay pacha tukukanan tyimpuraqchu kanqa".
10 Niranpismi:
"Uk nasyunmanta kaqkunami maqanakunqallapa uklaw nasyunmanta kaqkunawan. Chaynulla uk gubyirnupa kaqninkunapis maqanakunqallapa uklaw gubyirnupa kaqninkunawan.
11 Kusala achka lugarkunapimi pachamapis kusalata kuyunqa. Chaynulla kusala mallaq tyimpu imami kanqa. Qishaykunamapis kusala saqra mana rikashaykillapakuna kanqa, tukuy pachapi. Syilupipis rikankillapa dispantaypaq allipla mana rikashaykillapakunata ima.
12 "Piru kaykuna manaraq chaynu kayatinqami, qamkunataqa aypashunqallapa, kusata qischashunqallapa chay tantakananllapa wasikunapi. Apashunqallapapis karsilkunaman itashuqllapa. Chaynulla qukushunqallapa gubirnadurkunapa, gubyirnukunapa naypanman ima nuqapi kriyishaykillaparayku.
13 Chaynu apashutinllapamapis ashwan qamkunaqa nuqallapaq rimankillapa.
14 Qamkunaqa, amami llakir yarpupakunkillapachu imataraq rimar washakashunllapa nirqa.
15 Chaqa, nuqami chay urasqa yanapashaykillapa allipla shumaqta rimanaykillapapaq. Chaymi kuntrashuqkunaqa mana imata nishuyllapatapis puytinqallapachu, allita rimashaykillaparayku.
16 "Chaynulla nishaykillapapis: Qamkunataqami taytaykillapa, uknikillapakuna, primuykillapa, chaynulla amiguykikunamapis chay ĉhiqnishuqkunaman qukushunqallapa. Nataq wakinnikillapallataqa wanuchishunqallapa ima.
17 Chaymi tukuyla kay pachapiqa nuqapi kriyishaykillaparayku ĉhiqnishunqallapa.
18 Piru qamkunapaqami, mana umaykillapamanta uk aqchaykillapalamapis chinqanqachu nuqapaqqa.

19 Chayraykumi nuqalapi allita kriyir shachinakurqa tukuy tyimpupaqna kawsankillapa.
20 “Chayna, Jerusalén pwiblupa ridurninman kusa achka suldadukuna ĉhaqta rikarqa, yaĉhankillapana mananami maychu chay pwiblu tukukananpaq kanqa nir.
21 Chaymi chay Judea lugarpi kaqkunaqa, sirkakunaman alsakankillapa. Chaynulla, Jerusalenpi kaqkunapis lluqshinkillapa chay pwiblumantaqa. Nataq, chay ĉhakrapi kaqkuna-shuypaqa amallana tikrakankillapachu chay pwiblumanqa.
22 Chaqa chay diyakunapimi, Dyuspa librun mantakushanpi kastigupaq iskribikashanqa kumplikayan.
23 ¡Akakaw chay diyakunapi warmikuna ruriyjun, manaqa ñuñuq wamrayjun kaqkunaqa imananqallaparaq! Chaqa allipla manchakuypaq nanachikuykuna chaynulla kusala saqra manchaypaq kastigumi chay pwiblupiqa kanqa.
24 Wakinkunaqami wanunqallapa kuchilluwan lisyakar, chaynulla wakinkunataqa aypar prisur purichinqallapa tukuy nasyunkunapi. Nataq, Dyuspi mana kriyiq runakunaqa, Jerusalén pwiblutaqa limpu saruĉhanqallapa, paykunapaq Dyus imanu kananpaq nishan tyimpu kumplikananankaman.

Dyusmanta Shamuq Runaqami tikrakamunqa
(Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37)

25 “Chaymi siñalkuna kanqa rupaypi, killapi, qullarkunapi ima. Nataq pachapishuypaqa tukuy runakuna dispantakashalla kidanqallapa. Chaynulla alliplata manchakunqallapa, mar yaku kusalata maqchikar waqamutin.
26 Runakunami kusata manchakur, imana kay pachapiqa kanan-shuypaqa pasayanqa nir yarpur, limpu dismayanqallapa. Chaqa syilupi tukuy kaqkunamapis kusalata kuyunqa.
27 Chaymantami Dyusmanta Shamuq Runataqa rikanqallapa kusa llipyalla pudirninwan puktaypa rurinta shamuqtana.
28 Qamkuna nuqapi kriyiqkuna, kaynu tukuq qallaritinqa, animuta aypar umaykillapata unaqman alsar nuqapaq chapakunkillapa. Chaqa mananami maychu kanqa washakanaykillapapaqqa”.
29 Chaynupaqmi, kay kumparasyuntapis ruraran: “Allita rikayllapa igus qiruta, manaqa wakin qirukunatapis.
30 Chaqa chay qiru mushuqmanta qawamuqta rikarqa, yaĉhankillapana tamya tyimpuqa shipchana nir.
31 Chaynulla chay nishushaykunata pasaqta rikarqa, yaĉhankillapana Dyus mushuqmanta mantakunanpaq tyimpuqa shipchana nir.
32 “Chaymi chiqapta nishaykillapa: Chay tyimpupi kaq runakunaqa manaraq wanuyatinraqmi tukuyla kay nishushayllapaqa pasanqa nir.
33 Chaqa syilu chaynulla kay pachamapismi tukukanqa. Piru nuqa nishaykunashuypaqami mana maydiyalapis tukukanqachu.
34 Kuytakankillapa, amami dijankillapachu yarpuynikillapa chay mana allin ruraykunata rurachishunanllapapaqqa. Chaynulla ama maĉhankillapachu, ama yarpupakankillapapischu kay bidapi kawsayashaykillapapaqqa. Ama chay jwisyu diyapiqa qamkunata, chay mana allin ruraykuna daskaqla ratachishunanllapapaqchu.
35 Chaqa chay shamuq diyaqami shamunqa kay pachapi tukuy runakuna kawsaqkunaman.
36 Chayrayku, qamkunaqa rikĉhakushala kar tukuy tyimpula Dyuspi yarpur, payman mañakuyllapa chay saqra kastigukunamantaqa washakarna, Dyusmanta Shamuq Runapa naypanman ĉhanaykillapapaq”.
37 Chaynumiri Jesusqa, unaqqa yaĉhachikuq Dyusta aduranannllapa wasipi. Nataq, tutaman-shuypaqa chay Olivos sirkapi kidaq.

38 Chaymi, tukuy runakunaqa allaq allaqla riqllapa Dyusta aduranan llapa wasimanqa, Jesusta uyakuq.

22

Jesustami wanuchiyta yarpuranllapana
(Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)

1 Shipchamuyarannami Pascua fyistapi mana libadurayjun tantata mikuqllapa chay diyaqa.
2 Nataq chay kurakunapa mantakuqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, yarpuranllapa imanullapis Jesustaqa wanuchinanllapapaq. Piru runakunata manchashanllaparaykumi mana aypayta puytiranllapachu.
3 Chaynu katinmiri, Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunapa uknin Judas Iscariotimanqa Satanás yaykuran.
4 Paymi riran kurakunapa mantakuqninkunata, Dyusta aduranan llapa wasipi kuytakuqkunapa mantakuqninkunawan parlaq, "Imanumi Jesustaqa qushaykillapa" nir.
5 Chaynu nitinmi, kusata aligriyar qillayta arniranllapa.
6 Chaymi Judasqa "Arí" nir, imanulapis allita rikar maykaqlapipis runakuna mana yaqqa kaq yupay katin, "Rikachishutiyllapa aypankillapa" niran.

Pascua mikunata kamakachiranllapa
(Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

7 Pascua fyistapi mana libadurayjun tantata mikuqllapa chay diyapinami karanllapa. Chaynulla chay diyapimi uyshitakunata ufrindapaq nir wanuchiqllapapis.
8 Chaymi Pedruwan Juantaqa, Jesusqa kaĉharan kaynu nir:
—Rir kamakachiyllapa Pascua fyistapi mikunanchikllapata.
9 Chaynu nitinqa paykunaqa tapuranllapa:
—¿Maypitaq kamakachinayllapata munayanki? nir.
10 Jesusqa niran:
—Jerusalén pwibluman ĉharnaqami, uk runa kantarunpi yakuta apaqta tarinkillapa. Chaymi paypa ikinta rinkillapa wasinman yaykunankaman.
11 Chaymantami chay wasipa amuntaqa ninkillapa: 'Yaĉhachimaqniyllapami nin: ¿Maylaw kwartuykipitaq yaĉhakuqniykunawan Pascua mikunata mikushaq? niyan' nir.
12 Chaynu nitkillapami payqa rikachishunqallapa wasinpa unaqninpi uk atun kwartu kusala kamakashatana. Chaymi chaypi kamkachinkillapa mikunallapapaqqa.
13 Chaynu nitinmi paykunaqa rir, Jesús nishannulla tariranllapa. Chaymi chaypina kamakachiranllapa Pascua mikunataqa.
14 Chaymanta mikunanllapa uras ĉhamutinqa, Jesusqa apustulninkunawan samaranna misamanqa.
15 Chaymi Jesusqa paykunataqa niran:
"Kanan manaraq qischakar wanuyashayllami, ¡alliplata munasha kani qamkunawan pulla tantanakur mikunallapapaq!
16 Chaqa kanan mikushallapaqami manana qashanqa pullaqa mikushunllapanachu, Dyus qashan mushuqmanta mantakutin, chaypi mikunallapakaman".
17 Chaynu nirqa uk kupata aypar, Dyusta payji nishana kar niran:
"Kayta aypar, aypachinakur upyayllapa.
18 Allitami willashaykillapa, mananami qashanqa kay ubapa yakuntaqa upyashaqnachu, Dyus qashan mushuqmanta mantakuq qallarinankaman".
19 Chaynu nirmi, Jesusqa uk tantata aypar Taytanta payji nir, pakir quran yaĉhakuqninkunata kaynu nir:

"Kaymi nuqapa kwirpuy. Qamkunata washashunayllapapaq wanuyani chay. Kaytami ama qunqarchu rurankillapa yarpumanaykillapapaq" nir.
20 Chaynu mikutinllapanaqami, kupata aypar kaynu niran:
"Kay yawarniyta iĉhashaywanmi Taytay Dyuswan uk mushuq tratuta rurani, qamkunata kusata llakipashushayllaparayku.
21 Piru, mayqanĉhi kanan kuntraykunaman qukumayan chayqa, kay misapi nuqawan pulla.
22 Chaymi Dyusmanta Shamuq Runataqa, imanutaq kananpaq karan chaynuta ruranqallapa kuntrankunaqa. ¡Piru imananqaraq, chay kuntrankunaman qukuqqa!"
23 Chaynu Jesús nitinmi yaĉhakuqninkunaqa, paynin paynin niqllapa: "¿Mayqanninchikllapataq kuntrankunaman qukuyanchikllapaqa?" nir.

Jesuspa yaĉhakuqninkuna anyanakuranllapa

24 Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa paykunapura anyanakuranllapa, mabir mayqanninllapashi Dyuspaqqa kusa mas allin nir.
25 Chaymanta Jesusqa paykunataqa niran:
"Uk nasyunkunata mantaqkunami munashannulata runa masinkunatapis mantakur purichinllapa. Chaynu karmapis, 'Ukkunatami kusalata yanapanillapa' nir alabakanllapa.
26 Piru qamkunaqami ama chaynuchu kankimanllapa. Ashwan mayqannikillapa kusa mas yaĉhaq karqa, mana kwintachaypaqla kayllapa. Chaynulla chay mantakuqpis uk sirbikuq yupay kanqa.
27 Mabir willamayllapa: ¿Mayqantaq kusa mas allinqa? ¿Chay misaman mikuq tan chay runa, manaqachu chay mikuyta aypachikamun chay? Misapi samayan chay runami kusa mas allinqa. Nataq nuqaqa chay sirbikuq yupay kani qamkunapaqqa.
28 "Chaymi imanu ĉhiqnimaqkuna ruramatinllapamapis, qamkunaqa pullay kashaykillapa.
29 Chayraykumi nuqaqa mantakunaykillapapaq nishaykillapa imanuĉhi Taytay Dyus nuqatapis mantakunaypaq nimaran, chaynulla.
30 Chaynu karqami, maydiyaqa qamkunaqa mantakunaypiqa mikunkillapa, upyankillapa nuqa tashay misapi pullay. Chaynulla, mantakunaykillapa samanapi tar, Israel pwiblumanta dusi ayllukunata rikar yaĉhankillapa, allin mana allin nirmapis".

Pedrumi Jesusta arniran mana dijananpaqchu (Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38)

31 Chaynullami niranpis Amitunchik Jesusqa:
—Simón, Simón, imanutaq wayramaqa triguta ĉhaspir qutun, chay yupaymi Satanás, nuqamanta chiqanchashunayanllapa.
32 Piru Simón, nuqaqami qampaq mañakusha kani, maydiyapis nuqallapi kriyinaykipaq. Chaymi qashan nuqallawan karqa, yanapay uknikikunata nuqalapi allita kriyinanllapapaq.
33 Chaynu Jesús nitinqa, Simonqa niran:
—Taytituy, nuqaqami karsilman qamwan pulla rinaypaqmapis yarpushana kani. Chaynulla wanutkimapis pullayki wanushaq.
34 Piru Jesusqa niran:
—Pedro, nishaykimi: Kananllami manaraq gallumapis kantayatinchu, kimsa kuti nuqapaqqa ninki 'Manami riqsinichu' nir.

Jesusta qischananllapapaq ura ĉhamuyaranna

35 Chaynulla Jesusqa tapuranpis yaĉhakuqninkunataqa:

—Nuqami mana alfurjayjunta, mana qillayta purichinaykillapapaq talqitayjunta, mas llanqiyjunta imachu kaĉhashurayllapa. Chaynu kaĉhashutiyllapaqa, ¿imaykillapallaqachu faltashuranllapa?

Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:

—¡Manami!

36 Chaymanta Jesusqa niran:

—Kanan-shuypaqa alfurjayjun kaqqa apayllapa. Chaynulla qillayta purichinaykillapa talqitatapis apayllapa. Nataq mayqannikillapa mana ispadayjun karqa, punchuykillapamatapis rantikur rantiyllapa.

37 Imapaqmi chaynutaqa nishuyanillapa. Chaqa nuqawanmi Dyus nitin iskribikashankunaqa kumplikanqa. Chaqa niqmi: 'Mana allin runakunawan pullata, mana allinpaq riqsimanqallapa' nir. Chaynumiri Dyus nitin nuqapaq tukuy iskribikashakunaqa, kumplikayanqa chay nishannulla.

38 Chaynu Jesús nitinqa, paykunaqa niranllapa:

—Taytituy, kaypimi ishkay ispadakunaqa nir.

Chaymi Amitunchik Jesusqa niran:

—Chaykaqllana nir.

Jesusmi Getsemaní wirtapi mañakuran
(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

39 Chaymantaqa Jesusqa lluqshir riran Olivos sirkaman, chaynu kustumrin kashanrayku. Chaymi yaĉhakuqninkunapis ikinta riran.

40 Chay lugarman ĉharnaqa, yaĉhakuqninkunataqa niran:

—Dyusman mañakuyllapa ama uchapi ratanaykillapapaq.

41 Chaynu nirqa paykunamantaqa karukaqllaman rir, chaypi qunqurikur Taytanman mañakuran, kaynu nir:

42 "Taytay, puytiypaq katinqa yanapamay-ari kay kusa ayaq yaku yupay qischakaymantaqa. Piru amami nuqa munashaynuchu rurakanqa. Ashwanmi qam munashayki kanqa" nir.

43 Chaynu niyatinqami, unaq syilumanta uk ángel chaypi rikarir yanaparan.

44 Jesusqa chay kusalata qischakananpaq karan, chaypaq yarpur kusalata mañakuyaran Dyusmanqa. Chaynu mañakutinqami, ĉhiĉhapninmapis pachaman shutuyaran yawar yupay.

45 Chaynu nir, Dyusman mañakurnaqa sharir riran chay yaĉhakuqninkuna kayashanman. Ĉharnaqa alliplata llakir shaykusha punuqta tariran paykunataqa.

46 Chaymi kaynu niran:

—¿Imapaqtaq punuyankillapa? Sharir Dyusman mañakuyllapa, ama uchapi ratanaykillapapaq nir.

Jesustami prisuranllapana
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

47 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay dusi yaĉhakuqninkunamanta uknin Judasqa, achka runakunapa naypanta ĉharan. Chaymi qimikaran Jesustaqa muchar saludananpaq.

48 Piru Jesusqa niran:

—Judas, ¿mucharlachu Dyusmanta Shamuq Runataqa kuntrankunaman qukunki? nir.

49 Chaymi chaypi Jesuswan kaqkunaqa, imami pasayan nir kwintata qukar, niranllapa:

—Taytituy, ¿ispadakunawanchu washakashunllapa? nir.

50 Chaynu nitinqa, chaypi kaqkunamanta ukninqa, kurakunapa mantaqninta sirbiq runapa allilaw rinrinta *¡saq!* pitiran.

51 Jesusqa niran:
—¡Amana mas imatapis ruraylapachu! nir.
Chaynu nirmi chay sirbikuqpa rinrintaqa kamarla, allicharan.
52 Chaynu rurarnaqa chay kurakunapa mantakuqninkunata, Dyusta aduranallapa wasipi kuytakuqkunapa mantakuqninkunata, chaynulla tukuy ruku mantakuqkunawan payta apaq shamushakunataqa, niran:
—¿Imapaqtaq ispadakunawan, qirukunawan ima, uk suwakuqman yupay shamushaykillapa nuqamanqa?
53 Nuqaqami imuraspis Dyusta aduranallapa wasipiqa qamkunawan pulla katiyqa, mana imatapis ruramaraykillapachu. Piru qamkuna tutaparaqmanta kar, kanan tutapashana katinqa, imatapis rurayashaq nir yarpunkillapana. Chaqa uraykillapa ĉhamushanari nir.

Pedrumi Jesustaqa mana riqsinichu niran
(Mt 26.57-58, 69-75; Mr 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

54 Chaymanta Jesustaqa aypar aparanllapana kurakunapa punta mantaqninpa wasinman. Piru Pedruqami largukaqllamanta chapar, ikinllapata riyaran.
55 Chaymi chay wasipa pampanpa ĉhaypinpi ninata ratachir chaypa ridurninlapi tukuy taranllapa. Pedrupis chaypi paykunawan pulla tayaran.
56 Chaynu tayatinllapaqa, uk sirbikuq warmi Pedrutaqa rikar, kusalata chapayaran. Chaymi kaynu niran:
—Kay runapismi paywanqa pulla karan nir.
57 Piru Pedruqa niran:
—Mamitay, manami riqsinichu chay runataqa nir.
58 Chaymanta qashan uk ratukaqlamanta ukpis Pedrutaqa rikar, kaynu niran:
—Qampis paypa uknin kanki nir.
Pedruqa niran:
—¡Manami! Mana nishuyanillapa wakmaqari.
59 Chaymanta uk ura pasashana yupay katinqa, qashan ukpis niran:
—Alliptamiri kay paypis Jesuswanqa pulla karan. Chaynulla payqa Galileamanta wakmaqari.
60 Qashanmi Pedruqa niran:
—¡Taytituy, manami yaĉhayanichu mayqanpaqmi rimayanki nirmapis!
Chaynu Pedro niyatinlami chay kutilla, gallu kantaran.
61 Chaymantaqa Amitunchik Jesusqa das tikrakar Pedruta chaparan. Chaynu chapatinqa, Pedruqa yarpuran, Amitunchik kaynu nishanta: “Kananllami manaraq gallu kantayatin kimsa kuti nuqapaqqa ninki: ‘Manami riqsinichu’ nir” nishanta.
62 Chaymi Pedruqa chaymanta lluqshirqa kusalata llakir, piñakur ima waqaran.

Jesustami kusata asipar ima qischaranllapa
(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

63 Chay runakuna Jesusta chaypi kuytar shaqkunaqa kusata asipar ima maqaranllapa.
64 Nawinkunata bindar ima kaynu tapuqllapa:
—Mabir tantyay ¿pitaq maqashusha? nir ima.
65 Chaynulla, allip ukmankunata tapur allipla saqra pinqaypaqta willaqllapamapis.

Jesustami karguyjunkunaman aparanllapa
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

66 Unaqna katinqa tantakaranllapa, chay Israel runakunapa ruku mantakuqninkuna, kurakunapa mantaqninkuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna

ima. Tantakarqa Jesustaqa aparan kusa mas karguyjunkunapa naypanman. Chaypiqami, kaynu nir tapuranllapa:
67 —Willamayllapa: ¿Qamchu Dyuspa Akrashan Cristun kanki? nir.
Chaynu taputinllapaqa, payqa niran:
—Nuqa, kananlla 'Dyuspa Akrashan Cristun kani' nishutiyllapaqa, mana kriyimankillapachu.
68 Chaynulla, nuqa tapushutiyllapapis mana imatapis willamayankillapachu [chaynulla mana kaĉhamayankillapalamapischu] kanqa.
69 Piru kananmanta-pachami, Dyusmanta Shamuq Runaqa kusa puytiq Dyuspa allilaw qichqanpi tayanqa.
70 Chaynu nitinqa tukuy tapuranllapa:
—Chaynu katinqa, ¿qamchu Dyuspa Wamran kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Qamkunallami ninkillapa.
71 Chaymantaqa paykunaqa niranllapa:
—¿Ima tistigutataq masqa munanchikllapa? Chaqa nuqanchikkunalla uyapashanchikllapa paylla rimatin nir.

23

Jesusta Pilatuman aparanllapa
(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

1 Tukuy chaypi kaqkunaqa, sharir aparanllapa Jesustaqa gubyirnu Pilatupa naypanman.
2 Chay Pilatupa naypanpiqa, yanqa illaqmanta llullakur Jesuspaqqa willakuq qallariranllapa kaynu nir:
—Kay runataqami tarisha kanillapa pwibluyllapamanta runakunata kusa ukman saqrakunata yaĉhachiqta. Chaqa, paymi nin manashi impwistuta gubyirnu Cesartaqa pagrashaqllapachu. Chaynulla ninpis payshi Dyuspa Akrashan Cristun tukuyta mantakuqqa nir.
3 Chaymi Pilatuqa Jesustaqa kaynu nir tapuran:
—¿Qamchu chay Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami ninki.
4 Chaynu Jesús nitinqa, Pilatuqa chay kurakunapa mantaqninta, tukuy runakunatapis niran:
—Nuqapaqqami kay runaqa mana ima uchayjunchu nir.
5 Chaynu nitinqa, chay runakunaqa llallin kusalata lanyar niranllapa:
—Chay kusa ukmanta yaĉhachikuyashanwanmi, chay pwibluyllapamanta runakunataqa limpu pantachiyan. Chaynu mana allinta yaĉhachikuqqami qallariran Galileapi. Kanan-shuypaqa kay Judeapina puriyan nir.

Jesustami Herodesman aparanllapa

6 Chaynu nitinllapa uyaparqa, Pilatuqa tapukuran ¿kay runaqachu Galileamanta? nir.
7 Chaymanta runakuna, Galileamantami nitinllapaqa, kaĉharan gubyirnu Herodesman. Chaqa, paypis chay diyakunapiqa Jerusalenpi karan.
8 Jesús chayman ĉhatin, Herodes rikarqa kusala aligrita yarpuran. Chaqa kusa unaynami paypaqqa rimaqllapata uyapasha kar, Herodesqa riqsiyta munaran. Chaynullami milagrukunata ruratin ima rikanaran.
9 Chaymi kusata tapuran. Piru, Jesusqa mana imalatapis willaranchu.
10 Chaypiqa karanllapapis kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. Chay paykunaqami chaypiqa alliplata uchachayaranllapa.

11 Chayna, Jesús mana imatapis rimatinqa, Herodesqa wakin suldadukunawan
kusalata kushiparanllapa. Chaymi Jesusta asipananllaparaykuqa, gubyirnupa kusala
ĉhaniyjun raĉhpanta yakachiranllapa. Chaynu rurayar imaqa, Herodespis Jesustaqa
qashan kaĉharan Pilatuman.
12 Chay diyaqamiri Pilatuwan Herodesqa kusala amiguna tikrakaranllapa, unaykuna
kusata ĉhiqninakuq kasha karmapis.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa
(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39-19.16)

13 Chaymantami Pilatuqa kurakunapa mantaqninkunata, wakin karguyjunkunata,
chaynulla tukuyla runakunata ima tantamuran.
14 Chaymi kaynu niran:
—Qamkunaqa kay runata nuqaman apamuraykillapa, 'Pwibluymanta runakunata
limpu pantachiyan' nir. Nuqami qamkunapa naypaykillapapi tapusha kani. Piru paypa
uchantaqami mana tarishachu kani qamkuna niyashaykillapanuqa.
15 Chaynulla Herodespis mana paypiqa ima uchatapis tarishachu. Chayraykumi
qashan nuqaman kaĉhamusha. Chayrayku yaĉhayankillapana, manami ima mana
allintapis kay runaqa rurashachu nir. Chaymi wanuchinapaqqa mana allinchu.
16 Chaymiri nuqaqa wipyachikurla kaĉhashaq.
17 [Chaynuqami Pilatuqa niran, kada Pascua fyistapi uk prisuta lluqshichiq kar].
18 Chaynu Pilato nitinqami, allipta chay runakunaqa tukuynin pullalla lanyaranllapa
kaynu nir:
—¡Wanuchiy chaytaqa! ¡Ashwan Barrabasta karsilmanta lluqshichir kaĉhay! nir.
19 Chaqa, kay Barrabastaqami karsilmanqa itasha karanllapa, Romapa gubyirnunpa
kuntran kar uk runata wanuchishanpaq.
20 Piru Pilatuqa, Jesusta mana wanuchiyta munarqa, qashanpis chayllata chay
runakunataqa niran.
21 Ashwan paykunaqa kusala jwirtita lanyaranllapa kaynu nir:
—¡Kruspi klabay! ¡Kruspi klabay! nir.
22 Chaynu niyatinllapamapis, qashan kimsa kutipaqna Pilatuqa niran:
—Chaqa ¿ima mana allintataq kayqa rurasha? Nuqapaqqami kay runaqa mana ima
uchayjunpischu wanuchichikunaypaqqa. Chaymi nuqaqa kastigachikurla kaĉhashaq.
23 Piru chay runakunaqami qashan kusala jwirtita kaynu nir lanyaranllapa:
—¡Kruspi klabay! nir.
Chaynu allipta lanyayatinllapaqami,
24 Pilatuqa, paykuna munashanllapanullata ruraran.
25 Chaymi chay Barrabás, Romapa gubyirnunpa kuntran kar uk runata wanuchisha
katinmapis, karsilmanta lluqshichir, Jesusta-shuypaqa paykunatana quran.

Jesustami kruspi klabaranllapana
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

26 Jesusta krusman klabaq apayarllapanaqa, Cirenemanta uk runa Simón shutiq,
ĉhakranmanta shamuqta tariranllapa. Chaymi Jesuspa krusninta rikrachir, paypa ikinl-
lata aparanllapa.
27 Kusala achka runakunami Jesuspa ikintaqa riranllapa. Chaynullami warmiku-
napis kusalata llakir, waqar ima riranllapa.
28 Piru Jesusqami paykunata chapar kaynu niran:
"Jerusalenmanta warmisitakuna, ama nuqapaqqa waqayllapachu. Ashwan qamku-
nallapaq, wamraykikunapaq ima waqayllapa.

29 Chaqa uk kusala qischakay tyimpukunapimi ninqallapa: ‘Allinmi kasha chay
warmisitakuna mana wamrakuq chaykunapaq, chay warmi mana ruriyjunchu kaqku-
napaq, chaynulla chay warmikuna mana wamran katin mana ñuñuchikuqkunapaqmapis’
nir.
30 Chaymi, chaynu qischakarnaqa runakunaqa qaqakunata ninqallapa: ‘¡Nuqakunapa
anayllapaman ratamuyllapa!’ Chaynulla lumakunatapis ninqallapa: ‘Pakakuchimayl-
lapa ima’ nir.
31 Chaqa llullu qiruwan tukuy kaykunata rurarqa, ¿imanuna kanqa qiru chakishana
katinqa?” *
32 Chaynullami Jesuswan pullataqa apaqllapapis ishkay wanuchikuq runakunata
Jesuswan pullata kruspi klabananllapapaq.
33 Chaymanta chay uk lugar Calavera shutiqman ĉhachirllapaqa, Jesustaqa klabaranlla-
pana kruspiqa. Chaynulla chay ishkay wanuchikuq runakunatapis kadalaw qichqanpi
krusllapi klabaranllapa. Ukninta allilaw qichqanpi, ukninta ichuqlaw qichqanpi.
34 [Klabatinllapanaqa Jesusqa niran:
“Taytay, pirdunay kay runakunataqa. Paykunaqami mana yaĉhanchu imatami ru-
rayanllapa nirmapis”.]
Chaymantami chay suldadukunaqa Jesuspa raĉhpankunata surtyakur ayparanllapa.
35 Runakunaqami chaypi rikakuyaranllapa, chay karguyjun runakunamapis alliplata
kushikur asiparanllapa kaynu nir:
—Ukkunata-shuypaqa washaran. Mabir kananqa paylla washakanqari, chiqapta
Dyuspa Akrashan Cristun karqa.
36 Chaynulla chay suldadukunapis Jesusmantaqa burlakaqllapa. Chaymi qimikar
upyachiqllapa allipla puchqu binuta, kaynu nir:
37 —¡Chiqapta, Israelmanta runakunapa mantaqnin karqa, qamlla washakay-ari! nir.
38 Chaynulla, Jesuspa umanpa ananpiqami uk litriruta ĉhurananllapa [griego rimaypi,
latinpi, hebreo rimaypi ima] Chaqa kaynu niyaq: “KAYMI ISRAEL RUNAKUNAPA
MANTAQNIN” nir.
39 Chay ishkay wanuchikuqkuna Jesuswan pulla kruspi klabaraqkunapa ukninqa,
musyar kaynu niyaq:
—¡Chiqapta qam Dyuspa Akrashan Cristun karqa, qamlla washakar, nuqakunatapis
washamayllapari! nir.
40 Chaynu nitinqami, ukninqa kaynu nir anyaran:
—¿Manachu qamqa manchanki Taytanchik Dyustaqa, qam wanunaykipaqna qis-
chakayarmapis?
41 Nuqanchikqa imanu mana allinta rurashanchikraykumi qischakayanchikmapis,
pagrakuq yupayna, chay mana allinkunata tukushanchikpaq. Piru kay runa-shuypaqa
mana imata uchakusha karmapis, qischakayan.
42 Chaymantaqa niranpis chay runaqa:
—Tayta Jesús, yarpumankiri qashan mushuqmanta mantakuq qallarirqa.
43 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:
—Allitami nishayki: Qamqa kananllami nuqawan pulla kanki Taytay Dyuspa
luryanpi nir.

Jesusmi wanuranna
(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

44 A las dusimanta-pacha alas tris di la tardikaman tukuy pacha allipla tutaparaq
intiru kidaran.

---

* **23:31** Qirupaq rimarqami, payllapaq riman Jesusqa. Pay kaypi katin chaynuta rurarqa, ashwan pay mana kaypi katinmaqa, imatapis ruranqallapa.

45 Rupayqami manana achkirachikamurannachu. Dyusta aduranànllapa wasipa
ĉhaypinpi atun rakta raĉhpa warkuraqpis ĉhaypimanta wakman kayman limpu llikikaran.
46 Chay kutillami, Jesusqa kusala jwirtita qayĉhakuran kaynu nir:
"¡Taytay, ispirituytami makikilaman ĉhuramuni! ¡Qamna rikapamanki!"
Chaynu nirqa Jesusqa wanukuranna.
47 Chaymanta chay romano suldadukunapa kapitannin, tukuy chaykunata rikar
uyapar imaqa, Dyusta alabaran, kaynu nir:
—Chiqaptami kay runaqa mana ima uchayjunlamapischu kasha nir.
48 Tukuy chaypi kaqkunaqa, tukuy ima pasashanta rikarqa, kusala mana allitachu
yarpur riranllapa, qasqunllapata takaqnu.
49 Piru, Jesusta tukuy riqsiqkuna, Galileamanta-pacha pullan warmisitakuna
rishakunapis, chayllapiraq kidaranllapa. Chaymi tukuy ima pasaqkunatapis
karukaqlapi shasha rikakuyaranllapa.

Jesustami pamparanllapana
(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

50-51 Karanmi uk allip allinla runa José shutiq, chay Judea lugarpa pwiblun Arimatea
shutiqmanta. Payqami Israelmanta kusa mas karguyjunkunapa masin karan. Piru
chay karguyjunkuna yarpushankunawanqa mana chayllatachu yarpuq. Ashwan, Dyus
mushuqmanta mantakunanpaq nir yarpur, kawsaq-ari.
52 Chaymi payqa Pilatuman ĉhar Jesuspa kwirpunta mañaran.
53 Chayna, Pilatuqa apay nitinqa, payqa krusmanta shumaqla ishkichimur, uk yuraq
raĉhpawan pillur apar ĉhuraran qaqapa paĉhanlapi uk uĉhku rurakasha karan chayman.
Chaypiqami manaraq mayqantapis pampashallapachu karan.
54 Chay pampayan diyapiqami, samana diyapaqna kamakachikuyaqllapa, chaqa
qallariyaqnari.
55 Chay warmikuna Galileamanta-pacha Jesuswan pulla riqkunaqa, riranllapa rikaq
chay uĉhkutaqa. Chaymi, chaypi imanu pampatinllapamapis allita rikaranllapa.
56 Chaymanta wasinllapaman tikrakamurllapanaqa, kusala mishki mutkiypaq rim-
idyitukunata kamakachiranllapa, chaykunawan Jesustaqa salar kamakachinanllapa-
paq. Piru chay samana diyapi-shuypaqa imanutaq kananllapapaq karan, chaynullata
kumpliranllapa.

24

Jesusmi kawsamuranna
(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

1 Chaymantami simanapa punta diyanpiqa, chay warmisitakunaqa allaq allaqla
riranllapa Jesús pampakashanmanqa, chay mishki mutkiypaqla rimidyitukunata
kamkachishanllapata apar. Chaynullami wakin warmikunapis paykunawan riranl-
lapa.
2 Chayman ĉhatinllapaqa, chay uĉhkuta kirpasha kusa atun rumiqa manana tayashan-
pinachu kasha karan.
3 Chaymi chayman yaykurqa manana tariranllapanachu Amitunchik Jesuspa
kwirpuntaqa.
4 Chayna chayta rikarqa, kusalata yarpupakuranllapa. Chaykamanmi ishkay
runakuna kusa llipyalla yuraq mudanayjun paykunapa pullan shaqta rikaranllapa.
Chaymi alliplata manchakuranllapa.
5 Chaynu manchakushanllaparaykumi, tukuynin qunqurikur pachaman
pukĉhiraranllapa. Piru chay llipyaraqlla runakunaqa niranllapa paykunataqa:

—¿Imapaqtaq kawsaq runapaqqa, maskakunkillapa wanushakunapa pampakashanpiqa?
6 Manami kaypinachu. Kawsamushanami. Yarpuyllapa qamkunawan pulla kar
Galileapi willashushanllapata.
7 ¿Manachu nishuranllapa: Dyusmanta Shamuq Runataqashi uchasapakunapa
makinman qukutinllapa wanuchiyanqallapa; chaymanta kimsa diyamantaqa
kawsamuyanqa nir?
8 Chaymi, chaynu nitinqa, chay warmikunaqa yarpuranllapa Jesús willashanllapata.
9 Chaymanta Jesús pampakashanmanta tikrakarllapaqa, unsi apustulninkunata,
chaynulla wakinkunatapis willaranllapa.
10 Chaynu Jesuspa apustulninkunata willaqkunaqami kaykuna karanllapa: María
Magdalena, Juana, Santiagupa maman María, wakin warmikuna ima.
11 Piru chay apustulkunata willatinllapaqa, mana kriyiranllapachu. Ashwan wak
warmikunaqa yaruyasha kanqa nir yarpuranllapa.
12 Chaynu niyatinllapamapis, Pedruqa wasimantaqa lluqshimur riran kallpaylla
Jesús pampakashanmanqa. Chayman ĉhar uĉhku ruriman chapakurqa, mana imatapis rikaranchu. Ashwan Jesús pillukashan raĉhpalana chaypiqa usurayasha karan.
Chaynuta rikarqami kusa dispantakashalla qashan wasinman tikrakamuran.

Jesusmi Emausman nan riqpi rikariran (Mr 16.12-13)

13 Chay diyallapimi Jesuspa ishkay yaĉhakuqninkuna riranllapa Emaus pwibluman.
Chay pwibluqami, Jerusalenmantaqa yaqqa ishkay urasma kasha kanqa.
14 Chay paykunaqa, tukuy ima pasashanta parlaqnu riyaranllapa.
15 Chaynu parlar ima riyatinllapaqa, Jesusqa pay paylla paykunamanqa qimikar
pullanllapa riq qallariran.
16 Chayna, rikarmapis paykunaqa mana riqsiranllapachu, nawinllapa bindakasha
yupay kashanrayku.
17 Chaymantaqa Jesusqa paykunataqa tapuran:
—¿Imatataq qamkunaqa kusata parlaqnu riyankillapa nantaqa?
Chaynu nitinqa, paykunaqa sharanllapa llakishala.
18 Chaymantaqa uknin Cleofas shutiqqa niran:
—Tukuy runakunami yaĉhanllapa kay diyakuna Jerusalenpi pasashanta. ¿Qamlachu
mana yaĉhanki chaykunataqa, furastiru kashaykirayku?
19 Chaynu taputinqa, paypis kaynu nir paykunataqa tapuran:
—¿Imataq pasasha?
Paykunaqa niranllapa:
—Nazaretmanta Jesuspaqmi parlayanillapa. Chay runaqami Dyusninchikpaqqa uk
puytiq rimaqnin kaq, rimayninpi, ima ruraykunapimapis. Chaynulla tukuy runakunapa naypanpimapis kusa allin kaq.
20 Chay paytaqami kurakunapa mantaqninkuna, nuqakunamanta karguyjun runa
masiyllapa, paytaqa uchachar qukuran kruspi klabar wanuchinanllapapaq.
21 Nuqakunaqami alliplata paypi yarpur yarakuyarayllapa, pay washayanqa nasyunniyllapata nir. Piru, kimsa diyapaqnamiri payta wanuchishanllapaqa.
22 “Piru wakin warmikuna, nuqakunawan pulla kaqkunaqami manchachimashallapa, paykuna amsaqlla Jesús pampakashanman risha kar.
23 Chayshi paykunaqa Jesuspa kwirpunta mana rikarchu tikrakamuranllapa wasinmanqa. Chaymi paykunaqa parlamashallapa, paykunamanqashi angelkuna rikarir,
Jesusqashi kawsayan nisha nir.

24 Chaynu nimatinllapa, wakin kriyiq masiyllapakunaqa riranllapa Jesús pampakashanmanqa. Chay pampakashanman ĉharqashi chay warmisitakuna nishannulla, Jesustaqa mana rikaranllapachu”.
25 Chaynu chay runakuna nitinqa, Jesusqa niran:
—¡Qamkunaqa mana das intrakaq runachu kankillapa! Chaynu karmi Dyuspa tukuy rimaqninkuna nishankunataqa, mana dasqa kriyinkillapachu.
26 ¿Manachu yaĉhayankillapa, Dyuspa Akrashan Cristunqa manaraq mantakuyarqa, chaynuraqmi qischakananpaq karan nirqa?
27 Chaynu nirqa kusa shumaqta intrachiq qallariran chay runakunataqa, Dyus nitin iskribikashakunapi paypaq nishankunata. Chaynumiri Moisés iskribishanmanta qallarir, Dyuspa tukuy rimaqninkuna iskribishankunata willaran paykunataqa.
28 Chaynu nirqa chay pwiblu riyashanllapaman ĉharqa, Jesusqa naypaqman riq yupay tukuran.
29 Chaynu tukutinmi, paykunaqa Jesustaqa kusata rugaranllapa, kaynu nir ima:
—Nuqakunawan kaylapi kiday. Chaqa tardina, tutapayannami.
Chaynu niyatinllapaqa, Jesusqa yaykuran ruriman, paykunawanna chaypi kidananllapapaq.
30 Chaymanta misapina tayatinllapaqa, Jesusqa makinpi tantata aypar Dyusta payji nirqa, ĉhaypinmanta pakir paykunataqa quran.
31 Chaynu qutinqa, chay kutilla chay runakuna chiqapta kwintachakarnaqa, Jesusta riqsiranllapa. Piru Jesusta riqsitinllapaqa, payqa das chinqaran.
32 Chaymi paykunapura ninakuqllapa: “¿Manachu Dyus nitin iskribikashapi tukuy nishanta intrachimarninchik nanta shamutinqa, shunqunchikpimapis allipla shumaq aligrita yarpuranchik?”
33 Chaynu nirllapami, chay kutilla ishkantin sharir tikrakaranllapa Jerusalenman. Ĉharnaqa tariranllapa Jesuspa unsi apustulninkunata, chaynulla wakin kriyiq masinkunatapis.
34 Chaypi tantanakusha taqta taritinllapaqa, chay wasipi taqkunaqa niranllapa:
—Alliptamiri Amitunchik Jesusqa wanushanmantaqa kawsamusha. Simonmanmi rikarisha payqa nir.
35 Chaynu nitinllapami chay ishkaykunapis imanu nanta riyatinllapa pasashanta, chaynulla imanu tantata ĉhaypinmanta pakitin Jesusta riqsishanllapata ima parlaranllapa.

Jesusmi rikariran yaĉhakuqninkunaman
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)

36 Paykunaqami chayllapaq alliplata parlayaranllapa. Chaynu parlayatinllapaqa ashwan Jesusqa illaqmanta paykunapa ĉhaypinllapaman shar kaynu nir saludaran:
—Kusa shumaqmi kankillapa nir.
37 Chaynu nitinqa, paykunaqa alliplata manchakuranllapa, ayata rikayanchikllapa nir yarpur.
38 Chaynu yarpuyatinllapamapis Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa manchakushaykillapa? ¿Imapaqtaq manaraq allita nuqapiqa kriyinllapa?
39 Rikayllapa makiykunata, ĉhakiykunata. Nuqallami kani. Kanan kamamarllapa yaĉhayllapa: Uk ayaqa mana aychayjunchu, mana tulluyjunchu. Qamkuna rikamashaykillapanumi nuqaqa aychayjun, tulluyjun ima kani.
40 Chaynu nirqa chay kutilla, ĉhakinta makintapis rikachiran paykunataqa.
41 Piru paykunaqa kusala aligri karmapis mana kriyiranllapachu kusa dispantakashalla kashanllaparayku. Chaymi Jesusqa niran:
—¿Mikunaykillapaqachu imalaqa kan kaypiqa? nir.

42 Chaynu nitinqa paykunaqa quranllapa piskadu kankakashata, [panalwan].
43 Qutinllapaqa payqa aypar mikuran, paykunapa naypanpi.
44 Chaymantaqa paykunataqa niran:
“Nuqataqami kaynu pasamasha, imanutaq qamkunawan kar willashurayllapa chaynullata. Nuqami nishurayllapa, imanumi Moisés iskribishankunapi, Dyuspa rimaqninkuna iskribishankunapi, Salmos librupipis nuqapaq nishankunaqa kumplikayanqa nir. Chaymi chay nishanllapanulla pasamasha”.
45 Chaynu nirmi paykunataqa allita intrachiran, chay iskribikashakunapi nishantaqa.
46 Kaynumi niran:
“Iskribikashakunapimi nin: Dyuspa Akrashan Cristunqashi kusata qischakar wanuyanqa. Chaymanta kimsa diyamantaqa kawsamuyanqa nir”.
47 Niranpismi:
“Jerusalenmanta qallarirshi tukuy pachapi paypa shutinpi yaĉhachikunqallapa. Chaynu yaĉhachikutinllapashi tukuyla kriyir uchanllapakunata dijatin Dyusqa pirdunanqa.
48 Qamkunaqami tukuy kaykunapaqqa uk tistigu kankillapa.
49 Chaymi nuqaqa qamkunamanqa kaĉhamushaq Taytay Dyus arnishushanllapata. Piru qamkunaqa kay Jerusalén pwiblupi kidaskiyllapa, unaq syilumanta arnishushanllapa pudir qamkunaman shamunankaman” nir.

Jesusmi syiluman riranna
(Mr 16.19-20)

50 Chaynu nir imaqa, Jesusqa chay Jerusalén pwiblumantaqa, paykunata lluqshichir aparan Betania pwiblukaman. Chaypiqami makinta unaqman alsar bindisiran paykunataqa.
51 Chaynu bindisiqnumi, paykunamantaqa unaq syiluman apakaranna.
52 Chaymantami paykunaqa Jesusta kusata adurar imaqa, tikrakaranllapana Jerusalenman kusa aligrila.
53 Chaymiri maydiyapis, Dyusta aduranllapa wasipiqa, Dyusta alabar ima taranllapa.

Chaynumi kanqa.

San Juan
Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

Apustul Juanmi kay libruta iskribiran. Payqami Jesuspa yaĉhakuqnin karan (1.37-39). Jesuswan purirmi rurashankunata rikaran, chaynulla yaĉhachikushankunatapis uyakuran. Chaynu purirmi intrakaran, Tayta Dyusmi Amitunchik Jesucristuta kaĉhamuran washamanallapapaq nir.

Juanqa kay libruta iskribiran, nuqanchikkunapis intrakanallapapaq Jesucristo shamusha washamanallapapaq nir. Chaynullami iskribiran intrakanallapapaq, Jesucristupi kriyir, tukuy tyimpupaq luryanpi aligrila kawsanallapapaq nir (20.31).

Juan iskribiran pimi Jesucristo nir

1 Manaraq imapis kayatinmi uk RIMAY * karanllana. Kay RIMAYQAMI Dyuswan kar, Dyuslla karan.
2 Chaynu mana imapis katinraqmi Dyuswan pulla kawsaran.
3 Tayta Dyus nitinmi, payqa tukuy imata ruraran. Chaqa mana rurasha katinqa, mana imapis kanmanchu.
4 Payllami tukuyta kawsachimanchikllapa. Chaynu kawsachikuq karmi, kay pachaman shamuran tukuyta achkirachinanpaq.
5 Chaynu achkirachikuq karmi, tutaparaqpi kaqkunataqa Dyuspaq yaĉhachin. Piru chay tutaparaqpi kaqkunaqami mana imanachiytapis puytinchu.
6-7 Tayta Dyusmi, uk runa Juan shutiqta kaĉhamuran chay achkirachikuqpaq yaĉhachikunanpaq. Chaymi yaĉhachikuran chay achkirachikuqlapina kriyinanllapapaq.
8 Chaqa Juanqami mana chay achkirachikuqchu karan. Paytaqami Tayta Dyus kaĉhamuran yaĉhachikunanpaq pimi chay achkirachikuqqa nir.
9 Kay chiqap achkirachikuqqami, kay pachaman shamuran achkirachikuq yupayna, Tayta Dyuspaq tukuyta intrachinanpaq.
10 Tayta Dyus paywan tukuy imata rurasha katinmapis, kay pachaman shamutinqa, runakunaqa mana riqsiranllapachu Dyus nirqa.
11 Chaynu tukuyta rurashanraykumi, paypa kaqninkunaman shamuran. Piru chaynu shamutinmapis, wakinqa mana kasuranllapachu.
12 Nataq tukuy shunqunllapawan kriyir kasuqkunata-shuypaqa, Tayta Dyuspa chiqap wamrankunana kananllapapaq nisha.
13 Chaynuqami niran mana taytanmanta, mamanmanta nasir paykuna munashanllaparaykuchu. Ashwanmi Tayta Dyus munar chaynu chiqap wamrankunapaqqa nisha.
14 Chay RIMAYQAMI runapaq tikrakar tukuy nuqanchikkunawan kawsaran. Payqami kusalata munamarninchik, chiqap kaqlata rurar ima kawsaran. Nuqakuna rikasha kar, yaĉhanillapa Tayta Dyuspa uklayla Wamranqa Taytan Dyusnu kusa allinla nir.
15 Paypaqmi Juanqa achka runakunata willaran kaynu nir:
"Kaypaqmi unaylla kaynu nishushallapa karay: 'Nuqamanta shamuyan chayqami kusala mas puytiq ima. Chaqa payqami manapis kayatiy karanllana' nir".
16 Chaqa pay kusalata llakipamarninchikllapami kutir kutir yanapamaranchikllapa.
17 Tayta Dyusmi unayqa Moisesta mantakuykunata quran, intrachimanallapapaq. Piru kanan-shuypaqami Jesucristurayku intrachimanchikllapa imanumi munamanchikllapa, chaynulla imatapis karanlata ruran nir.

---

* **1:1** Uk RIMAY nirqami intrachimanchik Amitunchik Jesucristupaq nir.

18 Tayta Dyustaqami mana mayqanlapis rikashachu. Piru Tayta Dyuspa uklayla
Wamran Jesucristo paypa pullan kashanrayku, Dyuslla karmi riqsichimanchikllapa
Taytanqa imanu nirmapis.

Shutichikuq Juan Jesucristupaq parlakuran
(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)

19 Israel pwiblupa mantakuqninkunami, Jerusalenmanta kurakunata chaynulla
Levipa ayllumanta runakunata ima, kaĉharanllapa rir Juanta tapunanllapapaq mayqan-
shi payqa nir.
20 Chaynu rir taputinllapami payqa karanlata rimar kaynu niran:
—Manami Dyuspa Akrashan Cristunchu kani nir.
21 Qashanmi tapuranllapa:
—Chayqa, ¿mayqantaq kanki? ¿Dyuspa rimaqnin Elías shamunanpaq karan, chaychu
kanki? nir.
Juanqa niran:
—Manami paychu kani.
Piru qashan tapuranllapa:
—Chayqa, ¿qamchu uk rimaqninta Dyus kaĉhamunanpaq karan † chay kanki? nir.
Juanqa niran:
—Manami nir.
22 Chay tapuqkunaqa niran:
—Chayqa, ¿mayqantaq kanki? Willamayllapari. Chaqa allita qampaq yaĉhar riyta
ministinillapa chay mantamashallapakunata willanayllapapaq.
23 Juanqa niran:
—Nuqaqami chunllaq lugarkunapi kusa jwirtita rimar kaynu niq chay kani: 'Uk
dirichula nanta kiĉhaq yupay bidaykillapata shumaqchar, Taytanchik Dyuslatana
yarayllapa' nir, imanutaq Dyuspa rimaqnin Isaías nisha karan chaynulla.
24 Chaynu Juan nitinqami, chay fariseo runakunamanta mandadu risha karan
chaykunaqa,
25 kaynu nir tapuranllapa:
—Chaqa, Dyuspa mana Akrashan Cristun, mana Elías, chaynulla Dyus uk rimaqninta
kaĉhamunanpaq karan chay mana karqa, ¿imapaqtaq runakunata shutichinkiqa?
26 Juanqa niran:
—Nuqaqami yakulawan shutichikuni. Qamkuna tapukuyashaykillapaqami pul-
laykillapana. Piru manami riqsiyankillapachu.
27 Paymi nuqamanta ikitaraq shamuyan. Chaynu ikita shamutinmapismi nuqaqa
paypaqqa mana sirbinichu llanqinpa watunta kaĉhanaylapaqmapis.
28 Tukuy kaykunaqami riyu Jordanpa chimpan Betania pwiblupi chaynuqa karan,
chay maypiĉhi Shutichikuq Juan shutichikuyaran chaypi.

Jesusmi Dyusmanta Shamuq Uyshitaqa

29 Allaqnin diyami Shutichikuq Juanqa, Jesús payman qimikaqta rikaran. Chaymi
niran:
"¡Rikayllapa kaymi Dyusmanta Shamuq chayqa! Paymi uk musu uyshita yupay, tukuy
nuqanchikkunarayku wanunanpaq shamusha chayqa. Chaymi payrayku Taytanchik
Dyusqa uchanchikkunamanta washamanchikllapa.
30 Paypaqmi rimaray kaynu nirqa: 'Nuqamanta uk ikita shamuyan. Chayqami,
nuqamantaqa mas yaĉhaq, puytiq ima. Chaqa manapis kayatiy, payqa karanllana' nir.
31 Nuqamapis mana yaĉharaychu mayqanmi kanqa nirmapis. Chaynumapis nuqaqa
yakuwan shutichikuray, Israelmanta runakuna chiqapta payta riqsinanllapapaq".

† **1:21** Dyus uk rimaqninta kaĉhamunanpaq karan nir mas intrakanarqa rikashunllapa Deuteronomio 18.15,18.

32 Juanqa niranpis:
“Dyuspa Santu Ispiritunta rikaray, syilumanta uk palumitanu payman ishkimur taqta.
33 Piru nuqaqami manaraq yaĉharaychu pimi kanqa payqa nirmapis. Piru Tayta Dyus yakuwan shutichikunaypaq kaĉhamaqmi, nimaran: ‘Chay mayqanpa ananmanĉhi Dyuspa Santu Ispiritun rikayatki ishkimur tayan chay paymi, Santu Ispirituwan shutichikunqa’ nir.
34 Dyus nimashannumi, nuqaqa rikashana kani. Chaymi chiqapta nini: Payqa Dyuspa Wamran nir”.

Jesuspa punta yaĉhakuqninkuna

35 Chaymanta allaqnin diyapismi, chay kayashanllapallapi Shutichikuq Juanqa ishkay yaĉhakuqninkunawan karan.
36 Chaymi Jesusta pasaqta rikarqa, Juanqa niran:
—Rikayllapa, wakmi Dyusmanta Shamuqqa. Paymi uk musu uyshita yupay nuqanchikrayku wanunanpaq shamusha chayqa.
37 Chaynu nitinqa, Juanpa chay ishkay yaĉhakuqninkunaqa, Jesuspa ikinta chay kutilla riranllapa.
38 Chaymanta, ikinta riqta rikarqa, Jesusqa tapuran:
—¿Imatataq maskayankillapa?
Paykunaqa niranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿maypitaq tanki?
39 Jesusqa niran:
—Shamur rikayllapa.
Chaymi rir rikaranllapa maypimi tan nirmapis. Chay diyaqami, pullan kidaranllapa, tardi alas kwatru yupayna katin.
40 Juan rimaqta uyar Jesuspa ikinta riqkunamanta ukqa, karan Andrés, Simón Pedrupa uknin.
41 Andresqami Jesusta tarirqa, chay kutilla riran uknin Simonta tarir willaq kaynu nir:
—Tarisha kanillapa Mesiasta. (Rimayninchikpiqa munan niyta Dyuspa Akrashan Cristun).
42 Chaymanta chaynu nirnaqa, Andresqa aparan Simonta, Jesús kayashanman. Chayna Jesús, Simonta rikarqa niran:
—Qamqami Jonaspa wamran ‡ Simón kanki. Piru kananmantaqami shutinki Cefas. (Rimayninchikpiqa munan niyta Pedro).

Jesusmi Felipiwan Natanaelta qayaran

43 Qashan allaqninpismi, Jesusqa Galilea lugarman rinanpaq yarpuran. Chaymi, Felipita tarirqa niran:
—Shamuy nuqawan rishun nir.
44 Felipiqa Betsaida pwiblumanta kaq, Andrespa, Pedrupa pwiblunllamanta.
45 Chaymantami Felipiqa riran Natanaelta tarir, kaynu niq:
—Tarishami kanillapa Dyuspa Akrashan Cristunta, chay mayqanpaqĉhi Moisés iskribisha karan chayta. Chaqa paypaqmi Dyuspa wakin rimaqninkunapis iskribisha karan. Payqami Nazaretmanta Josipa Wamran Jesús.
46 Chaynu nitinqa, Natanaelqa niran:
—¿Nazaretmantachu kusa runa nisha kayta puytin?
Felipiqa niran:
—Shamur rikay yaĉhanaykipaq.

‡ **1:42** Wakin iskribikashakunapiqa “Juanpa wamran” nin.

47 Chaymanta Natanael qimikaqta rikarqa, Jesusqa niran:
—Kaytami shamun Israelmanta uk chiqap Dyuspi kriyiq runa. Payqami mana llullakuyta yaĉhanchu.
48 Chaymanta, Natanaelqa niran:
—¿Imanutaq riqsimanki? nir.
Jesusqa niran:
—Manapis Felipe nuqaman shamunaykipaq willashuyatinmi, riqsishuyarayllana, chay igus qirupa ĉhakinpi katki.
49 Natanaelqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¡chiqaptami Dyuspa Wamran kanki! ¡Qammi Israel pwiblupa gubyirnun kanki! nir.
50 Jesusqa niran:
—¿Qamqachu kriyimanki igus qirupa ĉhakinpi riqsishuray nishushayraykula? Ashwan kusa mana rikashaykikunataraqmi rikanki.
51 Niranpismi:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunaqami rikankillapa syilu kiĉhakashata. Chaynulla rikankillapapis, Dyusmanta Shamuq Runaman angelninkuna ishkimuqta, iqaqta ima. §

2

Jesusmi punta milagruta ruraran uk kidamyintupi

1 Natanaelwan parlashanmanta allaqnin uk diyaqa, Galilea lugarpa pwiblun Caná shutiqpi, karan uk kidamyintu. Jesuspa mamanpis chay kidamyintupi karan.
2 Chaynulla Jesuspis yaĉhakuqninkunawan kunachikasha kar, chaypi karanllapa.
3 Chay kidamyintupina kayatinllapaqa, ubapa yakun binu tukukaran. Chaymi Jesustaqa, mamanqa niran:
—Manana ubapa yakun binu kannachu nir.
4 Jesusqa niran:
—Mamitay, ¿imapaqtaq kayta willamanki? ¡Yarayraq! Milagrukunata ruranaypaq uraqami, manaraq ĉhamushachu nir.
5 Chaynu Jesús nitinmi, mamanqa chay kidamyintupi ikimanta aypachikuqkunataqa niran:
—Tukuy imata pay nishutinllapaqa, rurayllapa nir.
6 Chaypiqami karan, rumimanta saysi atunlla butijakuna. Chaykunapimi Israelmanta runakunaqa yakuta ĉhuraqllapa, paqakuna kustumrinta ruranllapapaq. Kada butijakunami kwatru lata yakuta aypaq.
7 Chaymanta Jesusqa ikimanta aypachikuq chaykunataqa niran:
—Kay atun butijakunaman yakuta untachiyllapa, nir.
Chaynu nitinqa, chay ikimanta aypachikuqkunaqa, untachiranllapa.
8 Chaymantaqa, Jesusqa niran:
—Kananqa pitilata ĉhaqar, apar quyllapa chay naypaqpi aypachikuqqa kamananpaq nir.
Chaynu nitinqa, chay ikimanta aypachikuqkunaqa, chaynu rurananllapa.
9 Chay naypaqpi aypachikuq chayqa yaku, binupaq tikrakashata kamar mana yaĉharanchu maymanta, imanumi chay binuqa rikarisha nirmapis. Nataq, ikimanta aypachikuqkunaqa, yaĉhayaranllapa yakumanta nir. Chaqa paykunallari yakuta ĉhaqar untachisha karanllapa chay butijakunamanqa.

§ **1:51** Kayta nirmi Jesús yarpuchiran, imanutaq unay Jacobupa musquyninpi Dyuspa angelninkuna uk iskalirata pachaman ishkimuq iqaq chayta. Nataq kananqami Jesusna chay iskalira yupayqa. Chaymi Jesusrayku Dyusqa, runakunata kusata yanapan.

10 Chaymantaqa naypaqpi aypachikuq chayqa, chay kidaq runata qayamur, niran:
—Tukuy kidaqkunami puntataqa shumaq binutaraq upyachikunllapa. Chaymanta tukuy kusata upyashana katinqa, mana shumaq binutanachu upyachikunllapa. Piru qam-shuypaqa ashwan mas shumaq binutaraq ĉhurashayki kasha upyachikunaykipaqqa nir.
11 Chayta chay kidamyintupi rurashanmi, Jesuspa punta milagrunqa karan. Chay milagrutaqami ruraran Galileapa pwiblun Caná shutiqpi. Chaywanmi intrachikuran payqa Dyus kar, puytin chaykunata rurayta nir. Chaymi yaĉhakuqninkunaqa paypi kriyiranllapa.
12 Chaymantaqa riranllapana uran Capernaúm pwibluman mamanwan, ukninkunawan, yaĉhakuqninkunawan ima. Chaypimi ayka diyata karanllapa.

Jesusmi Dyusta aduranllapa wasimanta rantikuqkunata itakuran (Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

13 Israel runakunapa Pascua fyistan shipchana katinmi, Jesuspis riran Jerusalenman.
14 Jerusalenman ĉharqa, Dyusta aduranllapa wasipiqa, rantikuqkunata tariran. Chaypiqami ufrindapaq nir rantikuyaranllapa turukunata, uyshakunata, palumakunata ima. Chaynulla uklawmanta kaq qillayta kambyaq runakuna ima karanllapa.
15 Chaykunata tarirmi, Jesusqa waskakunata aypar uk latiguta rurar, tukuy chaypi kaqkunataqa waqtaman itakuran, uyshantinta, turuntinta ima. Nataq chay qillaykunata kambyaqkunapata-shuypaqa, qillayninmatapis pachaman chaqchukuran. Chaynulla misanllapamatapis ratachiran ima.
16 Palumakunata rantikuqkunata-shuypaqa niran:
—¡Qamkunapis, kaykunataqa urquyllapa! ¡Chaqa Taytay Dyuspa wasinqami mana imakunata rantikunanllapapaqchu!
17 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa kwintata qukaranllapa uk iskribikashakunapi nishanpaq. Chaqa niqmi: “Wasikipi mana allinkunata ruratinllapami, kusata piñakushaq” ✡ nir.
18 Chaymantaqa, Israelmanta karguyjunkunaqa, kaynu nir tapuran:
—¿Ima milagruwantaq intrachimankillapa, Dyusmanta shamusha kar chayta rurayanki nir, nuqakuna kriyishunayllapapaqqa?
19 Jesusqa niran:
—Kay wasita ratachiyllapa. Chaymanta kimsa diyalapaq qashan shachishaq nir.
20 Chaynu Jesús nitinmi, chay Israelmanta karguyjunkunaqa niran:
—¡Aja jay! ¡Kwarintay-saysi (46) añupaqmi, shachirayllapa Dyusta aduranllapa wasitaqa! ¡Piru qamqa ninki, kimsa diyalapaq shachishaq! nir.
21 Piru Jesús “Kay wasita shachishaq” nirqami, kwirpunllapaq niran.
22 Chaymi Jesús wanur kawsamutinqa, yaĉhakuqninkunaqa yarpuranllapa, wanur qashan kimsa diyamanta kawsamushaq nishanta. Chaynami kriyiranllapa, iskribikashakuna nishanpi, chaynulla Jesús tukuy nishanpi imamapis.

Jesusmi tukuyta riqsin imanu katinpis

23 Jesusqa Jerusalenllapi kayar Pascua fyistapiqa achka milagrukunata ruraran. Chaymi kusala achka runakuna kriyiranllapa paypiqa.
24 Piru Jesusqa mana paykunapiqa kunfyakaranchu, chaynu kriyitinllapamapis. Chaqa tukuytari riqsiq imanumi nirmapis.
25 Chaynu karmi, runa uk runa masinpaq payta willanantaqa mana ministiqchu. Chaqa paylla tukuyta riqsiq, yarpuyninllapapiqa imanumi nirmapis.

✡ **2:17** Sal 69.9

3

Jesuswan Nicodemo

1 Jerusalenpimi taq uk fariseo runa Nicodemo shutiq. Payqami Israelmanta kar-
guyjun runakunapa masin karan.
2 Kay runami uk tuta, Jesusta watukuq rir, kaynu niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhanillapami Tayta Dyus kaĉhamushusha
yaĉhachimanaykillapapaq nir. Chaqa, qamlami chay milagrukunata rurashaykitaqa
rurayta puytinki. Dyus mana qamwan katinqa, mana rurayankimanchu chay
milagrukunataqa nir.
3 Chaynu Nicodemo nitinmi, Jesusqa niran:
—Piru chiqaptami nishayki: Mayqanpis mana mushuqmanta nasiqqa, Dyus man-
takushanpi mana kayta puytinqachu nir.
4 Chaynu Jesús nitinmi, Nicodemuqa, kaynu nir tapuran:
—Chayqa, ¿imanutaq uk runa rukuna karqa qashan nasiyanqaqa? ¿Ima mamanpa
shunqunman yaykurchu, qashan mushuqmanta nasimuyanqa?
5 Chaynu taputinmi, Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishayki: Uk runa yakumanta * chaynulla Dyuspa Santu Ispiritun-
manta manaraq nasiyarqa, Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykuyta puytinqachu
nir.
6 Chaqa mayqanpis taytanllapakunalamanta nasiqqami paykuna munashanlata ru-
rar kawsanllapa. Nataq Tayta Dyuspa Santu Ispiritunmanta nasiqkuna-shuypaqami
Tayta Dyus munashanlata rurar kawsanllapa.
7 Piru 'Tukuymi mushuqmantaraq nasiyta ministin' nishutiyqa, amami kusalata
chaypaqqa yarpupakunkichu.
8 Chaqa imanutaq wayramaqa pay munashannulla maymantapis shamun. Chaynu
shamutin waqaqta uyaparmapis manami yaĉhankichu maymanta shamun chaynulla
mayman rin nirmapis. Chaynumi pasan Dyuspa Santu Ispiritunwan yarpuyninpi
nasiqkunawanpis.
9 Chaynu nitinqa, qashan Nicodemuqa tapuran:
—¿Imanutaq kayqa kanqa? nir.
10 Jesusqa niran:
—¿Qam Israel runakunapa yaĉhachiqnin karmapis, manachu kaytaqa yaĉhanki?
11 Chiqaptami nishayki: Nuqakunaqami allita yaĉhaq kar chaynulla rikashayllapata
ima willashunillapa. Piru qamkunaqa mana kriyinkillapachu.
12 Chaynu kay pachapi rikaypaqkunapaq willashutiyllapa mana kriyirqa, ¿imanuna
kriyinkillapa unaq syilupi mana rikaypaqkunapaq willashutiyllapamaqa?
13 "Chaqa manami mayqanpis unaq syilumanqa iqashachu. Ashwanmi tukuy
chaykunapaqqa yaĉhan Dyusmanta Shamuq Runala.
14 "Unaymi chunllaq lugarpi runakunata largu kuru kanisha katin, Dyuspa rimaqnin
Moisés, jyirrumanta largu kuruta rurar unaqman qirupi alsatin, kanikasha kaqkunaqa
rikarla, alliyaranllapa. † Chaynullami Dyusmanta Shamuq Runatapis qirupi klabar
alsanqallapa unaqman.
15 Chaynami tukuyla paypi kriyiqkunaqa washakar tukuy tyimpupaqna kawsanqal-
lapa.

Tayta Dyusmi uklayla Wamranta kaĉhamuran

---

* **3:5** Yakumanta nasin nirqami intrachimayninchiktapis puytin mamanchikmanta nasishanchikpaq nir. † **3:14** Kaypaq masta intrakanarqa rikashunllapa Números 21.9.

16 “Tayta Dyusqami tukuy runakunata kusalata munashanrayku uklayla Wamran-
matapis kaĉhamuran. Chayna tukuyla paypi kriyiqkunaqa amana wanurchu tukuy
tyimpupaqna washakar kawsananllapapaq.
17 Chaqa Tayta Dyusqa Wamrantaqa manami mayqanta uchachar kastigananpaqchu
kaĉhamuran, ashwanmi tukuyta washananpaqna.
18 “Chaymi mayqanpis, Tayta Dyuspa uklayla Wamranpi kriyiqqa, mana ima-
paqpis uchachakar kastigakanqanachu. Piru chay mana kriyiq-shuypaqa may tyimpu
uchachakashana. Chaymi tukuy tyimpupaqna kastigakanqa.
19 Chay mana kriyiqkunaqami uchachakashana. Chaqa mana allinkunata rurar tu-
taparaqlapi kayta munar, Dyuspa Wamran achkirachikuq shamutinqa, mana yaĉhayta
munaranllapachu paywanqa.
20 Tukuy mana allinta ruraqkunaqa, chay achkirachikuqtaqa ĉhiqnin. Chaymi paypa
naypanmanqa mana qimikayta munanllapachu, tukuy saqra ruraynnllapakunaqa
shutiman mana rikarinanta munar.
21 Piru chay allinta ruraqkuna-shuypaqa chay achkirachikuqpa naypanman mas
qimikanllapa. Chayna tukuyta intrachinanpaq Tayta Dyus munashannulla rurar
kawsanllapa nir”.

Shutichikuq Juanmi Jesuspaq qashan rimaran

22 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan riran Judea lugarman. Chaypimi paykunawan ayka diyallataqa karanllapa shutichikur ima.
23 Chaynullami Juanpis, Salim shutiq pwiblupa shipchanlapi Enón shutiq pwiblu karan, chaypi shutichikuyaran. Chaqa chaypiri achka yaku karan. Chaymi chayman tukuy riqkunaqa shutikuqllapana.
24 Tukuy kaykunaqami pasaran Shutichikuq Juanta manaraq karsilman itayatinllapa.
25 Piru, Juanpa wakin yaĉhakuqninkunaqa, Israelmanta uk runawan, chay yakuwan shutikur Dyuswanqa shumaqchakanchik niyashanllapapaq kusalata willanakuranllapa.
26 Chaymi Juanpa yaĉhakuqninkunaqa riranllapa payta kaynu nir willaq:
—Yaĉhachimaqniyllapa, qammi parlamaraykillapa riyu Jordanpa chimpanpi pullayki karan, chay runapaq. Paymi kananqa shutichikutin, tukuy kriyir paymanna riyanllapa.
27 Chaynu nitinllapami, Juanqa niran:
—Manami mayqanpis pudirniyjunchu kanman, Dyus mana pudirta qutinqa.
28 Piru uk kuti qamkunata ‘Manami Dyuspa Akrashan Cristunchu kar, uk paypa naypanta shamuqla kani’ nir willashutiyllapa uyakurmapischu ¿mana intrakaraykillapa?
29 Chaqa allita intrakayllapa: Uk kidamyintupimaqami kidaq chay, nubyawan pulla kaytaqa puytin, mana amigunkunachu. Ashwanmi chay kidaqpa amigunkunaqa chaynu kidaqta uyaparqa kusalata aligriyan. Chaynumi nuqapis chay kidaqpa amigun kashayrayku kusalata aligriyani. Chaqa payqami nuqanchikkunaman ĉhamushana.
30 Chaymi ashwan paylatana kusata kasur kawsanqallapa. Nataq nuqata-shuypaqa waran waranqa mana kwintachamanqallapanachu.
31 “Chaqa syilumanta shamuqqami, tukuyla imapaqpis yaĉhan. Nataq kay pachamanta kaq-shuypaqami pachapi kaqkunalapaq yaĉhar riman. Piru unaq syilumanta shamuq-shuypaqami, tukuyta yaĉhaq kashanrayku,
32 tukuy imata rikashanta, uyapashantaqa karanlata riman. Piru chaynu rimatinmapis, manami mayqanpis kriyinllapachu.
33 Nataq mayqanpis chay nishanta kriyiq-shuypaqami Dyusqa chiqapta riman nir parlakun.

34 Chaqa Dyusmanta shamusha chayqami Taytan, Santu Ispiritunta qushanrayku
imatapis karanlata riman.
35 Taytanmi, Wamranta kusalata munashanrayku pudirta qusha tukuy imatapis
payna mantananpaq.
36 Chayraykumi mayqanpis chay Wamranpi kriyiqkunaqa, tukuy tyimpupaqna
washakar kawsanqallapa. Nataq chay mana kriyinaqkuna-shuypaqami mana
washakarnachu, tukuy tyimpupaq kastigutana Dyusmanta aypanqallapa”.

4

Jesusmi Samariamanta warmiwan parlaran

1 Wakinkuna rimatinllapami fariseo runakunapis yaĉharanllapa, Jesusqashi Juanman-
taqa achka runakunata shutichitin, paywanna riyanllapa nir.
2 Piru chiqaptaqami mana Jesuschu shutichikuyaran. Ashwanmi tukuy paypi kriy-
iqkunataqa yaĉhakuqninkuna shutichiyaranllapa.
3 Chaymantami Jesusqa yaĉharan fariseo runakunaqa imatami paypaq yarpuyan nir.
Chaymi Jesusqa Judeamanta lluqshir Galileamanna riran.
4 Piru Galileaman rinanpaqqami, Samaria lugarllata pasayta ministiran.
5 Chaynu riyarqami, Samariapa uk pwiblun Sicar shutiqman ĉharan. Chay pwibluqa
Jacobo, wamran Josita irinsyanpaq nir pachata qusha kayaq chaypa yatalanpi karan.
6 Chay pachapi Jacobupa yaku upyanan quĉhapis karan. Chay quĉhapa yatanlapimi,
Jesusqa kusata shaykushanrayku samaran, alas dusi yupayna.
7-8 Chaykamanqa, yaĉhakuqninkunaqa pwibluman risha karanllapa mikuyta rantimuq.
Chaypi Jesús payla katinmi, Samariamanta uk warmi chay quĉhaman ĉharan yakukuq.
Chaymi Jesusqa niran:
—Mamitay, yakituta upyachimay nir.
9 Israelmanta kaqkuna, Samariamanta kaqkunawan mana piĉhunakuq kashanlla-
paraykumi, warmiqa niran:
—¿Imanutaq qam Israelmanta runa karqa, nuqa Samariamanta warmitaqa yakuta
mañakumayankiqa? nir.
10 Jesusqa niran:
—Qamqa manami yaĉhayankichu imanumi Tayta Dyus yanapakun chaynulla
mayqanmi yakuta mañashuyan nirmapis. Chaqa allita yaĉhar yakuta mañamatkimaqa
tukuy tyimpu nasimuq yakutana upyachishuyman nir.
11 Chaynu Jesús nitinqa, warmiqa niran:
—Taytituy, yakuqami kusala ruri maypi. ¿Manami imaykipis kanchu yakuta
lluqshichimunaykipaqqa? ¿Maymantana tukuy tyimpu nasimuq yakutaqa upyachi-
manki?
12 ¿Qamqachu rukunchikllapa Jacobumantaqa mas runa nisha kanki? Chaqa kay
quĉhataqami unay rukunchikllapa Jacobo qumaranllapa, pay chaynulla wamrankuna,
animalninkuna ima upyanan yakuta nir.
13 Jesusqa niran:
—Tukuy kay quĉhamanta yakuta upyaqkunaqami, qashan yakunanqallapa.
14 Piru nuqa qutiy yakuta upyaqkuna-shuypaqa, mananami maydiyapis yakunan-
qanachu. Chaqa nuqa mayqantapis yakuta upyachiyani chayqami, yaku nasimuq
yupay tukuy tyimpupaqna kawsanqa.
15 Warmiqa niran:
—Taytituy, chay yakituta upyachimay. Chaynuqa manana qashan yakunar imaqa,
kay quĉhaman shamur yakukunaypaqnachu nir.
16 Chaymi Jesusqa niran:
—Rir, runaykita qayamur, shamuyllapa kayman nir.

17 Chaynu nitin, warmiqa niran:
—Manami runayjunchu kani nir.
Jesusqa niran:
—Chiqaptami ninki mana runayjunchu kani nirqa.
18 Runaykimi, sinku kaytaqa kasha, piru kanan chay ukwan kanki chaypaqa shipashninla kanki, mana chiqap kasarashan warminchu. Chiqaptami nimashayki nir.
19 Chaynu nitinmi, warmiqa niran:
—Taytituy, willamatkilami yaĉhanina, qamqa chiqapta Dyuspa uk rimaqnin kanki nir.
20 Chaqa Samariamanta unay rukuyllapakunapismi kay sirkapi Dyustaqa aduraqllapa. Piru qamkuna Israelmanta kaqkunaqami ninkillapa: Jerusalenlapimi Dyusta aduranapaqqa allin nir.
21 Chaymi Jesuspis niran:
—Kriyimay mamitay, ĉhamunqanami tyimpuqa Tayta Dyusta maylapipis aduranaykillapapaqqa. Chaynuqami Tayta Dyusta aduranaykillapapaqqa mana ministinkillapanachu kay sirkaman shamuyta, chaynulla Jerusalenman riymatapis.
22 Chaqa qamkunaqami mana yaĉhayankillapachu mayqanta adurayankillapa nirmapis. Piru nuqakuna-shuypaqami allita yaĉhanillapa mayqantami adurayanillapa nirmapis. Chaqa tukuyta Washakuqqami Israel runakunallamanta shamusha.
23 Piru uk tyimpu ĉhamunanpaq karan chayqami ĉhamushana. Chaymi kananqa chay chiqapta aduraqkunaqa Tayta Dyuspa Santu Ispiritun munashannullana chiqapta tukuy shunqunllapawan aduranqallapana. Chaqa Tayta Dyusqami chaynu aduranallapata ministin.
24 Tayta Dyusqami wayra yupayla. Chaynu karmi payqa Ispiritu. Chayraykumi payta aduraqkunaqa Santu Ispiritu munashannullana tukuy shunqunllapawan chiqapta aduranqallapa.
25 Chaynu Jesús nitinmi, chay warmiqa niran:
—Nuqaqami chiqapta yaĉhani, Dyus Akrashan Cristo ninllapa chayqa, shamuyan nir. Pay shamurmi, manyaq tukuyta intrachimashunllapa nir.
26 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Chay mayqanpaqĉhi rimayanki chayqami, nuqa kani. Payllawanmi parlayanki nir.
27 Chaynu chaypi warmiwan parlayatinllapami, Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa ĉharanllapa. Ĉharqami kusalata dispantakaranllapa Jesús uk warmiwan parlayashanrayku. Piru manami mayqanninlapis tapuyta puytiranchu imatami chay warmiqa ministiyan, imatami parlayanllapa nirmapis.
28 Chaymantaqa chay warmiqa kantarunta chaylapi dijar, kallpaylla riran pwibluman tukuy runakunata willaq. Ĉharqa, niran:
29 —Shamur rikayllapa uk runa tukuy imata nuqa rurashaykunata willamashanta. ¿Manachu payqa Dyuspa Akrashan Cristun kanqa? nir.
30 Chaynu nitinmi, tukuy runakuna chay kutilla riranllapa Jesús kayashanmanqa.
31 Chaykamanqami, Jesustaqa yaĉhakuqninkunaqa kaynu nir rugayaranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, imalataqa mikuy nir.
32 Piru payqa, niran:
—Nuqapa mikunayqami kan. Chaypaqqami mana yaĉhankillapachu nir.
33 Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunaqa ukninllapa, ukninllapa kaynu nir tapunakuranllapa: "¿Mayqantaq mikunanta apamusha katin waknuqa nimayanchikllapa?" nir.
34 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Taytay Dyus imata ruranaypaqĉhi nimasha chaymi, mikunay yupayqa. Chaymi rurar tukchishaqna nir.

35 “Tarpukurnaqami qamkunaqa ninkillapa: ‘Kwatru misisraqmi faltan kusichakunapaqqa’ nir. Piru nuqaqami nishaykillapa: Rikayllapa, ĉhakraqami qarwashana sigakur kusichakunaykillapapaqqa.
36 Chaqa allita yaĉhashanchikllapanu uk kusichakuqqami partinta aypan. Chaymi mayqanpis uk kusichakuq yupay runakunata willatin kriyirqa tukuy tyimpupaqna kawsanqa. Chaymi chay tarpukuqwan, kusichakuqqa pullana kusalata aligriyanqallapa.
37 Chaynuqami unay nishanllapakunaqa chiqap. Chaqa kaynumi niqllapa: ‘Ukmi tarpukun, chaymantami ukna kusichakun’ nir.
38 Nuqami qamkunataqa kusichaq yupay runakunata willar tantanaykillapalapaqna kaĉhashurayllapa. Chaqa paykunataqami mana qamkunachu puntata Dyuspaq intrachishaykillapa karan. Nataq kanan qamkuna paykunata Dyuspaq masta intrachirqami uk tarpukushanta kusichakuq yupayna kankillapa”.
39 “Tukuy nuqa rurashayta karanta willamasha” nir, chay warmisita tukuyla Samaria pwiblupi parlakushanraykumi kusala achka runakuna kriyiranllapa Jesuspiqa.
40 Chaymanta chay Samariamanta runakuna Jesús kayashanman ĉharqa, kusalata rugaran paykunawan kidananpaq. Chaymi Jesusqa, ishkay diyata paykunawanqa kidaran.
41 Chaymanta Jesús paylla yaĉhachikutin uyaparqami masna kriyir achkayaranllapa.
42 Chaymi chay warmisitataqa niranllapa:
—Kanan-shuypaqami mana qam willamashaykillaparaykulanachu kriyinillapa. Ashwanmi nuqakunalla uyapar imana mas kriyinillapa. Chaymi ashwan yaĉhanillapana, payqami tukuypa chiqap Washakuqnin nir.

Jesusmi uk wamrata allicharan
(Mt 8.5-13; Lc 7.1-10)

43 Chaymanta, ishkay diya pasashana katinqa, Jesusqa Samariamanta lluqshir riran Galileaman.
44 Chaqa payllami kaynu niran: “Dyuspa uk rimaqnintaqami paypa pwiblunllapiqa mana kasunllapachu” nir.
45 Chaymanta Galileaman rir ĉhatinnaqa, kusa shumaqta samachiranllapa. Chaqa chay runakunaqami Jerusalén pwiblupi Pascua fyista katin, rir rikasha karanllapa, tukuy imata Jesús ruratinmapis.
46 Chaymantami qashan Galilea lugarpa uk pwiblun Caná shutiqpi yakuta binupaq tikrasha karan chayllaman tikrakaran. Chaypimi karan uk mantakuqpa ikillan kaq mantakuq. Chay paypa wamranmi, Capernaumpi qishaq karan.
47 Chaymantami chay runaqa, Jesús Judeamanta Galileaman ĉhamusha nir yaĉharqa, riran rikaq. Ĉharnaqa rugaran wasinman rir wamran wanuypaqna karan chayta allichananpaq.
48 Chaymi Jesusqa niran:
—Qamkunaqami kusa dispantakaypaq milagrukunata mana ruratiyqa mana kriyinkillapachu.
49 Chaynu nitinmi, chay mantakuqpa ikillan kaqqa, niran:
—Taytituy, utqar ripamashun, wamraykish wanutinmana nir.
50 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Riyna wasikiman. Wamraykiqami alliyashana nir.
Chaynu nitinmi, Jesús nishanpi kriyir chay runaqa riranna wasinman.
51 Wasinman ĉhayatinnaqa, sirbikuqninkunaqa nanllapi tarir niranllapa:
—¡Wamraykiqami alliyashana! nir.
52 Chaynu nitinllapami, payqa tapuran sirbikuqninkunataqa:
—¿Ima urastaq wamrayqa kwirpun kaĉhakaqta kamaran? nir.

Paykunaqa niranllapa:
—Quya, a la una di la tardimi rupamantaqa qasakaran nir.
53 Chaymi taytanqa yarpuran, Jesús chay uras “Wamraykiqa alliyashana” nisha karan
chayta. Chaymi pay, tukuy ayllunkunamapis kriyiranllapa Jesuspiqa.
54 Judeamanta Galileaman tikrakamur chay wamrata allichashanwanqami, Jesusqa
ishkay milagrutana ruraran.

5

Jesusmi mana kuyuyta puytiq runata allicharan

1 Chaymantaqami Jesusqa qashan riran Jerusalén pwibluman. Chaqa chay diyaku-
napimi Israelmanta kaq runakunaqa fyistata rurayaranllapa Jerusalenpiqa.
2 Jerusalenpi, Uyshapa Punkun niqllapa chaypa yatanlapimi kan uk quĉha sinku
kurridurniyjun. Hebreo rimaypiqa niqllapa Betesda.
3 Chay kurridurpimi, achka qishaqkuna pachalapi usurasha llantukuyaqllapa, ku-
jukuna, syigukuna, mana kuyuyta puytiq kwirpuyjunkuna ima. [Paykunaqa yaraku-
yaranllapa yaku kuyutin, yaykunanllapapaq.
4 Chaqa mayqanpis mana yaĉhatinmi unaymanta unaymanta, Dyuspa angelnin
shamur yakuta kuyuchiq. Chaynu ángel ruratinmi, mayqan qishaqpis naypaqta
yaykuqqa alliyaqna, ima qishayninmanmatapis.]
5 Piru chay qishaqkunapa rurinpimi, karan uk runa trintay-uchu añupaqna qishaq.
6 Chaypi chaynu usuraqta rikar, unaymanta-pacha qishaq nir yaĉharmi, Jesusqa
tapuran:
—¿Alliyakuytachu munayanki? nir.
7 Chaymi chay qishaqqa niran:
—Taytituy, manami mayqanlapis kanchu chay yaku kuyuq qallaritin itamananpaq.
Chaqa yaku kuyutin, yaykuyta kamanaykamanmi ashwan ukna das naypaqta yaykun.
8 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Sharir, paraykita apar riyna nir.
9 Chaynu nitinlami, chay runaqa alliyarna das sharir, paranta apar riran. Piru
samana diya katinmi,
10 Israelmanta karguyjunkunaqa, chay alliyasha runataqa kaynu niranllapa:
—Kananqami samana diya. Mantakushanllapanu, manami allinchu paraykita
apanaykipaqqa.
11 Chaynu nitinllapaqa, chay alliyasha runaqa niran:
—Chay allichamasha runami nimaran: ‘Sharir, paraykita apar riyna’ nir.
12 Chaynu nitinqa, chay karguyjunkunaqa niranllapa:
—¿Mayqantaq chay runa ‘Sharir paraykita apar riyna’ nishuran chayqa?
13 Chaynu nitinllapaqa, chay runaqa mana yaĉharanchu, mayqanmi allichasha
nirmapis. Chaqa Jesusqami, kusala achka runakunapa rurinta rishana karan.
14 Chaymantami Jesusqa chay runataqa, Dyusta aduranannllapa wasipi tarir, niran:
—Kananqami allinna kanki. Amanami qashanqa uchakunkinachu. Kuytawkish
uchakurmana chay qischakayashaykimantaqa tukuy tyimpupaqmana qischakatki nir.
15 Piru chay runaqami rir willaran Israelmanta karguyjunkunataqa, “Jesusmi kasha
chay allichamaqqa” nir.
16 Chaynu nitin yaĉharmi chay Israelmanta karguyjunkunaqa, samana diyapi chayku-
nata rurarqa mana allintachu tukuyan nir, Jesusta aypananllapapaqna ikinpi puriran-
llapa.
17 Chaymi Jesusqa, paykunataqa niran:
—Taytaymi chay diyakunapimapis yanapakun. Chaymi nuqapis chayllata rurani.

18 Chaynu nitinmi, ashwan llallin tukur Jesustaqa wanuchinayaranllapa Israelmanta
karguyjunkunaqa. Chaqa Jesusqa paykunapaqqa samana diyata mana rispitaq yu-
payshi tukuyaran. Chaynulla Dyus yupayshi tukuyaran, “Dyusqa nuqapa Taytay”
nirqa.

Dyuspa Wamranqami Taytanwan mantakun

19 Chaynu karguyjunkuna wanuchinayan nir yaĉharmi, Jesusqa niranpis:
“Chiqaptami nishaykillapa: Dyuspa Wamranqami mana pay munashannullat-
achu ruran. Ashwanmi Taytan imataĉhi rurayashanta rikarqa, chayllata ruran.
Chayraykumi Taytan tukuy imata ruratinqa Wamranpis chayllata ruran.
20 Chaqa Taytan Wamranta kusata munashanraykumi, tukuy imata rurashantapis
rikachin. Chaymi ashwan mas imakunata Wamranwan ruratin rikarmi, qamkunaqa
kusalata dispantakankillapa.
21 Chaynulla imanuĉhi Taytanqa, wanushakunata kawsachimur bidanta qun,
chaynullami Wamranpis wanushakunata kawsachimur bidanta qun mayqantapis
munashantaqa.
22 Chaqa manami Taytanqa runakunata payllaqa rikar yaĉharqa kastiganchu. Ash-
wanmi Wamrantana pudirta qusha tukuyta allita rikar yaĉhar kastigananpaqqa.
23 Chaynuqami rurasha Taytanta yupayllana Wamrantapis rispitar kasunanllapapaq.
Chaqa mayqanpis Dyuspa Wamranta mana kasurqami, Taytan kaĉhamusha chaytapis
mana kasuyanllapachu.
24 “Chiqaptami nishaykillapapis: Mayqanpis nuqa nishayta kasur, chay mayqanĉhi
kaĉhamasha chaypi kriyiqqa, tukuy tyimpupaqna kawsanqa. Chaynuqami manana
tukuy tyimpupaq kastigakanqanachu. Chaqa tukuy tyimpupaq kastigakar wanunan-
mantaqami, nuqata kasumashanrayku, tukuy tyimpupaq kawsananpaq nikasha.
25 Chiqapta nishaykillapapis: Ĉhamunqanami uk ura, Dyuspa Wamranta tukuyla ka-
sunanllapapaq. Piru chay uraqami ĉhamushana. Chayraykumi mayqanpis kananlla
Dyuspa Wamran nishanta uyakur, kriyiqkunaqa wanushanmanta kawsamuq yupayna
tukuy tyimpupaq kawsanqallapa.
26 Chaqa imanuĉhi Taytanmaqa paylla kawsan chaynullami Wamrantapis nisha
paylla kawsananpaq.
27 Chaynulla Dyusmanta Shamuq Runa kashanraykumi, paylla nisha tukuy runaku-
nata rikar yaĉhananpaqmapis.
28 “Piru chaynu nishutiyllapaqa amami kusalata yarpupakunkillapachu. Chaqa chay
ura ĉhamutinqami, chiqapta wanushakunapis tukuy nishanta uyapar,
29 pampakashanmanta kawsamunqallapa. Chaymi allinkunalata rurasha karqa,
kawsamunqallapa tukuy tyimpupaq kawsananpaqna. Nataq mana allinkunata
rurasha kar-shuypaqa tukuy tyimpupaq Dyusmanta kastiguta aypananllapapaqna
kawsamunqallapa”.

Imanumi yaĉhanchik Jesús mantakun nirqa

30 Jesusqami niranpis:
“Nuqa munashayllamantaqami mana imatapis ruranichu. Ashwanmi Taytay Dyus
nimasha katin, mayqan imanu katinpis karanlata rikar yaĉhani. Manami mu-
nashaynullata ruraytachu munani, ashwanmi Taytay Dyus kaĉhamasha chay pay mu-
nashannulata rurani imatapis.
31 Chaqa nuqa munashaylamanta imatapis rimatiyqa, rimashayqa mana sirbiyan-
manchu.
32 Piru kanmi uk, nuqa imanu kani nir chiqapta rimaqqa. Chaymi allita yaĉhani, payqa
chiqapta riman nuqapaq, qamkuna allita intrakanaykillapapaq nirqa.

33 “Qamkunami uk kutiqa kaĉhakuraykillapa Juanta, nuqapaq tapunanllapapaq. Piru
Juanta taputinllapa tukuy nishanqami chiqap karan.
34 Nishaykillapapis: Nuqaqami Dyusmanta kani pay chaynu munasha katin, mana
runakuna munashanraykuchu. Piru chaynuqami nishunillapa: Juan rimashanku-
naqami kriyir washakanaykillapapaq karan nir yaĉhanaykillapapaq.
35 Chaqa Juan yaĉhachikushanqami uk lampara ratakuq yupay karan. Chaymi, qamku-
naqa chaynu shumaqta yaĉhachikutinqa, uk ratulapaq aligriyar uyakuraykillapa.
36 “Piru qamkuna chiqapta nuqapaq intrakanaykillapapaqqami, Juan nishanman-
matapis kan uk. Chayqami Taytay imakunataĉhi ruranaypaq nimashankuna. Chaymi
ashwan Taytay munashannulla rurashaykuna ima allita intrachikun, nuqaqa chiqapta
Dyusmanta shamusha kani nirqa.
37 Chaynulla Taytay kaĉhamasha chayqa nuqapaq rimaran ima. Piru qamkunaqami
rimatinmapis mana uyapashaykillapa chaynulla nuqa yupayqa mana rikashaykilla-
palamapischu.
38 Chaynulla qamkunaqami Dyus nishankunamatapis mana intrakankillapachu,
chay mayqanĉhi kaĉhamusha kaqpa Wamranpi mana kriyishaykillaparayku.
39 “Qamkunaqami, kutir kutir Tayta Dyus nitin iskribikashankunata liyinkil-
lapa, chaynuqa tukuy tyimpupaqna kawsashaqllapa nir yarpur. Piru chaynu
iskribikashakuna nuqapaq rimatin liyirmapis,
40 nuqapiqa mana kriyinayankillapachu, tukuy tyimpuna kawsanaykillapapaqqa.
41 “Piru, manami runakunaraq nuqata alabamanantachu ministini.
42 Chaqa, qamkunapaqqami allita yaĉhani, Dyusta mana munankillapachu nirmapis.
43 Nuqata Taytay Dyus kaĉhamatin shamutiyqa, mana kasumar mana kriyimanankil-
lapachu. Nataq ashwan uk runa paypa yarpuyninllamanta shamusha katin-shuypaqa
alabar kasuyankimanllapana.
44 Qamkunaqa, ¿imanunari kriyimankillapa? Chaqa qamkunaqami uknikillapa al-
abashunanllapalata munankillapa. Chaynu karmi Taytay Dyus qamkunata alabashu-
nanllapataqa mana munankillapachu.
45 “Qamkunaqa amami yarpunkillapachu Taytaypa naypanpiqa nuqa
uchachashuyashaqllapa nirqa. Ashwanmi Moisespi, kusalata kunfyakayankillapa
chay paymi uchachashuyanqallapa.
46 Piru chiqapta Moisespi kriyirqa, nuqapipis kriyinkimanllapa. Chaqa Moisesqami
iskribirqa nuqapaq intrachikuran.
47 Chaynu Moisés iskribishankunapi mana kriyirqa, ¿imanunari kriyinkillapa nuqa
willashutiyllapamaqa?” nir.

6

Jesusmi sinku mil runakunata qararan
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

1 Chaymantami Jesusqa riran Galilea quĉhapa uklawn manyanman. Chay quĉhallami
shutiqpis, Tiberias quĉha.
2 Chaynu ritinmi, kusala achka runakuna pullanqa riranllapa. Chaqa paykunaqa
rikasha karanllapa, Jesús qishaqkunata allichar ima achka milagrukunata rurashanta.
3 Chaymantaqa Jesusqa yaĉhakuqninkunawan uk sirkaman iqar taranllapa.
4 Piru chay diyamantaqa manami maychu karan Israelmanta runakunapa Pascua
fyistanpis.
5 Chaymanta Jesusqa sirkapi tayar chapakurqa, kusala achka runakuna paypa ikinta
shamushata rikar, yaĉhakuqnin Felipita niran:
—¿Maypitaq kay kwichka achka runakunapaqqa, rantiyanchikllapa mikuytaqa?

6 Piru chaynuqami Jesusqa Felipitaqa tapuran, mabir imaninqashi nir. Chaqa
payqami allita yaĉhayaranna imanu chay runakunata qarananpaq nirmapis.
7 Chaynu taputinmi, Felipiqa niran:
—Michka dusyintus dinaryu qillaywan tantata rantishamapis, manami piti pitila
mikunanllapapaqmapis aypayanqachu nir.
8 Chaymantaqa, chay yaĉhakuqnin Simón Pedrupa uknin Andresqa, niran:
9 —Kaypimi uk wamritu purichiyan sibadamanta sinku tantitawan ishkay piskadi-
tuta. Piru chaysituqa, ¿imanunari aypanqa kwichka achka runakunapaqqa? nir.
10 Chaynu nitinmi, Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran:
—Willayllapa, tukuyla tanqallapa nir.
Chaymi chaypi kusala qiwa katin, tukuyla chaypi samaranllapa. Chaqa chaypi
kaqkunaqami, ullqukunala sinku milma (5,000) kasha kanqallapa.
11 Chaymanta Jesusqa, chay tantitakunata aypar payji nir, Taytan Dyusman
mañakurqa, yaĉhakuqninkunata aypachitin, paykunana tukuyla chaypi taqkunataqa ay-
pachiranllapa. Chaynullami chay piskaditukunatapis aypachikutinllapa munashanlla-
pata mikuranllapa.
12 Chaynu mikur tiqllatinllapanaqa, Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran:
—Mikuy subrashankunataqa tantayllapa ama yanqalla qischakananpaqchu nir.
13 Chaymi paykuna tantarqa dusi kanastata untachiranllapa, chay sibadamanta
sinku tantita pakikar subrashankunataqa.
14 Chaynu Jesús milagruta ruratin rikarmi, runakunaqa niyaranllapa:
—Chiqaptami kay runaqa, Dyuspa rimaqnin kay pachaman shamunanpaq karan
chay nir.
15 Piru Jesusqami kwintata qukaran, chay runakunaqashi amalas apar mantaqnin-
llapapaqna numranayan nir. Chayta yaĉharmi, qashan riran uk kusala atun sirkapa
ananman, paylana kananpaq.

Jesusmi yakupa ananta puriran
(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

16 Chaymanta limpu amsayatinnaqa, Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa chay unaq sirka-
manta ishkimur atun quĉhaman ĉhamuranllapa.
17 Chaymi uk yaku karruman iqaranllapa, chay yakullata rir waklaw chimpa Ca-
pernaumman ĉhananllapapaq. Piru chay uras limpu limpu tutapashana katinmapis,
manaraqmi Jesusqa unaq sirkamantaqa tikrakamushachu karan.
18 Chaynu riyatinllapami, chay atun quĉhaqa alliplata wakmanta kaymanta
maqchikaq qallariran, kusala jwirti wayra shamushanrayku.
19 Chaymanta imanullapis sinkuta, manaqachu saysi kilumitrutana risha karllapaqa,
Jesusta rikaranllapa yakupa ananllata rir paykunaman shipchaqtana. Chaymi payku-
naqa kusalata manchakuranllapa.
20 Jesusqami niran:
—¡Nuqami kani! ¡Amami manchakuyllapachu! nir.
21 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa yaku karruman kusa aligrila iqachiranllapa.
Chaymi ashwan daslana chay riyashanllapa pachamanqa ĉharanllapa.

Jesustami runakuna maskaranllapa

22 Chaymanta allaqninqa, chay atun quĉhapa uklaw manyanpi runakuna ki-
dasha kaqkunaqa kusalata Jesuspaq chapakuranllapa. Chaqa quya-pachami Jesuspa
yaĉhakuqninkunataqa rikayatinllapa chay uklayla yaku karru chaypi kaqpi paykunala
riranllapa. Chaymi yaĉharanllapa Jesusqa mana yaĉhakuqninkunawanqa rishachu nir.

23 Piru chaynu chapakunanllapakamanqami, wakin yaku karrukunapis
ĉhamuranllapana chay pwiblu Tiberias shutiqpi, Jesús Taytan Dyusta payji nir, tantitata
runakunata qarasha karan, chay lugarpa yatanman.
24 Chaymi runakunaqa, Jesusta chaynulla yaĉhakuqninkunata mana chaypi tarirqa,
chay yaku karrukunaman iqar riranllapa Capernaumman, Jesusta maskaq.

Jesusmi tantita kawsachikuqqa

25 Chaynu rir, chay atun quĉhapa uklaw manyanman ĉhar, Jesusta tarirqa tapuranl-
lapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imurastaq kaymanqa ĉhamushayki? nir.
26 Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunaqami chay tiqllanaykillapakaman
mikushaykillaparaykula maskamayankillapa. Manami chay milagrukunata
rurashayta intrakashaykillaparaykuchu maskamayankillapa.
27 Amami chay tukukaq mikuylapaq yarpurchu puriyllapa. Ashwanmi chay mikuy
mana tukukaq, tukuy tyimpu kawsachikuqlapina yarpuyllapa. Chaymi Dyusmanta
Shamuq Runaqa, mana tukukaq mikunaykillapatana qushunqallapa. Chaqa Taytan
Dyusmi chaynu kananpaqqa nisha.
28 Chaymi, Jesustaqa tapuranllapa:
—Chaynu katinqa, ¿imatataq rurayashaqllapa, Dyus munashanta ruranayllapapaqqa?
nir.
29 Jesusqa, niran:
—Dyusqami munayan chay mayqantaĉhi pay kaĉhamusha chay paylapi kriyinaykilla-
palata nir.
30 Chaynu nitinpis, qashan tapuranllapa:
—¿Ima milagruta ruratki rikartaq, kriyishuymanllapa, chiqapta Dyusmanta
shamushayki nirqa? ¿Chaqa imakunatataq ruranki?
31 Unay rukunchikllapakunamaqami chunllaq lugarpi *'maná'* shutiq mikuyta mikur
kawsaranllapa, imanuĉhi Dyus nitin iskribikashanpi nishannulla. Chaqa niqmi: 'Paymi
unaq syilumanta tantitata quran mikunanllapapaq' nir.
32 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Chay mikuytaqami unaq syilumanta chiqap kawsaq
tantitata qarakuq Taytay Dyus qushuranllapa, mana Moiseschu.
33 Chaqa Dyus chay tantitata qarakuyashanmi, syilumanta shamushana. Chaymi
mayqanpis chay tantitata mikuqqa tukuy tyimpupaqna kawsanqa nir.
34 Chaynu Jesús nitinmi, paykunaqa niranllapa:
—Taytituy, chay tantitataqa tukuy tyimpu qaramastuyllapari, nir.
35 Jesusqa niran:
—Nuqami, kawsachikuq tantitaqa kani. Chaymi mayqanpis nuqapi kriyir nuqalapina
kunfyakaqqa, manana mallaqnanqa chaynulla yakunanqalamapischu.
36 Piru nishushayllapanullami, qamkunaqa imata ruratiy rikarmapis mana kriyi-
mankillapachu.
37 Chaqa Taytay Dyus akrashankunaqami nuqaman shamunllapa. Chaymi mayqan-
pis nuqaman shamuqtaqa mana itakurchu pullakushaq.
38 "Nuqaqami syilumanta, Taytay Dyus kaĉhamatin shamusha kani, mana munashayl-
lata ruranaypaqchu. Ashwan shamusha kani, Taytay Dyus munashankunalata ru-
ranaypaq.
39 Chaqa Taytay Dyus, pay akrar qumashankunataqa mana chinqachinaytachu mu-
nan. Chaymi ashwan jwisyu diya ĉhamutinqa, wanushakunamatapis kawsachimushaq
tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq.

40 Chaqa Taytay Dyusqami munan, mayqanpis nuqata rikamar kriyiqkunaqa tukuy
tyimpupaqna kawsananllapata. Chaymi tukuy nuqapi kriyir wanutinmapis, maydiya
jwisyu diya ĉhamutinqa kawsachimushaq tukuy tyimpupaqna" nir.
41 Chaynu Jesús nitinmi, chay Israelmanta karguyjun runakunaqa piñakur rimapakuq
qallariranllapa. Chaqa Jesusqa kaynu nisha karan: "Nuqami chay chiqap tantita unaq
syilumanta shamusha chayqa" kani nir.
42 Chaymi paykunaqa niranllapa:
—¿Manachu kay runaqa, Josipa Wamran Jesús? Nuqanchikkunami riqsinchikllapa
taytanta mamanmatapis. Piru ¿imapaqtaq, unaq syilumanta shamusha kani, niyan?
43 Chaymi Jesusqa paykunataqa, niran:
—Amana yanqalla piñakur rimapakuyllapanachu.
44 Taytay mana akrashankunaqami, mana nuqamanqa imanupis shamunqallapachu. Mayqanpis nuqapi kriyiqkunataqami jwisyu diyapiqa kawsachishaq tukuy
tyimpupaqna.
45 Chaqa Dyuspa rimaqninkuna iskribishankunapimi nin: 'Dyusmi tukuyta allita
intrachinqa' nir. Chayraykumi, Taytay Dyus nishankunata uyakur kasuqkunaqa,
nuqamanna shamunqallapa.
46 "Manami mayqanpis Taytay Dyustaqa rikashachu. Nataq Dyusmanta shamusha
chaylami allita riqsin.
47 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis nuqapi allita kriyiqkunaqami tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.
48 Chaqa nuqami kawsachikuq tantitaqa kani.
49 Chay unay rukuykillapakuna chunllaq lugarpi *'maná'* shutiq mikuyta mikurmapis,
wanuranllapa.
50 Piru nuqaqami willashuyanillapa chay tantita syilumanta shamusha chaypaq.
Chaymi mayqanpis chayta mikuqqa manana maydiyapis wanunqanachu.
51 Nuqami chay kawsaq tantita syilumanta shamusha chayqa kani. Chaymi mayqanpis chay tantitata mikuqqa tukuy tyimpupaqna kawsanqa. Piru chay tantitaqami
nuqapa kwirpuylla. Chaymi kwirpuytaqa qukuyani tukuyla runakunata washarna,
tukuy tyimpu kawsachinaypaq" nir.
52 Chaynu Jesús nitinmi Israelmanta karguyjunkunaqa paykunapura kusata
willanakuq qallariranllapa:
"¿Imanutaq paypa kwirpunllataqa qaramayashunllapaqa?" nir.
53 Chaymi Jesusqa paykunata niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkuna, Dyusmanta Shamuq Runapa kwirpunta
mana mikur chaynulla yawarninta mana upyarqa, Dyuspaqqa wanusha yupayna
kankillapa.
54 Nataq nuqapi kriyir chay kwirpuyta mikuq, yawarniyta upyaqkuna-shuypaqa
tukuy tyimpupaqna kawsanqa. Chaymi jwisyu diyapiqa, kawsachishaq wanusha
katinmapis.
55 Chaqa kwirpuywan yawarniymi chiqapta kawsachikun. Chayna, manana mallaqnanqallapa, yakunanqallapalamanapischu.
56 Chaymi kwirpuyta mikuq, yawarniyta upyaqkunaqa, nuqapa pullay katin, nuqapis
pullan kashaq.
57 "Tukuy tyimpupaq kawsaq Taytaymi kaĉhamasha. Chaymi kawsani Taytay munashanta ruranaypaq. Chaynullami mayqanpis mikumaqqa, nuqarayku kawsanqallapa.
58 Kananmi willashuyanillapa unaq syilumanta shamusha tantitapaq. Chay tantitaqami, mana unay rukuykillapakuna chunllaq lugarpi *'maná'* shutiq mikuyta mikuranllapa chaynuchu. Chaqa paykunaqa chay *'maná'* shutiq mikuyta mikurmapis,

wanuranllapa. Piru syilumanta chay tantitata mikuqkunaqami tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa” nir.

59 Jesusqami tukuy kaykunataqa Capernaumpi tantakananllapa wasipi tantakasha katinllapa yaĉhachikuran.

Jesús nishankunami tukuy tyimpupaq kawsachikun

60 Jesús chaynu yaĉhachikutin uyaparllapami paypi achka kriyiqkunaqa, kaynu niranllapa:

—Kay niyashankunataqa manakish rurayashunllapachuqa. ¿Pitaq chaqa kasuyanqaqa? nir.

61 Chaynu yarpupakuyanllapa nir kwintata qukarmi, Jesusqa kaynu nir tapuran:

—¿Chay yaĉhachikushaychu, mana allinta yarpuchishuyanllapa?

62 Piru Dyusmanta Shamuq Runa rikayatkillapa, unay kashanllaman tikrakatinqa, ¿imaniyankillapataq kanqa?

63 Tayta Dyuspa Ispiritunmi tukuy tyimpupaq kawsachikuqqa. Chaqa mayqan runapismi mana chaynu kawsachikuytaqa puytinchu. Chayraykumi nuqa nishushayllapaqa kawsachikuq kar, kriyitkillapaqa tukuy tyimpupaqna kawsachishunqallapa.

64 Piru chaynu katinmapis qamkunamanta wakinnikillapaqami mana kriyimanllaparaqchu.

Jesusqami chaynuqa niran, chaqa payqami unaymanta-pacha, mayqankunami mana kriyinqallapachu, chaynulla mayqanmi kuntrankunaman qukuyanqa nir yaĉhashanrayku.

65 Jesusqami niranpis:

—Chayraykumi nishurayllapapis: Mayqanta Taytay mana akrasha katinqa, manami nuqapi kriyiytaqa puytinchu nir.

66 Chaynu Jesús nitinmi, chaymanta-pacha achka runakuna ashur, manana paywanchu puriranllapa.

67 Chaymantami, Jesusqa dusi yaĉhakuqninkunataqa tapuran:

—¿Qamkunapischu nuqamanta ashur rinayankillapana? nir.

68 Chaymi Simón Pedruqa niran:

—Piru Taytituy, ¿mayqanmannari rishaqllapa? Chaqa qam nishaykikunaqami chiqapta tukuy tyimpupaq kawsachikun.

69 Nuqakunaqami qampi kriyishana kanillapa. Chaymi yaĉhanillapa, qamqa Dyuspa Akrashan kusala Allin Wamran kanki, nir.

70 Chaynu Pedro nitinmi, Jesusqa niran:

—¿Manachu qamkunataqa dusikillapata akrashurayllapa? Piru qamkunamanta ukqami, dyablupa yarpuyninwan kashanrayku, dyablu.

71 Chaynu nirqami, Jesusqa chay Simón Iscariotipa wamran Judaspaq, niran. Chaqa chay paymi dusi yaĉhakuqninkunamanta karmapis, Jesustaqa kuntrankunaman qukunanpaq karan.

7

Jesuspa ukninkunami paypi mana kriyiranllapachu

1 Chaymantami Jesusqa yaĉhachikur tukuy Galileapa lugarninkunapi puriran. Chaqa, payqami mana Judeapi kaytaqa munaranchu, Israelmanta karguyjunkuna wanuchinanllapapaq maskashanllaparayku.

2 Piru chay Israel runakunapa uk fyistan Enramada * shutiq chay shipchamuyatin-
naqa,
3 Jesuspa ukninkunaqa kaynu niran:
—Ama kaypi kidarchu, riy Judeaman. Wakpi, kriyiqkunapis rikananpaq qam tukuy
ima rurashaykikunata.
4 Chaqa, mayqanpis riqsikayta munaqqami imatapis mana pakapllaqa ruranchu.
Chayraykumi kay rurashaykikunataqa tukuypa naypanpina ruray nir.
5 Chaynumi paykunaqa niranllapa, ukninkuna karmapis mana kriyishanllaparayku.
6 Chaymi Jesusqa niran:
—Manami tukuy imata ruranaypaq uraqa ĉhamusharaqchu. Piru qamkunapaq-
shuypaqami, ima uraspis kusala allin.
7 Kay pachamanta kaqkunaqa, mana ĉhiqnishuyta puytinllapachu qamkunataqa.
Piru nuqata-shuypaqa ĉhiqnimanllapa, kusala mana allin rurashanllapakunata willar
rikachishayrayku.
8 Riyllapa qamkunala fyistamanqa. Nuqa-shuypaqa manaraq rishaqchu. Chaqa
manaraqmi tukuy imata ruranaypaq uraqa ĉhamushachu nir.
9 Chaynu nirmi, payqa Galileallapi kidaran.

Jesusmi Enramada fyistapi

10 Chaymanta ukninkuna ritinnaqa, Jesuspis riran fyistamanqa. Piru, manami
mayqanpis yaĉhatinchu, uyarala riran.
11 Nataq chay Israelmanta karguyjunkunaqa, fyistapiqa kusata maskayaranllapa
Jesustaqa. Chaymi niyaranllapa:
—¿Maypitaq kanqa chay runaqa? nir.
12 Chay runakunamanta wakinkunami kusalata rimayaqllapa Jesuspaqqa. Ukku-
nami niyaqllapa: “Kusa allin runami” nir. Nataq ukkuna-shuypaqa niyaqllapa: “Man-
ami, ashwan runakunata llullachin” nir.
13 Piru pakakuqnulami rimaqllapa paypaqqa, Israelmanta karguyjunkunata man-
chashanllaparayku.
14 Fyista qallarishanmanta lamtarpina katinqa, Dyusta aduranannllapa wasiman
Jesusqa yaykur, qallariran yaĉhachikuq.
15 Chaymi, chay Israelmanta karguyjunkunaqa kusa dispantakashalla ninakuyaql-
lapa: “¿Imanutaq kayqa kusalata yaĉhan mana maydiyapis istudyasha karqa?” nir.
16 Jesusqami paykunataqa niran:
—Kay yaĉhayashayqami mana nuqapachu, ashwanmi chay mayqanĉhi kaĉhamasha
chaypa.
17 Chaymi mayqanpis Dyus munashanta ruranaqqa, yaĉhayta puytinqa kay
yaĉhachikuyashayqa, Dyusmanta manaqachu nuqallamanta nirmapis.
18 Chaqa mayqanpismi payllamanta rimaqqa, runakuna alabananlapaq riman-
llapa. Piru, chay kaĉhamuran chayta alabananllapapaq rimaqqami, karanlata riman.
Chaynulla, paypiqa mana ima mana allinkunaqa kanchu.
19 “¿Manachu Moisés, Dyus mantakushanta qushuranllapa? Piru manami mayqan-
nikillapalapis kumplinkillapachu. Chayraykumi wanuchimanayankillapa”.
20 Piru, runakunaqami niranllapa:
—¡Qamqami dyablupa yarpuyninwan kanki! ¿Pitaq wanuchishunayan? nir.
21 Jesusqa niran:

---

* **7:2** Enramada fyistataqami chay Israelmanta kaqkuna ruraqllapa kusichankunata tukchishana kar. Chaymi chay diyakunapiqa achka chukllitakunata qirupa yurankunawan ruraqllapa, unay rukunllapakuna Egiptumanta lluqshimushanta yarpunanllapapaq nir. Kaypaq masta intrakanarqa rikashunllapa Levítico 23.33-43.

—Tukuyla qamkunaqami chay samana diyapi uk milagruta rurashaylapaq kusalata yarpupakur dispantakankillapa.
22 Piru Moisesmi, qamkunata nishuranllapa chay siñal kustumrita ruraskinaykillapapaq, michka mana paypa mantakuynin katinmapis. Chaqa chay siñal kustumriqami unay rukuykillapakunamanta karan. Chaymi qamkunamaqa michka samana diyapimapis chay kustumritaqa rurankillapa.
23 Chaynu qamkuna Moisés mantakushannulla kumplinaykillapapaq nir samana diyapimapis uk ullqu wamrituwan chay siñal kustumrita rurarqa, ¿imapaqtaq nuqa uk runapa tukuy kwirpunta samana diyapi allichashaypaq piñakunkillapa?
24 Chayraykumi manaraq allita yaĉharqa ama uktaqa kusalata uchachayllaparaqchu. Ashwanmi allita yaĉhar, ima niytapis puytinkillapa nir.

Jesusmi riman maymantami payqa nir

25 Jerusalén pwiblupi taqkunamanta wakinmi kaynu nir tapukayaqllapa:
"¿Manachu kayta maskayanllapa wanuchinanllapapaq?
26 Chaypi wakmaqa tukuypa naypanpi rimayan. Piru manami mayqanpis willayanchu. Wak karguyjunkunapisĉhi ¿Dyuspa Akrashan Cristun wak runaqa nir kriyishanllaparayku mana willanllapachu?
27 Nataq nuqanchikkuna-shuypaqami yaĉhanchikllapa maymantami kay runaqa nirmapis. Chaqa chiqap Dyuspa Akrashan Cristun shamutinqa, mana mayqanpis yaĉhanqachu maymantami shamun nirmapis".
28 Chaynu nitinllapa uyaparmi Jesusqa Dyusta aduranllapa wasipi yaĉhachikuyarqa, kusa jwirtita kaynu niran:
"¡Chayqaĉhi qamkunaqa riqsimayankillapaqa maymantami kani nirmapis! Piru manami nuqa munashaynullachu shamusha kani. Ashwanmi uk kaĉhamasha katin shamusha kani. Payqami kusa allinla, chaynulla imatapis karanta ima ruran. Chaynu katinmi qamkunaqa mana riqsinkillapachu.
29 Nataq nuqa-shuypaqami allita riqsini paymanta shamushayrayku. Chaqa paymi kay pachamanqa kaĉhamasha" nir.
30 Chaynu nitinmi, aypar wanuchinaranllapa. Piru manami mayqanlapis puytiranllapachu. Chaqa manaraqmi wanunanpaq urachu karan.
31 Nataq kusala achkami wakinkunaqa kriyiranllapa paypiqa. Chaymi kaynu niyaranllapa:
—¿Dyuspa Akrashan Cristun shamurqachu, kay runa mana ruraypaq imakunata, milagrukunata rurayashanmantaqa masta rurayanqa? nir.

Fariseukunami kaĉhakuran Jesusta aypananllapapaq

32 Fariseukunami, wakin runakuna Jesuspaq rimaqta uyaparanllapa. Chaymi, paykunaqa kurakunapa mantaqninkunata, Dyusta aduranllapa wasipi wakin kuytakuqkunata kaĉharanllapa, Jesusta aypananllapapaq.
33 Piru Jesusqa niran:
—Qamkunawanqami mana unaylatanachu kashaq. Chaymi ashwan tikrakashaqna chay mayqanĉhi kaĉhamaran chayman.
34 Chaynami qamkunaqa kusalata maskamarpis mana tarimankillapachu. Chaqa manami chay kayashaymanqa riyta puytinkillapachu nir.
35 Chaynu nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa, paynin paynin kaynu ninakuqllapa: "¿Maymantaq kayqa riyanqa, nuqanchikkuna mana tarinapaqqa? ¿Manaqachu riyanqa Israelmanta runakuna uklaw pachakunapi shikwakasha tan chaykunaman, chaypina mana Israelmanta kaqkunata yaĉhachiq?
36 ¿Ima nishaq nirtaq niyanqa: 'Qamkunaqami maskamarpis mana tarimankillapachu', 'Chaqa nuqa kayashaymanqa mana puytinkillapachu riyta' nirqa?"

Mayqan yakunaqqa, nuqaman shamur upyanqa

37 Chay fyista tukukanan diyami † kusala mas allin karan. Chaymi Jesusqa chay diyapi
sharir kusa jwirtita kaynu niran:
"Mayqan yakunaqqa, nuqaman shamunqa. Chaymi kriyirqa yakuta upyaq yupayna
kanqa,
38 Dyus nitin iskribikashanpi nishannulla. Chaqa ninmi: Mayqanpis nuqapi kriyiqpa
yarpuyninpiqami riyu yaku riq yupay kanqa nir".
39 Chaynu nirqami Jesusqa yaĉhachikuyaran, paypi kriyiqkunaqashi Dyuspa Santu
Ispiritunwanna kanqallapa nir. Piru Jesús manaraq wanur kawsamusha katinmi,
Tayta Dyuspa Santu Ispiritunqa manaraq kriyiqkunawanchu karan.

Runakunami ukmanta ukmanta yarpur chiqanchanakuranllapa

40 Chaymantami wakin runakuna Jesús nishanta uyaparqa, kaynu niyaranllapa:
—Chiqaptami kay runaqa Dyuspa uk rimaqnin shamunanpaq karan chay, nir.
41 Ukkunaqa niqllapa:
—Kaymi Dyuspa Akrashan Cristun nir.
Piru ukkunaqa niqllapa:
—¡Manami! Chaqa Dyuspa Akrashan Cristunqami mana Galileamantachu kayta
puytin.
42 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: 'Dyuspa Akrashan Cristunqashi unay
gubyirnu Davidpa ayllunmanta kanqa. Chayshi David yupaylla Belén pwiblumanta
kanqa' nir.
43 Chaynu nir Jesuspaq ukmanta ukmanta yarpurmi tukuyla runakuna limpu chiqan-
chanakuranllapa.
44 Chaynullami Dyusta aduranllapa wasipi wakin kuytakuqkunaqa, aypar
prisunayaqllapa. Piru manami mayqanpis chaynuqa ruraranllapachu.

Karguyjunkunami Jesuspi mana kriyiranllapachu

45 Chaymantami Dyusta aduranllapa wasipi kuytakuqkunaqa, tikrakar riranllapa
fariseo runakuna, kurakunapa mantaqninkuna kayashanllapaman. Chaymi tapuranl-
lapa:
—¿Imapaqtaq mana apamushaykillapa? nir.
46 Paykunaqa niranllapa:
—Mana mayqanpis chay runa yupay kusa shumaqtaqa rimashachu nir.
47 Chaymi, chay fariseo runakunaqa, niranllapa:
—¿Qamkunapischu dijakatkillapa llullachishushallapa?
48 Manaqachu ¿paypi mayqannin mantaqninchikllapa, manaqa wakin fariseo mas-
inchikkunapis 'Dyuspa Akrashan Cristun' nir kriyishallapa?
49 Piru, chay runakuna Dyus nitin Moisés mantakushankunata mana intrakarmi,
Jesustaqa 'Dyuspa Akrashan Cristun' ninllapa. Chayraykumi Dyus paykunataqa kasti-
ganqa.
50 Chaymi fariseo runakunamanta Nicodemo, uk tuta Jesusta rikaq risha karan
chayqa, niran:
51 —Nuqanchikkunapaq Dyus unay mantakushanpimi nin: Manashi mayqan runat-
apis ima niytapis puytinchikchu, puntata paypaq mana imata rurasha nir yaĉhar,
uyapasha ima karqa.
52 Chaynu nitinmi, wakinkunaqa niranllapa:

† **7:37** Chay fyista tukukay diyapi kustumrinllapa katin, kurakunala yakuta altarman iĉhaq. Chayta ruraran yarpunanllapapaq Dyus rumimanta yakuta unay rukunkunata upyachir kawsachisha kaq chayta. Chaymi Jesusqa niran "Mayqan yakunaqqa nuqaman shamur upyanqa" nirqa, payna chay yaku kawsachikuq yupay kar.

—¿Qampischu Galileamanta kanki? Dyus nitin iskribikashakunatami allita liyiy. Chaynumi yaĉhanki Galileamantaqa Dyuspa uk rimaqninqa mana kayta puytinchu nir.
53 Chaymantami wasinman riranllapana. ‡

8

Jesusta uchachanaranllapa

1 Nataq Jesusqami Olivos sirkaman riran.
2 Allaqmanta achkiyatinnaqa qashan riran Dyusta aduranllapa wasiman. Chaypimi runakuna payman qimikatin, chaylapi tar yaĉhachikuq qallariran.
3 Chaymi chaymanqa, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, fariseo runakunaqa uk warmi ukwan ukwan punuqta tarishanllapata aparanllapa. Chaymantami chay warmitaqa tukuypa ĉhaypinpi shachir,
4 Jesustaqa niranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, kay warmimi runan kaqta ingañar, uk runawan punuqta tarisha kanillapa.
5 Chaqa Dyus nitin Moisés iskribishanpimi nin: Waknu tukuq warmitaqashi rumillawan sitar wanuchiypaq. ¿Qam-shuypaqa ima ninkitaq? nir.
6 Paykunaqami chaynuqa tapuranllapa Jesús ima mana allinta rimatinqa, chaylapaqna uchachananllapapaq. Piru Jesusqa piratar didunwan pachapi iskribiq ĉhurakaran.
7 Chaymanta mas tapuyatinllapami, Jesusqa das sharir niran:
—Qamkunamanta mayqannikillapa mana uchayjun kaqmi naypaqtaqa sitanqa nir.
8 Chaynu nirqami, qashan piratar iskribiq ĉhurakaran pachapiqa.
9 Chaynu nitin uyaparmi, kusa uchayjun kashanllaparayku pinqakur ukninpis ukninpis chay runakunaqa riq qallariranllapa. Ashwanmi chay puntata riqkunaqa mas rukukaqkuna karan. Chaynumi tukuyla ritinnaqa chay warmiqa paylana kidasha karan. Chaymi Jesusqa,
10 piratayashanmanta alsakamur tapuran:
—Mamitay, ¿maypitaq chay runakuna uchachashuqkunaqa? ¿Manachu mayqanninpis sitashuran? nir.
11 Warmisitaqa niran:
—Manami Taytituy.
Chaymi Jesusqa niran:
—Nuqapismi mana sitashaykichu. Ashwanmi kananqa rikuyna. Piru amanami uchakunkinachu nir.

Jesusmi tukuypa achkirachikuqnin

12 Chaymantami Jesusqa qashanpis runakunata willaq qallariran kaynu nir:
—Nuqami tukuypa achkirachikuqnin kani. Chaymi mayqanpis nuqata kasumaqqa, achkiraqlapina kawsanqa. Chaynuqami manana maydiyapis tutaparaqpinachu kawsanqallapa.
13 Chaynu Jesús nitinmi, fariseo runakunaqa niran:
—Qamqami chaynuqa qamllapaq rimayanki. Chaymi chay rimashaykiqa mana imapaqpis sirbinchu nir.
14 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Nuqa rimashayqami chiqap, michka nuqallapaq rimatiymapis. Chaqa, nuqami yaĉhani maymanta shamusha kani, maymanmi riyani nirmapis. Nataq qamkunashuypaqa mana yaĉhankillapachu nuqapaqqa, maymantami kani, maymanmi riyani nirmapis.

‡ **7:53** Wakin iskribikashakunapimi 7.53 - 8.11 mana rikarinchu.

15 Qamkunami runakuna munashannulla rikar uchachamankillapa. Nataq nuqa-
shuypaqami mana mayqantapis uchachanichu yanqa illaqmantaqa.
16 Piru mayqanta allita rikar yaĉharqami, Dyus munashannulla chiqapta rikar
yaĉhashaq. Chaqa manari nuqalachu chaytaqa rurashaq. Ashwanmi Taytay Dyus
nuqata kaĉhamaqwan pulla runakunataqa allita rikar yaĉhashaqllapa.
17 Chaqa Moisés qamkunapaq mantakushanpimi kaynu nin: 'Imapaqpis ishkay
tistigukuna chayllata rimatinshi ima nishanllapapis sirbin' nir.
18 Chaynu katinmi, nuqapis nuqallapaq rimarqa, uk tistigu kani. Chaynulla Taytay
kaĉhamasha chay paypis, nuqapaq rimarqa paypis uk tistigu. Chaymi chay rimashayku-
napaqqa, ishkay tistigukunana kanillapa Taytaywanqa nir.
19 Chaynu nitinmi tapuranllapa:
—¿Maypitaq Taytaykiqa? nir.
Jesusqa niran:
—Qamkunaqami mana riqsimankillapachu. Chaynulla Taytaytapis mana riqsinkilla-
pachu. Chaqa nuqata riqsimayarllapaqa, Taytaytapis riqsiyankimanllapa nir.
20 Tukuy kaykunataqami Jesusqa Dyusta aduranllapa wasipi yaĉhachikuran, chay
ufrindata ĉhurananllapa kajunkuna tanan kwartupi. Piru, manami mayqanpis paytaqa
ayparanllapachu. Chaqa manaraqmi chaynu kananpaq uraqa ĉhamusharaqchu karan.

Nuqa rishaymanqa mana riyta puytinkillapachu

21 Chaymantami Jesusqa qashan paykunataqa niran:
—Nuqaqami riyanina. Chaynu ritiymi qamkunaqa maskamankillapa. Piru man-
ami tarimankillapanachu. Chaymi chay uchaykillapallawanna tukuy tyimpupaq wa-
nunkillapa. Chaqa nuqa rishaymanqami qamkunaqa mana riyta puytinkillapachu nir.
22 Chaymi Israelmanta karguyjunkunaqa niranllapa:
—¿Wakqa paylla wanuyta munarchu imataq nimayanchikllapa pay riyashanmanqa
mana riyta puytishunllapachu, nirqa? nir.
23 Chaymi Jesusqa niranpis:
—Qamkunaqami kaymanta kankillapa. Nataq nuqaqami unaq syilumanta kani.
Chaynulla qamkunaqami kay pachapi, Dyusta mana riqsiqkunamanta kankillapa.
Nataq nuqaqa mana kay pachamantachu kani.
24 Chayraykumi nishurayllapa uchaykillaparayku wanunkillapa nirqa. Chaqa
nuqata 'Pimi kani' nir, mana kriyimarllapaqa, uchaykillaparayku wanunkillapa tukuy
tyimpupaqna nir.
25 Chaynu nitinmi, tapuranllapa:
—¿Pitaq qamqa kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Nuqaqami puntamanta-pacha willashushallapana kani.
26 Nuqapami kan achka qamkunapaq rimanaypaq, imanumi kankillapa nir
rikar yaĉhashushallapana kar. Nuqa willashushayllapaqami chiqap. Chaqa nuqata
kaĉhamasha chayqami, chiqapta riman. Chaymi nuqa willashushayllapaqa, chaylla
chay kaĉhamasha nishanwanqa nir.
27 Piru paykunaqami, mana intrakaranllapachu Taytan Dyuspaq chaynu parlatinlla-
pamapis.
28 Chayraykumi Jesusqa niran:
—Qamkunaqa, Dyusmanta Shamuq Runata unaqman alsaraq, riqsinkillapa Dyus-
manta shamusha kasha nirqa. Chaynullami yaĉhankillapa manami imatapis nuqallaqa
ruranichu nir. Ashwanmi rimani Taytay Dyus yaĉhachimashanlata.
29 Chaqa nuqata kaĉhamaq Taytayqami, nuqawan. Chaymi, mana nuqalataqa dija-
mashachu. Chaqa nuqaqami pay munashannulata rurani nir.
30 Chaynu Jesús nitinmi, kusa achka runakuna kriyiranllapa paypiqa.

Kriyiqkunaqami manana dyablupa sirbiqninnachu

31 Jesusmi chay Israelmanta runakuna paypi kriyishakunataqa kaynu niran:
—Qamkuna, nuqa nishaykunapi kriyishaykillapanulla kawsarqami, chiqap yaĉhakuqniykunana kankillapa.
32 Chaynulla chay chiqap kaqtana riqsinkillapa. Chaymi ashwan chay chiqap kaqqa tukuy imamanta washashunqallapa.
33 Chaynu Jesús nitinmi, paykunaqa niranllapa:
—Nuqakunaqami unay rukuyllapa Abrahampa ayllunmanta kanillapa. Chaynu karmi mana mayqanpa sirbiqninlamapischu kasha kanillapa. Piru, ¿imapaqtaq qamqa ninki tukuy imamanta washakankillapa nirqa?
34 Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Tukuy uchakuqkunaqami chay uchapaqa sirbikuqninna.
35 Chaqa uk sirbikuqmaqa uk wasipiqa mana tukuy tyimpupaqqa kidayta puytinchu. Piru chay wasimanta kaqpa wamran-shuypaqami, tukuy tyimpupaqna wasinpiqa kidan.
36 Chaynullami Dyuspa Wamran tukuy imamanta washashutinllapaqa, chiqaptana washakasha kankillapa.
37 Nuqaqami yaĉhani qamkunaqa Abrahampa ayllunmanta kankillapa nirmapis. Piru, qamkunami nuqa nishushayllapata mana kasunashaykillaparayku wanuchimanayankillapa.
38 Chaqa nuqami, Taytay willamashanta, rikachimashanta qamkunataqa willashunillapa. Piru qamkuna-shuypaqami chay uk taytaykillapa nishanta uyar, munashanlata rurankillapa nir.
39 Chaymi, paykunaqa niranllapa:
—¡Taytayllapaqami rukuyllapa Abraham karan!
Chaynu nitinllapami Jesusqa niran:
—Qamkuna chiqapta Abrahampa wamrankuna karqa, pay rurashankunallata rurayankimanllapa.
40 Piru qamkunaqami manana imanutaq Abraham allinlata ruraq chaynunachu kawsankillapa. Chaymi ashwan nuqa, Dyus willamashanta karanta willashutiyllapamapis qamkunaqa wanuchimanayankillapa.
41 Chaynuqami qamkunaqa chay uk taytaykillapa munashannullata rurayankillapa nir.
Chaynu Jesús nitinmi, paykunaqa niranllapa:
—Manami mayqanpa jwira wamranchu kanillapa. Nuqakunaqami uk Taytayjunla kanillapa. ¡Payqami Taytayllapa Dyus! nir.
42 Chaynu nitinllapaqa, Jesusqa niran:
—Chiqapta Taytay Dyus, taytaykillapa katinqa, nuqata munamayankimanllapa. Chaqa nuqaqami kaypi kani Dyusmanta shamushayrayku. Manami munashayllamantachu shamusha kani. Ashwanmi Taytay Dyus kaĉhamasha kay pachaman shamunaypaqqa.
43 ¿Imapaqtaq qamkunaqa mana intrakayta puytinkillapa nuqa willashutiyllapaqa? Piru qamkunaqami rimashayta mana uyakunashaykillaparayku, mana intrakankillapachu.
44 Qamkunapa taytaykillapaqami dyablu. Chaymi, paypa kaqninkuna kar munashanlata rurankillapa. Chaqa dyabluqami qallarishanmanta-pacha wanuchikuq karan. Chaynulla chay chiqap kaqpi kayta mana puytishanrayku, mana imalatapis karantaqa rimanchu. Chaymi imata rimarpis tukuyta llullakurla riman. Chaynu kashanraykumi tukuy llulla rimaqpaqa taytan.
45 “Piru nuqa karanta rimatiymapis, qamkunaqa mana kriyimankillapachu.

46 Mabir ¿mayqannikillapataq nuqata qamqa uchayjun kanki nimayta puytinkillapa?
Nuqa karanlata rimatiyqa, ¿imapaqtaq mana kriyimankillapa?
47 Chaqa Dyusmanta kaqkunaqami, Dyus rimashankunata uyakur kasunllapa. Piru
qamkunaqami mana Dyusmanta kashaykillaparayku, mana uyakunankillapalamapis-
chu".

Cristuqami Abrahammantaqa naypaqllata karanna

48 Chaymantaqa chay Israelmanta karguyjunkunaqa niranllapa:
—Qamqami chay Samariamanta runa, chaynulla dyablupa yarpuyninwan kanki
nirqa, manami pantarchu karanta willashuyanillapa.
49 Jesusqa niran:
—Manami ima dyablupa yarpuyninwanmapischu kani. Ashwanmi tukuy imat-
apis rurani Taytayta rispitar kasushayrayku. Nataq qamkuna-shuypaqami mana
kasumankillapachu.
50 Piru nuqaqa manami alabamanaykillapataqa ministinichu. Ashwan Taytaymi
chaynu kanantaqa munan. Chaqa Paymi tukuyta allita rikar yaĉhanqa.
51 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis nuqa rimashayta chiqapta kasur kawsaqku-
naqami mana wanurchu tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa nir.
52 Chaynu nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa niranllapa:
—Kanan-shuypaqami chiqaptana yaĉhanillapa qamqa chiqapta dyablupa yarpuyn-
inwan kanki nirqa. Chaqa Abraham, chaynulla Dyuspa wakin rimaqninkunapismi
wanuranllapa. Nataq qam-shuypaqa ninki: 'Nuqa rimashayta kasuqkunaqami mana
wanurchu tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa' nir.
53 ¿Manaqachu qamqa taytayllapa Abrahammanta mas kanki? Paymi wanuran.
Chaynulla Dyuspa rimaqninkunapismi wanuranllapa. ¿Imanu runa kaytataq qamqa
munanki? nir.
54 Jesusqa niran:
—Nuqalla alabakanaypaq rimayatiyqami, chay rimashayqa mana imapaqpis sirbin-
manchu. Nataq chay alabamaq chayqami Taytay, chay mayqantaĉhi qamkuna Dyusniy
niyashaykillapalla.
55 Piru qamkunaqami mana paytaqa riqsinkillapachu. Nataq nuqa-shuypaqa allita
riqsini. Piru imanupi paytaqa mana riqsinichu niyar-shuypaqami, nuqapis kusala
llulla kayman qamkuna yupaylla. Chaqa chaynu chiqapta riqsiq karmi, pay ri-
mashankunata intrakar kasur ima kawsani.
56 Nataq unay rukuykillapa Abrahamqami nuqa imanu shamunaypaq nir rikanan-
paq kar, rikashanrayku kusalata aligriyaran nir.
57 Chaynu nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa, Jesustaqa kaynu niranllapa:
—Manami sinkwinta añuyjunlamapischu kanki. ¿Piru ninki Abrahamta rikasha kani
nir?
58 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Nuqaqami Abraham manaraq kayatin, karayllana nir.
59 Chaynu nitinqa, Israelmanta karguyjunkunaqa rumikunata ayparanllapa Jesusta
sitananllapapaq. Piru payqami runakunapa rurinta pakakuqnulla Dyusta aduranan-
llapa wasimantaqa lluqshiran.

9

Jesusmi syigu nasisha runata allicharan

1 Chaymanta uk lugarta pasayarnaqa, Jesusqa rikaran uk runa nasishanmanta-pacha
syigu kaqta.
2 Chaymi yaĉhakuqninkunaqa Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:

—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imaraykutaq kay runaqa syigu nasisha kasha kanqa, taytankunapa uchanraykuchu, manaqachu paypa uchanrayku?
3 Chaynu taputinllapami, Jesusqa niran:
—Manami paypa uchanrayku, chaynulla taytankunapa uchanraykuchu chaynuqa nasisha. Ashwanmi chaynuqa nasisha karan pay alliyatin rikar, Tayta Dyuspaq allita yaĉhananllapapaq.
4 Chayraykumi achkilla katinraq chay kaĉhamasha kaqpa trabajuntaqa rurashunllapa. Chaqa tutapananpaq urami ĉhamunqana. Chaynu tutapatinqami manana mayqanpis trabajanqanachu.
5 Chaqa nuqa kay pachapi karllaraqmi, tukuypa achkirachikuqnin kani nir.
6 Chaynu nirnaqami Jesusqa pachaman tuqakur, tuqayninwan lluchkitata rurar, chay syigupa nawinta
7 salar kaynu niran:
—Rir paqakuy Siloé shutiq quĉhapi. (Siloimi, rimayninchikpiqa munan niyta 'Kaĉhamusha' nir).
Chaymi chay syiguqa rir paqakurqa, rikakurna tikrakamuran.
8 Piru paytaqami chay yatanpi taqkuna, chaynulla wakinkunapis unaylla rikasha karanllapa limusnata mañakur taqta. Chaymi chay runakunaqa kaynu ninakuqllapa: "¿Manachu kay runaqa limusnata mañakur taq chay?" nir.
9 Ukkunaqa niyaqllapa: "Chiqaptami pay" nir.
Ukkuna-shuypaqa niyaqllapa: "Manami paychu. Michka kusa paynu karmapis" nir.
Piru chay alliyasha runaqami niyaq: "Arí, nuqami kani" nir.
10 Chaymi tapuranllapa:
—¿Imanutaq kananqa rikakuyta puytinki? nir.
11 Chay alliyasha chayqa, niran:
—Chay runa Jesús shutiqmi pachalapi tuqayninwan lluchkitata rurar, nawiyta salar nimaran: 'Rir chay quĉha Siloé shutiqpi paqakuy' nir. Chaynu nimatin paqakurmi, rikakuyta puytirayna.
12 Chaymi qashan tapuranllapa kaynu nir:
—¿Maypitaq chay runaqa?
Payqami niran:
—Manami yaĉhanichu nir.

Fariseukunami syigu alliyashata tapuranllapa

13-14 Jesusqami samana diyapi lluchkitata rurar, chay syigu runata allichashanqa karan. Chaymi, unay syigu kasha runataqa aparanllapa fariseukunaman.
15 Chaymantami, paykunaqa tapuranllapa:
—¿Imanutaq kananqa rikakuyta puytinkina? nir.
Payqami niran:
—Nawiyta lluchkitawan salatin, rir paqakushaymanta-pachami kananqa rikakunina.
16 Wakin fariseo runakunaqami niranllapa:
—Chayta rurashaqami mana Dyusmanta Shamuq Runachu kanqa. Chaqa manari samana diyamatapis kwintachayanchu nir.
Piru ukkunaqami niyaqllapa:
—¿Uk runa uchayjunqami chay mana ruraypaq milagrukunataqa mana rurayta puytinmanchu?
Chaynu ukmanta ukmanta rimarmi, mana chayllatanachu yarpuyaqllapa.
17 Chaymi qashan kaynu nir tapuranllapa chay unay syigu karan chay runataqa:
—Kanan rikakunaykipaq allichashushanraykuqa, ¿imaninkitaq paypaqqa?
Payqa niran:

—Nuqami nini, Dyuspa uk rimaqnin kanqa nir.
18 Piru Israelmanta karguyjunkunaqami mana kriyinaranllapachu chiqap syigu
kasha kanqa nirqa. Chaymi, taytankunata qayachimuranllapa.
19 Chaymi kaynu nir tapuranllapa:
—¿Kayqachu wamraykillapa? ¿Manachu qamkunaqa niraykillapa syigu nasiran nir?
¿Imanutaq kananqa rikakuyta puytin? nir.
20 Chaynu taputinllapami, taytankunaqa niranllapa:
—Yaĉhanillapami payqa wamrayllapa syigu nasisha karan chay nir.
21 Piru manami yaĉhanillapachu imanumi kananqa rikakuyta puytinna, chaynulla
mayqanmi allichasha nirmapis. Dijur payta tapuyllapa willashunqallapa. Chaqa
paypismi byiju runana nir.
22 Chaynuqami taytankunaqa rimaranllapa manchakushanllaparayku. Chaqa Israel-
manta karguyjunkunaqami parlasha karanllapa, mayqanpis Jesusta Dyuspa Akrashan
Cristun nir kriyiqtaqa chay tantakananllapa wasimanta itakunanllapapaq nir.
23 Chayraykumi, taytankunaqa kaynu niranllapa: “Dijur payta tapuyllapa. Chaqa
payqami byiju runana” nirqa.
24 Chaymantami chay Israelmanta karguyjunkunaqa, qashan chay syigu
alliyashataqa, qayamur tapuranllapa:
—Chiqapta Dyuspa naypanpi jurar willamayllapa. Chaqa nuqakunaqami yaĉhanillapa
chay allichashusha runaqami kusala uchayjun nir.
25 Chaynu taputinllapami, payqa niran:
—Nuqaqami mana yaĉhanichu uchayjun mana uchayjun nirmapis. Nataq nuqaqami
yaĉhani syigu karay, piru kananqami rikakunina nir.
26 Chaynu nitinmi, qashan tapuranllapa:
—¿Imanutaq rurashuran? ¿Imatataq ruraran rikakunaykipaqqa? nir.
27 Payqa niran:
—Willashurayllapanami, ¿manachu intrakankillapa? ¿Imapaqtaq qashan willashu-
nayta munankillapa? ¿Manaqachu qamkunapis paypa yaĉhakuqninna kanayankillapa?
nir.
28 Chaynu nitinmi, kusata musyar niranllapa:
—Qamqami chay runapa yaĉhakuqninna kanki. Nataq nuqakuna-shuypaqa Moisespa
yaĉhakuqnin kanillapa.
29 Chaqa allitami yaĉhanillapa, Dyusmi Moisestaqa willaran nir. Piru chay runapaq-
shuypaqami mana yaĉhanillapachu maymantami rikarimusha nirmapis.
30 Chaynu nitinllapami, chay runaqa niran:
—¡Imanutaq kayqa kanqa! Qamkunaqa mana yaĉhankillapachu maymantami chay
runaqa nirmapis. Piru nuqata-shuypaqami syigu kashaymanta allichamashana.
31 Allita yaĉhashanchikllapanu, uk uchasapataqami Dyusqa michka mañakutinmapis
mana uyapanchu. Ashwanmi paylata sirbir, munashanta ruraqkunalatami uyapan.
32 Manami maydiyapis uyashanchikllapachu, uk runa nasishanmanta-pacha syigu
kaqta uk runa allichasha nirqa.
33 Chaqa chay runa, Dyusmanta mana shamusha karqa, manami imatapis rurayta
puytiyanmanchu nir.
34 Chaynu nitinmi, niranllapa:
—Qam kusala uchayjun nasisha karmapischu, ¿nuqakunata yaĉhachimanayankillapa? nir.
Chaynu nirmi, chay tantakananllapa wasimantaqa itakuranllapana.

Mana kriyiqkunaqami syigu yarpuyninpiqa

35 Chaymantami Jesusqa yaĉharan chay tantakananllapa wasimanta itakushallapa
chay syigu kayar alliyasha runataqa nir. Chaymi, payta tarirqa Jesusqa kaynu nir
tapuran:

—¿Qamqachu kriyinki Dyusmanta Shamuq Runapiqa? * nir.
36 Chaymi chay runituqa niran:
—Taytituy, mayqantaq payqa willamay, nuqa kriyinaypaq nir.
37 Jesusqa niran:
—Rikashaykinami. Nuqami kani. Nuqallawanmi parlayanki nir.
38 Chaymantami chay runaqa, Jesuspa naypanpi qunqurikur kaynu niran:
—Kriyinimi qampi Taytituy nir.
39 Chaymantami Jesusqa niran:
—Nuqami kay pachaman shamusha kani tukuyta allita rikar yaĉhanaypaq. Chaynulla syigukunaqa rikakunanpaq. Nataq chay rikakuqkuna-shuypaqa amana rikakunanpaqnachu nir.
40 Chaynu Jesús nitinmi, wakin fariseo runakuna chaypi kar, uyakuqkunaqa niranllapa:
—¿Nuqakunapischu syigukuna kanillapa? nir.
41 Jesusqa niran:
—Qamkuna syigukuna karllapaqa, manami uchayjunchu kankimanllapa. Piru rikakuni nishaykillaparayku, ashwan uchayjun kankillapa nir.

10

Uk michikuqmi uyshankunawan

1 Jesusqami niranpis:
"Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis uyshakunapa chikrunman mana punkunta yaykur uklawta yaykuqqami, upallala suwakuqkuna, imanullapis amalas suwakuqkuna ima.
2 Piru chikruman chay punkunlata yaykuq-shuypaqami, chay uyshakunapaqa michikuqnin kar kuytan.
3 Chaymi, punkupi kuytakuqqa punkuta kiĉhatin, chay michikuqqa uyshankunataqa shutinllapi qayatin, rimayninlamanta riqsin. Chaynumi uyshankunataqa chikrunmanta lluqshichinna.
4 Chaymanta tukuynin uyshankuna lluqshitinnaqa, michikuqninqa naypanta rin. Nataq chay uyshankuna-shuypaqa ikinlata rin. Chaqa rimayninlamantari riqsin michikuqnintaqa.
5 Piru, mayqan mana riqsishanpa ikintaqami mana rinchu. Ashwanmi paymantaqa alsakan. Chaqa manari riqsinchu rimayninlamatapis".
6 Chaynu nir Jesús kay kumparasyunwan willatinmapismi, chay uyakuqkunaqa mana intrakaranllapachu ima nishaq nirmi chaynu niyan nirmapis.

Jesusmi chiqap michikuqqa

7 Chaymantami Jesusqa qashan kaynu niran:
"Chiqaptami nishaykillapa: Nuqami chay uyshakuna chikrunman yaykunan punku kani.
8 Piru tukuy nuqamanta naypaqta shamuqkunaqami upallala suwakuqkuna, chaynulla imanullapis amalas suwakuqkuna ima karanllapa. Chaymi, chay uyshitaykunaqa mana kasuranllapachu paykunataqa.
9 Nishushayllapanu, nuqami chay chikrunpa punkunqa kani. Chaymi mayqanpis nuqapi kriyishanrayku chay punkuta yaykuqqa washakashana kanqa. Chaynuqami, imanutaq uk uyshamaqa chikrunman yaykur, lluqshimur, rir kusala shumaq qiwata tarin, chaynuna kanqa.

* **9:35** Wakin iskribikashakunapimi nin "¿Qamqachu Dyuspa Wamranpiqa kriyinki?" nir.

10 “Suwakuqkunaqami shamun suwakuq, wanuchikuq, pantachikuq ima. Piru
nuqa-shuypaqami shamusha kani, nuqapi kriyiqkunata bidanta qutiy kusa achkata
kusichakuq yupay kusa aligrila tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq.
11 Nuqami uyshakunapa chiqap michiqninqa kani. Chaqa chay chiqap
michikuqqami uyshankunata washananrayku wanunmapis.
12 Piru wakin michikuqkunaqami qillayta gananlapaq michikunllapa. Chaynu
karmi kusala atun surru shamuqta rikarqa, uyshakunamatapis dijar alsakan
mana washarlamapischu. Chaqa chiqaptaqari chay uyshakunapaqa mana chiqap
michikuqninchu. Chaynulla chay uyshakunapis mana paypachu. Chaymi chay atun
surru, uyshakunata aypaq shamutinqa, uyshakunaqa wakta kayta shikwakar rinllapa.
13 Chaynumi chay michikuq qillaylapaq yarpur michikuqqa alsakan. Chaqa qillayla-
paqri yarpur, uyshakunata-shuypaqa mana kwintachanchu.
14-15 “Piru nuqa-shuypaqami uyshakunapa chiqap michikuqnin kani. Chaymi,
imanutaq Taytayqa nuqata riqsiman chaynullami nuqapis paytaqa riqsini. Chaynulla
uyshaykunatapis riqsitiy, paykunapis riqsimanllapa. Chayraykumi uyshaykunata
washanayraykuqa wanushaq ima.
16 Uklawpipismi kan uyshaykunaqa. Piru paykunaqami mana chay chikrulla-
mantachu. Chaymi paykunatapis kaymanna apamushaq. Chaynuqami paykunapis
nuqatana kasumatinqa tukuyla uk chikrulamanta yupayna kanqallapa. Chaymi ash-
wan uk michikuqniyjunlana kanqallapa tukuyla.
17 “Taytaymi nuqataqa kusalata munaman. Chaqa uyshaykunaraykumi wanur,
chaymanta kawsamushaq.
18 Piru manami mayqan runa wanunaypaq nishanraykuchu wanuyani. Ashwanmi
nuqalla chaynu pasananpaqqa yarpusha kani. Chaqa nuqaqami wanur chaymanta
qashan kawsamunaypaqna kani. Chaynu ruranaypaqmi Taytayqa nimasha” nir.
19 Tukuy chaykunata Jesús rimatinmi, chay Israelmanta karguyjunkunaqa, qashan
ukmanta ukmanta yarpupakur chiqanchanakuranllapa.
20 Piru paykunamanta achkami niyaranllapa:
—¿Imapaqta waktaqa kasuyankillapa? Wakqami dyablupa yarpuyninwan kar
yaruyasha, nir.
21 Nataq ukkunaqa niyaqllapa:
—Mayqanpis dyablupa yarpuyninwan karqa, manami waknuqa rimayanmanchu.
¿Manaqachu uk dyablupis allichayta puytinman syigukunata? nir.

Israelmanta karguyjunkunami Jesusta musyaranllapa

22 Jerusalén pwiblupimi unayqa, Israel runakuna Dyusta aduranllapa wasita
kamkachir, qasay tyimpupi Dyusman mañakuranllapa paypaqna kananpaq nir. Chaymi
chayta yarpur añu añu chay qasay tyimpullapi fyistata ruraqllapa.
23 Chay diyakunami Jesusqa Dyusta aduranllapa wasipi, Salomonpa kurridurnin
niqllapa chaypi puriyatin,
24 Israelmanta karguyjunkunaqa paypa ridurninman qimikar kaynu nir tapuranl-
lapa:
—¿Maydiyakamantaq willamayankillapaqa mayqanmi kanki nirqa? Chiqapta Dyuspa
Akrashan Cristun karqa, kananlla willamayllapana nir.
25 Jesusqa niran:
—Willashurayllapami qamkunataqa. Piru manami kriyimaraykillapachu. Chaqa
Taytay nimashannulla imatapis rurarqami, allitana intrachishunillapa mayqanmi kani
nirmapis.
26 Piru qamkunaqami mana kriyinkillapachu, mana uyshaykunapa wakinnin
kashaykillaparayku.

27 Chaqa uyshaykunaqami rimanaylamanta riqsimar, pullayna rinllapa. Chaynullami nuqapis paykunata riqsini.
28 Chaymi paykunataqa mana tukukaq tukuy tyimpu kawsaytana qushaq. Chaynuqami manana mayqanpis kitamanqachu.
29 Chaqa Taytay tukuymanta kusalata puytiqmi uyshitaykunataqa qumasha. Chaymi Taytay akrashantaqa mana mayqanpis kitayta puytinqachu.
30 Taytaywan nuqaqami, ukla kanillapa nir.
31 Chaynu Jesús nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa qashan rumikunata ayparanllapa sitananllapapaq.
32 Piru Jesusqa niran:
—Taytaypa pudirninwanmi kusala achka allin imakunata naypaykillapapi rurasha kani. ¿Chay mayqayninpaqtaq sitamanayankillapa? nir.
33 Chaynu Jesús nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa niranllapa:
—Manami allinkunata rurashaykipaqchu sitashuyanillapa. Ashwanmi sitashuyanillapa Tayta Dyuspaq kusala mana allinta rimashaykirayku. Chaqa runala karmapismi 'Nuqaqa Dyuswanqa chaylla kani' nirqa Dyusnu tukuyanki nir.
34 Jesusqa paykunata niran:
—Dyus nitinmi, qamkunapaq kaynu nir iskribiran: 'Nuqami nini dyuskuna kankillapa' nir.
35 Allita yaĉhashanchikllapanu chay iskribikashakunaqami chiqap. Chaqa Tayta Dyusqami paylla, paypa rimayninta intrakaqkunataqa, 'dyuskuna kankillapa' niran.
36 Piru nuqamataqami Taytay Dyusqa paylla akrar kay pachaman kaĉhamaran. Chaynu kar nuqaqa Dyuspa Wamran kani nishushayllapapaqqa, ¿imapaqtaq Dyuspaqqa mana allintachu rimanki ninkillapaqa?
37 Taytay rurashankunata mana rurayatiyqa, amari kriyimayllapachu.
38 Piru Taytaypa ruranankunata ruratiy mana nuqata kriyimarllapamapis, chay rurashaykunalapimapis kriyiyllapa, allita yaĉhanaykillapapaq Taytaywan nuqaqa chaylla kanillapa nir.
39 Chaynu Jesús nitinmi, qashan paykunaqa aypanaranllapa. Piru Jesusqami alsakar riran.
40 Chaymantami Jesús tikrakar rir, riyu Jordanpa chimpanman ĉhar chaypi kidaran, chay maypiĉhi Shutichikuq Juan unay shutichikuq chaypi.
41 Piru chaymanpismi, kusa achka runakuna rikaq rirllapa, kaynu niyaqllapa:
—Shutichikuq Juan mana milagruta rurar imapis, kay runapaq nishanqami, chiqap kasha nir.
42 Chaymi chay lugarkunapiqa, achka kriyiranllapa Jesuspiqa.

11

Lazarumi wanuranna

1 Karanmi uk qishaq runa Lázaro shutiq. Payqami Mariapa, Martapa pwiblun Betaniamanta karan. Piru kay ishkay warmikunaqami Lazarupaqa ukninkuna karan.
2 Kay Lazarupa uknin Mariami Jesuspa ĉhakinman mishki mutkiypaqla yakituta iĉhar, aqchanwan chakichisha karan.
3 Kay ishkay warmikunami, uknin Lázaro qishaq katin, kaĉhakuranllapa Jesusta kaynu nir willananllapapaq:
—Taytituy, kusala munashayki amiguykimi qishaq nir.
4 Chaynu nitinllapa uyaparmi, Jesusqa niran:
—Manami chay nanaywanqa wanunqachu. Ashwanmi chayqa chaynuqa pasayan imanumi Taytay Dyus, chaynulla Wamranpis kusala pudirniyjun nir yaĉhar alabananllapapaq.

5 Piru Jesusqa, Martawan Mariata chaynulla Lazaruta michka kusata munaq
karmapismi, mana chay diyaqa riranchu.
6 Chaymi ashwan Lázaro qishaq nitinllapamapis, ishkay diya mastaraq kidaran chay
maypiĉhi karan chay lugarpiqa.
7 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
—Rishunllapa qashan Judea lugarman nir.
8 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa niranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, manami maychu chay Israelmanta karguyjunkuna rumiku-
nawan sitar wanuchishuyta kamashanllapaqa. Chaynumapischu, ¿qashan chay lugar-
man rinayanki?
9 Piru Jesusqa niran:
—¿Manachu dusi urayjun uk diyaqa? Chaynu katinqa, mayqanpis unaq purirqa mana
trumpisanchu, kay pachapi tukuypa achkirachikuqninchikllapa kashanrayku.
10 Nataq mayqanpis tuta puriqkunaqa trumpisan, achkirachikuqnin mana kashan-
rayku.
11 Chaynullami niranpis:
—Amigunchik Lazarumi punusha. Chaymi rishaq rikĉhachiq nir.
12 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa niranllapa:
—Taytituy, punusha karqami intrachimanchik alliyayanqana nir.
13 Piru Jesusqami, Lazaruqa punusha niyaran, wanushanrayku. Nataq
yaĉhakuqninkunaqami yarpuranllapa Lázaro punusha katin waknuqa niyan nir.
14 Chaynu yarpuyatinllapami, Jesusqa allitana willar niran:
—Lazaruqami wanusha.
15 Piru nuqa mana chaypi katiy wanushanraykumi kusalata aligriyani. Chaqa chaypi-
raq imata ruratiypis rikar allitana nuqapi kriyinkillapa. Chaymi ashwan rishunllapa
rikaq.
16 Chaymantami, Tomasta milli niqllapa chayqa, wakin yaĉhakuq masinkunataqa
niran:
—Rishunllapa nuqanchikkunapis, paywan pulla wanunallapapaq, nir.

Jesusmi wanushamatapis kawsachimun

17 Chaymanta Jesús ĉharqa yaĉharan Lázaro pampakashanqa kwatru diyana nir.
18 Betania pwibluqami Jerusalenmanta yaqqa kimsa kilumitrupi yupay kashanrayku
shipchanlapi karan.
19 Chaymi Israelmanta kusa achka runakunaqa risha karanllapa Martawan Mariata,
watukur kunsulananllapapaq uknin wanushanrayku.
20 Chaymantami Martaqa yaĉharan, Jesús shamuyan nir. Chaymi lluqshir riran tariq.
Nataq María-shuypaqa wasinlapi kidaran.
21 Marta, Jesusta tarirnaqa niran:
—Taytituy, qam kaypi kasha katkiqa, ukniyqa mana wanunantachu.
22 Piru yaĉhayani, kananmapis imata mañakutkiqa Dyusqa yanapashunqa nir.
23 Jesusqa niran:
—Uknikiqami kawsamunqa nir.
24 Martaqa niran:
—Arí, maydiya jwisyu diya ĉhamutinqami, wanushakunawan pulla kawsamuyanqa nir
yaĉhayani.
25 Chaymi Jesusqa niran:
—Nuqami tukuypa kawsachiqnin kani. Chaymi mayqanpis nuqapi kriyiqqa michka
wanusha karmapis kawsamunqa.
26 Nataq mayqanpis kawsayarlla nuqapi kriyiqkuna-shuypaqa, manana tukuy tyim-
pupaqnaqa wanunqallapanachu. ¿Kriyinkichu chaynu nishutiyqa? nir.

27 Martaqa niran:
—Arí Taytituy. Nuqaqami kriyini qamqa Dyuspa Akrashan Cristun kanki, Dyuspa Wamran kay pachaman shamunanpaq karan chay, nir.

Jesusmi Lázaro pampakashanpi waqaran

28 Chaynu nirnaqami, Martaqa riran uknin Mariata qayamuq. Chaymi uknintaqa uyarala kaynu nir willaran:
—Yaĉhachimaqninchikmi chaypi qayashuyan nir.
29 Chaynu nitinmi, Mariaqa chay kutilla sharir riran Jesustaqa rikaq.
30 Piru Jesusqami, manaraq chay pwiblumanqa yaykusharaqchu karan. Ashwanmi chay maypiĉhi Martawan tarinakusha karan, chayllapiraq karan.
31 Chaynu María sharir utqaylla ritinqa, Israelmanta wakin runakuna kunsulaq ĉhasha karan chaykunaqa ikinta riranllapa uknin pampakashanman riyanqa chaypi waqaq nir yarpur.
32 Chaymanta María, Jesús kayashanman ĉharqa, naypanpi qunqurikur kaynu niran:
—Taytituy, qam kaypi kasha katkiqa, ukniyqa mana wanunantachu nir.
33 Chaymantami Jesusqa Mariata, chaynulla Israelmanta runakuna Mariata kunsulaq rishakunapis waqaqta rikarqa kusala ukmanta llakiran.
34 Chaymi kaynu nir tapuran:
—¿Maypitaq pamparaykillapa?
Paykunaqa,
—Shamur rikay Taytituy— nitinllapa,
35 Jesusqa waqaran.
36 Chaymi Israelmanta runakunaqa niranllapa:
—¡Rikayllapa alliplatari munayasha!
37 Piru paykunamanta wakinqa, niyaranllapa:
—Kay runa, chay syiguta allichashaqachu ¿mana imallataqa rurayta puytisha kanman, Lázaro ama wanunanpaqqa? nir.

Jesusmi Lazaruta kawsachimuran

38 Chaymantami Jesusqa qashan kusa llakishala, Lázaro pampakashanman qimikaran. Chay Lázaro pampakashanqami uk atun maĉhay karan. Nataq chay yaykuna punkunqami kirparayaran uk paltalla rumiwan.
39 Chaymi Jesusqa niran:
—Ashuchiyllapa kay rumitaqa, nir.
Chaymi wanushapa uknin Martaqa, niran:
—Taytituy, kusatanami asyayanqa. Chaqa kwatru diyanari wanushanqa nir.
40 Piru Jesusqa niran:
—¿Manachu nishuray, nuqapi kriyitkiqami Tayta Dyuspa pudirnin mana ruraypaqkunata ruratin rikanki? nir.
41 Chaynu nitinmi, rumita ashuchiranllapa. Chaymi Jesusqa unaq syiluman chapakur, kaynu niran:
“Taytay, payji nishuni. Chaqa qamqami uyapamashayki.
42 Piru nuqaqami allita yaĉhani, qamta mañakushutiyqa imuraspis uyapamanki nir. Chaynuqami nishuni: Kay runakuna uyakuqkunaqa allitana yaĉhananllapapaq, qammi kay pachamanqa kaĉhamashayki nir”.
43 Chaynu nirqami, kusala jwirtita qayakuran:
—¡Lázaro, lluqshimuy! nir.
44 Chaynu nitinmi wanusha karan chayqa lluqshimuran, ĉhakin, makinmapis raĉhpawan watakasha. Chaynulla qaqllanpis raĉhpawan pampakasha ima. Chaymi Jesusqa niran:

—Kaĉhar dijayllapa rinqa, nir.

Jesustami wanuchiyta yarpuranllapa
(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

45 Tukuy Israelmanta runakuna Mariata yapar rishakuna, Jesús Lazaruta
kawsachimutin rikarqa, achka kriyiranllapa.
46 Piru wakinkuna-shuypaqami riranllapa fariseo runakunata willaq, Jesús tukuy
imata rurashantaqa.
47 Chaynu willatinllapami chay fariseukuna, kurakunapa mantaqninkunaqa tanta-
karanllapa chay kusa karguyjunkunaman. Chaymi kaynu niranllapa:
—¿Imatataq rurashunllapa? Chay runaqami ashwan mas milagrukunata rurarna
puriyan.
48 Chaqa dijashallapaqami tukuylana paypi kriyinqallapa. Chaymi ashwan chay
Roma pwiblumanta karguyjunkunaqa shamur Dyusta aduranchikllapa wasita,
chaynulla tukuyta limpu tukchimachuwanllapa nir.
49 Piru paykunamanta uk runa Caifás shutiqmi, chay añukunapiqa kurakunapa punta
mantaqnin karan. Chaymi kaynu niran:
—Qamkunaqa mana imatapis yaĉhankillapachu.
50 Chaynulla manami kwintata qukankillapachu. Chaqa chay pwiblunchikllapa
tukukananmanta chaynulla tukuyla runakuna wanunanmantaqami uk runa wa-
nunanpaqqa kusala allin nir.
51 Nataq Caifasqami mana pay munashanllamantachu chaynuqa rimaran. Chaqa
chay añukunapi kurakunapa mantaqnin katin, Dyus rimachitin, rimaran Jesusqashi
wanuyanqa tukuy Israel runakunata washananpaq nir.
52 Piru manami Israel runakunalapaqchu wanunanpaq karan. Ashwanmi payqa
Dyuspa tukuy wakin wamrankuna kaqkunapaqpis wanunanpaq karan. Chaynuqami
maymanta karmapis uklana kananllapapaq.
53 Chaymi chay diyamanta-pacha, Israelmanta karguyjunkunaqa Jesusta wanuchi-
nanllapapaqna yarpuranllapa.
54 Chayraykumi Israelmanta karguyjunkunapa shutinpiqa, Jesusqa manana
puriqchu. Chaynami chay Judeapa pwiblunkunamantaqa lluqshir riran uk chunllaq
lugarpa shipchanpi uk pwiblu Efraín shutiqmanna. Chaymi chaypina kidaranllapa
yaĉhakuqninkunawanqa.
55 Manami maychu karan Israelmanta runakunapa Pascua fyistanqa. Chaymi chay
diyakunapiqa tukuyla Israel pwiblukunamanta kusala achka runakuna riyaqllapa
Jerusalenman chay shumaqchakananllapa kustumrinta ruraqllapa manaraq fyista
qallariyatin.
56 Chaynu Jerusalenpina karqami, kusalata Jesusta maskayaranllapa. Chaymi
Dyusta aduranllapa wasipiqa ukninllapa ukninllapa kaynu nir tapunakuyaqllapa:
"¿Imatataq yarpunkillapa? ¿Shamuyanqachu fyistamanqa, manaqachu mana?" nir.
57 Nataq, chay fariseukuna, kurakunapa mantaqninkuna-shuypaqa mantakusha
karanllapa, mayqanpis Jesuspaq maypi nir yaĉharqa, paykunata willatinllapa aypanan-
llapapaq nir.

12

Jesuspa ĉhakinmanmi mutkiypaqla yakituta iĉharan
(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

1 Saysi diya, Pascua fyistapaq faltayatinmi, Jesusqa chay kawsachimushan Lázaro
tayashan Betaniaman riran.

2 Chaypiqami Jesusrayku mikuyta kamkachir, kunachikuranllapa mikunanllapapaq.
Chaymi, Martaqa mikuyta misaman aypachikamuyaq. Nataq Lázaro-shuypaqa misapina
Jesuswan pulla mikuyaqllapa.
3 Chaykamanqami, midya butilla kusa karu ĉhaniyjun mishki mutkiypaqla nardo
shutiq yakituta, Lazarupa uknin Mariaqa apamuran. Chaymi chaywanna Jesuspa
ĉhakinta paqastur, aqchanwan chakichiran. Chaymi, chay wasi kayashanllapamapis
kusala shumaq mishkita asyayarna kidaran.
4 Chaymantami, yaĉhakuqninkunapa uknin [Simonpa wamran] Judas Iscariote, Jesusta
kuntrankunaman qukunanpaq karan chayqa, kaynu niran:
5 —Waknu yanqalla iĉhananmantaqa qumashallapa trisyintus dinaryu qillaypaq
rantikur, mana imayjun kaqkunata yanapanallapata nir.
6 Piru Judasqami chaynuqa niran, mana chiqapta mana imayjunkunapaq llakis-
hanraykuchu. Ashwanmi chaynuqa niran suwakuq kashanrayku. Chaqa pay chay
ufrindata tantananllapa talqitata purichiq karmi, ĉhuratinllapaqa munashanta aypakuq.
7 Chaymi Jesusqa niran:
—Dijay, payqami kusa shumaqtana kwirpuyta kamkachisha wanur pampakanaypaq.
8 Chaqa mana imayjun kaqkunawanqami maydiyapis pulla kankillapa,
munashaykillapa ura yanapanaykillapapaqqa. Piru nuqa-shuypaqami manana
pullaykillapanachu kashaq nir.

Lazaruta wanuchiyta yarpuranllapa

9 Israelmanta achka runakunami yaĉharanllapa, Jesusqa Betaniapi nir. Chaymi riran-
llapa wakmanqa, Jesusta chaynulla pay kawsachimushan Lazaruta rikaq ima.
10-11 Chaymantami chay kurakunapa mantaqninkunaqa Lazarutapis wanuchinan-
paq yarpuranllapa. Chaqa Lázaro kawsamushanta rikarmi Israelmanta kusala achka
runakuna Jesuspina kriyiqllapa.

Jesusmi Jerusalenman yaykuranna
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

12 Kusala achka runakunami risha karanllapa Jerusalenman, Pascua fyistapaqqa.
Chaymantami allaqnin diyaqa yaĉharanllapa Jesusqami fyistaman ĉhamuyan nir.
13 Chaymi paykunaqa palmira qirukunata kuchumur, kusa aligrila kaynu nir laqyar
riranllapa Jesustaqa tariq:
"¡Biba biba!
¡Kusa alabakashami kanqa
Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqqa!
Chaynulla ¡kusa alabakashami kanqa Israel pwiblupa gubyirnunqa!" nir.
14 Chaymantaqami Jesusqa uk burruta tarir anan taran, imanuĉhi Dyus nitin
iskribikashannulla. Chaqa niqmi:
15 "Amami manchakuychu, Sión pwiblu.
Chaqa rikay, mantakuqnikimi shamuyan
uk burritupa anan tasha" nir.
16 Piru kaykunapaqqa yaĉhakuqninkunaqa mana intrakaranllaparaqchu. Chaymanta
Jesús wanur kawsamutinraqmi, yaĉhakuqninkunaqa intrakaranllapa, pay imanu kanan-
paqqami, unaylla iskribikasha kasha nir.
17 Nataq runakuna, Jesús Lazaruta pampakashanmata kawsachimushanta
rikashakunaqa, tukuylata parlaranllapa.
18 Chayraykumi runakunaqa riranllapa Jesustaqa tariq. Chaqa yaĉharanllapari mila-
grukunata rurashanpaq.

19 Piru chay fariseo runakuna-shuypaqa paykunapura kaynu ninakuyaranllapa:
“Rikashaykillapanu kananqami manana imatapis rurayta puytinchikllapanachu.
Chaqa tukuymi paylapi kriyirna, rinllapa paywanna” nir.

Greciamanta runakunami Jesusta maskaranllapa

20 Jerusalén fyistaman adurakuq rishakunapa rurinpiqami, Greciamanta runakuna
karanllapa.
21 Chaymi paykunaqa, Galileapa uk pwiblun Betsaida shutiqmanta kaq, Felipiman
qimikar kaynu nir rugaranllapa:
—Taytituy, Jesustami rikanayanillapa nir.
22 Chaynu nitinllapami, Felipiqa rir Andresta willar, ishkantinllapa riran Jesusta
parlaqqa.
23 Chaymi Jesusqa niran:
—Ĉhamushanami uraqa, Dyusmanta Shamuq Runa wanutin, Taytay Dyus
kawsachimutin, tukuy runakuna rikar yaĉhananllapapaqqa.
24 Chiqaptami nishaykillapa: Trigupa uk murisitun pachaman ratar mana pampakar-
qami mana puqunqachu. Ashwanmi maydiyapis chay uk murisitula kayanqa. Nataq
pampakar-shuypaqa, ashwan winar kusala achkatana puquyanqa.
25 Chaymi nini, mayqanpis bidanpaq llakir washayta kamaqkunaqa limpu chinqan-
qallapa. Piru chay mayqanpis kay bidapi nuqapi kriyishanrayku wanuq-shuypaqami,
tukuy tyimpupaqna kawsanqa.
26 Chayraykumi mayqanpis sirbimanaqqa, maypi katiypis pullay kar sirbimanqa.
Chaynu mayqanpis sirbimatinqami, Taytayqa kusa allinpaqna riqsinqa.

Mananami maychu wanunaypaq niran Jesusqa

27 Chaymantaqami Jesusqa niran:
“¡Kananllami kusalata llakini! ¿Imatanari nishaq? ¿Taytay kay qischakanay uramanta
washamay, nir? ¡Manami! Chaqa chaypaq-ari shamusha kani.
28 Taytay, runakunata rikachiy, imatapis rurayta puytinki nir alabashunanllapapaq”.
Chaynu Jesús nitinqami, unaq syilumanta uk rimay kaynu niyaran:
“Qamwanmi rikachishana kani.
Piru qashanmi rikachikushaq,
chiqapta imatapis rurayta puytini nir alabamananllapapaq”.
29 Chaymi runakuna chaypi uyakuqkunaqa, niyaranllapa: “Kunya karan” nir. Nataq
wakin-shuypaqa niyaranllapa: “Uk angelmi payta willasha” nir.
30 Chaynu niyatinllapami, Jesusqa niran:
—Manami nuqaraykuchu chay rimaytaqa uyapashaykillapa. Ashwanmi chaytaqa
uyapashaykillapa qamkuna allita intrakanaykillapapaq, nuqatami Taytayqa willama-
yaran nir.
31 Chaymi kananqa ĉhamushana uraqa, tukuy kay pachapi kaqkunata allita rikar
yaĉhanaypaqqa. Chaymantami Taytay Dyusqa, kay pachapi mantakuqtaqa itakunqa
amana mantakunanpaqchu.
32 Piru, nuqata kruspi unaqman alsamatinllapanaqa, kay pachapi kaqkunaqa nuqapi
tukuyla kriyir, tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.
33 Chaynu nirqami Jesusqa intrachikuyaran imanumi wanuyanqa nir.
34 Chaynu nitinmi, chay runakunaqa niranllapa:
—Dyus nitin iskribikashankunata liyirmi yaĉhasha kanillapa, Dyuspa Akrashan
Cristunqashi tukuy tyimpupaq kawsayanqa nir. Piru ¿imapaqta ninki, Dyusmanta
Shamuq Runataqa kruspi unaqman alsakayanqallapa nirqa? Chaynu katinqa, ¿pitaq
Dyusmanta Shamuq Runaqa? nir.
35 Chaymi Jesusqa paykunata niran:

—Pullaykillaparaqmi kanqa chay achkirachikuqqa. Piru mananami unaytanachu pullaykillapaqa kanqa. Chayraykumi kay achkirachikuq kaypi kayashanlla, ama tutaparaqpiqa puriyllapachu. Chaqa mayqanpis tutaparaqpi puriqqami, mana yaĉhanchu maytami riyan nirmapis.

36 Chaymi chay achkirachikuq kaypi kashanlla kriyiyllapa paypi. Chaynuqami qamkunapis chay achkirachikuqpaqna kankillapa.

Chaynu nirqami, Jesusqa chay kayashanmantaqa rir pakakuranna paykunamantaqa.

Israelmanta runakunami Jesuspi mana kriyinaranllapachu

37 Jesús, Israel runakunapa naypanpi michka mana ruraypaq shumaq imakunata, chaynulla milagrukunata rurasha katinmapis, paykunaqa mana kriyiranllapachu.

38 Piru chaynuqami pasaran, Dyuspa rimaqnin Isaías iskribishannulla kumplinanpaq. Chaqa kaynu nirmi iskribisha kayaq:

"Taytituy, ¿pitaq shumaq rimashanchikpiqa kriyisha?
¿Pitaq intrakasha tukuy imata rurayta puytinki nirqa?"

39 Chaynumi, mana imanupis kriyiyta puytiqllapachu. Chaqa Isaiaspismi kaynu nir iskribisha karan:

40 "Dyusmi kay runakunapa nawintaqa limpu kirpasha.
Chaynulla mana intrakaqpaq tikrasha.
Chaynuqami rurasha chapakurpis amana rikakunanpaq.
Chaynulla manana intrakananllapapaq.
Chaynu nuqapaq mana intrakar mana kriyitinllapaqami, nuqapis mana allichashaqchu" nir.

41 Chaynu nirqami Isaiasqa iskribiran, Jesucristo imanu kusa pudirninwan mantakuqta rikashanrayku.

42 Chaymi Israelmanta kusa achka runakuna, chaynulla wakin karguyjunkunamapis Jesuspiqa kriyiranllapa. Piru chaynu kriyirllapamapis, manami tukuypa naypanpiqa Jesuspaqqa rimaqllapachu, chay fariseo runakunata tantakananllapa wasimanta itakumanmanllapa nir manchakushanllaparayku.

43 Chaynuqami paykunaqa tukuyaranllapa runakuna alabananllapalata munar. Nataq Dyus kusa allinpaq riqsinanta-shuypaqami mana yaqqa kwintachaqllapachu.

Jesús rimashankunata mana kasuqkunaqami kastigakanqallapa

44 Chaymantami Jesusqa kusa jwirtita rimar kaynu niran:

"Mayqanpis nuqapi kriyiqqa, manami nuqalapichu kriyiyan. Ashwanmi Taytay kaĉhamasha chay paypipis kriyiyanllapa.

45 Chaynulla mayqan rikamaqkunapismi, chay kaĉhamasha chaytapis rikanqallapa.

46 Nuqami achkirachikuq chay kani. Chaymi kay pachamanqa shamusha kani, nuqapi kriyiqkunaqa ama tutaparaqpi kidananllapapaqnachu.

47 "Piru mayqanpis nuqa rimashayta uyakur, mana kasukuqkunataqa, manami nuqachu kastigashaq. Chaqa manami kay pachamanqa runakunata kastiganaypaqchu shamusha kani. Ashwanmi shamusha kani, tukuyta washanaypaq.

48 Chaymi disprisyamar, rimashaykunata mana kasuqkunataqami, jwisyu diya ĉhamutinqa Taytay Dyusqa rimashaykunawan rikar kastiganqa.

49 Chaqa manami nuqa munashayllamantachu rimani. Taytaymi kaĉhamasha, imata rimanaypaq, yaĉhachikunaypaq nirmapis.

50 Chaymi nuqaqa yaĉhayani, Taytay mantakushankunata kasur imaqa tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa nir. Chaynumi nuqaqa, tukuy imata Taytay Dyus nimashanlata rimar yaĉhachikuni".

13

Jesusmi yaĉhakuqninkunapa ĉhakinta paqaran

1 Mananami maychu karan Pascua fyistapaqqa. Jesusqa yaĉhashana karan, wanur kawsamur syiluman rir Taytanwan qashan tarinakunanpaq uraqami ĉhamushana nir. Piru Jesusqami tukuyla paypi kriyiqkunataqa kusalata munaran. Chaymi wanunanpaqna karmapis ashwan masta paykunataqa munaran.

2 Chaymanta Pascua mikunata mikunanllapapaqna katinllapaqami, Simonpa wamran Judas Iscariotita dyabluqa yarpuchishana karan, Jesusta kuntrankunaman qukunanpaqqa.

3 Piru Jesuspismi yaĉharanllana, Taytan Dyusmanta shamushanrayku qashan payllaman tikrayan nir. Chaynullami yaĉharanpis Taytanqami tukuy imata pay mantananpaqna nisha nir.

4 Chaynu mikuyatinllapami das sharir, qatakunan raĉhpanta lluqshichir uk twayata sinturanpi watakuran.

5 Chaymantami yakuta batyaman itar, yaĉhakuqninkunapa ĉhakinkunata paqar, chay sinturanpi watakushan twayawan chakichiran.

6 Nataq Simón Pedrupa ĉhakinta paqananpaqna katinqa, Pedruqa niran:

—Taytituy, ¿qamchu nuqapa ĉhakiyta paqanayanki?

7 Jesusqa niran:

—Kanan kayta ruratiyqami mana intrakankiraqchu. Piru chaymantaqami intrakankina nir.

8 Pedruqa niran:

—¡Taytituy, michkapis manami ĉhakiytaqa paqachishaykichu! nir.

Jesusqa niran:

—Mana ĉhakikita paqatiyqami, mana nuqapa kaqniychu kayanki kanqa, nir.

9 Chaynu nitinmi Simón Pedruqa niran:

—¡Chaynu katinqa, Taytituy ama ĉhakiylatachu paqay! ¡Ashwanmi makiywan umaytapis paqapamay! nir.

10 Piru Jesusqami niran:

—Chayraq intiru kwirpunta paqakushataqami ĉhakinlatana paqanchik. Chaqa kwirpunqami kusala shumaqnari. Chaynumi qamkunapis shumaqna kankillapa. Piru chaynu shumaqqami mana tukuynikillapachu kankillapa.

11 Chaynu, "Manami tukuynikillapachu shumaq kankillapa" nirqami niyaran, mayqanmi kuntrankunaman qukuyanqa nir yaĉhashanrayku.

12 Yaĉhakuqninkunapa ĉhakinkunata paqarnaqa qatakunan raĉhpanta qatakurna qashan misaman tar, kaynu niran:

"¿Intrakankillapachu, chaynu ĉhakikillapata paqashaypaqqa?

13 Qamkunaqami nimankillapa: Mantamaqniy, Yaĉhachikuq Taytituy nir. Chaynu nirqami chiqapta niyankillapa. Chaqa chaynumiri kani.

14-15 Nuqa mantashuqnikillapa, yaĉhachishuqnikillapa karmapismi ĉhakikillapata paqasha kani. Chaymi, nuqa rurashaynulla, qamkunapis uknikillapa uknikillapa ĉhakikillapata paqar sirbinakunkimanllapa.

16 "Chiqaptami nishaykillapa: Uk sirbikuqqami mana maschu patrunninmantaqa. Chaynulla chay kaĉhamutin shamuqpis manami maschu chay kaĉhamuqmantaqa nir.

17 Tukuy kay nishushayllapata intrakasha kar, kasur kawsarllapaqami, kusa shumaqna kayankillapa kanqa.

18 "Chaynu nirqami, mana tukuynikillapapaqchu rimayani. Chaqa nuqaqami allita yaĉhayani mayqankunalatami akrasha kani nirmapis. Piru Dyus nitin iskribikashanqami kumplikayta ministiyan. Chaqa niqmi: 'Nuqawan pulla mikuqmi, kuntrayna tikrakasha' nir.

19 Kaytami willashunillapa yaĉhaskinaykillapapaqna, maydiya chaynu pasatinqa, kriyinaykillapapaq mayqanmi nuqaqa kani nirmapis.
20 Chiqaptami nishaykillapapis: Nuqa kaĉhashayta shumaqta samachiqqami, nuqata samachimayanqa. Chaynulla, nuqata samachimaq-shuypaqa, chay kaĉhamasha chayta samachiyanqa" nir.

Judasmi kuntraykunaman qukumayanqa niran Jesusqa (Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

21 Chaynu nir tukchirnaqa, Jesusqa kusalata llakir kaynu niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunamanta uknikillapami kuntraykunaman qukumayanqa nir.
22 Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunaqa uknin uknin kusalata chapanakuyaranllapa, mayqanpaqmi rimayan nirmapis mana yaĉharchu.
23 Tukuy yaĉhakuqninkunamantaqami Jesusqa ukta kusalata munaq. Chaymi mikuyatinllapaqa Jesuspa qichqanlapi tayaran.
24 Chayraykumi chaytaqa, Simón Pedruqa siñalawan willaran Jesusta tapunanpaq, pipaqshi rimayan nir.
25 Chaymi chay yaĉhakuqninqa Jesusman mas qimikar kaynu nir tapuran:
—Taytituy, ¿pitaq chayqa? nir.
26 Jesusqa niran:
—Mayqantaĉhi, tantata pitir nuyuchir aypachiyani chay paymi nir.
Chaynu nirnaqami tantata pitir nuyuchir, Simonpa wamran Judas Iscariotita aypachiran.
27 Chaynu tantata Judas aypatinla, yarpuyninman Satanaspa yarpuyninqa yaykuran. Chaymi Jesusqa niran:
—Imataĉhi ruranaykipaq yarpushayki chaytaqami, utqar rurayna, nir.
28 Piru chaynu Jesús nitinmapismi, chay misapi mikuqkunaqa mana intrakaranllapachu, imapaqmi chaynu nisha nirmapis.
29 Ashwanmi wakinqa Judas qillayta tantananpaq talqitata purichiq katin kaynuta yarpuranllapa: Pascua fyistapaq imallataqa rantinanpaq, manaqapis mana imayjunkunata imallataqa qunanpaq kanqa nir.
30 Chaymanta Judas tantata mikurnaqa, waqtaman lluqshiranna. Chaqa chay urasqami, tutana karan.

Jesusmi mushuq mantakuypaq yaĉhachikuran

31 Judas waqtaman lluqshishana katinqa, Jesusqa niran:
—Kananmi ĉhamushana uraqa Dyusmanta Shamuq Runa wanur kawsamutin, tukuyla rikar alabananllapapaq. Chaynu pasatinmi Taytay Dyuspis alliplata riqsikar alabakanqa.
32 Chaymi, payrayku Tayta Dyus allipta alabakarqa, dasna paypis riqsichikur alabachinqa, paymanta Shamuq Runaqa chiqap paynu nir.
33 Kusala munashay wamrituykuna, pullaykillapaqa mananami unaylatanachu kashaq. Chaymi qamkunaqa maskamankillapa. Piru imanuĉhi Israelmanta karguyjunkunata willaray, chaynulla qamkunatapis kananqa willashaykillapa: Nuqa rishaymanqami manaraq riyta puytinkillapachu.
34 Chaymi ashwan kay mushuq mantakuyta willashaykillapa ruranaykillapapaq: Uknikillapa uknikillapami llakipanakunkillapa, imanuĉhi qamkunata llakipashunillapa chaynulla.
35 Chaynu uknikillapa uknikillapa llakipanakutkillapaqami, tukuy kwintata qukanqallapa, chiqaptami yaĉhakuqniykuna kankillapa, nir.

Pedrumi Jesusta arniran mana dijananpaqchu
(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)

36 Chaymantami Simón Pedruqa Jesustaqa kaynu nir tapuran:
—Taytituy, ¿maymantaq riyanki?
Jesusqa niran:
—Imanuĉhi nishurayllapa chaynullami kananllaqa manaraq nuqa rishaymanqa riyta puytinkichu. Piru chaymantanami rinki nuqa kayashaymanqa nir.
37 Chaymi Pedruqa niran:
—Taytituy, ¿imapaqtaq mana kananlla qamwan riyta puytini? ¡Chaqa nuqaqami qamrayku wanuchimanatinllapamapis wanunaypaqqa listuna kani! nir.
38 Chaynu Pedro nitinmi, Jesusqa niran:
—¿Nuqaraykuchu wanunaykipaqmapis listuna kanki? Piru chiqaptami nishayki: Manaraq gallu kantayatinmi, qamqa kimsa kuti ninki: 'Manami paytaqa riqsinichu' nir.

14

Jesusmi Dyusman nan apamaqninchikqa

1 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa kaynu niran:
"Qamkunaqa amami yarpupakuyllapachu. Ashwanmi Dyuspi chaynulla nuqalapi kriyir kawsayllapa.
2 Chaqa Taytaypa wasinpiqami tanapaqqa kusala achka lugarqa kan. Chaymi nuqaqa willashurayllapa, riyani uk lugarta qamkunapaq kamakachiq nirqa. Manaqa mana imatapis willashunayllapatachu.
3 Chaynu rir lugarta kamkachirnaqa, qashan tikrakamushaq Taytaypa wasinmanna apashunayllapapaq. Chaynuqami chay maypiĉhi nuqa kayashaypina qamkunapis kankillapa.
4 Chaqa qamkunaqami yaĉhankillapana maymanmi riyani nir chaynulla nantapismi riqsinkillapana".
5 Chaynu Jesús nitinmi, Tomasqa niran:
—Taytituy, manami yaĉhayanillapachu, maymanmi riyanki nirqa. ¿Imanunari chay nantaqa riqsishaqllapa? nir.
6 Chaynu Tomás nitinmi, Jesusqa niran:
—Nuqami chay nanqa kani. Chaynullami nuqa chay chiqap kaq, chaynulla kawsachikuqpis kani. Chaymi nuqapi kriyishaykillaparaykula Taytaymanqa ĉhayta puytinkillapa.
7 Nuqata riqsimarqami, Taytaytapis riqsinkillapa. Piru kananmanta-pachami riqsinkillapana. Chaqa rikashaykillapanari nir.
8 Chaynu Jesús nitinmi, Felipipis niran:
—Taytituy, rikachimayllapa Taytaykitaqa. Chaqa chaynu rikaylatanami ministiyanillapa nir.
9 Jesusqa niran:
—Felipe, kwichka achka tyimpunami pullaykillapa kani. Ima, ¿manaraqchu riqsimanki? Chaqa mayqanpis nuqata rikamaqqami Taytaytapis rikayanna. ¿Imapaqtaq mañamanki, 'Taytaykita rikachimay' nirqa?
10 ¿Manachu kriyinki nuqa Taytaywan chaylla kani, Taytaypis nuqawan chaylla nirqa? Chaymi, tukuy willashushayllapataqa, mana nuqa munashaymantachu willashunillapa. Ashwanmi Taytay nuqawan kar, imatapis pay rurachiman.
11 Kriyimayllapari Taytaywanqa chaylla kani, chaynulla Taytaypis nuqawan chaylla nir. Chaynu mana kriyinarqa, chay rurashaykunalapimapis kriyiyllapa.

12 “Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis nuqapi kriyiqqami nuqa rurashaykuna-
matapis ruranqa. Chaynullami ashwan mas ukman shumaqkunata ruranqallapa.
Chaqa nuqaqami riyanina Taytay kayashanman.
13 Chaymi tukuy imatapis shutiypi mañakutkillapaqa, rurashaq. Chaynuqami,
nuqarayku Taytayqa alabakashana kanqa.
14 Nishushayllapanumi, shutiypi mañakutkillapaqa imatapis rurashaq nir.

Jesusmi arnikuran Santu Ispirituta kaĉhamunanpaq

15 “Chaymi qamkuna munamayarqa, mantakushaykunata intrakar kasunkillapa.
16-17 Chaynami nuqaqa Taytay Dyusta mañashaq uk Yanapashuqllapata
kaĉhamunanpaq. Chayqami Chiqap Ispiritu kar, maydiyapis pullaykillapa kananpaq.
Piru chaytaqami mana kriyiqkunaqa mana aypayta puytinqallapachu. Chaqa manari
rikasha chaynulla riqsinllapalamapischu. Nataq qamkuna-shuypaqami riqsinkillapa,
qamkunapa pullaykillapa maydiyapis kashanrayku. Chaymi pullaykillapana kanqa.
18 “Manami askwintallaqa dijashaykillapachu. Ashwanmi tikrakamushaq qamku-
nawan pulla kanaypaq.
19 Mananami maychu, chay mana kriyiqkuna, manana rikamananllapapaqqa. Nataq
qamkuna-shuypaqami rikamankillapa. Chaynulla nuqa kawsashayraykumi, qamku-
napis kawsankillapa.
20 Chaynu Taytayman ritiynaqa, kwintata qukankillapa, Taytaywanna kani nir.
Chaynulla qamkuna-shuypaqa nuqawan kankillapa nir, chaynulla nuqapis qamku-
nawan kani nir ima.
21 Chaymi mayqanpis mantakushaykunata intrakar kasuqkunaqa, chiqapta nuqata
munaman nir intrachikun. Chaynu nuqata munamaqtaqami Taytaypis munanqa.
Chaynulla nuqapis munar chiqapta intrachishaq imanumi kani nirmapis”.
22 Jesús chaynu nitinqa Judas (mana chay Judas Iscariotichu), tapuran kaynu nir:
—Taytituy, ¿imapaqtaq nuqakunalata rikachimarllapa, mana tukuy runakunata
rikachinkiqa?
23 Jesusqa niran:
—Mayqanpis munamaqqami, rimashaykunata allita intrakar kasun. Chaymi Tay-
tayqa munanqa paytaqa. Chaynu katinmi, ishkantiyllapa shamur pullana kawsashaql-
lapa.
24 Piru mayqanpis mana munamaqqami, mana kasunchu rimashaykunataqa. Piru
willashuyanillapa chayqami mana nuqamantachu. Ashwanmi Taytay willashunayla-
papaq nimashanta willashunillapa.
25 “Tukuy kaykunatami qamkunawan karllaraq willashunillapa.
26 Piru Taytay, Santu Ispirituta nuqapa shutiypi yanapashunanllapapaq kaĉhamutin,
payna allita intrachishunqallapa, Taytanchik Dyusta chiqapta riqsinaykillapapaqqa.
Chaynullami tukuy willashushayllapatapis yarpuchishunqallapa ima.
27 “Nuqami kusa shumaq kawsaytana dijashunillapa, shumaqtana kawsanaykil-
lapapaq. Piru manami kay pachapi mana allinta yarpuqkuna shumaqta tanillapa
nin, chaynuchu nishunillapa. Chaymi ashwan nuqawan kashaykillaparaykuqa ama
yarpupakuyllapa chaynulla manchakuyllapalamapischu.
28 Chaqa uyapamashaykillapanami, ‘Riyashaqna, piru qashanmi tikrakamushaq
qamkunawan kanaypaq’ nitiyqa. Chayrayku, chiqapta munamayarllapaqa, ali-
griyashaykillapana kanqa Taytayman riyani nir yaĉharqa. Chaqa nuqamantaqami
tukuy imapi payqa mas.
29 Tukuy kaytaqami willashunillapa, maydiya nishushayllapanulla ima pasatinqa,
kriyinaykillapapaqna.
30 “Mananami qamkunawanqa unaytanachu parlashaq. Chaqa kay pachapi man-
takuq nuqamanta mana mas karmapismi, imakunata ruraq qallariyanna.

31 Chaynu pasatinmi, tukuyla runakuna kwintata qukanqallapa Taytayta chiqapta munarmi, pay nimashanta imatapis rurani nirqa.

“Shariyllapa. Rishunllapana kaymantaqa”.

15

Jesusmi chiqap uba tarpukashaqa

1 Jesusqami kaynu niran:

“Nuqami chiqap uba tarpukashaqa kani. Nataq Taytaymi kuytaq chayqa.

2 Chaynu chiqap uba katiymi tukuy nuqapi kriyiqkunaqa nuqapa rikraykunana. Chaymi chay rikraykuna mana puquqtaqa, Taytayqa kuchur itakunqa. Nataq chay puquqkunata-shuypaqa mana shumaqninkunata kuchupar ima kamkachinqa, mastana puqunanpaq.

3 Nataq qamkunaqami willashushayllapata kasur kawsashaykillaparayku kusa shumaqna kankillapa Dyuspaqqa.

4 Chaynu karmi imanutaq nuqa qamkunamanta mana chiqanchakanichu, chaynulla ama nuqamantapis chiqanchakayllapachu. Chaqa uk ubapa rikrankunamaqa tullunmanta pakikasha karqa, mana puquyta puytinchu. Chaynullami qamkunapis mana nuqallawan karqa, mana puquq yupayna mana shumaqnachu kankillapa Dyuspaqqa.

5 “Nuqami chay chiqap uba tarpukashaqa kani. Nataq qamkuna-shuypaqami rikraykuna kankillapa. Chaymi mayqanpis nuqamanta mana chiqanchakatinqa, nuqapis paykunamanta mana chiqanchakatiychu puquq yupayna kusa shumaqta kawsanqallapa. Chaqa mana nuqawan kaqkunaqami mana imatapis rurayta puytinqallapachu.

6 Chaymi mayqanpis mana nuqallawan kaqtaqa, imanutaq qirupa rikrankunamataqa kuchur itakusha chakitin rupachinchik, chaynu ninamanna itakukanqa.

7 “Piru qamkuna tukuy rimashaykunata kasur, nuqamanta mana chiqanchakar ima ministishaykillapata mañakutkillapapismi Taytayqa qushunqallapa.

8 Chaynulla, chaynu puquq yupay kusa shumaqta kawsatkillapaqami Taytayqa kusa alabakashana kanqa. Chaynuqami nuqapa chiqap yaĉhakuyniypaqna riqsikankillapa.

9 Chaqa nuqami qamkunataqa kusata munashunillapa, Taytay imanutaq nuqata munamashannulla. Chayraykumi qamkunapis uknikillapa uknikillapa munanakur kawsayllapa, nuqa munashushayllapanulla.

10 Chaymi chiqapta nuqata munamarllapaqa, mantakushaykunata intrakar kasuyllapa. Chaqa imanutaq nuqamaqa Taytayta kusata munashayrayku tukuy mantamashanta kasur kawsani chaynulla.

11 “Chaynuqami nishunillapa kusa shumaqta yarpurna, nuqawan chiqapta aligriyanaykillapapaq.

12 Chaynullami mantashaykillapa: Imanutaq nuqa munashushallapa kani, chaynulla qamkunapis uknikillapa uknikillapa munanakuyllapa nir.

13 “Chayraykumi mayqanpis ukninta munashanrayku amigunta washananraykuqa wanuymatapis puytin.

14 Chaymi qamkunapis tukuy mantashushayllapata rurarqa kusa munashay amiguykunana kankillapa.

15 Chaynu katkillapami manana kananmantaqa sirbimaqniypaqnachu riqsir, amiguykunapaqna riqsishaykillapa. Chaqa uk sirbikuqqami mana yaĉhanchu imata patrunnin ruran nirmapis. Piru qamkunataqami Taytay tukuy imata willamashantapis tantar willashushallapana kani.

16 Chaynulla manami qamkunachu nuqataqa akramashaykillapa. Ashwanmi nuqa
qamkunata akrar kaĉhashurayllapa rir kusata puquq yupayna maydiyapis kawsanaykil-
lapapaq. Chaynu kar, tukuy imata ministir shutiypi Taytayta mañatkillapaqa qushunqal-
lapa.
17 Chaymi qashan mantashaykillapa: Uknikillapa uknikillapa munanakuyllapa nir.

Jesustami paypa kaqnintinta ĉhiqninllapa

18 "Nishaykillapapis: Kay pachapi mayqan ĉhiqnishutinllapaqa yaĉhankillapana
nuqatami puntataqa ĉhiqnimayan nir.
19 Chaqa qamkuna kay pachamanta kaqkunallawan katkillapaqa, kusalata mu-
nashuyanmanllapa, imanutaq paykuna munanakunllapa chaynulla. Piru qamkunata
paykunamanta akrashushayllaparaykumi ĉhiqnishunllapa. Chaqa manami paykuna-
panachu kankillapa.
20 Chaymi uk kuti nishushayllapata yarpuyllapa. Chaqa kaynumi nishurayllapa: Uk
sirbikuqqami mana maschu patrunninmantaqa nir. Chaymi imanutaq nuqapa ikiypi
puriranllapa mana allinta ruramananllapapaq, chaynullami qamkunatapis rurashun-
qallapa. Chaqa nuqa rimashaykunata kasuyarllapaqa, qamkuna nishaykillapatapis
kasunmanllapa.
21 Chaynumi rurashunqallapa nuqarayku. Chaqa paykunaqami mana riqsinllapachu
kaĉhamasha chaytaqa.
22 "Paykunaqami nuqa mana shamur willasha katiyqa mana uchayjunchu kanmanl-
lapa. Piru shamur willatiy mana kasukushanllaparaykumi kusala uchayjunna. Chaymi
manana pirdunakanqalamapischu.
23 Chaqa mayqanpis nuqata ĉhiqnimaqqami Taytaytapis ĉhiqniyanllapa.
24 Chaynulla nuqa paykunapa naypanpi mana mayqanpis rurashanllapata rurasha
katiyqami mana ima uchayjunlamapischu kanmanllapa. Piru tukuy imakunata payku-
napa naypanpi rurasha katiymapis, ĉhiqnimanllapa, chaynulla Taytaytapis ĉhiqninllapa
ima.
25 Tukuy kaykunaqami chaynuqa pasayan, Dyus nitin Moisés iskribikashankuna
kumplikananpaq. Chaqa niqmi: 'Yanqa illaqmantami ĉhiqnimanllapa' nir.
26 "Piru Taytaymanta Chiqap Ispiritu Yanapakuqta kaĉhamutiymi nuqapaq intra-
chikunqa uk tistigu yupayna mayqanmi kani nirmapis.
27 Chaynullami qamkunapis nuqapaqqa tistiguykuna kankillapa. Chaqa qamku-
naqami puntamanta-pacha pullay kashaykillapa.

16

1 "Tukuy kaykunatami willashunillapa, nuqapi kriyishaykillapamanta ama chiqan-
chakanaykillapapaq.
2 Chaqa chay tantakananllapa wasikunamantami itakushunqallapa. Chaynullami
uk tyimpu ĉhamunqa. Chaymi chay tyimpupiqa wanuchishurllapa, yarpunqallapa
Dyuspaqqami kusa allinta rurayanchikllapa nir.
3 Chaynuqami tukunqallapa Taytayta chaynulla nuqatapis mana riqsimashanlla-
parayku.
4 Tukuy kaykunataqami chaynuqa nishunillapa, chaynu pasananpaq ura ĉhamutinqa,
tukuy chay willashushayllapata yarpunaykillapapaq.
"Piru tukuy kaykunataqami qamkunallawan kashayrayku mana naypaqllataqa
willashurayllapachu.

Santu Ispiritumi yanapamanchik

5 "Nataq kananqami riyanina mayqanĉhi kaĉhamasha karan paywan pullana kanay-
paq. Piru chaynu nishutiyllapaqa manami mayqannikillapapis tapumankillapachu
¿maymantaq riyanki? nirmapis.

6 Ashwanmi, chay willashushayllapapaq yarpur, kusa llakishalana tikrakashaykillapa.
7 Piru chiqaptami nishaykillapa: Chaynu rinaypaqna katiymapis aligriyayllapa. Chaqa nuqa ritiymi Yanapakuq Ispirituqa shamunqa manaqa mana. Nataq nuqa rirqami kaĉhamushaq.
8 Chaynu Yanapakuq Ispiritu shamurmi, tukuy mana kriyiqkunata allita rikachinqa uchayjunmi kankillapa nir. Chaynulla intrachikunqa Dyusqami mana ima uchayjunlamapischu nir. Chaynu karmi tukuyta allita rikar yaĉhashunqallapa nir ima intrachikunqa.
9 Chaymi yaĉhankillapa, tukuy nuqapi mana kriyiqkunaqami kusala uchayjun nir.
10 Chaynulla yaĉhankillapapis nuqaqami mana ima uchayjunlamapischu kani nir. Chaymi ashwan riyanina Taytayman, chaynulla mananami rikamankillapanachu.
11 Chaynullami yaĉhankillapapis, kay pachapi mantakuq dyablutaqa, Tayta Dyus kastigakananpaq nishantaqami, allita rikar yaĉhar tukuy tyimpupaqna kastigayanqa nir ima.
12 "Chaynu nir ima willashunayllapapaqmi kusa achka kan. Piru kananlla willashutiyllapaqami mana intrakankillapachu.
13 Chaymi Chiqapta intrachikuq Ispiritu shamur tukuy imatapis karanlata intrachishunqallapa. Chaqa payqa manami munashanllamantachu willashunqallapa. Ashwanmi tukuy imata Dyusmanta uyapashanta ima willar intrachishunqallapa. Chaynullami willashunqallapapis, imakunami maydiyaqa pasanqa nir ima.
14 Payqami nuqamanta uyashantana allita intrachishutinllapa, alabamanqallapa.
15 Chaqa Taytay Dyus yaĉhashantami nuqapis yaĉhani. Chayraykumi nishurayllapa: Ispirituqami nuqamanta uyashanta allita qamkunataqa intrachishunqallapa nirqa".

Kanan llakiyarmapis maydiyaqa aligriyankillapana

16 Jesusqami niranpis:
"Mananami maychu manana rikamanaykillapapaqqa. [Chaqa Taytaymanmi riyanina.] Piru unaykaqmantaqami rikamankillapana" nir.
17 Chaynu nitinmi, wakin yaĉhakuqninkunaqa paykunapura kaynu tapunakuqllapa: "¿Ima nishaq nirtaq, chaynuqa nimanchikllapa? Chaqa nimanchikllapami, mananashi maychu Taytanman ritin manana rikanallapapaqqa. Chaymanta unaykaqmantashi rikayashunllapana nir.
18 Chaynulla, ¿ima nishaq nirtaq nin, 'Mananami maychu' nirqa? Manami intrakanchikllapachu imata rimayan nirmapis".
19 Piru Jesusqami kwintata qukaran, tapunayanllapa nir. Chaymi niran:
—Qamkunatami nishaykillapa: Manana maychu qamkuna manana rikamanaykillapapaqqa. Piru unaykaqmantami rikamankillapana nir. ¿Chaynu nishaypaqchu tapunakuyankillapa?
20 Piru chiqapta nishaykillapa: Qamkunaqami llakir waqankillapa ima nuqa dijashutiyllapaqa. Nataq nuqapi mana kriyiqkuna-shuypaqami kusalata aligriyanqallapa. Piru qamkuna chaynu llakishaykillapamantaqa ashwan mastana aligriyankillapa.
21 Imanutaq uk warmimaqa, kusata nanachikun wamrakustunanpaq nanaynin aypatinqa. Piru wamritun nasikutinnaqami nanachikushanmatapis qunqanna. Chaymi ashwan kusata aligriyan, wamrakushanrayku.
22 Chaynumi qamkunapis kananqa kusata llakinkillapa. Piru nuqa tikrakamur rikashutiyllapami, shunquykillapapi kusa shumaqta yarpurna aligriyankillapa. Chaymi chay aligriyashaykillapamantaqa manana mayqanpis llakichishunqallapanachu.

23 “Chaqa chay diyakunapiqami manana imatapis tapumankillapanachu.
Piru chiqaptami nishaykillapa: Ima ministishaykillapatapis shutiypi, Taytayta
mañakutkillapa payqa qushunqallapa.
24 Kanankamanmi manaraq imatapis shutiypiqa Taytaymanqa mañakushaykillapachu.
Mañakuyllapa, pay yanapashutinllapa tukuy shunquykillapawan aligriyanaykillapa-
paq.

Jesusmi tukuy mana allin kaqkunataqa binsishana

25 “Tukuy kaykunatami, kumparasyunkunawan willashushallapa kani. Piru
ĉhamunqanami uraqa manana kumparasyunkunawannachu willashunayllapapaq. Ash-
wanmi Taytaypaqqa imatapis kusa intrakaypaqtana willashaykillapa.
26 Chaymi chay diyapiqa, imakunatapis shutiypina Taytaytaqa mañakunkillapa.
Chaypiqami mana nuqanachu qamkunapaqqa Taytaymanqa mañakushaq.
27 Chaqa Taytaymi kusalata munashunllapa, qamkuna nuqata munamashaykilla-
parayku, chaynulla paymanta nuqaqa shamusha kani nir kriyishaykillaparayku ima.
28 Taytaypa naypanmantami shamuray kay pachaman. Nataq kanan-shuypaqa kay
pachata dijanina, Taytay kayashanman tikrakanaypaq”.
29 Chaynu Jesús nitinqa, yaĉhakuqninkunaqa niran:
—Kanan-shuypaqami kusa intrakaypaqtana rimayanki, mana kumparasyunku-
nawannachu.
30 Chaymi kananqa yaĉhanillapana tukuy imatapis yaĉhanki nir. Chayraykumi manana
tapushunayllapamatapis ministinkinachu. Chaynu katkimi, kriyinillapana chiqaptami
Dyusmanta shamushayki nir.
31 Jesusqa niran:
—¿Chayqachu kananqa kriyimankillapana?
32 Chaqa ura ĉhamunanpaq karan chayqami ĉhamushana. Chaymi qamkunaqa wakta
kayta shikwakar rir, nuqalatana dijamankillapa. Piru manami nuqalachu kashaq,
Taytay pullay kashanrayku.
33 Tukuy kaykunatami willashunillapa, nuqapi maydiyapis kriyirlla kusa shumaq-
tana kawsanaykillapapaq. Chaqa, kay pachapiqami kusalata qischashunqallapa. Piru
kusata animakurmi shachinakunkillapa. Chaqa nuqami tukuy mana allin kaqku-
nataqa binsishana kani.

17

Jesusmi yaĉhakuqninkunapaq Taytanman mañakuran

1 Tukuy kaykunata nirnaqami, Jesusqa syiluman chapakur kaynu nir mañakuran:
“Taytay, qischakar wanunaypaq uraqami ĉhamushana. Chaymi, runakunata intrachiy,
imaraykumi wanuyani nir intrakar alabamananllapapaq. Chaynuqami ashwan qam-
tapis alabashunqallapana.
2 Chaqa qammi Wamraykitaqa nishayki, tukuylata mantar qampa kaqkunataqa
washar, tukuy tyimpupaq kawsachinanpaq.
3 Chaymi mayqanpis qamta uklayla chiqap Dyus kanki nir riqsishuqkuna, chaynulla
Jesucristuta kaĉhamushaykipi kriyiqkunalami tukuy tyimpupaqqa kawsanqallapa.
4 “Tukuy imata ruranaypaq nimashaykita kay pachapi rurar tukchishayraykumi,
runakuna qamtaqa kusata alabashunllapa.
5 Chayraykumi Taytituy kanan-shuypaqa kay pachamapis manaraq kayatinchu kusa
shumaq pudirninchikwan mantakuqninchik, chaynulla kanaypaqna tikramay.
6 “Chaqa qampa shutikitami, chay mana kriyiqkunamanta akrar qumashaykiku-
nata riqsichisha kani. Paykunataqami, qampa kashanrayku qumarayki. Chaymi
rimanaykita intrachishayrayku kasurna kawsanllapa.
7 Chaymi kananqa paykunaqa intrakanllapana, tukuy imatapis qamrayku rurani nir.

8 Chaqa rimanaykita paykunata yaĉhachinaypaq nimashaykita yaĉhachitiymi, kasushallapa. Chaynullami paykunaqa kriyishallapa, nuqataqa chiqapta qam kaĉhamatki shamusha kani nir ima.

9 “Chayraykumi tukuy chay qampa kaqkunata qumashaykipaq mañakuni. Chaqa qammi paykunataqa qumarayki. Piru chay mana kriyiq kaqkunapaq-shuypaqa manami mañakunichu.

10 Tukuy nuqapa kaqkunaqami qampa. Chaynulla tukuy qampa kaqkunapis nuqapa. Chaymi tukuy nuqapa kaqniykunaqa, rikar imanumi kusala pudirniyjun ima kani nir alabamanllapa.

11 “Nuqami kay pachamantaqa, qammanna shamuyani Taytay. Nataq paykunaqami kay pachallapiraq kidanqallapa. Chayraykumi kusa allinla Taytay, shutikipi mañakushayki, allita kuytapamatki amana nuqamanta chiqanchakananllapapaq. Chaynuqami nuqawanqa pullalana kanqallapa, imanutaq qamwan nuqamaqa pullala kanchik chaynu.

12 Chaqa nuqa kay pachallapi paykunawan karqami, qam pudirnikita qumashaykiwan kuytaray ima tukuy mana allinkunamanta. Nataq iskribikashannulla kumplikananpaqmi, dyablu munashannu rurar ukla chinqaran. Piru paymantaqami mana masqa chinqashallapanachu.

13 “Kanan-shuypaqami shamuyanina Taytay chay maypiĉhi kayashaykiman. Piru paykunataqami kay pachapi mana kriyiqkunawan karlla intrachini nuqa aligriyashaynulla kusalata aligriyananllapapaq.

14 Nuqa rimaynikita yaĉhachitiy kasushanllaparaykumi, mana kriyiqkunaqa paykunata ĉhiqninllapa. Chaqa rimaynikita kasuqkunaqami nuqa yupayna, mana chay mana kriyiqkuna yupaynachu.

15 Piru chaynu nishurqa, manami mañashuyanichu, kay pachapi mana kriyiqkunamanta chiqanchanaykipaq nirchu. Ashwan mañashuni kuytanaykipaq tukuy mana allin kaqkunamanta.

16 Chaqa imanutaq nuqamaqa mana, kay pachapi mana kriyiqkunapa kaqninchu kani, chaynullami paykunapis.

17 Chayraykumi paykunataqa chiqap kaqlawan shumaqchay. Chaqa rimaynikiqami kusala chiqap.

18 Paykunatami mana kriyiqkunapa rurinta kaĉhayani, imanutaq nuqata qam kaĉhamarayki chaynulla.

19 Nuqami qam munashaykinulla paykunapaq wanushayrayku kusala shumaqpaqna riqsimanki. Chaynullami paykunapis chiqap rimayniki nishannula rurarna, shumaqchakanqallapa.

20 “Manami paykunalapaqchu mañashuni. Ashwanmi paykuna yaĉhachikutin kriyiyanqallapa chay paykunapaqpis mañashuni.

21 Chaynullami Taytay mañashunipis tukuy nuqapi kriyiqkunaqa uklana kananllapapaq. Chaqa imanutaq qam nuqawanmaqa ukla kanchik chaynu, nuqanchikwan tantalana kananllapapaq. Chaynu katin, mana kriyiqkuna rikarqami allitana kriyinqallapa, qammi nuqata kaĉhamashayki nir.

22 Chaqa imanuĉhi kusa pudirniyjun kashayrayku alabamananllapapaq nimarayki, chaynu kananpaqmi paykunatapis nisha kani, uklana kananllapapaq. Imanutaq qamwan, nuqamaqa uklana kanchik chaynulla.

23 Chaynu qam nuqawan karmi kusata yanapamanki. Chaynullami nuqapis paykunataqa yanapashaq, ukninllapa ukninllapa yanapanakur, uklana kawsananllapapaq. Chaynu katinllapami chay mana kriyiqkunaqa kwintata qukanqallapa, qammi nuqataqa kaĉhamashayki, chaynulla paykunataqa kusata munanki nuqata yupaylla nir.

24 “Taytay, qammi qumarayki akrashaykikunataqa. Chaymi munani paykunapis chay
maypiĉhi kayashaypiqa pullay kananllapata. Chaynu pullay karmi qamrayku kusa
pudirniyjun kani nir yaĉhar alabamanqallapa. Chaqa qammi, pachamapis manaraq
kayatinchu munamashaykillana kasha.
25 Imatapis karanlata rikaq Taytay, mana kriyiqkunaqami mana riqsishunllapachu.
Piru nuqa-shuypaqami riqsishuni. Chaynullami tukuy kriyiqkunapis yaĉhanllapa, qam
nuqataqa kaĉhamashayki nir.
26 Chaymi paykunataqa riqsichisha kani, imanu kanki nirmapis. Chaynullami masta
qampaq intrachishaq munanakur kawsananllapapaq imanuĉhi nuqata munamanki
chaynulla. Chaynu katinllapami nuqaqa paykunapina kashaq maydiyapis”.

18

Jesustami prisuranllapana
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

1 Chaymanta chaynu nirnaqa, Jesusqa riran yaĉhakuqninkunawan Cedrón raqrapa
chimpanman. Chaypi wirta katinmi, chayman Jesusqa yaykuran yaĉhakuqninkunawanqa.
2 Chaynullami chay Judas, Jesusta kuntrankunaman qukunanpaq karan chaypis,
riqsiq chay wirtataqa. Chaqa Jesusqami achka kuti chaymanqa yaĉhakuqninkunawan
risha kayaq.
3 Chaynu chay lugarta riqsiq karmi, Judasqa achka suldadukunawan, Dyusta adu-
rananllapa wasita wakin kuytaqkunawan ima, ĉharanllapa. Paykunataqami kuraku-
napa mantaqninkuna, fariseukuna ima kaĉhamutin, ĉhamuranllapa lamparakunawan,
anturchakunawan, chaynulla ispadakunawan ima alli kamakasha.
4 Piru Jesusqami tukuy ima pasayan nir yaĉhashanrayku, lluqshir rir kaynu nir tapu-
ran:
—¿Mayqantataq maskayankillapa? nir.
5-6 Paykunaqa niran:
—Nazaretmanta Jesusta nir.
Jesusqa niran:
—Nuqami kani.
Chaynu Jesús “Nuqami kani” nitinqa, ikiman tukushaq nir tukuynin pachaman
rataranllapa. Judaspismi chaypi pullanllapa karan.
7 Chaymantaqa qashan Jesusqa tapuran kaynu nir:
—¿Mayqantataq maskayankillapa? nir.
Paykunaqa qashan niran:
—Nazaretmanta Jesusta nir.
8 Chaynu nitinllapaqa, qashan Jesusqa niran:
—Nuqami kani nir willashushallapana kani. Nuqata maskamayarllapaqa,
yaĉhakuqniykunataqa dijayllapa rinqa.
9 Chaynuqami Jesusqa niran “Taytay chay qumashaykikunaqami, mana uklamapis
nuqamantaqa chiqanchakashachu” nishan kumplikananpaq.
10 Chaymantaqa Jesuspa yaĉhakuqnin Simón Pedruqa, uk ispadata lluqshichimur, ku-
rakunapa mantaqninta sirbiq runapa allilaw rinrinta *¡saq!* pitiran. Chay sirbikuqqami
Malco shutiq.
11 Chayta Pedro ruratin rikarmi, Jesusqa niran:
—Ispadaykita ĉhuray tananman. Chaqa ¿manachu chay ayaq yaku yupay qischakanay-
paq Taytay nishantaqa puytiyashaq rurayta? nir.

Jesustami Anasman aparanllapa
(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

12 Chaymantaqa chay suldadukuna, mantaqninwan, chaynulla Dyusta aduranan-
llapa wasita kuytaqkuna ima Jesustaqa aypar wataranllapana.
13 Chaymi puntataqa aparanllapa Caifaspa swigrun Anaspa wasinman. Chay
añupiqami Caifasqa kurakunapa punta mantaqnin karan.
14 Kay Caifasmi Israelmanta runakunataqa kaynu nisha kayaq: “Uk runalami wa-
nunanpaq allin kanqa tukuypaq” nir.

Pedrumi Jesustaqa mana riqsinichu niran
(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

15 Simón Pedrumi, uk yaĉhakuq masinwan Jesuspa ikinta riyaranllapa. Pedrupa
yaĉhakuq masinqami, kurakunapa mantakuqninpaqa riqsinan karan. Chaymi Je-
suswan pulla yaykuran chay wasipa pampankaman.
16 Nataq Pedro-shuypaqa waqta punkulapi kidaran. Chaymi Jesuspa yaĉhakuqnin
kurakunapa mantaqninpa riqsinan kaqqa, punkupi warmi kuytakuqtaqa willar Pedru-
tapis ruriman yaykuchiran.
17 Chaymantaqa chay punkupi kuytakuq warmiqa, Pedrutaqa kaynu nir tapuran:
—¿Manachu qampis wak runapa uk yaĉhakuqnin kanki? nir.
Pedruqa niran:
—Manami nir.
18 Piru kusata qasayatinmi, chay sirbikuqkuna, Dyusta aduranan llapa wasita kuy-
takuqkunaqa ninata kachkasha quñukur shayaranllapa. Pedrupismi paykunawan
pulla chaypi quñukur shayaran.

Anasmi Jesusta tapuran
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

19 Kurakunapa mantaqninqa qallariranna Jesusta tapuq yaĉhakuqninkunapaq, imaku-
nata yaĉhachikushanpaq ima.
20 Taputinqa, Jesusqa niran:
—Nuqaqa tukuypa naypanpi rimasha kani. Maydiyapismi tantakananllapa wasiku-
napi, chaynulla Dyusta aduranan llapa wasipi, chay maypiĉhi Israelmanta tukuy
runakuna tantakanllapa chaykunapi yaĉhachikusha kani. Chaynuqami mana imatapis
pakapllaqa yaĉhachikushachu kani.
21 Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq tapumayanki? Tapuy uyakumasha chaykunata. Payku-
nami yaĉhanllapa nuqa rimashaykunataqa nir.
22 Chaynu Jesús nitinmi, Dyusta aduranan llapa wasita kuytaqkunamanta ukqa qaq-
llanpi maqaran Jesustaqa, kaynu nir:
—¿Kurakunapa mantaqnintachu waknu willanki? nir.
23 Chaymi Jesusqa niran:
—Mana allinta rimasha katiyqa willamay-ari imatami mana allinta rimasha kani
nirmapis. Piru allinta rimasha katiyqa ¿imapaqtaq maqamanki? nir.
24 Chaymantami Anasqa Jesustaqa watakashallata kaĉharan, kurakunapa punta man-
taqnin Caifasmanna.

Pedrumi qashan Jesustaqa mana riqsinichu niran
(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Chaykamanqa, Pedruqa ninapa yatalanpi shasha quñukuyaran. Chaymi tapuran-
llapa:
—¿Manachu chiqapta wak runapa uk yaĉhakuqnin kanki? nir.
Pedruqa niran:
—Manami nir.

26 Chaypimi karan kurakunapa mantaqninpa uk sirbikuqninpis. Payqami, Pedro
uk sirbikuqpa rinrinta pitisha karan chaypaqa ayllun karan. Chaymi paypis tapuran
Pedrutaqa kaynu nir:
—¿Manachu paywan rikashuray wak wirtapi?
27 Chaynu nir taputinmapis, Pedruqa qashan, “Manami riqsinichu” nitinlami galluqa
kantaranna.

Jesusmi Pilatupa naypanpi
(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5)

28 Piru limpu achkiyayatinnaqami, Jesustaqa Caifaspa wasinmantaqa, aparan-
llapa Romamanta mantakuq Pilatupa mantakuna wasinman. Piru Israelmanta
karguyjunkunaqa mana yaykuranllapachu chay wasimanqa. Chaqa paykunaqami
yarpuqllapa: Chayman yaykurqashi mantakuykuna nishannulla manana Dyuspaqqa
shumaqnachu kayanqallapa nir. Chaynulla mananashi Pascua mikunamatapis
mikuyta puytiyanqallapanachu nir.
29 Chaynu Jesusta ĉhachitinllapanaqa, Pilatuqa waqtaman lluqshimur niran:
—¿Imamantataq kay runataqa uchachayankillapa? nir.
30 Paykunaqa niranllapa:
—Kay runa allin katinqa, qammanqa mana apamunayllapatachu nir.
31 Pilatuqa niran:
—Chaynu katinqa, apar liynikillapa nishannulla kay runataqa rikar yaĉhayllapa nir.
Chaynu nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa niran:
—Nuqakunaqami mana dirichuyjunchu kanillapa mayqantapis wanuchinayllapa-
paqqa nir.
32 Chaynumiri kumplikaran, Jesús imanumi wanushaq nir payllapaq rimashanqa.
33 Chaymantami Pilatuqa qashan mantakunan wasinman yaykur, Jesustaqa qayar
kaynu nir tapuran:
—¿Qamchu Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.
34 Jesusqa niran:
—¿Qampa yarpuynikillamantachu tapumanki, manaqachu ukkuna willashusha
katin? nir.
35 Jesús chaynu nitinqa, Pilatuqa niran:
—¿Nuqachu Israelmanta runa kani? Chaqa qampa nasyunnikimanta runakuna,
chaynulla kurakunapa mantaqninkunami qamtaqa nuqamanqa apamushushallapa.
Ma willamay, ¿imatataq rurashayki? nir.
36 Jesusqa niran:
—Nuqapa mantakunayqami mana kay pachamantachu. Chaqa chaynu katinqami,
nuqapa kaqniykuna maqanakunmanllapa ama Israelmanta karguyjunkunaman quku-
mananllapapaq. Piru mantakuyniyqami mana kaymantachu nir.
37 Chaymantaqa Pilatuqa tapuran:
—Chaynu karqa, ¿chiqaptachu qamqa uk mantakuq kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami nimanki, mantakuq kani nirqa. Nuqami kay pachaman shamur nasiray
tukuy runakunata willanaypaq chay chiqap kaqpaq. Chaymi chiqap kaqpaq rimatiy
intrakaqkunaqa, uyamanllapa nir.
38 Chaynu nitinqa, Pilatuqa niran:
—¿Imataq chay chiqap kaqqa? nir.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa
(Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Chaynu Jesusta tapurnaqa, Pilatuqa qashan lluqshimuran, chay Israelmanta kar-
guyjunkunata kaynu nir willaq:

—Nuqapaqqami kay runaqa mana ima uchayjunlamapischu.
39 Piru qamkunapa kustumrikillapami kan, kada Pascua fyistapi qamkuna nishaykillapanulla uk prisuta kaĉhanaypaq. Chaynu katinmi, ¿munankillapachu kay Israel runakunapa mantaqninta kaĉhanaypaq? nir.
40 Chaynu Pilato nitinqa, tukuyninllapa qashan kaynu niranllapa:
—¡Ama chaytaqa kaĉharchu, ashwan Barrabasta kaĉhay! nir.
Kay Barrabasqami kusala suwakuq runa karan.

19

1 Chaymantaqami, Pilatuqa kaĉhakuran, Jesusta kusata llibachinanllapapaq.
2 Chaymi suldadukunaqa kashamanta rurakasha kurunata Jesustaqa umachiranllapa. Chaynulla uk chupika murada raĉhpata yakachiranllapa.
3 Chaymantami kushipananllaparayku tukuynin qimikar kaynu niranllapa:
—¡Biba Israel pwiblupa gubyirnun! nir.
Chaynu nir imaqami, qaqllitanpi maqaqllapa.
4 Chaynami, Pilatuqa qashanpis mantakunanmanta yarqamur niran:
—Rikayllapa. Nuqaqami paytaqa yarqachimusha kani rikar kwintata qukanaykillapapaq, nuqapaqqa kay runaqa mana ima uchayjunlamapischu nir.
5 Chaymantaqami Jesusqa yarqamuran, kashamanta rurakasha kurunata umakusha, chupika murada raĉhpata yakakusha ima. Chaymi Pilatuqa niran:
—¡Kaypimi kay runaqa! nir.
6 Chaynu nitinqa, kurakunapa mantaqninkuna, Dyusta adurananllapa wasita kuytaqkunaqa niranllapa:
—¡Kruspi klabay! ¡Kruspi klabay! nir.
Piru Pilatuqa paykunataqa niran:
—Chaqa, qamkuna apar kruspiqa klabayllapamapis. Nuqapaq-shuypaqa, kay runaqa mana ima uchayjunlamapischu nir.
7 Chaynu Pilato nitinqa, Israelmanta karguyjunkunaqa niranllapa:
—Nuqakunapaqami uk liyniyllapa kan. Chaymi, chay liyniyllapa nishannuqa, kay runaqa allin wanunanpaq. Chaqa payqa ‘Dyuspa Wamran kani’ nisha.
8 Chaynu nitinllapaqa llallin Pilatuqa kusata manchakuran.
9 Chaymi qashan mantakunanman yaykur, tapuran Jesustaqa kaynu nir:
—¿Maymantataq qamqa kanki? nir.
Piru Jesusqami, mana imatapis willaranchu.
10 Chaymi Pilatuqa qashan niran:
—¿Manachu imatapis willamayanki? ¿Manachu yaĉhanki, nuqa washashuyta puytini? nir. Manaqapis ¿mantakutiy kruspi klabashuyta puytinllapa nirqa?
11 Jesusqa niran:
—Tayta Dyus, mana munasha katinqa, manami imatapis ruramayta puytinkimanchu. Piru mayqanĉhi nuqata qamman qukumasha chaymi mas uchayjunqa qammantaqa.
12 Chaynu Jesús nitinmi, Pilatuqa chay kutilla kaĉhayta yarpuran imanullapis. Piru chay Israelmanta karguyjunkunaqa kusata lanyaranllapa, kaynu nir:
—¡Chay runata kaĉharqa, Romapa punta mantaqnin Cesarpaqa mana amigunchu kanki! ¡Mayqanpis mantakuq paylla tikrakarqa, mantakuq Cesarpaqa kuntran! nir.
13 Chaynu nitinllapa Pilato uyaparqa, Jesustaqa tukuypa naypanman lluqshichimur, payqa mantakunanpina taran. Chay mantakunan lugarqami shutiq “Rumi Llutakasha Pampa”. Nataq hebreo rimaypi-shuypaqa “*Gabata*” nir.
14 Chaypimi uk diyalana Pascua fyistapaq faltayatin, alas dusi yupayna karan. Chaymi Pilatuqa niran:
—¡Kaypimi mantakuqnikillapaqa! nir.

15 Piru paykunaqami ashwan kusata laqyaranllapa kaynu nir:
—¡Wanunqa! ¡Wanunqa! ¡Kruspi klabay! nir ima.
Chaynu nitinllapa, Pilatuqa tapuran paykunataqa kaynu nir:
—¿Mantakuqnikillapatachu nuqaqa kruspi klabayashaq?
Chaynu nitinqami, chay kurakunapa mantaqninkunaqa niranllapa:
—¡Nuqakunapaqa, Cesarla mantakuqniyllapaqa! ¡Manami chiqan mantakuqniyjunchu kanillapa! nir.
16 Chaynu nitinllapami, Pilatuqa Jesustaqa paykunatana quran. Chaymi Jesustaqa aparanllapana kruspi klabaq.

Jesustami kruspi klabaranllapana
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

17 Jesusqa kayashanmantaqa krusninta rikrakur riran, Calavera shutiq lugarmanqa. (Hebreo rimaypiqa chay lugartaqa ninllapa Gólgota nir.)
18 Chay lugarpimi Jesustaqa klabaranllapa ishkay runawan pullata krusllapi, ukninta Jesuspa allilaw qichqanpi, ukninta ichuqlaw qichqanpi.
19 Kruspi klabatinllapanaqa Pilatuqa kaĉhakuran, uk litriru kaynu niqta ĉhurananllapapaq: "NAZARETMANTA JESÚS, ISRAEL RUNAKUNAPA MANTAQNIN" nir.
20 Chaymi chay litrirutaqa Israelmanta achka runakuna liyiranllapa. Chaqa Jerusalén pwiblupaqa shipchanlapi karan. Chay litriruqami iskribikasha karan hebreo rimaypi, latin rimaypi, griego rimaypi ima.
21 Chaymi Israelmanta kurakunapa mantaqninkunaqa niranllapa Pilatutaqa.
—Ama iskribiychu 'Israel runakunapa mantaqnin' niqtaqa. Ashwan iskribiy kaynuta: 'Israel runakunapa mantaqnin tukuq' niqta.
22 Piru Pilatuqa niran:
—¡Chaynu iskribirqami, iskribishana kani! nir.
23 Chaymanta suldadukuna Jesusta kruspi klabarllapanaqa raĉhpantaqa kwatru partipaq pitir, uk parti kada unu aypakuranllapa. Piru chay atun raĉhpa qatakunantaqa mana siranayjun katinmi, mana imanupis partinakuyta puytiranllapachu. Chaqa uk kwirpuyjunlami karan.
24 Chaynu katinmi suldadukunaqa, kaynu niranllapa:
—Ama llikirchu surtyakushunllapa, mabir mayqanninchikllapashi aypashunllapa nir.
Chaynu ruratinllapami Dyus nitin iskribikashanqa kumplikaran. Chaqa niqmi: "Raĉhpaytami paykunalla ayparanllapa. Nataq qatakuna raĉhpayta-shuypaqa surtyakur ayparanllapa" nir. Chaymi chaynulla suldadukunaqa rurananllapa.
25 Jesús klabakashanpa yatanpiqa karanllapa Jesuspa maman María, Jesuspa mamanpa irmanan, Cleofaspa warmin María, chaynulla María Magdalena ima.
26 Chaymanta Jesús mamanta rikar, chay kusa munashan yaĉhakuqnin mamanpa pullan shaqta rikarqa, mamantaqa niran:
—Mamitay, chaypimi wamraykiqa nir.
27 Chaynu mamanta nirqa, yaĉhakuqnintapis niran:
—Chaypimi mamayki nir.
Jesús chaynu nishanmanta-pachami, chay yaĉhakuqninqa Jesuspa mamantaqa payna rikaran, kuytaran imamapis.

Jesusmi wanuranna
(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

28 Chaymantami, Jesusqa tukuy imapis kumplikashana nir yaĉhashanrayku kaynu niran:
—Yakunayani nir.
Chaynuqami niran, Dyus nitin iskribikashapi nishan kumplikananpaq.

29 Chaynu nitinmi, puqyala raĉhpitata isupu qirupi watar, puchqu binu uk jarrupi
tayatin nuyuchir, Jesuspa shiminmanqa qimiranllapa.
30 Chaymi Jesusqa puchqu binuta kamarnaqa niran:
—Tukuymi kumplikashana nir.
Chaynu nirqa, pukĉhirar wanuranna.

Jesuspa kustillantami uĉhkuranllapa

31 Samana diyapi Pascua fyista qallarinanpaq katinqami, chay Israelmanta kar-
guyjunkunaqa mana munaranllapachu, chay kruspi klabaraqkunapa kwirpun krus-
llapi kanantaqa. Chaqa Pascua fyistaqami kusala shumaq fyista karan. Chayrayku
Pilatuta rugaranllapa kaĉhakutin rir chay kruspi klabaraqkunapa ĉhankanta pakitinllapa
dasna wanutin, kwirpunta ashuchinanllapapaq nir.
32 Chaymi kaĉhakutinllapa, suldadukunaqa rir, Jesuspa qichqanpi uk klabaraqpa
ĉhankantaqa pakiran. Chaynulla chay uk qichqanpi kaqpatapis.
33 Piru Jesuspa ĉhankanta pakinanpaq qimikayatinllapa-shuypaqa, wanushana karan.
Chaymi ĉhankantaqa manana pakiranllapanachu.
34 Piru ashwan chay suldadukunapa ukninqa rir atun puntayjun jyirruwan Jesuspa
kustillanta uĉhkuran. Chaymi chay kutilla, yawarwan yaku Jesuspa kwirpunmantaqa
yarqamuran.
35 Kaytaqami uk rikasha chay parlakun. Chaymi chiqapta riman. Chaynulla yaĉhanpis
chiqapta rimayan nir. Chaynu rimatinmi, qamkunapis kriyinaykillapapaq.
36 Chaqa tukuy kaykunaqami chaynuqa pasaran Dyus nitin iskribikashankuna
kumplikananpaq. Chaqa niqmi: “Manami uk tullunlamatapis pakinqallapachu” nir.
37 Chaynullami uk iskribikashakunapipis niq: “Rikakunqallapami
uĉhkushanllapamatapis” nir.

Jesustami pamparanllapana
(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

38 Chaymantaqami Arimateamanta Josiqa, Pilatuta rugaran Jesuspa kwirpunta qutin
apar pampananpaq. Josiqami, Jesuspa yaĉhakuqninna karan. Piru chay Israelmanta kar-
guyjunkunata manchashanraykumi, upallala puriq, mana imatapis rimarchu. Chaymi
Pilato apar pampay nitinqa, Josiqa rir, Jesuspa kwirpuntaqa aparanna pampaq.
39 Chaynullami Nicodemupis ĉhamuran, trinta kiluta yupay kusa mishki mutkiypaqla
rimidyitukuna mirrawan, aluwita apar. Paymi unaylla uk tuta risha kayaq Jesuswan
parlaq.
40 Chaynumi, Josiwan Nicodemuqa Jesuspa kwirpuntaqa aypar, raĉhpitata chay
mishki mutkiypaqla rimidyitukunawan alli salar, pilluranllapa. Chaynuqami ruraranl-
lapa, Israelmanta runakunapa chaynu pampakunanllapapaq kustumrin kashanrayku.
41 Chay lugar kruspi klabashanllapapiqa kayaq uk wirta. Chaypiqami kayaqna
qaqapi uk uĉhku wanuqkuna pampakananpaq. Piru chaypiqami manaraq mayqanpis
pampakashachu kayaq.
42 Chaymi chaylapi pamparanllapa, chay yatanlapi katin. Chaqa Israelmanta runaku-
napa samanan diyamapis qallariyarannari.

20

Jesusmi kawsamuranna
(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

1 Chaymantami simanapa punta diyanpiqa María Magdalenaqa amsaq amsaqla riran
Jesús pampakashanmanqa. Chaynu rir ĉharmi, chay uĉhkuta kirpaq atun rumiqa
uklawpina kaqta rikaran.

2 Chaymi kallpar riran, Simón Pedruta, chaynulla Jesuspa chay kusa munashan
yaĉhakuqninta willaq. Ĉharqa, kaynu niran:
—¡Amitunchikllapataqa pampakashanmanta urqur apashallapa! ¡Manami
yaĉhayanillapachu maymanmi apar ĉhurashallapa nirmapis!
3 Chaynu nitinmi, Pedruqa chay uk yaĉhakuq masinwanqa riranllapa Jesús pam-
pakashanmanqa.
4 Ishkantinmi kusata kallparanllapa. Piru chay uk yaĉhakuqqami kusata kallpar
Pedrumantaqa naypaqta ĉharan.
5 Ĉharqami piratar chapakurqa Jesús pillukashan raĉhpalatana rikaran. Piru manami
yaykuranchu rurimanqa.
6 Chaymanta Simón Pedro ĉharqa, yaykuran pampakashan uĉhkumanqa. Piru paypis,
Jesús pillukashan raĉhpalatana usuraqta rikaran.
7 Chaynullami umanta pillushanllapa raĉhpaqa, kwirpunta pillushanllapa
raĉhpawanqa mana pullachu karan. Ashwanmi umanta pillushanllapa chay raĉhpaqa,
chiqanla pillukasha usurayaran.
8 Chaymantaqa, Jesuspa chay uk yaĉhakuqnin naypaqta ĉhasha karan chaypis, yayku-
ran. Yaykur tukuy chay pasashanta rikarqa, chaypiraq kriyiran Jesús kawsamushana
nirqa.
9 Chaqa paykunaqa manaraq intrakashachu karanllapa, Dyus nitin iskribikashaku-
napi Jesusqa wanur kawsamuyanqa nishanpaqqa.
10 Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa tikrakaranllapa wasinllapaman.

Jesusmi María Magdalenaman rikariran (Mr 16.9-11)

11 Nataq María-shuypaqa Jesús pampakashan punkulapi waqar kidaran. Chaynu
waqayarqa, piratar chapakuran uĉhku rurimanqa.
12 Chaymi ishkay angelkuna kusa yuraq intiru raĉhpayjunta rikaran. Paykunaqami
Jesús pampakashanpi, uknin ĉhakinlaw kashanpi, ukninqa uman kashanpi tayaranl-
lapa.
13 Chaymantaqa chay angelkunaqa tapuranllapa Mariataqa kaynu nir:
—Mamitay, ¿imapaqtaq waqayanki? nir.
Chaynu taputinllapaqa, payqa niran:
—Amituyta apasha katinllapami waqayani. Manami yaĉhayanichu mayman aparmi
ĉhurasha kanqallapa nirmapis.
14 Chaynu nir uklawman chapakuq tikrakayarlami, Jesusta naypanpi shaqta rikaran
Mariaqa. Piru payqa mana yaĉhayaranchu Jesús kanqa nirmapis.
15 Chaymantami Jesusqa payta tapuran kaynu nir:
—Mamitay, ¿imapaqtaq waqayanki? ¿Pitataq maskayanki?
Chaynu taputinqa, María Magdalenaqa, wirtata kuytaq kanqa nir yarpur, niran:
—Taytituy qam apasha karqa willamay, ¿maypitaq ĉhurashayki rir apanaypaq? nir.
16 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:
—¡María! nir
Mariaqa tikrakamur niran hebreo rimaypi:
—*¡Raboni!* nir. (Rimananchikpiqa niyan "Yaĉhachikuq Taytituy").
17 Chaynu nitinmi chaymantaqa, Jesusqa niran:
—Ama aypamaychu mamitay. Chaqa manaraqmi rishachu kani Taytaywan pulla
kanaypaqqa. Piru rir, tukuy ukniykunata willapamay, riyaninami Taytaywan, Tay-
taykillapawan, Dyusniywan, Dyusnikillapawan tarinakuq nir.
18 Chaymi Mariaqa rir, willaran Jesuspa tukuy yaĉhakuqninkunataqa: "Amitunchikll-
apatami rikasha kani" nir ima. Chaynullami Jesús willashantaqa tukuyta parlakuran
manyaqmanta.

Jesusmi rikariran yaĉhakuqninkunaman
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

19 Chay simanapa punta diyanllapi, limpu amsayatinnaqa Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa
uk wasilapi tantakar alli kirpakusha ima tayaranllapa, Israelmanta karguyjunkunata
manchashanllaparayku. Chaynu kayatinllapami, Jesusqa illaqmanta yaykur, paykunapa ĉhaypinllapapi shar, kaynu nir saludaran:
—¡Kusa shumaqmi kankillapa! nir.
20 Chaynu nirnaqa, Jesusqa yaĉhakuqninkunata rikachiran makinkunata, kustillanta
ima. Chaymi paykunaqa Jesusta rikar riqsirqa, allipta aligriyaranllapa.
21 Chaymantaqa qashan Jesusqa paykunataqa niran:
—¡Kusa shumaqmi kankillapa! Chaqa imanuĉhi Taytay kaĉhamaran chaynullami
qamkunatapis kaĉhashunillapa, nuqapaq yaĉhachikutkillapa kriyirna washakananllapapaq nir.
22 Chaynu nirqa, Jesusqa paykunaman pukakur, niran:
—Santu Ispiritu qamkunawan kanqa.
23 Chaymi mayqantapis uchanmanta pirdunatkillapaqa pirdunakashana kanqallapa.
Chaynulla mayqantapis uchanmanta mana pirdunatkillapaqa, mana pirdunakanqachu nir.

Tomasmi Jesús kawsamushata rikaran

24 Jesús kawsamur yaĉhakuqninkunaman rikaritinqa, dusi yaĉhakuqninkunamanta
Tomás, chay Milli niqllapa chayqa, mana chaypichu karan.
25 Chaymi chaymantaraq Tomastaqa willaranllapa:
—Amitunchikllapatami rikasha kanillapa, nir.
Piru Tomasqa niran:
—Makinkunata klabu chuqrishanta mana rikar, chaynulla chay chuqrikashanman
mana diduyta itar, mana makiywan kustillanta kamar imaqa, mana kriyishaqchu nir.
26 Chaymanta uchu diya pasatinnaqa, Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa qashan tantakaranllapa chay wasillaman. Tomaspismi chaypina karan. Paykunaqami punkuta kirpakusha tayaranllapa. Piru Jesusqami illaqmanta yaykur paykunapa ĉhaypinllapapi
shar kaynu nir saludaran:
—¡Kusa shumaqmi kankillapa! nir.
27 Chaynu nirqa, Tomastaqa niran:
—Diduykita kayman itay, makiykunata rikay, makikita apamur kustillayman itay.
Ama mana kriyiq runachu kar, ¡kriyiy! nir.
28 Chaynu nitinmi, Tomasqa kusata aligriyar kaynu niran:
—¡Amituymi kanki; Dyusniymi kanki! nir.
29 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Kanan rikamarqachu kriyimankina? ¡Kusa shumaqmi kanqa manaraq rikamayar,
kriyimaqkunaqa! nir.

Imapaqmi kay iskribikashaqa

30 Jesusqami yaĉhakuqninkunapa naypanpiqa mas achka milagrukunata ruraran. Piru
wakin milagrukunaqami kay librupiqa mana iskribikashachu.
31 Nataq chay iskribikashakuna-shuypaqami, Jesusqa Taytanchik Dyuspa Wamran
chaynulla Akrashan Cristun nir, qamkuna kriyinaykillapapaq iskribikasha. Chaynu
kriyirnaqami tukuy tyimpupaqna kawsankillapa payrayku.

21

Jesusmi rikariran syiti yaĉhakuqninkunaman

1 Chaymantami, Jesusqa qashan rikariran wakin yaĉhakuqninkunaman, Tiberias shutiq quĉhapa manyanpi. Kaykunami karan tarinakutinllapaqa:
2 Simón Pedruqa chay Milli niqllapa Tomaswan, chay Caná Galilea pwiblumanta kaq Natanaelwan, Zebedeupa ishkay wamrankunawan, chaynulla ishkay mas yaĉhakuq masinkunawan pulla karanllapa.
3 Chaypi pulla kayatinllapaqa, Simón Pedruqa niran:
—Riyani piskadukuq, nir.
Chaymi chay wakinkunapis niranllapa:
—Chaynu katinqa nuqakunapis pullayki rishaqllapa nir.
Chaynu ninakur chaymantaqa riranllapanari uk yaku karruman iqar. Piru chay tutaqa mana uklamatapis piskadutaqa ayparanllapachu.
4 Limpu achkiyayatinnami, Jesusqa chay atun quĉhapa manyanpi rikariran. Piru yaĉhakuqninkunaqa mana yaĉhayaranllapachu, Jesús kanqa nirqa.
5 Chaynu yarpupakuyatinllapaqa, ashwan Jesusqa niran paykunataqa:
—Wamrituykuna, ¿manachu piskaduta aypashaykillapa mikunallapapaq? nir.
Paykunaqa niranllapa:
—Manami nir.
6 Chaynu nitinllapaqa, Jesusqa qashan niran paykunataqa:
—Yaku karruykillapapa allilaw qichqanman atun shikraykillapataqa itakuyllapa. Chaypiqami aypankillapa nir.
Chaynu nitinmi, paykunaqa chaynu ruraranllapa. Piru chaymantaqa manana chay atun shikrataqa lluqshichimuyta puytiranllapachu, kusala unta piskadu kashanrayku.
7 Chaymantami Jesuspa chay kusa munashan yaĉhakuqninqa, Pedrutaqa niran:
—¡Wakqami Amitunchikllapa! nir.
Chaynu niqta uyaparlami Simón Pedruqa raĉhpanta yakakuran. Chaqa lirila karan. Raĉhpanta yakakur yakuman yaykuran.
8 Nataq chay wakinkuna-shuypaqa, syin mitrulana yupay manyaman ĉhananpaq faltayatin, yaku karrunpiqa ĉharanllapana, atun shikrapi piskaduta untalla aysaĉhakusha.
9 Chaymanta ishkir rirqa yaku manyaman ĉharqa nina ratakuqta tariranllapa. Chay nina ratakuqpa ananpiqa piskaduwan, tantita kasha karan.
10 Chaymi Jesusqa paykunataqa niran:
—Apamuyllapa chayraqla lluqshichimushaykillapa wakin piskadukunata nir.
11 Chaynu Jesús nitinqa, Simón Pedruqa iqar chay atun shikrataqa waqta pachakaman chutamuran. 153 piskadu kusa atunlla karan, chay atun shikrapiqa. Piru chaynumapis mana llikikaranchu chay shikraqa.
12 Chaymantami Jesusqa, paykunataqa niran:
—Shamur mikuyllapa nir.
Chaynu nitinqa chay yaĉhakuqninkunaqa ukninlamapis mana tapuyaqllapachu, mayqantaq kanki nirlamapis. Chaqa yaĉhayaranllapanari Amitunchikllapa nir.
13 Chaymantami Jesusqa paylla yaĉhakuqninkunaman qimikar tantitakunata, piskadukunata ima aypachiran.
14 Chay rikarishanwanqami kawsashanmantaqa Jesusqa kimsa kutipaqna rikarisha karan yaĉhakuqninkunamanqa.

Jesusmi parlaran Simón Pedruwan

15 Mikur tukchitinllapanaqa, Jesusqa niran Simón Pedrutaqa:
—Jonaspa wamran * Simón. ¿Qamqachu chiqapta kaykunamantaqa masta munamanki?
Pedruqa niran:
—Arí Taytituy. Qamqami yaĉhayanki nuqaqami munashuni nir.

* **21:15** Wakin iskribikashakunami “Juanpa wamran” nin.

Chaymi Jesusqa niran:
—Uyshitaykunatami qaranki nir.
16 Chaynu nirqa, qashan tapuran:
—Jonaspa wamran Simón, ¿chiqaptachu munamanki? nir.
Pedruqa niran:
—Arí Taytituy. Qamqami yaĉhayanki nuqaqami munashuni nir.
Chaymi qashanpis Jesusqa niran:
—Uyshitaykunatami michinki nir.
17 Chaynu nirqa qashan kimsa kutipaqna kaynu nir tapuran:
—Jonaspa wamran Simón ¿munamankichu? nir.
Chaynu Jesús kimsa kuti tapushanrayku, Pedruqa kusa llakishala niran:
—Taytituy, qamqami yaĉhayanki tukuyta. Qamqami yaĉhayanki nuqaqa munashuni nir.
Jesusqa qashan niran:
—Uyshitaykunatami qaranki nir.
18 Chiqaptami nishayki: Musu karqami maytapis rinashaykita riq kanki, qamlla mudakur ima. Piru kanan-shuypaqa nishayki: Rukuna katkiqami, ukna mudachishunqa, qamqa rikraykikunata chutarachitki. Chaynu raĉhpaykita yakachishurqa, maytapis apashunqa mana qam rinashaykimanmapis.
19 Jesús chaynu nirqa, Pedrutaqa intrachinayaran imanumi wanuyanqa nir. Chaynulla intrachinayaranpis chay wanushanrayku, runakunaqa Dyuspi mastana kriyir alabanqallapa nir. Chaynu nirnaqa chaymantaqa niran:
—¡Shamuy nuqawan rishun! nir.

Jesuspa kusa munashan yaĉhakuqnin

20 Chaynu ninakurqa riranllapana. Riyarllapa Pedruqa das ikinman chapakurqa, rikaran Jesuspa kusa munayashan yaĉhakuqnin ikinllapata riqta. Kay kusa munayashan yaĉhakuqninmi Jesús wanunanpaqna paykunawan mikuyatinqa, tapusha karan "¿Mayqanninllapashi kuntrankunamanqa qukuyanqa?" nir. Paymi ikinllapataqa riyaran.
21 Ikinllapata riqta rikarqa, Pedruqa Jesustaqa tapuran:
—Taytituy, kayta-shuypaqa, ¿imataq pasayanqaqa? nir.
22 Jesusqa Pedrutaqa niran:
—Nuqa munar, qashan shamunaykaman kawsachitiymapis, ¿ima kwintaykitaq qampaqqa? Qamqa shamuy nuqawan rishun nir.
23 Chaynu Jesús nisha katinmi, tukuy paypi kriyiqkunaqa kusata ninakuqllapa: "Chay kusa munashan yaĉhakuqninqa manana wanuyanqanachu" nir. Piru Jesusqa manami, mana chiqapta wanunanpaqchu niran. Chaqa payqa, niran: "Nuqa munarqa, qashan shamunaykaman kawsachitiymapis, ¿ima kwintaykitaq qampaqa?" nirla.
24 Jesusqami nuqapaq rimaran chaynuqa. Chaynu karmi nuqalla rimani tukuy chaykunapaqqa. Chaynullami tukuy kaypi iskribikashakunatapis nuqalla iskribisha kanimapis. Chaymi nishayqa chiqap.
25 Jesusqami achka milagrukunata ruraran. Tukuy chay rurashankunata manyaqmanta iskribishaqami kay pachamapis tukuy librukunataqa mana aypayanmanchu.
Chaynumi kanqa.

Hechos
Apustulkuna Rurashankuna

Lucasmi Bibliapi ishkay librukunata iskribiran. Punta kaq librumi karan San Lucas. Chay uk libru iskribishanqami karan Hechos. San Lucas librupimi iskribiran Jesucristo rurashankunata, rimashankunata ima intrakanallapapaq. Hechos librupimi iskribiran Jesucristo syiluman tikrakashana katin, apustulninkuna Santu Ispiritupa pudirninwan rimashankunata, rurashankunata ima intrakanallapapaq.

Chaymi kay libruta liyir intrakanchik apustulkunata imanu Santu Ispiritu yanapatin, Jesucristupa shumaq rimayninta maylawpipis yaĉhachikushanllapapaq.

Teofilupaqmi Lucasqa kay libruta iskribiran, Jesucristupa apustulninkuna rimashanta, rurashanta ima. Piru manami Teofilulapaqchu iskribiran, ashwanmi tukuy runakuna intrakananllapapaq.

Lucasmi Teofiluman iskribiran

1 Tayta Teófilo, punta iskribishushay libruypimi nishuray Jesús imata rurashanpaq, yaĉhachikushanpaq ima, qallarishan diyamanta-pacha,
2 syiluman rishankaman. Manaraq syiluman riyarqami, Santu Ispiritunlawan yaĉhachiran, tukuy akrashan apustulninkunataqa, imatami ruranqallapa nirmapis.

Jesusmi syiluman riran

3 Chaymantaqami, wanusha karmapis kawsamurqa rikariran apustulninkunapa naypanman. Chaqa, chaynumi paykunataqa intrachiran "Chiqapta kawsayan" nir. Chaymi, kwarinta diyakunata pullanllapa kar, yaĉhachiyaran Taytanchik Dyuspa mantakuyninpaq.
4 Apustulninkunawan pulla karllaraqmi, Jesusqa allita willaran, kaynu nir:
—Amaraqmi maytapis rinkillapachu Jerusalén pwiblumantaqa. Ashwan yarayllapa Taytay tukuy chay arnishushanllapata kumplishunanllapakaman. Manachu nishurayllapa Santu Ispiritunwan shutichishuyanqallapa nir.
5 Chiqaptamiri Shutichikuq Juanqa yakulawan shutichikuran. Nataq allaqkamanqa Santu Ispirituwanna shutikunkillapa.
6 Chaynu nitin Jesuswan pulla kaqkunaqa kaynu nir, tapuranllapa:
—Taytituy, ¿qamchu, chay romano runakuna mantamananllapamantaqa washar, kay Israel pwiblumanta kaqkunataqa kananlla mantamanaykillapapaq kanki? nir.
7 Chaymi Jesusqa niran:
—Manami qamkunaqa yaĉhanaykillapapaq allinchu, maydiyami, ima urasmi Tayta Dyus imata rurayanqa nirmapis. Chaytaqami payla yaĉhan, tukuypa amun kar, maydiyami, ima urasmi imata rurayanqa nirmapis.
8 Chaynu katinmapis, Taytanchik Dyuspa Santu Ispiritunmi qamkunaman shamutin, paypa pudirninwanna kankillapa. Chaymantanami rinkillapa nuqapaq yaĉhachikuq kay Jerusalén pwiblupi, tukuy Judeapa pwiblunkunapi, Samariapa pwiblunkunapi, chaynulla tukuy pacha intiruta ima.
9 Chaynu nirmi, tukuy chaypi kaqkuna rikayatin, Jesusqa apakaq qallariran syiluman. Chaymantaqa unaqpina katin, puktay rikarimur limpu pampatin, mana rikaranllapanachu.
10 Chaymanta chay runakuna, syiluman iqaqta rikakuyatinllapaqa, ishkay runakuna yuraq mudanayjun rikariran paykunamanqa.
11 Chaymi niranllapa:

—Galilea pwiblumanta runakuna, ¿imapaqtaq qamkunaqa chapakuyankillapa syilumanqa? Jesús, qamkunawan karan chayqami rishana syiluman. Chaymantaqami imanutaq qamkuna rikayatkillapa riran, chaynulla qashan shamunqa maydiyaqa.

Matiasta akraranllapa Judaspa lugarnin apustul kananpaq

12 Olivos shutiq sirkamanta-pachami apustulkunaqa tikrakaranllapa Jerusalén pwiblukaman, shipcha kashanrayku. Chaqa samana diyapiqami chaynulata purinanllapapaq karan.

13 Chaynu Jerusalenman ĉharllapaqa, chay samashanllapa wasipa mas unaq altuman iqaranllapa. Paykunaqami kaykuna karanllapa: Pedro, Juan, Santiago, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Alfeupa wamran Santiago, Simón (paymi Celote shutiranpis), chaynulla Santiagupa uknin Judas * ima.

14 Paykunaqami tukuyninllapa waran waran Jesuspa ukninkunawan, maman Mariawan, wakin warmikunawan ima tantakaqllapa Dyusman pulla mañakunanllapapaq.

15 Chay diyakunapimi syintu binti (120) yupay kriyiqkunaqa tantakaranllapa. Chaymi Pedruqa ĉhaypinllapapi shar, kaynu nir rimaq ĉhurakaran:

16-17 "Ukniykuna, Davidmi Santu Ispiritu yanapatin iskribiran Judaspaq. Chaymi tukuy iskribishanqa kumplikaranna. Chaqa Judasqami nuqanchikkunapa ukninchikllapa kar, imata rurashallapapis ruraq. Piru chaynu karmapis Jesuspa kuntrankunata apatin, ayparanllapa.

18 Chaynu Jesusta kuntrankunaman qukur mana allinta rurashanpaqqami pagraranllapa. Chaymi chay qillaywanqa rir uk pachata rantiran. † Chaymantami umap ratar paĉhyatin, limpu chunchulinmapis qutukamutin wanuran.

19 Chayta Jerusalén pwiblupi taqkuna yaĉharmi, chay pachataqa 'Acéldama' shutichiranllapa. Rimayninllapapi-shuypaqa munan niyta 'Yawar Pacha' nir.

20 Chaqa Judaspaq David, Salmos librupi iskribishanqami chiqapta kumplikaran. Chaqa niqmi:

'Wasinqami chunllaq lugarpaq tikrakanqa.
Chaymi manana mayqanpis chaypiqa tanqanachu' nir.

Chaynullami niqpis:

'Uknami paypa lugarninqa kanqa' nir.

21 "Chayraykumi, allin kanqa tukuy kriyiqkunamanta, uk runata akrasha yanapamanallapapaq. Chaqa kay nuqanchikkunapimi kanllapa Amitunchik Jesucristo nuqanchikkunawan katin, maydiyapis pullanchikllapa kasha kaqkunaqa.

22 Paykunaqami Shutichikuq Juan, Jesusta shutichishanmanta-pacha, syiluman rinankaman, pullanchikllapa kasha. Chaymi paykunamanta uknin allin kanqa, pullanchikllapana kar intrachikunanpaq, Jesusqami wanushanmantaqa kawsamuran nir ima".

23 Chaynu nirqami ishkay runakunata akraranllapa: Ukninqami shutiq José. Paytami niqllapapis: Barsabás, Justo ima nir. Nataq, uk-shuypaqa Matías karan.

24 Chaymantami Dyusman kaynu nir mañakuranllapa:

"Taytituy, qammi tukuypa yarpuyninta yaĉhanki. Chaymi rikachimayllapa, kay ishkaykunamantaqa mayqannintataq akrashayki.

25 Chaynuqami payna chay Judas uchanrayku chinqaran chaypa lugarninqa apustul kananpaqqa. Chaqa Judasqami rishana maymanĉhi rinanpaq karan chaymanqa" nir.

26 Chaynu nir mañakutinllapami swirtikunaqa Matiaspaq ishkiran. Chaymi chaymanta-pachaqa chay unsi apustulkuna, Matiaswan tantakarqa dusina qashan karanllapa.

---

* **1:13** Kaynupismi intrakayta puytinchik: Santiagupa wamran Judas nir. † **1:18** Chaynullami intrakaytapis puytinchik: Pachataqa Judaspaq shutinpi rantiranllapa nir. Masta intrakanarqa rikashunllapa San Mateo 27.3-10.

2

Dyuspa Santu Ispiritunmi shamuranna

1 Chaymanta Pentecostés fyista ĉhamutinqa, Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqa uk wasilaman tantakasha karanllapa.
2 Chaynu chaypi katinllapami, illaqmanta jwirti wayra yupay kusata waqar syilumanta shamur, yaĉhapachiran chay wasi kashanllapamatapis.
3 Chaymi, paykunamanqa rikariran ninapa llipyaynin yupay tukuyninpa ananman.
4 Chaymantami, tukuy chaypi kaqkunaqa Dyuspa Santu Ispiritunwanna kidaranllapa. Chaymi Santu Ispiritu rimachishannulla uk rimaykunatana rimar parlaranllapa.
5 Chay diyakunapimi Jerusalén pwiblumanqa, Dyuspi kusa achka kriyiq Israel runakuna ĉhamusha chaypina tayaranllapa. Paykunaqami tukuy may nasyunkunamanta shamusha karanllapa.
6 Chaymi, chay wayra yupay waqaqta uyaparllapaqa, tukuy runakuna qimikaranllapa chay wasimanqa. Chaynumi paykunapa rimananllapapi rimaqta uyaparanllapa, chay wasipi tantakashakunataqa.
7 Chaymi mana allitachu yarpur, paykunapura kaynu ninakuqllapa:
"¿Manachu kay rimaqkunaqa tukuynin, Galilea pwiblulamanta?
8 ¿Imanutaq nuqanchikkunapa rimayninchikllapapi rimayanllapaqa?
9 Kaypiqami kanchikllapa achka nasyunkunamanta: Partia pwiblumanta, Mediamanta, Elammanta, Mesopotamia pwiblumanta ima. Wakinqa Judea pwiblumanta, Capadociamanta, Pontumanta, chaynulla prubinsya Asiamanta ima.
10 Kanchikllapapismi Frigia pwiblumanta, Panfiliamanta, Egiptumanta, chay Cirene pwiblupa qichqan Africapa pwiblunkunamanta ima. Chaynulla wakinkuna-shuypaqa shamushanchikllapa Roma pwiblumanta. Ukkunaqa chiqap Israel runakuna kanchikllapa. Nataq wakin-shuypaqa, Israel runakunapa kustumrikunata ruraqkunana kanchikllapa.
11 Kanchikllapapismi Cretapa pwiblunkunamanta, Arabiamanta ima. Chaynu tukuy riqchaq pwiblukunamanta karmapismi, kusa allita intrakanchikllapa rimayninchikkunapi Dyusninchikpaq, tukuy shumaq rurashanpaq ima yaĉhachimashallapamapis nir".
12 Tukuy paykunami kusata dispantakarllapa, mana allita yarpuranllapachu. Chaymi kaynu ninakuqllapa:
"¿Imatataq munan niyta, tukuy kayqa?" nir.
13 Nataq wakinkuna-shuypaqami burlakar, niqllapa:
"Wak runakunaqami maĉhasha" nir.

Pedrumi achka runakunata yaĉhachiran

14 Chaymantami Pedruqa shariran, wakin unsi apustul masinkunawan pulla. Chaymi payqa jwirtita rimaq qallariran, kaynu nir:
"Israel runa masiykuna, tukuy kay Jerusalén pwiblupi taqkuna, kayta qamkunaqa uyakuyllapa nuqa willashuyanillapa chayta.
15 Qamkunaqa maĉhasha nimankillapa. Manami chay nishaykillapanuchu. Chayraqmi allaqllaraq, imanuna maĉhashaqa kashaqllapa.
16 Ashwan kayqami chaynu pasayan, Dyuspa unay rimaqnin Joel nisha karan chaynulla. Chaqa Joelmi kaynu niran:
17 'Dyusninchikmi nin: Maydiya pacha tukukananpaq katinnaqami
tukuy runakunaman kaĉhashaq Santu Ispirituyta.
Chaymi runakunapa wamrankuna, ullqupis, warmipis rimanqallapa nuqa munashayta.
Musu wamrakunami riqchaq imakunata rikapakunqallapa.

Nataq rukukuna-shuypaqa musqupanqallapa.
18 Chaynulla chay diyakunapimi munashay akrashaykunamanpis
kaĉhashaq Santu Ispirituytaqa,
paykunapis rimananllapapaq nuqa munashayta.
19 Unaq syilupimi mana rikashanllapakunata rikachishaq, rikar dispantakananllapapaq.
Nataq kay pachapi-shuypaqa yawarta, ninata, quntayta ima rikachishaq,
runakuna rikar dispantakananllapapaq.
20 Chayna, Amitunchik shamunanpaq diya ĉhamuyatinnaqa,
rupayqa yanalla tutaparaqpaq tikrakanqa.
Nataq killa-shuypaqa yawarpaq yupay tikrakanqa.
21 Piru mayqanpis Amitunchikpi kriyir
shutinpi mañakuqqami washakanqa' nir".
22 Chaymi Pedruqa niranpis:
"Uyakuyllapa, Israel runakuna, kaynu nishutiyllapa: Nazaretmanta Jesustami, Dyus yanapatin naypaykillapapi mana ruraypaq shumaq imakunata, milagrukunata, kusa dispantakaypaqkunata ima ruraran. Chaynuqami ruraran qamkuna rikar allita yaĉhanaykillapapaq, Jesusqami chiqapta Dyusmanta shamusha karan nir.
23 Piru ukkuna qushutinllapami ashwan chay mana allin runakunawan kruspi klabar wanuchiraykillapa, imanutaq Dyus unaylla chaynu kananpaqqa nishallana karan chaynulla.
24 Chaynu wanuchitkillapapismi, Tayta Dyusqa wanushanmanta kawsachimuran. Manari dijaranchu ismunanpaqqa.
25 Chaqa Davidmi unaylla iskribiran, Jesús kaynu nishanta:
'Nuqami maydiyapis Dyusniytaqa naypaypi rikani.
Chaynu pay allilaw qichqaypi katinqami,
mana mayqantapis manchayta puytinichu.
26 Chayraykumi tukuy shunquywan kusata aligriyar takini.
Chaymi ashwan Dyusniylapi kunfyakarna kawsashaq.
27 Chaymi Taytay, wanur pampakatiymapis mana dijankichu almay chaypi kidananpaqqa.
Chaynulla kusa munashayki Wamraykipa kwirpun ismunanpaqpis mana dijankichu.
28 Chaqa qammi intrachimarayki, munashaykita rurar tukuy tyimpupaqna kawsanaypaq.
Chaymi naypaykipiqa, kusata aligriyanimapis' nir".
29 Chaynu nirnaqami Pedruqa niranpis:
"Ukniykuna, chiqaptami nishaykillapa: Unay rukunchikllapa Davidmi wanutin, pamparanllapa. Chaymi chay pampakashantaqa kanankaman rikanchikllapa.
30 Chaqa Davidmi Dyuspa rimaqnin kashanrayku Dyusqa jurar arnisha katin, yaĉhayaranllana, paypa ayllunmantashi uk mantakuq kayanqa nir.
31 Chaynu katinmi Davidqa, Jesús kawsamunanpaq kashanta rikasha yupayna kaynu niran: Dyus Akrashan Cristun wanur pampakatinqashi, almanqa mana chaypiqa kidayanqachu, chaynulla kwirpunmapis manashi ismuyanqachu nir.
32 Chaqa chay nishannullami Dyusqa, Jesustaqa kawsachimuran. Chaymi tukuy chaykunapaqqa nuqanchikkuna allita yaĉhanchikllapa.
33 Chaymantami Dyusqa, Jesucristuta syiluman apar, allilaw qichqanpina tachiran. Chaynullami Taytanqa quran Santu Ispiritunta. Chaymi paypis chay arnimashanchikllapa Santu Ispiritutaqa nuqanchikkunamanpis kaĉhamuran. Tukuy chaytami qamkunaqa rikashaykillapa, uyapashaykillapa ima.
34 Mabir, ¿imapaqtaq Davidqa syilumanqa mana riran? Chaqa payllamiri kaynu niran:

‘Tayta Dyusmi, Amituytaqa kaynu niran:
Tay allilaw qichqaypi,
35 maydiya chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuranaykaman nir’.
36 “Israel pwiblumanta runakuna allita uyakur intrakayllapa, Jesusta kruspi klabar wanuchishaykillapatami, Dyusqa kananqa nisha, tukuypa Washakuqnin Amitunchikllapana kananpaq” nir.
37 Chaynu Pedro nitinmi, chaypi tantakasha kaqkuna uyaparqa, tukuy shunqunwan kusalata llakiranllapa. Chaymi Pedruta, chaynulla wakin apustulkunamatapis kaynu nir tapuranllapa:
—¡Ukniykuna! ¿Imatataq rurashaqllapa? nir.
38 Pedruqa niran:
—Tukuy mana allinta rurashaykillapata dijar, Dyusman tikrakar, uknikillapa uknikillapa Jesucristupa shutinpina shutikuyllapa. * Chaynuqami Dyusqa uchaykillapamanta pirdunar, Santu Ispiritunta qushunqallapa.
39 Tukuy kay nishushayllapaqami qamkunapaq, wamraykillapapaq, chaynulla tukuy uklawmanta kaqkunata Amitunchik Tayta Dyus akranashankunapaq imami kanqa nir.
40 Chaynu nir imami, Pedruqa allita willar, kaynu niranpis:
—¡Wakaq tukuyllapa chay mana allin tukuq runakunamanta! nir.
41 Pedro chaynu nitinmi, intrakar kriyiqkunaqa chay diyalla shutikuranllapa. Chaymi kriyiqkunaqa tris mil (3,000) yupayna karanllapa.

Kaynumi kawsaqllapa puntata kriyiqkunaqa

42 Paykunaqami apustulkuna yaĉhachikutinqa kusa allita kriyishanllaparayku yanapanakur ima kawsaqllapa. Chaynulla Dyusman mañakuqllapa; Santa Mikunata mikuqllapa ima.
43 Tukuy kriyiqkunaqami kusalata dispantakaqllapa, Dyus yanapatin apustulkuna achka milagrukunata, mana ruraypaq shumaq imakunata ruratinllapa rikarqa.
44 Chaynumi kriyiqkunaqa tantala kusa shumaqta kawsaqllapa, iman kaqkunawan ukninllapa ukninllapa yanapanakur ima.
45 Chaymi imanllapata rantikurmapis chay qillaywan imanu paykunamanta ministishanllapanulla yanapanakuqmapis.
46 Chaynulla waran waranmi Dyusta adurananllapa wasipi tantakar, Dyusta alabaqllapa. Nataq wasinllapapi-shuypaqa tantakaqllapa Santa Mikunata mikunanllapapaq. Chaynumi tukuy shunqunllapawan kusata aligriyar ima tantala mikuqllapamapis.
47 Dyusta tantala alabatinllapa rikarmi, tukuyla kusa shumaqta yarpuqllapa. Chaymi Dyus yanapatin kriyir washakaqkunaqa waran waran masna achkayayaranllapa.

3

Uk kujumi alliyaran

1 Uk diyami, alas tris di la tardina, Pedruwan Juanqa Dyusta adurananllapa wasiman riran. Chay urasmi tantakar Dyusman mañakuqllapa.
2 Piru Dyusta adurananllapa wasipiqami, nasishanmanta-pacha uk kuju runitu karan. Paytami waran waran apar dijaqllapa chay wasipa punkun “Shumaq Punku” shutiqpi. Chayna chay wasiman tukuy yaykuqkunata limusnata mañakunanpaq.
3 Chaymanta chay kujuqa, Pedruwan Juanta Dyusta adurananllapa wasiman yaykuqta rikarqa, limusnata mañakuran.

---

* **2:38** Amitunchik Jesuspa shutinpina shutikuyllapa nirqami intrachimanchik, paymi uchanchikmanta washamanchik nir kriyir shutikunchik nir.

4 Chaymi Pedruwan Juanqa kusata chaparan. Chaynu chaparllapami, Pedruqa kaynu
niran chay kujitutaqa:
—Allita chapamayllapa nir.
5 Chaymi chay runituqa kusata chaparan, imalataqa qumayanqallapa nir yarpur.
6 Ashwanmi, Pedruqa niran:
—Manami qillayniyjun, uruyjunpischu kani. Piru kaytami qushuyta puytini, Nazaret-
manta Jesucristupa shutinpi nishuni: Sharir puriy nir.
7 Chaynu nirqami Pedruqa allilaw makinmanta chutar sharichitin, chay kujupa
ĉhakinkuna, muqunkunamapis jwirtina tikrakaran.
8 Chaymi, chay kujuqa das piryar sharir puriqna qallariran. Chaymantaqa payku-
nawan pullana, Dyusta aduranallapa wasiman yaykuran, piryar piryar Dyusta al-
abaqnuna.
9 Chaymi tukuy chaypi kaqkuna, Dyusta alabar puriqta rikarqa,
10 kusalata manchakur dispantakaranllapa. Chaqa payqa mananari kujunachu
karan. Chaymi dispantakaranllapa, chay kujitu unaymanta-pacha limusnata, Dyusta
aduranallapa wasipa punkun "Shumaq Punku" shutiqpi, mañakur taqta rikashanlla-
parayku.

Pedrumi qashan achka runakunata yaĉhachiran

11 Chay kuju alliyashaqami, Pedruwan Juanmantaqa mana chiqanchakarannachu.
Chaymi tukuy runakuna kusata dispantakar kallpar riranllapa, Dyusta aduranallapa
wasipi, "Salomonpa Kurridurnin" shutiqpi kayashanllapaman.
12 Chaymanta, Pedruqa chayta rikarmi, runakunataqa kaynu niran:
"Israel pwiblumanta runakuna, ¿imaraykutaq kusata dispantakar, chapamankil-
lapa? ¿Qamkunachu yarpunkillapa, nuqakunalla pudirniyjun kar, chaynulla kusa allin
kashayllaparayku allichatiyllapa purisha chay runaqa? nir. ¡Manami chaynuchu!
13 Unay rukunchik Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa Dyusninmi, Wamran Jesucristuta,
munashankunata qusha. Piru chaynu katinmapis qamkunaqa karguyjunkunaman
qukuraykillapa. Chaymanta chay gubyirnu Pilato kaĉhashaq nitinmapis, qamkunaqa
mana munaraykillapachu.
14 Ashwanmi washanaykillapamantaqa, allin mana uchayjun katinmapis,
qamkunaqa mañaraykillapa uk wanuchikuq runata kaĉhananpaq, allinla Amitunchikta-
shuypaqa mana.
15 Chaynumi qamkunaqa wanuchiraykillapa bidanchikta qumanchik chaytaqa.
Chaynu katinmapis, Dyusmi kawsachimuran. Chaytaqami nuqakuna rikasha kar,
yaĉhanillapa.
16 Chaymi, Jesuspa shutinpi allita kriyitiyllapa, Amitunchik allichasha kay runitu-
taqa. Qamkuna kay runituta riqsinkillapa, paypismi allita Jesuspi kriyir alliyasha.
Chaytami tukuy qamkuna rikankillapa.
17 "Yaĉhaninami ukniykuna, qamkuna mantaqnikikunawan ima Jesusta wanuchi-
raykillapa mana allita yaĉharchu, imatami rurayanchikllapa kaynu tukurqa nirmapis.
18 Chayta ruratkillapaqami kumplikasha Dyus unay nishanqa, imanuĉhi paypa ri-
maqninkuna nisha kayaq, 'Paypa Cristunqashi qischakar wanuyanqa' nir, chaynulla.
19 Chayraykumi qamkunaqa uchaykillapata dijar, Dyusman tikrakar pay
munashannu kawsayllapa. Chaynuqami payqa, tukuy uchaykillapamanta
shumaqchashunqallapana.
20 Chaynullami Tayta Dyusqa qashan Jesusta kaĉhamunqa, washamanallapapaq.
Imanutaq unaymanta-pacha arnikusha chaynulla.
21 Kananllaqami manaraq shamunqachu. Syilullapiraqmi kanqa, kay pachapi shu-
maqchakunan tyimpu ĉhamunankaman. Chay tyimpu ĉhamutinraqmi, Taytanchik Dyusqa

kaĉhamunqa Wamranta kay pachapi tukuy imata shumaqchananpaq, imanuĉhi unay rimaqninkuna nisha karan chaynulla.
22 Chaqa rimaqnin Moisesmi niran rukunchikkunata:
‘Dyus Amitunchikmi akranqa qamkunamanta
uk rimaqninta nuqa yupaylla kananpaq.
Chayrayku tukuy imata pay nishushanllapataqa,
kasur rurayllapa.
23 Chaqa tukuy payta mana kasuqkunataqa,
Dyusqa kriyiqninkunamantaqa akrar chinqachinqa’ nir.
24 “Chaynumi Samuelmanta-pacha, Dyuspa tukuy rimaqninkunaqa, Jesús shamunan tyimpullapaq rimaranllapa.
25 Chaymi Dyusninchik rimaqninkunata arnishanqa, qamkunapaqna kasha. Chaynulla, chay tratuta Dyus Amitunchikqa rukunchikkunawan ruraran, chaypis qamkunapaq kasha. Chay tratuta rurarmi Amitunchikqa, Abrahamtaqa niran: ‘Aylluykimanta uk runawanmi tukuy kay pachapi kaqkunata shumaqchashaq’ nir.
26 Tayta Dyusmi, Wamran Jesucristuta wanushanmanta kawsachimurqa, naypaqtaqa qamkunamanraq kaĉhamuran bindisishunanllapapaq. Chaynuqa Dyusmanna tikrakanaykillapapaq, tukuy mana allin ruranaykillapataqa dijarna”.

4

Pedruwan Juanmi karguyjunkunapa naypanpi

1 Pedruwan Juanqa runakunata yaĉhachiyatinllaraq, kurakuna ĉharan, Dyusta adurananllapa wasipa kuytakuqninkunawan, saduceo runakunawan ima.
2 Paykunami piñakusha karanllapa, Pedruwan Juan, kaynu runakunata yaĉhachishanpaq: “Tayta Dyus, Jesusta wanushanmanta kawsachimushanraykumi runakunapis wanurqa qashan kawsamuyanqa” nir.
3 Chaypaqmi aypar, apar karsilaranllapa allaqninkaman, chay diyaqa tardina katin.
4 Chaynumapis, Pedruwan Juan yaĉhachikushanpiqa achka runakuna uyakurqa kriyishallapana karan. Chaymi chay kriyiqkunaqa ullqukunala yaqqa sinku milna (5,000) kasha kanqa.
5 Allaqnin diyaqa Jerusalenpi tantakaranllapa, Israel runakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima.
6 Chaypiqami karanpis, kurakunapa mantaqnin Anas shutiq runa. Chaynulla pullanqa karanpis Caifás, Juan, Alejandro ima. Tukuylla chay kurakunapa ayllun kaqkunapismi, chaypi karanllapa.
7 Paykunami kaĉhakuranllapa, Pedruwan Juantaqa paykunaman apananllapapaq. Chaymi ĉhaypinllapapi shachir tapuranllapa, kaynu nir:
—¿Mayqan mantashutinllapataq, pipa shutinwantaq, kaykunata rurayankillapa qamkunaqa? nir.
8 Pedruqa Santu Ispirituwan karmi, niran:
—Pwiblukunapa rukunkuna, mantaqninkuna ima.
9 Qamkuna tapumankillapa uk qishaq runata allichashayllapalapaq, yaĉhanaykillapapaq imanumi rurasha kanillapa, nir.
10 Chaynu katinqa, qamkunata willashaykillapa, tukuy Israel pwiblupi yaĉhananllapapaq. Kay runa alliyasha naypaykillapapi shaqqami, alliyasha Nazaretmanta Jesucristupi kriyishanrayku, chay mayqantaĉhi qamkuna kruspi klabaraykillapa, payrayku. Chaynu klabatkillapamapis Dyusmi paytaqa kawsachimuran.

11 Jesucristutami qam llutakuqkuna, kay rumiqami mana sirbinchu nir itakutkillapamapis, ashwan kusa shumaq rumipaqna tikrakasha. ✡
12 Manami ukkunapiqa washakayta puytinchikchu. Chaqa Tayta Dyusqa kay pachapi, maypipis mana qumashanchikchu uk runata payrayku washakanallapapaqqa nir.
13 Chaynu nir, Pedruwan Juan mana istudyasha karmapis, mana manchakur imachu kusata rimaqta uyaparllapami karguyjunkunaqa kusata dispantakaranllapa. Chaynullami kwintata qukaranllapa, kay runakunaqami Jesuspa yaĉhakuqninkuna kasha nir.
14 Chay alliyasha runapis chaypi paykunawan katin, mana mayqanpis imatapis willayta puytiranllapachu.
15 Chaymi paykunaqa, Pedruwan Juanta waqtaman lluqshichir, ukninllapa ukninllapa tapunakur parlaqllapa.
16 Chaymi kaynu ninakuqllapa:
"¿Imatataq rurashunllapa kay runakunawanqa? Tukuy kay Jerusalén pwiblupi taqkunami yaĉhayanllapa kay shumaq milagruta rurashanllapapaqqa, manami mana niytaqa puytinchikllapachu.
17 Chayraykumi, Jesuspaq rimar yaĉhachikutinllapa kriyir, ama achkayananllapapaqqa, alli abisar kaĉhashunllapa amana mayqantapis Jesuspaqqa parlar purinanllapapaqnachu".
18 Chaymi Pedruwan Juantaqa, qayamur willaranllapa, ama mayqantapis Jesuspa shutinpi rimarqa yaĉhachinanllapapaqnachu.
19 Chaynu nitinllapamapis, Pedruwan Juanqa niranllapa:
—Qamkunalla yarpuyllapa. ¿Allinchu kanqa Dyusta manana kasur qamkunatana kasushunayllapapaq? ¿Manaqachu Tayta Dyustaraq naypaqtaqa kasunayllapapaq allin kanqa?
20 Manami nuqakunaqa uyarayta puytinillapachu rikashayllapamanta, uyapashayllapamantaqa.
21 Piru chay karguyjunkunaqami amana chayta ruranallapapaq alli abisar, dijatinllapana riran. Manami imanupis kastigayta puytiranllapachu. Chaqa tukuy runakuna alabaranllapa Dyusta,
22 chay kuju runa kwarinta añuyjun karmapis alliyashanrayku.

Kriyiqkunami mañakuran shachinakunanllapapaq

23 Pedruwan Juanqa, prisu kashanmanta lluqshishana karllapaqa, rir tantanakuranllapana tukuy kriyiq masinkunawan. Chaymi chay kurapa mantaqninkuna, tukuy ruku mantakuqkuna, imanu willashanllapatapis, parlaranllapa wakinninkunataqa.
24 Chaymanta uyakurllapaqa, tukuyninllapa tantala mañakuranllapa Dyusman, kaynu nir:
"Taytayllapa qammi rurarayki syiluta, pachata, mar yakuta, tukuy chaykunapi kaqkunata ima.
25-26 Chaynu karmi Santu Ispirituykiwan rimachirayki unay rimaqniki Davidta, kaynu ninanpaq:
'¿Imapaqtaq rimapakunllapa pwiblukuna?
¿Imapaqtaq parlanllapa mana imata yaĉhar, mana allin ruraykunapaqqa?
Kay pachapiqa mantakuqkuna piñakunllapa,
chaymanta-shuypaqa pulla ĉhiqninllapa Tayta Dyusta.
Chaynulla Dyus Akrashan Cristuntapis ĉhiqninllapa'.
27 "Tayta Dyus, chiqaptami David nishannulla kasha. Gubyirnu Herodes, mantakuq Poncio Pilato kay pwiblupi tantakaranllapa, uklawmanta runakunawan, chaynulla kay

✡ **4:11** Sal 118.22

Israel pwiblumanta runakunawan ima, chay akrashayki kusa allinla Wamrayki Jesusta ĉhiqnir.

28 Chaynu katinmi, ruraranllapa qam imanuĉhi yaĉhaynikiwan pasananpaq nisha karayki chaynulla.

29 Kananqa Taytituy rikay-ari imanu abisar dijashallapa nirmapis. Chaynu katinmapis kay sirbishuqnikikunata yanapamayllapa shachinakur qampa rimanaykita yaĉhachikunayllapapaq.

30 Qampa pudirnikiwan yanapamatkillapa, mana ruraypaqkunata, kusa shumaq milagruta ruranayllapapaq. Chaynulla qishaqkunata allichanayllapapaq ima, kusa allinla Wamrayki Jesuspa shutinwan" nir.

31 Chaynu nir mañakur tukchitinllapaqa, chay tantakashanllapa wasiqa kuyuq qallariran. Chaymi chay kutilla, tukuyninta Santu Ispiritu balurta qur yanaparan. Chaymi chaymanta-pacha ashwan mana manchakur imanachu mas animakur ima rimaq qallariranllapa Dyus nishanlatana.

Tukuy imanllapakunami tukuypaq karan

32 Tukuy kriyiqkunami achka karllapamapis, chayllata yarpuqllapa. Manami mayqanpis niqchu, chay imankunaqa paylapaqna kanqa nirqa. Tukuyninllapami niq tukuy imanllapaqashi tukuypaq kanqa nir.

33 Chaynu katinmapis, Dyus pudirninwan yanapatin apustulkunaqa rimayaranllaparaq, Amitunchik Jesucristo imanumi wanushanmanta kawsamuran nir. Chaymi Tayta Dyusqa tukuyninta yanapatin shumaqta kawsaranllapa.

34 Manami paykunamantaqa, mayqanlapis imakunata ministiqkunaqa karanllapachu. Chaqa achka pachayjun, mas wasiyjun ima kaqkunaqa, chay imankunata rantikur, qillayninllapataqa,

35 apustulkunata quqllapa, paykunana ministiqkunataqa qutinllapa ima ministishanllapamatapis rantinanllapapaq.

36 Karanmi Chipre shutiq pwiblumanta uk Levita, José shutiq runa. Paytami apustulkunaqa niqllapapis Bernabé (rimayninchikpi munan niyta "Kunsulakuq") nir.

37 Paymi pachayjun kar, chay pachanta rantikur apustulkunata quran qillaytaqa.

5

Ananiasmi warmin Safirawan uchakuran

1 Piru karanmi uk runa Ananías shutiq. Paymi warmin Safirawan pulla rantikuranllapa uk pachata.

2 Kay runami warminwan pulla parlaran pachanta rantikur wakin qillayta aypar wakinlata apustulkunataqa qur ninanllapapaq: "Kaylami rantikushayllapa qillayqa" nir. Chay parlashanllapanullami ruraranllapa.

3 Chaynu llullakushanpaqmi Pedruqa niran:

—Ananías ¿imapaqtaq Satanaspa yarpuyninta, shunquykipi ratakuchir Santu Ispirituta llullachiyta kamashayki, chay pachapaq pagrashushanmanta wakin qillayta aypar wakinlatana 'Kaymi tukuynin' nir qumashaykillapa?

4 ¿Chaqa manachu qampa karan chay pachaqa? Chaytaqami rantikushayki. ¿Manachu qampa karan chay qillayqa? ¿Imata yarpurtaq kaytaqa rurashayki? Manami runakunatachu llullachishayki. Dyustami llullachiyta kamashayki nir.

5 Chaynu Pedro nitin, uyaparmi Ananiasqa das ratar wanuran. Chaymi tukuy chaypi uyakuqkunaqa kusata manchakuranllapa.

6 Chaymantaqa musu runakuna shamur, chay wanushataqa raĉhpawan pillur aparanllapa pampaqqa.

7 Ananías wanushana katin, kimsa uramanta yupayqa, chay kayashanllapamanqa
yaykuran Ananiaspa warmin, mana imata yaĉharlamapischu.
8 Chaymi Pedro tapuran kaynu nir:
—Nimay ¿chiqaptachu qamkunaqa rantikuraykillapa chay pachataqa, qamkuna
niyashaykillapanula? nir.
Payqa niran:
—Arí, chaynu nishushayllapanumi rantikurayllapa.
9 Chaynu nitinmi, Pedruqa chay warmita niran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa parlashaykillapa chayllata rimar, Amitunchikpa Ispiritunta
llullachiyta kamanaykillapapaq? Chaytami runaykita pampaqkunaqa shamuyanllapa.
Kananqami qamtana apashunqallapa pampaqqa nir.
10 Chaynu Pedro nitinmi Safirapis, Pedrupa ĉhakinman ratar wanuran. Chaymanta
chay musu runakuna yaykurqa, wanushatana tarir, aparanllapa runan pampakashan-
llaman pampaqqa.
11 Chaymi Jesucristupi tukuy kriyiqkuna, chaynulla wakin runakunamapis, chayta
yaĉharllapaqa kusalata manchakuranllapa.

Achka milagrukunata ima ruraranllapa

12 Tayta Dyusmi, apustulkunata yanapatin ruraranllapa kusa shumaq mana ruray-
paqkunata chaynulla kusa achka milagrukunata runakunapa naypanpiqa. Chaymi
tukuy kriyiqkuna tantakaqllapa Salomón rurashan kurridurpi.
13 Nataq mana kriyiqkunaqami paykunawanqa mana pulla kayta munaqllapachu
manchakushanllaparayku. Piru chaynumapis kusalata paykunataqa alabachiqllapa.
14 Chaymi Amitunchikpi kriyiqkunaqa ullquraq, warmiraq kusalata achkayayaranl-
lapa.
15 Chaqa, achka runakuna qishaqninllapakunata wasinmanta urquqllapa kallikunaman
pununakunapi, parakunapi ima. Chaynumi Pedro pasatinqa, qishaqkunapa
ananta llantunlamapis pasanman nir yarpuqllapa.
16 Chaymi Jerusalén pwiblupa shipchankunamanmatapis, runakunaqa apamu-
ran qishaqninkunata, tukuy chay dyablupa yarpuyninrayku yaruyashakunamatapis.
Chaynumi tukuy shamuqkunaqa alliyaqllapa qishayninllapamantaqa.

Apustulkunatami qischaranllapa

17 Chaymantami chay kurakunapa mantaqninwan, chay saduceo runakunaqa apus-
tulkuna Jesucristupaq yaĉhachikutin achka runakuna kriyishanllaparayku kusalata
ĉhiqniranllapa.
18 Chaymi paykunataqa aypar, karsilman itaranllapa.
19 Piru Amitunchikpa uk angelnin tuta chaypi rikarirmi, karsilpa punkunta kiĉhar
lluqshichimuran kaynu nir:
20 “Riyllapa, Dyusta aduranllapa wasiman. Chaypimi shar yaĉhachikuyllapa tukuyta
mushuq bidapaq, imatami ruranqallapa nir”.
21 Chaynu ángel nishannullami, allaqmantaqa amsaq amsaqla Dyusta aduranllapa
wasiman yaykur, yaĉhachikuq qallariranllapa. Piru chaykamanqami, kurakunapa man-
taqninqa, paywan pulla kaqkunawan, qayamuranllapa kusa mas karguyjunkunata,
chaynulla Israel runakunapa ruku mantaqninkunata ima, tantakar parlananllapapaq.
Chaymi kaĉhakuranllapa apustulkunataqa karsilmanta apamunanllapapaq.
22 Piru kuytakuqkuna karsilman rirqa, apustulkunataqa mana tariranllapachu.
Chaymi tikrakamurqa kaynu niranllapa:
23 —Karsilpa punkuntaqami alli kirpakashata tarinillapa. Chaynulla chay kuytakuq
suldadukunatapis, karsilpa punkunpi allita chapar kuytakur shaqta tarinillapa. Piru
punkuta kiĉharqa, mana mayqantapis tarinillapachu ruripiqa nir.

24 Chaynu nitinllapa, chay kurakunapa mantaqnin, Dyusta aduranannllapa wasipa kuytakuqninkunapa mantaqnin, chaynulla kurakunapa wakin mantaqninkuna ima uyaparqa, ninakuqllapa: “¿Imanutaq lluqshisha kanqaqa? ¿Kanan-shuypaqa imanuraq tukushunllapa?” nir.

25 Chaymi chay kutilla, ukqa ĉhar niran paykunataqa:

—Qamkuna runakunata karsilman itaraykillapa, chaykunaqami achka runakunata Dyusta aduranannllapa wasipi yaĉhachiyan nir.

26 Chaymi chay kuytakuqkunapa mantaqnin wakin kuytakuqkunawan rir maskar tariranllapa. Piru chaynu tarirmapis, manami qischaranllapachu. Chaqa manchakuyaranllapari “Runakuna rumillawan sitamachuwanllapa” nir.

27 Chaymantaqa aparanllapa kusa mas karguyjunkuna tantakasha karanllapa chayman. Chaymi chay kurakunapa mantaqninqa kaynu niran:

28 —Nuqakunaqami allita willashurayllapa, amana Jesuspa shutinta rimarqa yaĉhachikunaykillapapaqnachu. Chaynu katinqa ¿imatataq qamkunaqa rurashaykillapa? Chaqa chaynu yaĉhachikutkillapami, tukuyla Jerusalén pwibluta shikwakasha. Chaynullami anallan uchachamanayankillapa chay runa wanushanpaqmapis nir.

29 Chaymi Pedro chay wakin apustulkunawanqa niranllapa:

—Nuqakunaqami runakunata naypaqta kasunayllapamantaqa, Dyustaraq kasunillapa.

30 Chaqa unay rukunchikkunapa Dyusninmi, Jesusta qamkuna kruspi klabar wanuchitkillapamapis qashan kawsachimuran.

31 Chaynu kawsachimurmi syilupiqa allilaw qichqanpi tachisha. Chaymi nisha puytiq Mantakuq, Washakuq ima katin tukuy Israel runakuna Dyusmanna tikrakatin, uchanllapamanta pirdunananpaq.

32 Chaymi nuqakuna, chaynulla Santu Ispiritu ima tistigu kanillapa tukuy chaykunapaqqa. Chaqa Dyusmi payta kasuqkunataqa Santu Ispiritunta qusha nir.

33 Chaynu apustulkuna niqta uyaparqa, karguyjunkunaqa kusalata piñakur, apustulkunataqa wanuchiyta yarpuranllapa.

34 Piru chay kusa mas karguyjunkunamantami kaq uk fariseo runa Gamaliel shutiq. Paymi Moisés mantakushanta kusata yaĉhar yaĉhachikuq katin, kusalata rispitaqllapa wakin runakunaqa. Chaymi sharir, kaĉhakuran apustulkunata uk ratituta waqtaman lluqshichinanllapapaq.

35 Chaymantami wakin karguyjunkunataqa niran:

—Israel runakuna, allita intrakankillapa. Kuytakankillapa chay runakunamantaqa imata ruranayarllapamapis.

36 Yarpuyllapa qamkuna. Uk tyimpupi Teudas shutiq runa kusa puytiq kayta munatin, kwatru-syintus runakuna yupay paypi kriyir ikinpi puriranllapa. Piru chaymantaqa chay runata wanuchitinllapaqa chay ikinpi puriqkunaqa wakta kayta shikwakar tukukaranllapa.

37 Chaymanta qashan uk tyimpupi, sinsuta ruratinllapaqa, Galileamanta uk runa Judasna rikariran. Chaymi paypi kriyir puriqkunapis karanllapa. Piru chaytapis wanuchiranllapa. Chaynullami, chay ikinpi puriqkunaqa wakta kayta shikwakaranllapa.

38 “Chayraykumi nishunillapa, chay runakunataqa ama imatapis rurarchu, dijanaykillapapaq. Chaqa chay runakuna yanqa runakunapa rimayninkunalata rimayarqa, chinqanqallapa.

39 Nataq Dyuspa rimayninwan katin-shuypaqa manami imanu tukurpis binsiyta puytinkillapachu. ¡Kuytakankillapami! ¡Imanupiqakish Dyuspa kuntranmana, shachinakuq qallaritkillapa!” nir.

40 Chaynu Gamaliel nitinmi, chay karguyjunkunaqa “Allinmi chayqa” niranllapa.
Chaymantaqa apustulkunata qayamur kusata llibachir ima, willaranllapa, amana
Jesuspa shutinpi rimar yaĉhachikur purinanllapapaqnachu. Chaynu allita willar imaqa,
kaĉharanllapana.
41 Piru chaynu ruratinllapamapis, apustulkunaqa chay karguyjunkunapa naypan-
mantaqa kusala aligrina lluqshiranllapa. Chaqa Dyusmi paykunataqa akraran Jesu-
cristurayku chaynu qischakananllapapaq.
42 Chaymi ashwan waran waran Dyusta aduranllapa wasikunapi, tananllapa wasiku-
napi ima mana manchakurlamapischu Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuqllapa,
Jesusmi Dyus Akrashan Cristun nir ima.

6

Sirbikuqkunatami akraranllapa

1 Chay tyimpuqa Dyuspi kriyiqkuna mastana achkayaq qallarisha katinllapanaqa,
chay griego rimaypi rimaqkunaqa rimapakuqllapa chay hebreo rimaypi rimaqku-
napaqqa, kaynu nir: “Chay griego byuda warmikunaqashi, chay hebreo byuda
warmikuna yupayqa mana aypaqchu kasha chay ministiyashan qukuyashanllapaman-
taqa” nir.
2 Chaymi chay dusi akrakasha apustulkunaqa, tukuy kriyiqkunata tantar niranllapa:
—Manami allinchu nuqakuna Dyuspa rimananta yaĉhachikuyashayllapata dijar, mikuy
tantashanchikllapata qukunayllapapaqqa.
3 Chayrayku kriyiq masiykuna, qamkunallamanta akrayllapa syiti runakuna, kusa
allin yarpuyniyjun, kusa intrakaq, Dyuspa Santu Ispiritunwan kaqkunata ima. Payku-
natana willatiyllapa, kay ruraykunataqa ruranannllapapaq.
4 Nuqakunaqami Dyusman mañakur ima, paypa rimayninta yaĉhachikushaqllapa may-
diyapis nir.
5 Chaymi Jesucristupi kriyiqkunaqa tukuynin “Allinmi chay nishaykillapaqa” nir,
akraranllapa Estebanta. Paymi Amitunchikpi kusata kriyiq, chaynulla Dyusninchikpa
Santu Ispiritunwan karan. Akraranllapapismi: Felipita, Procuruta, Nicanorta, Timo-
nta, Parmenasta, Nicolasta ima. Pay Nicolasmi Antioquía pwiblumanta karan. Piru
yaĉhakushami karan Israel runakunapa kustumrinkunata.
6 Chaymantaqa aparanllapa paykunataqa chay apustulkunapa naypanman.
Ĉhachitinllapaqa apustulkunaqa, chay syiti akrakashan runakunata, allitana Dyusta
sirbinanpaq nir, paykunapa ananman makinkunata ĉhurar, Dyusman mañakuranllapa.
7 Chaynulla, Dyus rimashantaqami tukuy parlakutinllapa, kriyiqkunamapis achkana
karanllapa Jerusalenpiqa. Chaynullami, Jesucristupiqa chay Israelmanta kuraku-
namapis kusala achkana kriyiranllapa.

Estebantami prisuranllapa

8 Dyus yanapatinmi, Estebanqa ashwan kusala pudirniyjun kar, milagrukunata,
mana ruraypaq shumaq imakunata ima ruraran tukuypa naypanpi.
9 Chaymantami tantakananllapa wasi Libertos shutiqmanta wakin runakuna,
chaynulla Cirene, Alejandría pwiblumanta kaqkuna, chaynulla chay Cilicia, Asia lugar-
manta kaqkuna ima tantanakur, Estebanwan willanakuq qallariranllapa.
10 Piru chay runakunaqa mana upallachiytaqa puytiranllapachu. Chaqa Estebanqa,
Dyuspa Santu Ispiritun yanapatin, kusa shumaqta rimayaran.
11 Chaymi Estebanta kuntraq runakunaqa mana imanupis binsiyta puytirqa, wakin
runakunata pagraran rimananllapapaq Estebanpa kuntran kaynu nir: “Estebantami,
Moisespa, chaynulla Dyusninchikpa kuntranta rimaqta uyapasha kanillapa” nir.

12 Chaynu llullakutinllapami, runakunaqa kriyir tukuy ruku mantakuqkunawan,
Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunawan tantanakur kusata piñakuranllapa.
Chaynu piñakurllapami Estebantaqa aypar aparanllapa kusa mas karguyjunkunapa
naypanman.
13 Chaynulla tistigukunatapis, Estebanpa kuntran rimar llullakunanllapapaq
maskaranllapa. Chaymi kaynu niranllapa:
—Kay runaqami kusa saqra mana rimaypaqkunata waran riman Dyuspa wasinpaq,
chaynulla kusa allin mantakushanpaqmapis.
14 Chaynullami uyapasha kanillapapis kaynu niqta: 'Nazaretmanta Jesusshi, Dyuspa
wasinta ratachiyanqa. Chaynullashi Moisés kustumrinta qumashanchikllapatapis
ukmanpaqna tikrayanqa' nir.
15 Chaynu nitinllapami, tukuy kusa mas karguyjunkuna, Estebanta chaparqa,
rikaranllapa kusa angelnula qaqllitayjunta.

7

Estebanmi allita rimaran

1 Chay kurakunapa mantaqninmi Estebantaqa kaynu nir tapuran:
—Qampaq chaynu rimayashanllapaqa, ¿chiqapchu, manaqachu mana? nir.
2 Chaymi Estebanqa niran:
"Ukniykuna, taytituykuna allita uyapamayllapa: Kusa puytiq Taytanchik Dyusmi,
unay rukunchik Abraham Mesopotamia pwiblullapi kar, manaraq Harán pwibluman
taq riyatin, payman rikariran.
3 Abrahamtaqa niran: 'Pachaykita, aylluykikunata dijar, riy chay pachata nuqa
rikachishuyani chayman' nir.
4 Chaynu nitinmi, Abrahamqa chay tayashan Caldea pwiblumantaqa lluqshir rir,
Harán pwibluman ĉhar, chaypina taran. Chaymanta taytan wanutinqa, Abrahamtaqa
Tayta Dyus apamuran, kay tayashanchikllapa Israel pachamanqa.
5 Piru kaypiqami Abrahamtaqa mana irinsyantaqa quranchu, uk ĉhakisitunta
sarukuchinanlapaqmapis. Piru mana kaypi qurmapis, arniranmi pay wanutinqa
wamrankunana kay pachapiqa tananllapapaq. Chaynumiri arniran manaraq
wamranmapis kayatinraqchu.
6 "Chaynullami Dyusqa niranpis: 'Aylluykikunaqami kay tayashanllapamantaqa
lluqshir rir uklaw pachakunapi kwatru-syintus (400) añuta tanqallapa furastirukuna
yupay, kusata sirbikur, qischakar ima.
7 Piru chay nasyun aylluykikunata sirbikuchir qischaqkunataqami nuqa kastigashaq.
Chaymantami paykunaqa lluqshir shamur, kay lugarpina sirbimanqallapa' nir.
8 "Chaynu nirmi Dyusqa Abrahamwan uk tratuta ruraran, tukuy Israelmanta kaqku-
naqa siñal kustumrita ruranallapapaq * nir. Chaymi Abrahamqa wamran Isaac nasis-
hanmanta uchu diyayjunna katinqa siñal kustumrita ruraran. Chaynullami Isaacpis
wamran Jacobo nasitinqa ruraran. Chaymi Jacobupis wamrankunawan chay Israel
runakunapa dusi pwiblunkunapa rukunkunawanqa ruraran.
9 "Chay dusi rukunchikllapamantami uknin shutiq José. Paytami ukninkuna ĉhiqnir
Egiptuman rantikuran.
10 Piru Tayta Dyusmi, Josiwan kar, qischakatinmapis kusata llakipar kusa yaĉhaqpaq
imana tikraran Egiptupa mantaqnin Faraonpa naypanpiqa. Chaymi ashwan Faraonqa,
Josita numraran pay mantakuna wasinpi, chaynulla chay pwiblupa mantakuqninna
kananpaq.

---

* **7:8** Kay tratupaq mas intrakanarqa rikashun Génesis 17.1-14.

11 “Piru chaymantami chay Egipto pachapi chaynulla Canaán pachapiqa kusala
mallaq tyimpu katin, kusalata qischakaranllapa. Chaqa manari imapis karanchu
rukunchikllapakuna mikunanllapapaqqa.
12 Chaymantami, Jacobuqa Egiptupishi trigu kan nir yaĉharqa, kaĉharan wamrankunata, chay rukunchikkuna karan chaykunata. Chaymi paykunaqa riranllapa puntataqa.
13 Qashan ishkay kutipaqna ritinllapaqa, Josiqa ukninkunata niran, payqashi ukninllapa nir. Chaynu José ukninkunata nitinmi, Faraonqa yaĉharan mayqan ayllumantami Josiqa nirmapis.
14 “Chaymi Josiqa kaĉhakuran taytan Jacobuta, tukuy aylluntinta apananllapapaq.
Tukuy ayllunkunaqami sitintay sinku (75) kasha kanqallapa.
15 Chaynu rirmi Jacobuqa Egiptupi tayar, chaypina wanuranmapis. Chaynullami
unay rukunchikllapakunamapis chaypi wanuran.
16 Chaymantaqa Jacobupa kwirpunta aparanllapa Abrahampa unay tashan pwiblu
Siquempi pantyunninman pampaq. Chaqa chaytaqami Abraham rantisha karan, uk
runa Hamor shutiqpa wamrankunamanta.
17 “Taytanchik Dyusmi, Abrahamta tukuy ima pasayanqa nir arnishan tyimpu
shipchamuyatinnaqa, Israel runakunaqa kusala achkana karan Egiptupiqa.
18 Chay tyimpumi Egiptupiqa mantakuran uk gubyirnuna. Payqami Jositaqa mana
riqsishachu karan.
19 Chaymi chay gubyirnuqa ingañar ima kusalata qischaranllapa unay rukunchikkunataqa. Chaynullami mantakuranpis ullqu wamritukuna chayraq nasitinqa, dijatinllapa wanur amana achkayananllapapaq.
20 “Piru chay tyimpupimi Moisés nasiran. Paymi kusala shumaq wamritu karan
Dyuspaqqa. Chaymi Dyus yanapatin taytankunaqa wasinpi pakaqnula kimsa misista
purichiranllapa.
21 Chaymanta wasinpi manana pakayta puytir waqtalapi dijasha katin, † Faraonpa
warmi wamran tarir apar, kusa shumaqta kriyakuran wamranta yupay.
22 Chaynumi Moisesqa winaran Egipto runakunapa yaĉhayninkunata kusata yaĉhakur.
Chaymi Moisesqa kusa puytiq karan rimananpaq, chaynulla imata ruranapaqmapis.
23 “Kwarinta añuyjunna karqa, Moisesqa watukuran Israel masin runakunata, paypa
chiqap ayllunkuna katin.
24 Chaymi Egiptumanta runa, paypa ayllu masinta maqaqta rikarqa, washananrayku
chay Egiptumanta chaytaqa wanuchiran.
25 Chaqa payqari yarpuran, Israel aylluykunaĉhi allita kwintata qukar ninqallapa:
‘Dyusmi, Moisesrayku Egipto runakunamanta washamashunllapa’ nir. Piru paykunaqa mana kwintata qukaranllapachu.
26 Chaymanta, allaqnin ishkay Israel runakunata maqanakuqta tariran. Chaymi
payqa washanachiyta yarpur niran: ‘Qamkunaqami chay ayllulla kankillapa, ¿imapaqtaq uknikillapa uknikillapaqa maqanakur ima qischanakunkillapa?’ nir.
27 “Piru ukninta masta qischaq chayqa, Moisesta kumsar niran: ‘¿Pitaq qamtaqa uk
mantakuq jwista yupayqa ĉhuramushusha nuqakunamanqa?
28 ¿Manaqachu qamqa, quya imanuĉhi uk Egiptumanta runata wanuchirayki,
chaynulla nuqatapis wanuchimanayanki?’ nir.
29 Chaynu nitinmi, Moisesqa alsakar riran Madián shutiq pachaman. Chaypimi
furastiru yupay tayatin, ishkay wamrankuna nasiran.

† **7:21** Taytankuna mana wanunanta munarmi, kanastitalaman itar yakupa ĉhaypinkaqlapi pakar ĉhuraran ama wanunanpaq. Mas allintaqami intrachimanchik Exodupi 2.2-10.

30 “Kwarinta añuna pasasha katin Moisés chunllaq lugar Sinaí sirkapi kayatinmi,
sarsapi nina ratakuq rurimanta uk ángel ‡ payman rikariran.
31 Chaymi Moisés chayta rikarqa kusalata dispantakaran. Chaymanta mas qimikar
rikashaq niyarqa, uyaparan Amitunchik kaynu niqta:
32 ‘Nuqami unay rukuykikuna Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa Dyusnin kani’ nir. Piru
Moisesqa kusalata manchakur chukchukyashanrayku, mana chapanaranlamapischu.
33 Chaymi Amitunchikqa kaynu niran: ‘Llanqikita urquy. Chaqa kay lugar kayashayk-
iqami, kusa santu lugar.
34 Nuqami allita rikasha kani pwibluymanta runakuna imanu Egiptupi qischakat-
inmapis. Paykunatami uyapasha kani kusata llakir qayĉhakutinmapis. Chayraykumi
ishkimusha kani paykunata washanaypaq. Chaymi shamuyna. Chaqa Egiptumanmi
kaĉhashuyani’ nir.
35 “Unaymi paykuna, Moisesta disprisyar ‘¿Pitaq kaĉhashusha mantakuq jwis yupay
kanaykipaq?’ niranllapa. Piru Dyusmi kaĉharan mantakuq kar washakunanpaq,
imanutaq angelnin chay sarsa rurinpi rikar intrachishannulla.
36 Chaymi Moisesqa, milagrukunata, chaynulla mana ruraypaq shumaq imakunata
rurar ima Egiptumantaqa lluqshichir unay rukunchikkunataqa apar pasachiran chay
chupika mar yakupa rurinta. Chaynumi milagrukunata rurar ima, chay chunllaq
lugarkunapi kwarinta añuta puriran.
37 Chaqa Moisesllami Israel runakunatapis niran: ‘Dyus Amitunchikmi qamkuna-
manta ukta akranqa nuqa yupay rimaqnin kananpaq. Chayna qamkunaqa kasunaykil-
lapapaq’ nir.
38 “Israel runakuna chunllaq lugarpi tantakasha katinmi, Moisesta, angelqa Sinaí
sirkapi shumaq imakunata willaran. Payna rukunchikkunata imanu kawsananllapa-
paq nir intrachitin, nuqanchikkunatapis intrachimashallapa kasurna kawsanallapa-
paq.
39 “Piru rukunchikkunaqami mana uyakunar disprisyashanllaparayku ashwan Egip-
tuman tikrakanaranllapa.
40 Chaymi Aaronta niranllapa: ‘Moisés Egiptumanta urqumaranllapa chayqa, mana
rikarinnachu. Chayraykumi dyuskunata ruratki, yanapar Egiptuman apamananllap-
ata munanillapa’ nir.
41 Chaynu nitinllapami, Aaronqa ruraran uk dyus bisirrunuta. Chaynami animalku-
nata wanuchir, rupachir imana fyistata rurar aduraranllapa chay paykunalla rurashan
dyustaqa.
42 Chayraykumi Dyusqa paykunamanta ashur, dijaran syilupi tukuy ima kaqku-
nata adurananllapapaq. Chaqa chaypaqmi Dyus nitin, rimaqninkunaqa kaynu nir
iskribisha kayaq:
‘Israel runakuna, ¿qamkunachu chay kwarinta añukunata chunllaq lugarpi karqa,
animalkunata wanuchir, ufrinditata ĉhurar ima aduramaraykillapa?
43 Ashwanmi qamkunaqa chay yanqa dyus Molocta andasninpi purichiraykillapa.
Chaynullami Refán qullarpa ritratunta ima rurar dyus nir aduraraykillapa.
Chaykunata adurashaykillaparaykumi,
nuqaqa pwibluykimanta urqur, Babilonia pwiblumanmatapis mas wakaqman
itakushaykillapa’ nir.
44 “Unay rukunchikkunami chay chunllaq lugarkunapiqa ruraran Dyusta aduranan-
llapa tuldu wasita, imanutaq Dyus, Moisesta rikachir willaran chaynulla. Chaytaqami
purichiqllapapis Dyuswan tratuta rurashanpaq yarpunanllapapaq.

‡ **7:30** Ángel nirqami intrachimanchik Dyus angelpaq tikrakar rikariran Moisesman nir. Masta intrakanarqa rikashun Éxodo 3.1-5.

45 Chay tuldu wasitaqami ayka añukunata purichiyarqa, Josuewan apar rir uk pwiblumanta kaqkunata binsir taran, Tayta Dyus arnishan pachapi. Chay tuldu wasiqami chaypiqa karan Davidpa tyimpunkaman.
46 "Davidtaqami Tayta Dyusqa shumaqta rikar, kusata yanaparan. Chaymi Davidqa mañakuran Dyusta aduranallapa wasita ruratin, chaypina Jacobupa Dyusnin tanan-paq.
47 Chaynu mañakusha katinmapismi, wamran Salomón ruraran Dyusta aduranallapa wasitaqa.
48 Piru allita yaĉhashanchikllapanu syilumanta Taytanchikllapa Dyusqami, mana runakuna rurashan wasikunapichu tan. Chaypaqmi Dyuspa rimaqninqa kaynu nisha kayaq:
49 'Unaq syilumi, tar mantakunay.
Nataq pacha-shuypaqa ĉhakiy shanan.
¿Imanu wasitataq rurayanqallapa nuqapaqqa?
¿Mayqantaq tanay wasiqa kanqaqa?
50 Nuqami tukuy imata rurasha kani' nir".
51 Chaynu Dyuspa rimaqnin nishanta willarmi, Estebanqa niranpis:
"Qamkunaqami unaymanta kusala mana intrakaq, anku shunqukuna kankillapa. Chaynullami chay mana kriyiqkuna yupay mana kasukuq, mana shumaqta yarpuqkuna ima kankillapa. Chaynu karmi maydiyapis Dyuspa Santu Ispiritunpa kuntranla kankillapa. Chaynuqami unay rukuykillapa yupaylla kankillapa.
52 Chaymi nimayllapa, ¿Dyuspa mayqan rimaqnintataq mana qischaranchu chay unay rukuykillapaqa? Paykunami, wanuchiranllapa Dyuspa Akrashan Cristunmi shamuyanqa nir yaĉhachikuqkunata. Piru chaynumapis Dyuspa Akrashan Cristun shamutinqa, kuntrankunaman qukur ima wanuchiraykillapa.
53 Chaynullami Dyus mantakushanta angelkuna, Moisesta willatin, intrachishutinllapapis mana kasukuraykillapachu" nir.

Estebantami wanuchiranllapa

54 Chaynu Esteban nitinmi, payta kuntrashanllaparayku chay karguyjunkunaqa kusata piñakur kirunllapamatapis richyachiranllapa ima.
55 Piru Estebanqami, Dyuspa Santu Ispiritunwan kar, unaq syiluman chapakur, Dyusninchikta kusa llipyaraqta rikaran. Chaynulla rikaranpis Jesús, Dyuspa allilaw qichqanpi shaqta.
56 Chaymi Estebanqa niran:
—¡Rikayllapa! ¡Syilutami rikani kiĉhakashata! Rikanipismi Dyusmanta Shamuq Runata paypa allilaw qichqanpi shaqta nir.
57 Piru chaynu nitinqa, chay runakunaqa mana uyapanar rinrinllapata kirpar, qayĉhakur ima, tukuynin kallparanllapa Estebantaqa aypaq.
58 Chaymanta ayparqa, chay pwiblumanta lluqshichir, rumikunawan sitaranllapa. Chaymi chay llullakuq tistigukunaqa raĉhpanllapata urqur inkargaranllapa uk musu runa Saulo shutiqta.
59 Chaynu sitayatinllaparaqmi, Estebanqa mañakuran kaynu nir: "Amituy Jesucristo, ispirituyta rikapamanki".
60 Chaynu nirqa, qunqurikur kusala jwirtita rimar niran: "Taytituy, amami kay uchakushanllapataqa kwintachankichu" nir.
Chaynu nirqami, wanuranna.

8

Saulumi kriyiqkunata kusata qischaran

1-2 Chayta rikarmi, Sauluqa yarpuran: Estebanta wanuchirqami allinta tukuyanllapa nir. Nataq chay kusala allin llakipakuq runakunalami Estebantaqa pamparanllapa kusata paypaq waqar ima. Chaymanta chay diyallami Jerusalenpiqa, Jesucristupi kriyiqkunapa ikinpi puriq qallariranllapa qischananllapapaq. Chaymi tukuy kriyiqkunaqa shikwakar, riranllapa Judeapa, Samariapa pwiblunkunaman. Piru apustulkunashuypaqa mana lluqshiranllapachu Jerusalenmantaqa.

3 Chaykamanqami Sauluqa kusalata qischaq Jesucristupi kriyiqkunataqa. Chaymi wasin wasin yaykur, ullqutaraq warmitaraq aysaĉhakur lluqshichimuqllapa karsilman apananllapapaq.

Samariapimi Jesucristupaq yaĉhachikuranllapa

4 Nataq Jerusalenmanta wakta kayta shikwakaqkunaqa, may rishankunapipis Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuranllapa kriyirna washakananllapapaq.

5 Paykunamanta uknin Felipimi, Samaria pwibluman rir ĉharqa, Dyuspa Akrashan Cristunpaq yaĉhachikuq qallariran.

6 Chaynu yaĉhachikutinmi tukuyla tantakashakunaqa kusalata uyakuqllapa, Felipe imata nitinpis. Chaynullami rikaqllapapis Felipe, Dyuspa pudirninwan milagrukunata ruratin ima.

7 Kusa achka runakuna dyablupa yarpuyninwan kaqkuna alliyaqllapa. Felipita uyar, dyablukunapa yarpuynin runakunata qayĉhachir, lluqshiqllapa. Chaynullami achka mana kuyuyta puytiq kwirpuyjunkuna, chaynulla kujukunamapis alliyaranllapa.

8 Chaynu katinmi, chay pwiblupiqa tukuyla kusata aligriyaqllapa.

9 Piru chaypiqami karan uk runa, Simón shutiq. Paymi unaymanta-pacha Samaria pwiblumanta runakunata wasqakur, kriyichisha karan: Payqashi kusa puytiq runa nir.

10 Chaymi tukuy wamrantin, rukuntin paytaqa kusata uyakuqllapa. Paykunami niqllapa: “Kay runa, Dyuspa pudirninwan. Chayrayku tukuy riqchaq milagrukunata rurayta puytin” nir.

11 Chaynu nir imami, paytaqa kusata kasuqllapa unaymanta-pacha wasqakur kriyichisha kashanrayku.

12 Piru Felipe, Dyuspa shumaq rimayninta Jesucristupa shutinpi kriyirmi, Dyuspa mantakuyninpi kawsananllapapaq nir yaĉhachikutinmi, warmipis ullqupis kriyirna tukuyla shutikuranllapa.

13 Chaynulla chay wasqakuq Simonpismi, Felipe nishanta kriyir, shutikuran. Chayna Felipipa pullan puriqna qallariran. Achka milagrukunata Felipe ruratin rikar, Simonqa kusalata dispantakaran.

14 Chaymanta Jerusalenpi apustulkunaqa “Samaria pwiblupi runakunaqashi Dyuspa rimayninpi kriyishallapana” nir yaĉharqa, Pedruwan Juanta kaĉharanllapa.

15 Paykunaqa Samaria pwibluman ĉharqa, Dyusman mañakuranllapa Santu Ispiritunwanna mushuq kriyiqkunaqa kananllapapaq.

16 Chaqa, manaraqmi kriyiqkunamanqa shamushachu karan, Dyuspa Santu Ispiritunqa. Piru paykunaqami shutikushallapana karan Amitunchik Jesucristupa shutinwanqa.

17 Chaymi Pedruwan Juanqa, kriyiqkunapa ananman makinkunata ĉhuratin, Dyuspa Santu Ispiritunwanna paykunaqa kidaranllapa.

18-19 Chaynu apustulkuna kriyiq runakunapa ananman makinkunata ĉhuratinllapa, Dyuspa Ispiritun paykunawan kidatin rikaran, chay Simonqa. Chaymi apustulkunata qillayta arnir, kaynu niran:

—Chay pudirta qumayllapa, nuqapis makiykunata mayqanpa ananman ĉhuratiyqa, Dyuspa Santu Ispiritunwanna paykunaqa kananpaq nir.

20 Chaynu nitinmi, Pedruqa niran:

—Tayta Dyus pudirninta qumanchik chayta rantinashaykirayku, qillaynikiwan pulla chinqankillapa.
21 Qamqa mana ima dirichuyjunchu kanki nuqakuna rurashayllapata ruranaykipaqqa. Chaqa qampa shunquykiqami Dyuspaqqa mana allinchu.
22 Chaymi ashwan uchaykita dijar, Tayta Dyusman tikrakar mañakuy ichapis pirdunashunman chay mana allinta yarpushaykimantaqa.
23 Chaqa yaĉhayanimi shunquykipiqa kusata inbidyakayanki nir. Chaymi uchaykiqa prisu yupayna purichishuyan nir.
24 Chaynu Pedro nitinmi, Simonqa niran:
—Amitunchikman mañakupamayllapari. Chaqa manami munanichu chay nimashaykillapanulla imapis pasamanantaqa nir.
25 Chaymanta Pedruwan Juan, Dyuspa rimayninta yaĉhachikurllapanaqa, tikrakaranllapana Jerusalenman, Samariapa pwiblunkunapipis Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuqnu ima.

Felipimi parlaran Etiopiamanta runawan

26 Chaymantaqami Dyuspa uk angelnin Felipiman rikarir niran:
—Sharir riy surlawman, Jerusalenman nanta rishaykinu Gaza pwiblukaman. Chay nanqami chunllaq lugarta pasan.
27 Chaymi Felipiqa sharir, riran. Riyarmi, nanpiqa rikaran Etiopía pwiblumanta uk runata. Payqami uk kusa karguyjun eunuco karan. Chay payllami gubyirna Candace shutiqpa imankunata rikaq. Chay runami risha karan Jerusalenman Tayta Dyusta aduraq.
28 Chaymanta qashan pwiblunman tikrakar, uk karritapi tasha riyaran, Dyuspa rimaqnin Isaías iskribishan libruta liyiqnu.
29 Chaymi Dyuspa Ispiritun Felipitaqa niran:
—Rir qimikay wak karritaman nir.
30 Chaymanta Felipe chay karritaman qimikar chay runa, Isaiaspa librunta liyiqta uyaparqa, kaynu nir tapuran:
—¿Intrakankichu kay liyiyashaykitaqa? nir.
31 Chaynu taputinqa chay runaqa niran:
—¿Imanunari intrakashaq, mana mayqanpis intrachimatinqa? nir.
Chaymi Felipitaqa rugaran kaynu nir:
—Karritayman iqamur qichqaypi tay nir.
32 Nataq chay librupi liyiyashanqami kaynu niyaran:
“Imanutaq Uyshata wanuchitin,
millwanta rututinllapamapis uyarala,
chay yupaymi paypis mana imatapis rimaranchu.
33 Pinqaypaqta ruraranllapa.
Chaynulla mana llakiparchu, allin runa katinmapis uchacharanllapa.
Piru mayqanpis mana yarpuranchu ¿imanumi payqa maydiyaqa kanqa? nirqa.
Chaqa wanuchirna kay pachamanta ashuchiranllapa” nir.
34 Chaymi chay karguyjun runaqa tapuran Felipitaqa kaynu nir:
—Willamay-ari, ¿pipaqtaq rimayan kay Dyuspa rimaqninqa? ¿Payllapaqchu, manaqachu ukpaq?
35 Chaymanta Felipiqa chay runa liyiyashanpaq willar, intrachiran Jesuspaq: “Imanumi washamanchikllapa” nir.
36 Chayna parlar riyarllapaqa, uk lugar yakuyjun kaqta pasayarqa, chay karguyjun runaqa niran:
—Kaypi kan yaku. ¿Manachu nuqapis shutikuyman? nir.
[

37 Felipiqa niran:
—Tukuy shunquykiwan kriyitkiqami, puytini shutichishuyta.
Chaymi chay runaqa niran:
—Kriyinimi, Jesucristuqa Dyuspa Wamran nir.]
38 Chaymi karritanta yarachir, ishkantin ishkir, yaykuranllapa yakuman. Chaymi chaypina Felipiqa shutichiran eunucutaqa.
39 Chaymanta yakumanta lluqshitinllapaqa, Amitunchikpa Ispiritun Felipitaqa illaqmanta apatin, chay runaqa mana rikarannachu. Piru chaynumapis ashwan kusa aligrina riran.
40 Nataq Felipiqa Azoto pwiblupi rikariran. Chaymi pwiblun pwiblun riran, Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuqnu, Cesarea pwibluman ĉhanankaman.

9

Saulumi Amitunchikpina kriyiran

1-2 Chaykamanqa Saulo-shuypaqa mana shaykuq, rimapakur puriran, Amitunchikpi kriyiqkunata wanuchiyta yarpur. Chaymi kurakunapa mantaqninkunaman rir mañakuran uk urdinta. Chaywanna Damasco pwibluman rir, tantakananllapa wasikunaman yaykur Jesuspi kriyiqkunataqa tarir ullquta, warmita ima prisur Jerusalén pwibluman apamunanpaq.
3-4 Chaymanta, Damasco pwibluman rir ĉhayatinllapanaqa, nanpi illaqmanta kusala llipya intiru, syilumanta achkirachikamuran Saulo kayashanmanqa. Chaynu achkirachikamutinqa, pachaman ratar, uk rimayta uyaparan kaynu niqta: "¡Saulo, Saulo! ¿Imapaqtaq ikiypi puriyanki qischamanaykipaq?" nir.
5 Chaymi Sauluqa niran: "¿Mayqantaq kanki, Taytituy?"
Chay rimaqqami niran: "Nuqami Jesús kani, mayqanpa ikinpiĉhi qischanaykipaq puriyanki chay. [Chaynu purirqami qamlla mana allintachu rurakayanki, imanuĉhi turumaqa yapukuyar, ikiman matqakur, rijapi ĉhachikarqa paylla nanachikun chay yupay".
6 Chaymi Sauluqa manchaysalla chukchukyayar, kaynu nir tapuran: "Taytituy, ¿imatataq ruranaypaq allin kanqa?" nir
Amitunchikqa niran:] "Sharir, riy Damasco pwibluman. Wakpimi willashunqallapa imatami ruranki nirmapis".
7 Chaynulla Sauluwan riqkunapis uyaparan chay rimaytaqa. Piru manami mayqantapis rikaranllapachu. Chaymi kusalata dispantakaranllapa.
8 Chaymanta, Sauluqa ratashanmanta sharir, manana rikakuyta puytiranchu. Chaymi pullan kaqkunaqa, makinmanta aysakurna, aparanllapa Damasco pwiblumanqa.
9 Chaypiqami kimsa diyatana karan mana chapakur; mana mikur, mana imatapis upyar imalamapischu.
10 Damasco pwiblupiqami taq Amitunchikpi kriyiq uk runa Ananías. Chaymi Amitunchikqa, rikapakuyninpi payman rikarir, kaynu niran: "¡Ananías!"
Payqa niran: "Kaypimi kani, Taytituy" nir.
11 Chaymi, Amitunchikqa niran: "Sharir, riy chay kalli Dirichu shutiqman. Chaypimi Judaspa wasinpi tapukuy uk runa Saulo shutiqpaq. Payqami Tarso pwiblumanta. Paymi Dyusman kusata mañakuyan.
12 Chaymi, rikapakuyninpi rikashusha wasiman ĉhar yaykur, makikikunata ananpi ĉhuratki qashan rikakuyan" nir.
13 Chaynu Amitunchik nitinmi, Ananiasqa niran: "Taytituy, kusa achka runakunami parlamashallapa paypaqqa, tukuy mana allinkunata Jerusalenpi qampi kriyiqkunata rurashanpaq.

14 Kananqami chay runaqa kay Damasco pwiblumanna shamusha, kurakunapa
mantaqninkuna kaĉhamutin, qampi kriyiqkunata apar prisunanpaq” nir.
15 Chaynu nitinmapis, Amitunchikqa kaynu nir kaĉharan: “Riy. Chaqa paytami
akrasha kani nuqapaq rimar yaĉhachinanpaq chay Israel runakunata, chaynulla mana
Israel runakunata, gubyirnunkunata ima.
16 Nuqami paytaqa intrachishaq, nuqapaq rimar yaĉhachikurqa kusata
qischakayanqa” nir.
17 Chaynu Amitunchik nitinqa, Ananiasqa riran, chay maypiĉhi Saulo kayashanman.
Chayman ĉharqa, wasiman yaykur Saulupa ananpi makinkunata ĉhurar, niran:
—Kriyiq masiy Saulo, nanta shamuyatki Amitunchik Jesús qamman rikariran chay
paymi kaĉhamasha nawiki rikakutinna, Santu Ispiritu qamwanna kananpaq nir.
18 Chayta nitinmi chay kutilla, Saulupa nawinmantaqa pispa yupaylla wiqtikuna
rataran. Chaymi qashan rikakurna sharir shutikuran.
19 Chaymantaqa mikur kusa jwirsayjunna tikrakaran. Chayna Jesucristupi kriyiqku-
nawanqa pullana taran Damasco pwiblupiqa, ayka diyallataqa.

Saulumi Damascupi yaĉhachikuran

20 Chaymantami Sauluqa, Damasco pwiblupiqa Israel runakunapa tantakananllapa
wasikunapi yaĉhachikuran, “Jesucristuqa, Tayta Dyuspa Wamranmi” nir.
21 Chaynu yaĉhachikutinmi, tukuy chay uyakuqkunaqa dispantakashalla ninakuql-
lapa: “¿Manachu kay runa Jerusalenpiqa, Jesuspi kriyiqkunapa ikinpi puriq prisur
ima qischananpaq? ¿Manachu chaynu kar, kaymanpis shamuran Jesuspi kriyiqkunata
prisur, kurakunapa mantaqninman qukunanpaq?” nir.
Chaynu nir imami, paykunapura parlaqllapa.
22 Piru chaynu ninakutinllapamapis, Sauluqa mana mayqantapis mancharchu,
kusata animakur yaĉhachikuran: “Jesusmi, Dyus Akrashan Cristun chiqap washamaqn-
inchikllapaqa” nir. Chaynu nir yaĉhachikutinmi, Damasco pwiblupi taq Israel runaku-
naqa alliplata yarpupakuranllapa.
23 Chaymanta, ayka diyakuna pasatinnaqa, chay runakunaqa tantakar parlaranllapa
Saulutaqa wanuchinanllapapaq.
24 Piru Sauluqami yaĉharan, tukuy unaq, tukuy tutashi chay ĉhiqniqninkunaqa
yarakuyan, chay pwiblumanta lluqshina punkupi, pay yarquqta wanuchinanllapapaq
nir.
25 Chaymi Jesucristupi kriyiqkunaqa Saulutaqa uk kanastaman itar, chay pwiblupa
ridurninpi rumiwan llutakasha pata kaq chaypa ananman iqachir, chaylata tuta waq-
talawman ishkichiranllapa.

Saulumi Jerusalenpi

26 Chaymanta Saulo, Jerusalén pwibluman ĉharqa, Jesucristupi kriyiqkunaman pul-
lachakayta munaran. Piru payta kusata manchashanllaparayku mana kriyiranlla-
pachu, “Jesucristupi kriyiyanqa” nirqa.
27 Nataq Bernabimi Saulutaqa aparan apustulkunaman. Chaymi apustulkunataqa
parlaran, imanumi Sauluqa nanpi Amitunchikta rikatin, payqa parlaran, chaynulla
imanumi yaĉhachikuran Amitunchik Jesuspaq Damasco pwiblupi, mana mayqantapis
manchar imachu nir.
28 Chaynami Sauluqa Jerusalenpi kidar, paykunawanna puriran.
29 Chaynullami mana manchakur imachu Amitunchikpaq yaĉhachikuq, chay griego ri-
maq Israel runakunawan parlar, willanakur ima. Piru chay runakunaqami Saulutaqa
wanuchiyta yarpuranllapa.
30 Chaymanta kriyiq masinkuna chayta yaĉharmi, Saulutaqa Cesarea pwibluman apar,
paypa pwiblun Tarsumanna kaĉharanllapa.

31 Chaynami Judeapa, Galileapa, Samariapa pwiblunkunapi Jesucristupi kriyiqkunaqa kusa shumaqtana kawsaqllapa, mana qischakarnachu. Chaymi ashwan Amitunchik munashannulana kawsaqllapapis. Chaynulla Dyuspa Santu Ispiritun yanapatinmi, masna achkayaranllapapis.

Pedrumi Eneasta allicharan

32 Chay tyimpukunapimi Pedruqa, Jesucristupi kriyiqkunata watukur puriq. Chaymi Lida shutiq pwiblupi taqkunatapis riran watukuq.
33 Chayman ĉharqami, tarinakuran uk runa Eneas shutiqwan. Paymi mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun kar, uchu añupaqna mantanlapi karan.
34 Paytami Pedruqa niran:

—Eneas, kananqami Jesucristo alliyachishunna. Chaymi sharir, mantaykita tantay nir.

Chaynu nitinmi, Eneasqa chay kutilla allinna shariran.
35 Chaymi, chay Lida pwiblupi, Sarón pwiblupi taqkunaqa, rikaran imanumi Eneas sharitinmapis. Chayta rikarmi, uchanllapakunata dijar, Jesucristupina kriyiranllapa.

Pedrumi Dorcasta kawsachimuran

36 Lida pwiblupa shipchanpimi kaq uk pwiblu Jope shutiq. Chaypimi karan uk warmi, Amitunchikpi kusata kriyiq. Paymi shutiq Tabita. Nataq, griego rimaypi-shuypaqa "Dorcas" nir. Chay warmisitaqami kusa allinkunata rurar, mana imayjunkunata yanapar ima kawsaq.
37 Chaymantami chay diyakunapiqa qishar wanuran. Chaymi kwirpuntaqa paqachir ima aparanllapa wasipa altun unakaqnin kwartuman chutarachiq.
38 Chaymi chay Lida pwiblupi Pedro katin, Dorcaspa kriyiq masinkunaqa ishkay runata kaĉharanllapa, Pedruta kaynu willananllapapaq: "Dorcas wanusha katin, kananllashi rinki Jopiman, ama tardarchu" nir.
39 Chaymi Pedruqa paykunawan riran. Chaymanta ĉhatinqa, aparanllapa Dorcas chutarayashanman. Chaypimi achka byuda warmikuna, Dorcaspa ridurninman tantakasha, kusata waqayaranllapa. Chaynu waqarllapami, Pedrutaqa uknin uknin rikachiranllapa, manaraq wanuyar raĉhpanta rurashankunata ima.
40 Chayna Pedruqa, chay ruripi kaqkunataqa tukuyta waqtaman urqur, payqa qunqurikur Dyusman mañakuran. Chaymantaqa chay wanushata chapar, niran:

—Tabita, shariy, nir.

Chaynu nitinmi, chay warmisitaqa chay kutilla, nawinkunata chapakuchiran. Chayna Pedruta rikarqa, das taran.
41 Chaymanta, Pedruqa makinmanta chutar sharichir, kriyiq masinkunata, byuda warmikunata qayar, Dorcastaqa kawsaqtana paykunapa naypanman apamuran.
42 Chaymi chayta Jope pwiblupi yaĉharllapaqa, kusala achka kriyiranllapa Amitunchikpiqa.
43 Pedrupismi, achka diyakunata Jope pwiblupiqa kidaran, uk runa Simón shutiqpa wasinpi. Simonqami qarata blanduchar trabajaq.

10

Pedrumi Corneliuwan

1 Nataq Cesarea pwiblupimi taq uk runa Cornelio shutiq. Paymi uk kwartil Italiano shutiqmanta suldadukunapa uk mantaqnin karan.
2 Payqami mana Israel runa karmapis tukuy chay wasinpi ayllun taqkunawan Dyusta allipta kasur, aduraqllapa. Chaynu karmi, qillaynin kaqkunamatapis, Israel runa ministiqkunata qur yanapaq. Chaynulla waran waran Taytanchik Dyusman mañakuq.

3 Chaymi uk diyaqa tardi, alas tris yupayna katin, Corneliuqa rikapakuyninpi Dyuspa
angelninta rikaran. Chaymi Dyuspa angelninqa pay kashanman yaykur, kaynu niqta
uyaparan: “¡Cornelio!” nir.
4 Chaymi, Corneliuqa angelta kusata chapar manchakur, tapuran: “¿Imatataq mu-
nanki, Taytituy?” nir.
Angelqa niran: “Tayta Dyusmi uyashusha, payman mañakutki. Chaynulla, mana
imayjunkunata yanapatkipis, shumaqta rikashusha.
5 Kananlla Jope pwibluman kaĉhakuy apamunanllapapaq uk runa Simón shutiqta.
Paytami ninllapapis Pedro nir.
6 Payqami tukayun Simón, qarata blanduchar trabajan chaypa wasin, mar yakupa
manyanlapi, chaypi tayan. [Chaymi shamurqa imata ruranaykipaqpis willashunqa]”.
7 Chaynu ángel parlar ritinnaqa, Corneliuqa uk suldadunta, chaynulla ishkay sir-
bikuqninta qayamuran. Chay suldadunqami Dyuspi kusata kriyiq. Chaynulla pay
Corneliutapis kusata kasuq. Chaynu katinmi Corneliuqa chay suldadunpaq kusata
yarpuq.
8 Qayamur paykunata chay rikashanta manyaqla parlarqa, kaĉharan Jope
pwibluman.
9 Allaqninqa yaqqana Jopiman ĉhayatinllapa, alas dusi yupaynaqa Pedruqa iqaran
wasipa ananman, Dyusman mañakunanpaq.
10 Payqari kusata mallaqnar, mikunayaran. Chaymanta mikunanta kamakachinanl-
lapakamanqa, rikapakuyninpi rikaran syilu kiĉhakaqta.
11 Chaynu syilu kiĉhakatinqa unaqmanta ishkimuyaran uk atun pullu kada manyanku-
namanta watakasha.
12 Chay pullu watakashapa rurinpiqa karan tukuy riqchaq mana mikuypaq ani-
malkuna, kwatru ĉhakiyjun animalkuna, largu kurukuna, pariq kurukuna ima.
13 Chay rikapakuyninpi uyaparanpis syilumanta kaynu niqta: “Pedro, sharir
wanuchir, mikuy” nir.
14 Piru Pedruqa niran: “Mana Taytituy. Chaqa chay riqchaq mana mikuypaq
animalkunataqa mana mikushachu kani maydiyapis” nir.
15 Chaynu nitinqa, qashan chay rimaqqa niran: “Tayta Dyus tukuy imatapis ‘Allin’
nishantaqa, ama ‘Mana allin’ niychu qamqa” nir.
16 Chaynullamiri kimsa kuti willaran. Chaymantaqa qashan tikrakaranna syiluman
chay pulluqa. *
17 Pedruqa kusata yaĉhayta munaran chay riqchaq rikapakushanpaq, ¿imataq kanqa
chayqa? nir. Chaypaq kusata yarpupakunankaman, Cornelio kaĉhashan runakunaqa
ĉharanna Simonpa wasinmanqa, Pedrupaq tapukur.
18 Chay wasiman ĉharnaqa kusa jwirtita rimar tapukuranllapa:
—¿Kaypichu Pedro ninllapa Simón shutiq runa tan? nir.
19 Pedruqari chay riqchaq rikapakuyninpaq yarpuyatinlla, Dyuspa Santu Ispiritunqa
niran: “Chapay. Kimsa runakuna maskashuyan.
20 Sharir, ishkir paykunawan riy ama imapaqpis yarpupakurchu. Nuqami chay
runakunataqa kaĉhamusha kani qamman shamunanllapapaq” nir.
21 Chaymi Pedruqa wasipa ananmanta ishkimur, Cornelio kaĉhashan runakunataqa
niran:
—Nuqami kani Simón Pedruqa. ¿Imalapaqtaq shamushaykillapa? nir.
22 Paykunaqa niranllapa:

* **10:16** Dyus, Pedruta kay rikachishanpaqmi intrachinayaran, mayqan runapis Dyuspi kriyiq kar, maylawmanta karpis, chaylla Dyuspaqqa. Mana ukman ukmanchu nir.

—Nuqakunami shamunillapa suldadukunapa kapitannin Cornelio kaĉhamatinllapa. Paymi allipta Dyuspi kriyin. Chaymi Israel runakunapis paytaqa kusata rispitanllapa, munanllapa ima. Pay Corneliumi kaĉhamashallapa paypa wasinman rir willatki uyakushunanpaq. Chaqa payqa nimaranllapa Dyuspa angelninshi willasha, qam rir wasinpi willatki uyakushunanpaq nir.

23 Chaynu nitinllapaqami, Pedruqa samachiran wasin ruriman. Chaypimi pullana chay tutaqa kidaranllapa. Chaymanta allaqninqa paykunawan pullalla riranllapa. Chaynulla wakin chay Jope pwiblupi, Dyuspi kriyiqkunapis pullan yapar riran Pedrutaqa.

24 Jope pwiblumanta lluqshirqa, allaqninraq Cesarea pwiblumanqa ĉharanllapa. Ĉhatinllapaqa, Corneliuqa ayllunkunawan amigunkunawan tantakasha, Pedrutaqa yarayasha karanllapa.

25 Pedro ĉhatinqa, Corneliuqa lluqshiran tariq, naypanpi qunqurikur aduranapaq.

26 Piru mana chayta munarchu kaynu nir sharichiran:

—Shariy taytituy. Nuqapismi qam yupay runala kani nir.

27 Chaynu paywan parlaqnu riyar wasinman yaykurqa, chay wasi ruripiqa achka runa tantakashata tariran.

28 Chaymantami Pedruqa tukuyta chaypi kaqkunataqa niran:

—Qamkunaqami yaĉhankillapa nuqakunapa kustumriyllapata. Israel runakuna katiyllapa kustumriyllapaqami intrachimanllapa: Ama uklawmanta runakunawanqa tantakanayllapapaqchu, ama wasinmanmapis yaykunayllapapaq imachu. Piru Tayta Dyusmi yaĉhachimasha amashi pitapis nishaqchu: 'Mana watukuypaqchu, mana allinchu ima' nirqa.

29 Chayraykumi qayachimatkillapaqa, utqaylla shamusha kani, mana imapaqpis ukmanta yarpur imachu. Chaymi yaĉhayta munanina ¿imalapaqtaq qayachimashaykillapa kanqa? nirmapis.

30 Chaymi Corneliuqa niran:

—Kananwanqa kwatru diyana, kay uras yupay nuqaqa kay wasiypi ayunar, Dyusman mañakuyaray. Chaykamanmi, naypaypi uk runa allipla yuraq intiru raĉhpayjun rikariran. Chaymi nimaran:

31 'Cornelio, Dyusman mañakutkimi, payqa uyapashusha. Chaynulla, mana imayjunkunata yanapatkipis payqa shumaqta rikashusha.

32 Kaĉhay runakunata Jope pwibluman Simonta, Pedro ninllapa chayta apamunanllapapaq. Mar yakupa manyanpimi chay tukayun qarata blanduchar trabajaqpa wasinpi tayan' nir.

33 "Chaynu nimatinmi, utqaylla kaĉhakuray shamunaykipaq. Qamqami mana ima mana allinkunataqa yarpurchu, ashwan utqaylla shamushayki. Kanan-shuypaqari tukuyla, kaypi kanchikllapa, Dyuspa naypanpi. Chaymi kusata uyakushuyta munanillapa, tukuy imata Amitunchik willashusha nuqakunata willamanaykillapapaq chayta rimatki" nir.

Pedrumi Corneliupa wasinpi rimaran

34 Chaymantami Pedruqa paykunata niran:

—Kananqami allita intrakanina, chiqaptami Dyusqa mana ukmanta ukmantachu rikamanchik maylawmanta kashamapis nir.

35 Ashwanmi maylaw nasyunmanta, ima ayllumanta karmapis payta kasusha, allinkunata rurashaqa, kusa munashan wamranpaqna riqsimanchik.

36 Nuqakuna Israel runakunatami willamashallapa, tukuypa Amun Jesusrayku, imanumi Dyuswanqa shumaqta kawsanayllapapaq nir.

37 “Qamkunaqami allita yaĉhankillapa Israel pwiblupi pasashantaqa. Naypaq-
taqami Dyusninchikqa akraran Shutichikuq Juanta, Amitunchik Jesuspaq allita
yaĉhachikunanpaq.
38 Chaynulla yaĉhankillapapis, Taytanchik Dyus Nazaretmanta Jesusta Santu Ispir-
itunta, pudirninta qushanpaqmapis. Chaynu karmi Jesusqa allinkunalata ru-
rar, runakunata dyablu qischatinmapis washaran, Dyus pullan katin nir imami
yaĉhankillapa.
39 Chaqa nuqakunami rikasha kanillapa Jesús tukuy imata Jerusalenpi, Judeapa
pwiblunkunapi ima rurashanta, chaynulla kruspi klabar wanuchishanllapamatapis.
Chaymi nuqakunaqa tukuy chaykunapaqqa tistigu kanillapa.
40 Piru Dyus, kimsa diyamanta kawsachimutinmi, nuqakunaman rikariran.
41 Manami tukuyla runakunamanchu rikarimuran. Ashwanmi Dyus nuqakunata tis-
tigukuna kanayllapapaq akramashanllapakunalaman rikariran. Chaqa kawsamutin-
qami, paywan mikurayllapa, upyarayllapa ima.
42 “Chaymantami payqa kaĉhamaranllapa, rir tukuyta intrachinayllapapaq: ‘Dyusmi,
Jesustaqa kaĉhamusha wanuqkunata, kawsaqkunata allita rikar yaĉhananpaq’ nir.
43 Chaqa Dyuspa tukuy rimaqninkunami Jesuspaq kaynu nisha kayaq: ‘Tukuy paypi
kriyitinllapashi tukuy uchankunamanta payqa pirdunayanqa’ nir”.

Mana Israel runakunamanmi Santu Ispiritu shamuran

44 Pedro chaynu yaĉhachikuyatinmi, tukuy chay uyakuqkunamanqa Dyuspa Santu
Ispiritun shamuran.
45-46 Chaymi Santu Ispiritu uyakuqkunaman shamutinqa, Israelmanta kriyiq
runakuna Pedruwan ĉhasha karan chaykunaqa, alliplata dispantakaranllapa. Chaqa
chay uyakuqkunaqa ukman rimaykunapi Dyusta alabaqta uyaparanllapa. Chaymi
yarpuranllapa: ¿Imanutaq Dyusninchikqa mana Israel runakunatapis Santu Ispiritunta
qun? nir.
47 Chaymi Pedruqa niran:
—Nuqanchikkunata yupaylla kay runakunatapis Dyusninchik Santu Ispiritunta
qusha katinqa, ¿ama shutikuychu niytachu puytinchik? nir.
48 Chaynu nirnaqa kaĉhakuran Amitunchik Jesuspa shutinpina shutikunanllapapaq. †
Chaymanta shutikurnaqa, Pedruta kusata rugaranllapa ayka diyallataqa paykunawan
kidananllapapaq nir.

11

Pedrumi kriyiqkunata willaran imata rurashanpaq

1 Apustulkuna, chaynulla Judea pwiblukunapi Jesuspi kriyiq runakunapis uyapara-
nllapana, “Chay mana Israel runa kaqkunapis, Dyusninchikpa shumaq rimayninpi
kriyishallapana” nir.
2 Chaymi Jerusalén pwibluman qashan Pedro ĉhatinnaqa wakin Israelmanta kriyiqku-
naqa, paywan willanakuranllapa. Chaqa paykunaqa yarpuqllapa, mayqanpis Jesuspi
kriyiq karmapis, paykunapa kustumrintapis ruranllapapaq nir.
3 Chaymi Pedrutaqa tapuranllapa kaynu nir:
—¿Imapaqtaq rirayki chay kustumrinchikta mana ruranllapachu chaykunapa wasin-
manqa? Chaynulla ¿imapaqtaq paykunawan pulla mikushayki ima? nir.
4 Chaynu taputinllapami, Pedruqa manyaqmanta parlaran tukuy ima pasashanku-
nata, kaynu nir:

† **10:48** Amitunchik Jesuspa shutinpina shutikuranllapa nirqami intrachimanchik, paymi uchanchikmanta washamanchik nir kriyir shutikunchik nir.

5 —Nuqaqa Jope pwiblupi karay. Chaypi kar Dyusman mañakuyarmi, rikapakuyniypi
rikaray syilumanta uk atun pullu kada manyankunamanta watakasha nuqaman
ishkimuqta.
6 Chaymi, chaypa rurinman chapakurqa rikaray mana mikuypaq kwatru ĉhakiyjun
animalkunata, utiq kurukunata, largu kurukunata, pariq kurukunata ima.
7 Chaynullami uyaparaypis syilumanta kaynu nimaqta: 'Pedro sharir wanuchir
mikuy' nir.
8 "Chaynu nimatinqa nuqaqa niray: 'Mana Taytituy. Chaqa chay riqchaq mana
mikuypaq animalkunataqa mana mikushachu kani maydiyapis' nir.
9 "Chaynu nitiyqa, chay syilumanta willamaqqa qashan nimaran: 'Tayta Dyus tukuy
imatapis "Allin" nishantaqa, ama "Mana allin" niychu qamqa' nir.
10 Chaynullamiri kimsa kuti willamaran. Chaymantaqa chay pulluqa qashan
tikrakaranna syiluman.
11 "Chay kutillami, chay wasi kayashaymanqa ĉharan kimsa mana Israel runakuna.
Paykunataqami, Cesarea pwiblumanta kaĉhasha karanllapa nuqata apamananllapa-
paq.
12 Chaymi, Dyusninchikpa Santu Ispiritun nimaran paykunawan rinaypaq, ama
ukmanta yarpurlamapischu. Pullaymi riran kay saysi ukninchikkunapis. Tukuy
paykunawanmi yaykurayllapa chay runapa wasinmanqa.
13 Chaymi chay runaqa parlamaranllapa imanushi uk ángel wasinman yaykur kaynu
willaran nir: 'Jope pwibluman kaĉhakuy apamunanpaq uk runa Simón shutiqta, chay
Pedro ninllapa chayta.
14 Pay shamurmi willashunqa, imanumi qam, chaynulla tukuy aylluykikunamapis
washakankillapa' nir.
15 "Chaymi, paykunata yaĉhachiyatiyqa, Dyuspa Santu Ispiritunqa paykunaman
shamuran, imanutaq uk kuti shamuran nuqanchikkunaman chaynulla.
16 Chaymi chaymantaqa yarpuray Amitunchik nishanta. Chaqa niqmi: 'Chiqaptami
Shutichikuq Juanqa yakulawan shutichikuran. Piru Dyusqami qamkunataqa Santu
Ispiritunwan shutichishunqallapa' nir.
17 Chaymi paykunatapis, Amitunchik Jesucristupi kriyishanrayku, Taytanchik Dyus
nuqanchikkunata yupay, Santu Ispiritunta qutinqa, ¿pitaq nuqaqa kani Dyusninchikta
willanaypaq 'Ama paykunataqa Santu Ispirituykitaqa quychu' nirqa?"
18 Chaynu Pedro nitin, Jerusalenmanta kriyiqkuna uyaparqa uyarala kidar, ashwan
Dyusninchikta alabaran kaynu nir:
"Dyusninchikqami chay mana Israel runakunatapis yanapashana, uchankunata
dijar paymanna tikrakananllapapaq. ¡Chaynuqami paykunapis tukuy tyimpupaqna
kawsanqallapa!"

Antioquiapi punta kriyiqkuna

19 Estebanta wanuchishallapana karqa, wakin kriyiqkunapa ikinpi puriran qis-
chananpaq chay kuntraqninkunaqa. Chaymi wakin kriyiqkunaqa alsakar riranllapa,
Fenicia, Chipre pwiblukunaman, chaynulla Antioquía pwiblumanpis. Chay pwiblukunapiqa Amitunchik Jesuspaq yaĉhachiqllapa Israel runa masinkunalata. Nataq, wakinkunata-shuypaqa mana yaĉhachiranllapachu.
20 Chaymantaqa ashwan, Chiprimanta, Cirene pwiblumanta shamuranllapa Antio-
quía pwibluman. Chaypiqami paykunaqa Jesuspa shumaq rimayninta yaĉhachiran
tukuy chay wakin mana Israel runakunatapis.
21 Amitunchik paykunata yanapatinmi yaĉhachikutinllapaqa, achka runakuna unay
mana allin rurayninkunata dijar, Amitunchikpina kriyiranllapa.
22 Jerusalenpi kriyiqkuna "Antioquiapi mana Israel runakuna kusata kriyinllapa" nir
uyaparqa, Bernabita kaĉharanllapa, rir rikananpaq.

23 Chaymi, Bernabé ĉharqa rikaran, Dyusninchik imanu bindisir paykunata yanapashanmatapis. Chaymi payqa alliplata aligriyaran. Chaynulla paykunataqa kusata kunsijaran, ama imatapis yarpurchu, tukuy shunqunwan shumaqta Amitunchikta kasunanllapapaq.
24 Chaqa payqami kusala bwinu, chaynulla Amitunchikpi kusalata kriyiq karmi, Dyuspa Santu Ispiritunwan karanpis. Chaymi yaĉhachikutinqa, achka runakuna Amitunchikpi kriyir masna achkayaranllapa.
25 Chaymantami Bernabiqa riran Tarso shutiq pwibluman, Sauluta maskaq.
26 Chaymi tarirqa, aparan Antioquiaman. Chaypiqami paykunaqa uk añuta, Jesucristupi kriyiqkunawan taran, achka runakunata yaĉhachir. Chay Antioquiapi yaĉhachikushanmanta-pachami Jesucristupi kriyiqkunataqa cristianukuna nir riqsiranllapa.
27 Chay tyimpukunapimi Dyuspa wakin rimaqninkuna, Jerusalenmanta riran Antioquiaman.
28 Paykunapa ukninmi shutiran Agabo. Paymi kriyiq masinkunapa ĉhaypinpi shar, Santu Ispiritu rimachitin, niran: "Tukuy intirupimi mallaq tyimpu kanqa" nir. Chay nishanqami chiqapta karan, chay Romapa gubyirnun Claudio mantakuyashan tyimpunpi.
29-30 Chaynu mallaq tyimpu katinmi, Antioquiamanta kriyiqkunaqa, puytishanllapata qillayta tantar kaĉharanllapa chay Judea pwiblukunapi kriyiqkunamanqa. Chay tantashanllapataqa Bernabiwan Saulo aparanllapa chay Judeapi kriyiqkunapa rikaqninkunata qutin, chay paykunana qunanllapapaq chay ministiqkunataqa.

12

Santiaguta wanuchir Pedruta karsilaranllapa

1 Chay tyimpukunapi gubyirnu Herodesqa, qallariran Jesucristupi wakin kriyiqkunataqa kusata qischaq.
2 Chaymi kaĉhakuran Juanpa uknin Santiaguta ispadawan wanuchinanllapapaq.
3 Chaynu Santiaguta wanuchishanpaqmi Israel runakunaqa kusa shumaqta yarpuranllapa. Chayraykumi Herodesqa kaĉhakuran Pedrutapis aypar karsilananllapapaq. Chaykunataqami Herodesqa ruraran Pascua fyistapi tantakunata mana libadurayjuntachu mikunchik chay diyakunapi.
4 Chaqa payqari yarpuran, Pascua fyista pasatin, Pedrutaqa tukuy runakunapa naypanman apatin, rikar yaĉhatinllapa wanuchinanpaq nir. Pedro karsilpi katinqami kuytayaranllapa dyisi-saysi (16) suldadukuna, kwatru kwatru turnanakur ima.
5 Chaynumiri Pedrutaqa karsilpiqa suldadukuna allita kuytayaranllapa ama lluqshinanpaq. Piru kriyiq masinkunaqami mana shaykuq mañakuyaranllapa Dyusman, Pedrupaqqa.

Pedrutami uk ángel karsilmanta lluqshichiran

6 Herodes, runakunapa naypanman apananpaq diya quyapachanqa, Pedruqa punuyaran ishkay suldadukunapa ĉhaypinpi, ishkay kadinakunawan alli watakasha. Nataq wakin suldadukuna-shuypaqa karsilpa punkunpi kuytakuyaranllapa.
7 Chaymantami illaqmanta Amitunchikpa uk angelnin chaypi rikaritin, kusa llipya intiru karsilqa tikrakaran. Chaymi angelqa Pedrutaqa qichqanmanta kumsar rikĉhachir kaynu niran:
—Utqar shariy, kananlla nir.
Chaynu nitinqa chay kutilla, Pedrupa makinmanta kadinakunaqa rataran pachaman.
8 Chaymi angelqa Pedrutaqa niran:
—Allita waĉhkakur, llanqikita llanqikuy nir.

Chaynumiri Pedruqa ruraran. Chaymi angelqa qashan niran:
—Qataykita qatakur, nuqapa ikiyta shamuy nir.
9 Chaynu nitinqami Pedruqa angelpa ikinta riran, ángel rurayashanqachu chiqap kanqa, manaqachu mana nirmapis, mana yaĉharchu. Ashwan paytaqa yarpuchiyaran yanqa musquyninlapi rikaq yupay.
10 Chaynu yarpuyarmapis Pedruqa angelwanqa naypaq kuytakuq suldadukunapa ĉhaypinta pasaran. Chaynulla mas riyarqa uk suldadukunatapis pasaranna. Chaymanta mas naypaqman riyarllapaqa ashwan ĉharanllapana karsilpa waqta lluqshina jyirru punkunmanpis. Chaymi chay punkuqa paylla kiĉhakaran. Chaynami, lluqshir ishkantin riyatinllapaqa, wakaqpina karqa, angelqa paylatana dijaran Pedrutaqa.
11 Chaymi Pedruqa chaypiraq kwintata qukar niran: "Kanan-shuypaqa Amituyqa chiqapta, angelninta kaĉhamusha washamananpaq Herodesmanta, chaynulla Israel runakuna tukuy imata ruramananpaq kashanmanmatapis" nir.
12 Chaynu kwintata qukarnaqa, Pedruqa riran Juanpa maman Mariapa wasinman. Kay Juantami Marcos niqllapapis. Chaypimi kusa achka kriyiq masinkuna tantakasha, Dyusman mañakuyaranllapa.
13 Chay wasiman ĉharnaqami, waqta yaykuna punkumanta takakur qayakuran. Chaymi, uk warmi wamra Rode shutiq, punkumanta qayakuqta uyaparqa kallparan rikaq.
14 Chaymanta, rimayninmanta Pedrutaqa riqsiran. Chaymi chay warmi wamraqa kusata aligriyar, punkuta mana kiĉharchu ruriman kallparan wakinkunata willaq, Pedrumi chay punkupi qayakuyan nir.
15 Chaymi paykunaqa niranllapa:
—Yaruyashayki kanqa nir.
Chaynu nitinllapamapis, wamraqa niran:
—Chiqaptami pay nir.
Chaynu nitinmapis, paykunaqa niranllapa:
—Manami Pedruchu kanqa. Ashwanmi angelnin kanqa nir.
16 Chaynu ninanllapakamanqa, qayakuyaran Pedruqa. Chaymi rir punkuta kiĉhar, Pedruta rikarqa alliplata dispantakaranllapa.
17 Piru, Pedruqa makinlawan willaran uyarananllapapaq. Chayna paykunataqa parlaran imanushi, Tayta Dyusqa karsilmanta urquran nirmapis. Chaynullami niranpis:
—Kay nishushayllapatami, parlankillapa Santiaguta, * chaynulla kriyiq ukninchikkunatapis nir.
Chaynu nirqa, chay kayashanmanta yarqur riran uklawtana.
18 Achkiyatinnaqa, chay suldadukuna-shuypaqa mana imanu tukushaq nirpis yaĉharanllapachu. Chaqa paykunaqari mana yaĉharanchu maytataq Pedruqa risha nirmapis.
19 Chaymanta, Herodesqa kaĉhakuran Pedruta maskananllapapaq. Piru mana tariyta puytitinllapanaqa, chay kuytakuqkunata uchachar, Herodesqa mantakuran wanuchinanllapapaq.
Chaymantami Herodesqa Judeamanta lluqshir, riran Cesareamanna taq.

Herodesmi wanuranna

20 Chaypi katinmi Tiro, Sidón pwiblukunapi taqkunaqa Herodesmanqa rinanpaq yarpuranllapa: Herodesqa, alliplata piñakusha nuqanchikkunawanqa. Rir shumaqchanakushunllapa paywan. Chaqa paypa pwiblunmanta mikunanchikta rantimunchik nir. Chaynu rinanllapapaqqa, naypaqtaqa amiguta ayparanllapa, Herodespa uk kusa yanapaqnin Blasto shutiq runawan. Payraykumi, Herodeswanqa shumaqchanakuranllapa.

* **12:17** Kay Santiagutami "Jacobo" niqllapapis.

21 Chaymi, Herodesqa uk diyapi paywan pulla tantakar parlananllapapaq niran.
Chay diya ĉhamutinqa, payqa kusa shumaqta mudakur mantakunan samananpi tar,
kusa shumaqta rimaran.
22 Chaymantami chay uyakuqkunaqa, kusa jwirtita rimar, niqllapa:
—¡Kay rimaqqami dyus, mana yanqa runalachu! nir.
23 Chayta nitinllapaqa, Herodesqa Dyusta mana alabarchu, ashwan payna dyusnu
kusa puytiq tukuran. Chaymi Amitunchikpa angelninqa kusa saqra nanayta Herodes-
man kaĉhamutin, limpu kurur tukukar wanuran.
24 Piru ashwan kriyiqkuna-shuypaqa Amitunchikpaq rimatinllapa, shikwakaran
chay rimashankunaqa. Chaymi, tukuy uklaw pachakunapipis yaĉharanllapana Ami-
tunchikpa rimayninpaqqa.
25 Chaymanta Bernabiwan Saulo Jerusalenpi qillayta apustulkunata qushana karqa
tikrakamuranllapana Antioquiaman. Piru Marcos ninllapa chay Juanta aparmi shamu-
ranllapa.

13

Bernabiwan Saulutami akraranllapa yaĉhachikunanpaq

1 Antioquía pwiblupi kriyiqkunamantaqami karan Dyuspa rimaqninkuna, chaynulla
yaĉhachikuqkuna ima. Paykunaqami karan Bernabé, Simón, Lucio, Manaén, Saulo ima.
Chay Simontami niqllapapis, "Yana Runa" nir. Lucio-shuypaqa Cirene pwiblumanta
karan. Nataq Manaén-shuypaqa, Galileapa gubyirnun Herodespa pullan kriyakasha
karan.
2 Uk diyapimi paykunaqa ayunupi kar Dyusta adurayatinllapaqa, Dyuspa Santu
Ispiritun kaynu niran: "Bernabiwan Sauluta, akrayllapa. Chaqa nuqami paykunataqa
akrasha kani yaĉhachikunanpaq" nir.
3 Chaymi chaypi kaqkunaqa ayunar, Dyusman mañakushana karqa, Bernabipa,
Saulupa ananman makinllapata ĉhurar, kaĉharanllapana.

Bernabiwan Saulumi Chipripi yaĉhachikuranllapa

4 Bernabiwan Sauluta, Dyuspa Santu Ispiritun apatinmi, riranllapa Seleucia
pwibluman. Chaymantaqa, yaku karrupina riranllapa uk lugar yaku ĉhaypilapi Chipre
shutiq chayman.
5 Chay Chipre lugarllapi Salamina shutiq pwibluman ĉharqa, Israel runakunapa tan-
takananllapa wasikunapi, yaĉhachikuranllapa Dyuspa shumaq rimaynintaqa. Juanpis *
paykunata yanapar pullanllapa riyaran.
6 Chay Chipripa tukuy pwiblunkunapimi puriranllapa yaĉhachikurqa. Chaynu rirmi
Pafos shutiq pwiblukaman ĉharanllapa. Chay pwiblupimi tariranllapa Israelmanta uk
bruju Barjesús shutiqta. Chay brujuqami Dyusninchikpaq rimaq tukuqla.
7 Chay brujuqami, Sergio Paulo shutiq gubirnadurwan amigu karan. Chaqa chay
gubirnadurmi kusala yaĉhaq runa kaq. Chaymantaqa kaĉhakuran Bernabiwan Sauluta
qayamunanllapapaq. Chaqa paymi kusata uyakunaran Dyuspa shumaq rimaynintaqa.
8 Piru chay bruju Barjesús, griego rimaypi Elimas shutiqqami, apustulkunapa kun-
tran ĉhurakaran, gubirnadurqa ama kriyinanpaq Dyuspaq yaĉhachikutinllapaqa.
9 Chaymi Saulo, griego rimaypi Pablo shutiqqa, Dyuspa Santu Ispiritunwan kar, chay
brujutaqa kusata chapar niran:
10 —¡Kusa llulla, mana allinkunata yarpuq runa, dyablupa wamran, tukuy allin
kaqkunapa kuntran! ¿Imapaqtaq Dyus yaĉhachikushanta dañayta munanki?

* **13:5** Kay Juantami "Marcos" niqllapapis. Rikashun Hechos 12.12; 15.37,39.

11 Chayta ruranashaykiraykumi Dyusqa kananqa kastigashuyan. Chaymi kananmanta-pacha syigu kidarna, ayka diyallataqa rupay achkirachikuqlamatapis mana rikankinachu nir.
Chaynu nitinlami chay brujupa nawinqa tutaparaq intiruna kidaran. Chaymi manana rikakuyta puytir, uk runata maskayaran aysakur purichinanpaq.
12 Tukuy chayta rikar, chaynulla Saulo yaĉhachikushanta uyakur kusalata dispantakarmi gubirnadurqa Amitunchikpa shumaq rimayninpi kriyiranna.

Pabluwan Bernabimi Pisidiaman riranllapa

13 Pafos pwiblumantami Pabluqa, pullan puriqkunawan riranllapa uk yaku karrupi Perge pwibluman. Chay pwiblumi, Panfilia shutiq lugarpi kaq. Piru Juanqami chaypi wakinninkunata dijar, Jerusalenman tikrakamuran.
14 Nataq wakinninkuna-shuypaqa, chay Pergimanta lluqshir, riranllapa Pisidiapa yatan Antioquía pwibluman. Chaypimi samana diyapi Israel runakunapa tantakananllapa wasiman yaykur, samaranllapa.
15 Chaymanta, Dyus nitin Moisés iskribishanta, chaynulla Dyuspa rimaqninkuna iskribishanta liyitinllapa imaqa, chay wasipa mantakuqninkunaqa kaynu niran:
—Ukniy masiykuna, runakunata animachinaykillapapaq imata rimanayarllapaqa, kananlla rimayllapa nir.
16 Chaynu nitinllapami, Pablo sharir makinlawan runakunataqa upallachir, kaynu niran:
—Pwibluymanta runa masiykuna, chaynulla uklawmanta qamkuna, Dyusta manchar kasuqkunapis, uyakumayllapa kayta willashutiyllapa:
17 Dyusninchikllapami, unay rukunchikkunata akraran paypaqna kananllapapaq. Chay rukunchikkunapaqqa kaynu karan: Egipto pwiblupi furastiru yupay tayarllapamapis, alliplata achkayaranllapa Dyusninchik akrashan katin. Piru chaymantami chay pwiblumantaqa lluqshichimuran paypa pudirninwan.
18 Chaynu lluqshichimurmi, chunllaq lugarkunaman apar kwarinta añuta kuytaran imanu tukur tatinllapamapis.
19 Chaynulla, Canaán shutiq lugarpi, syiti atun pwiblupi taqkunata limpu wanuchir tukchiran, chay wanushapa pachankunataqa rukunchikkunatana qunanpaq.
20 Tukuy kay pasashankunaqa kwatru-syintus sinkwinta (450) añumata kaq kasha kanqa.
"Chaymantami, rukunchikkunataqa quranllapa puytiq runakuna rikananllapapaq, Dyusninchikpa rimaqnin Samuelpa tyimpunkaman.
21 Piru rukunchikkunaqami Dyusta mañaranllapa gubyirnunllapata numrananpaq. Chaymi Dyusqa munashanllapata rurar, numraran Saúl mantakunanpaq. Saulqami, Benjaminpa ayllunmanta, Cispa wamran karan.
"Chaymantami kwarinta añuta yupay mantakushana katinqa,
22 Dyusqa, Saulta kargunmanta urqur, Davidtana numraran, gubyirnu kananpaqqa. Paypaqmi Dyusqa niran: Uk allipla allin runatami tarisha kani. Paymi imata ruray nitiypis, ruran. Payqami Isaipa wamran David.
23 Chaqa Davidpa ayllunllamantami karan Jesuspis. Paytami Tayta Dyusqa kaĉhamuran washamanallapapaq, imanutaq arnimashanchikllapa karan chay kumplikananpaqqa.
24 Chaymi manaraq Jesús shamuyatinqa, Shutichikuq Juanqa tukuy Israel runakunataqa kaynu niq: Uchaykillapata dijar, Dyusmanna tikrakar shutikuyllapa nir.
25 Chaymanta Juanpa wanunan tyimpu shipchamuyatinnaqa, kaynu niran: 'Nuqaqa manami Dyus arnishushanllapa runapaq yarpuyankillapa chay paychu kani. Payqami chaymantaraq shamunqa. Chaymi paypaqqa nuqaqa mana sirbinichu uk sirbikuq yupay llanqinpa watunta kaĉhanaylapaqmapis' nir".

26 Chaynullami Pabluqa niranpis:
“Abrahampa ayllunmanta ukniykuna, qamkuna uklaw nasyunkunamanta Dyusta
kasuqkunatapis nishunillapa: Dyuspa shumaq rimaynin washamanallapapaq
chayqami tukuy nuqanchikkunapaq.
27 Chaqa, Jerusalenpi taqkuna, chay mantakuqkuna imaqa, Jesusta mana riqsir,
mana kwintacharanllapachu. Chaynullami Dyuspa rimaqninkuna Jesuspaq iskribis-
hanllapata, samana diyakunapi liyirmapis, mana intrakaranllapachu. Chaymi ash-
wan Jesustaqa kuntrar qukuranllapa wanuchinanllapapaq. Chayta rurarmi Dyuspa
rimaqnin iskribishannulla kumpliranllapa.
28 Chaqa mana ima uchayjun katinmapis wanuchinanllapapaq, Pilatuta
mañaranllapa.
29 Chaynumiri Dyus nitin iskribikashannulla rurarllapanaqa, Jesustaqa krusmanta
ishkichimur pamparanllapana.
30 Piru Dyusqami Jesustaqa kawsachimuran.
31 Chaymi Jesusqa, achka diyakunata pullanllapa karan, Galileamanta Jerusalenman
yapar pullan riranllapa chaykunawanqa. Chaymi kananqa paykunaqa tukuypaq uk
tistigu yupayna chay pasashankunapaqqa.
32-33 “Chaymi Bernabiwan nuqaqa willashunillapa Dyuspa shumaq rimaynintaqa:
Taytanchik Dyusmi kawsachimuran Jesustaqa kusa munashan Wamran kashan-
rayku. Chayta rurarmi rukunchikkunata arnishantaqa kumpliran, nuqanchikku-
nawan, imanuĉhi Salmospi nishannulla. Chaqa niqmi:
‘Qammi Wamray kanki.
Nuqami kananqa Taytaykipaq riqsikani’ nir.
34 Dyusqami rimashallana karan, Jesús wanushanmanta kawsamuyanqa kwirpun ama
ismunanpaq nir. Kaynutami, iskribishanpipis nin:
‘Qushaqmi kusa allinkunata Davidta arnishaytaqa’ nir.
35 Chaymi Salmosllapi ninpis:
‘Ama kusa munashayki Wamraykipa kwirpuntaqa dijankichu ismunanpaqqa’ nir.
36 “Piru Davidmi, paypa tyimpun runakunataqa Dyus munashannulla yanaparmapis,
wanurqa rukunkunawan pulla pampakaran. Chaypimi kwirpunpis ismur tukukaran.
37 Nataq, Dyus kawsachimushan Cristupa kwirpunqa mana ismuranchu.
38-39 “Chayraykumi ukniykuna allita intrakayllapa, kaynu nirmi yaĉhachikunillapa:
Jesusraykulami uchanchikmanta pirdunakanchikllapa, mana Moisés mantakushanta
kasushanchikllaparaykuchu. Chaymi ashwan Dyusqa, Jesuspi kriyiqkunataqa tukuy-
lata pirdunar, mana uchayjunpaqnachu riqsin nir.
40 “Chaymi kuytakankillapa Dyuspa rimaqninkuna iskribishankuna nishannulla,
ama mana kriyiqkuna yupay pasashunanllapapaq. Chaqa chay iskribishankunapiqa
nin:
41 ‘¡Qamkuna mana kriyinaqkuna,
dispantakar chinqayllapa!
Chaqa qamkunapa tyimpuykikunapimi rurashaq ukman shumaq ruraykunata.
Chaymi mayqan parlashutinllapamapis,
mana kriyinkimanllapachu’ nir”.
42 Chaynu Pabluwan Bernabé yaĉhachikur tukchirnaqa, lluqshimuranna Israel
runakunapa tantakananllapa wasimantaqa. Chaymi chay mana Israel runakunaqa,
paykunataqa rugaranllapa qashan uk samana diyapipis chayllapaq mas intrachinan-
llapapaq.
43 Piru Pabluwan Bernabé, tukuymanta dispidikur, ritinllapanaqa, kusa achka Israel
runakuna, chaynulla Israel runakunapa kriyinanpi kriyiqkuna ima paykunawan ri-
ranllapa. Chaymi Pabluwan Bernabiqa, chay tantakaqkunataqa kaynu nir willaran:

“Ama ukmanta yarpur imachu Dyuslapi allita kriyiyllapa, Dyus llakipar akrashushanllaparayku” nir.
44 Chaymanta uk simanapina, samana diyapiqa yaqqa tukuyla chay pwiblumanta runakunaqa tantakaranllapa, Dyuspa shumaq rimayninta uyakunanllapapaqqa.
45 Chaymi Israelmanta kaq karguyjunkunaqa, achka runakuna tantakaqta rikarqa, kusata inbidyakaranllapa. Chayraykumi Pablutaqa kuntrar allipla saqrata willaranllapa.
46 Chaymi Pabluwan Bernabiqa mana imatapis mancharchu kaynu niranllapa:
—Nuqakunaqami naypaqtaqa qamkunataraq Dyuspa shumaq rimayninkunataqa yaĉhachishunayllapapaq karayllapa. Piru qamkunaqa chayta mana munashaykillapachu. Chaynu mana yaĉhachishunayllapata munarqami, mana tukuy tyimpu kawsayta munankillapachu. Chaymi kananqa mana Israel runakunatana yaĉhachiq rishaqllapa,
47 imanuĉhi Amitunchikllapa nir kaĉhamaranllapa chaynulla:
‘Nuqami qamtaqa ĉhurashusha kani mana Israel kaq runakunapa uk achkirachikuqnin yupay kanaykipaq.
Chayna qamqa nuqapa shumaq rimayniyta yaĉhachikunki tukuy pachapi washakananllapapaq’ nir.
48 Chayta uyaparllapami, chay mana Israel kaq runakunaqa, kusata aligriyar, niranllapa: “Amitunchik nishanqami kusala allin” nir. Chaymi ashwan Dyuspi kriyir tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq kaqkunaqa, tukuyla kriyiranllapa.
49 Chaynumiri Dyuspa rimaynintaqa tukuy chay lugarkunapiqa yaĉhachikuranllapa.
50 Piru chay Israelmanta kaq karguyjunkunaqa Dyuspi kriyini niq wakin warmikunawan, tukuy puytiq runakunawan ima parlar animachiranllapa, Pabluwan Bernabitaqa aypar chay lugarmantaqa lluqshichinanllapapaq.
51 Chaynu ruratinllapaqa Pabluwan Bernabiqa llanqinllapata ĉhaspichikuranllapa, kay pwiblupi runakunaqa mana kriyiyta munanllapachu nishaq nir. Chayta rurarllapanaqa riranllapana Iconio pwiblumanna.
52 Piru Cristupi kriyiqkuna-shuypaqa, Dyuspa Santu Ispiritunwan kar, allipla aligrina karanllapa.

14

Pabluwan Bernabimi Iconio pwiblupi

1 Iconio pwiblupimi, Pabluwan Bernabiqa pulla yaykuranllapa Israel runakunapa tantakananllapa wasiman. Chaymi, chaypi paykunaqa yaĉhachikuranllapa Jesucristupaq. Chaynu yaĉhachikutinllapami achka runakuna kriyiranllapa, Israel runakuna, mana Israel runakunamapis.
2 Piru Israel runakuna Jesucristupi mana kriyiqkunaqa ukman shumaqta rimar ingañaranllapa chay mana Israel runakunataqa, Jesucristupi tukuy kriyiqkunapaqa kuntran kananllapapaq.
3 Chaynu katinmapismi, Pabluwan Bernabiqa mana mayqantapis mancharchu, ashwan Amitunchikpi kusata kunfyakar, achka diyakunata chaypiqa kidaranllapa yaĉhachikur. Chaymi Amitunchikqa paykunataqa yanapar, pudirninta quran, milagrukunata, mana ruraypaq shumaq imakunata ruranananllapapaq. Chaymi yanaparan runakuna rikar ninanllapapaq, chiqaptami Dyus nishanta yaĉhachikuyan nir.
4 Piru, chay pwiblupi runakunaqa ukmanta ukmanta yarpupakuranllapa. Chaymi wakinqa Israel runakunapa faburnin kaqllapa. Nataq wakinkuna-shuypaqa Apustulkunapa faburnin kaqllapa.
5 Chaymantaqa, Israel runakuna, chaynulla mana Israel runakunapis karguyjunkunawan parlaranllapa, Pabluwan Bernabitaqa kusata qischar, rumikunawan sitar ima wanuchinanllapapaq.

6 Piru chaykunata yaĉharmi Pabluwan Bernabiqa alsakar riranllapa prubinsya Licaoniapa pwiblunkunaman. Paykunaqa alsakar riranllapa Listraman, Derbiman, chaynulla chay shipchan pwiblukunamanpis.
7 Chaymi chaykunapina Dyuspa shumaq rimaynintaqa yaĉhachikuranllapa.

Pablutami sitaranllapa Listra pwiblupi

8 Chay Listra pwiblupimi, karan uk kuju runa. Paymi mana puriyta puytiqchu. Chaqa payqari nasishanmanta-pacha mana maydiyapis purishachu kaq.
9 Chaymi Pablo yaĉhachikuqta uyakur tayaran. Chaynu yaĉhachikuyarmi, Pabluqa chay runataqa chapar yarpuran, payqami alliyanqa allita Dyuspi kriyishanrayku nir.
10 Chaymantami, Pabluqa jwirtita rimar niran:
—¡Sharir shay! nir.
Chaynu nitinqa chay runaqa das piryar sharir, puriq qallariranna.
11 Chaynu Pablo rurashanta rikarllapaqa, runakunaqa qallariranllapa kusalata rimaq chay Licaoniapa rimayninpi, kaynu nir:
—¡Runa yupay dyusninchikkunami shamusha nuqanchikkunamanqa! nir.
12-13 Chay Listra pwiblupi taqkunapaqqami Jupiterqa uk dyusninllapa kaq. Iglisyanshuypaqa, pwiblunpa yaykunanlapi kaq. Chaynu dyusninchik nirllapami, Bernabita shutichiranllapa Jupiter. * Nataq Pabluta-shuypaqa shutichiran Mercurio, pay rimaq chay katin. Chayna chay Jupiterpa kuranqa apamuran turukunata, tuktitukunata ima, tukuy chaypi runakunawan pullana, Pabluwan Bernabitaqa aduranannllapapaq.
14 Piru Bernabiwan Pablo, nuqanchikta aduramanayanchik nir kwintata qukarqa, llakir piñakur raĉhpanmatapis llikiranllapa. Chaymantaqa, chay runakuna riyashanman kallpar rir yaykuranllapa, jwirtita kaynu nir:
15 —Piru taytituykuna, ¿imapaqtaq kaytaqa ruranayankillapa? Chaqa, nuqakunapis qamkuna yupay runakunala kanillapa. Ashwanmi chay yanqa imakunata aduranaykillapata dijanaykillapapaqna shamusha kanillapa Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachishuqllapa. Chaynuqami chiqap kawsaq Dyus, syiluta, pachata, mar yakuta, tukuy ima kaqta rurasha, chay paypina kriyinaykillapapaq.
16 Unayllaqami, Dyusqa tukuy runakunata dijamashanchik karan munashanchikllata rurar kawsanallapapaq.
17 Chaynu dijamarninchikmapis, allinkunata rurar rikachimashanchik, ‘Pimi kani’ nirmapis. Chaynulla kananpis, paymi nuqanchikkunaman tamyata kaĉhamun, tarpukushanchikkunamanta shumaqta urqukunallapapaq. Chaynulla, paylla chay mikunanchikllapamatapis qumayanchikllapa unta mikur ima aligri kawsanallapapaqmapis.
18 Chaynu Pabluwan Bernabé nitinllapamapis paykunaqa mana intrakanaranllapachu. Chaymi yaqqa mana imanupis willayta puytiranllapachu turunllapakunataqa wanuchir paykunata aduranatinllapaqa.
19 Chaypi chaynu kayatinllapaqa, ĉharanllapa ayka Israel runakuna. Paykunaqa karanllapa Antioquiamanta, Iconiumanta ima. Paykunami chayman ĉharqa chay runakunataqa ukmanta yarpuchiranllapa. Chaymi runakunaqa Pablutaqa sitaran rumikunawan wanuchinanllapapaq. Chaynu qischarllapaqa, wanushana kanqa nir yarpurllapa pwiblu waqtalawman aysaĉhakur urqur itakuranllapa.
20 Chayna, chaypi itakur ritinllapaqa, Jesucristupi kriyiqkunaqa Pablo usurayashan ridurninman tantakaranllapa. Chaymantami payqa allinna sharir qashan tikrakaran chay pwiblullaman. Chaymanta, allaqninqa Bernabiwan chay pwiblumanta lluqshir, riran Derbe shutiq pwiblumanna.

---

* **14:12-13** Griego rimaypimi Jupiterpaq ninqallapa “Zeus”. Nataq Mercuriupaq-shuypaqa ninllapa “Hermes” nir.

21 Chayna chay Derbipi, Amitunchikpa shumaq rimayninkunata yaĉhachikutinllapaqa,
achka runakuna kriyiranllapa. Chaymantaqa qashan tikrakaranllapa Listraman, Ico-
niuman, prubinsya Pisidiapa pwiblun Antioquiakaman ima.
22 Chaymi, chay pwiblukunapiqa Jesuspi kriyiqkunata willar animachiranllapa Ami-
tunchikta allita kasur, paypi allita kriyir kawsananllapapaq. Chaynulla paykunataqa
niranpis: “Syiluman Dyusninchikwanna kawsaq rinapaqqa, kay bidapiqa kusataraq
qischakanchik” nir.
23 Chaynulla, chay purishanllapa pwiblukunapiqa, kriyiqkunapa rikaqninkunata
paykunallamanta numraranllapa. Chaymantami Dyusman mañakur, ayunasha imana
karqa, Amitunchikpi kriyishanllaparayku, paypa makinpina dijaranllapa.

Pablumi Bernabiwan tikrakaran Siriapa pwiblun Antioquiaman

24 Chayna, prubinsya Pisidiamanta rirnaqa, ĉharanllapa Panfilialawman.
25 Chay Panfilia lugarpi Perge pwiblupi, Amitunchikpa shumaq rimayninta
yaĉhachikur, chaymantaqa riranllapa Atalia pwibluman.
26 Chaymantaqa, yaku karrupi mar yakullata riranllapa Antioquía pwibluman
ĉhanankaman. Chay pwiblumanmi kaĉhasha karanllapa, Dyusta kusata mañakur, pay
yanapatin rimayninta yaĉhachikunanllapapaq. Chaynu yaĉhachikushana karllapaqa,
qashan tikrakaranllapa Antioquiallamanna.
27 Chayman ĉharqami, Jesucristupi kriyiqkunata tantar parlaran manyaqla, Dyus
tukuy imata paykunawan rurashanta. Chaynulla parlaranllapapis imanumi Dyus, chay
mana Israel kaq runakunatapis yanapasha paypi kriyinanllapapaq nir ima.
28 Chaymantaqa Pabluwan Bernabiqa, chay Antioquiapina Dyuspi kriyiqkunawan
kidaranllapa unaytana taq.

15

Jerusalenpimi kriyiqkunaqa tantakaranllapa

1 Chay tyimpukunapimi wakin Judeamanta runakunaqa Antioquiaman riran, Jesu-
cristupi kriyiqkunata yaĉhachiq. Chaymi kaynu niranllapa: “Moisés mantakushannulla
chay siñal kustumrita mana rurarqashi, mana washakashunllapachu” nir.
2 Chaymi, Pabluwan Bernabiqa alliplata paykunawanqa, uknin uknin willanaku-
ranllapa: “Manami chaynuchu washakanapaqqa” nir ima. Chaynu willanakuyatinlla-
paqa, Pabluta, Bernabita, ayka wakin kriyiqkunatapis, Antioquiamanta kriyiqkunaqa
numraranllapa Jerusalenman rinanllapapaq. Chayna chay parlayashanllapapaq, Ami-
tunchikpa apustulninkunawan, chaynulla wakin kriyiqkunapa rikaqninkunawanpis
parlananllapapaq.
3 Chaynu kaĉhatinllapami, paykunaqa riranllapa Jerusalenmanqa. Chayman riqnuqa,
Feniciapa, Samariapa pwiblunkunapi kriyiqkunataqa parlaranllapa tukuy mana Israel
runakunapaq: “Unay kriyinanllapataqa dijar ashwan kananqa, Dyuspina kriyinllapa”
nir. Chaynu parlakutinmi, chaypi kriyiqkunaqa alliplata aligriyaranllapa.
4 Chaynu yaĉhachikur riyarqa Pabluwan Bernabé Jerusalenman ĉharanllapana. Chayp-
iqa samachiranllapa Jesuspi kriyiqkuna, wakin apustulkuna, chaynulla kriyiqkunata
rikar yaĉhachiqkuna ima. Samachitinllapaqa, Dyus tukuy imata paykunawan rurashan-
llapataqa parlakuranllapa.
5 Piru Jesuspi wakin kriyiq fariseo runakunaqa das sharir, kaynu niranllapa:
“Kriyiq mana Israel runakunaqa, chay siñal kustumrita, chaynulla Moisés tukuy man-
takushakunatapis ruranllapapaq” niqllapa.
6 Chaynu nitinllapaqa, apustulkuna, Jesuspi kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkuna ima
tantakaranllapa chay fariseukuna nishanpaq parlananllapapaqqa.
7 Chaynu kusata uknin uknin unaytana parlayatinllapaqami, Pedruqa sharir payku-
nataqa niran:

"Kriyiq masiykuna, qamkunaqami yaĉhayankillapa, pulla kashallapa Dyusninchikqa nuqata akramaran chay mana Israel runakunata, Dyusninchikpa shumaq rimayninkunata yaĉhachitiy, paykunapis kriyirna washakananllapapaq.
8 Dyusninchikmi tukuypa yarpuyninchikllapata riqsin chay paymi, mana Israel runakunatapis allita riqsir wamranpaqna nisha. Chaymi Santu Ispirituntapis qusha, imanuĉhi nuqanchikkunata qumaranchikllapa chaynulla.
9 Nuqanchikkunatami paykunawanqa mana ukmanta ukmantaqa rikamaranchikllapachu. Chaqa paykunatapis yarpuyninllapataqa shumaqchasha, paypi kriyishanllaparayku.
10 Chaynu katinqa kanan-shuypaqa ¿imapaqtaq Dyusta mana munaq yupaychu tukunkillapa, kay mana Israel runakunata, Moisés mantakushanta rurachirqa? Moisés mantakushankunaqami kusala llashaq karga yupay, mana puytiypaqchu. Chaykunataqa manami chiqapta rurashanchikllapachu nuqanchikkuna, unay rukunchikkunamapis.
11 Ashwan nuqanchikkunaqami yaĉhanchikllapa Amitunchik Jesús llakipamarninchikllapa uchanchikllapamanta washamashanchikllapa dibaldila, nir. Chaynumiri mana Israel runakunatapis washasha nuqanchikkunata yupaylla".

12 Pedro parlakutinnaqa, Pabluwan Bernabipis parlakuq qallariranllapa. Paykunaqa parlakuranllapa Tayta Dyus yanapatin, mana Israel kaq runakunapi tukuy milagrukunata mana ruraypaq shumaq imakunata rurashanllapata. Chaynu parlakuyatinllapami tukuy chaypi kaqkunaqa uyarala uyakuranllapa.
13 Chaynu parlakur tukchitinnaqa, Santiaguqa * niran:

"Kriyiq masiykuna uyakumayllapa.
14 Simonqami willamayanchikllapa, imanutaq kananqa Tayta Dyus, mana Israel runakunatapis yanapar, paypa wamrankunana kananpaq nisha nir ima.
15 Kayqa Dyuspa rimaqnin nishannu, allip chaynu kasha. Chaqa chay iskribikashapiqami kaynu nin:

16 'Davidpa ayllunkunaqami wasi limpu ratasha yupay
unayna mana mantakunnachu.

Chaymi nuqa shamur qashan mushuqmanta alli shachir kamkachishaq,
amana qashanqa ratananpaqnachu. †

17 Chaynu ruratiymi mana Israelmanta kaqkunata akrashaykunapis maskamanqallapa.

18 Kaytaqami nuqa Tayta Dyus nini.
Chaqa unaymanta-pacha chaynu kananpaq nishallana karay' nir.

19 "Tayta Dyus nisha katinmi nuqapis nini: Chay mana Israel kaq runakuna unay kriyinanllapakunata dijar, Dyuspina kriyisha katinqa, ama piñachishunllapachu 'Moisés tukuy mantakushankunata ruray' nirqa.
20 Ashwan paykunamanqa iskribishunllapa kaykunalata rurananpaq: Chay runa rurashan yanqa dyusman ufrindakunata ĉhurashanllapataqa ama mikunanllapapaq. Chaynulla nishunllapapis runa kar, warmi karmapis ama ukwan ukwan pununanpaqchu. Nishunllapapis, animalpa yawarninta, animal ratar manaqa ĉhuqar wanushapa aychantaqa ama mikunanllapapaqchu.

* **15:13** Santiagutami niqllapapis "Jacobo" nir. Payqami Jerusalenpi kriyiqkunapa punta rikaqnin karan. Rikashun Hechos 12.17; Gálatas 1.19. † **15:16** Rikashunllapa Amós 9.11-12. Nuqa shamur qashan mushuqmanta alli shachir kamkachishaq nirqami intrachimanchik Jesús shamur tukuy tyimpupaqna mantakunanpaq nir.

21 Chaqa Moisés mantakushanllata unaymanta-pacha tukuy pwiblukunapi
yaĉhachikunllapa. Chaymi tukuy samana diyapi Israel runakunapa tantakananllapa
wasinkunapiqa liyir yaĉhachikunllapa”. ‡

Kartata kaĉharanllapa mana Israel runakunaman

22 Santiago chaynu nitinqa, Jesuspa apustulninkuna, Dyuspi kriyiqkunapa
rikaqninkuna, tukuy kriyiqkunawan yarpuranllapa: Nuqanchikkunamanta akrar
kaĉhashunllapa rinanllapapaq Pabluwan Bernabiwan pulla Antioquiaman nir. Chay
akrashanllapaqa karan Judas Barsabás ninllapa chaywan Silas. Paykunaqami kusa
rispitakasha runakuna karanllapa kriyiqkunapaqqa.
23 Chaymi, paykunawan kaĉharan chay kartataqa, kaynu nir:

Mana Israelmanta kriyiq masiykuna, qamkuna Antioquiapi, Siriapi, Ciliciapi
taqkunata saludashunillapa nuqakuna apustulkuna, kriyiqkunata rikar
yaĉhachiqkunawan, chaynulla tukuy kriyiqkunawan ima.
24 Chaqa yaĉhashami kanillapa, kay Jerusalenmanta wakin kriyiqkunashi,
nuqakuna mana kaĉhamutiyllapachu shamur, Moisés mantakushanta ukmanta
yaĉhachishushallapa, nir. Chayshi alliplata piñachir ukmanta yarpuchishushallapa
ima.
25 Chayraykumi nuqakunaqa tukuyniyllapa yarpur parlasha kanillapa, nuqakuna-
manta runakunata akrar kaĉhamutiyllapa rikashunanllapapaq. Chay kaĉhamuyanillapa
chaykunaqami kusa munashayllapa Bernabiwan Pabluwan pulla shamuyanllapa.
26 Bernabiwan Pabluqami wanuchinatinllapamapis mana manchakurchu Ami-
tunchik Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur purinllapa.
27 Chay ishkay qamkunaman shamuqqami Judaswan Silas. Paykunanami manyaq-
manta parlashunqallapa kay iskribishunillapa chaypaqqa.
28 Chaqa Dyuspa Santu Ispiritunmi mana munanchu, Moisés tukuy mantakushanta
rurar mas qischakanaykillapataqa. Chaynulla nuqakunapis mana munanillapachu
kay nishuyanillapa chaymanta mas qischakanaykillapataqa.
Chaymi nishunillapa kaylata ruranaykillapapaq:
29 Ama mikuyllapachu runakuna rurashan yanqa dyuskunapaq ufrindata
ĉhurashanllapata. Chaynulla ama mikuyllapapischu animalpa yawarninta, animal ratar
manaqa ĉhuqar wanushapa aychantapis. Chaynulla runa kar manaqa warmi karpis
ama ukwan ukwanqa pununkillapachu. Chiqapta kay nishushayllapata kasurqami,
Dyus munashanta kumpliyankillapa.
Chaylatanami willashunillapa.

30 Chaymanta chay kartata qutin, paykunaqa dispidikur riranllapana Antioquia-
manqa. Chayman ĉharqa Jesuspi tukuy kriyiq runakunataqa tantamur, chaypi quran-
llapa kartataqa.
31 Chaymanta chay kartata Dyuspi kriyiqkuna liyirqa allipta aligriyaranllapa, chay
kartapi paykunapaq uk kunswilu kashanrayku.
32 Chaynulla Judaswan Silaspis Dyuspa rimaqninkuna kar, paykunata kusata kunsu-
lar ima, animachiranllapa, Amitunchikta allita kasunanllapapaq.
33 Chaymanta uk diyapinaqa, Judaswan Silastaqa kaĉharanna chaypi, Jesuspi kriyiqku-
naqa “Kusa allin rinkillapa” nir. “Chaynulla chay kaĉhamushushallapa chaykunatapis
shumaqta saluduta qupamankillapa” nir ima. [
34 Piru Silasqami Antioquialapi kidanar, chaylapina kidaran.]

‡ **15:21** Kaykunatami willaranllapa Israelmanta kaqkuna Moisés mantakushanlata kasuqkunawan Jesuspi kriyiq mana Israel runakunaqa pulla kananllapapaq nir.

35 Chaynulla Pabluwan Bernabipis Antioquiallapi kidaranllapa. Chaypiqami
wakinkunawan pulla yaĉhachikuranllaparaq Amitunchikpa shumaq rimaynintaqa.

Pablumi Bernabimanta chiqanchakaran

36 Chaymanta uk tyimpu pasatinnaqa, Pabluqa niran Bernabitaqa:
—Rishun qashan kriyiq masinchikkunata watukuq, chay mayqan pwiblukunapiĉhi
Amitunchikpa shumaq rimayninta yaĉhachikushanchik karan chaykunaman, imanushi
paykunaqa puriyan nir.
37 Piru Bernabiqa, Juan Marcos niqllapa chayta pullanllapaqa apanaran.
38 Piru Pablutaqa mana allintachu chayqa yarpuchiran. Chaqa Juan Marcosqa Pan-
filia pwiblupi paykunalatana dijar mana pullanllapa yaĉhachikurnachu puriran. Chaymi
Pabluqa mana munaranchu pullanllapa rinantaqa.
39 Chaypaqmi Pabluwan Bernabiqa allipta uknin uknin willanakuyarqa, chiqan-
chanakuranllapa. Chaymi Bernabiqa Marcosta apar riran Chipriman.
40 Nataq Pablo-shuypaqa Silasta akraran pullan apananpaqqa. Chaymanta Pablo
rinanpaqna katinqa, tukuy chaypi kriyiqkunaqa Dyusman mañakuranllapa paykunata
yanapananllapapaq.
41 Chaymi riqnuqa pasaranllapa Cilicia, Siria pwiblukunapi kriyiqkunata kusata
animachir ima.

16

Timoteumi Pabluwan Silaswan riran

1 Pabluqami ĉharan Derbe shutiq pwibluman, chaynulla Listra pwiblumanpis. Lis-
trapiqa tarinakuran Jesuspi kriyiq Timoteo shutiqwan. Paypa mamanmi unaymanta-
pacha Jesuspi kriyiq. Payqami, Israel warmi kaq. Nataq taytan-shuypaqa griego runa
karan.
2 Chay Listra, Iconio pwiblukunapi kriyiqkunaqami Timoteupaqqa kusa allinta ri-
maqllapa.
3 Chaymi Pabluqa munaran Timoteuqa yapananta. Piru naypaqtaqa siñal kustum-
rita rurachiran. Chaytaqami ruraran Israel runakuna chay lugarpi taqkuna ama
piñakunanllapapaq, chay kustumrinta mana rurashanrayku. Chaqa tukuy runakuna
yaĉhayaqllapa Timoteupa taytanqa griego runa nir.
4 Tukuy pwiblukunata pasashanllapapiqa, kriyiqkunata intrachir riranllapa, chay
apustulkuna, Jerusalenpi kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkunapa kartanpi iskribishanta
ima.
5 Chaymi chay pwiblupi kaqkunaqa kriyishanllapapi masta animakur, kusatana
waran waranqa achkayaranllapa.

Pablumi musqupakuran

6 Pabluqami, Silaswan Timoteuwan riyta yarpuran prubinsya Asiaman yaĉhachikuq.
Piru Dyuspa Santu Ispiritun “Ama wakmanqa riychu” nitinmi, manana Asiaman
rirchu, pasaranllapa prubinsya Frigiata, prubinsya Galaciata, Misia pwiblupa lindirun-
man ĉhanankaman.
7 Chay pwiblumantaqa paykunaqa, riyta yarpuranllapa Bitiniapa lugarninkunaman.
Piru Amitunchik Jesuspa Ispiritun “Ama riychu” nitinmi, mana riranllapachu chay
lugarkunamanqa.
8 Chaymi paykunaqa chay prubinsya Misiataqa pasashannu riranllapa Troas
pwibluman.
9 Chaypimi Pabluqa musquyninpi, Macedoniamanta uk runata rikaran. Chayshi
chay runaqa shasha rugakuyaran kaynu nir: “Shamuy-ari kay chimpa Macedonia
pwibluman yanapamanaykillapapaq” nir.

10 Chaynu Pablo musqupakutinqa, chay kutilla Macedoniamanqa rinayllapapaq listakarayllapa, * Dyusninchik qayamayanchikllapa, shumaq rimayninta rimanallapapaq nir yaĉhar.

Pabluwan Silasmi Filiposman riranllapa

11 Troas pwiblumantaqa yaku karrupina mar yakuta pasarayllapa Samotracia shutiq pachakaman. Nataq, allaqnin diyaqa yaku karrupi ĉharayllapa Neápolis pwiblukaman.
12 Chaymantaqa rirayllapa Filiposman. Chayqami romano runakunapa pwiblun. Chay pwibluqami kusa mas mantakuq kaq, tukuy chay Macedonia pwiblupa pwiblunkunamanmatapis. Chaymi, chay pwiblupi ayka diyakunata tarayllapa.
13 Uk diyapimi, samana diya katin, chay pwiblumanta lluqshir, rirayllapa uk riyupa yatankaqman, chaypi Israel runakuna Tayta Dyusman mañakunanpaq lugar kanqa nir yarpur. Piru chaypiqa warmikunalata tantakashata tarir, nuqakunaqa chaylapi tar, Jesucristupaq yaĉhachirayllapa paykunataqa.
14 Chay warmikunamanta ukninmi shutiran Lidia. Payqami Tiatira shutiq pwiblumanta karan. Rantikuqmi chupika murada seda raĉhpakunata. Chay Lidiaqami aduraq Taytanchik Dyuslata. Pay Dyusninchik intrachitin uyakur intrakaran Pablo yaĉhachikutinqa.
15 Chaymi chaymantaqa nuqakunaqa shutichirayllapa tukuy aylluntinta "Jesusna washamayan" nir kriyitinllapa. Shutichishana katiyllapaqa, kaynu nir rugamaranllapa:
—Qamkuna, alliptana Dyusta kasunki nir yarpuyatkillapaqa, rishunllapari wasiypi samanaykillapapaq.
Chaynu kutir kutir "Rishunllapa wasiyman" nimayatinllapaqa, rir chay wasinpina samarayllapa.
16 Chaymanta qashan, Dyusman mañakunanllapa lugarman riyatiyllapanaqa, uk surtyakuq shipash tarimaranllapa. Chaymi qillayta tarisha apamuyaran mantaqninkunaman. Chay shipashpa rurinpimi dyablupa yarpuynin katin, payqa chaynu surtyakuq ima kaq. Chaynu karmi chay mantakuqninkunataqa, surtyakurla kusa achka qillayta quq.
17 Chay shipashqa Pablupa, nuqapa ikiyllapata shamuq qallariran kaynu nir jwirtita rimar:
—Kay runakunaqami unaq syilumanta Dyuspa sirbikuqninkuna. Paykunami qamkunata yaĉhachishunllapa imanu washakankillapa nir.
18 Chaynu rimarlla puriran ayka diyatana. Chaymi Pablutaqa kusata piñachitin, kaynu nir yarpuran, wakqami Dyuspi mana kriyiq kar yanqa illaqta chaynu niyan, nir. Chaymantami chay shipashpi dyablupa yarpuynin kaqtaqa kaynu niran:
—Jesucristupa shutinwan mantashuni: ¡Lluqshiy kay shipashmantaqa! nir.
Chaynu nitinmi, das dyablupa yarpuyninqa lluqshiranna.
19 Piru chay shipashpa mantaqninkunaqa "Manana qillayta tariyta puytishunnachu" nirqa, Pabluwan Silastaqa aypar aparanllapa tukuy karguyjunkunapa naypanman.
20 Kaynu nirmi jwiskunapa naypanmanqa ĉhachiran:
—Kay Israel runakunami pwiblunchikmanta runakunata pantachiyan.
21 Kusa ukman saqra kustumrikunata yaĉhachiyan. Chay kustumrikunataqa nuqanchikkunaqa mana rurayta puytinchikllapalamapischu, Roma pwiblumanta kashanchikllaparayku nir.
22 Chaypi wakin runakuna kayaq chaykunaqa Pabluwan Silastaqa musyaq qallariranllapa. Chaymi jwiskunaqa kaĉhakuran raĉhpanta amalas lluqshichir barakunawan wipyananllapapaq.

---

* **16:10** Macedoniaman rinayllapapaq listakarayllapa nirqami, intrachimanchik kay libruta iskribisha Lucas chaynuqa niyan nir.

23 Chaynu wipyarllapanaqa, karsilman itar, chay punkupi kuytakuqtaqa mantaran,
allita kuytar ama safachinanllapapaq nir.
24 Chaynu nir willatinllapami, chay kuytakuqqa, chay karsilpa mas ruri kaqman
itaran. Chaymi chaypiqa uĉhkuyjun qiruman ĉhakinta itar apirtar dijaranllapa.
25 Piru ĉhaypi tuta yupaynaqa, Pabluwan Silas Dyusman mañakur himnukunata
takitinllapa imaqa, wakin prisu kaqkunaqa uyakuyaranllapa.
26 Chaymantami illaqmanta kusa jwirtita pacha kuyuran. Chaymi wasipa patanku-
namapis kusata kuyutin, chay kutilla punkukunamapis kiĉhakaran. Chaynulla kadi-
nakunawan wakin prisu wataraqkunapis, kaĉhakaranllapana.
27 Chaymanta chay kuytakuq rikĉhakur, punkukunata kiĉhallata rikarqa, ispadanta
lluqshichir paylla wanuchikanaran, prisukunaqa safashallapa kanqa nir yarpur.
28 Piru Pabluqa jwirtita kaynu niran:
—¡Ama imatapis rurakaychu, tukuyniyllapami kaypi kanillapa! nir.
29 Chaymi, chay kuytakuqqa Pabluta uyarqa, “Bilata apamuyllapa” nir, kall-
paqlla yaykuran kusalata manchakur chukchukyaqnulla. Chaymi Pablupa, Silaspa
ĉhakinllapaman qimikar pukĉhiraran.
30 Chayna paykunataqa ruri karsilmanta waqtaman urqur, tapuran kaynu nir:
—Taytituykuna, ¿imatataq rurashaq washakanaypaqqa? nir.
31 Paykunaqa niran:
—Amitunchik Jesucristupi kriyiy, washakanaykipaq tukuy aylluykikunawanna nir.
32 Chaymantaqa willaranllapa Amitunchik Jesuspa shumaq rimayninta, tukuy chay
wasinpi kaqkunatapis.
33 Chaymi chay tutalla chay kuytakuqqa, Pablupa, Silaspa chuqrikashankunata
paqashana karqa, tukuy ayllunkunawan tantakar shutikuranllapana.
34 Chaymantaqa Silaswan Pabluta wasinman apar, qararan. Piru payqa tukuy
aylluntin kusala aligri karanllapa, Taytanchik Dyuspi kriyishanllaparayku.
35 Allaqmanta achkiyatinnaqa, jwiskunaqa kaĉharan suldadukunata, chay kuy-
takuqta willatin, Pabluwan Silasta kaĉhar lluqshichinanllapapaq.
36 Chaymi chay kuytakuqqa, Pabluta niran:
—Jwiskunami kaĉhakamusha, qamkunata lluqshichishunayllapapaqna. Chaymi, shu-
maqna rikunkillapa nir.
37 Piru Pabluqa chay suldadukunata niran:
—Nuqakunatami tukuypa naypanllapapi alliplata llibachir karsilman itamaranllapa
romano runakuna katiyllapamapis. Chaqa paykunaqa mana allita tapukur yaĉharchu,
chay mana allinkunataqa ruramaranllapa. Nuqakunapismi alli yaĉhaymantaqa ro-
manukuna kanillapa. ¿Kananqachu kaĉhamanayanllapana mana mayqanpis yaĉhatinchu?
¡Manami lluqshishaqllapachu kaymantaqa! Paykunalla shamur, lluqshichimanqallapa
nir.
38 Chaynu nitin, chay suldadukunaqa rir Pablo nishanllata jwiskunata willatinlla-
paqa, kusata manchakuranllapa, paykunaqa romano kashallapa nir.
39 Chaymi jwiskunaqa karsilman rir, Pabluwan Silastaqa kusata rugaranllapa: “Pir-
dunamayllapari” nir. Chayna, karsilmanta urqur, shumaqta willar, rugaranllapa chay
pwiblumanta lluqshir rinanllapapaq.
40 Chaymi Pabluwan Silasqa, karsilmanta lluqshirqa, Lidiapa wasinmanraq riranl-
lapa. Chaymanta, Jesucristupi kriyiq masinkunata watukur, animachirllapa imanaqa,
chay pwiblumantaqa riranllapana.

17

Tesalonicapimi kusa ukmanta tukuranllapa

1 Pabluwan Silasqa, Anfípolis Apolonia pwiblukunata pasar rir, ĉharanllapa Tesalónica pwibluman. Chaypiqami, Israel runakunapa tantakananllapa wasi kaq.
2 Chaymi Pabluqa, kustumrin katin, Israel runakunapa tantakananllapa wasiman rir, kimsa simanata kada samana diyakunapi chay runakunawanqa parlaranllapa.
3 Pabluqami, Dyuspa rimananmanta paykunataqa kaynu parlaran: “Dyus Akrashan Cristunqashi qischakar wanunqa. Chaymanta, qashan kawsamuyanqa” nir. Chaynulla niqpis: “Jesuspaq parlashuyanillapa chaymi, Dyuspa Akrashan Cristunqa” nir ima.
4 Chaynu Pablo nitinqami Israel wakin runakunaqa kriyiranllapa. Chaynulla Dyuspi kriyiq achka griego runakuna, achka yaĉhaq warmikunapis Pablo nishannu Amitunchik Jesuspiqa kriyir pullachanakuranllapa Pabluwan, Silaswanqa.
5 Piru chaynu kriyitinllapami, wakin mana kriyiq Israel runakunaqa alliplata piñakuranllapa “Jesuspi kriyiqkunaqashi paykunapa yarpuyninmantaqa mana allintachu tukuyan” nir. Chaymi kallikunamanta mana allin qilla runakunawan tantanakur, yarpuranllapa Jesuspi kriyiqkunataqa qatiĉhashunllapa nir. Chaymi kusa ukmanta tukur, laqyar ima rir, ashwan Jasón shutiq runapa wasinman ĉhar maskaranllapa Silaswan Pablutaqa, chaypi tarirqa wakinninllapaman qukunanllapapaq.
6 Piru Pabluwan Silasta mana tarirnaqa, chay wasipa amun Jasonta, chaynulla wakin kriyiqkunatapis aysaĉhakuypimapis aparanllapa karguyjunkunaman. Chayman ĉhachirnaqa kaynu jwirtita rimar qukuranllapa:
—¡Pabluwan Silasmi tukuy intirupi runakunata kusa ukmanta yaĉhachisha! Chaynullami kaymanpis shamushallapana chayllata yaĉhachikuq.
7 ¡Piru chaynu katinmapis, kay Jasón samachisha paykunataqa! ¡Chaymi tukuy paykunaqa, mantakuqninchik César nishantaqa mana kasuyanllapachu! Ashwan paykunapa mantaqninllapaqashi kan uk. Payqashi shutin Jesús nir.
8 Chayta uyaparllapami tukuy runakuna, karguyjun runakunamapis kusa ukmanta tukuranllapa.
9 Chaymi chay karguyjunkunaqa, Jasonta wakin kriyiqkunatapis pagrakuchir dijatin, riranllapa.

Pabluwan Silasmi Bereaman riranllapa

10 Chay diyalla tutanaqa, chay Tesalonicamanta Dyuspi wakin kriyiqkunaqa Pabluwan Silastaqa kaĉharanllapa Berea pwibluman. Chaymanta paykuna chayman ĉharnaqa, riranllapa Israel runakunapa tantakananllapa wasiman.
11 Chay Berea pwiblupi taq Israel runakunaqa, Tesalonicapi Israel runakunamantaqa mas das intrakar kasukuq runakuna karanllapa. Chaynu karmi Pabluwan Silas, Jesuspaq yaĉhachikutinqa, kusata uyakuqllapa. Chaymi Dyus nitin iskribikashakunataqa waran waran kusata liyiqllapa, chiqapchu kanqa chay yaĉhachikuyashanllapaqa nir.
12 Chaynu Pabluwan Silas yaĉhachikutinllapaqa, chaypi Israel runakunaqa kusa achka kriyiranllapa. Chaynulla griego runakuna, kusa nisha warmikunamapis, kusata kriyiranllapa.
13 Piru chaymanta, Jesuspi mana kriyiq Israel runakuna Tesalonicapi taqkunaqa, Pabluqa Berea pwiblupipis yaĉhachikuyan nir uyaparqa, chaymanpis riranllapa. Chaymi runakunataqa kusa ukmanta willaran, amami Pabluwan Silastaqa kasunkillapachu nir.
14 Piru chaynu nitinllapamapis, Jesuspi kriyiqkunaqa utqaylla Pablutaqa chay pwiblumantaqa kaĉharanllapa marlawman. Nataq Silaswan Timoteo-shuypaqa Bereallapi kidaranllapa.
15 Pablupa pullan riqkunaqa, Atenas pwiblukaman riranllapa yaparqa. Chaymantami Pabluqa paykunataqa kaĉharan kaynu nir: “Rir willapamayllapa Silaswan Timoteo utqar shamutin, kaypi tarinakunayllapapaq” nir.

Pablumi Atenas pwiblupi

16-17 Chaynu nir Pabluqa Atenas pwiblupi Silaswan Timoteupaq yarakur tayaran. Chaynu yarakuyarqa riran Israel runakunapa tantakananllapa wasiman. Chayman rirmi Israel runakunawan, wakin griego runakuna Dyuspi kriyiqkunawanpis kusata Jesuspaq parlaranllapa. Chaynu parlakur puriyarqa chay pwiblupi runakuna rurashan kusa achka yanqa dyuskunata rikar mana allintachu yarpuran. Chaynuta rikarmi tukuy diya plasapi tantakaq runakunawanpis parlaqllapa Jesuspaqqa.

18 Chaynu parlakuyarmi Pabluqa tarinakuran wakin kusa yaĉhaq runakunawan. Paykunaqami shutiran Epicureukuna Estoicukuna. Chaymantaqa paykunapis Pabluwan willanakuq qallariranllapa. Chaymi Pablo, "Jesús nuqanchikrayku wanur, piru qashan kawsamuran" nitin, paykunamanta wakinqa niyaqllapa:

—¿Mayqanpaqtaq rimayan, kay yanqa illaqta rimar alabakaqqa? nir.

Ukkuna-shuypaqa niqllapa:

—Kay runaqa riqchaq dyuskunapaq willamayanchik nir.

19 Chayraykumi, Pablutaqa aparanllapa uk lugar Areópago shutiqman. Chaypiqami allipla yaĉhaq runakuna tantakaqllapa. Chaymi, chayman ĉhatinnaqa kaynu niranllapa:

—Willamayllapa taytituy imatataq yaĉhachikuyanki.

20 Chaqa qamqa mana riqsishayllapakunapaq willamankillapa. Chaymi nuqakunaqa yaĉhayta munanillapa, ima niyanmi chay rimashaykiqa nirmapis.

21 Chaynuqa tapukuyaranllapa yanqa illaqta, chaynulla mushuq rimaykunalata uyakur parlakur ima taq karllapa.

22 Chaynu nitinqa, chay Areópago lugarpiqa Pabluqa tukuy paykunapa ĉhaypinpi shar, kaynu niran:

"Atenasmanta runakuna, nuqapa rikayniymantaqami qamkunaqa chay dyusnikillapapiqa kusata kriyinkillapa.

23 Rikashami kani achka lugarkunapi dyuskunata aduranaykillapata. Piru puriyarqami tarisha kani uk lugarpi kaynu iskribikashata: 'KAY ALTARMI UK DYUSTA MANARAQ RIQSIYANCHIKCHU CHAYPAQ' niqta. Nishaykillapa: Nuqami Dyusta mana riqsinillapachu niyashaykillapapaq yaĉhachishuyanillapa.

24 "Chay Dyusmi, kay pachata, tukuy ima kaqkunatapis rurasha. Chaymi pay, unaq syilupa, kay pachapa Amun. Manami runakuna wasita shachishanpichu tan.

25 Chaynulla payqa mana mayqantapis ministinchu imata rurar yanapananllapamatapis. Chaqa pay, ashwan tukuyta kawsachimanchik, amayninchikta qumanchik, chaynulla tukuy imakunatapis qumanchik.

26-27 Paymi uk runalamanta tukuy intirupi runakunata ruraran, tukuy pachapi kawsananllapapaq. Chaynulla paymi nisha runakuna maypi tar ima tyimpukaman kawsananllapapaqmapis. Chaqa munanmi runakuna paypi chiqapta kriyir, munashanlata ruranananllapata. Piru alli yaĉhaymantaqami mana kriyinashamapis, Dyusqa nuqanchikkunapaqa pullanchikllapa.

28 Payraykumi kanchikllapa, kawsanchikllapa, purinchikllapa, imamapis. Kaynullatami wakin qamkunamanta unay yaĉhaq runakunapis niqllapa: 'Tukuy runakuna Dyusmanta kanchikllapa' nir.

29 "Chaynu Dyusmanta tukuyla karqa, ama chay urumanta, platamanta, rumimanta yanqa rurakashakunataqa dyusniy nishunllapachu. Chaqa chaykunataqami runakuna yarpuyninllamanta rurasha.

30 Piru unaynari mana yaĉhar pantasha kar michkata uchakusha kashallapamapis Dyusninchikqa chay uchakushanchikpaqqa mana kwintachakaranchu. Piru kananshuypaqa chay mana allin rurayninchikkunata amana rurarchu, paylatana kasunallapapaq nisha.

31 Chaqa uk diyatami jwisyu diyapaq akrashana. Chay diyapiqami tukuyta rikar yaĉhamashunllapa ‘Allin mana allin kanchikllapa’ nirmapis. Chay diyapaq rikamanallapapaqqa uk runata akrashanrayku wanushanmanmatapis kawsachimuran. Chayna rikar kwintata qukanallapapaq chay paymi rikamaqninchikqa nir”.
32 Chaynu “Dyus chay runata wanushanmanta kawsachimuran” nir Pablo parlakutinmi, wakinkunaqa kusata asiparanllapa. Piru ukkunaqa kaynu niranllapa:
—Qashan kaykunata parlamatkillapapis uyakushaykillapa nir.
33 Chaynu nitinllapami, Pabluqa paykunata chaypi dijar riranna.
34 Chaymantami wakinkunaqa kriyir Pabluwanqa pullachanakuranllapa. Chay kriyiqkunaqami ukqa karan Dionisio. Paymi Areopagupa uk mantaqnin kaq. Chaynulla uk warmi Dámaris shutiqpis wakinkunawanpis pullachanakuranllapa.

18

Pablumi Corinto pwiblupi

1 Chaymantami Pabluqa chay Atenas pwiblumantaqa lluqshir, riran Corinto pwiblumanna.
2 Chaypiqa tarinakuran uk Israel runa Aquila shutiqwan. Payqa Ponto lugarmanta karan. Chay tyimpumi, payqa warmin Priscilawan pulla chayraq ĉhamusha karan Italia nasyunmanta. Paykunaqa Italiamantaqa ĉhamusha karanllapa, chay nasyunpa mantakuqnin Claudio, Romamanta tukuy Israel runakuna lluqshinqa nisha katin. Chaymi Pabluqa paykunata watukuq rir,
3 chaypina kidaran, pulla trabajananllapapaq. Chaqa paykunapismi Pablo yupay tulduta siraypi trabajaqllapa.
4 Samana diyakunapi-shuypaqami Pabluqa Israel runakunapa tantakananllapa wasiman riq. Chaypiqa tukuy Israel runakunata, mana Israel runakunamatapis, kusata willaq intrakananllapapaq, Jesús tukuypa Washakuqnin nir.
5 Chaymanta chay diyakunapi Silaswan Timoteo Macedoniamanta ĉhamuran. Chaymi Pabluqa chaypiraq kusa masta yaĉhachiq qallariran Israel runakunata “Jesusmi Dyusninchik Akrashan Cristunqa” nir ima.
6 Piru ashwan Israel runakunaqa, Pablupaqa kuntran tikrakar kusata qaryaparanllapa. Chaymi Pabluqa raĉhpanta ĉhaspir kaynu niran:
—Dyusninchikpa Cristunpaq willashutiyllapa, mana kriyishaykillapapaqqa qamkunana kulpayjunqa kankillapa, mana nuqachu. Ashwanmi kananmantaqa riyani chay mana Israel runakunatana Jesuspaq yaĉhachiq.
7 Chaynu nir, Israel runakunapa tantakananllapa wasimanta lluqshir, Pabluqa riran uk runa Justo shutiqpa wasinman. Payqami tantakananllapa wasipa qichqanlapi taq. Paypismi Dyusta aduraq.
8 Chaynulla chaypi uk runa Crispo shutiqpis, tukuy aylluntin kriyiq Amitunchik Jesuspi. Payqa Israel runakunapa chay tantakananllapa wasipaqa mantakuqnin kaq. Chaynulla Corintumanta kusa achka runakunapis Dyuspa shumaq rimayninta uyakurllapaqa, kriyirna rir shutikuranllapa.
9 Chaymanta uk tutaqa, Amitunchik Jesusqa Pabluta musquyninpi niran: “Ama manchakurchu, ama upallala kidar imachu ashwan nuqallapaq yaĉhachikuskiy.
10 Chaqa kay pwiblupiqa kusa achka runakuna nuqapi kriyinaqkunaqa. Nuqaqami qamwanqa pulla kani, manami mayqanpis ima mana allinkunataqa rurashuyta puytinqachu” nir.
11 Chaynu nitinmi, Pabluqa uk añu-y-midyuta chay Corintupiqa taran, Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikur.
12 Piru uk tyimpupi, Acaya prubinsyapa gubirnadurnin Galión katinqa, Israel runakunaqa Pablupa kuntran tikrakar, aparanllapa gubirnadurman.

13 Ĉhachirqa gubirnadurtaqa, kaynu niranllapa:
—Kay runami Dyusta kasunanllapapaq yaĉhachikur puriyan. Piru chay yaĉhachikushanqami mana liyninchik nishannullachu nir.
14 Chaynu nitinllapami Pabluqa rimananlapaqna katin, Galionqa chay Israel runakunataqa niran:
—Ima kusa mana allinkunata rurasha katin, manaqa wanuchikusha ima katinqa, nuqaqa rikar yaĉhayman imanu katinpis.
15 Piru yanqa illaq qamkunapa liynikillapalapaq katinqa imapaqnari chaymanqa nuqaqa yakapakashaq. Chaytaqa qamkunalla imanupis parlayllapa nir.
16 Chaynu nirmi chay dispachunmantaqa lluqshichiran, Israel runakunataqa.
17 Chaynu lluqshichitinqa, chay piñakuq runakunaqa waqtapiqa ashwan Sóstenes shutiq runatana ayparanllapa. Payqami Israel runakunapaqa uk mantakuqnin karan. Ayparllapaqa chaylata kusata wipyaranllapa, chay gubirnadurpa naypanpi. Piru wipyatinllapamapis Galionqa, mana chaypaqqa kwintachakaranchu.

Pablumi kimsa kutipaqna Antioquiaman riran yaĉhachikuq

18 Pabluqami Corintupiqa achka diyataraq taran. Chaymantaqa Jesuspi kriyiqkunata dispidir, payqa Priscilawan, Aquilawan pulla riq qallariranllapa Siriapa uk lugarninman. Chayman riqnuqa, ashwan Cencrea pwibluman ĉharqa aqchanta rutukaran, runakuna yaĉhananpaq, Dyusta arnishanta kumpliyan nir.
19-21 Chay Siriaman riqnullami yaku karrupina rir ĉharanllapa Éfeso pwibluman. Chaypi karnaqa, Pabluqa riran Israel runakuna tantakananllapa wasiman. Chaypiqami Pabluqa, Jesuspaq parlaran Israel runakunataqa. Chaynu yaĉhachikutinqa kusata rugaranllapa mas diyakunata kidananpaq. Piru payqa, [“Imanupis Jerusalén fyistapi kanaypaq karay” nir] “Mana puytinichu” niran. Chaymi “Dyus munatinqa may diyalapis, qashan shamushaq watukushuqllapaqa” nir dispidikurmi, Priscilawan Aquilataqa Efesupi dijar paylana riran yaku karrupi.
22 Chaymanta Cesarea pwibluman ĉharqa wichan riran Jerusalenman tukuy kriyiqkunata saludaq. Chaypi saludakurnaqa, chaymanta riranna ura Antioquía pwibluman.
23 Chaymantami uk tyimpumantaqa, unay purishankunaman qashan lluqshiran puriq pwiblun pwiblun, Galaciapa, Frigiapa pwiblitunkunapi Jesuspi kriyiqkunata animachiqnu ima.

Apolosmi yaĉhachikuran Éfeso pwiblupi

24 Chay tyimpumi Priscilawan Aquila Efesupi taqllapa. Chaymanmi, Alejandriamanta uk Israel runa Apolos shutiq ĉharan. Paymi Dyus nitin iskribikashakunata kusa allita intrakaq kar, runakunatapis alliplata intrachiq.
25 Chaynulla kusa allitami yaĉhakusha karan Shutichikuq Juan, Amitunchik Jesuspaq yaĉhachikushanmatapis. Chaymiri Amitunchikpaq yaĉhashantaqa, kusa aligrila allita yaĉhachikuq.
26 Chayraykumi, Apolosqa mana manchakur imachu, tantakananllapa wasipi yaĉhachikuq qallariran. Chaynu yaĉhachikuqta uyaparmi, Priscilawan Aquilaqa, Apolostaqa wakaqla apar kusa masta intrachiranllapa Dyuspaqqa, imanumi washamanchik nir ima.
27 Chaymanta Apolos uk lugar Acaya shutiqman rinatinqa, Jesuspi kriyiqkunaqa, kusata animachir uk kartata rurar kaĉharanllapa Acayapi kriyiqkunaman, Apolos ĉhatinqa shumaqta samachinanllapapaq. Chaymi Apolos ĉharqa, Dyus akrashan kriyiqkunataqa, kusata yanaparan.
28 Chaqa tukuy Israel runakunataqa intrachiran Jesuspaq, payqa Dyuspa Akrashan Cristun nir. Chaynulla Dyus nitin iskribikashakunata liyir chaypaq intrachikutinmi, mana mayqanpis mana chaynuchu niytaqa puytiranllapachu.

19

Pablumi Éfeso pwiblupi

1 Corinto pwiblupi, Apolos kanankamanqa, Pabluqa Antioquía pwiblumanta lluqshir
rir, chay achka shallqakaq pwiblukunata watukurnaqa, ĉharan Éfeso pwibluman.
Chaypimi tariran ayka kriyiqkunata.
2 Chaymi paykunataqa kaynu nir tapuran:
—¿Kriyitkillapaqachu, Dyuspa Santu Ispiritunqa, qamkunaman shamuran? nir.
Paykunaqa niranllapa:
—Manami Santu Ispiritu kan nirlamapis uyapashachu kanillapa nir.
3 Chaynu nitinllapaqa, qashan Pabluqa tapuran:
—¿Chaqa, Santu Ispiritunta mana riqsirqa, imanutaq shutikushaykillapaqa? nir.
Chayna, paykunapis qashan niranllapa:
—Shutichikuq Juan yaĉhachikushanta kriyirmi, shutikurayllapa nir.
4 Chaynu nitinqa, Pabluqa paykunataqa niran:
—Alliptamiri Juanqa, uchanllapata dijar Dyusman tikrakaqkunataqa shutichiq. Piru
shutichirqami niq: Kay nuqamantaqami uk runa shamuyan. Chay paypimi kriyinkil-
lapa. Chaynu nirqami Jesucristupaq niyaq.
5 Chaynu Pablo nitin uyaparqa, Amitunchik Jesucristupa shutinpi shutikuranllapana.
6 Chaymantami Pabluqa ananllapaman makinkunata ĉhuratin, Dyuspa Santu Ispir-
itun paykunamanqa shamuran. Chaymi ukman ukman rimaykunapina Dyusllapaq
rimaranllapa.
7 Tukuyninqami paykunaqa dusi runakuna kasha kanqallapa.
8 Chay Éfeso pwiblupi kayarllaraqmi, kimsa misistana Pabluqa risha karan Israel
runakunapa tantakananllapa wasiman. Chaypiqami shumaqta yaĉhachikuq mana
mayqantapis mancharchu, “Dyusninchikqami mushuqmanta nuqanchikkunata man-
tamayashunllapa” nir ima.
9 Piru chaynumapis, wakinqa kusa mana intrakaq runa kar, mana kriyinaranllapachu. Ashwanmi Jesuspi kriyiqkunata tukuy runakunapa naypanpi kusa ukmanta
juraparanllapa. Chaymi Pabluqa kriyiqkunataqa akrar, aparan uk runa Tiranno
shutiqpa yaĉhachikunan wasinman.
10 Chaypinami Pabluqa waran waran yaĉhachikuran, ishkay añuta. Chaynumi, tukuy
Israel runakuna, mana Israel runakunamapis prubinsya Asiapi taqkunaqa, uyakuran-
llapa Amitunchik Jesuspa shumaq rimaynintaqa.
11 Dyus pudirninwan Pabluta yanapatinmi, kusa shumaq mana ruraypaq milagruku-
nata ruraran.
12 Chayraykumi Pablupataqa raĉhpanlata, pañu ĉhurakushanlamatapis qishaqninku-
naman apaqllapa. Chaynu apatinllapami, qishaqkunaqa dasla alliyaq. Chaynulla
dyablupa yarpuyninmapis lluqshiq qishaqkunamantaqa.
13-14 Karanpismi Israelmanta wakin runakuna dyablupa yarpuyninkunata runaku-
namanta lluqshichiq. Kay paykunamanta karanllapa kurakunapa mantaqnin Es-
cevapa syiti wamrankuna. Paykunami Pablo rurayashanta rikar, Jesuspa shutin-
wanna uk runamanta dyablupa yarpuyninta lluqshichinarqa niqllapa: “Chay Pablo
yaĉhachikuyashan Jesuspa shutinpi nishunillapa: ¡Kay runapa rurinmanta lluqshiy! nir”.
15 Chaynu niyatinllapami dyablupa yarpuyninqa niran: “Nuqaqami Jesustaqa
riqsini. Chaynulla yaĉhani Pablupaqpis, mayqanmi payqa nirmapis. Piru ¿qamkunaqa
pitaq kankillapa mantamanaykillapapaqqa?” nir.
16 Chaynu nirqami, chay kutilla chay dyablupa yarpuyninwan runaqa, kuntran
tikrakar kusa jwirsayjun kar, chay Escevapa syiti wamrankunataqa binsir kusata
qischaran. Chaynu qischatinllapami, chay wasimantaqa lirila limpu lisyakasha alsakar
riranllapa.

17 Tukuy Éfeso pwiblupi taqkunaqa, Israel mana Israel runakunamapis chay syiti
runakunata pasashanta uyaparllapaqa, alliplata manchakuranllapa. Chaymi, Ami-
tunchik Jesuspa shutinta kusa allinpaq riqsirna, ashwan kusata alabaranllapa ima.
18 Chaynulla tukuy kriyiqkunaqa, unay ima mana allin rurashanllapapaqqa, tukuypa
naypanpi rimaranllapa: "Mana allintachu tukusha karayllapa" nir.
19 Chayrayku unay wasqakuqkuna, surtyakuqkunamapis, Amitunchik Jesuspi
kriyirna chay sirbiq papilninllapamatapis apamur rupachiranllapa tukuypa naypanpi.
Chay papilnin rupashakunapa ĉhaninqami, karan sinkwinta mil (50,000) qillay yupay.
20 Chaynumiri Amitunchik Jesuspa shumaq rimaynintaqa uyakur, pudirninta rikar
ima, mastana kriyir achkayaranllapa.
21 Tukuy chaykuna pasatinnaqa, Pabluqa riyta yarpuran Macedoniaman, Acayaman,
chaynulla Jerusalenman ĉhanankaman. Chaymi niqpis: "Jerusalenman ĉharqa, Roma-
manpis rishaq" nir.
22 Chaymi ashwan kaĉharan Macedoniaman ishkay yanapaqninkunata, Timoteuwan
Erastuta. Nataq pay-shuypaqa kidaranraq prubinsya Asiallapi uk tyimpu masta.

Efesupimi kusa ukmanta tukuranllapa

23 Chay tyimpukunapiqami, kusala ukmanta tukuranllapa Jesuspi kriyiqkunata kun-
trashanrayku.
24 Chaytaqami uk runa Demetrio shutiq ruraran wakin runakunawan. Demetri-
uqami platamanta ruraq, dyusnin Diana * niqllapa chaypa wasinpa ritratunkunata.
Chaynulla paywan trabajaqkunatapis kusa achkata pagraq.
25 Chaymi chay trabajaqninkunata, wakin chaynukaqllapi trabajaqkunawan tantar,
kaynu niran:
"Taytituykuna, qamkunaqami yaĉhankillapa chay trabajashanchikwan imanchikta
tarikur kusa shumaqta kawsanchikllapa nir.
26 Piru qamkuna rikashaykillapanu, uyapashaykillapanu, chay Pablo shutiq runaqa,
purin runakunata yaĉhachir kay rurashanchikllapa dyuskunaqashi mana chiqap
dyuschu nir ima. Chaynu purirqami yaqqa tukuy intirupina runakunataqa intra-
chisha, mana kay Efesulapichu. Ashwan tukuy kay prubinsya Asiapimapis tukuykaq-
tana kriyichisha.
27 Kayqami allip manchakuypaq. Chaqa manana ganayta puytichuwanllapanachu.
Chaynulla chay mamanchik Dianapa iglisyanmatapis manana shumaqtanachu riqs-
inmanllapa. Chaynu ruratinllapaqami, chay mamanchik Dianataqa manana pipis
kriyinqallapanachu tukuy Asiamanta runakuna, chaynulla tukuy may pachamanta
runakuna kriyiq chaykunamapis".
28 Chaynu nitin, uyaparmi kusata piñakur kaynu niranllapa: "¡Biba biba mamanchik
Dianaqa! ¡Chayqa paymi nuqanchik Efesumanta runakunapa dyusninchikqa!" nir.
29 Chaynumiri chay pwiblupi kaqkunaqa tukuyla kusa ukman dispantakaypaqta
tukuranllapa. Chaymi kallpar rir ayparanllapa Macedoniamanta ishkay runakuna,
Pabluta yapar puriqkunata. Ukninqa shutiq Gayo, uknin-shuypaqa Aristarco. Chay
paykunataqa aysaĉhakur aparanllapa chay kusa atun tantakananllapa wasiman.
30 Chay wasi ruriman yaykuchitinllapaqa, Pabluqa yaykunaran runakunawan par-
laq. Piru wakin kriyiq masinkuna mana yaykunantaqa munaranllapachu.
31 Chaynulla chay prubinsyamanta karguyjunkuna Pablupa riqsinan karan chayku-
napis, niranllapa: "Willayllapa ama yaykunqachu chay kuntrankunamanqa" nir.
32 Chaykamanqami ruripiqa tantakasha runakunaqa, wakinqa ukmanta niyaqllapa.
Chaynulla wakinkunapis ukmanta niyaqllapa. Nataq wakinkuna-shuypaqa mana

* **19:24** Kay Dianatami "Artemisa" niqllapapis.

yaĉhayaranllapachu imapaqmi tantakamushanchikllapa nirmapis. Piru chaynumapis kusata lanyaranllapa.

33 Piru chaypi Israel runa kaqkunaqami, uknin Alejandrutaqa naypaqman kumsar kaĉharan paykunapaq rimananpaq. Chaymi naypaqman lluqshir, Alejandruqa makinlawan siñata rurar runakunata uyarachir intrachiyta yarpuran.

34 Piru chaynu tukutinmi, kwintata qukaranllapa paypis Israel runa nir. Chaymi, ashwan qayĉhakuranllapa ishkay urata yupay kaynu nir: "¡Biba biba mamanchik Dianaqa! ¡Chay paymi tukuy Efesumanta runakunapa dyusninchikqa!" nir.

35 Nataq, Éfeso pwiblupa sikritaryun-shuypaqa runakunata upallachir niran:

"Taytituykuna, tukuy pachamanta runakunami yaĉhanllapa, kay pwiblumanta runakunaqa inkargakasha syilumanta ishkimusha mamanchik Dianata kuytananllapapaq, chaynulla iglisyantapis rikananllapapaq.

36 Yaĉhashaykillapanu, manami mayqanpis mana niytaqa puytinllapachu dyusninchikllapataqa. Chaymi ashwan ama imatapis rurayta yarpuyllapachu, manaraq allita yarpurqa.

37 Kay runakunata apamushaykillapaqami, mana imatapis mana allintaqa rurashachu mamanchik Dianapa iglisyantaqa. Chaynulla mamitanchiktaqa manami jurapashalamapischu.

38 Chay Demetrio trabajadurninkunawan, chaynulla mayqanwan dimandayta yarpuyatinllapaqa, chaypi wakmaqa jwiskuna chaykunapaq parlananllapapaqqa. Chaypiqa paykunana yaĉhanqallapa imanu parlashaq nirmapis.

39 Qamkuna imata mas yaĉhayta munarqa tukuy mantakuqkunawan tantanakur parlayllapa.

40 Piru kay pasashanrayku karguyjunkunaqa nimachuwanllapa mana allintachu tukushaykillapa nir. Chaynu nimashallapaqa mana imanu washakayta puytishunllapachu, imapaqmi kaynu purichinakuyanillapa nirmapis".

41 Tukuy chaykunata willarqami, runakunataqa riyllapana nitin riranllapana.

20

Pablumi riran Macedoniaman Greciamanpis

1 Chaynu kusa ukmanta tukuyar qasillatinllapanaqami, Pabluqa Jesuspi kriyiqkunata qayamur, kusata animachir abrasar ima dispidirnaqa riran Macedonia lugarman.

2 Chaymi, chaypa lugarninkunapiqa tukuy kriyiqkunata watukur animachir shumaqta willar imanaqa, riran prubinsya Greciaman.

3 Chaypiqami kimsa misista tayar, Siria lugarman riyta yarpuran. Chaymanta, Siria lugarman rinanpaq yaqqana yaku karruman iqayarqa, Pabluqa yaĉharan, Israel runakunashi wanuchinanpaq yarpusha nir. Chaymi payqa yarpuran qashan ĉhakpala Macedonia lugarllata tikrakar riyta.

4 Chaymanta Pablo ritinqa, yapar riranllapa Berea pwiblumanta Pirro shutiq runapa wamran Sópater, chaynulla Aristarcuwan Segundo ima. Paykunaqami ishkantin Tesalónica pwiblumanta kaqllapa. Chaynulla riranllapapis Derbe pwiblumanta Gayuwan Timoteo. Wakin riqkunaqami prubinsya Asiamanta Tíquico, Trófimo ima kaqllapa.

5 Tukuy kay ukninchikkunami naypaqta rir, Troas pwiblupi yaramaranllapa.

6 Nataq, nuqakunaqa Pascua fyista pasatinna, Filipos pwiblumantaqa rirayllapa yaku karrupi. Chaymantami, sinku diyamanta ĉharayllapa Troas pwibluman. Chayna, wakpiqa syiti diyata karayllapa.

Pablumi Troas pwiblupi kriyiqkunata watukuran

7 Piru chay simanapa punta diya qallarinanpiqa, tantakarayllapa Santa Mikunata
mikunayllapapaq. Nataq Pabluqa allaqnin rinanpaqna kar, mana shaykuqchu ĉhaypi
tutakaman yaĉhachiyaran kriyiq masinkunataqa.
8 Tukuymi uk wasipa unaq kimsa altunpi tantakasha karayllapa. Chaynulla chayp-
iqami achka bilakuna achkirachikuyaran.
9 Chaypi Pablo yaĉhachikuyatinqa, uk musu wamra Eutico shutiq bintanalapi uyakur
tayaq. Chaynu kusa unaytana uyakur tayatinqa chay musutaqa punuy binsiran.
Chaymi wasipa unaq kimsa altunmanta ratamuran pachaman. Chaynu ratamutinqa,
wanushatana tariranllapa.
10 Piru Pabluqa pachaman ishkimur, chay wanushataqa piratar abrasar chaypi
kaqkunataqa niran:
—Ama manchakuyllapachu. Kawsayanmi kay musuqa nir.
11 Chayna, Pabluwan tukuy chaypi kaqkunaqa qashan chay wasipa unaq altun
kayashanllapaman iqar, Santa Mikunata tantakar mikutinllapanaqa, yaĉhachikuran
achkiyanankaman. Chaymantaqami riranna.
12 Nataq chay Euticutaqa kawsaqtana aparanllapa wasinmanqa. Chaymi chay llak-
iqkunaqa kusalata aligriyaranllapa.

Troasmanta Mileto pwibluman riranllapa

13 Riyatiyllapanaqa, nimaranllapa: "Qamkunaqa yaku karrupi naypaskiyllapa Asón
pwibluman. Nataq nuqami ĉhakpala shamushaq" nir.
Chaynu Pablo nimatinllapami, rirayllapa yaku karrupi naypaqta payta wakpi yaraq.
14 Yarakuyatiyllapa ĉhatinnaqa, yaku karrupina rirayllapa Mitilene shutiq pwibluman.
15 Chaynulla chay pwiblumantapis lluqshir, allaqninraq pasarayllapa mar yakupa
ĉhaypinlapi uk pachita kaq chaypa naypanlawta. Chay pachitaqami shutiq Quío. Nataq
allaqninraqmi ĉharayllapa Samos pwiblumanqa. Chaymanta chay pwiblumanta rirna,
allaqnin [Trogiliuman ĉhar pasar] ĉharayllapa Mileto shutiq pwiblumanqa.
16 Chaqa Pabluqari mana yaykunaranchu chay Éfeso shutiq pwiblumanqa, chay
prubinsya Asiapi mana kidanar. Chaqa payqami daskaqlla ĉhanaran Jerusalén
pwiblumanqa, ashwan chay Pentecostés fyista Jerusalenpi kaq chaypi kayta munar.

Pablumi Efesumanta kriyiqkunawan

17 Piru Miletupina karqa, Pabluqa kaĉhakuran Éfeso pwibluman, kriyiqkunata rikar
yaĉhachiqkunata willatin, pay kayashanman shamunanllapapaq.
18-19 Chaymi, ĉhamutinllapanaqa paykunataqa niran:
"Qamkunaqami yaĉhankillapa imanu nuqa qamkunawan karay naypaqta chay pru-
binsya Asiaman shamushaymanta-pacha nirmapis. Chaqa, tukuy tyimpumi qamku-
nawan kar, Amitunchikta sirbisha kani. Manami kusala puytiqkuna yupayqa tukuray-
chu. Ashwanmi qamkunapaq waqasha, qischakasha imamapis kani, Israel runakuna
imanachimayta munatinllapamapis.
20 Chaynu qischakarpis, manami uyararchu ashwan yanapashunayllapapaq tukuy
imatapis yaĉhachishushallapa kani tukuypa naypanpi, chaynulla wasikillapapi ima.
21 Chaynulla Israel runakunata, mana Israel runakunamatapis willashana kani,
chay uchakushankunata dijarna kriyinanllapapaq Taytanchik Dyuspi, chaynulla Ami-
tunchik Jesucristupipis.
22 "Nataq, kananqami Jerusalén pwibluman riyani, Dyuspa Santu Ispiritun * apa-
matin. Chaypiqa ima pasamayanqa nirmapis manami yaĉhanichu.
23 Piru kaylata yaĉhani, kada pwibluman rishaypi Dyuspa Santu Ispiritun willamayan,
karsilman itamar qischamayanqallapa Jerusalenpi nir.

* **20:22** Dyuspa Santu Ispiritun apamatin riyani nirqami intrachimayninchiktapis puytin, ispirituy kusalata animachimatin riray nir.

24 Chaykunata yaĉharmapis, manami llakir manchakunichu wanunaypaqqa. Chaqa
kay bidayqa mana imachu nuqapaqqa. Chaymi aligriyar, allita Amitunchik Jesús
munashanta ruranani wanunaykaman. Chaqa paymi akramasha runakunata
yaĉhachinaypaq: 'Dyus llakipamarninchik nuqanchikkunata washamayninchikta
munan' nir.
25 "Kanan-shuypaqa qamkunata nishunillapa: Manami kananmantaqa rikamankil-
lapanachu mayqannikillapapis, Amitunchik mantamaqninchikpaq yaĉhachishurayllapa
chay qamkunaqa.
26-27 Chaymi kananqa willashunillapa: Dyusninchik tukuy munashanlata
willashushallapa kani mana imalatapis pakarchu. Chaymi kananqa manana
mayqannikillapapaqpis uchayjun yupaynachu yarpuni. Chayqa qamkunapinari
kanqa.
28 Chayna qamkunana kuytakar, Dyuspi tukuy kriyiqkunataqa shumaqta rikar
kuytayllapa. Dyuspa Santu Ispiritunqa, uk michikuqkunata yupay akrashushal-
lapa rikanaykillapapaq paypi kriyiqkunataqa. Chaqa paypi kriyiqkunaraykumi Ami-
tunchik Jesusqa kruspi wanur yawarninwan rantishana.
29 "Chaymi nini: Maydiya nuqa ritiynaqami rikarimunqa uk saqra yaĉhachikuqkuna.
Paykunami, atun surrukuna uyshata mikuqkuna yupay kanqallapa. Chaymi kriyiqku-
nataqa ukmanta yaĉhachitin manana Dyuspiqa kriyinqallapanachu.
30 Chaynulla qamkunamanta wakinnikillapami Dyuspa kuntran tikrakar, ukmanta
yaĉhachikutin Dyuspi wakin kriyiqkunaqa chaypina kriyinqallapa.
31 Chaymi qamkunaqa kusata kuytakar alamirala kawsankillapa. Yarpunkillapa
kimsa añutami, tuta, unaq katinmapis, waqaypi ima, mana shaykuq tukuynikillapata
yaĉhachishurayllapa.
32 "Kanan-shuypaqa kriyiq masiykuna, Dyusninchikman mañakusha kani payna
qamkunata llakipashurllapa kusa shumaqtana kuytashunanllapapaq. Ashwan payna
kananqa qamkunata yanapashurllapa kusa yaĉhaqpaqna tikrashunqallapa. Chayna
chay arnishushannu washashunqallapa tukuy kriyiqkunataqa.
33 Manami nuqallapaqqa raĉhpata, uruta, qillaymatapis munashachu kani, mayqan-
patapis.
34 Ashwan allitami yaĉhankillapa, makiywan trabajaray, nuqapaq chaynulla wakin
pullay kaqkunapaqpis.
35 Chaqa Amitunchik Jesusmi nisha: 'Mas allinmi kanqa ministiqkunata qunalla-
papaq, ashwan paykuna qumanallapamantaqa' nir. Chaynu pullaykillapa karqami,
nuqaqa yaĉhachishuyaqllapa kani 'Trabajar ministiq runakunata yanapankillapa' nir".
36 Chaymanta chaynu nirqa Pabluqa tukuy paykunawan qunqurikur Dyusman
mañakuranllapa.
37 Chaymi tukuyninllapa waqar Pablutaqa abrasar mucharanllapa ima.
38 Chaqa paykunaqami alliplata llakisha karanllapa, Pablo "Mananami rikamankilla-
pachu" nisha karan chayrayku. Chaymantami Pablutaqa yapar aparanllapa yaku karru
kayashankaman.

21

Pablumi qashan riran Jerusalenman

1 Chaymanta Jesuspi kriyiq masiyllapata dijarna rirayllapa yaku karrupi uk pwiblu
Cos shutiqman. Chaymanta allaqninqa, rirayllapa Rodas pwibluman. Chaymantami
rirayllapa Pátara pwiblumanpis.
2 Chay Patarapimi, tarirayllapa uk yaku karruta. Chayqami riyaran uk pwiblu Fenicia
shutiqman. Chaymi, chayman iqar rirayllapa wakmanqa.

3 Chayna chay yakupa ananta riqnuqa, rikarayllapa yakupa ĉhaypinlapi uk pwiblu
Chipre shutiqta. Chay pwiblumi, ichuqlawniyllapapi karan. Chayta pasarmi rirayllapa
uk prubinsya Siria shutiqkaman. Piru chay yaku karrumanta kargakunata chay Tiro
pwiblupi ishkichinanpaq katinmi, nuqakunapis chay yaku karrumanta ishkir chay
pwiblumanqa yaykurayllaparaq.
4 Chayman yaykurqa, Jesuspi kriyiqkunata tarir chaypi paykunawan kidarayllapa
syiti diyata. Piru paykunatami, Dyuspa Santu Ispiritun willasha katin, Pablutaqa
willaranllapa ama rinanpaqchu Jerusalenmanqa.
5 Chaynu niyatinllapamapis, syiti diya pasatinnaqa Pabluwan rirayllapana. Chayna
tukuy runakuna, warmikuna wamrituntin ima yapamaranllapa pwiblumanta
lluqshinayllapakaman. Chaymi, mar yakupa manyanlapi qunqurikur Dyusman
mañakurayllapa.
6 Chaymanta dispidikur yaku karruman iqatiyllapanaqa, paykunapis tikrakaranl-
lapa wasinllapamanna.
7 Chaynu Tiro pwiblumanta rirmi, Tolemaida pwibluman ĉharayllapa. Chayman
ĉharmi, Jesuspi kriyiq masiyllapata tarir saludarayllapa. Chayna chaypi kidarayllapa
paykunawanqa uk diyataraq.
8 Chaymanta allaqnin chay pwiblumanta rirqa, ĉharayllapa Cesarea pwibluman.
Chayman ĉharnaqa, rirayllapa kriyiq masiyllapa Felipipa wasinman samaq. Paymi
apustulkunapa syiti akrashanmanta uknin kaq. * Paymi mana kriyiqkunata intrachiq
Jesuspi kriyir washakananllapapaq.
9 Kay Felipipami, kwatru shipash wamrankuna mana runayjunchu kaq. Payku-
naqami Dyuspaq rimaqninkuna karanllapa.
10 Chayna, chay paykunapa wasinpi ayka diyatana kayatiyllapaqa, Judea
pwiblumanta Dyuspaq rimaqnin uk runa Agabo shutiq ĉharan.
11 Paymi, Pablo waĉhkakushan waĉhkunta lluqshichir ĉhakinta, makinta watakur niran:
—Dyuspa Santu Ispiritunmi nin, Jerusalenpiqa Israel runakunaqashi kay waĉhkupa
amuntaqa, kaynu watar uklawmanta jwira kaq runakunata quyanqa nir.
12 Chayta uyarmi, nuqakuna, chaynulla Cesarea pwiblumanta kaqkunapis, Pablu-
taqa rugarayllapa ama Jerusalenmanqa rinanpaq.
13 Piru Pabluqa nimaranllapa:
—¿Imapaqtaq waqankillapa? Kusataraq llakichimankillapa. Nuqaqami listuna
kani mana watakanaylapaqchu. Ashwanmi Amitunchik Jesucristurayku Jerusalenpi
wanuypaq karmapis, wanushaq.
14 Chayna mana imanupis kidanatinmi, mana imatapis willarllapanachu, “Ami-
tunchik Jesús munashanmi kanqa” nirayllapa.
15 Chaymantaqa nuqakunapis alli kamkachikur imanaqa, rirayllapana Jerusalen-
manqa.
16 Pullayllapaqami Cesarea pwiblumanta ayka kriyiq masiyllapakuna riranllapa.
Paykunami apamaranllapa Chiprimanta uk runa Mnasón shutiqpa wasinman. Chaymi
payqa Jesuspi unaymanta-pacha kriyiq kar samachimaranllapa.

Pablumi Santiaguta watukuq riran

17 Chayna, Jerusalén pwibluman ĉhatiyllapaqa, Jesuspi kriyiqkunaqa kusa aligrila
samachimaranllapa.
18 Chaymanta allaqninqa, Pabluwan nuqakunaqa rirayllapa chay punta
yaĉhachiqninllapa Santiaguta watukuq. Chayman ĉhatiyllapaqa chaypi kasha karanllapa
tukuy kriyiqkunata rikar yaĉhachiqninkuna ima.
19 Chaymi, Pabluqa tukuyninta saludar manyaqmanta parlaq qallariran, Tayta Dyus
pudirninwan yanapatin chay jwira mana Israel runakunawan rurashanta ima.

* **21:8** Rikayllapa Hechos 6.1-6.

20 Chaynu parlatinmi, Dyusta kusata alabaranllapa. Chayna, Pablutaqa niranllapa:
"Allitami ninki kriyiq masiy. Qam rikashaykinumi tukuy Israel runakunamanta, Jesucristupi kusala achkana kriyinllapa. Piru ninllapami Moisés mantakushanllatashi rurashaqllapa nir.
21 Chaynulla nishapismi, qamshi Israel runakuna uklaw pachakunapi taqtaqa ninki: 'Moisés mantakushantaqa ama kasunkichu' nir. Chaynullashi ninkipis: 'Chay siñal kustumrita, chay wakin kustumrikillapatapis ama kasunkillapachu' nir.
22 ¿Imanutaq tukushaqllapa? Chaqa runakunaqami yaĉhanqallapa qam kaypi kanki nir.
23 Kaytami ruranaykipaq allin kanqa: Kay nuqakunamantami kan kwatru runakuna. Paykunami kumpliyanqallapa Dyusta arnishanllapataqa.
24 Paykunawan pulla rir, rurayllapa chay paqakuna kustumritaqa. † Chaymanta, chay gastashanllapata pagray, paykunapis aqchanta rutunanllapapaq. Chaynuqami tukuy yaĉhanqallapa qampaqqa 'Yanqalla rimapakuyashanchikllapa' nir. Ashwan nishunqallapa 'Payqa Moisés mantakushantaqa chiqapta kasun' nir.
25 "Piru chay jwira mana Israel runakuna kriyiqkunatami, mana kay nuqakuna rurani chaytaraq ruray ima ninillapachu. Ashwan kaykunalata rurananpaq iskribir ‡ willasha kanillapa kaynu nir: 'Ama mikuyllapachu runakuna rurashan yanqa dyuskunapaq ufrindata ĉhurashanllapakunata. Chaynulla ama mikuyllapapischu animalpa yawarninta, animal ratar, manaqa ĉhuqar wanushapa aychantapis. Chaynulla runa kar, manaqa warmi karpis, ama ukwan ukwanqa pununkillapachu' nir".

Dyusta aduranannllapa wasipi Pabluta ayparanllapa

26 Chaynu willatinllapami, allaqmantaqa Pabluqa chay kwatru runakunawan riran, chay paqakuna kustumritaqa pulla rurananllapapaq. Chaymanta chay kustumrita rurar tukchinanllapapaqnaqa, Pabluqa Dyusta aduranan wasiman rir yaykur, willaran ima diyami chay ufrinditanllapata ĉhurayanqallapa nir.
27 Chayna chay willashan syiti diya kumplikayatinnaqa, Asiamanta shamuq Israel runakunaqa, Dyusta aduranan wasipi Pablutaqa rikaranllapa. Chaymi runakunata willatin, kusa ukmanta piñakur, Pabluta kuntrar ayparanllapa.
28 Chaynu ayparllapami, kusa jwirtita kaynu niranllapa:
"Israel pwibluymanta kaq runakuna, ¡yanapamayllapa! Kay runami, tukuy pachapi runakunata yaĉhachir purin. Chaynuqami nuqanchikkunata, Moisés mantakushanta, chaynulla Dyusta aduranannchikllapa wasimatapis kuntrar purin. Chaynu kuntramayarninchikllapamapis, ashwan kananqa Dyuspa kusa allin adurana wasimanpis, apamusha yanqa jwira mana kriyiq runakunata. Chayta rurarmi mana allintachu rurayan" nir.
29 Chaynuqami niyaqllapa, Trófimo shutiq runawan pulla pwiblupi puriqta rikashanllaparayku. Chay Trofimuqami Efesumanta, mana Israel runachu kaq. Chaymi yarpuqllapa, Pabluqa chay Trofimutapis apamusha kanqa Dyusta aduranannllapa wasiman nir.
30 Chaymi chay pwiblumanta tukuyla runakuna kusala ukmanta piñakur, kallpar rir ĉharanllapa Dyusta aduranannllapa wasimanqa. Chaymantami Pablutaqa aypar aysaĉhakur urqumur, punkukunamatapis chay kutilla kirparanllapa.
31 Chaynumi Pabluta limpu wanuchinanllapapaqna katinqa, Romamanta suldadukunapa mantaqninta kunachiranllapa, kay pwiblumanta runakuna kusa ukmanta tukuq qallarishallapa nir.
32 Chaymi payqa suldadunkunata, suldadukunapa mantaqninkunata ima tantar, kallpar riranllapa chay runakuna kayashanmanqa. Chayna paykunata rikarqa, Pablutaqa dijaranllapana chay qischayashanllapamantaqa.

---

† **21:24** Masta intrakanarqa rikashunllapa Números 6.1-12. ‡ **21:25** Rikayllapa Hechos 15.29.

33 Chaymi chay suldadukunapa mantaqninqa qimikar, Pabluta aypar kaĉhakuran alli
watananllapapaq ishkay kadinakunawan. Chaymanta chay runakunataqa tapuran:
“¿Pitaq payqa, imatataq rurasha?” nir.
34 Chaynu taputinllapami wakinqa ukmanta niyaq. Nataq ukkunaqami ukmanta
niyaqllapa, mana chayllatachu. Chayraykumi mana imapaq rimayanllapa nirpis
intrakaranchu. Chaymi, kaĉhakuran kwartilman apananllapapaq Pablutaqa.
35 Chaymanta chay kwartilman ĉharnaqa, alsar Pablutaqa ruriman yaykuchiq qallari-
ranllapa, chay achka runakuna qillakachir ikinta riyashanllaparayku.
36 Chaqa tukuy runakunamiri ikinta riyaranllapa, kusa jwirtita kaynu nir:
“¡Wanuchiyllapa!”

Pablumi tukuypa naypanpi rimaran washakananpaq

37 Chaymanta, chay kwartilman itananllapapaqna katinqa, Pabluqa kaynu nir tapu-
ran chay mantakuqtaqa:
—¿Qamwanchu uk ratituta parlayta puytini? nir.
Chaymi, chay mantakuqqa niran:
—¿Griego rimaytachu yaĉhanki?
38 ¿Manachu qamqa kayanki kanqa Egiptumanta runa uk kuti kusata tukuq qallarir,
chunllaq lugarman kwatru mil wanuchikuq runakunawan riran chay? nir.
39 Chaymi, Pabluqa niran:
—Manami. Nuqaqami Israel runa kani, Ciliciapa pwiblun Tarsumanta. Chay
pwiblumi kusala riqsikasha pwiblu. Piru uk ratituta yaray, tukuy runakunawan
parlanaypaq.
40 Chaymi, chay suldadukunapa mantaqninqa uk ratituta dijaran rimananpaq.
Chaynu dijatinqa Pabluqa chay iqayashanllapalapi shar, makinlawan runakunata
willar uyarachirqa, hebreo rimaypi kaynu nir willaran chay runakunataqa.

22

1 “Pwibluymanta taytituykuna uyakuyllapa, kaytami willashaykillapa intrakanaykil-
lapapaq”.
2 Chaynu nir hebreo rimaypi rimaqta uyaparllapa, ashwan masta uyakuranllapa.
Chaymi, Pabluqa rimaran kaynu nir:
3 “Nuqaqami chiqap Israel runa kani. Ciliciapa pwiblun Tarsupimi nasisha kani.
Piru kay Jerusalén pwiblupimi kriyakasha kani. Chaynulla Gamaliel shutiq runami
yaĉhachimaran, unay rukunchikkunapa kustumrinllawan. Nuqaqami maydiyapis al-
lita Dyuslata sirbiyani nir yarpuq kani, imanutaq qamkuna Dyuslata sirbiyani nir
yarpunkillapa chaynulla.
4 Yarpuqpismi kani Jesuspi kriyiqkunapa ikinpi wanuchinaypaq purirqa, allinta
rurayashaq nir. Chaymi apar itaq kani karsilman ullqutaraq warmitaraq.
5 Chaykunapaqqami yaĉhan kurakunapa mantaqnin, chaynulla ruku mantakuqku-
napis. Chaqa paykunami urdinta qumaran, chay Damascupi Israel masinchikllapata
qunaypaq. Wakman chay urdinwan riray maskanaypaq Jesuspi tukuy kriyiqkunata
kay Jerusalenman apamur qischachikunaypaq.
6 “Damascuman nanta riyar yaqqana chay pwibluman ĉhayatiyllapanaqa, alas dusi
yupayqa, unaq syilumanta kusa llipya intiru nuqa kayashayman achkirachikamuran.
7 Chaynu achkirachimatinqa, rataray pachaman. Chaymi syilumanta uk rimayta
uyaparay, kaynu niqta: ‘Saulo, Saulo. ¿Imapaqtaq ikiypi puriyanki qischamanaykipaq?’
nir.
8 Chaynu niqta uyaparmi nuqaqa tapuray: ‘¿Mayqantaq kanki taytituy?’ nir. Chaymi
chay rimaqqa nimaran: ‘Nuqaqami Nazaretmanta Jesús kani, chay mayqanpa ikinpiĉhi
qischanaykipaq puriyanki chay’ nir.

9 “Chaymi nuqawan riyaq chaykunaqa, chay llipyaraq chaytaqa rikaranllapa. Nataq
chay rimayta-shuypaqa mana intrakaranllapachu.
10 Chaymi nuqaqa qashan tapuray: ‘¿Imatataq rurashaq, Taytituy?’ nir. Chaymi payqa
nimaran: ‘Sharir, riy chay riyashayki Damascuman. Chayman ĉhatkimi willashunqal-
lapa imatami ruranki’ nirmapis.
11 Piru chay achkirachikamuqpa llipyayninmi syigu dijamasha katin, chay pullay
riqkunana aysakur apamaranllapa Damascumanqa.
12 “Chay Damascupiqami uk runa Ananías shutiq shamuran rikamaq. Chay paymi
kusa llakipakuq runa kaq. Chaynulla allitami kumpliq Moisés mantakushankunataqa.
Chaymi tukuy Israel runakuna chaypi taqkunaqa kusala allinta rimaq paypaqqa.
13 Chaynu rikamaq ĉhamurnaqa nimaq: ‘Kriyiq masiy Saulo, qashan allitana chapakuy’
nir. Chaynu nir willamatinqa, paytaqa chay kutilla rikarayna.
14 Chaynulla nimaranpis: ‘Unay rukunchikkunapa Dyusninmi akrashusha pay mu-
nashanta riqsinaykipaq. Chayna kusala allin Amitunchikta rikar, pay willashutin
uyanaykipaq.
15 Chaqa qammi tukuy kay rikashaykipaq, uyapashaykipaq uk tistigu karna, tukuy
intirupi parlakunki.
16 Chayraykumi, ama yararchu ashwan chay uchaykikunamanta shumaqna
kanaykipaq, Amitunchik washamaqninchik nir kriyir sharir kananlla shutikuy’ nir.
17 “Chaymanta Jerusalenman tikrakaray. Chaymi chaypiqa Dyusta aduranannllapa
wasiman rir mañakuyarqa, rikapakuray
18 Amitunchik kaynu nimaqta: ‘Kay Jerusalenpimi nuqapaq rimar parlakutkiqa,
mana kriyishunqallapachu. Chayrayku kaymantaqa utqar lluqshir riy’ nir.
19 “Chaynu nimatinqa nuqaqa niray: ‘Piru Taytituy, paykunami yaĉhan nuqaqa tukuy
tantakananllapa wasikunaman ĉhar, qampi kriyiqkunata prisur qischaq kani nirmapis.
20 Chaynulla qampaq rimaq Estebanta yawarninta iĉhachir wanuchiyatinllapamapis,
nuqami chaypi kar allinmi wanuchiyllapa niq kani. Chaynullami raĉhpanmantapis
kuytaq kani chay wanuchikuqkunapataqa’ nir.
21 Piru Amitunchikqa nimaran: ‘Utqar riyna. Chaqa kaĉhashuyanimi jwira mana Israel
runakunaman nuqapaq yaĉhachikunaykipaq’ nir”.

Pablumi suldadukunapa mantaqninpa naypanpi

22 Tukuy chaykunata rimatinmi kaykamanqa Pablutaqa uyakuranllaparaq. Piru
“Jwira mana Israel runakunaman Dyus kaĉhamasha” nitin-shuypaqa, kusa jwirtita
kaynu niranllapa: “Wak runaqami mana allinchu kawsananpaqqa, ¡wanuchiy!” nir.
23 Chaynu kusa jwirtita rimar raĉhpanllapamatapis ĉhaspir, allpata unaqman ima itakuy-
atinllapaqa,
24 suldadukunapa mantaqninqa kaĉhakuran Pabluta kwartilman itananllapapaq.
Kaĉhakuranpismi wipyatin rimananpaq, imapaqshi chay runakunaqa paypaq chaynu
rimapakunllapa nir.
25 Piru wipyananllapapaq watashallapana katinqa, Pabluqa tapuran chay sul-
dadukunapa kapitanninta kaynu nir:
—¿Qamkunataqachu mantashushallapa romano runata wipyanaykipaq, mana imanu
kasha nir allita yaĉharmapis? nir.
26 Chaynu nitin, uyaparqami chay suldadukunapa kapitanninqa rir kaynu nir
willaran chay suldadukunapa mantaqnintaqa:
—¿Imatataq rurayanki kanqa kay runawanqa? Chaqa payqami romano runa nir.
27 Chaynu nitinqa, chay suldadukunapa mantaqninqa Pabluman qimikar kaynu nir
tapuran:
—¿Chiqaptachu qamqa romano kanki? nir.
Pabluqa niran:

—Arí. Romanumi kani nir.
28 Chaymi chay suldadukunapa mantaqninqa Pablutaqa niran:
—Nuqaqami achka qillaykunata gastaray romano kanaypaqqa nir.
Nataq Pabluqa niran:
—Nuqaqami romano kani taytayrayku.
29 Chaynu Pablo nitinmi chay wipyar rimachinanpaq karan chaykunaqa paymanta wakaq tukuranllapa. Chaynulla chay suldadukunapa mantaqninmapis romano nir kwintata qukarqa, kusata manchakuran kadinakunawan watashanpaqqa.

Pablumi kusa karguyjunkunapa naypanpi

30 Chaymanta allaqninqa, chay suldadukunapa mantaqninqa, ¿imapaqtaq Israel runakunaqa Pablutaqa uchachayanllapa? nir chiqapta yaĉhanaran. Chaymi kadinakunawan watashanta kaĉhar, kaĉhakuran tantakamunanllapapaq chay kurakunapa mantaqninkuna, chaynulla kusa mas karguyjunkunapis. Chaymanta Pabluta urqur paykunapa naypanman qimiran.

23

1 Chaymi Pabluqa tukuy chay tantakasha kusa mas karguyjunkunata chapar kaynu niran:
—Ukniykuna, nuqaqami kanankaman Dyuspa naypanpiqa tasha kani allinkunata yarpur, rurar ima.
2 Chaynu nitinmi, kurakunapa mantaqnin Ananiasqa willaran, chay yatankaqlapi kaq runakunata, Pabluta shiminpi maqananllapapaq.
3 Chaymi Pabluqa niran:
—¡Allin tukuq runa, Dyusmi qamtapis maqashunqa! Chaqa qam, liy nishannullata nuqawan ruranaykipaq chaypi tayarqa, ¿imapaqtaq liyta mana kasurqa maqachimanki? nir.
4 Chaynu nitinqa, chaypi kaqkunaqa niranllapa:
—¿Waknuchu Dyus akrashan kurakunapa mantaqnintaqa musyanki? nir.
5 Pabluqa niran:
—Ukniykuna, manami nuqaqa yaĉharaychu kurakunapa mantaqnin kanqa nirqa. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: ‘Amami pwibluykipi mantakuqtaqa mana allinta willankichu’ nir.
6 Chaymantami Pabluqa chaypi tantakashakunaqa fariseo, saduceo runakuna nir kwintata qukaran. Chaymi jwirtita rimar niran:
—Ukniykuna, nuqaqami fariseo runa kani, fariseukunapa ayllun. Chayraykumi, wanushakunaqa qashan kawsamun nir kriyiq katiy, allita tapumar yaĉhamanayanllapa.
7 Chaynu Pablo nitinmi, chay fariseukuna, chaynulla saduceo runakunapis, paynin paynin willanakur, chiqanchanakuranllapa. Chaqa fariseo runakuna yupayllami Pablupis kriyiq.
8 Piru saduceo runakunaqa ninllapa, wanuqkunaqashi mana kawsamunnachu nir. Chaynulla ninpis, angelkuna, ispiritupis, mana kanchu nir. Nataq fariseo runakunashuypaqa kriyinllapa chay saduceukuna mana kriyishankunapiqa.
9 Chaynu piñachinakurmi, paynin paynin anyanakuranllapa. Chayna, yaĉhar yaĉhachikuqkuna fariseukuna kar, sharir kaynu niranllapa Pablupaqqa:
—Kay runaqa mana ima mana allintapis rurashachu. Imanupiqaĉhi uk ispiritu, manaqachu uk ángel willatin rimasha kanqa nir.
10 Piru chaynu mana qasillaq anyanakuyatinllapaqa, chay suldadukunapa mantaqninqa yarpuran: Wak Pablutaĉhi aypar piti piti tukchinqallapa nir. Chaymi ayka suldadukunata kaĉharan Pabluta dasla apananpaq chay kwartil kayashanllaman.

11 Chaymanta chay tuta yurqaypimi Amitunchikqa Pabluman rikarir niran: “Shachinakuy Pablo. Chaqa nuqapaq kay Jerusalenpi rimashaykinumi, Romapipis rimanki” nir.

Pabluta wanuchinanpaqmi parlaranllapa

12 Chaymanta achkiyatinnaqa, wakin Israel runakunaqa parlaranllapa imanu Pabluta wanuchinanllapapaq nirmapis. Chaymi juraranllapamapis, manashi mikuyanqallapachu, chaynulla manashi upyayanqalamapischu Pabluta manaraq wanuchisha karqa nir.

13 Chaynu tratuta rurasha chaykunaqami, kwarintamantapis mas runakuna karanllapa.

14 Chaymi kurakunapa mantaqninkunaman, chaynulla ruku mantakuqkunaman rir kaynu niran:

—Nuqakunaqami jurasha kanillapa ama mikunayllapapaqchu, manaraq Pabluta wanuchiyarqa.

15 Kananqami qamkuna chay wakin kusa mas karguyjunkunawan mañayllapa chay suldadukunapa mantaqninta qamkunaman allaqmanta Pabluta apamunanllapapaq, ‘Imanullapis allita tapushaqllapa’ nirla. Chaypaqqami, nuqakunaqa listuna yarakuyashaqllapa, manaraq ĉhamuyatin wanuchinayllapapaq.

16 Piru chaynu parlashanllapapaqmi, Pablupa irmananpa wamran yaĉharan. Chayta yaĉharqa, riran chay suldadukunapa kwartilninman Pabluta willaq.

17 Chaymi, Pabluqa suldadukunapa uk kapitanninta qayar niran:

—Kay wamrata apay mantaqnikiman. Paymi imalataqa willanayan nir.

18 Chaymi, chay kapitanqa mantaqninman apar niran:

—Chay prisu kaq Pablumi qayamar nimasha, kay wamrata qamman apamunaypaq. Chaqa payqashi imalataqa willashunayan nir.

19 Chaymi, chay suldadukunapa mantaqninqa, makinmanta aysakur wakaqla apar chay wamrataqa kaynuta tapuran:

—¿Imatataq willamanayanki? nir.

20 Chaynu nitinmi, chay wamraqa niran:

—Israel runakunami parlasha, qamta willashutinllapa allaqmanta apanaykipaq Pabluta chay kusa mas karguyjunkunaman, ‘Imalataqa tapushaqllapa’ niqnula.

21 Piru amami kriyinkichu. Chaqa, paykunamanta kwarintamantapis mas runakuna yarakuyanqallapa pakakusha wanuchinanpaq. Chaqa paykunami jurashallapa manashi mikuyanqallapachu, chaynulla manashi upyayanqallapapischu Pabluta wanuchinankaman nir. Kananqami, paykunaqa ‘Apashaq’ ninaykilatana yarayanllapa.

22 Chaymi, chay suldadukunapa mantaqninqa chay wamrata kaĉharan kaynu nir:

—Amami mayqantapis willankichu chay parlamashaykitaqa.

Pablutami kaĉharanllapa gubirnadur Felixman

23 Chayna chay suldadukunapa mantaqninqa, ishkay kapitanta qayamur willaran:

—Suldadukunata willay listakanqallapa kanan tuta tukuynin, a las nwibi rinanllapapaq Cesarea pwibluman. Kaynumi listakanqallapa: Dusyintus suldadukuna ĉhakpa rinanpaq, sitintaqa bistyapi rinanpaq, nataq dusyintus-shuypaqa lansawan rinanllapapaq.

24 Chaynulla Pablupaqpis listankillapa uk bistyata chaypa anan ritin, allilanta ĉhachinaykillapapaq gubirnadur Felixpa naypanmanqa.

25 Chay paykunawanqa uk kartata kaĉharan kaynu niqta:

26 Nuqa Claudio Lisiasmi,
qam kusa mantakuq gubirnadur Felixta saludashuni.

27 Nishunimi: Israel runakunami, kay runataqa aypashallapa kasha wanuchinanllapapaq. Chaymi "Nuqa romano runa" nir yaĉhar, suldaduykunawan rir washasha kanillapa.
28 Chaypaq allita yaĉhanarmi, aparay Israel runakunapa kusa mas karguyjunkunaman.
29 Chayman apatiymi, paykunapa kustumrinkunaraykula ĉhiqnisha kasha karanllapa. Chaynu katinmi, wanuchinanllapapaq, karsilman itananllapapaqmapis mana allinchu.
30 Chaymi, Pabluta qamman kaĉhamuni Israel runakunashi parlashallapa wanuchinanllapapaq nir yaĉhar. Chaynulla gubirnadur Félix, Israel runakunatapismi willasha kani qampa naypaykiman shamur parlashutin yaĉhanaykipaq, imapaqmi uchachayan nirmapis.
Kaylatami willashunaray.

31 Chay suldadukunaqami, chay mantaqnin nishannulla Pablutaqa tuta aparanllapa. Chaynu tukuy tuta rirllapami, ĉharanllapa Antípatris shutiq kwartilkaman.
32 Chaymanta achkiyatinnaqa, chay ĉhakpa risha suldadukunaqa tikrakamuranllapana chay kwartilninllapaman. Nataq chay bistyapi risha chaykuna-shuypaqa, riranllaparaq chay Cesarea pwibluman ĉhanankaman.
33 Chaymanta Cesarea pwibluman ĉharnaqa, chay kartata apashanllapataqa gubirnadurta quranllapa. Chaynulla Pablutapis qukuranllapa.
34 Chay kartata qutinllapa liyirqa, chay gubirnadurqa Pablutaqa tapuran:
—¿Maymantataq kanki? nir.
Chaymanta Pabluqashi prubinsya Ciliciamanta nir yaĉharqa,
35 niran:
—Chay uchachashuqkuna shamutinmi yaĉhashaq nir.
Chaymantami, kaĉhakuran allita rikananllapapaq Pablutaqa, gubyirnu Herodespa mantakuna wasinpi tatin.

24

Pablumi Felixpa naypanpi rimaran

1 Chaymanta sinku diyamantaqa, chay kurakunapa mantaqnin Ananiasqa Cesareaman ĉharan wakin ruku runakunawan, chaynulla paykunapa uk abugadun Tértulo shutiqwan. Tukuy kaykunami, chay gubirnadurpa naypanpi taranllapa Pablupaq willananllapapaq.
2-3 Chaymanta, Pabluta apamutinllapanaqa, washaqninllapa Tertuluqa willaq qallariran chay gubirnadur Felixtaqa kaynu nir:
—Kusa allin tayta gubirnadur Félix, qamrayku kusa shumaqta tanchikllapa. Qampa yaĉhaynikiwan kusa shumaqkunata rurashanchikllapa kay nasyunninchikpiqa. Tukuy chaykunapaqqami maydiyapis, maypipis yaĉhar tukuy shunquyllapawan payji nir agradisishunillapa.
4 Piru ama masyadu tardachishunaypaqmi, qamta rugashunillapa uk ratulataqa rimatiyllapa uyakunaykipaq.
5 Kay runatami, lanĉha yupay mana allinta tukuqta tarisha kanillapa. Chaqa tukuy pachapimi, ukmanta yaĉhachikutin Israel runakunaqa manana pullanachu kar, piñachinakur kawsanllapa. Chaynulla payqa Nazaretmanta Jesús ninllapa chay paypi kriyiqkunapa mantaqnin.
6 Payqami, Dyusta adurananchikllapa wasipipis ukmanta tukunaran. [Chayraykumi, runakunawan ayparayllapa nuqakunapa liyniyllapawan rikar kastiganayllapapaq.
7 Chaypi aypasha katiyllapa, chay suldadukunapa mantaqnin Lisiasmi suldadunkunawan shamur binsimarllapa aparan.

8 Chaynu aparnaqa ashwan kaĉhamaranllapa qamman.] Chaymi kananqa qamlla tapukur yaĉhanki tukuy kay uchachayashayllapapaqqa.

9 Chaynu nitinmi, wakin Israel runakunapis chaynullata nir kaynu niqllapa: “Chiqaptami chaynu tukusha” nir.
10 Chaymanta chay gubirnadurqa, makinwan siñalta ruraran Pablo rimananpaq. Chaymi Pabluqa niran:

—Tayta gubirnadur. Nuqaqami rimashaq kaynuta qampa naypaykipi washakanaypaq. Chaqa yaĉhanimi qamqa kay pachapa rikaqnin kanki unaymanta-pacha nir. Chaymi yaĉhanki imami allin, mana allin nirmapis.
11 Qamllami allita tapukuyta puytinki, nuqaqami Jerusalenmanqa ĉhamusha kani chayraq Dyusninchikta aduraqqa. Chayraq dusi diyaraqmi kayman ĉhamushayqa.
12 Piru nuqataqami, mana mayqanwan anyanakuqlamatapis tarimashallapachu. Chaynulla Dyusta aduranannllapa wasipipis runakunataqa mana imanishalamapischu kani. Chay wakin tantakananllapa wasikunapimapis, chaynulla kay pwiblupa lugarninkunapiqa mana imatapis rurashachu kani.
13 Kay runakunaqami, mana imanupis uchachamayta puytinllapachu, chay rimashankunaqa mana chiqap kashanrayku.

14 “Piru nuqaqami allita willashaykillapa: Paykuna yupaymi tukuy unay rukunchikkunapa Dyusninta sirbini, Moisés mantakushankunata rurani, Dyuspaq unay rimaqninkuna iskribishankunapi kriyini ima. Chaynulla Amitunchik Jesuspipis kriyini. Piru Amitunchik Jesuspi kriyiqkunaqashi, chay uchachamaqkunapaqqa mana allinchu nin.
15 Nishushayllapanulla nuqapis, Dyus nishanta kriyiq kar, paykuna yupay yarakuyani wanuqkunaqa qashanpis kawsamun, allin kar, mana allin kasha karmapis nir yaĉhar.
16 Chayta yaĉharmi Tayta Dyuspa naypanpi, chaynulla runakunapa naypanpipis, kusa allinlata rurayta yarpuni tukuy tyimpu mana shaykuq.

17 “Unaytana uklaw pachakunapi yaĉhachikur puriyarqa, tikrakamuray pwibluy Jerusalenman qillaysitukunata tantar ima, chay mana imayjunkunata yanapanaypaq. Chaynulla riraypis ufrindakunata ĉhuraq Tayta Dyuspaqpis.
18-19 Kayllatami rurayaray, chay paqakuna kustumrita rurashana kar, mana mayqantapis qillakachirchu. Chaypi chaynu kayatiy, piru Asia pwiblumantami, Israel runakuna shamur tarimaranllapa Dyusta aduranannllapa wasipi. Chay paykunami kay naypaykiman shamur willashunmanllapa, imanu nuqa mana allinta tukusha katiymapis.
20 Imatataq kay uchachamaq runakunaqa yarayanllapa. Willashunmannari chay kusa mas karguyjunkunapa naypanpi nuqapa uchayta tarisha karqa.
21 Manaqachu nuqataqa uchachamayanllapa chay kusa mas karguyjunkunapa naypanpi jwirtita rimar kaynu nisha kayaq kani chaypaq: ‘Qamkunami wanushakunaqa qashan kawsamun nir kriyiq katiy, rikar yaĉhamanayankillapa’ nishayrayku”.

22 Chay Felixqa allita, Jesuspi kriyiqkunapaq yaĉhaq kar, Pablo rimatin uyakurmi chaylapi qasillaran, “Chay suldadukunapa mantaqnin Lisias Jerusalenmanta ĉhamutinmi allitaqa yaĉhashaq, kay runata uchachayashaykillapapaq” nir.
23 Chaymi Felixqa, chay kapitanta niran:

—Pablutaqa apar chay kwartil kayashanman itar kuytayllapa. Piru mayqan amigunkuna ayllunkuna ima ministiyashanwan rikaq ĉhatinmaqa, dijatkillapa lluqshir parlanqa.

24 Chaymanta ayka diyamantanaqa, qashan Felixqa ĉharan warmin Drusilawan pulla.
Chay warminqami Israel warmi kaq. Chaymantami Felixqa kaĉhakuran Pabluta qaya-
munanllapapaq. Chaymi Amitunchik Jesuspi chiqapta kriyishanpaq parlatin, payqa
uyakuran.
25 Pabluqami niran: “Allinkunata rurar, imakunamantapis tantyakar ima tashun-
llapa. Maydiya jwisyu diya ĉhamutinmi Tayta Dyus tukuyta rikamarninchikllapa
yaĉhamashunllapa”. Chaynu nitin uyaparqami, kusata manchakur niran:
—Riy kananqa. Qashan yanqalla karmi qayashayki nir.
26 Piru Felixqami yarpuyaran: Pabluqami lluqshichinaypaqqa qillayta qumayanqa
nir. Chayraykumi kutir, kutir qayayaranlla Pablutaqa, paywan parlananpaq.
27 Chaynuqami ishkay añuta karanllapa. Chaymanta Felixqa gubirnadur kashan-
manta yarqunanpaqna karqa, Israel runakunawan allinpi kidanar, Pablutaqa prisu
dijaran. Felixpa lugarninqa, uk runa Porcio Festo shutiqna kidaran.

25

Pablumi Festupa naypanpi

1 Chaymantami, Cesarea pwiblupi Festuqa gubirnadur kargunta ayparna, kimsa
diyamantaqa Jerusalén pwibluman riran.
2 Chaypimi, kurakunapa mantaqninkuna, Israel runakunapa wakin karguyjunku-
nawan tantakar, Pabluta kuntrar chay uchachayaqllapa chaypaq willaranllapa.
3 Chaynullami kusalata mañaranllapapis Pablutaqa, Jerusalenman apamunanllapa-
paq. Chaynuqami munaranllapa nanllapi wanuchiyta yarpur.
4 Piru Festuqami niran:
—Pabluqami Cesarea pwiblupi prisu. Ayka diyamantami nuqa riyani wakman.
5 Qamkunamanta kay karguyjunkuna nuqawan pulla Cesareaman rinayarllapaqa
riyllapa. Chayna wakpi chay runa ima mana allinta rurasha katinqa, naypaypi
willatkillapa yaĉhashaq nir.
6-7 Chay Festuqami, uchu diya manaqa dyis diyataraq kasha kanqa Jerusalenpiqa.
Chaymantaraqmi Cesareamanqa tikrakaran. Allaqnin Cesareaman ĉhashana katinqa,
chay Israel karguyjunkuna ĉhatinnaqa, Festuqa chay mantakunan samananpi tar
kaĉhakuran Pabluta apamunanllapapaq. Chayna Pabluta yaykuchitinllapanaqa, Israel
runakuna Jerusalenmanta ĉhasha chaykunaqa qimikar, kusa mana allin ukmankunata
willar uchacharan. Piru chay rimashanllapaqa, mana chiqapchu karan.
8 Chaynu nitinllapanaqa Pablupis washakananpaqqa, kaynu niran:
—Nuqaqa manami paykunapa liyninmanta, Dyusta adurananllapa wasimanta,
chaynulla Romapa mantakuqnin Cesarpaqpis ukman mana allintaqa tukushachu kani
nir.
9 Chaynu nitinmi, Festuqa Israel runakunawan allinpi kidanar qashan Pablutaqa
tapuran:
—¿Rinayankichu Jerusalenman, wakpi nuqaqa rikar yaĉhanaypaq?
10 Pabluqa niran:
—Nuqaqami qampa naypaykipi kani romano kashayrayku chay punta
mantashuqniki Romamanta numrashusha katin. Chaymi qam rikar yaĉhamanaykipaq
kanki imanu kani nirmapis. Qamqami allita yaĉhanki, nuqaqami mana ima mana
allinkunataqa tukushachu kani, Israel runakunawanqa nirmapis.
11 Mana allinta tukusha katiyqa, kastigar wanuchimanqallapa. Wanunaypaqqa
manami manchakunichu. Piru mana imanu tukusha katiyqa, manami mayqanpis
paykunaman qukumaytaqa puytinllapachu. Chaynu paykunaman kaĉhamanatkiqa, ash-
wan mañashaq chay Romapa punta mantakuqnin Cesarta, payna rikar yaĉhamananpaq
nir.

12 Chaymi Festuqa wakinnin karguyjun kaqkunawan parlar niran:
—Qamllami mañamanki, chay mantakuq César rikar yaĉhashunanpaq nir. Chaynami paymanna rinki nir.

Pablumi gubyirnu Agripapa naypanpi

13 Ayka diya pasatinnaqa, gubyirnu Agripaqa irmanan Berniciwan riranllapa Cesarea pwibluman Festuta watukuq.
14 Chayman ĉhar ayka diyatana katinmi, Festuqa parlaran Agripata kaynu nir:
—Kaypimi dijasha chay gubirnadur Félix uk prisuta. Paymi shutin Pablo.
15 Jerusalenpi katiymi, kurakunapa mantaqnin, Israel runakunapa ruku mantakuqninkunawan payta uchachar wanuchichinaypaq nimaran.
16 Piru nuqaqa niray: 'Romamanta karguyjunkunaqami mana wanuchikuyta puytinchikchu, manaraq chay uchachakuq chaywan, chay uchachakaq chayta allita tapur yaĉharqa' nir.
17 Chayraykumi paykunawan Jerusalenmanta kay Cesareaman shamurayllapa. Ĉhamurnaqa, manami tardarchu allaqnin chay mantakunay samanaypi tar, kaĉhakuray chay runata naypayman apamunanllapapaq.
18 Piru chay naypayman shamur uchachaqkuna qimikarqa, mana ukman imata rurashankunapaq uchachayanqa nir yarpuyashaynutachu willaranllapa.
19 Chay uchachaqkunaqami, uchachayanllapa uk runa, Jesús shutiq wanusha katinshi, Pabluqa chay runaqa kawsayan nir kriyishanlapaq. Chay paykunamanta ukmanta kriyiq katin, chaylapaqmi ĉhiqnir uchachayanllapa.
20 Chayna nuqaqa mana imatapis chaykunapaq rurashaq nir yaĉharna, tapuray Pablutaqa rinayanqallachu Jerusalenman chaypi tapur yaĉhanayllapapaq kaykunapaqqa nir.
21 Piru payqami mañamaran: 'Romapa mantaqnin César rikar yaĉhamananpaq' nir. Chaymi nuqaqa prisullaraq dijasha kani, payman kaĉhanaykaman nir.
22 Chaymi Agripaqa niran Festutaqa:
—Nuqapismi chay runataqa uyakuyta munani nir.
Chayna Festuqa niran:
—Allaqmantami uyakunki nir.
23 Chayna allaqmantaqa Agripawan Berniciqa kusata mudakusha ĉhar, chay wasipi tantakasha karanllapa chayman yaykuran. Pullanqami yaykuran suldadukunapa mantaqninkuna, chaynulla chay pwiblumanta kusa runa nishakunapis. Chaymi Festuqa kaĉhakuran apamunanllapapaq Pablutaqa.
24 Ĉhachitinllapanaqa niran:
—Gubyirnu Agripa, wakin kaypi kaqkuna, chaypimi wak runaqa. Tukuy Israel runakunami Jerusalenpi chaynulla kay Cesareapipis, nuqaman shamur payta uchachar, mana uyaraq '¡Wanuchiy, wanuchiy!' nimaranllapa.
25 Piru nuqapaqqa manami imatapis mana allintaqa rurasha yupaychu wanuchinapaqqa. Chaynu katinmapismi paylla mañamasha, chay Romapa mantaqnin César ninllapa pay tapunanpaq. Chaymi nuqaqa payman kaĉhashaq nisha kani.
26-27 Piru paypaq mana imatapis allita yaĉharmi, mana imatapis iskribiyta puytinichu chay mantaqninchik Cesarmanqa. Chaqa manami allintachu yarpuchiman, uk prisuta kaĉhanaypaq payman ima uchayjun nir mana iskribirqa. Chaymi apamuni qamkunapa naypaykillapaman qam gubyirnu Agripa taputki, uyakurna iskribinaypaq.

26

Pablumi gubyirnu Agripapa naypanpi rimaran

1 Chaymantami Agripaqa niran Pablutaqa:
—Kananqa rimayta puytinki yaĉhanaypaq imanu purinki nirmapis.

Chaymi, Pabluqa makinta alsar kaynu niran:

2 —Gubyirnu Agripa, kusala aligrimi kani, qampa naypaykipi rimanaypaq kashayrayku. Nuqami Israel runakuna uchachamashanllapapaq rimashaq yaĉhanaykipaq.
3 Qamqami chiqapta yaĉhanki kay Israel runakunapa kustumriyllapataqa. Chaynulla yaĉhankipismi chay willanakushayllapapaq. Chayraykumi mañashuni allita uyakumanaykipaq.

4 "Tukuy Israel runakunami yaĉhanllapa, takshaymanta-pacha chay pachaypi, Jerusalenpimapis, imanumi paykunawan tasha kani nirmapis.
5 Yaĉhanllapapismi, rimayta munarqa rimanqallapa, nuqaqa fariseo runa kasha kani nir. Chaqa chay fariseo runakunaqami tukuy Israel runakuna kriyishanchikllapataqa kusa allita rurar kumplinllapa.
6 Nuqaqami kriyini unay rukunchikkunata, Dyus 'Uk washakuqta kaĉhamushaq' nir arnishanpi. Chaypi kriyishayraykumi uchachamarllapa kanan-shuypaqa kayman apamashallapa tapumananllapapaq.
7 Chaynu kay Israel dusi ayllukunamanta, Dyus chay arnishanta rikayta yarpur, unaqpis tutapis Dyusta allita kasur sirbir ima kawsanllapa. Gubyirnu Agripa, nuqapis chaynu paykuna yupay katiymi, yanqa illaqta uchachamayanllapa.
8 ¿Manachu qamkunaqa kriyinkillapa, Tayta Dyusqa wanushakunata qashan kawsachimun nirqa?

9 "Paykuna yupay nuqapis unayqa Nazaretmanta Jesuspa shutinta ĉhiqnir, kusa saqra ukmanta rurayta yarpuq kani.
10 Chay yarpushaynumi ruraray Jerusalenpiqa, chay kurakunapa mantaqninkuna urdinta qumatinllapa. Chaymi Jesuspi kriyiqkunataqa prisuq kani. Chaynulla wanuchitinllapapis nuqapis chay yarpuylla kar 'Wanuchiyllapa' niq kani.
11 Kutir kutirmi qischaq kani, 'Jesuspiqa manana kriyishaqnachu' ninankaman. Chaynullatami ruraq kani tukuy tantakananllapa wasikunapi. Paykuna kusata piñachimatinmi, uklaw pwiblukunapi katinmapis ikinta riq kani.

12 "Chaynu chay kriyiqkunapa ikinllapapi puriq karmi, riyaray Damasco pwibluman, chay kurakunapa mantaqninkuna urdinta qumasha katin.
13 Piru, gubyirnu Agripa, alas dusi yupayna nanpi karqami, rikaray unaq syilumanta kusa llipya intiru, rupaymanmatapis masta achkirachikamuqta. Chayqami tukuy nuqawan riqkunamanpis achkiramuran.
14 Chaynu achkirachimatinllapami tukuyniyllapa pachaman ratarayllapa. Chaymanta uk hebreo rimaypi, kaynu nimaqta uyaparay: 'Saulo Saulo ¿imapaqtaq ikiypi purinki qischamanaykipaq? Chaynu purirqami qamlla mana allintachu rurakayanki, imanuĉhi turumaqa yapukuyar, ikiman matqakur, rijapi ĉhachikarqa paylla nanachikun chay yupay'.

15 "Chaymantaqa niray: '¿Mayqantaq kanki, Taytituy?'

"Chaynu nitiymi Amitunchikqa nimaran: 'Nuqami kani Jesús, chay mayqanpa ikinpiĉhi qischanaykipaq puriyanki chay.
16 Sharir shay. Chaqa nuqaqami qamman rikarisha kani nuqatana sirbimar, kay kanan rikashaykikunapaq uk tistigu yupay parlakunaykipaq. Chaynullami kaymanta naypaqman rikachishuyani, chaykunapaqpis qam parlakunki nuqapaqqa.
17 Chaynu parlakutki, Israel pwibluykimanta kaqkuna, chaynulla chay jwira mana Israel runakuna ĉhiqnishutinpis nuqami washashayki. Chaqa mana Israel runakunamannami kananqa kaĉhashuni.

18 Chaynu yaĉhachikutki paykunaqa intrakar manana tutaparaqpi yupay dyabluwannachu purinqallapa. Ashwan nuqapi kriyirna, achkiraqlapina kusa shumaqta kawsanqallapa. Chaynuqami uchankunamanta pirdunar wamraypaqna riqsishaq, chay wakinkuna nuqapi kriyishakunata yupayna' nir.

19 "Chaymi gubyirnu Agripa, syilumanta willamashanta, kasurmi kriyirayna.

20 Chayraykumi ashwan naypaqtaqa Dyus rimashankunata Damasco pwiblupi rimar yaĉhachikuray. Chaymantami yaĉhachikuray Jerusalenpi, chaynulla Judea pwiblukunapi, mana Israel runakunata, Dyuspina kriyir, paymanna tikrakar kusa allinkunatana rurar kawsananllapapaq.

21 Chayta rurashayraykumi Israel runakunaqa Dyusta aduranllapa wasipi aypamar wanuchimanaranllapa.

22 Piru Tayta Dyus yanapamatinmi, kanankaman mana manchakur imachu paylapaq yaĉhachikur purini, tukuy runakunata – taksha kaqkunata, chaynulla atun kaqkunamatapis. Manami Dyuspa rimaqninkuna, chaynulla Moisés rimashanmanta ukmantachu rimasha kani. Chaqa paykunata Dyus rimachitin, imami pasayanqa nir kaynu niqllapa:

23 'Dyus Akrashan Cristunshi wanuyanqa. Piru wanushana karmapisshi, qashan tukuymanta naypaqta kawsamuyanqa. Chaynullashi pay wanur kawsamushanwanqa, intrachimanchik paypi kriyisha kar wanurmapis washakayashun, kay pwiblunchikpi taqkuna, chaynulla uklaw pwiblukunapi kaqkunamapis' nir".

Pablumi gubyirnu Agripata willaran Jesuspi kriyinanpaq

24 Pablo, Jesús wanur qashan kawsamusha nir rimatinmi, Festuqa jwirtita rimar kaynu niran:

—¡Pablo kusa yarumi kanki! ¡Kusata istudyasha karmi yaruyashayki! nir.

25 Piru Pabluqa niran:

—Manami yaruyashachu kani. Kusa allin tayta Festo, ashwan kay rimashaykunami chiqap mana llullachu intrakaqkunapaqqa.

26 Mana kriyimatkillapapismi, kay tayta gubyirnu Agripa, pay yaĉhan Jesuspaqqa tukuyta. Chaymi nuqaqa paypa naypanpimapis mana manchakurchu rimani. Chaqa nuqaqa yarpuni payqami chiqapta intrakasha kaykunapaqqa nir. Chaqa kaykunapaqqami tukuy runakuna yaĉhan.

27 ¿Kriyinkichu gubyirnu Agripa, Dyuspa unay rimaqninkuna nishantaqa? Nuqaqami yaĉhani, qamqa kriyinki nir.

28 Chaynu nitinqa, chay gubyirnu Agripaqa niran:

—¿Kananllachu Jesucristupi dasla kriyiq tikrakanayta munayanki? nir.

29 Chaymi Pabluqa niran:

—Tayta Dyus munatinqami kanan, manaqa maydiyapis kanman. Piru mana qamlachu, ashwanmi tukuy kaypi uyamaqkunaqa kriyinmanllapa. Maydiyaqaĉhi nuqa yupay kanmanllapa, mana prisukasha karllapa imamapis.

30 Chaymantaqa, chay gubyirnu sharir chaynulla gubirnadurpis, Berniciwan pulla, wakin chaypi taqkunawanpis,

31 riranllapa wakaqla parlaq, Pablo nishankunapaq. Chaymi paykunapura ninakuyaqllapa: "Kay runaqa manami ima mana allintapis rurashachu wanuchinallapapaqqa. Chaynulla manami karsilpi kananlapaqmapis allinchu".

32 Chaymi chay gubyirnu Agripaqa, Festuta niran:

—Mana pay, chay mantakuq César rikar yaĉhamanqa nimasha kashallapaqa, kay runataqa kaĉhashana kachuwanllapa nir.

27

Pablutami Roma pwibluman kaĉharanllapa

1 Chaymanta, Italiaman kaĉhamananllapapaq parlaranllapa. Chaymi Pabluwan wakin
prisukunataqa quranllapa suldadukunapa mantaqnin uk kapitan Julio shutiqta.
Payqami Romapa mantaqnin Augustupa chay wakin suldadunkunata mantaq kaq.
2 Nuqakunaqami riq kanillapa yaku karrupa shananman, Italiaman rinayllapapaq.
Chayman ĉharqa tarirayllapa uk yaku karruta Adramitio pwiblumanta. Chayqami
rinanlapaqna kasha kayaq Asiapa pwiblunkunaman. Chaymi chayman iqar rirayllapa.
Pullayllapaqami riyaq Macedoniapa pwiblun Tesalonicamanta Aristarco.
3 Chaymanta allaqnin diyaqa ĉharayllapa mar yakupa manyan uk pwiblu Sidón shu-
tiqman. Chaypiqami chay Juliuqa, Pabluwan kusa shumaqta yarpur Pablutaqa dijaran
amigunkunata rir watukutin, paykunana samachir qarananllapapaq ima.
4 Chaymanta Sidón pwiblumanta lluqshitiyllapanaqa, naypayllapalawmanta kusa
jwirti wayra shamuq qallariran. Chaymi mana naypaqman rinayllapapaq dijamatin-
llapaqa, chay yakupa ĉhaypinpi Chipre shutiq pachapa allilaw qichqanta pasar riray-
llapa.
5 Chaynu mar yakullata riyar, pasarayllapa Ciliciapa, Panfiliapa pwiblunkunapa
naypanta. Chaynu riyarmi ĉharayllapa Liciapa uk pwiblun Mira shutiqman.
6 Chayman ĉhatiyllapanaqa, chay suldadukunapa kapitanninqa, uk yaku karru Alejan-
dría pwiblumanta Italiaman riqta tarir chayman iqachimaranllapa chaypina rinayla-
papaq Italiaman ĉhanayllapakaman.
7 Chaymi ayka diyata wayrarayku allmanta rirayllapa. Chaynu rirmi uk pwiblu
Gnido shutiqpa naypanlawlaman ĉhaq kanillapa. Piru wayra naypaqman mana rinayl-
lapapaq dijamatinllapami, yakupa ĉhaypinpi Creta shutiq pachapa ichuqlaw qichqanta
pasar rir, Salmona pwiblupa naypanlawta pasar rirayllapa.
8 Chaynu chay pachapa naypanlawta riyar wayrarayku qischakayarmapis ĉharayllapa
uk pwiblu “Buenos Puertos” shutiqman. Chayqami Lasea shutiq pwiblupaqa yatalanpi
kaq.
9 Kusa unaytanami yakullapi karayllapa. Chaymi mar yakullata rinayllapapaq kusa
manchakuypaqna kayaq. Chaqa tamya tyimpu shipchanamiri * karan. Chaymi
Pabluqa tukuyta kaynu nir willaran:
10 —Taytituykuna kay riyashanchikllapaqami kusa manchakuypaqta rikani. Kayp-
iqami imallaqa pasamashunllapa. Chaymi yaku karrumapis tukuy imantinchik limpu
chinqanqa. Piru manami yaku karrulachu chinqanqa, ashwanmi nuqanchikku-
namapis chinqachuwanllapa nir.
11 Chaynu nitinmapis, chay suldadukunapa mantaqninqa, masqa chay yaku karrupa
amunta, chaynulla chay yaku karruta purichiqta kasuran. Nataq Pabluta-shuypaqa
mana kasuranchu.
12 Chay pwiblumi yaqqa mana allinchu kaq tamya tyimputa pasanayllapapaq. Chaqa
kusatari wayra kallpaq. Chayrayku yaqqa tukuyla yarpurayllapa Cretapa pwiblun
Fenice shutiqman ĉhayta. Chaqa chaylawtaqari wayraqa mana kallpaqchu. Chaymi
chaylapi tamya tyimputaqa pasayta yarpurayllapa.

Kusa manchaypaq wayra, yaku karruta kallpachiran

13 Rinayashayllapalawman wayra kusa shumaqta qallaritin, anklata tantar chay mar
yakullata riq qallarirayllapa. Chaymi chay Creta pachapa qichqanllata riyaq kanillapa.
14 Chaymanta wakaqpina katiyllapaqa illaqmanta kusala jwirti wayra Euroclidón
shutiq shamuq qallariran chay allilaw qichqayllapamanta.

---

* **27:9** Israel runakuna ayunu fyistanta silibranan tyimpu pasatinnaqami, tamya tyimpu qallariqna. Chaymi mar yakupi purinanllapapaqqa mana allinnachu kaq.

15 Chaymi chay yaku karrutaqa kusalata awikuq qallarir, chay riyashayllapamanqa
wayra mana dijamaranllapachu rinayllapapaqqa. Chayraykumi dijatiyllapana apama-
ranllapa pay riyashanman.
16 Chaynu wayra apamatinllapa riyarqa pasayarayllapana yakupa ĉhaypilanpi uk pa-
chita Clauda shutiqpa ikinlawta. Chayta riyatiyllapanaqa chay pachita ashlila wayrata
arkashanrayku, kusata qischakar ima chay ikilawpi watakasha kayaq yaku karritutaqa
iqachirayllapa.
17 Chaymanta-shuypaqa waskakunawan allita watarayllapa chay atun yaku karruqa
ama pakikananpaq. Chaynu kusa jwirti wayra katinmi, kallpachir apar chay achka aqu
tantakasha Sirte shutiqman waqrachimachuwanllapa nir yarpur, chay yaku karrupa
unaqninpi raĉhpa kaq chayta ishkichimuranllapa. Chaynu ruratiyllapaqami wayraqa
munashannuna apamaranllapa.
18 Nataq allaqninqa, chay wayraqa kusala jwirtillaraq karan. Chaymi chay yaku
karru ankishyananpaqqa, kargata apayashanllapatapis yakuman itakuqna qallariran-
llapa.
19 Chaymanta kimsa diyamantanaqa, ashwan makinllapawan † itakuq qallariranl-
lapa chay yaku karrupi yaqqa mana ministikaypaq kaqkunataqa.
20 Chaynulla rupayta, qullarkunamatapis ayka diyata mana rikayta puytirayllapachu. Chaqa, chay wayraqa kusala puktay intiru karan. Chaymi nuqakunaqa kusalata qischakar mana imanupis washakayashunllapachu nir yarpuyarayllapa.
21 Chaynu qischakar imami, unaytana mana mikushachu karayllapa. Chaymi
Pabluqa tukuypa ĉhaypinpi shar niran:
—Taytituykuna, allinmi kasha kanqa qamkuna kasumanaykillapapaq. Kasumar
chay Creta pachamanta mana shamusha kashallapamaqa, mana tukuy kay
pasamayashanchikkunaqa pasamayachuwanllapachu.
22 Chaynu katinmapis, kananqa ama kwashallaqa tikrakayllapachu. Kay yaku karru
chinqatinmapis, nataq tukuy nuqanchikkuna-shuypaqa mana uklamapis wanushunl-
lapachu.
23 Chaqa nuqa Dyuspa kar, payta sirbini chaymi naqa tuta nuqaman uk angelninta
kaĉhamusha.
24 Chaymi payqa nimaran: ‘Pablo, ama manchakuychu. Chaqa Roma pwiblupa punta
mantakuqnin Cesarmanqami ĉhanaykipaq Dyusqa nisha. Chaynulla qamraykumi wakin
pullayki chay yaku karrupi kaqkunapis washakanqa’ nir.
25 Chayraykumi nuqa nishunillapa: Animakuyllapa. Chaqa nuqaqami Dyusniypi
kunfyakar kriyini. Chaymi nini chay nimashanqa chaynu kanqa nir.
26 Piru wayraqami apar yaku ĉhaypinlapi uk pachita chayman waqrachir itaku-
mashunllapa.
27 Chay tuta riyashayllapawanqa ishkay simanapaqna yakullata rirayllapa. Chaymi
karayllapa chay yaku Adriático shutiqpi. Chay lugarpimi wakman kayman wayraqa
yaku rurillapi purichimaranllapa. Chaymi ĉhaypi tutana yupay chay yaku karruta
purichiqkunaqa tantyaran pachaman shipchayanchikllapana nir.
28 Chayna miditinllapanaqa yaku rurimanqa karan binti brasa. Chaymanta ashlila
naypakaq riyar qashan miditinllapaqa kinsi brasalana kayaq.
29 Chay ruripi rumikuna katin waqrakachuwanllapa nir, chay yaku karrumanta
waskakunawan watar ikilawman itakuran kwatru anklakunata. Chaykamanqa payku-
naqa kusalata yarpuyaqllapa achkiyanmanna nir.
30 Nataq chay yaku karruta purichiqkunaqa alsakar washakayta yarpuranllapa.
Chaymi naypaqlawmanpis anklata itakuq tukuqnula chay takshala yaku karrituta
yakuman ishkichiyta yarpuranllapa.

† **27:19** Wakin iskribikashakunapimi nin: “Makiyllapawan itakuq qallarirayllapa” nir.

31 Piru Pabluqami, chay mantaqninta chaynulla suldadunkunatapis niran:
—Kaykuna mana kay yaku karrupi kidatinqa, nuqanchikkunaqa mana washakashunllapachu nir.
32 Chaymi chay suldadukunaqa, chay taksha yaku karruta ayka waskakunawan watasha karan chaytaqa pititin, yakuman rataran.
33 Nataq achkiyayatinnaqa, Pabluqa tukuy mikunanllapapaq kaynu niran:
—Ishkay simananami kay yaku ruripi yarakushanchikllapa imashi pasanqa nir. Chaypaq yarpur mana mikuranchikllapachu imanuĉhi mikunchikllapa chaynuqa.
34 Chaymi rugashaykillapa imalataqa mikuyllapa nir. Mikunaykillapapaqmi allin kanqa kawsanaykillapapaq. Chaqa manami mayqanninchikllapapis uk aqchanchiklamapis chinqanqachu nir.
35 Kaykunata nirmi Pabluqa tantata aypar tukuypa naypanpi Dyusta payji nir, pakir mikuq qallariran.
36 Chaymi, tukuy animakur mikuq qallariranllapa.
37 Chay yaku karrupiqami dusyintus sitintay-saysi (276) runakuna karayllapa tukuyniyllapaqa.
38 Chaymanta munashanllapata mikurnaqa, trigukunataqa mar yakuman itakuranllapa, yaku karruta ankishyachinanllapapaq.

Yaku karrumi marman chinqaran

39 Chaymanta limpu achkiyatinnaqa, chay yaku karruta purichiqkunaqa karu maypi pachata rikaran. Piru mana yaĉharanllapachu maypi kanchikllapa nirmapis. Chaymi chaypi rikaranllapa uk kusa shumaq laduyjun aqulla pachata. Chaymi chaykaman yaku karrutaqa qimiyta yarpuranllapa.
40 Chayraykumi chay anklakunataqa, pitir chaypina dijaranllapa. Chaynulla uk palalla qiru ikilawpi tikrachinanpaq sirbin chaytaqa, watashanmanta sarpicharanllapa chaywanna apananllapapaq. Chaymantaqa chay naypaqlaw purichinan raĉhpakunata unaqman alsar timplaranllapa, wayra pukatin yaku karru rinanpaq. Chaymi chay yaku karruqa chay aqulla pachaman ĉhanayaqllapa chaylawman qimikaq qallariranna.
41 Piru chay yaku karruqami, yaku ruripiqa aqulla uk pacha karan chaypi waqrakaran. Chaymi naypaqlawunqa chay aquman yaykutin, manana kuyuranlamapischu. Nataq chay ikilawun chayta-shuypaqa yaku limpu pakiq qallariran.
42 Chaymi suldadukunaqa, chay prisukunata wanuchiyta yarpuranllapa kanan nuqanchikkunamanta naypaqta lluqshirqa alsakanqa nir.
43 Piru, chay suldadukunapa mantaqnin, Pabluta washanar mana wanuchinanllapataqa munaranchu. Ashwanmi kaĉhakuran, mayqanninpis nadayta puytiqqa yakullata rir naypaqta chay pachamanqa ĉhananpaq.
44 Nataq wakin-shuypaqa tablakunapi, chay yaku karrupa pakinkunapi anan rir chay pachamanqa ĉhananllapapaq. Chaynumiri tukuyniyllapa allilan mana imapis pasamatinllapachu, ĉharayllapa pachamanqa.

28

Pablumi Malta shutiq pwiblupi

1 Chaymanta tukuyniyllapa washakashana karqa, yaĉharayllapana chay maypiĉhi karayllapa chay pachaqa Malta shutin nir.
2 Chaymi chay pachapi taqkunaqa, tukuyniyllapata kusata kuytamaranllapa. Chayna kusalata tamya ishkiyatin kusata qasatin, ninata ratachir qayamaranllapa qimikar quñukunayllapapaq.

3 Pablupismi shapshu yamtata tantakusha kar, chay ninamanqa itayaran. Chaymi,
kusata nina miratin chay shapshuta ninaman itayashanmanta uk largu kuru
lluqshimur Pabluta makinpi kanir warkurakuran.
4 Chayna, chaypi taq runakunaqa chay largu kuruta, Pablupa makinpi warkuraqta
rikarqa paykunapura ninakuranllapa: “Kay runaqami uk wanuchikuq kanqa. Chaymi
mar yakumanta michka washakasha karmapis, kastigakar wanuyanqa” nir.
5 Piru Pabluqa chay largu kurutaqa ninaman ĉhaspitin mana imapis pasaranchu.
6 Chaymi tukuy chaypi kaqkuna chayta rikar yarpuyaranllapa: Saksarchu wanunqa,
manaqachu das wanunqa nir. Chaynu nirmi kusata chapayaranllapa. Unaytana cha-
payatinllapaqa mana imapis pasaq yupay katinqa, ukmantana yarpur ninakuqllapa:
“Pabluqami uk amitu” nir.
7 Chay kayashayllapamanta yatayllapakaqlapi karan ĉhakrakuna. Chayqami chay
lugarmanta uk runa punta mantakuq Publio shutiqpa kaq. Paymi samachir kuytama-
ranllapa kimsa diyata.
8 Chaymi chay Publiupa taytan kusala qishaq mantalapi kayaq. Allipla rupapi
chaynulla kusata waqtallata apaq. Chaymi Pabluqa riran watukuq. Chayman ĉharnaqa,
Dyusman mañakur chay qishaqpa ananman makinkunata ĉhuratinla, alliyaran.
9 Chayta rikarllapami, ukkunapis qishaqninkunata apamuqllapa. Chaymi chayku-
natapis Pabluqa allicharan tukuyta.
10 Chayraykumi, ashwan kusa masta kuytamaranllapa. Chaymi rinayllapapaqqa
tukuy ima ministishayllapata qumaranllapa.

Pablumi Roma pwibluman ĉharanna

11 Piru kimsa misismantaraqmi rirayllapa, Alejandriamanta uk yaku karru tamya
tyimputa chaypi pasasha kayaq chaypi. Chay yaku karruqami dyusninkuna Castorwan
Pólux niqllapa chaykunapa ritratunta naypaqlawunpi ĉhurakusha kayaq. Chayman
iqarmi rirayllapa.
12 Chaynu rirllapaqami, yakupa manyanlapi uk lugar Siracusa shutiq chayman ĉhar,
chaypina kidaq kanillapa kimsa diyata.
13 Chaymantaqa rirayllapa yakullata, Regio shutiq pwibluman ĉhanayllapakaman.
Nataq allaqninqami, wayra surlawmanta shamuyatin, uk diyapi tardilana ĉhaq kanil-
lapa uk pwiblu Puteoli shutiqman.
14 Chaypiqami tarirayllapa, Jesuspi ayka kriyiqkunata. Chaymi paykuna chaypi
kidachimatinllapa kidarayllapa uk simanata. Chaymantaqa rirayllapana Roma
pwibluman.
15 Chaynu rir largullaraq ĉhanayllapapaq faltayatinqa Romamanta wakin kriyiq
masiyllapakunaqa yaĉhayaqllapana nuqakuna riyanillapa nir. Chaymi shamur tarimaql-
lapa uk pwiblu Foro Apio shutiqpi. Chaynulla wakinkuna-shuypaqa tarimaranllapa
chay uk lugar “Tres Tabernas” niqllapa chaypi. Chaymi paykunata rikarqa, Pabluqa
kusata aligriyar Dyusta payji niran.
16 Chaymanta Roma pwibluman ĉhatiyllapanaqami Pablutaqa karsilmanqa mana
itaranllapachu. Ashwanmi kaĉhakuranllapa paylana uk wasipi tatin uk suldaduna rikar
kuytananpaq.
17 Pabluqa Romaman ĉhashana kar kimsa diyamantaqa, kaĉhakuran Israel runakunapa
wakin mantaqninkunata qayamunanllapapaq. Chaymi tantakashana katinllapaqa,
Pabluqa niran:
—Ukniykuna manami ima mana allintapis rurashachu kani chay Israel runaku-
nataqa. Chaynulla chay unay rukunchikkunapa kustumrinkunamatapis mana uk-
mantaqa rurashachu kani. Piru chaynu katiymapis, Jerusalenpimi, Romamanta kar-
guyjunkunaman qukumaranllapa.

18 Paykunaqami limpu tapumarllapanaqa dijamanaranllapa. Chaqa manari ima
uchaytaqa tariranllapachu wanuchimananllapapaqqa.
19 Piru Israel runakunaqa mana dijamayta munatinllapa, nuqalla mañaray kaypi
Romapa punta mantaqnin tapumar allita yaĉhananpaq. Nataq chay uchachamaqkuna-
mataqa, nuqa-shuypaqa mana ima mana allinta rurayta yarpusha imachu kani. Chaqa
paykunaqa pwibluyllamantari.
20 Chayraykumi qamkunaman qayachimusha kani shumaqta parlanallapapaq tan-
takar. Chaqa tukuy nuqanchikkuna Israel runakunaqami kriyinchikllapa Dyusmanta
washamaqninchikqa shamun nir. Chaynu kriyiq kar yaĉhachikur puritiymi, nuqataqa
kadinakunawan watar imamapis prisumashallapa.
21 Chaynu nitinmi paykunaqa niranllapa:
—Nuqakunamanqami, Judea pwiblumantaqa mana ima kartalamatapis
ĉhachimushallapachu qampaqqa. Manami chay pwiblunchikmanta runa masinchikkuna
wakmanta ĉhamuqkunamapis willamashallapachu qampaqqa imanu mana allinta
tukushayki nirmapis.
22 Piru nuqakunami qamta uyakushunayanillapa imatataq yarpunki chay kriy-
ishaykipaq nir. Chaqa kay mushuq kriyishanllapapaqmi, tukuy pwiblupi ukmanta
rimanllapa.
23 Chaymi uk diyapi parlashunllapa nitin, chay diya paykunaqa achka runakunawan
ĉharanllapa chay maypiĉhi Pablo samasha karan chay wasimanqa. Chaymi Pabluqa
allaqmanta-pacha tardikaman parlaran tukuy runakunata, Dyus imanumi mantakun
nir. Chaynulla Dyuspa rimaqnin Moisés, wakin rimaqninkuna iskribishankunata liyir
Jesuspaq intrachiyta kamaran.
24 Chaymi Pablo chaynu rimatinqa, wakin runakunaqa kriyiranllapa. Nataq
wakinkuna-shuypaqa mana kriyiranllapachu.
25 Chayna paynin paynin mana intrachinakuyta puytirqa, riq qallariranllapa chay
runakunaqa. Chaymi Pabluqa niran:
—Santu Ispiritu Dyuspa rimaqnin Isaiaswan kar unay rukunchikkunata willashan-
qami chiqap kasha kaynu nirqa:
26 ‘Rir willay kay runakunata:
Qamkunaqami michka kusata uyakurmapis, mana intrakankillapachu.
Chaynulla michka chapakurmapis, mana rikakunkillapachu.
27 Chaqa kay pwiblumanta runakunapa yarpuyninqami mana intrakaqpaq tikrakasha.
Chaymi rinrinllapamapis limpu kirpakasha amana uyakunanllapapaq.
Chaynulla nawinllapamapis limpu kirpakasha amana rikakunanllapapaqnachu.
Chaynuqami tukushallapa ama nuqapi kriyinanllapapaq.
Mana nuqapaq intrakar kriyitinllapaqami, mana allichashaqmapischu nir’.
28 Imanuĉhi unay rukunchikkuna yupay, Dyus nishanta mana intrakasha karqa,
qamkuna Israel kaqkunaqa manana intrakankillapachu. Chaynu katin kananqa Dyus
washashunanllapapaq willashushayllapaqa chay jwira mana Israel runakunapaqna
kanqa. Chaqa paykunaqami uyakur intrakanqallapa kay nishaytaqa.
[
29 Chaymi kaykunata Pablo nitinqa, Israel runakunaqa riranllapana paykunapura
willanakur.]
30 Chaymanta Pabluqa, ishkay añuta kidaran chay pwiblullapi chay wasita alkilashan-
llapi. Chaynulla chaypimi tukuyta samachiq payta watukuq ĉhaqkunataqa.
31 Manami mayqantapis manchar, mana mayqanpis willatin imachu, Pabluqa
Dyuspa mantakuyninpaq, chaynulla Amitunchik Jesucristupaqpis yaĉhachikuq.

Romanos
Pablumi kartanta kaĉhan Romapi kriyiqkunaman

Apustul Pablo Corinto pwiblupi kimsa misista karmi, kay kartata kaĉharan Romapi kaq kriyiq masinkunaman. Kay kartata kaĉhashanqami karan añu 57pi yupay.

Romaqami kusala atun pwiblu karan. Chay pwiblupi mantakuqqami shutiq Nerón. Payqami achka pwiblukunata mantaq. Piru, Pabluqa manaraqmi Romamanqa ĉhasharaqchu kaq. Chaymi chay pwiblupi taq kriyiq masinkunaman Pabluqa kay kartata kaĉharan, Dyuspa rimayninta shumaqta intrakananllapapaq.

Kay kartapimi Pabluqa niran: Tayta Dyuspa rimananta tukuyla intrakar washakashunllapa. Chaqa tukuylami uchayjun kanchikllapa. Piru chaynu karmapismi, Amitunchik Jesucristupi kriyishalami, Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa nir, niran (1.1–8.39).

Chaynullami Pabluqa willaranllapapis: Tayta Dyusmi Israel runakunawan tratuta ruraranllapa nir. Piru chaynu paykunawan tratuta rurasha katinllapamapis, Amitunchik Jesucristupi mana kriyinaranllapachu. Chayraykumi kastigakashana karanllapa niran. Piru maydiya, Amitunchik Jesucristupi kriyirllapaqami, paywan kanqallapa nir imami willaran paykunataqa (9.1–11.36).

Chaynullami Pabluqa willaranpis: Amitunchik Jesucristupi kriyiqkunaqami, Tayta Dyus munashanlata rurar ima kawsanqallapa nir (12.1–15.13).

Kay kartallapimi paykunata niranpis: Kusalatami watukushuyllapata munayani nir. Chaymi Españaman riqnu, watukushaykillapa niran (15.14-33).

Chaynullami kay kartanpiqa kusalata saludaran ima paykunataqa (16.1-27).

Pablumi saludakun

1 Munashay ukniykuna, nuqa Pablutami Tayta Dyus akrar kaĉhamasha Amitunchik
Jesucristupa sirbiqnin, chaynulla apustulnin kar, paypa shumaq rimayninta
yaĉhachikunaypaq.
2 Chaqa Tayta Dyusqami unay tyimpullapi paypa kaq rimaqninkunata willaran chay
shumaq rimayninpaq kaynu nir iskribinanpaq:
3 “Washakuq Wamranshi kay pachaman shamuyanqa washamaqninchik” nir. Chay-
mantaqami Dyus nishannu, Jesucristuqa nuqanchiknu aychayjunpaq tikrakar Davidpa
ayllunkuna kaqmanta nasiran.
4 Chaymi wanutinmapis, Santu Ispirituqa pudirninwan kawsachimuran.
Chayraykumi yaĉhanchikllapa chiqapta Tayta Dyuspa Wamran nir, michka Davidpa
ayllunmanta kasha karmapis.
5 Chaynu karmi Amitunchik Jesucristo kusata llakipar akramaran apustulnin kanay-
paq. Chaymi kaĉhamaran tukuy nasyunkunata rir yaĉhachinaypaq paypi kriyirna ka-
sunanllapapaq. Chaynuqami payqa kusa riqsikashana kanqa.
6 Chaynumi qamkunatapis Tayta Dyusqa munar akrashushallapa, Amitunchik Jesu-
cristupi kriyir paypa wamrankunana kanaykillapapaq.
7 Chaymi kay kartata kaĉhamuni qamkuna Roma pwiblupi taqkunaman. Chaqa Tay-
tanchik Dyusmi qamkunataqa kusata munar akrashushallapa, allin kaqninkunalana
kanaykillapapaq. Chaymi Taytanchik Dyusman, chaynulla Amitunchik Jesucristuman-
pis mañakuni, llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, shumaqta kawsachishu-
nanllapapaq ima nir.

Pablumi Roma pwibluman riyta yarpuran

8 Puntataqami kayta willashaykillapa: Uklaw pachakunaman rirmapismi uyapasha
kani, qamkunaqashi allita, Amitunchik Jesucristupi kriyinkillapa nir. Chaymi nuqaqa
payrayku, Tayta Dyusta kusata payji nini qamkunapaq.
9 Chaynulla Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachikur, tukuy shunquywan Tayta Dyusta
sirbini. Chaqa paymi nuqapaqqa kusa chiqapta yaĉhayan imanumi qamkunapaq mana
shaykuq waran waran mañakuyani nirmapis.
10 Chaynumi imuraspis mañakunilla Tayta Dyus munatinqa, mana imapis pasatin
imachu shamur watukushunayllapapaq.
11 Chaqa kusatami rikashuyllapata munani, qamkunallata yaĉhachishutiyllapa chay
kriyishaykillapamantaqa mas allita kriyiqkunana kanaykillapapaq.
12 Kaynuqami nishunillapa: Qamkunaman shamutiy, Amitunchik Jesucristupi
imanutaq kriyishanchikllapanulla ukninchikllapa ukninchikllapa animachinakunal-
lapapaq.
13 Ukniykuna, kaytami yaĉhanaykillapata munani: Kutir kutirmi qamkunaman
shamuyta munasha kani nir. Piru kanankamanmi manaraq shamuytaqa puytishachu
kani. Chaynumapis, Amitunchik Jesucristupaq tukuy intirupi mana Israel runakunata
yaĉhachitiymi, paypi kriyishallapa. Chaymi kananqa qamkunamanpis shamunayani,
chaypipis yaĉhachikutiy achkana kriyinanllapapaq.
14 Chaqa tukuyta yaĉhachinaypaqmi kani, griego mana griego runakunata, chay yaĉhaq
mana yaĉhaqkunamatapis.
15 Chayraykumi kusata shamuyta munani qamkuna Romapi taqkunamanpis, Dyuspa
shumaq rimayninta yaĉhachishunayllapapaq.

Dyusmi Jesucristupi kriyiqkunata washan

16 Manami nuqaqa pinqakunichu Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninta
yaĉhachikuytaqa. Chaqa Dyusqami pudirninwan mayqantapis, shumaq rimayninpi
kriyiqkunataqa washanqa, puntataqa Israelmanta kaqkunata, chaymanta-shuypaqa
mana Israelmanta kaqkunatapis.
17 Chaqa Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninpi kriyishalami, Dyusqa
uchanchikmanta pirdunar, kusa allinpaqna riqsimanchikllapa nir intrachi-
manchikllapa. Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: “Mayqanpis allita
kriyishanraykulami, kusa allinpaq riqsikar kawsanqa” nir.

Tukuymi uchayjun kanchik

18 Tukuy runakunami kusala mana allinkunata rurar ima, wakinkunata pan-
tachinllapa Dyuspaq mana intrakananllapapaq. Chaymi Taytanchik Dyusqa piñakur,
syilumanta-pacha paykunataqa kastiganqa.
19-20 Chaqa Taytanchik Dyusllami paykunata intrachiran, nuqami kusa allin, kusa
puytiq Dyusnikillapa kani nir. Chaynuqami intrachikuran, kay pachata, chaynulla
tukuy ima rurashankunawan. Chaymi payllata mana rikarpis, chay tukuy ima
rurashanta rikarqa, tukuy yaĉhaytana puytinchikllapa Tayta Dyusqa imanu nirmapis.
Piru tukuy chaykunata yaĉharmapismi, wakinkunaqa mana paypi kriyiytaqa munan-
llapachu. Chaymi, “Mana yaĉhashachu kani Dyuspaq” nirmapis, paykunaqa mana
washakayta puytinqallapachu.
21 Chaqa chay runakuna Tayta Dyuspaq yaĉharllapapismi, imanuĉhi payta aduranan-
paq kaq chaynutaqa adurayta, payjichikuymatapis mana munashallapachu. Ashwan
chaykunata ruranamantaqami mana allinkunata yarpur kawsashallapa. Chaymi
shunqunpi mana allin yarpuyninkunarayku, yarpuyninllapaqa tutaparaqpi yupayna
kidasha.
22 Chaymi paykunaqa “Kusa yaĉhayniyjunmi kanchikllapa” nirmapis, ashwan kusa
mana intrakaqkunapaq tikrakashallapa.

23 Chaqa Taytanchik Dyus kusa puytiq, chaynulla tukuy tyimpupaq ima katinmapis,
aduraytaqa mana munashallapachu. Ashwanmi adurayta munashallapa kay pachapi
kaq tukukaq imakunata amituyllapa nirqa. Chaymi adurashallapa runapa, pariq
kurukunapa, tukuy kwatru ĉhakiyjun animalkunapa, aysaĉhakar puriq kurukunapa
ritratunkunata ima.
24 Chayraykumi Tayta Dyusta mana kasushanllaparayku, chay runakunataqa dijasha
munashanllapakunatana ruranllapapaq. Chaymi paykunaqa ukwan ukwan punur,
kusa millanaypaq imakunata rurar imana kawsanllapa.
25 Chaynulla chay runakunaqami, chiqap Dyuspi mana kriyinar, payta adurayta
mana munar, ashwan chay llulla kaqkunalapina kriyishallapa. Chaynu karmi, Tay-
tanchik Dyustaqa mana aduranllapanachu. Ashwanmi Tayta Dyus rurashanku-
natana adurayanllapa. Piru Taytanchik Dyusqami munan, chay rurashankunataqa
mana adurarchu, ashwan pay payllatana alabanallapapaq. Chaynumi kanqa.
26 Chaymi chay runakuna, Tayta Dyusta adurayta mana munatinllapaqa, payqa
dijashana kusa pinqaypaqkunata ruranllapapaq. Chaymi warmikunapis runanwan
punuq yupayna warmipurana punur mana allinta ruranakunllapa.
27 Chaynullami ullqukunamapis warminwan punuq yupay ullqupurana punur,
mana allin pinqaypaqkunata ruranakunllapa. Chaynu tukurllapami, kusata qis-
chakanllapa munashanllapalata rurashanllaparayku.
28 Chay uchayjunkunaqami mana imatapis yaĉhayta munanllapachu Dyuspaqqa.
Chaymi Tayta Dyusqa paykunamanta akrakaq yupay, paykunalatana dijasha
yarpuyninkunapiqa kusa mana allinkunalatana yarpunanpaq. Chaymi kusa
saqrakunatana yarpur, paykuna munashanllata ruranllapa.
29 Chaynu karmi tukuy riqchaq pinqaypaq uchakunata rurar kawsanllapa.
[Chaymi ukwan ukwan pununllapa.] Runa masinkunatami mana allinkunata
ruranllapa. Ĉhiqnikunllapa. Iman katinpismi, miĉhanllapa. Runa masinta inbidyanllapa.
Wanuchikunllapa. Kusata piñakurmi anyanakunllapa. Llullachinakunllapa. Kusa
mana allinkunalata rurayta yarpunllapa. Kusa kwintastiru ima.
30 Runa masinta yanqallamanta uchachanllapa. Tayta Dyustami ĉhiqninllapa. Kusa
nubliru tukurmi, ukkunata disprisyanllapa. Paykunalla kusata alabakanllapa. Ukku-
nata mana allinpaq tikrayta yarpunllapa. Taytanllapakunata mana kasunllapachu.
31 Chaqa paykunaqami mana intrakanar kusala kuchi yupay. Imata arnikurpismi,
mana kumplinllapachu. Paykunalapaq imanpipis yarpur, mana ukkunapaqqa yarpun-
llapachu. Mana ukkunata pirdunanllapachu. Chaynulla mana llakipakunllapa
imalamapischu.
32 Piru paykunaqami allita yaĉhanllapa Tayta Dyusmi tukuy chay riqchaq uchayjunku-
nataqa tukuy tyimpu wanunapaq kastigamanchik nir. Piru chayta yaĉharmapismi mana
allinkunata rurar kusata uchakur kawsanllapa. Chay runa masinkuna paykuna yupay
mana allinkunata rurar uchakutinllapamaqami, ashwan kusata aligriyanllapa.

2

Dyusmi tukuyta allita rikar yaĉhamaqninchikqa

1 Piru qamkunamanta uknikillapa mana uchayjun yupay tukur, ukninta uchachar
niyanman: “Payqami kusala uchayjun” nir. Chaynu nirqami, ashwan paylla
kusa uchayjun kanqa. Chaqa ¿imatana ukninta willanqa paypis chaynu uchakurlla
kawsarqa?
2 Yaĉhashanchikllapanu, uchakuqkunataqami Dyusninchik karanlata rikar “Qamqa
uchayjun kanki” nimayninchikmatapis puytin, pay allinla kar tukuyta rikar
yaĉhamaqninchik kashanrayku.

3 Piru qam, uknikita uchachar “Qamqa kusa uchayjun kanki” niqqami, mana imanupis washakayta puytinkichu, Dyusninchikpa kastigunmantaqa.
4 Imanupiqakish qamqa mana manchakur uchakurlla kawsarqa, Dyuspaqqa kaynuta yarpuyatki: “Dyusninchikqami kusala allin kar, mana das piñakur imaqa kastigamanchikchu” nir. ¡Manami chaynuchu! Ashwanmi uchakuqkunataqa kastigan. Piru payqami kusa llakipakuq kashanrayku yarashuyan, uchaykikunata dijar payman tikrakatki pirdunashunanpaq.
5 Piru qamqami, kusa kuchi kar, Dyusman mana tikrakanar bidaykitaqa mana kambyayta munankichu. Chaymi ashwan mas uchayjunpaqna tikrakayanki. Chaymi Tayta Dyusqa jwisyu diyapi tukuyta allita rikar yaĉhar, kusa manchaypaqtana kastigashunqa.
6 Chaqa tukuyninchiktami rikar yaĉhamayashunllapa, allinta mana allinta rurasha kashallapamapis.
7 Piru wakin runakunaqami mana shaykuq allinlata rurar, Dyusta sirbisha pullakumanchik nir, paywan tukuy tyimpupaq luryanpi kayta yarpunllapa. Chaymi paykunataqa Tayta Dyusqa yanapar tukuy tyimpupaq kawsachinqa.
8 Nataq chay mana allinkunata ruraqkunataqami, Tayta Dyusqa kusata piñakur kastiganqa. Chaqa paykunaqami chay tukuy allin kaqmantaqa, Dyus nishantaqa mana imalatapis kasuyta munanllapachu. Ashwanmi munashanllata rurar kawsanllapa.
9 Chaynu kashanllaparaykumi michka Israel runakuna, mana Israel runakuna karmapis qischakanqallapa. Chaymi tukuy chay mana allinta ruraqkunapaqqa kusala qischakaykuna, yarpupakuykuna kanqa.
10 Piru Tayta Dyusqami chay allin ruraqkunataqa allinmi kanki nir, kusata aligriyachir shumaqta kawsachinqa, Israelmanta kaqkunata, chaynulla mana Israelmanta kaqkunamatapis.
11 Chaqa Tayta Dyusqa manami ukmanta, ukmantachu rikamanchikllapa.
12 Chaymi mayqanpis Moisés mantakushanta mana yaĉharpis, imami allin, imami mana allin nir yaĉhayar uchakushanraykumi Tayta Dyusqa allita rikar kastiganqa. Nataq Moisés mantakushanta yaĉhayar uchakuqkunata-shuypaqa chay mantakuykunallawan Tayta Dyusqa allita rikar yaĉhar, kastiganqa.
13 Chaqa Tayta Dyusqami mana chay mantakuykunata uyakuqkunalatachu allinpaqqa riqsin. Ashwanmi uyakusha karmapis chay mantakuykuna nishankunata kasuqkunatami, Tayta Dyusqa allinpaqqa riqsin. Chaymi chaynu karnaqa, Dyuswan pullana kanqallapa.
14 Piru mana Israel runakunamantaqami, wakinkunaqa Moisés mantashankunata mana yaĉharpis, allinta rurar kawsanllapa. Chaqa paykunaqami yarpuyninllapallamanta yaĉhanllapa imami allin, imami mana allin nirmapis.
15 Chaymi chaynu allinta rurar kawsatinllapaqa, yaĉhanchikllapa paykunapismi shunqunllapapi Dyus munashankunata allita intrakanllapa nir. Chaqa yarpunllapami, allintachu rurayani manaqachu mana nir.
16 Chay nishushayllapanumi, jwisyu diyapiqa kanqa. Chaqa Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachishushayllapanu, payqa yarpuyashanchikkunata rikayanqa. Chaymi ukkunata washayanqa. Nataq ukkunataqa uchakushanllaparayku kastigayanqa.

Israel runakunami Moisés mantakushanta mana kasushallapachu

17 Israelmanta kaq runa masiy, qamqami ninki: “Nuqaqami Israel runa kar, Moisés mantakushankunata yaĉhakushayrayku Dyusqa masta munaman” nir. Piru chaynuqami ninki kusata alabakarla.
18 Chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhakushana karqami ninki, “Tayta Dyus munashantaqami allita intrakanina” nir.
Chaymi Moisés mantakushankunata yaĉhakushana karqa, yarpunki Tayta Dyus munashankunalata intrakarmi, kwintata qukani imataq allin nir.

19 Chaynullami ninkipis: “Chay mana yaĉhaqkunaqami mana rikakuq yupay katinllapa, yaĉhachiyta puytini, amana tutaparaqllapi yupay purinanllapapaq” nir.
20 Ninkipismi: “Moisés mantakushankunata allita yaĉhaq karmi, Dyus munashanta allita intrakayani. Chaymi chay wamritukuna yupay kar, mana yaĉhaqkunata yaĉhachiyta puytini: ‘Imataq allin, imataq mana allin’ nir. Chaqa Moisés mantakushanraykumi yaĉhayta puytinchik Dyus munashantaqa”.
21 Piru allita intrakar yaĉhachikurqa, ¿imaraykutaq chay yaĉhachikushaykitaqa mana kasunkiqa? Chaqa qamqami yaĉhachikunki: “Ama suwakuyllapachu” nir. Piru ¿imaraykutaq suwakunkiqa?
22 Yaĉhachikunkipismi: “Ukpa warminwanqa manami allinchu pununapaq” nir. Piru, ¿imaraykutaq ukpa warminwan pununkiqa? Runakuna rurashan amitunllapakunatapismi kusata ĉhiqninki. Chaynu chaykunata ĉhiqnirqa, ¿imaraykutaq chay amitunllapapa wasinkunaman yaykunki iman kaqkunata suwakuqqa?
23 Kananqami Moisés mantakushanta allita yaĉharqa, kusata alabakanki. Piru chay mantakuykunata mana kasurqami, Dyusmanta burlakayanki.
24 Chayraykumi Dyus nitin iskribikashakunapi nin:

“Qamkuna Israelmanta kaqkuna mana allinkunata rurashaykillaparaykumi,
chay uklawmanta kaq runakunaqa, Dyusninchikpaq mana allinta rimanllapachu” nir.

25 Qammi Dyuswan kanaypaq nir chay siñal kustumrita ruranki. Chaynu chay siñal kustumrita rurar, Moisés mantakushanta mana chiqapta kasurqami, yanqallana chay siñaltaqa * rurashayki kanqa.
26 Chay mana Israelmanta runakunaqami chay siñal kustumritaqa mana ruranllapachu. Piru allita Dyus munashanta rurarllapaqa, ¿manachu Dyuspaqqa chay siñal kustumrita rurasha yupayna kanqallapa?
27 Chay paykunaqami, Dyus munashanta rurasha kar, Dyuswanna kanqallapa. Chaymi Dyuspaqqa mas allinna kanqa qammantaqa. Chaqa qamqami, chay siñal kustumrita rurasha karmapis, Moisés mantakushantaqa chiqaptaqa mana kasunkichu.
28 Ma chaynu katinqa ¿mayqankunataq Dyuspa chiqap wamrankunaqa kanqa? Manami kwirpunchikpi siñal kustumrita rurashanchikraykuchu chiqap wamrankunaqa kanchikllapa.
29 Chaqa Moisés tukuy mantakushankunata kasunasha kashamapis, manami chayqa washamayninchikta puytiranchu. Ashwan Dyuspi allita kriyishalami, Santu Ispiritu yarpuyninchikpi siñalamaqninchik yupay intrachimanchik Dyuspa wamrankunana kanchikllapa nir. Chaynu Dyuspaq kashallapaqami, runakunaqa mana alabamashunllapachu, ashwan Taytanchik Dyusmi kusa allinna kankillapa nimashunllapa.

3

1 Piru chaynu nishutiyqakish qamqa yarpuyatki, chaqa ¿imatataq sirbiman Israel runa kar, chay siñal kustumrita rurashayqa? nir.
2 Amami chaynutaqa yarpuychu. Chaqa Tayta Dyus munar akrashushanllaparaykumi, rimaynintaqa puntata unay rukuykillapakunata intrachiran, wakinkunata intrachinanllapapaq.
3 Piru chaynu katinmapismi, wakin Israel masikikunaqa Dyusninchik washananllapapaq nir tratuta rurashantaqa mana kwintacharanllapachu. Chaynu mana kwintachatinllapamapismi, Dyusninchikqa chay tratuta rurashantaqa allita kumpliyanqa.

* **2:25** Siñal kustumriqa chay Israel pwiblumanta runakunapaqqa kaynu kaq: Uk ullqu wamritu nasishanmantapacha uchu diyayjunna katinqa, uk siñalsituta ruraqllapa chay wamritupa kwirpunpi, payqa Dyuswanna kananpaq nir.

4 ¡Chaqa tukuy runakuna ima nishanta mana kumplitinmapismi, Tayta Dyusqa imanu
yanapamanallapapaq, chaynulla imanu ruramanallapapaq nir arnimashanchikllap-
ataqa, allita tukuyta kumpliyanqa! Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu nin:
¡Tayta Dyus, qam rimatkimi
tukuy uyashuqkuna yaĉhanqallapa, chiqaptami rimanki!
¡Chaymi tukuy musyashuqkunata binsir, uyarachinki! nir.
5 Piru Tayta Dyus llakipakuq kashanraykumi, ukkunaqa yarpuyninllamanta kaynu
ninllapa: Uchakurlla kawsatiymapis Tayta Dyus llakipamaqta wakinkuna rikarmi,
ninllapa: Dyusqami kusala allin llakipakuq nir. Chaynu uchakushayrayku ukkunaqa
Dyusqa llakipakuq nir intrakatinqa, manami allinchu kanqa Dyus kastigamananpaqqa
michka uchakutiymapis nir.
6 ¡Piru manami chaynuchu! Chaqa Dyus tukuy nishanta mana kumplirqa, ¿imanunari
jwisyu diyapiqa tukuyta allita rikar yaĉhanqa?
7 Piru uk uchakusha karmapis, washakayta munar niyanmanllaraq: "Llul-
lakushayraykumi Dyusta masta alabar ninllapa: 'Dyusqa mana llullachu' nir. Chaymi
chay llullakushaypaqqa, mana allinchu kastigamananpaqqa" nir.
8 Nishaykillapa: Chaynu rimarqami, paylla llullachikayan. Chaqa ashwan chaynu
rimaqkunaqami, llullakur ukkunata ninpis: "Kusata uchakushamapismi, Dyusqa
kusala llakipakuq kar, mana kastigamanchikchu" nir. Chaynulla ninllapapis: "Pablupis
nuqakuna yupaylla yaĉhachikun" nir. Chaymi chaynu llullakur yaĉhachikuqkunataqa,
Dyusqa kusa manchaypaqta kastiganqa.

Tukuymi uchayjun kanchikllapa

9 ¡Ma yarpushunllapa! ¿Nuqanchikkuna Israelmanta kashanchikllaparaykuchu,
wakinkunamantaqa kusa mas allin kashunllapa? ¡Manami! Chaqa
yaĉhachishushayllapanu Israelmanta kaqkuna, chaynulla chay mana Israelmanta
kaqkunamapismi tukuy uchayjun kanchikllapa.
10 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu nin:
"Dyuspaqqa manami uklamapis kanchu allinta ruraqqa.
11 Manami uklamapis kanchu Dyuspaq yarpuqqa.
Chaynulla Dyuspaq intrakayta munaqqa manami kanchu uklamapis.
12 Chaqa tukuymi Tayta Dyusmanta chiqanchakar,
mana allinpaqna tikrakashallapa.
Chaymi mana uklamapis kanchu allinta ruraqqa.
13 Chay mana allinta ruraq runakunapa kunkanqami,
imanutaq uk wanur pampakashan kiĉhalla kar kusalata asyan, chay yupay.
Chaymi das imatapis saqrata riman.
Chaynullami qallunllapapis kusala llulla katin,
shiminllapapi largu kurupa bininunta pakaq yupay.
14 Aqrunllapapismi kusa saqrata ayaq yupay katin,
runa masinllapakunamatapis kusalata musyanllapa ima.
15 Ĉhakinllapakunapismi kusa utqaylla purin
ukkunata mana allinta rurar wanuchinanllapapaq.
16 Chaynullami mayta rirllapapis
achka runakunata qischar ima llakichinllapa.
17 Chaqa manami mayqanwanpis shumaqta kawsaytaqa yaĉhanllapachu.
18 Chaymi Tayta Dyusta manchar kasuylamatapis mana yarpunllapachu" nir.
19 Chaynumi Dyus nitin iskribikashakunapiqa intrachimanchik Israelmanta kaqku-
napis uchayjun kanchikllapa nir. Chaqa manami mayqanpis tukuy mantakuytaqa
kumpliyta puytishachu. Chaymi jwisyu diyapiqa, Dyusta mana ima nishaq nir

yaĉharchu tukuyla Israelmanta kaq, chaynulla mana Israelmanta kaqkunamapis kastigakasha kanqallapa.

20 Chaymi Moisés mantakushankunata michka kumplishaq nisha katinllapamapis, Dyusqa mana mayqantapis ninqachu: “Mananami uchayjunnachu kanki” nirqa. Chaqa chay mantakuykunaqami intrachimanalapaq karan: “Kusa uchayjun kanchikllapa” nir.

Jesucristupi kriyishami Dyusqa pirdunamanchikllapa

21-22 Piru kananqami Tayta Dyusqa intrachimanchikllapa, mananashi chay unay mantakuykunata kasurnachu washakayta puytinchik nir. Ashwanmi Jesucristupi kriyishalana mana uchayjunpaqnachu riqsir, tukuy Israelmanta kaqkunata chaynulla mana Israelmanta kaqkunamatapis washamanchikllapa. Chaqa chaypaqmi Dyuspa rimaqnin Moisés, chaynulla wakin rimaqninkunapis Dyus nitin iskribiran. Chay iskribishankunaqami niyaq: “Uk washakuq shamurshi, tukuyla paypi kriyiqkunataqa washar, Dyuswan pullachamayashunllapa” nir.

23 Chaymi nishaykillapapis: Tukuylami uchakusha karanchikllapa nir. Chaynu karmi kusa allinla llakipakuq Dyusninchikpa naypanmantaqa karupllapi karanchikllapa.

24 Piru chaynu kashallapamapismi, Jesucristo uchanchikllapapaq pagrakuq yupay wanuran Tayta Dyuswan pullachamanallapapaq. Chaymi kananqa Taytanchik Dyusqa dibaldila mana imawan pagrashalamapischu llakipar uchanchikllapamantaqa pirdunamanchikllapa.

25 Chaqa Tayta Dyus munatinmi Jesucristo yawarninta iĉhar wanuran. Chaynu wanurmi chay uchanchikllapawanqa payna kidaran. Chaynuqami Jesucristupi kriyiqkunataqa Tayta Dyusqa manana kastigamanallapapaqnachu. Chaynuqa kwintata qukanchikllapa, Tayta Dyusqa tukuyla uchata mana chaynulaqa dijanchu nir. Chaynu katinmi chay unay runakuna, manaraq Jesucristo shamuyatin uchakurmapis Tayta Dyuspi kriyitinllapalami payqa llakiparan.

26 Chaynullami kanan tyimpukunapis Tayta Dyusqa uchanchikkunamanta pirdunamanchikllapa, Wamran wanushanrayku. Chaymi Jesucristupi tukuy kriyiqkunata pirdunatinqa, kwintata qukanchikllapa: Tayta Dyusqami maydiyapis kusa allinla kar, rikar yaĉhar manana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa nir.

27 Chaynu Tayta Dyus rurasha katinqa, ¿imapaqtaq sirbin alabakanallapapaqqa? ¿Alabakaytachu puytinchik Moisés mantakushanta kasushanchikrayku? ¡Manami! Chaqa Jesucristupi kriyishallapalami, Tayta Dyusqa uchanchikkunamanta pirdunamanchikllapa. Chaynu katinmi mana sirbinnachu imapaqpis alabakanallapapaqqa.

28 Chayraykumi yaĉhanchikllapa Jesucristupi kriyishallapalami Tayta Dyusqa uchanchikmanta pirdunamanchikllapa, mana Moisés mantakushankunata kasushanchikraykuchu nir.

29 Chaqa Tayta Dyusqami mana, Israelmanta kaqkunapa Dyusninlachu. Ashwanmi Wamran Jesucristupi tukuy kriyiqkunapaqa, Israelmanta kaqkunapa, chaynulla mana Israelmanta kaqkunapamapis Dyusnin.

30 Uk Dyusla kashanraykumi Jesucristupi tukuy kriyiqkunataqa uchanchikmanta pirdunamanchik, chay siñal kustumrita rurasha kasha, chaynulla mana rurasha kashallapamapis.

31 Piru chaynu pirdunamashallapaqa, imanupi yarpuchuwanllapa Dyus nitin Moisés mantakushankunaqami manana sirbinnachu nir. ¡Manami allinchu chaynu yarpunallapapaqqa! Ashwanmi Jesucristupi kriyirqa, Dyus nitin Moisés tukuy mantakushankunataqa kumplisha yupayna kanchikllapa.

4

Dyusmi Abrahamtaqa pirdunaran kriyishanraykula

1 Ma yarpushunllapa, nuqakuna Israel runakunapa unay rukuyllapa Abrahamta,
Dyus allinpaq riqsishanpaq.
2 Tayta Dyusqami Abrahamtaqa kriyishanraykula allinpaqqa riqsiran. Chaqa Abra-
hamqa trabajaq yupay, Dyuspaq allinlata rurasha karqami paylla alabakayta puyti-
nanta. Piru mana allinlata rurayta puytishanraykumi mana paylla alabakaytaqa
puytiranchu.
3 Chaynu katinmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: "Abrahamqami Tayta Dyuspi
allita kriyishanraykula mana uchayjunpaqnachu riqsikaran" ✡ nir.
4-5 Ma allita yarpushunllapa: ¿Uk runa mana trabajarqachu pagrakayta puytin?
¡Manami! Chaynullami nuqanchikkunapis Tayta Dyuspi mana kriyirqa, mana niyta
puytishunchu "Tayta Dyus washamay" nirqa. Ashwanmi Tayta Dyusqa mayqan
kusa uchayjun katinmapis washanarqa, llakipar dibaldila washan. Chaymi ashwan,
Jesucristo washamaqninchik nir kriyishala, Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu
riqsimanchikllapa.
6 Chayraykumi runakuna uchakusha kar, kriyishanraykula Dyusqa, dibaldila
llakipatin kusata aligriyanqa nir, chay unay gubyirnu Davidpis
7 kaynu niran:

"Kusa shumaqmi kanqa
mayqan uchakusha katinmapis
Tayta Dyus uchankunamanta pirdunatinqa.
8 Chaynulla kusa shumaqmi kanqa chay runaqa,
Tayta Dyus uchankunata mana kwintachatinqa" ✡ nir.

9 ¿Chaynuqachu kusa shumaqqa kanqa chay siñal kustumrita rurasha kaqkunala?
¡Manami! Ashwan Tayta Dyuspi kriyirmi shumaqqa kanqallapa, mana chay siñal
kustumrita rurasha kaqkunapis. Yaĉhashanchikllapanu, Abrahamtami Tayta Dyusqa
mana uchayjunpaq riqsiran, paypi kriyishanraykula.
10 Chaynuqa ¿ima tyimpupitaq Tayta Dyusqa chaynuta riqsiran Abrahamtaqa? ¿Siñal
kustumrita rurashana katin, manaqachu manaraq rurayatin? Ashwanmi manaraq
chay siñal kustumrita rurayatinraq, allinpaqqa riqsiran.
11 Chaymi chay siñal kustumrita manaraq rurayatinmapis, Tayta Dyusqa Abrahamta
kusa allinpaq riqsir kaynu niran: "Siñal kustumrita ruray" nir. Chaynu nitinraqmi,
Abrahamqa chay siñal kustumrita ruraran, ama maydiyapis qunqananpaq, Dyusmi
allinpaq riqsimasha paypi kriyishayraykula nir. Chaymi Abrahamqa intrachimanchik,
Tayta Dyuspi kriyirlami Dyuspaqqa allin kanchik nir. Chaynu Abrahampaq yarpurqa,
allita yaĉhanchikllapa Tayta Dyusmi chay siñal kustumrita mana rurasha kaqkunatapis
allinpaq riqsin paypi kriyitinqa nir.
12 Abrahamqami siñal kustumrita rurasha kaqkunamatapis intrachimanchikllapa,
Dyuswanqami allin kanchik paypi kriyirla, mana siñal kustumrita rurarlachu nir.
Chaqa imanutaq Abrahammaqa manaraq siñal kustumrita rurayatinraqchu Tayta
Dyuspi kriyishanraykula, allinpaq riqsiran.

Abrahammi allita kriyishanrayku Dyus arnishanta ayparan

13 Abrahamqami kusata kriyiran. Chaymi Dyusninchikqa aylluntinta arniran
tukuyla kay pachaqa paykunapa makinpina kananpaq nir. * Piru manami, Moisés
mantakushankunata kasushanraykuchu chaynuqa arniran. Ashwanmi arniran, allita
Dyuspi kriyishanraykula. Chaynu kriyitinmi, Tayta Dyusqa uchankunamanta llakipar
kusa allinpaqna riqsiran.

✡ **4:3** Gn 15.6 ✡ **4:8** Sal 32.1-2 * **4:13** Gn 17.4-6; 22.17-18.

14 Chayraykumi mayqanpis Tayta Dyuspi allita kriyirlami, tukuy arnishankunamat-
apis aypayta puytinllapa. Chaqa Moisés mantakushankunata kasur washakananl-
lapapaq katinqa, kriyirla washakanallapapaq nir arnimashanchikllapaqa yanqalla
kayanman.
15 Piru Tayta Dyus, Moisesta mantakuykunata qushanta kasushaq nir yarpurmi mas
uchakushana rikarinllapa. Chayraykumi Tayta Dyusqa kusalata piñakurna kastiganqa
paykunataqa.
16 Chaymi Tayta Dyusqa Abrahamta arnir yanaparan, paypi kriyishanrayku.
Chaynullami nuqanchikkunatapis arnir dibaldila yanapamanchikllapa kriyis-
hanchikraykula. Chaynuqami Abrahamqa tukuy kriyiqkunapaqa taytanchikllapa
yupayna kar intrachimanchikllapa, imanumi Tayta Dyuspi kriyishala allinpaq
riqsimanchik nir. Chaqa Dyusninchikqa manami yanapanchu Moisés mantakushanta
kasuqkunalataqa. Ashwanmi yanapan Abraham yupay Dyuspi allita tukuy
kriyiqkunalata.
17 Chaqa Abrahamqami allita kriyiran: Tayta Dyus rimayninlawan mana imapis
kayashanmanta tukuy imata rurayta puytin nir. Chaynulla kriyiranpis: Wanushaku-
namatapis kawsachimun nir. Chaynu kriyishanpaqmi Tayta Dyusqa niran: “Qam-
mantami achka ayllukuna kanqa. Chaymi taytan yupay kanki” nir. Chaynu nitinmi
Abrahamqa kriyiran.
18-19 Chaqa Tayta Dyusqami Abrahamta nisha karan: “Warmiki Sararaykumi uk
wamrayjun kanki” nir. Piru Saraqami mana wamrakuq warmichu karan. Chaynu
Abraham mana wamrayjun karpismi, Tayta Dyus nishanta kriyiran. Piru manami
dasqa wamrayjunchu karan. Ashwanmi kusa achka añuta yararan, Tayta Dyus nis-
hannu kumplikananpaqqa. Chaymi ashwan Abrahamqa warmin Sarawan yaqqana
syin añuyjun karanllapa. Chaynu kusa rukuna karllapa wanunanllapapaqna kar, Sara
mana wamrakuq katinpismi, Tayta Dyus nishanlapi mana shaykuq kriyiran. Chaymi
rukuna katinllapamapis Tayta Dyus nishannu, Saraqa wamrakusturanna. Chaynumi
achka pwiblukunapa taytanllapa yupayna karan.
20 Chaqa Abrahamqa kusa allita kriyisha karan: Tayta Dyusmi chay arnimashanta
chiqapta qumanqa nir. Chaymi tukuy nishanpi mana shaykuq kriyir, Dyusta kusata
alabaran.
21 Chaqa kusatami yarpukusha karan: Tayta Dyusmi kusa pudirniyjun kar, tukuy
chay arnimashantaqa rurayta puytin nir.
22 Chaynu kriyishanpaqmi Tayta Dyusqa Abrahamta kusa allinpaqna riqsiran.
23 Piru Abraham, Tayta Dyuspi kriyishanrayku allinpaq riqsisha nirqami, mana
Abrahamlapaqchu chaynuqa niyan.
24 Ashwanmi chaynuqa nin, kanan nuqanchikkuna tukuy paypi kriyiqkunapaqpis.
Chaqa nuqanchikkunapismi, Tayta Dyus, Amitunchik Jesucristuta wanushanmanta
kawsachimusha chay paypi kriyinchikllapa.
25 Chaqa Jesucristumi wanuran uchanchikllaparayku. Chaymantaqami chay
wanushanmanta kawsachimuran, mana uchayjunpaqna riqsimanallapapaq.

5

Jesucristuraykumi mana uchayjunnachu kanchik

1 Jesucristupi kriyishalami, Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsimanchik-
llapa. Chaqa Amitunchik Jesucristo shumaqchamashanchikrayku, Dyuswanqa kusa
shumaqna kanchikllapa.
2 Chaynu kriyishallapami, Tayta Dyus kusa allin kar, mana imawan pagrasha imachu
dibaldila uchanchikllapamanta llakipar kusa allinpaq riqsimanchik. Chaymi paylapi

kunfyakar kusata aligriyanchikllapa, maydiyaqa kusa shumaqna kashunllapa pay kayashanpi nir.

3 Chaynu karqami, chay qischakaykuna katinpis aligriyashunllapa. Chaqa yaĉhashanchikllapanu, chay qischakaykunaqami yaĉhachimanchikllapa maydiyapis chay kriyishanchiknulla shachinakunallapapaq nir.

4 Chaymi chay kriyishanchiknulla waran waran shachinakushaqami, Dyusqa nimashunllapa allinmi kankillapa nir. Chaynu nimashallapami nuqanchikkunaqa chiqapta kunfyakanchikllapa maydiyaqa kusa shumaqna paywan kashunllapa nir.

5 Chaymi chay kunfyakayashanchikqa mana yanqallachu kasha nir yaĉhanapaqqa, Tayta Dyusqa Santu Ispiritunta qumashanchik. Chaqa payqami intrachimanchik tukuyta kusata munamanchikllapa nir.

6 Unaymantami nuqanchikkunaqa mana imanupis washakayta puytiranchikllapachu, chay mana allinta rurashanchikrayku. Chaymi Tayta Dyusqa munashan tyimpupi, Wamran Jesucristuta kaĉhamutin nuqanchikkunarayku wanuran, michka payta mana kasur uchakusha kashallapamapis.

7 Yaĉhashanchikllapanu manami mayqan runapis, runa masinpaq wanuyta yarpunmanlamapischu. ¿Piru imanupi uk runapa kusa allin, kusa munashan runa masin katinmaqa, nuqa qampaq wanushaq niytachu puytiyanman?

8 Piru imanutaq ashwan Amitunchik Jesucristumaqa wanuran nuqanchikkuna manaraq kriyir uchayjun kashanchikmanta washamanallapapaq. Chaynuqami wanuran, Tayta Dyus allita intrachimanallapapaq kusata munamanchikllapa nir.

9 Chaqa Jesucristo yawarninta iĉhar wanushanraykumi, Tayta Dyusqa uchanchikkunamanta pirdunar mana uchayjunpaqna riqsimashanchik. Chaymi chiqapta yaĉhayanchik, jwisyu diyapiqa Tayta Dyusqa manana tukuy tyimpupaq kastigamashunllapanachu nir.

10 Chaqa nuqanchikkunaqami uchanchikllaparayku Tayta Dyuspaqa kuntran kar, mana pullan kayta puytiyashallapamapis, ashwan Wamran Jesucristuta kaĉhamuran wanur paywan pullachamanallapapaq. Chaymi chiqapta yaĉhanchikllapa, Jesucristo kawsamushanrayku washamashunllapa tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq nir.

11 Chayraykumi ama aligriyashunllapachu tukuy tyimpupaq washamashanchikllapa chaylapaqqa. Ashwanmi aligriyashunllapa Amitunchik Jesucristo wanur kananmanta-pacha Tayta Dyuswan kusa shumaqtana pullachamashanchikllapa nir.

Adanraykumi wanunchik Jesucristuraykumi kawsanchik

12 Kusa unay tyimpupimi, Taytanchik Dyus punta runata rurashan Adán shutiqqa, pay willashanta mana kasurchu uchakur, rukuyarna wanuran. Chaymi Adán uchakushanmanta-pacha, tukuy nuqanchikkuna uchayjunllana kar wanunchikllapa.

13-14 Chaqa Adanqami Dyus willashantaqa mana kasuranchu. Chaymi paypa ayllunkunamapis uchakurlla wanuranllapa manaraq Moisés mantakushankuna katinmapis. Chaynumi Adanmanta-pacha Moiseskaman uchakurlla kawsaranllapa. Piru paykunaqa manami Adán yupay, Dyus willashanta mana kasurchu uchakur wanuranllapa. Chaynumi Adán uchakushanraykuqa uk washakuq shamuyanqa nir yaĉhanchikllapa. Piru payqami shamuyan washamanallapapaqna mana uchakuqnachu.

Adanqami Jesucristuwanqa mana chayllachu

15 Chaqa Adán uchakushanraykumi, tukuyla mana puytiranchikllapachu chay wanuymanta washakaytaqa. Ashwan Tayta Dyuslami kusata munamarninchikllapa wanunallapamantaqa mana imawan pagrasha imachu dibaldila washamashanchikllapa. Chaqa Jesucristo wanushanraykumi, Tayta Dyuslla munar uchanchikkunamanta llakipamanchikllapa tukuyla paywan kusa shumaqtana kawsanallapapaq.

16 Adán uchakushanmanta-pachami tukuy runakuna uchakurlla kawsaranchikllapa.
Chaymi Tayta Dyusqa kastigamanallapapaqna karan. Chaymantami ashwan Jesu-
cristo wanushanrayku, Tayta Dyusqa tukuy mana allinta rurar uchakushanchikmanta
llakipar, mana uchayjunpaqna riqsimashanchikllapa.
17 Adán uchakushanraykumi tukuy tyimpupaq wanunallapapaq karan. Piru ash-
wan Jesucristo wanushanraykumi, Tayta Dyus uchanchikmanta mana imawan pa-
grasha imachu, dibaldila pirdunamashanchikrayku tukuy tyimpupaq paywan pullana
kawsashunllapa.
18 Adán uchakushanraykumi, wanur tukuy tyimpupaq kastigakanallapapaq
karan. Piru ashwan Jesucristo allinta rurar wanushanraykumi, Tayta Dyusqa
uchanchikmanta pirdunar, mana uchayjunpaqna riqsimarninchik tukuy
tyimpupaqna kawsanallapapaq niran.
19 Chaynulla Adán, Tayta Dyusta mana kasushanraykumi, tukuyla uchakurlla
kawsaranchikllapa. Piru Jesucristo, Tayta Dyusta allita kasur wanushanraykumi, kusa
allinpaq riqsimanchikllapa.
20 Tayta Dyus, Moisesta mantakuykunata qushanqami, mana washamanapaqchu
karan. Ashwanmi intrachimanalapaq karan tukuymi uchayjun kanchikllapa nir.
Piru chaynu intrakarmapismi, uchakurlla kawsaranchikllapa. Chaynu kashalla-
pamapismi, Tayta Dyusqa kusa allinla kar uchanchikmanta pirdunar kusa allinpaqna
riqsimaranchikllapa.
21 Chaynumi tukuyla uchakushanchikrayku wanunallapapaqna karanchikllapa.
Piru Jesucristo wanushanraykumi, Tayta Dyusqa kusala llakipakuq kar, tukuy
uchanchikkunamanta pirdunamaranchikllapa. Chaymi Amitunchik Jesucristupi allita
kriyishaqa tukuy tyimpupaqna paywan kawsanapaq nimaranchikllapa.

6

Jesucristupi kriyirnaqa ama uchakushunllapachu

1 Ma, ¿allinchu kanqa kaynuta yarpunapaq: Tayta Dyusmi kusa allin kar
uchanchikmanta llakipamashanchiknulla, uchakurlla kawsashapis qashan masta
llakipamayashunllapa nir?
2 ¡Manami chaynuchu! ¡Ashwan imanutaq uk runa wanushana karqa manana
uchakuyta puytinnachu, chaynumi mana uchakur kawsanapaqnachu kanchikllapa!
3 ¿Manachu qamkunaqa yaĉhankillapa, Jesucristupi kriyir shutikurqa paywan pulla
uchapaqqa wanusha yupayna kanchik nir?
4 Chaynullami Jesucristupi kriyir shutikuyarnaqa, paywan pulla pampakaq yu-
payna karanchikllapa. Shutikurna-shuypaqami, mushuqmanta kawsamuq yupayna
karanchikllapa. Chaqa imanutaq Jesucristuta, Tayta Dyusqa kusa pudirninwan
kawsachimuran, chaynullami nuqanchikkunatapis uchanchikpaq wanusha yupay
kashallapamapis yanapamashanchikllapa, mushuq bidapina kawsanallapapaq.
5 Jesucristuwan pulla uchanchikpaq wanusha yupayna karqa, mana uchakur
kawsanapaqnachu kanchikllapa. Chaynu paywan pulla wanushanchikmanta
kawsamusha karnaqami, pay yupayna kusa allinkunata rurar kawsanapaqna
kanchikllapa.
6 Chaqa yaĉhashanchikllapanumi Amitunchik Jesucristo wanuran, uk kruspi klabatin-
llapa. Chaymi pay wanushannu, nuqanchikkunapis uchanchikpaqqa wanusha yu-
payna kar, chay unay mana allinkunata rurayashanchikkunataqa amana rurashun-
llapanachu. Chaynuqami manana uchapa sirbiqninna kar, allinkunalatana rurayta
puytishunllapa.
7 Chaqa yaĉhashanchikllapanu, uk runa wanushana karqami manana imatapis rurayta
puytinnachu.

8 Chaymi nuqanchikkuna, uchanchikkunapaq Amitunchik Jesucristuwan pulla
wanusha yupayna karqa, allita yaĉhar kunfyakanchikllapa, paywan pullanami may-
diyapis kawsashunllapa nir.
9 Chaqa yaĉhanchikllapapis Jesucristumi wanushanmanta kawsamuran tukuy tyimpu-
paqna kawsananpaq nir. Chaymi chay wanuyqa manana qashanqa tarinqanachu.
10 Chaqa payqami uk kutilana uchanchikkunarayku wanuran. Chaymanta
wanushanmantaqa tukuy tyimpupaqna kawsamuran Taytan Dyuswan pullana
kawsananllapapaq.
11 Chaynumiri qamkunapis uchapaqqa wanusha yupayna yarpuyllapa.
Chaynuqami, ashwan Amitunchik Jesucristuwan pullana kar, Tayta Dyuslapaqna
kawsar allinkunalatana rurar payta sirbiyllapa.

12-13 Chayrayku chay mana allin yarpuynikillapakunata dijar, kwirpuykillapata
tantyakachir, amana ima mana allintaqa ruraylapanachu. Ashwan-ari tukuy
kwirpuykillapata, yarpuynikillapamatapis Dyuspa makinman ĉhurayllapa, pay mu-
nashannula imatapis karanlata rurar kawsanaykillapapaq. Chaqa uchapaqqami wa-
nur kawsamusha yupayna kankillapa.
14 Chaynu katkillapaqami, chay uchakuchishuqllapaqa, mana imanupis
uchakuchishuyllapata puytinqanachu. Chaqa Tayta Dyus kusalata llakipashushan-
llaparaykumi, manana Moisés mantakushanta kasur kawsanaykillapapaqnachu
kankillapa.

Dyuspa sirbiqnin kashunllapa

15 Yaĉhashanchikllapanu Moisés mantakushankunaqa mana washamayninchikta puy-
tiqchu. Piru kananqami Amitunchikpi kriyisha, payqa uchakushamapis llakipa-
manchik. ¿Chaynu katinqachu, uchakurlla kawsashunllapa? ¡Manami!
16 Chaqa allitami yaĉhanchikllapa, uk runa patrunpi trabajaqqami chay pay nishan-
nulla imatapis ruran. Chaynu qamkunapis Tayta Dyuslata patrunnikillapata yupay
kasutkillapaqami, payqa uchaykillapamanta llakipashunqallapa, allinlatana rurar
kawsanaykillapapaq. Nataq dyabluta kasur, uchakurlla kawsarqami tukuy tyimpupaq
Dyusmanta chiqanchakar wanunkillapa.

17 Piru qamkuna, chay yaĉhachishushanllapamanta tukuy shunquykillapawan allita
kriyirqami, manana chay uchakunapa sirbiqninnachu kankillapa. Chayraykumi,
qamkunapaq kananqa Tayta Dyusta kusata payji nini.
18 Chaqa Tayta Dyus yanapar tukuy uchakunamanta chiqanchashushallapa katinmi,
manana uchakur imachu pay munashannu allinlatana rurar kawsayankillapa.
19 Chaymi kaykunata willashunillapa allita intrakar amana uchakurllachu
kawsanaykillapapaq. Chaqa mana chaynu yaĉhachishutiyllapaqami, mana allita
intrakarchu uchakurlla kawsayankimanllapa. Chaqa imanutaq unaymaqa kusa
mana allin imakunataqa dasla ruraq kankillapa, chaynullami ashwan kananqa Tayta
Dyuslatana kasur imatapis kusa allinlatana rurar kawsayllapa.

20 Chaqa unay uchakurlla kawsarqami, chay uchakunapaqa sirbiqnin kar, mana
shumaq allinta kawsaytaqa puytiraykillapachu.
21 Piru chaynu uchakutkillapaqachu, ¿imallapaqqa sirbishuranllapa? ¡Manami!
Ashwan tukuy tyimpupaq wanunaykillapapaqna karaykillapa. Chaymi kananqa chay
rurashaykillapata yarpur, kusata pinqakunkillapa.
22 Piru kananqa qamkunaqa manana uchapa sirbiqninnachu kar, ashwan kananqa
Tayta Dyuspa sirbiqninkunana tikrakashaykillapa. Chaqa chayqami kusala shumaq
kar, yanapamanchik kusa allinlana kanallapapaq. Chaymi Tayta Dyusqa tukuy tyim-
pupaq kawsaytana qumashunllapa.

23 Piru uchakurlla kawsarllapaqami tukuy tyimpupaq wanushunllapa. Nataq Amitunchik Jesucristupi kriyishallapaqami, Tayta Dyusqa llakipamashunllapa dibaldila, paywan pulla tukuy tyimpupaqna kawsanallapapaq.

7

Jesucristupi kriyiqkunaqami manana ministinnachu unay mantakuykunataqa

1 Ukniykuna, qamkunaqami allita yaĉhankillapa Moisés mantakushankunataqa wanunakalaman kasunapaq karan nir. Chaymi mayqanpis wanushana karqa manana kasuyta ministinnachu chaytaqa.

2 Chay mantakuykunamanta ukqami kaynu nin: Uk warmi runayjun karqashi, chay runanllawan kawsanqa maydiya wanunankaman nir. Piru maydiya runan wanutinqashi, chay warmiqa paylana kashanrayku ukwan kasaraytapis puytinqa.

3 Chaqa chay warmipa runan kawsayatinlla, uk runawan karqa Dyusmantaqa uchakuyan. Piru chay warmipa runan wanushana katin, uk runawan kasararqami, Dyusmantaqa manana uchakuyannachu nir.

4 Ukniykuna, yarpushunllapa: Uk runa wanushana karqami, manana kasuyta ministinnachu Moisés mantakushantaqa. Chaynullami nuqanchikkunapis, uchanchikpaq Jesucristuwan pulla wanusha yupayna karmi, washakanapaqqa mana ministinchiknachu Moisés mantakushankunataqa. Ashwanmi Jesucristo wanur kawsamushanrayku paypana kanchikllapa, Tayta Dyus munashanlata rurar kawsanallapapaq.

5 Piru manaraq Jesucristupi kriyirqami, Moisés mantakushankunata yaĉharmapis, mana kumpliyta puytir uchakurlla kawsaq kanchikllapa. Chaymi chaynu uchakurlla kawsarqa tukuy tyimpupaq wanunallapapaqna karanchikllapa.

6 Nataq Jesucristupi kanan kriyirqami, Moisés mantakushanpaqqa wanusha yupayna kanchikllapa. Chaymi chay mantakuykuna nishannuqa manana rurarchu, ashwan Jesucristupi kriyishanchikrayku, kananqa Dyuspa Santu Ispiritun yanapamanchik, mushuq kawsaypina kawsar Dyuslatana sirbinallapapaq.

Moisés mantakushanta yaĉharmapismi uchakurlla kawsanchik

7 Chaynu katinqa, ¿imatataq nishun? ¿Moisés mantakushankunaqami mana allin kar uchakuchimanchik nir? ¡Manami! Ashwanmi chay mantakuykunaqa intrachimanapaq karan kusa uchayjunmi kanchikllapa nir. Chaqa chay mantakuykuna mana katinqami, nuqamaqa mana yaĉhanaytachu runa masiypa imankunata munapakurqami uchakuyani nirqa.

8 Piru Moisés mantakushankunamanta ukmi, kaynu nin: Amami runa masikipa imankunata munapakur uchakunkillapachu nimasha katinmapismi, ashwan chay mantakuyqa, chaykunata munapakuy nimasha kanman yupay, ukpa imankunata munar ima uchakuray. Piru chay mantakuykuna mana katinqami, munashaynulla imata rurarmapis mana yaĉhanaytachu uchakuyanimi nirqa.

9 Chaqa unay manaraq chay mantakuykunata yaĉharqami, uchakurmapis yarpuq kani, ¡kusa allinmi kani! nir. Piru chay mantakuykunata yaĉharmapismi, mana kwintachar masta uchakuyta munaray. Chaymi yarpuray uchakushayraykumi tukuy tyimpupaqna wanuyashaq nir.

10 Chaqa Tayta Dyusqami chay mantakuykunataqa qumaranchik allita kasur washakar, paywan tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq. Piru nuqaqami mana kasuyta puytiraychu chay mantakuykunataqa. Chaymi tukuy tyimpupaq wanunaypaqna karay.

11 Piru nuqaqami puntata yarpuray, tukuy mantakuykunatami kasuyta puytini washakanaypaq nir. Chaynu yarpurqami nuqalla ingañakayaray. Chaqa chay mantakuykunata mana allita kasuyta puytishayraykumi tukuy tyimpupaq wanunaypaqna karay.

12 Chaymi nishaykillapa: Dyus nitin Moisés mantakushanqami kusa allin, kusa shumaq ima, Tayta Dyusmanta kashanrayku. Chaymi mana ima mana allintapis rurachimayninchikta puytinchu.
13 ¿Piru chaynu allin kashanraykuchu tukuy tyimpupaq wanunaypaqqa karay? ¡Manami! Ashwanmi nuqa munashaynullata rurar uchakushaypaq tukuy tyimpupaq wanunaypaqqa karay. Piru chay allin mantakuykunaqami yaĉhachimaran, kusa mana allinta rurarmi uchakuyani nir. Chaqa chaynu yaĉhachimatinmi kwintata qukaray, uchaykunaraykumi tukuy tyimpupaq wanuyashaq nir. Chaymi chaynuqa yaĉhayanchik, kusala mana allinnachu Tayta Dyuspaqqa kanchikllapa nir.
14 Allitami yaĉhanchikllapa, chay mantakuykunataqami, Tayta Dyus qumashanchikllapa allinlatana ruranallapapaq nir. Piru nuqa, Jesucristupi manaraq kriyiq karmi, mana allintachu ruraq kani. Chaymi chay munashay uchapaqa sirbiqnin yupay karna, munashayllata imatapis ruraq kani.
15 Piru nuqaqami mana intrakaqchu kani, imaraykumi uchakuni nirmapis. Chaqa allinkunata rurayta munarmapismi, mana puytiraychu. Chaynu mana uchakunarmapismi uchakuqlla kani.
16 Chaymi manana uchakuyta munar kwintata qukaq kani, Tayta Dyuspa mantakuyninkunaqa kusala allin nir. Piru chaynumapis imanupiqa uchakurlla kawsaq kani.
17 Chaymi chaynu uchakurlla kawsarqa kwintata qukaq kani, yarpuyniypi mana allin kaq yarpuyniymi chay mana allinkunataqa rurar uchakuchimayan nir.
18 Chaymi allinlata rurayta munarmapis mana puytiqchu kani. Chayraykumi yaĉhaq kani kusala uchayjunmi kani nir.
19 Chaqa allinta rurayta munayani chaytaqami, mana ruraqchu kani. Ashwanmi chay mana munayashayta ruraq kani.
20 Chaynu mana allinta rurarmapis, manami munashaymantachu ruraq kani. Ashwanmi yarpuyniymanta chay mana allin munayniykuna, chaynutaqa rurachimaq.
21 Chaymi allita kwintata qukaq kani, allinkunalata rurayta munarmapismi, ashwan mana allinkunata rurar uchakushana rikariyani nir.
22 Piru tukuy shunquypimi, kusa shumaqta yarpuchimaq Tayta Dyuspa mantakuyninkunaqa.
23 Chaynu kusa shumaqta yarpuchimatinmapismi, uchayjun kashayrayku, ishkay yarpuyniyjun yupay kaq kani. Chaymi chay mantakuykunata mana kasushayrayku, allinkunata rurayta mana puytitiyqa, chay uchaqa uk prisuta yupay purichimaq mana allinkunata rurachimar.
24-25 Chaqa uk yarpuyniyqami, Tayta Dyus mantakushankunata kusata kasuyta munaq. Piru uk yarpuyniy-shuypaqami uchakurlla kawsayta munaq. Chaymi kusata llakir yarpukuq kani: ¿Piraq yanapamanqa, chay mana allinkunata rurar uchakuyashaytaqa dijar, amana tukuy tyimpupaq wanunaypaqnachu? nir. ¡Amituy Jesucristumi yanapamasha! Chaymi nuqaqa Tayta Dyusta kusata payji niq kani Wamranta kaĉhamutin yanapamashanrayku.

8

Dyuspa Santu Ispiritun munashannulla kawsanchikllapa

1 Chaymi kananqa mayqanpis, Jesucristupi kriyiqkunataqa Tayta Dyus yanapar manana tukuy tyimpupaqqa kastiganqanachu. *

* **8:1** Wakin iskribikashakunapimi nin: "Santu Ispiritu munashannulana rurar mana paykuna munashannulla kawsaqkunataqami" Tayta Dyus yanapar manana tukuy tyimpupaq kastiganqanachu nir.

2 Chaqa Jesucristo uchanchikllaparayku wanusha nir kriyishallapami, Tayta Dyuspa
Santu Ispiritunqa yanapar washamashanchikna, amana uchallapi kawsar tukuy ty-
impupaq wanunallapapaq. Ashwanmi chaynuqa yanapamashanchik uk mushuq
kawsaypina kawsanallapapaq.
3 Chaqa unayqa kusa uchayjun kashanchikrayku, mana puytiranchikllapachu
kumpliyta Dyus nitin Moisés mantakushankunataqa. Chaymi mana washakaytaqa
puytiranchikllapachu. Piru Tayta Dyusqami kusala llakipakuq kar, Wamran
Jesucristuta kaĉhamuran washamanallapapaqqa. Chaymi Jesucristuqa kay
pachamanqa shamuran uk runapaq tikrakar. Piru chaynu tukuy uchayjunkunaman
shamurmapismi payqa mana imalapimapis uchakuranchu. Chaqa chaynu karmapis
uchanchikllaparayku uk kruspi wanuran, Tayta Dyus kastigamanallapapaq karan
chaymanta washamanallapapaq.
4 Chaynuqami Jesucristuqa wanuran, chay unay mantakuy kaqkunataqa allita
kumplisha yupayna kanallapapaq Tayta Dyuspaqqa. Chayna manana nuqanchik mu-
nashanchiknullata rurarchu, ashwan Santu Ispiritun yanapamashallapa allinkunalata
rurarna kawsanallapapaq.

5 Chaqa uk runa munashanllapi kawsaqqami, pay munashanlapaq yarpur kawsan.
Piru mayqanpis Santu Ispiritu munashannulla kawsaqkunaqami, Santu Ispiritu mu-
nashannula yarpur kawsan.
6 Chaqa chaynu nuqanchik munashanchiklapaq yarpurqami, tukuy tyimpupaq wa-
nunapaqna kayashunllapa. Piru Santu Ispiritu munashanlapaq yarpuqqami, paywan
pulla shumaqtana tukuy tyimpupaq kawsashunllapa.
7 Nataq mayqanpis munashanlapaq yarpuqkunaqami, Tayta Dyustaqa ĉhiqninllapa.
Chaymi mana mantakushanlamatapis kasuyta munanllapachu. Chaynulla manami
kumpliyta puytinllapalamapischu.
8 Chaymi mayqanpis pay munashanllata ruraqqa, Tayta Dyuspaq allinta ruraytaqa
mana puytinllapachu.

9 Piru qamkunaqami manana munashaykillapata rurarnachu kawsayankillapa. Ash-
wanmi Tayta Dyuspa Ispiritun qamkunapi katinmi, payta kasur munashanlata rurarna
kawsayankillapa. Piru Jesucristupa Ispiritun mana qamkunawan katinqami, mana
Jesucristuwanchu kankimanllapa.
10 Ashwan Jesucristupa Ispiritun qamkunawan kashanraykumi tukuy tyimpupaq
kawsankillapa, kwirpuykillapa uchaykillaparayku michka wanunanpaq kasha katin-
mapis. Chaqa Tayta Dyusmi mana uchayjunpaqna riqsishunllapa, Jesucristo qamku-
napaq wanur kawsamushanrayku.
11 Chaqa Jesucristutami, Tayta Dyus wanushanmanta kawsachimuran. Chay paypa
Ispiritun qamkunapi kawsashanraykumi, chay kwirpuykillapa uchaykillaparayku
wanutinmapis, maydiyaqa qashan kawsachimunqa.

12 Chayraykumi ukniykuna tukuy chaykunata yaĉharqa, Tayta Dyuspa Ispiritun
munashanllatana rurar kawsar, amana munashanchikllata rurar uchakurnaqa
kawsashunllapachu.
13 Chaqa qamkuna munashaykillapanulla kawsarqami, tukuy tyimpupaqna wa-
nunkillapa. Piru Santu Ispiritu yanapashutinllapami, tukuy chay mana allin mu-
nayashaykillapakunataqa wanuchiq yupay dijarqa, tukuy tyimpupaqna kawsankil-
lapa.
14 Chaynulla Dyuspa Ispiritun kaynu rurar kawsayllapa nimashanchiknulla ruraqku-
naqami, chiqap Tayta Dyuspaqa wamrankunana kanchikllapa.

15 Chaynu karmi manana, imanutaq uk sirbikuq mantaqnin payta qischashanrayku
manchakun chay yupayqa Tayta Dyusmantaqa manchakuyta puytinchiknachu. Ash-

wanmi Santu Ispiriturayku, Tayta Dyuspa chiqap wamrankunana kar payman qimikar
"*Abba*, † Taytaymi kanki" niyta puytinchikllapa.
16 Chaqa Santu Ispiritullami shunqunchikllapapi kar intrachimanchikllapa, Tayta
Dyuspaqa wamrankunanami kanchikllapa nir.
17 Chaynu Tayta Dyuspa wamrankuna karnaqa, imanutaq Jesucristumaqa Tayta
Dyuswanna, chaynullami maydiyaqa nuqanchikkunapis kashunllapa. Chayraykumi
kananqa kriyishanchikrayku michka qischakar imamapis shachinakushunllapa, may-
diyaqa paywan pullana kusalata aligriyashunllapa nir yaĉhar.

Dyus arnimashanchiktami yarayanchikllapa

18 Kanankuna kay pachapi kusata qischakanchikllapa. Piru chaynu
qischakarmapismi ama llakishunllapachu. Chaqa chay qischakaykunamantaqami,
kusala mas shumaqta aypashunllapa Tayta Dyus arnimashanchikllapataqa.
19-21 Piru kay tyimpukunapiqami Tayta Dyus kay pachapi, syilupi tukuy imata
rurashankunata rikayashanchikkunaqa, nuqanchikkuna uchakushanchikllaparayku,
Tayta Dyusqa dijaran kusata qischakar wanunanllapapaq ima. Chaymi yarakuyanl-
lapa, Tayta Dyus uchanchikllapamanta shumaqchar pullakumanallapakaman. Chaqa
chay diyaqami, tukuy imapis shumaqchakashana kanqa. Chaymi nuqanchikkunaqa,
Dyus tukuy imata rurashankunawanqa, pullana kar kusa shumaqta kawsashunllapa.
22 Chay nishanchikllapanumi, Tayta Dyus rurashankunapis tukuylla kanankaman
kusalata qischakar yarakuyan, imanutaq uk warmisitamaqa itikunanpaq qischakan
chaynu.
23 Piru chaynuqami mana paykunalachu qischakayanllapa. Ashwan
nuqanchikkunapis Tayta Dyus rurashankunawanqa, pullana qischakayanchikllapa.
Piru Tayta Dyusqami Santu Ispiritunta qumashanchik intrachimanallapapaq, tukuy
arnimashanchikkunataqa kumplimayashunllapa nir. Chaymi kusata qischakarmapis,
yarakuyanchikllapa Tayta Dyus arnimashanchikllapakunata aypanallapapaq.
Chaqa chay diyapimi wanushanchikmanta kawsachimarninchikllapa, uk mushuq
kwirputana qumashunllapa, chiqap wamrankunana kar, paywan pullana tukuy
tyimpupaq kawsanallapapaq.
24 Chaqa Tayta Dyuspi allita kriyishallapalami, payqa washamasha unaq syilupi
tukuy tyimpupaqna kawsanapaq kanchikllapa. Piru manaraqmi tukuy chaykunataqa
rikayanchikraqchu. Chaqa chay tukuy arnimashanchikkunata aypashana karqami,
mana yarpuyachuwanllapanachu Tayta Dyuswan unaq syilupi pullana kashaq nirqa.
25 Chayraykumi kanankaman mana shaykuq yarakuyanchikllapa, unaq syiluman rir
chay manaraq rikayashanchikllapa chaykunata rikanallapakaman.
26 Piru nuqanchikkunaqami, chiqaptaqa mana yaĉhanchikllapachu, Tayta Dyus-
man imanu mañakuymatapis. Chaynu katinmapismi, Santu Ispirituqa nuqanchik ri-
mar mañakuyashanchikmantaqa, kusala llakiywan mañakur intrachin Tayta Dyustaqa.
Chaynullami Santu Ispirituqa yanapamanchikpis qischakar yarpupakushamapis.
27 Piru Tayta Dyusqami tukuy imata yarpuyashanchikkunamatapis allita yaĉhanllana.
Chaymi Santu Ispiritu mañakutinqa kusa allita intrakan. Chaqa pay munashannullami,
Santu Ispirituqa mañakun Dyuspa allin kaqninkunapaqqa.

Manami imapis Jesucristumantaqa chiqanchamashunllapachu

28 Allita yaĉhashanchikllapanu, Tayta Dyusmi akramashanchikllapa pay munashan-
nulla, imanu kanallapapaqmapis nir yaĉharllana. Chaymi tukuy paypana kar, payta
munaqkunataqami imapi rikarishallapamapis allinpaqna tikramanchikllapa.
29 Chaqa unaymanta-pacha manaraq nasiyashallapami, Tayta Dyusqa riqsimarn-
inchik akramaranchikllapa imanutaq Wamran Jesucristo allinlata rurar kawsaran

† **8:15** Abba nirqami rimayninchikpiqa munan niyta Papasituy nir.

chaynu kanallapapaq. Chaynu kashallapami, Jesucristuqa tukuy nuqanchikkunapa kulaka ukninchikllapana.

30 Chaynu akramarninchikllapami, Tayta Dyusqa paypa wamrankunana kanallapapaq nimashanchikllapa. Chaymi uchanchikllapakunamanta llakipar, manana uchayjunpaqnachu riqsimashanchikllapa. Chaynu llakipar mana uchayjunpaqna riqsimashanchikllaparaykumi, maydiyaqa Jesucristo mantakuyashanpina, kusa shumaqta kawsanallapapaq nisha.

31 Chaynu tukuy chaykunata yaĉharnaqa, ¡amana imapaqpis yarpupakushunllapachu! Chaqa Tayta Dyus kusa pudirninwan kuytamashaqa, manami mayqanpis paymanta chiqanchamayninchiktaqa puytinqallapachu.

32 Chaqa Tayta Dyusqami kusata munamarninchikllapa, Wamran Jesucristumatapis mana miĉhamarninchikllapachu, paylla kay pachaman kaĉhamuran uchanchikllaparayku wanunanpaq. Chaynu Wamran Jesucristuta nuqanchikrayku kaĉhamusha karqa, ¿manachu Tayta Dyusqa tukuy chay arnimashanchikkunataqa qumayashun Wamranwan pullatana?

33 Chaynu Tayta Dyus akrashan wamrankunata mana uchayjunpaqna riqsimashallapaqa, ¿mayqantaq uchachar, qamqa uchayjun kanki nimayninchikta puytiyanqa?

34 Chaqa Jesucristumi wanuran, uchanchikkunamanta washamanallapapaq. Chaymantami chay wanushanmanta kawsamur, Tayta Dyuspa allilaw qichqanpi tasha nuqanchikkunapaq mañakuyan. Chaymi mana mayqanpis nimayninchikta puytinchu: “Uchayjun kashaykiraykumi qamqa kastigakanki” nirqa.

35 Chaqa Jesucristo kusata munamashanchikmantaqami, mana mayqanpis paymanta chiqanchamayninchikta puytinqallapachu. ¿Kaykunachu chiqanchamayninchikta puytiyanqa? ¿Chay qischakaykuna, llakiykuna, qischamaqninchikkuna, mallaq tyimpu, mudananchik mana kar, saqra imakuna, chaynulla wanuykuna ima? ¡Manami!

36 Chaqa chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:

“Tayta Dyus, qamta kasushushayllaparaykumi,
chay ĉhiqnimaqkunaqa imuraspis wanuchimananllapapaq yarpunllapa.
Chaqa uyshata imanutaq wanuchiq apanllapa,
chaynumi ruramananllapa” nir.

37 Piru tukuy chaykunamapismi, mana binsimashunllapachu. Ashwanmi Jesucristo munar yanapamashanchikwanmi chaykunataqa binsinchikllapa.

38 Chaymi nuqaqa kusata kunfyakar nini: Chay wanuykuna, kawsaykuna, angelkuna, dyablukuna, chaynulla kanan, maydiyapismi mana chiqanchamayninchiktaqa puytinqallapachu Tayta Dyus kusata munamashanchikmantaqa. Chaynulla kusa puytiq mantakuqkuna,

39 unaq syilupi, kay pachapi kaqkuna, chaynulla tukuy imakunata Tayta Dyus rurashankunamapismi, pay munamashanchikmantaqa mana chiqanchamayninchiktaqa puytinqallapachu. Chaqa pay kusata munamarninchikllapami, Amitunchik Jesucristutaqa kaĉhamuran washamanallapapaq.

9

Pablumi llakin Israel runakuna mana kriyishanllaparayku

1 Kriyiq masiykuna, Jesucristupi kriyiq kashayraykumi, Tayta Dyuspa Santu Ispirituwan kar, mana llullakur imachu chiqapta nishaykillapa:

2 Chay pwibluyllamanta Israel runa masiykuna, Jesucristupi mana kriyishanllaparaykumi shunquypi kusalata llakichiman.

3 Chaymi pwibluyllamanta katinllapa paykunata kusata munashayraykuqa, puytiypaq katinmaqa Amituy Jesucristumanta ashur paykuna washakashana kananllapapaqqa lugarninllapa nuqa tukuy tyimpupaq kastigakayman.
4 ¿Piru imapaqtaq mana kriyinayanqallapaqa? Chaqa unaymanta-pachami Israel ayllulla kanillapa. Tayta Dyusmi akramaranllapa, paypa wamrankuna kanayllapapaqqa. Chaynulla unay rukuyllapakunawanpis tratukunata ruraran. Chaymi rukuyllapakunaqa Tayta Dyus paykunawan kashanrayku chay kusa shumaq llipyayninmatapis rikaranllapa. Chaynullami mantakuykunamatapis Moisestaqa qur, intrachiranpis, imanumi allita payta aduranqallapa nir. Chaynulla niranpis, paykunallamantashi uk washakuq shamuyanqa nir.
5 Chaqa chay unay rukuyllapa Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa ayllunkunallami kanillapa. Chay aylluyllapakunamantami Tayta Dyuspa Wamran Jesucristupis nasiran. Payqami Dyuslla kar, tukuy imatapis rikar mantan. Chayraykumi payqa tukuy tyimpupaq alabakashana kanqa. ¡Chaynumi kanqa!

Manami Israelmanta kaqkunalachu Dyuspa wamrankunaqa

6 Chaymi ama yarpushunllapachu, Dyusqa arnikushantaqa mana kumplinchu nirqa. Ashwanmi Tayta Dyusqa tukuy arnikushantaqa mana qunqarchu kumpliran. Piru chaynu Israelmanta kaqkunata Tayta Dyus kumplimatinllamapis, manami tukuyniyllapachu Tayta Dyuspa wamrankunaqa kanillapa.
7 Chaynulla Abrahampa ayllunllamanta karmapismi, mana tukuyniyllapachu Tayta Dyuspa chiqap wamrankunaqa kanillapa. Chayraykumi Tayta Dyusqa Abrahamta nisha kayaq: "Wamrayki Isaacmanta kaq ayllunkunalami, chiqap akrashay wamraykunaqa kanqa" nir.
8 Chaynu nirmi, Tayta Dyusqa intrachimanchikllapa, michka Abrahampa ayllunkuna karmapismi, mana tukuychu paypa wamrankunaqa kanillapa nir. Chaqa Tayta Dyusqami Abrahamta arnisha kayaq wamran Isaacraykushi aylluyjun kayanqa nir. Abrahamta ayllunkunapaq arnisha kayaq chaykunalatami Tayta Dyusqa chiqap wamrankunapaqqa riqsisha.
9 Chaqa Tayta Dyusqami Abrahamta kaynu nir arnisha kayaq: "Uk añumanta tikrakamutiyqami, warmiki Saraqa uk wamrituyjun kanqa" nir. *
10 Manami kaykunalawanchu tukukaran. Ashwanmi Tayta Dyusqa qashan ukkunatapis akraranraq. Chay akrashan chaykunaqami unay rukuyllapa Isaacllamanta kaq, Rebecapa milli wamrankuna.
11-13 Piru kay wamritukuna manaraq nasiyar manaraq uchayjun katinmi Tayta Dyus, Rebecataqa niran:
"Chay puntata nasiq chaymi,
chay ikita nasiq chayta sirbinqa" nir.
Chaynulla Tayta Dyus nitin iskribikashankunapipismi kaynu nin:
"Esauta yanapanaymantaqami,
Jacobo kusa shumaqta yarpuchimatin akrar yanaparay" nir.
Chaynu nirqami Tayta Dyusqa intrachimanchik, runakunata paypaq kananpaq akranarqashi, allinta mana allinta rurashanmatapis mana kwintacharchu akrar yanapan, pay munashanlatana rurananllapapaq nir.
14 Chaynu Tayta Dyus pay munashankunalata akratinqami, ama nishunllapachu: "Tayta Dyusqami mana allin kar chaynu rurayan" nirqa.
15 Chaqa chaypaqmi Tayta Dyusqa, Moisesta kaynu niran:
"Mayqanta llakipar yanapayta munarqami,
llakipar yanapashaq" nir.

---

* **9:9** Kaynuqami Abrahamqa yaĉharan Dyus arnishanqa Isaacmanta karan, mana Ismaelmantachu nir. Rikashun Génesis 18.10-14, 21.8-12.

16 Chaynu katinqa ¿nuqanchik allinta rurashanchikrayku chaynulla nuqanchiklla
llakipakayta munashanchikraykuchu Tayta Dyusqa llakipamanchik? ¡Manami! Ash-
wanmi Tayta Dyusqa paylla munamarninchik llakipamanchikllapa.
17 Chaqa Tayta Dyus nitin iskribikashakunapimi, chay Egiptupi Faraonta niran:
"Qamtami kusa puytiq mantakuq kanaykipaq nishuray.
Piru chaynu kusa puytiq katkimapismi binsishuray.
Chaynuqami ruraray kwintata qukanaykipaq,
imanumi kusa pudirniyjun kani nir.
Chaymi chayta tukuy pachapi yaĉharqa, riqsimanqallapa
imanumi kusa pudirniyjun Dyus kani" nir.
18 Chaynumi yaĉhanchikllapa Tayta Dyuslla munarmi runakunata llakipan, ashwan
mana munarqa dijan mana intrakaqkunana tikrakananllapapaq nir.
19 Piru imanupiqaĉhi uknikillapallaqa nimayankillapa kanqa. "Tayta Dyusmi
tukuyta ruramashanchik, paypi kriyiqkunata, chaynulla mana kriyiqkunamatapis.
Chaynu katinqa mana intrakaqkunapaq tikramashallapa uchakushallapaqa ¿imaraykutaq kastigamayashunllapaqa?" nir.
20 Chaynu nirqa, ¿pitaq qamqa kanki Taytanchik Dyusta chaynu ninaykipaqqa? Ma
kayta yarpuyllapa, ¿uk runa, allpa mankata ruratinqachu, chay rurashanqa niyanqa,
imapaqtaq kaynuta ruramashayki? nir. ¡Manami! Chaynulla, Tayta Dyus, allpa
mankata yupay rurashusha katinqachu ninkiman, ¿imapaqtaq kaynuta ruramashayki?
nir. ¡Manami!
21 Chaqa Taytanchik Dyus mankata ruraq yupay karmi, dirichuyjun imatapis pay mu-
nashanta ruranapaqqa. Chaymi chay napa allpallamanta rurayta puytin, kusa shu-
maqla purichir fyistakunalapi yanukunanpaq kusa shumaq mankakunata. Chaynulla
ruraytapis puytin, waran waran yanukunanpaq ima. Chaynullami Tayta Dyusqa
nuqanchikkunawanpis ruran. †
22 Chaymi payqa tukuypa rikaqnin kashanrayku, pudirninllawan chay uchayjunku-
namatapis kastigananpaq karan. Piru payqami intrachimanchik, imanumi kusa allin
kar llakipakun nir. Chaynu karmi, tukuy tyimpupaq kastigakananllapapaq karan
chaykunataqa llakipar, mana kastigarchu kusalata yararan.
23 Chaynu unaymanta-pacha llakipakunanpaq nisha karmi, paykunata llakipar
nuqanchikkunawanpis chaynullata ruraran kwintata qukanallapapaq Taytanchik
Dyusqami kusa llakipakuq, kusa puytiq nir. Chaynuqami Tayta Dyusqa ruraran, may-
diyaqa tukuyninchikllapana paywan kusala shumaq luryanpina kawsanallapapaq.
24 Chaqa Tayta Dyusqami akramashanchikllapa wakinta Israelmanta kaqkunata,
wakinta-shuypaqa mana Israelmanta kaqkunata, paypa wamrankuna kanallapa-
paqqa.
25 Chaypaqmi Dyus nitin, Oseasqa kaynu nir iskribiran:
"Mana munashay runakunatami,
kusa munashay wamraykuna kankillapa nishaq.
26 Chay lugarllapimi qamkunata nishurayllapa:
'Manami nuqapa wamraykunachu kankillapa' nir.
Piru kananqami chay lugarllapi qashan nishaykillapapis:
'Chiqap kawsaq Dyus kashayrayku nuqapa wamraykunanami kankillapa' nir".
27-28 Piru Israelpa ayllunkunapaq-shuypaqami, Isaiasqa kaynu niran:
"Tayta Dyusmi nishantaqa kumplir,
tukuy pachapi taqkunata allita rikar yaĉharqa dasna kastiganqa.
Chaymi Israelpa ayllunkuna kusala achka mar manyapi aqu yupay karmapis,
Tayta Dyus paykunata rikar yaĉhatinqa, wakinkunalami washakanqallapa" nir.

† **9:21** Masta intrakanarqa rikashun Jeremías 18.4-6.

29 Chaynullami Isaiasqa, unayllana Israel runakunapaqqa kaynu nisha karanpis:
“Kusa puytiq Taytanchik Dyus
mana llakipamaqninchikllapa karqami,
mana wakinkunalamatapis washarchu
tukuyninchikllapata tukchimanallapata,
imanutaq chay Sodomata, chaynulla Gomorra pwibluta
limpulla chinqachiran chaynulla” nir.

Israel runakunami wakinqa mana kriyinaranllapachu

30 Chaymi mana Israelmanta runakunaqa Moisés mantakushanta kasur washakaytaqa mana yarpuranlamapischu. Ashwanmi Jesucristupi kriyitinla Dyusqa llakipar mana uchayjunpaqnachu riqsiran.
31 Nataq Israel runakuna-shuypaqa, Moisés mantakushanta kumplir washakayta kamarmapis mana puytiranllapachu.
32 Chaqa paykunaqami Jesucristupi kriyir washakaytaqa mana yarpuranllapachu. Ashwanmi Moisés mantakushanta tukuyta kumplirla washakayta yarpuranllapa. Chaynu Jesucristupi mana kriyinashanllaparaykumi, paypi trumpisar rataq yupayna karanllapa.
33 Chaymi Jesucristupaq Dyus nitin iskribikashakunapiqa, kaynu nin:
“Sión pwibluypimi uk rumita ĉhurashaq.
Chay rumipimi trumpisanqallapa.
Piru paypi kriyiqkunataqami kusata yanapatin,
mana pinqaypiqa kidanqallapachu” nir.

10

Pablumi Israel masinkuna Jesucristupi kriyinanllapata munan

1 Ukniykuna, nuqaqami tukuy shunquywan kusata munani Israel kaq masiykuna washakananta. Chaymi mañakurmapis, kusata Tayta Dyusta mañani paykunata washananpaq.
2 Chaqa allitami yaĉhani, paykunaqami kusata Tayta Dyusta sirbiytaqa munanllapa nir. Piru chaynu munarmapismi, mana intrakanllapachu Tayta Dyus munashanta ruranllapapaqqa.
3 Chaynulla manami intrakashallapachu Tayta Dyus imanu uchanchikkunamanta pirdunamanchikllapa nirqa. Ashwanmi paykunaqa yarpushanta karanlata rurar washakayta yarpunllapa. Chaymi Dyus nishannu Wamran Jesucristupi kriyiytaqa mana munanllapachu.
4 Piru Jesucristuqami, Moisés mantakushankunataqa tukuyta kumplir wanuran, uchanchikkunapaq pagrakunanpaqqa. Chaymi manana chay mantakuykunataqa ministinchikllapanachu washakanallapapaqqa. Ashwanmi Jesucristupi allita kriyishala, Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsir washamanchikllapa.

Dyusmi tukuyta washayta munan

5 Piru Dyus nitinmi Moisesqa kaynu nir iskribiranpis: “Tukuy chay mantakushaykunata kasur kawsaqkunalami kusa allinqa kanqallapa” nir.
6 Piru tukuy chay mantakuykunata mana kumpliyta puytishanllaparaykumi, Tayta Dyusqa kaynu niran: “Wamray Jesucristupi kriyitinllapalami, mana uchayjunpaqnachu riqsir washashaq” nir. Chaynu Tayta Dyus nishanpaq willashutiyllapaqaĉhi niyankillapa kanqa: ¿Mayqantaq syiluman rir Dyuspa Akrashan Cristunta kay pachaman apamuyanqa, payta rikar kriyinallapapaq? nir.
7 Chaynulla kaynutaĉhi yarpuyankillapa kanqa “¿Mayqantaq chay kusa saqra uĉhkupi pampakashanman rir, Dyuspa Akrashan Cristunta kawsachimur nuqanchikkunaman

apamuyanqa?” nir. ¡Piru manami chaynuchu! Ashwanmi Tayta Dyusqa, Wamran Jesucristutaqa wanushanmanta kawsachimushana.

8 Mana chaynu kawsachimusha katinqa ¿ima nishaq nirtaq iskribikashakunapiqa nin: “Washakanaykipaq kaq kusa shumaq rimayqami pullayki, shimikipi, chaynulla tukuy shunquykipi” nirqa? ¿Manachu intrakankillapa? Chaynuqami niyan Jesucristupaq yaĉhachishuyashayllapakunapi kriyirla washakanaykillapapaq. *

9 Chaymi qamkuna, shimikillapawan “Jesucristuqami Amituy” nir, chaynulla tukuy shunquykillapawan “Tayta Dyusmi Jesucristuta wanushanmanta kawsachimushana” nir kriyirllapaqami, washakankillapa.

10 Chaqa tukuy shunqunchikwan allita kriyishallapaqami, Tayta Dyusqa manana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa. Chaynu kriyirmi, shiminchikwanpis “Jesucristumi Amituyqa” nirlami washakanchikllapa.

11 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Paypi kriyiqkunataqami, kusata yanapatin
mana pinqaypiqa kidanqallapachu” nirqa.

12 Chaynuqami tukuypaq nin. Chaqa Tayta Dyusqami tukuypa amun kar, tukuylata chayllata rikamanchik, michka Israelmanta runakuna kashallapa, chaynulla mana Israelmanta kaq runakunamatapis. Chaymi mayqanpis payta mañakushaqa yanapamanchikllapa.

13 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu ninpis:
“Mayqanpis Amitunchikpi † kriyir
shutinpi mañakuqqami, washakanqa” nir.

14-15 Piru Tayta Dyusta manaraq riqsir, mana mañakutinqa, ¿imanunari washanqa? Chaqa manaraq mayqantapis paykunata yaĉhachinanllapapaqqa kaĉhashachu. Chaynulla chay yaĉhachikuqkuna manaraq ĉhayatinqa, ¿imanuna yaĉhayta puytinqallapa Jesuspaqqa? Chayna Jesuspaq mana yaĉharllapaqa, ¿imanunari Jesuspiqa kriyiyta puytinqallapa? Chaqa manaraq-ari yaĉhayanllapachu mayqanmi Jesusqa nirpis. Chaymi mana imanupis payman mañakuyta puytiyanqallapachu washakananllapapaqqa. Tukuy chaypaqmi Tayta Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin: “Kusa shumaqmi kanqa, Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuq ĉhamutinllapaqa. Chaqa chaynu yaĉhachikutinllapami, achka runakuna kusa aligrila kanqallapa” nir.

16 Piru kusa shumaq washakananllapapaq karan chayta yaĉhachikutinllapapismi, Israelmanta kaqkunaqa tukuyqa mana kriyishachu kanillapa. Chaypaqmi Isaías kaynu nir iskribiran: “Tayta Dyus, qampaq yaĉhachikutiyqa, manami tukuychu kriyimashallapa” nir.

17 Piru Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhakutinllapami uyakunchikllapa. Chaynu uyakurmi Jesucristupiqa kriyinchikllapa.

18 Mabir tapushaykillapa: ¿Manachu Israelmanta kaqkunaqa tukuy uyakurayllapa chay shumaqta washakanayllapapaq yaĉhachikutinllapaqa? Tukuymi uyakurayllapa. Chaymi Dyus nitin iskribikashakunapiqa chaypaq kaynu nin:
“Tayta Dyus unaq syilupi rurashankunami,
maylawpi kaq runakunatapis uk rimaq yupay qampaq intrachin” nir.

19 Ma, qashan tapushaykillapa: ¿Chaynu yaĉhachikutinllapamapischu, Israelmanta kaqkuna kwintata qukanayllapapaq karan chaykunaqa, mana kwintata qukarayllapa? ¡Kwintatami qukarayllapa! Chaypaqmi Moisespis Dyus nitin iskribishanpiqa kaynu niran:
“Israel runakunami piñakunqa, mana Israelmanta kaqkunata munar akrar washashayrayku.

---

* **10:8** Rikashun Deuteronomio 30.12-14. † **10:13** Amitunchik nirqami, niyanchik Jesucristupaq. Rikashunpis Joel 2.32.

Chaqa chay mana intrakaq runakunata munatiy rikamarllapami, Israelmanta kaqkunaqa piñakunqallapa” nir.
20 Chaynullami Dyus nitin Isaiaspis mana manchakurchu, kaynu nir iskribiran:
“Mana maskamaq runakunami tarimaranllapa.
Nuqapaq mana tapukuq runakunatami dijasha kani riqsimananllapapaq” nir.
21 Piru Israel runakunapaq-shuypaqa, Dyus nitinmi Isaiasqa kaynuta iskribiran:
“Chay runakunata mana shaykuq qayatiymapismi,
paykunaqa mana intrakaqkuna kar, mana uyamayta munaranllapachu” nir.

11

Wakin Israel runakuna Dyuspi kriyishallapa

1 Ma tapushaykillapa: ¿Tayta Dyusqachu Israel runakunawan mana imatapis yaĉhayta munaninachu nirqa, tukuy tyimpupaqna ashusha kanqa paykunamantaqa? ¡Manami! Chaqa imanutaq nuqamaqa unay rukuy Abrahampa ayllun, Benjaminpa ayllunllamanta kar, Israel runalla katiymapis, Tayta Dyusqa mana nuqamantaqa ashushachu.
2 Chaqa Tayta Dyusqami, unaymanta-pacha Israelmanta kaq runakunataqa akrar paypa wamrankunana kananpaq niran. Chaynu katinmi, Tayta Dyusqa paykunataqa akrashana kar, mana paykunalataqa dijashachu. Nishaykillapapis: Uk kutimi Eliasqa, Israel kaqkunamanta kriyiqqa paylana kanqa nir yarpur, kaynu niran:
3 “Tayta Dyusniy, kay pwiblu masiykunami rimaqnikikunata wanuchishallapa.
Chaynulla altarnikikunatapismi ratachishallapa ima.
Nuqalatami kawsaqtaqa dijamashallapa.
Piru kusatami wanuchimayta munanllapa” nir.
4 Chaynu Elías nitinmi, Tayta Dyusqa dibaldila llakipakuq kashanrayku, kaynu niran:
“Manami qamlachu nuqapi kriyiqqa kanki.
Ashwanmi akrashana kani syiti mil (7,000) Israel runakunata, nuqalatana kasumananllapapaq.
Chaynulla chay akrashaykunaqami mana qunqurir adurashallapalamapischu,
chay Baal shutiq amituy niyashanllapamatapis” nir.
5 Chaynullami Eliaspa tyimpunpi yupay kananpis Israel runa masiykunamanta wakinqa Tayta Dyuspi kriyishanllaparaykumi payqa dibaldila llakipar akrashana paypa wamrankunana kananllapapaq.
6 Chaynu dibaldila llakipashanraykumi, kananqa washakashallapana. Piru chaynuqami akrarqa washasha Tayta Dyusqa kusala chiqap llakipakuq kashanrayku, manami paykuna imakunata kusa allinta rurashanllaparaykuchu washakashallapa. Chaqa allinta rurashanllaparayku washakashallapa katinqa, Tayta Dyus dibaldila llakipakushanqa manana imapaqpis sirbiyanmannachu.
7 Tukuy chaykunata yaĉharqa, ¿imatataq intrakanchikllapa? Chaqa pwibluymanta achka runakunami Jesuspi mana kriyirmapis washakayashaqllapa nir yarpuranllapa. Chaymi mana washakaytaqa puytiranllapachu. Piru wakin Israelmanta kaqkunataqami Taytanchik Dyus akramaranllapa, Jesucristupi kriyir washakanayllapapaq. Piru paykuna munashanta ruraqkunataqami, Tayta Dyusqa dijaran, kusa mas mana intrakaqkuna tikrakananllapapaq.
8 Chaymi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Tayta Dyusmi paykunataqa dijaran, pay nishanta ama intrakananllapapaq.
Chaynu dijatinmi, nawiyjun karmapis, syigu yupayna kidaranllapa.
Rinriyjun karmapismi, upa yupayna kidaranllapa.
Chaymi chay munashanta ruraqkunaqa
kanankaman chaynu kidashallapa” nir.
9 Chaymi Davidpis niran:

“Chay munashanta rurar tantanakur mikur kusala allinmi kanchikllapa nir yarpuyashanllapamapismi,
imanutaq uk runata pata ñitin chaynu tikrar kastigay Tayta Dyus.

10 Chaymi qamta mana kriyishur munashanta ruraqkunapaqa,
nawinmapis syigu yupayna kidanqa.

Chaynulla waqtanllapamapis limpu kurpalla tikrakanqa.
Chaynumi tukuy tyimpu qischakanqallapa” nir.

Dyusqami mana Israel runakunatapis washanqa

11 Qashan tapushaykillapa: ¿Israel runakunaqachu, Dyuspi mana kriyinarqa tukuy tyimpupaqna ashushallapa? ¡Manami! Chaqa paykuna Jesucristupi mana kriyiyta munatinllapamapis, ashwan Tayta Dyusqa yanapasha mana Israel runakunata, Jesucristupi kriyir washakananllapapaq. Chaymi chay Israel runakunaqa inbidyakar piñakunqallapa mana Israelmanta kaqkuna yanapakashanrayku. Chaynu inbidyakarmi, imanupiqa qashan animakunmanllapa, Jesucristupi kriyir washakananllapapaqqa.
12 Chaymi, Israel runakuna Jesucristupi mana kriyitinllapaqa, Tayta Dyusqa mana Israel kaqkunata kusata yanapar washasha. Piru Israel runakuna Jesucristupi kriyitinllapaqami, Tayta Dyusqa tukuyta ashwan masta yanapar washanqa.

13 Piru wakinnikikunaqami mana Israelmantachu kankillapa. Chayraykumi nishaykillapa: Tayta Dyusqami kaĉhamasha qamkuna mana Israelmanta kaqkunapa yaĉhachishuqnikillapa kanaypaq. Chaymi kusata aligriyar, puytishaykaman kusa allita yaĉhachishuyllapata munayani.
14 Chaynu yaĉhachishutiyllapa kriyitkillapami, chay pwiblumanta Israel kaq masiykunapis rikashurllapaqa, Jesucristupi kriyir washakanmanllapa.
15 Chaqa Israelmanta kaq masiykunaqami Jesucristupi mana kriyinashanrayku, Tayta Dyuswanqa mana shumaqta kawsaytaqa puytiranllapachu. Chaymi ashwan qamkuna mana Israelmanta kaqkunata Tayta Dyusqa llakipashuranllapa paypa wamrankunapaqna riqsikanaykillapapaq. Piru kanan pwibluymanta Israel masiykuna, Jesucristupi kriyitinllapaqami tukuypaq kusala shumaq kanman. Chaynuqami Israelmanta masiykunaqa wanushanmanta kawsamusha yupayna kanmanllapa.
16 Israelmanta unay rukunchikllapakuna Tayta Dyuspi kriyirqami, Dyuspaqa wamrankuna karanllapa. Chaynulla kananpis Israelmanta kaq masiykuna Jesucristupi kriyirpismi, Tayta Dyuspaqa wamrankunalla. Yarpushunllapa kay ishkay kumparasyunpaq: Dyuspaq tanta nishankunamanta chay punta kaq kusa shumaq katinqa, chay wakin tantakunapis kusa shumaq kanqa. Chaynulla uk qirupa ĉhupan, Dyuspaq kusa shumaq kasha katinqami, chay rikrankunapis shumaq kanqa Dyuspaqqa.

17 Chay wakin Israelmanta kaq masiykuna tarpuy ulibu qirupa rikran yupay katinmapismi, mana paypi kriyishanrayku Tayta Dyusqa pitir itakuran. Chaymi ashwan qamkuna mana Israelmanta kaqkuna, mana tarpuy ulibumanta kar, munti ulibu qirukunapa rikran yupay katkillapamapismi, Jesucristupi kriyishaykillaparayku, Tayta Dyusqa chay tarpukasha ulibupa rikranman tullmashushallapa. Chaymi qamkuna mana Israelmanta karmapis, chay tarpuy ulibu qirupa chiqap rikrankunapaqna tikrakashaykillapa.

18 Piru chaynu chay tarpuy ulibupa rikranpi tullmakashana karqami, ama yarpunkillapachu kusala allinna kani nirqa. Chaqa qamkunaqami yanqa rikranpi tullmakashala kankillapa. Ma yarpushunllapa, uk qiruqami shan ĉhupanrayku, mana rikranraykuchu.

Chaymi qamkuna mana Israelmanta kaqkunataqa uk qirupa ĉhupan shachishutinllapa allinqa kankillapa. Manami qamkunaraykuchu paykunaqa shar allinqa. *
19 Chaynu nitiyqaĉhi yarpuyankillapa kanqa: “Chiqaptami chaynu. Piru Tayta Dyusmi, Israel runakunata itakur, nuqakunata washamaranllapa” nir.
20 Piru Israel masiykunataqami mana yanqallachu itakuran. Ashwanmi Tayta Dyusqa itakuran Jesucristupi mana kriyinashanrayku. Piru qamkunataqami Tayta Dyusqa washashushallapa, Jesucristupi kriyishaykillaparaykula. Chayraykumi ama yarpuyllapachu Israel runakunamantaqami kusa mas allinna kanchikllapa nirqa. Ashwanmi ama kusa kani nirchu Tayta Dyuslata manchar, allin kaqlata rurar kawsayllapa.
21 Chaqa chaynu kusa allinna kani nir alabakatkillapaqami, imanutaq Israel runakuna tarpuy ulibupa rikran katinmapis, Jesucristupi mana kriyishanrayku Tayta Dyusqa mana llakiparchu itakuran, chaynullami qamkunatapis mana llakiparchu itakushunmanllapa.
22 Piru ¡allita yarpuyllapa! Tayta Dyusqami kusa allinla tukuywan. Piru chay uchakuqkunataqami allita rikar kastigan. Chaymi imanutaq Jesucristupi mana kriyinaqkunataqa itakuran. Chaynu itakurmi, qamkunata chay uchaykillapamanta dibaldila pirdunashurllapa, chay tarpuy ulibupa rikranman tullmashushallapa. Chayraykumi Tayta Dyus dibaldila washashushanllapapi yarpur pay munashanlata rurar kawsankillapa. Mana chaynu ruratkillapaqami chay tullmashushanllapamanta itakushunqallapa.
23 Piru Israelmanta kaq masiykuna Jesucristupi kriyitinllapaqami, Tayta Dyusqa qashan paykunataqa tullmanqa chay pitishanllaman. Chaqa Tayta Dyusqami kusala pudirniyjun chaynu qashan tullmar wamrankunapaqna riqsinanpaqqa.
24 Chaynu tarpuy ulibupa rikrankuna kashanllaparayku, mas das tullmar wamrankunapaqna riqsiyanqa. Chaymi qamkuna, Jesucristupi kriyitkillapa, munti ulibupa yupay katkillapamapis, tarpuy ulibupa rikranman tullmashuqllapa yupay washashushallapa. Chaymi ashwan mas das washayta puytin Israelmanta kaq masiykuna, Jesucristupi kriyitinllapamaqa. Chaqa paykunaqami chay tarpuy ulibupa chiqap rikrankuna.

Dyusmi Israel runakunata munar washanayan

25 Ukniykuna, Tayta Dyus yarpuyashankunataqami, mana allinchu aykala yaĉhananpaqqa. Chaymi kananqa qamkuna mana Israelmanta kaqkunapis, tukuy chaykunata yaĉhanaykillapata munani. Piru amami ninkillapachu: “Tayta Dyus, Israel runakunata mana intrakaqkuna kananpaq dijarqami, nuqanchikkunatana masta munamanchikllapa” nirqa. Chaqa Israelmanta kaqkunaqami chaynu mana intrakaqkunapaqqa tikrakasha, qamkuna chay mana Israelmanta kaqkuna, Jesuspi kriyinaykillapakalaman.
26 Chayna Jesucristupi kriyinaykillapapaq karan chaykuna kriyitkillapanaqami, Tayta Dyusqa tukuy Israel runakunatapis washanqa. Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin:
“Sión † pwiblumantami uk washakuq shamunqa,
Jacobupa ayllunkunata uchankunamanta llakipananpaq.
27 Chaynumi kumplishaq
chay paykunata uchanllapamanta maydiyaqa washayashaq nir
uk tratuta rurashaytaqa”.
28 Piru kananqami Israelmanta kaq masiykunaqa, Jesucristupi kriyir washakaytaqa mana munanllapachu. Chaymi Tayta Dyuspaqa kuntran tikrakashallapa. Chaynu

* **11:18** Ukpa ĉhupan nishaq nirqami intrachimanchik, imanumi unaymanta-pacha Tayta Dyusqa Abrahamta arniran paymanta kaq ayllunkunatashi, tukuy Israelmanta kaqkunataqa washayanqa nir. † **11:26** Sión nirqami niyanchik Jerusalén pwiblupaq.

tukutinllapaqami ashwan qamkuna mana Israelmanta kaqkunapaq kusala allin kasha. Chaqa Tayta Dyusqami qamkunatana llakipashurllapa mana uchayjunpaq riqsishushallapa. Piru chaynu katinmapis, Israel runakunataqa Tayta Dyusqa munayanraq, chay unay rukuyllapakunata akrashanrayku.
29 Chaqa chay unay rukuyllapakunata akrarmi, arniran paymanta kaq ayllunkunata yanapananpaq. Chayraykumi Tayta Dyusqa, Israel runakunataqa mana qunqarchu tukuyta kumplinqa.
30 Piru Israelmanta kaq masiykuna Tayta Dyusta mana kasutinllapami, payqa qamkuna mana Israelmanta kaqkunata llakipar yanapashuyanllapa. Piru unay tyimpuqami qamkunapis mana kasuraykillapachu Tayta Dyustaqa.
31 Chaynullami kanan, Israelmanta kaq masiykunapis Tayta Dyustaqa mana kasushallapachu. Nataq Jesucristupi kriyitinllapaqami, Tayta Dyusqa llakipar yanapanqa, qamkunata yanapashuyanllapa chaynulla.
32 Piru tukuylami unayqa Tayta Dyusta mana kasuranchikllapachu. Chaymi uchanchikllaparayku Tayta Dyusqa uchapa makinpi wataq yupay dijamaranchikllapa. Chaynuqami Tayta Dyusqa dijamaranchikllapa, maydiyaqa tukuylata chayllatana llakipar yanapamanallapapaq nir.

¡Dyusninchiktami alabashunllapa!
33 ¡Tukuy shunqunchikwan Taytanchik Dyusta alabashunllapa!
Payqa kusala allin,
kusala yaĉhayniyjun,
tukuy imata intrakan nir.
Chaynulla alabashunllapapis
pay yarpushantaqa mana mayqanpis intrakayta puytinchikllapachu nir,
chaynulla imanutaq
imanula kashallapamapis
payqa kusalata llakipar washamanchikllapa nir alabashunllapa.
34 Chaqa manami mayqanpis
pay yarpuyashantaqa yaĉhayta puytinchikllapachu.
Chaymi mayqanpis mana
paytaqa imatapis kaynu kaynu ruray nir
yaĉhachiyta puytinchikllapachu.
35 Chaynulla manami nuqanchikkunaqa
payta imalatapis qushanchikllapachu,
chay qushushaymanta imallataqa qumay ninallapapaqqa.
36 Chaqa Taytanchik Dyusraykumi imapis kan.
Chaymi tukuy ima kaqpis Dyusninchikllapaq.
¡Chaynu katinmi
tukuyla paylata alabashunllapa tukuy tyimpupaq!

Chaynumi kanqa.

12

Jesucristupi kriyirnaqami Dyus munashanlata rurashun
1 Ukniykuna, chaynu Tayta Dyus munar llakipamashanchikllaparayku, kusata rugashunillapa tukuy shunquykillapawan paypi allita kriyinaykillapapaq. Chaynu karqami, ufrindapaq lugarnin uk kusa allin kawsaq ufrindita yupayna qimikayllapa Tayta Dyusmanqa. Chaynuqami, kusa chiqapta aligriyachir paylata adurayankillapa.
2 Chayraykumi kay pachapi runakuna mana allinkunata rurar kawsanllapa chaykunataqa, amana rurarnachu kawsankillapa. Chaynu karnaqami chay unay kaq yarpuynikillapamatapis dijarna, mushuq yarpuyniyjunna kayllapa. Chaymi chaynu

kawsarllapaqa, Tayta Dyus munashanlatami rurayani nir yaĉhankillapa. Chaqa
payqami munan allinlata rurar payta aligriyachir, kusala shumaq kawsanallapata.
3 Tayta Dyusmi kusa allin kar, nuqata akramar kaĉhamasha, paypaq
yaĉhachishunayllapapaq. Chaymi tukuy qamkunata nishunillapa: Amami
yarpuyllapachu ukkunamantaqami kusa allin kani, nirqa. Ashwanmi
chaynu yarpunaykillapamantaqa Amituy Jesucristupi kriyishayraykumi imanu
kanayllapapaqpis Tayta Dyus yanapamashallapa nir yarpuyllapa.
4 Chaqa imanutaq kwirpunchikmaqa ukla karmapis kusala achka partiyjun. Piru
chaynu achka karmapismi kwirpunchikpiqa mayqanninpis mana chayllata ruraytaqa
puytinchu.
5 Chaynumi nuqanchikkunapis Jesucristupi kriyirqa, michka achka karmapis, uk
kwirpulana kanchikllapa. Chaynuqami, tukuy imapipis yanapanakur, shumaqta
kawsanapaqna kanchikllapa.
6 Tayta Dyusqami pay munashannulla pudirninwan yanapamanchikllapa ukta uk-
manta, ukta-shuypaqa ukmanta imana ruranallapapaq. Chaymi paypaq rimanapaq
nimashallapaqa, kriyishanchiknu karanlata rimashunllapa.
7 Mayqanninchikllapata Tayta Dyus wakinkunata sirbinallapapaq nimashalla-
paqa, aligrila sirbishunllapa. Chaynulla ukkunata yaĉhachinapaq nimashallapaqa,
yaĉhachikushunllapana.
8 Ukkunata animachinapaq Tayta Dyus nimashallapaqa, animachishunllapa.
Chaynulla ukkunata ima ministishanpi yanapanapaq nimashallapaqa, tukuy imapipis
yanapashunllapa. Mayqanninchikllapata wakinkunata rikanapaq nimashallapaqa,
chaylapi yarpur rikashunllapa. Ukninchikkunata llakipanapaq nimashallapaqa, kusa
aligrila llakipashunllapa.

Kriyiqkunaqami shumaqtana kawsashunllapa

9 Uknikillapa uknikillapa tukuy shunquykillapawan llakinakuyllapa. Chaynulla chay
mana allin kaqtapis dijar, chay allin kaqlatana rurar kawsayllapa.
10 Jesucristupi kriyishaykillaparayku, uk ayllula yupay uknikillapa uknikillapa
kusata llakinakuyllapa. Chaynulla ama kusa kani nirchu, qammanta uknikillapataqa
masta rispitar, tukuylla chaynu kayllapa.
11 Amami qillakuna karchu, Amitunchik Jesucristupaq ima ruraykuna katinpis,
tukuy shunquykillapawan aligrila rurar sirbiyllapa.
12 Chaymi, Dyus syiluman rinaykipaq arnishushanpi yarpur, aligrila kawsayllapa.
Chaynu karqami michka qischakarpis, ama disanimakurchu shachinakunkillapa.
Chaynulla amami qunqarchu Tayta Dyusman mañakunkillapa.
13 Jesucristupi kriyiq masinchikkunapa iman faltatinpis yanapayllapa. Chaynulla
mayqan wasikiman watukushuq ĉhamutinpis, shumaqta samachiyllapa.
14 Mayqan mana allinta rurashunanllapapaq ikikillapapi puritinllapamapis,
Tayta Dyusman mañakuyllapa, paykunata bindisir yanapananpaq. Piru amami
mañakunkillapachu kastigananpaqqa.
15 Chaynulla ukkuna aligriyatinllapaqa, pullan aligriyayllapa. Ukkuna llakir
waqatinllapapis, paykunawan waqayllapa.
16 Chaymi uknikillapa uknikillapa uk yarpuyla kar, kusa shumaqta kawsayllapa.
Amami kusa kani nir imachu, chay mana imayjun, chaynulla mana yaĉhaq chayku-
nawanmapis, chaylla yupayna kawsayllapa.
17 Mayqan ima mana allinta rurashutinllapapis, amami paykunata mana allinta
rurayta yarpunkillapachu. Ashwanmi tukuypa naypanpi kusala allin kaqkunalata
rurayta kamayllapa.
18 Chaymi imanullapis tukuywan shumaqta kawsayllapa.

19 Ukniykuna, mayqan ima mana allinta rurashutinllapaqa, amami qamkunalla rikar yaĉhar imanachiytapis yarpunkillapachu. Ashwanmi dijayllapa Tayta Dyus paykunata rikar yaĉhanqa. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu nin:
"Nuqami chay mana allinta rurar uchakuqkunataqa
allita rikar yaĉhar kastigashaq".
Chaynumi nin Amitunchikqa.
20 Chaynullami ninpis:
"Chay mana allinta rurashunaqkuna mallaqnatinpis, qaray.
Chaynulla yakunatinllapapis, upyachiyllapa.
Chaynu chay mana allinkunata rurashuqkunawan ruratkillapaqami,
paykunaqa pinqakutin qaqllanllapamapis kusa chupika intirupaq tikrakanqa" nir.
21 Piru amami dijankichu, chay mana allin kaqkuna binsishunanpaqqa. Ashwanmi allinkunalata rurar, mana allin kaqtaqa binsinkillapa.

13

Mantakuqninchikkunatami allita kasushunllapa

1 Kay pachapi kaq tukuy mantakuqninchikkunata allita kasushunllapa. Chaqa Tayta Dyusmi tukuy paykunataqa ĉhurasha kay pachapi mantakunanllapapaqqa. Manami uk mantakuqqa payllamantachu mantakuyan. Ashwanmi Taytanchik Dyus chaynu nisha katin mantakuyan.
2 Chaymi mayqanpis chay mantakuqkunata mana kasur, kuntran tikrakarllapaqa Tayta Dyusta mana kasuyanllapachu. Chaymi chaynu tukuqqa saqrata kastigakanqa.
3 Chaqa chay mantakuqkunataqami Tayta Dyusqa ĉhurasha, mana allin ruraqkunata kastigatin, manchakur ama mana allinkunata ruranllapapaq. Chayrayku qamkuna allinlatana ruraqkunaqa, amana manchakuyllapachu chay mantakuqkunaqa nuqakunatapis kastigamanqallapa nirqa. Chaymi mantakuqkuna kastigashunanllapata mana munarqa allinlata rurar kawsayllapa. Chaynuqami kusala allin runa nir alabashunqallapa.
4 Chaqa chay mantakuqkunaqami chaynu tukuyta allita rikarqa qamkunapaq byinnikillapapaq rurayan, Tayta Dyus munashannulla. Chay-ari qamkuna ima mana allinta rurasha karqa, chay mantakuqkunataqa manchayllapa. Chaqa manami yanqallachu paykunaqa Tayta Dyusta sirbiq yupay mantakuyanllapa. Chayraykumi mana allinta ruraqkunataqa, dirichuyjun kastigananpaqqa.
5 Piru chay mantakuqkunataqami, ama kastigakayta mancharlachu kasushunllapa. Ashwanmi chaynu kasunapaq allin nir yarpur kasushunllapa.
6 Chaymi chaynu allita rikamashanchikllaparayku, chay impwistuta pagrakunapaq kaqmatapis pagrakushunllapa. Chaqa paykunaqami pwiblunchikkunata allita rikar, Tayta Dyus munashanta rurayanllapa.
7 Chayraykumi imata paykunata pagranapaq kaqtaqa pagrashunllapa. Chaymi impwistukunata pagrakunapaq kaqtapis pagrakushunllapa. Chaynulla tukuy rispitanapaq kaqmatapis rispitar kasushunllapa.

Tukuywan shumaqta kawsashunllapa

8 Amami mayqanta pitilamatapis dibinkillapachu. Ashwanmi uknikillapa uknikillapa dibinakuq yupay imuraspis kusalata llakinakunkillapa. Chaynu rurarqami, Dyus nitin Moisés mantakushankunataqa tukuyta kumpliyankillapana.
9 Chaqa chaypiqami nin: "Warmiyjun manaqa runayjun kaqkunaqa, ukkunawanqa ama punuyllapachu. Ama wanuchikuyllapachu; ama suwakuyllapachu; ama uknikipaq llullakur rimayllapachu. Chaynulla ama ukkunapa imanta munapakuyllapachu" nir. Piru "Llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa

kwirpuykillapaq llakinki chaynulla” nishanlata rurarnaqami Dyus tukuy chay mantakushankunataqa kumpliyankillapana.

10 Chaqa uk runa ukninpaq chiqapta llakirqami, mana ima mana allintapis ruranchu. Chaymi ukninkunata llakipar allinta rurar imanaqa Dyus tukuy mantakushankunataqa allitana kumplinllapa.

11 Chaynu uknikillapakunapaq llakir imaqa, allita kwintata qukankillapa: Jesucristo shamunan diyaqami shipchamuyanna nir. Chaqa paypi chayraq kriyishaqami, kusa mas achka tyimpuraq karan shamunanpaqqa. Piru kananqami mana achka tyimpunachu kidan. Chayraykumi ama qillakurnachu Tayta Dyustaqa sirbiyllapa. Chaqa qillakur Dyusta mana sirbirqami, punuq yupay kayankillapa. Chaynu kashaykillapamanta kananqa rikĉhakuq yupay kwintata qukayllapa: Imanumi kawsayani nir.

12 Chaqa chay uchayjunkuna kawsayashan tyimpuqami tutaparaqlla yupay karmapis, achkillapaqna tikrakayan. Chaqa Jesucristo shamunan diyaqami shipchamuyanna. Chayraykumi, tutaparaqpi yupay mana allinkunata rurayashanchikkunataqa dijarna, ashwan achkila yupayna Tayta Dyus munashanlata rurar kawsashunllapa. Chaynuqami, chay tutaparaqpi mana allin ruraykunataqa binsishunllapa.

13 Chaynu achkiraqlapina kawsarqami, amana chay fyistakunapi sunsunulla tukunllapa chaykunaman rishunllapachu. Amami maĉhashunllapachu. Tantyakar ama munashanchiklata rurashunllapachu. Amami runa kar, manaqa warmi karmapis ukwan ukwan punushunllapachu. Amami anyanakushunllapachu. Chaynulla amami inbidyanakushunllapachu.

14 Chaymi manana kwirpunchik munashannullata rurarnachu kawsashunllapa. Ashwanmi Amitunchik Jesucristo imanu kanatataq munayan, chaynulami kawsashunllapa.

14

Amami kriyiqpuraqa ukmanta rikanakushunllapachu

1 Wakin kriyiq masinchikkunaqami Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachishanllapataqa manaraq allita intrakanllapachu. Piru chaynu katinllapamapismi ama kaynu ninkillapachu: “Qamqa manaraqmi allitaqa intrakankichu” nirqa. Ashwanmi shumaqta samachir pulla paykunawan kayllapa.

2 Chaqa wakin kriyiqkunaqami ninllapa: Tukuy mikuykunatashi mikuyta puytinllapa nir. Piru chay manaraq allita intrakaqkunaqami ninllapa: Chay tarpukushankunalatashi mikur, mana aychakunamataqa mikuyta puytinllapachu nir. *

3 Chayraykumi qamkuna tukuy mikuykunata mikuqkunaqa, ama ukmanta rikankillapachu aychata mana mikuqkunataqa. Chaynulla qamkuna aychata mana mikuqkunapis, amami ukmantaqa rikankillapachu chay tukuy mikuyta mikuqkunataqa. Chaqa Tayta Dyusqami chayllata rikan wamrankuna nir.

4 Chaynu Taytanchik Dyus tukuyta shumaqta rikatinqa, ¿pitaq kanki Dyuspa sirbiqninta mana allinta rikanaykipaqqa? Chaqa Tayta Dyuslami rikar yaĉhayta puytin, sirbiqninkunataqa, allinta rurasha katin, chaynulla mana allinta rurasha katinmapis. Piru, chay tukuy mikuyta mikuqkunata, chaynulla chay aychata mana mikuqkunamatapismi, Tayta Dyusqa pudirninwan allinpaq tikrar, wamranpaqna riqsinqa.

---

* **14:2** Chay tyimpukunapimi animalta wanuchir chay dyusnin nishanllapakunaman ĉhuraqllapa. Piru aychataqami wakinta chay fyistapi mikuqllapa, wakinta-shuypaqa rantikuqllapa. Chaymi Israelmanta wakin kriyiqkunaqa mana mikunaqchu. Chaqa niqllapami, chay aychata mikurqashi uchakuyanllapa nir. Piru wakin mana Israelmanta kaq kriyiqkunaqami, mikuranllapa. Chaqa paykunaqami kwintata qukaran, chay aychata mikurqami, mana uchakuyanllapachu nir.

5 Chaynullami wakin kriyiq masinchikkunapis ninllapa: Tukuy diyakunamantami
uk diyala kusa mas shumaq, Tayta Dyusta aduranallapapaqqa nir. Piru ukkunaqami
kriyinllapa, tukuy diyakunashi chaylla Tayta Dyusta aduranallapapaqqa nir. Chaymi
ima diyapipis Dyusninchikta aduranarqa, adurashunllapa. Chayqami nuqanchikku-
napina kanqa.
6 Chaqa tukuy diyamanta uk diyalapi, Tayta Dyusta aduranapaq nirmapismi ru-
ranqa. Chaynulla tukuy diyami Tayta Dyusta aduranallapapaq nirmapis rurayta
puytinqa. Chay tukuy mikuyta mikuqkunapismi mikunqa. Chaynulla aychata mana
mikuqkunapis ama mikunqachu. Chaqa, mayqanninllapapismi Tayta Dyusta payji
ninanllapapaq tukuy chaykunataqa rurayanllapa.

7 Yaĉhashanchikllapanu kawsarmapis manami nuqanchikkuna munashanchiknul-
lachu kawsayanchikllapa. Chaynulla wanurpis, manami nuqanchikkuna
munashanchiknullachu wanuyanchikllapa.
8 Chaymi kawsayarqa Amitunchikta sirbinapaq kawsayanchikllapa. Chaynulla
wanurmapis, payllapaq wanuyanchikllapa. Chayraykumi kawsayar, manaqa wa-
nurmapis, Amitunchikllapaq kanchikllapa.
9 Chayraykumi wanushakuna, kawsaqkunamapis paypalla kanallapapaqqa, Ami-
tunchik Jesucristuqa wanur kawsamuran. Chaymi tukuyla payllapaq kanchikllapa.

10 Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq kriyiq masikikunataqa mana allinta rikankillapa?
Chaynulla ¿imaraykutaq kriyiq masikikunataqa ukmanta rikankillapa? ¿Manaqachu
qamkunalla rikar yaĉhanakunaykillapapaq kankillapa? ¡Manami! Ashwanmi uk diya
kayanqa tukuy nuqanchikkuna Tayta Dyuspa naypanman qimikashallapa rikar
yaĉhamanallapapaqqa.
11 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin:

“Nuqallapaq jurarmi nishunillapa:

‘Tukuy riqsimarllapami, naypaypi qunqurir
chiqap Dyus kanki nir alabamanqallapa’ ninmi Amitunchikqa”.
12 Chaynu Dyus nishannumi allita yaĉhanchikllapa, uk diyami Tayta Dyuspa naypanman
qimikar imata rurashanchikllapatapis willashallapa, rikar yaĉhamanallapapaq kanqa
nir.

Kriyiq masinchikkunata ama disanimachishunllapachu

13 Tukuy chaykunata yaĉharnaqa, amana ukninchikllapa ukninchikllapaqa ukmanta
rikanakurnachu kawsashunllapa. Ashwanmi allita yarpushunllapa: Chaynu ukniyku-
nawan ukmanta ukmanta rikanakutiyllapaqa, imanupiqa chay kriyishanmanta disan-
imakur uchakunman nir.
14 Nuqa Pablumi, Amitunchik Jesucristupi allita kriyiq kar, yaĉhani tukuy mikuyku-
nata mikurqami mana uchakuyanchikchu nir. Piru wakin kriyiq masinchikkunaqa
mana chaynutachu yarpunllapa. Ashwanmi chaynu mikurqashi, uchakuyanchik ninl-
lapa. Chaynuta yarpuchitinqami, paykunalapaq mana allinchu kanqa.
15 Chaymi nuqanchikkuna tukuy mikuykunata mikuq karmapis, chay wakin mikuy-
lata mikuqkunapa naypanpiqa, ama mikushunllapachu. Chaqa imanupi chaynu
mikushallapa, munar mikurqami, uchakur Jesucristupi kriyishanmanta chiqan-
chakanmanllapa. Allita yarpuyllapa Jesucristuqami, paykunatapis washananpaq wa-
nuran. Chaymi chaynu uchakuchir imaqa, manana chiqapta munanakur kawsaq
yupaynachu kachuwanllapa.
16 Kuytawkish qamkunapaq allin nir yaĉhayar, mikushaykillaparaykula ukkunata
uchakuchitkillapa, wakin rikashuqkunaqa, “Imanutaq waknuqa kawsan” nitinllapa.

17 Chaqa manami mikushanchikrayku, upyashanchikrayku imachu Tayta Dyuspa
mantakuyninpiqa kawsayanchikllapa. Ashwanmi Santu Ispiritu yanapamashal-
lapa kusa aligrila, imatapis allinlata rurar tukuywan shumaqta kawsanallapapaqna
kanchikllapa.
18 Chaynu kawsarmi, Jesucristuta allita sirbir, Tayta Dyus munashanlatana ru-
rayanchik. Chaynuqami, wakin rikamaqninchikkunaqa ninqallapa: “Paykunaqami
kusa shumaqta kawsanllapa” nir.
19 Chayraykumi imanupis kusa shumaqta ukninchikllapa ukninchikllapa
kawsashunllapa. Chaynuqami animachinakushunllapa allitana Jesucristupi
kriyinallapapaq.
20 Yaĉhashanchikllapanu, tukuy mikuykunami allin. Nataq chay mana allin
kaqqami, chay ukninchikkuna tukuy mikuyta mana mikuqkunapa naypanpi
mikur uchakuchiyanchik chay. Chayraykumi mikuyraykulaqa ama ukninchikkuna
kriyishanmanta chiqanchashunllapachu.
21 Chaymi ukniypa naypanpi tukuy mikuyta mikur, imata upyar, chaynulla imata
rurarpis, chay kriyiq masinchikkunata uchakuchiyanchik nir yaĉharqa, tukuy chay
rurayashanchikkunataqa ama rurashunllapachu.
22 Chayraykumi tukuy mikuykuna allin mikunapaq nir kriyirqa, qamla allita
yarpunkiman Tayta Dyuspa naypanpiqa. Chaymi mayqanpis allin kaqlata rurayani nir
kriyirqa, payllapaq kusa shumaq kanqa.
23 Piru uk kriyiq masinchik manaraq allita yaĉhayar, kay mikuytami mana mikuyta
puytinichu nir chaymanta mikurqa, uchakuyan. Chaqa kriyishanta mana rurar,
chaynulla ima mana allinta rurarpis uchakuyan.

15

Amami munashaykilata rurarchu ukkunata yanapay

1 Jesucristupi allita kriyiq kaqkunaqami, ama nuqanchikkuna munashanchiklata
rurarnachu kawsashunllapa. Ashwanmi chay manaraq allita kriyiqkunata shumaqta
yanapashunllapa, mas allita Jesucristupi kriyinanllapapaq.
2 Chaynu ukninchikkunata yanapar animachishallapami waran waranqa mas alli-
tana kriyinqallapa.
3 Chaqa Jesucristumaqami, mana pay munashanllatachu ruraran. Ashwanmi
runakunapaq llakir qischakarmapis, Taytan Dyus munashanlata ruraran. Chaypaqmi
Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin: “Taytay, qamta musyashuqkunaqami
nuqatapis musyamanllapa” nir.
4 Chaynuqami Tayta Dyus nitin unay iskribishanqa iskribikaran Dyus munashanta
intrakanallapapaq. Chaymi chaynu intrakarnaqa, mana shaykuq paylapina yarpukur,
aligriyashunllapa maydiyapis paywan kanchikllapa nir yaĉharna.
5 Chaynu animachimaqninchik Taytanchik Dyus kusata yanapamanchikllapa, mana
shaykuq paypi yarpukur kawsanallapapaq. Chaymi nuqaqa mañakuni Tayta Dyus yana-
pashutinllapa, Jesucristo yupay uk yarpuyla kar, qamkunapis uknikillapa uknikillapa
yanapanakur shumaqta kawsanaykillapapaq.
6 Chaynuqami, tukuy uk yarpuylana kar, tantalana alabankillapa Amitunchik Jesu-
cristupa Taytan, Taytanchikllapa Dyustaqa.

Kriyiqkunaqa shumaqta rikanakushunllapa

7 Imanutaq Jesucristo kusa shumaqta rikamashanchikllapa Dyuswanna kanallapa-
paq, chaynullami tukuy kriyiqkunaqa, maylawmanta karmapis ukninchikllapa ukn-
inchikllapa kusa shumaqta rikanakushunllapa. Chaymi chayta rikarqa Taytanchik
Dyusta alabanqallapa.

8 Chaqa allitami nishaykillapa: Jesucristuqami, shamuran Israel runakunata, chaynulla mana Israel runakunatapis washananpaq. Piru nuqakuna Israelmanta kaqkunataqami, washamananllapapaqqa unayllana rukuyllapakunata arniran, uktashi kaĉhamuyanqa washamananllapapaq nir. Chayraykumi allita yaĉhanchikllapa Tayta Dyusqami mana imalapipis llullakurchu, tukuy arnikushantaqa kumplin nir.
9 Jesucristuqami shamuranpis, mana Israelmanta kaq runakunata yanapar washatin, paykunapis Dyusta alabar ninanllapapaq: "Tayta Dyusmi kusata llakipamashanchikllapa" nir. Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin:
"Nuqami mana Israel runa kaqkunawan adurashayki.
Chaynulla takir ima alabashaq kusala shumaq shutikitaqa" nir.
10 Chaynullami ninpis:
"Qamkuna mana Israelmanta kaqkuna, Dyus akrashan tukuy Israel runakunawan aligriyayllapa" nir.
11 Qashanmi ninpis:
"Qamkuna mana Israel kaqkunapis tukuynikillapa Tayta Dyuslata alabayllapa" nir.
12 Dyuspa rimaqnin Isaiaspismi kaynu iskribiran:
"Imanutaq uk qiruta kuchusha qawamun,
chaynumi Isaipa * ayllunmanta uk mantakuq rikarinqa.
Paymi tukuy mana Israel runakunataqa shumaqta rikar mantanqa.
Chaymi paylapi kusata yarpunqallapa" nir.
13 Tayta Dyus animachimaqninchiktami kusata mañakuni, qamkunata yanapashutinllapa maydiyaqa paywan kawsashaq nir yaĉhar kusalata aligriyanaykillapapaq. Chaynullami mañakunipis tukuy kriyiqkunataqa Santu Ispiritu yanapashutinllapa, paypi yarpuyashaykillapata ama maydiyapis qunqarchu, kusa shumaqtana kawsanaykillapapaq.

Dyusmi Pabluta akraran mana Israel runakunata yaĉhachinanpaq

14 Ukniykuna, allitami yaĉhani qamkunaqa Dyus nishantaqa allita intrakashaykillaparayku, kusa llakipakuq kar, qamkunapura kusa shumaqtana kunsijanakuyta puytinkillapa nir.
15 Piru kay kartatami kaĉhamuni, chay yaĉhakushaykillapata ama qunqanaykillapapaq. Chaymi mana imatapis pakarchu, tukuy yarpushaykunata nishunillapa. Chaqa Tayta Dyusqami kusala allin kar akramasha,
16 mana Israel runakunata Jesucristupaq yaĉhachinaypaq. Chaymi nuqaqa paypa shumaq rimashanta yaĉhachishuyanillapa imanu washakanaykillapapaqpis. Chaynu paypi kriyitkillapaqami Santu Ispirituqa qamkunata shumaqchashunqallapa. Chaymi imanutaq kuramaqa ufrindapaq nir imalatapis qimin Dyusman, chay yupaymi nuqapis qamkunata qimishunillapa, uk kusala allin ufrinditata yupayna Tayta Dyusqa rikashunanllapapaq.
17 Nuqa, Jesucristupi kriyiq katiymi, Tayta Dyus yanapamatin qamkuna mana Israel runakunata yaĉhachishushayllaparayku, Dyuspa naypanpi kusala aligri kani.
18 Chaqa manami nuqa rurashayrayku alabakar imachu parlashuyanillapa. Ashwanmi willashaykillapa, Jesucristo yanapamatinmi, allita rimar, rurar ima chay mana Israel runakunataqa allita yaĉhachisha kani, Dyusta imanu kasunanllapapaq nir.
19 Chaqa Dyuspa Santu Ispiritun pudirninwan yanapamatinmi, milagrukunata, mana ruraypaq shumaq imakunata ruratiy, chay rikamaqkunaqa kwintata qukaranllapa Tayta Dyusmi kaĉhamasha nir. Chaymi Jerusalén pwiblumanta-pacha wak Ilírico lugarkaman allita yaĉhachikusha kani, Jesucristupa shumaq rimaynintaqa.

---

* **15:12** Isaiqami unay gubyirnu Davidpa taytan karan.

20 Chaqa, Jesucristupi kriyir washakananllapapaqqa imanupis yaĉhachikusha kani,
tukuy may lugarkunapi manaraq uyapashanllapakunapi. Chaynu puntata chay lu-
garkunapi yaĉhachikurqami, mana ukkuna yaĉhachikushanpa ananpichu yaĉhachikusha
kani.
21 Ashwanmi yaĉhachikusha kani, imanutaq Dyus nitin iskribikashakunapi kaynu nin
chaynulla:
“Chay mayqanpis mana uk kutilamapis paypaq uyakusha kaqkunami uyapanqallapa.
Chaynulla manaraq uyaqkunaqami allita intrakanqallapa paypaqqa” nishannulla.

Pablumi Roma pwibluman riyta yarpuran

22 Kusatami qamkunaman shamur watukushuyllapata munasha kani. Piru kananka-
manmi manaraq shamuyta puytishachu kani, kaypi achka pwiblukunaman rir
yaĉhachikunaypaq kashanrayku.
23 Piru kananqami kay pwiblukunapiqa tukchishana kani yaĉhachikunaypaq karan
chaytaqa. Chaymi kananqa kusata rikashuyllapata munar,
24 chay España pwibluman pasaqnula, watukushuqllapaqa shamuyta munani.
Chaynu chaypi qamkunawan aligriyashallapa imanaqa, yarpunipis qamkuna yanapa-
matkillapa Españaman rinaypaq nir.
25 Piru manaraq qamkunaman shamuyarqami, Jerusalén pwiblumanraq rishaq,
chaypi kaq kriyiq masinchikkuna ima ministiyashankunata apar.
26 Chaqa kay Macedoniamanta, chaynulla kay Acaya pwiblumanta kriyiq mas-
inchikkunami, chay Jerusalén pwiblumanta Israel kriyiq masinchikkuna mana
imayjun kaqkunata yanapananpaq imalataqa tantashallapana.
27 Chaynu paykunalla ukninkunata yanapayta yarpurqami, kusa allinta rurashal-
lapa. Chaqa imanutaq Israelmanta kriyiq masinchikkunamaqa paykuna mana Israel
runakunata yanaparan Jesucristupi kriyinanllapapaq. Chaynulla kanan chay mana
Israelmanta kaqkuna, Israelmanta kriyiq masinkunata ima ministishanpi yanapashan-
qami, kusala allin.
28 Chaymi chay tantashanllapataqa nuqalla apashaq chay mana imayjun Israel
runakunamanqa. Chaymantaraqmi España pwibluman riqnu watukushurllapa
pasashaq.
29 Chaymi allita yarpukuni, qamkunaman shamur yaĉhachikutiypismi, chaypipis Jesu-
cristuqa kusata yanapamanqa nir.
30 Ukniykuna, Amitunchik Jesucristupa shutinpi, chaynulla Dyuspa Santu Ispiri-
tun munamaqninchikpimi mañashunillapa, nuqawan pulla mañakutkillapa Tayta Dyus
nuqata yanapamananpaq.
31 Tayta Dyustami mañayllapa washamananpaq chay Judea pwiblupi kaq mana kriyiq
runakunamanta. Mañakuyllapapis chay tantashanllapata apatiy, Jerusalenpi kriyiq
masinchikkunaqa kusa aligrila aypananllapapaq.
32 Chaynulla mañakuyllapapis, Dyus munatin aligrila qamkunaman ĉhamur chaypi
samatiy, kusata animachinakunallapapaq.
33 Nuqapismi mañakuni, Taytanchik Dyusqa kusa shumaqtana qamkunata
kawsachishunanllapapaq. ¡Chaynumi kanqa!

16

Tukukanantami Pablo saludakun

1 Ukniykuna, kaytami nishaykillapa: Qamkunamanmi kriyiq masinchik mama Febe
shamuyan watukushuqllapa. Payqami, Cencrea pwiblupi kriyiq masinchikkunata
allita rikar yanapan.
2 Chaymi Amitunchik Jesucristupa shutinpi nishunillapa: Pay qamkunaman
ĉhamutinqa imanutaq Dyuspa allin kaqninkunamaqa samachinakun, chaynu

samachinkillapa. Chaynulla tukuy ima ministishanpipismi yanapankillapa. Chaqa
payqami kusa achka kriyiqkunata, chaynulla nuqatapis yanapamasha.

3 Imaraq saludapamankillapa kriyiq masinchik Priscilata, * chaynulla runan Aquilat-
apis. Chaqa paykunaqami nuqawan pulla kar, tukuy imapi yanapamashallapa, Jesu-
cristupaq allita yaĉhachikunayllapapaq.
4 Paykunaqami, chay tukuy saqra imakunamanta washamananrayku mana imatapis
mancharchu, listu karanllapa wanunanllapapaqmapis. Chaymi paykunataqa kusata
payji nini. Piru manami nuqalachu payji nini. Ashwanmi tukuy chay mana Israel kaq
kriyiq masinchikkunapis, paykunataqa kusata payji ninllapa.
5 Saludapamankillapapis Priscilapa, Aquilapa wasinpi kriyiq masinchikkuna tanta-
nakuqtapis. Chaynulla munashay masiy Epenetutapismi imaraq saludayllapa. Chaqa
Asia pwiblukunapiqami Jesucristupi kriyiqqa, pay puntataqa karan.
6 Saludapamankillapa ukniy Mariatapis. Chaqa payqami kusata yanapashushallapa.
7 Saludapamankillapapis Israelmanta kaq masiy Andronicuta, Juniastapis. Chaqa
paykunaqami nuqamantaqa mas puntata Jesucristupi kriyiq karan. Chaynullami,
nuqawan pulla karsilpipis karanllapa. Chaynu kusa allita kriyishanllaparaykumi,
wakin kriyiqkunata rikar yaĉhachikunamantaqa, paykunaqa kusa mas allita riqsikasha
kaq apustulkunapaqqa.

8 Saludapamankillapapis munashay ukniy Ampliastapis.
9 Saludapamankillapapis yaĉhachikuq masiy Urbanuta, chaynulla munashay masiy
Estaquista,
10 chaynulla Apelestapis. Chaqa payqami qischakarmapis, Jesucristupi allita kriyis-
hanmantaqa mana ashunchu. Saludapamayllapapismi Aristobuluta tukuy aylluntinta.
11 Chaynulla saludapamayllapapismi Israelmanta kaq masiy Herodionta, chaynulla
Narcisupa tukuy ayllunkuna Amitunchik Jesucristupi kriyiqkunatapis,
12 chaynulla ukninchik Trifenata, Trifosatapis ima. Chaqa kay warmisitakunaqami
Amitunchik Jesucristo munashannulla ukninkunata kusata yanapanllapa. Saludapa-
mayllapapismi munashay ukniy Persidatapis. Chaqa paypismi Amitunchik Jesucristo
munashannullata rurar kusata yanapakusha.
13 Saludapamankillapapis kusa allita kriyiq masinchik Rufutapis, mamantinta.
Chaqa mamitanqami mamay yupay munamar, kusata yanapamasha.
14 Saludapamankillapapis Asincrituta, Flegontita, Hermasta, Patrobasta, Hermesta.
Chaynulla saludayllapapis tukuy kriyiq masinchik paykunawan tantakaqkunatapis.
15 Saludapamankillapapis Filologuta, Juliata, Nereuta irmanantinta, chay Olimpasta,
paykunawan tantakaq kriyiq masinchikkunatapis.

16 Chaynumi uknikillapa uknikillapa kusala rispituwan shumaqta saludanakunkil-
lapa. † Chaynullami tukuy iglisyamanta kriyiq masinchikkunapis saluduta kaĉhamun
qamkunaman.

17 Ukniykuna, kusalatami rugashunillapa kuytakanaykillapapaq, chay mana allinku-
nata yaĉhachikuqkunamanta. Chay paykunaqami ukman yaĉhachikuykunata yaĉhachir,
ukninchikkunawan mana shumaqtanachu rikanachimayanchik. Chaqa chay runaku-
naqami, chay yaĉhakushaykillapataqa kuntrar, ukman mana allinta yaĉhachikunllapa.
Chayraykumi chay paykunawanqa ama piĉhunakuyllapachu.
18 Chaqa paykunaqami Amitunchik Jesucristo munashanta mana rurarchu, mu-
nashanlata rurar kawsanllapa. Paykunaqami kusala shumaqta rimaq tukurla, chay
manaraq allita intrakaqkunataqa dasna ingañanllapa.

---

* **16:3** Wakin iskribikashakunapimi “Prisca” nin. † **16:16** Kusa rispituwan shumaqta saludanakuyllapa nirqami niyan, unaykuna muchanakur saludanakuq kashanrayku.

19 Ukniykuna, tukuylami yaĉhanllapa qamkunaqami Dyus nishanta allita kasuq
runakuna kankillapa nir. Chaymi kusata aligriyani. Piru munanimi allin kaqkunalata
rurar, ama chay mana allin kaqkunataqa ruranaykillapapaqchu.
20 Chaynu allinlata ruratkillapaqami, kusa shumaqta kawsachimaqninchik
Tayta Dyusqa dasna yanapashunqallapa, dyablupa mantaqnin Satanasta binsir
saruĉhanaykillapapaq.
Amitunchik Jesucristo kusata llakipar yanapashunqallapa.
21 Saludutami kaĉhamun, yaĉhachikuq masiy Timoteo, chaynulla Israelmanta kaq
masiykuna Lucio, Jasón, Sosípater ima.
22 Nuqa willatiy, Tercio kay kartata iskribiqpismi, Amitunchik Jesucristupa shutinpi
saludashunllapa.
23 Ukninchik Gayupismi saludashunllapa. Chaqa paypa wasinpimi, nuqa Pabluqa
tayani. Chaynulla payqami kriyiq masinchikkunatapis wasinpi samachin. Chaynulla
kay pwiblupa tisurirun Erasto, chaynulla ukninchik Cuartupismi saludashunllapa.
24 Jesucristumi tukuy qamkunata llakipar, yanapashunqallapa. ¡Chaynumi kanqa!

Pablumi kay kartata tukchinanpaq Dyusta kusata alaban

25 Kananqa Taytanchik Dyusta alabashunllapa. Chaqa payqami allita Jesucristupi
kriyir kawsanallapapaq yanapamanchikllapa. Payqami kusa unaymanta-pacha Israel
runakunata chaynulla mana Israel runakunatapis imanu washananpaq yarpuran.
Piru chaynu yarpurmapismi, achka tyimputaraq mana mayqantapis intrachiranchu
tukuy runakunata washayanqa nirqa.
26 Piru kananqami intrachimashanchikna imanu washakananpaq nirmapis.
Chaymi nuqakunaqa, unay rimaqninkuna iskribishannulla tukuy tyimpupaq kawsaq
Dyusninchik munashannulla allita intrachishuyanillapa, mana Israel runakunata,
chaynulla Israel runakunamatapis Jesucristupi imanu kriyir washakanaykillapapaq
nir.
27 Chaymi Jesucristurayku, tukuy imata yaĉhaq Taytanchik Dyusta tukuy tyimpupaq
alabashunllapa.

Chaynumi kanqa.

1 Corintios
Pablumi punta kaq kartanta kaĉhan Corintupi kriyiqkunaman

Corinto pwibluqami Grecia nasyunpi, prubinsya Acayapi kaq. Corintuqami kusala atun pwiblu karan. Apustul Pablo manaraq chay Corinto pwibluman ĉhayatinqami, mana mayqanpis Jesucristupa shumaq rimaynintaqa chaypiqa yaĉhachikushallaparaqchu karan. Chaymi chayman Pablo ĉhar yaĉhachikutinqa achka runakuna kusalata kriyiranllapa. Chayraykumi Pabluqa uk añu-y-midyuta chaypiqa taran kriyiqkunata masta yaĉhachir ima. Corintupi Pablo katin imakuna pasashanta mas intrakanarqa, liyishun Hechos 18.1-17.

Piru chaynu Pablo yaĉhachikutin Jesucristupi kriyiq karllapamapismi, mana Dyus munashannuchu kawsaranllapa. Chaymi paykunapura ĉhiqninakuranllapa (1.10-17; 3.1-4); kusa yaĉhaq yupay tukuyaranllapa (3.18-23); Pabluta juraparanllapa: "Mana allinta rurayan" nir (4.1-21); kusa saqra uchapi taq kriyiq masinllapawan mana imatapis rimar ima kawsaranllapa (5.1-13); mana kriyiq karguyjunkunapa naypanman dinunsyanakuqllapa (6.1-11); warmi kar, runa karpis ukwan ukwan punuyta munaqllapa ima (7.1-7). Chaynumi chay yanqa dyus nishanllapakunaman aychata ĉhurashanllapata mikuqllapa (8.1-13; 10.14–11.1). Chaynullami Pablo apustul katinmapis mana kwintacharanllapachu (9.1-27). Chaynumi warmikunapis runanta mana kasuranllapachu (11.2-16). Chaynullami uchayjun karllapamapis Santa Mikunanta mikuqllapa ima (11.17-34). Chaynullami Santu Ispiritu yanapatinmapis mana kwintacharanllapachu (12.1-31); manami imanu llakipanakuymatapis yaĉharanllapachu (13.1-13). Chaynullami mana intrakayashanllapa rimaykunapi rimar Dyuspaqmapis yaĉhachikuranllapa (14.1-40). Chaymi ashwan chay wanushakuna kawsamunanpaq kaqmatapis, mana kriyiranllapachu (15.1-58).

Chaynu kawsashanllaparaykumi, apustul Pabluqa kay kartata kaĉharan, Amitunchik Jesucristupaq allita intrakananllapapaq. Chaynu Jesucristupa shumaq rimayninta wakinkuna mana allita intrakanatinllapamapismi, Pabluqa intrachiran mayqanpis allita kriyitinllapa Tayta Dyusqa washanqa tukuy uchanllapamanta nir (1.18–2.16). Chaynullami intrachiranpis masayjun kaqkunapaq, mana masayjun kaqkunapaq (7.8-40), chaynulla ufrindata ĉhurananllapapaq ima (16.1-4).

Pablumi saludakun

1 Taytanchik Dyus munasha katinmi, Jesucristo akramasha apustulnin kanaypaq.
Chaymi nuqa Pablo kriyiq masinchikllapa Sosteneswan pulla kar,
2 kay kartata iskribimuni qamkuna Corinto pwiblupi, Taytanchik Dyuspi kriyiqkunaman. Chaqa qamkunata, chaynulla uklaw lugarkunapi Jesucristupi allita kriyiqkunawan pullatami, Taytanchik Dyusqa akrashurllapa paypa allin kaqninkunapaqna riqsishushallapa. Chaynuqami ruraran tukuyla pay munashanlatana rurar kawsanaykillapapaq. Chaqa tukuyla kriyiqkunapami Amitunchik Jesucristuqa Amitunchikllapalla.
3 Chaqa nuqaqami Taytanchikllapa Dyusman, chaynulla Amitunchik Jesucristumanpis mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashutinllapa shumaqta kawsanaykillapapaq.

Pablumi Dyusta payji nin

4 Taytanchik Dyustami nuqaqa waran waran mana shaykuq qamkunapaq kusata payji nini. Chaqa Jesucristuraykumi, kusata llakipar yanapashushallapa.
5 Chaynullami Jesucristurayku, Tayta Dyusqa kusata yanapashushallapa kusala intrakaqkuna kar, paypaq imanu rimar ima yaĉhachikunaykillapapaqqa.

6 Kaykunaqami chaynuqa kasha Jesucristupaq yaĉhachishushayllapaqa chiqap kasha
nir yaĉhanaykillapapaq.
7 Chaymi Tayta Dyusqa uknikillapata imata ruranaykillapapaq, chaynulla
uknikillapata-shuypaqa uktana rurar yanapanakunaykillapapaq nishushanllapanumi
rurayankillapa. Chaynu karmi, mana mayqannikillapapis yanqalla yupaychu
kankillapa. Ashwanmi tukuynikillapa imata ruranaykillapapaq nishushanllapanulla
rurar ima, kusata yarakunkillapa maydiya Amitunchik Jesucristo shamunankaman.
8 Taytanchik Dyus yanapashutinllapami, maydiyapis shachinakunkillapa tukuy
mana allin imakunamanta, maydiya Amitunchik Jesucristo shamunan diyakaman.
Chaynuqami, mana mayqanpis uchayjun kanki nishunqallapanachu.
9 Taytanchik Dyusmi tukuy imata arnikushantapis kumplin. Chaqa payllami
akramashanchikllapa, Wamran Amitunchik Jesucristuwan pullana kusa shumaqta
kawsanallapapaq.

Pablumi yaĉhachikun uk yarpuyla kananllapapaq

10 Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristupa shutinpimi qamkunata kusalata rugar
nishunillapa: Imata rurarpis ama chiqanchanakur imachu mayqannikillapapis chayl-
lata yarpur, llakipanakur ima kawsayllapa.
11 Kaytaqami ukniykuna chaynu nishunillapa, ukninchik Cloepa wasinmanta
kaqkuna willamashallapa katin. Chaqa nimashallapami, qamkunaqashi mana shu-
maqtachu tar anyanakur ima kawsankillapa nir.
12 Chayshi qamkunamanta wakinnikikunaqa kaynu ninakur tankillapa: “Nuqami
Pablo yaĉhachikushanpi kriyini” nir. Ukkuna-shuypaqashi ninllapa: “Nuqami Apo-
los yaĉhachikushanpi kriyini” nir. Chaynulla ukkunapisshi ninllapa: “Nuqami Pedro
yaĉhachikushanpi kriyini” nir. Qashan wakinkunapisshi ninllapa: “Nuqami Cristo
yaĉhachikushanlapi kriyini” nir.
13 ¿Imapaqta chaynuqa ninkillapa? Amami chaynuqa tukuyllapachu. Chaqa
¿Jesucristuchu ukla karmapis wakman kayman shikwakasha? ¿Manaqachu, nuqa
Pablo qamkunata washashunayllapapaqqa wanuray? ¿Mayqannikillapallaqachu nuqapa
shutiypi shutikuraykillapa? ¡Manami!
14 Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq wakinnikillapaqa chiqanchanakur, nuqalapi kun-
fyakankillapa? Chaqa wakinnikillapata shutichirmapismi, mana nuqapa shutiypichu
shutichikushallapa kani. Ashwanmi Crispuwan Gayulata shutichishaypaq Tayta
Dyusta kusalata payji nini.
15 Chaymi mana mayqanpis qampa shutikipimi shutikuray nir, nuqalapi kunfyakay-
taqa puytinqallapachu.
16 Piru qunqashami kasha kani. Allita yarputiyqami Estefanaspa ayllunkunatapis
shutichiray. Paykunamanta mas shutichishaytaqami mana yarpunichu.
17 Chaqa allita nishaykillapa: Jesucristuqami akrarqa mana nimaranchu rir
shutichikuy nirqa. Ashwanmi kaĉhamaran paypa shumaq rimayninta yaĉhachikutiy
kriyir washakananllapapaq. Piru manami uk kusalata yaĉhaq runa rimar
yaĉhachikun chaynuchu yaĉhachishurayllapa. Chaqa chaynu yaĉhachikutiyqami, nuqalapi
kunfyakar mana intrakanaykillapatachu, Jesucristo kruspi wanushanpi kriyirlami
washakanchikllapa nirqa.

Jesusmi intrachimanchik Dyusmi pudirniyjun yaĉhayniyjun nir

18 Piru Jesucristumi kruspi wanuran washamanallapapaq nir yaĉhachikushallapaqami,
chay mana washakananpaq kaq runakunataqa yarpuchin yanqa yaruyasha rimay-
achuwan yupay. Piru tukuy nuqanchikkuna washakanapaq kaqkunapaqqami, Tayta
Dyuspa pudirnin kar washamanchikllapa.
19 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi, chay kusa kani niqkunapaqqa kaynu nin:

“Chay kusa yaĉhayniyjun kaqkunatami
yaĉhayninta kitashaq.
Chaynulla chay paykunallamanta intrakanan kaqkunatami
nuqaqa mana munashaqchu” nir.

20 ¿Maypitaq chay kusala yaĉhaq runakuna, chaynulla yaĉhachikuqkuna, chaynullapis kay pachapi kaq imakunalapaq yaĉhaqkunaqa? Chaqa tukuy chay runakunataqami, Tayta Dyusqa tikrasha yanqa illaqllata rimaq runakunapaq.

21 Dyusmi kusa yaĉhaq kar, tukuy kay pachapi kawsaqkunaqa, kusa yaĉhaq, yarpuq intrakaq ima karmapis, amana payta riqsinanllapapaq niran. Piru ashwanmi Jesucristupaq yaĉhachikushanpi tukuy shunqunwan kriyiqkunalami washakananpaq niran, michka yaĉhaq runakuna chayta mana kwintachatinllapamapis.

22 Chaqa Israel runakunaqami milagrukunalata rikayta munanllapa. Nataq mana Israel runakuna-shuypaqa, kusala yaĉhaqkuna kayta munanllapa.

23 Piru nuqakunaqami yaĉhachikunillapa imanu Jesucristo kruspi wanur kawsamushanpi kriyirla washakananllapapaq. Chaynu yaĉhachikutiyllapami Israel kaq runakunaqa piñakur nin, ¿imanutaq Dyus Akrashan Cristun karqa askwintalla wanusha kanqa? nir. Chaynulla mana Israelmanta kaq runakunata-shuypaqami yanqa uk yaruyasha yaĉhachikuyaymanllapa yupay yarpuchin.

24 Piru Jesucristupi kriyiqkunataqami, Israel runakunata, chaynulla mana Israel runakunamatapis washamashanchikllapa. Chaynuqami, intrachimanchikllapa imanumi Dyusqa kusala pudirniyjun, yaĉhayniyjun nir.

25 Chaynu katinmapismi wakinqa mana intrakananllapachu imanumi Tayta Dyus kaĉhamuran Wamranta washamanallapapaq nirqa. Piru mana kwintachatinllapamapismi Tayta Dyusqa kusala pudirniyjun, chaynulla yaĉhayniyjun kay pachapi kaq runakunamantaqa.

26 Kriyiq masiykuna, allita kwintata qukayllapa imanu katkillapami Dyus akrashushanllapapaq. Piru yaqqa tukuynikillapami, wakin runakunapa rikayninpiqa mana kwintachaypaqla, mana kusa yaĉhayniyjun, chaynulla mana riqsikasha katkillapamapismi Tayta Dyusqa akrashuranllapa.

27 Nishaykillapapis: Tayta Dyusqami chay kusa yaĉhaq, chaynulla kusala puytiq kani niqkunata pinqaypi dijananpaq, kay pachapi mana kwintachayashanllapata, chaynulla mana yaĉhaq, mana puytiqpaq riqsiyashanllapakunata akrasha.

28 Chaynullami Dyusqa, kay pachapiqa chay kusa yaĉhaq, kusa puytiq runakunata dijar, chay mana kwintachashanllapa runakunata akrasha, paypa wamrankuna kananpaqqa.

29 Chaynuqami, Tayta Dyuspa naypanpiqa manana mayqanpis payllapaq alabakaytaqa puytinqanachu.

30 Piru Tayta Dyusqami llakipakuq kar, kusala uchayjun kashallapamapis, Jesucristurayku llakipamarninchik mana uchayjunpaqnachu riqsir, pullakumashanchikllapa. Chaymi Jesucristurayku intrakayta puytinchik imanumi Taytanchik Dyusqa washamanchik nirmapis.

31 Chaymi Tayta Dyus kusata yanapamashanchikrayku, paylata alabashunllapa. Chayraykumi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Taytanchik Dyusqami kusala pudirniyjun nir
paylata alabayllapa, ama qamkunalla alabakarchu” nir. *

2

Jesucristumi kruspi wanuran uchanchikllaparayku

* **1:31** Rikashun Jeremías 9.24.

1 Piru kriyiq masiykuna, Taytanchik Dyus imanumi washamayninchikta munan nir
yaĉhachishuqllapa shamurqa, manami imanutaq uk kusala yaĉhaq runa riman chaynu
rimarchu yaĉhachishurayllapa.
2 Ashwan qamkunawan karqami Jesucristo uchanchikmanta washamanallapapaq
wanuran nir yaĉhashaylata yaĉhachishunayllapapaq nisha karay.
3 Piru qamkunaman shamurqa ĉhamuray kusa litalla yupay kusata manchakur ima,
imanupiqaĉhi mana allita yaĉhachikutiy mana kriyinqallapachu nir.
4 Chayrayku Jesucristumi washamanchik nir yaĉhachishurllapaqa, manami nuqalla-
manta kusala yaĉhayniyjun karchu yaĉhachishurayllapa. Ashwan Santu Ispiritu pudirn-
inwan yanapamatin yaĉhachikutiymi, kwintata qukar kriyiraykillapa.
5 Chaynu kriyirqami kwintata qukaraykillapa Dyus pudirninwan yanapamashalami
washakayta puytinchik, mana runakunapa yaĉhayninpi kriyirlachu nir.

Santu Ispiritumi Dyuspaq intrachimanchik

6 Piru chay allitana kriyiqkunataqami, Dyuspaqqa allitana yaĉhachinillapa, Dyus-
paq kusa intrakaqkunana kananllapapaq. Chaqa chay yaĉhachikushayllapaqa, manami
yanqa runakunapa yaĉhayninchu. Chaynulla manami kay pachapi mantakuqkuna
maydiyaqa tukukayanqa chaykunapa yaĉhaynin imachu.
7 Ashwanmi chay washakanaykillapapaq yaĉhachikushaykunaqa, mana mayqanpis
yaĉhatin, Tayta Dyus payla yarpushankuna. Chaqa payqami manaraq kay pachamat-
apis rurayaraqchu yarpushana karan, maydiyaqa washakar paywan pulla kayashunl-
lapa nir.
8 Dyus tukuyta washamanallapapaq yarpushankunataqami, kay pachapi
mantakuqkunaqa mana mayqanninpis intrakaranllapachu. Chaqa paykuna chay
washakananllapapaq chayta intrakashallapa karqami, kusala shumaq allinla
Amitunchik Jesucristutaqa mana wanuchinanllapatachu kruspi klabarqa.
9 Chayraykumi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Tayta Dyusqami, payta munaq wamrankunapaqqa,
kamkachishana uk kusala shumaq lugarta,
washakaqkunaqa chaypi kananllapapaq.
Piru chaytaqami mana mayqanpis rikashachu, uyapashallapalamapischu.
Chaynulla manami intrakashallapalamapischu” nir.
10 Piru unay tukuy chay mana intrakayashanchikkunataqami, Tayta Dyusqa, Santu
Ispiritunwan intrachimashanchikllapana. Chaqa Santu Ispirituqami tukuy imata
yaĉhan, chaynullami yaĉhanpis Dyus imata yarpuyashanta, ruranayashanta ima
tukuyta.
11 ¡Ma, tapushaykillapa! ¿Uk runachu, uk runa masin ima yarpuyashanta yaĉhayta
puytinman? ¡Manami! Uk runaqami yarpuyashantaqa paylla yaĉhan imatami yarpuyan
nirmapis. Chaynulla Tayta Dyuspapis Ispiritunlami yaĉhan imatami payqa yarpun
nirmapis.
12 Chaymi Taytanchikllapa Dyusqa, Santu Ispiritunta qumashanchikllapa, allita in-
trakanallapapaq imanutaq payqa kusalata llakipar tukuyta dibaldila washamanchik-
llapa nir. Chaynu Ispiritunta qumashanchikraykumi, nuqanchikkunaqa manana
yarpuyta puytinchiknachu chay mana kriyiqkuna yarpuyan chaynuqa.
13 Tukuy kaykunatami yaĉhachikunillapa, Dyuspa Santu Ispiritun
yaĉhachimashanllaparayku. Manami nuqakuna munashayllapanulla
yaĉhakushayllapatachu yaĉhachikunillapa. Ashwanmi Santu Ispiritu, Tayta Dyuspaq
intrachimashanllapata, intrachikunillapa chay allita kriyir, Santu Ispirituwan
kaqkunataqa.
14 Piru Santu Ispiritu intrachikunashantaqa, mana Santu Ispirituwan kaqkunaqa
mana kriyinanllapachu. Chaqa paykunataqami yarpuchinllapa yanqa uk yaruyasha

rimayanman yupay. Ashwanmi Santu Ispiritu intrachikushantaqa, paywan kaqkunala intrakayta puytin.

15 Chaymi Santu Ispirituwan kaqkunaqa, imatapis allita rikar yaĉhayta puytin. Piru mana Santu Ispirituwan kaqqa mana imatapis rikar yaĉhamayninchikta puytinllapachu, allinpichu kanchik manaqachu mana nir.

16 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin:

"Manami mayqanpis, Dyus yarpuyashantaqa yaĉhayta puytinchikllapachu.
Chaymi mayqanpis paytaqa mana imatapis kaynu kaynu ruray nir yaĉhachiytaqa puytinchikllapachu"

Piru ashwan nuqanchikkunaqami Santu Ispiriturayku, Amitunchik Jesucristo imanutaq yarpun, chaynu yarpur intrakayta puytinchik Taytanchik Dyuspaqqa.

3

Pablumi masta yaĉhachikun uk yarpuyla kananllapapaq

1 Kriyiq masiykuna, Jesucristupi allita kriyinaykillapapaq nuqa yaĉhachishurllapaqa, manami Jesucristupi kriyiqta yupaychu willashurayllapa. Ashwanmi imanutaq taksha wamritumataqa kusa shumaqlata willar ima intrachinchik, chaynumi yaĉhachishurayllapa Jesucristupaq allita intrakanaykillapapaqqa.

2 Chaynumi qamkunataqa kusa shumaqlata yaĉhachishurayllapa, imanutaq uk ñuñuq wamritumataqa, lichilata upyachir mana jwirti mikuyta qaranchikchu chaynu. Chaqa qamkunaqari, jwirti mikuyta mana mikuyta puytiq yupay, manaraq allita intrakaytaqa puytiraykillapachu. ¡Chaynullami kananmapis manaraq puytinkillapachu!

3 ¡Chaqa qamkunaqa imanutaq chay mana kriyiq runakuna kawsan, chaynullaraq kawsankillapa! Chaymi qamkunapura inbidyanakur, ukmanta willanakur ima tarqa ¿manachu unay kashaykillapanulla kawsayankillapa?

4 Chaymi kaynu ninakunkillapa: "Nuqaqami Pablo yaĉhachikushanpi kriyini" nir. Nataq uknikillapaqa nin: "Nuqa-shuypaqa Apolos yaĉhachikushanpi kriyini" nir. Chaynu ninakur kawsarqami, imanutaq unay kawsayashaykillapanulla kawsayankillapa.

5 Ma tapushaykillapa: ¿Apoloswan, nuqa Pabluqa imataq kanillapa kusalata ukniyllapapi ukniyllapapi yarpupakunaykillapapaqqa? Chaqa nuqakunaqami Dyuspa sirbikuqninkunala kar, Jesucristupaq yaĉhachishunillapa paypi kriyinaykillapapaq. Chaymi Amitunchik imatami ruranayllapapaq nimashanllapanullami ruranillapa.

6 Chaymi Tayta Dyusqa qamkunaman puntata kaĉhamaran yaĉhachishunayllapapaq. Chaynuqami, uk simillitata tarpukuq yupayna karay. Nataq Apolosta-shuypaqa Tayta Dyusqa niran, chay yaĉhachishushayllapata mas allita yaĉhachishunanllapapaq. Chaynu mas yaĉhachikurqami Apolosqa chay tarpushay simillitata parquq yupayna karan. Piru chay simillitata winachiq chay-shuypaqami Tayta Dyus karan.

7 Chaynu katinmi, tarpuq chay, chaynulla parqukuq chaymapis yanqa rikar ima ruranayllapalapaq kanillapa. Piru tukuyta rikar winachiq chayqami Taytanchik Dyus payla.

8 Chaymi chay tarpukuq yupay yaĉhachikuq chay, chaynulla chay parqukuq yupay yaĉhachikuqmapis, chaylla kanillapa Tayta Dyuspaqqa. Piru chaynu katinmapis Tayta Dyusmi maydiyaqa imata rurashayllapanulla, allinta rurasha katiyllapaqa, allintami rurashaykillapa nimanqallapa. Piru mana allinta rurasha katiyllapaqami, mana allintachu rurashaykillapa nimanqallapa.

9 Piru nuqakunaqami Dyuspaqqa chaylla sirbikuqninla kanillapa. Chaymi qamkunapis Dyusllapaq kar, chay ĉhakra tarpukasha chay yupay, chaynulla chay wasi llutakaq qallarisha chay yupay kankillapa.

10 Nuqatami, Tayta Dyusqa uk kusa allita llutakuqta yupay akrar kaĉhamaran, Jesucristupaq puntata yaĉhachishunayllapapaq. Chaymi nuqaqa imanutaq wasita shachinapaqqa puntataqa simintuta itanchik, chaynumi simintuta itaq yupay Jesucristupaq yaĉhachishurayllapa. Chaymi chay simintu itashaypa ananpina ukkunaqa llutakuyan. Piru chaynu llutakurqami, allita yarpur llutakunqa, allintachu llutakuyan manaqachu mana nir.
11 Chaqa uk llutakuq karmapismi, llutakunanpaqqa manana kambyayta puytinnachu chay simintu itakashataqa. Chaqa chay simintu itakasha chayqami, Jesucristo.
12 Chaymi kay llutakuq qallarishanpa ananpiqa, allinta yaĉhachikuqkunaqa llutakuyta puytinqa uruwan, platawan, kusala shumaq rumikunawan ima. Chaynullami chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqa rurayta puytinqa qirulawan, shukchalawan, pajakunalawan ima.
13 Piru chay tukuy imanu yaĉhachikushanchikkunatami Dyus, jwisyu diyapiqa rikar yaĉhanqa ninawan. Chaymi chay ninaqa chay allinta yaĉhachikusha chaytaqa mana imanachinqapischu. Piru chay mana allinta yaĉhachikusha chayta-shuypaqa limpu rupachir chinqachinqa.
14 Chaymi chay mayqan kusa allinta yaĉhachikusha katin, ninamapis mana imanachitinqa, Tayta Dyusqa allintami rurashayki ninqa.
15 Piru mayqanpis mana allinta yaĉhachikusha katin, chay yaĉhachikushanta limpu nina rupachitin-shuypaqa, tukuy chay yaĉhachikushankunaqa limpu tukukanqa. Ashwan chay yaĉhachikuq chaylami kriyishanraykula washakanqa nina rurimanta alsakaq yupaylana.
16 ¿Manachu qamkunaqa yaĉhankillapa Dyuspa wasin yupay kankillapa nirqa? Chaynulla ¿manachu yaĉhankillapa Tayta Dyuspa Santu Ispiritun qamkunapi kawsan nirqa?
17 Dyuspa wasin kaqkunaqami, kusala shumaq, kusala allin ima. Piru chaynu, Dyuspa wasin yupay katkillapa, mayqan mana allita kriyiq shamur, kriyishaykillapamanta chiqanchashutinllapaqami, chayta rurashanllaparayku Tayta Dyusqa kusala mana allinta rurar tukchinqa. Chaqa Dyuspaqqami qamkunaqa kusala shumaq allinla wasin kankillapa.
18 Amami qamkunalla yaĉhayashaykipi kunfyakar ingañakankillapachu. Qamkunamanta mayqannikillapa chay runakuna yaĉhayashanta yaĉhakusha karqa, ama chay yaĉhayashaykipi kunfyakarchu, Tayta Dyuslapaq yarpunkimanllapa. Chaynu karqami Tayta Dyus yanapashutinllapa chiqap yaĉhaqpaqna tikrakankillapa.
19 Chaqa mayqanpis runa yaĉhayashanta yaĉhakusha kaqqami Dyuspaqqa mana kanman yupay. Chayraykumi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
"Kusata yaĉhaq kar, mas imakunatapis rurayta puytini niqkunatami,
Dyusqa mana chay yarpuyashannu ruranapaqqa dijanchu".
20 Chaynullami ninpis:
"Amitunchikmi yaĉhan, chay kusa yaĉhaq kani niqkunapa yarpuyninqa
yanqa mana kanman yupay" nir.
21 Chayraykumi, qamkuna runapa yaĉhayninta yaĉhakurqa, ama ninkillapachu, paywan kar kusala yaĉhaq ima kani nirqa. Chaqa Tayta Dyus tukuy imapa amunwanna karqa, ¿imapaqta yanqa runakunapi yarpupakunkillapa?
22 Chaqa yaĉhashanchikllapanu nuqa Pabluta, Apolosta, chaynulla Pedrutapismi Tayta Dyus kaĉhamaranllapa qamkunata yaĉhachishunayllapapaq. Chaymi sirbishuqnikillapa kanillapa. Chaynullami tukuy kay pachapi kaqta, kawsayta, wanuyta, kanan diyata, maydiyatapis pay qumashanchikllapa. Chaymi Cristuwanna karqa ama mas imakunapaq yarpupakurnachu kawsashunllapa.
23 Chaqa qamkunaqami Cristupana kankillapa. Nataq Cristo-shuypaqa Tayta Dyuspana.

4

Pablumi yaĉhachikun apustulkunata kasunanllapapaq

1 Qamkunami riqsimankimanllapa Jesucristupa yaĉhachikuqninkunalapaq. Chaynulla
riqsimankimanllapapis nuqakunataqami akramashallapa, Tayta Dyus unaymanta-
pacha imanu washamanallapapaq payla yarpushanta yaĉhachikuq kanillapa, nir.
2 Piru nishaykillapa: Mayqantapis uk mantaqnin imata ruranapaq nir akratinqa,
chay akrakasha chayqa imatapis karanlata ruran.
3 Chaymi nuqamataqa, Tayta Dyus mantamaqniy kar, akramaran paypaq
yaĉhachikunaypaq. Chaymi nuqaqa karanlata rurasha katiy, qamkuna, chaynulla
chay mantakuqkunamapis mana nimayta puytinqallapachu mana allinta rurashayki
nirqa. Chaynulla manami nuqallamapis allintami rurayani, manaqa mana allintachu
rurayani nikayta puytinichu
4 Piru yarpuyniypiqami mana uchayjunchu kani. Chaynu nirqami, mana nishu-
nayanillapachu Dyuspaqqa kusala allin kar mana uchayjunnachu kani nirqa. Chaqa
imanu katiymapismi, Amitunchik Jesucristo rikar yaĉhamaqniyqa.
5 Chayraykumi, chay tukuy imamanta rikamaqninchik manaraq ĉhamuyatinqa, ama-
raq nuqanchikkunalla rikar yaĉhanakushunllapachu. Ashwanmi yaraskishunllapa Ami-
tunchik Jesucristo shamur, chay tutaparaqllapi kar pakaplla tukuy rurashanchikku-
nata, yarpuyashanchikkunamatapis shutiman rikarichinankaman. Chaymi chaypiraq
Tayta Dyusqa imanu imanu kanallapapaq nir, pay munashanlata rurashakunataqa
kusata alabamashunllapa.

6 Kriyiq masiykuna, tukuy kaykunataqami byinnikillapapaq willashunillapa
Apolospaq, nuqallapaq willashurllapaqa. Chaynu nuqakunallapaq willashurllapaqa
intrachishunayanillapa imanutaq nuqakuna Dyus nitin iskribikashanta allitana
intrakar kawsanillapa chaynu kanaykillapapaq. Chaynu karqami, allitana intrakar,
manana ukpaq allinta rimar, ukpaq-shuypaqa mana allintaqa rimayankillapanachu
kanqa.
7 ¡Ma nimayllapa! ¿Mayqanllaqachu yanapar wakinkunamanta kusa mas
yaĉhayniyjunpaq tikrashuyanqallapa? ¿Manachu tukuy yaĉhaynikillapataqa Dyusmanta
aypashaykillapa? ¡Dyusmantami aypashaykillapa! Chaynu katin-ari ama qamkunalla
yaĉhaynikillapata tarisha yupay yarpunkillapanachu.

8 Chaynullami manana nuqakunata ministimarllapanachu, qamkunalla kusala
yaĉhaq, kusala mantakuqkuna yupayna tukunkillapa. Piru manami chaynuchu kankil-
lapa. Chiqapmata chaynu mantakuqkuna kankimanllapa, nuqakunapis pullaykillapa
mantakunayllapapaq.
9 Chaqa nuqakuna apustulkunataqami yarpuchimanllapa, Tayta Dyusqa tukuyla-
manta ikikaqpi dijamashallapa, uchayllaparayku wanunayllapapaq yupay. Chaynul-
lami kusata qischakar imaqa tukuylapaq, angelkunapaq, chaynulla runakunapaq
imaqa, kusala rikakuypaq yupay katiyllapa rikakumanllapa.
10 Nuqakunaqami, Cristupaq yaĉhachikutiyllapaqa, yaruyashapaq yupay rikaman-
llapa. Nataq qamkuna-shuypaqa, Cristupaq yaĉhakushaykillaparaykuqa, kusala in-
trakaqkunapaq riqsikankillapa. Chaynulla nuqakunaqa kusala litalla kaymanllapa
yupay riqsikanillapa. Nataq qamkuna-shuypaqa kusala jwirti kayankillapa kanman
yupay kankillapa. Nuqakunaqami kusala disprisyadu kanillapa, qamkunata-shuypaqa
kusalata rispitar munashunllapa ima.
11 Kanankamanmi nuqakunaqa mallaqpaq, yakupaq, chaynulla mudanayllapa mana
katin ima kusalata qischakanillapa. Runakunamapismi qischamanllapa, chaynulla
manami nuqakunallapaq wasiyjun imachu kanillapa.

12 Kusalata trabajarmi imanulapis kawsanillapa. Runakuna kusalata jurapamatinllapamapismi, paykunataqa kusala allinta rikanillapa. Chaynullami mana allinta ruramananllapapaq ikiyllapapi puritinllapapis allinlata rurar shachinakunillapa.
13 Kusala mana allinta willamatinllapamapismi nuqakunaqa allinlata paykunataqa willanillapa. Chaynulla kanankamanmi imanutaq uk runamaqa wasinta pichar, chay pichakushanta itakun, chay picha itakukashata yupaymi rikamanllapa.
14 Kriyiq masiykuna, tukuy kaykunataqami iskribimuni qamkunata intrachishunayllapapaq. Manami kusa mana allinta rurayashaykillaparayku pinqashunaypaqchu willashunillapa. Chaqa kusalatari munashunillapa chiqap wamraykunata yupay.
15 Chaymi nishaykillapa: Michka dyis mil (10,000) yaĉhachikuqkuna Cristupaq yaĉhachishutinllapapis, manami kusa achka taytayjun yupayqa kayta puytinkillapachu. Chaqa nuqami taytaykillapa yupay kani, Jesucristupa shumaq rimayninta puntata willar yaĉhachishushayllaparayku.
16 Chaymi kusalata rugashunillapa, imanutaq nuqa kani chaynula kanaykillapapaq.
17 Chayraykumi Amitunchik Jesucristupi allita kriyiq masiy, kusala munashay Timoteuta kaĉhamuni. Chaqa paytami Jesucristupaq willatiy puntata kriyishanrayku, wamray. Paymi intrachishunqallapa Jesucristupi imanu kriyiq kar, mayta kriyiqkunaman yaĉhachikuq rirpis, yaĉhachikuni nir.
18 Qamkunamanta wakinnikikunaqami, nuqaqa mana shamuyashaqnachu rikashuqllapa nirqa, kusalata alabakar ninkillapa: “Pablumantaqami nuqanchikkunaqa kusa mas yaĉhaq imana kanchikllapa” nir.
19 Piru Amitunchik munatinqami, mana tardarchu shamushaq rikashuqllapa. Chaymi chaypiraq rikashaq chay nuqamanta kusa mas nir yarpuqkunataqa, mabir chiqaptachush Dyus munashannu rurayan, manaqachu rimayanla kusa kani nirqa.
20 Chaqa mayqanpis Dyus munashanta ruranarqa, tukuy shunqunchikwan allita kriyisha kar, rurayta puytinchik. Manami yanqa rimarlachu Dyus munashantaqa rurayta puytinchik.
21 ¿Imanutataq munankillapa: Rikashuqllapa shamurqa qiruwan maqaq yupay anyashuqnulla willashunayllapata, manaqachu munashurllapa kusala shumaqta willar intrachishunayllapata ima?

5

Kriyiq masinchik uchakurlla kawsatinqa ama pullaqa kashunllapachu

1 Yaĉhashami kanillapa, qamkunamanta ukqashi, maman tukuqta warmikusha nir. Chaynuqami kusala pinqaypaq mana allinta rurar uchakusha. Chaqa chay mana kriyiqkunamapis, manami chaytaqa ruranllapalamapischu.
2 ¡Piru uknikillapa chaynu uchakusha katinmapismi, mana imapis pasasha kanman yupay, qamkunaqa kusana kani ima nir tankillapa! Ashwanmi chay runa uchakushanpaq yarpur kusata kwashayar ima, chay mayqanĉhi uchakusha chaytaqa qamkunamanta itakushana kankimanllapa.
3 Chaymi nishaykillapa: Nuqa qamkunawan mana pulla karmapis, yarpuyniypiqa qamkunawan pulla kani, michka mana nuqa nuqalla chaypi karmapis. Chayraykumi, chay qamkunamanta uknikillapa uchakusha chaypaqqa, Amitunchik Jesucristupa shutinpi nishana kani kastigakashana kananpaq.
4 Chaymi chay runa uchakushanpaq parlanaykillapapaq tantakatkillapaqami, nuqa mana chaypi karmapis yarpuyniypiqa pullaykillapa kashaq. Chaynullami Amitunchik Jesucristo pudirninwan yanapashunqallapa shumaqta parlanaykillapapaq.
5 Chaynu allita parlarllapa, chay runataqa qamkunamanta itakur, Satanaspa makinpina dijankillapa. Chaynuqami, kusata qischakar imaqa, kwintata qukanqa. Chaymi

imapaqraq chaynu uchakuray nir, chay uchakushanta dijatinqami, maydiya Amitunchik Jesucristo shamutinqa, chay runaqa washakashana kanqa.

6 Chayraykumi nishaykillapa: Manami allinchu wakinninchikkuna uchakutin, chay uchakushanta mana kwintachar, kusami kanillapa ima ninallapapaqqa. Chaqa yaĉhashanchikllapanu, imanutaq tantata ruranapaqmaqa pitila libadurata itashamaqa, chay tantapaq chaytaqa limpula saksachin.

7 Chaynu katinmi, chay libadura byijuyasha yupay, uchakuchishunaqllapa chaytaqa qamkunamanta itakur, ashwan chay mana libadurawan rurakasha turtilla yupayna kidayllapa. Chaqa chiqaptaqami Dyuspaqqa chaynu kankillapa. Chaynu karmi, imanutaq Pascua fyistapi mikunchik mana libadurayjun turtilla yupayna kayllapa. Chaqa Jesucristumi uchanchikllaparayku wanushana, Pascua fyistapi uk uyshitata wanuchir mikunchik chay yupay.

8 Chayraykumi, Pascua fyistapi mana libadurayjun turtillata mikuqllapa, chay yupayna kashunllapa. Chaynu karmi imatapis allinta, chiqap kaqlata rurashunllapa, mana chay libadura byijuyasha yupay mana allinkunata imachu.

9 Ukniykuna, nuqaqami chay uk kartaypi iskribishurllapaqa, nishurayllapa, amami chay ukwan ukwan punur, mana allinta ruraqkunawanqa tantanakunkillapachu nir.

10 Chaynu nishurllapaqa, manami nishunarayllapachu, chay mana kriyiqkunamanta tukuy tyimpupaq chiqanchakankillapa nirqa. Chaqa paykunaqami, ukwan ukwan pununllapa, kusalata imakunata munanllapa, suwakunllapa, chay yanqa dyus nishanllapakunata aduranllapa ima. Chaqa kawsayarllaqami, mana tukuy tyimpupaq chiqanchakayta puytinchikchu chay mana kriyiqkunamantaqa.

11 Ashwanmi chaynuqa willashurayllapa, chay kriyiq masinchikllapa yupay tukur, chaymanta ukwan ukwan punur, kusalata imakunata munayan, yanqa dyus nishanllapakunata adurayan, kusala kwintastiru, maĉhalun, suwakuqkuna ima, chaykunawan ama piĉhunakunaykillapapaqchu. Chaynu runakunawanqami, ama imata ruranaykillapapaqmapis parlankillapa, chaynulla amami pullaqa mikunkillapalamapischu.

12-13 Chaqa manami nuqaqa chay mana kriyiqkunata rikar yaĉhar, mana allinta rurashaykiraykumi kastigakashana kanki niyta puytinichu. Ashwanmi tukuy paykunataqa Tayta Dyusla rikar yaĉhanqa imata rurashantapis. Piru qamkunaqami kriyiqkuna kashaykillaparayku qamkunapura allita rikanakur yaĉhayta puytinkillapa. Chaymi chay uchakuqlla chaytaqa itakuyta puytinkillapa qamkunamantaqa.

6

Kriyiqpuraqa ama dinunsyanakushunllapachu

1 Qamkunamanta, uknikillapa kriyiq masinwan piñachinakutin imaqa, ¿imapaqtaq rinkillapa chay mana kriyiq jwiskunata willaq, paykuna rikar yaĉhananpaqqa? Chay mana kriyiq jwiskunaman rinaykillapamantaqa, ¿manachu qamkuna kriyiqpuralla, ima katinpis parlar shumaqchayta puytinkillapa?

2 ¿Chaqa manachu yaĉhankillapa Dyuspi kriyiqkunaqami maydiyaqa, tukuyta rikar yaĉhayanqa imanu katinllapapis nirqa? Chaynu tukuyta rikar yaĉhanaykillapapaq karqa, ¿ima manachu puytinkillapa, chay qamkunapi ima pasashanta parlar shumaqchaytaqa?

3 ¿Manachu yaĉhankillapa nuqanchikkunaqami angelkunamatapis rikar yaĉhayashunllapa imanu katinllapapis nirqa? ¡Chaynu katinmi, ashwan kay nuqanchikkunapi ima pasatinmaqa dasla rikar shumaqchayta puytinchikllapa!

4 Chayraykumi qamkunallapi ima pasasha katinmapis, ¿imapaqna chay mana kriyiq, mana allita rikar yaĉhaq jwiskunamanqa rinkillapa?

5 Kaytaqami kaynuqa willashunillapa pinqakur amana chaynuta ruranaykillapapaq.
¿Chaqa manachu uklamapis qamkunamanta kan, uk kriyiq masin imanu katinpis
shumaq parlar shumaqchananpaqqa?
6 Piru kriyiqpuralla piñachinakurqa, ¿imaraykutaq chay mana kriyiq jwiskunaraq rikar
yaĉhananta munankillapa?
7 ¡Nishaykillapa! qamkunamanta kriyiqpuralla imalapaq piñachinakur mana
kriyiq jwiskunaman qayachinakur imaqa, kusala pinqaypaqta kawsankillapa.
Ashwan uknikillapa piñachishutinllapa, manaqa ingañashutinllapamapis, kriyiq
kashaykillaparayku, uyarala kankimanllapa.
8 Piru ashwan qamkuna uyarala kanaykillapamantaqa, uknikillapata mana allinta
rurayankillapa, chaynulla ingañayankillapa ima.
9-10 ¿Manachu yaĉhankillapa chay mana allinta ruraqkunaqa, Dyus mantakuyashan-
manqa mana yaykuyta puytinqallapachu nirqa? Chaqa chay ukwan ukwan
punuqkuna, yanqa dyus nishanllapakunata aduraqkuna, warmi, manaqa runa
karmapis kasarashana kar, chaymanta ukwan punuqkuna, uk runa warmi yupay
tukuqkuna, runapuralla punuqkuna, suwakuqkuna, imakunata munapakuqkuna,
maĉhaqkuna, chaynulla chay kwintastirukuna, llullakurla imanta tarikuqkuna imaqa,
Tayta Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykuyta puytinqachu. Chayraykumi ama
ingañakankillapachu maydiyaqa Tayta Dyuswan pulla kashaq nirqa.
11 Qamkunamanta wakinqami, unayqa chaynu kaq kankillapa. Piru kananqami,
Amitunchik Jesucristo uchaykillapapaq wanushanrayku Tayta Dyusqa llakipar, mana
uchayjunpaqnachu riqsishushallapa. Chaymi kananqa Santu Ispiritu yanapashutinl-
lapa allinkunalata rurar, Tayta Dyuswan pullana kayta puytinkillapa.

Imatapis Dyuslapaq rurashunllapa

12 Imanupiqami wakinqa ninllapa: Nuqaqami Jesucristupi kriyishayllaparayku
tukuy imatapis ruranayllapapaq kani nir. Chaynu katinqa tapushaykillapa: ¿Chay
tukuy munashaykillapanulla rurashaykillapaqachu imallapiqa yanapashunllapa?
¡Manami! Chaqa manami allinchu chay mana allin kaqkunaqa, pay munashannullata
rurar uchakuchimanapaqqa.
13 Chaynulla ninllapapis: Mikuyqami paĉhayta untachinanpaq. Chaynulla paĉhay-
shuypaqa mikuywan untananlapaq nir. ¡Chiqaptami chaynu! Piru nishaykillapa may-
diyaqami Dyusqa ishkantinta chinqachinqa. Chaynullami ninllapapis, kwirpunchikpis
yanqalla kashanrayku, allin ukwan ukwan ima pununapaq nir. Piru manami
chaynuchu, ashwanmi kwirpunchikqa Amitunchik Jesucristulata sirbisha ima, paypis
kwirpunchikpi kawsananpaq.
14 Chaynu Amitunchik kwirpunchikpi kawsashanraykumi, imanutaq Tayta Dyus,
Amitunchik Jesucristuta wanushanmanta kawsachimuran, chaynullami nuqanchikku-
natapis wanushallapamapis pudirninwan kawsachimashunllapa.
15 ¿Manachu yaĉhankillapa kwirpunchikllapaqa Cristupa kwirpun nirqa? ¿Chaynu
Cristupa kwirpun katinqachu, allin kanqa chay kwirpunchikllawan rir uk warmi
waynasapawan pununapaqqa? ¡Manami!
16 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: “Runawan warmi pullachakar-
qami, ishkantinqa uk kwirpulana yupay kidanllapa” nir. Chaymi qamkunamanta
mayqanpis uk warmi waynasapawan punurqa, chaynu mana allinta rurarmapis,
uklapaqna tikrakayanllapa.
17 Nataq nuqanchikkuna-shuypaqa, Amitunchik Jesucristupi kriyishanchikrayku,
paywanqa uk yarpuylapaqna tikrakanchikllapa.
18 Chaynu katinqa, chay ukwan ukwan punur kusa saqrata uchakunaykillapa-
manta chiqanchakayllapa. Chaqa chaynu uchakuymi kwirpunchikpaqqa kusala

mana allinchu, wakin uchakunamantaqa. Chayrayku mayqan ukwan ukwan punur uchakuqqami, paypa kwirpunllapaq kusala saqrata uchakuyan.

19 ¿Manachu qamkunaqa yaĉhankillapa kwirpuykillapaqa, Dyus Santu Ispiritunta qushushanllapapa wasin nirqa? ¿Chaynulla manachu kwintata qukankillapa Dyuspa Santu Ispiritunqa qamkunapi kawsan nir? Chaqa qamkunaqa, manami kwirpuykillapapaqa amunchu kankillapa.

20 Ashwanmi Dyuspana kankillapa, Wamran Jesucristuwan rantishushanllaparayku. Chaynu paypana karqa, tukuy kwirpuykillapawan allinlata rurar Dyuslatana aligriyachiyllapa.

7

Pablumi yaĉhachikun masayjun mana masayjun kaqkunapaq

1 Qamkunami uk kartata iskribimar tapumaraykillapa. ¿Allinchu kanqa uk runa warmikunanpaqqa? nir. Chaypaqmi kananqa willashaykillapa. Allinmi kanman uk runa ama warmikunanpaqqa.

2 Piru ama ukwan ukwan punur uchakunanllapapaqqami warmipis, ullqupis masayjun kananpaq allin. Chaynu karmi runaqa warminlawanna kawsanqa, chaynulla warmipis runanlawanna kawsanqallapa.

3 Chaynu karmi, warmi chay, ullqu chaypis masayjun kashanta yarpur, ama kwirpunta miĉhanakurchu pulla shumaqta kawsanqallapa.

4 Chaqa uk warmi masayjunna karqa, manami payqa kwirpunpa amunnachu, ashwan kwirpunqa runanpaqna. Chaynullami runapis masayjunna karqa, manana kwirpunpa amunnachu, ashwanmi kwirpunqa warminpaqna.

5 Chaynu katinmi, chay warmi chay, chaynulla chay ullqu chaymapis mana miĉhanakuyta puytinqachu pununanllapapaqqa. Piru imanupiqa pulla punuyashanllapamantaqa, allita parlar ayka diyallataqa mana pulla punur gwardakar ima Dyusman mañakunayarqa, rurayta puytinqallapa. Chaymantami qashan pullachanakunqallapa. Imanupiqakish Dyusman mañakunaykillapapaq gwardakasha kanillapa niyar, mana kwirpuykita tantyakachiyta puytitkillapa, Satanasqa dasla imakunapi ukwan uchakuchishunmanllapa.

6 Tukuy kaykunata willashurllapaqa, manami mantashuqllapa yupay nishuyanillapachu warmikunkillapa ima nirqa. Ashwanmi tukuy kaykunaqa qamkunapina kanqa.

7 Chaqa nuqapa yarpuyniymantaqami, kusala allin kanman nuqa yupay mana warmiyjun kar, kusala allinta kawsanaykillapapaq. Piru Tayta Dyusmi tukuyta yanapamashanchikllapa wakinqa warmiyjun kanapaq, nataq wakinta-shuypaqa mana warmiyjunchu kanallapapaq.

8 Chaymi chay musukuna manaraq warmiyjun kaqkunata, chay warmi shipashkuna manaraq runayjun kaqkunata, chaynulla chay byuda kaqkunataqa nini, ama masayjunnachu kar, nuqa yupay kananllapapaq.

9 Piru imanupi masayjun kanayarllapaqa, kasarayllapa. Chaqa manami allinchu mayqanpis masayjun kanayar, mana masakur uchakunanpaq yarpurla kawsananpaqqa.

10 Piru tukuy chay warmiyjun, runayjun kaqkunatami kaynu nishaykillapa: Mayqan warmipis masayjunna karqa, runanlawanna kawsar amana dijanqanachu. Kaytaqami kaynu nishunillapa mana nuqapa yarpuyniymantachu. Ashwanmi willashunillapa Amitunchik Jesucristo chaynu nir mantakushankunamanta.

11 Chayrayku, imanupi uk warmi runanta dijarqa, mananami ukta runakuyta puytinqanachu. Piru imanupi runayjun kayta munarqa, runanllawan shumaqchanakur, purinqallapa. Chaynullami runapis warmintaqa ama dijanqanachu.

12 Kananqa willashuyllapata munani nuqa intrakashaymanta, Amitunchik Jesucristo
kay pachapi kar mana chaynu yaĉhachikusha katinmapis. Chaymi nishaykillapa: Uk
runa warmiyjun kanman, chaymanta chay runaqa, Jesucristupi kriyiq tikrakatin, chay
warminqa mana kriyinanmanchu. Piru chay warminqa mana kriyinarmapis runanta
munar ima mana dijanatinqami, chay kriyiq runanqa mana dijarchu payllawan kanqa.
13 Chaynullami uk warmipis runayjun kanman, chaymanta chay warmiqa, Jesu-
cristupi kriyinman. Piru chay runan-shuypaqa mana kriyiyta munarmapis, warminta
munar mana dijanatinqa, chay warminqa ama dijarchu payllawan kawsanqa.
14 Chaynuqami chay runa mana kriyiqtapis Tayta Dyusqa llakipar yanapanqa,
warmin kriyiq tikrakashanrayku. Chaynullami uk warmi mana kriyiqtapis Tayta
Dyusqa llakipar yanapanqa runan, kriyiq kashanrayku. Chaynu shumaqta mana
dijanakur ima kawsatinllapaqami, Tayta Dyusqa wamranllapakunatapis llakipar shu-
maqchanqa. Piru dijanakur ima kawsatinllapa-shuypaqa wamranllapamapis mana
shumaqchakashachu kanqa Dyusmantaqa.

15 Piru imanupi chay kriyiqkunamanta, warmi mana kriyiq kar runanta dijanayan-
man, chaynullapis imanupi ullqu chay mana kriyiq kar, warminta dijanayanman.
Chaynuta ruranarqami mayqanninpis ruranqa. Chaynuqami, chay kriyiqqa warmi
kar, manaqa ullqu chaymapis paylana kidar shumaqtana kawsanqa. Chaqa Tayta
Dyusqami qayashushallapa, shumaqlana kawsanaykillapapaq, amana maqanakur
imanachu.
16 Chaqa qam kriyiq masiy, runayki dijashur rinatin, mana dijanarqa ¿imanutaq
yaĉhanki qamrayku runayki washakayanqa nirqa? Chaynulla kriyiq masiy, warmiki
dijashur rinatin mana dijanarqa, ¿imanutaq yaĉhanki qamrayku warmiki washakayanqa
nirqa? Chayraykumi rinatinqa dijayllapa rinqa.

17 Chaymi kananqa nishaykillapa: Mayqannikillapapismi imanu kanaykillapapaq
Amitunchik Jesucristo akrashushallapa chaynullami kawsankillapa. Chaynulla imanu-
taq Tayta Dyus chayraq paypaq akrashutinllapa karaykillapa, chaynulla kar kuntin-
takayllapa. Kaynu nir tukuy maylawpi kaq kriyiqkunatapis willani.
18 Chaymi mayqan Israelmanta kar, chay siñal kustumrita rurashana katin, Tayta
Dyus qayasha katinqa, chaynullana kanqa. Chaynulla mayqan mana Israelmanta kar,
manaraq chay siñal kustumrita rurasha katin Tayta Dyus qayasha katinqa, chaynullana
kar amana ruranqanachu.
19 Chaqa manami chay siñal kustumrita rurasha kar, manaqa mana chay siñal
kustumrita rurasha karlachu Tayta Dyuspaqqa allinqa kanchik. Ashwanmi imanu
kashanchiknulla Tayta Dyustaqa chiqapta kasur, munashannullaqa kawsayta puyt-
inchik.
20 Chaymi mayqanpis, imanula katinpis Tayta Dyus qayar imanu kananpaq niran,
chaynullana kar kuntintakanmanllapa.

21 Imanupi qam uk runapa sirbikuqnin katki, Jesucristo qayashutinqa, amami
yarpupakunkichu sirbikuqmi kani nirqa. Ashwanmi chayllapi kidanaykipaq karqa,
kidanki. Piru imanupi chay sirbikuyashaykimanta lluqshinaykipaq yupay katinqa,
ama tardarchu lluqshinki, amana sirbikuq kanaykipaq.
22 Chaymi mayqanpis uk runata sirbiq katin, Amitunchik Jesucristo paypi kriyinan-
paq qayasha katinqa, manana runapa sirbiqnin yupaynachu kar, ashwan Cristupa
sirbiqninlana kanqa. Chaynullami uk runa mana mayqantapis sirbiyatin, Jesucristo
qayatinqa, chay runaqa kananqa Amitunchik Jesucristo munashanlatana ruranqa, uk
sirbiq yupayna.
23 Chaqa Tayta Dyusmi qamkunataqa, Wamran Jesucristo wanushanwan
rantishushallapana. Chayraykumi manana uk runa yarpuyashankunata kasurnachu,
ashwan Jesucristupa sirbiqninlana kankillapa.

24 Chaynuqami kriyiq masiykuna, qamkunaqa imanutaq karaykillapa chayraq Tayta
Dyus qayashutinllapa chaynullana kar kuntintakar, Taytanchik Dyustaqa, paylatana
sirbinkillapa.

Pablumi yaĉhachikun manaraq masayjun kaqkunapaq

25 Kananqa willashaykillapa, chay shipash manaraq runayjun kaqkunapaq. Piru
kayqami mana Amitunchik Jesucristo mantakushanmantachu, ashwanmi nuqa yar-
pushayllamanta. Chaynu karmapis allin, Amitunchik Jesucristupi kriyiq katiy pay
llakipar yanapamatin rimashayrayku.
26 Chaymi allin kanqa, runa karpis ama warmikur, chaynulla warmi karpis mana
runakurchu payla kashannullana kidananllapapaq. Chaqa kusala qischakay tyim-
pupinami kanchikllapa.
27 Chaymi, qamkuna warmiyjun karnaqa, ama warmikitaqa dijaynachu. Chaynulla
chay manaraq warmiyjun kaqkunapis, ama warmikuyllapanachu.
28 Chaqa nishaykillapa: Qamkuna kasararqami mana uchakuyankillapachu Dyus-
mantaqa. Chaynullami uk shipash kasararpis, mana uchakuyanchu. Piru chay qis-
chakay tyimpukunapi kasarashakuna mana qischakananllapata munarmi, nini: Ama
kasaranmanllapachu nirqa.
29 Kriyiq masiykuna, nuqa chaynuta willashurllapaqami, kaynu intrakanaykilla-
pata munani: Jesucristo shamunanpaqqami, manana achka tyimpunachu kidan
nir. Chayraykumi warmiyjun kaqkuna, chaynulla runayjun kaqkunamapis, manana
masayjun yupaynachu kar, Amitunchiklapaqna yarpur kawsanmanllapa.
30-31 Chaymi mayqan llakirpis ama chaylapaqqa yarpunmanllapachu; kusa aligrila
kaqkunapis ama chaylapaqqa yarpunmanchu; chaynulla kay pachapi kaqkunata
rantir, kusala imayjun ima tikrakasha kaqkuna imamapis amami tukuy chaykunala-
paq yarpurchu; ashwan Amitunchiklapaq yarpur kawsanmanllapa. Chaqa chay
kusalata llakishanllapakuna, aligriyashanllapakuna, chaynulla tukuy iman taris-
hankunaqami, maydiyaqa limpu tukukanqa.
32 Piru chaynu nishutiyllapaqakish ¿chaqa imanutaq maydiyaqa kayashaqllapaqa nir,
yarpupakuyatkillapa? Amami chaykunapaq yarpupakurchu, ashwan Amitunchiklapi
yarpukur kawsayllapa. Chaqa imanutaq uk manaraq warmiyjun runamaqa, Ami-
tunchiklapaqna yarpur, ashwan imanupis mas shumaqta ima paywan kayta munan,
chaynu kayllapa.
33 Piru nataq runa warmiyjun karqami, kay pachapi kaq imakunapaq, warminta
aligriyachinanpaq ima yarpur, Amitunchiklapaqqa manana yarpunnachu.
34 Chaynullami runayjun warmiwan, mana runayjun warmikunaqa mana chayla-
tanachu yarpunllapa. Chaqa imanutaq chay byuda mana runayjun kaqkuna, chaynulla
chay shipash manaraq runayjun kaqkunamaqa, Amitunchiklapaq yarpukunllapa.
Paykunaqami Dyuswan kusala mas shumaq kayta munanllapa kwirpunpi, chaynulla
yarpuyninpimapis. Nataq runayjun warmikuna-shuypaqa kay pachapi imakunapaq,
chaynulla runanta aligriyachinanpaq ima yarpunllapa.
35 Tukuy kaykunata willashurllapaqa, manami nishunayanillapachu warmiqa
amana runakunqanachu, chaynulla runa karmapis amana warmikunkillapachu nirqa.
Ashwanmi willashuyanillapa byinnikillapapaq, allita intrakar kusala shumaqta Ami-
tunchiklapi yarpukurna kawsanaykillapapaq.
36 Chayraykumi mayqan runapa, uk warmi wamran kasarananpaq allinna katinqa,
allita yarpunman taytanqa: Allinchu kasarananpaq, manaqachu mana nir. Chaymanta
allita yarpur: Allinmi kasarananpaq nirqa, kasarananpaq dijanqa. Chaqa chaynu
wamranta kasarachirqami, mana uchakuyanchu.
37 Piru uk runa payllamanta allita yarpur, warmi wamranpaq ninman: Manami
allinchu kasarananpaqqa nir. Chaynu rurarqami kusala allinta rurayan chay runaqa.

38 Chaynu nirqami nishunayanillapa: Mayqanpis warmi wamranta qukunar,
qukurqa allita rurayan. Piru mayqan, wamranta mana qukurqami, kusala mas allinta
rurayan nir. *
39 Nishaykillapa: Uk warmi kasarasha karqami, chay runanllawan kawsanqa may-
diya runan wanunankaman. Nataq maydiya runan wanutin-shuypaqa, chay warmiqa
paylana kashanrayku, Amitunchikpi kriyiq, mayqan runawanpis kasarayta puytinqa.
40 Piru Dyuspa Santu Ispiritun yanapamatin, chiqapta rimayani nir yaĉharmi kaynu
nini: Kusala shumaqmi kanman, chay warmiqa amana runakunanpaqchu nir.

8

Amami uchakuchishunchu ukninchiktaqa

1 Kananqami willashaykillapa chay yanqa dyus nishanllapakunaman mikuyta
ĉhurashanllapapaq. Wakinqami ninllapa: Chay mikuykunataqami, mikunapaq kusala
allin ima nir. Chaynu yaĉharqami, imanupiqa kusana kani ima ninkillapa. Ashwanmi
chaynu yarpunaykillapamantaqa, chay ukninchikkunata llakipar masta kriyinanpaq
yanapanchik chay, kusala shumaqqa.
2 Piru imanupi ukqa kusalata alabakananrayku ninman: Kusala yaĉhayniyjunmi
kani nir. Chaynu payllamanta alabakarqami, Dyus munashankunataqa manaraq
riqsiyanchu.
3 Piru mayqanpis chiqapta Dyusta munatinqami, Dyusqa paytapis wamranpaqna
riqsinqa.
4 Piru chay yanqa dyus nishanllapakunapaq mikuykunata ĉhurashanllapata
mikushamapismi, mana imanachimayninchikllapata puytinchu. Chaqa allita
yaĉhashanchikllapanu, chay dyus nishanllapakunaqa, manami chiqap Dyuschu nir.
Piru chiqap Dyusqami ukla, paymi Taytanchik Dyus.
5 Chaqa wakinkunaqami ninllapa, unaq syilupi, chaynulla kay pachapishi kan achka
dyuskuna, chaynulla kusala achka paykunata mantar rikaqkunapis nir.
6 Piru nuqanchikkunapaqmi kan uk Dyusla. Paymi tukuypa Taytanchikllapa.
Payraykumi imapis kan. Chaynu katinmi nuqanchikkunapis payrayku kawsanchik-
llapa. Chaynulla uklami Amitunchik Jesucristupis. Payraykumi tukuy imapis ru-
rakaran. Chaynulla payraykumi nuqanchikkunapis kawsanchikllapa.
7 Piru tukuyqami manaraq kaytaqa allita yaĉhanllaparaqchu. Chaymi wakin kriyiq
masinchikkuna manaraq allita intrakaqkuna katin, kriyishanqa litalla yupay.
Chaynu kashanraykumi, chay yanqa dyus nishanllapakunaman chay mikuykunata
ĉhurashanllapata mikurqa uchakusha yupay yarpunllapa.
8 Piru manami Taytanchik Dyusqa mikushanchikraykuchu, shumaqpaqqa rika-
mashun. Chaymi chay yanqa dyus nishanllapakunapaq mikuykunata mikur, chaynulla
mana mikurmapismi, paypaqqa chaylla kanchikllapa.
9 Nishushayllapanu: Qamkuna allita kriyiqkunami yaĉhankillapa tukuy mikuyta
mikunapaq allin nir. Piru chaynu yaĉharmapismi kuytakankillapa chay wakin litalla
yupay mana allita kriyiq ukninchikkunamanta. Chaqa paykunaqami kriyinllapa
chay yanqa dyus nishanllapakunaman mikuyta ĉhurashanllapataqashi mana mikunapaq
allinchu nir.

* **7:38** Kaynupismi intrakayta puytinchik: Piru uk runa uk shipashwan parlashana kanman kasarananpaq. Piru chay runaqa paywan kayta kusalata munatin, chay shipash allinna warmin kananpaq katinqa, kasaranqa. Chaqa chayta rurarqami mana uchakuyanchu. 37 Chaynulla uk runa warmikunanpaq kayar, chaymanta paylla allita yarpur, mana warmikushaqchu, Dyusta mas allinta sirbinaypaq ninman. Chaynu rurarqami chay warmin kananpaq karan chay shipashtaqa paylana kananpaq dijar, kusala allintana rurayanqa. 38 Chaymi nini, uk runa uk shipashwan kasarananpaq parlashanwan kasararqa allinta rurayan. Chaynulla uk runa chay parlashan shipashwan mana kasararqami, ashwan kusala allinta rurayan.

10 Chaqa qam tukuy mikuy allin nir yaĉhar, chay yanqa dyus nishanllapakunaman mikuyta ĉhurashanllapata sunsunulla paykunapa naypanpi mikuyatki rikashurllapaqa, paykunapis munar mikurqa uchakunmanllapa.
11 Chaynuqami qam uchakuchiyanki chay kriyiq masikitaqa chay kriyishanmanta chiqanchakananpaq. ¡Amami uchakuchinkichu! Chaqa Jesucristuqami paytapis washananpaq wanuran.
12 Chaymi chay manaraq allita kriyiq masiki, chaykunataqa mana ruranaypaq allinchu niyarmapis qamta rikashushanrayku uchakuyan. Chaymi qamrayku uchakushanrayku, Jesucristupa naypanpiqa qamqa kusala uchayjunna kayanki kanqa.
13 Chaymi nishaykillapa: Chay manaraq allita kriyiq masiy, mana mikuyashan mikuyta naypanpi mikur uchakuchiyayman. Chaynu mikur uchakuchiyani nir yaĉharqami, mananari allinchu kanqa qashan naypanpi aychata mikur uchakuchinaypaqqa.

9

Pablumi yaĉhachikun Jesucristupa chiqap apustulnin kani nir

1 ¡Ma tapushaykillapa! ¿Nuqa, Jesucristupa apustulnin karqa, manachu tukuy allin kaqtaqa rurayta puytiyashaq? Chaqa nuqaqami Amitunchik Jesucristuta pay payllata rikasha kar, paypaq chiqap apustulnin, chaynulla sirbiqnin ima kani. Chaymi paypa apustulnin kar, yaĉhachishutiyllapa qamkuna kriyishaykillapa Amitunchik Jesucristupiqa.
2 Imanupiqaĉhi wakinkunaqa mana riqsimananllapachu nuqa apustul kani nirqa. Piru qamkunami riqsimankillapa nuqaqa chiqap apustul kani nir, Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachishushayllaparayku.
3-4 Piru chaynu chiqap apustul karmapis, manami maydiyapis mañashushallapachu kani ima ministishaypi yanapamanaykillapapaqqa. Ashwanmi mana kubrarchu dibaldila yaĉhachishusha kanillapa, ama yarpunaykillapapaq Pabluqami yaĉhachimanchikllapa gananananlapaq nirqa. Piru chay nuqapaq mana allinta rimaqkunataqa kaynu nini: Jesucristupa chiqap apustulnin karmi, yaĉhachishushayllaparaykuqa dirichuyjun kanillapa qaramanaykillapapaq, yakituta upyachimanaykillapapaq nir nishuymanllapa nuqapis.
5 Chaynullami nuqa munarqa puytiyman, uk kriyiq warmisitata warmikur pullay apar rir yaĉhachikunaypaq. Imanutaq Pedro, wakin apustulkuna, chaynulla Jesucristupa ukninkuna ruran chaynulla.
6 ¿Manaqachu nuqa Bernabiwan ishkantiyllapaqa, tukuy ministishayllapataqa nuqakunalla trabajar tarinayllapapaq kanillapa?
7 ¿Mayqan suldadutaq sirbikuyarqa, ima ministishantaqa paypa qillayninllata gastar rantinman? ¿Mayqan runataq achka ubata tarpurqa, chay tarpushanmantaqa uk murinlamatapis mana mikuyanqa? Chaynulla ¿mayqantaq animalkunata purichiyar mana chay lichinta upyanman?
8 Kuytawkish chaynu nishutiyllapaqa, yarpuyashayta willashuyashaqllapa nir yarputkillapa. Chaqa chaypaqqami Dyus nitin, Moisespis mantakuyninpi iskribiran.
9 Moisés mantakur iskribishanqami kaynu niyaq: “Trillakunaykillapapaq karqami, ama chay animalpa shimintaqa shawankillapachu, ama mikunanpaq” nirqa. Tukuy kaykunataqami, Dyusqa mana animalkunalapaq yarpurchu niran.
10 Ashwanmi chaynuqa niran nuqanchikkunapaqpis kusalata llakir ima intrachimanallapapaq. Chaqa Moisés mantakur iskribishankunaqami niyaq: Mayqanpis uk pachata yapur, chaynulla chay trillakuqpismi mana yanqallachu chaytaqa ruran. Ashwanmi chay yapukushanmanta, chaynulla chay trillakushanmantapismi imalataqa tarikur kawsananpaq ruranllapa.

11 Chaynu katinmi, nuqakunamaqa qamkunata Jesucristupaq yaĉhachishurllapaqa, uk
simillata tarpukuq yupayna kashayllaparayku, tukuy ministishayllapataqa qamkuna-
manta aypanayllapapaq kanillapa.
12 Nishaykillapa: Uk yaĉhachikuqkuna qamkunamanta chay ministishanllapata ay-
patinqami, nuqakunamaqa ashwan kusa mas dirichuyjun kanillapa qamkunamanta
ima ministishayllapata aypanayllapapaqqa. Piru manami imata ministishayllapala-
paq yarpurchu, Jesucristupa shumaq rimaynintaqa yaĉhachikurayllapa. Imanupi chay-
lapaq yarpur yaĉhachikutiyllapaqa, wakinkuna rikar nimananllapata: Wakkunaqami
gananlapaq yaĉhachikunllapa nir.

13 Qamkunaqami yaĉhankillapa Jerusalén pwiblupi Dyusta aduranllapa wasipi
mayqanpis trabajaqqami, chayman apashanllapakunawan kawsayta puytin nir.
Chaymi altarman ufrindapaq nir animalkunata apar wanuchitinllapamapis,
mayqanĉhi altarpi kar bindisiqmi, chay animalpa aychanmatapis mikuyta puytin.
14 Chaynullami Amitunchikqa nishapis: “Mayqanpis nuqapi kriyir washakananlla-
papaq yaĉhachikuqqami, chay yaĉhachikushanpaq ima ministishanpipis yanapatinllapa
kawsanqa” nir.
15 Piru nuqa chay yaĉhachishushayllaparayku, qamkunamanta ima ministishayta ay-
panaypaq kasha karmapis, manami imalatapis mañashushallapachu kani. Chaynullami
kanan kay kartata iskribishurllapamapis, manami qamkuna imalataqa qumanaykil-
lapapaq nirchu iskribishuyanillapa. ¡Ashwanmi qamkunamanta ima ministiyashayta
aypanaypaq chaymantaqa, mas allinqa yaĉhachikuyarlla wanunaypaq karmapis wanuy-
man!

16 Piru chaynu, Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur mana imatapis
kubrakur ima yaĉhachikurqa, manami kusala mas allin kani wakinkunamantaqa niyta
puytinichu. Chaqa chaynu yaĉhachikunaypaqmi, Jesucristuqa akramasha. ¡Piru imanupi
nuqa mana chaynu yaĉhachikutiy-shuypaqa, imaraq pasamanman!
17 Chayraykumi, nuqalla yarpur munashayllamanta yaĉhachikuq qallarisha karqa,
yaĉhachikushaypaqqa tukuy ima ministishaytapis qumanaykillapapaq kankillapa
nishuyaymanllapa. Piru ashwanmi Tayta Dyus chaynu yaĉhachikunaypaq nir
akramashallana karan. Chaymi chaynu yaĉhachikurqa pay nimashanta rurar mana
imalapaqpis yarpuyta puytinichu.
18 Chaynu apustul kashayraykumi Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur ima
ministishayta qumanaykillapamantaqami, mana kwintacharchu yanqala yaĉhachikur
imaqa ashwan kusalata aligriyani.

19 Piru nuqa, michka mana mayqanpa sirbiqnin karmapismi, ashwan kananqa
tukuyta sirbiq yupayna tikrakasha kani. Chaynuqami tukusha kani, imanupis achka
runakunata yaĉhachitiy Jesucristupina kriyinanllapapaq.
20 Chaynullami nuqa Israel runakuna, Moisés mantakushankunata kasur kawsan-
llapa chaykunawan karqa, nuqapis paykuna yupay kar, chay mantakuykunata ka-
suq yupayna tikrakani. Piru chiqaptaqami mana chay mantakuykunawanchu kani.
Nuqaqami chay mantakuykunata kasuq yupayqa karay, chay achka runakuna chay
mantakuykunata kasur kawsaqkunata yaĉhachitiy Jesucristupina kriyinanllapapaq.
21 Nishaykillapapis: Mana Israelmanta kaqkuna, Moisés mantakushankunata
mana kasuqkunawan kar, paykunapa kustumrinllapawan katinllapamapismi, nuqaqa
paykuna yupaylla karay. Chaynuqami ruraray paykunatapis yaĉhachitiy, Jesucristupina
kriyinanllapapaq. Piru chiqaptaqami nuqaqa, Jesucristo nimashanta kasur, Dyus
munashankunalata rurar kawsani.
22 Chaynullapismi, nuqa chay kriyiq masinchikkuna litallaraq yupay kar, manaraq
allita Amitunchikpaq intrakaqkunawan karmapis nuqaqa, paykuna yupay tikrakani.

Nuqaqami chaynuqa ruraray, paykunatapis yaĉhachitiy, allita kriyiqkunana kananllapapaq. Chaynumi tukuy imanu katinllapapis, paykuna yupay tukuray, imanullapis Jesucristupaq yaĉhachitiy kriyirna washakananllapapaq.

23 Tukuy kaykunataqami rurani, imanullapis Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachitiy, paykunapis kriyir washakatinllapa, Dyuspaqqa paykunawan pullana kanayllapapaq.

24 Qamkunami allita yaĉhankillapa, achka kallpaqkunamantami ganakur imalata aypananpaqqa tukuynin kallpanllapa. Piru tukuy kallpaqkunamantaqami ukla ganakun. Chaynumi qamkunapis Jesucristupi kriyishaykillaparayku, chay kallpaqkuna yupay naypaqman riyllapa, Tayta Dyus arnishushanllapata aypanaykillapapaq.

25 ¿Manachu yaĉhankillapa, mayqanpis pukllananpaq kamakarqa, tukuy arkaqkunataqa dijar pukllaq qallarin? nir. Chaymi pukllarqa ganakur, imalataqa aypan ganakushanrayku. Chay ganakur aypashanqami, lawril rapramanta uk kuruna kusala shumaq rurakasha, dasla ñutukuq. Piru nuqanchikkuna aypanallapapaq chayqami, mana tukukaqchu.

26 Chaymi nuqaqa, mana ñutukuq imata aypanaypaq nir yaĉharqa, mana yanqalla kallpaq yupay, chaynulla yanqalla maqanakuq yupaychu, Dyusta kasur yaĉhachikuni.

27 Ashwanmi kusalata qischakarmapis shachinakur, Dyus munashanlata rurani. Chaymi kwirpuy qischakar munashanllata rurachimanatinmapis, mana kwintachar tantyachini. Chaqa manami munanichu ukkunata yaĉhachiyar, chaymanta nuqa mana allinta rurashayrayku, Tayta Dyusqa manami allintachu rurashayki nimanantaqa.

10

Yanqa dyus nishanllapakunata ama adurashunllapachu

1 Kriyiq masiykuna, manami nuqaqa munanichu, chay unay rukunchikllapakuna imanu, puktaypa rurinpi kashanllapata qunqanaykillapataqa. Chaynulla amami qunqankillapachu imanumi rukunchikllapakuna chay chupika mar yakupa ĉhaypinta pasaran, chaki pachata yupay nir.

2 Chaynu puktaypa rurinta, chaynulla chay chupika mar yakupa rurinta pasashanqami, intrachimanchikllapa paykunaqa shutikusha yupayna karanllapa nir. Chaynuqami paykunaqa Moiseswan karanllapa.

3 Chaynullami chay unay rukunchikllapakunaqa, Tayta Dyus syilumanta mikuyta kaĉhamushantaqa tukuyla mikuranllapa.

4 Chaynulla Tayta Dyus yakuta kaĉhamushantami, upyaranllapapis. Chaqa Dyus, chay qaqamanta yakuta lluqshichimutinmi upyaqllapa. Chay qaqaqami Jesucristo kar, mayta ritinllapapis pullanllapa karan.

5 Piru chaynu rukunchikllapakunata Tayta Dyus kusalata yanapatinmapismi, yaqqa tukuynin mana allinta rurar, Dyustaqa mana allintachu yarpuchiran. Chaymi Tayta Dyus nitin chay runakuna wanutinllapa, kwirpunkunamapis chay chunllaq lugarpi chutarar kidaran.

6 Tukuy kaykunaqami pasaran nuqanchikkunata intrachimanallapapaq. Chaynu intrakarna, chay tukuy mana allinkunataqa amana munar rurananllapapaq, imanutaq chay unay rukunchikllapakunamaqa mana allinkunata munapakur rurananllapa chaynuqa.

7 Chayraykumi, ama qamkunaqa adurankillapachu chay yanqa dyuskuna nishanllapakunata, imanutaq unay rukunchikllapakuna aduraran chay yanqa dyus nishanllapakunata chaynuqa. Chaqa chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin:

“Runakunami taranllapa mikunanpaq, upyananpaq ima.

Chaymanta mikushana, upyashana ima karqa,

chay yanqa dyus nishanllapakunata adurashanllaparayku, kusata aligriyar shariranllapa
kusa mana allinkunata ruranllapapaq” nir.
8 Chaynulla amami ukwan ukwan punushunllapachu, imanutaq unay rukunchikllapakunamanta wakin ruraran chaynuqa. Chaqa chaynuta rurashanllaparaykumi, uk diyalapi binti-tris mil (23,000) wanuranllapamapis.
9 Amami Amitunchiktaqa nuqanchikkuna munashanchikllata rurachinar pukllashunllapachu, imanutaq chay paykuna ruraranllapa chaynuqa. Chaqa chaynuta, Dyusta rurachinashanllaparaykumi, largu kuru kanitin wanuranllapamapis.
10 Chaynulla imanula karpis kuntintakayllapa. Qamkunaqakish Dyus yanapashushanllapawan mana kuntintakar, Dyuspaq mana allinta rimatkillapa. Chaqa unay rukunchikllapakunamaqami, Dyus imanu yanapatinmapis, mana kuntintakar paypaq mana allinta rimashanrayku, wanuchikuq angelninta kaĉhamutin paykunataqa wanuchir tukchiran.
11 Intrakashunllapa: Tukuy chay mana allinkuna unay rukunchikkunata pasashanqami, iskribikasha karan allita kwintata qukanallapapaq. Chaynuqa, allinlatana rurar kawsanallapapaq Jesucristo shamuyanna nir yaĉhar.
12 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis Jesucristupi kriyiqkuna kuytakankillapa, imanupiqakish allita kriyini niyarmapis uchakushamana rikaritkillapa.
13 Chaqa yaĉhashanchikllapanumi, tukuyla kawsayashanchikpi imanullapis chay mana allinta rurachikuqqa uchakuchimanayanchikllapa nir. Piru Tayta Dyusmi nimaranchikllapa, payqashi tukuy imamanta kuytamayashunllapa nir. Chaymi chay nishanpi allita kunfyakashallapaqa, pay yanapamashun, tukuy mana allin kaqkunapimapis shachinakunallapapaq.
14 Chayraykumi munashay kriyiq masiykuna, chay yanqa dyus nishanllapakunataqa ama imapaqpis adurayllapachu.
15 Chaymi kananqa willashaykillapa kusala intrakaq runakunata yupay. Chaymi kay willashuyashayllapata allita intrakar, kwintata qukankillapa allinmi nir.
16 Nishaykillapa: Dyuspaq Santa Mikunata mikunanchikpaqqami, tantakar Dyusta payji nir chay ubapa yakituntaqa upyanchik. Chaymi chay ubapa yakitunta upyarqa yarpunchik: Amitunchik Jesucristumi washamanapaqqa yawarninta iĉhar wanuran nir. Chaymi Amitunchikwanqa uklana kanchikllapa. Chaynullami chay turtillitata mikurpis Jesucristuwanqa uk kwirpula yupay kar, pullana kanchikllapa.
17 Chaynumi chay uk turtillalata tukuyninchikllapa mikusha karmi, michka achka karmapis, uk kwirpulana kanchikllapa.
18 Allita yarpuyllapa Israel pwibluymanta chiqap Dyuspi kriyiqkunapaq. Paykunaqami Taytanchik Dyuspaq ufrindita nir uk animalta wanuchir mikurllapaqa, chay tantakar mikushanllaparayku ukla yupayna kidanllapa, Taytanchik Dyuspa naypanpiqa.
19 Piru kaynu nishurllaqa manami nishuyanillapachu, chay uklawkunapi chay yanqa dyuskunata adurayanllapa chayqa chiqap dyus nirqa. Chaqa chay adurayashanllapaqami, mana chiqap dyuschu kar, chay aychata paykunaman ĉhuratinllapamapis, mana imanachinchu mana mikuyta puytinapaqqa.
20 Piru nishaykillapa: Chay mana kriyiq runakuna animalkunata chay yanqa dyuskunaman ĉhurarqami, dyablupaq ĉhurayan, mana Dyuspaqchu. Chaymi nuqaqa mana munanichu qamkunaqa chay dyablupaq ĉhurashanllapata mikur ima, paykunawanpis pulla kar, ukla yupayna kanaykillapataqa.
21 Chaqa manami puytinkillapachu, Amitunchikta payji nir Santa Mikunata mikur, chaynulla ubapa yakitunta upyayarqa, chaymanta qashan chay dyablupaq ĉhurashanllapakunata mikunaykillapapaq, upyanaykillapapaqmapis.

22 ¿Manachu yaĉhankillapa, Amitunchikqa mana paylata kasushaqa kusalata piñakun?
nir. ¿Chaymi mana paylata kasur piñachisha, imanachimaqninchik qallaritinqachu
paywanqa shachinakuyta puytiyashunllapa? ¡Manami!

Imatapis Dyusninchikta aligriyachinapaq rurashunllapa

23 Piru wakinqami ninchikllapa: Amituypi kriyishayraykumi nuqata imapis allinta
yarpuchimashantaqa rurayta puytini nir. Chiqaptami chaynu. Piru chay wakin
imakuna allinta yarpuchimasha rurashanchikqami, mana yanapanchu ukninchikku-
nataqa mas allita Amitunchikpi kriyinanpaqqa.
24 Chaymi nishaykillapa: Ukninchikkunata llakipar shumaqta yanapashunllapa al-
lita Amitunchikpi kriyinanpaq. Chaynu katinqa, amami nuqanchiklapi yarpur tukuy
munashanchiklata rurar imachu kawsashunllapa.
25 Qamkuna mikunaykillapapaq aychata rantiq rirqa, rantir mikuyllapa. Amami
yarpunkillapachu, tapur mikushaq imanupiqa yanqa dyus nishanllapakunapaq katin-
maqa mikur uchakuyman nirqa.
26 Chaqa,
“Tukuy kay pachapi imapis kaqkunaqami,
Amitunchikpaqqa paylapaq kar shumaq”.
27 Imanupi uk mana kriyiq kar, wasiyman rishun mikuq nishutinllapaqa, qamkuna
rinarqa riyllapa. Chaymi imalatapis qarashutinllapaqa tantar mikunkillapa. Piru
amami chay yanqa dyuskunapaqmakish kay mikuyqa kasha katin nir tapukurlamapis-
chu mikunkillapa.
28 Piru mikunaykillapapaq katin, ukqa nishunmanllapa: Chay aychataqami chay
yanqa dyusninllapapaq nir kamkachishallapa nir. Chaynu nishutinllapaqami, ama
mikunkillapachu, chay uk willashushanllaparayku. Chaqa chaynu willashutinl-
lapa mikutkillapaqami, chay willashuqllapa runaqa yarpunman payqami chaynu
mikushanrayku uchakuyan nir.
29 Piru chay uk willashushanrayku ama mikunkichu nirqami, mana nishuyanichu,
qam yarpur uchakuyanki nirqa. Ashwanmi chaynuqa nishuni, chay willashuq
chay uchakuyan nir yarpuyashanpaq. Piru qamkuna allita kriyiqkunaqami kaynu
tapumanayankillapa kanqa: ¿Imapaqtaq nuqa tukuy allin nir kriyishaypaq, chay man-
araq allita kriyiq kar, mana ruranayashanpaqqa willamanqa? nir.
30 Chaynullami niyankillapapis kanqa: Nuqami mikunaypaqmapis Dyusta payji nir
mikuni. Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq wakinqa mana allinta rimayanqa nuqapaqqa? nir.
31 Chayraykumi nishaykillapa: Michka mikur, upyar, imata rurarpis, tukuyta ruray-
llapa Dyusta payji nir. Chayna Dyusqa aligriyananpaq.
32 Kuytawkish qamkuna uknikillapata mana kwintachar tukuy imata mikutkillapa,
chaynulla imata ruratkillapaqa, Israelmanta kaqkuna, chaynulla mana Israelmanta
kaqkunapis Dyuspi kriyinayashanmanta disanimakutinllapa. Chaynulla Dyuspi kriyiq
masinchikkunamapis disanimakur Dyuspi manana kriyinatinllapanachu.
33 Chaymi imanutaq nuqamaqa imatapis allinlata rurar, imanupis tukuylata aligriy-
achiyta kamani. Chaqa manami nuqalapaq imapipis yarpurchu rurani, ashwan chay
wakinkunata yanapani paykunapis kriyir washakananllapapaq.

11

1 Chaymi nishaykillapa: Qamkunaqami nuqa yupay kawsayllapa, imanutaq nuqa-
maqa Cristo kawsashannu maydiyapis kawsayta munani chaynu.

Imanu kashunllapa Dyusta aduraypiqa

2 Kriyiq masiykuna, qamkunami kusalata aligriyachimankillapa nuqata mana qun-
qamar, chaynulla chay yaĉhachishushayllapata mana qunqar ima chayllapi yarpur, rurar

ima kawsashaykillaparayku. Chaymi qamkuna kusa allinta rurashaykillaparayku kusalata payji nishunillapa.

3 Piru munanipismi kayta allita yaĉhanaykillapata. Uk warmi runayjun karnaqa, chay runan imata ruranapaq nitinpis ruran, chaynullami mayqanpis kriyiq karqa, Jesucristo nishannullata rurar kawsan. Chaynullami Jesucristupis Taytan Dyus munashanlata imatapis ruran.

4 Chaymi nishaykillapa: Uk runa umanta pampakur, Dyusman mañakuyani, manaqa Dyuspaq yaĉhachikuyani niyanman. Chaynu umanta limpu pampakur mañakur, chaynulla yaĉhachikurqami, kasuyashan Jesucristupaqqa mana allintanachu rurayan.

5 Nataq warmikuna, Dyusman mañakunanpaq, manaqa Dyus nishankunata yaĉhachikunanpaq kar, mana umanta pampakur yaĉhachikurqami, chay mantaqnin kaq runanpaq mana allintachu rurayan. Chaqa chaynu mana umanta pampar, Dyuspaq rurarqami, chay warmikunaqa limpu lirilla aqchanta rutusha kanman yupayllapana.

6 Chaqa uk warmi umanta mana pampar, Dyuspaq ruranatinqa, mas allinmi kanman chay warmiqa limpu lirilla aqchanta rutunanpaq. Piru lirilla rutukasha, warmi masinkunapaq pinqaypaq katinqa, ama ruturchu aqchayjunlla kar, Dyuspaq allinta ruranqa.

7 Piru uk runa-shuypaqami mana allinchu imalawanpis umanta pampananpaqqa. Chaqa Dyus, runata rurarqami kusa paynu rikĉhaqta ruraran. Chaymi chay runaqa intrachimanchik Dyusqa imanumi kusa mantakuq nir. Piru uk warmi-shuypaqami intrachimanchik, imanumi runaqa mantakuyta puytin nir.

8 Chaqa Tayta Dyusqa manami warmimantachu ruraran runataqa. Ashwanmi warmita ruraran runapa tullunllamanta.

9 Chaynullami Dyusqa, warmitaqa runa payla kashanrayku ruraran. Chay runaqa warmiwanna kawsananpaq. Manami warmi payla kashanraykuchu Dyusqa ruraran runataqa.

10 Chayraykumi, chay warmiqa umanta pampananpaq allin, angelkuna chaynu umanta pampashata rikarqa, yaĉhananpaq chay warmiqa allita runanta kasuyan nir.

11 Piru Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqa Tayta Dyuspa naypanpiqa warmi kar, chaynulla runa karmapis chaylla kanchikllapa. Chaqa mayqan warmipis, Jesucristupi allita kriyiqqami, runanta yanapan allita kriyinanpaq. Chaynulla mayqan runapis, Jesucristupi allita kriyiqqami, warminta yanapan mas allita kriyinanpaq.

12 Chaqa yaĉhashanchikllapanu, puntataqami Tayta Dyusqa uk warmita runamanta ruraran. Piru chaynu kasha katinmapismi, kananqa ashwan tukuyla warmimanta nasinchikllapa. Nataq chaynu karmapis, tukuylami Tayta Dyuspa rurashankuna kanchikllapa.

13 Kay nishushayllapamantami qamkunalla kwintata qukankillapa: Manami allinchu uk warmi umanta mana pampar, Dyusman mañakunanpaqqa nir.

14 Chaqa nuqanchikkunaqami allita yaĉhanchikllapa uk runa, warmi yupay aqchanta winachiqqami, mana allin kar kusala pinqaypaq nir.

15 Nataq uk warmi-shuypaqa aqchanta atunta winachirqami, kusala shumaq. Chaqa Dyus-ari warmitaqa atun aqchanta qusha, umanta pampananpaq.

16 Piru kaynu nishutiyllapaqami, wakinqa nimayankillapa kanqa, manami chaynuchu nir. Chaymi nishaykillapa: Jesucristupi kriyiqkunaqami, tukuyla kay nishushayllapalata ruranillapa nir.

Pablumi yaĉhachikun Santa Mikunapaq

17 Kanan kayta nishurllapaqa, manami kusala allintami rurayankillapa nishuyllapata puytinichu. Chaqa willamashallapami qamkunaqashi Dyusta aduranaykillapapaq tantakarqa, allinta ruranaykillapamantaqa, ashwan kusa mana allinkunata rurayankillapa nir.

18 Puntataqami nimaranllapa: Qamkuna, Dyusta aduranaykillapapaq tantakarl-
lapaqashi, qamkunapura anyanakur chiqanchanakunkillapa nir. Chaymi chay ni-
mashanllapataqa, wakinllataqa kriyini, chiqapta chaynu tukuyankillapa kanqa nir.
19 ¡Piru chay chiqanchanakuyqami, imanupiqa wakin kriyiqkunapiqa pasayan,
wakin rikashuqkuna kwintata qukananllapapaq mayqankunami, Dyuspi chiqap kriy-
iqkunaqa! nir.
20 Chaymi qamkuna, Dyusta payji nir Santa Mikunata mikunaykillapapaq tan-
takarmapis, manana Amitunchik Jesucristupaqnachu rurayankillapa. Ashwanmi
chaynu chiqanchanakusha kar, mana allinkunata rurayankillapa.
21 Chaqa Santa Mikunata mikunaykillapapaq karqashi, uknikillapa naypaqta
mikunkillapa. Nataq wakinkunaqashi mallaqlla kidanllapa, chaynulla
wakinnikikunaqashi maĉhankillapa ima.
22 Chaynu sunsunulla mikunaykillapapaq, upyanaykillapapaqqa, ¿manachu
wasikillapa kan, chaypi mikunaykillapapaq, upyanaykillapapaqqa? ¿Imapaqtaq
Dyuspa wamrankuna mana imayjun kaqkunata disprisyar ima pinqaypi dijankillapa?
Chayraykumi nishunillapa: ¡Manami allintachu rurayankillapa! nir.

Kaynumi Santa Mikunata mikushunllapa
(Mt 26.26-29; Mr 14.22-25; Lc 22.14-20)

23 Chaqa nuqa, Amitunchik Jesucristo intrachimashanmantami, kaynu nir
yaĉhachishurayllapa: Amitunchik Jesucristuta kuntrankunaman qukuyan, chay tutami
payqa tantata ayparan.
24 Chaymi Dyusta payji nirnaqa, ĉhaypinmanta pakir apustulninkunata kaynu niran:
"Kaymi nuqapa kwirpuy.
Qamkunata washashunayllapapaq wanuyani chay.
Kaytami ama qunqarchu rurankillapa yarpumanaykillapapaq" nir.
25 Mikutinllapanaqami, uk kupata aypar kaynu niran:
"Kay ubapa yakitunwanmi uk mushuq tratuta rurani yawarniyta iĉhar.
Chaymi maydiyapis kay kupamanta upyarqa nuqata yarpumar upyankillapa" nir.
26 Chaymi Santa Mikuna tantitata mikur, chaynulla ubapa yakitunta upyar imaqa, Jesu-
cristo shamunan diyakaman chaynulla rurarqami intrachinakuyankillapa: Kaynumi
Amitunchik Jesucristuqa washamanallapapaq wanuran nir.

Allita yarpur Santa Mikunata mikushunllapa

27 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis uchakuyarlla, Amitunchik Jesucristupa
kwirpun yupay Santa Mikunata mikur, chaynulla paypa yawarnin yupay ubapa
yakitunta upyarqami, uchanllaparayku Amitunchik Jesucristo wanushantaqa mana
kwintachayanllapanachu.
28 Chayraykumi mayqanpis Santa Mikuna tantitata mikunanpaq, chaynulla ubapa
yakitunta upyananpaqqa, allita yarpunman, imapaqmi kayta rurayani nir.
29 Chaqa mayqanpis, Amitunchikpa kwirpunta mana kwintachar, Santa Mikunata
mikur, chaynulla ubapa yakitunta upyarqami, pay kastigakananpaq mikuyanqa, up-
yayanqamapis.
30 Chayrayku qamkuna sunsunulla tukuy chaykunata rurashaykillaparaykumi, wak-
inqa qishaqla, wakin-shuypaqa mana jwirsayjun imachu kankillapa. Chaynulla
qamkunamanta wakinkunaqami chaynu mana allinta rurashanllaparayku wanushal-
lapana ima.
31 Piru Santa Mikunata mikunapaqqami allita yarpushunllapa allintachu kawsayani
manaqachu mana nir. Chaynu allita yarpur, allinpimi kani mikunaypaqqa nir
mikushallapami, Amitunchikqa mana kastigamashunllapanachu.

32 Piru imanupi mana allita yarpur munashanchiknulla Santa Mikunata mikushallapa Amitunchik kastigarqami, kastigamanchikllapa intrakar pay munashanlatana ruranallapapaq. Chaynuqami Amitunchikqa manana kastigamashunnachu chay mana kriyiqkunawan pullataqa.

33 Chayraykumi kriyiq masiykuna, Santa Mikunata mikunaykillapapaq tantakarqa, uknikillapa uknikillapa yaranakuyllapa. Pullala tukuynikillapa mikunaykillapapaq, upyanaykillapapaq ima.

34 Piru mayqanpis mallaqnarqa wasikillapi mikuyllapa. Chayna Dyusqa ama kastigashunanpaq, chay tantakashana kar, mallaqnar naypaqta das mikushaykillaparaykuqa. Piru mas imakunapaq parlanayani chaykunapaqqami, shamutiyna parlashunllapa.

12

Santu Ispiritu yanapamashanchiknulla Dyusta sirbishunllapa

1 Kriyiq masiykuna, nuqami allita intrakanaykillapata munayani, imanumi Dyuspa Santu Ispiritunqa yanapamanchik uktaqa ukmanta, ukta-shuypaqa ukmanta rurar, payllata sirbir kawsanallapapaq nir.

2 Qamkunaqami allita yaĉhankillapa, Dyuspi manaraq kriyiqkuna karllaparaqqami, mana rimaq yanqa dyus nishanllapakunata aduraq kankillapa nir. Chaynuqami, syiguyasha yupay mana intrakaq karaykillapa.

3 Chaymi kananqa nishaykillapa: Mayqanpis, Dyuspa Santu Ispiritun yanapatin rimaqqami, mana niyta puytinchu, ¡Jesusqa kusala mana allinchu! nirqa. Chaynulla mayqanpis Dyuspa Ispiritunwan mana karqami, mana niyta puytinqachu, ¡Jesusqami kusala shumaq Amitunchik! nirqa.

4 Piru Dyuspa Santu Ispiritunmi tukuy kriyiqkunata ukta ukmanta, ukta-shuypaqa ukkunata ruranapaq, yanapamanchikllapa. Chaynu ukta ukta ruranapaq Santu Ispiritulla yanapamashallapami, Dyusllata sirbir kawsanchikllapa.

5 Chaymi ukta ukmanta, nataq ukta-shuypaqa ukkunata ruranapaq yanapamashanchikllapa katinmi chaynullata rurar, Amitunchik Jesucristullata sirbiyanchikllapa.

6 Chaynullami Dyusqa yanapamanchik ukman ukman allin imakunata rurayta puytinapaq. Piru chay tukuy imakunataqami, Taytanchik Dyusqa pay paylla tukuyninchikllapata yanapar rurachimayanchikllapa.

7 Piru chaynu Santu Ispiritu tukuyninchikllapata yanapamarninchikllapaqami, intrachimanchikllapa imanumi chay wakin kriyiq masinchikkunata yanapanallapapaq nir.

8 Chaymi Santu Ispiritullawan Dyusqa ukkunataqa yanapasha, imami allin, imami mana allin nir intrachikunanllapapaq. Chaynulla ukkunatapis Santu Ispiritullawan yanapasha kusala yaĉhaywan yaĉhachikunanllapapaq paypaqqa.

9 Ukkunaqami, Santu Ispiritu yanapatin Dyuspi kusalata kriyinllapa, payqami imatapis rurayta puytin nir. Chaynulla ukkuna-shuypaqa, Santu Ispiritu yanapatin qishaqkunata alliyachinllapa ima.

10 Ukkunaqami, Santu Ispiritu yanapashanrayku milagrukunata ruranllapa, ukkunaqa Dyuspaq rimaqninkuna kar, paypaq yaĉhachikunllapa. Ukkunataqami, Santu Ispiritu yanapatin, riqsinllapa chay mana allin ispirituwan kaqkunata, chaynulla allin Ispirituwan kaqkunamatapis. Ukkunataqami, Santu Ispiritulla yanapatin illaqmanta ukman mana rimayashankunapi rimar yaĉhachikunllapa. Ashwan ukkunataqami, Santu Ispiritu yanapan chay ukman rimaykunapi rimar yaĉhachikushanllapata intrachikunanpaq.

11 Piru tukuy kaykunataqami, Santu Ispiritulla yanapar rurachimayanchik, pay imanutataq ruranata munayan chaynulla.

Kriyishanchikraykumi uk kwirpulana kanchikllapa

12 Nishaykillapa: Kay kwirpunchikllapa ukla karmapismi, kusala achka partiyjun. Chaynullami nuqanchikkunapis kusala achka karllapamapis, Jesucristupi kriyishanchikllaparaykuqa, paywanqa uklana kanchikllapa.
13 Chaynullami, tukuy Israelmanta kaqkuna, chaynulla mana Israelmanta kaqkuna, sirbikuqkuna, mana sirbikuqkunamapismi, Jesucristupi kriyirllapanaqa uk kwirpulapaqna tikrakashanchikllapa. Chaqa Dyusmi Santu Ispiritunta qumarninchikllapa yarpuyninchikllapapi shutichimarninchikllapa, tukuyta uklapaqna tikramashanchikllapa. Chaynuqami tukuyla, Santu Ispiritullawanna kawsanallapapaq. *
14 Yaĉhashanchikllapanu, uk kwirpunchikqa manami uk partiyjunlachu, ashwanmi kusala achka partiyjun.
15 Chaymi nishaykillapa: Imanupiqa ĉhakinchik kaynu ninman: Nuqaqami mana maki kashayrayku mana kwirpumantachu kani nir. Piru chaynu nirmapismi kwirpullamanta.
16 Imanupiqa rinrinchikpis niyanman: Nuqaqami mana nawi kashayrayku, mana kwirpumantachu kani nir. Piru chaynu nirmapismi, kwirpullamanta.
17 Chaqa tukuy kwirpunchik nawilla katinqa, mana uyakuyta puytiyachuwanllapachu. Chaynulla kwirpunchik, rinrilla katinqa, manana mutkikuyta puytiyachuwanllapachu.
18 Piru Taytanchik Dyusqami, pay munashannulla rurar ĉhurasha tukuy partinkunata kwirpunchikllapapiqa.
19 Chaqa tukuy rinrilla, manaqa nawilla katinqa, mana kwirpuyjunchu kachuwanllapa.
20 Chiqaptaqami, kwirpunchikqa kusala achka partiyjun katinmapis Dyus nisha ukla kananpaq.
21 Chaqa nawinchikqami, mana kaynu niyta puytinchu makinchiktaqa: Manami ministishunichu nirqa. Chaynullami umanchikpis, mana kaynu niyta puytinchu ĉhakinchiktaqa: Manami ministishunichu nirqa.
22 ¡Manami chaynuchu! Ashwanmi kay kwirpunchikpa partinkuna mana kwintachaypaqla chaykunaqa, ashwan kusa mas ministikaypaq.
23 Imanupiqami chay kwirpunchikpa uk partinpaq, “Kayqami mana imata ruranaypaqpis yanapamayanchu” niyarmapis, ashwan kusala shumaqta kuytar, mana shutilapimapis purichinchikchu.
24 Ashwanmi chay kwirpunchikpa partinkuna shutillapi kaqkunata kusa shumaqta kuytachuwan. Piru Tayta Dyusqami, kwirpunchikta rurarqa niran, chay yaqqa mana kwintachaypaqla chayta kusata kuytanapaq.
25 Chaymi chaynu rurashaqa kwirpunchikpi kaq partinkunaqa ama chiqanchakanqachu. Ashwanmi kada partikuna wakin parti kaqkunawan yanapanakunanllapapaq.
26 Chaqa kwirpunchikpi kaq uk partin nanatinqami, wakin partikunapis nanachikun. Chaynulla kwirpunchikpa uk partinpaq kusala shumaq nitinllapaqa, tukuy kwirpunchik kusalata aligriyan.
27 Chaynullami nuqanchikkunapis Jesucristupi kriyishanchikllaparaykuqa, paypa kwirpunna kanchikllapa. Chaynu karmi tukuy kriyiqkunaqa Jesucristupa kwirpunpa partinkunana kanchikllapa.
28 Chaymi chay kriyiqkunamanta wakinkunataqa Dyusqa kaynu kananllapapaq niran:
Puntataqa apustulkuna kananllapapaq,

* **12:13** Rikashun San Juan 7.37-39.

paypaq rimaqninkuna,
yaĉhar yaĉhachikuqkuna,
milagrukunata ruraqkuna,
qishaqkunata alliyachiqkuna,
yanapakuqkuna,
kriyiqkunapa rikaqninkuna,
illaqmanta ukman rimaykunata rimar paypaq yaĉhachikuqkuna ima kanqa niran.
29 Chaqa allita yarpuyllapa. Manami tukuychu apustulkunaqa. Manami tukuychu Dyuspa rimaqninkunaqa. Chaynulla manami tukuychu yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa. Chaynulla manami tukuychu milagrukunata ruraqkunapis.
30 Manami tukuyqa pudirniyjunchu qishaqkunata alliyachinanpaqqa. Chaynulla manami tukuychu ukman rimaykunapi rimar yaĉhachikuqkunapis. Manami tukuyqa, chay ukman rimaykunapi rimar yaĉhachikutinllapapis intrachikunllapachu.
31 Piru nishaykillapa: Dyusman mañakuyllapa, uknikikunata kusa masta yanapaqkunana kanaykillapapaq.

Nataq kananqami chay yaĉhachishushayllapamantaqa kusala shumaq kaqpaq willashunayanillapa, uknikillapawan llakipanakur imana kawsanaykillapapaq.

13

Llakipakushanchikmi kusala mas allinqa

1 Nishaykillapa: Nuqa illaqmanta uklawmanta runakunapa rimayninta, chaynulla angelkunapa rimayninta kusalata rimayayman. Piru chaynu kusata rimar yaĉhachikurmapis, mana chiqapta ukniykunata llakiparqami, yanqa uk kampana waqar qillakachikuq yupayla kayashaq.
2 Chaynulla Dyuspa rimaqnin kar paypaq yaĉhachikuq kayman, intrakaymanpis imanu payla yarpuyashanta. Chaynulla tukuy imata intrakaq, chaynulla kusalata kriyiymanpis uk qaqamatapis willatiyla ashunanpaq nir. Piru michka chaykunata ruranaypaq karmapis, mana ukniykunata llakiparqami, Dyuspaqqa yanqalla yupay kar mana sirbiyanichu.
3 Chaynulla mana imayjun kaqkunata mana chiqapta llakipar, yanqa alabamananllapalapaq nir imaykunata qukuyman, chaynulla wakqa ukninkunata llakipan nir alabamananllapalapaq nirla rupachir wanuchimananllapapaq dijakayman. Piru tukuy kaykunata rurar mana chiqap ukniykunata llakiparqami, mana imapaqpis sirbiyanichu.
4 Ukninchikkunata llakiparqami, ima katinpis mana das piñakunchikchu. Ashwanmi shumaq imakunata rurar, mana inbidyanakunchikchu. Manami kusa kani ima nir alabakanchikchu.
5 Chaynulla ukninchikta llakiparqa, manami sunsunulla imatapis rimanchikchu, mana imatapis nuqanchiklapaq ruranchikchu, chaynulla mana piñakunchikchu, imanupi ukninchikwan piñachinakurpis dasla shumaqchanakunchik ima.
6 Chaynulla ukninchikta llakiparqami, pay mana allinta tukusha katinmapis, manami aligriyanchikchu. Ashwanmi imatapis allin kaqkunalata rurasha katinllapa aligriyaymatapis puytinchik.
7 Chaymi ukninchik mana allinta ruramanashamapis, payta llakipashanchikrayku shachinakunchik. Chaynulla ukninchikkuna imata nitinpis mana diskunfyakarchu kriyinchik. Imata ukninchik ruratinpis, rurayashanqami allinla kanqa nir yarpunchik. Chaynulla ima katinpis, ukninchikta llakipashanchikrayku mana disanimakurchu shachinakunchik ima.
8 Chaymi nishaykillapa: Chay llakinakuyqami, mana maydiyapis tukukanqachu. Piru uk diyapimi Dyuspa rimaqnin kar yaĉhachikuqkunamapis, mana

yaĉhachikunqallapanachu. Chaynulla chay ukman rimaypi rimar yaĉhachikuqkunamapis mananami yaĉhachikunqallapanachu. Chaynulla chay kusala yaĉhaq kaqmapismi manana ministikanqanachu.

9 Chay kanan yaĉhachikuyashanllapaqami, kusala amsaqlla yupayraq. Chaynu katinmi, Jesucristupaqmapis, manaraq allitaqa intrakanchikllaparaqchu.

10 Piru Jesucristo shamutinqami, kusa allitana yaĉhashunllapa Dyuspaqqa imanu nirpis. Chaymi chay tyimpuqa manana ministishunllapachu mayqantapis Dyuspaq yaĉhachimanallapapaqqa.

11 Chaqa nuqa wamra karllaraqqami, rimar yarpurmapis, uk taksha wamritu yarpushannu yarpur rimaq ima kani. Piru byijullana karqami, tukuy chay wamra kar yarpur rimayashaytaqa, dijashana kani.

12 Chaynumi, kananpis taksha wamra yupay, Dyusninchikpaqqa manaraq allitaqa yaĉhanchikllaparaqchu. ¿Manachu uk ispiju dañakasha kar suqulla katinmaqa, qaqllanchikta chaparmapis mana allita rikanchik? Chaynumi kananpis, Jesucristutaqa manaraq allitaqa riqsinchikllapachu. Piru maydiya shamutinqami, pay paywanna kar, tukuyninchikllapa rikar allitana riqsishunllapa, imanutaq pay riqsimayanchikllapa chaynulla.

13 Chaymi Dyus yanapamashanchik mana tukukanchu chayqami, ukqa Amitunchikpi kriyinapaq, ukqa maydiyaqa paywan kashunllapa nir yarpunapaq, chaynulla uk-shuypaqa ukninchikta llakipanapaq ima. Piru kay kimsakunamantaqami, kusala mas allinqa ukninchikta llakipanchik chay.

14

Intrakayashanllapa rimaypi rimar yaĉhachikushunllapa

1 Willashushayllapanu, allita uknikillapata llakipayta kamayllapa. Chaynu uknikillapawan llakipanakur imaqami, Dyusta kusalata mañayllapa Santu Ispiritu yanapashutinllapa uknikillapaqa ukmanta, uknikillapa-shuypaqa ukmanta rurar Dyuslata sirbir kawsanaykillapapaq. Ashwanmi mañayllapa yanapashutinllapa paypaq rimaqninkunalana kar, paypaq chay rimaynikillapallapi rimar yaĉhachikur ima kawsanaykillapapaq.

2 Mayqanpis illaqmanta ukman rimaykunapi rimaqqami, Dyuslawan parlaq yupay. Chaqa chaynu ukman rimaypi rimatinllapami, mana mayqanpis intrakayanllapachu. Chaynuqami, Santu Ispiritu rimachitin mana mayqanpis intrakatinchu rimayan.

3 Piru Dyuspa rimaqninkuna-shuypaqa chay uyakuqkunapa rimayninllapallapi yaĉhachikurqami, wakinkunataqa yanapayan, Dyuspi masta kriyinanllapapaq. Chaymi animachir kunsulayanllapa ima.

4 Piru mayqanpis ukman rimaykuna mana intrakashanllapapi rimaqqami, paylla allita Dyuspi kriyinanpaq rurayan. Nataq Dyuspa rimaqninkuna-shuypaqa chay uyakuqkunapa rimayninllapallapi yaĉhachikurqami, chay kriyiqkunata yanapayan, mas allita Dyuspi kriyinanllapapaq.

5 Kusa allinmi kanman tukuynikillapa chay ukman rimaykunapi rimarqa, wasikillapalapi Dyuslawan parlanaykillapapaq. Piru nuqaqami munani chay ukman rimaykunapi rimayashaykillapamantaqa, ashwan chay intrakayashaykillapa rimayninllapallapi Dyus nishankunata allita yaĉhachikunaykillapapaq. Chaqa chaynu yaĉhachikuyqami kusala shumaq kar, kriyiqkunataqa yanapayanqa masta Amitunchikpi kriyinanllapapaq. Piru tantakashallapa kar chay ukman rimaykunapi rimar yaĉhachikurqami, kusa allin kanman chay rimashaykillapata ima niraymi nir intrachikunaykillapapaq.

6 Allita yarpuyllapa kriyiq masiykuna. Nuqa qamkunaman shamuyman. Chaymanta yaĉhachishuqllapa qallariyman chay mana intrakayashaykillapa ukman rimaykunapi.

Chaynu rurar mana intrachishurllapaqami mana imalapimapis yanapashuyanillapachu. Piru nuqa qamkunaman shamur, Dyus munashannu, chay chiqap kaqlata qamkunapa rimaynikillapallapi willashurllapaqami, yanapashuyashaqllapa ashwan masta kriyinaykillapapaq.

7 Chaymi nishaykillapapis: Mayqanpis uk kinata, manaqa uk arpata waqachir, mana shumaqta waqachitinqami, mana intrakayashunchu, imatami waqachiyan nirmapis.

8 Chaynullami guerrapipis, chay maqanakuq rinanllapapaq trumpitata waqachiq chay, mana kusala klaruta waqachitinqa, manami wakin suldadukunaqa listakayanmanchu maqanakuq rinanllapapaqqa.

9 Chaynumi qamkuna uk rimaykunapi rimaqkunawanpis pasan. Chaqa rimatki mana intrakarqa, ¿imanunari intrakanqallapa niyashaykitaqa? Chaynu mana intrakatinllapaqami, uk rimaqqa wayra apananpaq yupayla rimayan.

10 Chiqaptami kay pachapiqa, kan achka ukman rimaykuna. Piru chay rimaykunaqami, chay intrakaqkunapaqqa kusala shumaq.

11 Piru mayqanpis rimatin, chay rimashanta mana intrakarqami, uklawmanta runa yupay kashaq chay willamaqpaqqa. Chaynulla nuqapaqpis chay willamaqqa uklawmanta runa yupay kanqa.

12 Chaynumi chay uk rimaykunapi rimatinllapaqa, qamkunawanpis pasan. Chayraykumi qamkuna kusalata Santu Ispiritu yanapashutinllapa uknikillapa ukmanta, uknikillapa-shuypaqa ukmanta rurar, Dyusta sirbiyta munankillapa. Piru ashwanmi Dyusta kusalata mañankimanllapa yanapashutinllapa, kriyiq masikikunata yanapatkillapa Amitunchikpi masta kriyinanllapapaq.

13 Nishaykillapa: Mayqanpis chay ukman mana yaĉhayashan rimaykunata rimaqqa, Dyusta mañakuyllapa pay yanapashutinllapa, chay rimashaykitaqa uyakushuqkunapa rimayninpina rimar intrachikunaykillapapaq.

14 Chaqa mayqanpis ukman rimaykunapi Dyusman mañakurqa, chiqaptami tukuy shunqunwan mañakuyan. Piru chaynu Dyusman chiqapta mañakurmapismi, mana intrakayanchu ima nir mañakusha kani nirmapis.

15 Chaynu katinqa, ¿imatana rurayman? Chay-ari Santu Ispiritu yanapamasha ukman rimaykunapi rimar mana intrakarmapis, mañakur, chaynulla kantarmapis Dyusllata alabayani. Piru wakinkunapa naypanpi mañakur, chaynulla kantarqami, allita intrakarna rurashunllapa, uyakuqkunapis intrakananllapapaq.

16 Chaqa qam ukman rimaykunapi rimar Dyusta alabar, payji niyankiman. Piru uk runa mana chay rimayashaykita intrakarqa, mana pullayki Dyusta alabar, payji niyta puytiyanqachu. Chaqa manari intrakayanchu imatami nir alabayanki, chaynulla payjichikuyanki nirmapis.

17 Chiqaptaqami Dyusta payji niyashayki chayqa kusala allin ima kayanqa. Piru kriyiqkuna mana intrakashanllaparaykumi, mana paykunataqa yanapayanchu, Dyuspi masta kriyinanllapapaqqa.

18 Nuqaqami, Tayta Dyusta payji nini. Chaqa chay ukman rimaykunata rimankillapa chaymatapismi illaqmanta masta rimani qamkunamantaqa.

19 Piru chaynu ukman rimayta puytirmapismi, ashwan chay kriyiqkuna tantakashakunawan karqa, paykuna intrakayashan rimaypi rimar yaĉhachikuni. Chaymi chay ukman rimaykunapi kusa unayta willashurllapapis mana imanupis intrachishuyllapata puytinichu. Piru ashwan chay qamkunapa rimaynikillapapiqami aykakaqlata willashutiyllapa dasla intrakayankillapa kanqa.

20 Kriyiq masiykuna, amami chay wamritukuna mana das intrakanllapa chaykuna yupaychu kayllapa. Ashwanmi byijulla runakunana kar, chay yaĉhachishushayllapataqa allita intrakayllapa. Chaynuqami yaĉhaynikillapaqa allinkunalata ruranaykillapapaqlana kanqa.

21 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqami, kaynu nin:
“Kay pwibluta rimayniyta willananpaqmi,
uklawmanta runakunata kaĉhashaq ukman rimaykunapi willananpaq.
Piru chaynu ukman rimaykunapi willatinllapamapismi
mana kasumanqallapachu” nir.
22 Chaynu katinmi, kriyiqkunata Tayta Dyusqa yanapar ukman rimaykunapi ima rimachir, chay mana kriyiqkunataqa rikachin kriyinanllapapaq. Piru chaynu rikachitinllapamapismi, mana kriyinanllapachu. Nataq ashwan mayqanpis chay kriyiqkunata paykunapa rimayninllapi rimar ima Dyus munashannulla yaĉhachirqami, yanapanllapa mas allita kriyinanllapapaq.
23 Chaqa yarpuyllapa: Qamkuna tukuy kriyiqkuna tantakasha kar, tukuyla ukman rimaykunapi mana intrakaypaqta rimayankimanllapa. Chaymantaqa chaynu rimayatkillapa, uk mana kriyiq yanqa uyakushuqllapala ĉhar, rimayashaykillapata mana intrakarqa niyanqa: Wakkunaqa yaruyasha waknuqa rimapakuyan nir.
24 Piru tukuynikillapa chay rimaynikillapapi rimar Dyus munashannullata yaĉhachikuyankimanllapa. Chaymanta uk mana kriyiq uyakuq yaykur, chay yaĉhachikuyashaykillapata intrakanqa. Chaymi chaynu yaĉhachikushaykillaparayku allita intrakarqa, paylla kwintata qukar niyanqa: Kusala uchayjunmi kani nir.
25 Chaynuqami chay uyakuqkunaqa kwintata qukanqa ima mana allinkunata tukuy shunqunwan yarpushankunamatapis. Chaymi kusala uchayjunmi kani nir, Dyuspa naypanpi qunqurir paylatana aduranqa. Chaynuqami kwintata qukanqa chiqaptami Dyusqa qamkunawan kasha nir.

Tantanakurqami imatapis karanlata rurar adurayllapa Dyustaqa

26 Kriyiq masiykuna, chay willashushayllapapaqqami kaynu nishaykillapa: Tantakasha katkillapaqami, wakinkunaqa salmukunata takinqallapa. Nataq wakinkunaqa yaĉhachikunqallapa, manaqa wakinkunaqa Dyus willashanta ukkunata willanqallapa. Ukkunaqa ukman rimaykunapi rimar ima yaĉhachikunqa. Chaynulla uk rimaypi yaĉhachikushanllapata intrachikunqallapa ima nirmi yaĉhachikuran nir ima. Piru tukuy chay rurashaykillapaqami Amitunchikpi masta kriyinaykillapapaq kanqa, ama yanqallachu.
27 Piru ukman rimaykunapi rimanarqa, ishkay, manaqa kimsala rimanqallapa. Piru amami ishkantinllapa, manaqa kimsallapaqa sunsunullaqa rimanqallapachu. Ashwanmi uknin uk ratu, chaynulla uknin uk ratu ima rimanqallapa. Chaynu rimatinllapaqami, mayqantapis Santu Ispiritu yanapatin allita intrakaq chayqa, intrachikunqa ima nirmi yaĉhachikusha nir.
28 Piru mana mayqanpis, chay kriyiqkunamanta intrachikunanpaq katinqa, amami chay ukman rimaykunapi rimarqa yaĉhachikunqallapachu. Ashwanmi mayqanpis chay ukman rimaykunallapi rimanarqa, Dyusllawan parlanqallapa uyarala.
29 Nishaykillapa: Mayqantapis Dyus yanapanman imata rimananpaq. Chaynu yanapatinqami, Dyus munashannullata rurar yaĉhachikunqa. Piru chaynu rimar yaĉhachikunarllapaqami, ishkayla manaqa kimsala chay rimaynikillapallapi yaĉhachishunqallapa. Nataq wakin kriyiqkunaqami uyarala uyakur kwintata qukanqallapa, Dyus rimashantachu willamayanchik manaqachu mana nir.
30 Piru chaynu yaĉhachikuyatkillapa, Dyus imanupi uk runata chaypi tayatin imata rimananpaq intrachitinqa, chay yaĉhachikuq chayqa qasillanqa. Chayna chay uk rimananpaq.
31 Chaynu uknikillapa uk ratu uk ratu, Dyus yanapar intrachishushanllapata yaĉhachinakurqami, kusa shumaqta intrachinakuyankillapa. Chaymi chaynuqa ashwan tukuy kusa allita intrakar masta Amitunchikpi kriyinaykillapapaq animachinakunkillapa.

32 Chaymi Santu Ispiritu, Dyuspaq yaĉhachikunapaq yanapamashallapaqa
yaĉhachikushunllapa. Piru shumaqta yaĉhachikunallapapaqqami, imata yaĉhachikunapaq
karmapis, tantyakar yaraypaqraq uk yaĉhachikuyatinqa.
33 Chaqa Tayta Dyusqami kusa shumaqta imatapis ruranata munan, manami imat-
apis sunsunulla ruranataqa munanchu.
34 Chaymi nishaykillapa: Imanutaq tukuy kriyiqkunapi warmisitakunaqa uyarala
uyakunllapa, chaynullami qamkunapis Dyusta aduranaykillapapaq tantakasha katkil-
lapaqa, warmikunaqa uyarala chay yaĉhachikuqkunata uyakunqallapa. Chaqa manami
allinchu warmikuna chay tantakashaykillapakunapi laqyananllapapaqqa. Chaymi
Dyus nitin mantakushankunapipis nin, warmikunaqashi chay tantakasha katinlla-
paqa, uyarala kanqa runanta kasushanrayku nir.
35 Chaymi yaĉhachikutinllapa mana allita uk warmi intrakasha karqa, runanta tapunqa
wasinpi karna. Chaqa manami allinchu uk warmi chayllapi yaĉhachikuyatinllapa
tapukur laqyananllapapaqqa.
36 Allitami intrakankillapa, Dyuspaq yaĉhachikuq qallarirllapaqa, manami qamkuna-
mantachu qallariranllapa. Chaynulla manami qamkunalachu Dyuspa rimanantaqa
yaĉhakushaykillapapis.
37 Mayqanpis Santu Ispiritu yanapatin Dyuspa rimaqnin kar, manaqa imata rura-
narqa, allita kwintata qukanqa, kay iskribir willashuyashayllapaqami mana nuqaman-
tachu, ashwanmi Dyus mantakushankuna nir.
38 Piru mayqan kay willashuyashayllapapaq mana chaynuchu nitinqa, ama paytaqa
kasunkillapachu.
39 Chayrayku kriyiq masiykuna, kusata animakur munayllapa Dyus yanapashutinl-
lapa nishankunata yaĉhachikunaykillapapaq. Chaynulla ukman rimaykunapi rimatinlla-
papis, dijayllapa rimar yaĉhachikunqallapa.
40 Piru tukuy imata rurarmapismi kusa shumaqta imatapis rurar, ama sunsunullaqa
rurankillapachu.

15

Pablumi yaĉhachikun Jesucristo wanur kawsamushanpaq

1 Kriyiq masiykuna, kananqami nuqaqa munani yarpunaykillapapaq imanu
washakanaykillapapaq nir yaĉhachishushayllapapaq. Chaqa Jesucristupi kriyir
washakankillapa nir yaĉhachishutiyllapami, qamkunaqa kusala allita kriyiraykillapa.
Chaynullami kanankaman allita kriyinkillapa.
2 Chay puntata yaĉhachishushayllapapi kriyiraykillapa, chaynulla kanankaman allita
kriyirllapami washakankillapa. Piru chay yaĉhachishushayllata dijar mana kriyir, ukku-
napi kriyirqami mana washakankillapachu. Chaynu katinmi chay kriyishaykiqa yan-
qalla kasha kanqa.
3 Nuqa yaĉhakushaytami puntataqa yaĉhachishurayllapa. Chaymi yaĉhachishurayllapa
Jesucristumi uchanchikmanta washamanapaq wanuran nir, imanutaq Dyus nitin
iskribikashakuna nin chaynulla.
4 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin, wanuchitinllapashi pamparanllapa.
Chaymantashi kimsa diyamanta kawsamuran nir.
5 Chaymi puntataqa Pedruman rikariran. Chaymantaraqmi rikariran chay dusi
apustulninkunamanqa.
6 Chaymantaqa rikariranpis kinyintusmanmatapis (500) mas kriyiq masinchikku-
naman. Jesucristuta rikashakunaqami, wakinkunaqa wanushallapana. Piru yaqqa
tukuyninmi kawsayanllaparaq.
7 Chaymantaraqmi rikariran Santiaguman, chaynulla tukuy apustulkunamanpis.

8 Tukuy chay wakinkunaman rikarir-raqmi, chaymantaraq nuqamanqa rikariran.
Chaynu katinmi nuqaqa wakinkunamantaqa, uk wamra manaraq tyimpunpichu na-
sisha yupay kani.
9 Chaynu kasha karmi nuqaqa wakin apustulkunamantaqa mana kwintachaypaqla
kani. Chaynulla manami apustulpaq riqsimananllapalapaqmapis allinchu. Chaqa
nuqaqami Dyuspaq mana allinta yarpur, kriyiqkunapa ikinpi puriq kani qischanay-
paq.
10 Chaynu kasha katiymapismi, Tayta Dyusqa kusalata munamar akramaran paypa
rimananta yaĉhachikunaypaq. Chaymi chay llakipamashanqa manami yanqallachu
kasha. Ashwanmi nuqaqa tukuy wakinkunamantaqa kusa masta yaĉhachikur traba-
jasha kani. Piru manami nuqalachu chaynuqa yaĉhachikusha kani, ashwanmi Tayta
Dyus munar yanapamasha katin chaykunataqa rurasha kani.
11 Chaymi ama yarpushunllapachu, nuqa, manaqachu chay wakin apustulkuna
masta yaĉhachikusha nirqa. Ashwanmi kusala mas allinqa chay imanu washakanaykil-
lapapaq yaĉhachishutiyllapa kriyishaykillapa chay.

Pablumi yaĉhachikun wanushakunami kawsamunqa nir

12 Piru nuqakunaqami yaĉhachikunillapa, Jesucristumi wanushanmantaqa kawsamu-
ran nir. Chaynu yaĉhachikutiyllapaqa, ¿imapaqtaq qamkunamanta wakinkunaqa,
wanushakunaqa mana kawsamunnachu ninllapa?
13 Chaqa wanushakuna manana kawsamuyatinqa, Jesucristupis mana
kawsamushachu kanman.
14 Chaynu Jesucristo wanushanmanta mana kawsamusha katinqa, imanu
washakanaykillapapaq nir yaĉhachishuyashayllapapis mana imalapaqpis sirbiyanqachu.
Chaynu katinqa chay kriyishaykillapamapis yanqalla kar, mana sirbiyanqachu.
15 Kay chaynu katinqa, nuqakunaqami Dyuspaqqa mana chiqap rimaqninku-
nachu kayashaqllapa. Chaqa nuqakunaqami yaĉhachikunillapa, Dyusmi Jesucristutaqa
wanushanmanta kawsachimuran nir. Chaynu chiqapta mana wanuqkuna kawsamuy-
atinqa, Cristupis dijurqa mana kawsamushachu kanqa.
16 Chaqa wanuqkuna mana kawsamuyatinqa, Jesucristupis manami
kawsamushachu kanqa.
17 Chaynu Jesucristo mana kawsamusha katinqa, Jesucristumi washamayanchik-
llapa nir kriyishaykillapapis, yanqalla kar mana sirbiyanqachu. Chaymi ashwan
qamkunaqa uchayjunllaraq kawsayankillapa kanqa.
18 Chaynulla, Jesucristupi kriyir washakashaq nir wanushakunamapis, mana
washakashachu kar ashwan limpu chinqasha kanqallapa.
19 Chaynulla nuqanchikkunapis, kay kawsayashanchiklapi Jesucristupi kriyirlami
washakayanchik nir kriyisha, mana washamashaqa nuqanchikkunaqa kusala pinqay-
paq kashunllapa.

20 Piru chiqaptami Jesucristuqa kawsamusha. Chaymi payqa tukuymanta puntata
wanushanmanta kawsamushanrayku, uk mallkipa punta puquynin yupay intrachi-
manchikllapa.
21 Chaqa imanutaq uk runa uchakushanrayku tukuyla kay pachapiqa wanunallapa-
paq karan. Chaynullami Jesucristo allinta rurar uchanchikpaq wanur kawsamushan-
raykulami, michka wanusha karmapis, paypi kriyiqkunaqa maydiyaqa tukuyla kay
pachapiqa kawsamunallapapaq nisha.
22 Nishaykillapa: Imanutaq Adán uchakusharaykulami tukuyla wanunallapapaq
karan. Chaynullami Jesucristo wanur kawsamushanraykula, qashan maydiyaqa
tukuyla kawsamushunllapa.

23 Piru Dyusmi kaynu kawsamunallapapaq niran: Puntataqami Jesucristo kawsamunanpaq niran. Chaymantaraqshi maydiya Jesucristo shamur, paypi kriyiqkunapa kwirpuntaqa kawsachimuyanqa nir.
24 Chaymantami Jesucristuqa tukuy chay rikaypaq, chaynulla chay mana rikaypaq mantakuq dyablukunata, karguyjunkunata, chaynulla chay kusala puytiq kani niqkunata binsitinraqmi, kay pachaqa tukukanqa. Chaymanta chay tukuy imata binsisha karnami, Jesucristuqa Taytanchik Dyustaqa qunqa tukuy imata rikar mantananpaqqa.
25 Chaqa Jesucristuqami mantakunqa tukuy chay ĉhiqniqninkunata binsir limpu saruĉhanankalaman.
26 Chaynu tukuy imata binsishana karqami, tukukanantaqa binsir saruĉhanqa chay wanuyta, amana maydiyapis wanunallapapaq.
27 Chaqa Dyusmi Wamran Jesucristutaqa pudirta qur nisha tukuy mana allin kaqkunataqa saruĉhananpaqqa. Piru tukuy imata saruĉhananpaq nirqa, manami niyanchu Dyustapis Wamran Jesucristuqa saruĉhayanqa nirqa. Chaqa ashwan pay-ari chaynu tukuy imata Wamranqa saruĉhananpaqqa nisha.
28 Chaymanta Jesucristo tukuy mana allin kaqkunata binsishana karqami, ashwan paylla Dyuspa Wamran karmapis chaymanta-pacha, Dyus nishankunata ruraq ĉhurakanqa. Chaynami Dyusqa tukuy imatapis payna rikar mantanqa.
29 Yaĉhanchikllapami wanushakunaqa maydiyaqa kawsamuyanqa nir. Chaqa mana wanushakuna kawsamuyatinqa, ¿imapaqtaq yanqallaqa wanushakunapa shutinpi shutikunllapaqa?
30 Chaynulla Jesucristo wanushanmanta mana kawsamusha katinqa ¿imapaqtaq nuqakunaqa imuraspis paypaq yaĉhachikur ima qischakanillapaqa?
31 Kriyiq masiyllapakuna, nuqataqami chay ĉhiqnimaq runakuna imuraspis wanuchimananllapapaq yarpunllapa. Piru chaynu katinmapismi nuqaqa kusalata aligriyani, qamkuna imanumi Amitunchik Jesucristupi kriyishaykillapanulla kankillapa nir yaĉhashayrayku.
32 Nuqami Éfeso pwiblupiqa kusala saqra mana allinkunata ruramanatinllapamapis kusalata shachinakusha kani. Piru chiqapta mana wanuqkuna kawsamuyatinqa, ¿imatataq ganasha kani chaynu shachinakurqa? Ashwan nishanllapanuqa dijarma ninayta: Unta mikushaq, upyashaq, chaqa allaqmantami wanuyani nir. Piru wanuqkunaqami chiqapta kawsamuyanllapa.
33 Chay-ari amami ingañakankillapachu chay mana allinta rimaqkunamantaqa. Chaqa chay llullakur mana allinta rimaqkunawan pulla kashallapaqami das llullachir ima pantachimanchikllapa.
34 Chayraykumi chay llullakuqkuna ama ingañashunanllapapaqqa rikĉhakuq yupayna allinlata rurar, ama uchakunkillapanachu. Chaqa qamkunamanta wakinqami, Dyusta mana riqsishanrayku, paykunawan kar, kusala pinqaypaqta ingañakar ima kawsanllapa.

Wanur kawsamuqkunaqami kaynu kwirpuyjun kanqallapa

35 Imanupiqaĉhi wakinkunaqa kaynu nir tapukunmanllapa: ¿Imanutaq wanushakunaqa kawsamuyanqa? ¿Imanu kwirpuyjuntaq kawsamuyanqa? nir.
36 ¡Kabal yarutaraq tapukunkillapaqa! ¿Manachu yaĉhankillapa, imanutaq simillata tarpurmaqa wanunanpaq yupay pampanchik? nir. Chaynu pampashami chaymanta mushuqmanta ukmanna nasimun chay tarpukushanchikqa.
37 Chaynumi triguta manaqa uk simillata tarpurpis, manami chay mallkipa tulluntachu tarpunchik. Ashwanmi uk simillitata tarpunchik winananpaqqa.
38 Chaymantanami Dyusqa pay munashannu mayqannintapis winachin. Chaynu winachirmi, yurayjunpaqna tikran. Piru chaynu yurayjunpaq tikrarmapismi chay simillan karan chaynullata puquchinanpaq winachin.

39 Manami kwirpunchikllapaqa tukuy imakunapa kwirpunwanqa chayllachu.
Chaqa runakunaqami ukman kwirpuyjun kanchikllapa. Animalkunapismi ukman
kwirpuyjun. Chaynulla pariq kurukunapis ukman kwirpuyjun. Piskadukunapismi
ukman kwirpuyjun ima.
40 Chaynullami syilupi kaqkunapa kwirpunwan, kay pachapi kawsaqkunapa
kwirpunchikllapapis mana chayllachu. Chaqa syilupi kaqkunapa kwirpunqami kusala
ukman shumaq, chaynulla kay pachapi kaqkunapa kwirpunchikllapapismi shumaq
ima.
41 Chaynullami rupaypa llipyayninqa, mana chayllachu killapa llipyayninwanqa.
Chaynulla wakin qullarkunapa llipyayninqami, michka chaylla katinpis, mana chayl-
lachu llipyayninqa wakin qullarkunawanqa.

42 Chaynullami nuqanchikkunawanpis pasan. Chaymi kay kwirpunchik wanutin
pampashaqa, limpu ismur allpapaq tikrakan. Piru kay kwirpunchik maydiya
wanushanmanta kawsamurqami, tukuy tyimpupaqna kanqa.
43 Chaynumi chay kwirpunchik wanurqa mana sirbiq katin, askwintalla kidan.
Piru maydiya kawsamurqami, kusala shumaq allin imana kanqa. Chay wanur pam-
pakaq kwirpunchikqami, kusa litala ima kasha. Piru maydiya kawsamurqami, kusala
jwirtina kanqa.
44 Kay kwirpunchikllapaqami, yanqa aychala kashanrayku wanur ima pampakanan-
paq kasha. Piru maydiya kawsamurqami, manana maydiyapis wanunqanachu.
Chaqa imanutaq kay pachapi kawsananchik kasha, chaynullami tukuy tyimpupaqna
Dyuswan, kawsananchikpis kanqa.

45 Chaqa Dyus nitin iskribikashankunapimi kaynu nin: “Chay punta runa Adan-
taqami allpamanta rurar kawsachiran”. Piru kanan Adán yupay Jesucristuqami,
Dyusmanta kashanrayku ashwan tukuy tyimpupaq kawsayta qumanchikllapa.
46 Piru, puntataqami kay kwirpunchikraq kan. Chaymantaraqmi Dyusqa qumanchik
uk mushuq kwirputa tukuy tyimpu kawsanapaqqa.
47 Chaymi imanutaq chay punta runamaqa allpamanta rurasha kar, kay pachapi
kawsananpaq karan. Piru Jesucristuqami unaq syilumanta shamuran.
48 Tukuyla kay pachapi kaqkunaqami, chay punta runa allpamanta rurakasha kaq
chay yupay. Piru mayqanpis Jesucristupi kriyiqkunaqami, maydiyaqa syilumanta
shamusha runa yupay kwirpuyjun kanqallapa.
49 Chaynu katin-ari, kanan nuqanchikkunaqa chay punta runa allpamanta rurakasha
yupay kanchikllapa. Piru maydiyaqami, unaq syilumanta shamusha Jesucristo yupay
kwirpuyjunna kashunllapa.

50 Kriyiq masiykuna kaytami willashunayanillapa: Tukuyla aychayjun, tulluyjunqa
manami Dyus mantakuyashanmanqa yaykuyta puytinchikchu. Chaqa kwirpunchik
dasla tukukaqqa, ¿imanunari chay tukuy tyimpu kawsaqpiqa kayta puytinqa?
51 Piru nuqami chay mana yaĉhayashaykillapata munani intrakanaykillapata. Chaymi
nishaykillapa: Kriyiqkunaqa manami tukuyqa wanushunllapachu. Piru tukuylami
kusa ukman kwirpuyjunpaq tikrakashunllapa.
52 Dasla nawinchikta qipchirachir, manapis chapakuchiyasha yupaymi, chay
tukukananta trumpitata waqachitinllapalami kriyiqkunaqa tukuyla ukman
kwirpuyjunpaq tikrakashunllapa. Chaqa trumpita waqatinqami, tukuy kriyiqkuna
wanushakunamapis kawsamunqallapa, qashanqa amana wanunanpaqnachu. Nataq
nuqanchikkuna kawsaqkunaqami, uk kwirpuyjunpaq tikrakashunllapa.
53 Chaqa chaynuqami kay kwirpunchik mana allinta ruraq karmapis, manana chay-
nunachu kanqa. Chaynulla kwirpunchik wanunanpaq kaqmapis, manami wanunan-
paqnachu tikrakanqa.

54 Chaynu kusala uchayjun kar, manana uchayjunpaq tikrakasha, chaynulla
kwirpunchikmapis wanunanpaq kasha kar, mana wanunanpaq katinnaqami, kump-
likanqa Dyus nitin iskribikashanpi kaynu nishanqa:
“Dyusninchikmi binsinqa chay wanuyta, amana wanunallapapaq” nir.
55 Chaynulla ninpis:
¡Runakunaqami manana wanunqanachu!
¡Chaynulla runakunaqami wanunanpaqqa mana manchakunqanachu! nir.
56 Chaqa Moisés mantakushanta mana kasurmi uchakuranchikllapa. Chaymi chaynu
uchakurlla wanunallapapaq karan.
57 ¡Piru Amitunchik Jesucristuraykumi Tayta Dyus uchanchikkunamanta llakipa-
marninchikllapa tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq nisha! ¡Chaymi Dyusninchikta
kusalata payji nishunllapa, tukuy tyimpupaq wanunallapamanta washamashanchik-
llaparayku!
58 Chayrayku, munashay kriyiq masiykuna, chay kriyishaykillapanullami may-
diyapis shachinakunkillapa, amana disanimakurchu. Ashwanmi Amitunchikpaq
kusata yaĉhachikur trabajankillapa. Chaqa qamkunaqami yaĉhankillapa payllapaq
yaĉhachikurqa, manami yanqallachu yaĉhachikuyankillapa nir.

16

Pablumi willan kriyiq masinkunapaq ufrindata tantananllapapaq

1 Nataq chay ima ministishanllapakunata kriyiq masinchikkunapaq tantarqa, kriyiq
masiykuna imanutaq prubinsya Galaciapi kriyiqkunata willasha karay, chaynullami
tantankillapa.
2 Chaymi imanutaq ganashaykillapanulla, chay dumingukunapiqa aykalamatapis
siparayllapa. Chaymantaqa tantar yarachiskinkillapa, nuqa rikashuqllapa shamu-
tiyqa, ufrindata manana tantanaykillapapaqnachu.
3 Nuqa ĉhamutiyqami, qamkuna ukninchikkunata rinanpaq akratkillapa Jerusalen-
man kaĉhashaq. Chaynumi kaĉhashaq kartata, chaynulla chay qamkuna tantashaykil-
lapata ima chay kriyiq masinchikllapakunamanqa.
4 Chaymi rinaypaq allin yupay katinqa, nuqapis paykunawan rishaq.

Pablumi riyta yarpun Corinto pwibluman

5 Nuqa watukushuqllapa shamurqami puntataqa rishaq Macedonia lugarpi
kriyiqkunataraq watukuq. Chaymantanami qamkuna kayashaykillapa Corinto
pwiblumanqa ĉhamushaq.
6 Chaynu ĉhamurqami, imanupiqa qamkunawan kidayman tukuyla chay tamya ty-
imputaqa. Piru chaymantaqami qamkuna yanapamatkillapa rishaq, maymanmi rir
yaĉhachikunaypaq karan chayman rinaypaqqa.
7 Manami das pasaqnulaqa rikashunayanillapachu. Ashwanmi unayta qamku-
nawanqa kanayani. Piru Amitunchik munatinmi chaynuqa kanqa.
8 Piru manaraq qamkunaman shamuyarqami, kay Éfeso pwiblupi kidashaq Pente-
costés fyista pasanankaman.
9 Chaqa kay pwiblupimi, Amitunchikpaq kusala achka yaĉhachikunaypaq kan. Chaymi
kaypi yaĉhachikutiyqa, Jesucristupiqa achka kriyinqallapa, michka kay pwiblupi kusala
achka runakuna ĉhiqnimayatinllapamapis.
10 Ukninchik Timoteo qamkunaman ĉhamutinqa, amami imapaq llakichirchu, ashwan
kusata aligriyachinkillapa. Chaqa paypismi nuqa yupaylla Amitunchikllapaq kusata
yaĉhachikun.
11 Chayrayku amami mayqannikillapapis paytaqa disprisyankillapachu. Ashwanmi
yanapankillapa kusa shumaqla tukuy shamuyashanpi kananpaq. Chaymi pay shamur

rikamananpaq. Chaqa nuqaqari wakin kriyiq masinchikkunawan kaypi yarayanillapa.

12 Nataq kriyiq masinchik Apolosta-shuypaqa, rugaray kriyiq masinchikkunawan qamkunaman shamur watukushunanllapapaq. Piru kanankunaqami, mana shamuyta puytisharaqchu. Maydiya shamunanpaq tyimpun katinmi, shamunqa watukushuqllapaqa.

Pablumi tukukananta saludakun

13 Kriyiq masiykuna, rikĉhakusha yupayla allita kuytakarmi, Jesucristupi kriyishaykillapanulla mana shaykuq payllapi yarpur kawsayllapa. Amami imatapis manchar imachu, ashwan tukuy shunquykiwan Amitunchik Jesucristuta sirbiyllapa.

14 Chaynulla imata rurarllapapismi, ama kwashallachu, ashwan kusalata llakipanakur ima rurankillapa.

15 Kriyiq masiykuna, qamkuna yaĉhashaykillapanumi Estéfanas ayllunkunawanmi Acaya lugarpiqa puntata Amitunchikpiqa kriyiran. Chay paykunami chaypi wakin kriyiq masinkunata kusalata yanapayanllapa.

16 Chaymi kriyiq masiykuna, nuqaqa munani chay kusata yanapakuq Estefanaswan ayllunkunata, chaynulla yaĉhachikuqkunata kasur, paykunawan pulla Jesucristullapaq yaĉhachikunaykillapapaq.

17 Nuqaqami kusala aligri kani, kriyiq masinchikkuna Estéfanas, Fortunato, Acaico watukumaq ĉhamushanllaparayku. Chaqa qamkuna mana watukumaq shamutkillapamapismi, ashwan qamkunapa lugarnikillapaqa, paykuna shamusha watukumaqqa.

18 Chaqa paykunami nuqata kusalata animachimasha Amitunchikpi masta kriyinaypaq, imanutaq qamkunata kusalata animachishunllapa kriyinaykillapapaq chaynulla. Kay runakunataqami, allita kasunaykillapapaq kusala allin.

19 Kay Asia lugarpi, kriyiq masinchikkunami qamkunaman kusalata saluduta kaĉhamunllapa. Chaynulla Aquilawan, Priscilapis kusalata saludashunllapa. Chay paykunapa wasinpi tantakaq kriyiq masinchikkunapismi, Amitunchik Jesucristupa shutinpi kusalata saludashunllapa.

20 Chaynulla tukuy kaymanta kaq wakin kriyiq masinchikkunapis saludashunllapa. Chaymi qamkunapis uknikillapa uknikillapa kusala rispituwan saludanakunkillapa.

21 Nuqa Pablumi kusalata saludashurllapa, kay saludukunata nuqalla iskribimuni.

22 Mayqanpis Amitunchik Jesucristuta mana munarqa, kusala mana allinchu kanqa Dyuspaqqa. Chaymi nuqaqa nini: ¡Kusala munashay Amituy Jesucristo shamukuy-ari kay nuqakunaman! nir.

23 Amitunchik Jesucristumi kusa shumaqta llakipar yanapashunqallapa.

24 Tukuy qamkunatami nishaykillapa: Jesucristupi kriyiq kashaykillaparaykumi kusata munashunillapa. Chaynu kusalata munashurllapa ima saludashunillapa.

Chaynumi kanqa.

2 Corintios
Pablumi ishkay kaq kartanta kaĉhan Corintupi kriyiqkunaman

Corinto pwibluqami Grecia nasyunpi, Acaya prubinsyapi kaq. Corintuqami kusala atun pwiblu karan. Apustul Pablo manaraq chay Corinto pwibluman ĉhayatinqami, mana mayqanpis Jesucristupa shumaq rimaynintaqa chaypiqa yaĉhachikushallaparaqchu karan. Chaymi chayman ĉhar Pablo yaĉhachikutinqa achka runakunaqa kusalata kriyiranllapa. Chaymi Pabluqa chaypi kidar yaĉhachikuran uk añu-y-midyuta, Amitunchik Jesucristupa shumaq rimaynintaqa. Chaypaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 18.1-17.

Corinto pwiblupi yaĉhachikushana kar, uklaw pwiblukunapina Pablo yaĉhachikuyatinmi, wakin yaĉhachikuqkunapis ĉharanllapa Corinto pwiblumanqa. Chaymi chay wakin yaĉhachikuqkunaqa kaynu nir yaĉhachikuq qallariranllapa: Pabluqa manami Jesucristupa apustulninchu kar, ashwan runakunata ingañar puriyan nir.

Chaynu nir yaĉhachikuyanllapa nir yaĉharmi apustul Pabluqa kay kartata kaĉharan, chaynu nir yaĉhachikuqkunata ama kasunanllapapaqchu. Kay kartata kaĉhashanwanqami ishkay kutipaqna kaĉharan Corintupi kriyiq masinkunamanqa. Chaynumi ashwan Moisés mantakushankunamantaqa Jesucristupa shumaq rimayninqa kusala mas allin nir intrachiran (3.7-18). Chaynulla intrachiranpis maydiya mushuq kwirpuyjunna kayashunllapa (5.1-10), imanu qischakarpis pay nishanta kasur kawsashunllapa (6.3-13), uk ufrinda yupayna kashunllapa nir (8.1–9.15). Chaynullami intrachiranpis Tayta Dyusmi paytapis imanu qishaq katinmapis kusalata yanapasha nir (12.7-10).

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi, Tayta Dyus munasha katin, Jesucristupa apustulnin kani. Chaymi Corinto pwiblupi Dyuspi kriyiqkunaman, chaynulla Acaya lugarpi kriyiqkunaman, nuqa ukninchik Timoteuwan pulla kar, kay kartata iskribimuni.

2 Chaynullami Taytanchik Dyusman, Amitunchik Jesucristumanpis mañakuni, llakipar tukuy imapi yanapashutinllapa shumaqta kawsanaykillapapaq.

Qischakashamapis Dyusmi kunsulamanchikllapa

3 Amitunchik Jesucristupa Taytan, Taytanchikllapa Dyusmi, alabakasha kanqa. Chaqa paymi kusata llakipar, kunsular ima yanapamanchikllapa.

4 Paymi kunsular yanapamanchikllapa ima riqchaq qischakaykunamanmatapis. Chaynu katinmi, nuqanchikkunapis ukkuna qischakaqtaqa kunsular yanapaypaq, imanuĉhi pay nuqanchikkunata kunsulamanchikllapa chaynulla.

5 Chaqa Jesucristo kusata qischakasha katinmi, nuqanchikkunapis qischakashunllapa payrayku. Chaynu qischakashaqami, payqa masta kunsular yanapamashunllapa.

6 Nishaykillapapis, qischakar yaĉhachishutiyllapa kriyitkillapaqa, Dyusqa kunsular washashunqallapa. Chaqa pay nuqakunata kunsulamatinllapaqa, qamkunapismi kunsulakankillapa. Chaymi shachinakunkillapa ima qischakaykunamanmatapis nuqakuna yupaylla.

7 Qamkunapaqqami, kusata kunfyakanillapa qischakarmapis shachinakunkillapa nir yaĉhar. Chaqa imanuĉhi nuqakuna yupay qischakayankillapa, chaynullami Tayta Dyusqa qamkunatapis kunsular yanapashunqallapa.

8-9 Kriyiq masiyllapakuna, Asia lugarpi qischakashayllapapaq chiqapta yaĉhanaykillapapaq willashunillapa. Kusatami qischakarayllapa mana agwantaypaqta. Chaymi yarpurayllapa chaypina wanuyashaqllapa nir. Piru chay qischakaykunaqami

sirbimaranllapa ama nuqakunalapi kunfyakarchu, ashwan wanushakunata kawsachiq Dyuslapi kunfyakanayllapapaq.

10-11 Dyusmi chay qischakaykunamantaqa washamaranllapa paylapi kunfyakatiyllapa. Chaynulla qamkuna, Dyusman mañakur yanapamatkillapaqa, chay saqra wanunaykunamanmatapis washamayanqallapa. Chaymi wakinkunapis Dyusta payji ninqallapa pay yanapamashanllaparayku.

Imapaqmi Pabluqa mana riranchu Corintuman

12 Kusatami aligriyanillapa, tukuywan kusa shumaq allinlata kawsasha kanillapa nir yaĉhashayllaparayku. Piru ashwan qamkunawanmaqami kusa mas shumaqta kawsasha kanillapa. Manami munayniyllapamantachu chaynuqa kawsasha kanillapa. Ashwanmi Tayta Dyus llakipar yanapamashanllaparayku, chaynuqa kawsarayllapa.

13 Kartaykunapimi qamkuna liyir intrakanaykillapapaq iskribishurayllapa, mana ukmanta imachu. Chaymi kunfyakanillapa chay nishushayllapakunapaq, nuqakunapaq ima chiqapta intrakankillapa nir yaĉhar.

14 Piru qamkuna wakinllataqa intrakasha karllapamapis, kusalata aligriyar shumaqta yarpuyllapa nuqakunapaqqa. Chaymi nuqakunapis kusalata aligriyar shumaqta yarpushaqllapa qamkunapaqpis, maydiya Amitunchik Jesús tikrakamutinqa.

15 Allinta nuqapaq yarpuyankillapa kanqa nir kunfyakarmi, yarpusha karay puntataqa qamkunataraq watukushuyllapata, chaywanqa ishkay kutipaqna rikashunayllapapaq.

16 Puntataqa watukushuyllapata yarpuray, Macedonia pwibluman riqnu. Chaymanta tikrakamurpis qashan watukushuyllapata yarpuray. Chayna qamkunapis yanapamatkillapa rinaypaq Judea pwibluman.

17 Ma ¿watukushuqllapa mana shamurqachu, naypaqtaqa mana allita yarpusha kashaq? ¿Qamkunachu yarpunkillapa nuqaqa munashayta rurar shamunaypaq arnishurllapaqa, mana allinta yarpurchu mana shamushachu kashaq nir?

18 Dyusmi yaĉhan imatapis pay yupaylla arnikushayllapataqa kumplinillapa nir. Chaymi mana chay kutillaqa “Arí, chaynu kanqa”, “Mana, mana chaynuchu kanqa” niytaqa puytinillapachu.

19 Chaqa nuqami, Silvanuwan, Timoteuwan, Dyusninchikpa Wamran Jesucristupaq yaĉhachikunillapa. Paymi Dyus arnikushan kar, tukuy ima nishantapis kumplin.

20 Chaynami Jesucristupi kumplikan Tayta Dyus tukuy arnikushankunaqa. Chaymi Jesucristurayku, Tayta Dyusta alabarqa ninchikllapa, “Chaynumi kanqa” nir.

21 Tayta Dyusmi nuqakunata, chaynulla qamkunatapis Jesucristuwan pullachar shumaqchamashanchikllapa. Chaynullami akramashanchikllapa paypaqna kanallapapaq.

22 Chayna paypa kaqnin kanallapapaqqami siñalamaqninchik yupay, Santu Ispiritunta qumashanchikllapa. Chaymi Ispiritunwanna karqa, yaĉhanchikllapa tukuy tyimpupaqna paypa kanchikllapa nir.

23 Chiqaptami nishaykillapa: Corinto pwiblupi kaqkunaman watukushuqllapa shamunaypaq karmapis, manaraqmi shamushachu kani, qamkuna llakishalla katkillapa mas llakichishuymanllapa nir yarpur. Tukuy chaykunapaqmi, Taytanchik Dyusla yaĉhan.

24 Manami nuqakunaqa qamkunata kusata willashunayanillapachu, Dyuspi kaynu kriyiyllapa nirqa. Chaqa qamkunaqari chiqaptana kriyinkillapa. Ashwanmi yanapashunayanillapa kriyishaykillapanulla aligrilana kawsanaykillapapaq.

2

1 Chayraykumi nuqaqa nisha kani, manaraq qashanqa watukushaykillapachu, ama anyashur llakichishunayllapapaq.

2 Chaqa qashan nuqa llakichishutiyllapaqa, ¿mayqanna nuqataqa aligriyachimanqallapa, mana qamkuna katkillapaqa?
3 Chaymi ashwan llakichimankimanllapa nir yarpur manaraq shamurchu, naypaqtaqa kartata iskribishurayllapa shumaqchanakunaykillapapaq. Chaqa nuqaqami munani ama llakichimarchu aligrichimanaykillapata. Chayna kunfyakaray tukuy qamkunaqa chay kartata liyir shumaqchanakur nuqawan pulla aligriyayankillapa kanqa nir.
4 Piru chay kartata iskribishurllapaqa, tukuy shunquywan kusata yarpur, llakir ima waqaray. Chaynu katinmapis, manami llakichishunayllapapaqchu iskribishurayllapa, ashwanmi alliplata munashunillapa nir yaĉhanaykillapapaq.

Pablumi chay uchakusha runataqa pirdunayllapa nin

5 Chay runa mana allinta rurar llakichimasha nishurayllapa chayqami, mana nuqalatachu llakichimasha. Ashwan tukuy qamkunatapis llakichishushallapa. Chaynu katinmapis ama chaykunataqa kwintachashunllapachu.
6 Qamkunamanta achka runakuna nanaq nanaq chay runata karanta imatapis willasha katinnaqa, amana willayllapanachu. Chayllanami kanqa.
7 Ashwan kananqa pirdunar yanapayllapana. Kuytawkish kusata llakichitkillapa imakunata yarpur, mana das qamkunawan shunqukatinchu.
8 Chaymi qamkunata rugashunillapa, qashan rikachinaykillapapaq imanumi llakipayankillapa nir.
9 Naypaqllatanami kaykunapaqqa iskribishushallapa kani, chiqaptachu nuqa willashushayllapataqa kasuyankillapa kanqa nir yaĉhanaypaq.
10 Nuqaqami yaĉhayani qamkunaqa pirdunayankillapa kanqa nir. Chayna nuqapis paypaq manana ima mana allintapis yarpurchu, ĉhamurqa pirdunashushanami karay ninaypaq. Tukuy chaykunapaqqami Amitunchik Jesucristo yaĉhan, shumaq pullana kanaykillapapaq.
11 Chaynuqami, Satanasqa mana nuqanchikkunawanqa imatapis rurayta puytinqanachu. Chaqa pay imanu rurachikun nirpismi yaĉhanchikllapana.

Pablumi llakiran Troas pwiblupi karmapis

12 Jesucristupa shumaq rimayninta, Troas pwibluman yaĉhachikuq ĉhatiyqa, kusalata uyakunaranllapa. Chaymi Amitunchikpaq yaĉhachikunaypaqqa, achka karan chaypiqa.
13 Piru chaynu katinmapis, kusalata yarpupakuray kriyiq masinchikllapa Tituta chaypi mana tarir. Chaqa paymi qamkuna Corintupi kaqkunapaqqa willamananpaq karan. Chayraykumi nuqaqa paykunamanta dispidikurna, riray Macedonia lugarman, chaypi Tituta tariyman nir yarpur.

Pablumi Dyusta payji nin

14 Payji nishunllapa Dyusninchikllapata. Paymi nuqakunataqa kusa allinlata purichimanllapa, Jesucristo pullakumashallapa katin. Chaymi nuqakunata akrar kaĉhamashallapa, paypa shumaq rimayninta tukuy pachapi yaĉhachikunayllapapaq. Chay rimashan rurashan imakunami, yaĉhachikushaqa shikwakan tuktitukunapa mishki asyaynin yupay.
15 Chaqa nuqakuna yaĉhachikurqami, Jesucristo Taytanchik Dyusta insinsyuwan quntachin chaypa mishkila asyaynin yupay kanillapa. Chay insinsyupa asyayninqami shikwakan, chay washakaq runakunaman, chaynulla chay mana washakaq runakunaman ima.
16 Chay mana washakaqkunapaqqami, kay insinsyupa asyayninqa, wanuyllapaq asyan. Piru chay washakaqkunapaq-shuypaqa, insinsyupa asyayninqa allipla mishki mutkiypaqla kar, tukuy tyimpupaq kawsachin. Manami mayqanpis munayninllamanta Dyus nishankunata yaĉhachikuyta puytinchu.

17 Chaynu katinmi, mana ukkuna yupay munayniyllapalamanta pagrakanaylla-
paraykuchu Dyusninchikpaqqa yaĉhachikunillapa. Ashwanmi Dyuspa naypanpiqa
chiqapta rimanillapa mana llullakurchu, pay kaĉhamashanllaparayku, chaynulla Jesu-
cristo pullakumashallapa katin.

3

Pablumi intrachikun mushuq tratupaq

1 Kaykunata nirqachu, ¿yarpuchishunillapa, qashan nuqakunalla alabakayanillapa nir?
¿Manaqachu wakinkuna yupay nuqakunapis kartayllapataraq rikachishaykillapa, may-
mantami shamunillapa nir yaĉhanaykillapapaqqa? ¡Manami! Chaqa qamkuna, chaynulla
wakinkunaqami yaĉhankillapa nuqakunaqa, Dyusmanta shamunillapa nir.
2 Qamkunallami kartayllapa yupayqa kankillapa. Chaymi mayqanpis qamkunata,
Dyus munashankunata ruraqta rikashurllapaqa, yaĉhanqallapa allinkunalata qamku-
napiqa rurasha kanillapa nir.
3 Allipla shutillami qamkunaqa Jesucristupa kartan yupay kankillapa. Chaqa qamku-
naqa Jesucristupi kriyishaykillaparayku pay yanapashutinllapa munashanta ruranki-
llapa. Chaymi chay rurashaykillaparayku intrakanllapa Jesucristuwanna kankillapa
nir. Qamkunaqa manami lapisiruwan iskribikasha kartachu kankillapa. Chaynulla
manami rumipi iskribikasha yupaychu kankillapa. Ashwanmi, qamkunawanna
chiqap kawsaq Dyuspa Santu Ispiritun katin, Dyus munashankunata ruranki llapa.
Chaynami ninqallapa, yaĉhachishushayllaparayku unay kashaykillapamantaqa ukmanna
kankillapa nir.
4 Jesucristo pullakumashanchikrayku, Dyuspi kunfyakanillapa chaykunapaqqa.
5 Manami nuqakunalla kusa yaĉhaq kashayllaparaykuchu chaykunataqa ninillapa.
Ashwan tukuy imata rurayta puytishayllapaqami, Dyusmanta shamun.
6 Chaqa pay mana yaĉhachimashallapa katinqa, mana mayqantapis willayaymanlla-
pachu chay mushuq tratupaqqa. * Chay mushuq tratuqami mana iskribikashachu.
Ashwan Santu Ispiritu shunqunchikpi ratakusha katinmi yaĉhanchik, Dyuswan kar
mushuq tratuta rurashanchikna nir. Nishaykillapa: Mayqanpis Dyus mantakushanku-
nata munayninlamanta kumplishaq nirqa, ashwan tukuy tyimpupaq Dyusmantaqa
chiqanchakanqallapa. Chaqa Dyuspa Santu Ispiritunlamiri kawsachikun tukuy tyim-
pupaqqa.
7 Rumipi iskribir Moisesta, Dyus qushanqa, mana mayqantapis washayta puyti-
ranchu, runakuna mana tukuyta kumpliyta puytishanllaparayku. Chaynu katinmapis,
tukuy chaykunata Moisés Dyusmanta aypatinqa, Dyusqa Moisespa qaqllantaqa kusala
llipya intirupaq tikraran. Chaymi Israel runakunamapis mana rikayta puytiranchu
qaqllantaqa. Piru allmanta allmantaqa, chay llipyarayashanqa chinqaran.
8 ¡Ashwan kananqa Dyuspa Santu Ispiritun yanapamaqninchikllapa chayqa, kusala
mas shumaq washamanallapapaqqa!
9 Chay mantakuykuna kusa llipyalla karmapis payllaqa mana washamayninchikta
puytiranchu. Piru kanan-shuypaqa Dyusninchikpi kriyishanchikrayku Santu Ispiri-
tunwan yanapamarninchik washamanchik. Chaynu katin ashwan chayqa kusala mas
shumaq kanqa Moisés mantakushanmantaqa.
10 Chaqa Moisespa qaqllan llipyaratin kusa shumaqta mantakusha katinmapis, man-
ami shumaqnachu, Santu Ispiritunwan Dyus kusala shumaqta yanapamashanchik-
mantaqa.

---

* **3:6** Chay rumipi unay iskribikasha mantakuykunapaq mas intrakanarqa rikashun Éxodo 24.12. Chaynulla Santu Ispiritu mushuq tratuta rurayashanpaq mas intrakanarqa rikashun Jeremías 31.31-34.

11 Chaynu Moisespa qaqllan llipyaratinmapis, yaĉhachikushankunaqa mana tukuy
tyimpupaqchu kawsachikuran. Ashwan Dyuspa Santu Ispiritunmi kanan yanapa-
mashanchik chaymi, llipyaraq yupay kusala mas shumaq kar, kawsachikun tukuy
tyimpupaq.
12 Kaykunapaq yaĉharmi nuqakuna-shuypaqa, mana imatapis mancharchu
yaĉhachikunillapa, chay yaĉhachikushayllapaqa tukuy tyimpupaq mana chinqanchu nir.
13 Manami Moisés yupaychu yaĉhachikunillapa. Moisesqami qaqllanta pañuwan
pampaqnula yaĉhachikuq, Israel runakuna ama kwintachakananpaq qaqllan llip-
yarayashanqa limpuna allmanta allmantaqa chinqayan nir.
14 Piru Moisés yaĉhachikutinqa chiqapta runakunaqa mana intrakaranllapachu.
Kanankaman chay unay tratuta liyirqa, mana intrakanllapachu Jesús, Dyuspa Cristun
nirqa, yarpuyninqa pañuwan pampakasha yupay katin. Chaynulla chay pampakashan
yupay chayqa manaraq ashuchikashachu. Ashwanmi chay pampakashan yupay
chayqa, ashuchikayanqa Jesús, Dyuspa Cristun nir chiqapta kriyitinllapana.
15 Kanankaman Moisespa librunkunata liyirmapis, wakin Israel runakunaqa mana
intrakanllapachu, yarpuyninllapa uk pañuwan pampakasha yupay katin.
16 Piru uk runa, Amitunchik Jesuspina kriyitinqa, chay pañu pampaq yupay chayqa
ashuchikaq yupayna kidan.
17 Chaymi Amitunchik Jesuspi kriyishaqa, payqa Santu Ispiritunta qumanchik. Chaqa
Amitunchikqami paylla Santu Ispiritupis. Chaymi chay maypiĉhi Amitunchikpa Ispiri-
tun katinqa, chaypiqa washakayta puytinchik.
18 Chayrayku tukuy nuqanchikkunaqa, chay pañu qaqllanchikta pampaq yupay
kaq chay manana katinqa, ispiju yupay kasha, runakunaqa rikamarninchikllapa
yaĉhan kusa puytiqmi Amitunchikqa nir. Chaymi maydiyapis Amitunchik Jesusqa mas
allinpaqna tikramayashunllapa, pay yupay kusala shumaqna kanapaq Ispiritunrayku.

4

Pablumi karanlata yaĉhachikun

1 Chayraykumi mana disanimakunillapachu. Chaqa Tayta Dyusmi kusata llakipa-
marllapa inkargamashallapa paypaq yaĉhachikunayllapapaq.
2 Tukuy ima pinqaypaqkunataqa, manana rurayta munashanachu kanillapa.
Chaymi mana kusa yaĉhaq tukur ima ingañakuytaqa munanillapachu. Chayraykumi
Dyusninchikpa rimaynintaqa mana llullakurchu, karanta rimanillapa. Chaynu,
Dyuspa naypanpi rimashayllaparaykumi, intrakaqkunaqa ninllapa, nuqakunaqashi
Dyuspaqqa mana llullakurchu rimanillapa nir.
3 Piru wakinkunapaq-shuypaqa pakaplla yupay kanqa chay yaĉhachikushayllapaqa.
Chaymi mana intrakanashanllaparayku, tukuy tyimpupaq Dyusmantaqa ashuchikan-
qallapa.
4 Chaqa mana intrakanashanllaparaykumi, kay pachapi saqrata rurachikuq
dyabluqa, yarpuyninpi syiguyasha yupay kananllapapaq nisha. Chayna Jesucristo
pay paylla kawsaq Dyuswan katin, shumaq rimayninkuna llipyaraq yupay katinmapis,
ama kriyinanllapapaq.
5 Manami nuqakunallapaqchu yaĉhachikunillapa. Jesucristupaqmi yaĉhachikunillapa,
pay Amitunchikllapa nir. Nuqakunaqami qamkunata yanqa sirbishuqnikillapala
kanillapa, Jesusta munashayllaparayku.
6 Dyusmi tukuy imakunata ruraran. Piru tutaparaq intiru katinmi, “Kanqa
achkirachikuq” niran. Chayna achkilla tikrakaran. Chaynullami Jesucristupi kriyisha
yarpuyninchikllapatapis achkiraqlla yupay kananpaq tikrasha. Chayna Jesucristu-
rayku yaĉhanallapapaq, Dyusninchikqa kusala allin, shumaq nir.

Chiqapta kriyirmi kawsanchik

7 Michka allpa manka yupay karmapis, nuqakunaqa Dyuspa kusala shumaq ri-
maynintaqa pullayllapa purichinillapa yaĉhachikunayllapapaqqa. Chayna runakuna
rikarqa yaĉhananllapapaq chay yaĉhachikushayllapaqa mana nuqakunallamantachu, ash-
wan Dyuspa pudirninwanmi yaĉhachikunillapa nir.
8 Chaynu, kusalata qischakar allpa manka yupay daskaqla pakikanapaq karmapis,
manami tukuy tyimpuqa qischakashaqllapachu. Chaymi yarpur llakirmapis, mana
kwintachakanillapachu.
9 Ikiyllapakunapi qischamananllapapaq purinllapa. Piru manami nuqakunalataqa
Dyusqa dijamanllapachu. Chaynulla alsar ima itakumarllapamapis, manami allpa
mankata yupayqa llampuchamanqallapachu.
10 Mayta rirmapismi Jesuspaq yaĉhachikur purinillapa. Chaynu purirmi yaĉhanillapa
wanuchimanayanllapa nir, imanuĉhi Jesusta wanuchiranllapa chaynulla. Piru
chaynu Jesuspaq yaĉhachikushayllaparayku wanuchimanatinllapapismi, kaypi kanillapa.
Chaymi Jesús yanapamashanllaparayku, yaĉhanqallapa payqa kawsan nir.
11 Chaqa nuqakuna kawsayarlla Jesuspaq yaĉhachikutiyllapa wanuchimanatinllapa-
pismi, kaypi kanillapa. Chaynu katiyllapami, ukkunaqa yaĉhanqallapa Jesús washaman-
llapa nir.
12 Chaynu yaĉhachikushayllaparaykumi mana intrakanaqkunaqa, wanuchimanan-
llapa ima. Piru qamkuna-shuypaqa ashwan washakashaykillapana, qischakar
yaĉhachishutiyllapa kriyishaykillaparayku.
13 Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu nin: “Nuqa kriyiq karmi, kunfyakar
rimaray” nir. Chaynullami nuqakunapis qischakarqa, kunfyakar rimanillapa kriy-
ishayllapapaqqa, mana manchakur imachu.
14 Chaqa yaĉhanillapa Dyus, Amitunchik Jesusta wanushanmanta kawsachimuqqami
nuqakunata, chaynulla qamkunatapis kawsachimarninchikllapa, pullata apamashun-
llapa paywanna kanallapapaq nir.
15 Nuqakunami qamkunarayku qischakasha ima kanillapa, Dyusta riqsir
washakanaykillapapaq. Chayraykumi runakunaqa kusa achkana kriyir, Dyusta alabar
ninqallapa: Dyusmi kusalata yanapamarninchik washamanchik nir.
16 Chaynu yaĉhachikur kusata kwirpuyllapapi qischakarllapamapis, manami disani-
makunillapachu. Ashwanmi yarpuyniyllapapiqa, Dyuspaqqa mas allinna kanillapa.
17 Kay bidapi qischakayanillapa chaykunaqami dasla pasan. Piru ashwan Dyus pay-
wan kanayllapapaq nishanqami, kusala mas shumaq chay qischakaykunamantaqa.
Chaymi tukuy tyimpupaqna chaykunaqa.
18 Chayraykumi kay bidapi qischakashayllapakunapaqqa mana yarpupakunilla-
pachu. Chaqa chay qischakaykunaqami uk ratulapaq. Ashwanmi Taytanchik Dyus
paywan kanayllapapaq nishanlapi kunfyakanillapa. Chaqa Taytanchik Dyus arni-
mashanllapakunaqa tukuy tyimpupaq.

5

Imanumi syilupiqa kayashunllapa

1 Nuqanchikkunapa kanan kwirpunchikkunaqami, runakuna rurashan chukl-
lakuna yupay uk ratulapaq kay bidapiqa kanqa. Piru yaĉhanchikllapami, kay bidapi
kawsayashanchikmantaqa uk bidapiqa tukuy tyimpupaqna mushuq kwirpuyjun
kawsashunllapa nir. Chaymi tukuy tyimpupaq, Dyus rurashan mana tukukaq wasi
yupayna kashunllapa.
2 Chayraykumi kanan kawsarqa, rishamana kayman unaq syilumanqa nir
yarpunchikllapa.
3 Chaqa chay wasiqami, mudananchikllapa yupay pampamanchikllapa, ama lirila
yupay kanallapapaq.

4 Imanutaq mana yanqa mudakusha kashamaqa, chay yakakushanchik mana imapaqpis sirbitinchu, lirila yupay kanchikllapa. Chaynullami kay bidapi kawsayashanchikllapa kwirpunchikqa, mana tukuy tyimpupaq katin maydiyaqa wanunchik. Chaymi munanchikllapa unaq syiluman rir, shumaqta mudakusha yupayna tukuy tyimpupaq kawsanapaq.
5 Chaypaq unaq syilupi imanu mushuq kwirpuyjunna kawsayashunllapa nir chiqapta yaĉhanallapapaqqami Tayta Dyus, Santu Ispiritunta qumashanchikllapa. Chaqa paymi chaynu kanapaq nimashanchikllapa.

6 Santu Ispiritu nuqanchikkunawan katinmi, yaĉhanchikllapa unaq syilupi Jesuswan pulla tukuy tyimpu kawsayashunllapa nir. Piru kay pachapiraq kawsarqami, Amitunchikmantaqa wakaqllapi yupay kanchikllapa, manaraq paypa pullan kashanchikllaparayku.
7 Paypi kriyiq karmi chaypaqqa yaĉhanchikllapa, mana nawinchikwan rikashanchikllaparayku imachu.
8 Chaymi kusata kunfyakar yarpunchikllapa kay pachapi kawsayashanchikllapamantaqa rir, Amitunchikwanna kanallapapaq.
9 Chayraykumi Dyus munashanlata rurar kawsayta munanchikllapa kay pachapimapis, payta aligriyachinallapapaq. Chayna unaq syilupi paywan pulla karmapis chayllata rurar tanallapapaq.
10 Yaĉhashanchikllapanu tukuymi, Jesucristupa naypanman riyashunllapa, payna mantakunanpi tar rikar yaĉhamanallapapaq imanu kashapis. Chaymi tukuyta rikar yaĉhamarninchikllapaqa, payna imatapis ruramashunllapa, kay pachapi kawsayarlla, allinta mana allinta rurasha kashamapis.

Jesucristumi Dyuswan shumaqchamanchikllapaqa

11 Chaynu Jesús runakunata rikar yaĉhayanqa nir yaĉharmi, pay munashankunata rurar alliplata chaykunapaq runakunata intrachiyta yarpunillapa. Dyusqami allita riqsimanllapa pay munashankunata ruranillapa nir, chaynulla qamkunapis icharaq allita chaykunapaqqa intrakar riqsimankimanllapa.
12 Manami qashan alabakanarchu chaynuqa willashuyanillapa. Ashwanmi chaykunataqa willashuyanillapa intrakanaykillapapaq, chay wakin yaĉhachikur paykunalla alabakar purinllapa chaykunapaq. Chaymi intrakarnaqa, nuqakunapaq rimankillapa, yaĉhachishushayllapaqa chiqap nir.

13 Imanupi yaru yupay yaĉhachikunki nimatkillapamapis, Dyusmi yaĉhan chay yaĉhachishuyashayllapapaqqa. Nataq qamkunamanta nuqakunapaq, mana yaruyashachu allintami yaĉhachikuyan niqkunaqa, allinta yarpuyankillapa.
14 Imata rurarpismi mana nuqakunapa munayniyllamantachu ruranillapa. Jesucristo kusalata munamanchik nir yaĉharmi, pay munashanlata ruranapaq kanchik. Chaymi nuqanchikrayku, Jesucristuqa wanusha nir kriyirqa, yaĉhanchikllapana Dyuspaqqa uchanchikkunapaq pagrakusha yupayna kanchik nir.
15 Jesucristuqami tukuypaq wanuran, amana munashanchiknullata rurarnachu kawsanallapapaq. Ashwanmi wanurmapis kawsamuran, pay munashantana rurar kawsanallapapaq.

16 Chayraykumi kananqa nuqakunaqa manana mayqan runapipis yarpunillapachu, imanutaq kay pachapi mana kriyiqkuna yarpunllapa chaynuqa. Chaqa nuqakunapismi paykuna yupay, Jesucristupaqqa mana allintachu yarpuq kanillapa. Piru kananqami manana chaynutachu yarpunillapa.
17 Ashwan mayqanpis Jesucristuwan kaqqa, uk mushuq runana. Unay ima kaqkunaqami pasashana; kanan kaqqami mushuqna.

18 Tukuy kaykunatami pay rurasha. Chaymi paylla Dyusninchikqa shumaqtana rikamanchikllapa, Jesucristurayku. Chaynulla nuqanchikkunatana inkargamashanchikllapa wakinkunatapis willashallapa, paywanqa shumaqna kananllapapaq.
19 Chaqa, Tayta Dyusmi runakunata pullakunanpaq niran, Jesucristurayku uchanllapamatapis manana kwintacharchu. Chay kaykunapaq yaĉhachikunayllapapaqmi nuqakunatapis nimaranllapa.
20 Chaynu Jesucristo nuqakunata kaĉhamashallapa katinmi, Dyus yupaylla yaĉhachikunillapa paywan shumaq kananllapapaq. Chaymi Jesucristurayku willashunillapa: Taytanchik Dyusta ama ĉhiqnirchu, ashwan paywan shumaqta kawsashunllapa nir.
21 Yaĉhashanchikllapanu, Jesucristumi mana ima uchayjunmapischu karan. Piru Dyusqami, payta kaĉhamuran nuqanchikkunapa uchanchikllaparayku wanunanpaq. Chaymi, Jesucristurayku nuqanchikkunaqa shumaqchakasha mana uchayjunnachu kanchikllapa Dyuspaqqa.

6

1 Kananqami, Dyus nishankunata yaĉhachikuq kar, rugashunillapa Dyus yanapashushanllapapaq yaĉhachishutinllapaqa, allita intrakar kasunaykillapapaq.
2 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
“Kusa allin tyimpupi mañakutki uyapashuray.
Chaymi washakanaykillapapaq tyimpupi yanapashuray” nir.
Chaynulla qamkunapaqqa kananllami kusa allin tyimpuqa. ¡Chaymi kananqa Dyus washashur yanapashunqallapa!

Pablumi Jesucristupaq yaĉhachikur qischakashanpaq intrachikun

3 Nuqakunaqami mana, mana allinkunataqa ruranillapachu. Chaqa manami munanillapachu chay mana allin rurayniyllaparayku, Dyus mana washashunanllapataqa.
4 Ashwanmi michka qischakar, imata ministirmapis, shachinakur imatapis Dyus munashanlata ruranillapa. Chayrayku runakuna yaĉhananllapapaq, nuqakunaqa chiqapta Dyusta sirbinillapa nir.
5 Chaynulla wipyakar, prisukar, qaryapamatinllapa, kusata trabajar, michka mana punur, mallaqnarmapis, alliplata shachinakusha kanillapa, Dyus munashanlata rurar.
6 Chaynumi Dyus munashanlataqa ruranillapa: Kusa allinlata kawsaq kar, Dyuspa rimayninta yaĉhaq kar, tantyakar mana imatapis das ruraq kar, Dyuspa Santu Ispiritun nuqakunapi katin chiqapta mayqantapis munaq kar,
7 chiqapta yaĉhachikuq kar, Tayta Dyuspa pudirnin nuqakunapi katin ima. Chaynumi allin ruraykunalata rurar kawsanillapa. Chaymi musyamaqkuna, mana musyamaqkunapis nuqakunapaq ninqallapa, Dyus munashanlata rurar yaĉhachikunllapa nir.
8 Imanupiqa kasumanllapa. Imanupi-shuypaqa mana. Imanullapiqa kusa shumaqta rimanllapa nuqakunapaqqa. Imanupi-shuypaqa musyamarllapa mana allintachu rimanllapa. Llullakuqkunata yupaymi ruramanllapa, michka mana llullakur, chiqapta rimasha katiyllapamapis.
9 Dyuspaq mana yaĉhachikuqninta yupaymi ruramanllapa, kusata riqsimaqllapa karmapis. Yaqqa wanusha yupaymi kanillapa, piru kawsayanillaparaq. Kusatami qischamanllapa, piru manami wanuchimanllapachu.
10 Llakisha yupay kanillapa, piru aligrilami kanillapa. Pubri yupay kanillapa, piru ukkunatami Dyuspaqqa imayjun kaqpaq yupayna tikranillapa. Chaynumi pubri yupay kanillapa, piru Dyuspaqqa kusa imayjun kanillapa. Imanu katinpismi, Tayta Dyus munashanlata ruranillapa.
11 Corinto pwiblupi kriyiq masiykuna, kusa allitami willashushallapa kar, tukuy shunquywan munashunillapa.

12 Tukuytami imatapis manyaq willashusha karllapa kusalata munashunillaparaq.
Ashwan qamkunami nuqakunataqa mana chiqapta munamaq yupaychu kankillapa.
13 Chayraykumi qamkunataqa rugashunillapa, imanutaq uk runa wamranta willan
chaynu, qamkunaqa chiqapta munamanaykillapapaq, imanutaq qamkunata tukuy
shunquywan munashunillapa chaynulla.

Dyuspa wasin yupaymi kanchikllapa

14 Kriyiq masiykuna, chay mana kriyiqkunawanqa amami kasaranaykillapapaq
imalamapis tratuta rurankillapachu. Chaynuqami manana paykunawan yuntakaq
yupaynaqa kayankillapachu kanqa. * Chaqa manari allinchu, allinta ruraqkunawan,
chay mana allinta ruraqkunaqa piĉhunakur chayllata yarpunanllapapaqqa. Chaynulla
manami achkirachikuqwan tutaparaqpis piĉhunakuyta puytinllapachu.
15 Chaynumi Jesucristuwan, dyablupis mana chayllata yarpuyta puytinchu. Dyuspi
kriyiqpis, mana chayllata yarpuyta puytinchu, uk mana kriyiqwanqa.
16 Manami allinchu kawsaq Dyuspa lugarnin, uk runa rurashanta amituy nir adu-
ranapaqqa. Chaqa kawsaq Dyusqami maypi kashapis, nuqanchik kriyishanchikrayku
pullanchik. Chayraykumi paypa wasin yupay kanchikllapa. Paymi tukuy kaykuna-
paqpis iskribishankunapiqa kaynu niran:
“Nuqaqa paykunapi kawsar
purishaq paykunawan pulla.
Nuqami paykunapa Dyusnin kashaq.
Paykuna-shuypaqa wamraykuna kar,
nuqalata kasumar munashayta ruranqa.
17 Chay mana allinta tukuqkunamanta lluqshir wakaq tukuyllapa,
ama mana allin rurayninllapata ruranaykillapapaq.
Chaymi shumaqta rikashurllapa,
18 Taytaykillapa kashaq qamkunapaqqa.
Nataq qamkunaqa ullqu wamray, warmi wamray kankillapa.
Chaynu nirmi arnishunillapa tukuy imata puytiq Dyusnikillapaqa” nir.

7

1 Chaynu kaykunata arnikashanchikllaparaykumi, kriyiq masiykuna,
kwirpunchikpi, yarpuyninchikpi ama mana allinkunataqa rurayta yarpurlamapischu
kawsashunllapa. Ashwan Taytanchik Dyusta kasur, manchar pay munashankunalata
rurar kawsashunllapa.

Corinto runakuna qashan Dyusman tikrakaranllapa

2 Nuqami munani, nuqakunapi kunfyakar kusata munamanaykillapata. Chaqa
manami mayqanwanpis mana allintaqa rurashachu kanillapa. Manami mayqantapis
uchakuchishachu kanillapa. Chaynulla mana mayqantapis llullachisha imachu kanil-
lapa imapaqpis.
3 Qamkunamanta wakinnikillapallataqaĉhi mana allinta tukusha katkillapa, chay
mana allinta tukushaykillaparayku washaykillapata rimaq yupay willashunillapa.
Piru manami washaykillapatachu rimayani, chaqa nishurayllapana kusalata mu-
nashunillapa nir. Chaynullami kawsayar, manaqa wanunaypaqna karmapis, kusalata
munashaykillapa.
4 Alliplatami yaĉhani chaynu katinmapis, qamkunaqa kasumar munamankillapa
nir. Chaymi qamkunata willashurllapaqa alliplata aligriyani qamkunarayku. Chayna
imanu qischakarmapis, allipta animakuni, aligriyani ima.

* **6:14** Masta intrakanarqa rikashunllapa Deuteronomio 22.10.

5 Macedonia pwibluman ĉhashaymanta-pacha, manami samashachu kanillapa.
Ashwanmi maypipis kusalata qischakasha kanillapa. Maypipismi qaryapamaqllapa.
Chaymi nuqakuna-shuypaqa kusalata llakir yarpupakurayllapa mana imatapis
qamkunapaq yaĉharchu.
6 Piru llakishakunata aligriyachiq Dyusmi nuqakunataqa aligriyachimashallapa, Tito
ĉhamushanrayku.
7 Chaqa ĉhamurqa allip shumaqta parlamashallapa, kusala shumaqta
samachishaykillapa nir. Tituqami nimashallapapis, alliplatashi qamkuna nuqakunata
rikamanayankillapa, chaynulla qamkunaqashi alliplata llakiyankillapa nuqapaq
yarpur nir. Chaynu willamatinmi ashwan masta aligriyaray.
8 Chay kartata kaĉhamushayta liyirĉhi intrakar llakishaykillapa. Piru kananqami
nuqaqa kusala aligrina kani. Chaqa chay kartapi iskribishushayllapaqami uk ratula-
paq llakichishushallapa.
9 Piru kananqa ashwan qamkuna llakir kriyir, nuqata mana allinta ruramashaykil-
lapapaq, Dyusta llakipamay nishaykillaparayku, alliplata aligriyani. Chaqa qamku-
naqami intrakaraykillapa Dyuspaqqa allipla mana allintachu kawsayaraykillapa nir.
Chaymi chay mana allinta rurashaykillapapaq llakir, manana mas tukurchu, Dyus-
manna tikrakashaykillapa. Intrakashaykillapanu mana llakichishunarllapachu kar-
tataqa iskribishurayllapa.
10 Chaqa mana allinkunata rurashanchikkunapaq llakirmapis, Tayta Dyusman
tikrakar washakanchik. Chaymi manana llakinchikchu. Piru yanqa kay pachapi kaqla-
paq llakir, Dyuspaq mana allin kaqkunata rurarqami, tukuy tyimpupaq wanunchik.
11 Qamkunaqami kusata llakirmapis, Dyus munashannulla agwantaraykillapa.
¡Kananqa rikayllapa imanutaq kankillapa! Chay iskribishushayllapaqa manyaqta
yarpuchishuranllapa nuqapi kriyinaykillapapaqqa. Chaynulla piñachishuranllapa, man-
chachishuranllapa ima. Chaymantaqa ashwan kusata rikamanayaraykillapa. Chayna
chay uchakusha chaykunataqa kastigaq yupay mana imatapis pakarchu karanta
willashaykillapa.
12 Chaynumiri, qamkunaman chay kartataqa mana uchachakuqpaq yarpurchu,
chaynulla mana chay uchachakashapaq yarpur imachu iskribimuray. Ashwanmi chay
kartataqa iskribimuray, Dyus yaĉhananpaq qamkunaqa nuqakunapaq llakinkillapa nir.
13 Kaykunami nuqakuna kunsulakanayllapapaq kasha.

Piru kay kunswilumanmatapis, masta aligriyasha kanillapa Tituta kusa aligrita rikar.
Chaqa tukuy qamkunami mushuqmanta animachishaykillapa.
14 Nuqami Titutaqa willarayllana qamkunapaqqa, chiqapta paykunaqa kasushun-
qallapa nir. Chay nishayqami chaynu kasha. Chaymi aligriyani. Chaqa imanutaq
qamkunata imatapis karanllata willashurayllapa, chaynullami Tituta willashayllapa-
pis chiqap kasha.
15 Chaymi ashwan payqa kusa masta munashunllapa, qamkuna kusata rispitar
shumaqta samachir kasuraykillapa, munaraykillapa nir yarpur.
16 ¡Nuqami tukuy kaykunapaq kusata aligriyani, qamkunapi kusata kunfyakar!

8

Mana imayjunkunata yanapashunllapa

1 Kananqa kriyiq masiykuna, parlashunayanillapa imanumi Tayta Dyusqa, Macedo-
nia pwiblupi kriyiqkunata kusata munar yanapasha nir.
2 Paykunami alliplata Dyuspaq allinta ruranarayku qischakasha karmapis, ashwan
kusa aligrina. Yaqqa mana imayjun karmapis, ministiqkunata imalawanpis kusata
yanapasha, mana imankunapaq llakirlamapischu.

3 Nuqami chaykunataqa rikasha kani. Paykunaqami mana kwashayarlamapischu
iman kaqmantaqa puytishanllapawan yanapakusha. Ashwan chay puytishanllapa-
manmatapis masta ĉhurashallapa.
4 Paykunapa munayninllamantami kusata yanapakuyta yarpur nuqakunata
qumashallapa, ministiqkunata apar makyanayllapapaq.
5 Paykunaqami nuqakuna yarpuyashayllapamantaqa masta ruraranllapapis. Nay-
paqta Amitunchikpi kriyir payta kasur, chaymanta nuqakunata uyamarllapa yana-
pakurqa, Dyus munashanta rurashallapa.
6 Chaymi nuqakunaqa, Tituta rugasha kanillapa tantananpaq chay ministiqkunata
yanapanaykillapapaq qamkuna qukuyankillapa chaytaqa, pay naypaqta tantaq qallar-
itin qamkuna mana tukuyta kumplishaykillaparayku.
7 Chaqa qamkunaqa tukuy imapaqpis naypaqllapi kankillapa. Chaymiri kusata
kriyirllapa, imanu rimaytapis yaĉharllapa, kusala yaĉhayniyjun ima kankillapa.
Chaynulla yanapakuyta munankillapa, nuqakunamanta yaĉhakushaykillapata
intrakankillapa ima. Chaynu kashaykillaparayku kananqa kusalata yanapakunki-
manllapa dijurqari.
8 Manami kaykunata rurayllapa nir mantashuyanillapachu. Kaykunataqami
willashunillapa yaĉhanaykillapapaq imanumi Macedoniapi wakinkunaqa yanapakunl-
lapa nirla. Chayraykumi qamkunapis, paykuna yupay yanapakunkimanllapa.
9 Chaqa yaĉhankillapana, Amitunchik Jesucristumi alliplata munamarninchik kusala
imayjun karmapis mana imayjun yupay tikrakaran qamkunata imayjunpaq yupay
tikrashunanllapapaq.
10 Qamkunapa byinnikillapapaqmi nuqaqa kaykunataqa nishunillapa. Wakinkuna-
manta naypaq añullamanta, ministiqkunapaq puntata tantaq qallarishaykillapataqa,
rurar tukchiyllapa. Chaqa qamkunaqa mana yanqa rimaraykillapalachu. Ashwan
chay rimashaykillapanumi yanapakuq qallarishaykillapa.
11 Kananqami qamkunaqa tukchiyllapa ruraq qallarishaykillapataqa, imanutaq
puntamanta-pacha puytishaykillapawan shumaqta yanapakuq qallariraykillapa
chaynulla.
12 Chaqa, Taytanchik Dyusqami mayqantapis, michka kusa pitilawanmapis ukku-
nata munar puytishanchikwan yanapakushaqa, ashwan kusa shumaqta rikamanchik.
Dyusqami mana mañamanchikchu imanchik mana kaqtaqa.
13 Manami kaykunataqa willashuyanillapachu yanapakushaykillaparayku imaykil-
lapa faltashunqa nir yarpurchu. Ashwanmi willashuyanillapa yanapanakur tukuy
mikunallapapaq.
14 Chayraykumi kananqa paykunata yanapayllapa, maydiyaqa qamkunatana yana-
pashunanllapapaq. Kananmi paykuna ministiyashanqa, qamkunapa kan. Chaynulla
imanupi maydiyaqa qamkunapa mana katinqa, paykunapana kanqa. Chaynu yana-
panakushallapaqa mana mayqanninchikpa imanchikpis faltamashunllapachu.
15 Kaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Chay kusa achkata tantakusha yanapakutinmapis,
ministiyashanqa kidaran.
Chaymi chay pitilata tantakusha chaytaqa,
ministiyashanqa mana faltaranchu nir”.

Tito wakinninkunawan

16 Tayta Dyusta payji nini. Chaqa pay-ari, Titutaqa nisha chiqapta munar yarpushu-
nanllapapaq, imanuĉhi nuqa qillaysituta tantar ministiqkunata yanapayta yarpuni
chaynulla.
17 Chaqa nuqa payta shamunanpaq rugatiymi “Arí” nimasha. Chaymi kananqa
qamkunapaq llakiq kar, paylla shamuyan qamkunata watukushuqllapa.

18 Tituwan pullami kaĉhamuni uk kriyiq masinchikta. Paypaqmi, kusa shumaqta
rimanllapa tukuy kriyiqkuna, Jesucristupa shumaq rimayninta imanu yaĉhachikur
purishanrayku.
19 Chaynullami wakin kriyiq masinchikkunaqa, payta akrashallapa nuqakunawan
purinanpaq. Chayna qillayta tantar ukkunata yanapanayllapapaq. Chayta rurarqami,
Taytanchik Dyusta aligriyachinillapa. Chaynami yaĉhanqallapa imanumi kusata ukku-
nata munar, yanapakunillapa nir.
20 Yanapakunayllapapaq achka qillayta tantarqami karanta yanapakunillapa.
Chayrayku runakunaqa mana rimayta puytinqachu, paykunaqa qillayta aypakunllapa
nir imaqa.
21 Chayraykumi Dyusqa yaĉhan, mana ima mana allinkunata rurarchu, shumaq
allinkunalata ruranillapa nir. Chayna runakunapis yaĉhanqallapa, imatapis karanta
ruranillapa nir.
22 Paykunawanqami kaĉhamunipis uk kriyiq masinchikta. Paymi rikachimashallapa
imakunatapis shumaqta rurar, kusalata yanapakur ima. Nataq kananqa ashwan masta
yanapakun qamkunapi kusalata kunfyakar.
23 Titupaq-shuypaqami nishaykillapa: Kriyiq masinchikllapa kar, nuqakunawan
pulla yanapakuq kar, kusalata qamkunata yanapashunayanllapa. Nataq Tituwan
shamuyan chay kriyiq masinchikkunata-shuypaqa, wakin kriyiq masinchikkuna
akrashallapa, Jesucristuta kasur, Dyus munashanlata ruraq katinllapa.
24 Chayrayku qamkunaqa, shumaqta samachir rikachinkillapa imanumi paykunata
munankillapa nir. Chayna qillayta tantaqta rikashurllapaqa, tukuy wakin kriyiqku-
naqa rikar yaĉhananllapapaq, imanumi ukkunata chiqapta munankillapa nir. Chaynulla
yaĉhanqallapapis, qamkunapaq kusa yanapakuq nishayqa chiqap kasha nir.

9

Pablumi kriyiqkunata willan qillayta tantananpaq

1 Wakin ministiqkunata yanapanaykillapapaqqa, manami qashan qashanqa
willashunayllapataqa ministinkillapanachu.
2 Chaqa yaĉhaninami, qamkunaqa kusata ukkunata yanapayta munankillapa nir.
Chaymi Macedoniamanta kaqkunataqa willasha kani, qamkuna Acayamanta kaqku-
naqa naypaq añumanta-pacha yanapakunayankillapa nir. Chaymi yaqqa tukuykaq
Macedoniamanta kaqkunapis, qamkuna yupaylla animakushallapa yanapakunanlla-
papaq.
3 Piru chaynu katinmapis, qamkunamanmi kay kriyiq masinchikkunata kaĉhamuni,
chay kusala shumaqta qamkunapaq rimashayqa ama llullachu kanqa nir yarpur.
Chaynami paykuna shamurqa, nuqa shamunaykaman masta animachishutinllapa,
munashaynullata ruranaykillapapaq.
4 Kuytawkish Macedoniamanta wakin nuqawan pulla shamurqa, chay kusa shu-
maqta qamkunapaq rimashaynuta, mana taritinllapaqa, nuqanchikkunapaqqa kusa
pinqaypaq kanman. Chaqa nuqakunaqa ashwan qamkunata alabachishunillapa,
mana nuqakunata pinqaypi dijamanaykillapapaqchu.
5 Chayrayku yarpusha kanillapa chay kriyiq masinchikkuna shamur watukushu-
nanllapapaq. Chayna paykuna yanapashunqallapa, qillayta arnikusha karaykillapa
chayta tantaytaqa. Chaymi tukuy yaĉhanqallapa qamkunaqa chay qillaykunata tukuy
shunquykillapawan shumaqta yarpur, mana miĉharchu qukuyankillapa nir.
6 Kayta yarpuyllapa: Tantyarkaqta tarpukuqqami, tantyarkaqta kusichakun. Nataq
achkata tarpukuqqami, achkata kusichakun.
7 Chaymi mayqanpis tukuy shunqunwan yarpushannulla puytishanta qukunman-
llapa ukkunata yanapananllapapaqqa. Chaynu yanapakurqa, ama kwashalla, ama

rugay tukur imachu qukunmanllapa. Chaqa Dyus kusa aligrila imata qukur yanapakuqtaqa, kusata munan.
8 Dyusqami tukuy imata puytiq kar, allin kaqkunataqa kusa achkata qushunqallapa. Chayna mana imayllapapis faltashutinllapachu, allinlata rurar ministiqkunataqa yanapanaykillapapaq.
9 Chaqa, Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
"Ministiqkunatami kusata yanapasha, shumaqta yarpur.
Tukuy tyimpumi payqa runakunata yanapanqa shumaqta rikar" nir.
10 Tayta Dyusmi, tukuy tarpukuq runakunataqa simillata qun. Chaynulla mikunanllapata kusichananpaqpis qun. Tayta Dyus runakunata simillata quqmi, qamkunatapis kusata yanapashunqallapa mana imayjun runakunata yanapanaykillapapaq. Chay runakunata yanapatkillapaqami, masna Dyuspiqa kriyinqallapa.
11 Chaynuqami, qamkunaqa tukuy ima munashaykillapatapis tarikunkillapa. Chaymanta aligrilla qukunaykillapapaq. Nataq chay tantashaykillapa qillayta ministiqkunaman nuqakunawan kaĉhatkillapaqa, nuqanchikkunarayku chay runakunaqa, Dyusta payji ninqallapa.
12 Chaqa kriyiq masinchikkunata chaynu yanaparqa, manami faltaqninlatachu apanchik. Ashwanmi yanaparqa, kusata yarpuchinchikllapa Taytanchik Dyustapis alabananllapapaq.
13 Chaymi paykunaqa alabanqallapa Dyusta. Chaqa chaynu yanapatkillapaqa paykunaqa intrakanqallapa, chiqapta qamkunaqa Jesucristupa shumaq rimayninta kasunkillapa nir. Chaynullami paykunaqa Dyusta payji ninqallapa qamkuna yanapashaykillapapaq, paykunapaq, ukkunapaqpis.
14 Paykunaqami, Dyusman kusata mañakunqallapapis qamkunata munashurllapa, qamkunarayku Dyus paykunatapis yanapashanllaparayku.
15 ¡Payji niypaq Taytanchik Dyusta, Jesucristuta kaĉhamur kusala shumaqta yanapamashanchikpaq! ¡Chaypaqqami mana imanupis kutichiyta puytinchikchu!

10

Pablumi apustul kashanrayku riman

1 Kriyiq masiykuna, imanutaq Jesucristumaqa kusa allin kashanrayku mana piñakun imachu, chaynullami nuqapis qamkunata rugashunillapa ama nuqapaq ukmanta yarpunaykillapapaqchu. Chaqa qamkunamanta wakinkunaqami ninllapa: Nuqa qamkunawan karqashi kusalata manchashurllapa kusa shumaqlata yaĉhachikuni. Nataq wakaqpi karqashi kusala marraju tukur anyaqnulla iskribishunillapa nir.
2 Chaynu yarpumaq runakunaqa rimanllapa, Jesucristupi mana kriyiq runa yupayshi munayniyllamanta imatapis rurani nir. Manaraq qamkunaman shamuyar, paykunata willani ama washayta rimananllapapaq. Manami munanichu chay kriyiq masinchikkunata anyar willaytaqa. Nuqa rir-raqmi chay washayta rimaqkunataqa, imapaqpis karanta willar qamkunamantaqa chiqanchashaq.
3 Chiqaptari chaymantaqa kawsaq runa kanchik. Piru manami kay pachapi mana kriyiq runakuna ĉhiqninakunllapa chaykuna yupaychu kanillapa.
4 Chay armanchikkunata washakanapaq purichinchik chayqami, mana kay pachapi runakuna armanwan lisyakur wanuchikunllapa chaywanqa chayllachu. Nuqanchikkunapa armanchikllapaqami, Dyuspa pudirnin. Chay pudirwanmi chay mana allin kaqkunatapis nuqanchikmanta chiqanchayta puytinchik.
5 Chaywanmi chay yanqa illaqta rimar llullakuqkunatapis tukchichuwan. Chaynulla chay paylla, Dyusta mana riqsinata munar alabakaqkunamatapis, tukchichuwan. Tukuy runakunapa yarpuynintami, Jesucristuta qunchik paypina kriyinanllapapaq.

6 Chaynumi qamkuna chiqapta kasukutkillapanaqa, kastigaypaq chay kusata kriyi-
yar, chaymanta mana kasukuqkunataqa.
7 Qamkunaqa kwintata qukayllapa imami qamkunapiqa pasayan nir. Chaqa
qamkunamanta wakinmi, ukmanta yarpunllapa nuqapaqqa. Chaymi nini, mayqan-
pis chiqapta Jesucristupaq yaĉhachikuq karqa, nuqapaq kriyinmanllapa paypaq
yaĉhachikuni nir.
8 Dyusmi nuqata paypaq yaĉhachikunaypaq nimasha. Chaymi, payqa alabakananpaq
yaĉhachikun nimatinllapamapis, mana pinqakunichu. Chaqa Dyusninchikmi nimasha
paypaq allita yaĉhachikunaypaq. Chayna runakunaqa, Dyusmanta ama akrakarchu,
ashwan paywanna kananllapapaq. Chaqa payqa mana qamkunataqa mana allinta
yaĉhachishunayllapapaqchu nimasha.
9 Amami yarpunkillapachu chay kartaypi nanaq nanaq iskribirqa manchachishu-
nayanillapa nirqa.
10 Chaqa wakinkunami ninllapa: Jesucristupi kriyiq tukurshi, kartaykunapiqa nanaq
nanaq yaĉhachikuni nir. Chaynulla ninllapapis, yataykillapapi karqashi, manchakur
mana mayqantapis nanaq nanaqqa yaĉhachinichu nir.
11 Piru mayqan kaykunapaq rimaqqa, kayta yaĉhanman: Nuqa shamurqami chay
kartaypi willashushayllapataqa, karanta rimashaq mana manchakurchu.
12 Chaymi chay mana allinta rurar alabakaqkunawan chaylla kaytaqa mana mu-
nanichu. Chaqa paykunaqa yarukuna kar, alabakar imaqa, munayninllamanta imat-
apis yaĉhachikur, kusala mana allintachu tukunllapa.
13 Nataq nuqakunata-shuypaqa, Dyusmi akramashallapa imatapis kashanta
yaĉhachishunayllapapaq. Chaymi mana imatapis mancharchu yaĉhachishunillapa. Chaqa
Dyusmi nimashallapapis qamkuna Corintupi kaqkunaman shamunayllapapaqqa.
14 Chayraykumi nuqakuna imata ruranayllapamantaqa, mana imatapis ukmanku-
nataqa ruranillapachu. Chayta ruranaypaqqa, manallana shamunaytachu puntata
shamusha karay chaynuqa. Nuqakunami puntataqa shamurayllapa Jesucristupa shu-
maq rimayninta yaĉhachishuqllapaqa.
15 Chaymi, nuqakunaqa mana alabakanillapachu ukkuna rurashanpaqqa, nuqakuna
rurayashayllapamanta ukmankunata rurarqa. Ashwanmi nuqakunaqa qamkunawan
imatapis masta rurayta munanillapa. Chaynu masta yaĉhachishutiyllapaqa, mastana
kriyinaykillapapaq Jesucristupiqa.
16 Chaynulla munanillapa, qamkuna kayashaykillapamanta uklawkunata rir
yaĉhachikuyta. Piru manami ukkuna yaĉhachikuyashankunamanqa yakapakanayanilla-
pachu, ama alabamananllapapaq chay ukkuna yaĉhachikushanpaqqa.
17 Mayqanpis kusa runa nisha kayta munarqa, Tayta Dyus kusa runa nishapaq
tikratin chaynuqa kanqa.
18 Chaqa mayqan kusa allin runaqa, manami payllaqa alabakananchu. Ashwanmi
Tayta Dyus alabatin, kusa allinpaq riqsikashaqa kanqa.

11

Pablumi mana chiqap apustulkunapaq riman

1 Yaru yupay nuqa willashutiyllapamapis, icharaq uyakumankimanllapa. Imanu
katiypis uyakumayllapari.
2 Dyusqami mana munanchu qamkuna chay llullakuqkunata kasunaykillapapaqqa.
Chaynumi nuqapis mana munanichu chay llullakuqkunata kasunaykillapataqa. Chaqa
nuqami, Dyuswan uk tratuta rurashana kani qamkunapaq, imanuĉhi uk runamaqa
warmi wamranta mayqanwan kasarachinanpaq tratuta rurashana katinqa, manana
ukwan kayta puytinnachu, chaynu Jesucristulawanna kanaykillapapaq.

3 Piru manchakunimi, imanutaq dyablumaqa kusala bibu kar largu kurupaq tikrakar, Evamataqa llullachir ingañaran, chaynulla qamkunatapis imanupiqa ingañashunmanllapa nir. Chaynu katinqa, Jesucristupi kusata kriyinaykillapamantaqa, ashwanmi manana munarnachu purinkimanllapa.

4 Qamkunami, chiqapta Jesuspaq yaĉhachishushayllapamanta, ukkuna ukmanta Jesuspaq yaĉhachishutinllapapis, kriyiyta puytiyankillapa kanqa. Chaynulla ukman ispiritu kaqwanpis kayta puytinkillapa chay shumaq Ispirituwan kashaykillapamatapis dijarna. Chaynullami ukman yaĉhachishushanllapakunapi kriyiyta puytinkillapa kanqa nuqakuna willashushayllapataqa qunqarna.

5 Chaynu katinmapis Dyuspa apustulnin tukuqkunamantaqa nuqaqa masta yaĉhani.

6 Rimanaypaqĉhi imanupiqa mana shumaqtachu rimayta puytini. Piru yaĉhaytaqami yaĉhani. Nuqakunami rikachishusha kanillapa imakunatapis rurar ima, yaĉhanaykillapapaq chiqapta yaĉhani nir.

7 Imanutaq yarpunkillapa. ¿Manachu allinta tukusha kashaq yaĉhachishurllapa, nuqalla trabajar ministishaykunata tarikur, mana imalatapis mañakushurllapaqa? Nuqami yaĉhachishushallapa kani, Jesucristupi chiqapta kriyir kawsanaykillapapaq nir. Icharaq kwintata qukankimanllapa mana kubrar imachu yanqala yaĉhachishushayllapaqa kusa allin qamkunapaqqa nir.

8 Nuqaĉhi wakin kriyiq masinchikkunapa qillayninta kitasha yupay kani, yaĉhachishutiyllapa qillayta qumatinllapa ayparqa.

9 Qamkunawan kar imay faltamatin ministirmapis, manami qamkunataqa imatapis mañakushurayllapachu. Ashwanmi Macedoniamanta wakin kriyiq masinchikkuna ĉhamur yanapamaran ministishaykunapiqa. Manami qamkunata mañakushuyllapataqa munaraychu. Chaynullami maydiyapis kashaq.

10 Chiqaptami nishaykillapa: Jesucristupaq tukuy yaĉhachishushayllapaqami, chiqap nir. Chaymi kusa aligrila Acaya lugarpi, mana imatapis mañakurchu yaĉhachikutiyqa, mana imanimaytapis puytinqallapachu.

11 Qamkunaĉhi chaynu rimatiyqa nuqapaqqa ninkillapa: Mana munamarninchikchu chaynuqa tukuyan nir. ¡Piru Dyusmi yaĉhan chiqapta munashuyanillapa nirqa!

12 Nuqaqami maydiyapis mana qamkunamanta imakunatapis aypashaqchu. Chayna, Dyuspaq yaĉhachikunillapa nir alabakar puriqkunataqa riqsinanllapapaq, llullakurla purinllapa nir.

13 Chay paykunaqami, Jesucristupa apustulninkuna yupay tikrakar ingañakur purinllapa.

14 Yaĉhashanchikllapanu, paykunaqami chaynuna purinllapa. Chaqa Satanasmaqa, Dyuspa kusa shumaq angelnin yupay tikrakar purin-ari.

15 Chaynu katin-ari, chay paypa kaqninkunamaqa llallinllana kusa allin runakuna yupay tukur purinllapa. Piru paykunaqa chay rurashanllaparayku, ¡imanu tukukaq kanqallapa!

Pablumi apustul kar qischakaran

16 Qashan willashaykillapa, ama mayqanpis nuqapaqqa yarpunqachu yaruyasha nirqa. Imanuĉhi apustulkuna yupay tukur alabakar yaĉhachishutinllapa uyakunkillapa, chaynulla nuqatapis uyakumayllapa yaĉhachishurllapa nuqa alabakar willashutiyllapamapis.

17 Nuqalla alabakarqami yaru kayman. Chaqa Amitunchikqa manami nuqalla alabakanaypaqchu nimasha.

18 Chaynu katinmapis, imanuĉhi wakin runakuna alabakar purinllapa, chaynulla nuqapis alabakashaq.

19 Qamkunami kusata yaĉhankillapa. Piru, kusa shumaqta uyakunkillapa chay yaruyasha yupay chaykuna yaĉhachishutinllapaqa.

20 Paykunami sirbikuchishunllapa, imaykillapata aypanllapa, ingañashunllapa, chaynulla imata yupay musyashunllapamapis.
21 Nataq nuqa, qamkunawan mana chaynu kashayrayku, “Wakqa kusalata manchakun” nimatinllapamapis, kusala aligri kani chay nishayrayku, mana paykuna yupay llullakusha ima karchu.
Piru ukkuna alabakanatinqa, nuqapis alabakaq qallarishaq, yaruyasha nimatkillapamapis.
22 ¿Paykunachu hebreo runakuna? Nuqapismi hebreo runa kani. ¿Paykunachu Israel runakuna? Nuqapismi Israel runa kani. ¿Paykunachu Abrahampa ayllunmanta? Nuqapismi Abrampa ayllunmanta kani.
23 ¿Paykunachu Jesucristupa sirbikuqninkuna? Nuqaqami ashwan paykunamantaqa Jesucristupaqa mas sirbikuqnin kani. Kaynu nitiyĉhi nimankillapa, “Wakqa yaruyasha” nir. Chaynumapis, nuqaqami paykunamantaqa masta yaĉhachikur trabajasha kani. Nuqatami prisumashallapa paykunamantaqa masta. Paykunamantaqami masta maqamashallapa. Chaynulla yaqqami wanuchimashallapamapis.
24 Sinku kutimi Israel runakunamanta karguyjunkunaqa, trintay-nwibi (39) kuti wipyarlla kastigamashallapa.
25 Kimsa kutimi qirullawan maqamashallapa. Uk kutiqami rumillawan sitamashallapa. Kimsa kutimi nuqa riyatiyqa yaku karrupis mar yakuman chinqaran. Chaymi ĉhuqanaymanta washakar, uk unaqta uk tutata yurqaray mar yakupa ĉhaypinpi, tarimananllapakaman.
26 Kusatami purisha kani. Chaymi riyukunamapis yaqqa apamaran, suwakuqkunamapis yaqqa suwamaran. Chaynulla pwiblu masiykuna, uklawmanta runakunamapis yaqqa imanachimaranllapa. Pwiblupimapismi yaqqa imapis pasamaran. Chunllaq lugarkunapi, mar yakukunapi, chaynulla chay mana chiqapta kriyiqkunapa rurinpi katiypis, yaqqa ima mana allinkunapis pasamaran.
27 Kusatami trabajasha kani. Chaynulla riqchaq imakunata pasasha kani mana yaĉhaypaqkunata. Kusa achka kutimi mana punushachu kani, mana mikushachu kani, chaynulla yakunarmapis alliplata qischakasha kani. Mana raĉhpay katinmapis, qasaykunapi kusalata qischakasha kani.
28 Kay willashushayllapanu qischakasha karmapis, ashwanmi masta nuqaqa yarpukuni wakin kriyiq masinchikkunapaq.
29 Mayqan uchapi ishkitinqa, nuqaqa llakir mañakuni uchanmanta washakananpaq. Mayqan uk kriyiq masinchikta uchakuchitinqa, nuqaqa kusalata piñakuni, chay uchakuchikuqpaqqa.
30 Nuqami chay qischakashaykunapaq alabakani, mana chay llullakur rimaqkuna nubliru tukurla alabakanllapa chaykuna yupaychu.
31 Tayta Dyus, chaynulla Amitunchik Jesuspis, paykuna chiqap allinla kar tukuy tyimpu alabakan chay paykunami yaĉhan imatapis chiqapta rimani nir.
32 Damasco pwiblupi nuqa katiymi, gubyirnu Aretaspa ikillan kaq chayqa, kaĉhakuran gwardyakuna kuytakunanllapapaq chay pwiblumanta lluqshina punkukunapi. Chayna yarqushaq nitiyqa aypar prisumananllapapaq.
33 Piru, ukkunami nuqata kanastapa rurinlapi, pwiblupa atun patan llutakashanpa bintanalata waqtalawman yarquchimatin, paykunamantaqa washakaray.

12

Pablumi rikapakushanpaq parlakuran

1 Manami imatapis gananchikchu nuqanchiklla alabakarqa. Chaynu katinmapis alabakaq yupaymapis willashaykillapa, chay rikashaykunapaq Dyus intrachimashanta.

2 Katursi añunami apakaray Dyus tayashan syiluman. * Manami yaĉhanichu kwirpuntiychu apakaray, manaqachu Ispirituylapi. Chaytaqami yaĉhan Tayta Dyusla.
3 Piru yaĉhanimi, Tayta Dyuspa pullan karay nir. Manami yaĉhanichu kwirpuntiychu apakaray, manaqachu Ispirituylapi. Chaytaqami yaĉhan Tayta Dyusla.
4 Chaypiqami mana uyapashanchik rimaykunata uyaparay. Chay uyapashaykunataqami mana mayqantapis parlanaypaqchu nimasha Tayta Dyusqa.
5 Nuqami kusalata aligriyani Tayta Dyus kawsashan syiluta rikachimashanrayku. Chay rikashaykunarayku alabakaypaq yupay kani. Piru ashwan mana kusa runa nishapaq riqsimashanllaparayku, qischakashayrayku imami kusata alabakani, tukuy runakuna yaĉhananllapapaq, Tayta Dyus kusata yanapaman nir.
6 Imanupi nuqalla alabakanar chay rikashaykunapaq rimarmapis, chiqaptaqa mana yaru yupaychu kashaq. Chaqa chiqaptari rimayani. Chaynu katinmapis mana rimanichu, runakuna ama yarpunanllapapaq nuqa kusata alabakanar chaynu rimani nir.
7 Chaymi nuqata, Tayta Dyus syilupi rikachimashankunata rimatiy, ama wakqa kusa runa nisha nimananllapapaqmi, Jesucristuqa mana uchakusha katiymapis dijamasha qischakanaypaq. Chay qischakaymi Satanasmanta kar uk kasha kwirpuyllaman yaykuq yupay.
8 Chayraykumi, kimsa kutina Amitunchikta mañasha kani chay qischakaykunata nuqamanta ashuchinanpaq.
9 Piru Amitunchik Jesucristumi chay qischakaykunata mana ashuchirchu, ashwan kaynu nimaran: “Nuqami tukuy ministishaykikunapi yanapashayki. Chaqa nuqapa pudirniytaqami riqsinllapa, chay mana kwintachaypaqla runakunapi” nir. Chayraykumi nuqaqa aligrila alabakani chay mana kwintachakaypaqla kashayrayku, chayna Jesucristuqa imapipis yanapamananpaq.
10 Tukuy kaykunaraykumi aligriyani, Jesucristuta sirbishayrayku qischakashaykunapaq, mana kwintachakaypaqla kashayrayku, imakunata ministishayrayku, ĉhiqnimashanllaparayku, llakishayrayku ima. Tukuy kaykunatami pasaray, Jesucristurayku. Chaqa mana kwintachakaypaqla karmapis, ashwan yaĉhanimi Tayta Dyus masta yanapaman nir.
11 Qamkuna chiqapta intrakanaykillapata munarĉhi, nuqallapaq rimashayrayku, nimashaykillapanu yaru yupay karay. Chaynu katinmapis, chay ukkuna apustulkuna yupay tukur yaĉhachishutinllapa alabanaykillapamantaqa, nuqata yanqa imanula katiymapis alabamanaykillapapaqqa kasha.
12 Chaqa nuqapaqqami yaĉhanqallapa Jesucristupa chiqap apustulnin kani nirqa, milagrukunata, mana ruraypaq shumaq imakunata, kusa dispantakaypaqkunata, mana shaykuq ruratiy rikashaykillaparayku.
13 Chayraykumi tapushaykillapa: ¿Imatataq kananqa yarpunkillapa? Qamkunawan karmi mana imatapis mañakushurayllapachu, ukkuna imanutaq mañakushuranllapa chaynuqa. ¿Qamkunata mana mañashushayllaparaykuchu rimapakunkillapa? Chaynu qamkunapaq mana allin yupay katinqa, ¡pirdunamayllapari!

Pablumi Corintupi kriyiqkunata qashan watukunanpaq yarpuran

14 Nuqaqami listuna kani qashan kimsa kutipaqna shamur watukushunayllapapaqqa. Chaynulla kanan shamurpis mana qillaytaqa mañakushaykillapachu. Manami nuqaqa imaykillapa kaqtaqa munanichu. Ashwanmi qamkunata munashunillapa. Yaĉhashanchikllapanu, uk runami qillayta tantakun wamrankunapaqqa. Manami taytanpaqqa wamrankunachu tantanllapa qillaytaqa.

* **12:2** Tayta Dyus tayashan syilu nirqami intrachimanchik kimsa anap kaq syiluman nir.

15 Chaymi nuqamaqa Taytaykillapa yupay kar, kusa aligrila yanapashaykillapa tukuy imay kaqniykunawanpis. Chaynulla nuqa kusata munashutiyllapa, qamkuna mana yaqqa munamatkillapamapis, imanupis yanapashaykillapa byinnikillapapaq.

16 Nuqaqami mana imatapis mañakushurayllapachu. Chaynu katinmatapis wakinkunaqa ninllapa, nuqaqashi kusala bibu imanulapis qillaykunata mañashurllapa aypakusha kani nir.
17 Piru willamayllapa: ¿Nuqa kaĉhamushay runakunachu mayqanninllaqa llullachishurllapa imaykillapata nuqaman aparan?
18 Titutami nuqaqa kaĉhamuray watukushunanllapapaq. Chaynulla paywanqa uk kriyiq masinchikllapata kaĉhamuray. Nimayllapa: ¿Tituchu ingañashuranllapa? ¡Manami mana! Nuqaqami Tituwanqa chay yarpuylla kar, imatapis chayllata ruranillapa.

19 Manaqaĉhi qamkunaqa yarpunkillapa, chay rimashaykunarayku diskulpamanaykillapata munar chaynuqa rimayani, nir. Manami chaynuqa kanqachu. Chaqa, nuqami Dyuspa naypanpi rimani Jesucristupi kriyiq kar. Tukuy kaykunami munashay kriyiq masiykuna, qamkuna masta Dyusninchikta kasur, paypi kriyinaykillapapaq.
20 Chaqa nuqaqami yarpukuni, rikashuqllapa shamurqa mana munashaynulla taqtachu tarishuymanllapa nir. Chaynulla yarpunipis, qamkunaqa mana piñakushallataqa rikamanayankillapachu kanqa nir. Chaqa qamkuna mana allinta tukushaykillaparaykumi, shamurqa imatapis karanta willashuymanllapa. Yarpunipismi, imanupiqa willanakur, inbidyanakur, piñachinakur, munashaykillapata rurar ukmanta tukuyankimanllapa, washaykillapata rimanakuyankimanllapa nir ima. Chaynulla imanupiqa, ukmanta willanakur piñachinakuyankimanllapa, qamkunalla alabakayankimanllapa, mana allinta tayankimanllapa nir ima.
21 Manchakunipismi, qashan watukushuqllapa shamutiy Dyusninchikpa naypanpi qamkunarayku nuqa pinqakuyman nir. Chaynuqa kusalata waqayman wakinnikikunarayku. Chaqa paykunaqami unaymanta-pacha uchakushallapa. Manami chay mana allin rurayashanllapataqa dijashallapachu. Chaynumiri ukwan ukwan pununllapa, imatapis munashanllapalata rurar ima tanllapa mana tantyakarchu.

13

1 Kaywanqami kimsa kutipaqna nuqaqa watukushuyanillapa. Tukuy imapaqpis ishkay manaqa kimsa tistigu “Arí” nitin chiqapqa kanqa, manaqa mana. Chaymi chiqap katinqa chay mana allinta tukusha chayqa kastigakayanqa. Chayraykumi kanan qashan watukushuqllapa shamurqa, kimsa kutipaqna willashaykillapa amana mana allinkunata ruranaykillapapaq.
2 Naypaqta ishkay kutipaqna watukushuqllapa shamurmi, chay uchakur puriqkunataqa willarayna amana chaykunata rurarnachu purinanllapapaq. Chaymi kanan kimsa kutipaqna watukuq shamurqa, nuqalla kimsa tistigu rikaq yupay karanta willar chiqanchashaqllapa.
3 Chaqa qamkunaqari mana kriyimayankillapachu. Munayashaykillapataqami rikachishaykillapa, chaypiraq kriyimanaykillapapaq, nuqaqa Jesucristo willamashanta willashunillapa nir. Jesucristuqami mana yanqa runala yupaychu tratashunllapa. Ashwanmi Jesucristuqa imapaqpis nanaq nanaq willashunllapa.
4 Chiqaptami mana kwintachakaypaqla yupay karmapis, kruspi klabatinllapa wanuran. Piru ashwan kananqa kawsayan Dyuspa kusa pudirninwan. Chaynulla nuqakunapis pay yupay mana kwintachaypaqla kanillapa. Piru paywan pulla kar Dyuspa pudirninwan kawsarmi, willashunillapa qamkunapis Dyuswanqa pullana kanaykillapapaq.

5 Qamkunalla riparakayllapa imanu kashaykillapapaqpis. Chayna yaĉhanaykillapapaq
chiqaptachu Jesucristupi kriyinkillapa nir. ¿Manachu kwintata qukankillapa Jesu-
cristuqa qamkunapa pullaykillapa nir? Imanupi riparakar Dyus munashannullata
mana rurashallapa karqari, yaĉhankillapana mana Jesucristuwanchu kankillapa nir.
6 Nuqaqami kunfyakani chiqapta kriyinkillapa nir. Chaymi ninkillapa, Jesucristupa
apustulnin kar yaĉhachishushayllapaqa chiqap kasha nir.
7 Chaymi Tayta Dyusman mañakuni, qamkuna ama ima mana allinkunata ruranaykil-
lapapaqnachu. Nuqaqami mana qamkuna nuqapaq chiqapta rimayasha ninaykil-
lapapaqchu mañakuni. Nuqaqami mañakuni rurashayllapakunaqa mana sirbinchu
nitinllapamapis, ashwan qamkunaqa allinkunalatana ruranaykillapapaq.
8 Chaqa manami chiqap kaqkunamanta ima mana allinta rurayta puytinchikchu.
Ashwanmi chiqap kaqkunalata ruranapaq allin.
9 Chayrayku aligriyani wakinkuna mana kwintachamatinllapamapis. Chaqa qamku-
nami Dyusta mas allita kasur paylapi kriyinkillapa. Chaymi maydiyapis mañakuyashaq,
qamkunaqa allinlana kanaykillapapaq.
10 Kay kartatami puntataqa iskribimuni qamkunaman manaraq watukushuqllapa
shamuyar. Chayna shamurqa, ama nanaq nanaq willashunayllapapaqchu imanu
kashaykillapapaqpis. Ashwanmi Tayta Dyusqa nimasha qamkunata intrachishutiyl-
lapa paypi masta kriyinaykillapapaq. Manami munanchu qamkuna disanimakur
paymanta chiqanchakanaykillapataqa.

Pablumi tukukananta saludakuran

11 Kriyiq masiykuna, kay kartayta iskribir tukchinaypaqqami nishaykillapa: Kusa
shumaqta kawsar, waran waran mas shumaqta kawsaytana yarpuyllapa. Chaynulla
animachinakur ima tukuynikillapa uk yarpuylana shumaqta kawsayllapa. Chayna
Dyus munamaqninchik, shumaqchamaqninchikqa qamkunawan kanqa.
12 Uknikillapa uknikillapa kusa rispituwan shumaqta saludanakuyllapa. *
13 Tukuy kriyiq masinchikkunami saludashunllapa.
14 Amitunchik Jesucristumi llakipar yanapashunqallapa. Tayta Dyuspismi mu-
nashunqallapa. Chaynulla Santu Ispiritu-shuypaqa pullaykillapa kanqa shumaqta
tanaykillapapaq.

Chaynumi kanqa.

* **13:12** Kusa rispituwan shumaqta saludanakuyllapa nirqami niyan, unaykuna muchanakur saludanakuq kashanrayku.

Gálatas
Pablumi kartanta kaĉhan Galaciapi kriyiqkunaman

Prubinsya Galaciapi kaq pwiblukunapimi apustul Pabluqa Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachikutin, kusalata kriyiranllapa. Chaymantami uklawmanna riran Pabluqa yaĉhachikuqqa. Chaykamanqami Israel pwiblumanta mana allinta yaĉhachikuqkuna Galaciaman ĉhamur, kriyiqkunataqa Pablupaq kaynu nir willaran: "Pabluqa manami apustulchu, Jesucristupaq yaĉhachikunanpaqqa" nir. Chaynullami niranpis: "Pabluqami mana Jerusalenmanta apustulkuna yupaychu yaĉhachikun" nir. Chaymi chaynu chay runakuna mana allinta rimayashanllapapaq, Pabluqa kay kartata kaĉharan allita intrakananllapapaq (1.11–2.21).

Chaynullapismi chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqa kaynu nir yaĉhachikuyaranllapa: "Jesucristupi kriyirmapis, washakanaykillapapaqqa Moisés mantakushanta kumpliyta ministinkillapa". Chaynu nir yaĉhachikuyanllapa nir yaĉharmi Pabluqa kay kartata kaĉharan intrakananllapapaq, chay mantakuykunaqami Jesucristo shamunankalaman kasunallapapaq karan nir. Chaynullami intrachiranpis Jesucristupi kriyirqami, Moisés mantakushankunata mana kumplirmapis washakayta puytinchik nir (3.1–5.12).

Chaymi Galaciamanta kaqkuna Moisés mantakushanta mana kumpliyta puytir, uchakurlla kawsanantaqa Pabluqa mana munaranchu. Chayraykumi kay kartata kaĉhar intrachiran, Santu Ispiritu munashannullana kawsananllapapaq nir (5.13–6.10).

Pablumi saludakun

1-2 Kriyiq masiykuna, nuqa Pablumi tukuy kaypi kaq kriyiq masinchikkunawan kay kartata iskribishunillapa qamkuna chay prubinsya Galaciapa pwiblunkunapi taqkunaman. Chaqa yaĉhashanchikllapanumi, Tayta Dyusqa Wamran Jesucristuta wanushanmanta kawsachimuran. Chaymi ashwan Jesucristuqa paylla Taytan Dyuswan akrar kaĉhamaran apustulnin kar, shumaq rimayninta yaĉhachikunaypaqqa. Manami runakuna imachu nuqataqa akrar kaĉhamashallapa.

3 Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

4 Chaqa allita yarpuyllapa: Taytanchikllapa Dyus munashannulla rurarmi, Jesucristuqa paylla wanuran uchanchikllaparayku. Chaynullami wanuranpis yanapamashallapa kanankuna kusala saqra mana allinkuna kan, chaykunataqa amana rurarnachu kawsanallapapaq ima.

5 ¡Chaynami ashwan, Taytanchik Dyuslatana tukuy tyimpupaq alabashunllapa! ¡Chaynumi kanqa!

Jesucristupi kriyirlami washakanchikllapa

6 Yaĉhashanchikllapanu, Jesucristumi kusalata llakipamashanchikllaparayku wanuran, Tayta Dyuswan shumaqchamanallapapaq. Piru chaynu katinmapis, kananqa qamkunaqa chaymatapis mana kwintacharchu, ashwan chay ukman mana allinta yaĉhachikuqkunamanna tikrakashaykillapa, chaypi kriyir washakashunllapa nir yarpur. Chayraykumi kananqa kusalata llakichimashaykillapa. Chaymi mana imanu tukushaq nirmapis yaĉhanichu.

7 Piru chiqaptaqami ukniykuna, Jesucristumantaqa mana masqa mayqanpis kanchu washamanallapapaqqa. Ashwanmi chay ukmanta yaĉhachishuqllapaqa Jesucristupi kriyishaykillapamanta pantachishunanllapapaq chaynuqa yaĉhachishushallapa.

8 Chaymi nishaykillapa: Jesucristupaq kusala shumaq yaĉhachishushayllapamanta, mayqan shamur ukmanta yaĉhachishuqllapaqami, Dyusmanta kusala manchaypaqta

kastigakasha kanqa tukuy tyimpupaq. Chaynu nirqami mana wakinlapaqchu chaynuqa niyani. Chaymi nuqalla kar, manaqa syilumanta angelkuna shamur chaynu ukmanta yaĉhachikurllapaqami, mana washakarchu Dyusmantaqa kusala manchaypaqta kastigakashana kashaqllapa.

9 Chaymi qashan chayllata nishaykillapapis: Mayqanpis chay washakanaykillapapaq kusala shumaq kaqta intrakashana katkillapa ukmanta yaĉhachishurllapa pantachishuqllapaqami, Dyusmantaqa kusala manchaypaqta kastigakasha kanqa tukuy tyimpupaq nir.

10 Piru nuqaqa manami munanichu runa masiykuna wakqami kusala allinta yaĉhachikuyan nir alabamanantaqa. Ashwanmi ima rurayashaypipis, Tayta Dyus allintami rurayanki nimananta munani. Chaqa runa masiykunala ima rurayashaypipis alabamananlapaq rurayarqa, manami Jesucristupa sirbiqninchu kayman.

Pablumi Jesucristo akrashanpaq intrachikun

11 Kriyiq masiykuna, allita intrakayllapa: Imanu kriyir washakanaykillapapaq nir yaĉhachishushayllapaqa, manami runakuna yarpushan imachu. Ashwanmi Dyusmanta kar kusala chiqap.

12 Chaqa chay yaĉhachishuyashayllapataqa manami yanqa runakunamantachu yaĉhakusha kani. Ashwanmi Jesucristo paylla allita intrachimasha tukuy chaykunapaqqa.

13 Piru qamkunami nuqapaqqa uyapashaykillapa kasha kanqa, imanumi unayqa Israel runa masiykuna Jesucristupi kriyiqkunapa ikinpi qischanaypaq puriq kani nir. Chaymi chay kriyiqkunataqa limpu tukchiyta yarpuq kani.

14 Chaqa unayqami nuqaqa, Israel rukuyllapakuna yaĉhachikushankunata wakinniykunamantaqa masta kasur ima kusata yaĉhakusha karay.

15 Piru Tayta Dyusqami kusala llakipakuq kar, unaylla manaraq nasiyatiy akramashallana karan, paypaq yaĉhachikunaypaqqa.

16 Chaymi chay munashan tyimpupi Wamran Jesucristuta riqsichimaran, rir shumaq rimayninta mana Israel runakunata yaĉhachinaypaq. Chaynu yaĉhachikuq kaĉhamatinqa manami mayqantapis tapuq rirayraqchu Jesucristupaqqa. Ashwanmi Taytanchik Dyuslla allita intrachimaran Jesucristupaqqa.

17 Chaynulla manami Jerusalén pwiblumanmapis riraychu, chay punta apustul kaqkuna Jesucristupaq intrachimananpaqqa. Ashwanmi mana tardarchu riray Arabia lugarman. Chaymantami qashan tikrakamuray Damasco pwiblullaman.

18 Chaymantami kimsa añumantaraq * Jerusalén pwibluman riray Pedruta riqsiq. Chaymi chaypi tarir, paywan kinsi diyalata kidaray.

19 Piru chaypi karqami, wakin apustulkunataqa mana rikaraychu. Ashwan Amitunchik Jesucristupa uknin Santiagulawan † tarinakurayllapa.

20 Chaymi nishaykillapa: Kay iskribir willashuyanillapa chayqami chiqap. Chaqa tukuy kay nishuyanillapa chaypaqqami, Tayta Dyus yaĉhan kusala chiqap nirqa.

21 Chaymantanami Siria, chaynulla Cilicia pwiblumanna riray.

22 Piru Judea pwiblupi, Jesucristupi kriyiq masinchikkunaqa manaraq riqsimaranllapachu chay tyimpuqa.

23 Piru mana riqsimarllapapismi, ukkuna parlatin uyapashana karanllapa kaynu niqta nuqapaqqa: "Jesucristupi kriyiqkunatami tukchiyta munar, unay uk runa kusalata qischamaqninchikllapa chayqami, kananqa Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikuyan" nir.

24 Chaynu nuqapaq yaĉharllapami, Tayta Dyustaqa kusalata alabaranllapa.

---

* **1:18** Kay kimsa añumantaraq nirqami niyanchik kriyishanmanta kimsa añu pasashana katin nir. † **1:19** Chay Santiagullami shutiqpis "Jacobo".

2

Apustulkunami Pablutaqa apustulpaqna riqsiranllapa

1 Chaymantami katursi añu pasatinraq qashan riray Jerusalén pwiblumanqa, kriyiqkunapa rikaqninkunata watukuq. Chaypiqami Bernabiwan riray, Tituta apar.
2 Chaynuqami riray, Tayta Dyus chaynu rinaypaq nimasha katin. Chaymi Jerusalén pwiblupi karnaqa chaypi kriyiqkunapa rikaqninkunalawan tantanakurayllapa. Paykunataqami kaynu intrachiray: "Nuqaqami mana Israel runakunata yaĉhachiyani Jesucristupi kriyir washakananllapapaq" nir. Chaqa manami munaraychu nuqapaq ukmanta yarputinllapa chay yaĉhachikuyashayqa yanqalla yupay kanantaqa.
3 Piru chaypiqami kriyiq masiykunawanqa kusala shumaqta yarpuchinakurayllapa. Chaynu karmi pullay risha kaq kriyiq masinchik Titutapis michka Grecia pwiblumanta kar, mana Israel runa katinmapis manami niranllapachu: "Qamqa chay siñal kustumrita ruray" nirllapamapis.
4 Nataq chaynu tantakasha katiyllapaqami, chaymanqa mananula ĉhasha karanllapapis Jesucristupi kriyiq tukuqkuna. Paykunaqami Moisés mantakushankunallawanraq kar, kay mantakuykunata kasurmi washakanchikllapa nir uk sirbikuqta yupay amalas rurachimanaranllapa, michka nuqakunaqa Jesucristupi kriyirlami washakanchikllapa nir yaĉhatiyllapamapis.
5 Piru chaynu yaĉhachikutinllapapismi, nuqakunaqa mana paykunataqa kasurayllapachu. Chaqa nuqakunaqami munarayllapa, chiqap Jesucristupaq yaĉhakushaykillapapi allita kriyirla pay munashanlata rurar kawsanaykillapapaq.
6 Nataq chay kriyiqkunapa rikaqnin kriyiq masinchikkunaqa, manami chay yaĉhachikuyashaykimantaqa kaynu ukmanta yaĉhachikuy nirlamapis willamaranllapachu. Piru nuqaqa chay kriyiq masinchikkuna imanu yaĉhachikunaypaq nimasha katinmapis, manami chaylawanqa Tayta Dyuspaqqa allinna kani niytaqa puytinaytachu. Chaqa Tayta Dyusqa manami runa masinchik allintami rurayanki nimashanchikraykuchu, allinpaqqa rikamanchikllapa.
7 Chaymi chay kriyiqkunata rikaqkunaqa kaynu kaynu yaĉhachikuy nimananmantaqami, ashwan allita kwintata qukaranllapa: Waktaqami Tayta Dyus akrasha apustulnin kananpaq. Chayna rir, Jesucristupaq yaĉhachinanpaq mana Israel runakunata, imanutaq Pedrumataqa Tayta Dyusqa akrasha kay Israel runakunata yaĉhachinanpaq nir.
8 Chaqa allita yarpuyllapa: Pedrutami Dyusninchikqa pay paylla akrar kaĉharan rir Israel runakunata yaĉhachinanpaq. Piru nuqata-shuypaqami Tayta Dyusqa akrar kaĉhamasha rir mana Israel runakunatana yaĉhachinaypaq.
9 Chaynu Tayta Dyus paypaq yaĉhachikunaypaq akramasha nir chay kriyiqkunapi kusala rispitakasha kaq kriyiq masinchikkuna Santiago, Pedro, Juan ima yaĉharanllapa. Chaymi ashwan paykunaqa nuqata chaynulla Bernabita ima makinllapata qur ima paykuna yupay apustulkunallapaqna riqsimaranllapa. Chaynami paykunaqa nimaranllapa:
"Qamkunaqa riyllapa tukuyla mana Israelmanta kaq runakunata yaĉhachiq. Nataq nuqakuna-shuypaqa yaĉhachishaqllapa kay Israelmanta kaq masinchikkunata" nir.
10 Chaynu nir imami ashwan kusalata yarpuchimaranllapa chay mana imayjun kaqkunata yanapanayllapapaq. Chaymi ashwan kusa aligrila ima, nuqaqa chay mana imayjun kaqkunataqa imanullapis yanapayanina.

Pablumi Antioquiapi Pedruta anyaran

11-12 Ukninchikllapa Pedruqami Antioquía pwiblupi kar, mana Israel runakunawan pulla mikur imaqa kusala allinta rurayaran. Chaymantami Jerusalén pwiblumanta wakin kriyiq masinchikkuna ĉhamuranllapa Santiago kaĉhamushanrayku. Chay paykunaqami kusalata yarpuqllapa chay siñal kustumripaq. Chaymi Pedruqa, mana siñal

kustumriyjun runakunawan mikuyan nimanmanllapa nir manchakur, manana mana Israel runakunawan mikur kusala mana allinta tukuyatinmi, pay payllata anyaray.
13 Chaymi chaynu Pedro, mana Israelmanta kaq runakunawan pulla mana mikunatinqa, wakin Israel kriyiq masinchikkuna, chaynulla ukninchikllapa Bernabimapis chaynulla mana allinta tukuran Pedruwan pulla.
14 Chaymi chaynu tukurqa manana chiqap Jesucristupaq yaĉhakushannunachu rurayatinllapa rikarqa, Pedrutaqa tukuypa naypanpi anyaray kaynu nir:
"Qamqami Israel runa karmapis, mana Israel runakunawan pulla kawsarqa kusala allinta rurarayki. Piru kananqa, ¿imapaqnataq paykunamanta chiqanchakarqa, imanutaq nuqanchikkuna Israel runakuna rurar kawsanchikllapa chaynuta amalas rurachinayankiqa?" nir.

Jesucristupi kriyirlami maymanta karmapis washakanchikllapa

15 Chaymi kriyiq masiykuna nishaykillapa: Pedruwan nuqaqami Israel runakuna kanillapa chay pwiblupi nasishayllaparayku. Chaynu karmi Israel pwiblu masiykunapaqqa mana uchayjunchu kanillapa, mana Israel runakuna yupayqa.
16 Piru nuqakuna, Israel pwiblumanta karmapismi, allitana intrakasha kanillapa: Maylawmanta karmapis, Jesucristupi kriyishallapalami, Tayta Dyus uchakushanchikkunamantaqa pirdunar mana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa nir. Manami Moisés mantakushankunata kasushallapachu, Tayta Dyusqa pirdunamanchikllapa. Chayraykumi nuqakunapis Jesucristulapi kriyisha kanillapa, Tayta Dyus uchayllapakunamanta pirdunamananllapapaq. Chaqa manami mayqanpis washakanqachu Moisés mantakushankunata kasushanraykuqa.
17 Nataq nuqakuna, Jesucristupi kriyishallapalami Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa nir kriyishayllaparaykumi, wakinkunaqa nuqakunapaq kaynu ninllapa: "Paykunaqami Moisespa mantakuyninkunata manana kasunllapanachu. Chaymi kusa uchayjunna" nir. Ma, tapushaykillapa: ¿Chaynu Jesucristupi kriyishayllaparaykuchu, pay uchakuchimayanqallapa? ¡Manami!
18 Chaqa allita yarpuyllapa: Nuqapismi unayqa, Moisés mantakushankunata kasur washakanchikllapa nir yaĉhachikuq kani. Piru kananqa allita intrakasha kani, manami chaynuchu kasha nir. Ashwan Jesucristupi kriyirlami washakayta puytinchikllapa. Chaymi chaynu yaĉhachikuyar, qashan Moisés mantakushankunata kasur washakanchik nir yaĉhachikurqami, ashwan kusala uchayjunna kayman Dyuspa naypanpiqa.
19 Chaqa nuqamaqami Moisés mantakushanta kasunaymantaqa wanusha yupayna kani. Ashwanmi Tayta Dyus munashanlata ruranaypaqna kani.
20 Chaymi ashwan Jesucristulapina kriyirqa paywan kruspi pulla wanur kawsamusha yupayna kani. Chaynami kanan kay kawsayashaypiqa manana nuqalanachu kawsani. Ashwanmi Jesucristo nuqapi kawsar, payna yanapaman, allinkunalata rurar kawsanaypaq. Chayraykumi kananqa Dyuspa Wamranpi kriyirlana kawsakuni. Chaqa payqami kusata llakipamashanrayku uchaymanta washamananpaqmapis paylla wanuran.
21 Chaymi Tayta Dyusqa kusata llakipamar Wamranmatapis kaĉhamur washamashanrayku paypaqqa mana ukmanta yarpuyta puytinichu. Piru wakinkunaqami ninllapa, Moisés mantakushankunata kasurshi washakanchik nir. Chaqa chiqapta chaynu katinqa, Jesucristuqa yanqalla washamanapaq nirqa wanusha kanman.

3

Kriyishanchikraykumi Dyusqa Santu Ispiritunta qumanchikllapa

1 ¡Ay, Galaciamanta kaq yarukuna! ¿Pitaq yaruchashushallapa, Jesucristupi manana allita kriyinaykillapapaqqa? ¿Manachu qamkunawan kar, kusa intrakaypaqta yaĉhachishurayllapa: “Jesucristumi kruspi wanuran washamanallapapaq” nir?
2 Piru qamkunaqami kananqa Moisés mantakushankunapina yarpuyankillapa washakanaykillapapaqqa. ¡Ma, nimayllapa! ¿Moisés mantakushankunata kasushaykillaparaykuchu, Dyuspa Santu Ispiritunqa qamkunaman shamuran? ¡Manami! Ashwan Dyuspa Santu Ispiritunqa shamuran qamkunamanqa, Jesucristupaq uyakur, paypi kriyishaykillaparayku.
3 ¿Ima, kabal yaruchu imataq kankillapaqa? ¿Chaynu Dyuspa Santu Ispiritun yanapashutinllapamapis, mana kwintachanarchu ashwan yarpuyankillapa, nuqanchikkunala Moisés mantakushanta kasur allinta kawsarlami washakayta puytinchikllapa? nir.
4 Piru allita yarpuyllapa: Jesucristupi kriyishaykillaparaykumi kusata qischakaraykillapa. Chaynu qischakarmapis, ¿manachu imatapis yaĉhakushaykillapa? ¡Icharaq imalataqa yaĉhakushaykillapa kanman, amana yanqalla qischakashaykillapaqa kananpaq!
5 Chaqa Jesucristupaq uyakur, paypi kriyitkillapami, Tayta Dyusqa Santu Ispiritunta qushurllapa, qamkunapi achka milagrukunata ima rurasha. Piru manami Moisés mantakushankunata allita kasushaykillaparaykuchu chaykunataqa rurasha. Ashwanmi ruraran, Jesucristupi kriyishaykillaparayku.

Abrahammi intrachimanchik kriyirla washakanchik nir

6 Chaqa allita yarpuyllapa: Imanutaq Abrahammaqa Dyuspi kriyishanraykula, Dyusqa uchankunamanta llakipar, kusala allinpaq riqsiran nir.
7 Chayraykumi qamkunaqa allita yaĉhankimanllapa: Dyuspi allita kriyiqkunalami Abrahampa ayllunkuna yupayqa kanqa nir.
8 Chaqa unaymanta-pachami Dyusninchikqa nishallana karan: “Mana Israel kaq runakunapis nuqapi kriyitinqami, paykunatapis mana uchayjunpaqna riqsishaq” nir. Chaymi Tayta Dyuspi kriyirla washakanchik nir intrachimanallapapaq Abrahamta niran: “Abraham, qamraykumi pachapi tukuyla kawsaqkunataqa yanapar shumaqchashaq” nir.
9 Chaynumi Dyusninchikqa paypi tukuy kriyiqkunataqa yanapar shumaqchanqa, imanutaq Abrahammataqa kriyishanrayku yanaparan chaynu.
10 Piru Moisés mantakushankunapi kunfyakaqkunaqami, kusala mana allinchu kanqallapa. Chaymi chay mantakuykunata mana kumpliyta puytishanrayku, kusala uchayjun kanqallapa. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: “Mayqanpis Moisés tukuy mantakushankunata kumpliyta munar, mana puytirqami Tayta Dyuspa naypanpiqa tukuy tyimpupaq kastigakasha kanqa” nir.
11 Chayraykumi allita yaĉhanchikllapa, manami Moisés mantakushankunata kasurchu washakayta puytinchikllapa nir. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: “Mayqanpis allita kriyishanraykulami, kusa allinpaq riqsikar kawsanqa” nir.
12 Piru Moisés mantakushankunapiqa, manami kriyishanchikraykuchu washakanapaq niyan. Ashwanmi nin: “Moisés mantakushankunata tukuyta kumplirlami washakayta puytinchik” nir.
13 Allita yarpuyllapa: Manami mayqanpis, Moisés mantakushankunataqa kumpliyta puytinchikchu. Chaymi ashwan tukuy tyimpupaq wanur chinqanallapapaq yupayna karanchikllapa. Chaqa Moisés mantakushankunata mana kumpliyta puytishanchikllaparaykumi, Jesucristuqa lugarninchikllapa kastigakar qirupi waychirar wanuran, amana tukuy tyimpupaq kastigakanallapapaq. Piru Dyus nitin, Moisés iskribishankunapimi nin: “Mayqanpis qirupi waychirar wanuqqami, kusala mana allinchu kanqa”

nir. Nataq Jesucristuqami chaynu waychirar wanuran washamanallapapaq, mana yanqallachu.
14 Chaynumi Jesucristuqa wanuranpis, mana Israel runakunatapis washananpaq Abrahamta, Dyus unaylla arnishannu. Chaymi Jesucristupi kriyishaqa, Tayta Dyusqa Santu Ispiritunta qumanchik imanutaq arnimashanchikllapanulla.

Abrahamtami Dyus arnishallana karan

15 Kriyiq masiykuna, uk kumparasyunwanmi kaynu nishaykillapa: "Mayqan runa uk tratuta rurar firmatinqa, manami mayqanpis chay tratuta rurashantaqa mas ukmanta, chaynulla chinqachiymatapis puytinllapachu" nir.
16 Chaymi allita kwintata qukashunllapa, chaynu Dyusninchik uk tratuta rurar chay unay rukunchikllapa Abrahamtami, kaynu arniran: "Qampa uk aylluykiwanmi tukuyla runakunata yanapashaq" nir. Chaynu nirqa manami niranchu: "Aylluykikunawanmi yanapakushaq" nirqa. Ashwanmi uklapaq rimaran, "Uk aylluykiwanmi yanapakushaq" nir. Chaynu uklapaq rimarqami, Tayta Dyusqa Wamran Jesucristupaq rimayaran.
17 Chaynuqami nishunillapa, qamkuna allita intrakanaykillapapaq. Chaqa Tayta Dyusqami, Abrahamwan punta tratuta rurar, kusa allita arniran kumplinanpaq. Chaymantaraqmi, kwatru-syintus trinta (430) añukuna pasatinraq Moisesqa, Dyusmanta ayparan chay mantakuykunataqa. Piru chay mantakuykunaqa manami chinqachiyta puytinchu, Tayta Dyus chay punta tratuta Abrahamwan rurashantaqa.
18 Chaqa Tayta Dyusqa manami chay mantakuykunata kasushanchikraykuchu washamanchikllapa. Ashwanmi Abrahamta chay arnishanta kumplir, mana imawan pagrasha imachu dibaldila washamanchik, Jesucristupi kriyishanchikllaparaykula.

Jesucristo shamunankalamanmi Moisés mantakushankunaqa karan

19 Dyusninchik chaynu Abrahamta mana imawan pagratin ima dibaldila washamananpaq arnirqa, ¿imaraykutaq Moisestaqa quran chay mantakuykunataqa? Chay mantakuykunataqami quran, tukuyla kwintata qukanallapapaq: Uchayjunmi kanchikllapa nir. Chaymi chay mantakuykunataqa qumaranchikllapa, Abrahampa ayllunta Dyus arnikushan Jesucristo shamur wanunankalaman. Chaymi Taytanchik Dyusqa, angelninkunata willaran, chay mantakuykunata Moisesta qunanllapapaq. Chaymantaqami Moisesqa, angelkunamanta chay mantakuykunata aypashanrayku, Dyusman mañakunanpaq karan runakunapa uchanllaparayku.
20 Piru Taytanchik Dyusmaqami payla kashanrayku, Abrahamta yanapar arninanpaqqa mana ministiranchu angelninkuna rir Abrahamta willananpaqqa. Ashwanmi pay paylla niran: "Nuqapi kriyitkimi, washashayki" nirqa.
21 Piru imanupiqaĉhi qamkunaqa kaynu yarpuyankillapa: Dyusninchik, Abrahamta dibaldila washananpaq arnirqa, ¿imayraykutaq mantakuykunata Moisestaqa quran? nir. ¿Chay mantakuykunata Moisesta qurchu, dibaldila washamanallapapaq arnikushantaqa chinqachiyta puytinman? ¡Manami! Chaqa chay mantakuykuna uchanchikmanta washamanallapapaq katinqa, chay mantakuykunallawanna kanallapata.
22 Piru Dyus nitin iskribikashakunapimi nimanchik: "Tukuylashi uchakuylata munanchikllapa" nir. Chaynu uchakuylata munashanchikllaparaykushi, uk prisu yupay karanchikllapa chay uchakuchikuqpaqqa. Nataq Jesucristupi kriyishallapaqami, Taytan Dyus uchakushanchikkunamanta washamanchikllapa, imanutaq arnimaranchikllapa chaynulla.
23 Chaqa Jesucristupi manaraq kriyishallapaqami, Moisespa mantakuyninkunaqa uk prisuta yupay mantamaqninchikllapa. Piru Jesucristo shamushanmantaqami Tayta Dyus intrachimanchikllapa, paylapi kriyir washakanallapapaq, nir.

24 Chaymi Jesucristo shamushankalaman chay mantakuykunaqa uk mantamaqninchik yupayqa karan kwintata qukanallapapaq, manami chay mantakuykunata kumpliyta puytinchikchu nir. Chayraykumi chay mantakuyqa intrachimaranchikllapa Jesucristupi kriyishalashi, Tayta Dyusqa uchanchikkunamanta llakipar, manana uchayjunpaqnachu riqsimashunllapa nir.
25 Chaynami Jesucristupi kanan kriyishallapaqa, chay mantakuykunaqa manana mantamayninchikllapataqa puytinnachu.
26 Chaqa Jesucristupi kriyishanchikllaparaykumi tukuyninchikllapa, Tayta Dyuspa chiqap wamrankunana kanchikllapa.
27 Chaynulla Jesucristupi kriyishami washamanchik nir shutikushanchikllaparayku kananqa Jesucristuwanqa pullala kar, pay yupaylana kawsanchikllapa.
28 Chaynu Jesucristupi kriyishanchikllaparaykumi tukuyla kriyiqkunaqa uk ayllulana kanchikllapa. Chaymi michka Israel runa kar, mana Israel runa kar, sirbikuq, mana sirbikuq, chaynulla runa, warmi karmapis Jesucristupi kriyishanchikllaparayku tukuyninchik uklana kanchikllapa.
29 Chayraykumi nishaykillapa: Tukuyla Jesucristupa kaqninkunana karqami, Abrahampa ayllunkuna yupayna kanchikllapa. Chaymi Abrahamta Dyusninchik arnishantaqa nuqanchikkunapis tukuyla aypashunllapana.

4

Kriyishanchikllaparaykumi Dyuspa chiqap wamrankunana kanchikllapa

1-2 Allita intrakayllapa kay kumparasyunta parlashutiyllapa. Uk wamra taytanmanta maydiya irinsyanta aypananpaq karmapismi, taksharaq karqa manaraq puytinchu irinsyanta aypaytaqa. Chaymi ashwan uk sirbikuq yupayraq, chay wasinpi rikaqninkunata kasur ima kawsan, maydiya taytan irinsyanta qunanpaq yarpushan tyimpu ĉhamunankaman.
3 Chaynullami nuqanchikkunapis unayqa Jesucristupi manaraq kriyirqa, chay wamritu yupay karanchikllapa. Chaymi runakunapa kustumrinkunata, mantakushankunata kasur, uk sirbikuq yupayla kawsaq kanchikllapa.
4 Piru chaymantaqami Dyusninchik munashan tyimpu ĉhamutinqa, Wamran Jesucristuta kaĉhamuran. Chaymi payqa uk Israel warmisitamanta nasir, Moisés mantakushankunataqa tukuyta kasur kawsaran.
5 Chaynuqami shamuran Moisés mantakushankuna watasha yupay purichimayashanchikmanta washamashallapa, Tayta Dyusqa wamrankunapaqna riqsimanallapapaq.
6 Chaymi chiqapta Dyuspa wamrankuna kanchikllapa nir yaĉhanallapapaqqa, Wamran Jesucristupa Santu Ispiritunta kaĉhamuran, shunqunchikllapaman. Chaymi Santu Ispirituqa yanapamanchik Dyusninchikta ninapaq *"Abba* * Taytaymi kanki" nir.
7 Chayraykumi kananqa manana runakunapa kustumrinkunata, mantakushankunata kasur, uk sirbikuq yupay kasunapaqnachu kanchikllapa. Ashwanmi Dyuspa chiqap wamrankunana kanchikllapa. Chaynu kashanchikllaparaykumi, Dyus tukuyta arnimashanchikllapata aypanallapapaqna kanchikllapa.

Pablumi Galaciapi kriyiqkunapaq llakir yarpupakun

8 Alliptami nishaykillapa: Qamkunaqami unayqa, Tayta Dyuspi manaraq kriyirllapaqa, runakuna rurashan yanqa dyus nishanllapakunata adurar, uk sirbikuq yupayna kawsaq kankillapa.

---

* **4:6** Abba nirqami rimayninchikpiqa munan niyta Papasituy nir.

9 Piru kananqami chiqaptana Dyusninchikta riqsinkillapa. Chaynulla paypismi
qamkunata wamrankunapaqna riqsishushallapa. Piru chaynu Tayta Dyus riqsishutin-
llapaqa, ¿imapaqnataq runakuna yarpuyashan mana sirbiq imakunata kasunaykillapa-
paq tikrakanayankillapaqa? Chaynuqami ashwan uk sirbikuq yupayna kayankillapa.
10 Chaqa kananqami qamkunaqa Israel runakuna llullachishutinllapa, paykuna yu-
pay "Fyistakunata kumplir, Tayta Dyusta aligriyachiyta puytinchik" nir, gwardayankil-
lapa wakin diyakunata, misiskunata, añukunata, ima.
11 Chaynu rurayashaykillaparaykumi kusata llakini, chay kusata qischakar ima
yaĉhachikusha kani Jesucristupaq chayqaĉhi yanqallamana katin nir yarpur.
12 Kriyiq masiykuna, kusalatami rugashunillapa, nuqa yupay Jesucristulapi kriyir
washakanaykillapapaq. Chaqa nuqamaqa michka Israel runa karmapismi, qamkuna
yupay tukusha kani, imanullapis Jesucristupaq yaĉhachishutiyllapa kriyir washakanayl-
lapapaq. Chaynu yaĉhachishutiyllapa imamapismi, qamkunaqa mana ima mana
allintapis ruramashaykillapachu.
13-14 Ashwanmi qishaq katiypis, shumaqta samachimaraykillapa, Dyusmanta uk
angelta yupay, chaynulla Jesucristuta yupaylla ima, mana mayqanpis disprisyamar
imamapischu. Allitami yaĉhankillapa: Chay puntata watukushuqllapa rirqami, kusala
qishaq karmapis, yaĉhachishurayllapa Jesucristupa shumaq rimayninta, paypi kriyir
washakanaykillapapaq, nir.
15 Chaymi chaynu qishaq katiymapis kusata munamar, aligriyachir, tukuy imapi
yanapamaq kankillapa. Chaynu karmi ashwan nawikillapata urqur qumay nishutiyl-
lapamapis, qumayashaykillapa kanqa. Piru kananqa, ¿imataq pasasha? ¿Imapaqnataq
nuqawan mana aligriyankillapa?
16 ¿Manaqachu qamkuna mana allinta tukuyashaykillaparayku, chiqap kaqpaq
willashurllapaqa kuntraykillapa tikrakasha kani? ¡Manami!
17 Chaymi kriyiq masiykuna nishaykillapa: Chay llullakur mana allinta
yaĉhachikuqkunaqami, paykunalawan kanaykillapata kusata munan. Piru
chaynuqami, mana allinchu. Chaqa nuqakunamanta chiqanchakar, paykunalatana
kasunaykillapata munan.
18 Allita yarpushaqami, kusala allin ukninchikkunapaq llakir ima kawsanallapa-
paqqa. Piru allin kaqkunalata yaĉhachinapaq. Chaymi chaynu llakir, imata yaĉhachinar
imamapis tukuy tyimpu chaynullata ruranmanllapa, nuqakuna mana qamkunawan
katiyllapalachu. Chaynuqami mana allinchu.
19 Kusala munashay kriyiq masiykuna, qashanmi kusalata qischakaq qallarini, Je-
sucristupaq yaĉhachishunayllapapaq. Chaqa qamkunaqami Jesucristo mana munashan-
nuchu kawsayankillapa. Chaymi qamkunapaq kusalata yarpurqa, imanutaq uk
warmisitamataqa wamrakustunanpaq nanaynin aypatin qischakan, chaynu yupay
nuqapis qischakani qamkunarayku. Chaqa chaynuĉhi qischakayashaq Jesucristupi
allita kriyinaykillapakaman.
20 Chaqa kusala allinĉhi kanman kanan kananlla chaypi qamkunawan pulla kanay-
paq. Chaynu pullaykillapa karqaĉhi, ukmanta ima willar Jesucristupaqqa allita intra-
chishuymanllapa. Piru manami yaĉhanichu, ¿imanu kartaq chaynuqa tukuyankillapa
kanqa? nirqa.

Agarwan Sarapaq kumparasyunta ruraran

21 Kriyiq masiykuna, qamkuna Moisés mantakushankunata qashan kasunaq qal-
larinaqkuna allita intrakayllapa, chayta rurayashaykillapaqami mana allinchu nir.
¿Manachu qamkunaqa, Dyus nitin Moisés iskribishan niyashantaqa uyapashaykillapa?
22 Chaqa Moisés iskribishanpiqami nin: Abrahampami karan ishkay wamrankuna.
Uk wamranqami sirbikuqnin Agar, shipashninmanta karan. Nataq ukqami karan

chiqap warmin Saramanta. Kay Saraqami Abrahampa punta warmin kar, mana sirbikuqnin imalamapischu karan.

23 Chaqa allita yarpuyllapa: Chay sirbikuq warmi Agarpa wamranqami nasiran, imanutaq wakinkunapis nasishanchikllapa chaynulla. Nataq Sarapa wamranqami nasiran, imanutaq Tayta Dyus unaylla arnisha karan, rukulana kayatkillapa uk wamrituykillapa kanqa nir. Chaymi chay kumplikananpaqqa Sarapa wamranqa nasiran.

24 Piru Dyusqami kay ishkay warmikunawan intrachimanchikllapa ishkay tratukunapaq. Uk tratutaqami Tayta Dyus, Israel runakunawan chay Sinaí sirkapi rurar, Moisesta mantakuykunata qushan. Chay tratuta rurashanllapatami ninchikllapa: “Dyuspa mantakuyninkuna” nir. Piru tukuy chay mantakuykunataqa, manami mayqanpis washakananpaqqa kumpliyta puytishachu. Chaymi Sinaí sirkapi rurashan tratuqa intrachimanchikllapa chay sirbikuq Agarpaq. Chaymi allita intrakayllapa. Chaqa Moisés mantakushankunawan mana washakayta puytirqami, nuqanchikkunapis uk sirbikuq yupaylla kanchikllapa, imanutaq Agarmaqa karan chaynu.

25 Chaymi Agarpaq intrakarqa yaĉhanchikllapa chay nasyun Arabiapi kaq Sinaí sirkapaq. Chaynulla Sinaí sirkapaq intrakarqami yaĉhanchikllapa kay pachapi Jerusalén pwiblupaq. Chaqa Jerusalén pwiblupi kawsaqkunaqami Moisés mantakushankunata kumpliyta munarmapis, mana puytishallapachu. Chaymi chaynu mana tukuyla kumpliyta puytishanllaparayku maydiyapis uk sirbikuq yupaylla kawsanllapa.

26 Piru nuqanchikkuna Jesucristupi kriyirllapaqami, manana chay mantakuykunapa sirbikuqninnachu kanchikllapa. Ashwanmi unaq syilupi uk mushuq Jerusalén pwiblu kan chayman rir, Tayta Dyuswan pulla kawsanallapapaqna kanchikllapa.

27 Chaymi Dyus nitin iskribikashankunapiqa, chay mushuq Jerusalén pwiblupaq nin:

“Qam mana wamrakuq kar,
chay wamrakunaykipaq nanayta mana riqsiq warmisita,
kusalata aligriyay.

Chaqa chay warmisita mana wamrakunanpaq kaqqami,
kusala achka wamrayjun kanqa,
chay wamrakuq warmisitamantaqa” nir.

28 Kriyiq masiykuna allita intrakayllapa, imanutaq Abrahammataqa Tayta Dyuspi kriyitinla, pay arniran kusa achka aylluyjun kananpaq. Chaymi chay wamran Isaac nasiranna. Chaynumi Tayta Dyusqa tukuy paypi kriyiqkunata arnisha washamanallapapaq. Chaymi nuqanchikkunaqa paypi kriyirqa, qashan mushuqmanta nasisha yupayna kanchikllapa.

29 Chaqa Dyuspa Santu Ispiritun yanapatinmi, Saraqa wamran Isaacta wamrakuran. Chaymantaqami Agarpa wamran Ismaelqa Sarapa wamran Isaacta qischaran. Chaynullami kanankunapis Moisés mantakushankunata kasuyta munaqkunaqa Jesucristupi kriyiqkunataqa ĉhiqnir qischamanchikllapa.

30 Chaqa Dyus nitin iskribikashankunapimi Agarpaqqa kaynu niran: “Itakuy chay sirbikuqnikita wamrantinta. Chaqa chay imayki kaqqami chay wamrayki Isaaclapaq. Chaymi chay sirbikuqnikipa wamranqa mana partinakuytaqa puytinchu chay wamrayki Isaacwanqa” nir.

31 Kriyiq masiykuna, chaynu Tayta Dyus nishanraykumi yaĉhanchikllapa Jesucristulapi kriyirmi, Sarapa wamran yupay kanchikllapa nir. Chaynuqami manana chay sirbikuq Agarpa wamran yupaynachu kanchikllapa.

5

Jesucristupi kriyirqami mana ukpa sirbiqninnachu kanchikllapa

1 Kriyiq masiykuna, Jesucristupi kriyishanchikllaparaykumi payqa washar, manana
uk sirbikuq yupayna kawsanallapapaq nimashanchikllapa. Chaymi chaynu katinqa,
chay kriyishanchikllapanullana kar, Moisés mantakushankunapiqa amana yarpur-
nachu kawsashunllapa.
2 Chayraykumi allita intrakayllapa. Qashanmi nuqa Pablo nishaykillapa:
Amana chay siñal kustumrita ruraylapanachu nir. Chaqa qamkuna chay siñal
kustumrita rurayatkillapaqami, mana imapaqpis sirbishushallapachu, Jesucristupaq
yaĉhachishutiyllapa kriyishaykillapaqa.
3 Chaymi qashan nishaykillapa: Mayqanpis chay siñal kustumrita ruraqkunaqami,
washakananpaqqa Moisés mantakushankunataqa tukuylata kumpliyta ministiyan nir.
Piru chayta mana kumpliyta puytishanraykumi mana washakanqallapachu.
4 Chaymi qamkuna, Moisés mantakushankunata kumplirlami washakanchik
nir yarpuqkuna, Tayta Dyus llakipar washashunanllapapaq Wamran Jesucristuta
kaĉhamushanmanta chiqanchakashaykillapa.
5 Piru Jesucristupi tukuy kriyir washakashana kaqkunaqami, Dyuspa Santu Ispiritun
yanapamashallapa, allita yaĉhanchikllapa: Jesucristupi kriyishanchikllaparayku, may-
diyaqa Tayta Dyusqa kusa allinlapaqna rikamashunllapa nir.
6 Chaqa tukuy shunqunchikwan Jesucristupi kriyiq kashallapaqa, siñal kustumrita
michka rurasha kar, chaynulla mana rurasha karmapis, Dyuspaqqa chaylla kanchik-
llapa. Ashwanmi Jesucristupi kriyishanchikrayku, ukninchikkunata llakipar ima
kawsayanchik, chay kusala allinqa.
7 Kriyiq masiykuna, qamkunaqami kusalata Jesucristupiqa kriyiq kankillapa. Piru
kanan-shuypaqa, ¿pitaq mana allinta yaĉhachishurllapa, chiqap kaqta mana kasunaykil-
lapapaq nishushallapa?
8 Chaqa chay mana allinta yaĉhachishuqllapaqami, mana chay akrashushallapa karan
Dyusmantachu.
9 Piru qamkunaqami ashlilamatapis chay mana allinta yaĉhachikuqkunata kasurqa,
manana allintachu tukushaykillapa. Chaqa yaĉhashanchikllapanu, imanutaq tan-
tata ruranapaqmaqa pitila libadurata itasha, chay tantapaq chaytaqa limpula sak-
sachin. Chaynullami chay mana allinta yaĉhachishuqkunaqa qamkunatapis limpuna
pantachishushallapa.
10 Piru nuqaqami kusalata kunfyakani, Tayta Dyus yanapashutinllapaqami, qashan
chiqaptana Jesucristullapi kriyiyankillapa kanqa, nir. Nataq chay mana allinta
yaĉhachishurllapa pantachishuqllapataqami, Tayta Dyusqa kusala manchaypaqta kasti-
ganqa, mayqan katinpis.
11 Kriyiq masiykuna, chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami nuqapaqqa nishunllapa:
“Pablupismi yaĉhachikun, siñal kustumrita rurashunllapa washakanallapapaqqa” nir.
Piru chayqami mana chiqapchu. Chaynu yaĉhachikutiyqami, Israel pwibluymanta
kaqkunaqa, qischamananpaqqa mana yarpuyanmanllapachu. Nataq nuqaqami
yaĉhachikuni: “Jesucristo kruspi wanushanpi kriyirlami, washakayta puytinchikllapa”
nir. Chaynu yaĉhachikutiymi kusa mana allinta yarpunllapa, chay mana allinta
yaĉhachikuqkunaqa.
12 Piru chay mana allinta yaĉhachishurllapa pantachishuqllapakunapaqqami kaynu
nishunillapa: Qamkunata siñal kustumrita amalas rurachishunanllapamantaqami,
ashwan mas allin kanman paykunapura kaparanakunanllapapaq nir.
13 Kriyiq masiykuna, Tayta Dyusqami uchanchikkunamanta washamashanchikllapana, ama chay mantakuykunata kasur, uk sirbikuq yupay kawsanallapapaqnachu. Chaymi chaynu washakashana karqa, amami kwirpuykillapa munashannunachu kawsayllapa. Ashwanmi uknikillapa uknikillapa llakipanakur ima kusa shumaqta kawsayllapa.

14 Chaqa Dyus nitin, Moisés mantakushanqami nin: “Llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla” nir. Chaymi chay nishannulla rurarqa tukuy mantakuykunata kumplishaykillapana.
15 Chaymi nishaykillapa: Mana llakipanakur, qamkunapura anyanakur, mana allinta rikanakur imaqakish limpumana qamkunapura chinqachanakutkillapa nir.

Ama munashanchiknulla rurarnachu Santu Ispiritu munashalatana rurashunllapa

16 Chayraykumi nishaykillapa: Dyuspa Santu Ispiritun yanapashushanllapanulla kawsayllapa. Amamiri kwirpuykillapa munashannulla rurarnachu kawsayllapa nir.
17 Chaqa kwirpunchik munashankunata rurarqa, manami Santu Ispiritu munashannunachu rurayanchikllapa. Piru Dyuspa Santu Ispiritunwan karqami, kwirpunchik munashantaqa manana rurayta puytinchikllapanachu. Chaqa manami chay kutilla kwirpuykillapa munashanta, chaynulla Santu Ispiritu munashantaqa rurayta puytinkillapachu. Chaymi ashwan Santu Ispirituwanna karqa, amana kwirpuykillapa munashantaqa rurayllapanachu.
18 Chaynulla Dyuspa Santu Ispiritun munashanta rurarqami, Tayta Dyuslatana kasur kawsankillapa. Chaymi Moisés mantakushankunataqa imanupis kumplir washakayashunllapa nirqa amana yarpunkillapanachu.

19 Chaymi nishaykillapa: Chay kwirpunllapa munashanta rurar kawsaqkunataqami dasla riqsiyta puytinchikllapa nir. Chaqa chay runakunaqami kaynu kawsanllapa: Runa kar, manaqa warmi masayjunna karmapis ukwan ukwan pununllapa, chaynulla mayqanpis manaraq masayjun karpis dasna mayqanwanpis punusha rikarinllapa, manaqa mana tantyakar munashanllapalata rurar kusala saqra millanaypaqtana uchakunllapa.
20 Chaynulla runa rurashan yanqa dyus nishanllapakunata aduranllapa. Wasqapanakunllapa. Ĉhiqninakur anyanakunllapa. Dasna ukwan silanakunllapa. Chaynulla das piñakuyta yaĉhanllapa. Chaynu piñakur imami chiqanchanakunllapa. Tukuyta binsiyta munanllapa. Paykunalapaqmi tukuy imata munanllapa. Yarpunllapami, nuqaqami tukuymanta mas yaĉhayniyjun kani, nir.
21 Runa masinkunata kusata inbidyanllapa. Wanuchinakunllapa. Kusata maĉhanllapa. Fyistakunapimapis mana tiqllaq mikunllapa, upyanllapa ima. Chaymi ashwan mas ukman imakunata rurar uchakunllapa. Chaymi imanutaq willashushallapana karay chaynulla kananpis nishaykillapa: Chaynu uchakur kawsaqkunaqami, Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykunqallapachu nir.

22 Piru Dyuspa Santu Ispiritunwan kaqkunaqami kaynu kawsanchikllapa: Ukninchikkunata llakipanchik, imatapis aligrila ruranchik, chaynulla ima katinpis das shumaqchanchik, ukkuna mana das imata ruratinpis yaranchik, tukuywan allinla kanchik, ukninchikpis allinpi kananpaq yanapanchik, imata nishanchiktapis karanlata ruranchik ima.
23 Chaynulla wakinninchikkunata mana ukmanta rikanchikchu, kwirpunchiktapis nuqanchiklla tantyakachinchik ima. Chaynu allinlata rurar kawsashallapaqami, mana mayqanpis nimayninchikta puytinqallapachu: “Kay mantakuykunata mana kasushaykillapachu” nirqa.
24 Chaymi tukuyla kriyiqkunaqa, kwirpun munashan mana allin kaqtaqa, Jesucristupa krusninpi limpu wanuchisha yupayna kawsanllapa.
25 Ashwanmi Dyuspa Santu Ispiritunwanna karqa, pay munashannulana rurar kawsashunllapa.

26 Chayraykumi ama kusa kani nir, chaynulla ukninchikkunawan piñachinakur, inbidyanakur imachu kawsashunllapa.

6

Uknikillapa uknikillapa yanapanakuyllapa

1 Kriyiq masiykuna, uknikillapa uchakusha nir yaĉharqa, Jesucristo munashannulla
qamkuna kawsaqkunaqa, amana mas uchakunanpaq yanapayllapa. Piru qamku-
naqa amami kusa kani nir imachu, kusa shumaqlata willar ima yanapankillapa.
Imanupiqakish qamkunapis uknikillapa uchakushanrayku burlakaq yupay willa-
yarmaqa, maydiyaqa uchakushamana rikaritkillapa.
2 Chayraykumi uknikillapa uchakusha kar, llashaq shipunta aprikusha yupay chay-
taqa yanapayllapa. Chaymi chaynu uknikillapa uknikillapa yanapanakurqa, Jesucristo
nishannullana rurayankillapa.
3 Piru mayqanpis mana ukninta yanapayta munar, kusa kani ima niqkunaqami,
paylla ingañakayan. Chaqa Dyuspa naypanpiqami mana mayqanpis kusa kaytaqa
puytinchu.
4 Chayraykumi nuqanchiklla allita yarpur kawsashunllapa: Allintachu rurayani,
manaqachu mana nir. Chaymi mayqanpis allinlata rurarqa, payllapaq allintaqa
ruranqa. Piru amami yarpunqachu, chay kriyiq masiykunamantaqami kusa mas allin
kani nirqa.
5 Chaqa manami ukkuna allin kanki nimashanchikraykuchu allinqa kanchikllapa.
Ashwanmi imata rurasha kashapis, Tayta Dyusman tukuyla qimikashallapa payna
rikar yaĉhamashunllapa.
6 Nishaykillapapis: Chay mayqanĉhi Dyuspa rimayninta yaĉhachishuqnikillapataqami,
ima ministishanpipis yanapankillapa ama qunqarchu.
7 Piru amami qamkunallaqa ingañakankillapachu. Chaqa Dyusmantaqami mana
mayqanpis burlakayta puytinchu. Allita yaĉhashanchikllapanu, ima simillata
tarpukurmapismi, chayllata kusichakunchik.
8 Chaynumi mayqanpis kwirpun munashanlata rurar kawsaqkunaqa, chaynu mana
allinta rurar kawsashanrayku, uk kusichakuq yupay tukuy tyimpupaq wanunanpaqna
kayanqa. Nataq mayqanpis Santu Ispiritu munashanlata rurar kawsaqkunaqami,
chaynu allinta kawsashanrayku, uk kusichakuq yupay tukuy tyimpu kawsaytana
aypanqallapa.
9 Chaymi mana shaykuq allinkunalata rurar kawsashunllapa. Chaqa chaynu kawsar-
llapaqami, maydiyaqa kusala allinta kusichakaq yupay kashunllapa.
10 Chayraykumi tukuylawan kusa allinlata rurar kawsayta kamashunllapa. Chaymi
ashwan kriyiq masinchikkunamataqa, kusa mas allinlata rurar kawsar animachishun-
llapa.

Kusata willarmi Pablo kartanta iskribir tukchinanta saludakun

11 ¡Kriyiq masiykuna, rikayllapa! ¡Nuqaqami kayta makiyllawan qamkunaman
iskribimuni kusa atun litrakunawan!
12 Chaymi allita intrakayllapa: Runakuna siñal kustumrita ruranallapapaq
nir yaĉhachikuqkunaqami, chay runa masinkunawan allinpi kananlapaq chaynuqa
yaĉhachikunllapa. Piru paykunapis, Jesucristupi kriyirmi washakanchik nir
yaĉhachikutinllapaqami, nuqakunata yupaylla mana allinta ruranallapapaq ikinllapapi
purinmanllapa, Israelmanta kaq runa masiyllapakunaqa.
13 Nataq chay siñal kustumrita rurasha kaqkunapismi, Moisés tukuy mantakushan-
taqa mana kumpliyta puytinllapachu. Piru paykunaqami qamkunataqa imanullapis
chay siñal kustumrita rurachishunllapa. Chayna paykunaqa ninanllapapaq: Payku-
naraykushi qamkunaqa siñalniyjun kwirpuykillapapi kankillapa nir.
14 Nataq nuqa-shuypaqa, Amitunchik Jesucristumi kruspi wanuran nishurllapaqa,
manami ukkunapaq alabakaytaqa puytinichu. Chaqa Amitunchik Jesucristupi kriy-
ishayraykumi, kay pachapi ima mana allinta ruranaymantaqa wanusha yupayna kani.

Chaynulla chay mana allinta rurachimaq chaymatapis wanuchisha yupayna kani,
amana mana allinta rurar kawsanaypaq.
15 Piru chay siñal kustumrita rurasha kasha, chaynulla mana rurasha kashamapismi,
chayqa mana imapaqpis sirbinchu. Ashwanmi Jesucristupi kriyir, manana ima mana
allintapis rurar, uk mushuq nasisha yupayna kawsayanchik chay kusala allinqa.
16 Chaymi Taytanchik Dyusman mañakuni qamkuna paypa akrashan kaqkunata,
chaynulla munashannu kawsaqkunataqa, kusalata llakipashurllapa ima shumaqta
kawsachishunanllapapaq.
17 Piru kananmanta-pachaqami mana munaninachu, chay wakin mana allinta
yaĉhachikuqkuna qillakachimanantaqa. Chaqa Jesucristupi kriyishayraykumi qis-
chamar lisyamashanllapa imami kwirpuypiqa uk siñal yupay intrachikun, nuqaqa
Amituy Jesucristupa chiqap sirbiqnin kani nirqa.
18 Kriyiq masiykuna, qamkunapaqmi kusalata Amitunchik Jesucristuman mañakuni,
kusalata llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

Efesios
Pablumi kartanta kaĉhan Efesupi kriyiqkunaman

Éfeso pwibluqami, Asia prubinsyapa kapitalnin karan. Chaymi chay mar yakupa manyanpi atun pwiblu katin, yaku karrupi maymantapis chayman shamuqllapa rantinanllapapaq, chaynulla imanllapatapis apamuqllapa rantikunanllapapaq ima. Chay Éfeso pwibluman apustul Pablo ĉharqa, yaĉhachikuran Jesucristupa shumaq rimayninta. Chaynu yaĉhachikutin kriyitinllapami, Pabluqa chay Efesupi ishkay añuta kidar yaĉhachiran kriyiqkunataqa. Chaypaq mas intrakanarqa liyishunllapa Hechos 19.1-41.

Kay kartanpimi apustul Pabluqa chay Éfeso pwiblupi taq kriyiq masinkunataqa intrachiran, Tayta Dyusqa imanumi kusalata munamanchik, chaynulla washamanchik nir (1.1–3.21). Chaynullami niranpis Tayta Dyus munashannulla kawsananllapapaq nir (4.1–6.24).

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi, Tayta Dyus munashannulla Jesucristupa apustulnin kani. Chaymi tukuyla Éfeso pwiblupi Dyus akratin Jesucristulapi chiqap kriyiq kaqkunaman, kay kartata iskribimuni.
2 Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Jesucristuraykumi shumaqchakanchikllapa

3 Kriyiq masiykuna, Jesucristupi kriyir pulla kashanchikllaparaykumi, Tayta Dyusqa unaq syilumanta-pacha kusata yanapamashanchikllapa masta paypi kriyirlla ima kawsanallapapaq. Chaymi ashwan, Amitunchik Jesucristupa Taytan Dyustaqa kusalata alabashunllapa.
4 Chaqa Taytanchikllapa Dyusqami manaraq kay pachamapis kayatinraqchu, akramaranchikllapana maydiyapis Jesucristuwanna pulla kanallapapaq. Chaymi ashwan chaynu tukuy uchanchikkunamanta, chaynulla mana allin kaqkunamanta llakipar akramashanchikllaparayku, paypa naypanmanqa qimikayta puytinchikllapana.
5 Chaqa Jesucristuraykumi payqa llakipar akramaranchikllapa paypa chiqap wamrankunana kanallapapaq, imanutaq payqa unaymanta-pacha chaynu kanata munasha kayaq chaynulla.
6 Chaymi chaynu munamarninchikllapa munashan Wamranta kaĉhamur kusalata yanapamashanchikllaparaykumi, Tayta Dyustaqa maydiyapis alabanallapapaqna karan.
7 Chaqa kusalata munamashanchikraykumi, Wamran Jesucristumatapis kaĉhamuran yawarninta iĉhar wanutin, Taytanchikllapa Dyusqa pirdunar, manana uchayjunpaqnachu riqsimanallapapaq.
8 Chaymi ashwan Taytanchikllapa Dyusqa kusalata munar ima yanapamashanchikllapa, kusala yaĉhaq, kusala intrakaq ima kanallapapaq.
9 Chaynullami Taytanchik Dyusqa, unaymanta-pacha kusalata munarninchikllapa payla yarpusha kayaq, Wamran Jesucristuwan tukuyla imata ruranapaq chaymatapis intrachimashanchikllapana.
10 Piru chay ima tyimpuĉhi Jesucristuna unaq syilupi kaqkunata, chaynulla kay pachapi kaqkunatapis, mantakunanpaq tyimpu ĉhamutinqa, pay mantakunanpaqna Tayta Dyusqa qunqa.

11 Allita yaĉhashanchikllapanumi Tayta Dyusqa imatapis ruran pay munashannullaqa.
Chaymi Wamran Jesucristuwan pullacharqa, paypaqna kanallapapaq nimashanchik-
llapallana karan.
12 Chaynuqami Tayta Dyusqa rurasha, nuqakuna Israelmanta kaqkuna Jesucristupi
puntata kriyiqkunaqa, Dyuslata kasur kawsatiyllapa, wakin rikamaqllapakunamapis
paylatana alabananllapapaq.
13 Chaynullami qamkuna mana Israelmanta kaqkunapis, Dyus chiqap nishanku-
nata uyaparqa, intrakaraykillapa imanumi washakayankillapa kanqa nir. Chaymi
Jesucristupi kriyir paywan pullachakarnaqa, Taytanchikllapa Dyuspana karaykillapa.
Chaynu pullachakatkillapaqami, Tayta Dyusqa siñalashuqllapa yupay Santu Ispiritunta
qushuranllapa. Chayna yaĉhanaykillapapaq Santu Ispirituta arnishushanllapataqa
kumplishushallapa nir.
14 Pay Santu Ispirituqami, Dyus imanu munashan tyimpu ĉhamutin arnimashanchik-
llapataqa aypanallapapaq nir chiqapta intrachimanchikllapa. Chaymi chay arni-
mashanchikllapata limpu kumplir Tayta Dyus paypa kaqninkunata washamashalla-
paqa, tukuyla kusata alabayashunllapa.

Pablumi Dyusman mañakun kriyiqkunaqa kusala intrakaq kananllapapaq

15 Kriyiq masiykuna, nuqami qamkunapaq yaĉhasha kani imanumi Amitunchik
Jesucristupi kriyishaykillaparayku, uknikillapa uknikillapa kusalata llakipanakur
kawsankillapa nir.
16 Chaymi Amitunchikman qamkunapaqqa mana shaykuq kusalata payji nir
mañakuni.
17 Chaynullami Amitunchik Jesucristupa Taytan, kusala allin Dyusninchikllapataqa
kusalata mañanipis Santu Ispiritunwan yanapashunanllapapaq. Chaynami Santu Ispir-
iturayku Tayta Dyuspaq allita intrakar, chiqaptana payta riqsinaykillapapaq.
18 Tayta Dyustaqami mañanipis intrachishunanllapapaq, payqami akrashushallapa
chiqap paypa kaqninkunana kanaykillapapaq nir. Chaynullami intrachishun-
qallapapis kusala shumaqmi Dyusninchik arnir tukuyla paypa kaqninkunata
qumayashanchikllapaqa nir.
19 Chaymi mañanipis qamkuna Jesucristupi kriyiqkunaqa allita intrakanaykillapapaq
Taytanchikllapa Dyusqami kusala ukman shumaq pudirniyjun kar tukuyla kriyiqku-
nata yanapamanchikllapa nir.
20 Chaqa imanutaq chay pudirninqa Jesucristutaqa wanushanmanmatapis
kawsachimuran. Chaymantami unaq syiluman apar, Tayta Dyuspa allilaw
qichqanpina tachisha.
21 Chaynumi Tayta Dyusqa Jesucristutaqa wakin pudirniyjun kaqkunamanta, rikay-
paq mana rikaypaq mantakuqkunamanta, paylla maydiyapis mantakuqkunamanta,
chaynulla tukuyla kay pachapi kaqkunamanta, kanan maydiyapis paylla mantakunan-
paq numrasha Tayta Dyusqa.
22 Tayta Dyusqami tukuyla imakunatapis, Jesucristupa ĉhakinpa ĉhakinman ĉhuraran,
payna rikar mantananpaq. Chaynullami Jesustaqa tukuyla kriyiqkunapaqqa uman
yupay kar mantananpaq niran Tayta Dyusqa.
23 Chaynumi Amitunchikllapaqa, tukuy kriyiqkunapaqa umanchikllapa katin,
nuqanchikkuna-shuypaqa paypa kwirpun yupayna kanchikllapa. Chaynu karmi
payqa mantamanchikllapa. Chaqa payqami tukuy lugarpi kashanrayku imanu
kashallapa imamapis yanapar kawsayninchikta qumanchikllapa.

2

Dyusmi dibaldila llakipar washamanchikllapa

1 Kriyiq masiykuna, unayqami qamkunaqa wanusha yupay kawsaq kankillapa, chay
mana allinta rurar uchakushaykillaparayku.
2 Chaqa qamkunaqami kay pachapi kusalata uchakurlla kawsaq chaykunata kasur
kawsaq kankillapa. Chaynuqami chay dyablu munashanlatana ruraq kankillapa.
Chaqa chay dyabluqami unaq wayrapi chaynulla kay pachapi chay mana allinta ru-
raqkunata mantan. Chaymi ashwan, Dyusta mana kasuqkunataqa kusalata animachin,
mana allinlata ruranallapapaq.
3 Piru nuqanchikkunapismi unayqa chaynu kawsaq kanchikllapa. Chaymi
imatapis yarpushanchikllapanulla mana allinkunalata rurar kawsaq kanchikllapa.
Chayraykumi wakin mana kriyiqkunata yupaylla, Tayta Dyusqa kusala manchaypaqta
kastigamanallapapaqna karan.
4 Nataq Taytanchik Dyusqami, kusala ukmanta llakipakuq kar, imanu kashalla-
pamapis llakipamashanchikllapa.
5 Chaqa uchanchikllaparaykumi tukuy tyimpupaq wanunallapapaqna
karanchikllapa. Piru Taytanchik Dyusqami kusala llakipakuq kar, Wamran Jesu-
cristuwan kawsachimaranchikllapa wanunallapamantaqa. Chaymi qamkunatapis
Dyusninchikqa llakipashurllapa mana imawan pagratkillapa imapischu dibaldila
washashushallapana.
6 Chayraykumi Tayta Dyusqa Wamran Jesucristuwan pullata kawsachimarninchikl-
lapaqa, kananlla unaq syilupi yupayna Amitunchikwan kawsanapaq nimashanchikl-
lapa.
7 Tukuy kaykunataqami Tayta Dyusqa rurasha tukuy tyimpupaq allita intrachi-
manallapapaq, ¡payqami kusata munar, Wamran Jesucristuwan tukuy imapi kusalata
llakipamarninchik yanapamashanchikllapa! nir.
8 Chaqa qamkunapismi Tayta Dyus munashushanllaparayku, Jesucristupi kriyirla
washakashaykillapa. Manami qamkuna imata allinta rurashaykillaparaykuchu
washakashaykillapa. Ashwanmi Tayta Dyus chaynu llakipashurllapa, mana imawan
pagratkillapa imapischu dibaldila washashushallapa.
9 Chayraykumi mayqanpis mana alabakayta puytinchu, allinta rurarlami
washakasha kani nirqa.
10 Chaqa allita yarpuyllapa: Chay ruramashanchikllapa Tayta Dyusmi akrar pul-
lachamaranchikllapa Wamran Jesucristuwan. Chaynuqami imatapis allinkunalatana
rurar kawsanallapapaq unaymanta-pacha, nishallana karan.

Jesucristuraykumi uk ayllulana kanchikllapa

11 Éfeso pwiblumanta kriyiq masiykuna, allita yarpuyllapa: Israel pwiblumanta
runakuna kwirpunllapapi siñalniyjun kaqkunaqami, nishuqllapa: “Qamkunaqashi
mana kwirpuykillapapi siñalniyjun kashaykillaparayku, Dyuswan kaytaqa mana
puytinkillapachu” nir.
12 Allita yarpuyllapa: Unayqami qamkunaqa, Jesucristupi mana kriyiq imachu
kankillapa. Chaynulla manami Dyus akrashan Israel pwiblumantachu karaykil-
lapa. Chaynu karmi Tayta Dyus arnikushanmatapis mana aypanaykillapapaqnachu
karaykillapa. Chaymi kay pachapiqa mana Dyusninchikwan imalamapischu kawsaq
kankillapa. Ashwanmi tukuy tyimpupaq chinqanaykillapapaqlana kawsaq kankillapa.
13 Piru kanan-shuypaqami Jesucristuqa washamanallapapaq yawarninta iĉhar
wanusha nir kriyishaykillaparayku, paywan pullana kawsayankillapa, michka unay
paymanta karupllapi kasha karmapis.
14 Chaqa Jesucristumi shumaqchamaqninchikllapaqa. Chaynu karmi payqa mana
Israel pwiblumanta kaqkunata, chaynulla Israel pwiblullamanta kaqkunawanmapis,
uk ayllulapaq yupayna tikramashanchikllapa. Chaynu uklapaqqami Tayta Dyusqa
tikramashanchikllapa, chay uk kusa atun pata yupay arkamaqninchikllapata ratachir.

Chaqa chay pata arkamashallapami, mana pulla kayta puytir, ĉhiqninakur ima kawsaq kanchikllapa. Piru chaytaqami Jesucristuqa kwirpullawan ratachiq yupayqa karan.

15 Chaymi Jesucristuqa, Moisés mantakushankunamatapis mana kasunapaqnachu nir, ashwan ishkay pwiblu chiqanchanakusha kaqmatapis uklapaqna tikraran, paylatana sirbir ima kawsananllapapaq. Chaynu rurar imami tukuylata shumaqchamaranchikllapa.

16 Chaqa payllami uk kruspi wanushanrayku, chay ishkay pwiblu chiqanchanakusha maqanakuq yupay kaqkunamatapis uklapaqna tikrar, Dyuswan shumaqchamaranchikllapa.

17 Kriyiq masiykuna, Jesucristuqami, shamuran shumaq rimayninta intrachimanallapapaq. Chayna paylata kasur shumaqtana kawsanallapapaq, chay qamkuna Dyusmanta karupllapi kaqkuna, chaynulla paywan pulla kasha kaqkunamapis.

18 Chaymi Jesucristurayku nuqanchikkunaqa ukninchikllapa ukninchikllapa Santu Ispiritullawan kar, Taytanchikllapa Dyusmanqa qimikayta puytinchikllapa.

19 Chayraykumi qamkunaqa manana furastiru yupaynachu kar, ashwan uk ayllulana kawsankillapa. Chaymi kananqa qamkunapis, imanutaq Dyus akrashankuna kaq, chaynuna kankillapa. Chaynuqami tukuynikillapa Tayta Dyuspa wamrankunana kankillapa.

20 Chaynu karmi qamkunaqa imanutaq uk wasimataqa simintuta rajar alli shachinllapa, chay yupay kankillapa. Chaymi simintu rajakasha chaykunaqa, apustulkuna, Dyuspaq rimaqninkuna ima. Piru chay simintuta rajar rumita ĉhurashallapa chayshuypaqami, Jesucristo.

21 Chaymi nuqanchikkuna Amitunchik Jesucristupi kriyiqkunaqa, chay simintu rumi ĉhurakasha chaypa ananman ĉhurakar llutakaq yupay kanchikllapa. Chaymi imanutaq uk wasimataqa shachinllapa chaynu nuqanchikkunapis winashunllapa, Tayta Dyuslapaq kar, paypa kusa allinla wasin yupayna kanallapapaq.

22 Chaynumi qamkunapis Jesucristuwan pulla karllapaqa, nuqakunawan tantakarqa uklana kankillapa. Chaymi ashwan tukuyninchikllapapi Santu Ispiritulana kawsayan. Chayraykumi Tayta Dyus kawsanan wasi yupayna kanchikllapa.

3

Pablumi Dyus akrashanpaq intrachikun

1 Kriyiq masiykuna, nuqa Pablumi qamkuna mana Israelmanta kaqkuna washakanaykillapapaq Jesucristupaq yaĉhachikushayllaparayku prisu kani.

2 Chaqa qamkunaqami allita yaĉhankillapana, nuqatami Tayta Dyusqa akrar kaĉhamaran, qamkuna mana Israelmanta kaqkunata Jesucristupaq yaĉhachishutiyllapa washakanaykillapapaq nir.

3 Chaymi Taytanchikllapa Dyusqa kusalata munamar, imanu Wamran Jesucristuwan washamanallapapaq nir payla yarpuyashanmatapis intrachimaran. Chaynu intrakarmi puntata iskribishurllapaqa ashlilata intrachishurayllapa.

4 Piru kanan qashan iskribishuyanillapa chayta allita liyirqami allitana intrakankillapa, nuqaqami Taytanchik Dyus, Wamran Jesucristuwan washamanallapapaq nir payla yarpushantaqa allitana intrakani nir.

5 Chaqa Tayta Dyus payla yarpuyashantaqami, unay tyimpukunaqa mayqanlatapis mana intrachiranchu. Piru kananqami, Tayta Dyusqa Santu Ispiritunwan chay akrashan apustulninkunata, chaynulla paypaq rimaqninkunata ima allita intrachimashallapana.

6 Chay payla yarpushanqami kaynu karan: Jesucristupi kriyir washakananllapapaq nir yaĉhachikutiyllapa kriyiqkunaqami, michka mana Israelmanta karmapis, Israel pwiblullamanta yupayna kananllapapaq. Chaynu karmi tukuyninchikllapaqa,

uk kwirpulana kanchikllapa. Chaynullami tukuyninchikllapana Tayta Dyus arnimashanchikllapataqa aypashunllapa.

7 Piru Tayta Dyusqami kusalata llakipar, akrar kaĉhamar pudirninwan yanapamaran
Jesucristupaq rir yaĉhachikunaypaq.
8 Chaymi nishaykillapa: Nuqaqami Jesucristupi kriyiq kaqkunapaqqa yaqqa mana
kwintachaypaqla yupay kani. Piru michka chaynu katiymapis, Tayta Dyusqami
kusalata llakipamashanrayku yanapamar kaĉhamasha mana Israel runakunata intra-
chinaypaq, Jesucristupaq kusala mana yaqqa intrakaypaq yupay kusala shumaq ri-
mashanta.
9 Chaynu yaĉhachikunaypaq kaĉhamarmi nimasha intrachikunaypaq, tukuy imata
rurasha Taytanchik Dyusqa unaymanta-pacha imanumi washamanallapapaq payla
yarpushanta nir.
10 Chaynuqami karan, unaq syilupi tukuy angelkuna, chaynulla wakin mana rikay-
paq kusala pudirniyjun mantakuqkunamapis, tukuyla kriyiqkunata uklana yupay
kawsaqta rikarqa kwintata qukananllapapaq, imanumi Tayta Dyusqa kusala yaĉhaq
chaynulla pudirniyjun ima nir.
11 Piru tukuy imata kriyiqkunawan rurarmapis Tayta Dyusqa imanutaq unaymanta-
pacha chaynu ruranapaq karanllana Amitunchik Jesucristuwan chaynulla ruraran.
12 Chaymi kananqa Jesucristupi kriyir, paywan pulla karnaqami, Taytanchik Dyus-
manqa mana imapaq manchakur imapischu qimikayta puytinchikllapana.
13 Chayraykumi nishaykillapa: Jesucristupaq nuqa yaĉhachishurllapa qischakatiyqa,
amami disanimakunkillapachu. Chaqa chaynu qischakar ima yaĉhachishutiyllapami,
Jesucristupi kriyir washakashaykillapana.

Jesucristumi kusala ukmanta llakipamanchik

14 Chayraykumi kananqa qunqurikur Taytanchik Dyusman kusalata mañakuni
qamkunapaq.
15 Chaqa payqami unaq syilupi chaynulla kay pachapi kawsaqkunapaqa Taytanchik-
llapari, tukuylata ruramashanchikllaparayku.
16 Chaymi Tayta Dyustaqa mañani Santu Ispiritunwan kusala shumaq kaqkunalapi
yanapashutinllapa, yarpuynikillapapi pudirniyjun, chaynulla kusala jwirsayjun ima
kanaykillapapaq.
17 Chaynuqami kriyishaykillaparayku, Jesucristuqa shunquykillapapina maydiyapis
kawsanqa. Chaymi ashwan Jesucristulapaqna kusalata yarpur, uknikillapa uknikil-
lapapis kusalata llakipanakunkillapa. Chaymi chaynu kawsarqa, imanutaq uk qiru-
maqa allita ĉhupakurqa ima katinpis kusalata shachinakun, chaynullami kusalata
llakipanakur ima kawsarqa maydiyapis chaynu llakipanakunaykillapapaq yarpurlana
kawsayankillapa kanqa.
18 Chaynullami mañakunipis Jesucristuqa tukuy kriyiqkunata intrachishunanllapa-
paq, imanumi payqa kusala ukmanta munamanchikllapa nir.
19 Chaynullami mañakunipis ukman imakunata intrakanaykillapamantaqa, ashwan
Jesucristuqa kusala ukmanta llakipamanchikllapa nir allitana intrakar kawsanaykil-
lapapaq. Chaynu kawsarqami, Dyus munashanlatana maydiyapis rurar kawsayankil-
lapa kanqa.

20 Taytanchik Dyusqami kusalata yanapamanchikllapa, masta chay
mañashanchikllapamantaqa, chaynulla yarpushanchikllapamanmatapis. Chaqa payqami
kusala pudirniyjun kar, tukuy imata rurayta puytin.
21 Chayraykumi Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqa tukuy tyimpu paylatana alabashun-
llapa. ¡Chaynumi kanqa!

4

Santu Ispirituwan kaqkunaqami uklana yupay kawsashunllapa

1 Chaymi Amitunchik Jesucristo munashanta rurashayrayku prisu karmapis,
kusalata rugashunillapa, imanutaq Dyus akratinllapamaqa kawsanllapa, chaynu
qamkunapis kawsanaykillapapaq. Chaqa Tayta Dyusmi akrashushallapari.
2 Chaynu karqa, amami kusa kani nir alabakar imachu, shumaqlata ukninchikl-
llapawanqa kawsankillapa. Chaynulla ima katinpis amami piñakur imachu ashwan
llakipanakur imana shumaqta parlankillapa.
3 Chaymi chaynu Santu Ispiritu yanapashutinllapaqa, kawsayarllaqa ukla yupayna
maydiyapis llakipanakur ima shumaqta kawsayta kamayllapa.
4 Chaqa allita intrakayllapa: Jesucristupi kriyiqkunaqami uk kwirpulana kanchik-
llapa. Chaynulla Santu Ispiritupismi ukla. Chaymi Tayta Dyus yanapamashanchikl-
llapa uklayla washamaqninchik Jesucristupi kriyirqa, washakashana kanchikllapa nir
kusalata kunfyakanallapapaq.
5 Chaynulla Amitunchikllapaqami ukla. Chaynu katinmi kriyinallapapaq, shutiku-
nallapapaqmapis uklari.
6 Chaqa kanmi uk Dyusla. Paymi tukuypa Taytanchikllapa. Chaymi paylla tukuyta
rikan. Chaynu karmi pay munashantaqa, mayqanwanpis ruranarqa ruran. Chaqa
payqami maypipis pullanchikllapa.
7 Piru tukuy nuqanchikkunaqa manami tukuyla chayllata ruranapaqchu kanchik-
llapa. Ashwanmi Jesucristuqa pay munashannulla ukninchikllapa ukmanta, ukn-
inchikllapa ukmanta rurar, paylata sirbinallapapaq nimashanchikllapa.
8 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Jesucristumi tukuy kuntraqninkunata binsir,
riran unaq syiluman.
Chaymi unaq syilumanta-pacha
kaĉhamuran Santu Ispiritunta
tukuyla kriyiqkunata yanapatin uknin ukmanta uknin ukmanta rurar
paylata sirbinanllapapaq” nir.
9 Piru ¿ima nishaq nirtaq, “Iqaran unaq syiluman” niyan? Chaynu nirqami intrachi-
manayanchikllapa puntataqa kay pachaman shamusha karan nir.
10 Chaymi kay pachaman ishkimusha karan Jesucristullami, kusala unaq may
syilumanqa iqaran. Chaynuqami ruraran tukuy imata, chaynulla nuqanchikkunatapis
payna rikamanallapapaq.
11 Payllami tukuy kriyiqkunataqa yanapar ukmanta ukmanta rurar payllata
sirbinanpaq akraran. Chaymi ukkunataqa apustulkuna kananpaq nisha. Nataq
ukkunata-shuypaqa, paypaq rimaqninkuna kananpaq. Ukkunataqami nisha mana
kriyiqkunata intrachitin, kriyir washakananllapapaq. Ukkunataqami kriyiqkunata
rikananpaq akraran. Chaynulla akraranpis kriyiqkunata yaĉhachinanpaq ima.
12 Chaynuqami Jesucristuqa akraran chaynu ukmanta ukmanta, Dyuspa kaqninku-
nata yaĉhachinanllapapaq. Chayna Dyuspa kaqninkunaqa waran waran chay kriyishan-
piqa masna jwirtiyar, paykunana wakinkunata yaĉhachinanpaq ima.
13 Chaymi chaynu Jesucristupi mas kriyinallapapaq animachimashallapaqa,
maydiyaqa tukuy chay yarpuylana kar, allitana Amitunchiktaqa riqsinallapapaq.
Chaynuqami Dyuspa Wamran Jesucristupi, allita kriyiqkunana kar, kusa allinlatana
kawsashunllapa imanutaq Amitunchikmaqa allinla chaynu.
14 Chaynu allitana intrakarqa, mananami imanutaq uk wamramaqa ukmanta uk-
mantana yarpupakun, chaynunachu kashunllapa. Chaynullami manana imata yupay
wayra wakman kayman purichin chaykuna yupaychu kashunllapapis. Chaqa chaynu

wakman kayman puriqkunaqami, kusa allinlata yupay tukur yaĉhachikuqkunamanta dasna ingañakanqallapa.
15 Piru nuqanchikkuna kriyiqkunaqami, kusalata llakipanakur ima tukuy imatapis chiqap kaqlata yaĉhachinakunchikllapa. Chaymi chaynuqa waran waranna, Amitunchik munashanta rurar, pay yupayna kawsashunllapa. Chaqa payqami tukuy kriyiqkunapaqa umanchikllapa yupay-ari.
16 Chaymi Jesucristupi kriyishanchikllaparayku uk yarpuylana ima kar, tukuyninchikllapa yanapanakushunllapa, Dyus munashannu kawsanallapapaqqa. Chaqa allita yarpuyllapa: Imanutaq kwirpunchikllapapa partinkunamaqa tukuy imapi yanapanakunllapa. Chaynu yanapanakur ima shumaqta kawsarqami, mas allita waran waranna Jesucristupiqa kriyishunllapa.

Jesucristupi kriyirqami mushuqmanta nasisha yupayna kawsashunllapa

17 Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristupa shutinpi kusalata rugashaykillapa: Amanami Dyusninchikta mana riqsir, kusala ukman mana allinkunata rurar kawsanllapa, chaynunachu kawsankillapa. Chaqa paykunaqami munashanlata yarpur rurar, kusala mana allintachu kawsanllapa.
18 Chaynu karmi paykunaqa mana imalatapis intrakayta puytinllapachu chay allin kaqmantaqa. Chaymi maydiyapis mana yaĉhanllapachu shumaqta kawsaytaqa; ashwanmi kusala saqrata kawsanllapa. Chaqa chaynuqami kawsanllapa shunqunllapata kusalata ankuchasha kar, Amitunchik nishankunata mana intrakanashanrayku.
19 Chaynu kawsaq runakunaqami, limpu kuchiyasha kar mana intrakanllapanachu. Chaymi maydiyalapis kwirpun munashanlata rurar kawsanllapa. Chaynu karmi mana tantyakarchu, chay mana allin kaqkunataqa mayqannintapis masta ruranapaq yarpurla kawsanllapa.
20 Piru qamkuna-shuypaqami mana chaynu kawsanaykillapapaqnachu Jesucristupaq uyakurqa yaĉhakushaykillapa.
21 Chaymi chiqapta paypaq uyakur yaĉhakushana karqa, yaĉhayankillapana payqa imanumi kawsanallapata munan nir.
22 Chayraykumi unay imanu kawsaq kankillapa chayta-shuypaqa qunqar dijayllapana. Chaqa chay mana allinkunaraykumi, kusala saqra mana allinta rurarlla, maydiyapis mana shumaqta kawsayta puytiqchu kankillapa.
23 Chaymi kananqa yarpuynikillapapiqa allin kaqlatana rurayta yarpur, mushuqmanta nasisha yupayna kawsayllapa.
24 Chaynuqami imanutaq Tayta Dyus, payta yupay mushuqmantana rurashushanllaparayku allinlatana rurar kawsayllapa. Chaymi unay kawsayashaykillapamantaqa ukmanta kawsayllapa, chay chiqap kaqlapi yarpur, kusa shumaqlata rurar imana.
25 Chayraykumi, amana masqa llullakur imaqa rimankillapanachu. Ashwanmi imatapis karanlata willankillapa uknikillapataqa. Chaqa michka achka karmapismi, tukuy-ari uk kwirpulana kanchikllapa Jesucristupi kriyishanchikllaparaykuqa.
26 Chaymi imanupi uknikillapawan piñakurmaqa, dasla shumaqchanakunkillapa, ama uchakunaykillapapaq. Amami uknikillapawan piñachinakushallaqa, tukuy unaq, manaqa tukuy tutaqa pasankillapachu.
27 Chaqa mana das shumaqchanakurqami, ashwan chay dyablu munashanta ruranapaqna dijayankillapa.
28 Chaymi mayqanpis suwakuyasha ima karqa, amanami qashanqa suwakunkillapanachu. Ashwanmi makikillapawan trabajar imaykillapalataqa tarikurna, ashwan wakin ministiqkunata yanapayllapa.
29 Chaynulla amami mana allinkunataqa rimankillapanachu. Ashwanmi imatapis shumaqlata rimankillapa. Chaynuqami wakinnikikunata yanapayankillapana.

Chayna chay uyapashuqkunaqa shumaqtana yarpur mas allitana Jesucristupi kriyinanllapapaq.
30 Tayta Dyuspa Santu Ispiritun siñalashushallapa yupayna qamkunapi kawsayan chaytaqami, ama llakichinkillapanachu. Chaqa payraykumi allita yaĉhayankillapana, maydiyaqa washakanapaq diya ĉhamutinqa washakashana kashaq nirqa.
31 Chayraykumi shunquykillapapi piñakuykunata, chay sunsunulla piñakuykunata, chay anyanakuykunata, chay jurapakuykunata, chaynulla chay tukuy mana allin ruraykunataqa itakuq yupay ashuchiyllapana qamkunamantaqa.
32 Chaymi ashwan mayqanwanpis llakipanakur shumaqta kawsayllapa. Chaynulla uknikillapa imata rurashutinllapapis llakipar pirdunayllapa. Chaqa imanutaq Taytanchikllapa Dyusmaqa, Wamran Jesucristurayku llakipar pirdunamaranchikllapa chaynulla.

5

Dyus yupaylana kawsashunllapa

1 Kriyiq masiykuna, qamkuna Dyusninchikpa akrashan wamrankuna kaqkunaqami, imanutaq paymaqa kusala shumaqta kawsan, chaynu kawsankimanllapa.
2 Chaymi imata rurarpis uknikillapa uknikillapa llakipanakur ima ruraylapa. Chaqa imanutaq Jesucristumaqa kusalata llakipamarninchikllapa uchanchikllaparayku paylla wanuranmapis. Chaynu wanurmi, imanutaq uk ufrinditata rupachishamaqa kusala shumaq mishkita asyakun, * chaynumi Tayta Dyuspa naypanmanqa qimikaran.
3 Chaymi qamkuna, Dyus akrashan kusala shumaq kaqninkunana karqa, amami ukwan ukwan pununaykillapapaq, chaynulla ukman pinqaypaq imakunata ruranaykillapapaq rimankillapalamapischu. Chaynulla amami imaykillapata qamkunalapaq tantakunaykillapapaqmapis rimankillapachu.
4 Amami kusala saqrata, chaynulla sunsunullaqa rimankillapachu. Chaynulla amami kusa pinqaypaqkunata rimar imaqa grasyakunkillapalamapischu. Ashwanmi chay mana allinkunata rimanaykillapamantaqa, Taytanchik Dyuslata payji nir ima alabayllapa.
5 Chaqa qamkunaqami allita intrakankillapana, mayqanpis masayjun kar ukwan ukwan punuqkuna, chaynulla mana masayjun kaqkuna pakaplla punuqkuna, chay kusala pinqaypaq imakunata ruraqkuna, chaynulla mayqanpis payllapaq imankunata kusalata tantakuyta munaqkunaqami, Jesucristupa Taytan Dyus mantakuyashanmanqa, mana yaykuyta puytinqallapachu nir. Chaqa chaynu imankunalapi yarpuqkunaqami, Dyusninchikta mana adurarchu, ashwan chay iman kaqkunata aduraq yupayna.
6 Chaynulla amami mayqanpis uchakuchishunanllapapaq llullachir yaĉhachishunqallapachu. Chaqa chaynu yaĉhachikutinllapami, Tayta Dyusta mana kasurnachu, ashwan paykuna munashannullana kawsanllapa. Chaymi Tayta Dyusqa tukuy chaykunawanqa piñakur, kusala manchaypaq kastigutana kaĉhamun paykunamanqa.
7 Chayraykumi chay munashanlata rurar kawsaqkunawanqa ama piĉhunakunkillapalamapischu.

Dyus yupay achkiraqlapina kawsashunllapa

8 Qamkunaqami, Jesucristuta unay mana riqsirqa, tutaparaqpi yupay kar mana allinkunata rurar kawsaq kankillapa. Piru kanan-shuypaqami Amitunchikpi kriyishaykillaparayku, paywan pullachakashana kankillapa. Chaymi ashwan uk achkirachikuq yupaylana, allinkunalata rurar kawsayllapa.

---

* **5:2** Dyuspaq ufrindita kusala mishkita asyakun nir mas intrakanarqa, rikashunllapa: Génesis 8.20-21; Éxodo 29.18,25,41; Levítico 1.9,13,17.

9 Chaqa chay achkirachikuq yupay Jesucristuwan kaqkunaqami, imatapis allinkunalata, chiqap kaqkunalata rurar, ukninkunamatapis llakipar ima kawsanllapa.
10 Chaymi allita intrakayllapa Amitunchik Jesucristuqa imanumi kawsanata munan nir. Chaynu intrakarqami, pay munashannula maydiyapis kawsankillapa.
11 Chaynulla chay tutaparaqpi kaqkuna mana allinkunata yanqalla ruranllapa chaykuna yupayqa amami rurankillapachu. Ashwanmi allinlata rurar kawsar, intrachinkillapa chaynu pakaplla mana allinta rurayashanllapaqami, mana allinchu nir.
12 Chaqa chay mana allinkunata pakaplla rurayashanllapapaq rimanapaqqami kusala pinqaypaq.
13 Piru Taytanchik Dyusmi, chaynu mana allinkunata rurayatinllapamapis, shutiman rikarichin chay rurayashanllapataqa.
14 Chaqa chay achkirachikuq chayqami ima mana allinta rurayashamapis, tukuylata shutillamanna rikarichin. Chayraykumi iskribikashakunapiqa nin:
"Rikĉhakuy qam punuqqa.
Chay wanushakunapa rurinmanta sharimuy,
Jesucristumi achkirachishunqana" nir.
15 Chayraykumi, allita kwintata qukayllapa, ¿imanutaq Dyuspa naypanpiqa kawsayani? nir. Chaymi chaynu kwintata qukarqa, amanami sunsunulla yarpupakurnachu, ashwan tukuy allin kaqkunalapaq kusata intrakarna kawsankillapa.
16 Chaymi kay tyimpukunapiqa imuraspis allinlata rurar kawsayllapa. Chaqa kay tyimpu kawsayashanchikllapapiqami, mayqanpis mana allinkunalata rurarna kawsayanllapa.
17 Chaymi qamkuna kriyiqkunaqa amami sunsunullaqa imatapis rurankillapachu. Ashwan allita intrakar, Tayta Dyus munashannulla rurankillapa.
18 Chaynulla amami maĉhankillapa imapischu. Chaqa chaynu maĉhar imaqami, mana tantyakar imachu, munashanlata ruranllapa. Ashwanmi tukuy kawsaynikillapataqa, Santu Ispiritupa makinlapina dijayllapa pay munashannullana rurachir kawsachishunanllapapaq.
19 Chaymi ashwan uknikillapa uknikillapa salmukunata, himnukunata, Amitunchikpa takinkunata ima takir kusalata animachinakunkillapa. Chaynuqami tukuy shunquykillapawan Amitunchikta alabar imana kusala shumaqta kawsankillapa.
20 Chaymi imuraspis Amitunchik Jesucristupa shutinlapi, tukuy imapi yanapamashanchikpaq tukuy tyimpu Taytanchik Dyustaqa payji nir ima alabashunllapa.

Masayjunkunaqa kasunakur imana kawsashunllapa

21 Kriyiq masiykuna, qamkunaqami Jesucristupi kriyishaykillaparayku, uknikillapa uknikillapa rispitanakur, kasunakur ima shumaqta kawsankillapa.
22 Qamkuna kriyiq warmikuna, runaykillapata allita kasunkillapa, imanutaq Amitunchik Jesucristuta kasunkillapa chaynulla.
23 Chaqa runaqami, warminpaqa uman yupay. Imanutaq Jesucristumaqa paypi kriyiqkunapaqqa uman yupay chaynu. Chaynulla Jesucristuqami washamaqninchikllapa. Chaqa tukuy kriyiqkunaqa paypa kwirpun-ari kanchikllapa.
24 Chaymi imanutaq, tukuy kriyiqkunamaqa Jesucristuta kusalata rispitar ima kawsanllapa, chaynumi qamkuna kriyiq warmikunapis runaykillapataqa tukuy imapipis kusa rispitullawan kasunkillapa.
25 Chaynulla qamkuna kriyiq runakunapis, warmikillapata kusata llakipayllapa, imanutaq Jesucristumaqa, chay tukuyla kriyiqkunapaq llakishanrayku, wanuranmapis chaynulla.

26 Chaynuqami ruraran, tukuy paypa kaqninkunaqa chay shutikushanllaparayku,
chaynulla chay paypa rimayninwan kusala shumaq chuyala yupayna kananllapapaq.
27 Chaynu karllapanaqami paypa kaqninkunana kar, shumaqchakashana kanqal-
lapa. Chaymi manana ima lisyakar alliyasha yupay, granuyjun imalamapischu kanqal-
lapa. Ashwanmi tukuyla kusa shumaqchakashana kanqallapa.
28 Chaymi imanutaq uk runamaqa paypa kwirpunpaq kusata llakin, chaynumi llakin-
man warminpaqpis. Chaqa mayqanpis warminpaq llakiqqami, paypa kwirpunpaqpis
kusalata llakiyan.
29 Chaqa manami mayqanpis paypa kwirpuntaqa ĉhiqninchu. Ashwanmi imanullapis
qaran, kuytan ima, imanutaq Jesucristumaqa paypa kaqninkunataqa kusata kuytan
chaynulla.
30 Chaqa tukuy kriyiqkunaqa michka achka karllapamapis paypa kwirpun-ari
kanchikllapa.
31 Chayraykumi, runaqa taytanta mamanta dijar warminlawanna kawsanqallapa.
Chaynami ishkantinqa uk kwirpulana yupay kawsanqallapa.
32 Chaqa imanutaq uk runa warminwan pullachanakurmaqa ishkantinqa ukla yu-
payna, chaynumi mayqanpis Jesucristupi kriyirqa uklana paywanqa. Piru Tayta Dyus
chaynu yarpushan unay mana intrakaypaq kasha karmapis, kusala shumaq kasha,
allita intrakashaqa.
33 Chayraykumi qamkunamanta runa kaqkunamaqa, ama qunqarchu warmikilla-
papaq llakiyllapa, imanutaq kwirpuykillapapaq llakinkillapa chaynulla. Chaynulla
warmi kaqkunapis runaykillapata rispitar, kasur ima kawsayllapa.

6

Wamrakuna taytaykillapata kasunkillapa

1 Kanan-shuypaqa wamra kaqkunata nishaykillapa: Taytaykillapata, mamaykil-
lapata kusa rispituwan kasuyllapa, Amitunchik Jesucristupana kashaykillaparayku
nir. Chaqa chaynu taytanchikta, mamanchikta kasushanchikllapaqami kusala allin,
shumaq ima.
2 Chaqa Tayta Dyus mantakushanmanta ukqa kaynu nin: “Taytaykita, mamaykita
kusa rispituwan kasuyllapa” nir. Chaymi chay mantakuy nishanta rurarqashi,
3 kay pachapiqa kusala unayta, chaynulla kusala shumaqtanashi kawsashunllapa nir
arnimaranchikllapa.
4 Nataq qamkuna tayta kaqkuna-shuypaqa, amami wamraykillapata imapaq sun-
sunulla willar imaqa piñachinkillapachu. Ashwanmi shumaqlata willar ima, allita
Amitunchik Jesucristulapina kriyir kawsananllapapaq intrachinkillapa.

Sirbikuqkuna patrunnikillapawan rispitanakunkillapa

5 Chaynulla qamkuna sirbikuq kaqkuna, kay pachapi kaq mantaqnikillapata allita
kasunkillapa. Chaymi ima trabajuta rurarpis kusa rispituwan, manchakuqnula, karan-
lata, shunquykillapapi aligriyar ima rurankillapa, Jesucristuta sirbiq yupaylla.
6 Qamkunaqakish mantaqnikillapa pullaykillapa katinmala paykunawan allinpi
kanaykillapapaq nirma imatapis rurayatkillapa. Ashwanmi Jesucristupa sirbiqnin
kashaykillaparayku, imata rurarpis tukuy shunquykillapawan, Dyus munashannula
rurankillapa.
7 Chaymi ima trabajuta rurarpis, amami kwashalla imachu rurankillapa. Ashwanmi
imata rurarpis Amitunchikllapaqna rurankillapa, mana runakunapaq yupaychu.
8 Chaqa yaĉhashanchikllapanu, mayqanpis sirbikuq kar, mana sirbikuq karmapis,
allinlata rurasha kashallapaqa, Amitunchik Jesucristuqami pagramaqninchikllapa yu-
payna, kusa allinlata yanapamashunllapa.

9 Nataq qamkuna mantakuq kaqkunapis, imanutaq sirbiqnikikuna kasushurllapa karanlata ima ruranllapa, chaynullami chay sirbikuqnikikunawan imatapis karanlata rurayllapa. Amami imapaq jurapar, ima mana allinta ruranaykipaqmapis yarpunkillapachu. Chaqa allita yarpuyllapa qamkuna mantakuqkunaqa: Chay sirbiqniki chay, chaynulla qampismi unaq syilupi Amitunchikllata sirbiyankillapa. Chaqa payqami, mana mayqantapis ukmanta ukmantachu rikamanchikllapa. Ashwanmi tukuyla paypaqqa chaylla kanchikllapa.

Amitunchikpi kriyir kamakashanchikwanmi washakashunllapa

10 Kriyiq masiykuna, yaĉhashanchikllapanumi Amitunchik Jesucristuqa mana tukukaq pudirniyjun. Chaymi qamkunaqa chay pudirninpi imuraspis aypakusha yupaylana shachinakuyllapa.

11 Chaynuqami imanutaq suldadumaqa guerraman rir maqanakunanpaq kusalata kamakan, chaynumi qamkunapis Dyusninchik imanu imanu washakanaykillapaq chay tukuy saqra mana allinkunamanta nir willashushanllapanulla kamakayllapa. Chaynu katkillapa, yarpuynikillapapi chay dyablu ukmanta ukmanta yarpuchishutinllapaqa, mana kwintacharnachu imata saruĉhaq yupayna itakunaykillapapaq.

12 Chaqa allita yarpuyllapa: Nuqanchikkuna kriyishanchikllaparaykuqa, manami nuqanchik yupay aychayjun, tulluyjun runakunawanchu maqanakuq yupayqa kanchikllapa. Ashwanmi unaq syilumanta chay mana allinta rurachikuqkunawan maqanakuq yupayqa kanchikllapa. Chaqa chay tutaparaqllamanta kar, mana allinta rurachikuqkunaqami, kusata mantakun, imatapis paykunapa yarpuyninllamanta rurachikunllapa ima.

13 Chaynami imanutaq suldadumaqa guerraman rinanpaq kusalata kamakar rin, chaynu qamkunapis Dyusninchik imanu washakanaykillapapaq nir willashushanllapawan alli kamakashalana kayllapa. Chaymi chay kusala mana allin saqra diyakuna ĉhamutinmapis, kriyishaykillapanulla shachinakunaykillapapaq.

14 Chayraykumi imanutaq suldadumaqa allita waĉhkakur kamakan maqanakuq rinanpaqqa, chaynumi qamkunapis chay chiqap kaqlawan allita waĉhkakusha yupayna kamakayllapa. Chaynullami imanutaq chay suldadumaqa qasqunta washananpaqpis jyirrumanta rurakasha kamsanta yupay yakakun, chaynumi qamkunapis imatapis allin kaqlata ruranaykillapapaq yakakuq yupay kamakashana kayllapa.

15 Chaynulla imanutaq uk suldadumaqa imuraslapis sapatunta alli yakakushala purin, chaynu yupaymi qamkunapis imuraslapis kusa kamakashalana kayllapa. Chaynu karqa imanumi Jesucristuqa shumaqchamanayanchikllapa nir yaĉhachikunaykillapapaqqa imuraslapis listuna kayankillapa kanqa.

16 Chaynuqami imanutaq suldadumaqa jyirrumanta rurakasha iskudunwan washakan, chaynumi qamkunatapis chay kriyirlla kawsashaykillapaqa washashunqallapa, tukuyla chay mana allinkuna nina ratakuq flicha yupay chaykunamantaqa.

17 Chaynullami imanutaq uk suldadumaqa umanta washananpaqqa kaskunta umakur mana dijanchu imuraslapis, chaynumi qamkunapis Amitunchikmi washamayanchikllapa nir kunfyakashaykillapataqa ama qunqarchu yarpuynikillapalapi purichinkillapa. Chaynullapismi Santu Ispiritu Dyuspa rimayninta uk ispada yupay kar washashunanllapapaq qushushanllapataqa waran waran ama qunqarchu allitana intrakankillapa.

18 Chayraykumi qamkunaqa allinpi mana allinpi karmapis amami dijankillapachu Amitunchikman mañakuytaqa. Chaymi imuraspis mañakurqa, Santu Ispiritu yanapashutinllapa mañakunkillapa. Chaynu karqami, maydiyapis alamirala kar, mana disanimakur imachu, ashwan Dyus tukuylata akrashan kaqkunapaqpis mañakunkillapa.

19 Chaynullami nuqapaqpis Taytanchik Dyusman mañakunkillapa, pay yanapamatin allinkunalata rimanaypaq. Chaynulla pay yanapamatin, rir ama manchakur imachu

yaĉhachikunaypaq imanu Taytanchikllapa Dyusqa payla yarpusha washamanallapapaq nir.
20 Chaqa Dyusmi nuqataqa kaĉhamasha uk kunachikuqta yupay, rir parlakunaypaq chay shumaq rimayninpaqqa. Chaymi chaynu yaĉhachikushaypaq kananqa prisu kani. Chayraykumi qashan nishunillapa: Mañakunkillapa nuqapaq mana manchakur imachu, chay shumaq rimayninpaq parlakunaypaq nir.

Pablumi tukukananta saludakun

21 Chay kriyiq masinchikllapa Tíquico shamurmi, allita parlashunqallapa nuqapaq imatami rurayani nirmapis. Chaqa pay ukninchikllapami, Amitunchik munashannulla kusalata yanapaman Amitunchikpaq yaĉhachikunayllapapaqqa.
22 Chayraykumi payta qamkunaman kaĉhamuni, imatami rurayanillapa nir ima animachishunanllapapaq.
23 Kriyiq masiykuna, mañakunillapa Taytanchik Dyusman, chaynulla Amitunchik Jesucristumanpis, tukuy kriyiqkunataqa yanapar ima shumaqta kawsachishunanllapapaq. Chaynuqami ashwan mas allitana kriyinkillapamapis.
24 Chaynulla Amitunchik Jesucristuta tukuyla munar mana shaykuq kriyiqkunatami, Amitunchikqa kusalata llakipar ima yanapashurllapa shumaqta kawsachishunqallapa.

Chaynumi kanqa.

Filipenses
Pablumi kartanta kaĉhan Filipospi kriyiqkunaman

Grecia nasyunpi, chaynulla prubinsya Macedoniapimi, Filipos pwibluqa karan. Kay pwiblumanmi apustul Pabluqa ĉharan Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikunanpaq (Hechos 16.11-40). Chaynu yaĉhachikurnaqami Pabluqa riran uklaw pwiblukunamanpis Jesucristupa shumaq rimaynintaqa yaĉhachikuq. Chaymantami chaypi yaĉhachikurnaqa riran prubinsya Macedoniaman, chaypipis qashan yaĉhachikunanpaq. Chaynu yaĉhachikur rishannumi rir, ĉharan Jerusalén pwibluman. Chaymi chaypiqa karguyjunkuna aypar prisuranllapa. Chaymantami kaĉharanllapa Cesareaman, chaymanta Romaman chaypi prisu dijananllapapaq.

Pablo karsilpi katin, Filiposmanta kaq kriyiq masinkuna yarpurmi, Epafrodituta kaĉharanllapa Pabluta watukunanpaq. Chaymi Epafrodito rirqa, Pablo ministishanta tantasha karanllapa chayta apar, riran. Chayraykumi chay Epafrodito apashanta ayparmi, Pabluqa Filipospi kriyiq masinkunata kusalata payji nir ima, kay kartapi iskribiran (1.5; 4.10-19). Chaynullami kay kartapiqa willaranpis Epafrodito qishaq karpis, imanumi alliyashana nir (2.25-30).

Kay kartata liyirmi intrakayta puytinchik imanu qischakarpis shachinakunallapapaq nir (3.1; 4.4; 4.7; 4.12). Chaynullami intrakayta puytinchikpis imanumi Taytanchik Dyuslapi kunfyakar kawsanallapapaq nir.

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi ukninchik Timoteuwan, Amitunchik Jesucristupa sirbiqnin kanillapa. Chaymi ukninchik Timoteuwan pulla kar, kay kartata iskribimuni qamkuna Filipos pwiblupi kriyiqkunaman. Chaqa qamkunatami Taytanchik Dyus akrashushallapana katin, Amitunchik Jesucristupi kriyir paywan pullachanakushaykillapa. Chaymi chaypi kaqkunataqa, chay kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkunata, chaynulla chay kriyiqkunata sirbiqkunatapis * tukuynikillapata saludashunillapa.

2 Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Pablumi Dyusman mañakun kriyiqkunapaq

3 Kriyiq masiykuna, imanumi qamkunaqa kriyinkillapa nir yaĉharmi, imuraspis kusalata payji nini Taytanchik Dyustaqa.

4 Chaynu mañakuq qallaritiyqami, shunquymapis kusa allinta yarpuchimatin, kusa aligrila ima Taytanchik Dyusmanqa mañakuni tukuy qamkunapaqqa.

5 Chaqa qamkunawan pullamiri, Jesucristupi imanu kriyir washakananllapapaq nirqa yaĉhachikushanchikllapa, puntamanta-pacha kanankaman.

6 Chaymi nuqaqa Taytanchik Dyuspi kusalata kunfyakani imanutaq puntamanta-pacha imata ruranaykillapapaq yanapashuranllapa, chaynullami waran waran yanapashuyanqallapa, Jesucristo maydiya shamunan diya ĉhamunankaman nir.

7 Nuqapaqqami, kusala allin chaynu waran waran animachishurllapa yanapashunayllapapaqqa. Chaqa qamkunamaqami, nuqa prisu katiy, chaynulla mana prisu katiymapis kusalata yanapamaraykillapa, Jesucristupaq yaĉhachikuypiqa. Chaymi ashwan kusala allin tukuy shunquywan qamkunata yanapashunayllapapaqqa.

---

* **1:1** Kriyiqkunata sirbiqkuna nirqami intrachimayanchik dyakunukunapaq. Mas intrakanarqa rikashunllapa Hechos 6.1-4, 1 Timoteo 3.8-10.

8 Chaqa Taytanchik Dyusmi yaĉhan, imanumi nuqaqa Jesucristurayku qamkunapaq
llakir ima kusalata rikashuyllapata munani nir.
9 Chaymi ashwan mañakuni Taytanchik Dyus yanapashutinllapa, waran waranna
uknikillapa uknikillapa llakipanakunaykillapapaq. Chaynuqami Jesucristupa tukuy
yaĉhayninpaqqa kusa yaĉhaq, mas intrakaqkuna imana kankillapa.
10 Chaymi maydiya, chaynulla imuraspis, allinlata ruranaykillapalapaqna yarpunkil-
lapa. Chaynuqami kusala shumaq allinlatana kawsankillapamapis. Chayna maydiya
Jesucristo shamurmapis, allinlatana rikar pullakushunqallapa.
11 Chaqa chay tyimpuqami qamkunaqa rikachikunkillapa, tukuyla allin kaqkunata
rurashaykillapakunata. Piru chaynu allinlata ruranaykillapapaqmi, Jesucristo yana-
pashushallapa. Chaynami Taytanchik Dyusmaqa ashwan kusa alabakashana kanqa.

Pablumi wanunanpaq kar kawsananpaq karmapis Amitunchiklapaq yarpun

12 Kriyiq masiykuna, kaytami yaĉhanaykillapata munani: Chay runakuna mana
allinkunata rurar, prisumashanllapa imaqami mana yanqallachu kasha. Ash-
wanmi chaynu pasaqta rikar imami Jesucristupiqa kusala achka kriyishallapa, nuqa
yaĉhachikushayrayku.
13 Chaqa tukuyla runakuna, chaynulla Roma pwiblupa mantaqnin Cesarta kuytaq
gwardyakunamapis, karsilpi kuytamayashanrayku yaĉhayan nuqaqami Jesucristupi
kriyir yaĉhachikushayraykula prisuqa kani nir.
14 Piru chaynu prisu katiymapismi, wakin kriyiq masinchikkunaqa, masta animakur
mana imapaq manchakur imalamapischu ashwan mas yaĉhachikuq qallarishallapa,
imanumi Amitunchik Jesucristupi kriyirlami washakayanqallapa nir.
15 Chaqa chiqaptaqami Jesucristupaq yaĉhachikuqkunaqa achka kanllapa. Piru
wakinkunaqami nuqa yaĉhachikuyashaypaq kusata ĉhiqnimar, chaynulla nuqamanta mas
kayta munar imala yaĉhachikunllapa. Nataq wakinkuna-shuypaqami mana imapaq
yarpur imachu Jesucristulapaq chiqapta yaĉhachikunllapa.
16-17 Chaymi paykunaqa Jesucristupaq kusalata llakir ima, paypaq yaĉhachikunllapa
imanu kriyir washakananllapapaq nir. Chaqa paykunaqami yaĉhanllapa, nuqataqami
Dyus kaĉhamasha, Jesucristulapaq maydiyapis yaĉhachikunaypaq nir. Piru nuqa
yaĉhachikuyashaypaq ĉhiqnimar, chaynulla nuqamanta mas kayta munarla Jesucristupaq
yaĉhachikuqkunaqami, imapipis paykunalapaq yarpunllapa. Chaymi kanan nuqa prisu
katiymaqa, imanu tukusha nir ima uchachamanayanllapa.
18 Chaymi nishaykillapa: Nuqa yupay Jesucristulapi yarpur yaĉhachikuyar, manaqa
paykuna kusa kani ninanlapaq yaĉhachikuyarmapismi, nuqataqa mana imalapaqpis lla-
kichimanllapachu. Chaqa chaynumapismi Jesucristullapaq yaĉhachikuyanllapa. Chaymi
ashwan kusa aligri kanaymantaqa, mastaraq aligriyanimapis.
19 Chaqa yaĉhashanami kani, Jesucristupa Santu Ispiritun yanapamashan, chaynulla
qamkuna Taytanchikllapa Dyusman mañakushaykillapaqami, mana yanqallachu kar,
ashwan byinniypaq kasha nir.
20 Chaymi nuqaqa Tayta Dyuspi kusalata kunfyakani mana pinqaypi kar imachu
imatapis karanta rurashaq, rimashaq mana manchakurmapischu nir. Chaynami Je-
sucristo imanu yanapamashantaqa, kanan kawsanaypaqlla katiy, chaynulla wanunay-
paqna katiymapis, tukuyla rikanqallapa.
21 Chaymi kanan kawsanaypaqlla katinqa tukuy imatapis Jesucristo munashanlata
rurarlla kawsanani. Nataq wanunaypaqna kar-shuypaqa kusala shumaqta kawsaqna
riyani.
22 Piru allita yarputiyqami, kawsanaypaqraq allinqa kanman. Chaqa kawsayarl-
laqami, Jesucristullapaq yaĉhachikutiy mas kriyir achkayayanqallapa. Chaynu katinmi,
mana yaĉhanichu wanunaypaqchu allin, manaqachu kawsanaypaqraq nir.

23 Nataq manami yaĉhanichu mayqanninmi kusa allin kanqa nirqa. Chaqa
imanupiqami yarpuchiman allin kanman wanur rir Jesucristuwan pullana kanaypaq.
Chaynuqami nuqapaqqa kusala mas allin kanman.
24 Piru kriyiq masiykuna, imanupiqami yarpuchiman qamkunarayku kawsanaypaq;
chaynuqami mas allitana Jesucristupaqqa intrachishunayllapapaq.
25 Chaqa allita yarpurmi yaĉhashana kani, manaraq wanuyashaqchu nir. Chaymi
nuqaqa mana dijashurllapachu qamkunawanraq kashaq. Chaynuqami waran waran
yanapar masta animachishaykillapa. Chayna ashwan qamkunaqa Jesucristupi masna
kriyir, kusa aligrilana ima kawsanaykillapapaq.
26 Chaynuqami watukushuqllapa shamutiyqa, kusa aligrila kar Jesucristuta kusalata
alabankillapamapis.

Jesucristupi kunfyakarlami kawsashunllapa

27 Piru allita intrakarmi kaynu kawsankillapa: Imata rurarpismi karanlata
rurankillapa Jesucristo munashannula. Chaymi imanupi rikashuqllapa
shamur, chaynulla mana shamurpismi uyapanaypaq, qamkunaqashi kusalata
shachinakunkillapa, chaynulla tukuynikillapashi uk yarpuyla kar, Jesucristupi
kriyishaykillapanulla shachinakur kawsankillapa nir.
28 Chaynulla imata rurarpismi chay ĉhiqnishuqnikillapamantaqa ama manchakur
imachu rurankillapa. Chaqa chaynuqami rurayankillapa maydiyaqa chay
ĉhiqnishuqnikillapaqa limpu chinqanqa nir yaĉhar. Piru qamkuna-shuypaqami Tayta
Dyus yanapashutinllapa, washakashana kanaykillapapaq chaynuqa rurayankillapa.
29 Chaqa yaĉhashanchikllapanu qamkunaqa Jesucristupiqa, manami paypi kriyinaykil-
lapapaqlachu kankillapa. Ashwanmi paypi kriyishaykillaparayku qischakanaykillapa-
paq imana kankillapa.
30 Piru chaynu qischakarmapis manami qamkunalachu qischakayankillapa. Ash-
wanmi nuqapis chaynulla qischakayani. Chaqa allita yaĉhashaykillapanu unaymanta-
pacha imanumi qischakaq kani nir, chaynullami kananpis qischakayani.

2

Jesucristo yupaylami kashunllapa

1 Kriyiq masiykuna, qamkunaqami Jesucristupi kriyir paywan pulla kawsashaykil-
laparayku, pudirninta qushushallapa wakinkunata animachinaykillapapaq. Chaynul-
lami llakipashurllapa ima yanapashushallapa wakinkunata kunsulanaykillapapaq
ima. Chaynuqami paypa Santu Ispiritunlawanna tukuynikillapa karqa, tukuy shun-
quykillapawan llakipanakur imana kawsayankillapa kanqa.
2 Chaynu karqami, kusa aligrila uknikillapa uknikillapa llakipanakur kawsar
tukuynikillapa kusala shumaqta kawsayllapa. Chaynulla, tukuynikillapa chayllata
yarpur kawsarqami nuqatapis kusalata aligriyachimayankillapa kanqa.
3 Chaymi nishaykillapa: Imata rurarpis amami uknikikunamanta mas kani ni-
naykipaqchu rurankillapa. Chaynulla, amami kusana kani ukniykunamantaqa ninkil-
lapachu. Ashwanmi ama imapaqpis alabakar imachu, kriyiq masikikunataqa kusa
runa nishapaq riqsiyllapa qamkunamantaqa.
4 Chaynulla mayqannikillapa imata rurarpis amami qamkunalapaq yarpurchu ru-
rankillapa. Ashwanmi uknikikunapaqpis allita yarpur ima rurankillapa.
5 Chaymi nishaykillapa: Imanutaq Jesucristumaqa payllapaq kusalata yarpunan-
mantaqa wakinkunapaq yarpuq, chaynu qamkunapis uknikikunapaq masta yarpuyl-
lapa nir.
6 Chaqa allita yarpuyllapa:
Jesucristumaqami unaq syilumanta shamusha Dyuslla karmapis,
manami Dyuswan chaylla kayashanlapaqqa yarpuranchu.

7 Ashwanmi chaynu kusa kani ima ninanmantaqa,
mana kwintachaypaqlana tikrakaran.
Chaymi ashwan payqa uk runapaq tikrakarna,
tukuylata sirbinanpaq nasiranmapis.
8 Chaqa paylla mana kwintachaypaqla tikrakar,
Dyus munashannulla wanuranmapis.
Chaymi uk sirbikuq kanman yupay kusala pinqaypaqta qischakar ima kruspimapis wanuran.
9 Chayraykumi Tayta Dyusqa, payqa kusala shumaq ima kananpaq,
chaynulla paypa shutinqami tukuy shutikunamanmatapis kusala shumaq ima kananpaq nisha.
10 Chaynami Jesucristupa naypanpiqa tukuyla qunqurinanllapapaq nisha.
Chaymi tukuy kay pachapi kaqkuna, unaq syilupi kaqkuna, chaynulla pacha ruripi kaqkunamapis,
tukuyla paypa naypanpiqa qunqurir adurananllapapaq nisha.
11 Chaynulla nishapismi:
Tukuylashi allita kwintata qukar, Jesucristuqami Amitunchikllapa ninanllapapaq nir.
Chaynuqami ashwan Taytanchikllapa Dyusqa kusa alabakashana kanqa.

Kriyiqkunaqami achkirachiqnin yupay wakinkunapaqqa

12 Chayraykumi munashay kriyiq masiykuna, imanutaq qamkunawan katiymaqa kusalata kasumaraykillapa, chaynullami kananpis kasumayllapa michka mana pullaykillapa kar, largupi katiymapis. Chaymi ashwan tukuy shunquykillapawan waran waran Amitunchiklata sirbir, manchar washakanaykillapapaq yarpurla kawsayllapa.
13 Chaqa Taytanchikllapa Dyusqami animachishur yanapashunqallapa allinlatana ruranaykillapapaq, pay munashannulana.
14 Chaymi imata rurarpis allinlata yarpur, ama uknikillapapaq mana allinta rimar, chaynulla anyanakur imachu imatapis ruranikillapa.
15 Chaynu shumaqta kawsatkillapaqami, mana mayqanpis wakkunaqami mana allinkunata ruranllapa nishuyllapamatapis puytinqallapachu. Chaymi ashwan qamkunaqa, Dyuspa wamrankuna kashaykillaparayku, kusa shumaqlata chaynulla mana ima uchayjunmapischu kawsankillapa, chay mana intrakar, kusala uchayjun runakunapa rurinpiqa. Chaynullami paykunapa rurinpiqa imanutaq uk qullarsitumaqa tutaparaqpi achkirachikun, chay yupay kankillapa.
16 Chaqa qamkunaqami Jesucristo munashannula rurar, chaynulla paypaq parlakurla ima kawsankillapa. Chaymi maydiyapis chaynulla katkillapa, Jesucristo shamutinmapis, nuqaqa ashwan qamkunarayku, kusalata aligriyayashaq. Chaqa qamkunaraykumi, yaĉhayashaqna, manami yanqallachu Jesucristupaq yaĉhachikurqa purisha kani nirqa.
17 Qamkuna nuqarayku Dyuspi kusalata kunfyakar payta sirbirqami, Tayta Dyuspaqqa uk kusa shumaq ufrindita yupayna kankillapa. Chaymi imanupi nuqata wanuchimatinllapaqa, nuqapis uk kusala shumaq ufrindita yupayna Tayta Dyusmanqa qimikayashaq. Chaynu pasatinqami kusala shumaqna kayman Tayta Dyuspaqqa. Chaymi ashwan pullana kusalata aligriyachuwanllapa.
18 Chayraykumi imanutaq nuqa aligriyani, chaynulla qamkunapis kusalata aligriyayllapa.

Pablumi Timoteuwan Epafrodituta kaĉhayta yarpun

19 Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristo munatinmi mana tardarchu ukninchikllapa Timoteuta kaĉhamushaq qamkunata watukushunanllapapaq. Chayna shamur

watukushurllapa, qashan kayman tikrakamur imanumi qamkuna kawsayankillapa nir willamatin nuqaqa kusalata aligriyanaypaq.

20 Chaqa chiqaptaqami, nuqapaqqa mana mayqanpis kanllapachu, chay ukninchikllapa Timoteo yupay qamkunapaq kusalata yarpuqqa. Chaqa payqami imanutaq nuqa qamkunapaq kusalata yarpukuni, chaynulla yarpukun.

21 Ashwanmi wakinkunaqa paykunalla iman ministiyashanta tarikunanlapaq yarpunllapa. Chaymi ashwan mana chiqaptaqa Jesucristupaqlanachu yarpunllapa.

22 Piru qamkunaqami chiqaptana yaĉhankillapa, imanumi ukninchikllapa Timoteuqa kusa allinlata kawsan nirmapis. Chaynulla yaĉhankillapapis, imanumi payqa maydiyapis pullay kar, uk wamray yupay yanapamasha Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikunayllapapaq nir.

23 Chaymi nuqaqa payta, qamkunata watukushunanllapapaqqa kaĉhamuyta yarpusha kani. Piru puntataqami allita yaĉhanayani kay karsilpi kayashaypaq, mabir maydiyakamanshi kaypi kayashaq nir. Chaymi chaynu yaĉharqa, mana tardarchu kaĉhamutiy shamur watukushunqallapa.

24 Piru michka nuqa kay karsilpi karmapismi, Amitunchikpi kusalata kunfyakani, manami mas tardarchu nuqapis kay diyakuna watukushuyashaqllapa nir.

25 Chaynullami allita yarputiyqa, allinta yarpuchimasha ukninchikllapa Epafroditutapis kaĉhamutiy watukushunanllapapaq. Chaqa paypismi, nuqa yupaylla qischakarmapis shachinakur yaĉhachikusha Jesucristupa shumaq rimaynintaqa. Chay paytami qamkuna kaĉhamuraykillapa ima ministishaypipis yanapamananpaq.

26 Chaqa payqami tukuyla qamkunata kusalata rikashunayanllapa. Chaynulla kusalatami yarpupakuyan, qamkuna pay qishaq kashanpaq yaĉhashaykillaparayku.

27 Chiqaptami payqa qishaq karan. Chaqa yaqqa wanunanpi yupay katinmapismi, Taytanchik Dyus llakipar alliyachishana. Piru manami paylatachu llakipasha. Ashwanmi nuqatapis llakipamasha, amana kay llakiyashaymantaqa masqa llakinaypaqnachu.

28 Chayraykumi ukninchikllapataqa daskaqla kaĉhamuni watukushunanllapapaqqa. Chayna qamkuna payta qashan rikar aligri ima katkillapaqa, nuqapis ama kusala kwashalla ima kanaypaqnachu.

29 Chaymi chay ukninchikllapa qamkunaman ĉhamutinqa, paypaq kusa allinlata yarpur aligrila ima shumaqta samachinkillapa, Amitunchikpi kriyiq kashaykillaparayku. Chaynullami mayqantapis pay yupay kriyiqtaqa shumaqta samachinkillapa ima.

30 Chaqa payqari Jesucristuta sirbinanrayku, nuqata yanapamaq shamusha karmi yaqqala wanushamapis. Nataq qamkunamaqami mana pullay kashaykillaparaykuĉhiri mana puytiraykillapachu, pay yupay yanapamaytaqa.

3

Imakunamantaqami Jesucristulapi kunfyakashunllapa

1 Kriyiq masiykuna, chay nishushayllapamantaqami, qashan nishaykillapa: Amitunchik Jesucristulapi kunfyakar aligrilana kawsayllapa nir. Chaqa nuqapaqqa chay iskribir willashushayllapataqa qashan qashanmapis willashunayllapapaqqa kusala allin. Chaynuqami qamkunaqa mas allita Jesucristupi kriyir, mana ingañakar imanachu kawsankillapa.

2 Piru nishaykillapa: Allitami kuytakankillapa chay kusala millanaypaq mana allin runakuna paykunalla munashanta ruraqkunamanta. Chaqa chay runakunaqami Jesucristupi kriyiq tukur, washakananllapapaqqashi chay siñal kustumrita kwirpunchikllapapi rurashunllapa nir yaĉhachikunllapa.

3 Piru ashwan nuqanchikkunaqami Tayta Dyuspa Santu Ispiritunwan kashanchik-
llaparayku siñal kustumrita chiqapta rurasha yupayna kar, Dyuspa kaqninkunana
kanchikllapa. Chaymi ashwan Jesucristupana kashanchikllaparayku kusa aligri-
lana Taytanchik Dyusta sirbir alabanallapapaqna kanchikllapa. Chaynami manana
yarpunchikllapanachu chay kwirpunllapapi siñalta ruranllapa chaypiqa.
4 Chaqa chay siñal kustumrita rurar chiqapta washakanapaq katinqa, nuqamaqa may
tyimpu washakashana kar, wakinkunamantaqa kusana kani ima niyayman. Chaqa
unayqami nuqapis mana intrakarqa, Israel runa masiykunamantaqa, masta yarpuq
kani chay siñal kustumripiqa.
5 Chaqa nuqa Israel ayllumanta katiymi, chay siñal kustumrita ruramaranllapa,
nasishaymanta uchu diyayjunla katiy. Chaynullami Benjaminpa ayllunmanta kani.
Nuqaqami kanankuna hebreo runakuna kani niqkunamantaqa, kusala chiqap he-
breo runa kani. Chaynullapismi imanutaq chay fariseo runakunamaqa, Moisés man-
takushanta tukuyninta kumplinillapa nir yarpuqllapa, chaynu kaq kani nuqapis.
6 Chaymi chay mantakuykuna nishanllapakunata allita kasuyta yarpur, kusala
saqrata tukur Jesucristupi kriyiqkunapa ikinpi puriq kani aypar qischanaypaq. Chaymi
chay mantakuykunata kusalata kumpliyta yarputiymi mana mayqanpis nimayta puy-
tiqllapachu, wakqami chay mantakuykunata mana kumplishanrayku uchayjun nirqa.
7 Chaynu tukuy chay mantakuykunata kasuyta yarputiyqami, kusalata sirbimaq
yupay yarpuchimaq. Piru kanan-shuypaqami Jesucristupi kriyishayraykuqa, manana
imalapaqpis sirbimannachu tukuy chaykunaqa.
8 Chayraykumi kanan kriyishayqa kusala mas allin, chay unay kusala mana sirbiq
imakunata rurayashaymantaqa. Chaqa ashwan Amitunchik Jesucristuwanna kanay-
paqqa, tukuy chay mana imapaqpis sirbimaq chaytaqa limpu dijashana kani.
9 Ashwanmi kananqa maydiyapis Jesucristuwan pullala kawsakuni. Chaymi Moisés
mantakushankunata mana kasurchu washakaytaqa yarpuni. Ashwanmi Jesucristupi
kriyishayrayku, Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsimanqa.
10 Chayraykumi ashwan Jesucristutaqa kusa masta riqsinani. Chaynulla payta
riqsinashayraykumi imanutaq paymaqa allinlata rurar qischakaran, wanuran ima
nir masta intrakanayani. Piru chaynu wanutinmapis Tayta Dyusqa pudirninwan
kawsachimuran. Chaymi chayta yaĉharqa pay yupay qischakanaypaq wanunay-
paqmapis listuna kani Taytay Dyusmi yanapamayan nir yaĉhar.
11 Chaymi ashwan kusalata kunfyakani, maydiya wanurmapismi chay kriyir
wanushakunawan pulla kawsamushaq nir.

Jesucristuwan kanallapapaqqami ima katinpis shachinakushunllapa

12 Chaynu willashutiyllapaqakish yarpuyatkillapa, Dyus tukuy imata arnishantaqa
aypashana kar, mana imalapimapis wakqa uchakuyanqanachu nir. Piru manami tukuy
imata Dyusninchik arnimashantaqa aypayaniraqchu. Chaymi ashwan waran waran
Jesucristo munashannu nuqaqa mas rurar kawsanani. Chaqa chaynu kawsanaypaqmi
payqa nuqataqa puntata akramaran.
13 Chaymi nuqaqa mana nishuyllapata puytinichu, Dyus arnimashantaqa tukuyta
aypashana kani nirqa. Chaynu Dyusninchik arnimashanmanta mana imalatapis ay-
pasharaq karmi, chay tukuy mana allin kaqta ikipina dijashaytaqa mana yarpurnachu,
ashwan imanupis shachinakur naypaqmanna riyta yarpukuni Jesucristuwan.
14 Chaqa Taytanchikllapa Dyusmi arnimashanchikllapa Jesucristupi kriyishalla-
pashi, payqa washar unaq syiluman apamayashunllapa nir. Chaymi ashwan nuqaqa
waran waran Jesucristupi kunfyakani, pay yanapamatinmi, tukuy chaykunataqa ay-
pashaq nir.

15 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis allitana Jesucristupi kriyiqqami imanutaq nuqa
intrakayashaynu intrakanmanllapa. Piru mayqanpis ukmanta intrakayatinqami, Tay-
tanchik Dyus pay munashannulla allitana intrachinqa.
16 Piru qamkunaqakish chaynu nishutiyllapaqa mana intrakashanchikllapachu
nirqa askwintallamana kawsatkillapa. Ashwanmi imanu kawsanallapatataq Jesu-
cristo munayan chaynu kawsashunllapa.

17 Kriyiq masiykuna, imanutaq Jesucristo kawsashannu nuqa kawsani chaynullami
qamkunapis kawsayllapa. Chaqa imanutaq wakinkunamaqa nuqa kawsashaynu
kawsanllapa chaynulla.
18 Piru wakinkunaqami, Jesucristo washamanallapapaq kruspi wanushantaqa mana
kwintacharchu kusala llakiypaqta kawsanllapa. Chaymi chaynu kawsashanllaparayku
kusata llakichimatin waqani ima. Nataq qamkunata-shuypaqami amana paykuna
yupay kawsanaykillapapaq kutir kutir kusalata willashurayllapa.
19 Chaymi paykunaqa chaynu mana allinta rurashanrayku maydiyaqa kusala llakiy-
paqta tukukaq kanqallapa. Chaqa paykunaqami Dyusninchikta mana kasushanrayku,
kwirpunllapa munashanlata rurar, kusala pinqaypaqta kawsanllapa. Chaynulla tukuy
paykunaqami kay pachapi kaq tukukaq imakunalapaq yarpunllapa.
20 Piru nuqanchikkuna-shuypaqami unaq syilumanta kaqpa akrashankunana
kanchikllapa. Chaymi ashwan yarakuyanchikllapa syilumanta washamaqninchik-
llapa Amitunchik Jesucristo shamunanpaq.
21 Chaymi shamurqa, kay kwirpunchikllapa pinqaypaqlla kaqtaqa paypa kusala shu-
maq kwirpun, chaynu shumaqpaqna tikranqa. Chaynuqami ukman kwirpuyjunpaqqa
tikramashunllapa chay tukuy imata rurayta puytiq pudirninwan.

4

Kriyishaykillaparaykumi maydiyapis aligriyankillapa

1 Chayraykumi kriyiq masiykuna, qamkunapaq alliplata llakiq karmi kusalata
rikashuyllapata munani. Chaqa munashay kriyiq masiykuna imanutaq tukuy
imanchik katinmaqa kusalata aligriyanchik, chaynumi qamkunapis kusalata aligriy-
achimankillapa. Chaynami kusalata munani maydiyapis Amitunchikpi kriyishaykilla-
panulla shachinakur kawsanaykillapata.

2 Chaymi kananqa warmi uknisituykuna Evodia chaynulla Síntique, kusalata ru-
gashaykillapa amana uknikillapa uknikillapa anyanakur imanachu, ashwan kusala
shumaqtana Amitunchik munashushanllapanulla kawsayllapa.
3 Nataq qam tukuy yaĉhachikuypi yanapamaqniy Siziguta-shuypaqami kusalata ru-
gashayki yanapanaykipaq chay kriyiq warmisitakunata. Chaqa paykunaqami, tukuy
wakin yanapaqniykunawan, chaynulla chay ukninchikllapa Clementiwan ima pullay
kar Jesucristupaq yaĉhachikutiyqa, kusalata yanapamaran. Chaymi paykunapa shutin-
taqa Tayta Dyusqa aykapina librunpi iskribisha, tukuy tyimpupaqna kawsananllapa-
paq.
4 Chaymi qamkunaqa maydiyapis kusalata aligriyayllapa Amitunchiklapi yarpukur.
Chaynulla qashan nishaykillapa: ¡Aligriyayllapa! nir.
5 Chaqa qamkunaqami Amitunchik Jesucristo shamunan diyaqami shipchana nir
yaĉhankillapa. Chaymi ashwan kusala shumaqta kawsatkillapa, tukuyla rikashurlla-
paqa kusa shumaq llakipakuq runakunapaqna riqsishunqallapa.

6 Chaynullami ima pasashutinllapapis amami imapaqpis yarpupakunkillapachu.
Ashwanmi ima katinpis Taytanchik Dyusman waran waran mañakunkillapa. Chaynu
mañakutkillapa yanapashushanllaparaykumi, ashwan payji ima nir alabankillapa.

7 Chaynu kawsatkillapaqami Tayta Dyusqa, Jesucristupi kriyishaykillaparayku
kusala shumaqta yarpuchir alliplata aligriyachishunllapa, amana maydiyapis llaki-
naykillapapaq. Chaqa chay aligriyachimanchikllapa chayqami kusala ukman shumaq-
ari.

Imata yarpurpis allin kaqlapaq yarpushunllapa

8 Chaymi kananqa kriyiq masiykuna tukchinaypaqnaqa kaynulata maydiyapis
yarpunaykillapata munani: Tukuy chiqap kaqkunalapi, chay kusa rispitaypaq kaqku-
nalapi, allinla kaqkunalapi, chaynulla tukuy karanla kaqkunapi, shumaq kaqkunalapi,
chay imapis kusa alabaypaq kaqkunalapi ima.
9 Chaynulla imatapis chay yaĉhachishushayllapakunataqa rurankillapa. Chaymi
willashutiyllapa imanu uyakushaykillapanulla, chaynulla imata ruraqta
rikamashaykillapanulla rurar kawsankillapa. Chaynuqami shumaqta kawsachi-
maqninchik Dyusninchikllapaqa maydiyapis mana dijashurllapachu, pullaykillapa
kanqa.

Pablumi Filipospi kriyiqkuna yanapashanpaq payji nin

10 Kriyiq masiykuna, nuqaqami Amitunchikta kusalata payji nini qashan yanapamaq
qallarishaykillaparayku. Chaqa kusalatami kunfyakayaray, mana qunqamayankil-
laparaqchu kanqa nir. Ashwanmi kusalata yanapamanarmapis, mana mayqanpis
apamunanpaq katin, mana kaĉhamuyta puytiraykillapachu.
11 Piru chaynu nishurllapaqa manami nishuyanillapachu, kusalata imaykuna falta-
matinmi kawsayaray nirqa. Chaqa nuqaqami yaĉhashana kani imay kaqkunalawan
kawsarmapis.
12 Chaymi kusala imayjun kar, chaynulla mana imay katinmapis nuqaqa mana
kwashayayta yaĉhanichu. Chaqa unta mikur, chaynulla mana mikurmapismi kusa
aligrila kawsayta yaĉhakusha kani. Chayraykumi imanu katinpis mana imalapaqpis
llakinichu.
13 Chaymi tukuy ima pasamatinpis, Jesucristo pudirninwan yanapamashanrayku,
shachinakuyta puytini.
14 Piru qamkuna, imaykillapa kaqkunalawan yanapamarllapaqami, kusala allinta
rurashaykillapa.
15 Chaqa Macedonia pwiblumanta lluqshir, Jesucristupi imanu kriyir
washakananllapapaq nir uklaw pwiblukunapi yaĉhachikuq qallaritiyqami, qamkuna
Filipos pwiblupi kriyiqkunala, ima ministishaypipis yanapamaraykillapa.
16 Chaqa Tesalónica pwiblupi katiymapis, ashwan ayka kutimi qamkunaqa ima
ministiyashaytaqa kaĉhamuraykillapa.
17 Piru chaynu yanapamatkillapaqa, manami nuqaqa yarpunichu maydiyapis
chaynulla yanapamayankillapa kanqa nirqa. Ashwanmi munani chay yanapa-
mashaykillaparayku kusa mas imayjun yupayna kanaykillapapaq Amitunchikpa nay-
panpiqa.
18 Chaqa chay ukninchikllapa Epafrodituwan kaĉhamushaykillapatami tukuyta ay-
pashana kani. Chaymi chaynu kaĉhamur kusalata yanapamatkillapami, mana imapis
faltamashanachu. Chaqa tukuy chay kaĉhamushaykillapaqami, imanutaq uk insinsyu-
maqa kusala mishkita asyakun, chaynu kusala shumaq Dyusninchikpaqqa.
19 Chaymi kusala imayjun Taytanchik Dyusqa, Jesucristurayku imata ministishaykil-
lapapipis kusalata yanapashunqallapa.
20 Chayraykumi, ¡Taytanchik Dyuslatana tukuy tyimpu alabashunllapa! ¡Chaynumi
kanqa!

Pablumi tukukananta saludakun

21 Jesucristupi tukuyla kriyishanrayku Dyusninchikpana kaqninkunatami saludapa-
mankillapa. Chaynullami kay pullaypi kaq kriyiq masinchikkunapis, qamkunapaq
saluduta kaĉhamunllapa.
22 Chaynumi ashwan Dyuspa tukuyla wakin kaqninkunapis qamkunata saludashun-
llapa. Piru ashwanmi Romapa gubyirnun Cesarpa wasinpi sirbikuqkunapis mas
saluduta qamkunapaqqa kaĉhamunllapa.
23 Kriyiq masiykuna, qamkunapaqmi kusalata Amitunchik Jesucristuman mañakuni,
pay llakipashurllapa kusalata yanapar ima kawsachishunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

Colosenses
Pablumi kartanta kaĉhan Colosaspi kriyiqkunaman

Colosas pwibluqami, prubinsya Asiapi kaq. Colosasmanqami Amitunchik Jesucristupa shumaq rimaynintaqa ĉhachiran Epafras, mana Pabluchu (1.7-8). Chaynu yaĉhachikutinmi achka kriyiranllapa Amitunchik Jesucristupiqa.

Apustul Pablo karsilpi kar qischakayarmi yarpuran, Colosas pwibluman chay mana allinta yaĉhachikuqkuna ĉhashanta (2.8). Chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami kaynu niyaranllapa: Moisés mantakushannulla fyistakunata ruraypaq, chaynulla chay samana diyatapis mas kasuypaq nir (2.16-17). Chaynullami niyaranllapapis: Wakin mikuykunalata mikuypaq (2.21), chaynulla angelkunata aduraypaq, luryaman ĉhanallapapaq nir (2.18).

Chaynumi apustul Pabluqa kay kartanpiqa intrachikuran imanumi Amitunchik Jesucristuqa kusalata munamanchik (1.15-20), chaynulla imanu kruspi wanur washamashanchikta ima (1.21-22; 2.14-15). Chaynullami intrachikuranpis Jesucristo munashannulla kawsanallapapaq nir (3.1–4.18).

Pablumi saludakun

1-2 Nuqa Pablumi, Tayta Dyus munashannulla Jesucristupa apustulnin kani. Chaymi tukuyla Colosas pwiblupi, Dyus akrashan chiqap kriyiq kaqkunaman, kriyiq masiy Timoteuwan pulla kar iskribimuni. Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Pablumi Dyusta payji nin kriyiqkunapaq

3-4 Willamasha katinllapami, yaĉhanillapa qamkunaqashi Jesucristupi allita kriyirllapa, kriyiq masinchikkunata llakipar yanapankillapa nir. Chayraykumi Amitunchik Jesucristupa Taytan Dyustaqa, waran waran qamkunapaq mañakur, kusata payji ninillapa.

5 Chaqa Jesucristupi kriyir yanapanakur imaqa, maydiyaqa Taytanchik Dyuswan luryanpi pullana kayankillapa kanqa nir yaĉhar, chaytaqa rurayankillapa. Chaynulla Amitunchikpa chiqap nishankunata yaĉhachishushallapa katinmi, yaĉhankillapa imanu washakanaykillapapaqqa.

6 Qamkunatami Taytanchik Dyus llakipamashanchikllapa nir Epafras yaĉhachishutinllapa kusata kriyir, masta achkayaraykillapa. Chaynullami ukkunapis yaĉhachikutinllapa, mastana achkayashallapa Dyuspi kriyiqkunaqa.

7 Nishushayllapanu, chay kusa munashanchikllapa Epafrasmi, Jesucristuta sirbiq kar tukuy chaykunata yaĉhachishushallapa katin, qamkunaqa allita yaĉhankillapa. Chaqa payqami Jesucristupi kriyishanrayku, nuqakuna yupaylla kar, mana chaypi katiyllapamapis yaĉhachishuranllapa.

8 Chaymi willamashapis qamkunapaq, Dyuspa Ispiritunwanna kar, shumaqta munanakunkillapa nir ima.

9 Chayraykumi, nuqakunaqa yaĉhashayllapamanta-pacha mana qunqarchu, kananka-man Taytanchik Dyusmanqa qamkunapaq mañakunillapa. Mañakunillapami, tukuy pay munashankunata allita intrachishutinllapa, tukuy imatapis allita intrakaqna kanaykillapapaq.

10 Chaynu karqami, qamkunaqa Dyuspa kaqninkunana kar imatapis karanlatana rurankillapa. Chaynullami rurankillapapis imanutaq payta kusa allinta yarpuchishannullata. Tukuy chaynu pay munashannulla kawsarqami, Dyuspaqqa mastana intrakar, manana wakaqllapinachu kankillapa kanqa.

11 Mañakunillapapismi Taytanchik Dyusqa kusala shumaq pudirninwan yanapashutinllapa, ima pasashutinllapapis shachinakur, amana ima mana allinkunapiqa yarpurchu, paylapina allita yarpunaykillapapaq.
12 Chayna ashwan kusa aligrila, Tayta Dyustaqa payji ninkillapa. Chaqa payqami, shumaqchashushallapa tukuy wakin kriyiqkunawanmapis pullalla, chay kusala shumaq achkila mantakuyninpi kanaykillapapaq.
13 Dyusmi washamashanchikllapa chay tutaparaqpi mana allinta rurachikuq dyablupa makinmanta. Chaynu washamarninchikqami Wamran Jesucristo kusala shumaqta mantakuyashanpina ĉhuramashanchik.
14 Chaqa Jesucristumi uchakushanchikllaparayku pagrakuq yupay, kruspi [yawarninta iĉhar] wanuran uchanchikkunamanta pirdunamanallapapaq.

Jesucristumi tukuypa amun karmapis Dyuswan shumaqchamanapaq wanuran

15 Jesucristumi paylla Dyus kar, rikachimanchik Tayta Dyus imanu nirpis, Dyusta michka mana rikasha kashamapis. Chaqa payqami tukuy imata rurashankunamantaqa naypaqllata karanllana.
16 Chaymi payrayku, tukuy imapis rurakaran, unaq syilupi, kay pachapi rikaypaq mana rikaypaqkunamapis, chaynulla mana rikaypaq mantakuqkunamapis. Chaymi tukuyla chay rurakashakunaqa payllapaq kanqa.
17 Jesucristumi, tukuy chay rurakashakunamantaqa naypaqllata karanllana. Chaymi, tukuy chaykunapa amun katin, payrayku imapis kayanllapa.
18 Chaynulla, payllami tukuy kriyiqkunapa yaĉhachikuqnin, mantakuqnin ima, imanutaq uk runamataqa, uman kawsachin chaynulla. Chayraykumi, wanurpis tukuy wanushakunamanta qashan kawsamuran, tukuy imapimapis naypaqllapi kananpaq.
19 Chaqa, Dyusqa Jesucristuwanqa chaylla imapipis kananpaq niran, tukuy yaĉhayninpi, yarpuyninpi, pudirninpi imamapis.
20 Chaymi runakuna mana allinkunata rurashanllaparayku kruspi yawarninta iĉhar wanuran, tukuy kay pachapi, unaq syilupi, allin mana allin kaqkunamapis, Tayta Dyuswan shumaqchakashana kananpaq.
21 Unayqami qamkunaqa mana allinkunata yarpur rurar ima, Dyuspa kuntran kar paymantaqa karupllapi yupay karaykillapa.
22 Nataq kanan-shuypaqa, Akrashan Jesucristo uchanchikllapapaq wanushanrayku, Dyusqa qamkunawan shunqukashana. Chaytaqami Dyusninchik ruraran, tukuy nuqanchikkunaqa mana uchayjun kar kusa allinlana, kusa shumaqchakashana kasha, payqa pullakumanapaq.
23 Piru chaynu paywan pulla kanaykillapapaqqami, imanu washakanaykillapapaq yaĉhachishushanllapata ama dijarchu, chayllapi allita kriyiyllapa. Chaqa chay yaĉhachishushanllapallatami tukuy pacha maylawpipis yaĉhachikushallapa. Chaynulla nuqa Pablupis chayllatami yaĉhachikuni.

Tayta Dyus Pabluta akraran

24 Kriyiq masiykuna, kananqami qamkunaqa Jesucristupa kwirpunna kankillapa. Chaqa qamkunaraykumi kusalata Jesucristuqa qischakaran. Chaymi nuqapis kriyir washakananllapapaq yaĉhachikur qischakarmapis kusalata aligriyani.
25 Chaqa chaynu kriyiqkunata sirbinaypaqmi Tayta Dyusqa akramasha. Chaynullami nimaran, paypa shumaq rimayninta tantar yaĉhachikutiy kriyir washakananllapapaq nir.
26 Piru kay imanu washakananllapapaq nir, Tayta Dyus kusa unaymanta-pacha payla yarpushantaqami, mana mayqantapis intrachiranchu. Nataq kanan-shuypaqami paypa tukuy allin kaqninkunataqa intrachimashanchikllapana.

27 Chaymi chay kusala shumaqta payla yarpushanta intrachimarninchikllapaqa,
tukuy mana Israelmanta kaqkunatapis washayanqa nir intrachimaranchikllapa.
Chayraykumi Wamran Jesucristuta kaĉhamuran, paypi tukuy kriyisha nuqanchikkunawanna katin, Dyusninchik mantakuyashan luryanpina kawsanallapapaq.
28 Nuqakunami Jesucristupaq kusalata willar ima tukuyta yaĉhachinillapa imanu
washakananllapapaq nir. Chaynulla kusata intrakar ima yaĉhachikunillapa Jesucristupa
naypanmanqa kusa allinlana qimikananllapapaq.
29 Chayraykumi Jesucristo kusa yaĉhayninwan, pudirninwan yanapamatin, mana
shaykurchu yaĉhachikur trabajani.

2

1 Nuqami yaĉhanaykillapata munani, imanumi qamkunapaq mana shaykurchu waran
waran mañakuni nir. Chaynulla Laodicea pwiblupi kriyiqkunapaq, chaynulla wakin
kriyiqkuna mana riqsimashakunapaqpis mañakuni.
2 Imanullapismi yanapashunayllapapaq yarpuni. Qamkuna animuta aypar shu-
maqta kuytanakur kawsayllapa, allita yaĉhanaykillapapaq Dyuspa nishankunataqa. Mu-
nanipismi qamkuna yaĉhanaykillapata, Tayta Dyus unaymanta-pacha Wamran Jesu-
cristuwan imata ruranapaq payla yarpushanta.
3 Chaqa Jesucristupi kriyirqami, intrakanchik Tayta Dyuspa yaĉhayninpaq, munayninpaq imamapis.
4 Kaykunatami, qamkunata willashunillapa, ama mayqanpis kusa ukman shumaq
yupay imakunapaq willashurllapa imaqa llullachishunanllapapaqchu.
5 Chaqa qamkunapa mana pullaykillapa karmapismi, yarpuyniypiqa qamkunawan
kani. Chaymi aligriyani qamkunaqashi kusa shumaqta kawsankillapa Jesucristupi
allita kriyirllapa nir yaĉhasha kar.

Mushuq kawsaytami tarinchik Jesucristupi kriyir

6 Chayrayku qamkuna, imanuĉhi Amitunchik Jesucristo washamaqninchik nir allita
kriyiraykillapa, chaynulla pay munashanta rurar ima kawsankillapa.
7 Chaynulla, paylapi allita kriyir ĉhupakusha yupay, paylapi kunfyakar shumaqta
kawsayllapa, imanutaq paypaq willashuranllapa chaynulla, Tayta Dyusta kusata payji
nir ima.
8 Amami dijakarchu kuytakankillapa, mayqanpis ama llullachishunanllapapaq.
Kuytawkish chay mana sirbiq yanqa imakunata yaĉhachikuqkuna ingañashutinllapa
paykunamatana kasutkillapa. Chaqa paykunaqami yanqa kriyinanlata, kay
pachapi mana allinta rurachikuqkunalapaq yaĉhachikur, Jesucristupaqqa mana
yaĉhachikunllapachu.
9 Chaqa Tayta Dyuspa tukuy yaĉhaynin, yarpuynin, pudirninmapis, yaĉhayanchik
Jesucristupi nir, michka kay pachaman shamur runapaq tikrakasha katinmapis.
10 Chaynu katinmi, qamkunaqa Jesucristupi kriyishaykillaparayku imapipis pul-
laykillapa kanqa. Chaqa Jesucristuqami tukuymanta mas pudirniyjun, chay rikaypaq,
mana rikaypaq mantakuqkunamanmatapis.
11 Chaynulla, Jesucristupi kriyir paywan pullana katkillapa, payqa tukuy uchaykil-
lapamanta washashuranllapa. Chaynu washashurllapami, mana chay siñal kustum-
riraykuchu, * ashwan yarpuynikita shumaqchar imami akrashushallapa Dyuswanqa
pullana kanaykillapapaq.
12 Qamkuna shutikurllapaqami, Jesuswan pulla pampakaq yupay karaykillapa
amana uchakunaykillapaq. Chaymanta qashan paywan pulla mushuqmanta

* **2:11** Siñal kustumriqa Israel pwiblumanta runakunapaqqa kaynu kaq: Uk ullqu wamritu nasishanmanta uchu diyayjunna katinqa, uk siñalsituta ruraqllapa chay wamritupa kwirpunpi, payqa Dyuswan pullana kananpaq nir.

kawsamuq yupay karaykillapa, allinlatana ruranaykillapapaq. Chaqa kriyiraykillapari
Jesucristuta kawsachimusha kusa puytiq Dyusninchikllapapi.
13 Qamkunami unayqa wanusha yupaylla karaykillapa yarpuynikillapapiqa,
chay uchakushaykillaparayku. Chaynulla, chay siñal kustumrita mana
rurashaykillaparaykumi, Dyuswan mana pulla kayta puytiraykillapachu. Piru
kananqami Tayta Dyusqa uchanchikmanta pirdunamarninchik, mushuqmantana
kawsachimashanchik, Jesucristuwan pullana kanallapapaq.
14 Dyusmi unay mantakushankunata mana kasushallapaqa, kastigamanallapapaq
karan. Piru chaynu mana kastigamanarninchikmi, limpu ashuchiran yarpuyninman-
matapis chay mana allinta rurar uchakushanchiktaqa, Jesucristo kruspi wanushan-
rayku.
15 Chaqa Jesucristuraykumi, chay mana rikaypaq mana allinta rurachikuq man-
takuqkunata binsiran, Tayta Dyusqa. Chaynu chay mana rikaypaq kaqkunata binsirmi,
tukuypa naypanpi pinqaypaqta dijaran, prisuta yupay.
16 Chayrayku mayqanpis kaykunalata mikur, upyar, fyistata añu añu, mis mis rurar,
simanapaq uk diyalapi Dyus munashanta rurar ima Dyuspaqqa allin kanchik nir ima
willashutinllapapis, ama tukuy chaykunataqa kasunkillapachu.
17 Kaykunaqami, Wamran Jesucristo shamunankaman yanqa intrachimanala-
paq karan. Piru kananqami tukuy chaykunapaqqa yaĉhanchik, Jesucristo
shamushanmanta-pacha, paypi kriyir allin kanchik nir.
18 Chaynulla amami dijakankillapachu, Dyusta kusa allita kasuq tukuqkunamantaqa.
Chaqa paykunami angelkunata adurani nir, shumaqkunata musqupaq yupay rikani
nir, kusala shumaq Dyuswanqa nir yanqa alabakanla pay yarpushannulla.
19 Chaynu nirmapis, paykunaqa mana pullachu Jesucristuwanqa. Chaqa Jesu-
cristumi tukuy paypi kriyiqkunapaqa umanllapa yupay. Chaqa umanchik katinmi
kwirpunchikpi kaq partinkunaqa trabajayta puytin. Chayrayku Jesucristo umanchik
katin, tukuywan shumaqta kuytanakur ima kawsayta puytinchik Tayta Dyus mu-
nashannulla.
20 Qashanmi nishunillapa: Qamkunaqami, Jesucristo uchaykunamanta
washamananpaq wanusha nir kriyirllapanaqa, qamkunapis chay uchaykillapataqa
wanuchisha yupayna kankillapa. Chaymi, Dyusta mana kasuq runakuna
washakanallapapaq nir mantakuyashankunataqa, amana kwintachaypaqnachu.
Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq qamkunaqa chaykunataqa kwintachanayankillapa?
21 Chaqa paykunaqa ninllapa: Kaykunalata willashun, kaykunalata mikushun,
kaykunalata makinchikwan aypashun ima nir.
22 Tukuy kaykunami, chay imakuna tukukaqlapaq, yanqa runakunapa man-
takuyninla, yaĉhachikuyninla, ima.
23 Piru chiqaptami chaykunaqa kusa allinta ruraq yupay tukur, kwirpunta tukuy
imapi tantyakachiq yupay tukur imaqa, kusa shumaqpaq yupay yarpuchimanchik.
Chaynu katinmapis, tukuy chaykunaqa mana sirbinchu yarpuyninllapapi Dyuswan
kusa shumaq kananllapapaqqa.

3

Unay kawsananchik kanan kawsananchik

1 Nishunillapapismi: Jesucristo kawsamushanrayku qamkunapis mushuqmanta
kawsamuq yupayna, Dyus munashankunata rurayta yarpuyllapa. Chaqa syilupimi
Jesucristuqa Dyuspa allilaw qichqanpi tayan.
2 Chaynullami Dyus munashanlapi yarpur, kay pachapi mana allin kaqkunataqa, ama
rurayta yarpushunllapalamapischu.

3 Chaqa qamkunaqami kriyishaykillaparaykuqa uchaykillapapaq wanur,
kawsamusha yupayna kankillapa. Chaymi ashwan Tayta Dyusqa mushuq kawsaytana
qushurllapa, Jesucristuwanna kawsanaykillapapaq nisha. Piru wakinkunaqami,
tukuy chaykunapaqqa mana intrakanllapachu.
4 Chaqa Jesucristumi kawsaynikillapaqa. Chaymi maydiya pay kusa llipyalla pudirn-
inwan rikarimutinqa, qamkunapis paywan pullana kusa shumaq allinna rikarinkil-
lapa.
5 Chayraykumi kay pachapi kaq mana allin ruraykunataqa wanuchisha yupayna
dijayllapa. Chaymi runa kar, manaqa warmi masayjunna karmapis amami ukwan uk-
wan pununkillapa. Chaynulla mayqanpis manaraq masayjun karpis amami mayqan-
wanpis pununkillapachu. Amami kusala pinqaypaq imakunata rurankillapachu.
Chaynulla amami kwirpuykillapa munashan mana allin kaqtaqa rurankillapanachu.
Amami imaykillapatapis tantakuyta munankillapachu. Chaqa chaynu imankunalapi
yarpuqkunaqami, Dyusninchikta mana adurarchu, ashwan chay iman kaqkunalata
aduraq yupayna.
6 Chaynu tukuy mana allinkunata ruraqkunamanqami, Tayta Dyusqa piñakur, kusala
manchaypaq kastigutana kaĉhamunqa.
7 Piru qamkunapismi unayqa chaynu kusa mana allin imakunata rurar kawsaq
kankillapa.
8 Nataq kanan-shuypaqami tukuy chaykunataqa dijashaykillapana. Chaymi amana
sunsunulla piñakuyllapachu. Amami tukuy mana allinkunataqa rurankillapachu.
Chaynulla amami jurapakunkillapachu. Amami sunsunullaqa rimankillapa imachu.
9 Chaynulla amami ukninchikllapa ukninchikllapapis llullachinakunkillapachu.
Chaqa unay imanu kar rurayashaykillapakunataqami dijashaykillapana.
10 Chaynu karmi, imanutaq Tayta Dyus payta yupay mushuqmantana rurashushan-
llaparayku, allinlatana rurar kawsayllapa. Chaymi unay kawsayashaykillapamantaqa
shumaqtana kawsar, waran waranqa allitana riqsinkillapa paytaqa.
11 Chaynuqami Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqa paypalla kanchikllapa, michka Is-
rael, mana Israel runakuna kar, chay siñal kustumrita rurasha kar, mana rurasha
karmapis. Chaynulla uklawmanta kar, yaĉhaq, mana yaĉhaq, sirbikuq, mana sirbikuq
karmapis, chaylla paypaqqa kanchikllapa. Chaqa payqami tukuypa mantaqnin kar,
maypipis pullanchikllapa.
12 Chayraykumi Tayta Dyusqa kusalata munashurllapa, akrashushallapa, Dyuspa
kusa allinla kaqninkunawan pullana kanaykillapapaq. Chaynami kusata llakipanakur,
yanapanakur, ama kusa kani nir alabakarchu, ima katinpis uknikillapata shumaqta
rikar, uknikillapa imata mana das ruratinpis yarar ima kawsayllapa.
13 Chaynulla ima mana allinta uknikillapa rurasha katinpis uknikillapa uknikillapa
pirdunanakuyllapa, imanutaq Amitunchik Jesucristo pirdunashuranllapa chaynulla.
14 Piru tukuy kaykunamantaqami uknikillapawan kusalata llakipanakur kawsayl-
lapa. Chaqa chaynuqami uk yarpuylana kar, kusa shumaqta kawsankillapa.
15 Tayta Dyusqami, uk kwirpula kanallapapaq Jesucristurayku akramashanchikl-
lapa. Chayrayku, tukuy shunqunchikwan aligriyar Tayta Dyusta payji nir ima, ukn-
inchikkunawan kusa shumaq allintana kawsaypaqllapa.
16 Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhakushaykillapatami allita yarpur, shunquykil-
lapapi purichinkillapa. Chaynami allita intrakashaykillapamanta, uknikillapa uknikil-
lapa yaĉhachinakur animachinakunkillapa. Chaynulla tukuy shunquykillapawan Tayta
Dyusta payji nir, salmukunata, himnukunata, Amitunchikpa kusa shumaq takikunata
takir aligriyachiyllapa.
17 Chaymi tukuy imata rurar, imata rimarpis, Amitunchik Jesucristupa shutinpi payji
niyllapa Taytanchik Dyustaqa.

Pablumi yaĉhachikun imanumi kriyiqkuna kanqa nir

18 Qamkuna kriyiq warmikuna, Amitunchik Jesucristupi kriyiq kashaykillaparaykumi, allita runaykillapata kasuyllapa.
19 Chaynulla kriyiq runakuna, warmikillapatami kusalata llakipar, ama sunsunulla willar imaqa llakichinkillapachu.
20 Wamrakuna, taytaykillapata kusa rispituwan tukuy imapi kasuyllapa. Chaqa chaynuqami, Amitunchikta aligriyachiyankillapana.
21 Chaynulla qamkuna, tayta kaqkunapis amami wamraykillapata imapaq sunsunulla willar imaqa piñachinkillapachu. Chayna ama imapipis disanimakunanllapapaqchu.
22 Qamkuna sirbikuq kaqkunapis, kay pachapi kaq mantaqnikillapata tukuy imapi allita kasunkillapa. Amami paykuna pullaykillapa katin, paywan allinpi kanaypaq nir yarpurlachu imatapis rurankillapa. Ashwanmi Amitunchik Jesucristuta manchar sirbiq kashaykillaparayku, imata rurarpis tukuy shunquykillapawan yarpur rurankillapa.
23 Chaymi imata rurarpis, amami kwashalla imachu rurankillapa. Ashwanmi imatapis ama runakunapaq ruraq yupaychu, Amitunchiklapaq yarpur rurankillapa.
24 Chaynuqami yaĉhankillapana imanumi Amitunchikqa pagrashuqllapa yupay, arnishushanllapataqa qushunqallapa nir. Chaqa chiqap Amitunchik Jesucristutami sirbiyankillapa.
25 Piru chay mana allinta ruraqkunataqami, Dyus kastiganqa. Chaqa payqami tukuyta allita rikar yaĉhamanchikllapa.

4

1 Qamkuna mantakuqkuna, imatapis karanlata rurar sirbiqnikikunata llakipayllapa. Chaqa allita yarpuyllapa, unaq syilumanta Amitunchikmi qamkunatapis mantashuyanllapa nir.
2 Maydiyapis ama shaykurchu Dyusman mañakuyllapa. Chaynulla imapaqpis alamirala kayllapa Dyusta payji nir ima.
3 Mañakunkillapapismi nuqakunapaq. Chaqa nuqami Tayta Dyus unay payla yarpushan, shumaq rimayninta yaĉhachikushayrayku prisu kani. Chayraykumi mañakunkillapa, Tayta Dyus yanapamatinllapa Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikunayllapapaq.
4 Chaynullami mañakuyllapapis, imanutaq yaĉhachikunaypaq kani chaynulla, kusa intrakaypaqta yaĉhachikunaypaq.
5 Nishaykillapapismi: Kay tyimpu kashanllaqami imuraspis allita tantyakar mana kriyiqkunawanmapis allinlata rurar kawsayllapa.
6 Chaymi paykunawan parlarllapamapis shumaqta parlayllapa. Chaynami chay parlashaykillapaqa, uk mikuy kaĉhiwan kamakachikasha yupay, kusa shumaq kananpaq. Chaynulla imata tapushutinllapamapis karanlata willankillapa.

Pablumi tukukananta saludakun

7 Nuqapaq kusala munashay kriyiq masinchikllapa Tiquicumi, tukuy imata willashunqallapa. Chaqa paymi, nuqa yupaylla Amitunchikta sirbiq kar, kusata yanapamasha.
8 Chayraykumi payta qamkunaman kaĉhamuni imanumi kaypi kanillapa nir willar, masta animachishunanllapapaq.
9 Tiquicuwan pullaqami kaĉhamunipis, kusala munashanchikllapa chiqap kriyiq masinchikllapa Onesimuta. Chaqa payqami qamkunamanta uknikillapa. Chaymi paykunana willashunqallapa imata rurayashayllapapaqmapis.

10 Nuqawan pulla karsilpi kaq Aristarcumi, saludashunllapa. Chaynulla Bernabipa primun * Marcospis saludashunllapa. Qamkunami Marcospaq yaĉhankillapana, watukushutinllapaqa allita samachinaykillapapaq nirmapis.
11 Chaynullami saludashunllapapis ukninchikllapa Jesuspis. Chaqa payllatami Justo ninllapapis. Kaykunalami Israelmanta kriyiqkuna nuqata, Dyus mantakuyashanpaq yaĉhachikur ima yanapamar, kusalata kunsulamaranmapis.
12 Saludashunllapapismi Jesucristupa sirbiqnin Epafras. Paymi qamkunamanta uknikillapa. Chaymi qamkunapaq Dyusman mana shaykuq mañakuyan, mas allita kriyir, kusalata shachinakur, Dyus munashannulana rurar kawsanaykillapapaq.
13 Nuqami uk tistigu yupay allita yaĉhani imanumi qamkunapaq Epafras yarpun Laodicea pwiblupi, Hierápolis pwiblupi katkillapamapis nir.
14 Saludashunllapapismi rimidyakuq kusala munashanchikllapa ukninchik Lucas, chaynulla Demaspis.
15 Laodicea pwiblupi ukninchikkunatami saludapamankillapa. Chaynullami Ninfata, chay wasinpi tantakaq kriyiqkunatapis saludapamankillapa.
16 Chaymanta, kay kartata tukuypa naypanpi liyitkillapanaqa, Laodiceapi kriyiqkunapa naypanllapapipis liyinqallapa. Chaynulla Laodiceapi kriyiqkunapaq kartata kaĉhasha karay chaytapismi, liyinkillapa.
17 Nataq, kriyiq masinchik Arquiputa-shuypaqa willayllapa, Amitunchik imata ruananpaq nishantaqa, karanlata yaĉhachikunanpaq.
18 Nuqa Pablumi kusalata saludashurllapa ima, nuqalla iskribimuni. Amami qunqarchu Dyusman mañakunkillapa. Chaqa prisullaraqmi kani. Chaymi Taytanchikllapa Dyusman mañakuni kusalata llakipar yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

* **4:10** Wakin iskribikashakunapimi “Bernabipa subrinun” nin.

1 Tesalonicenses
Pablumi punta kaq kartanta kaĉhan Tesalonicapi kriyiqkunaman

Tesalónica pwibluqa Macedonia prubinsyapimi karan. Macedonia prubinsyaqami Grecia nasyunpi karan. Tesalónica pwibluman apustul Pablo ĉhar yaĉhachikutinmi, wakin runakuna kusa aligrila Amitunchik Jesucristupi kriyiran. Piru ashwan wakinkunami, Pablo yaĉhachikushanpaq kusa ukmanta yarpur, kuntranna tikrakaran. Chaymi wanuchiyta munatin, Pabluqa riran Berea pwibluman. Ritinnaqa, Jesucristupi kriyiqkunatana qischaranllapa. Masta intrakanarqa, liyishun Hechos 17.1-15.

Atenas pwiblupi karmi, Pablo kusalata llakiran Tesalonicapi kriyiqkunapaq. Chaymi imanu nir yaĉhayta munar, kaĉharan Timoteuta, paykunata watukunanpaq (2.17–3.5). Pablumi riran Corinto pwibluman. Chaypi katinmi, Pablo kayashanman Timoteo tikrakaran willaq: "Michka qischakarpis, Tesalonicapi kaq kriyiqkunaqa kriyishannulla shachinakuyan" nir (3.6-13). Chaynu willatinmi, kusa aligrila Pablo kay kartata iskribiran paykunaman (1.1–2.16). Kay kartanpimi, kriyiqkunataqa yarpuchiran, Tayta Dyus munashannu kawsananpaq (4.1-12), chaynulla Jesucristo tikrakamuyan nir (4.13–5.11).

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi, ukninchikkuna Silvanuwan, * Timoteuwan pulla, kay kartata
iskribimuni qamkuna Tesalónica pwiblupi kriyiqkunaman. Chaqa qamkunatami Tay-
tanchik Dyus chaynulla Amitunchik Jesucristo pullakushushallapa. Chaymi Taytanchik
Dyusman mañakuni, llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala
shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Tesalonicamanta kriyiqkunami ukkunata animachin

2 Kriyiq masiykuna, imuraspismi qamkunapaq yarpur Taytanchik Dyusman kusalata
payji nir ima, mañakunillapa yanapashunanllapapaq.
3 Chaynullami imuraspis Taytanchik Dyuspa naypanpi mana qunqanillapachu,
imanumi qamkunaqa Jesucristupi allita kriyir, payta kusalata munar yaĉhachikunkillapa
nir. Yaĉhanillapapismi Amitunchik Jesucristupi kriyishaykillaparayku qischakarmapis,
kusalata shachinakunkillapa, maydiyaqa paywanna kawsashaq nir yarpur.
4 Kriyiq masiykuna, yaĉhashanchikllapanu qamkunataqami Taytanchik Dyus kusalata
munar akrashushallapa paypa kaqninkunana kanaykillapapaqqa.
5 Chaqa qamkunata Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachishurllapaqa, manami
nuqakuna munashaynullachu yaĉhachishurayllapa. Ashwanmi Dyuspa Santu Ispiritun pudirninwan yanapamatinllapa, allita intrakar yaĉhachishurayllapa. Chaymi
allita yaĉhankillapa, imanumi qamkunapa byinnikillapapaq kusalata munar ima
yaĉhachishurayllapa nir.
6 Qamkunaqami imanutaq Amitunchik Jesucristo kawsashannulla nuqakunapis
kawsaqta rikamashaykillaparayku, Amitunchikpa shumaq rimaynintaqa kusata aligriyar ima uyakuraykillapa, Santu Ispiritu yanapashutinllapa kusalata qischakar
imamapis.
7 Chaynu kriyirllapami Macedonia, Acaya lugarpi tukuy kriyiqkunataqa kusalata
animachishaykillapa, Jesucristupi masna kriyinanllapapaq.

---

* **1:1** Silvano nirqami intrachimanchikpis Silas nir.

8 Piru kananqa manami Macedonia, Acaya lugarlapichu Amitunchikpa shumaq
rimaynintaqa yaĉhanllapa. Ashwanmi qamkunamanta qallarirqa tukuy intiruta shik-
wakasha. Chaymi maylawta ritiyllapapis willamanllapa imanumi Dyuspi kusalata
kriyinkillapa nir. Chayraykumi qamkunapaqqa paykunaqa manana ministinlla-
panachu imanumi kriyinkillapa nir willanayllapapaqqa.
9 Ashwanmi paykunalla rimanllapa qamkunata watukushutiyllapa imanumi shu-
maqta samachimaraykillapa, imanumi chay yanqa dyus nishanllapakunata adu-
rayashaykillapata dijasha, kusata aligriyar chiqap kawsaq Dyustana sirbiyankillapa
nir ima.
10 Ninllapapismi, qamkunaqashi Dyus, Wamran Jesucristuta kawsachimushanta
yarayankillapa syilumanta tikrakamuyan nir ima. Chiqaptami chayqa. Chaqa Jesu-
cristumi chay kusala saqra manchaypaq shamuq kastigumantaqa washamashunllapa.

2

Pablumi Tesalonicapi yaĉhachikushanta yarpuchikun

1 Kriyiq masiykuna, qamkunallami yaĉhankillapa watukushushayllapaqa mana yan-
qallachu karan nirmapis.
2 Chaynullami yaĉhankillapapis, imanumi Filipos pwiblupiqa unayqa kusalata musyar
ima qischamaranllapa nirmapis. Chaymanta qamkunaman shamutiypis, wakinnikil-
lapaqa kusalata ĉhiqnir qischamaranllapa. Piru chaynumapismi Tayta Dyus kusalata
yanapamaranllapa qamkunata paypa shumaq rimayninta yaĉhachishunayllapapaq.
3 Chaqa manami pantar imachu karanta yaĉhachishurayllapa. Chaynulla manami ima
mana allinta yarpur, ingañashuyllapata yarpur imachu yaĉhachishurayllapa.
4 Ashwanmi Dyus nuqakunataqa shumaqta rikar akrar kaĉhamaranllapa, shumaq
rimayninta yaĉhachikunayllapapaqqa. Chaymi imatapis karanlata rimar ima, man-
ami runakuna alabamananllapata munar imachu yaĉhachikunillapa. Ashwanmi
tukuy ima yarpuyashanchikmatapis allita yaĉhaq Dyusninchik alabakasha kananpaq
yaĉhachikunillapa.
5 Chaqa qamkunami allita yaĉhankillapa, manami kusala shumaq imakunata willar
alabashurayllapa imachu, imanullapis qillayta qumanaykillapapaq nirqa. Ashwanmi
imatapis karanta yaĉhachishushayllapapaqqa, Dyus uk tistigu yupay allita yaĉhayan.
6 Chaynulla manami munashachu kanillapa mayqanpis kusa runapaq riqsir alaba-
mananllapataqa qamkuna kar, manaqa ukkuna karmapis. Piru Jesucristupa apus-
tulnin kashayllaparayku, munarqa nishunayllapata kusa runapaq riqsir ima minis-
tishayllapapipis yanapamanaykillapapaq nir.
7 Chayta rurachishunayllapamantaqami ashwan kusalata llakipar ima
yaĉhachishurayllapa, imanutaq uk warmimaqa wamritunta kusalata munar kuytan
ima chaynu.
8 Chaynu kusalata munashushayllaparayku, manami Dyuspa shumaq rimayn-
inta yaĉhachishunayllapalapaqchu karayllapa, ashwanmi qamkunarayku wanunayllapa-
paqmapis listu karayllapa. ¡Chiqaptami, qamkunataqa kusalata munashunillapa!
9 Kriyiq masiyllapakuna, qamkunami allita yaĉhankillapa Dyuspa shumaq rimayninta
yaĉhachishurllapaqa, imanumi tuta, unaqmapis kusalata shachinakur trabajar ima min-
istishayllapatapis tarir kawsarayllapa nir. Chaynuqami ruraraylapa ama qamkunata
ima ministishayllapapaq qillakachishunayllapapaqchu.
10 Qamkuna, chaynulla Dyusninchikpismi uk tistigu yupay allita yaĉhan, imanu
qamkuna kriyiqkunawan karqa, Dyus munashannula imatapis karanlata ruraray nir.
Chaymi ima mana allinta rurashayki nimaymatapis mana puytinkillapachu.
11 Chaynullami yaĉhankillapapis, imanumi kusalata kunsular, animachir ima intra-
chishurayllapa, imanuĉhi uk runa wamrankunata intrachin chaynu.

12 Chaymi willashurayllapa imuraspis kusa shumaqta kawsanaykillapapaq, imanutaq Dyuspa kaqninkuna kawsan chaynu. Chaqa Dyusmi kusalata llakipar akrashushallapa, kusa llipyalla mantakuyninpina kawsanaykillapapaq.
13 Qamkunata Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachishutiyllapaqa, manami ukmanta yarpur, kayqa runakunapa rimaynin kanqa niraykillapachu. Ashwanmi Dyuspa rimaynin nir, kusa shumaqta yarpur kriyiraykillapa. Chaqa chiqapta Dyuspa shumaq rimaynin kar, yanapashutinllapa kananqa kusa shumaqtana kawsankillapa. Chayraykumi nuqakunaqa imuraspis mana shaykuq, Taytanchik Dyusman payji nir ima mañakunillapa.
14 Kriyiq masiykuna, imanutaq qamkunata pwibluykillamanta kaqkuna kusalata qischashuranllapa, chaynulla Judea pwiblukunapi, Jesucristupi kriyir, Dyuspa kaqninkunatapis pasaran. Chaqa paykunatapismi chay pwiblunmanta kaqkunalla kusalata qischaranllapa.
15 Paykunallami Amitunchik Jesucristutapis wanuchiranllapa, imanuĉhi unay rukunkunapis Dyuspa rimaqninkunata wanuchiranllapa chaynulla. Chaymi paykunalla nuqakunatapis mana munar kusalata qischar qatiĉhamaranllapa. Chaynu karmi, Dyuswan kayta mana munar, tukuylata ĉhiqninllapa ima.
16 Chaqa mana Israel kaqkuna washakananllapaq parlanayllapapaqpis, mana dijamanllapachu. Chaynumi waran waran ashwan kusalatana uchakushallapa. Piru paykunataqami Dyusqa kusala saqra manchaypaqta kastigar tukchinanpaqna nisha.

Pablumi Tesalonicapi kriyiqkunata qashan watukuyta yarpun

17 Kriyiq masiykuna, uk tyimputa mana pullaykillapa kasha karmapismi, shunquyllapapiqa mana qunqashurayllapachu. Chaymi shamur watukushuyllapata kusalata munarayllapa.
18 Ashwanmi nuqa Pablumaqa kutir kutir shamur kusalata watukushuyllapata yarpuray. Piru Satanasmi imanullapis arkamaranllapa.
19 Chaqa Amitunchik Jesucristo tikrakamutinqami, qamkunarayku kusa shumaq allinpaq riqsikar aligriyashaqllapa paypa naypanpiqa nir kunfyakanillapa. Chayraykumi imanupis kusalata watukushuyllapata munanillapa.
20 Chiqaptamiri, qamkunarayku kusa shumaq allinpaq riqsikar, aligriyashaqllapamapis.

3

1 Chaynu kusalata watukushuyllapata munar, mana imanupis shamuyta puytirqa, yarpurayllapa Atenas pwiblupi kidayta.
2 Chaymantami kaĉhamuray kriyiq masinchik Timoteuta. Chaqa paypismi nuqa yupaylla, Taytanchik Dyusta sirbir, Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikun. Chaymi kaĉhamuray qamkunata watukushurllapa animachishutinllapa, mas allitana kriyinaykillapapaq.
3 Chaynuqami chay qischakayashaykillapapi imamapis shachinakur amana disanimakunaykillapapaqnachu. Chaqa qamkunami yaĉhankillapa kriyishanchikllaparaykuqami kusalata qischakayashunllapa nir.
4 Nishaykillapapismi: Qamkunawan karllaraqqami, allita willashurayllapa kriyishanchikllaparaykumi kusalata qischakayashunllapa nir. Chayqami yaĉhashaykillapanu, chiqap chaynu kasha.
5 Chayraykumi chaypaq kusalata yarpupakur mana mas agwantayta puytir, Timoteuta kaĉhamuray kriyishaykillapapi imanushi kankillapa nir, tapukunanpaq. Chaqa nuqami manchakuray, imanupiqa dyablu qamkunata ima mana allinta rurachir, kriyishaykillapamantaqa chiqanchashushallapa katinmaqa, chay yaĉhachikushayllapaqa yanqalla kanman nir yarpur.

6 Piru kananqami, Timoteo tikrakamusha Tesalónica pwibluykillapamanta. Chaymi
kusa shumaqta willamashallapa, imanumi qamkunaqa kriyishaykillapanulla, kusalata
llakipanakur ima kawsankillapa nir. Chaynullami willamashallapapis, qamku-
naqashi nuqakunata kusalata munar yarpumankillapa nir. Chaynullashi kusata rika-
manayankillapa, imanutaq nuqakuna, qamkunata rikashunayanillapa chaynulla nir
ima.
7 Chayraykumi kriyiq masiykuna, kusalata qischakayar imamapis alliplata aligri-
yar kunsulakasha kanillapa, imanumi qamkunaqa kusalata kriyishaykillapanulla
kawsankillapa nir yaĉhashayllaparayku.
8 Chaynu Amitunchik Jesucristupi kusata kriyirlla kawsankillapa nir yaĉharmi,
nuqakunapis kusalata animakunillapa mana shaykuq masta kriyinayllapapaq.
9 Kay alliplata aligriyachimashaykillapapaqqa, ¿ima nirtaq Dyusninchiktaqa mas
payji niymanllapa? Chaqa alliplatari aligriyachimashaykillapa.
10 Chaymi unaqpis, tutapis Tayta Dyusman kusalata mañakunillapa, pay yanapamatin-
llapa shamur qamkunallata rikashunayllapapaq. Chaynu shamurmi masta intra-
chishutiyllapa kusa mastana kriyinaykillapapaq.
11 Nuqakunami munanillapa Taytanchik Dyus, chaynulla Amitunchik Jesucristo
yanapamatinllapa shamur watukushunayllapapaqqa.
12 Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakunillapa, yanapashutinllapa uknikil-
lapa uknikillapa tukuywan kusa masta llakipanakur kawsanaykillapapaq, imanutaq
qamkunata llakipashunillapa chaynu.
13 Chaynullami mañakunillapapis, Amitunchik yanapashutinllapa allita Taytanchik
Dyuslapi kunfyakar, kusa allinla yarpuyniyjun, mana ima mana allinta rurar imachu
kawsanaykillapapaq. Chaynu kayatkillapa Amitunchik Jesucristo, Dyus akrashan allin
kaqninkunawan tikrakamurqa, imalapaqpis mana uchachashunanllapapaq.

4

Kusala shumaqta kawsanatami Dyusqa munan

1 Kananqami kriyiq masiykuna, kusalata rugar Amitunchik Jesucristupa shutinpi
nishaykillapa: Imanu kawsanaykillapapaq nir yaĉhachishurayllapa chaynullami waran
waran kusa shumaqta kawsayllapa, imanutaq kanan kusa shumaqta tukuywan
kawsayankillapa chaynulla. Chaynuqami Taytanchik Dyusqa kusalata aligriyanqa.
2 Qamkunami yaĉhayankillapana, Amitunchik Jesucristo munashannulla imanu
kawsanaykillapapaq nir willashushayllapataqa.
3 Chaqa Taytanchik Dyusqami munan kusala shumaqta pay munashannula
kawsanaykillapata, chaynulla masayjunna karqa, ama ukwan ukwan pununaykil-
lapata, manaqa manaraq masayjun kaqkunapis, ama pakaplla pununaykillapata,
4 runapis kwirpunta tantyachir, warminlawan kusalata rispitanakur ima, allinlata
kawsananllapata.
5 Chayraykumi kwirpuykillapata tantyachir, amana chay mana kriyiqkuna yupayqa
kawsayllapachu.
6 Amami mayqanpis runa masinpa warminwan punur imaqa ingañanqachu. Chaqa
imanutaq kutir kutir willashushayllapanumi Amitunchikqa chaynu tukur mana allinta
ruraqkunataqa kusala manchaypaqtana kastiganqa.
7 Chaqa Taytanchik Dyusqami akramashanchikllapa ama uchakurnachu, pay mu-
nashannu allinkunalata rurar kawsanallapapaq.
8 Chayraykumi mayqanpis kay yaĉhachishushayllapata mana kasurqa, manami
mayqan runatachu disprisyayan. Ashwanmi Taytanchik Dyus, Santu Ispiritunta
qumashanchikllapa, payta disprisyayan.

9 Piru imanu uknikillapa uknikillapa llakipanakur kawsanaykillapapaq nir
iskribishunayllapata-shuypaqa mana ministinkillapachu. Chaqa chaytaqami
Taytanchikllapa Dyus intrachishushallapana uknikillapa uknikillapa llakipanakur
kawsanaykillapapaqqa.
10 Chaqa chaynu llakipanakurmi kawsankillapa, Macedonia lugarpi taq tukuy
kriyiq masinchikllapakunawanqa. Piru rugashaykillapami kriyiq masiykuna, masta
llakipanakur kawsanaykillapapaq.
11 Amami ima mana allinta ruranakurchu shumaqta kawsayllapa. Ashwanmi chay
ima ruranaykillapakunapi yarpur, makikillapawan rurayllapa, imanu ruranaykillapa-
paq nishushayllapanulla.
12 Chaynu kawsatkillapaqami, mana kriyiqkunamapis kusalata rispitashunqallapa.
Chaynulla manami imaykillapapis faltashunqallapachu.

Amitunchikmi shamunqana

13 Kriyiq masiykuna, kananqa intrakanaykillapata munani, imanumi chay wanuqku-
nawanqa maydiyaqa pasayanqa nir. Chaqa manami munanillapachu kusa llakishala
kidanaykillapata, chay mana washakayashunllapachu nin, chaykuna yupayqa.
14 Chaymi nishaykillapa: Imanutaq Jesucristumaqa wanur, kawsamuran nir kriy-
inchik, chaynullami Taytanchik Dyusqa kawsachimunqa paypi kriyiyar wanushaku-
nataqa, Jesucristuwanna kananllapapaq.
15 Chayraykumi Amitunchik Jesucristo intrachimashanta nishaykillapa: Maydiya
Amitunchik nuqanchikkuna kawsayashalla tikrakamutinqa, manami nuqanchikku-
nataraqchu naypaqtaqa pullakumashunllapa. Ashwanmi chay wanusha kaqku-
nataraq kawsachimur pullakunqa.
16 Chaqa, kusa mantakuq Dyuspa angelnin rimaqtami uyapashunllapa. Chaynullami
trumpita syilumanta-pacha waqaqta uyapashunllapa. Chaymantami Amitunchik Jesu-
cristuqa kusala pudirninwan ishkimunqa. Chaynami paypi kriyiyar wanushakunaraq
puntataqa kawsamunqallapa.
17 Chaymantaraqmi nuqanchikkuna kawsaq chaykunaqa illaqmanta apakashunl-
lapa, chay kawsamusha chaykunawan pulla. Chaynumi unaq puktaypa rurilanta rir,
Amitunchik Jesucristuwan tarinakunallapapaq. Chaypinami Amitunchikwanqa tukuy
tyimpupaqna kawsashunllapa.
18 Chayraykumi kay nishushayllapata intrachinakur ima uknikillapa uknikillapa
kusalata animachinakur kawsayllapa.

5

1 Piru ima diyami, ima tyimpumi tukuy chaykuna pasayanqa, nir iskribishunayllap-
ataqami mana ministinkillapachu.
2 Chaqa qamkunami allita yaĉhankillapa, Amitunchik Jesucristuqami imanutaq uk
suwakuqmaqa mana yaĉhayasha tuta shamur suwakun, chaynumi rikarimunqa.
3 Chaymi chay tyimpupi runakunaqa kaynu niyanqallapa: “Mana imapis
pasamashallapami, kusala shumaq kanchikllapa” nir. Chaynu niyatinllapami
illaqmanta paykunamanqa kusa llakiypaq kastigu shamunqa, imanutaq uk warmita
itikunanpaq nanaynin illaqmanta aypatin kusalata qischakan chaynu. Chaynami
mana mayqanpis washakayta puytinqallapachu chay kastigumantaqa.
4 Piru qamkunaqami kriyiq masiykuna, kriyishaykillaparayku mana
tutaparaqpinachu kankillapa. Chaymi Jesucristo uk suwakuq yupay illaqmanta
shamutinmapis mana manchakunkillapachu.
5 Chaqa tukuy qamkunaqami imuraspis achkiraqllapina kankillapa. Chaynulla
imuraspis achkillapi kashanchikllaparaykumi, mana tutaparaqmantachu kanchikl-
lapa.

6 Chayraykumi alli kamakashala kar, ama qunqar punushunllapachu wakinkuna
yupayqa. Ashwanmi imuraspis rikĉhakushala yupay tantyakar, imatapis allin kaqlata
rurar kawsashunllapa.
7 Chaqa chay mana allinta ruraqkuna, maĉhaqkuna imaqami tutaparaqpi punuq
yupay mana kwintata qukar, uchakurlla kawsanllapa.
8 Piru nuqanchikkuna-shuypaqami kriyishanchikllaparayku achkiraqmanta
kanchikllapa. Chaymi tukuy imapipis tantyakar allinlata rurashunllapa. Chaynulla
imanutaq suldadumaqa qasqunta washananpaqqa jyirrumanta rurakasha
kamsanta yupay yakakun, chaynumi nuqanchikkunapis kriyishanchikllapata,
llakipanakushanchikta ima yakakuq yupay kamakashunllapa. Chaynullami imanutaq
uk suldadumaqa umanta washananpaqqa kaskunta umakur mana dijanchu
imuraslapis, chaynumi nuqanchikkunapis Jesucristumi washamayanchikllapa nir
ama qunqarchu yarpuyninchikllapalapi purichishunllapa.
9 Chaqa Taytanchik Dyusqami ama kastigakanallapapaqnachu nimashanchikllapa.
Ashwanmi Amitunchik Jesucristurayku washakanallapapaqna nimashanchikllapa.
10 Chaymi Jesucristo wanuran nuqanchikkunarayku, michka wanusha kar, manaqa
kawsayarmapis maydiyaqa paywanna tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq.
11 Chayraykumi kriyishaykillapanulla intrachinakur ima uknikillapa uknikillapa
masta animachinakuyllapa, imanutaq kanan rurayankillapana chaynulla.

Pablumi kriyiq masinkunata animachin

12 Kriyiq masiykuna, kusalatami rugashunillapa chay yaĉhachishuqnikillapata allita
rispitar kasunaykillapapaq. Chaqa paykunaqami trabajaq yupay kusalata kunsijar ima
intrachishunllapa.
13 Chaymi paykunataqa kusa shumaqlata rikar ima llakipankillapa, tukuy traba-
jayashanpiqa. Chaynulla uknikillapa uknikillapami kusa shumaqta kawsankillapa.
14 Chaynullami ukniykuna nishaykillapapis: Chay mana trabajanaqkunataqa imat-
apis karanta willatkillapa trabajananllapapaq. Chaynulla chay disanimakusha chayku-
nata, chay ukta ukta yarpuqkunata ima tukuyta yanapar animachiyllapa masna kriyi-
nanllapapaq.
15 Mayqan mana allinta rurashutinllapaqa, amami qamkunapis mana allintaqa
ruran killapachu. Ashwanmi tukuy tyimpu llakipanakur ima allinkunalata rurar
kawsayllapa qamkunalla kar, chaynulla mayqankunawan karmapis.
16 Imuraspismi kusa aligrila kankillapa.
17 Chaynulla Taytanchik Dyusman imuraslapis mañakuyllapa.
18 Chaymi ima katinpis Taytanchik Dyusta “Payji” niyllapa. Chaqa paymi chaynu
kanaykillapata munan, Jesucristupi kriyiq kashaykillaparayku.
19 Chaynulla Tayta Dyuspa Santu Ispiritun qamkunapi kaqtaqami, ama imalapaqpis
llakichinkillapachu.
20 Chaymi mayqanpis Dyuspa rimaqnin kani nir yaĉhachishutinllapaqa, amami dis-
prisyankillapachu.
21 Ashwanmi allita uyakur yaĉhankillapa, allintachu yaĉhachikuyan manaqachu mana
nirmapis. Chaymi chaynu uyakurqa, chay allinta yaĉhachikushantaqa yaĉhakunkillapa.
22 Chaynumi ashwan tukuy mana allin kaqmantaqa wakaq tukuyllapa.
23 Chaynami shumaqchakuq Taytanchik Dyusman mañakuni, kusa allin kaqninku-
napaq tikrashunanllapapaq. Chaynulla mañakunipis yanapashutinllapa yarpuynikilla-
papi, bidaykillapapi, kwirpuykillapapi ama ima mana allinta rurar uchakunaykillapa-
paqchu Amitunchik Jesucristo shamunankaman.
24 Chaqa Taytanchik Dyus akrashushallapa chayqami, imatapis karanlata ruran.
Chaymi tukuy kay mañashaytaqa tantar kumplinqa.

Pablumi tukukananta saludakun

25 Kriyiq masiykuna, nuqakunapaqpismi Taytanchik Dyusman mañakunkillapa.
26 Chaynullami tukuy kriyiq masinchikkunata kusala rispituwan shumaqta saludapamankillapa. *
27 Amitunchik Jesucristupa shutinpimi nishunillapa: Kay kartataqa tukuy kriyiq masinchikkunawan pullami liyinkillapa nir.
28 Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakuni, llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

* **5:26** Kusala rispituwan shumaqta saludapamankillapa nirqami niyan, unaykuna muchanakur saludanakuq kashanrayku.

2 Tesalonicenses
Pablumi ishkay kaq kartanta kaĉhan Tesalonicapi kriyiqkunaman

Tesalónica pwibluqami, Macedonia prubinsyapi karan. Nataq prubinsya Macedonia-shuypaqami Greciapi karan. Tesalónica pwibluman punta kaq kartanta manaraq apustul Pablo kaĉhayarqami yarpuran, chay Tesalonicamanta kaqkuna kriyiqkuna ĉhiqniyashanta.

Chaymantami yarpuranpis chay mana allinta yaĉhachikuqkuna yaĉhachikuyashanpaq. Chaqa paykunaqami Jesucristo shamunan tyimpuqami ĉhamuyanlana, paylata yarar ama trabajashunchu nir yaĉhachikur puriyaranllapa. Chaynu nir yaĉhachikutinllapami wakin kriyiqkunaqa manana imatapis rurayta munaqllapa imanapischu. Chaymi ashwan uknin uknin runakunapa washanta parlakur imana puriyaranllapa.

Chaynu puriyanllapa nir yaĉharmi apustul Pabluqa kay kartanta kaĉharan Tesalónica pwiblupi kaq kriyiq masinkunamanqa. Chaymi kay kartanpiqa intrachiran manaraq Amitunchik Jesucristo shamuyatin naypaqtaqami dyablumanta kaq uchakuchikuq shamuyanqa nir (2.1-12), chaynulla chay chaynu yaĉhachikuqqa imanumi tukukayanqa nir (3.6-12).

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi, Silvanuwan, * Timoteuwan pulla, kay kartata iskribimuni qamkuna
Tesalónica pwiblupi kriyiqkunaman. Chaqa qamkunatami Taytanchik Dyus, chaynulla
Amitunchik Jesucristo pullakushushallapa.
2 Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata
mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta
kawsachishunanllapapaq ima nir.

Pablumi Tesalonicapi kriyiqkunapaq mañakun

3 Kriyiq masiykuna, qamkunaqami waran waran kusa mastana Jesucristupiqa
kriyiyankillapa. Chaymi ashwan kusalata uknikillapa uknikillapa llakipanakur imana
kawsayankillapamapis. Chayraykumi nuqakunaqa mana qunqarchu imuraspis Tay-
tanchik Dyusta payji nishaqllapa.
4 Chaqa nuqakunaqami mayta rirpis kusalata aligriyar, tukuy kriyiq masinchikku-
nata parlanillapa imanumi mana allinta rurashunanllapapaq ikikillapapi puritinllapa,
kusalata qischashutinllapa imamapis, kriyishaykillapanulla shachinakunkillapa nir.
5-6 Chaynami payta kasushaykillaparayku michka qischakatkillapa imamapis, may-
diyaqa mantakuyashanpina pullakushunqallapa. Chaynuqami intrachimanchik iman-
umi payqa nishantaqa karanlata ruran nir. Piru chay qischashuqllapakunata Dyus-
ninchik kusala manchaypaqta kastigananpaqqami kusala allin.
7 Chaqa maydiya Amitunchik Jesucristo syilumanta kusala pudirniyjun angelninku-
nawan shamutinqa, Taytanchik Dyusqa qamkuna kanan tyimpu qischakaqkunataqa,
kusalata aligriyachir pullakushunqallapa, nuqakunata yupayllana.
8 Chaymi chaynu shamurqa, Dyusta mana kwintachaqkunata, chaynulla Amitunchik
Jesucristupa shumaq rimayninpi mana kriyiqkunataqa kusala manchaypaq nina
ratakuqwan kastiganqa.
9 Chaynuqami paykunataqa tukuy tyimpupaqna kastigar chinqachinqa. Chaymi
Amitunchik Jesucristuqa naypanmanta kusala karumaymanna itakunqa.

* **1:1** Silvano nirqami intrachimanchikpis Silas nir.

Chayraykumi kusala shumaq mantakunanmanqa manana yaykuyta puytinqallapanachu.
10 Chaynu Jesucristo shamutinmi tukuy kriyir, paypa kaqninkunaqa, kusala allinmi kanki nir ima alabanqallapa. Chaynullami qamkunapis paypa kaqninkunana kankillapa shumaq rimayninta yaĉhachishutiyllapa kriyishaykillaparayku.
11 Chayraykumi Taytanchik Dyusman qamkunapaq imuraspis mañakunillapa. Chaynullami mañakunillapapis pay akrashushanllaparayku, maydiyapis kusala shumaqta rikashunanllapapaq. Chayna qamkunaqa, pudirninwan yanapashutinllapa pay munashannullata allinkunalatana ruranaykillapapaq.
12 Chaynuqami Amitunchik Jesucristupa shutinqa qamkunarayku kusa shumaqta alabakashana kanqa. Chaynami Amitunchik Jesucristo, chaynulla Taytanchik Dyuspis qamkunata kusa shumaqpaqna riqsishunqallapa llakipashushanllaparayku.

2

Pablumi yaĉhachikun kusa uchayjun runapaq

1 Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristo maydiya shamutinqami paywanna kashunllapa. Piru nishaykillapa:
2-3 Mayqankuna Amitunchik Jesucristo shamunanpaq diya ĉhamushana nishunatinllapaqa, amami kriyir ingañakankillapachu. Chaynulla Santu Ispiritu rikapakuyniypi rikachimasha nir, manaqa Dyus willamasha nir willashutinllapapis, amami kriyinkillapachu. Imanupiqa nishuyanqallapa: “ ‘Jesucristuqa kaypina’ nir kartapi Pablo iskribimashallapa, chaymi chay nishanqa kumplikayanna” nishutinllapapis ama kriyinkillapachu. Chaqa Jesucristo shamunan diyaqami ĉhamuyanqa kaykuna pasatinraq: Puntataqami achka runakuna, Dyuspi mana kriyir ashwan ĉhiqninqallapa. Chaymantami shamuyanqa chay dyablumanta kaq runa, kusata uchakuchikuq kashanrayku tukuy tyimpupaqna kastigakaqqa.
4 Kay runaqami, Tayta Dyuspaqa kuntran. Chaymi runakuna riqchaq imakunata dyusniy nir kriyir adurashanllapakunapapis kuntran. Chaymi paylatana aduranllapata munanqa. Chaynullami ashwanpis Dyusta aduranllapa wasipimapis chaypi pay kanqa chiqap Dyusnu tukur.
5 ¿Manachu yarpunkillapa qamkunapa pullaykillapa kar chaykunapaq willashushayllapataqa?
6 Chaymi kananqa qamkunaqa yaĉhankillapana imami payta arkayan ama das rikarimunanpaq nirmapis.
7 Piru chay kusata uchakuchikuq runa manaraq shamuyatinmapis, dyablu munashan mana allinkunatami runakunaqa rurayanllapana. Chay kusata uchakuchikuq runa manaraq shamuyta puytinraqchu, arkaq chay arkayatin.
8 Arkaq chay ashutinnaqami, chay uchakuchikuq runaqa rikarimunqana. Piru chaynu katinmapis Amitunchik Jesucristo llipyalla pudirninwan shamurqa, rimayninlawan limpu binsir, tukuy tyimpu qischakananpaqna itakunqa.
9 Piru manaraq Jesucristo chaynu ruratinmi, naypaqtaqa chay uchakuchikuqtaqa Satanás yanapatin, kusala pudirniyjun shamunqa. Chaymi runakuna mana rurayta puytishankunata, riqchaq milagrukunata rurar ingañakunqa.
10 Chaynullami kusala riqchaq mana allinkunata rurar ingañanqa, chiqap kaqlapi mana kriyishanrayku tukuy tyimpupaqna kastigakananpaq kaqkunataqa. Chaqa paykunaqari Dyus imanu washananpaq nishanta mana intrakayta munashallapachu.
11 Chayraykumi Taytanchik Dyusqa paykunataqa dijasha ingañakar chay llulla kaqkunalapina kriyinanllapapaq.

12 Chaymi paykunaqa tukuy tyimpupaqna kastigakanqallapa. Chaqa Dyus nishankunapi mana kriyinar, chaynulla allinkunata mana ruranarmi, ukman mana allinkunata rurar kawsashallapa.

Washakananpaq kaqkunaqami akrakashallapana

13 Piru qamkunata-shuypaqa Taytanchik Dyus munar akrashushallapa katin, maydiyapis payta payji ninillapa. Chaqa Tayta Dyusmi Santu Ispiritunrayku unaymantapacha akrar shumaqchashushallapana washakanaykillapapaq, chiqapta Dyus nishankunapi kriyishaykillaparayku.

14 Chaynu washakanaykillapapaqmi nuqakuna Dyuspa shumaq rimaynintaqa yaĉhachishurayllapa. Chayna Amitunchik Jesucristuwan kusa shumaq luryanpina tukuy tyimpu kawsanaykillapapaq.

15 Chayraykumi kriyiq masiykuna, pullaykillapa kar, chaynulla kartaypi iskribir willashushayllapataqa, ama qunqarchu kriyirlla kawsayllapa.

16 Amitunchik Jesucristumi paylla, chaynulla Taytanchik Dyuspis llakipar tukuy tyimpupaq kunsulamanchikllapa, maydiyaqa kusa shumaqtana kawsanallapapaq.

17 Chaymi tukuy shunquykillapapi animachir yanapashutinllapa, allinlatana rurankillapa, rimankillapamapis.

3

Nuqakunapaq mañakuyllapa

1 Kriyiq masiykuna, kananqami rugashaykillapa nuqakunapaq mañakunaykillapapaq, imanutaq qamkunata yaĉhachishutiyllapa kusala shumaqta intrakaraykillapa, chaynulla Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninqa yaĉhachikutiyllapa tukuy intirunta shikwakananpaq.

2 Chaynullami mañakuyllapapis chay mana allinta ruraq saqra runakunamanta washakanayllapapaq. Chaqa manamiri tukuychu kriyinllapa Jesucristupiqa.

3 Piru qamkunata-shuypaqami nishanlata ruraq, Amitunchik Jesucristo yanapashunqallapa kriyishaykillapanulla kawsanaykillapapaq. Chaynullami tukuy mana allinkunamantapis washashunqallapa.

4 Chaymi Amitunchik Jesucristupi kusalata kunfyakanillapa, chay yaĉhachishushayllapanulla kawsayankillapa, chaynulla maydiyapis kawsayankillapa kanqa nir.

5 Amitunchik Jesucristumi yanapashunqallapa, ukkunata llakipanaykillapapaq, imanutaq Tayta Dyus llakipashuranllapa chaynulla. Chaynullami yanapashunqallapapis imanutaq Jesucristo qischakar shachinakushannulla qamkunapis shachinakunaykillapapaq.

Kaynumi trabajashunllapa

6 Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristupa shutinpimi nishaykillapa: Mayqan kriyiq masikillapa mana imatapis ruranar, chaynulla nuqakuna yaĉhachishushayllapata mana kasutinqa, paykunamantaqa chiqanchakayllapa.

7 Chaymi qamkunapis nuqakuna yupaylla rurar kawsankimanllapa. Chaqa qamkunami yaĉhankillapa imanumi nuqakunaqa mana qilla karchu, ashwan kusalata trabajarayllapa nir.

8 Chaynulla, manami mayqanpa mikunantapis yanqallaqa mikushachu kanillapa. Ashwanmi, unaq katin, tuta katinmapis kusalata trabajarayllapa, ama mayqannikillapatapis ima ministishayllapapaq qillakachishunayllapapaqchu.

9 Piru chiqaptaqami nuqakunaqa dirichuyjun karayllapa, mañashutiyllapa yanapamanaykillapapaqqa. Ashwanmi kusalata trabajar rikachishurayllapa, qamkunapis nuqakuna yupaylla kawsanaykillapapaq.

10 Chaymi qamkunawan karqa kaynu nishurayllapa: “Mayqan mana trabajanaqqa,
ama mikunqapischu” nir.
11 Piru yaĉhashami kanillapa qamkunamanta wakinnikillapaqashi mana trabajarchu,
ashwan maymanpis yakapakarla ima kawsanllapa nir.
12 Chaymi chay mana trabajanaqkunataqa Amitunchik Jesucristupa shutinpi willar
animachinillapa, amana ukkunata qillakachirnachu, trabajar imalantaqa tarikur kusa
shumaqta kawsananllapapaq nir.
13 Piru qamkuna-shuypaqa kriyiq masiykuna, mana shaykuq allinkunalata rurar
kawsayllapa.
14 Nataq mayqanpis kay kartapi nishushayllapata mana kasutinqa, qamkunamanta
chiqanchar, amana paykunawanqa tantakayllapanachu. Chaynami paykunaqa mana
allinta rurashanpaq yarpur, pinqakur llakinanllapapaq.
15 Piru amami ĉhiqninkillapachu. Ashwanmi kriyiq masikillapa kashanrayku allita
willar intrachiyllapa.

Pablumi tukukananta saludakun

16 Kusala shumaqta kawsachikuq Amitunchikmi ima katinpis waran waran kusa
shumaqta kawsachishunqallapa. Chaymi Amitunchikqa imuraspis qamkunallawanna
kanqa.
17 Nuqa Pablo, ukta willatiy iskribisha katinmapis, qamkuna allita intrakanaykillapa-
paqqa kay karta tukukanantaqa nuqalla iskribimuni. Chaynumi allinla kankillapa nir
yarpur, tukuy kartaykunata iskribir, firmar ima kaĉhamuni.
18 Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakuni, llakipar tukuy imapi yanapashunan-
llapapaq.

Chaynumi kanqa.

1 Timoteo
Pablumi punta kaq kartanta kaĉhan Timoteuman

Timoteuqa musu kashanmanta-pachami apustul Pabluwan puriran Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur. Chaymantami Pabluqa Éfeso pwiblupi Timoteuta dijaran, kriyiq masinkunata yaĉhachinanpaq. Chaynu imanu paykunata yaĉhachinanpaq nir yaĉhananpaq, Pabluqa kay kartata payman kaĉharan. Chaymi kananpis kay kartata liyir intrakanchikllapa imanumi Tayta Dyus munashannulla kawsanallapapaq nirmapis. Timoteupaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 16.1-3; 17.14-15; 18.5; 19.22; 20.4; Filipenses 2.19-22; 2 Timoteo 1.5; 3.15; Hebreos 13.23.

Pablumi saludakun

1-2 Kusala munashay Timoteo, nuqa Pablo Amitunchik Jesucristupa apustulninmi kay kartata iskribishuni. Chaqa chaynu apustul kanaypaqqami washamaqninchik Tayta Dyus Wamran Jesucristuwan akramaran. Chaqa Wamranpimi kusalata kunfyakanchikllapa washamaqninchikllapa nir. Chaymi ashwan Jesucristupaq yaĉhachikutiy kriyishaykirayku, qamqa chiqap wamray kanki. Chayraykumi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis, mañakuni kusata llakipar tukuy imapi yanapashutin kusala shumaqta kawsanaykipaq nir.

Pablumi riman mana allinta yaĉhachikuqkunapaq

3 Kriyiq masiy Timoteo, unaymi nuqa Macedonia lugarman rinaypaqna karqa, Éfeso pwiblupi kidanaykipaq rugashutiy kidarayki. Chaynulla kananpis qashan rugashuni chayllapi kidar, chay wakin runakuna mana allinta yaĉhachikuqkunata nanaq nanaq willatki, amana chaynu yaĉhachikunanllapapaq.

4 Chaynullami willankipis amana yanqalla mana sirbiq kwintukunata yaĉhachikur, chaynulla chay unay rukunchikllapakunaqa ima ayllumantami karan nir yaĉhachikur kawsananllapapaqqa. Chaqa chaynu yaĉhachikuyashanllapaqa imanumi Taytanchik Dyusqa munamanchik nir intrakar, allita kriyinapaqqa mana yanapamanchikllapachu. Ashwanmi chayqa sirbin ukninchikwan ukninchikwan willanachimanallapalapaq.

5 Chaynuqami nishuni yaĉhachikunaykipaq allita Dyusninchikpi kriyir, mana ima mana allinta rurar imachu kusa allinla yarpuyniyjun ima kar ukninchikllapa ukninchikllapa llakipanakurna kawsanallapapaq.

6 Piru wakinkunaqami chaynu ukninllapa ukninllapa llakipanakur ima kawsananmantaqa limpu pantar chiqanchakashallapa. Chaymi ashwan yanqalla mana sirbiq imakunalapaqna paynin paynin willanakur ima kawsanllapa.

7 Chaqa paykunaqami Moisés mantakushankunapaq kusata intrakaq, kusata yaĉhar yaĉhachikuq yupay tukunllapa. Chaynullami kusala chiqapta rimaq yupay tukunllapa, michka paykunalla chay rimayashanpaq imatami niyani nir mana intrakaq karmapis.

8 Allita yaĉhashanchikllapanu Dyus nitin, Moisés mantakushankunaqami pay nishannulla allita kumplishaqa kusala allin.

9 Chaymi allita yarpushunllapa: Mantakuykunaqa manami allinkunalata rurar kawsaqkunata kastigananpaqchu. Ashwanmi tukuyla chay mana allinta ruraqkunata kastigananpaq. Chaymi mayqanpis llallin mana allinta ruraqta, mana kasukuqkunata, uchakuqkunata, Dyusta mana kasuqkunata ima kastigananpaq. Chaynullami kastiganpis taytanta, mamanta wanuchiqkunata, chaynulla tukuyla wanuchikuqkunata ima.

10-11 Chaynullapis chay mantakuykunaqa kastigan chay masayjunkuna ukwan ukwan punuqkunata, mana masayjun kaqkunapis pakaplla punuqkunata, ullqupura

punuqkunata, mayqanpis warmita, runata suwakur rantikuqkunata, llullakuqkunata, allinlatana rimananpaq jurar qashan llullakuqkunata ima. Chaymi ashwan allita intrakashaqa, kusala shumaq Taytanchik Dyus, Jesucristupaq yaĉhachikunaypaq nimashanmanta, ukman mana allinta yaĉhachikuqkunata imami chay mantakuykunaqa kastiganqa.

Pablumi Jesucristuta payji nin yanapashanpaq

12 Chaymi kananqa Amitunchik Jesucristuta kusalata payji nini. Chaqa payqami, nuqaqashi allita kriyini nir yaĉhar kusalata jwirsayta qur ima yanapamasha imuraspis paylapaqna yaĉhachikunaypaq.

13 Piru allita yarpushunllapa, imanutaq Tayta Dyusqa kusala llakipakuq nir. Chaqa imanutaq nuqamaqa unayqa Jesucristupa kuntran kusala mana allinta rimar, paypi kriyiqkunata mana allinta ruranaypaq ikinpi purir kusalata jurapaq ima kani. Chaqa chay tyimpuqami Jesucristupi mana kriyiq kashayrayku mana yaĉharaychu imatami rurayani nirmapis.

14 Piru chaynu pantar ima kusala mana allinta rurasha katiymapismi, Amitunchik Jesucristo kusala ukmanta llakipamaran. Chaynami chaynu llakipamarqa kusalata yanapamaran allita paylapina kriyir, paypaq, chaynulla ukniykunapaq llakir ima maydiyapis kawsanaypaq.

15 Chaymi allita intrakar kriyiyllapa. Chaqa kay nishuyanillapa chayqami chiqap, manami llulla imachu. Chaymi nishaykillapa: Jesucristumi kay pachaman shamuran uchanchikllaparayku tukuy tyimpu wanunallapapaqna kayashanchikmanta tukuyta washamanallapapaq. Piru wakinkunamantaqami, nuqa kusala uchayjunqa karay Dyusninchikpa naypanpiqa.

16 Nataq Taytanchik Dyusqami kusala ukman llakipakuq kar, mana qunqamar imachu llakipar washamasha. Chaynu llakipamashanwanqami allita intrachimanchikllapa imanutaq kusala uchayjun kashallapamapis llakipamanchikllapa nir. Chaymi ashwan tukuyla allita intrakar Jesucristulapina kriyir, pay munashannulana kawsashunllapa, paywan tukuy tyimpupaqna kawsanallapapaq.

17 Chayraykumi, Taytanchik Dyustaqa tukuy tyimpulana alabashunllapa: “Payqami kusala allin, kusala puytiq” nir. Chaqa payqami tukuy tyimpupaq mantakun, mana wanunlamapischu, chaynulla manami mayqanlapis paytaqa rikashalamapischu. Chaqa paylami Dyusninchikllapaqa. ¡Chaynumi kanqa!

18 Kusala munashay wamray Timoteo, tukuy imata ruranaykipaq kanan willashuyani chaytaqami allita kriyishaykinulla, kusa allinlata yarpur ima karanlata ruranki. Chaqa Dyusninchikmi unaylla paypa kaqninkunata intrachitin qampaq kaynu niq: “Qamqashi Dyusninchiklata sirbiyanki kanqa” nir. Chaymi kananqa Amitunchik nishannu rurar shachinakurqami, kusala allin suldadunna kayanki kanqa.

19-20 Chaynu Dyusninchikpa kusa allinla suldadun kashaykiraykumi mana mayqanpis qampaqqa mana allinta rimanqallapamapischu. Chaqa wakinkunamaqami Dyusninchik nishanta mana kwintacharnachu, ashwan chiqanchakashallapa paymantaqa. Chaynullami chay ukninchikkuna Himeneuwan, Alejandrupis tukushallapa. Chaymi paykunataqa kriyiqkunamanta chiqanchar, Satanaspa makinpina dijasha kani, kusalata qischakar ima kwintata qukar, amana Dyusninchikpa kuntranta rimananllapapaqnachu.

2

Dyusninchikmanqami kaynu mañakuypaq

1 Piru kanan-shuypaqami kusalata rugashaykillapa tukuy shunqunchikwan ima ministishanchikpaq, ukninchikkunapaq ima payji nir Tayta Dyusman tukuypaq mañakunallapapaq.

2 Chaynullami mañakuypaqpis gubyirnukunapaq, tukuyla chay karguyjun kaqkunapaqpis, shumaqta mantakunanllapapaq. Chaynuqami nuqanchikkunapis kusala shumaqta Dyusninchikta kasur pay munashannulana ima kawsanallapapaq, ama imapaq yarpupakur imachu.
3 Chaynu tukuypaq Tayta Dyusman mañakushanchikqami kusala shumaq kar, aligriyachin washamaqninchik Tayta Dyustaqa.
4 Payqami kusalata munayan tukuyla washakar, chiqap kaqpaq allita intrakananllapata.
5 Chaqa, uklami kan Dyusninchikllapaqa. Chaynulla uklami kan Dyusninchikwan pullachamaqninchikllapa runapis. Paymi Amitunchik Jesucristo.
6 Payllami tukuylata washamanallapapaqqa wanuranmapis. Chaynu wanutinmi Tayta Dyusqa allita intrachimaranchikllapa imanumi payqa kusalata munar tukuylata washamanayanchikllapa nir.
7 Chaymi nuqamataqa Tayta Dyusqa akrar kaĉhamaran Jesucristupa apustulnin kar, rir mana Israel runakunata yaĉhachitiy kriyir chay chiqap kaqta riqsinanllapapaq. Chaymi tukuy kay willashushayllapaqa chiqap, manami llulla imachu.
8 Chaymi kusalata munani amana mayqanpis imapaq paynin paynin willanakur, piñachinakur imanachu, ashwan maylawpipis kusala shumaq makinllapata unaqman alsar, Taytanchik Dyusman mañakunanllapata.
9 Chaynullami munani warmikunapis allita tantyakar mudakunanllapata. Chaqa manami munanichu warmikunaqa kusalata lusinanpaq sunsunu mudakunanta, kusala ukmanta ñaqsakunanta, chaynulla kusala ĉhaniyjun urumanta, platamanta rurakashakunata, chaynulla kusala ĉhaniyjun raĉhpata yakakunanllapamatapis.
10 Ashwan chaynu kusalata mudakur ima lusinanmantaqa, Tayta Dyuspi kriyishanrayku kusala shumaqta ima kawsar wakinkunata rikachinman. Chaynuqami wakinkunapa naypanpiqa kusa llipyala mudakusha yupayna kayanqa.
11 Chaynullami Dyusninchikpaq mayqanpis yaĉhachikutinqa, warmikunaqa ama parlar imachu, uyarala ima uyakunmanllapa.
12 Chaqa nuqapaqqami mana allinchu warmikuna runakunata yaĉhachinanpaq, chaynulla mantananpaqmapis. Chaymi ashwan ima katinpis uyarala kar uyakunmanllapa.
13 Chaqa allita yaĉhashanchikllapanu Dyusqami puntataqa Adanta ruraran. Chaymantaraqmi Evataqa ruraran.
14 Chaynulla chay dyabluqa manami Adantachu ingañaran. Ashwanmi warmita ingañatin, uchakuranmapis.
15 Chayraykumi mayqan warmipis, Jesucristupi maydiyapis kriyirlla kawsar, ukkunata llakipar, allinlata rurar, tukuy imapi tantyakar kawsarmi washakanqallapa, kusalata qischakar wamrakunanpaq Tayta Dyus nisha katinmapis.

3

Kriyiqkunapi karguyjunkunaqami Dyuspi allita kriyiqkuna kanqa

1 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis kriyiqkunapa rikaqnin kayta munaqqami, kusala allinta rurayta yarpuyan.
2 Chaymi chay kriyiqkunapa rikaqninkunaqa tukuywan kusala allin runa kanqa. Chaynu katinmi mana mayqanpis paypaqqa ima mana allintapis rimayanqallapachu. Chayraykumi payqa uk warmipa runanla, tukuy imata munananmantapis tantyakaq, imata rurananpaqpis uk kuti, manaqa ishkay kuti yarpuq kanqa. Chaynullami kanqapis ama sunsunulla puriq runa, mayqantapis wasinpi samachiq, listu yaĉhachikunanpaq ima.

3 Amami maĉhaq, chaynulla maqanakunanpaq willanakuq imalamapischu kanqa.
Ashwanmi kusala llakipakuq, ima katinpis mana das piñakuq ima kanqa. Piru amami
qillayta gananlapaqchu yarpunqa.
4 Chaynullami tukuyla wasinpi kaq aylluntapis allita rikayta yaĉhanqa. Chaymi
wamrankunamatapis yaĉhachinqa kusala kasukuq, rispitakuq ima kananpaq.
5 Chaqa uk runa wasinpi kaq ayllunkunata mana shumaqta rikayta yaĉhaqqa, ¿ima-
nunari Dyuspi kriyiqkunamataqa yaĉhachinqa shumaqta kawsananpaqqa?
6 Chayraykumi kriyiqkunapa rikaqninqa, amami Dyuspi chayraq kriyiq runachu
kanqa. Chaqa, imanupiqa Dyuspi chayraq kriyiqta numratinllapamaqa ashwan
kusana kani ima nir kusala mana allinpimana rikarinman, imanutaq unaymaqa
dyabluqa, Dyusninchikpa naypanpi kusana kayta munar uchakuran chaynu.
7 Chaqa kriyiqkunapa rikaqnin runaqami, mana kriyiqkunapaqpis kusala rispi-
takasha kanqa. Chaynu karqami tukuypa naypanpimapis mana pinqaypaqtaqa tukun-
qanachu. Chaynulla manami imalapipis dyablu munashannuqa rurayanqalamanapis-
chu.

Imanumi kanqa kriyiqkunata yanapar sirbiqkunaqa

8 Chaynullami chay kriyiqkunata yanapar sirbiqkunapis kaynu kanqa: Kusala rispi-
takasha runa, ima nishantapis ruraq, mana maĉhaq imachu. Chaynulla amami kusalata
qillayta imanullapis ganayta yarpuqchu kanqallapa.
9 Ashwanmi, kusa allinla yarpuyniyjun kashanrayku, Jesucristupi kriyirlla ima Tay-
tanchik Dyus munashanlata ruraqkuna imana kanqa.
10 Piru chaynu kriyiqkunata yanapar sirbinanpaq kaqkunataqami, puntataqa allita
rikankillapa, allinchu sirbikunanpaq, manaqachu mana nir. Chaymanta chaynu
rikatkillapa kusala allin katinqa chayraqmi akrankillapa sirbikuq kananpaqqa.
11 Chaynullami kriyiqkunata yanapar sirbiq warmi kaqkunapis, kusala rispitakasha,
mana ukpa washanta rimaq, tukuy imata munananmantapis tantyakaq, imatapis
karanta ruraq ima kanqa.
12 Piru chay kriyiqkunata yanapar sirbiqkunaqami uk warmipa runanla kanqa.
Chaynulla wamrankunata, wasinpi tukuyla kaqkunatapis allita rikayta yaĉhaq ima.
13 Chaqa kriyiqkunata yanapar sirbiqkuna kusa allinlata rurarqami kusala rispi-
takasha imana kanqa. Chaynu karmi mana imapaq yarpur imamapischu kusala masta
animakur ima parlakunqa Jesucristupi kriyishanpaqqa.

Kananqami chiqap kaqpaq allita intrakanchikna

14 Kriyiq masiy, kay diyakunami watukushuyta yarpusha kani. Piru kay kartatami
iskribishuni,
15 imanupi tardar mana das ĉhamutiyqa, intrakanaykipaq imanumi Dyuspi kriyiqku-
naqa shumaqta kawsanchikllapa nir. Chaqa tukuyla kriyiqkunaqami chiqap kawsaq
Dyusninchikpa kaqninkuna kar, uk simintu allita shasha yupay paypaq chay chiqap
kaqlata maydiyapis intrachikunapaqna kanchikllapa.
16 Chaqa chiqaptaqami unayqa Tayta Dyus washamanallapapaq arnimashanchik-
llapataqa mana intrakaranchikllapachu. Piru kananqami kriyishanchikllaparayku
rikasha yupayna allita intrakanchikllapa.
Chaqa Jesucristumi kay pachaman shamur uk runa kwirpuyjunpaq tikrakaran.
Wanuchitinllapapis Dyuspa Santu Ispiritun yanapatin qashan kawsamur intra-
chikuran,
payqa kusala puytiq nir.
Tukuyla angelkunami imakunata ruratinpis rikaran.
Kriyiqkuna tukuy intirupi parlakutin,
kusa achka runakuna paypi kriyiranllapa.
Chaynulla wanushanmanta kawsamurmi

riran syiluman Taytanwanna kananpaq.

4

Mana allinta yaĉhachikuqkunami rikarimunqallapa

1 Piru Dyuspa Santu Ispiritunmi allipla intrakaypaqta nimanchikllapa: Jwisyu diya ĉhamunanpaq shipchana katinqashi, wakinkunaqa manana kwintachanqanachu Jesucristupi kriyishantaqa. Chayshi ashwan chay dyablumanta kaq mana allin yaĉhakuykunatana yaĉhakuyta munanqallapa.
2 Chaynulla chay kusalata yaĉhaq tukur llullakur yaĉhachikuq runakunatami kasunqallapa. Piru chay mana allinta yaĉhachikuq runakunaqami imuraslapis chaynullata yaĉhachikun mana pinqakur imamapischu. Chaqa chay runakunapa yarpuyninqami kusala mana allinta ruranapaq ĉhupakusha yupay-ari.
3 Chaynullami chay runakunaqa yaĉhachikunllapapis ama mayqanpis masayjun kananllapapaq. Chaynulla Tayta Dyus rurashan wakin mikuykunata ama mikunanllapapaq ima. Piru, nuqanchikkuna allita kriyir chay chiqap kaqta riqsiqkunaqa, Tayta Dyusta payji nir imaqa tukuyta mikuyta puytinchikllapa.
4 Chaqa Taytanchik Dyus tukuy imata rurashanqami, kusala allin. Chaynu katinmi tukuy imata rurashantaqa, manami niyta puytinchikchu kayqami mana allinchu nirqa. Ashwanmi tukuy mikuypaq kaqtaqa, Taytanchik Dyusta payji nir ima mikuypaq.
5 Chaqa Tayta Dyus mikunapaq allin nishannulla, mañakur ima mikushamaqa, kusa shumaqchakashana kanqa.

Jesucristupaq yaĉhachikuqqami kaynu kanqa

6 Kriyiq masiy Timoteo, nuqa yaĉhachishushaynu kriyiq masinchikkunata allita yaĉhachirqami kusa allinla Jesucristupa sirbiqninna kayanki kanqa. Chaymi ashwan qamqa Jesucristupaq mas yaĉhakur, maydiyapis kriyishaykinulla kawsarqa, imanutaq allita mikurmaqa imatapis rurayta puytinchik chaynuna yaĉhachikuyanki kanqa.
7 Piru amami kasunkichu chay mana allin kwintukunata yaĉhachikuyashanllapataqa. Ashwanmi imanutaq uk pukllaqmaqa chay pukllayashanlapaq kusalata yarpur shachinakun, chaynumi qampis Jesucristulapaq yarpur shachinakunki.
8 Chaqa allita yarpushaqami chay pukllayanchik ima chayqami kwirpunchikpiqa ashlilata yanapamanchik. Piru Jesucristupi kriyirlla pay munashannu kawsashanchikmi kusala mas allinqa. Chaqa paymi arnimanchik kay tyimpukuna, chaynulla maydiyapis kusala shumaqtana paywan kawsanallapapaq nir.
9 Chaymi allita intrakayllapa. Chaqa kay nishushayqami kusala chiqap. Chaymi ashwan tukuyla kriyinallapapaq kusala allin.
10 Chayraykumi nuqakunamaqa imanutaq mayqanpis trabajarmaqa kusalata qischakan, chaynumi nuqakunapis Taytanchik Dyus munashannula rurar kusalata shachinakunillapa. Chaqa payqami chiqap kawsaq Dyus kar, tukuyla paypi kriyiqkunataqa washamashunllapa.
11 Tukuy kay nishushaytami kusa shumaqlata yaĉhachikunki, allita intrakananllapapaq.
12 Amami dijakankichu, qam musullaraq kashaykirayku mana kwintachar disprisyashunanllapataqa. Ashwanmi chay kriyiq masinchikkunataqa tukuy imakunapi allita intrachinki, imanumi uk kriyiqqa kawsanchik nir. Chaynami ashwan chay rimashaykiwan, shumaqta kawsashaykiwan, ukkunata llakipashaykiwan, [shumaqta yarpushaykiwan], imanu kriyirlla kawsashaykiwan, chaynulla tukuy allinlata kawsashaykiwan ima intrachinki paykunapis qam yupayllana kananllapapaq.
13 Chaynulla, nuqa manaraq watukushuqllapa ĉhamuyatiyqami, tukuypa naypanpi Dyusninchik nishankunata liyir, kriyiq masinchikkunata yaĉhachir ima animachiskinki.

14 Chaymi ashwan kriyiqkunapa rikaqninkuna makinta umaykiman ĉhurar
mañakushanpi yarpurmi karanlata ruranki. Chaqa paykuna chaynu mañakuyatinmi
ukninllapata Tayta Dyus intrachitin qampaq kaynu niran: “Qamqashi Amitunchikpaq
karanlata yaĉhachikuyanki kanqa” nir.
15 Chayraykumi, tukuyla kay nishushaytaqa karanlata ruray ama qunqar imachu.
Chaynu ruratkiqami, waran waranqa kusala masta Dyusninchikpi intrakaqtana
rikashunqallapa.
16 Chaynulla qampaq allita yarpur amami pantar imachu kusa karanlata
yaĉhachikunki. Chaynu mana disanimakur ima allita intrakar yaĉhachikurqami,
mana qam washakanaykilapaqchu chaynuqa rurayanki. Ashwanmi tukuyla chay
uyakushuqkunapis washakanqallapa.

5

Imanumi intrachishun kriyiq masinchikkunataqa

1-2 Kriyiq masinchikkuna, runa manaqa warmi ruku kaqkuna ima mana allinta
tukusha katinpis amami sunsunu anyaqnullaqa willankichu. Ashwanmi taytaykita,
mamaykita yupaylla kusa shumaqlata willar intrachinki. Chaynullami chay kriyiq
masinchikkuna musu kaqta, shipash kaqkunatapis taytaykimanta, mamaykimanta
uknikita yupaylla kusalata rispitar ima shumaqlata willar intrachinki.

Byuda warmikunatami yanapashunllapa

3 Chaynulla chay byuda warmisitakunata mana pininpis yanapananpaq katinqa,
yanapay.
4 Piru chay byuda warmisitapa wamrankuna, manaqa willkankuna ima kar-
shuypaqami paykunana rikar kuytanqa Dyus munashannulla. Chaqa, imanutaq chay
wamrakuna taksha katinmaqa taytanllapa yanapar winachiran. Chaymi ashwan
kananqa paykunana mamitanllapataqa yanapanqa. Chaynu rurarqami ayllunta yana-
pananpaq kaqta kumplir, kusala shumaq allinta rurayan Dyusninchikpa naypanpiqa.
5 Chaqa uk byuda warmisita payla kashanrayku, mana pininpis yanapananpaq kat-
inqami, Taytanchik Dyuslapi kunfyakakur unaq kar, tuta karmapis payman kusalata
mañakun mana shaykukuq.
6 Piru uk byuda warmi kwirpun munashanlata rurar kawsaqqami, Dyusninchikpi
mana kunfyakar kawsashanrayku yanqa wanusha yupayllana kawsanmapis.
7 Chaymi nishayki: Tukuyla kriyiq masinchikkunatami kay nishushaykunata allita
intrachitki rurar kawsanqallapa. Amana ukkuna ukman mana allinta rimananllapa-
paq.
8 Chaqa mayqan kriyiqpis ayllunpaq, chaynulla chay wasinllamanta kaq ayllun-
paq mana yarpuqqami, Jesucristupi kriyiyashanmatapis mana kwintachayannachu.
Chaymi ashwan chay mana kriyiqkunamanmatapis kusala mana allintana tukuyan.
9 Chaynulla nishaykipis: Kriyiqkunaqami yanapayanqa chay byuda warmisitakuna
sisintamanta mas añuyjun kaq, apuntakashalata. Chaynulla runanlawan kawsasha
kaqta ima.
10 Chaynullami chay yanapakananpaq byuda warmikunataqa kusala allinta
rurashanrayku riqsiyta puytinchik. Chaymi ashwan paykunaqa kaynu kanqallapa:
Kusala allinta wamrankunata kriyakusha, mayqan wasinman ĉhatinpis kusala
allinta samachikusha, kriyiqkunata ima ministishanpi yanapasha, chaynulla tukuy
qischakaqkunata yanapasha ima. Chaymi chaynu tukuy allin kaqlata rurasha kaq
warmisitakunaqa kusala allin yanapakananpaqqa.
11 Piru nishaykipis: Chay warmikuna shipashlla kayar byudana kidatinqa, amami
apuntankichu chay yanapakananpaq kaq warmisitakunawanqa nir. Chaqa kwirpun

munashannulla rurar qashan runakunarqami, manana Jesucristulapinachu yarpunman.
12 Chaynu runawan kayta munar runakurqami, Jesucristuta qamlata sirbishayki nir arnishanta mana kumpliyannachu. Chaynu rurarqami kusa uchayjunna kayanqa Dyusninchikpa naypanpiqa.
13 Chaymi ashwan chay warmikunaqa kusala qilla ima tikrakar, wasin wasin ima puriq qallarinllapa. Piru manami qillalapaqchu tikrakan, ashwanmi kusala kwintastira imana tikrakanllapa. Chaymi kusala mana allin kaqkunaman yakapakar, mana rimaypaq kaq imakunata rimar ima purinllapa.
14 Chayraykumi nuqataqa kusala allinta yarpuchiman chay shipashlla kaq, byuda warmikunaqa qashan runakunanpaq. Chaynuqami wamrayjun ima kar, wamrankunata wasinllapi kusala shumaqta kriyakutin imaqa, chay kuntramaqninchikkunaqa manana ima mana allintapis nuqanchikkunapaq rimananllapapaqchu.
15 Chaqa kanan rikashanchikllapanumi wakin shipashlla kayar byuda kidaqkunaqa, Jesucristumanta chiqanchakasha chay Satanás munashantana rurayanllapa.

16 Chaymi nishaykipis: Uk kriyiq masinchikpa ayllun byuda kidatinqa, chay kriyiqqa paylla yanapanqa ima ministishanpipis. Chaynuqami, kriyiqkunaqa yanapanapaq nir imaqa manana yarpuyanqachu, chay byuda warmisita yanapaqniyjun kashanrayku. Chaymi ashwan, kriyiqkunaqa yanapayanqa chay mana pininpis yanapananpaq kaq chaykunalatana.

Kriyiqkunaqami rikar yaĉhachiqninta kasunqallapa

17 Nishaykipis: Chay mayqanĉhi kriyiqkunata rikar allita Jesucristupaq intrachir yaĉhachikuqkunataqami, kusalata rispitar ima masta yanapanapaq kusala allin.
18 Chaqa, Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: “Trillakunaykillapapaq karqami, chay animalpa shimintaqa ama shawankillapachu, ama mikunanpaq” nirqa. Chaynullami ninpis: “Uk trabajaqqami pagrakayta puytin” nir.

19 Nishaykipis: Uk kriyiqkunata rikar yaĉhachiqpaq ima mana allinta tukusha nir mayqan willashutinllapaqa, mañayllapa ishkay, manaqa kimsa tistiguta. Chaynu ruratkillapa mana chaynu katinqa ama kasuyllapachu chay rimapakuqtaqa.
20 Piru mayqan chaynu kriyiqkunata rikar yaĉhachiq mana allinta rurar uchakuyatinlla-shuypaqa, qayachimur anyaqnulla willayllapa tukuy kriyiqkunapa naypanpi. Chaynuqami wakinkunaqa manchakur amana chaynulla uchakunanpaqnachu.
21 Piru kanan-shuypaqami Tayta Dyuspa, Jesucristupa, chaynulla Dyus tukuy akrashan kaq angelkunapa naypalanpi nishayki: Karanta tukuy kriyiqkunata yaĉhachinaykipaq. Kuytawkish qamqa wakinkunata mana allinta rikar, riqsinaykilamatana allinta rikatki nir.
22 Chaynullami nishaykipis: Uk runata Dyusninchikpaq yaĉhachikunaykipaq nir manaraq allita riqsiyarqa amami makikita ananman ĉhurarqa mañakunkichu. Chaynuqami nishuni imanupi uchayjun katinmaqa ama qampis uchayjunpaq riqsikanaykipaq. Chaymi ashwan tukuy mana allin kaqkunamantaqa chiqanchakarna allinlata rurar kawsanki.
23 Nishaykipismi: Shunquyki maydiyalapis nanaq kashanraykumi ama yakuta paylataqa upyankichu. Ashwanmi binupa yakitunta pitilamataqa upyay, amana nanachikunaykipaq nir.

24 Allita yaĉhashanchikllapanu, wakinkuna uchakushanllapataqami das rikayta puytinchikllapa. Piru wakinpa uchanta-shuypaqami mana das rikayta puytinchikllapachu, maydiya Dyusninchik rikarichinankaman.

25 Chaynullami, chay allin ruraykunatapis wakintaqa kananlla rikanchik. Nataq wakinkunata-shuypaqa mana rikanchikraqchu. Piru, chay mana rikaypaq chaykunaqa, manami tukuy tyimpupaq pakapllaqa kidanqachu.

6

Imanumi uk sirbikuqqa patrunninwan kanman

1 Mayqan kriyiq masinchikkuna sirbikuq kaqkunaqa, patrunninllapataqa allita rispitar kasunqallapa. Chaynuqami mayqanpis Dyusninchikpaq, chaynulla Amitunchikpaq yaĉhachikushanchikpaqpis mana ima mana allintapis rimayanqallapachu.

2 Piru imanupi uk sirbikuqpa patrunnin, Jesucristupi kriyiq katinmaqa kusa masta rispitar imapipis kasunman kriyiq kashanrayku. Chaymi tukuy imata rurayashanmanmatapis kusala mas shumaqta ruranman. Chaqa tukuy imata rurarpismi rurayan Dyusninchikpi kunfyakar, ukninpaq llakir ima.

Chayraykumi kriyiq masinchikkunata chaynu yaĉhachir animachiy paykunapis chaynullata ruranannllapapaq.

¿Maypimi chiqap imanchikkunataqa tariyta puytinchik?

3 Piru mayqanpis ukmanta yaĉhachikur Amitunchik Jesucristo yaĉhachikushanpaq chaynulla nuqanchikkunapis paypi kriyir yaĉhachikuyashanchikllapapaq manami chaynuchu niqkunaqami,

4 kusala mana yaĉhaq yanqa alabakaq runakunala. Chaynu karmi yanqa imakunalapaq kusalata willanakurlla kawsayta munanllapa. Chaymi ashwan chaynu willanakurqa, piñachinakur, musyanakur, anyanakur, inbidyanakur, mana imalapimapis kunfyanakurlamapischu kawsanllapa.

5 Chaynullami maydiyapis paykunapura kusalata jurapanakur ima kawsanllapa. Chaynu tukuq runakunaqami chay allin kaqmantaqa mana intrakaq runakunachu. Ashwanmi imuraspis chay kusa mana allin kaqlata ruranapaq yarpunllapa. Chaymi ashwan Jesucristupaq yaĉhachikurmapis qillayta gananlapaq yaĉhachikunanllapamapis. [Chayraykumi paykunamantaqa chiqanchakanki].

6 Piru imanchik kaqkunalapaq yarpunamantaqami ashwan Jesucristuta kasur pay munashannula rurar kuntintakashallapaqami, Taytanchik Dyusqa kusalata yanapar aligriyachimanchikllapa.

7 Chaqa allita yaĉhashanchikllapanu, manami kusa imayjunchu nasiranchikllapa. Chaynulla maydiya wanurpis manami imatapis apashunllapachu.

8 Chaymi ashwan imanchiklapis mikunapaq, chaynulla mudakunapaq katinqa kusala kuntintu kashunllapa.

9 Piru chay kusala imayjun kayta munaqkunaqami yanqa imapi liyakasha kanman yupay waran waran kusala mas imayjun kayta munanllapa. Chaynu karmi imanullapis kusala mana allinta tukur, saqra imakunata rurar imami imankunata tarikunanllapa. Piru chaynu tukuyarmi limpu limpu imanarna tukukanllapa.

10 Chaqa allita yaĉhashanchikllapanu kusala qillayniyjun ima kanarqami kusala riqchaq mana allinkunapina rikarir tukukanchikllapa. Chaqa kananllami rikayanchikllapana wakinkunaqa kusala imayjun ima kayta munar, Jesucristupi kriyishanmantaqa chiqanchakar kusala manchaypaq qischakaykunapina rikarishallapa.

Pablumi willan Timoteuta kriyishannulla kawsananpaq

11 Piru qam-shuypaqami ukniy Timoteo Dyusninchikpa chiqap sirbiqnin kanki. Chayraykumi tukuy mana allin kaqmantaqa wakaq tukur, imuraslapis allinlata rurar, Dyusninchiklata kasur, paylapi kriyir ima wakinnikikunamatapis llakipay ima. Chaymi ima katinpis ama das piñakur imachu shachinakunki.

12 Chaynulla chay kriyishaykinulla kusalata shachinakurmi tukuy tyimpupaq
kawsanaykipaqna yarpunki. Chaqa chaynu tukuy tyimpu kawsachishunanpaqmi
Tayta Dyusqa arnishusha. Chaynulla kusala achka runakunapa naypanpimi qamqa
nirayki, Tayta Dyuslapi kusalata maydiyapis kunfyakayanki kanqa nir.
13 Chaymi kananqa, Dyus tukuyta kawsachiqpa, chaynulla Jesucristo, Poncio Pilatupa
naypanpi payqashi Dyusninchikpa Wamran nir rimashapa naypanpi ima nishayki:
14 Tukuy kay willashushaykunata intrakar, ama ukmanta yarpur imachu, karanlata
ruray. Chayna, mana mayqanpis qampaqqa ima mana allintapis rimananllapapaqchu.
Chaymi chay nishushaytaqa maydiya kusala shumaq Amitunchik Jesucristo tikraka-
munankaman ruranki.
15 Chaqa Jesucristuqami shamuyanqa, kusala shumaq Taytanchik Dyus ima tyimpu
shamunanpaq nishan tyimpuraq. Chaqa Taytanchik Dyusmi payla tukuy imakunata
mantaq chayqa. Chaynulla paymi tukuy mantakuqkunamanta kusala pudirniyjun ima
chayqa.
16 Chaqa payqami tukuy tyimpupaq kawsar mana wanunlamapischu. Chaynulla
payqami kusala llipya intirupi kawsan. Chaymi mana mayqanlapis qimikayta puyt-
inchu. Chaynu katinmi mana mayqanlapis rikashachu. Chaynulla manami rikaymat-
apis puytinllapachu. ¡Chayraykumi payqa tukuy tyimpupaq kusa alabakashana kanqa
kusala pudirniyjun ima kashanrayku! ¡Chaynumi kanqa!
17 Chaynullami nishayki: Chay kusala imayjun ima kaqkunata willay ama kusana
kani ima nir chay imankunalapi kunfyakananllapapaqnachu. Chaqa tukuy kay
pachapi kaq imanchikkunaqami daskaqla tukukan. Chayraykumi ashwan Taytanchik
Dyuslapi allita kunfyakashunllapa. Chaqa paymi tukuy ima ministishanchikkunapiqa
kusalata yanapar aligriyachimashunllapa.
18 Chaynami paykunataqa willaypis: Kusala allin kaq imakunata rurarna kusala
imayjun yupayna tikrakananllapapaq. Chaynullami yarpuchinkipis tukuy iman
kaqkunawanpis ukkunata yanapananllapapaq nir.
19 Chaynu rurarllapaqami Dyusninchikmanta tukuy tyimpupaq chiqap kaq iman-
llapatana tarikunqallapa. Chaymi ashwan chiqaptana Dyusninchikwan maydiyapis
kawsanqallapa.

Pablumi tukukananta Timoteuta willan

20 Ukniy Timoteo, Taytanchik Dyus imakunata ruranaykipaq nishushantaqami
kusa allita ruranki. Chaymi chay mana kriyiqkuna mana sirbiq yanqa imakunata
yaĉhachikun chaykunataqa ama kasunkichu. Chaqa paykunaqami Jesucristuta kuntrar
kusala mana allinta ima rimanllapa. Piru chaynu nirmapismi Jesucristupaq kusalata
intrakaq yupay tukur yaĉhachikunllapa.
21 Chaymi ashwan wakin runakunaqa paykunatana kasur, Dyusninchikpiqa manana
kriyinllapanachu.
Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakuni kusalata llakipar yanapashunanllapa-
paq.

Chaynumi kanqa.

2 Timoteo
Pablumi ishkay kaq kartanta kaĉhan Timoteuman

Apustul Pablo Roma pwiblupi prisu karmi, kay kartata Timoteuman iskribiran. Timoteuqa Éfeso pwiblupimi kaq kriyiq masinkunata Jesucristupaq yaĉhachiran. Pablutaqa, Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur purishanraykumi, karguyjunkunaqa wanuchinanpaqna karanllapa. Manaraq wanuyarmi, kay kartata Timoteuman kaĉharan, tukuy imapi Tayta Dyus munashannulla kawsananpaq.

Pablumi saludakun

1-2 Kusala munashay wamray Timoteo, Taytanchik Dyusmi arnimanchikllapa tukuy tyimpupaq kawsayta. Chaymi kananqa pay munashannulla akramasha Jesucristupa apustulnin kar, rir chay washamanallapapaq nimashanchikllapata yaĉhachikunaypaq. Chaymi kay kartata iskribishuni. Chaqa Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis, mañakuni kusata llakipar tukuy imapi yanapashutin kusala shumaqta kawsanaykipaq nir.

Jesucristupaqqa amami pinqakurchu yaĉhachikushunllapa

3 Allita yarpuy, imanumi unay rukuykunamapis Taytanchik Dyuslata sirbiqllapa nir. Chaynullami nuqapis paylata sirbini. Chaymi ashwan paypa naypanpiqa mana ima mana allintapis rurasha yupaychu yarpuni. Chaynu karmi payman mañakurqa mana qunqashurchu tuta, unaq karmapis payji nir ima qampaqqa mana shaykuq mañakuni Dyusninchikmanqa.

4 Chaqa kusalatami yarpuni imanumi qamlata dijashutiyqa llakir waqaq kanki nir. Chaymi ashwan kananqa imanupis rikashuyta munani, qamwan kusalata aligriyanaypaq.

5 Chaqa imanutaq unaymaqa agwilayki Loida, chaynulla mamayki Eunicemaqa kusala chiqapta Amitunchiklapi kriyiqllapa, chaynullami qampis chiqapta kriyinki nir yaĉhani.

6 Chaymi kusalata rugashuni imanutaq nuqa makiyta anaykiman ĉhurar, Taytanchik Dyusman mañakutiy, payqa imata ruranaykipaq nishuran chaylapina yarpur, ama imamanta manchakur imachu mastana ruranaykipaq.

7 Chaqa Taytanchik Dyusqami yanapamashanchikllapa mana imamanta manchakur imachu kawsanallapapaq. Ashwanmi payqa pudirninwan yanapamashanchikllapa kaynu kawsanallapapaq: Llakipanakur, imatapis tantyakar rurar, tukuy mana allin kaqkunapimapis shachinakunallapapaq ima.

8 Chaymi nishaykipis: Amami pinqakunki imachu kusa allinla Amitunchik Jesucristupaq rimanaykipaqqa. Chaynulla amami pinqakunki imapischu Jesucristurayku nuqa prisu katiymapis. Ashwanmi Amitunchikpaq yaĉhachikushaykirayku qischashutinllapamapis, Taytanchik Dyus pudirninwan yanapashuyashanwan shachinakunki, tukuy chay qischakaykunapiqa.

9 Chaqa allita yarpuy, manami nuqanchik allinta rurashanchikraykuchu Dyusqa washamashanchik. Ashwanmi pay munamarninchik mana uchayjunpaqnachu riqsir washamashanchikllapa, pay munashannulana kawsanallapapaq. Piru chaynu washamanallapapaqqa manami chayraqchu payqa yarpusha. Ashwanmi Jesucristurayku washamanallapapaqqa yarpushallana karan, kay pachamapis manaraq kayatin imachu.

10 Chaymi Amitunchik Jesucristo kanan tukuy nuqanchikkunapaq rurashanwan allitana intrachimanchikllapa imanumi payqa chiqapta munamanchikllapa nir. Chaqa payqami chaynu wanur imaqa chay tukuy tyimpupaq wanunapaq karan chaytaqa

limpuna binsiran. Chaymi ashwan kananqa paypi kriyishaqa tukuy tyimpupaq kawsaytana qumanchikllapa.

11 Chaqa Tayta Dyusmi nuqataqa tukuy kaykunata [mana Israel runakunata] parlanaypaq nimasha. Chaynullami paypa apustulnin, yaĉhar yaĉhachikuqnin, paypa rimaqnin ima kanaypaq nimasha.

12 Chayraykumi chaynu yaĉhachikur imaqa kusalata qischakayanimapis. Piru chaynu qischakarmapis manami chayraykuqa pinqakunichu. Chaqa nuqaqami allita yaĉhani mayqanpimi kriyir kunfyakani nirmapis. Chaynulla kunfyakanimi pay imanupis pudirninwan imamantapis washamar shumaqlata purichimayanqa maydiya chay jwisyu diya ĉhamunankaman nir.

13 Chaynullami nishaykipis: Imanutaq nuqa yaĉhachishuray, chaynullami qampis Jesucristupi kriyiq kashaykinu allita yaĉhachikunki. Chaynami ashwan maydiyapis Jesucristupaq llakir imana kawsanki.

14 Chaynullapismi Santu Ispiritu nuqanchikpi kawsar yanapamashanchiknulla, allita kwintata qukar karanlata yaĉhachikunki, imanutaq yaĉhachikunaykipaq nishushaynulla.

15 Chaqa allita yaĉhashaykinumi, tukuyla Asia pwiblumanta kriyiq masinchikkunaqa nuqalatana dijamar, manana kwintachamaranllapanachu. Chaynullami ukninchik Figeluwan, Hermogenesmapis dijamaranllapa.

16 Piru Amitunchik Jesucristumi Onesiforupa ayllunta llakipanqa. Chaqa paymi ayka kuti nuqataqa kusalata animachir aligriyachimaran. Chaynulla nuqa prisu katiymapis, manami payqa nuqamantaqa pinqakuranchu.

17 Ashwanmi Roma pwibluman ĉhashannu, mana shaykuq maskamaran. Chaymantami tarimaran.

18 Chaynullami qamqa allita yaĉhankipis imanumi kusata payqa Éfeso pwiblupi yanapamaranchikllapa nirmapis. Chaymi ashwan chay jwisyu diya ĉhamutinqa Amitunchik Jesucristuqa kusalata llakipar washanqa.

2

Jesucristupa allinla suldadunna kayllapa

1 Nataq qam wamray Timoteo, Jesucristumi kusala allin kar tukuy imapi yanapashuyan. Chaymi ashwan qamqa kusalata shachinakur imatapis payllapaq ruray.

2 Chaqa qam pullay kashaykiraykumi yaĉhanki, imanumi achka runakunata Jesucristupaq yaĉhachiray nirmapis. Chaymi paykunaqa nuqapaqqa tistigukuna yupayna, chiqaptami yaĉhachikuray nir. Chay-ari qampis, chay yaĉhachishushaytaqa kaynu kaq runakunata yaĉhachiy: Karanlata ruraqkunata, yaĉhachikuyta puytiqkunata ima. Chaynami paykunapis ukkunatana yaĉhachinanllapapaq.

3 Chaynullami nishaykipis: Jesucristupi kriyishaykirayku qischashutinllapaqa shachinakuy uk kusala allin suldadu yupay, ama kwashayar imachu.

4 Chaqa yaĉhashanchiknu, uk suldadu sirbikuqqami, chay mantaqnin nishanlata ruran, manami yanqa wakin mana sirbikuq runakuna munashantachu ruran.

5 Chaynullami pasan uk pukllaqwanpis. Chaqa uk pukllaqqami imanu imanu pukllananpaq kaqkunata allita kasur pukllayta ministin. Nataq mana kasur sunsunulla pukllarqami, mana imatapis ganayta puytinchu.

6 Chaynullami uk tarpukuqpis puntataqa kusalata trabajaytaraq ministin. Chaymantaraqmi kusa aligrila kusichakuytaqa puytin.

7 Chaymi kay kumparasyunkunapaq imanutaq kanqa nir yarpupakur intrakanatkiqa, Amitunchik Jesucristumi allita intrachishunqa tukuy kaykunapaqqa.

8 Allita yarpuyllapa: Imanutaq nuqa yaĉhachikushaynu Jesucristo wanur kawsamusha chayqami, unay gubyirnu Davidpa ayllunmanta karan.

9 Chaymi chaynu nir ima Jesucristupaq yaĉhachikushayrayku, kusalata qischamatinllapamapis shachinakuni. Chaynulla uk wanuchikuqta yupay kadinakunawan ima watar qischamanllapa. Piru chaynumapismi, Taytanchik Dyuspa rimayninta-shuypaqa mana imanu wataymatapis puytinllapachu.
10 Chayraykumi nuqaqa kusalata qischakarmapis shachinakuni, Taytanchik Dyus akrashankunata animachinaypaq. Chaynuqami Jesucristupi masta kriyir, washakarna rir paywan tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq chay kusa shumaq mantakuyninlapina.
11 Chaymi allita intrakayllapa kay chiqap kaqpaq nishanllapakunata. Chaqa ninmi:
Jesucristurayku wanurqashi,
payllapaq kawsamuyashunllapa.
12 Chaynulla qischakar shachinakurqashi,
maydiyaqa Amitunchikwanna mantakuyashunllapa.
Piru nuqanchikkuna, payta mana riqsinichu nishaqa,
paypis mana riqsishunichu nimashun.
13 Chaynulla nuqanchikkuna payta sirbiyar, imanupi disanimakushamapis,
payqa mana dijamayninchikta puytinchu.
Chaqa pay kusalata munamanchikllapa nir arnimashanchikllapana karqa,
manami qashan niyta puytinchu mananami munashunillapachu niytaqa.

Dyuspa allinla trabajadurninkunana kashunllapa

14 Kriyiq masiy Timoteo, wakin kriyiq masinchikkunapaq yarpur, Tayta Dyuspa shutinlapi kutir kutir willay amana paykunapura willanakur imanachu kawsananllapapaq. Chaqa chaynu willanakur ima kawsayqami mana allinchu. Ashwanmi chaynu saqrata willanakur imaqa chay uyakumaqninchikkunata animachinamantaqa limpu pantachinchikllapa.
15 Chaymi ashwan imanullapis Dyusninchik munashannula chiqap nishanlata yaĉhachikuy. Chaynuqami Dyusninchikpa naypanmanqa qimikanki kusa allinla trabajadur yupayna, mana imapaq pinqakur imanachu. Chaymi ashwan Dyusninchikqa nishunqa: “Kusa allintami rurashayki” nir.
16 Chaynulla amami kay pachapi yanqalla mana allinkunata rimanllapa chaykunataqa rimankichu. Chaqa chaynuta rimaqkunaqami waran waranqa, kusa mana allin kaqkunata ruraqna ĉhurakanllapa.
17 Chaymi chay rimar yaĉhachikushankunaqa wakta kayta shikwakan imanutaq uk qiri qishaymaqa wakta, kayta inkunar ismur rin chay yupay. Chaymi ashwan chay Himeneuwan, Filetutapis chaynulla pasasha.
18 Chaqa paykunaqami Dyusninchik nishanmanta kusala ukman mana allinta yaĉhachikur ninllapa: “Michka wakinkuna kawsamusha katinmapis, kananqa manana kawsamunqallapanachu” nir. Chaynu nir yaĉhachikurmi wakinninchikkunataqa, kriyishanmantaqa limpu pantachishallapa.
19 Piru chaynu katinmapis nuqanchikkunaqa kriyishanchikllapanulla shachinakushunllapa. Chaqa payqami chay kriyishanchikllapapiqa uk simintu allita ĉhurakasha yupay. Chaymi chay simintullapi iskribikashaqa nin: “Amitunchikqami tukuyla paypa kaqninkunataqa allita riqsin” Chaynullami ninpis: “Tukuy paylapi kriyir aduraqkunaqashi, chay mana allin kaqkunamantaqa chiqanchakashunllapa” nir.
20 Yaĉhashanchikllapanu, chay kusa imayjun runakunapa wasinpiqa matinkunamapis manami urulamanta, platalamantachu kan. Ashwanmi qirumanta, napa allpamanta rurakasha ima kan. Piru tukuy kaykunaqa manami chay kutillaqa sirbiyta puytinchu. Ashwanmi chay kusa ĉhaniyjun chaykunaqa, wasinllapaman kusa runa nishakuna

ĉhatin sirbir qarananlapaq sirbin. Nataq chay mana yaqqa ĉhaniyjun kaqkunashuypaqami mana.

21 Chaymi nishayki: Mayqanpis chay kriyishannulla maydiyapis shachinakur, manana mana allinkunata ruraqkunaqami, uk kusala shumaq kupa urumanta rurakasha yupayna kanqa nir. Chaynu karqami, Amitunchikpaqqa kusala sirbiqnin karna, tukuy imatapis allinkunalata ruraqkunana kanqallapa.

22 Kriyiq masiy Timoteo, yaĉhashanchiknumi musu karllaraqqa das imakunata yarpur rurar das uchakushana rikarinchik. Chaymi qamtapis musu kashaykirayku chaynu pasashuyanman nir yarpur nishuni, amana chaynu tukunaykipaq nir. Ashwanmi kriyishaykirayku, imatapis karanlata rurar, llakipanakur ima shumaqlata kawsayllapa tukuy shunqunwan Amitunchikpi allita kriyir paylata aduraqkunawan pulla.

23 Chayraykumi chay illaqmanta imalapaq willanakuqkunamanqa, ama imalapaqpis yakapakankilamapischu. Chaqa allita yaĉhashaykinu, mayqanpis chaynu willanakuyarqami, piñachinakur maqanakunllapana.

24 Chaqa Amitunchik Jesucristupa sirbiqninkunaqami, mana imapaq willanakur ima kawsananpaqnachu. Ashwanmi mayqanwan willanakunamantaqa kaynu kanqallapa: Tukuywan kusala allin, listuna wakinkunata yaĉhachinanpaq, chaynulla amami das piñakuq imachu kanqallapapis.

25 Piru chaynu yaĉhachikurqami chay mana intrakaqkunataqa yaĉhachishun llakipar ima, ama kusa kani ima nirchu. Chaynuqami rurashun Dyus munatinqa tukuy uchankunata dijar chay chiqap kaqlata kasur kawsanman nir yarpur.

26 Chaynuqami paykunapis kwintata qukanqallapa: Dyablupa makinpi kar munashanta rurayasha kanillapa nir. Chaynami imanullapis alsakar chay dyablu prisu purichir imuraspis pay munashanta rurachiyashanmantaqa washakanqallapa.

3

Jwisyu diya shipchamutinqami kusala ukmanta tukunqallapa

1 Chaynulla kriyiq masiy, kaytapismi allita intrakanaykita munani. Chaqa jwisyu diya ĉhamunanpaq shipchana katinqami, kay pachapiqa mana yaĉhakuypaqnachu kanqa nir.

2 Chaymi chay tyimpuqa runakunaqa pay munashanlata rurar, ashwan kusala qillayniyjun ima kaylata munanqallapa. Chaynulla kusa kani ima nir alabakar, Taytanchik Dyuspaqmapis kusala mana allinta rimaq kanqallapa. Chaymi ashwan taytanllapata imamapis mana kasunqallapanachu. Chaynulla chay kriyishanllapamatapis mana kwintachar imachu, ashwan kusalata imatapis musyarlla kawsanqallapa.

3 Chaynulla chay runakunaqami, mayqantapis mana llakipar imachu tukuylawan kusalata piñakur ima mana shunqukaylamatapis yaĉhanqallapachu. Chaymi ashwan mana kashanmanta ukkunata uchachar, mana tantyakar, kusala saqra mana allinkunata tukunqallapa. Chaynu karmi tukuy allin kaqtaqa kusalata ĉhiqninqallapa.

4 Chaymi paykunaqa ukninkunapaq imalatapis dasna ukkunata parlanqallapa. Chaynulla kusala marraju imami chay runakunaqa kanqa. Chaynu karmi, kusa kani nir munashanlata rurar, Dyusninchiktaqa mana kwintachanqallapanachu.

5 Paykunaqami Amitunchikpi chiqapta kriyiq yupay tukunqallapa. Piru chaynu kusala mana allinta rurar kawsayashanwanmi intrachimashunllapa mana chiqap kriyiqkunachu nir.

Chaymi nishaykillapa: Amami chaynu runakunawanqa imalapaqpis piĉhunakunkillapalamapischu nir.

6 Chaqa chay runakunaqami chay kusala uchayjun warmikuna ukta ukta yarpuqkunapa wasinman yaykur ingañanqallapa. Chaqa chay warmikunaqami mana uklapi kriyiq kar, imata nitinllapapis uyakur munashanlata rurar kawsanqallapa.

7 Chaymi chay warmikunaqa imata nitinllapapis kusalata yaĉhakuyta kamanqallapa.
Piru chaynu karmapismi chay chiqap allinla kaqpaqqa mana intrakayta puytinqallapachu.
8 Chaqa imanutaq unaymaqa chay ishkay brujukuna Janeswan Jambresmaqa, Moisesta kusalata ĉhiqniranllapa, chaynumi chay runakunapis, chiqap allinla kaqtaqa kusalata ĉhiqninqallapa. Chaqa chay runakunaqami mana allin yarpuyniyjunnachu kanqallapa. Chaynu karmi Tayta Dyuspi kriyinanpaq chaymatapis manana kwintacharnachu kawsanqallapa.
9 Piru chaynu rurarllapamapismi, mana masqa imatapis rurayta puytinqallapanachu. Chaqa tukuylami kwintata qukanqallapa, wakkunaqa yaru runakuna, imanutaq chay ishkay runakuna Moisespa kuntran tikrakaran chaykuna yupaylla nir.

Pablumi Timoteuta willan imanu kananpaq nir

10 Piru ukniy Timoteo, qamqami allita yaĉhanki nuqa imanu yaĉhachikuni, imanu kawsani nirmapis. Chaynullami yaĉhankipis imanu allin kaqlata ruranaypaq yarpuni, imanu allita Amitunchikpi kriyini nir. Chaqa qamqami allita rikashayki ima katinpis mana das piñakushayta, wakinkunata llakipashayta, chaynulla ima katinpis kusalata shachinakuni ima nir.
11 Chaynullami yaĉhanki imanumi maylawpi purishaypipis kusalata qischakaray nir. Chaynullami ashwan yaĉhankipis Antioquía, Iconio, Listra pwiblukunapi ima imanachimananllapapaq ikiypi puriranllapa nir. Chaypiqa yaĉhashaykinu kusalata qischakaray. Piru Amitunchikmi tukuy chaykunamantaqa washamaran.
12 Chaqa chiqaptami Jesucristupi tukuyla kriyir, pay munashannu kawsaqkunaqa, kusalata qischakanapaq ima kanchikllapa.
13 Piru chay mana allinta ruraqkuna, chay llullakuqkunaqami, waran waranqa limpu imananqallapa. Chaqa ukkunata llullachishannu, paykunatapis ukkuna llullachir limpu imanachinqallapa.
14 Piru qam-shuypaqami kriyiq masiy Timoteo, chay kriyishaykinulla maydiyapis shachinakuy. Chaqa qamqami chay chiqap kaqpi kriyishaykipiqa kusalata kunfyakanki. Chaynulla yaĉhankipis mayqanmi chay chiqap kaqpaqqa yaĉhachishuran nirmapis.
15 Chaqa allita yarpuy, qamqami takshaykimanta-pacha Dyus nitin iskribikashakunataqa yaĉhakushayki nir. Chaymi chay yaĉhakushaykiqa, allita yanapashur shumaqlata purichishur ima, intrachishuyan Jesucristupi kriyishaykiraykulami washakayanki kanqa nir.
16 Chaqa Dyus nitin tukuy iskribikashankunataqami Dyusqa paylla nitin iskribiranllapa. Chaynu karmi kusala shumaqta yaĉhachimanchik, mana shumaq kawsasha byinninchikpaq willamanchik, mana allinta rurayasha kaynu ruray nimanchik. Chaynulla imatapis karanlata ruranapaq ima yaĉhachimanchik.
17 Chaymi mayqanpis Dyusninchikpa kaqninkunaqa pay nitin iskribikashakunata allita intrakashanrayku imuraspis allinta rurananlapaqna kayanqallapa.

4

Dyusninchiklapaqmi parlakunki

1 Allitami intrakay, Jesucristumi maydiyaqa mantakuq shamur tukuyla kawsaqkunata, chaynulla wanusha kaqkunamatapis allita rikar yaĉhanqa. Chaymi kananqa Taytanchik Dyuspa, chaynulla Amitunchik Jesucristupa naypanpi kusalata rugar nishayki:
2 Rir, Dyusninchikpa rimayninta imuraslapis yaĉhachikunaykipaq. Chaymi ima katin, mana ima katinmapis imanullapis yaĉhachikuyta kamay intrakananllapapaq. Chaynuqami runakuna mana allinpi katinmapis nanaq nanaq willay, intrachiy, animachiy ima, kusa shumaqlata willar.

3 Chaqa ĉhamunqami uk tyimpu, chay tyimpupiqami mana mayqanpis uyakuyta
munanqachu Dyusninchikpa shumaq rimayninkunataqa. Ashwanmi chay tyimpupiqa
runakunaqa ukman ukman imakunata yaĉhakuyta munanqallapa. Chaymi maskan-
qallapa achka ukman yaĉhachikuq runakunata. Chayna yanqa mana sirbiq uyaku-
nayashanllapakunata yaĉhachitin, paykuna munashannullana uyakur kawsanllapa.
4 Chaymi ashwan chay runakunaqa chiqap kaqta mana kwintacharnachu, chay
yanqa kwintukunalatana uyakur kasurna kawsanqallapa.
5 Piru qam-shuypaqami ukniy Timoteo, kriyishaykirayku qischakay ima katinpis
allin kaqlapi yarpur shachinakunki. Chaymi ashwan Amitunchikpaq yaĉhachikutki
kriyir washakananllapapaq nir willashushanlata yaĉhachikunki. Chaynulla tukuy imata
ruranaykipaq Amitunchik nishushantaqami karanlata ruranki.
6 Chaymi nishayki: Nuqapaqqami mana maychu wanur rir Amitunchikwanna
kanaypaqqa. Chaymi ashwan wanurqa, Dyusninchikpaqqa uk ufrindita yupayna
paypa naypanmanqa qimikayashaq.
7 Chaqa nuqaqami uk maqanakuq yupay kusalata shachinakusha kani allinlata
yaĉhachikurqa. Chaymi ashwan tukuyla imata ruranaypaq kaqtaqa kananqa tukchis-
hana kani, Amitunchik munashannula rurar ima.
8 Chaymi kananqa ashwan yarakuyani, imatapis karanlata rikar yaĉhaq jwis Ami-
tunchik kurunayta qumananpaq diya ĉhamunanlatana. Piru manami nuqalatachu
qumayanqa chay kurunataqa, ashwanmi wakinpis allita kriyir kusalata llakir ima pay
shamunanpaq yaraqkunatapis quyanqa.

Pablumi Timoteuta rugan watukunanpaq

9 Kananqami kriyiq masiy Timoteo, yaqqa nuqalana kashayrayku kusalata ru-
gashuni ama tardakurchu imanupis shamur watukumanaykipaq.
10 Chaqa kriyiq masinchik Crescentimi risha Galacia lugarman. Chaynulla kriyiq
masinchik Tito-shuypaqa risha Dalmacia lugarman. Chaymi paykunaqa mana pullay-
nachu. Piru Demas-shuypaqami kriyishanmantaqa kay pachamanta kaq imankunala-
paq masta llakiq kar, mana pullay kayta munar dijamar risha Tesalónica pwibluman.
11 Nataq ukninchikllapa Lucaslami kaypi nuqawan kidasha. Chaymi rugashayki
chay ukninchik Marcosta imanupis maskar apapamanaykipaq. Chaqa payqami
yaĉhachikutiyqa kusalata yanapamayanqa pullay karqa.
12 Chaqa Tiquicupismi mana pullaynachu Éfeso pwibluman kaĉhashayrayku.
13 Chaymi qam shamurqa, Troas pwiblupi ukninchik Carpupa wasinpi rakta atun
raĉhpayta dijasha kani, chayta apamunki. Chaynullami apamunkipis papilmanta
pillukaq libruykunata. Piru mastaqami ministini chay qaramanta libruykunata
yaĉhachikunaypaqqa. Chaymi chaytapis apapamanki.
14 Chaymi nishayki: Chay runa Alejandro shutiq, chay jyirrukunata rupachir imaku-
nata ruraqmi, nuqawan kusala mana allinta tukusha. Chaymi nini: Amitunchikmi
paytaqa allita rikar yaĉhanqa imata rurashannulla nir.
15 Chayraykumi qampis chay runitumantaqa kusalata kuytakanki. Chaqa payqami
nuqanchikkuna Amitunchikpaq yaĉhachikuyanchikllapa chaypaqqa kuntran tikrakasha
kar, kusala mana allinkunata rimar ima purin.
16 Chaymi nishayki: Nuqa puntata Roma pwiblupi kar, karguyjunkuna qayachimatin
ritiyqami, mana mayqan ukninchikkunapis pullayqa riranchu yanapamaqqa. Chaymi
ashwan nuqala riray. Chaypaqqami Tayta Dyusta mañani ama chay ukninchikkunata
mana allinta ruranapaq nir.
17 Piru chaynu ukninchikkuna nuqalata dijamatinllapamapismi, Amitunchikqa
nuqawan kar, kusalata jwirsayta qur yanapamaran. Chaynami ashwan nuqaqa imanu
kriyirmi washakayanqallapa nir ima kusalata yaĉhachikuray. Chaynu yaĉhachikutiymi
chaypi kaq mana kriyiq runakunaqa tukuyla uyakumaranllapa. Chaymi chaynu

karguyjunkunapa naypanpi karqami, uk liyunpa shiminpi yupayna karay. Piru Amitunchik Jesucristumi washamaran.

18 Chaynullami maydiyapis tukuy mana allin kaqkunamanta washamanqa. Chaymi ashwan kusala shumaq mantakuyashanmanna apar pullakumanqa. Chayraykumi ¡paylata tukuy tyimpupaq alabashunllapa! ¡Chaynumi kanqa!

Pablumi tukukananta saludan

19 Chaymi saludapamanki ukninchik Priscata, Aquilata, chaynulla ukninchik Onesiforutapis tukuy aylluntinta.

20 Erastuqami, Corinto pwiblupi kidasha. Nataq Trofimuta-shuypaqami, qishaqta Mileto pwiblupi dijaray.

21 Chaymi nishayki: Imanullapismi manapis chay qasay tyimpu kashanllami shamuyta kamanki. Saludutami kaĉhamun qampaq chay ukninchikkuna Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, chaynulla tukuyla kaypi wakin kriyiq masinchikkunapis.

22 Chaynulla Amitunchik Jesucristumi qamwan imuraslapis kanqa. Chaymi mañakuni Taytanchik Dyus tukuyla qamkunata llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq nir. Chaynumi kanqa.

Tito
Pablumi kartanta kaĉhan Tituman

Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikurmi Tituqa apustul Pabluwan naypaqmanta-pacha puriran. Titumi Creta pachapi kaqkunata Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachiran. Chay Creta pachaqa, mar ĉhaypilapi karan. Chaynu chaypi Tito kayatinmi, Pablo ĉharqa kaĉharan uklaw pwiblukunaman rir, kriyiqkunapa rikaqninta numrananpaq. Chaymi chay yaĉhachikuqkunata allita rikar Tito numrananpaq, kay kartataqa Pabluqa kaĉharan (1.5-9).

Chaymantami Creta pachaman chay mana allinta yaĉhachikuqkuna ĉhamutinmi, Pabluqa Jesucristupi kriyiqkunata allita willar intrachiran ama kasunanllapapaq (1.10-16). Chaynullami willaranpis imanu kriyiqkunaqa kawsananpaq nir (2.1-10), chaynulla Tayta Dyus imanumi kusalata munar washamayanchikllapa nir yaĉhachinanpaq (2.11-14; 3.3-7).

Titupaq mas intrakanarqa liyishunllapa 2 Corintios 2.13; 7.6; 7.13-14; 8.16-17; 8.23; 12.17-18; Gálatas 2.1; 2.3; 2 Timoteo 4.10.

Pablumi saludakun

1 Kriyiq masiy Tito, nuqa Pablumi Taytanchik Dyuspa sirbiqnin, chaynulla Jesucristupa apustulnin kani. Chaynu katiymi Tayta Dyusqa kaĉhamaran rir tukuy paypa akrashan kaqkunata yaĉhachitiy allita paylapina kriyir, chay chiqap kaqpaq intrakar, pay munashannulana kawsananllapapaq.

2 Chaynu allita chay chiqap kaqpi intrakar chaynulla Amitunchikpi allita kriyirqami allitana intrakanqallapa, tukuy tyimpupaqnashi kawsayanqallapa nir. Chaqa mana imalapimapis llullakuq Taytanchik Dyusmi, paylla arnimaranchikllapa kusala unaymanta-pacha tukuy tyimpupaq washamanallapapaq nir.

3 Chaymi kanan paypa munashan tyimpu ĉhamushana katin, nuqa Jesucristupaq yaĉhachikutiyqa allitana intrakashallapa. Chaqa chaynu yaĉhachikur intrachikunaypaqmi washamaqninchik Tayta Dyusqa nuqata akramaran.

4 Chayraykumi kriyiq masiy Tito nishayki: Qamqami nuqapaqa chiqap wamray kanki, Jesucristupaq yaĉhachishutiy kriyishaykirayku. Chaymi kananqa nuqa yupaylla qampis kriyinki. Chaynu kashaykiraykumi kananqa Taytanchik Dyusman, chaynulla washamaqninchik Jesucristuman kusalata mañakuni, kusata llakipar tukuy imapi yanapashutin, kusa shumaqta kawsanaykipaq nir.

Pablumi Tituta willan kriyiqkunata rikananpaq

5 Kriyiq masiy Tito, nuqami dijashuray Creta pwiblupi. Chaypiqami kidarayki Amitunchikpi manaraq allita kriyiqkunata allitana kriyinanpaq animachinaykipaq. Chaynullami chaypiqa kidaraykipis chay maylawpiĉhi kriyiqkuna kan chaypiqa rikar yaĉhachikuqkunata numranaykipaq imanutaq nuqa nishushaynulla.

6 Chaqa chay kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkunaqami, tukuywan kusa allinkunalata ruraqkuna, chaynulla uk warmipa runanla ima kanqa. Chaynullami wamrankunamapis Jesucristupi kriyiq, chaynulla taytanta kusata rispitaq ima kanqallapa. Chaynuqami manana mayqanpis imapaq uchachar, chaynulla kusala mana allinta tukun nir rimayanqallapalamanapischu chay wamrankunapaqqa.

7 Chaqa chay mayqanpis kriyiqkunapa rikaqnin kaqqami, Tayta Dyuspa kaqninkunata rikananpaq akrakayan. Chaymi Dyusta sirbinanpaq akrakaq chayqa, tukuywan kusa allinlata kawsaq runa kanqa. Chayraykumi chay runaqa mana imapaqpis alabakaq, ama imalapaqpis das piñakuq imachu kanqa. Chaynulla amami maĉhanqa,

maqanakunanpaq willanakunqalamapischu. Chaymi imata rurarpis amami paypaq imanta tantakunanlapaq yarpurchu ruranqa.
8 Ashwanmi chay runakunaqa mayqan wasinman ĉhatinmapis listuna kanqa samachinanpaq. Chaynulla chay runakunaqa kusa allinlata yarpuq, karanlata ruraq, chaynulla Dyus munashannulla imatapis ruranqa. Chaynullami imatapis allita tantyakar ruraqkuna ima kanqallapa.
9 Chaymi ashwan chiqap kaq Amitunchikpa rimayninta yaĉhakushanlapi yarpur kawsanqallapa. Chaynuqami kriyiq masinchikkunata chay chiqap kaqwan animachir ima, Amitunchikta ĉhiqniqkunamatapis imanupis intrachiyanqa amana ĉhiqninanllapapaq paytaqa.
10 Chaqa kusala achka runakunami rikarimushallapa chay chiqap kaqpaq mana allinta rimaqkunaqa. Piru allita yarpuyllapa: Chay chiqap kaqpaqqami masqa mana allinta rimanllapa Israel runakunapa siñal kustumrinkunalapi yarpur kawsaqkuna. Chaymi ashwan yanqa mana intrakaypaq imakunalapaq rimar wakinkunataqa ingañanllapa.
11 Chayraykumi tukuy chaykunataqa chay chiqap kaqkunalata yaĉhachikur uyarachiypaqllapa. Chaqa chay runakunaqami paykunalapaq imantapis tantakuyta yarpur mana yaĉhachikuypaq kaqta yaĉhachikur, uk wasikunamanta kaqta tantar ima limpu ingañashallapa.
12 Chaypaqmi chay Creta pwiblumanta uk kusala yaĉhaq runa unaylla chay wakinninkunapaq kaynu nisha kayaq:
“Kay Creta pwiblumanta runakunaqami,
maydiyapis kusalata llullakuq, utiq bistya yupay kusala malu,
mana tiqllaq mikuq, chaynulla kusala qilla ima kanqallapa” nir.
13 Chaynu nirqami, chiqapta rimaran. Chayraykumi anyaqnulla willayllapa paykunapis Amitunchikpi allitana kriyir kawsananllapapaq.
14 Chaynuqami, paykunaqa chay yanqa illaqmanta yarpushan kwintukunata Israel runakuna yaĉhachitinllapapis mana kasuyanqallapanachu. Chaynuqapismi chay chiqap kaqmanta chiqanchakasha kaqkuna imata ruranapaq nitinpis manana ingañakanqallapanachu.
15 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis kusa shumaq allinkunalata Amitunchikwan kawsaqkunapaqqami, tukuy imapis kusa allinla. Piru chay kusala mana allinkunata rurar kawsaq, chaynulla Amitunchikpi mana kriyiqkunapaqqami mana imapis allinkunaqa kanchu. Chaymi ashwan yarpuyninmapis kusala mana allin katin, kusala mana allinkunalata rurar kawsanllapa.
16 Chaynu kawsarmapismi paykunaqa Dyusta kasuni ninllapa. Piru kusa millanaypaqta rurar uchakushanwan, kusala mana intrakaq ima kashanwanmi intrachimanchikllapa Dyustaqa mana chiqapta kasunllapachu nir. Chaynu karmi paykunaqa mana yaĉhanllapachu allinta ruraytaqa.

2

Allin kaqlatami yaĉhachikushunllapa

1 Kriyiq masiy Tito, tukuy imata yaĉhachikurqami, imanutaq Jesucristo kusala shumaq allinlata yaĉhachikunaykipaq nishannulla yaĉhachikunki.
2 Chaymi chay kriyiq runa ruku kaqkunata willay paykunaqa imatapis chiqap kaqlata ruraq, kusala rispitakasha, imapipis allin kaqlapi yarpuq kananllapapaq. Chaynullami willankipis kusa llakipakuq kar imata rurar qischakar imamapis kusalata shachinakuyta yaĉhaqkuna, chaynulla chay chiqap kaqpi allita kriyiqkuna ima kananllapapaq.
3 Chaynullami chay ruku kaq warmikunapis, Dyusta kasur kusa allinlata imatapis ruraqkunami kanqallapa. Chaynu karnami, manana ukninkunapa washanta rimar

uchachakuq, chaynulla maĉhaq imalamapischu kanqallapa. Ashwanmi kusa allinlata kawsar, ukninkunatapis chaynu shumaqta kawsananllapapaq intrachiq ima kanqallapa.

4 Chaymi ashwan chay shipash kaq warmikunamataqa, yaĉhachiyanqallapa runanpaq, chaynulla wamrankunapaqmapis kusata llakiq ima kananllapapaq.

5 Chaynullami intrachiyanqallapapis tantyakar, imatapis allinlata rurar, ama uchakunanllapapaq ima. Chaynulla intrachiyanqapis wasinpi kaqkunata allita rikaq, kusala llakipakuq, runanta kasuq ima kananllapapaq. Chaynu intrachitinllapa, kusa allinlata rurar kawsatinllapaqami, chay kriyishanchikpaqqa mayqanpis manana kusa mana allinkunataqa rimayanqallapachu.

6 Chaynullami nishaykipis: Chay musu kaqkunatapis kusalata animachiy, tantyakar imatapis allinlatana rurar kawsananllapapaq.

7 Chaymi ashwan paykunataqa qam imanutaq allinlata rurar kawsayanki, chaynulla rikachiy paykunapis qam yupaylla allinlatana ruranllapapaq. Piru chaynu yaĉhachirqami, imapipis chay chiqap kaqlapi yarpur ima karanlata rimar intrachinki paykunataqa.

8 Chaynu kusa shumaqlata ima rimar yaĉhachitkiqa, manami mayqanpis ukmantaqa yarpunqachu. Ashwanmi chay wakin kuntranchik kaqkunamaqa, kusalata pinqakunqallapa. Chaymi ashwan manana ima mana allinmatapis rimanqallapanachu nuqanchikkunapaqqa.

9 Chaynullami chay sirbikuqkunatapis kusa allita willar animachinki, chay mantakuqninkuna imata ruranpaq nitinpis kasur ruranpaq. Chaynullami willankipis mantaqnin imata nitinpis uyarala kar ama imatapis ninanpaqchu. Chaynuqami ashwan chay mantaqnintaqa kusalata aligriyachiyanqa.

10 Chaynullami chay sirbikuqqa ama imalapimapis ingañar ima suwanqachu mantaqnintaqa. Ashwanmi imatapis kusa karanlata ruraq ima kanqa. Chayna tukuy rikaqkunaqa washamaqninchik Tayta Dyuspi kriyiqkunaqami imatapis karanlata ruran nir, paykunapis shunqunllapapi Dyusninchikpi kriyiyta yarpunanllapapaq.

11 Chaqa Taytanchik Dyusqami kusalata llakipamarninchikllapa tukuylata washamanallapapaq niran. Chaymi ashwan Jesucristuta kaĉhamuran washamanallapapaqqa.

12 Piru pay llakipamashanchiknu kawsanapaqqami tukuyla mana allin kaqkunata, chaynulla tukuy imata munapakuykunataqami manana rurashaqnachu nir, itakuytana ministinchikllapa. Chaymi ashwan kanan kawsayarllaqa imatapis tantyakar rurar, chaynulla shumaqlata kawsar Amitunchikpi kriyirlla kawsaypaq.

13 Chaynu kusa shumaq allinlata kawsar yarakuyashallapami, kusa llipyala pudirniyjun washamaqninchik Amitunchik Jesucristo Dyusllami, shamur apar pullakumashunllapa, imanutaq arnimashanchikllapa karan chaynulla.

14 Chaqa Jesucristuqami nuqanchikkunapaq paylla wanur pagrakur tukuy mana allin kaqkunamanta chiqanchar Dyuswan pullachamaranchikllapa. Chaynuqami, ruraran paypa allinla kaqninkunana kar, maydiyapis allinlata rurarna kawsanallapapaq.

15 Tukuy imanu yaĉhachikunaykipaq nishushaynullami yaĉhachikunki. Chaymi kusalata animachinki mas kriyinanllapapaq. Piru mayqan mana kasushuqkunataqami, Jesucristupa shutinlapi anyaqnulla willar intrachinki. Chaqa chaynu paypa pudirninwan yaĉhachikutkimi mana mayqanpis disprisyashuyta puytinqallapachu.

3

Kriyiqkunaqami kaynu kawsanqallapa

1 Chaynullami, wakin kriyiq masinchikkunataqa yarpuchinki gubyirnunllapata,
chaynulla pwiblunllapapi karguyjunkunamatapis kasunanllapapaq. Chaymi
yarpuchinkipis imata rurarpis allinlata ruranlapaqna kananllapapaq.
2 Amami mayqanpaqpis ima mana allintaqa rimanqalamapischu. Amami das ukku-
nawan willanakunqallapa imachu. Ukkunapaqmi llakinqa. Chaynullami mayqantapis
amami kusa kani ima nirchu, shumaqlata tukuyta rikanqallapa.

3 Chaqa unayqami nuqanchikkunapis kusala mana allin, mana intrakaq ima kaq
kanchikllapa. Chaynu karmi munashanchikllapata rurar ima, Dyusmatapis mana ka-
suqchu kanchikllapa. Chaymi ashwan Dyusmanta wakaqllapi kashanchikllaparayku,
tukuy ima mana allin kaqkunata sirbirna kawsaq kanchikllapa. Chaynulla ukkunata
kusa mana allinta rurar, inbidyar, ukninchikllapa ukninchikllapa kusalata ĉhiqninakur
ima kawsaq kanchikllapa.
4 Piru chaynu kawsayashallapamapismi, washamaqninchikllapa Tayta Dyusqa,
tukuyta kusalata munamanchikllapa nir washamaranchikllapa.
5 Chaynami ashwan allita intrakayta puytinchik, pay kusalata llakipa-
marninchiklami washamashanchikllapa, mana nuqanchikkuna imata allinta
rurashanchikraykuchu nir. Chaynuqami tukuy mana allin kaqkunamanta
paqar, mushuqmanta nasishapaq imana tikramaranchikllapa Santu Ispiritunta
qumarninchikllapaqa.
6 Chaqa Taytanchik Dyusqami washamaqninchik Jesucristurayku, Santu Ispiritunta
qur kusalata yanapamaranchikllapa.
7 Chaynu dibaldila yanapamarninchikllapami mana uchayjun wamranpaqna riqsi-
maranchikllapa. Chaymi ashwan kananqa kusalata kunfyakar yarakuyanchikllapana,
Jesucristo arnimashanchikllapata aypar tukuy tyimpupaqna kawsanallapapaq.

8 Chaymi nishaykipis: Tukuy kay nishushayllapakunaqami kusala chiqap, mana
yanqa llulla imachu. Chayraykumi kananqa kusalata qamta rugashuni, mana shaykuq
chay wakin kriyiq masinchikkunata chayllapaq yaĉhachinaykipaq. Chaynami chay
uyakuqkunaqa Tayta Dyuspi kriyirna maydiyapis kusa shumaqlatana rurar kawsanan-
llapapaq. Chaqa tukuy kay nishushaykunaqami, tukuylapaq kusala shumaq, allin ima
kar yanapamanchikllapa.
9 Piru amami yanqalla ima mana sirbiq yaĉhachikuykunapaqqa willanakunkillapachu.
Chaynulla amami wakinkuna yupay unay rukuyllapakunaqa ima ayllumantami karan
nir, chaynulla Moisés mantakushankunalapaq yarpur imaqa willanakunkillapachu.
Chaqa chaykunalapaq yarpur willanakuqkunaqa piñachikurla kawsanllapa. Chaymi
tukuy chaykunaqa nuqanchikkunataqa mana imapipis yanapamanchikllapachu.

10 Chaymi mayqanpis chay kriyiqkunallamanta chaynu ukmanta ukmanta yarpur
yaĉhachikur chiqanchashunatinllapaqa qayachimur uk kuti, manaqa ishkay kuti
willankillapa amana chaynu tukunanpaq. Piru chaynu willatkillapa mana kasushutin-
llapaqa, chay pullaykillapamantaqa chiqanchankillapana.
11 Chaqa allita yaĉhashaykillapanu, chaynu ruraq runakunaqami uchakusha kar kusa
kuchi tikrakashanrayku chaynuqa chiqanchanakuymatapis munayan. Chaymi ash-
wan paykunalla tukuy tyimpupaq kastigakashana kanqallapa.

Pablumi Tito imata ruranpaq willaran

12 Chaymi kananqa kriyiq masiy Tito rugashayki: Chay ukninchikkuna Artemasta,
manaqa Tiquicuta qamman kaĉhamutiyqa, imanullapis qamqa rinki chay Nicópolis
pwibluman. Chayna chaypi nuqata rikamanaykipaq. Chaqa nuqaqami chay qasay
tyimputaqa chaypi pasayta yarpusha kani.

13 Chaymi kusalata rugashaykipis, kriyiq masinchik abugadu Zenasta, chaynulla chay
ukninchik Apolosta tukuy ima ministishanpipis yanapanaykipaq. Chaynuqami paykunaqa tukuy mayta riyashanllapapipis mana imanpis faltatinchu rir ĉhananllapapaq chay
may riyashanmanqa.
14 Chaynullami chay wakin kriyiq masinchikkunapis allin kaqkunalatana rurayta yaĉhakur, ukninllapakuna imata ministitinllapapis yanapar imana kawsayta
yaĉhakunanllapapaq. Chaynuqami kusa ministikasha runakunana kanqallapa.

Pablumi tukukananta saludakun

15 Kaypi pullay kaq kriyiq masinchikkunami qamkunapaq saluduta kaĉhamun.
Chayraykumi chaypi kaq kriyiq masinchikkuna nuqakunapaq kusalata llakiqkunata
saludapamanki. Chaymi Taytanchik Dyusman mañakuni kusalata llakipar yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

Filemón
Pablumi kartanta kaĉhan Filemonman

Apustul Pablumi kay kartata iskribiran kriyiq masin Filemonpaq. Filemonqa Colosas pwiblupi taran. Chay tyimpumi kusa imayjun runakuna rantiyaq sirbikuqkunata, tukuy tyimpu sirbinanpaq. Chaynullami Filemonpis Onesimuta rantisha karan, sirbiqnin kananpaq. Chaymantami patrunnin Filemonmanta alsakasha karan. Chaymantaqami karsilpi apustul Pabluwan tarinakuran. Chaypimi apustul Pabluqa, Jesucristupaq intrachitin, Onesimuqa kriyiran. Chaymi shumaqta willar ima, Pablo Onesimuta kaynu niran: "Alsakasha katkimapis, patrunniki Filemón shumaqta qashan rikashunanpaq, kay kartata apar rir ĉhay payman" nir. Chaynu nitinmi Onesimuqa tikrakaran Filemonman.

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi, Jesucristupi kriyishayrayku kananqa prisu kani. Chaymi kusala
munashay kriyiq masiy Filemón, kay kartata iskribishuni. Ukninchik Timoteupismi
saludashun. Chaqa qampismi nuqakuna yupaylla Jesucristullapaq yaĉhachikunki.
2 Chaynullami kaymanta-pacha saluduta kaĉhamuni chay tukuyla kriyiq mas-
inchikkuna wasikipi tantakaq kaqkunapaqpis. Chaynulla saludanipismi ukninchik
warmisita Apiata, chaynulla Arquiputa ima. Chaqa chay ukninchik Arquipumi
nuqanchik yupaylla kusalata qischakar ima Jesucristupaqqa yaĉhachikuran.
3 Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata
mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta
kawsachishunanllapapaq ima nir.

Pablumi payji nir ima Filemonpaq mañakun

4 Kriyiq masiy Filemón, imuraspis qampaq yarpurqami kusalata payji nir ima Tay-
tanchik Dyusman mañakuni.
5 Chaqa yaĉhashami kani, qamqashi Amitunchik Jesucristupi kusalata kriyishayki-
rayku tukuyla kriyiqkunataqa kusalata llakipanki ima nir.
6 Chayraykumi ashwan Taytanchik Dyusman kusalata mañakuni imanutaq qam al-
lita kriyishaykinulla wakinkunata yaĉhachitki allitana kriyinanllapapaq. Chaynuqami
kusala mastana intrakayanki kanqa imanutaq Jesucristuqa kusalata yanapamanchik-
llapa nir.
7 Piru kananqami kusalata animachir aligriyachimashayki. Chaqa yaĉhashami kani
kriyiq masinchikkunata kusalata llakipar ima aligriyachishayki nir.

Pablumi Filemonta rugan Onesimuta shumaqta rikananpaq

8 Piru chaynu kusala allinta rurayatkimapismi, Jesucristupa sirbiqnin
kashayraykuqa, mantashuyta puytiyman imatami ruranaykipaq nirmapis.
9 Piru Jesucristupi kriyiq kar llakinakushanchikraykumi, imata ruranaykipaqpis
kusala allinta yarpuchiman rugashunaypaq. Chaqa nuqa Pablumi rukuna kani.
Chaynu karmapis, Jesucristupaq yaĉhachikushayrayku kananqa prisu karmapis Ones-
imupaq rugashuni.
10 Chaqa chay sirbiqniki Onesimutami kaypi prisu kar Jesucristupaq yaĉhachitiy
kriyiran. Chaymi payqa kananqa nuqapaqa wamray yupayna.
11 Chaqa chay sirbishuqniki Onesimuqami ima mana allinta rurashanrayku unayl-
laqa kusala mana allinta yarpuchishuran. Piru kananqami Jesucristupi kriyishanrayku
kusala allintana yarpuchimashun qamta chaynulla nuqamatapis.

12 Chaqa paypaqqami nuqapa kwirpuyllapaq yupay kusalata llakini. Piru chaynu
katinmapismi qashan qamman kaĉhamuni. Chaymi pay ĉhamutinqa nuqata samachimaq
yupaylla samachipamanki.
13 Yaĉhashaykinu, Jesucristuraykumi kaypi prisu kani. Chaymi kusala allinĉhi kananta
payqa kaypi kidar lugarniki ima ministiyashaypipis yanapamananpaq.
14 Piru manaraq qamwan parlasha karmi, mana munaraychu pay kaypi kidanan-
taqa. Chaqa qammaqami mana nuqa munashayraykuchu kusalata yanapamanki.
Ashwanmi qam munashaykinulla yanapamankimapis.
15 Chaymi allita yarpuy. Chay ukninchik Onesimuqaĉhi qammantaqa uk tyimpuqa
alsakar riran, ashwan kanan-shuypaqa tukuy tyimpupaqna qamwan kar yanapashu-
nanpaq ima.
16 Piru kananqami manana unay yupay yanqa sirbikuqniki yupaynachu kayanqa.
Ashwanmi kusala munashayki ukniki imana kar yanapashuyanqa. Chaymi nishayki:
Paypaqqami nuqamaqa kusalata llakikuni. Chaymi ashwan qammaqa unay yanqa
sirbishuqniki kasha katinmapis kananqa Amitunchik Jesucristupi kriyishanraykuna
nuqamantaqa kusala masta llakipankiman.
17 Chayraykumi nishaykipis: Nuqata kusala kriyiq masikipaq riqsimayarqa, paytapis
nuqata yupaylla kusala shumaqta rikapamanki nir.
18 Chaynulla nishaykipis: Chay ukninchik ima mana allinta rurashanrayku imallapi
dibishuyatinqa nuqata kubramay.
19 Chaynu nir imami nuqalla iskribir kay kartaypi willashuni, paypaqqa nuqa pa-
grashayki nir. Piru allita yarpushaqami nuqarayku Jesucristupi kriyir washakashayki-
raykuqa, chay ukninchik Onesimupaq pagrashunaymantaqa ashwan qam masta dibi-
mayanki.
20 Chaynumi kriyiq masiy, ashwanmi chay kriyiq masinchik Onesimuta shumaqta
rikar ima kusalata aligriyachimay, Amitunchik Jesucristupi kriyiq kashaykirayku.
21 Chaynu nir imami iskribishuni kriyiq masiy Filemón. Chaqa nuqaqami kusalata
kunfyakani, chay rugashushaymanmatapis masta rurayanki kanqa nir.
22 Chaymi ashwan rugashunipis uk kwartuta rikapamanaykipaq maydiya
shamur samanaypaq. Chaqa nuqaqami yarakuyani, qamkuna, Taytanchik Dyusta
mañatkillapaqa, kay prisu kashaymanta pay yanapar lluqshichimatin, shamur
watukushunayllapapaq nir.

Pablumi tukukananta saludakun

23 Kriyiq masiykuna, saludutami kaĉhamun kriyiq masinchik Epafras. Chaqa payp-
ismi nuqawan pulla kaypi prisu, Jesucristupaq yaĉhachikushanrayku.
24 Chaynullapismi saluduta kaĉhamun pullay kar Jesucristupaq yaĉhachikuq
masiykuna, Marcos, Aristarco, Demas, chaynulla ukninchik Lucaspis.
25 Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakuni, kusalata llakipar tukuy imapi yana-
pashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

Hebreos
Jesucristupi kriyiq Hebreo runakunaman karta

Manami yaĉhanchikchu mayqanmi kay librutaqa iskribiran nirmapis. Chaqa kay librupiqa manari rimanchu. Piru chaynu katinmapis wakinkunaqa Bernabimi iskribisha kanqa nir yarpunllapa (Hechos 4.36; 13.1-5). Nataq wakinkunaqa yarpunllapa Apolos iskribisha kanqa nir. (Hechos 18.24-25; 1 Corintios 1.12; 3.4-8; 3.22-23). Wakinkunaqami yarpunllapa uk runa iskribisha kanqa nir. Piru mayqan karmapismi kay librutaqa iskribiran uk Israel runa, Jesucristupi kriyiq Israel masinkunapaq (Hebreo rimaq masinkunapaq).

Kay librupimi intrachimanchik imanumi Jesucristuqa kusala mas pudirniyjun angelninkunamanta, (1.4–2.18), Moisesmanta (3.1–4.13), chaynulla kurakunamantapis (4.14–5.10; 7.1-28). Chaynullami intrachimanchikpis payqa kusala mas mantakuq nir. Chaynumi kay libruqa intrachimanchik imanumi Tayta Dyusqa mushuq tratuta ruraran runakunata washananpaq nir (8.1-13). Chaynullami intrachimanchikpis uchanchikpaq animalkunata apar altarpi rupachinamantaqa, ashwan Jesucristupi kriyisha uchanchikkunamanta pirdunamanchik nir. (9.1–10.18).

Intrachimanchikpismi Jesucristupi kriyirllana imuraspis kawsanallapapaq (5.11–6.20; 10.19-39). Chaynumi kay librupiqa intrachimanchikllapa imanu qischakarmapis kriyishanchiknulla shachinakunallapapaq nir. (11.1–12.29). Chaynullami kusa mas shumaq imakunata intrachimanchikpis (13.1-25).

Dyusmi kananqa Wamran Jesucristuwan intrachimashanchik

1 Unay tyimpukunaqami, Tayta Dyusqa rukunchikkunata kusa achka shumaq imakunawan kutir kutir intrachiran. Chaynuqami paypa rimaqninkuna intrachikuranllapa.
2 Ashwan kanan tyimpukunaqami, Dyusninchikqa imatapis intrachimanchikllapa
Wamran Jesucristuwanna. Chaqa Dyus nitinmi payqa tukuy ima rikayashanchikkunatapis ruraran. Chaynullami tukuy imatapis payna rikananpaq Dyusqa qusha.
3 Chaymi paylla Dyus kar, intrachimanchikllapa Taytan Dyus kusa allin kar shumaqta
llipyarayashanpaqmapis, Dyusta michka mana rikasha kashallapamapis. Chaynulla
kusa puytiq rimayninwanmi tukuy imatapis rikar kuytan. Chaymi uchanchikkunamantapis pirdunar shumaqchamaranchikllapa. Chaymantami syilupi Dyusninchik tar
mantakuyashanpiqa, allilaw qichqanpina tasha.

Dyuspa Wamran Jesucristuqami angelkunamantaqa tukuy imapi mas

4 Jesucristuqami Dyuspa Wamran kar, kusa mas mantakuq, mas yaĉhaq karan
syilumanta kaq angelkunamantaqa.
5 Chaqa Dyusqami, mana mayqan angeltapis kaynu niranchu:
“Qammi Wamray kanki.
Nuqami kananqa Taytaykipaq riqsikani” nirqa.
Chaynulla manami mayqan angelpaqpis kaynu niranchu:
“Nuqami paypaqa taytan kashaq.
Nataq payqa nuqapa wamray kanqa” nirqa.
6 Piru qashan uk iskribikashapiqa, uklayla Wamranta kay pachaman kaĉhamushanpaq,
kaynu nin:
“Dyuspa tukuy angelnin kaqkunaqa, payta aduranqallapa” nir.
7 Nataq angelkunapaq-shuypaqa, kaynu nin:
“Angelkunaqami wayra yupayla,

nina ratakuq yupayla karmapis, sirbimaqniykuna kanqallapa” nir. *
8 Wamranpaq-shuypaqa, kaynu nin:
“Dyuslla katkimi, tukuy tyimpupaq mantakunaykiqa kanqa.
Chaqa qamqa imatapis karanta rikarmi mantakunki”.
9 “Qammi allin ruraykunata munanki. Nataq chay mana allin ruraykunataqami ĉhiqninki.
Chayraykumi nuqa Dyusniki kar akrashur,
kusa masta aligriyachishusha kani tukuy wakinnikikunamantaqa” nir.
10 Kaynumi ninpis Jesucristupaqqa:
“Qammi Amituy, pachata ima kaqnintinta rurarayki.
Qamllami makikiwan syilutapis rurarayki.
11 Chay rurashaykikunami maydiyaqa tukukanqa. Piru qamqami tukuy tyimpu, mana chinqankichu.
Tukuy chaykunaqami raĉhpa makwayar llikikan chaynu tukukanqa.
12 Qammi dublanki, imanutaq raĉhpata dublanllapa chaynu.
Chaynulla kambyankipismi imanutaq raĉhpawan mudakunllapa chaynu.
Piru qamqami, qamlla kanki.
Manami bidaykiqa maydiyapis tukukanqachu” nir.
13 Dyusmi mana mayqannin angeltapis kaynuqa niranchu:
“Tay allilaw qichqaypi,
nuqa chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuramutiy binsinaykikaman” nirqa.
14 Chaqa tukuyla angelkunaqami wayra yupayla karmapis, Dyusta sirbinllapa. Chaymi sirbiqninllapa katin, Dyusqa kaĉhamun washakanaqkunataqa mayqantapis yanapananpaq.

2

Washamaqninchiktami allita kasuypaq

1 Chayraykumi tukuy willamashanchikllapata allita uyakur kasuypaqllapa, Dyusninchikpa nanninmanta amana wakaq tukunallapapaq.
2 Unay tyimpumi Dyusqa angelninkunata willaran yaĉhachikutinllapa, pay mantakushannullata kasur, karanlata ruranllapapaq. Chaymi chay yaĉhachikushanllapakunata mana kasur uchakuqkunataqa, chay mantakuy * nishannulla kastigaqllapapis.
3 Nataq kanan tyimpukuna chaynu katinqa, ¿imanunari washakashunllapa, chay kusala shumaq washamaqninchik Jesucristuta mana kasurmaqa? Chaqa Amitunchik Jesucristuri puntata wakinkunata intrachiran kay washakayanchik chaypaqqa. Chaymantaraqmi chay uyakuqkuna nuqanchikkunata willar intrachimaranchikllapa.
4 Chaynulla chay uyakuqkunataqa, Dyus munashannulla Santu Ispiritu yanapatin kusa dispantakaypaqkunata, mana ruraypaq shumaq imakunata, milagrukunata ima ruraran. Chayna chay rurashanllapakunapaq, Tayta Dyusmi rurachisha nir kriyirqa, yaĉhanchikllapa Jesucristupis chiqapta washamanchikllapa nir.

Jesucristumi pachaman shamur runakuna yupay tikrakaran

5 Dyusqami maydiya shamuq mushuq pachapaq parlayanchik chaykunataqa, manami angelkunatachu qusha rikananllapapaqqa.
6 Ashwanmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin:

* **1:7** Angelkuna wayra yupayla nirqami niyanchik dasla maytapis puriq kashanpaq. Chaynulla nina ratakuq yupayla nirqami niyanchik, ninamaqa takshala karmapis dasla rupachikuyta puytin chaynu kashanpaq. * **2:2** Chay mantakuy nirqami, rimayanchik unay Moisés mantakushankunalapaq. Rikashun Hechos 7.53, Gálatas 3.19.

“¿Imataq runaqa paypaq yarpunaykipaqqa?
¿Imataq kawsaq runaqa llakipanaykipaqqa?
7 Ashwan rurarmaqami, angelkunamanta uk ratulapaq ikikaqnin yupay kananpaq rurarayki.
Piru chaynu katinmapis, kusala shumaq imana kananpaq tikrarayki.
8 Chaymi tukuy imatapis, payna ĉhakinpi ĉhurakuq yupay rikananpaq qurayki” nir.
Chaynu katinqa tukuy imata ĉhakinpi ĉhuraq yupay tukuy imata rikananpaq nirqami, Dyusqa mana tukuy imakunatapis chaynulaqa dijaranchu. Piru chaynu katinmapismi, runataqa manaraq rikayanchikchu tukuy imata rikaqtaqa.
9 Chaqa yaĉhashanchiknumi, uk tyimpuqa Jesusqa runakuna yupay tikrakatin, Dyusqa uk ratulapaq angelkunapa ikillan kaqninta yupay rikaran. Chaqa Dyus munamarninchikmi paytaqa dijatin, chay uraqa kusata qischakar tukuypaq wanuran. Chaynu karmi kusata alabakar, kusa shumaqtana kurunakusha.
10 Tukuy imakunami kan Dyuspaqqa. Chaqa payraykumi tukuy imapis kan. Chaymi payqa, tukuy wamrankuna chay kusa shumaq mantakunan Luryanpi kananta munaran. Chayraykumi Wamran Jesucristuta kay pachaman kaĉhamuran, tukuy runakunapa uchanllapapaq wanunanpaq. Chaymi Jesucristuqa, Dyus munashannullata rurar kusata qischakar kumpliran, tukuy washakasha kananllapapaq.
11 Chaqa tukuylari uk taytalamanta kanchikllapa, washakuq chay, chaynulla paypa kaqkunapis. Chaynu kashallapami Dyuspa Wamran Jesusqa, mana pinqakunchu kriyiq masiykuna kankillapa nimayninchikllapataqa.
12 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqa Jesucristo kaynu nin:
“Qampaqmi parlashaq kriyiq masiykunata.
Chaynulla tantakashakunapa ĉhaypinllapapipis alabar takichishayki” nir.
13 Chaynullami ninpis:
“Paypimi nuqaqa kunfyakashaq” nir.
Qashan uk pachapiqa kaynu nin:
“Kaypimi nuqaqa kani,
Dyus wamraykunata qumashankunawan” nir.
14 Yaĉhashanchiknu uk ayllumanta kaqkunapa wamrankunaqa uk aychalamanta, uk yawarllamanta. Chaynumi Jesucristupis nuqanchikkuna yupay aychayjun, yawarniyjun karan. Chaynu karmi pay wanurqa, binsiran chay wanuchikunanpaq pudirniyjun kaq dyablutaqa.
15 Chaynumi washaran tukuyta, nasishanmanta-pacha wanunanllapapaq manchakur kawsaqkunataqa.
16 Chaqa chiqaptami Jesucristuqa mana angelkunata washaqchu shamuran. Ashwanmi Abrahampa ayllunmanta kaqkunata washaq shamuran.
17 Chaynu karmi Jesucristuqa tukuy imapi nuqanchikkunanu karan. Piru Tayta Dyusta kusa allita kasuq karmi, nuqanchikkunata munamarninchik Dyuspa naypanman qimikaran kurakunapa mantaqnin yupay. Chayna kruspi wanushanrayku Tayta Dyusqa uchanchikkunata pirdunamaranchikllapa.
18 Chaynulla, imanutaq Jesucristuta kusala saqra imakunapi dyablu rikarichinatinmapis payqa shachinakuran. Chaymi mayqanpis kanan, pay munashanta rurar qischakar imakunapi rikariqkunamatapis, yanapayta puytin.

3

Jesucristumi Moisesmantapis mas mantakuqqa

1 Kusa allinla kriyiq masiykuna, Tayta Dyusmi qamkunata akrashushallapa paypa wamrankuna kanaykillapapaq. Chaymi nuqanchikkunaqa rimanchikllapa Tayta Dyus,

Jesucristuta kaĉhamuran pay kurakunapa mantaqnin kananpaq nir. Chayrayku ashwan
Jesucristulapina yarpukushunllapa.
2 Chaqa Tayta Dyus munashankunalata kay pachapi ruranapaq Jesucristuta
kaĉhamutinqa, payqa karanlata ruraran. Chaynullami Moisespis imatapis karanlata
kusa shumaqta ruraran Israelmanta kriyiqkunawanqa.
3 Piru Jesucristutaqami masta Moisesmantaqa kasunapaq allin. Chaqa imanutaq uk
wasi ruraqmataqa wasi rurashanmanta masta rispitanchik, chaynumi Jesucristutapis
masta kasuypaq Moisesmantaqa.
4 Tukuy wasikunatami mayqan ruratin rurakan. Piru Tayta Dyusmi tukuy imatapis
rurasha.
5 Chaynullami Moisespis Dyusta sirbiq kar, Israelmanta kriyiqkunawanqa tukuy
imatapis karanlata ruraran. Chaymi uk tistigu yupay intrachimanchik maydiyaqami
Jesucristo shamuyanqa nir.
6 Piru Jesucristuqami Dyuspa Wamran kar, kusa allinla karan Dyuspi kriyiqku-
nawanqa. Chayna nuqanchikkuna paypi kriyishanchikrayku, paypa wasin yupay
kanchikllapa. Chaymi paymanta mana chiqanchakarchu aligrila kunfyakashunllapa
Amitunchik shamur pullakur apamanallapakaman.

Imanumi Dyuspi kriyiqkunaqa samanqallapa

7 Chayraykumi Dyuspa Santu Ispiritunqa kaynu nin:
“Kanan diya qamkuna, Dyus nishankunata uyakurqa,
8 kriyinaykillapamanta ama anku shunquqa tikrakankillapachu,
imanutaq wakinkuna Dyuspa kuntran tikrakar,
ukman mana allinkunata chunllaq lugarpi ruraranllapa chaykuna yupayqa.
9 Chaypimi michka kwarinta añuta paykunawan kar kusa allin imakunata rurasha
katiymapis,
unay rukuykillapakunaqa munashankunata ruraranllapa. ✡
10 Chayraykumi chay tyimpu runakunawanqa piñakuray.
Chaymanta kaynu niray: ‘Shunqunllapapiqami chinqasha yupayna purinllapa.
Chaynulla chay nishaykunata yaĉhachitiymapis, mana kasumaranllapachu’.
11 Chaymi, piñakurqa kaynu nir juraray:
‘Manami yaykunqallapachu samananllapapaq arnishay pachamanqa’ nir”.
12 Kriyiq masiykuna, kuytakarllapami, ama shunquykillapata ankuchankillapachu.
Chayna chiqap kawsaq Dyusmantaqa ama chiqanchakanaykillapapaqchu.
13 Ashwanmi uknikillapa uknikillapa waran waran animachinakunkillapa. Chay
iskribikashakunapi kanan niyan chaykunata allita intrakarllapaqami, qamkunaqa
mana dasqa ingañakankillapachu. Imanupiqaĉhi ingañakar shunquykillapata ankuchar,
Dyuspaqqa mana allinta rurayankillapa kanqa.
14 Chaqa Jesucristo pullakumanapaqqami, imanutaq chayraq kriyiq qallarir allita
paypi kriyiranchik chaynulla, maydiya tukukanan tyimpu ĉhamunankamanpis allita
kriyiypaq.
15 Chaqa chaynupaqmi iskribikashakunapi kaynu nin:
“Kanan diya qamkuna, Dyus nishankunata uyakurqa,
kriyinaykillapamanta ama anku shunquqa tikrakankillapachu,
imanutaq chay mana allinkunata ruraranllapa chaykuna yupayqa” nir.
16 Yaĉhashanchikllapanumi, Moisés Egiptumanta runakunata lluqshichimuran. Chaymi
chay lluqshichimushanllapa chaykunaqa, Amitunchik nishankunata uyakusha
karmapis mana kasuranllapachu.

✡ **3:9** Sal 95.7-11; Nm 14.1-12, 20-23

17 Chaynulla chay chunllaq lugarkunapimi, kwarinta añuta mana kasukur imami
uchakur tayarmapis wanuranllapa. Chaynu uchakushanllapapaqmi Dyusninchikqa
piñakuran.
18 Chaymi payqa jurar niranpis, mana kasukushanllaparaykushi paykunaqa, samachi-
nanpaq arnishan pachamanqa mana yaykuyanqallapachu nir.
19 Chiqaptaqami paykunaqa, Amitunchikwan mana pulla shumaq kaytaqa puytiranlla-
pachu. Chaqa manari kasukushachu karanllapa.

4

1 Dyusmi nuqanchikkunatapis pay kayashanman yaykur pullan samanapaq arni-
manchikllaparaq. Chayrayku kusata kuytakaypaqllapa. Kuytawkish imanupi qamku-
namanta ukllaqa mana pullanqa katkillapachu.
2 Chaqa nuqanchikkunamatapismi willamashanchikllapa imanumi
washakayashunllapa nir, imanutaq paykunata willaranllapa chaynulla. Piru
paykunataqa michka uyakusha katinllapamapis, manami sirbiranllapachu. Chaqa
manari kriyiranllapachu chay washakananllapapaq willashanllapapiqa.
3 Piru nuqanchikkunaqami, kriyishanchikllaparayku Dyus samachimanallapapaq
arnimashanchikllapa karan, chaymanqa yaykunchikllapa. Nataq Dyusqami chay unay
mana kasukuqkunapaqqa kaynu niran:

“Piñakurqa kaynu nir juraray:
Manami yaykunqallapachu samananllapapaq arnishay pachamanqa” nir.
Piru Dyusqami samashana karan, tukuy imakunata rurar tukchishana kar.
4 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqami, uk pachapiqa chay syiti diya kaqpaqqa
kaynu nin:

“Dyusmi tukuy imata rurashana karqa, chay syiti diya kaqpiqa samaran” nir.
5 Qashanmi chay iskribikashakunapiqa uk pachapi kaynu nin:

“Manami yaykunqallapachu samananllapapaq arnishay pachamanqa” nir.

6 Piru faltanllaparaqmi wakinkunaqa chay samananllapapaq pachaman yaykunan-
paqqa. Chaqa chay mana kasukushanllaparaykumi, mana yaykuranllapachu chay
washakananllapapaq puntata uyakusha chaykunaqa.
7 Chayraykumi Dyusqa qashan akrasha uk diyata. Chayqami “Kanan diya”. Chay-
taqami willamashanchikllapa unay may tyimpumantaraq. Piru Davidqami unay
iskribikashakuna nishannulla kaynu niran:

“Kanan diya qamkuna, Dyus nishanta uyakurqa,
kriyinaykillapamanta ama anku shunquqa tikrakankillapachu” nir.
8 Nishaykillapa: Josué, Israel runakunata chay samana pachaman yaykuchir samachis-
hana katinqa, Dyusqami manana rimanantachu uk samana diyapaqqa.
9 Chaynu katinqa, kanraq-ari uk samanapaq diyaqa, Dyuspa wamran kaqkunapaqqa.
10 Chaqa mayqanpis Dyus samachinanpaq chay arnishan pachaman yaykuqqa, unay
rurayashankunata dijaq yupayna saman, imanutaq Dyus tukuy imata rurarqa samaran
chaynulla.
11 Chayraykumi shachinakur chay shumaq samana pachaman yaykunapaq yarpushun-
llapa. Chayna ama mayqanpis chay mana kasukuq yupayqa kanallapapaq.

12 Chaqa Dyuspa rimayninqami chiqapta kawsaq kar riman. Chaymi imanutaq uk
ispadamaqa kada ladunman filuyjun kar das kuchukun, chaynumi Dyuspa rimayninpis das allita intrachikun. Chayna runakunapa yarpuyninman, shunqunman, tullunman, ñutqunkunaman imapis dasla ratakun. Chaynu karmi runakuna yarpuyashanta, ruranayashanmatapis tantar yaĉhan.

13 Tukuy ima rurakashakunaqami, Dyuspaqqa shutillapi kanqa. Chaymi tukuy imapis paymantaqa mana pakapllaqa kanqachu. Chaqa tukuymi naypanpi kashallapa, rikar yaĉhamanchikllapa.

Jesucristumi qischakashanrayku Dyusman mañakur imapipis yanapamanchik

14 Jesucristumi Dyuspa Wamranqa. Paymi kurakunapa mantaqnin karna, Dyusman imapipis mañakur yanapamanallapapaq syilumanqa risha. Chayrayku pay tukuy nimashanchikkunapi allita kriyishanchikkunamantaqa, ama chiqanchakashunllapachu.
15 Chaqa Dyuspaq kusa shumaqta yaĉhachimarninchik payman mañakuq kuraqami, imanula kashamapis llakipamayninchikta puytin. Chaynulla nuqanchikkunata yupay uchakuchinaranllapa ima. Piru payqami mana imalapipis uchakuranchu.
16 Chaymi pay kurakunapa mantakuqnin kar nuqanchikkunapaq mañakutinqa, kusalata kunfyakar llakipakuq Tayta Dyusman qimikar mañakushunllapa. Chayna nuqanchikkunata munar llakipamarninchik, tukuy ministishanchikkunapipis yanapamanallapapaq.

5

1 Tukuy kurakunapa mantaqninkunataqami, runakunamanta akranllapa. Chayna Dyusman pay qimikar runakunapaq mañakunanpaq, chaynulla ufrindanta ĉhurananpaq, runakuna uchanpaq nir animalkunata apashanta wanuchinanpaq ima.
2 Chaqa kurakunataqami, uchayjun runakunamanta akranllapa. Chaymi mayqantapis mana yaĉhaq kaqkunata, mana allinta rurashanrayku chinqasha yupay kaqmatapis, llakipayta puytin.
3 Chaynami paypis chaynu kar, Dyuswan shumaqna kananpaqqa, paypa uchanpaq, chaynulla ukkunapa uchanpaqmapis, animalkunata wanuchiyanqa.
4 Manami mayqanpis chaykunata rurananpaqqa payllaqa akrakanchu. Ashwan Dyusmi chaynu kananpaqqa akran, imanutaq kura Aaronmataqa chaynu kananpaq akraran chaynulla.
5 Chaynullami, Jesucristupis mana payllachu kurakunapa mantaqnin kananpaqqa akrakaran. Ashwan Dyusmi chaynu kananpaqqa akraran. Chaqa paymi kaynu niran:
“Qammi Wamray kanki.
Nuqami kananqa Taytaykipaq riqsikani” nir.
6 Qashanmi iskribikashakunapi uk pachapipis, kaynu niran:
“Qammi tukuy tyimpupaq kura kanki,
imanutaq Melquisedec kaq chaynulla” nir.
7 Piru Jesucristo kay pachapi karllaraqqami, kusa jwirtita rimar, llakir waqar ima Dyusman mañakuran, wanunanpaq chaymanta washayta puytin nir. Chaymi payqa Dyus nishanlata ruraq katin, Dyusqa uyar yanaparan.
8 Jesucristo, Tayta Dyuspa Wamran kar, mana qischakaq karmapis kay pachaman shamur qischakaran. Chaynu qischakar imami intrakaran imanumi uk runa, Dyusta kasushanrayku qischakan nir.
9 Chaynu qischakarmapis Dyus munashankunata tantar rurashana karqami, wanuran nuqanchikkunata washamanallapapaq. Chayna payrayku Dyus nishanta kasuqkunapis, tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq.
10 Chaymi imanutaq unay Melquisedecmaqa Dyuspa kusa shumaq kuran kaq, chaynulla kananpaqmi Dyusqa Jesucristutapis akraran.

Kriyishaykillapamantakish chiqanchakatkillapa

11 Chay willashuyashayllapa chaypaqqami, kusa achkaraq kan parlanapaqqa. Piru qamkuna mana das intrakaq katkillapami mana imanupis willashuyllapata puytinichu.

12 Qamkuna kriyishaykillapaqami unayna. Chaymi qamkunana ashwan yaĉhachikuqkunaqa kankimanllapa. Piru Amitunchikpa shumaq rimaynintaqami, qashan manyaq willashunanllapata ministinkillapa. Chaqa qamkunaqami mana yaqqa das intrakaqkunapaq tikrakashaykillapa. Nishaykillapa: Byiju runakunami tukuyla mikuykunata puytin mikuyta, chaynulla imakunatapis riqsiyta puytin ima. Piru uk taksha wamrituqami, lichilata upyan, chaynulla manaraq imalatapis riqsinchu. Chaynumi ashwan qamkunaqa, chay byiju runakuna yupay kanaykillapamantaqa, chay lichita upyaq wamritukuna yupay kankillapa.

13 Chay nishushayllapanu, mayqanpis lichilata upyaqkunaqami, uk ñuñuq wamritu yupay. Chaynumi qamkunapis chay wamritukuna mana imatapis yaĉhanllapachu chaykuna yupay karllapa, mana yaĉhankillapachu imami allin, mana allin ruranaykillapapaq nirmapis.

14 Nataq tukuy mikuykunaqami, byiju kaq runakunapaq. Chaqa paykunaqari ukkunata rikar willan imanu tukusha nirmapis. Chaynulla yaĉhanllapa imami allin, mana allin nirmapis.

6

1 Chayraykumi ashwan byiju runakunana yupay kanallapapaq yarpushunllapa. Yaĉhashanchikllapana chay punta kashanchiknu tukuy tyimpupaq wanunapaq chaykunataqa manana ruranapaqchu nir. Chaynulla Jesucristupaqmi yaĉhakushanchikllapana imanu imanu paywan kashunllapa nirmapis. Piru chaynu katinmapismi, ama chaykunalatachu rurashunllapa. Ashwanmi Dyus masta intrachimanayanchik chaykunatapis, intrakarna kawsashunllapa.

2 Unayqami yaĉhakushanchikllapapis imanumi shutikushun, imanumi kriyiq masinchikkunapa ananman makinchikta ĉhurashun, imanumi kawsamuyashunllapa, imanumi maydiyaqa Amitunchik tukuyta rikar yaĉhamayashunllapa nir ima. Piru amami chaykunalapaqqa yarpushunllapachu.

3 Ashwanmi unay yaĉhakushanchikkunamantapis, Dyus masta yaĉhachimayanchikllapa chaykunatapis pay nitin yaĉhakuypaq.

4 Nishaykillapa: Wakinqami tutaparaqllapi yupay karanllapa. Chaymi Dyusqa intrachiran yarpuyninllapapiqa kusa shumaq achkillapi yupay kananllapapaq. Chaynulla Dyusmi shumaqta yanapar Santu Ispirituntapis quran.

5 Dyus nishankunata rurarmi, shumaqta taranllapapis. Chaynulla Dyuspa pudirninwanmi, maydiyaqa shumaqtana uk pachapiqa kawsananllapapaq karanllapa.

6 Chaynu kananllapapaqqami kusala shumaq kasha. Piru chaynu kananpaq kayarllapamapis, ashwan Jesucristumanta chiqanchakaranllapa. Chaymi chaynu tukurllapaqa, Dyuspi manana kriyinar, paymanqa manana qashan tikrakaytaqa puytiranllapanachu. Chayrayku, amami nuqanchikkunaqa chaynuqa kashunllapachu. Chaqa paykuna chaynu mana allinkunata rurar imaqa, Dyuspa Wamranmantaqa burlakar qashan kruspi klabaq yupayna karanllapa.

7 Tukuymi imanutaq pachamaqa, tamya ishkimutin shuqur chakichin, chay yupay. Chayna trabajaqkunapaq kusa shumaqta puqutinqami, Dyusqa shumaqta rikar bindisin.

8 Piru imanupi chay pachapi ayaq qirukuna puqutin, manaqa kasha ima winatinqa, chay pachaqa mana sirbiyanqachu. Chaymi Dyusqa mana allinpaqchu rikayanqa. Chaynulla chaykunataqami rupachikayanqa.

9 Piru chaynu rimarmapis kriyiq masiykuna, nuqakunaqa kunfyakanillapa qamkunaqa mana chaynuchu kankillapa kanqa nir. Chaymi manana chaynu karqa, tukuy tyimpupaqna washakankillapa.

10 Chaqa Dyusqami kusa allinla kar, paypi kriyir ukkunata munar imanu yanapashaykillapata, imanu kanankaman rurayashaykillapatapis, manami qunqanqachu. Chaymi chaykunata rurarqa, kusa allin kaqkunalata rurankillapa.
11 Piru qamkunaqami uknikillapa uknikillapa chayllata imatapis ruranaykillapata munani. Chayna chayta rurarllapanaqa yaĉhayankillapana kanqa, maydiyaqa imata aypayankillapa kanqa chay, chaynulla imanu washakayankillapa kanqa chayqa, chiqapta kumplikayanqa nir.
12 Manami munanillapachu qilla kanaykillapataqa. Ashwanmi munanillapa, qamkunapis chay wakin kriyiqkuna kanankaman Dyuspi kriyir, payrayku shachinakurmapis arnishankunata shumaqta aypar kawsanllapa, chaynu kanaykillapata.
13 Unaymi Dyus, Abrahamwan uk tratuta rurarqa, payllapaq juraran. Chaqa manari ima ukpis paymanta kusa mas puytiqqa karanchu. Chaymi mana ukpaqqa juraranchu.
14 Kaynu nirmi juraran: “Nuqami kusata bindisishayki. Chaynulla nuqami qammanta kaq aylluykita kusata achkachashaq” nir.
15 Chaynu Tayta Dyus, Abrahamta arnitinqami, payqa mana ukmanta yarpupakur imachu yarakuran. Chaymantaraqmi Tayta Dyus arnishantaqa, Abrahamqa rikaran.
16 Nishaykillapa: Runakuna imatapis ruranapaqqami juranllapa uk paymanta kusa mas puytiqpa shutinpi. Piru chaynu jurarqami, manana qashan qashanqa juranmannapischu.
17 Chaynu katinqa, Dyusqami allita intrachimanayaranchikllapa, mayqankunami chay tratuta rurashantaqa aypayanqa nir. Chaqa payqami arnimarninchik tratu rurashanmantaqa, mana pitilamatapis kambyarchu qumashun. Chayraykumi payqa payllapaq jurar arnikuran, karanlata imatapis qumanallapapaq.
18 Chaynumi Dyus chay arnimashanchikmanta, chaynulla jurashanmantaqa, mana imapis kambyakayta puytinchu. Chaqa Dyusqami mana llullakuyta puytinchu. Chaymi paymantaqa imatapis karanta aypayta puytinchik, tukuy paywan kar washakaqkunaqa. Chaynulla paypimi kunfyakanchik washamaqninchikllapa nir.
19 Chaymi Jesucristupi kriyishanchikllaparaykuqa kusalata kunfyakanchikllapa imanutaq anklamaqa * barkuta mana dijanchu maylawta rinanpaqmapis chaynumi pay yanapamashallapa mana chiqanchakashunllapachu nir. Chaynuqami Dyusta aduranannllapa wasipi, Santu kwartuman yaykunapa punkunpi rakta raĉhpa warkuraq chaytaqa, pasayta puytinchikna paywan tarinakunapaqqa.
20 Chaynullami Jesucristuqa Santu kwartuman yaykuran nuqanchikkunapaq Dyusman mañakunanpaq. Chaqa payqami tukuy tyimpupaq mantakuq kuranchikllapana kar, Melquisedec yupayllana karan.

7

Melquisedecqami mas mantakuq kura karan

1 Kay Melquisedecqami, unayqa Salem pachapa mantakuqnin kaq. Chaynulla payqami unaq syilupi Dyusninchikpa kuran kaq. Paymi, Abraham chay mantakuq kuntraqninkunawan maqanakur binsisha tikrakamuyatin, rir tarir bindisiran Abrahamtaqa.
2 Chaymanta Abrahamqa dyis partin kaqmanta ukta quran, chay kuntraqninkunata ganar imankunata aypashanmantaqa. Nishaykillapapis: Chay shuti Melquisedecqami, rimayninchikpiqa munan niyta “Kusa allita mantakuq” nir. Nataq Salem-shuypaqa

* **6:19** Anklaqami kusala llashaq jyirru manaqa kusala llashaq rumi. Chaymi sirbin yaku ruriman asintar allila aypakutin, barkuta ama wayra wakman kayman sunsunulla purichinanpaq. Chaynumi nuqanchikkunapis Jesucristupi kriyishallapaqa, payqa uk ankla yupay purichimanchik munashanlatana rurar kawsanallapapaq.

rimayninchikpiqa munan niyta “Shumaqchakuq” nir. Chaymi paypa pwiblun Salem kashanrayku, payqa “Shumaq mantakuq” kaqpis.

3 Piru manami yaĉhanchikchu Melquisedecpaqa mayqanmi karan taytan, mayqanmi maman karan nirmapis. Chaynulla mana yaĉhanchikchu ima ayllumantami karan, imanumi nasiran, imanumi wanuran nirmapis. Chaynumapismi payqa, Dyuspa Wamran yupay tukuy tyimpupaq kurana.

4 Kananqa rikayllapa imanumi Melquisedecqa karan nirmapis. Paytami unay rukunchik Abrahammapis dyis parti kaqmanta ukta quran, maqanakuypi wakin mantakuqkunata ganar imankunata kitashanmanmatapis.

5 Dyus nitinmi Moisesqa kaynu nir mantakusha karan. Chaymi chay mantakuyqa niq: Runakunaqashi tukuy iman kaqkunamantaqa, dyis partimanta ukta qukuyanqallapa nir. Chaynulla niqpis: Levipa ayllunmanta kura kaqkunala aypanqallapa nir. Chaynutaqami, tukuy runakunamanta Abrahampa ayllunmanta katinllapamapis aypaqllapa.

6 Piru Melquisedec mana Levipa ayllunmanta kasha katinmapis, Abrahamqami iman kaqmantaqa dyis partimanta ukta quran, Dyus michka payta imakunata arnisha katinmapis. Chaymantami Melquisedecpis, Abrahamta bindisiran.

7 Yaĉhashanchikllapanu, chay bindisiq chayqami, mas bindisikaq chaymantaqa.

8 Kay pachapiqami Levipa ayllunmanta kura kaqkunala, chay dyis parti kaqmanta ukta aypanllapa. Piru maydiyaqami wanuyanqallapa. Nataq Dyus nitin iskribikashakunapiqami, Melquisedecpaqqa riman, payqa kawsayanraq nir.

9-10 Yaĉhashanchikllapanu, Abrahammi Melquisedecman qimikatin bindisiran. Chaymi bindisishanrayku chay dyis parti iman kaqmanta ukta quran Melquisedectaqa. Chaynu qukutinqami chay paymanta ayllunkuna kananpaq kaq Levikunapis qukusha yupay kayaq, michka manaraq nasisha kayarmapis.

Jesucristumi Melquisedec yupaylla kuraqa

11 Levipa ayllunmanta kaq kurakunaqami, Israel runakunata Dyus nitin, Moisés mantakushankunata yaĉhachiranllapa. Chaynu yaĉhachitinllapamapis, manami uchanllapakunamanta washakayta puytiranllapachu runakunala kashanllaparayku. Chayraykumi Jesucristo tukuyta llakipar washamanallapapaq, kura Melquisedec yupaylla rikarimuran. Manami Aaronpa ayllunmanta kura yupaychu karan. Chaqa Levipa ayllunmanta kaq kurakuna washamanapaq kasha katinqami, Jesucristuqa mana mushuq kura kananpaq shamunantachu washamanallapapaqqa.

12 Jesucristumi shamurqa mushuq kuranchikllapa karna, Dyus nitin Moisés mantakushankunata yaĉhachimaranchikllapa. Chaymi chay mantakuykunamantaqa, Jesucristo yaĉhachimashanchiktana kusa mas allita kasuypaqllapa.

13 Chaynulla Amitunchikpa chay iskribishankunapi nishannulla, Jesucristuqami mana Levipa ayllunmantachu karan. Ashwanmi payqa uk ayllumanta rikariran, kurakuna michka mana chay ayllumanta kasha katinmapis.

14 Chaqa yaĉhashanchikllapanu, Amitunchik Jesucristuqami Judá shutiqpa ayllunmanta karan. Piru tukuy chaypaqqami, Moisesqa mana imalatapis chay ayllupaqqa rimaranchu, chay paymantami uk mushuq kura ima rikariyanqa nirmapis.

15 Chayraykumi yaĉhanchikllapa Jesucristo chay mushuq kura rikarimusha chayqami, Melquisedec yupaylla nir.

16 Chaynulla chay mushuq rikariq chayqami, mana mantakuykuna nishannulla Levipa ayllunmantachu karan. Chaqa payqami tukuy tyimpupaq manana wanunanpaq kar, ashwan kurana kananpaq numrakasha.

17 Chayraykumi paypaq Dyusqa kaynu nin:

“Qammi tukuy tyimpupaq kura kanki,
imanutaq Melquisedec kaq chaynulla” nir.

18 Chaynu katinqami, chay unay mantakuykunaqa litala yupay kar, mana mayqantapis
uchankunamanta kusa allinpaq tikrayta puytiranchu.
19 Chaqa Moisespa mantakuyninqami mana imamantapis shumaqchamaqninchikchu.
Ashwan chay mantakuypa lugarninqami kan uk washakanapaqqa. Chaymi payrayku
Dyusman qimikayta puytinchik.

20 Kaypaqqami, Dyusqa jurar arnimaranchikllapa. Nataq wakin kurakunaqami
mana jurar imachu numrakaranllapa.
21 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu nin:

"Amitunchik jurarqami,
pay nishantaqa mana kambyayta puytinchu.

Chaqa ninmi: 'Qammi tukuy tyimpupaq kuraqa kanki, [imanutaq Melquisedec kaq
chaynulla]' nir".
22 Chaynu kananpaqmi Tayta Dyus juraran. Chaynami nuqanchikkunawan mushuq
tratuta rurasha kar, Moisés mantakushanmanmatapis Jesucristo kura kashanrayku
puytin kusa shumaqta yanapamayninchikta.

23 Nataq wakin kurakunaqami kusa achka karllapamapis wanutinqa, paykunapa
lugarninqa ukkunana kaqllapa.
24 Piru Jesucristo mana wanuq katinmi, pay kura kashanmantaqa, manana qashan
ukman kuraqa kanqanachu.
25 Chayraykumi tukuy tyimpupaq Jesucristuna washayta puytin, mayqankuna Dyus-
man qimikaqkunataqa. Chaqa payqari tukuy tyimpupaq kawsan. Chayna Dyusman
pay mañakunanpaq qimikaqkunapaqqa.

26 Chayraykumi ministiyashanchikkunapiqa Jesucristo yanapamanchik. Chaqa
Jesucristu-ari kurakunapa chiqap mantaqninqa. Manami ima mana allintapis ru-
raranchu. Chaynu karmi uchayjun runakunawan kawsarmapis, payqa mana uchaku-
ranchu. Chaymanta unaq syilupi Taytan kayashanmanpis ĉhar, kusa mas riqsikashapaq
tikrakaran.
27 Manami chay wakin kurakunapa mantaqninkuna yupaychu. Chaqa wakinku-
naqami waran waran uchakushanllapapaq animalta ufrinda nir wanuchinllapa. Pun-
tataqami paykunapa uchankunapaqraq chaytaqa ruran. Nataq chaymantaraqmi
wakin runakuna uchakushanllapapaqqa chayta ruranllapa. Piru Jesucristuqami,
chay animalkunata ufrindapaq wanuchinllapa chaynu, paylla uk kutila wanuran
uchanchikllapamanta washamanallapapaqqa.
28 Nataq Moisespa mantakuyninkunaqami, Dyusman mañakunanpaq kurakunapa
mantaqnintaqa numraranllapa uchayjun runakunamanta. Chay mantakuykuna-
manta ikitaraq, Dyusqa jurar Wamrantaqa numraran paypa rimaqnin kurakunapa
mantaqnin kananpaqqa. Chaqa payqari tukuy tyimpupaq kusa allinla kar mana
uchayjun imalamapischu.

8

Jesucristumi mushuq tratuta ruraq chayqa

1 Chiqaptaqami chay parlayashanchikllapa chaypaqqa, yaĉhanchik chiqapta kan uk
kusa allita Dyuspaq willamaqninchik kura nir. Payqami, Dyus syilupi mantakuyashan
allilaw qichqanpi tasha.
2 Chaymi chay maypiĉhi Dyus kashanpi, payqa kusa allin rimaqnin kurakunapa
mantaqnin kar sirbikun. Chaqa chay chiqap tanan lugartaqari paylla Amitunchikqa
rurasha, mana runakunachu.

3 Dyuspaq tukuy kurakunapa mantaqnintaqami, numranllapa ufrindakunata ĉhurar
animalkunata wanuchinanllapalapaq. Chayraykumi Jesucristo kurakunapa man-
taqninna karmapis, ufrindapaq imalataqa wanuchiq yupay, Tayta Dyusta qunanpaq
karan wanurqa.
4 Pay kay pachapi karqami, mana Levipa ayllunmanta kaq kurachu kanman. Chaqa
kay pachapiqari imanutaq Moisespa mantakuynin niran chaynulla, kurakunaqa kan
ufrindakunata ĉhurananllapalapaq.
5 Nataq Jesucristuqami, unaq syilupi Dyusta aduranannllapa wasipi tasha sirbikuyan.
Chaynu katinqami, kay pachapi kurakuna sirbikur aduranannllapa wasiqa, intrachi-
manalapaq imanumi unaq syilupipis Dyusta aduranannllapa wasipiqa sirbikun, nir.
Chaqa Dyusqami, Moisestaqa willaran payta aduranannllapa tuldu wasitaqa ruranan-
paq kaynu nir: “Allitami intrakanki: Imanutaq chay sirkamanta willar rikachishuray,
chaynullatami chay tuldu wasitaqa ruranki” nir.
6 Nataq Dyuspaq kusa allin kuranchik Jesucristuqami, chay kurakuna ruranan-
mantaqa kusa mas shumaqta imatapis ruran. Chaqa kusala shumaq tratuta ru-
rarmi, Dyuswan runakunataqa pullachasha. Chaynulla kusala shumaq imakunatari
arnikushamapis.
7 Piru Israel runakunawan tratuta rurashanllapakuna, kusa allin tratu kasha katinqa,
manami allinchu kananta qashan uk tratuta ruranannllapapaqqa.
8 Piru chay runakuna mana allinkunata ruraqta rikarqa, Tayta Dyusqa kaynu niran:
“Uk diyami kanqa, Israel runakunawan, Judá runakunawanpis
uk mushuq tratuta ruranaypaq.
9 Kay mushuq tratuta rurayani chayqami, mana chayllachu kanqa,
chay unay rukunkunawan tratuta rurashaywanqa.
Piru nuqa michka makinmanta aysakuq yupay
chay Egipto pachamanta lluqshichimusha katiymapis,
chay tratu rurashaykunata mana kasutinmi
paykunalata dijaray.
10 Piru Israel runakunawan kay mushuq tratuta rurayani
chaymanta unaykaqmantaqa, kaynumi kanqa nini:
Nuqami mantakuyniykunata yarpuyninpi ĉhurashaq,
chaynulla iskribishaq shunqunkunapi,
nuqata kasumar kawsananllapapaq.
Chayna nuqami Dyusnin kashaq.
Chaynulla paykunaqami wamraykunana kanqa.
11 Chaymi manana mayqanpis ayllunllapakunata,
runa masinllapakunamatapis ninqallapanachu: ‘Amitunchikta riqsiyllapa’ nirqa.
Chaqa tukuymiri riqsimanqallapa
mana kwintachaypaqla kaqkuna, chaynulla chay kusa runa nishakunamapis.
12 Nuqami chay mana allinta rurar uchakushanmantaqa pirdunashaq.
Chaynami, manana masqa yarpushaqnachu uchanllapakunapaqqa”.
Chaynumi niran Dyusqa.
13 Nishaykillapa: Dyus chay mushuq tratupaq rimarqa, chay punta tratu chaytaqa
ikipina dijasha. Chaynulla chay ikipi kasha chaytaqa, manana ruraypaqnachu. Chaqa
chayqami manana maychu chinqananpaqqa.

9

Jesucristumi mas shumaqta pullachamanchik Dyuswanqa

1 Kananqa nishaykillapa: Chay punta tratuta ruratinllapaqami, kaq mantakuykuna
Dyusta imanu sirbinanllapapaqmapis. Tukuy chaykunataqami ruraqllapa kay
pachapi, Dyusta aduranllapa wasipi.
2 Dyusta aduranllapa tuldu wasipiqami kaynu karan: Chay punta yaykuna Santu
kwartupiqami kayaq bilakunata shachinanllapapaq biliru, chaynulla uk misa. Chaypa
ananpimi Dyuspa kaq turtillankuna karan.
3 Chay kwartullapimi uk kusala rakta raĉhpa warkuraq. Chaypa ikinpiqa karan
Kusala Santu Lugar ninllapa chay.
4 Chaypimi insinsyuta quntachikunanllapapaq urumanta rurakasha altar karan.
Chaynulla chaypiqa karan chay tratuta rurashanllapa, ĉhurakunanllapa kajun kufri
shutiq. Chayqami tukuy ladunta uruwan rurakasha karan. Chay tratuta rurashanllapa
kufripiqami Aaronpa bastunnin qawasha karan chay karan. Chaynullami urumanta
rurakasha uk jarrapi *"maná"* shutiq mikuy karan. Chaypiqapismi Israel runakunawan
tratuta rurashan ishkay tablalla rumikuna karan. Chaqa chay tablalla rumikunapimi,
imakunata rurananllapapaq tratuta rurar, chay dyis mantakuykunata Dyus iskribis-
han karan.
5 Chay tratuta rurashanllapa kufripa ananpiqami, ishkay ángel kirubin shutiq alayjun
kaq chaypa ritratun karan. Chay angelkunaqami intrachimanchik Dyus chaypi nir.
Chaynulla chaykunaqami alanwanqa pampayaran, chay uchanllapamanta pirdunaql-
lapa kufripa kirpananta. Piru kananqami tukuy chaykunapaqqa mana manyaqqa
rimaypaqnachu.
6 Chaynu tukuy imakuna kamakashana katinqa, kurakunaqa waran waran yaykuql-
lapa Dyusta aduranllapa wasimanqa. Piru chaynu yaykurllapapismi chay punta
kwartulaman Dyuspaq ima rurananllapakunata rurananllapapaqqa yaykuqllapa.
7 Chay kwartupa ikinlawnpi Kusala Santu Lugar kaq, chaymanqa kurakunapa man-
taqninla yaykuq, añupaqqa uk kutila. Piru yaykunanpaqqami, animalpa yawarninta
apaq uchaymanta pirdunamay ninanpaq. Chaynulla chayllapimi wakin runakuna
mana kwintata qukar uchakushanpaqpis chayllata ruraq.
8 Tukuy chaykunawanqami Santu Ispirituqa intrachimanchik, chay punta trat-
ullawan karllaraqqashi, Kusala Santu Lugar Dyus tayashanmanqa mana tukuyqa
yaykuyta puytinqallaparaqchu nir.
9 Tukuy kaykunaqami intrachimanchikllapa, ufrindata ĉhurar animalkunata
wanuchir, Dyusta adurashallapamapis chayqa mana yarpuyninchikllapapimapis
mas allinpaqqa tikramayashunllapachu nir.
10 Chaqa tukuy chaykunaqa mikuyla, upyananpaq ima chaykunala. Chaynulla
limpyu kashaq ninapaq kustumrila ima. Tukuy chaykunaqami, Dyus tukuy imata
kambyanankaman mantakuykunalari karan.
11 Piru Jesucristuqami shamushana. Kananqami payna Dyuspa kusa allin kuraku-
napa mantaqnin kuraqa, kay tyimpupi tukuy imamanta shumaqchamaqninchikqa.
Chay kurapa mantaqnin unaq syilupi Dyus kayashan Santu lugarman yaykushanqami,
kusa mas shumaq mas allin ima. Chaynulla chaytaqami mana runakunachu rurasha.
12 Jesucristumi mana chibupa, bisirrupa yawarninta iĉharchu, yaykuran Dyus
kayashan Kusala Santu Lugarmanqa. Ashwan payllami kruspi wanur yawarninta
iĉharan. Chaynulla uk kutilami tukuy tyimpupaq Kusala Santu Lugarmanqa yaykuran.
Chayna nuqanchikkunata tukuy tyimpupaq washamanallapapaq.
13 Chiqaptaqami chay turukunapa, chibukunapa yawarnin, chaynulla chay bisir-
rukunata altarpi rupachishanpa uĉhpanta runakunapa ananman iĉhanllapa chayqa,
sirbin runakunata shumaqchananpaq waqtanlawlata.
14 Piru kay chaynu katinqa, ¡kusa mas pudirniyjun kanqa Jesucristupa yawarninqa!
Chaqa payqa michka mana uchayjun karmapis, Santu Ispiritu yanapatinmi Tayta

Dyuspa naypanpi wanuran. Chaynu wanurmi, chay tukuy tyimpupaq ucha kaqkunapaqqa pagrakuran. Chaynulla, chay yawarninnami shumaqchamanchik chay mana allinkunata yarpur rurar wanunamantaqa. Chaynu karnaqa, tukuy tyimpupaqna kawsaq Dyusta sirbinapaq.

15 Chayraykumi Jesucristuqa wanuranmapis, nuqanchikkunata Dyuswan pullachamanallapapaq. Chayna mushuq tratuta ruraran, chay punta tratuta rurashanpi uchakusha kashamapis, uchanchikkunamanta pirdunamanallapapaq. Chaynami Dyus tukuyta akrashankunaqa, pay tukuy tyimpupaq imata arnishantaqa aypananllapapaq.

16 Chayna chay tratuta rurashan kumplikananpaq, tukuy chaykunapaq yaĉhanapaqqami, puntataqa wanuyanqa tratuta rurasha chay.

17 Chaqa uk tratu rurakashaqami mana sirbinchu, tratuta rurasha chay kawsayatinraqqa. Piru chayqami sirbin tratuta rurasha chay wanushana katin.

18 Chayraykumi chay punta tratuta rurashanpaqpis, animalpa yawarninkunata iĉhaqllapa.

19 Moisesmi tukuy mantakuykunata willar quran, tukuyla runakunata. Chaymanta chupika millwata, isupu shutiq yurata aypar, bisirrupa, chibupa yawarninwan yakuta piĉhur, chay iskribikashakunapa ananman iĉhaq. Chaynulla iĉhaqpis tukuyla runakunaman.

20 Chaynu iĉhaqnumi kaynu niran: “Kaymi chay yawar, Dyus tratuta qamkunawan rurashanqa” nir.

21 Moisesmi chay yawarkunawan salaran Dyusta aduranananllapa tuldu wasitapis. Chaynulla Dyusta payji ninanllapapaq ima kaqkunatapis yawarwan salaran.

22 Mantakuykuna nishannuqami, uk yawarninta iĉhar wanuq uchanllapakunamanta shumaqchakananpaqqa. Chayna yaqqa tukuy imatapis yawarwan shumaqchaqllapa. Chaymi yawar mana iĉhakatinqa, mana mayqantapis Dyusqa uchankunamanmatapis pirdunar washaqchu.

Jesucristumi uk kutila wanuran uchanchikkunata ashuchinanpaq

23 Chiqaptaqami tukuy chay animalkunata wanuchir imaqa, Dyusta aduranananllapa wasipi kaqkunata shumaqchananllapapaq rurarmapis, unaq syilupi kaqkunamantaqa, yaqqa chaynuta yupayla rurayanllapa. Piru unaq syilupi kaqkunaqa, animalkunata wanuchinamantaqa kusa mas shumaqta munayan.

24 Chaqa Jesucristuqami mana yaykuranchu chay runakuna rurashan Santu kwartumanqa. Chaynulla Santu kwartu rurashanllapaqa, unaq syilupi Santu kwartu yupaylla karan. Chaynu katinmi Jesucristuqa ashwan syiluman yaykusha. Chayna kananqa Dyuspa naypanpi nuqanchikkunarayku mañakunanpaq.

25 Manami ayka kuti imachu wanur yaykuran nuqanchikkunata washamanapaqqa, imanutaq kurakunapa mantaqnin chay Kusala Santu Lugarman añu añu uk kutila yaykuq chaynuqa. Piru chaynu yaykurmapis ukpa yawarnintari iĉhaq.

26 Chaynu kananpaq kasha katinqa, Jesucristuqa ayka kuti dijur wanunanta, tukuy ima rurakashanmanta-pachaqa. Piru kananqami chay tukukanan tyimpu shipchamutinqa, Jesucristuqa rikarimusha uk kutila paylla wanur tukuy tyimpupaqna uchanchikkunamanta pirdunamanallapapaq.

27 Mayqanpismi uk kutila wanun. Chaymantaraqmi imanu kashanpaqpis rikar yaĉhananllapapaq tyimpuqa kanqa.

28 Chaynumi Jesucristupis uk kutila wanusha achka runakuna uchankunamanta washakananllapapaq. Chaymantaraqmi qashan ishkay kutipaq shamuyanqa, manana qashan wanur tukuyta uchanllapakunamanta washananpaqnachu. Ashwanmi shamunqa payta kasur yaraq chaykunata pullakunanpaqna.

10

1 Chaqa Moisespa mantakuyninkunaqami, intrachimanalapaq karan chay mushuq
tratu kananpaq karan chaypaq. Manami chiqap chay kusa shumaq imachu karan.
Chaymi Moisés mantakushanqa, mana mayqantapis chiqapta shumaqchayta puyti-
ranchu, michka kada añu Dyusman qimikatinllapamapis.
2 Piru chay mantakuykuna chiqapta uchanllapamanta shumaqchakuq kasha kat-
inqa, manami mayqanpis uchanpaq yarpur, ufrindapaq ĉhurar animalkunata wanuchi-
nanllapatanachu.
3 Piru ashwan kaykunataqa kada añu ruraranllapa, kusa uchayjun kani nir
yarpunanllapalapaq.
4 Chaqa turukunapa, chibukunapa yawarninqa, manami uchakunamanta shu-
maqchakuyta puytiranchu.
5 Chayraykumi Jesucristuqa, kay pachaman shamur Dyustaqa kaynu niran:
“Manami imata wanuchinayta, ima ufrindamatapis munankichu.
Ashwanmi uk kwirputa qumashayki.
6 Manami imata rupachir, ima ufrindamatapis munankichu
uchanllapamanta pirdunanaykipaqqa.
7 Chaymi niray:
‘Kaypimi kani, imanutaq iskribikashakunapi nin nuqapaq chaynulla.
Qam munashaykita ruranaypaq Dyusniy’ ”.
8 Puntataqami nin: “Manami imata rupachir, ima ufrindamatapis munankichu
uchanllapamanta pirdunanaykipaqqa” nir. Piru chaykunata rurayarqami, chay man-
takuykuna nishannullaraq rurayankillapa.
9 Chaymantaqami ninpis: “Kaypimi kani munashaykita ruranaypaq” nir. Chaynu
nirqami niyan, chay unay rurayashanllapa chaykunataqa ashuchinanpaq. Chaynu
ashuchirnaqami, uk mushuqta chaypa lugarninqa ĉhurananpaq.
10 Dyusmi uchanchikmanta shumaqchamashanchik, Jesucristo, Dyus munashannul-
lata rurasha katin. Chaqa Dyus munashannuri Jesucristuqa uk kutila paylla wanuran
tukuy tyimpupaq.
11 Tukuymi Israelmanta kaq kurakunaqa, waran waran, chaynulla ayka kuti ima
chayllata ruran, chay unay rurayashanllapanulla animalkunata wanuchir ima, Dyus
uchanllapakunamanta washananllapapaq nir. Piru tukuy chaykunaqami mana
uchakunamanta pirdunakuyta puytinchu.
12 Piru Jesucristuqami paylla uk kutila wanuran, tukuy tyimpupaq uchanchikllapa-
manta pirdunamanallapapaq. Chaymantami Dyuspa allilaw qichqanpi taran.
13 Chaypimi payqa yarakuyan, Dyusninchik ĉhiqniqninkunata ĉhakinpa ĉhakinman
ĉhuratin binsinankaman.
14 Chaqa uk kutila wanurmi, tukuy tyimpupaq shumaqcharan chay mayqanĉhi
Dyuspaq shumaqchakananpaq karan chaykunataqa.
15 Chaykunapaqmi Santu Ispirituqa kaynu nirqa nimanchik:
16 “Chay tratuta paykunawan rurayashaq
chaymanta unaykaqmantaqa, kaynumi kanqa nin Amituykillapaqa:
Mantakuyniykunatami shunqunpi ĉhurashaq.
Chaynulla yarpuyninpi iskribishaq,
nuqata kasumar kawsananllapapaq.
17 Chaynami,
manana yarpushaqchu uchankunapaq,
chay mana allinta rurashankunapaqpis” nir.

18 Chaynumi Jesucristo uchanchikkunamanta pirdunamanallapapaq uk kutila wanushana katinqa, mananami allinchu qashan uchanchikkunamanta pirdunamanapaq ufrindata ĉhuranallapapaqqa.

Kriyishanchiknulla shachinakur ama chiqanchakashunllapachu

19 Chayraykumi kriyiq masiykuna, kananqa nuqanchikkunaqa kusa allin Dyus tayashan Kusala Santu Lugarmanqa yaykuyta puytinchikllapa, mana imamantapis manchakurchu. Chaqa Jesucristumi nuqanchikkunarayku yawarninmatapis iĉhasha.
20 Chayna chay mushuq nan bidanchikta qumanchik chaytaqami, Amitunchik kiĉhasha chay warkuraq rakta raĉhpata llikir. Chaynu nirqami Amitunchikpa kwirpunllapaq niyanchik.
21 Jesucristumi Dyuswan pullachamaqninchik kar, Dyuspi tukuy kriyiqkunapaqa mas mantaqnin kurana payqa.
22 Chayraykumi tukuy shunqunchikwan allita yarpukur Dyusmanqa qimikashunllapa, allita paylapi kriyir ima. Chayna shunqunchikpimapis allinkunata yarpur, amana ima mana allinkunata yarpur imachu, kwirpunchikta kusa chuyala yakituwan paqasha yupayna kar qimikashunllapa.
23 Maydiyapismi Dyuslapi allita kunfyakar, kriyishanchikmantaqa ama chiqanchakashunchu. Chaqa Dyusmi maydiyapis pullanchik kar arnimashanchiktaqa kumplimashun.
24 Imanupismi ukninchikllapa ukninchikllapa animachinakur yanapanakuyta kamashunllapa. Chaynulla ama ima mana allintapis rurarchu llakipanakur ima kawsashunllapa.
25 Amami Amitunchikman tantakar mañakunllapa chaykunamanqa faltashunllapachu, imanutaq wakinkuna chaynu ruranllapa chaykuna yupayqa. Ashwanmi ukninchikllapa ukninchikllapa animachinakushunllapa. Chaqa Amitunchik shamunanpaq diyaqami ĉhamuyanna.
26 Jesucristo uchanchikkunamanta washamanapaq wanusha nir yaĉhayar, munashanchiklatana rurar uchakushaqa, ¿mayqanna uchanchikkunamantaqa shumaqchamashun? Chaqa Jesucristuqa manana qashanqa wanuyanqachu washamanapaqqa.
27 Ashwanmi chayta rurashaqa, maydiya imanu kanchik nir yaĉhamarninchikqa Dyusqa allipla manchaypaqtana kastigar, kusala ratakuq ninamanna itakumashunllapa. Chaqa chaynumi Dyusqa payta ĉhiqniqkunataqa tukchinqa.
28 Mayqanpis Moisespa mantakuyninmanta chiqanchakasha katin, ishkay manaqa kimsa tistigukuna paypa kuntran rimatinqa, chay runataqa mana llakiparnachu wanuchiqllapa.
29 Chaynu katinqa, ¿manachu qamkunaqa kriyinkillapa, chay mayqanpis Dyuspa Wamranta mana kasuqkunataqa mana kastigayanqachu Dyusqa nir? ¿Chaynulla manachu yarpunkillapa Dyuspa Wamranpa yawarnin iĉhakashata mana kasuqkunata, Dyuspa llakipakuq Ispiritunta musyar mana munaqkunataqa masta kastigayanqa nir? Chaqa chay yawarwanmi mushuq tratuta rurasha. Chaynulla chay yawarwanmi Dyusqa paypaqna kanapaq tikramashanchik ima.
30 Chaqa Amitunchikqami kaynu niran:
“Nuqami chay mana allinta rurar uchakuqkunataqa
allita rikar yaĉhar kastigashaq”.
Chaynullami niranpis:
“Amitunchikmi paypa kaqninkunatapis
allita rikar yaĉhanqa” nir.
31 ¡Kusa manchaypaq-ari kanqa kawsaq Dyuspa naypanpi ima mana allinkunata rurashanchikpaq rikar yaĉhamashaqa!

32 Piru qamkuna yarpuyllapa, imanumi unay puntata Amitunchikpi chayraq kriyirqa
qischakar ima shachinakuq ima kankillapa.
33 Qamkunamanta wakintami musyashuqllapa. Wakinkunataqami tukuypa nay-
panpi kusata qischashuqllapa. Nataq wakin-shuypaqa chaynu qischakaqkunapa pul-
lanmi qischakaraykillapa.
34 Qamkunami chay karsilkunapi kaqkunapaq llakiraykillapa. Chaynulla imaykil-
lapata kitashutinllapamapis, aligriyaraykillapa. Chaynuqami karaykillapa syilupi
ima kaqkunata aypayankillapa nir yaĉhar. Chaqa tukuy chaykunaqami mana
tukukanayjunchu.
35 Chayrayku chay kunfyakayashaykillapataqa amami chinqachinkillapachu. Chaqa
maydiyaqami ima rurashaykillapapaqqa, imatapis karanta aypankillapa.
36 Qamkunami ama imapaq yarpupakur imachu shachinakur, Dyus munashanku-
nalata rurankillapa. Chayna pay arnishushanllapataqa aypanaykillapapaq.
37 Chaqa iskribikashakunapimi kaynu nin:
“Kusa shipcha shipchanami chay shamunanpaq kaq shamunanpaqqa.
Manami tardanqanachu.
38 Mayqanpis allita kriyishanraykulami,
kusa allinpaq riqsikar kawsanqa.
Piru chay unay kashannulla tikrakatinqa,
manami paywanqa aligrichu kashaq” nir.
39 Nuqanchikkunaqami, mana chay wakinkuna yupay unay kashanman tikrakar,
paykunalla kastigakaran chaykuna yupaychu kanchikllapa. Piru nuqanchikkuna
kriyirla paypi kunfyakaqkunaqa, washakashunllapa.

11

Kriyishanchik

1 Dyus arnimashanchikta michka mana rikasha karmapis, allita kriyishanchikrayku,
chiqapta aypayashun nir kunfyakanchik.
2 Chaynulla kriyir kunfyakashanpaq yaĉharmi, Dyusqa unay rukunchikkunataqa
kusa shumaqta rikaran.
3 Kriyishanchikllapanu yaĉhanchikllapa, Dyusmi imatapis rurayta puytiq kar, ri-
mayninlawan syiluta, pachata, chaynulla tukuy ima kaqkunatapis ruraran nir. Chaymi
kanan rikayashanchikkunaqa, rurakaran mana rikayta puytiyashanchikkunamanta.
4 Kriyishanraykumi Abelqa, Dyusta payji ninanpaqqa, kusa shumaq uyshitanta
wanuchir payjichikuran, kusa mas shumaqta uknin Caín payjichikushanmantaqa.
Chaymi Dyusqa kusa allin runapaq riqsir, chay ufrindakunapaqqa shumaqta yarpu-
ran. Chaymi Abelqa wanusha katinmapis, yaĉhanchik imanumi kusata kriyiran nir.
5 Kriyishanraykumi Enoctaqa kawsaqllata Dyusqa aparan. Chaymi mana wanusha
katinmapis, manana tariranllapachu. Chaqa Dyusmi apasha karan. Chaynulla Enoc-
paqqa kaynu niqllapa: Dyus manaraq apayatinqashi, Enocqa Dyustaqa kusa shumaqta
yarpuchiran nir.
6 Piru manami allinchu Dyuspi mana kriyir, mana shumaqta yarpuchinapaqqa.
Chaqa Dyuswan pullachakasha kanapaqqa, kriyiypaq Dyusqa kan nir. Chaynulla payta
maskaqkunataqa, kusa shumaq imakunatami quyanqa nir kriyiypaq.
7 Kriyishanraykumi Noeta, Dyusqa willaran imami pasayanqa nirmapis. Chaymi
payqa kriyir kasur, uk wampuq wasita ruraran ayllunwan pulla washakananpaq.
Chaynulla Noeqa kriyiq karmi, tukuy runakunata dijatin wanuranllapa. Nataq pay-
shuypaqa Dyuspi kriyishanrayku, shumaqpaq riqsikar washakaran.

8 Kriyishanraykumi Abrahamta, Dyus qayatinqa, payqa kasur lluqshir riran mayqan
pachataĉhi Dyus irinsyanpaq arnisha karan chayman. Payqami tayashanmantaqa
riran, mana mayman riyani nir yaĉharmapischu.
9 Paymi kriyishanrayku furastiru yupay kawsaran Dyus arnishan pachapiqa. Piru
chaypiqami tuldumanta rurakasha wasipi taran. Chaqa Dyus arnishankunapiri allita
kriyiran. Chaynullami wamran Isaacwan, willkan Jacobpis taranllapa.
10 Chaynumi Abrahamqa taran. Chaqa payqami kriyir Dyuspaqqa yarpukuran pay
kayashanman apayanqa nir. Chaqa Dyus kayashan kusa shumaq lugartaqami, mana
mayqan runa llutakuqpischu rurasha. Ashwan chaytaqami pay paylla Dyusqa rurasha.
11 Kriyishanraykumi Abraham michka rukulana kar, warmin Sara mana wamrakuq
katinmapis, Dyus nitin payqa wamrayjunna tikrakaran. Chaqa payqami kriyiran Dyus
arnishantaqa kumpliyanqa nir.
12 Chaymi Abrahamqa michka wanunanpaqna kayarmapis, unaq syilupi qullarkuna
yupay kusala achka aylluyjunpaq tikrakaran. Chaynulla ayllunqami imanutaq mar
manyapi aqu kaqmataqa mana yupayta puytinchikchu, chaynu karan.
13 Tukuy kay runakunami wanuranllapa, Dyus arnishankunataqa mana aypar-
lamapischu. Piru Dyuspi kriyishanllaparaykumi arnimashanllapakunaqa maydiyapis
kumplikayanqa nir, kusa aligrita yarpuranllapa. Chaymi paykunalla kwintata
qukaranllapa, nuqanchikkunaqa kay pachapiqa furastirukuna yupay kanchikllapa nir.
14 Piru chaynuta rimarqami, intrachimanchikllapa paykunaqa uk pachata maska-
yaranllaparaq tukuy tyimpupaq kawsar tananllapapaq nir.
15 Nataq chay pachanllapamanta yarqushan chaypaq yarpuyarllapaqa, chay pachan-
llapallaman qashan tikrakananllapata.
16 Piru paykunaqami uk kusala shumaq pachata maskayaranllapa, unaq syilupi
tananllapapaq chayta. Chayraykumi Dyusqa mana pinqakunchu paykunapa Dyusnin
kani niytaqa. Chaqa Dyusqamiri tanan pachapiqa, kusala shumaq wasikunata ima
kamkachisha paykunapaqqa.
17-18 Chaymantami Tayta Dyusqa, Abrahamqachu allita payta kasuyanqa nir yaĉhanar,
willaran wamran Isaacta ufrindapaq nir wanuchinanpaq. Chaynulla Dyus, Isaacrayku
kusa achka aylluyjun kanki nisha katinmapis, Abrahamqami mana kwashayaranchu
uklayla wamranta wanuchinanpaqmapis.
19 Chaqa Abrahamqami kriyiq, wanushakunamatapis Dyusqa qashan kawsachimun
nir. Chaymi wamranta wanuchinanpaqna katinqa, kriyishanrayku Dyusqa mana
chayta ruranantа munaranchu. Chaynuqami intrachimanchik, Isaacqa wanushana
yupay karmapis kawsamushana nir.
20 Kriyishanraykumi Isaacqa, Jacobwan Esauta bindisiran maydiyaqa imanu kanan-
llapapaq nirmapis.
21 Kriyishanraykumi Jacobqa wanunanpaqna karqa, Josipa wamrankunata ukninta
ukninta bindisiran. Chaynulla bastunsitunwan pachalaman sintikurmi Dyusta adu-
raran.
22 Kriyishanraykumi José manaraq wanuyarqa, Israelmanta runakunaqashi may-
diyaqa Egipto pachamanta yarqur, Dyus arnishan pachaman riyanqallapa nir
yaĉharanllana. Chaymi wakin ayllunkunataqa willaran, rirllapaqa paypa tullunkuna-
matapis apananllapapaq.
23 Kriyishanraykumi Moisespa taytankunaqa, Moisés nasitinqa kimsa misista pakarla
kawsachiran. Chaqa kusala shumaq nasquy wamrituri karan. Chaynulla chay pachapi
mantakuq tukuy ullqu wamritukunata wanuchinanllapapaq mantakutinmapis, man-
ami manchakuranllapachu.
24 Chaynulla kriyishanraykumi Moisés byiju runana karqa, mantakuq Faraonpa
warmi wamranpa wamran nikaytaqa mana munaranchu.

25 Ashwanmi payqa, Dyus akrashan runakunawan pulla qischakayta munaran.
Chaynulla uk ratulapaq aligriyar ama uchayjun ima kananpaqqami, mana imatapis
munayninllamantaqa ruraranchu.
26 Piru payqami ashwan yaĉharan, maydiyaqa Dyusqa chay runakunamanta uk
washakuqta kaĉhamuyanqa nir. Chaymi chay Egiptupa iman kaqkunamatapis dijarna,
ashwan qischakaymatapis munaran. Chaqa payqari allita yarpuran maydiyaqa Dyus
arnishanqa chiqapta kumplikayanqa nir.

27 Kriyishanraykumi Moisesqa imatapis karanlata rurar Egipto pachamanta
yarquran, chay mantakuq piñakuyashanmanmatapis mana manchakurchu. Chaqa Dyusta
mana rikarmapis, paypi kriyiran yanapayan nir.
28 Kriyishanraykumi Moisesqa, Pascua fyistata ruraran. Chaymanta kaĉhakuran
punkunllapata yawarwan salananllapapaq. Chayna Tayta Dyuspa angelnin shamurqa,
Israel runakunapa kulaka ullqu wamranllapataqa ama wanuchinanpaqchu.

29 Kriyishanraykumi Israel runakunaqa, chay chupika marpa ĉhaypinta pasaran chaki
pachata yupay. Chaymanta Egiptumanta kaqkunapis chayllata pasashaq nir, ĉhuqar
wanuranllapa.

30 Kriyishanraykumi Jericó pwiblupa ridurninpi adubiwan llutakasha pata kaq
chaykunaqa limpu rataranllapa. Chayqami Israelmanta kaqkuna ridurninllapapi syiti
diyata marchar ima purishallapa katinna rataran.
31 Chaynulla kriyishanraykumi, chay ukwan ukwan punuq warmi Rahab shutiqqa,
mana pullanllapachu wanuran Jericó pwiblunllamanta mana kasukuqkunawanqa.
Chaqa payqari Israel runakuna uklaw pachapi riparakur puriq chaykunataqa, shu-
maqta samachisha karan.

32 ¿Imatana masqa nishaq? Tyimpumi faltamayanqa rimanaypaq Gedeonpaq, Barac-
paq, Sansonpaq, Jeftipaq, Davidpaq, Samuelpaq, Dyuspa wakin rimaqninkunapaq
imamapis.
33 Tukuy paykunapismi kriyishanllaparayku, ĉhiqniqninllapapa tayashan pwiblunku-
naman yaykuranllapa. Ukkunata rikaranllapa jwiskuna yupay, Dyus arnishanmatapis
ayparanllapa, liyunkuna mikunanllapamantapismi washakaranllapa ima.
34 Kusala nina ratakuqpimapis mana ruparanllapachu. Wakinqa ispadakunallawan
wanunanpaq karmapis washakaranllapa. Wakinqami mana jwirsayjun karmapis kusa
jwirsayjun tikrakaranllapa. Kusala jwirsayjun karmi, guerrapimapis uklawmanta
kuntraqnin suldadukunamatapis binsiranllapa.
35 Wakin warmikunapa ayllunllapa wanusha katinmapis, Dyus kawsachimutin
kawsaqtana pullakuranllapa. Wakinkunatami qischatinllapa llakir mana washakayta
munar ima, wanuranllapa maydiyaqa kusa shumaqtana kawsamurqa tayanqallapa
nir.
36 Ukkunami burlatinllapa, wipyatinllapa, kadinakunawan watatinllapa, prisutinl-
lapa ima qischakaranllapa.
37 Wakinkunami rumillawan sitatinllapa wanuran. Wakinkunatami sirruchuwan
ĉhaypinmanta pititinllapa ima wanuranllapa. Ukkunaqami ispadallawan wanuranl-
lapa. Ukkunaqami uklawmanta uklawman puriranllapa, uyshitapa, chibupa qaranta
yakakushala, mana imayjunkuna yupay. Chaynumi llakir ima qischakaranllapa.
38 Chaynu chay mana kriyiqkuna ruratinllapa, michka kay pachapi mana tananlla-
papaq karmapis, chunllaq lugarkunapi, qaqakunapi, maĉhaykunapi, pacha uĉhkukunapi
ima taranllapa.

39 Chaynu katinllapami, paykunataqa Dyusqa nuqapi allita kriyishaykillapa niran.
Piru chaynu nisha katinmapis kay pachapi karllaraqqa, manami mayqanninllapapis
tukuytaqa Dyus arnishan chaytaqa ayparanllapachu.

40 Piru Dyus imanu kriyinllapa nir yaĉharmapismi, nuqanchikkunapaqpis kusala shumaq kanqa niran. Chaynu nisha katinmi maydiyaqa tukuylana paypi kriyiqkunaqa tukuy chay arnimashanchikllapataqa aypayashunllapa.

12

Jesucristulapi kunfyakashunllapa

1 Tukuy unay runakunami Dyuspi kriyishanrayku qischakarmapis shachinakuranllapa, maydiyaqa Dyus arnimashanchiktaqa kumplimayashunllapa nir. Chayqami nuqanchikta sirbimanchikllapa, chay paykuna yupay kar chay arkamaqninchikta, chaynulla chay liyamaqninchikllapa chaykunataqa dijarna, ashwan Dyuslapi kunfyakar shachinakunallapapaq. Chaynu karnaqa, ashwan naypaqman kallpaq yupay, Dyus munashankunalata rurayta yarpushunllapa.

2 Nishaykillapapis, Jesucristulata chapar paypi allita kunfyakashunllapa. Chaqa shumaqchamanallapapaqqa kusata qischakarmapis shachinakuran. Chaynumi pay yupay qischakarmapis shachinakushunllapa. Chaqa payqami chaynu kruspi wanunanpaq karmapis mana pinqakuranchu. Ashwanmi yaĉharan chaynu qischakayarmapis, maydiyaqa kusata aligriyanqa nir. Chaynulla Dyus mantakuyashanpiqa, allilaw qichqanpina taran.

3 Chayrayku, imanutaq Jesucristo kashanpaq yarpuyllapa. Paytami kusalata qischaranllapa chay uchakuqkuna. Chayrayku amami shaykur disanimakunkillapachu.

4 Chaqa qamkunaqa chaynu qischakarmapis manaraqmi wanushaykillapachu, michka chay uchakunawan maqanakuq yupay karmapis.

5 Ashwan amami qunqankillapachu wamranna katkillapa Dyus willashutinllapaqa. Chaqa iskribikashakunapimi kaynu nin:

“Wamrituy, Amitunchik kastigashutinllapaqa kuytawkish mana kasutki.
Chaynulla anyashutinpis, amami disanimakunkichu.

6 Chaqa Amitunchikqami mayqantapis munayashantaqa kastigan.
Chaynullami wamranna kashaqa, llibachimanchik ima” nir.

7 Qamkunata mana allinkuna pasashutinllapamapis shachinakuyllapa. Chaqa chayta rurashurllapaqami, Tayta Dyusqa wamrankuna katkillapa munashur chaynuqa rurashuyanllapa. Willamayllapa: ¿Manachu mayqanpis wamranta munar llibachin allinkunata ruray nir?

8 Piru Dyus qamkunata mana wakin wamrankunata yupay kastigashutinllapaqami, qamkuna mana chiqap wamrankuna kar, jwira wamrankuna yupayna kankillapa kanqa.

9 Chaynulla wamra kashallapamaqa, kay pachapi taytanchikkunaqa allinkunata ruray nir llibachimasha rispitaq kanchikllapa. Chaynu katinqa, ashwan ¿imapaqna mana kasushun Taytanchik Dyustaqa? Chaqa paymiri kawsanapaq bidanchikta qumanchik.

10 Piru taytanchikkunaqami kay pachapiqa uk ratulapaq kashamapis, pay yarpushannulla llibachimaqninchik allinkunata ruranapaq. Ashwan Dyusninchikqami llibachimanchik nuqanchikpa byinninchikpaq, maydiyaqa imanutaq paymaqa kusala shumaq chaynu kanapaq.

11 Chiqaptaqami ima kastigupis mana allinchu chay ratullaqa. Ashwanmi kusalata nanar llakichimanchik. Piru chaypaq allita intrakarqami, maydiyaqa kusa shumaqta, allinlata rurarna kawsashunllapa.

Kuytawkish Dyus nishanta mana kwintachashallapa

12 Chayraykumi animakur shaykusha makikillapata, qashan jwirsayjunpaq tikrayllapa. Chaynulla chay qunqurikillapa litalla kaqtapis jwirtichayllapa.

13 Chaynulla kusa shumaqta kawsar, dirichula nanta puriq yupayna kayllapa.
Chaynuqami chay mana allita kriyitin, ĉhakinllapa kuju yupay kaqkunaqa, allita kriyirna
alliyaq yupay shumaqta kawsananllapapaq.
14 Ukkunawanmi shumaqta kawsayta kamayllapa. Chaynulla Dyus munashannulla
kawsayllapa. Chaqa Dyus munashanta mana rurar kawsaqqami, Amitunchiktaqa
mana rikayta puytinqachu.
15 Chayrayku uknikillapa uknikillapa kuytanakuyllapa. Chaqa mana chaynu
karqami, imanupiqa mayqannikillapallaqa Amitunchik llakipashushanllapamanta
chiqanchakankimanllapa. Chaynulla, kuytawkish qamkunamanta uk qirupa ayaq
ĉhupan winaq yupay mayqanpis katin. Chaqa chaynu karqami, imanutaq chay
ĉhupamaqa ayaq kar mana shumaqchu, chay yupay ukkunata mana allinkunata rura-
chitin.
16 Amami qamkunamanta mayqannikillapapis ukwan ukwan pununqallapachu,
manaqa dasna mayqanwanpis punusha rikarinqachu. Chaynulla Amitunchik mu-
nashan kusa shumaq ima kaqkunatapis ama disprisyanqachu, imanutaq Esaumaqa *
tukuran chaynuqa. Paymi uk mati mikuylapaq kulaka wamra kashanrayku irinsyan
kaqmatapis qukuran.
17 Qamkunami yaĉhankillapa, “Chaymanta taytay shumaqchamay” nitinqa, taytanqa
“Manana imanupis shumaqchashuyta puytinichu” niran. Chayna kusalata waqatin-
mapis, chay pasashanpaqqa manana imatapis rurayta puytiranllapanachu.
18 Qamkunami unay punta tratupi Israel runakuna yupayqa, Dyusman mana
qimikashaykillapachu. Paykunaqami qimikaran sirkaman. Chaypimi karan nina
ratakuq, tutaparaq, puktay, kusa jwirti wayra ima.
19 Manami uyaraykillapapischu trumpitakunata, Dyuspa rimayninkunatapis. Piru
chay uyaqkunaqami, rugakuranllapa amana masqa willananllapapaqchu.
20 Chaqa manari agwantayta puytiranllapachu kay mantakuykunawanqa. Chaqa
kaynumi niq: “Mayqan chay sirkapi ĉhakinta sarukuchiqtaqa, rumillawan, manaqa
lansawan, wanuchikanqa michka uk animal katinmapis” nir.
21 Kusa mana yaĉhakuypaqmi karan chay rikashankunamapis. Chaqa pay Moisesllari
kaynu niq: “Manchakurmi chukchukyayani” nir.
22 Ashwan qamkunaqami, mushuq tratuwanna kar, chay qaqa Sión shutiqmanmapis
qimikashaykillapa. Chaqa chaypimi kawsaq Dyuspa pwiblunmapis. Chay pwibluqami
syilupi Jerusalén. Chaypiqami chiqapla achka angelkuna Dyusta alabananllapapaq
tantakasha.
23 Chaynulla ĉharaykillapapis Dyuspa munashan wamrankuna syilupi tantakashan-
man. Chaypimi Dyuspa wamran kaqkunapa shutinqa iskribikasha. Qamkunami
qimikashaykillapa Dyusman, chay tukuypa jwisninman, chaynulla tukuy chay kusa
allin runakuna shumaqchakashakuna kayan chayman.
24 Jesucristumanpismi ĉhashaykillapa, chay mushuq tratuta rurashanrayku. Chay
yawarninwanmi uchanchikmanta paqamashanchikllapa. Chay yawarninmi, Abelpa
yawarninmanmatapis kusa mas shumaq karan.
25 Chayraykumi kuytakankillapa. Imanupiqakish chay willamaqninchikta mana
kasuq yupay tukutkillapa. Chaqa Dyus, mana kasukuqkunata qayar kay pachapi
willatinllapami mana kasurqa, mana mayman alsakaytapis puytiranllapachu. Chaynu
katinqa nuqanchikkunamaqa syilumanta-pacha willamashallapa mana kasurqa, may-
mannari alsakashunllapa.
26 Chay tyimpuqami, Dyusqa rimatinla pachamapis kusata kuyuran. Piru kananqami
nin: “Qashanmi nuqaqa kuyuchishaq mana pachalatachu. Ashwanmi syilumatapis
kuyuchishaq” nir.

---

* **12:16** Rikashun Génesis 25.29-34.

27 Chaynu “Qashan” nirqami, intrachimanchik chay tukuy kuyuq chaykunataqa,
limpu chinqachiyanqa nir. Piru chay mana kuyuq chayqami, mana chinqanqachu.
28 Dyus chay mantakuyashan pachaman apamayanchik chayqami, mana kuyun-
qachu. Chaymi chaypaq payji niypaq Dyusta. Paytami adurashunllapa kusala
rispituwan, imanutaq payta shumaqta yarpuchishannulla.
29 Chaqa Dyusninchikqami, imanutaq ninamaqa tukuyta limpu rupachin chay yupay.

13

Imanumi Dyusta shumaqta yarpuchishunllapa

1 Qamkunaqami kriyiq masiykuna, maydiyapis waran waran uknikillapa uknikil-
lapa llakipanakur kawsankillapa.
2 Chaynulla amami qunqarchu, mayqantapis wasikillapaman ĉhatinqa, shumaqta
samachinkillapa ima. Chaqa chaynumiri wakinkunamaqa mana yaĉhar, angelkunata
ashwan samachiranllapa.
3 Yarpunkillapami prisukunata, qamkunapis paykunawan prisu kankimanllapa
yupay. Yarpunkillapapismi chay qischakaqkunapaq, qamkunapis paykunawan qis-
chakayankimanllapa yupay.
4 Tukuy runa kar, warmi kar, masayjunna karqa, kusalata rispitanakur masanlla-
palawan kawsanqallapa. Chaqa Dyusmi, chay runa kar, manaqa warmi masayjunna
karmapis ukwan ukwan punuqkunata, chaynulla mayqan manaraq masayjun karpis
pakaplla punuqkunatapis rikar kastiganqa.
5 Amami qillaylataqa munankillapachu. Imayki kaqwanqami kuntintakayllapana.
Chaqa Dyusqami kaynu niran:
“Manami qamlata dijar qunqashaykichu” nir.
6 Chaymi Tayta Dyus imakunawanpis yanapamanchik nir kunfyakar, kaynu niyta
puytinchik:
“Amituy yanapamatinmi, mana mayqantapis manchanichu.
¿Imatana runa masiyqa ruramanqa?” nir.
7 Yarpuyllapa chay runakuna yanapar Dyuspa rimayninta yaĉhachishuqkunapi.
Chaynulla yarpuyllapa paykunaqa imanumi kawsayarllapaqa karan nirpis. Chayna
imanutaq paykuna kriyiqllapa, chaynulla qamkunapis kayllapa.
8 Jesucristumi paylla, quya, kanan, chaynulla tukuy tyimpupaq.
9 Amami qamkunaqa dijakankillapachu riqchaq yaĉhachikuykunata, chaynulla imaku-
nalata mikur washakashunllapa nir yaĉhachishunanllapapaqqa. Ashwan allinqami tukuy
shunqunchikwan Dyusninchik munamashanchiklapi kriyinallapapaq, chay mikuyla-
paq yaĉhachikushanllapakunamantaqa. Chaqa manami yaqqa sirbishachu chay mikuyla-
paq yaĉhachikushanllapakunaqa.
10 Jesucristo kruspi wanushanrayku, Tayta Dyus llakipar pirdunamanchikllapa. Je-
sucristo wanusha katin nuqanchikkuna manana animalkunata wanuchirnachu, Tayta
Dyusta sirbinchikllapa. Chayrayku chay naypaq kurakuna manana puytinllapanachu
animalkunata wanuchir Tayta Dyusta shumaqta yarpuchiyta.
11 Chaqa chay kurakunapa mantaqninqami animalpa yawarninta apan kusala Santu
kwartumanqa, uk ufrinda yupayna katin uchanllapakunamanta washakananllapa-
paq. Piru chay animalkunapa kwirpuntaqami, chay pwiblumantaqa waqtapi ru-
pachinllapa.
12 Chaynullami Jesustapis qischar ima, pwiblumanta waqtapi wanuchiranllapa.
Chayna yawarninwan runakunata shumaq allinpaqna tikrananpaq.
13 Chayrayku, imanutaq paymataqa mana kwintachar uklawman itakuranllapa,
chaynulla nuqanchikkunatapis mana kwintachamashallapaqa, paywanna kayta yar-
pushunllapa.

14 Chaqa kay pachapiqami, nuqanchikkunapaqqa mana tukuy tyimpupaq uk
pwibluqa kanchu. Chaymi chay tukuy tyimpupaq shumaq pwiblu kaqman ĉhanapaq
yarpushunllapa.
15 Chaynami Jesusrayku maydiyapis Dyusta alabashunllapa. Kay al-
abayashanchikqami, imalataqa ufrinda nir wanuchiyanchik chay yupay kanqa.
¡Alabaypaqllapari shiminchikllapawan!
16 Amami qunqankillapachu allinkunalata ruraytaqa, chaynulla imayki kaqlawan
ukkunata yanapaytaqa. Chaqa tukuy kaykunami, ufrinditakuna Dyusta kusa shu-
maqta yarpuchir aligriyachiqqa kanqa.
17 Dyuspa rimayninta yaĉhachishuqllapa runakunatami kasunkillapa. Chaqa
paykunaqami rikar kuytashuyanllapa, maydiyaqa imata rurashaypaqpis Dyus
rikar yaĉhamayanqallapa nir. Chayraykumi paykunata aligriyachinaykillapapaqqa,
imatapis allin kaqkunalata ruraylapa. Piru pinqaypaq imakunata ruratkillapaqami,
kwashallana kawsanqallapa.
18 Nuqakunapaq Dyusman mañakunkillapa. Chaqa nuqakunaqami qamkunapaq kusa
allinlata yarpur kawsanillapa. Chaymi imapipis allinkaqla kayta yarpunillapa.
19 Chaynulla mañakunkillapapismi, mana tardarchu shamur watukushunayllapapaq.

Tukukanantami saludakun

20-21 Shumaqta kawsachikuq Dyusninchikmi, qamkunatapis shumaqchashunqallapa
imapipis. Chayna pay munashanta ruranaykillapapaq. Chaqa Amitunchik Jesucristo
wanutinmi, yawarninwanna mushuq tratuta ruraran, tukuy tyimpuna pullachamanal-
lapapaq. Chaymanta qashan kawsachimuran. Chayraykumi kananqa nuqanchikkuna
uyshitankuna yupay kashana, kusa shumaqta michiq yupayna kuytamanchik. Chay-
nami Jesucristutaqa, tukuy tyimpupaqna alabashunllapa. ¡Chaynumi kanqa!
22 Kriyiq masiykuna, imanupiqaĉhi qamkunata anyaq yupay kaykunata willashunil-
lapa. Piru animachishunayllapapaqmi kayta iskribimuni qamkunamanqa.
23 Qamkuna yaĉhanaykillapapaqmi nishunillapapis, kriyiq masinchik Timoteo prisu
kashanmanta yarqushana nir. Chayna daskaqlla ĉhamutinqami, nuqa watukushuqllapa
shamurqa, pullay apamushaq.
24 Dyuspa tukuy allin kaqninkunata, chaynulla paypa rimayninta
yaĉhachishuqllapakunatami, willankillapa saluduta kaĉhamunillapa nir. Chaynulla
chay Italiamanta kaq kriyiq masinchikllapakunapismi, qamkunapaq saluduta
kaĉhamunllapa.
25 Chaymi Taytanchikllapa Dyusman mañakuni kusalata llakipar yanapashunanllapa-
paq.

Chaynumi kanqa.

Santiago
Santiagupa kartan

Kay kartataqami Santiago iskribiran, Jesucristupi kriyiq masinkunaman. Paymi Jerusalén pwiblupi kriyiqkunapa rikaqnin karan. Manami Jesucristupa dusi apustulninkunamantachu karan. Ashwanmi, Jesucristupa uknin karan (San Marcos 6.3; Gálatas 1.19). Piru Jesucristo kawsayatinraqqami, mana kriyiranchu Dyuspa Akrashan Cristun nirqa (San Juan 7.5). Wanur kawsayatinraqmi payqa kriyiran. Chaymantaraqmi Santiago apustul Pedruwan, apustul Juanwan Israel masinkunataqa Jesucristupa shumaq rimaynintaqa yaĉhachiranllapa (Gálatas 2.9).

Chaynuqami Santiaguqa intrachikuran michka qischakarpis Dyusllapi yarpur kusa aligrila kawsanallapapaq (1.2-18); chaynulla michka kusa imayjun, mana imayjun kaqkunamapis ama ukmanta rikanakurchu kawsanallapapaq (2.1-13). Ashwanmi chiqapta Dyuspi kriyir, ukninchikkunata yanapar Dyus munashannu kawsashunllapa (2.14-26). Chaynulla intrachikuran llulla imatapis ama parlanapaq (3.1-12), chaynulla Tayta Dyuspi allita kriyir mañakunallapapaq ima (5.13-18).

Santiagumi saludakun

1 Nuqa Santiagumi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristuta sirbini. Chaymi tukuy qamkuna Israel pwiblupa dusi ayllunkuna karmapis, wakpi kaypi uklaw pwiblukunapi taqkunata saludashunillapa.

Dyuslaman mañakushun yaĉhayniyjun kanapaq

2 Kriyiq masiykuna, Jesucristupi kriyir munashanta rurashaykillaparayku qischashutinllapaqa, aligriyayllapa.
3 Yaĉhanchikllapami payrayku qischakarqa, mana yanqallachu qischakanchik nir. Ashwanmi masta paylapi yarpur shachinakunchik.
4 Chayrayku qischashutinllapamapis mana shaykuq, Taytanchik Dyuspi kriyirlla shachinakuyllapa. Chaynuqami kusa allinlata yarpuq, ruraq wamrankunana kayankillapa kanqa.
5 Mayqannikillapapis, Dyus munashanta rurar mana yaĉharqa, mañakuy payman. Paymi, mana pinqashurchu, mana anyashurlamapischu, ashwan aligriyar, kusata intrachishunqallapa tukuy imata.
6 Chaymi payman mañakurqa, tukuy shunquykiwan allita kriyiy: Uyapamanqami nir. Ama yarpuychu: Manaĉhi uyapamanqachu nirqa. Chay mana uyapamanqachu nir yarpuqqami, imanutaq marpa yakunmaqa wayra shamutin wakman kayman kusalata maqchikan, chay yupay.
7-8 Chaynulla, Dyus mana uyapamanqachu nir yarpuqqami yarpunllapa: Kananmantaqa Dyustana sirbishaq nir. Chaymantaqa allaqkamanqa, Dyusta qunqar, qashan yarpun chay imankunalapina. Chaynu shiminlawan rimar kriyiq karqa, amana yarpunqachu: Dyusmi yanapamanqa nirqa. Chaqa manari imapipis yanapanqachu Dyusqa.

Imanumi imayjunkuna, mana imayjunkunamapis kanqa

9 Dyusninchikmi mana imayjun kriyiq masinchikkunataqa, kusa runa nishapaq riqsin. Chayrayku aligriyanqallapa.
10 Uk kusa imayjun kriyiq-shuypaqa, tukuy imankunata tukchir chinqachirpis, ama llakinqachu. Ashwan aligriyanqa. Chaqa chay mana kriyiq imayjunkunaqa, qiritukunapa tuktun yupay, das chinqayanqa.

11 Rupay kusata rupayatinqa, ¿manachu qiritukuna ñutkutin, tuktunkunaqa shumaq
kashanmantaqa ñutkur das chakin? Chaynumi chay tuktukuna yupay, chay mana kriyiq
kusa imayjunkunaqa, chay imankunata tantakushankunawanqa, pulla chinqanqa.

Imakunapi rikarirmapis shachinakushunllapa

12 Kusa shumaq runami kanqa, riqchaq imakunapi rikarir shachinakuqqa. Chaymi
wanutinmapis, Dyusqa kurunata qurna tukuy tyimpupaq kawsachinqa. Chaqa payta
tukuy munaqkunataqami chayllata arnisha.
13 Uk runa imapi rikarir uchakunarqa, Dyusta ama uchachanqachu: Paymi kay
imata rurachimanayan nirqa. Dyusninchikqami mana ima riqchaq uchakunataqa
ruranchu. Chaynulla payqa mana mayqantapis ima mana allinkunataqa rurachinchu
uchakunanpaqqa.
14 Nataq uk runataqami paypa yarpuynin mana allin kashanrayku, animachin mana
allinkunata rurar uchakunanpaqqa.
15 Chaymi chay mana allin yarpuyninkuna shunqunpi ratakur, uchakuchin. Chay-
nami mana tantyakarchu uchakurllana, wanun.
16 Munashay kriyiq masiykuna, amami imamantapis ingañakankillapachu.
17 Chaqa Dyusninchikmi unaq syilumanta-pacha tukuy chiqap allin kaqkunata
qumanchik. Paymi rurasha tukuy riqchaq syilumanta achkirachimaqninchikkunata.
Chaynulla kusa allin kashannullami maydiyapis kar, mana kambyakanqachu llantu
pasaq yupayqa.
18 Paymi imakunatapis kusa allinlata riman. Chaymi chay rimashankunapi kriy-
ishanaqa, washar mushuq kawsaytana qumanchikllapa. Chayraykumi payqa tukuy
rurashankunamanta akramanchik, punta wamrankunana kanallapapaq.

Dyus rimashanta kasushun

19 Munashay kriyiq masiykuna, allita uyakuyllapa ukkuna rimatinqa. Ama dasqa
rimayllapachu. Naypaqtaqa yarayllaparaq, chaymanta rimanaykillapapaqqa. Ama
das piñakur yakapakayllapachu.
20 Chaqa piñakuq runaqami, Dyus munashantaqa mana ruranchu.
21 Piru qamkunaqa, Dyus munashanlata rurarna tukuy mana allinkunata, chaynulla
kusala saqra millanaypaq uchakunata imaqa dijayllapana. Ashwanmi Dyuspa rimayn-
inta shumaqta intrakar kasuyllapa. Chaqa paypa rimayninmi kusa pudirniyjun kar,
shunquykillapapiqa ratakushana washakanaykillapapaq.
22 Chayraykumi Dyuspa rimayninta, ama uyakurlachu allita intrakar ruray-
llapa. Piru "Nuqami allin runa kar, rimayninta uyani" nir mana kasurqami, in-
gañakayankillapa.
23 Chaymi mayqanpis Dyuspa rimayninta uyakur mana kasurqa, uk runa ispijupi
qaqllanta rikaq yupayla.
24 Chaqa chay ispijupi kaqqa chaypi karqa, qaqllanta rikayan "Kaynu kani" nirmapis.
Chaymanta ashurqa, dasna qunqar, mana yaĉhannachu imanumi qaqllan karan nir.
Chaynullami chay mana kasukuqkunapis, Dyuspa rimayninta uk ratulapaq uyan.
Chaymantaqa manana uyakushantaqa kasunllapanachu.
25 Ashwan washakananpaq, Dyus mantakushankunata kasur, chaylata rikar mana
qunqar, chay rimashanlata ruratinqa, Dyusqa kusa shumaqpaq riqsir tukuy imapi
yanapanqa.
26 Uk runa, "Nuqa allin Dyusniypi kriyiq kani" nir yarpuqqa, ama mana allinkunata
rimananpaqnachu tantyachinqa qallunta. Mana qallunta tantyachiqqami: "Allin
Dyusniypi kriyini" nirqa, paylla ingañakayan. Chaynu tukurqami mana chiqaptaqa
Dyuspi kriyinchu.
27 Ashwan kaynuraqmi Taytanchik Dyuspa kusa allin shumaq yaĉhachikuyninqa:
Watukur yanapanapaq chay qischakaq wakchitakunata, byudakunata, ima. Ama

rurashunpischu runakunapa mana allin rurayninkunataqa, ama riqchaq uchayjunna kanallapapaq.

2

Imayjun mana imayjuntapis chayllata rikaypaq

1 Qamkuna kriyiq masiykuna, kusa pudirniyjun Amitunchik Jesucristupi kriyiqkuna karqa, tukuyta munayllapa, ama wakinlatachu.
2 Yarpushunllapa kayta: Kriyiq masiykuna, tantakasha katkillapa, ĉhamunman ishkay runakuna. Uknin uru surtijayjun, mudanankunapis kusa ĉhaniyjun. Uknin-shuypaqa mana imayjun, lliki ishkiyaq mudananmapis.
3 Chaymanta chay kusa imayjun chayta ninkimanllapa: Kay shumaq samanapi samay nir.
Chaymanta chay mana imayjunta-shuypaqa ninkimanllapa: Chayllapi qamqa shay, manaqa chay pachapi tay nir.
4 Chaynu tukurqami, jwis yupay tukuyankillapa, mana allin yarpuynikillapawanqa. Chaqa ukninta shumaqta rikayankillapa, ukninta-shuypaqa mana.
5 Munashay kriyiq masiykuna, ¿allinchu kanqa chay mana imayjunkunata pinqar chaynu ruranapaq? Uyakuyllapa nuqa kay nishayta: Dyusmi kay pachapi runakuna mana imayjunkunataqa, ashwan akrasha paypina kriyinanllapapaq. Chaymi chay kriyishankunana paykunapaqqa imankuna yupayqa kanqa. Chayna chay mana imayjunkunana Dyuspa pullan tanqa, shumaq mantakuyashanpina. Chayllatami arnisha Tayta Dyusqa tukuy payta munaqkunataqa.
6 Nataq qamkuna-shuypaqami chay mana imayjunkunata pinqar, kusala imayjunkunalata shumaqta rikankillapa. ¿Piru manachu kwintata qukankillapa chay kusa imayjunkunaqa kusata qischar ingañashurllapa kusa imayjun tikrakasha, chaynulla aysaĉhakur ima awturidadkunaman apashunllapa nirqa?
7 Chaynullami paykunaqa Amitunchik Jesucristutapis ĉhiqnir, mana allinkunata rimanllapa.
8 Dyus nitin mantakushankunapimi nin: “Llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla” nir. Chaymi chay nishannulla rurarqa, Dyuspaqqa kusa allinta rurayankillapa.
9 Piru mana imayjunkunata pinqar, kusa imayjunkunalata munarqa, Dyus mantakushanta mana kasushaykillaparayku, paypa naypanpiqa uchayjunna kankillapa.
10-11 Chaqa Dyus mantakushanqami ninpis: “Runa kar, warmi karpis, ama ukwan ukwan punuyllapachu. Ama wanuchikuyllapachu” nir. Chaymi uk runa, Dyusta kasunanrayku mana ukwan punuyarpis, piru wanuchikurqa uchayjunna. Chaqa Dyus mantakushantaqa manari chiqaptaqa kasuyanchu. Chaymi Dyusninchik mantakushankunata kasuyar, ashlilata mana kasushaqa, payqa tukuy mantakushanpaqna kastigamanchik, mana kasushaykichu nir.
12 Allita yaĉhashaykillapanu, Dyusmi rikamanchik, allintachush Wamran Jesucristupi kriyinchikllapa manaqachu mana nir. Chayrayku imata rurarpis, imata rimarpis Washakuq Jesucristupaq yarpur kawsaypaq. Chayna pay yanapamasha ama ima mana allinkunata ruranapaq.
13 Allita yaĉhayllapa, Dyusninchikmi chay mana llakipakuqkunataqa, mana llakipanqachu. Piru chay llakipakuqkunata-shuypaqa, llakipanqa.

Jesucristupi kriyirqa, rurashun pay nishanta

14 Kriyiq masiykuna ¿allinchu kanqa uk runa shiminlawan “Nuqaqa Jesucristupi kriyini” ninanpaq? Jesucristupi allipta kriyirqa, pay nishanta ruranman. Yanqalla kriyini nir, mana kasurqa, mana washakayta puytinchu.

15 Ma yarpushun, uk kriyiq masinchik bidanta pasananpaq mana mudanayjun, mana
mikunayjunchu kanman.
16 Chaymantaqa mayqannikillapa chay kriyiq masinchikta mana imata qur, mana
imawanpis yanapar, ninkimanllapa: Dyus yanapashunqa. Rir, mishkita mikur,
imawanpis quñukuy nir.

Chaynu nirqa, ¿Jesucristupi imanu kriyiqtaq kankillapa?
17 Mana yanaparqa, yanqa shimikilawan kriyinkillapa. Manami alliptaqa tukuy
shunquykiwanqa kriyinkichu. Chaqa chaynu karqa, Jesucristo nishantaqa manari
rurayankillapachu.
18 Mayqanllaqa niyanqa:

—Qamqami Jesucristulapi kriyinki, piru mana yanapakunkichu. Nuqa-shuypaqa
runa masiyta imapipis yanapani, allinta tukur.

¿Imanutaq rikachimayta puytinki Jesucristupi kriyini nir, pay mana nishanta rurarqa?
Piru nuqaqami, Jesucristo nishanta rurar, puytini rikachishuyta, alliplata paypi kriyini
nir.
19 Qamqami Dyusqa ukla nir kriyini ninki. Mana kasushaykirayku dyablukuna yupay
rurayanki. Chaqa dyablupismi kriyin, Dyus kan nir. Chaymi chaynu kriyir manchakur
chukchukyarllapamapis, mana kasunchu.
20 ¡Ay, runa yaru! ¿Imanutaq puytiyman intrachishuyta? Kriyirla, mana allin kaqku-
nata rurarqa, mana washakankichu. Chaqa yanqallari kriyinki.
21 Kwintata qukayllapa. Unay rukunchik Abrahamtami, Dyusqa niran: “Munama-
yarqa wamraykita nuqarayku wanuchiy” nir. Chaymi wamranta wanuchinanpaqna
katin, Dyusqa “Kayqami allita kriyiman” nir, mana wanuchichiranchu. Ashwanmi
paytaqa uchankunamanta pirdunar, mana uchayjun runapaqna riqsiran.
22 Abrahammi kriyir, kasuran Dyusta. Chaymi Dyusninchik yanaparan, mas allita
paypi kriyinanpaq.
23 Chaynumi Dyus nitin iskribikashakunaqa kumplikaran: “Abrahammi allita Dyuspi
kriyiran. Chaymi Dyusninchikqa riqsiran mana uchayjun runapaqnachu”. Chaymi
paypaqqa niqllapa: “Dyuspa amigunna” nir.
24 Chaynu allita kasushami, Dyusninchikqa wamrankunapaqna riqsimanchik. Piru
yanqa rimarla kriyishaqa, mana.
25 Yarpuyllapa chay warmi Rahab shutiqpipis. Payqami kusa waynasapa karan.
Chaymantaqa Dyuspi kriyir, paylatana kasuran. Chay warmisitami Israel runakunapa
riparakuqninkunata, wasinpi pakar uklaw nantana kaĉharan, kuntraqninkuna ama
tarinanpaq. Chayraykumi, Dyusninchikqa chay warmitaqa, tukuy uchankunamanta
pirdunar, manana uchayjunpaqnachu riqsiran.
26 Chaymi yaĉhanchik, kusa allinmi Dyusta kasunapaq nirmapis. Chaqa ¿manachu
kwirpunchikpa amaynin tukukatinqa wanunchikna? Chaynullami rimarla kriyini nir
mana allinkunata rurayarqa wanusha yupayna kanchikllapa.

3

Qallunchikta tantyakachishun

1 Kriyiq masiykuna, kay yaĉhachikuqkunatami Dyusqa masta rikar yaĉhamanchik
allintachush paypaq yaĉhachikunchik nir. Chaymi kay nuqanchikkunamanta
yaĉhachikuq kayta munarqa, Dyus nishanta karanta rurashunllapa.
2 Yaĉhashanchiknu tukuy-ari pantar uchakunchik. Chay mana pantar allinlata ri-
maqqami kusa allin runa, kusa intrakaq ima. Chaynu karmi tukuy kwirpunta imapipis
tantyakachiyta puytin.

3 Yaĉhashanchikllapanu, ¿manachu bistyapa aqrunman frinuta ĉhuranchik kasumanapaq? Chay taksha frinitulawan puytinchik chay atun animalta purichiyta may munashanchiktapis.
4 Kwintata qukashun chay atun barkukunapaqpis. Kusa atun katinmapis, wayrakuna kumsar uklawta apayatinpis, runakunaqa uk palitalawan tikrar, puytinllapa apayta may munashantapis.
5-6 Chaynullami qallunchikpis. Kwirpunchikmanta mas uchkulala karmapis, kusata alabakan, "Tukuy imatami puytini rurayta" nir. ¡Ayayay! ¡Qallunchikqami ninapa chispitannu! ¿Manachu ninapa chispitan mirar rupachin kusa achka muntikunata? Chaynullami qallunchikpis, kwirpunchikpi kar, tukuy ima riqchaq mana allinkunata rimachimanchik. Infyirnumanta dyablupa yarpuyninkunami qallunchikta mana allinkunata rimachir, bidanchikta dañan, kusa uchayjunna kanapaq.

7 Runaqami mansuchayta puytin tukuy riqchaq utiq animalkunata, pariq kurukunata, yakupi taq kurukunata, largu kurukunamatapis. Tukuy chaykunatami mansuchayta puytin.
8 Piru mayqanpis manami qalluntaqa tantyachiyta puytinllapachu. Qallunchikqami uk bininu wanuchikuq yupay. Chaymi dasla mana allinkunata rimachir uchakuchimanchikllapa.

9 ¡Ay imatataq yaĉhanchikllapa! Chay qallunchiklawan Taytanchik Dyusta shumaqta alabanchik. Chaymantaqa dasna runa masinchikkunata musyanchik. Runakunataqami Dyusninchikqa paynu rikĉhaqta rurasha. Chaynu katinqa, ¿pitaq kanchik musyanapaq Dyus rurashantaqa?
10 Kriyiq masiykuna, manami allinchu ashlilata chay shiminchiklawan Dyusta alabar, chaymanta musyakunapaqqa.
11 Ma, yarpuyllapa. ¿Yaku nasimuqmantachu lluqshiyta puytinman mishki yakuwan, ayaq yaku?
12 Uyamay kriyiq masiykuna, ¿uba yuraqachu puqunman iguskunata? ¿Manaqachu igus yurapis puqunman asaytunakunata? ¡Manami! Chaynullami kaĉhi yaku nasimuqmantapis, mana mishki yaku lluqshiyta puytinchu.

Kaynumi kawsanllapa Dyusmanta yaĉhakuqkunaqa

13 Qamkunamanta uk yaĉhachikuq kusata yaĉhar intrakaq karqa, rikachikunqari chay imanu kashantaqa. Chayna wakinkunapis rikar chayllata ruranapaq. Qamkunamanta uk kusa yaĉhaq karqari, ama kusa kani nir alabakarchu shumaqta kawsanqa.
14 Piru mayqannikillapa kusa yaĉhaq kani nirmapis, inbidyusu kar tukuy imayjun kayta munarqa, ama "Kusa runa kani" ninqallapachu. Chaqa chaynu tukurqami chiqap kaqmanta mana allintachu tukuyanllapa.
15 Chaymi chay yaĉhayninllapaqa, mana Dyusmantachu kanqa. Ashwanmi runakunapa yaĉhaynin, chaynulla dyablupa yaĉhaynin imana kayanqa.
16 Chaqa chay inbidyusukuna, tukuy imata munaqkunaqa, imanupis mana shumaqta kawsaytaqa puytinllapachu. Ashwan mana allinkunata tukurmi kawsanllapa.

17 Piru Dyuspa yaĉhayninwan kaqkunaqami manana chaynuchu kawsanllapa. Paykunaqami kusa shumaqta kawsanllapa, manana uchakurchu. Manana piñakunllapapischu. Manami wakinkunalatachu uyakunllapa. Ashwan kusa llakipakuqkuna karmi, allinkunalata ruranllapa. Mana imatapis pakarchu, allita rimanllapa. Yaĉhachikushannullami kawsanllapa.
18 Chay shumaq tananllapapaq yaĉhachikuqkunaqami, imallataqa tarpuq yupay, shumaqna kawsanllapa. Chaymi maydiyaqa manana ĉhiqninakur imachu rurayanqa pullana Dyus munashantaqa.

4

Ama kay pachapa imankunata munapakuyllapachu

1 ¿Imapaqtaq qamkunapura anyanakur, maqanakur ima kawsankillapa? Chay mana
allinkunata munashaykillaparaykumi, mana shumaqtaqa kawsankillapachu.
2 Qamkuna imata munar, mana kunsigiyta puytir, wanuchikunkillapa kunsiginaykil-
lapakaman. Chaynu imata munarqa, kusata inbidyanakur, maqanakunkillapa. Chaqa
Dyusta mana mañarmiri, mana kunsigiyta puytinkillapachu munashaykillapataqa.
3 Mañakunkillapapismi gustuykillapalata ruranaykillapapaq. Chaymiri Dyusqa
mañakushaykillapataqa mana qushunllapachu.
4 ¡Ay, qamkuna Dyuspi mana allita kriyir, ukpi ukpina yarpuqkuna! ¿Manachu
yaĉhankillapa kay pachamanta kaq tukuy imakunata munaqkunaqa Dyuspa kuntranna
kanchikllapa nir? Chaymi mayqanpis kay pachamanta kaq tukuy imakunata mu-
naqkunaqa, Dyuspaqa kuntranna tikrakayan.
5 Chaqa allita yarpuyllapa, Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: “Dyuspa Ispiri-
tunmi qamkunapi kawsan. Payqa, munashurllapa kusa silusu. Chaymi mana mu-
nanchu paymanta chiqanchakanallapapaqqa” nir.
6 Piru Dyusmi kusa allin kar kusata yanapamanchikllapa. Chaqa chay
iskribikashakunapimi nin:
“Dyusqami kusa kani niqkunamantaqa chiqanchakan.
Piru chay mana kusa kani ima niqkunata-shuypaqa kusalata yanapan” nir.
7 Chay-ari Dyuslata tukuy shunquykillapawan kasur, dyablutaqa ama kwintacharchu
shachinakuyllapa. Chaynuqami qamkunamantaqa ashunqana.
8 Chayna Dyusman tukuy shunquykillapawan qimikayllapa. Chayta ruratkillapa,
Dyuspis qamkunaman shamuyanqa. Uyankillapa uchayjunkuna: Uchayjun makikil-
lapata paqar, amana uchakuyllapachu. Uyankillapa, qamkuna tukuy shunquykiwan
Dyusta mana munaqkuna: Amana ima uchatapis ruraylapachu. Ashwan Dyusninchik-
latana munayllapa, shunquykillapapis chuya yaku yupay shumaq kananpaq.
9 Mana allinta tukushaykillaparayku llakir, waqayllapa. Kananqa asikuyta dijarna,
waqayllapa. Aligriyayta dijarna, llakiyllapa.
10 Chaynulla ama kusa kani nirchu tukuy shunquykillapawan Amitunchiklata ka-
suyllapa. Chaynuqami kusa puytiqpaqna tikrar, aligriyachishunqallapa.

Amami rikar yaĉhanakushunllapachu

11 Kriyiq masiykuna, amami washaykillapata rimapanakunkillapachu. Chaqa kriyiq
masikipa washanta rimar, jwisnu tukur rikar yaĉharqa “Dyus mantakushanmanta mas
puytiq kani” niq yupayna kankillapa. Chaynu kusa mas puytiq kani nirqa, Dyus
mantakushanta kuntrar manana kasuyankillapachu.
12 Dyuslami mantakushanta qumashanchik. Paylami jwisninchikpis. Chaymi payla
puytin runakunata rikar yaĉhar washayta, manaqa chinqachiymatapis. Piru qamqa,
¿pitaq kanki rikar yaĉhanaykipaq runa masikitaqa?

Manami yaĉhanchikchu allaq imami pasamashun nirpis

13 Uyamayllapa qamkuna, tukuy imata munaqkuna. Ninkillapami: “Kananmi, man-
aqa allaqmi rishun chay may pwibluman. Chaymi uk añuta nigusyuta rurar, qillayta
ganashun” nir.
14 Piru manami yaĉhankillapachu imami allaqqa pasashuyanqallapa nirmapis.
¿Rantikashachuri bidaykillapaqa? ¿Manachu puktaymaqa uk pachapi rikarir, qashan
das chinqan? Chaynullami bidaykillapawanpis pasan.
15 Ashwan chay yarpuyashaykillapata ruranarqa, niyllapa: “Amitunchik munatinmi,
kawsar imatapis rurashun, manaqa mana” nir.

16 Piru qamkunaqa, mana chayta yarpurchu, kusana kani niyankillapa. Manami
chayqa allinchu.
17 Uk runa, Dyus nishanta yaĉhar, kaymi allin ruranaypaq nir mana rurarqa,
uchayjunna.

5

Uyakuyllapa kusa imayjunkuna

1 ¡Uyakuyllapa kayta kusa imayjunkuna! Diyakunami ĉhamunqa kusata qischakanaykil-
lapapaq. Chaypaq waqar, qayĉhakuyllapa.
2 Tukuy chay ĉhaniyjun imaykillapaqami ismunqa, kusa shumaq mudanaykillapapis
kurur tukukanqa.
3 Chaynulla uruykillapa, qillaynikillapapismi muqusyanqa. Chaynu muqusyarmi
uk tistigu yupay kuntraykillapa tikrakanqa: “Mana imayjunkunata mana yanapachi-
mashaykichu” nir. Achka qillayta munashaykillaparayku, chay mana allin yarpuynikil-
laparayku ninapi rupaq yupay chinqar tukukankillapa. Jwisyu diya ĉhamuyatinqami,
mana imayjunkunata miĉhar, imaykillapata tantakunkillapa.
4 Mallki tantaq runakunata mana pagrashaykichu. Chaymi pagunkunaqa rimaq yu-
pay, Dyusman mañakusha. Qamkunapa kuntraykillapa shasha, ingañashaykillaparayku.
Kusa puytiq Dyusninchikmi uyasha chay trabajaqkunata, pagunkunapaq mañakuqta.
5 Kay pachapimi qamkunaqa kusa shumaq bidata pasar, kwirpuyki munashanlata
rurar, animalkuna yupay gurduyashaykillapa. Listunami kankillapa jwisyu diyapi
wanuchikashana kanaykillapapaq.
6 Chaqa qamkunaqari kusa allin runakunata, mana allinta tukusha kanman yupay,
wanuchiraykillapa. Piru chaynu ruratkillapamapis paykunaqa mana imalatapis ri-
maranllapachu.

Kriyir ama shaykurchu Dyusman mañakuyllapa

7 Kriyiq masiykuna, allita kriyiyllapa Amitunchikpi. Payrayku qischakarpis, ama
disanimakuyllapachu. Chaynulla ama yarpuyllapapischu: ¿Ima tyimpuraq shamunqa?
Kusatami tardan nirqa. Yarpuyllapa uk tarpukuqpi. Payqami tarpukurqa, yarakun,
tamya ishkir simillanta winachitin, allin kusichayjun kananpaq.
8 Chaymi, imanutaq tarpukuq yarakun, chay yupay qamkunapis allita kriyir, ama dis-
animakurchu yarakuyllapa Amitunchik shamunankaman. Chaqa pay shamunanqami
shipchana.
9 Uyankillapa kriyiq masiykuna. Rikamanapaq jwisninchikqami shipchamunna.
Paymi punkitunchikpina. Chaymi willashunillapa, ama mayqannikillapapatapis
kuntranta rimanaykillapapaq. Chayna jwisninchikpa rikayninpiqa amana kasti-
gakashanachu kanaykillapapaq.
10 Kriyiq masiykuna, Dyuspa rimaqninkunami kusata qischakashallapa. Chaynu
qischakarpis, masta kriyiranllapa Dyuspi. Mana disanimakurchu, kusa allita
yaĉhachikuranllapa paypaq. Paykunami rikachimanchik, chaynu qischakarpis, ama
chiqanchakanapaq Dyusninchikmanta.
11 Uk kriyiq masinchik qischakar, allita Dyusninchikpi kriyirqa, kusa shumaqmi
kanqa nuqanchikkunapaqqa. Qamkunaqami uyapashaykillapa, Jobmi kusata qis-
chakarmapis shachinakur allita sirbiran Dyusninchikta nir. Chaymantaqa Dyus-
ninchik llakipar, kusata yanaparan. Kwintata qukayllapa: Dyusninchikqa kusa allita
yaĉhan llakipakuyta. Chaymi uchayjun kashamapis, kastigamananchikmantaqa ash-
wan pirdunamanchik.
12 Piru kriyiq masiykuna, tukuy nishushaymanta masta willashunillapa ama ju-
ranaykillapapaq. Amami syilupaq, kay pachapaq rimarmapis jurayllapachu. Chaymi

imapaqpis “Chiqap” nitkillapaqa, chiqap kanqa. “Mana” nitkillapapis, mana kanqa. Rimashaykillapataqa ruraylla pa, Dyusninchik ama kastigashunanllapapaq.

13 Mayqannikillapa qischakar llakiyarqa, Dyusman mañakuyllapa. Mayqannikillapa aligri karqa takir ima Dyusta alabayllapa.

14 Mayqannikillapa qishaq karqa, willayllapa kriyiqkunata rikar yaĉhachikuqninkunata, paykuna shamur, Dyusman mañakunanllapapaq. Chayna Amitunchikpa shutinpi mañakur kwirpunta asaytiwan salanqallapa.

15 Tukuy shunqunwan kriyir, mañakutinllapaqami, Amitunchik chay qishaqtaqa alliyachinqa. Mana allinta tukur uchakusha katinmapis, uchankunamanta pirdunanqa.

16 Chayrayku mana allinta tukurmapis, ama pakayllapachu. Ashwan kriyiq masinchikkunata niyllapa: “Kay ima mana allintami tukusha kani” nir. Chayna uknikillapapaq uknikillapapaq Dyusman mañakuyllapa, uchaykillapata pirdunar, alliyachishunanllapapaq. Uk kusa allin runa tukuy shunqunwan mañakutinqa, Dyusqa uyar, tukuy mañakushanta ruran.

17 Yarpushun Dyuspa rimaqnin Eliaspi. Payqami nuqanchik yupay runala karan. Piru tukuy shunqunwan Dyusman mañakutin, kimsa añu-y-midyuta tamya mana ishkiranchu.

18 Chaymanta qashan tamya ishkinanpaq mañakutinqa, allipta ishkimuranna. Chaymi tarpukashakuna allipta winatin, shumaq kusichakuna karan pachapiqa.

19 Kriyiq masiykuna, qamkunamanta uk kriyiq masikillapa uchakur, Dyusmanta ashusha katin, mayqannikillapa Dyusman qashan tikramurqa, kusa allinta rurasha kanqa.

20 Chaynuqami chay uchayjunpa bidanta washayan wanunanmanta. Chaynullami Amitunchikpis pirdunanqa kusa achka uchankunamanmatapis.

Chaynumi kanqa.

1 Pedro
Pedrupa punta kaq kartan

Kay kartataqami apustul Pedro iskribiran. Payqami Amitunchik Jesucristuwan purir, yaĉhachikutin uyakuran, chaynulla milagrukunata ruratinpis rikaran ima. Chaymi Amitunchik Jesucristuqa Pedruta akraran apustulnin kar, tukuy uyapashanta, rikashanta ima parlakur intrachikunanpaq. Chayraykumi Pedrupaq mas intrakanarqa liyishun San Mateo 14.22-33; San Marcos 8.27-33; 9.2-8; 14.66-72; San Lucas 5.1-11; San Juan 1.40-44; 21.15-19; Hechos 2.1–5.42; 8.14-25; 10.1–11.18; 12.1-19; 1 Corintios 9.5; Gálatas 2.6-16.

Pedruqami kay kartataqa iskribiran Roma pwiblupi kayar, maylapipis kriyiq masinkunapaq. Chaymi payqa iskribir intrachiran Jesucristupi kriyishanrayku qischakarmapis shachinakunanllapapaq nir.

Pedrumi saludakun

1 Kriyiq masiykuna, nuqami Pedro kani. Nuqatami Amitunchik Jesucristo paypa apustulnin kar yaĉhachikunaypaq akramasha katin, kay kartata iskribimuni qamkuna, Dyus akrashan uk ratulapaq kay pachapi kawsaqkunapaq. Chaqa uk furastiru yupay tankillapa Ponto pachapi, Galaciapi, Capadociapi, Asiapi, Bitinia pachakunapi ima.

2 Chaqa qamkunapaqmi Taytanchik Dyusqa, unaymanta-pacha yaĉhaqllana kar akrashushallapa paylapaqna kanaykillapapaq. Chaymi Tayta Dyusqa uchaykillapamanta llakipashurllapa, Santu Ispiritunrayku kusa allinpaq tikrashuranllapa Jesucristulatana kasur kawsanaykillapapaq. Chayna pay yawarninta iĉhashanrayku shumaqchakashana kanaykillapapaq. Chaymi Taytanchik Dyusman mañakuni tukuy imapi yanapar, kusa shumaqta kawsachishunanllapapaq nir.

Jesucristupi kriyir aligriyar kawsashunllapa

3-4 ¡Alabashun Amitunchik Jesucristupa Taytan Dyusta! Chaqa kusa allin payqa. Chaymi llakipamarninchikllapa Wamran Jesucristuta wanushanmanta kawsachimuran, paylapina kriyir manana unay kawsayashanchiknullanachu kawsanallapapaq. Chaynu paylata kasurqami “Maydiyaqa Dyuswan syilupi kawsayashun” nir kunfyakanchik. Chaymi chaypiqa mana ismuq, mana chakiq, chaynulla mana tukukaq irinsyanchikta qumashunllapa.

5 Chaqa Taytanchik Dyusmi kusa pudirniyjun kashanrayku paypi kriyisha kuytamanchik. Chaymi tukuy nishankuna kumplikatinnaqa, Jesucristo shamur washamashunllapa.

6 Chayraykumi qamkunaqa kusata aligriyankillapa, michka kay tyimpukunapi ratulapaq riqchaq imakunapi qischakarmapis.

7 Piru chay qischakaykunaqami sirbimanchik intrakanapaq Tayta Dyusqa allinpaq riqsimanchik nir. Chaqa imanutaq urumataqa ninapi chulluchir tukuy chay mana allin kaqkunamanta akranllapa. Chaynumi qamkunapis qischakar imaqa allinlata ruraqkunana tikrakankillapa. Piru yaĉhashanchikllapanu uruqami tukukan, ashwan qamkuna chay kriyishaykillapaqami mana maydiyapis tukukanayjunchu. Chaynu allita kriyitkillapaqami, Jesucristo shamur kusata aligriyar, alabar, “Chiqaptami munamashaykillapa” nishunqallapa.

8-9 Qamkunaqami Jesucristuta mana pay payllata rikasha karmapis kusata munankillapa, chaynulla kusata paypaq yarpukunkillapa ima. Chaymi chaynu kriyir washakayanchikllapa nir yaĉharqa, kusala shumaq ukmanta mana shaykuq aligriyankillapa, ¡Amitunchikllapaqamiri kusala chiqap llakipakuq kar, llakipar washamashanchikllapa! nir.

10 Unay tyimpupimi Dyusqa rimaqninkunata kaynu rimachiran: “Maydiyaqashi runakunata llakipar washayanqa” nir. Chaynu Dyus rimachishanpaqmi, chay rimaqninkunaqa chaylapi yarpuqllapa: Imanutaq chay washakayqa kanqa nir.
11 Nataq Jesucristupa Ispiritun Dyuspa rimaqninkunata yaĉhachiran kaynu: “Dyuspa Akrashan Cristunmi kusata qischakar wanunqa. Wanushanmanta qashan kawsamur, tukuy kuntraqninkunata binsirnaqami rinqa syiluman allita tukuy imata rikaq” nir. Chaymi Dyuspa rimaqninkunaqa kusata yaĉhayta munaranllapa Ispiritu nishanta: “¿Piraq chay qischakaq runaqa? ¿Ima tyimpuraq kanqa?” nir.
12 Chaynu nir kusalata yarpupakutinllapami, Tayta Dyusqa paykunataqa intrachiran chay washakayqashi mana paykunapa tyimpunpichu kar, ashwan kanan tyimpukunaraq kananpaq nir. Chaypaqmi kanankunaqa Jesucristupaq tukuyla yaĉhachikuqkunataqa, Tayta Dyusqa syilumanta Santu Ispiritunta kaĉhamur yanapatin, yaĉhachikutinllapa kriyirna washakanllapa. Chaynu katinmi chay washakaypaqqa angelkunamapis mana intrakashanllaparayku, kusalata intrakayta munanllapa: ¿Imanu kartaq Tayta Dyusqa, kusala uchayjun runakunataqa washayanqa? nir.

Dyusqami munan allinlata rurar kawsanallapapaq

13 Chayraykumi kusa allita yarpur, tantyakar ima kusa allinlata kawsayllapa. Chaynuqami kusa allita kamakasha yupay kayankillapa kanqa “Dyusninchikmi kusa allin kar, Jesucristo qashan shamutin, tukuy imapi yanapamashunllapa” nir.
14 Chaymi Dyuspa chiqap wamrankunana karqa, amami imanutaq unay manaraq Dyusta riqsiyarmaqa kawsaq kankillapa, chaynuqa kawsankillapanachu.
15 Ashwanmi chaykunataqa dijar, tukuy imapi kusa allinlatana kawsayllapa, imanutaq akrashushallapa Dyusninchikmaqa allinla chaynu.
16 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: “Kusa allinlata kawsayllapa, imanutaq nuqamaqa kusa allinla kani chaynu” nir.

17 Chaqa allita yarpuyllapa: Taytanchikllapa Dyusqami mayqantapis mana ukmanta ukmantachu rikamanchikllapa. Ashwanmi tukuylata imatapis rurashanchiknulla karanlata rikar yaĉhamanchikllapa nir. Chaymi qamkuna Dyusninchikta “Taytay Dyus” niqkunaqami, kay pachapi uk ratulapaq kawsayashaykillapapiqa, payta mancharla kawsankillapa.
18 Chaqa qamkunaqami, unay rukuykillapakuna yupaylla manana washakanaykillapapaq katkillapamapis, Tayta Dyusqa washashushallapa. Piru chay washashunanllapapaqqami, Tayta Dyus pagrakusha. Chaynu pagrakurmapis, manami chay tukukanayjun urukuna, platakunawanchu pagrakusha.
19 Ashwanmi Tayta Dyuswan pullachamanallapapaqqa, Jesucristo kusala shumaq yawarninwan rantimaranchikllapa. Chaqa payqami nuqanchikkunapaq wanuran uk kusala allin uyshita yupay.
20 Chaypaqmi Tayta Dyusqa manaraq kay pachata rurayarlla, nishallana karan: “Wamraymi wanunqa runakunata washananpaq” nir. Chayraykumi, kanankunaqa Jesucristuqa shamusha llakipar ima washamanallapapaq.
21 Chaqa Jesucristuraykumi, qamkunaqa yaĉhankillapa imanumi Tayta Dyusqa payta wanushanmanta kawsachimur pullakuran nir. Chaymi qamkunapis tukuy chaykunata yaĉharqa, allita Tayta Dyuslapi kriyir yarakuyankillapa maydiya pullakushunanllapakaman.

22 Piru Santu Ispiritu yanapashutinllapami chiqap Dyus nishanta intrakashaykillaparayku, allitana kwintata qukashaykillapa, shumaqta kawsar uknikillapata llakipanaykillapapaqmapis. Chaymi kananqa uknikillapa uknikillapa kusa allinla tukuy shunquykillapawan, tukuy jwirsaykillapawan ima llakipanakunkillapa.

23 Chaqa chay kriyishaykillaparaykumi, mushuqmanta nasisha yupay kankillapa.
Piru manami taytaykillapa, mamaykillapa kay pachapi uk ratulapaq chay paykuna-
mantachu nasishaykillapa. Ashwanmi Tayta Dyuspa rimanan tukuy tyimpupaq chaypi
kriyishaykillaparayku, mushuqmanta nasishaykillapa yupayqa.
24 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
"Tukuy runakunami qiwa yupay uk ratulapaq.
Chaynu katinmi yaĉhayashan, puytiyashanmapis,
qiwapa tuktun yupay mana tukuy tyimpupaqchu.
Chaqa qiwa chakitin, tuktunmapis daskaqla ratan.
25 Piru Amitunchikpa rimayninqami tukuy tyimpupaq" nir.
Chaymi chay kusala shumaq rimayninllata qamkunatapis yaĉhachishushallapa
washakanaykillapapaqqa.

2

1 Chayraykumi tukuy mana allin kaqkunataqa amana rurayllapanachu. Ama in-
gañanakunkillapachu. Ama shimikillapalawan Dyusta kasuq yupay tukunkillapachu.
Ama inbidyanakuyllapachu. Chaynulla dijayllapa tukuy washanchikta rimapanakuy-
matapis.
2-3 Chaymi chaynu karnaqa, imanutaq uk wamritumaqa chiqap lichi kaqlata kusalata
munan, chaynu qamkunapis Dyus nishanta kusala masta intrakayta munar kawsayl-
lapa. Chaymi chaynuqa washakashaykillaparayku Amitunchikman masta qimikankil-
lapa, "Kusala allin" nir yaĉharna.

Jesucristumi mana tukukaq shumaq rumi yupay

4 Nishaykillapa: Amitunchik Jesucristutami chay mana paypi kriyiqkunaqa, uk mana
sirbiq rumita yupay itakuranllapa. Piru Tayta Dyuspaqqami, Jesucristuqa uk kusala
shumaq, kusala sirbiq rumi karan. Chayraykumi ashwan waran waranqa masta,
Jesucristuman qimikayllapa.
5 Chaynuqami Tayta Dyusqa qamkunatapis uk kusala shumaq rumipaq yupay
tikrashunqallapa. Chaymi qamkuna chaynu kusa shumaq rumi katkillapaqa, chay
rumillawan Tayta Dyusqa uk wasita ruranqa. Chaynullapismi uk kusa shumaq kura-
paqna akrashunqallapa paytana sirbinaykillapapaq. Chaynuqami, Dyus munashan-
latana ima rurar, uk kusala shumaq ufrindita yupayna paymanqa qimikankillapa
aligriyachinaykillapapaqqa.
6 Chaymi Jesucristullapaq Dyus nitin iskribikashakunapi kaynu nin:
"Sión pwiblupimi ĉhurashaq
uk kusa shumaq, uk kusa sirbiq rumita.
Chaymi chay paypi kriyiqkunataqa kusata yanapatin
mana pinqaypiqa kidanqallapachu" nir.
7 Chaymi qamkuna chay kusala shumaq rumipi kriyiqkunapaqqa, chay rumiqa
kusala sirbiq. Piru chay mana kriyiqkunapaqqami, Dyus nitin iskribikashannu kaynu
nin:
"Chay llutakuqkuna kay rumiqa mana sirbinchu nir itakushanllapami,
ashwan kusala shumaq rumipaq tikrakasha" nir.
8 Chaynullami ninpis:
"Chay rumipimi trumpisanqallapa" nir.
Chaqa paykunaqami, Dyuspa rimayninpi mana kriyinashanllaparayku trumpisan-
qallapa. Chaynu unaymanta-pacha mana kriyinashanllaparaykumi trumpisananlla-
papaqna karanllapa.

9 Piru qamkuna kriyiqkunaqami Dyuspa kaqninkuna kusala allin kanaykillapapaq
akrakashaykillapa. Chaynu karmi Dyuspaqqa kusala chiqap kurankunana kankil-
lapa, Dyus munashanlatana ruranaykillapapaq. Chaynulla paypa kaqninkunalana
kanaykillapapaq. Chaymi kananqa tukuy chay tutaparaqmanta lluqshishana kar,
kusala shumaq achkillapina kankillapa Dyus kusala allin rurashankunatana parlaku-
naykillapapaq.
10 Chaqa qamkunaqami, unayqa Dyuspa mana kaqninkunachu kaq kankillapa. Piru
ashwan kananqami paypa kaqninkunana kankillapa. Chaynulla unayqa Dyusqa mana
llakipashuqllapalamapischu. Piru kananqa kusalata llakipashuyanllapa.

Dyusta sirbinaykipaq kawsayllapa

11 Munashay ukniykuna, qamkunaqami kay pachapiqa furastiru yupay, mana tukuy
tyimpupaqchu kankillapa. Chaymi rugashunillapa, ama qamkunalla munashaykilla-
pata rurar kawsanaykillapapaq. Chaqa mana allin yarpuykunami, imanupis mana
allinta rurachir, Dyusmanta chiqanchamananchikllapa.
12 Chay-ari allinkunata rurar kawsayllapa, chay mana kriyiqkunawanqa.
Chaynuqami michka qamkunapaq kusa mana allinta rimayarmapis, kwintata qukar
ninqallapa: “Alliptami wak runakunaqa Dyus munashanta ruranllapa” nir. Chaymi
ashwan Dyuspi kriyirna, jwisyu diya ĉhamutinqa Dyusta alabanqallapa.
13 Amitunchikpi kriyishaykillaparaykumi, kay pachapi kaq gubyirnuykillapata ka-
suyllapa. Chaqa payqami kay pachapiqa mantakuq-ari.
14 Chaynulla kasuyllapapis chay gubyirnuykillapamanta kaq wakin mantakuqkunat-
apis. Chaqa paykunaqami, kay pachapi mana allin ruraqkunata rikar kastiganapaq
numrakasha. Piru chay allinta ruraqkunata-shuypaqa yanapananpaq.
15 Chaqa Taytanchik Dyusmi munan, kriyiqkunaqa tukuywan kusa shumaqta
kawsanaykillapata. Chaynami, chay sunsunulla kawsaqkuna, chaynulla Dyusninchik-
paq mana allinta rimaqkunamapis, manana imatapis mana allintaqa rimananpaq-
nachu.
16 Ukniykuna, puytinkillapami tukuy ima munashaykillapata rurayta, piru allin
kaqlata. Kuytawkish “Tukuy imatami rurayta puytini” nir rurayarqa, uchakushamana
rikaritkillapa. Ashwanmi tukuy imata rurarpis Dyus munashannulla rurankillapa
paypi allita kriyishaykillaparayku.
17 Chaymi tukuylata rispitar kawsayllapa. Kriyiq masikikunata llakipayllapa. Dyusta
manchar shumaqlata sirbiyllapa. Chaynulla gubyirnuykillapatapis kusala rispituwan
kasuyllapa ima.

Qischakarpis shachinakushunllapa Jesucristo yupaylla

18 Dyuspi kriyiq masiykuna, yaĉhashanchikllapanu tukuy patrunkunaqami mana chayl-
lachu. Wakin patrunkunaqami kusala bwinu, mana das piñakunchu ima. Piru wakinku-
naqami, kusala malo, dasla piñakun ima. Chaynu katinllapamapis tukuy paykunatami
kasunkillapa. Qamkunaqakish yarputkillapa chay allin kaqkunalata kasunallapapaq
allin nir.
19-20 Chaymi nishunillapa: Kriyishaykillaparaykula qischashutinllapa shachi-
nakutkillapaqami, Dyuspa naypanpiqa kusala shumaq kanqa nir. Piru mana allinta
ruratkillapa chaypaq qischashutinllapaqami, mana shumaqchu kanqa Dyuspaqqa.
21 Chaqa Tayta Dyusqami, chaynu qischakar imamapis payta sirbinallapapaq akra-
mashanchikllapa. Yarpuyllapa Jesucristupi, payqami uchaykillapamanta washashu-
nanllapapaq chaynu qischakarmapis shachinakuran. Chaynu qischakashanqami in-
trachimanchik, nuqanchikkuna qischakarmapis, pay yupay shachinakunallapapaq
nir.
22 Yaĉhashanchikllapanu Jesucristuqami,
mana imalapimapis uchakuranchu.

Chaynulla manami llullakurlamapischu rimaran.
23 Chaynullami chay kuntrankuna mana allinta willatinllapapis, payqa manami ima
mana allintapis willaranchu. Chaymi qischatinllapamapis, payqa manami niranchu,
maydiyaqa qamkunatapis chaynu qischashaykillapa nirqa. Ashwan tukuy chay mana
allinta ruraqkunata, Tayta Dyus tukuyta rikar yaĉhaqpa makinman ĉhuraran payna rikar
yaĉhananpaq nir.
24 Jesucristumi kusalata qischakaran uchanchikllapamanta washamanallapapaq. Payl-
lami chuqri chuqri kruspi qischakar wanuran uchanchikkunamanta allichar shu-
maqchamanallapapaq. Chaynuqami ruraran uchanchikkunapaqqa wanusha yupayna
kar, amana uchakurchu shumaqtana kawsanallapapaq.
25 Chaqa unayqami Dyusta mana kasuraykillapachu. Chaymi uyshita chinqasha yupay
puriraykillapa. Piru kananqami Jesucristumanna tikrakashaykillapa. Chaymi payqa
uk michikuq yupay kuytashuyanllapa, tukuy saqra imakunamanta washashuyanllapa
ima.

3

Masayjunkunaqa kaynu kawsanqallapa

1-2 Kriyiq masiykunamanta, warmi kaqkunata nishaykillapa: Qusaykillapata allita
kasur shumaqta kawsayllapa. Chaynu shumaqta kawsatkillapa, chay qusayki mana
kriyiq karmapis kwintata qukar ninqa: “Kriyishanraykumi waknuqa kawsan” nir.
Chaymi paypis Jesucristupi kriyinqa, kusa shumaq rispituwan kawsashaykillapata
rikarla, mana imata willar ima yaĉhachishaykillaparaykuchu.
3 Kriyiq masiykuna, manami anaykillapalapi kusala ukmanta ñaqsakur, kusala
ĉhaniyjun urumanta rurakasha imata yakakur chaynulla kusala ĉhaniyjun raĉhpata
yakakur imachu, kusa shumaqqa kankillapa.
4 Chaynu anaykillapalapi mudakunaykillapamantaqami, tukuy imapi allinla kaqpaq
yarpushaykillapa, chaynulla qusaykillapata kasushaykillapa kusala allinqa. Chaynu
karmi, Tayta Dyuspa naypanpiqa kusala shumaq allin kayankillapa kanqa.
5 Chaynumi karan unay tyimpupi warmikunapis. Paykunaqami Dyuslapi kusalata
kunfyakar, qusanllapamatapis kusalata kasur ima kawsaqllapa.
6 Yarpushunllapa rukunchikllapa Sarapaq. Paymaqami runan Abrahamta kusalata
kasur, uk mantakuqpaqna riqsiran. Chaynumi qamkunapis rurayllapa qusaykilla-
pawanqa. Chaqa chaynu Tayta Dyusta allita kasur, chaynulla qusaykillapata ka-
sur imaqami, imanutaq chay warmisita Saramaqa mana imamantapis manchakur
imachu kawsaq, chaynu kayankillapa kanqa. Chaynuqami Sarapaqa wamran yupayna
kayankillapa.
7 Qamkunapis ullqu kaqkuna, shumaqta kawsayllapa warmikillapawan. Yarpuyl-
lapa: Warmikipismi kusata sirbin nir. Chaqa warmikillapaqari mana qamkuna
yupay jwirsayjun karmapis, Dyuspa wamran kar, paywan maydiya kayanqa, qamkuna
yupaylla. Chaymi warmikita rispitar shumaqta kawsayllapa. Chaynuqami Dyusqa
uyapanqa payman mañakutkillapamapis.

Allin runakunami qischakan

8 Nishaykillapapis: Shumaqta tukuynikillapa kawsayllapa, uk yarpuylana kar
llakipanakur ima taytaykillapamanta mamaykillapamanta uknikillapawan yupay.
Amami kusa kani nir imachu, llakipakur ima mana imayjun yupay kawsayllapa.
9 Chaynulla mayqan ima mana allinta rurashutinllapapis, amami qamkunaqa mana
allintaqa rurankillapachu. Mayqan jurapashutinllapapis, amami qamkunaqa jura-
pankillapachu. Chaymi imanu rurashutinllapapis Dyusman mañakuyllapa bindisir
yanapananpaq. Chaqa Dyusqami shumaq bindisikasha kanaykillapapaq akrashushal-
lapa.

10-12 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashankunapiqa nin:
“Mayqanpis shumaqta kawsayta munaqqa,
ama ima mana allinta rimanqachu.
Chaynulla amami llullakunqalamapischu.
Chaqa Amitunchikqami allin kaqkunata kuytan.
Chaynulla mañakutinpis uyapan.
Nataq chay mana allinta ruraqkunamantaqami
payqa chiqanchakan.
Chayraykumi qamkunaqa, ama ima riqchaq mana allintaqa rurarchu,
ashwan allinlata rurar shumaqchanakur ima kawsayllapa”.
13 Allita yarpuyllapa: Maydiyapis allinlata rurar kawsatkillapaqa, mana mayqanpis qischashunanllapapaqqa allin yupaychu.
14 Piru allinlata rurar kawsashaykirayku qischashutinllapamapis, Dyuspaqqa kusala shumaqna kankillapa. Chaymi chayta yaĉharqa, ima pasashutinllapapis amami manchakunkillapa imalapischu, chay mana allinta rurashuqkunamantaqa.
15 Ashwanmi tukuy shunquykillapawan Amitunchiklapi yarpukunkillapa. Chaymi ninkillapa: “Kusala puytiq Amituy Jesucristulatami manchar sirbishaq” nir. Chaynu karnaqa qischakarmapis kusalata aligriyatkillapa, mayqanpis kaynu tapushunmanllapa: ¿Imaraykutaq aligriyankillapa qischakarmapis? nir. Chaynu tapushutinllapaqami, ama manchakurchu aligrila das willankillapa. Piru amami kusa kani nir imachu, shumaqlata willankillapa kriyishaykillaparayku.
16 Chaynulla amami mana allinta yarpur imachu kankillapa tapushuqllapakunawanqa. Chaynu shumaq paykunawan kar, Jesucristupi kriyishaykillapapaq shumaqta willatkillapa imaqami paykunaqa pinqakunqallapa shumaqta rimashaykillaparayku.
17 Chaymi mana allinta rurashanchikrayku qischakanamantaqa, ashwan allinta rurashanchikrayku qischakanapaqqa allin, Dyusninchik chaynu qischakanapaq nisha katinqa.
18 Nishaykillapa, imanutaq Jesucristumaqa, paylla qischakaran uk kutila tukuy tyimpupaq, uchanchikllapamanta washamanallapapaq. Payqami kusala allin karmapis Dyuswan pullachamanallapapaq tukuy mana allin kaqkunapaq qischakaran. Chaynullami paypa kwirpunqa wanuran, piru Ispiritunqami mana wanuranchu.
19-20 Yaĉhashanchikllapanumi Noepa tyimpunpi runakunaqa Dyusta mana kasurchu wanuran. Chaynu wanurllapami prisukasha yupayna kidaranllapa. Chaymi ashwan Jesucristuta wanuchir pampatinllapaqa Ispiritunqa rir, chay wanusha prisu yupay kaqkunata willaran. Chaqa chay tyimpuqami Tayta Dyus yarpuran, imanupiqaĉhi Noé chay wampuq wasita rurar tukchinankamanqa kasumanmanllapa nir. Piru mana kasushanllaparaykumi, wanuranllapa. Nataq Noemi ayllunkunawanqa uchu karanllapa. Chaymi Dyuspi kriyishanllaparayku aykala karmapis washakaranllapa yakumantaqa.
21 Chaynullami kanan nuqanchikkunapis Jesucristupi kriyishanchikraykuqa shutikunchikllapa ima. Piru kriyishanchikraykulami washakanchikllapa. Chaqa yakupi shutikur imaqa manami kwirpunchik tiqti kashanraykuchu yakumanqa yaykunchik. Ashwanmi chaynuqa rurayanchik yarpunapaq uchanchikta wanuchiq yupayna kar, Dyuspa naypanpiqa kusa allinla shunquyjun imana kanallapapaq. Chaymi chaynu shutikurqa intrakayanchik Jesucristo wanur, qashan kawsamushanrayku, washakayta puytinchikllapa nir.
22 Kananqami payqa syiluman risha, Dyuspa allilaw qichqanpi tayan, tukuylata rikar ima mantamarninchikllapa. Chaymi Dyuspa angelninkuna, chaynulla tukuyla rikaypaq mana rikaypaq mantakuqkunamapis Jesucristuta manchar kawsanllapa.

4

Imanu kanapaqtaq Dyus yanapamashanchik chaynula kar sirbishunllapa

1 Kriyiq masiykuna, imanutaq Jesucristumaqa uchanchikmanta washamanallapapaqqa kusalata qischakaran, chaypaq yarpurlami paypi kriyishaykillaparaykuqa qischakarmapis shachinakunkillapa. Chaqa mayqanpis qischakar ima shachinakuqqami, chay mana allinta rurachikuqtaqa limpu binsinqa.

2 Chaynuqami manana pay munashanta rurarnachu, ashwan Dyus munashanlatana rurar kawsanqa tukuy kawsayashanpiqa.

3 Piru kusala achka tyimputami qamkunaqa Jesucristupi mana kriyirqa, chay wakin mana kriyiqkuna yupay uchakur kawsashaykillapa. Chaqa qamkunaqami kwirpuykillapa munashanlata rurar, ukwan ukwan punuyta munar, kusalata upyapakur maĉhar, kusala mana allin fyistakunaman rir, kusalata mikupakur, chaynulla chay yanqa dyus nishanllapakunata adurar, ima kawsaq kankillapa.

4 Unay chaynu kasha karmapis kananqa manana chaynullata rurar kawsatkillapami, chay mana kriyiq runakunaqa kusalata qamkunapaq yarpupakunllapa. Chaymi mana paykunawan kashaykillaparayku kusala mana allinkunata rimar ima jurapashunllapa.

5 Piru chaynu rimarmapismi, maydiyaqa Tayta Dyuspa naypanman qimikanqa, pay rikar yaĉhananpaq. Chaqa Tayta Dyusmi rikar yaĉhan wanushakunata, kawsaqkunamatapis.

6 Chaymi imanutaq unay runakuna allita Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuqkunamaqa, unay rukunchikkunata yaĉhachiranllapa. Chaymi paykunaqa kriyiranllapa. Chaynu kriyishanllaparaykumi, kusalata qischakar ima wanuranllapa. Piru chaynu kwirpunllapa wanusha katinmapis, paykunaqa Dyuswan pullana.

7 Nishaykillapa ukniykuna: Jwisyu diyami shipchamunna, kay pachapi tukuyla ima kaqkunapis tukukananpaq. Chayraykumi qamkuna kriyiq masiykuna allita yarpur, tantyakar ima, waran waran Tayta Dyusman mañakurla kawsayllapa.

8 Piru kusala mas allinmi kanman qamkunapura kusalata llakipanakunaykillapapaq. Chaynu uknikita llakiparqami, mayqan kusa mana allinta rurashutinllapapis pirdunayankillapa kanqa.

9 Chaynulla uknikillapa uknikillapa wasikillapapi samachinakuyllapa, uknikipaq ama ukmanta yarpur, kwashayar imachu.

10 Chaymi imanutaq Taytanchikllapa Dyus uknikillapata ukmanta chaynulla uknikillapatapis ukmanta ima ruranaykillapapaq yanapashushallapa. Chaynu katinqa chay yanapashushanllapanula uknikikunata yanapayllapa.

11 Mayqannikillapa yaĉhachikurpis shumaqta yaĉhachikuyllapa. Chaymi chay rimar yaĉhachikushaykillapapiqa Dyus rimasha yupay kananpaq. Chaynulla mayqanta yanaparpis, yanapayllapa Dyus imanutaq munashannulla. Chaymi Jesucristupi kriyishaykillaparaykuqa tukuy imatapis allinlata rurankillapa, Taytanchik Dyusta alabananllapapaqqa. Chaqa tukuy imapis Taytanchik Dyusllapaqmi. Chaynulla pudirninmapis tukuy tyimpupaq. ¡Chaynumi kanqa!

Kriyishanchikrayku qischakarpis shachinakushunllapa

12 Kriyiq masiykuna, qamkuna Jesucristupi kriyishaykillaparayku qischakarpis amami ninkillapachu: "¿Imapaqtaq kaynu qischakani?" nirqa. Chaqa chaynu qischakar imamapis shachinakutkillapami Tayta Dyusqa yaĉhanayanna chiqaptami qamkunaqa paypi kriyinkillapa nir.

13 Ashwanmi chaynu qischakarmapis aligriyayllapa, imanutaq Jesucristumaqa qischakarmapis shachinakuq nir. Chaqa kanan chaynu qischakar shachinakurllaqami, maydiyaqa llipyalla pudirninwan shamutinqa paywanna kusalata aligriyankillapa.

14 Nishaykillapapis: Kusala shumaqmi kanqa Jesucristupi kriyishaykillaparayku jurapashutinllapa shachinakuqkunaqa. Chaqa Tayta Dyuspa llipyalla Santu Ispiritunmi imuraspis kusalata yanapashuyanllapa shachinakunaykillapapaqqa. [Piru chay ĉhiqnishuqkunaqami Dyuspa Santu Ispiritunpaq mana allinta rimanllapa. Nataq qamkuna-shuypaqami shumaqta kawsashaykillaparayku, kusalata alabanqallapa.]
15 Qischakarmapismi Jesucristupi kriyishaykillaparayku qischakankillapa. Amami qischakankillapachu wanuchikushaykillapapaq, suwakushaykillapapaq, mana allinta rurashaykillapapaq, ukpa imankunaman yakapakashaykillaparayku imachu.
16 Piru Jesucristupi kriyishaykillaparayku qischakarqami, ama pinqakunkillapachu. Ashwanmi Taytanchik Dyusta alabankillapa chay qischakashaykillaparaykuqa.
17 Chaqa kananqami Dyusqa qallariyanna wamrankuna kaqkunata rikar yaĉhaq, allitachush nuqapi kriyin manaqachu mana nir. Chaynu wamrankunallata rikayatinqa, paypa shumaq rimayninta mana kasuqkunata rikar yaĉhatinqa, imananqallaparaq paykunaqa.
18 Chaynu allin runakuna washakananpaq trabajusu katinqa,
¿imananqallaparaq-ari Dyusta mana kasur uchakuqkunaqa?
Imanupis mana washakayta puytinqallapachu.
19 Chay-ari, Dyus munashanta rurar qischakaqkunaqa, ashwan Dyus munashanllata rurar kawsanmanllapa. Chaynulla bidanllapata Dyuspa makinpi dijanmanllapa. Chaqa ruramashanchikllapa Tayta Dyusqami imuraspis pullanchikllapa kananpaq kar, mana dijamanchikllapachu.

5

Kriyiqkunata rikaqkunaqami kaynu kanqa

1 Nuqa Pedrumi Jesucristupa sirbiqnin kar, kriyiq masiykunata rikar yaĉhachiq chay kani. Chaqa nuqaqami rikasha kani, Jesucristo imanu uchanchikllaparayku qischakar kruspi wanutinmapis. Chaynu karmi, kananqa qamkuna kriyiqkunata rikar yaĉhachikuqkunataqa rugar ima yanapashunanillapa. Chaqa qamkunapismi nuqa yupay sirbikuyankillapa. Chaymi Jesucristo maydiya llipyalla pudirninwan shamutinqa, mantakuyashanpina kayashunllapa.
2 Chaynu tantalana washakasha kananllapapaqqa, qamkuna chay kriyiqkunata rikar yaĉhachir michikuq yupay kaqkunaqa, allita kuytankillapa Dyus akrashan uyshita yupay kaq wamrankunata. Chaymi imatapis ama amalaschu rurar, ashwan Dyus munashannu aligrila rurankillapa. Amami chay rurashaykirayku pagrakanaykillapapaq yarpur imachu rurankillapa. Ashwanmi imatapis rurankillapa kusa aligrila, ama kwashallachu.
3 Piru chaynu uknikillapata rikarqa, kuytawkish qamkunaqa paykunapa mantaqnin yupaymana tukutkillapa. Ashwanmi kusala shumaqta Dyus munashannula kawsar paykunataqa rikachinkillapa.
4 Chaynu allin kaqlata rurar ima kawsayatkillapa, maydiya chay michikuqkunapaq mantaqnin chiqap michikuq Jesucristo shamutinqa, kusala shumaq llipyalla mana tukukaq kurunatana aypanaykillapapaq.
5 Chaynullami qamkuna musu kaqkuna, rikar yaĉhachishuqnikillapata kusala rispituwan kasuyllapa. Chaynullapis uknikillapa uknikillapa ama kusa kani nirchu, kasunakur kawsayllapa. Chaqa
“Dyusqami kusa kani niqkunamantaqa
chiqanchakan.
Piru chay mana kusa kani ima niqkunata-shuypaqa
kusalata yanapan”.

6 Chayraykumi imata rurarpis, ama kusa kani nirchu tukuy imata puytiq Dyusninchik
munashanlata rurankillapa. Chaynu ruratkillapami maydiya Tayta Dyus shamurqa
tukuypa naypanpi nishunqallapa: “Kusala allinta rurashaykillapa” nir.
7 Chayraykumi ima pasashutinllapapis ama chaykunalapaq yarpur llakirchu, chay
pasashushanllapataqa Dyuspa makinpina dijayllapa, ¡Taytay Dyusmi llakipamanqa!
nir.
8 Piru allita tantyakar, rikĉhakushala yupay kar kuytakankillapa. Chaqa chay
ĉhiqnimaqninchik dyabluqami, imanutaq liyunmaqa mallaqnarqa qayĉhakur
purin imatapis mikunar, chaynumi nuqanchikkunatapis Tayta Dyusmanta
chiqanchamanayanchikllapa.
9 Chaynu katinmapis manami qamkunalachu chaynuqa qischakayankillapa, ash-
wanmi maylawpipis kriyiqkunaqa qamkuna yupaylla qischakayanllapa. Chaymi
chayta yaĉhar imaqa, chay mana allin rurachikuqta mana kwintacharnachu, ashwan
masta animakur ima chay kriyishaykillapanulla shachinakunkillapa.
10 Chaqa nishaykillapapis: Kay pachapi kriyishaykillaparayku uk ratulapaq qis-
chakayatkillapamapismi, Taytanchik Dyusqa kusalata llakipashurllapa yanapar kusala
allinpaq, allita kriyiqpaq, kusala jwirtipaq, chaynulla chiqapta washakasha kanaykil-
lapapaq ima tikrashunqallapa. Chaynuqami tukuy tyimpupaq Tayta Dyus man-
takuyashan luryanpina kayankillapa kanqa Jesucristuwan pullana.
11 ¡Chaymi chayta yaĉharqa paylata alabashunllapa! ¡Chaqa payqami tukuy tyimpupaq
mantakun! ¡Chaynumi kanqa!

Pedrumi tukukananta saludakun

12 Kriyiq masiykuna, chiqapta kriyiq masinchik Silvanuwanmi * kay kartata
iskribimuni kusalata animakur masta kriyir kawsanaykillapapaq. Chaqa Taytanchik
Dyus kusata munamashanchikrayku kusata yanapamanchik. Chayraykumi chay mu-
nashushanllaparayku, shachinakur ima kawsankillapa.
13 Babiloniapi taq kriyiq masinchikkuna, chaynulla Jesucristupaq yaĉhachitiy kriyis-
hanrayku wamray Marcospismi kaĉhamun saluduta qamkunapaq. Chaqa kay Babilo-
niapi kriyiqkunatapis qamkunata yupay, Tayta Dyusqa akrasha paypa kaqninkunana
kananllapapaq.
14 Chaymi nishaykillapa: Uknikillapa uknikillapa kusala rispituwan shumaqta salu-
danakunkillapa. † Chaynulla Jesucristupi kriyishaykillaparayku, kusala shumaqta
kawsanaykillapapaqmi Taytanchik Dyusqa yanapashunqallapa.

Chaynumi kanqa.

* **5:12** Silvano nirqami intrachimanchikpis Silas nir. † **5:14** Kusala rispituwan shumaqta saludanakunkillapa nirqami niyan, unaykuna muchanakur saludanakuq kashanrayku.

2 Pedro
Pedrupa ishkay kaq kartan

Apustul Pedrumi kay kartataqa ruku wanunanpaqna kar iskribiran. Chaqa Tayta Dyusmi paytaqa intrachisha karan wanuyankinami kanqa nir. Chayta yaĉharmi maylawpi taq kriyiqkunaman kay kartata iskribiran (1.3-21). Chaynulla chay mana allinta yaĉhachikuqkuna rikarimusha katinmi, iskribir ima allita intrachiran ama ingañakananllapapaq (2.1-22). Chaynullami intrachiranpis Jesucristo kay pachaman shamunan diya shipchamuyatinqa, imanu kanqa nir (3.1-18).

Pedrumi saludakun

1 Kriyiq masiykuna, nuqa Simón Pedrumi Jesucristupa apustulnin kani. Chaynulla payllata sirbiq karmi, kay kartata iskribir saludashunillapa. Chaqa qamkunapismi nuqakuna yupay kusalata washamaqninchik Dyus Jesucristullapi kriyishaykillapana: Payqami kusala allin kar yanapamashanchikllapa nir.
2 Chaymi mañakunipis, Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristuta allita riqsitkillapa, pay kusalata yanapashutinllapa ima shumaqta kawsanaykillapapaq.

Dyuspi kriyiqkunaqami kaynu kanqallapa

3 Chaqa kusala pudirniyjun Taytanchik Dyusqami, kusala allin kar nuqanchikkunataqa qayamashanchikllapa payta allita riqsir kasurna kawsanallapapaq. Payqami tukuy imapi yanapamashanchikllapa, imuraspis paylatana sirbir ima kawsanallapapaq.
4 Chaymi Taytanchik Dyusqa kusala pudirniyjun, kusala allin ima kar unaymantapacha arnimashanchikllapallana karan yanapamanallapapaqqa. Chaqa chay arnimashanchikllapaqami kusala shumaq, chaynulla sirbiq ima. Chaymi chaynu Dyusninchikwan karqa, manana kay pachapi kusala mana allinkuna kan chaykunata rurarnachu kawsanallapapaq. Ashwanmi payqa yanapamashanchikllapa pay yupay allinlatana rurar kawsanallapapaq.
5 Chayraykumi Jesucristupi mas allita kriyir, allinlata rurar kawsashunllapa. Chaynu kawsarqami, Dyusninchikmanta allita intrakarna, kusa intrakaqkunana kashunllapa.
6 Chaynu Dyusninchik yanapamasha intrakaqkuna karqami, chay mana allin ruraykunamantaqa tantyakashunllapa. Chaynulla ima pasamashallapamapis shachinakur ima tukuy shunqunchikllapawan maydiyapis paylata kasur kawsashunllapa.
7 Chaynu karqami kriyiq masinchikkunawan llakipanakur ima yanapanakushunllapa. Chaynullami ashwan masta llakipanakushunllapa ima kriyiq masinchikkunawanqa.
8 Chaymi tukuy kay nishushayllapakunata allita kasurqa, Amitunchik Jesucristupi allita kriyiqkunana kankillapa. Chaynuqami manana qamkuna munashaykillapa yanqalla chaynunachu kawsayankillapa.
9 Piru Dyus nishanta willatiy mana kasuqkunaqami, mana allita rikakuq syiguyasha yupayna kawsanllapa. Chaynulla Jesucristo uchanmanta washananpaq wanushanmatapis manana yarpurllapanachu kawsanllapa.
10 Chay-ari kriyiq masiykuna nishaykillapa: Qamkunatami Dyusninchikqa wamranna kanaykillapapaq akrashushallapa. Chaymi chaynu karqa tukuy kay nishushayllapata allita kasur kawsayllapa. Chaynu karqami, Jesucristupi kriyishaykillapamantaqa mana maydiyapis chiqanchakankillapachu.
11 Chaymi maydiyapis payllawan katkillapaqa, washamaqninchik Amitunchik Jesucristuqa kusa aligrila shamunqa paypa mantakuyninmanna apashuqllapa. Chaypiqami tukuy tyimpupaqna kawsankillapa paywan pullana.

12 Kriyiq masiykuna, tukuy kay yaĉhachishushayllapataqami, allita intrakashaykillapana. Piru chaynu allita intrakasha katkillapamapismi waran waran willayashaykillapa, ama qunqar Jesucristuta kasurla kawsanaykillapapaq.
13-14 Piru nishaykillapa: Amitunchik Jesucristumi intrachimasha, nuqaqashi wanuyashaqna nir. Chayraykumi kanankuna kawsayarllaqa, Jesucristupi imanu kriyirlla shachinakunaykillapapaq nir waran waran willashuyashaqllapa.
15 Chayraykumi kawsayarllaqa tukuy puytishayta yaĉhachishuyllapata kamashaq. Chaynuqami maydiya wanutiypis chay willar yaĉhachishushayllapapaq yarpur ima, chayllapi kawsanaykillapapaq.

Pedrumi riman kusala pudirniyjun Jesucristuta rikashanpaq

16 Amitunchik Jesucristo kusala pudirniyjunqami, maydiyaqa qashan shamuyanqa nir ima yaĉhachikushayllapaqa, manami yanqa llulla kwintu imachu karan. Ashwanmi chay yaĉhachishushayllapaqa kusala chiqap. Chaqa nuqakunallami rikasha ima kanillapa imanu Amitunchik Jesucristuqa kusala pudirniyjun nirmapis.
17-18 Chaynullami rikasha kanillapapis Tayta Dyusqa imanu Wamran Jesucristutaqa kusala allinpaq riqsiran ima nirmapis. Chaqa nuqakunaqami chay kusala shumaq sirkapi paywan karayllapa. Chaymi uyaparayllapapis syilumanta-pacha Dyusqa kaynu niqta:

"Kaymi kusa munashay Wamrayqa.
Paywanmi kusalata aligriyani" nir.

19 Chaynulla nishaykillapapis: Dyusninchikpa unay rimaqninkuna Jesucristupaq iskribishanqami kusala chiqap kasha nir. Chaqa nuqakunapis chay rikashayllapawan, uyapashayllapawan imaqa allita yaĉhanillapa Dyuspa rimaqninkunaqa chiqapta Jesucristupaqqa yaĉhachikuq kasha nir. Chayraykumi qamkunapis Dyuspa unay rimaqninkuna iskribishanta kasur imaqa, pay munashannullana rurayankillapa. Chaqa Dyuspa rimaqninkuna iskribishankunaqami imanutaq uk bilamaqa tutaparaqpi achkirachikun, chaynu intrachimanchikllapa. Chaymi Dyus nishantaqa intrakayta puytinchikllapa maydiya Jesucristo shamunankaman. Dyus nishanqami, imanutaq achkiyaypimaqa atun qullarsitu achkirachimanchik chay yupay yarpuyninchikpiqa intrachimanchikllapa.
20-21 Chaymi allita kwintata qukayllapa: Dyuspa unay rimaqninkunaqa, manami paykuna munashantachu yaĉhachikuranllapa nir. Chaqa manami mayqanpis pay munashanllamantaqa Dyus nishantaqa intrachikuyta puytinchu. Chaymi chay rimaqninkunamaqa Dyus munashannulla yaĉhachikuran, iskribiran ima Santu Ispiritu chaynu ruray nir yanapatin.

2

Llullachikur yaĉhachikuqkunami rikarimunqa

1 Chaymi nishaykillapa: Allitami kuytakankillapa nir. Chaqa qamkunallamantami mana allinta yaĉhachikuqkuna rikarinqallapa. Imanutaq Israel runakunamaqa Dyus akrashan pwiblu katinllapamapis, paykunallamanta Dyuspa rimaqnin yupay tukuqkuna rikariran chaynu. Chaqa chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami, kriyiq tukur mananula chay pay yaĉhayashanta yaĉhachikur, kriyiqkunataqa pantachin. Paykunaqami Amitunchik Jesucristo uchanmanta washananpaq wanusha chaymatapis manana kwintachanllapanachu. Chaymi chaynuqa paykunaqa dasna kastigakasha rikarinqallapa tukuy tyimpupaqna.
2 Piru achka wakinkunaqami chay yaĉhachikushanllapata kasunqallapa. Chaymi chaynu kasushanllaparayku kusa mana allinkunata ima rurar kawsatinllapa, wakin rikaqkunaqa washamaqninchik Jesucristupaqmapis mana allinta ima rimanqallapa.

3 Chaqa chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami, imatapis kusalata munapakushanllaparayku chay paykuna yaĉhayashanllapawan kusalata ingañashurllapa imaykillapatapis tantakunqallapa. Piru chaynu rurashanllaparaykumi, mana imanupis washakayta puytinqallapachu. Chaqa chaynu rurashanllaparaykumi unaymanta-pacha chaynu kastigakananllapapaqna karanllapa.

4 Chaqa yarpuyllapa: Chay unay angelkuna uchakutinllapaqami, Tayta Dyusqa mana pirdunarchu ashwan chay kusala manchaypaq tutaparaqlla uĉhku ruri infyirnuman itakuran. Chaymi chaypina paykuna, kusalata qischakar ima yarakuyanllapa chay jwisyu diyapi Tayta Dyusqa rikar yaĉhananpaq.

5 Chaynullami unay Noepa tyimpunpi runakuna uchakur Tayta Dyusta mana kasutinllapaqa, payqa mana pirdunarchu kusala manchaypaq atun tamyawan tukchiran. Nataq Noelami washakaran syiti ayllunkunalawan. Chaqa payqami Tayta Dyuspaq parlakur ima kusala allinta kawsaran. Piru chay runakunaqami mana kasur, kusa mana allinkunata rurar ima kawsaqllapa.

6 Chaynumi Dyusta mana kasushanllaparayku, Sodoma pwibluta, chaynulla Gomorra pwibluta chinqachinanpaq niran Tayta Dyusqa. Chaymi chay pwiblukunamanqa Dyusqa syilumanta-pacha kaĉhamuran ninata. Chaynuqami tukuyla chay pwiblupi kaqkunaqa limpu rupar uĉhpa intirupaq tikrakar tukukaranllapa. Piru chay pwiblukunawan Tayta Dyus chaynu rurashanqami intrachimanallapapaq karan kanan tyimpupi kawsaqkunaqa Dyuslatana kasur amana uchakurnachu kawsanallapapaq.

7-8 Piru chaynu chay runakunata tukchirmapismi, Lotta washaran. Chaqa payqami kusala allin runa karan Dyuspa naypanpiqa. Chay Lot shutiq runaqami kusalata llakir ima kawsaq chay wakinkuna kusala mana allinkunata ruraqta rikar, chaynulla mana allinta rurashallapa nir uyaparqa. Chaymi wakinninkunapaq tukuy shunqunwan llakir mana imanupis aligrila kawsaytaqa puytiqchu.

9 Chaynuqami Dyusqa intrachimanchik imanumi payqa tukuy imata yaĉhan nir. Chaqa payqami tukuy paypi kriyiqkunataqa, mana allin kaqkunamanta washan. Piru chay mana allinta ruraqkunata-shuypaqa, kananmanta-pacha kastigashana. Chaymi chay kastigakasha chaykunaqa yarakuyanllapa, chay jwisyu diyapi rikar yaĉhananpaq.

10 Chaqa Dyusqami kastigan tukuy uchayjunkunataqa. Piru chay mana allinta yaĉhachikuq runakunaqami, paykuna munashannulla millanaypaq imakunata rurar kawsanllapa. Chaymi Dyusmatapis mana kasuyta munanllapachu. Chaqa paykunaqami yanqa runakunala karmapis kusa marraju kashanrayku, chay rikaypaq chaynulla mana rikaypaq kusa mantakuqkunapaqmapis * kusala mana allinkunata rimanllapa.

11 Piru angelkuna-shuypaqa Amitunchikmanta kar, mas pudirniyjun runakunamanta karmapis, manami chay kusa mantakuqkunapaqqa mana allinkunataqa rimanllapachu.

12 Chaymi chay llullakur yaĉhachikuq runakunaqa, imanutaq animalkunamaqa mana intrakanllapachu chaynu kawsanllapa. Chaqa animalkunamaqami nasir winanllapa, piru mana imalamatapis intrakarchu. Chaymantami imanutaq animalmataqa aypar wanuchinllapa, chaynumi chay runakunapis wanunllapa mana intrakashanllapapaq rimar uchanllaparayku.

13 Chaynuqami ukkunata llullachir yaĉhachir qischakananpaq dijashanrayku, paykunapis qischakar ima wanunqallapa. Chaqa paykunaqami mana pinqakurchu unaqmapis kwirpunllapa munashanlata rurar kawsanllapa. Chaymi qamkuna kriy-

* **2:10** Mantakuq nirqami intrachimanchikllapa kay pachapi awturidadninchikkunapaq. Piru kusa mana rikaypaq mantakuq nirqami intrachimanchikllapa Dyuspa angelninkunapaq, chaynulla Dyusmanta chiqanchakasha mana allin angelkunapaq ima. Mas intrakanarqa, rikashunllapa Judas 8,10.

iqkuna tantakar fyistakunkillapa chaypimapis, chay mana allinta ruraqkunaqa pullaykillapa kar, kusala pinqaypaqta tukutin, wakin rikashuqkunaqa qamkunapaq mana allinkunata rimanllapa.

14 Dyusta mana kasuqkunaqami kusala mana allin runakuna kar, uchakurlla kawsayta munanllapa. Chaymi warmita rikarmaqa kusalata munan. Chaynulla chay manaraq allita kriyir, litalla yupay kaqkunatami kusalata disanimachin. Paykunalapaqmi imatapis tantakuyta munanllapa ima.

15 Chaqa paykunaqami chay kusala shumaq nanmanta chiqanchakashanmanta, chinqasha yupay purinllapa. Chaymi imanutaq unaymaqa chay Beorpa wamran Balaamqami † kusala mana allinkunata rurar ima qillayniyjun kanaran, chaynu paykunapis kawsanllapa. Chaqa Dyuspa rimaqnin Balaamqami, chaynuqa tukuran Dyusmanta chiqanchakashanrayku.

16 Chaymi chaynu Dyusninchikmanta chiqanchakashanrayku mana allinta rurayatinqa, Dyus nitin burrunmapis rimaran. Chaymi ashwan chay burrituqa amun kusala mana allinta ruranayashanpaq willaran, amana munashanllata ruranapaq.

17 Chaymi nishaykillapa: Chay llullakur yaĉhachikuqkunaqami, imanutaq uk quĉhamaqa mana yaku katin yanqalla tan, chaynu. Chaynullapis imanutaq puktaymataqa jwirti wayra tikrar apan chaynu. Chaymi chaynu mana allinta rurashanllaparayku, Dyusqa paykunataqa kaĉhanqa chay kusala tutaparaqlla uĉhku ruriman, chaypina tukuy tyimpu qischakananllapapaq.

18 Chaqa paykunaqami kusalata alabakar kriyiq yupay tukur, chay manaraq allita kriyiqkunataqa ingañanllapa paykuna yupay kwirpun munashanlatana ruranapaq. Chaymi chay kriyiqkunaqa imanulapis uchanllapamanta washakananpaq kayatinllapamapis, chay mana allinta rurachikuqkunaqa qashan chayllaman tikrayanllapa.

19 Chaymi chay runakunaqa wakinkunataqa ninllapa: "Washakashana karqami imatapis munashaykillapata rurar kawsayta puytinkillapa" nir. Chaynu nir ima ingañakunllapa, michka paykunaqa chay mana allinta rurachikuq dyablupa sirbiqnin yupay karllapamapis. Chaqa chay mana allinta rurachikuq dyabluqami, chay runakunataqa limpu saruĉhasha yupayna purichiyan.

20 Kay paykunaqami washamaqninchik Amitunchik Jesucristuta riqsirqa, kay pachapi kusala mana allin kaqkunamantaqa akrakashana karanllapa. Piru chaynu akrakashallapana kasha karmapis, chay mana allin kaqkunallata rurayarqami, unay kayashanmantaqa kusala mana allinnachu kanqallapa.

21 Chaynu Jesucristuta riqsiyar qashan chay unay kayashanllapaman tikrakananpaqqa, mas allinmi kasha kanman Jesucristuta mana riqsirchu, unay kashannulla kananpaq.

22 Piru Jesucristuta riqsiyar qashan ikiman tikrakaqkunawanqami kumplikasha chay kaynu nishanllapakunaqa: "Allqumi gumitarqa qashan chay gumitashanllata mikun". Chaynulla "Kuchipis allita paqakusha kar, qashan lluchkaman yaykur tiqtiyan" nir.

3

Amitunchik Jesucristo shamunanqami shipchana

1 Kusala munashay kriyiq masiykuna, kay ishkay kaq kartaypimi nishaykillapa, allita chay punta willashushayllapapi yarpur ama qunqarchu kawsanaykillapapaq. Chaqa chay punta kartaypipismi Amitunchik Jesucristullapi yarpur kawsanaykillapapaq nishurayllapa.

† **2:15** Balaampaq mas intrakanarqa rikashunllapa Números 22.4-20; 31.16.

2 Chaynullami yarpuyllapapis Dyuspa unay kusala allin rimaqninkuna nishankunata, chaynulla washamaqninchik Amitunchikpa apustulninkuna pay nishankunata, yaĉhachishushanllapapi ima.
3 Chaymi kaynu nishaykillapa: Allita kuytakar kawsankillapa. Chaqa chay jwisyu diya shipchamuyatinnaqami, achka runakuna shamunqa paykuna munashanllapata yaĉhachikuq. Chaymi tukuy kriyiqkunamanta burlakar ima nishunqallapa kaynu nir:
4 Qamkunaqami Jesucristo shamunqana nirqa yanqalla qischakayankillapa. Chaqa manachu kwintata qukankillapa: Unaymanta rukunchikllapakunamapis Jesucristumi shamuyanna nir kriyir, mana shamutinchu wanushallapana ima. Piru mana imapis pasashachu, tukuy imapismi unay rurakashannulla nir.
5 Chaynu nir imami chay paykuna munashanllata ruraq runakunaqa, mana kwintachanllapachu Dyusmi rimayninlawan syiluta rurashanta, chaynulla Dyus nitinmi yakumapis ashutin chaki pachana kidaran nirqa.
6 Chaynulla manami kwintachanllapalamapischu imanutaq unay chay mana allin ruraqkunataqa Tayta Dyusqa kusala atun tamyawan tukchiran nirmapis.
7 Chaqa intrakayllapa: Imanutaq Tayta Dyusqa unay nisha karan, chaynullami kananpis chay tukuy mana allin ruraqkunata, chaynulla syiluta, kay pachamapisshi limpu chay ninallawan rupachir tukchiyanqa jwisyu diyapiqa nir.
8 Chaynullapis kriyiq masiykuna, amami qunqankillapachu Amitunchikpaqqami uk diyaqa mil añu yupay, chaynulla mil añu-shuypaqa uk diya yupay nir.
9 Chaynu nirqami intrachimanchikllapa payqami maydiya shamunanpaq arnimashanchikllapanulla kumpliyanqa nir. Nataq wakinkunaqami ninllapa: Llullakusha karmi mana rikarimunnachu nir. Piru manami chaynuchu. Ashwanmi payqa manaraq shamurchu yarakuyan, wakinkunapis kriyir washakar amana kastigakasha kananllapapaq nir.
10 Piru Amitunchikqami, imanutaq uk suwakuqmaqa mana yaĉhayasha [tuta] shamur suwakun, chaynumi rikarimunqa. Chaymi chaypiqa syilumapis tukuy chaypi kaqnintin limpu tukukanqa. Chaynulla kay pachata tukuy iman kaqnintinta Dyusqa limpu rupachir tukchinqa.
11 Chaymi tukuy imanu tukukayanqa nir yaĉharqa, qamkunamaqa Dyus munashannula kusa allinkunalata rurar ima kawsankimanllapa.
12 Chaynu Jesucristo shamuyanqa nir yarpur Dyusninchik munashanlatana rurashunllapa. Chaqa chaynu allinlatana rurayashallapaqa imanupiqa daslamana shamunman Amitunchikqa. Chaqa chay tyimpuqami syilumapis tukuy imantin ninawan limpu chullur tukukanqa.
13 Piru nuqanchikkunaqami Tayta Dyus arnimashanchikllapa chay mushuq syiluta, chaynulla mushuq pachata yarayanchikllapa. Chaqa chaypiqami tukuy allin kaqkunalana kanqallapa.
14 Chayraykumi kriyiq masiykuna, Amitunchik shamunankaman tukuy imatapis allinlata rurar kawsayllapa. Chaynuqami Jesucristo shamurqa kusala allinta, shumaq kawsaqta, mana ima uchayjunlamatapischu tarishunanllapapaq.
15 Chaqa yarpuyllapa, Amitunchik mana das shamurqami, intrachimayanchikllapa payqa tukuylata washayta munayan nir. Kay nuqa nishushayllapanumi kusa munashanchik ukninchikllapa Pablupis iskribishushallapa, imanu Jesucristo yaĉhachikushannu.
16 Chaqa ukninchik Pabluqami Dyus nitin chay kartankunapi iskribirqa kay willashuyashayllapanu iskribiran. Piru chay iskribishanllapaqami wakinkunaqa mana das intrakaypaqchu. Chaymi chay mana allita kriyir paykuna munashanta yaĉhachikuqkunamaqa mana intrakanllapachu. Chayraykumi ashwan ukmantana yaĉhachikunllapa, imanutaq Dyus nitin unay iskribikashakunata mana allita intrakar

ukmantana yaĉhachikunllapa chaynu. Chaymi chaynu mana allinta yaĉhachikushanrayku kusala manchaypaqta kastigakashana kanqallapa.

17 Chayraykumi munashay kriyiq masiykuna, tukuy kaykunata yaĉharllapanaqa allita kuytakankillapa. Chaynuqami chay tukuy mana allinta yaĉhachikuqkunaqa amana ingañashunanllapapaq. Chaynulla amana allita kriyishaykillapamanta chiqanchakanaykillapapaq.

18 Ashwanmi llakir ima mas allita washamaqninchik Amitunchik Jesucristuman qimikayta kamayllapa. Chaynuqa kusata yanapashunqallapa masta riqsinaykillapapaq paytaqa. Chaymi pay munashanllata ima rurankillapa. Chaynuqami kaynu nir alabankillapa Jesucristutaqa: “Kusala allinmi tukuy tyimpupaq mantakuq Amitunchikqa” nir. Chaqa payqami tukuy tyimpupaq mantakun.

Chaynumi kanqa.

1 Juan
Juanpa punta kaq kartan

Apustul Juanmi kay kartata iskribiran. Paytami Jesucristo akraran apustulnin kananpaq. Manami kay kartalatachu Juan iskribiran, ashwanmi ishkay kaq chaynulla kimsa kaq kartakunatapis iskribiran. Iskribiranpis San Juanta chaynulla Apocalipsistapis.

Kay kartapi Juanqa kriyiqkunata intrachin, mana allinta yaĉhachikuqkunata ama uyakunanpaqqa. Chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqa yaĉhachikuranllapa kaynu nir: "Jesucristuqa manami Dyuschu kar, ashwan runala" nir. Mana allinta yaĉhachikuqkuna chaynu yaĉhachitinmi, apustul Juan kay kartapi intrachiran: "Jesucristuqami runa karpis, Dyuslla" nir. Chaynullami kriyiqkunata intrachiran Dyus munashannu kawsar, kriyiq masinkunawan llakinakunanllapapaq.

Jesucristumi kawsachimaqninchikqa

1 Kriyiq masiykuna, kay kartatami iskribimuni allita intrachishunayllapapaq chay uk kusala shumaq RIMAQPAQ. Chay kusala allin RIMAQQAMI Jesucristo karan. Chaqa chay shumaq RIMAQQAMI kay pachamapis manaraq kayatinchu payqa karanllana. Chaymantami nuqakunaman rikarimuran. Chaymi pay payllata rimaqta uyapasha, chaynulla makiyllapawan kamasha, rikasha ima kanillapa. Chaymi ashwan kananmapis pay yanapamanchikllapa tukuy tyimpupaqna Dyusninchikwan tantalana kawsanallapapaq.

2 Chaymi willashuyanillapa, Jesucristuqami Dyusmanta shamuran nuqakunaman. Chaymi paytaqa rikarayllapa. Chaynu rikasha ima karmi, tukuy pay imata rurashanta ima qamkunataqa willar intrachishuyanillapa. Allita intrakayllapa, Jesucristuqami Tayta Dyuswan unaq syilupi karan. Chaymantami kay pachaman shamuran. Chaymi nuqakunaqa rikasha ima kar, uk tistigu yupay paypaq parlakunillapa, mayqanpis paypi kriyirqa washakar tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq.

3 Chaymi kananqa willashunillapa nuqakuna uyapashayllapata, chaynulla rikashayllapata ima. Chaynuqami chay willashushayllapapi kriyitkillapa tantalana kawsanallapapaq. Chaqa imanutaq nuqakunamaqa Jesucristupi kriyishayllaparaykuqa, Taytanchik Dyuswan, chaynulla Wamran Jesucristuwanqa uklana yupay kawsanillapa, chaynu qamkunapis kanaykillapapaq.

4 Chaymi chaynu nir ima iskribishunillapa, chay willashushayllapapi kriyitkillapaqa tukuyninchikllapa kusalata aligriyanallapapaq.

Dyusninchikmi achkirachikuqqa

5 Kriyiq masiykuna, allita intrakayllapa Jesucristo kaynu intrachimashanllapatami qamkunatapis willashuyanillapa. Chaqa payqami nimaqllapa: "Taytanchik Dyusqami mana ima mana allintapis rurashachu" nir. Chaymi paypiqa mana imapis tutaparaqllapi yupayqa kanchu. Ashwanmi payqa uk achkirachikuq yupay kashanrayku, imuraspis achkirachikun.

6 Chaynu pay katinmi, paywan karqa, amana mana allinkunata rurar uchakushunllapanachu. Chaqa uchakurlla kawsar nuqami kriyini nirqami, nuqanchiklla llullachikar chiqap kaqtaqa mana rurayanchikchu.

7 Piru mayqanpis kriyishanrayku imatapis allinlata ima rurarqami, kusa achkila yupayna kawsayanchikllapa, imanutaq Taytanchik Dyusmaqa achkila kawsan chaynulla. Chaynuqami, michka achka karllapamapis uklana yupay kawsayanchikllapa. Chaymi

ashwan Tayta Dyuspa Wamran, Jesucristo yawarninta iĉhashanqa, tukuy uchanchikkunamanta paqamashanchikllapana, Dyusninchikqa mana uchayjunpaqnachu riqsimanallapapaq.

8 Chaymi nishaykillapapis: Uchakurlla kawsar niyachuwan: Manami ima uchayjunlamapischu kani nir. Chaynu nirqami Dyuspa naypanpi mana chiqapta rimashanchikrayku, nuqanchiklla llullachikayanchik.

9 Piru nuqanchiklla allita kwintata qukar nichuwan: Kusala uchayjunmi kani nir. Chaynu rurashaqami, kusala allin Taytanchik Dyusqa pirdunamashunllapa. Chaqa payqami tukuy imata allita rikar yaĉhaq kar, tukuy mana allin rurayashanchikkunamanta washamashunllapa.

10 Piru Tayta Dyusqami nimanchikllapa tukuylashi uchayjun kanchikllapa nir. Chaynu uchayjun kayar, niyachuwan: Manami ima uchayjunlamapischu kani nir. Chaynu nirqami Dyustapis llullapaq yupayna rikayanchik. Chaqa manari rimayninmatapis kwintachashanchikchu.

2

Jesucristumi Dyuswan pullachamaqninchikqa

1 Munashay wamrituykuna, tukuy kaytaqami iskribimuni qamkunapis allita intrakar amana uchakurnachu kawsanaykillapapaq. Piru mayqannikillapa imalapi uchakusha katkillapaqami, kusa allinla Jesucristo qashan Tayta Dyuswan shumaqchar pullachashunqallapa.

2 Chaqa Jesucristullami uchanchikllapamanta washamanallapapaq yawarninta iĉhar wanuran. Piru payqami wanuran, mayqanpis paypi kriyitinqa tukuylata washayta yarpur. Chaymi mana nuqanchikkunalata washamanallapapaqlachu wanuran, ashwanmi tukuypaq.

3 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis Dyuspi kriyir, mantakushankunata allita kasurqa, chiqaptana yaĉhanchikllapa paywan shumaqchakashana kanchikllapa nir.

4 Piru mayqanpis niyanman: Nuqaqami Dyusta riqsishana kani nir. Piru chaynu nir, Dyus mantakushankunata mana kasurqami, mana chiqapta Dyuswan pullachu. Chaqa llullakurlari rimayan Dyuswan kani nirqa.

5 Nataq mayqanpis Dyuspa rimayninta chiqapta kasuqkunaqami, waran waranqa tukuy shunqunwan Dyuslapi yarpurna kawsanllapa. Chaynuqami, yaĉhayanchikna Amitunchiklawanna kawsanchikllapa nir.

6 Chayraykumi nishaykillapa: Mayqanpis Dyuspi kriyini niqkunaqami, imanutaq Jesucristumaqa kay pachapi karmapis kusa allinlata kawsaran, chaynu kawsanmanllapa nir.

Chiqaptami llakipanakushunllapa

7 Kriyiq masiykuna, imanu llakipanakur kawsanaykillapapaq nir kanan iskribir willashuyanillapa chayqa manami uk mushuq mantakuy imachu. Chaqa allita yarpuyllapa: Chayraq Jesucristupi kriyiq qallaritkillapaqami, imanu imanu rurar kawsanaykillapapaq nir willashuranllapa Tayta Dyusqa. Chaymi chay nishushanllapallata kananpis willashuyanillapa.

8 Piru kananqami, kayta willar iskribishuyanillapa chayqa mushuq yupay katin, mas das intrakankillapa. Chaqa imanutaq Jesucristumaqa llakipamashanchikllaparayku wanuran nuqanchikkunapaq. Chaynu intrakarqa imanutaq Jesucristumaqa kawsaq chaynu kar, uknikillapamatapis llakipayankillapana kanqa. Chaynuqami qamkunaqa waran waranqa chay tutaparaqmanta lluqshirna, ashwan achkillapina kawsayankillapa kanqa.

9 Chaymi allita intrakankillapa: Mayqanpis Dyuspi kriyir, achkillapina kani niyan-
man. Piru chaynu niyar mana ukninta llakipar ĉhiqnirqami, tutaparaqllapiraq
kawsayan.
10 Piru mayqanpis ukninkunata llakipaqkunaqami achkillapina kawsayan. Chaymi
chaynu allita rurar Dyuswan kawsatinqami, mana imanupis dyabluqa mana allinku-
nata rurachiytaqa puytinqanachu.
11 Nataq ukninkunata mana llakipar ĉhiqniqkunaqa, tutaparaqllapi kawsar, mana
yaĉhanllapachu maymanmi riyani nirmapis. Chaynuqami kawsanllapa chay mana
allinta rurachikuq dyablu limpu syiguyashata yupay dijashanrayku.

12-14 Munashay wamrituykuna, Taytanchik Dyusqami Wamran Jesucristurayku
uchaykillapamanta washashushanllaparayku, paytana riqsishaykillapa.
Chaymi kananqa unayna kriyishaykillaparayku uk tayta yupay kaqkunata
iskribishunillapa. Chaqa qamkunaqami kay pachamapis manaraq kayatinchu
Jesucristuqa karanllana, chay paytami riqsishaykillapana.
Chaynulla qamkuna unaykaqna kriyishaykillaparayku musu kaqkunatapis
iskribishunillapa. Chaqa qamkunaqami, Jesucristo nishankunata allita kasurlla
kawsashaykillaparayku kusalata shachinakuq kar, chay mana allinta rurachikuq
dyablumatapis binsishaykillapana.

Amami kay pachapi imakunalapaqqa yarpushunllapachu

15 Chaymi nishaykillapa: Amami kay pachapi kaq mana allin kaqkunapaq, chaynulla
imakuna kaqkunalapaqqa yarpushunllapachu. Chaqa mayqanpis kay pachapi kaq
chay mana allin kaqkunalapaq, chaynulla chay iman kaqkunalapaq yarpuqkunaqami,
Tayta Dyuswan kayta mana puytinchu. Ashwanmi chay mana allin kaqkunapaq,
chaynulla chay iman kaqkunalapaq yarpurla kawsanllapa.
16 Chaqa allita yarpushunllapa: Kay pachapi kaq ima mana allin kaqkunaqami
kaykunalata ruranallapata munan. Tukuy ima mana allin kaqkunalata munar ruranal-
lapata, chaynulla imatapis rikar kusata munanallapata, ashwan yaĉhar manaqa kusala
imayjun karmaqa kusalata alabakanallapata ima munan. Piru tukuy kaykunaqami
mana Dyusmantachu, ashwanmi chay mana allinta rurachikuqkunamanta chayku-
naqa.
17 Piru chaynu mana allinta rurachikuyar imapismi, kay pachamanta kaqkunaqa
limpuna tukukayan tukuy mana allin imantin. Ashwanmi Taytanchik Dyus mu-
nashannu ruraqkunaqa, tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.

Juanmi yaĉhachikun Jesucristupa kuntran tikrakaqkunapaq

18 Wamrituykuna, kay pacha tukukanan tyimpuqami ĉhamushana. Chaqa
qamkunaqami, uyapashaykillapa kanqa, chay diyakunaqa, Jesucristupa kuntran
rikarimuyanqa nir. Chaymi ashwan kananqa paypa kuntrankunaqa kusala achka
rikarimushallapana. Chaynu katinmi, yaĉhanchikllapana kay pacha tukunanpaqqami,
manana maychu nir.
19 Chaymi Jesucristuta kuntraqkunaqa, kay nuqanchikkunallamanta lluqshishal-
lapa. Piru chiqaptaqami mana nuqanchikkunamantachu kasha. Chaqa nuqanchikku-
namanta karqa mana ashunantachu. Ashwanmi yanqa kriyiq tukurla puriq kashal-
lapa. Piru tukuy chay pasashankunaqami, kasha allita yaĉhanallapapaq paykunaqa
mana chiqaptaqa Jesucristupiqa kriyishallapachu nir.
20 Piru qamkuna allita kriyiqkunawanqami, manana chaynuqa pasanqanachu.
Chaqa qamkunataqa Taytanchik Dyusqa Santu Ispiritunta qushushanllaparayku
chiqapta intrakankillapana mayqanmi Jesucristuqa nirmapis.
21 Chaqa qamkunaqa mayqanmi Jesucristuqa nir allita intrakashaykillaparayku
iskribishunillapa. Chaynullami kusalata intrakankillapa mayqanpis Jesucristupa
chiqap kaqninkuna karqa, paypaqqa manana llullakuyta puytinnachu nir.

22 Piru chay llullakuqqami, Jesucristupaqqa kaynu ninllapa: Manashi payqa Dyuspa
Akrashan Cristunchu nir. Chay paykunami Jesucristupa kuntranqa. Chaqa paykunaqami Jesucristupa kuntran kar, Taytan Dyusta chaynulla Wamrantapis mana kwintachar disprisyanllapa.
23 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis Taytanchik Dyuspa Wamran Jesucristupi mana
kriyiqkunaqami, Taytan Dyuspipis mana kriyiyta puytinchu. Piru Jesucristuqami
Dyuspa Wamran nir, kriyiqkunaqami Taytanchik Dyuspipis kriyir paywanna kanqa.
24 Chayraykumi qamkuna kriyiqkunaqa, chay imanu washakanaykillapapaq nir
puntamanta-pacha yaĉhachishushanllapataqa allita yarpur, ama qunqarchu shunquykillapapi purichinkillapa. Chaymi chaynu uyakushaykillapapi tukuy shunquykillapawan
allita kriyiqqami, Jesucristuwan pulla kar, Taytan Dyuswanpis pullalla kayankillapa
kanqa.
25 Chaqa Jesucristuqami maydiyapis kriyishanchiknulla shachinakusha, chay tukuy
tyimpupaq kawsayta arnimashanchikllapataqa qumashunllapa.
26 Kriyiq masiykuna, tukuy kaykunata willar imaqami, iskribishuyanillapa allita
kwintata qukar, chay ingañashunayanllapa chaykunamanta ama ingañakanaykillapapaq.
27 Piru nishaykillapa: Qamkunaqami Jesucristo, Santu Ispiritunta qushushan-
llapawanna kankillapa. Chayraykumi mana ministinkillapanachu mayqanpis
yaĉhachishunanllapapaqqa. Chaqa Amitunchikmanta Santu Ispiritunllami tukuy mana
yaĉhashaykillapamatapis intrachishuyanllapa. Chaymi chay intrachishuyashanllapaqa
kusala chiqap kar, mana ima llulla imalamapischu. Chayraykumi imanutaq
Santu Ispiritu intrachishushanllapanulla Jesucristupi allita kriyirla maydiyapis
shachinakunkillapa.
28 Chayraykumi kananqa munashay wamrituykuna, allita yarpur ima Jesucristupi
kriyir maydiyapis shachinakuyllapa. Chaynu katkillapa maydiya Jesucristo kusala
mantakuyninwan rikamaqninchikllapa shamutinqa, kusa aligrila paypa naypan-
manqa qimikashunllapa, mana imapaq pinqakur imalamapischu. Chaymi ashwan
paywan pulla rinallapapaq listuna kashunllapa.
29 Chaqa allita yaĉhankillapa, Jesucristuqami imatapis karanlata ruran nir. Chaymi
chayta allita yaĉharqa, pay yupay imatapis karanlata ruraqkunana kankillapa. Chaynu
karqami, manana ukmanta yarpurnachu chiqap Dyuspa wamrankunana kayankillapa
kanqa.

3

Dyuspa wamrankunanami kanchikllapa

1 Kriyiq masiykuna, allita kwintata qukar yarpuyllapa: Taytanchik Dyusqa
llakipakuq kar, uchayjun kashallapamapis kusalata llakipar wamrankuna
kanallapapaq riqsimashanchikllapa nir. Chaymi ashwan kananqa paypa
chiqap wamrankunana kanchikllapa. Piru chay mana kriyiq runakunaqami,
nuqanchikkunataqa Dyuspa mana wamranpaq yupaychu rikamanchikllapa paykuna
Dyusta mana riqsishanllaparayku.
2 Chaymi kusala munashay kriyiq masiykuna nishaykillapa: Nuqanchikkunaqami
kananqa Dyuspa wamrankunana kanchikllapa. Piru manaraqmi yaĉhanchikllapachu
chay tyimpuqa imanu kusa shumaq kashunllapa nirqa. Nataq Jesucristuqami ni-
manchikllapa, maydiya pay pullakumanallapapaq shamutinqashi pay payllata rikar,
pay yupay kusala shumaqna kashunllapa nir.
3 Chayraykumi maydiyaqa Jesucristuwanna kayashaq nir kunfyakashanchikrayku,
kananlla tukuy uchanchikkunata dijar, allinkunalata rurarna kawsashunllapa, imanu-
taq Jesucristumaqa allinlata kawsaq chaynu.

4 Kriyiq masiykuna, allita kuytakar kawsankillapa. Chaqa imalapipis uchakurqami,
Dyus mantakushantaqa mana kasurnachu uchakushana rikarinchik Dyuspa naypan-
piqa.
5 Chaqa qamkunaqami allita yaĉhankillapa Jesucristuqami mana ima uchayjun-
lamapischu karan nir. Chaynullami yaĉhayankillapapis payqami shamuran wanur chay
runakunapa uchankunata limpu chinqachiq nir ima.
6 Chaynu Jesucristo mana uchayjun ima kasha katinmi, payllawan maydiyapis
kawsaqkunaqami, manana uchakurllaqa kawsannachu. Nataq chay uchakurlla
kawsaqkunaqami, Jesucristutaqa mana rikasha, chaynulla mana riqsishalla-
palamapischu.
7 Munashay wamrituykuna, amami mayqanpis ingañashunqallapachu. Chaqa mayqan-
pis allinlata ruraqkunaqami, paypis allinla imanutaq Jesucristumaqa allinla chaynu.
8 Piru chay mana allinta rurarlla uchakuqkunaqa dyablupa kaqninkuna. Chaqa
yaĉhashaykillapanulla dyabluqami unaymanta-pacha uchakuran. Chaynu uchakur tukuy
mana allin rurashankunata limpu chinqachinanpaqmi, Dyuspa Wamran Jesucristuqa
shamuran.
9 Chaymi mayqanpis Dyuspa wamran kaqkunaqa, imanupi uchakurmapis man-
anami qashan qashanqa chaynu uchakurlla kawsayta puytinnachu, Dyus akratin
mushuqmanta nasisha yupay, wamranna kashanrayku. Chaynu karmi, ima mana
allinta rurarmapis Dyusninchikpa naypanpi shumaqchakarna allinlata rurar kawsayta
puytin, Dyus paywan kar yanapashanrayku.
10 Piru imanu katinmapismi runakunataqa dasla riqsiyta puytinchik, mayqanmi
Dyuspa chiqap wamran, chaynulla mayqankunami dyablupa wamran nirmapis.
Chaqa chay mana allinta ruraqkuna, chaynulla mana ukninkunata llakipaqkunaqa,
manami Dyuspa wamranlamapischu.

Jesucristumi nimashanchik llakipanakur kawsanallapapaq

11 Kriyiq masiykuna, qamkuna puntamanta-pacha kriyiq qallaritkillapaqa, kaynu
kawsanaykillapapaq nir yaĉhachishuranllapa: Uknikillapa uknikillapa llakipanakur ima
kawsankillapa nir.
12 Chayraykumi ama nuqanchikkunapis imanutaq Cainmaqa chay kusala mana
allinta rurachikuqpa kaqnin kar, ukninta wanuchiran chaynuchu kashunllapa. ¡Ma
yarpuyllapa! ¿Imapaqtaq Cainqa uknintaqa wanuchisha kasha kanqa? Chaqa Cainqami
uknintaqa wanuchiran, paypa ruraynin mana allin kashanraykula. Nataq uknin
rurayashanqami kusala allin kayaq.
13 Kriyiq masiykuna, amami llakir yarpupakunkillapachu, chay mana kriyiq
runakuna ĉhiqnishutinllapapis.
14 Ashwanmi imanu katinpis ukninchikllapataqa llakipashunllapa. Chaqa
nuqanchikkunaqami yaĉhanchikllapa Jesucristupi kriyishanchikllaparayku,
ukninchikta llakipanapaq kanchikllapa nir. Piru chay mayqanpis ukninta
mana llakipaqqami uk wanusha yupay kanqa. Chaymi nuqanchikkunamaqa
uchanchikllaparayku tukuy tyimpupaq wanunallapapaq kasha karmapis, kananqa
ashwan tukuy tyimpu kawsanallapapaqna nimashanchikllapa Jesucristuqa.
15 Chaymi nishaykillapa: Chay mayqanpis ukninta mana llakipar ĉhiqniqkunaqami uk
wanuchikuq yupay. Chaqa allitana yaĉhankillapa tukuy wanuchikuqkunaqami mana
imanupis tukuy tyimpupaq Dyuswan kawsayta puytinchu nir.
16 Piru nuqanchikkunaqami allita yaĉhanchikllapa imanumi llakipanakuyqa nir.
Chaqa Jesucristumi llakipamashanchikllaparayku wanuran nuqanchikkunapa
uchanchikllaparayku. Chaymi imanutaq Jesucristumaqa wanuran nuqanchikku-
napaq, chaynumi nuqanchikkunapis ukninchikkunata yanapayarlla wanunapaq
karmapis wanuypaq.

17 Yarpushunllapa: Uk runa kusala imayjun kanman. Piru chay runaqa rikayanman
ukninkuna imakunata ministiqta. Chaynu rikarmapis mana imalapimapis yanapayan-
manchu. Chaynu ukninta mana llakiparqa ¿imanutaq tukuy shunqunwan Dyuspaqqa
llakiyanqa? Manami chiqaptaqa Dyuspaqpis llakiyanqachu.
18 Chayraykumi munashay wamrituykuna, ukninchikta llakiparqa ama shiminchik-
lawanchu llakipani nishun. Ashwanmi imatapis paypaq allinta rurar yanapar imana
rikachikushun chiqapta paypaq llakinchik nirqa.
19 Chaynu ukninchikkunata chiqapta llakipar imanaqami allitana yaĉhashunllapa
chiqapta Dyus munashanta rurayanchikllapa nir. Chaynullami yaĉhashunllapapis
chiqaptana Dyuspa wamran kanchikllapa nir.
20 Piru chaynu Tayta Dyus uchanchikkunamanta llakipamashanchikllapana kat-
inmapis shunqunchikpi yarpunchikllapa, ¿Tayta Dyusqachu chiqapta llakipamasha
kanqa? nir. Chaynu nir nuqanchiklla chay uchanchikllapapaq yarpushallapamapismi,
tukuy imata yaĉhaq Tayta Dyusqa yaĉhamayanchikllapana nuqanchikkunaqa mana
uchayjunnachu kar, chiqap paypa wamrankunana kanchikllapa nir.
21 Chaymi munashay kriyiq masiykuna nishaykillapa: Shunqunchikpi, yarpuyn-
inchikpi Tayta Dyusqami tukuy uchaykunamantaqa chiqapta llakipamasha nir, mana
uchanchikkunapaq yarpurnachu ashwan Tayta Dyuspa naypanmanqa kusa aligrilana
ima qimikashunllapa.
22 Chaymi Taytanchik Dyusqa imata ministir mañashallapamapis yanapamashunllapa,
pay mantakushankunata kasur, munashanlatana rurashanchikllaparayku.
23 Chaqa mantakushanqami kaynu nimayanchikllapa: “Wamran Jesucristupinashi
kriyishunllapa, chaynulla ukninchikllapa ukninchikllapashi llakipanakushunllapa,
imanutaq pay nimashanchikllapanulla” nir.
24 Chaymi Dyus nishankunata kasuqkunaqa paywan kawsanllapa, chaynulla Tay-
tanchik Dyuspis paykunawan kawsan. ¿Imanumi yaĉhanchikllapa Dyusqa nuqanchikku-
napi kawsayan? nirqa. Chaytaqami yaĉhanchikllapa, Santu Ispirituta qumashanchik-
llapa shunqunchikllapapi kawsashanrayku.

4

Yaĉhachikushanllapata allita rikashunllapa chiqapchu manaqachu mana nir

1 Kusala munashay kriyiq masiykuna, kay pachapiqami kusala achka llullakuqkuna
rikarimushallapa. Chay paykunami purinllapa Dyus nishantami yaĉhachikunillapa nir.
Chaymi nishaykillapapis: Amami das ingañakankillapachu. Ashwanmi allita rikar ima
yaĉhankillapa, chiqaptachu Dyuspa Ispiritunwan, manaqachu mana nir. Chaqa kay
pachapi yaĉhachikuqkunaqami, wakinkunaqa mana Dyusmantachu.
2 Chaymi chaynu allita rikar yaĉhar kwintata qukashunllapa mayqankunami Dyus-
mantaqa nirmapis. Piru qamkunaqami das kwintata qukayta puytinkillapa. Chaymi
mayqanpis, Jesucristuqami Dyusmanta kay pachaman shamur, nuqanchikkuna yupay
kwirpuyjunpaq tikrakaran nir yaĉhachikuqkunaqami, Dyusmanta chiqap Ispirituwan
kaqkunaqa.
3 Nataq mayqanpis, Jesucristuqami mana Dyusmantachu niqkunaqami, mana
Dyuspa Ispiritunwanchu. Tukuy chaynu niqkunaqami Jesucristupa kuntran kar,
dyablumanta. Chaqa qamkunaqami unaymanta-pacha chaynu Jesucristupa kun-
tran shamuyanqa nirqa uyapashana karaykillapa. Chaymi ashwan kananqa kay
pachamanqa rikarimushallapana.
4 Piru munashay wamrituykuna, chaynu mana allinkunata yaĉhachikuq rikarimusha
katinmapis, amami imapaqpis yarpupakunkillapachu. Chaqa qamkunaqami Dyuspi
kriyishaykillaparayku, Santu Ispiritu qamkunapi kawsayan, chayqami kusala

pudirniyjun ima chay llullakuq dyablumantaqa. Chaynu katinmi ashwan chay dyablumanta kar, llullakur mana allinta yaĉhachikuqkunataqa limpu binsishaykillapana.
5 Chaqa chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami, Jesucristupa kuntran. Chaymi chaynu Amitunchikpa kuntran kar, mana allinta yarpushanlamanta yaĉhachikutinmi Dyusninchikta mana kasunaqkunaqa, kusalata uyakur kasunllapa.
6 Piru nuqanchikkuna-shuypaqa Dyusmanta kanchikllapa. Chaynu kashallapami Dyusmanta kaqkunaqa Dyuspaq yaĉhachikushallapaqa uyakur kasumanchikllapa. Piru Dyusmanta mana kaqkunaqa, mana kasukunllapachu. Chaymi chaynu yaĉhachikur ima dasla riqsiyta puytinchik, mayqanmi Dyusmanta kaq chiqap Ispirituwan, chaynulla mayqanmi chay llullachikuq ispirituwan nirmapis.

Dyusninchik llakipamashanchiknu llakipanakushunllapa

7 Kusala munashay kriyiq masiykuna, nuqanchikkunaqa ukninchikllapa ukninchikllapa llakipanakuchuwanllapa. Chaqa Dyusninchikmaqa llakipamanchikllapa. Chaymi mayqanpis llakipakuqqa Dyuspa Wamranta, chaynulla Dyustapis chiqapta riqsin.
8 Piru mayqanpis mana llakipakuqqami Dyusta mana riqsishachu. Chaqa Taytanchik Dyusmaqami kusala llakipakuq-ari.
9 Chaymi Taytanchik Dyusqa llakipamanchik nirqa intrachimanchik uklayla Wamran Jesucristuta washamanallapapaq kay pachaman kaĉhamushanwan. Chayraykumi Jesucristupi kriyirnaqa tukuy tyimpupaq kawsayta aypanallapapaqna kanchikllapa.
10 Piru Taytanchik Dyusqa manami nuqanchikkuna paypaq llakishanchikllaparaykuchu llakipamashanchikllapa. Ashwanmi pay llakipamashanchikrayku, Wamran Jesucristuta kaĉhamutin wanur, uchanchikkunawanna kidaran. Chaynuqami Dyusninchikpaqqa manana uchayjunpaqnachu riqsikasha kanallapapaq.
11 Kusala munashay kriyiq masiykuna, imanutaq Dyusmaqa kusalata llakipamashanchik, chaynullami nuqanchikkunapis ukninchikllapa ukninchikllapa llakipanakushunllapa.
12 Chaqa nishaykillapa: Manami mayqanlapis Taytanchik Dyustaqa rikashalamapischu. Piru nuqanchikkuna ukninchikllapa ukninchikllapa llakipanakushanchikllaparaykumi, Taytanchik Dyus nuqanchikkunapi katin, ashwan masta llakipanakur imana shumaqta kawsayanchikllapa.
13 Chaymi nuqanchikkunaqa Tayta Dyuswan kawsayanchikllapa nir yaĉhanallapapaqqa, Tayta Dyusqa Santu Ispiritunta qumashanchikllapa.
14 Piru nuqakunaqami, Jesucristutaqa rikasha kanillapa. Chaymi kananqa nishaykillapa: Tayta Dyusqami Wamran Jesucristuta kay pachaman kaĉhamuran, uchanchikllapamanta tukuylata washamanallapapaq nir.
15 Chayraykumi mayqanpis, Jesucristuqami Dyuspa Wamran niqkunaqa Dyuswan kawsayan, chaynulla Dyuspis paykunawan kawsayan.
16 Chaynami nuqanchikkunaqa yaĉhanchikllapa Tayta Dyusqa kusala llakipakuq nir. Chaqa payqami kusala llakipakuq-ari. Chaymi yaĉhanchikpis chay mayqanpis llakipakuqqami Dyuswan kawsayan, chaynulla Dyuspis paywan kawsayan nir.
17 Chaynumi Jesucristuwan kawsarqa mas allita yaĉhakunchik imanumi llakipanakuyqa nir. Chaymi chaynu llakipanakurqa chay jwisyu diya ĉhamutinmapis manami manchakur pinqakushunllapalamapischu. Chaqa nuqanchikkunaqami pay llakipamashanchiknu, llakipanakur imaqa imanutaq Jesucristumaqa, chaynuna kashunllapa.
18 Chaymi nishaykillapa: Nuqanchikkuna Dyusninchik munashanta rurar kawsarqami, mana imalapaqpis manchakur kawsayta puytinchikchu. Chaqa allita llakipakur kawsaqqami, tukuyla chay manchakuykunataqa mana kwintachannachu. Piru mayqanpis manchakurlla kawsaqqami manaraq allita riqsishachu, imataq

llakipakuyqa nirqa. Chaymi mana allita rurashanrayku Dyusqa kastigamanqa nir manchakurlla kawsayan.

19 Taytanchik Dyus puntata llakipamashanchikllaparaykumi, nuqanchikkunapis paypaq llakinchikllapa.

20 Piru imanupiqa mayqan kaynu niyanman: Nuqami Tayta Dyuspaq llakini nir. Chaynu niyar mana ukninta chiqapta llakiparqami, chay rimaqqa kusala llulla. Chaqa rikayashan ukninta mana llakiparqa, imanunari mana rikayashan Tayta Dyuspaq-maqa llakinqa.

21 Chaqa Jesucristumi kaynu nir mantakuran: “Mayqanpis Taytay Dyuspaq chiqapta llakiqqami, ukninpaqpis llakinqa” nir.

5

Allitami Dyuspa Wamran Jesucristupiqa kriyiypaq

1 Kriyiq masiykuna, mayqanpis Jesucristuta payqami Dyuspa Wamran kar washamanchik nir kriyiqkunaqa, chiqap Dyuspa wamrankuna. Chaqa yaĉhashanchikllapanu mayqanpis Taytanchik Dyuspaq llakiqkunaqami Dyuspa wamrankunapaqpis llakin.

2 Chaymi Taytanchik Dyuspaq llakirqa, allitana pay mantakushankunataqa rurayanchikllapa. Chaynuqami yaĉhayanchikllapa Dyuspa kaq tukuy wamrankunatapis llakipayanchikllapana nir.

3 Chaynulla Tayta Dyuspaq llakirqami, chay mantakushankunata kumpliyanchik. Chaqa chay mantakushankunaqa manami uk kusala llashaq yupaychu.

4 Chaqa Dyuspa tukuy wamran kaqkunaqami binsiyta puytinchik kay pachapi mana allin kaqkunataqa. Chaynulla chay kriyishanchikraykumi washakashanchik chay tukuy mana allin kaqkunamantaqa.

5 Chaymi mayqanpis Jesucristuqa Dyuspa chiqap Wamran nir kriyiqkunaqa, tukuy kay pachapi mana allin kaqkunataqa binsiyta puytin.

Imanumi Jesucristupaq intrakayta puytinchikllapa

6 Allita intrakashunllapa: Amitunchik Jesucristo Tayta Dyusmanta shamusha nirqami, kaykunarayku yaĉhayta puytinchik: Amitunchik Jesucristo kay pachapi kar yakupi shutikushanrayku, chaynulla wanur yawarninta iĉhashanrayku ima. Chaymi paypaqqa yaĉhayta puytinchik mana yakupi shutikushanraykulachu, ashwan chay wanur yawarninta iĉhashanraykupis yaĉhayta puytinchik. Chaynulla Dyuspa Santu Ispiritunpis chaypaqqa, chiqapmi chayqa nir intrachimashanchikllapa. Chaymi Santu Ispiritu intrachimashanchikllaparayku, kunfyakanchikllapa. Chaqa payqa chiqaptari riman, mana llullakurchu.

7 Chaymi qashan nishaykillapa: Kay kimsakunaraykulami, allita intrakayta puytinchik Jesucristupaqqa:

8 Santu Ispiritu intrachimashanchikrayku, yakupi shutikushanrayku, chaynulla kruspi wanur yawarninta iĉhashanrayku ima. Piru kay kimsakunaqami chayllata intrachimanchikllapa Jesucristupaqqa. *

9 Chaqa allita yarpushunllapa: Imanupimaqa uk runa imalata willamashallapamaqa kriyinchikllapa. Chaynu runa masinchik willamashallapa kriyirqa, ashwan Tayta

* **5:8** Uk iskribikashakunapiqa kaynu rikarin: Chaymi Jesucristuqa Dyusmanta shamusha nir, intrakanapaqqa unaq syilupi kanmi kimsa, Taytanchikllapa Dyus, Wamran Jesucristo, chaynulla Santu Ispiritu. Piru kay kimsakunaqami, chayllapaq intrachimanchikllapa. 8 Chaynullami kay pachapipis kan kimsa, Jesucristuqa Dyusmanta shamusha nir intrachimanallapapaqqa: Santu Ispiritu, Jesucristo yakupi shutikushan, chaynulla wanur yawarninta iĉhashan ima. Piru kay kimsakunaqami, chayllapaq intrachimanchikllapa.

Dyuslla Wamran Jesucristupaq willamashallapamaqa kusala chiqap kashanrayku kriyinapaqqa kusala allin. Chaqa Dyusllari chaynu intrachimanchikllapa Wamranpaqqa.
10 Chaymi mayqanpis Jesucristupi kriyiqkunaqa tukuy shunqunwan kriyir, payqami Dyuspa chiqap Wamran ninllapa. Piru mana kriyiqkunaqami, Tayta Dyustaqa llullata yupay riqsinllapa. Chaqa manari kriyinllapachu Tayta Dyus Wamran Jesucristupaq nishanpiqa.
11 Chaqa Taytanchikllapa Dyus, Wamran Jesucristupaq willamashanchikllapapi kriyishaqa tukuy tyimpupaq kawsaytana qumanchikllapa.
12 Chaymi mayqanpis Tayta Dyus, Wamran Jesucristupaq nishanpi kriyiqkunaqa tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa. Piru chay mana kriyiqkunaqami mana tukuy tyimpu kawsaytaqa puytinllapachu.

Juanmi tukukananta kunsijakun

13 Kriyiq masiykuna, qamkuna Tayta Dyuspa Wamran Jesucristupi kriyiqkunatami iskribishunillapa kay kartata, yaĉhanaykillapapaq kriyishaykillaparayku tukuy tyimpu kawsanaykillapapaqna kankillapa nir.
14 Chaynulla nishaykillapapis: Nuqanchikkunaqami kusalata kunfyakanchikllapa, Taytanchikllapa Dyuspiqa. Chaqa allitami yaĉhanchikllapa nuqanchikkunaqa pay munashannuta mañakushaqa uyamanchikllapa nir.
15 Chaymi imanutaq yaĉhanchik Tayta Dyusman mañakushaqa uyamanchik nir, chaynullami yaĉhayta puytinchikpis payqami mañashanchikpipis yanapamayanchikllapa nir.
16-17 Kriyiq masiykuna, yaĉhashanchikllapanu imalata mana allinta rurarqami Dyuspa naypanpiqa uchakuyanchikna. Piru chaynu uchakusha karmapis, Tayta Dyusman mañakushaqami llakipamanchikllapa. Chaymi nishaykillapa: Uknikillapa ima mana allinta rurar uchakuqta rikarqami, Taytanchik Dyusman mañakuyllapa llakipananpaq chay uknikillapataqa. Chaynuqami chay uknikillapaqa washakashana kanqa. Piru mayqanpis Dyusninchikpa kuntran tikrakasha kar, tukuy tyimpupaqna wanunanpaq kayarmapis, kusala mana allinkunata ukkunata yaĉhachiyatinqa, amami paykunapaqqa mañakunkillapalamapischu.
18 Piru allita yaĉhashanchikllapanu mayqanpis Taytanchik Dyuspi kriyishanrayku, pay chiqap wamranpaqna riqsitinqami, imanupi uchakurmapis mananami qashan qashan chaynu uchakurlla kawsayta puytinnachu. Chaqa Taytanchik Dyuspa Wamran Jesucristuqami mana imuraspis dijar kuytamashallapaqa, mana imanupis imanachimayninchikta puytinchu chay dyabluqa.
19 Chaqa nuqanchikkunaqami, yaĉhanchikllapa kriyishanchikllaparayku Dyusninchikpana kanchikllapa nir. Piru chay wakin mana kriyiqkunaqami chay dyablupa kar, kusala mana allinta rurarlla kawsanllapa.
20 Nuqanchikkunaqami allita yaĉhanchikllapa Dyuspa Wamran Jesucristuqami shamuran Taytan Dyusta allita riqsichimanallapapaq nir. Chaymi nuqanchikkuna kriyiqkunaqa allitana kriyir Jesucristullawanna kawsanchikllapa. Chaqa chiqap kaq Jesucristuqami qumanallapapaq nisha tukuy tyimpupaq kawsaytana.
21 Chayraykumi munashay wamrituykuna, allita kuytakar ima, amami chay runakuna rurashan yanqa dyus nishanllapakunataqa adurankillapalamapischu.

Chaynumi kanqa.

2 Juan
Juanpa ishkay kaq kartan

Juanmi saludakun

1 Kriyiq masiykuna, * nuqa Juanmi kriyiqkunapa rikaqnin kar, qamkunata Dyus
akrar paypana kanaykillapapaq nishushallapa katinmi iskribishunillapa. Chaqa Je-
sucristupi allita kriyishaykillaparayku mana qunqashurllapa, kusalata qamkunapaq
yarpukuni. Piru manami nuqalachu chaynuqa yarpushuni, ashwanmi tukuyla chiqap
kaq Amitunchikpi kriyiqkunaqa qamkunapaqqa kusalata yarpunllapa.
2 Chaymi nishaykillapa: Qamkunapaqqami kusalata yarpuni chiqap kaq, Jesucristuta
kay shunquyllapapi purichiq kar. Chaqa chay chiqap kaqqami, mana uk ratulapaqchu
nuqanchikkunawanqa, ashwanmi tukuy tyimpupaqna.
3 Chaymi kananqa mañakuni qamkunapaq Taytanchik Dyus, Wamran Jesucristuwan
pulla kusalata yanapar, llakipar ima kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq.
Chaynuqami chay chiqap kaqlapina kar, llakipanakur imana kawsanaykillapapaq.

Chiqapta llakipanakurmi kawsashunllapa

4 Piru kananqami nuqaqa kusalata aligriyani. Chaqa qamkunamanta kriyiq
masikikunatami tarisha kani, qamkuna yupaylla Dyus munashannulla, chiqap kaqta
rurar kawsaqllapata.
5 Chaymi munashay kriyiq masiykuna, kananqa rugashunillapa ukninchikllapa
ukninchikllapa kusalata llakipanakur ima kawsanallapapaq. Piru kaynu nishurl-
lapaqa, manami uk mushuq mantakuyta imachu iskribishuyanillapa. Ashwanmi
kay willashuyashayllapataqa unaymanta-pacha Jesucristuqa nimashanchikllapallana
karan.
6 Chaqa Taytanchik Dyus mantakushankunaqami intrachimanchikllapa
llakipanakur ima kawsanallapapaq nir. Chaymi chay mantakuykunata
puntamanta-pacha intrakashaykillapanulla uknikillapa uknikillapa llakipanakur
ima kawsanaykillapapaqna kankillapa.

Juanmi yaĉhachikun mana allinta yaĉhachikuqkunapaq

7 Kriyiq masiykuna, allitami intrakayllapa, kananmi achka mana allinta
yaĉhachikuqkuna rikarimushallapa. Chaymi paykunaqa kaynu yaĉhachikunllapa:
“Jesucristuqami Dyusmantaqa mana nuqanchikkuna yupay kwirpuyjunchu
shamusha” nir llullachikur yaĉhachikunllapa. Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis chaynu
nir yaĉhachikutinqa yaĉhankillapana wakqa mana chiqap yaĉhachikuq kar Jesucristupaqa
kuntran nir.
8 Chayraykumi allita kuytakankillapa. Chaqa imanupiqakish chay mana allin
yaĉhachikuqkunata kasur, Jesucristumanta imata karanlata aypanaykillapapaq karan
chayta mana aypatkillapachu. Ashwanmi ima rurayashaykillapapiqa Jesucristupi
yarpur rurayllapa.
9 Chaqa mayqanpis Jesucristo yaĉhachikushanmanta ukmanta yaĉhachikuqqami mana
Dyusmantachu yaĉhachikuyan, chaynulla Dyuswan kaytapis mana puytiyanchu. Piru
mayqanpis Jesucristupaq yaĉhachikuqqami, Taytanchik Dyuswan pulla kar, Wamran
Jesucristuwanpis pulla kawsayta puytin.

---

* **1:1** Kriyiq masiykuna nirqami intrachimayninchiktapis puytin, uk warmisitata wamrantinta iskribiran nir.

10 Chaymi nishaykillapa: Mayqan wasikillapaman ĉhar Jesucristupa kuntran kar,
mana Dyus nishannu yaĉhachishuqllapa qallaritinqa amami samachinkillapalamapis-
chu wasikillapapiqa.
11 Chaqa mayqanpis chay mana allinta yaĉhachikuqta wasinpi samachiqqami, ashwan
chay mana allin yaĉhachikuyashanpi yanapaq yupayna.

Juanmi tukukananta saludakun

12 Kriyiq masiykuna, kanmi masraq willar ima animachishunayllapapaq. Piru
manami munanichu kay kartayllapi iskribir ima willashunayllapapaqqa. Ashwanmi
Dyus munatinqa mana tardarchu rikashuqllapa shamuyta yarpuni. Chaymi chaypi
tantanakur ukninchikllapa ukninchikllapa kusalata aligriyanallapapaq.
13 Chaynullami kaymantapis chay qamkunata yupay, Tayta Dyus akrashan kriyiqku-
napis, qamkunapaq saluduta kaĉhamun.

Chaynumi kanqa.

3 Juan
Juanpa kimsa kaq kartan

Juanmi saludakun

1 Nuqa Juanmi kriyiqkunapa rikaqnin kar, kusala munashay kriyiq masiy Gayo, kay
kartata iskribishuni. Chaqa qampaqmi kusalata llakini ima.
2 Kriyiq masiy Gayo, yaĉhanimi qamqa kusa allinta puriyanki Dyusninchikwan
nir. Chaymi Taytanchik Dyusman kusata mañakuni, pay yanapashutin ama imapis
pasashutin, allinla ima kanaykipaq.
3 Chaymi wakin kriyiq masikikuna watukumaq ĉhamur parlamasha qampaq, kaynu
nir: Qamqashi chiqap kaqlapi kar, kusa allinlata rurar kawsanki nir. Chaymi chaynu
nimarllapaqa, kusalata aligriyachimashallapa.
4 Chaqa tukuy nuqallapi ima katin aligriyanaymantaqami, ashwan masta aligriyachi-
man, qamkuna wamray yupay kaqkunaqashi chiqap Jesucristo munashannulla rurar
kawsankillapa nir yaĉhashayrayku.
5 Kriyiq masiy, qam chay uknikikunata ima ministishanpi yanaparqami kusala
allinta rurayanki. Chaynulla yanapayankipismi, chay uklawmanta kaq kriyiq
masikikunatapis. Chaqa chaynu rurarqami ashwan kusala mas allinta rurayanki.
6 Chaynu yanapakushaykiraykumi, runakunaqa qamqashi kusalata llakipanki
paykunataqa nir, tukuy kriyiqkunapa naypanpi rimasha. Chaymi kusalata kananqa
rugashuni chay ukninchikkuna Dyus munashanta yaĉhachikuq riqkunata ima minis-
tishanpi yanapanaykipaq. Chaynuqami paykunaqa, Amitunchikpa kusala shumaq
rimayninta rir yaĉhachikunanllapapaq.
7 Chaqa paykunaqami Jesucristupaq yaĉhachikunanpaq kusalata yarpushallapa. Piru
chaynu yaĉhachikuq rinanpaqqa manami ministishachu chay mana kriyiq runakuna
yanapanantaqa.
8 Chayraykumi nuqanchikkuna yanapayta puytinchikllapa paykunaqa rir
yaĉhachikunanpaq, chiqap kaq Jesucristupaqqa.

Diótrefes mana allinta tukushan

9 Kriyiq masiykuna, nuqami qamkunaman iskribimuray uk kartata. Piru chay
qamkunapimi kan uk runa Diótrefes shutiq. Paymi chay ima nir iskribishushayllapapaq
mana allintachu yarpun. Ashwanmi pay munashannulla rurachishurllapa ima, kusala
mantakuq ima kanayan.
10 Chayraykumi nuqa rikashuqllapa shamurqa, chay runataqa qayachimur allita
parlashaq. Chaqa nuqami yaĉhasha kani, chay runaqashi kusala mana allin kwin-
tunkunawan, chaynulla llullakur ima rimar purin, nuqakunapaq nir. Chaynullami
yaĉhashapis kani, chay runaqashi kriyiq masinchikkuna yaĉhachikur ĉhatinmapis mana
samachinchu. Chaymi ashwan wakin kriyiqkuna samachikushaq nitinllapamaqa
mana samachikunanllapata munar chay kriyiqkunapa tantakananllapa wasimanmat-
apis itakur manana tantakananllapamatapis munanllapanachu ima nir.

Demetrio kusala allin kashan

11 Kusala munashay kriyiq masiy, amami chay mana allinta rurayashanllapakunata
ima rurarchu, allin kaqlata rurar kawsankillapa. Chaqa chay allinta ruraqkunaqami
Dyuswan kawsanllapa. Piru chay mana allinta ruraqkunaqami, Dyustaqa mana rikar
riqsishallapalamapischu.

12 Piru chay ukninchik Demetrio-shuypaqami Dyustaqa riqsir kriyishanrayku, kusa allinlata rurar kawsan. Chaymi chaynu chay chiqap kaqpi kriyir allinlata rurashanrayku, wakin rikaqkunapis kusa allinlata rimanllapa paypaqqa. Chaynullami nuqakunapis, payqami kusa shumaqta kawsan nir rimanillapa. Chaqa qamqami yaĉhanki imata rimarpis chiqap kaqlata rimanillapa nir.

Juanmi tukukananta saludakun

13 Kriyiq masiy Gayo, kusala achkaraqmi kan willashunaypaqqa. Piru manami munanichu kay kartayllapi iskribir willashunaypaqqa.

14 Chayraykumi mana tardarchu daskaqla shamunayani rikashuq, chaypinami qam qamllawanna parlanapaq.

15 Jesucristumi yanapar kusala shumaqta kawsachishunqa. Kaymanta kaq kriyiq masinchikkunami qampaq saluduta kaĉhamun. Piru kriyiq masiy rugashayki, saludapamanaykipaq chaypi kaq tukuyla kriyiq masinchikkunatapis.

Chaynumi kanqa.

Judas
Judaspa kartan

Jesucristupa uknin, chaynulla Santiagupa uknin Judasmi kay kartata iskribiran. Payqa manami Jesucristuta kuntrankunaman qukuq Judas Iscarioticchu karan.

Chay tyimpumi mana allinta yaĉhachikuqkuna puriran kaynu yaĉhachikur: "Uchakurlla tashallapa, Tayta Dyus pirdunamayashunraq" nir. Chaynu mana allinta yaĉhachikur puriyatinmi, Judas kusata llakiran, Jesucristupi kriyiqkunaqa paykunamatana kriyinqallapa nir. Chaymi kay kartata kaĉharan chay mana allinta yaĉhachikuqkunata ama uyakunanpaqchu nir.

Judasmi saludakun

1 Nuqa Judas Santiagupa ukninmi, Jesucristupa sirbiqnin kani. Chaymi, kay kartata iskribimuni qamkunata Taytanchik Dyus llakipar akrashushallapa kaqkunaman. Chaqa maydiyapis Jesucristullami yanapashuyanllapa, paylapi kriyirlana kawsanaykillapapaq.

2 Chaymi Jesucristuta kusalata mañakuni llakipar yanapashurllapa, kusala shumaqta ima kawsachishunanllapapaq.

Judasmi mana allinta yaĉhachikuqkunapaq intrachikun

3 Kusala munashay kriyiq masiykuna, nuqami kusalata yarpusha kani iskribir masta intrachishunayllapapaq imanumi nuqata, chaynulla qamkunatapis Jesucristuqa washamashanchikllapana nir. Piru kananqami kusalata rugar willashaykillapa, chay kriyishanchikllapanulla maydiyapis shachinakunallapapaq ama chiqanchakarnachu nir. Chaqa yaĉhashanchikllapanu Taytanchik Dyusmi nimaranchikllapa Jesucristupi tukuyla kriyiqkunalashi washakashana kashunllapa nir.

4 Tukuy kaykunataqami nishuyanillapa, chay llullakur yaĉhachikuqkuna kusala achka rikarimushanllaparayku. Piru chay runakunapaqqami, Dyus nitin iskribiqkunaqa unay may tyimpumanta-pacha nishallana kayaq, paykunaqashi kusala manchaypaqta kastigakasha kanqa nir. Chaymi chay kusala mana allinta rurar kawsaq runakunaqa Dyusninchikpi kriyiq tukur, "Kriyishanchikraykumi, imatapis munashanchiknulla rurayta puytinchik" nir llullakur yaĉhachikunllapa. Piru chaynu niqkunaqami, tukuy imapa amun kaq Amitunchik Jesucristutaqa, mana riqsishallapalamapischu.

Mana allinta yaĉhachikuqkunaqami kastigakanqa

5 Kriyiq masiykuna, qamkuna yaĉhayatkillapamapis, kaytami yarpunaykillapata munani: Amitunchikmi Israel runakunata Egipto pwiblumanta washar tukuylata lluqshichimuran. Piru Israel runakunaqami, mana tukuyninqa kriyiqkunachu karan. Chaymi chaynu lluqshichimushana karqa, chay mana kriyiqkunataqa limpu wanuchir tukchiran.

6 Chaynullami wakin angelkunamapis Dyuswan kayashanmanta chiqanchakar, imata ruranapaq nishanta mana kasurchu, kuntranna tikrakaranllapa. Chaymi ashwan paykuna munashannulla rurashanrayku, Dyusqa kusala manchaypaq tutaparaqlla uĉhku ruri mayman itakuran kadinakunawan watar. Chaymi chaypina yarakuskinanllapapaq chay kusala manchaypaq jwisyu diya ĉhamunankaman.

7 Chaqa imanutaq unaymaqa munashanllapalata rurar uchakuranllapa, chaynu yupaymi Sodomapi, Gomorrapi, chaynulla kay pwiblupa shipchanpi kaq pwiblitukunapimapis mana allinta ruraqkunapaqna tikrakaranllapa. Chaymi chay pwiblupiqa runakunaqa warmiwan yupay ullqupuralla punuqllapa. Chaynulla kusala ukman saqra imakunata ima ruraqllapa. Chayraykumi Tayta Dyusqa chay runakunawanqa

piñakur, kusala manchaypaq ninawan kastigaran. Piru chay kastigashan imaqami kay tyimpupi kawsaqkunapaqqa sirbimanchikllapa, intrakarna amana chay tukuy tyimpupaq ninawan kastigakasha kanallapapaq.

8 Piru chaynu katinmapis chay mana allinta yaĉhachikuq runakunaqa mana intrakanar, paykuna munashanllata rurar kawsanllapa. Chaymi ashwan mana imatapis kasuyta munanllapachu. Chayraykumi, paykunaqa yanqa runakunalla karmapis mana mayqantapis kwintacharchu, Dyus akrashan kaq mantakuqkunapaq, chaynulla chay kusala pudirniyjun kaq angelkunapaq, chay mana allin kaq angelkunapaqmapis, kusala mana allinkunata ima rimarlla kawsanllapa.

9 Chaqa allita yarpunmanllapa, Tayta Dyuspa angelninkunamaqa manami mayqanpaqpis kusala mana allinkunata rimanllapachu. Imanutaq kusala pudirniyjun Tayta Dyuspa punta angelnin Miguelmaqami, Moisespa kwirpunta kitanakunanpaq dyabluwan maqanakuyarmapis chay dyablutaqa manami niranchu: “Kusala saqra dyablu, kanan-shuypaqami kastigakashana kanki” nirqa. Ashwanmi kaynu niran: “Amitunchikmi rikar yaĉhar imata rurashaykinulla kastigashunqa” nir.

10 Piru chay mana allinta yaĉhachikuq runakunaqami, mayqanpaqpis sunsunulla rimanllapa, mana kwintacharchu. Chaymi paykunaqa kawsanllapa kwirpun munashanllata rurar, imanutaq animalkunamaqa kawsan chaynu. Chaymi kusa mana allinta rurar uchakushanllaparayku Dyuspa naypanpiqa kusala manchaypaqta kastigakashana kanqallapa.

11 ¡Imananqallaparaq chay mana allinta ruraq runakunaqa! Chaqa paykunaqami, imanutaq Cainmaqa kusala mana allinta rurar kawsaran, chaynullami kawsanllapa. Chaynulla imanutaq Balaammaqa qillayta munashanrayku Dyusmanta chiqanchakaran chaynu kawsanllapa. Chaymi imanutaq chay runa Coré shutiqmaqa Tayta Dyusta mana kasuranchu, chaynullami kay runakunapis Dyusninchikta mana kasur ima puriyar wanunllapa.

12 Chaymi chay llullakur yaĉhachikuq runakunaqa chay kriyiqpura fyistakunkillapa chaypimapis, chaypi pullaykillapa kar, kusala pinqaypaqta tukunllapa. Chaqa paykunaqami chaypiqa kusata aligriyar mikunllapa, upyanllapa tiqllananllapakaman. Piru manami qamkunataqa kwintachashunllapachu. Chaymi chay mana allinta yaĉhachikuq runakunaqa, wakinkunata rikar yaĉhachiq karmapis, ashwan paylapaq yarpunllapa. Chaynu karmi paykunaqa kaynu yupay kawsanllapa: Imanutaq chaki puktaymataqa wayra apan chaynu. Chaymi ashwan chay runakunaqa, imanutaq qirumataqa mana puqutinqa, kuchunllapa. Chaymanta qashan manana imapaqpis sirbitinqami, ashwan ĉhupanmantana pilanllapa, chaynu yupaymi chay runakunaqa kawsanllapa mana imalapaqpis sirbirchu.

13 ¿Manachu qamkunaqa yaĉhankillapa imanutaq mar yakumaqa wakman kayman maqchikar pusqukun nir? Chaynumi chay runakunapis wakman kayman chay mana allinkunata yaĉhachikurqa shikwakunllapa, chay kusala pinqaypaq yaĉhachikuyashanllapataqa. Chaynullami paykunaqa uk qullar, mana mayman rishaq nirmapis yaĉhaq yupaychu. Chaymi paykunaqa yarakuyanllapa Dyus rikar yaĉhar kusala manchaypaq yanalla ruri mayman itakunanpaq tukuy tyimpupaqna.

14 Yaĉhashanchikllapanu Adanmi punta runa kaq. Chaymantami paypaqa willkankuna karan. Chay willkankunapismi willkayjun karan. Chaymi kay willkankunapis wamrakuranllapa. Chay wamrankunamantami nasiran Enocqa. Kay Enocmi Dyuspa rimaqnin kaq. Chaymi Dyus rimachitin, chay mana allinta yaĉhachikuqkunapaqqa kaynu nir rimaran:

“Rikaraymi Amitunchik kusala manchaypaq achka angelkunawan shamuqta.

15 Paymi shamuyaran tukuyla runakunata rikar yaĉhaq. Chaymi chay kusala
mana allinta rurasha chaykunata, chaynulla Amitunchikllapaq kusala mana allinta
rimashanrayku tukuy tyimpupaq kastigananpaqna shamuyaran" nir.
16 Chaqa chay runakunaqa imatapis mana allinta yupay rikar, chaynulla kusa
saqrata musyakunllapa ima. Chaymi ashwan chay runakunaqa imatapis kwirpun
munashanllata ruranllapa. Chaynulla imata rimarmapis kusalata alabakar ima rimar
wakinkunata ingañanllapa.

Judasmi kriyiqkunata kaynu nin

17 Piru qamkunaqami Amitunchik Jesucristupa apustulninkuna yaĉhachikushantaqa
allita intrakashaykillapa kanqa. Chaymi chay intrakashaykillapataqa ama qunqankil-
lapanachu.
18 Chaqa kaynu nirmi intrachishuranllapa: "Maydiya Jesucristo shamunan diya
shipchana katinqami, rikarimunqallapa achka burlakaqkuna. Paykunaqami kwirpun
munashannulla ima rurar kawsanqallapa" nir.
19 Chaynu runakunami kriyiqkunataqa paykunapurata chiqanchan. Chaynulla
paykuna munashanllapanulla kawsanllapa. Chaqa paykunaqa mana Dyuspa Santu
Ispiritunwanmapischu.
20 Piru qamkuna-shuypaqami kriyiq masiykuna, chay kusala shumaq imapi
kriyishaykillapanulla shachinakuyllapa, chaynulla imapaq Tayta Dyusman
mañakunarmapis Santu Ispiritu yanapashutinllapa mañakuyllapa.
21 Chaynulla Tayta Dyus llakipashushanllapanulla ama disanimakurchu yarayllapa
maydiya Amitunchik Jesucristo shamunankaman. Chaqa payqami kusata llakipa-
mashanchikllaparayku apamashunllapa tukuy tyimpupaq paywanna kawsanallapa-
paq.
22 Chayraykumi chay manaraq allita kriyiqkunamatapis llakipar masta animachiyl-
lapa tukuy shunqunwan Amitunchikpi kriyinanllapapaq.
23 Chaynulla chay wakin uchanrayku rupananpaq yupay kaqkunatapis, yanapankil-
lapa amana uchanrayku rupananllapapaq. Chaynullami wakinkunatapis llakipankil-
lapa. Piru allitami kuytakankillapa. Imanupiqakish qamkunata uchakuchishushal-
lapamana rikaritinllapa. Chaqa chay yanapayankillapa runakunapa yarpuyninqami,
kusa millanaypaqllaraq.

Dyusninchikta alabashunllapa

24-25 Kriyiq masiykuna, kananqa kusala pudirniyjun washamaqninchik Taytanchik
Dyusta alabashunllapa. Chaqa payqami kusala pudirniyjun kashanrayku qamku-
nata kuytashuyanllapa ama imalapimapis uchakurchu kusa allinla, chaynulla kusa
aligri ima kusala shumaq mantakuyashanman ĉhanaykillapapaq. Chaqa payllami,
quya, kanan, allaq, chaynulla maydiyapis mantakun, kusala puytiq ima kashanrayku.
Chaymi Amitunchik Jesucristo maydiyapis yanapamashunllapa.

Chaynumi kanqa.

Apocalipsis
Jesucristo Juanta rikachishankuna

Jesucristupa apustulnin Juanmi kay Apocalipsis libruta iskribiran. Chaynu iskribinanpaq katinmi Tayta Dyus uk angelta kaĉhamutin, Juanta rikachiran kay pachapi, syilupi ima pasayanqa nir. Chay rikachishankunatami Juanqa iskribiran nuqanchikkuna imanu qischakarpis wanunakaman Jesucristupi kriyishanchiknulla shachinakunallapapaq.

Kay libruta liyirmi intrakayanchik Jesucristo qashan shamuyanqa nir. Chaynullami intrakayanchik tukuy runakuna wanushanmanta kawsamutin Jesucristo rikar yaĉhayanqa nir. Chaynullami paypi kriyiqkunapis tukuy tyimpu paywan pulla kawsayashunllapa nir intrakanchikpis.

Manaraq kay Apocalipsis libruta iskribirmi Juanqa "San Juan" libruta iskribiran. Chay "San Juan" libruta liyirmi intrakayanchik kay pachapi Jesucristo karqa imanu kawsaran nir. Chaynullami Juanqa kimsa kartakunata iskribiran. Tukuy chay iskribishan librukunataqami tarinchik Mushuq Testamentupi.

Juanmi iskribiran Jesucristo rikachishankunata

1 Taytanchikllapa Dyusqami jwisyu diya ĉhamunanpaqna katinqa imakunami pasayanqa nirqa Jesucristutaraq intrachiran. Chayna Jesucristuqa sirbiqninkunata intrachinanpaq. Piru Amitunchikqami, uk angelninta kaĉhamutin sirbiqnin Juantaqa allita intrachiran.

2 Chaymi Tayta Dyus, Jesucristuta intrachishantaqa Juanqa intrakashanrayku tukuy rikashanta, uyapashantaqa karanta rimayan.

3 Chaymi mayqanpis Dyusmanta kaq kay rimayta liyir manaqa uyakur tukuy shunqunwan kasuqkunaqa kusa shumaqmi kanqallapa. Chaqa Tayta Dyus tukuy ima pasananpaq nishanqami shipchamunna kumplikananpaqqa.

Juanmi syiti pwiblupi kriyiqkuna tantakayashanllapaman iskribin

4 Nuqa Juanmi, prubinsya Asiapi syiti pwiblupi kriyiqkuna kankillapa chayman iskribimuni. Chaymi kusalata Taytanchik Dyusman mañakuni pay yanapar kusala shumaqta ima kawsachishunanllapapaq. Chaqa paymi unaymanta karanllana. Chaynulla kananpis kanlla. Chaymi maydiyapis shamunqa. Chaynullami mañakunipis Tayta Dyus tar mantakunan naypanpi syiti Ispiritukuna * kaqpis kusa shumaqta yanapar kawsachishunanllapapaq.

5 Jesucristumanpismi mañakuni kusa shumaqta yanapar kawsachishunanllapapaq. Chaqa paymi allita Taytan Dyuspaqqa intrachimanchikllapa. Paymi puntata kawsamuran. Chaynulla paymi mantan tukuy kay pachapi mantakuqkunamatapis. Chaqa Jesucristuqami munamashanchikllaparayku yawarninta iĉhar uchanchikkunamantaqa washamashanchikllapa.

6 Chaynu tukuyta washarmi uklapaq yupayna tikrar, kusa mantakuq imana kanallapapaq nimashanchikllapa. Chaynullami akramashanchikllapapis uk kura yupay kar, Jesucristupa Taytan Dyuslatana sirbinallapapaq. ¡Chaymi ashwan Jesucristuqa tukuy tyimpupaq mantakun nir ima alabashunllapa! ¡Chaynumi kanqa!

7 ¡Jesucristumi puktay rurilata shamunqa!
Tukuymi rikanqallapa,
wanutin tukshir uĉhkuran chaykunamatapis.

---

* **1:4** Tayta Dyuspa naypanpi syiti Ispiritukuna nirqami intrachimanchikpis Tayta Dyuspa Santu Ispiritunqa syiti pudirniyjun nir. Masta intrakanarqa rikashunllapa Zacarías 4.2-10; Isaías 11.2.

Tukuy pachamanta runakunapis rikanqa.
Kusatami llakir paypaq waqanqallapa.
¡Arí chaynumi kanqa!
8 “Nuqami chay punta litra Alfa ninllapa chay, chaynulla chay tukukanan litra Omega
kani. Chaynullami chay punta chay, tukukanan chay kani”. Chaynumi nin Amitunchik
kusa puytiq Tayta Dyusqa. Chaqa paymi unaymanta karanllana. Chaynulla kananpis
kanlla. Chaymi maydiyapis shamunqa.

Juanmi kusala puytiq Jesucristuta rikaran

9 Nuqa Juanmi, Jesucristupi kriyishayrayku kriyiq masikillapa kani. Chaynu karmi
qamkuna yupay kusalata qischakar imamapis shachinakuni. Chaqa nuqapismi Tayta
Dyus mantakuyashanwanna kani. Chaymi Tayta Dyuspa rimaqnin kar, Jesucristupaq
yaĉhachikushayrayku, aypar apamaranllapa chay mar yaku ĉhaypipi uk pacha Patmos
shutiq karan chayman.
10 Piru Amitunchikta alabanapaq diyapi Tayta Dyusman mañakutiyqami, Santu Ispir-
itu kusala shumaq imakunata rikapakuchimaran, uyapakuchimaran ima. Chaymi
ikiymanta uyaparay uk kusa jwirti rimayta. Chay rimaymi trumpita kusa jwirtita
waqaq yupay karan.
11 Chaymi nimayaran: “[Nuqami chay punta litra Alfa ninllapa chay, chaynulla chay
tukukanan litra Omega kani. Chaynullami chay Punta Kaq chay, Tukukanan Kaq chay
kani.] Uk librupi iskribiy kay rikashaykita. Chaymanta kaĉhanki prubinsya Asiapi syiti
pwiblukunapi kriyiqkuna kan chayman. Chay kriyiqkuna kan chay pwiblukunaqami
kaykuna: Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, Laodicea ima”.
12 Ikimanmi tikrakaray rikanaypaq mayqanshi willamayaran nir. Piru ashwan
rikaray urumanta rurakasha syiti bilirukunata.
13 Chay syiti bilirukunapa ĉhaypinpimi rikaray uk runa yupay rikĉhaqta. Mu-
dananqami ĉhakinkaman ĉhayaran. Urumanta rurakasha waĉhkutami qasqunkaman
waĉhkakusha karan.
14 Aqchanqami imanutaq yuraq utku chaynulla puktaymapis kusala yuraq chaynu
karan. Nawinkuna-shuypaqa, nina miraq yupay karan.
15 Ĉhakinkunaqami urnupi brunsi rupachir kamkachikasha yupay kusalata llipyara-
yaran. Rimanan-shuypaqa, kusala jwirti karan imanutaq riyumaqa kusala achka karqa
lanyan chaynu.
16 Nataq allilaw makinpi-shuypaqa, syiti qullarkunata charikusha karan.
Shiminmanta-shuypaqa yarqamuyaran uk ispada kadalawunman kusa filuyjun.
Qaqllanqami imanutaq rupaymaqa kusalata llipyaramun chaynu karan.
17 Chaynuta rikarqami nuqaqa wanusha yupay ĉhakinman rataray. Piru payqa allilaw
makinta nuqapa anayman ĉhurar nimaran:
“Ama manchakuychu. Nuqami Punta Kaq chay, Tukukanan Kaq chay kani.
18 Nuqami kawsani. Wanushami karay. Piru kananqami tukuy tyimpupaqna
kawsani. [Chaynumi kanqa]. Nuqami llabita purichini chay wanuypata, chaynulla
chay wanushakuna maymanĉhi riyan † chayman riqkunapaq ima.
19 “Rikashaykitami iskribinki, kanan imakuna pasayan chayta, chaynulla maydiyapis
pasayanqa chaymatapis.
20 Piru kananqami intrachishayki chay syiti qullarkunata allilaw makiypi
charikushaypaq, chaynulla chay urumanta syiti bilirukunapaqpis: Chay syiti
qullarkunaqami intrachimanchik chay syiti pwiblupi kriyiqkunata rikaq

† **1:18** Kay wanushakuna maymanĉhi riyan nirqami intrachimanchik Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqami riyanqa paywan nir. Nataq chay mana kriyiqkuna-shuypaqa riyanqa uk lugarman chaypina qischakar ima yarakuskinanllapapaq maydiya Amitunchik infyirnuman rinanpaq ninankaman, nir.

angelkunapaq. Nataq chay syiti bilirukuna-shuypaqa intrachimanchik chay syiti pwiblupi kriyiqkunalapaq.

2

Éfeso pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

1 "Chay Éfeso pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Chay syiti qullarkunata allilaw makinpi charikusha chay, chaynulla chay syiti bilirukunapa ĉhaypinpi puriq chayqami kaynu nin:

2 Nuqami, qamkuna Efesupi kriyiqkunapaqqa yaĉhani tukuy imata rurayashaykillapapaqpis. Riqsishunillapapismi kusata qischakar imamapis shachinakur yaĉhachikuyashaykillapapaq. Chaynullami yaĉhanipis, chay mana allinta ruraqkunawanqa mana pulla kayta puytinkillapachu nir. Chaynullami yaĉhanipis chay apustul kani niqkunatapis allita rikar yaĉhatkillapaqa mana chiqap apustulkunachu kasha nir. Chaymi ashwan qamkunaqa yaĉhashaykillapana kusala llullakunami kasha paykunaqa nir.

3 Maydiyapismi nuqalapi kunfyakashaykillapa. Chaymi nuqarayku kusata qischakashaykillapa, mana shaykurlamapischu.

4 Piru kananqami nishaykillapapis mana allinta tukuyashaykillapapaqna: Chaqa kananqami qamkunaqa imanutaq puntallamataqa nuqapaq kusalata llakiq kankillapa manana chaynunachu kankillapa nir.

5 Chaymi allita yarpur, imapi uchakusha kani nir, Dyusman qashan tikrakar imanutaq punta kashaykillapanullana rurayllapa. Piru mana chaynu ruratkillapaqami nuqa shamur kastigashur chay biliru kaqkunamatapis ashuchishaq qamkunamantaqa.

6 Piru chay Nicolaíta runakuna * mana allinta yaĉhachikuyashanta nuqa yupaylla ĉhiqniyashaykillapami kusa allinta yarpuchiman.

7 ¡Chaymi rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa! Chaymi shachinakur binsikuq chaytaqa, tukuy tyimpupaq bidanchikta qumanchik chay qirupa puquyninta qarashaq. Chaqa chay qiruqami Dyuspa shumaq luryanpi kan.

Esmirna pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

8 "Chay Esmirna pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Punta Kaq chay, chaynulla Tukukanan Kaq chay, wanur qashan kawsamusha chayqami kaynu nin:

9 Nuqami, qamkuna chay Esmirnapi kriyiqkunataqa riqsishunillapa imanumi qischakankillapa nir. Riqsishunillapapis mana imayjunchu kankillapa nir. Piru alli yaĉhaymantaqami nuqapaqqa kusa imayjun kankillapa. Yaĉhanipis imanumi qamkunapaq mana allinkunata rimanllapa nir. Chaqa paykunaqami nin: Israel runakuna kashanchikllaparayku Dyuspa kaqninkunana kanchikllapa nir. Piru chiqaptaqami dyablupa kaqninkuna paykunaqa.

10 Amami manchakunkillapachu imanu qischakarmapis. Chaqa dyabluqami qamkunamanta wakinllataqa, karsilman ima itanqallapa. Chaynu rurarmi rikashunqallapa allitachush nuqapi kriyinkillapa nir. Chaynumi dyis diyallataqa kusalata qischakankillapa. Piru nuqapi kriyishaykillapanullami, maydiya

* **2:6** Nicolaíta runakuna nirqami intrachimanchik Nicolás shutiq runa yaĉhachikushanta kasuqkunapaq. Chaqa paykunaqami yarpuqllapa Jesucristupi kriyiq karnaqashi imatapis munashanchiknulla rurar, chay yanqa dyus nishanllapakunaman ufrinda nir ĉhurashanllapamatapis mikuyta puytinchik, chaynulla runa kar warmi karmapis ukwan ukwan punuyta puytinchik nir.

wanunaykillapakaman shachinakunkillapa. Chaynu katkillapaqami nuqaqa kurunata rigalashurllapa tukuy tyimpu kawsaytana qushaykillapa.
11 ¡Chaymi rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa! Chaqa kaynumi niran: 'Chay shachinakur tukuy mana allinkunata binsiqkunataqami, yanapatiy manana ishkay kutipaq wanurqa qischakanqanachu' nir.

Pérgamo pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

12 "Chay Pérgamo pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Chay ispada kadaladunman kusa filuyjunta purichiqmi, qamkunapaq kaynu nin:
13 Nuqami allita yaĉhani qamkuna chay Pergamupi kriyiqkunaqa chay maypiĉhi dyablu tar mantakun chaypi tayankillapa nir. Piru chaynu karmapismi, nuqapi kriyishaykillapamantaqa mana chiqanchakashaykillapachu. Chaymi nuqapaq chiqap rimaqniy Antipasta chay dyablu tayashan pachapi wanuchitinllapa rikasha karmapis, mana chiqanchakashaykillapachu nuqamantaqa.
14 Chaynu karmapismi aykala mana allin imakunata rurashaykillaparayku kusala mana allinta yarpuchimankillapa. Chaqa qamkunamanta wakinnikillapaqashi, chay unay Balaam † mana allin nishankunata kasur kawsankillapa. Chaqa Balaamqami chay mantakuq Balacta animachiran Israel runakunata willatin, yanqa dyuskunaman ufrinda nir animalta ĉhurashanllapapa aychanta mikur, chaynulla warmi kar, runa karmapis ukwan ukwan punur ima uchakunanllapapaq.
15 Chaynullami qamkunamanta wakinkunaqa chay Nicolaíta runakuna yaĉhachikushanta [ĉhiqniyashayta] yaĉhakusha, mana chiqanchakanayanllapachu.
16 Chayraykumi allita yarpur tukuy mana allinkunata rurashaykillapataqa dijar qashan Dyusmanna tikrakayllapa. Piru mana chaynu ruratkillapaqami mana tardarchu nuqa qamkunaman shamur, chay ispada shimiymanta lluqshimuqllawan maqanakur limpu imanachir tukchishaykillapa.
17 Chaymi nini: ¡Rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa! Chaymi chay shachinakur tukuy mana allinkunata binsiqkunataqa, qarashaq chay *'maná'* shutiq mikuy mana rikayashanllapata. Chaynullami qushaqpis uk yuraq rumisituta. Chay rumipimi uk mushuq shuti iskribikasha. Chaytaqami mana mayqanpis riqsinchu. Ashwanmi chay mayqanĉhi aypayanqa chayla riqsinqa.

Tiatira pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

18 "Chay Tiatira pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Dyuspa Wamran nawinmapis kusala nina miraq yupay chay, chaynulla urnupi rupachir kamakachikasha brunsi kusalata llipyaraq ĉhakiyjunqami kaynu nin:
19 Nuqami, qamkuna chay Tiatirapi kriyiqkunapaqqa allita yaĉhani tukuyla rurashaykillapakunataqa. Chaynullami yaĉhanipis imanumi nuqata munamar, kusata nuqapi kriyinkillapamapis nir. Chaymi ashwan chay punta rurayashaykillapamantaqa kananqa mana shaykuq kusala shumaqta imatapis rurarna sirbimankillapa nir yaĉhanipis.
20 Piru yaĉhasha kani chay mana allinta tukushaykillapakunata. Chayshi qamkunaqa, chay warmi Jezabel shutiq ima mana allinta ruratinpis mana imatapis willankillapachu. Chay warmiqami, Dyuspa rimaqnin yupay tukunla. Chaymi ashwan mana allinta yaĉhachikur, nuqapi kriyiqkunata llullachinllapa, warmi kar manaqa runa karmapis ukwan ukwan pununanpaq, chaynulla chay yanqa dyus

† **2:14** Balaampaq mas intrakanarqa rikashun Números 25.1-3; 31.8-16.

nishanllapakunaman ufrindapaq animalta ĉhurashanllapata mikunanllapapaq ima nir.

21 Chaymi nuqaqa chay warmitaqa ayka diyallataqa dijasha kani, allita kwintata qukar Dyuspina kriyinanpaq. Piru payqami mana kasumar, chay ukwan ukwan punuyashanmatapis mana dijashalamapischu.

22 Chayraykumi chay warmitaqa kastigashaq, nanaywan kar mantanllapina usurananpaq. Chaynulla chay mayqan runakunapis chay warmiwan punuqkunapis, mana uchanta dijatinqa paykunatapis kusala mana allinta rurar qischashaq.

23 Chaynulla chay warmi yaĉhachikushanta kasuqkunatapismi nuqa lisyatiy wanunqallapa. ‡ Chaynu tukuy mana allinta ruraqkunata tukchitiymi chay tukuyla nuqapi kriyiqkunaqa kwintata qukar ninqallapa: 'Amitunchikqami tukuylata yaĉhamanchikllapa imanu shunqunchikpi yarpuyashanchikllapamatapis' nir. Chaymi tukuy imata yaĉhashuqllapa karmi, allita rikashurllapa imanu kanaykillapapaqpis nishaykillapa.

24 Piru chay Tiatira pwiblullamanta wakinkunaqami chay warmi mana allinta yaĉhachishutinllapaqa mana kasushaykillapachu. Chaynulla dyablupaq mana yaĉhashaykillapata yaĉhachishutinllapapis mana kasur, mana riqsishaykillapalamapischu. Chayraykumi mana mas imakunata ruray nishuyllapamatapis puytinichu.

25 Ashwanmi nishaykillapa: Chay imanutaq nuqapi kriyishaykillapanullami shachinakuskinkillapa, maydiya nuqa shamunaykaman nir.

26 Chaymi mayqanpis chay tukuy mana allin kaqkunata binsir nuqa munashaylata shachinakur ruraqkunataqa, tukuy pachakunapi mantakunanllapapaqna ĉhurashaq.

27-28 Chaqa imanutaq Taytay Dyusmaqa, nuqa mantakunaypaq ĉhuramasha, chaynullami mantakunqallapa jyirru baranta charikurlla. Chaymi mayqantapis mana allinta tukuqtaqa manka allpata yupay limpu llampuchanqallapamapis. Chaynullami yanapashaqpis paykunaqa imanutaq achkiyaypimaqa uk atun qullarsitu achkirachikun chaynu kananllapapaq.

29 ¡Chaymi rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa!

3

Sardis pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

1 "Chay Sardis pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Dyuspa syiti Ispiritunkunata * purichiq kaq, chaynulla chay syiti qullarta purichiq kaqqami kaynu nin:

Nuqami, qamkuna chay Sardispi kriyiqkuna imata rurashaykillapatapis yaĉhani. Chaynullami yaĉhanipis imanumi runakuna kusalata alabashunllapa Jesucristupi kusalata kriyinkillapa nir. Piru nuqapaqqami wanusha yupayna kankillapa.

2 Chayraykumi rikĉhakuq yupay kusalata shachinakur chay rurayashaykillapataqa kusa allinlatana rurayllapa. Chaqa nuqapa rikayniypi, chaynulla Taytay Dyuspa naypanpiqami imatapis mana karanta rurayashaykillaparayku wanusha yupayna kankillapamapis.

3 Chaymi nishaykillapa: Imataĉhi yaĉhachishushanllapapi yarpur Taytanchik Dyusmanna qashan tikrakayllapa. Chaqa chay yaĉhachishushanllapapi mana yarpur punuq yupaylla katkillapaqami manapis yarpuyatkillapa uk suwakuq yupay qamkunamanqa rikarimushaq.

‡ **2:23** Chay warmi yaĉhachikushanta kasuqkunatapismi nuqa lisyatiy wanunqallapa nirqa intrachimayninchikta puytin, wamrankunamapis wanunqa mana allinta rurashanrayku nir. * **3:1** Dyuspa syiti Ispiritunkuna nirqami intrachimanchik Tayta Dyuspa Santu Ispiritunqa syiti pudirniyjun nir.

4 Piru chay Sardis pwiblullapimi wakinllaqa manaraq raĉhpanta liqwachaq yupayqa mana allinkunata rurashallaparaqchu. Chay paykunami nuqawan maydiyapis purinqallapa yuraq intiruta mudakurna. Chaqa paykunaqami chaynu kananpaq kusala allin.

5 Chaymi mayqanpis shachinakur tukuy mana allin kaqkunata binsiqkunaqa yuraq intiruta mudakurna kawsanqallapa. Chaynulla chay maypiĉhi tukuy tyimpupaq kawsananllapapaq librupi shutin iskribikashataqa, manami burrashaqnachu. Ashwanmi Taytay Dyuspa naypanpi chaynulla angelninkunapa naypanpimapis kusala allinpaqna riqsishaq paykunataqa.

6 Chaymi nishaykillapa: ¡Rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa! nir.

Filadelfia pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

7 “Chay Filadelfia pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Mana uchayjun kar, tukuyta chiqap kaqlata rimaq, chaynulla unay gubyirnu Davidpa ayllunmanta kar Dyuspa mantakuyninpa llabinta purichir, mayqanmi yaykunqa chaynulla mana yaykunqachu niqqami, kaynu nin:

8 Qamkuna Filadelfiapi kriyiqkuna tukuy allinlata rurashaykillapatami yaĉhani. Chaymi naypaykillapaman chapakur rikayllapa. Chay naypaykillapapimi uk punkuta kiĉhallata rikankillapa. Chaytaqami chaynu kiĉhalla kananpaqqa, nuqa chaynu nisha kani. Chaymi chay kiĉhalla kaqtaqa mana mayqanpis kirpayta puytinqachu. Piru qamkuna-shuypaqami, mana jwirsayjun karmapis nuqamantaqa mana pinqakurlamapischu, nishushayllapalatana kasur kawsashaykillapa.

9 Chaymi chay dyablu nishankunata kasur, pay munashanta ruraqkunataqa, nuqa nitiy kusalata rispitar naypaykillapapi qunqurinqallapa. Chaynuqami paykunaqa yaĉhanqallapa qamkunapaqqa imanumi kusalata llakipashushallapa kani nir. Chaqa chay runakunaqami kusalata llullakur ninllapa: Israel runakuna karmi Dyuspa kaqninkuna kanillapa nir. Piru chiqaptaqami dyablupa kaqninkuna paykunaqa.

10 Nataq qamkuna-shuypaqami nuqapi kriyishaykillapanulla kusalata shachinakushaykillapa, michka qischakarmapis. Chayraykumi kay pachapi kusala qischakaykuna kanqa chaymanmatapis washashaykillapa. Chaqa chay qischakaykunaqami chaynuqa kanqa rikar yaĉhanaypaq mayqankunashi allita nuqapi kriyinllapa nir.

11 Chaymi nishaykillapa: Shamunaypaq diyaqami shipchana. Chayraykumi imata rurarpis karanlata nuqa munashaynula ruraskinkillapa. Chaynuqami chay kurunataqa karantana aypankillapa, mana mayqanpis kitashutinllapanachu.

12 Chaqa mayqanpis chay mana allin kaqta binsiqtaqami, Taytay Dyuspa pullan tukuy tyimpupaq kananpaqna nishaq. Chaymi paykunataqa Dyusta aduranan-llapa wasi ruripina kulumnata yupay ĉhurashaq. Chaynuqami paykunaqa manana maydiyapis lluqshimunqallapanachu. Chaymi chaypina Dyusniypa shutinta, unaq syilumanta shamuq mushuq pwiblu Jerusalenpa shutinta, chaynulla nuqapa mushuq shutiyta ima iskribishaq.

13 Chaymi nishaykillapa: ¡Rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa! nir.

Laodicea pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

14 “Chay Laodicea pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Tayta Dyus tukuy imata nishanta kumpliq, karanlata rimaq, allita Dyuspaq intrachikuq, Dyus nitin tukuy rikayashanllapata rurasha chayqa kaynu nin:

15 Nuqami, qamkuna chay Laodiceapi kriyiqkunapaq yaĉhani tukuyla imata
rurashaykillapatapis. Chaynullami yaĉhanipis qamkunaqami mana qasaq, mana
quñuq imapischu kankillapa nir. ¡Icharaq quñuq karpis quñuqllamana kankimanllapa!
¡Chaynulla qasaq karpis, qasaqllamana kankimanllapapis!
16 Piru qamkunaqa manami munankillapachu tukuy shunquykillapawan nuqata
kasumaytaqa. Chaynu karmi tibyu yaku yupay kashaykillaparayku, mana pul-
lakushuyllapata munanichu. Chaymi mana qasaq chaynulla mana quñuq kashaykil-
laparayku ashwan kusalata millanar gumitashaykillapa.
17 Chaqa qamkunaqami ninkillapa kusa imayjunshi kankillapa nir. Ninkillapa-
pismi tukuy imapis munashaykillapanulla kan nir. Chaynulla manashi imaykillapapis
faltashunllapachu. Piru manachu kwintata qukankillapa qamkunaqa millanaypaq,
pinqaypaq, mana imayjun, syigu, liri ima kankillapa nirqa.
18 Chaymi nishaykillapa: Yanqa imakunapaq yarpunaykillapamantaqa, nuqapi
kriyir michka qischakar imamapis shachinakur, rantiq yupay aypayllapa chiqap kaq
uru, ninapi rupar kamakashata. Chaynullami aypayllapapis kusala shumaq yuraq
raĉhpata. Chayna chaywan mudakur manana lirilla yupay pinqaypaqta purinaykilla-
papaq. Aypankillapapismi uk rimidyuta, chaywan rimidyakar allita rikakur imana
purinaykillapapaq.
19 Chaymi nuqaqa mayqantapis chay munashay wamraykunataqa nanaq
nanaq imatapis karanta willar kastigani. Chayraykumi ashwan tukuy chay
uchakushaykikunata dijarna, Dyus munashanta ruranaykillapapaqna tikrakayllapa.
20 Chaqa allita intrakayllapa: Nuqami punkuykillapamanta qayakuq yupay
willashuyanillapa. Chaymi mayqanpis uyamaqqa punkunta kiĉhaq yupay samachi-
manqa paypa shunqunpina samanaypaq. Chaynu samachimatinqami paywanqa pulla
mikuq yupayna tukuy tyimpupaq paywan kashaq.
21 Chaymi tukuy mana allin kaqkunata shachinakur binsiqkunaqa nuqawan
pulla mantakuyniypina mantakunqallapa. Chaqa imanutaq nuqamaqa tukuy mana
allin kaqkunata binsishayrayku Taytay Dyuswan pullana mantakunanpi mantakuni
chaynulla.
22 Chaymi nishaykillapa: ¡Rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy
kriyiqkunata willashantaqa! nir".

4

Syilupimi Dyusta aduranllapa

1 Chaymantaqami nuqaqa unaq syiluman chapakurqa, rikaray uk punku kiĉhallata.
Chaymi chay punta rimaypi uk trumpita waqaqta yupay uyapashayta qashan uyaparay
kaynu nimaqta: "Iqamuy kayman. Chaymantami rikachishayki tukuy ima pasananpaq
chaykunamatapis" nir.

2 Chaynu nir willamatinmi Santu Ispirituqa chay kutilla kusa shumaq imakunata
rikapakuchimaran. Chaymi chay kutilla, syilupi rikaraypis uk mantakunanllapa lu-
garta. Chaypimi uk tasha mantakuyaq.
3 Piru chay mantakuna samanapi taqqami, kusala shumaq llipyala rumi jaspi,
chaynulla chay rumi kurnalina yupay qaqllayjun karan. Nataq chay tayashan
ridurninpi-shuypaqami, inap shayaran chay ismiralda rumisitu yupay kusa llipyala.
4 Chaynullami chay ridurninpiqa, rikaraypis binti-kwatru (24) samanakunata.
Chaykunapiqami chay binti-kwatru rukukuna taqta rikaray. Paykunaqami kusala
yuraq intiru raĉhpayjun, chaynulla urumanta rurakasha kurunata umakusha sama-
yaranllapa.

5 Chay mantakunan tayashanmantaqami rilampayaran, kusalata kunya lanyayaran
ima. Nataq naypanpi-shuypaqami, syiti bilakuna kusalata ratakuyaran. Chay bilaku-
naqami, Dyuspa syiti Ispiritunkuna * karan.
6 Chay mantakunan tayashanpa naypanpiqa mar yakuchu imaĉhi karan, kristal
yupay kusala chuyita.
Nataq chay samanapa yatalan ridurninpiqami, kwatru kawsaqkuna karanllapa.
Paykunaqami tukuy intirunta nawiyjun karanllapa, nawpanlawta ikilawta ima.
7 Piru chay kawsaqkunamanta ukqami uk liyun yupay karan. Nataq chay ikillan
chay-shuypaqa uk turu yupay karan. Uk-shuypaqa runa yupay qaqllayjun karan.
Nataq chay kwatru kaq chay-shuypaqa atun kuchak pariq yupay karan.
8 Chaymi chay kwatru kawsaqkunaqa, tukuynin saysi alayjunlla karanllapa. Piru
chay alankunaqami tukuy intirunta nawiyjunlla karanllapa, analawta rurilawta ima.
Piru tukuyninmi unaqpis tutapis mana shaykuq kaynu niyaranllapa:

"Kusala allin, kusala allin,
kusala allinmi
mana uchayjun Amitunchikllapa
Tayta Dyus tukuy imata puytiqqa.
Chaqa paymi unaymanta karanllana.
Chaynulla kananpis kanlla.
Chaymi maydiyapis shamunqa" nir.

9-10 Chaymi imuraspis chay kwatru kawsaqkuna chay mantakuna samanapi taq
tukuy tyimpu kawsaqta kusala puytiq, chaynulla kusala shumaqmi kanki nir al-
abachitinqa, chay binti-kwatru (24) rukukunaqa naypanpi qunqurir aduraranllapa.
Chayna chay kurunankunata umakushanmatapis urqur chay mantakunan samanapa
naypanman ĉhurar kaynu niyaranllapa:
11 "Qammi Amituy, nuqakunapa Dyusniy.
Qammi tukuy tyimpupaq mantakunki.
Qammi kusala puytiq kar,
tukuy imatapis munashaykinulla rurashayki.
Chaymi qam munatki
chay rurashaykikunaqa kananpis kanlla.
Chayraykumi qamqa kusala shumaq kanki
alabakanaykipaqqa" nir.

5

Juanmi syilupi rikaran uk libru pillukashata

1 Nuqa Juanmi chay rikapakuchimashanpi rikaray, chay shumaq mantakuna
samanapi taqqami, allilaw makinpi uk libru pillukashata charikusha taqta. Chay li-
bruqami rurinpi, ananpi ima iskribikasha karan. Piru chay pillukashaqami chaymanta
chaymanta allila kirpakasha karan syiti partipi napawan.
2 Chaynullami rikaraypis uk kusala puytiq ángel kusa jwirtita kaynu tapukuqta:
"¿Mayqantaq puytiyanqa kay napakunawan pigakashata kiĉhaytaqa?" nir.
3 Piru manami mayqanpis syilupi, pachapi, chaynulla pacha ruripi kaqkunamapis
chayta kiĉhar rikananlapaqmapis kaqllapachu.
4 Chaynu chay pillukasha libruta kiĉhar, rikananlapaqmapis mana mayqanpis
kashanraykumi nuqaqa kusalata waqayaray.
5 Piru chay kriyiqkunata rikaq rukukunamanta ukqami nimaran: "Ama waqay-
nachu. Chaqa chay Judapa ayllun liyun yupay, chaynulla gubyirnu Davidmanta

* **4:5** Dyuspa syiti Ispiritunkuna nirqami intrachimanchik Dyuspa Ispiritun syiti pudirniyjun nir.

kaqqami, * tukuy mana allin kaqtaqa binsishana. Paymi chay pillukar syiti partipi napakasha librutaqa kaĉhachir kiĉhayta puytinqa” nir.

6 Chaymantaqami chay mantakuna samanapa, chaynulla chay kwatru kawsaqkunapa, chay rukukunapa ĉhaypinpiqa, rikaray uk Uyshita shaqta. Piru chay Uyshitaqami wanur kawsamusha yupay yarpuchimaran. Syiti kachuyjun, chaynulla syiti nawiyjunmi karan. Chaykunaqami intrachimanchik, Dyuspa syiti Ispiritunkuna tukuyla pachaman kaĉhamushankuna karan nir.

7 Chay Uyshitaqami rir, chay libru pillukashata aypamuran chay mantakuna samanapi taqpa allilaw makinmantaqa.

8 Chaynu aypatinqami, chay kwatru kawsaqkuna, chaynulla chay binti-kwatru (24) rukukunaqa tukuynin chay Uyshitapa naypanpi qunquriranllapa. Paykunaqami tukuynin arpakunata, urumanta rurakasha kupa insinsyuyjunkunata ima charikusha karanllapa. Kay insinsyukunaqami intrachimanchik Dyuspa allinla kaqninkuna mañakushan nir.

9 Chaymi paykunaqa mushuq takikunata kaynu nir takiyaranllapa:

“Qamlami chay pillukasha libruta aypar,
napakashanmatapis kiĉhayta puytinki.
Chaqa qam wanur yawarnikita iĉharmi,
Tayta Dyuspaqna rantimashaykillapa
tukuy ayllukunamanta,
ukman rimaykunapi rimaqkunamanta,
tukuy pwiblukunamanta ima.
Chaynulla uklaw nasyunmanta kaqkunatapis.
10 Chaymi chay akrashaykikunataqa uk mantakuq kananpaq,
chaynulla kurakunapaq yupaymi tikrashayki Taytanchik Dyusllata sirbinanllapapaq.
Chaymi chay akrashaykikunaqa
tukuyla pachakunapi mantakuq imana kanqallapa”.

11 Chaymanta chapakur-shuypaqami, achka angelkuna rimaqta uyaparay. Chay angelkunaqami chay mantakuna samananpa, chay kwatru kawsaqkunapa, chay rukukunapa ridurninpi karanllapa. Piru paykunaqami kusala manchaypaq achka karanllapa.

12 Paykunaqami kusa jwirtita rimar kaynu niyaranllapa:

“¡Chay Uyshitatami wanuchiranllapa!
¡Chaymi payqa kusala pudirniyjun,
tukuy imata aypananpaq,
kusa yaĉhayniyjun,
kusa jwirsayjun,
mantakuq ima kananpaq kusala shumaq!
¡Chaynulla kusala alabakasha
imami kanqapis!” nir.

13 Qashanpismi uyaparay, Dyus tukuy rurashankuna syilupi kaqkuna, pachapi kaqkuna, chaynulla pacha ruripi kaqkuna, mar yakupi kaqkuna kaynu niqta:

“¡Chay mantakuna samanapi taqta,
chaynulla chay Uyshitatami, kusata alabaypaq, imata rurashanpaq payji niypaq!
¡Chaynullami payqa kusa mantakuq, kusa shumaq, kusa puytiq ima kanqa tukuy tyimpupaq!” nir.

---

* **5:5** Kaypaq mas intrakanarqa rikashun Isaías 11.1,10; Romanos 15.12.

14 Chaynu nitinllapami, chay kwatru kawsaqkunaqa niyaranllapa: “¡Chaynumi kanqa!” nir. Chaymi chay binti-kwatru (24) rukukunaqa † naypanllapapi qunqurir [chay tukuy tyimpu kawsaqta] adurayaranllapa.

6

Librupa syiti partinpa napakashankunatami kiĉharan

1 Chaymanta qashan chapakurqa rikaray imanumi chay Uyshitaqa chay librupa syiti napankunamanta, punta kaq napakasha kaqta kiĉhaq qallariqta. Chaymantami uyaparay chay kwatru kawsaqkunamanta ukqa, kunya yupay kusala jwirtita kaynu niqta: “¡Shamuy!” * nir.

2 Chaymi chapakurqa rikaray uk yuraq kaballuta. Chay kaballupa anan taqqami, makinpi arkuwan flichata charikusha karan. Chaymantami quranllapa uk kurunata. Chaymi kusala puytiqpaqna tikrakar, riran maypipis tukuy imatapis binsinanpaq.

3 Chaymanta chay Uyshita ishkay kaq napakashata kiĉhatinqa, chay ishkay kaq kawsaqqa kaynu niqta uyaparay: “¡Shamuy!” nir.

4 Chaymi rikayatiy qashan yarqamuran uk kaballu. Chay kaballuqami chupika intiru karan. Nataq anan taqta-shuypaqa kusa puytiqpaq tikraranllapa. Chayna tukuyla runakuna shumaqta tayatinllapamapis, pay ĉhiqninachitinllapa paynin paynin wanuchinakunanllapapaq. Chaypaqmi kusala atun ispadata quranllapamapis.

5 Chaymanta chay Uyshita kimsa kaq napakashata kiĉhatinqami, uyaray chay kawsaqkunamanta kimsa kaq chayqa, kaynu niqta: “¡Shamuy!” nir. Chaymi chapakurqa rikaray uk yana kaballuta. Nataq chay anan taq chayqami makinpi charikusha karan uk balansata.

6 Chaymantami chay kwatru kawsaqkunapa ĉhaypinmantaqa uyaray uk rimay kaynu niqta: “Mayqanpis uk diyata trabajashanwanqami uk kilu triguta manaqa kimsa kilu sibadalata rantiyta puytinqa. Piru chay asaytiwan, binuta rantinatin-shuypaqa ama willatkichu michkatapis rantinqa” nir.

7 Chaymanta chay Uyshita kwatru kaq napakashata kiĉhatinqami, uyaray chay kwatru kaq kawsaqqa kaynu niqta: “¡Shamuy!” nir.

8 Chaymi chapakurqa rikaray aya rupay yupay uk qarwalla kaballuta. Nataq chay anan taqqami shutiq, “Wanuy”. Chaypa ikintaqami shamuyaq uk. Payqami ayakunapa tanan chay karan. Chaymi chaytaqa pudirta quran, tukuy pachamanta kwarta partin kaqta wanuchinanpaq guerrakunawan, mallaqwan, qishaywan, chaynulla kay pachapi kaq kusala manchaypaq animalkunawan ima.

9 Chaymanta chay Uyshita sinku kaq napakashata kiĉhatinqami, altarpa ĉhakinpi rikaray Dyuspa shumaq rimayninta parlakur shumaqta kawsashanrayku wanushakunapa almankunata.

10 Chaymi paykunaqa, kusala jwirtita kaynu niyaranllapa: “Kusala puytiq, kusa allin, imatapis karanta ruraq Taytayllapa Dyus, ¿maydiyataq rikar yaĉhayanki kanqa tukuyla chay runakuna imata rurashankunataqa? ¿Maydiyataq paykunatapis wanuchiyanki kanqa wanuchimashanllaparaykuqa?” nir

11 Chaynu nitinllapami yuraq raĉhpakunata quranllapa. Chaynullami willaranllapapis, samaskiyllaparaq uk tyimpullataqa, Jesucristupaq qamkuna yupaylla uknikikuna yaĉhachikuqkunata wanuchinanllapakaman nir.

---

† **5:14** Binti-kwatru rukukuna nirqami intrachimanchik tukuyla chay Israel pwiblumanta kriyiqkunata rikaqkunapaq. Paykunaqami karan Amitunchik Jesucristupa 12 apustulninkuna, chaynulla Israel runakunapa 12 ayllunkuna ima nir.

* **6:1** Wakin iskribikashakunapiqami “Shamur rikay” nin.

12 Chaymanta chay Uyshita saysi kaq napakashata kiĉhatinqa, chapakur rikaray
kusala saqrata pacha kuyuqta. Chaymi rupaymapis yana intirupaq tikrakaran, imanu-
taq wanutinllapa lutu raĉhpata yakakunllapa chaynu. Nataq killa-shuypaqa, chupika
intirupaq tikrakaran, yawar yupaylla.
13 Chaynulla qullarkuna-shuypaqa syilumanta ratamuran pachaman, imanutaq
kusala jwirti wayra shamutinmaqa llullu iguskunamapis ratamun chaynu.
14 Chaymi syilumapis chinqaran uk papil pillukaq yupay. Chaynullami mar yaku
ĉhaypipi pacha kaqkuna, chaynulla tukuyla sirkakuna imamapis, chay kashanmantaqa
uklawman ashuranllapa.
15 Tukuy pachapi mantakuqkunaqami, sirkakunapa qichqankunapi, maĉhaykunapi
ima pakakuranllapa. Paykunaqami tantakar kusa puytiqkunawan, suldadukunapa
mantaqninkunawan, kusa nisha runakunawan, kusa imayjun kaqkunawan, sir-
bikuqkunawan, mana sirbikuqkunawan ima pakakuranllapa.
16 Chaymi chay sirkakunata, qaqakunata imaqa niyaqllapa: "¡Anayllapaman ratamur
pakamayllapa chay mantakuna samanapi taqpa naypanmanta, chaynulla chay Uyshita
piñakushanmanta ima!
17 Chaqa paykuna kastigakunanpaq diyaqami ĉhamushana. ¿Mayqannari shachi-
nakuyta puytinqa paypa kastigunmantaqa?" nir.

7

Israelmanta kriyiqkunatami uk ángel siyaran

1 Tukuy chaykunata rikashana karqami, rikapakuyniypiqa qashan rikaray, kwatru
angelkuna, nortilawpi, surlawpi, estilawpi, oestilawpi shaqta. Paykunaqami wayrata
arkayaranllapa pachaman, mar yakuman, chaynulla qirukunamanpis ama pukakamu-
nanpaq.
2 Chaynullami rikaraypis uk ángel rupay iqamunanlawmanta shamuqta. Chay
angelqami chiqap kawsaq Dyuspa siyunta charikusha karan. Nataq chay kwatru
angelkuna-shuypaqami pudirta ayparanllapa pachata, mar yakuta ima mana allinku-
nata ruranllapapaq. Chaymi chay ángel siyuta charikusha shamuqqa, kusala jwirtita
qayakur chay wakin angelkunataqa kaynu niran:
3 "Amaraqmi pachata, mar yakuta, qirukunatapis mana allinkunataqa rurankil-
laparaqchu. Chaqa manaraqmi Dyusninchikpa sirbiqninkunapa urkunpi siyuta
ĉhurayanillaparaqchu" nir.
4 Chaymanta-shuypaqami uyaparay: Tukuyla Israel ayllukunamanta siyakasha
kaqkunaqa 144,000 karanllapa nir. Kaynumi karanllapa:
5 Judapa ayllunmanta
12,000,
Rubenpa ayllunmanta
12,000,
Gadpa ayllunmanta
12,000,
6 Aserpa ayllunmanta
12,000,
Neftalipa ayllunmanta
12,000,
Manasespa ayllunmanta
12,000,
7 Simeonpa ayllunmanta
12,000,
Levipa ayllunmanta
12,000,

Isacarpa ayllunmanta
12,000,
8 Zabulonpa ayllunmanta
12,000,
Josipa ayllunmanta
12,000,
Benjaminpa ayllunmantapis
12,000 ima.

Kusala achka yuraq intiru raĉhpayjunkuna

9 Chaymanta chapakurqami rikaray, mana yupaymatapis puytiypaq kusala manchaypaq achka runakunata. Paykunaqami uklaw nasyunkunamanta, ukman ayllukunamanta, ukman rimaypi rimaqkunamanta, tukuy pwiblukunamanta ima karanllapa. Paykunaqami shayaranllapa chay mantakuna samanapa naypanpi, chay Uyshitapa naypanpi ima. Tukuyninmi yuraq intiru raĉhpayjun, chaynulla chay ramus shutiq qirupa rapranta charikushalla karanllapa.

10 Chaymi kusala jwirtita kaynu niyaranllapa:

"¡Taytanchikllapa Dyus
mantakunan samananpi taq,
chaynulla chay Uyshitami
washamashanchikllapana!" nir.

11 Piru chay angelkunaqami tukuynin chay mantakuna samanapa ridurninpi, chay rukukunapa, chaynulla chay kwatru kawsaqkunapa ridurninpi shayaranllapa. Chaymantaqami tukuyninllapa chay mantakuna samanapa naypanpi qunquriranllapa, umanllapamatapis pachaman ĉhachinanllapakaman. Chaynumi Dyustaqa aduraranllapa,

12 kaynu nir:

"¡Chaynumi kanqa!
Dyusninchikqami tukuy tyimpu
alabakasha kanqa.
Chaqa payqami kusa shumaq,
mantakuq,
kusa yaĉhaq, payji nikasha,
kusa riqsikasha,
chaynulla kusala puytiq, jwirsayjun ima.
¡Chaynumi kanqa!"

13 Chaymantami chay rukukunamanta ukqa tapumaran: "¿Mayqankunataq kay yuraq intiru raĉhpayjunkunaqa? ¿Maymantataq shamushallapa kanqa?" nir.

14 "Qammi yaĉhayanki Taytituy" niray. Payqami nimaran:

"Kaykunaqami kay pachapi michka kusala manchaypaq qischakaykuna katinmapis kriyishannulla shachinakur pasaran chaykuna. Paykunaqami raĉhpanllapataqa, Uyshitapa yawarninwan paqar yuraqchashallapa.

15 Chayraykumi,
Tayta Dyus tar mantakunan naypanpiqa shayanllapa.
Chaqa paykunaqami unaqpis, tutapis
Dyusta aduranllapa wasipi paytaqa sirbinllapa.
Nataq chay mantakuna samanapi taqqa,
maydiyapis pullanllapa kar
tukuy imamantapis washan paykunataqa.
16 Chaymi paykunaqa manana qischakanqallapanachu
mallaqpaq, yakupaqmapis.
Chaynulla manami rupaylamapis ĉhasyanqallapanachu.

Kalurmapismi manana qillakachinqanachu.
17 Chaqa Uyshita, chay mantakuna samanapa ĉhaypinpi kaqqami,
uyshitakunata yupay michinqa.
Chaymi mayta ritinllapapis paykunapa pullan kar,
apar chay chuyala yakitu tukuy tyimpu kawsachikuqta upyachinqa.
Chaynuqami Dyus yanapatin,
manana maydiyapis waqanqallapalamapischu".

8

Syiti napakashata chaynulla urumanta rurakasha insinsyiru

1 Chaymanta chay Uyshita chay syiti kaq napakashata kiĉhatinqa, midya urata yupay syilupiqa tukuy uyarala kidaranllapa.
2 Chaymantaqami, rikaray syiti angelkuna Dyuspa naypanpi shaqta. Chaymi chay angelkunataqa syiti trumpitakunata quranllapa.
3 Chaymantami qashan uk ángel, urumanta rurakasha insinsyu quntachikunanta charikusha shamur, altarpa naypanpi sharan. Chaymi achka insinsyuta quranllapa, chay urumanta rurakasha altarpa naypanpi quntachikunanpaq. Chay altarqami, Dyus tar mantakunan naypanpi karan. Chaymi Dyuspa tukuyla allin kaqninkuna mañakutin ima, pullan quntachikuranllapa chay insinsyutaqa.
4 Chaynu ruratinllapaqami, insinsyupa quntayninqa, chay angelpa makinmantaqa Dyus kayashankaman iqaran, Dyuspa tukuy allin kaqninkuna mañakuyashanwan pulla.
5 Chaymantami chay angelqa insinsyiruta aypar, chay altarpi nina kusalata miraqta ĉhaqaran. Chaymantami pachamanna itakamuran. Chaymi kusalata kunyaran, lanyaran, rilamparan, chaynulla pachamapis ukman saqrata kuyuran ima.

Angelkunami syiti trumpitakunata waqachiran

6 Chaymantaqami chay syiti angelkuna, syiti trumpitakunata purichiqkunaqa, waqachinanpaq kamakaranllapana.
7 Chaymi chay punta kaq angelqa, trumpitanta waqachiranna. Chaynu waqachitinqami, pachamanqa ratamuran kusa jwirti granisu, ninawan yawar piĉhukasha ima. Chaymi kay pachapa kimsa kaq partinmanta ukta, chaynulla chay muntikunapa kimsa kaq partinmantapis ukta, tukuyla chiqyaqlla qiwakunamatapis limpu rupachir tukchiran.
8 Chaymanta chay ishkay kaq ángel trumpitanta waqachitin-shuypaqa mar yakuman ratamuran, uk atun sirkapi nina ratakuq yupay. Chaymi chay marpa kimsa kaq partinmanta ukqa limpu yawar intirupaq tikrakaran.
9 Chaynumi mar yakupi tukuy kawsaqkunamanta kimsa kaq partinmanta ukqa, limpu wanuran. Chaynulla tukuy barkukunamanta kimsa kaq partinmanta ukqa, limpu pakikar ima tukukaran.
10 Chaymantami chay kimsa kaq angelpis trumpitanta waqachiranna. Chaymi kusala atun qullar, nina ratakuq yupay syilumanta ratamuran, tukuy riyukunapa, chaynulla yaku nasimunankunaman kimsa kaq partinmanta ukman.
11 Chay ratamuq qullarqami shutiq "Ayaq". Chaymi chaynu yakuman ratamushanrayku tukuy yaku kaqkunapa kimsa kaq partinmanta ukqa, ayaq intirupaq tikrakaran. Chaymi, kusa achka runakuna wanuranllapa.
12 Chaymanta chay kwatru kaq angelpismi trumpitanta waqachiranna. Chaymi rupaypa kimsa kaq partinmanta ukqa limpu dañakaran. Chaynulla killapa kimsa kaq partinmanta uk, qullarkunapa kimsa kaq partinmanta ukpis limpu dañakaran. Chaymi chay kimsa kaq partinmanta ukqa limpu tutaparaq intiru kidaran. Chaynu karmi unaqpis tutapis kimsa kaq partinmanta ukqa mana achkirachikuranllapachu.

13 Chaymanta chapakurqa, uyaparay atun kuchak * syilupa ĉhaypinta parir rir kusa
jwirtita kaynu niqta: “¡Ay, ay, ay, pachapi kawsaqkuna, imananqallaparaq chay kimsa
faltaq angelkuna trumpitanta waqachitinllapaqa!” nir.

9

1 Chaymanta chay sinku kaq ángel trumpitanta waqachitin, chapakurqami rikaray uk
qullar syilumanta pachaman ratamushata. Chaymi chay qullartaqa manchaypaq uĉhku
ruripa llabinta quranllapa.
2 Chaymantami chay qullarqa kiĉharan chay manchaypaq uĉhkupa punkunta. Chaymi
chay uĉhkumantaqa quntay lluqshimuran uk urnumanta yupay. Chaynu lluqshimurmi,
rupayta chaynulla tukuy intiruta limpu llantu intirupaq tikraran.
3 Chaynulla chay quntaymantaqami, atun tintikuna yarqur tukuy pachata shik-
wakaran. Piru chay tintikunaqami, imanutaq alakranmaqa kanimanchik chaynu
kanikunanpaq niran.
4 Chaymi chaykunataqa kay pachapi tukuy qiwakunata, chiqyaraqkunata, qiruku-
nata imaqa ama imanachinanlapaqmapischu niranllapa. Ashwanmi Dyuspa siyunwan
urkunpi mana siyakasha chaykunata imanachinanpaqmapis niranllapa.
5 Piru chaynu runakunata kanirmapis, manami wanuchinanpaqchu niran. Ash-
wanmi chaynu kanishanrayku sinku misista nanaywan kusalata qischakananpaq ni-
ran. Chaqa chay tintikuna kanimashaqashi kusalata nananananpaq karan, imanutaq
alakran kanimashamaqa kusalata nanan chaynu.
6 Chaymi chay diyakunapiqa runakunaqa qischakashanrayku kusalata wanuyta mu-
nanqallapa. Piru manami wanunqallapachu. Chaqa wanuymapismi paykunamantaqa
ashur, mana dasqa ĉhamunqachu.
7 Chay atun tintikunaqami, imanutaq kaballukunamaqa guerrapi maqanakunanpaq
kamakanllapa chay yupay karan. Chaynulla urumanta rurakasha kurunata umakusha
yupay karanllapa. Nataq qaqllankunaqami uk runapa qaqllannu karan.
8 Aqchan-shuypaqami warmipa aqchan yupay karan. Kirunkuna-shuypaqa liyunpa
kirun yupay.
9 Kwirpuntaqami, jyirrumanta rurakashawan arkakusha yupay karan. Nataq par-
itinqami alankunaqa waqayaq, imanutaq bistyakunamaqa karritakunata aysaĉhakur
guerraman ritin kusalata ĉhalaqyanllapa chay yupay.
10 Ĉhupan-shuypaqami, kusala kashayjun karan, alakranpa ĉhupan yupay. Chaymi
chay ĉhupanwan, mayqantapis mana allinta ruratinqa, sinku misista qischakananpaqqa
karan.
11 Chay atun tintikunata mantaqqami kusala manchaypaq uĉhku ruripi mantakuq
ángel karan. Chay angeltami hebreo rimaypiqa ninllapapis, *Abadón.* Nataq griego
rimaypi-shuypaqa ninllapa, *Apolión* * nir.
12 Ayayay, chay saqra qischakay kananpaq karan chayqami, pasanna. Piru faltan-
raqmi ishkay mas qischakaykunaqa.
13 Chaymantami chay saysi kaq angelqa trumpitanta waqachiranna. Chaymi uyaray
uk rimayta, chay urumanta rurakasha altarpa qichqankunapi kwatru kachukuna
karan chaypa ĉhaypinmanta. Chay altarqami, Dyuspa naypanpi karan.
14 Chaymi chay rimayqa chay saysi kaq ángel trumpitanta charikushataqa kaynu
niran: “Riyu Eufratespa qichqanpi kwatru angelkuna watarayan chaykunata kaĉhay”
nir.
15 Chaymi chay kwatru angelkunataqa kaĉharanna. Chaynumi paykunaqa tukuy
intiruta rir kimsa kaq runakunamanta uk kaq partitaqa wanuchikunanpaq. Chaqa

* **8:13** Kuchakpaqqa wakin iskribikashakunapiqa ángel ninllapa.

* **9:11** Abadonwan, Apolionqami intrachi-manchik wanuchir tukchikuq nir.

Tayta Dyusqami chay angelkuna kaĉhakar wanuchikunanpaqqa unaylla urata, diyata, misista, añumatapis akrashana karan.
16 Chaymantami uyaparay chay kaballupi suldadukuna puriqkunaqa michkami karan nirmapis. Chaqa dusyintus miyunmi (200'000,000) karanllapa.
17 Chaynumi imanutaq rikaray chay kaballukunata chaynullami rikaraypis chay kaballupa anan taqkunatapis. Chay kaballupa anan kaqkunaqami, qasquntaqa arkakusha karanllapa klaru chupika, yana asul chaynulla qarwa imawanĉhi. Chay kaballupa umankuna-shuypaqa, liyunkunapa uman yupay karan. Nataq aqrunmanta-shuypaqa lluqshiyaran ninawan, asufripa quntaynin.
18 Chaymi tukuy kimsa kaq kawsaqkunamanta uk partinqa wanuranllapa chay kimsa manchaypa kastigukunawan. Chaqa chay kaballukunapa aqrunmanta lluqshimuq nina, quntay, asufri imari wanuchiq chay runakunataqa.
19 Piru manami chaykunalachu wanuchikuq. Ashwanmi chay kaballukunapa ĉhupan largu kuru yupay kaq imami kanir wanuchiq runakunataqa.
20 Piru wakin runakuna, kay qischakaykunawan mana wanusha kaqkunaqa, manami dijashallapachu chay mana allin rurayninllapataqa. Chaqa paykunaqami dyablukunata aduranllapa. Chaynulla chay yanqa dyus nishanllapakuna, urumanta, platamanta, brunsimanta, rumimanta, qirumanta rurakasha kar, mana puriq kaqta, mana uyakuqta, mana rikakuqta ima aduranllapa.
21 Chaymi paykunaqa mana imalapimapis kambyakarchu suwakurlla, wanuchikurlla, wasqakurlla, chaynulla warmi, runamapis masayjun mana masayjun karmapis ukwan ukwan punurlla ima kawsanllapa.

10

Uk angelmi libru pillukashawan

1 Chaymantami rikaraypis uk ángel kusala pudirniyjunta. Chay angelqami unaq syilumanta ishkimuyaran puktaypa rurinlata. Chay angelpa umanpiqami uk inap karan. Nataq qaqllan-shuypaqa llipyarayaran rupay yupay. Ĉhankankuna-shuypaqa, nina ratakuq yupay karan.
2 Charikushami karan pillukaq taksha libritu kiĉhallata. Chaymantaqa allilaw ĉhakintaqa shachiran mar yakuman. Nataq ichuqlawta-shuypaqa shachiran pachaman.
3 Chaymantami kusala jwirtita qayĉhakuran, uk liyun yupay. Chaynu qayĉhakushana katinmi, kunyapis syiti kuti kusala jwirtita lanyaran. Chaynu lanyatinmi uyaparay rimaykunata chay kunyakunamantaqa.
4 Chaymanta chay syiti kunyakuna pasatinqa, chay uyapashaytaqa iskribiq ĉhurakaray. Piru chay ratullami uyaparay unaq syilumanta uk rimay kaynu nimaqta: “Chay kunya nishantaqa, amami iskribinkichu. Ashwanmi qamla yaĉhanki” nir.
5 Chaymantami chay ángel uk ĉhakinta mar yakuman chaynulla uk ĉhakinta pachapi shachisha chayqa, allilaw makinta unaq syiluman alsaran.
6 Chaymi, tukuy tyimpu kawsaq Dyuspa shutinta rimar juraran. Chaqa chay tukuy tyimpupaq kawsaq chay-ari syiluta, pachata, mar yakuta, tukuy ima kaqkunatapis ruraran. Chaymi kaynu niran: “Dyus imata rurananpaq chayqami manana maychu shamunanpaqqa.
7 Chaqa chay tyimpu ĉhamutin chay syiti kaq ángel trumpitanta waqachitinqami, kumplikashana kanqa Dyus imataĉhi payla rurananpaq yarpusha karan chayqa. Piru chaypaqqami Tayta Dyusqa unayllana intrachisha karan chay paypa kaq sirbiqninkunata, rimaqninkunata imaqa”.
8 Piru chay unaq syilumanta rimayta uyapasha karay, chayqami qashan kaynu nimaran: “Chay ángel uk ĉhakinta mar yakupi chaynulla uk ĉhakinta pachapi shachisha chay, pillukaq taksha libritu kiĉhakasha chayta charikushanta, rir aypay” nir.

9 Chaymi rir mañaray chay angeltaqa chay pillukaq taksha libritutaqa qumananpaq.
Piru payqa nimaran: “¡Kaypi! Aypar mikuy. Chaqa kayqami shimikipiqa kusala mishki
ñukñu kanqa. Piru shunquykipi-shuypaqa kusalata ayanqa” nir.
10 Chaynu nimatinmi, chay libritutaqa aypar mikuray. Chaymi, shimiypiqa myil
yupay kusala mishki karan. Piru shunquypi-shuypaqa kusalata ayaq qallariran.
11 Chaymantaqa nimaran: “Qashanmi parlakunki Tayta Dyusqa imanu rurayanqa
chay achka pwiblukunata, chaynulla uklaw nasyunmanta kaqkunata, uk rimayta
rimaqkunata, chay mantakuqkunata imaqa” nir.

11

Ishkay runakunami Dyuspaq parlakunllapa

1 Chaymantaqami uk largu bara kañata yupay midikunaypaq qumaran. Chaymi
kaynu nimaranllapa: “Rir, Dyusta aduranllapa wasita, altarnintinta, midiy. Chay-
mantami, yupankipis michkashi chaypi aduraqkunaqa nir.
2 Piru amami, Dyusta aduranllapa wasipa pampa kaqtaqa midinkichu. Chaqa
tukuy chaykunataqami qusha kani mana Israel runakunatana. Chaymi kwarintay-dus
(42) misista saruĉhar purinqallapa, chay kusala shumaq Jerusalén pwiblutaqa.
3 Chay tyimpullapimi nuqapis kaĉhashaq ishkay runakuna saqalla raĉhpata
yakakushata, paykuna nuqapaq rir yaĉhachikunanpaq mil dusyintus sisinta (1,260)
diyakunata”.
4 Piru Dyuspa chay ishkay rimaqninkunaqami intrachimanchikllapa Tayta Dyus
tukuyla kay pachapa amunpa naypanpi ishkay ulibu qirukuna * chaynulla chay ishkay
bilirukuna shayaran chaypaq.
5 Chaymi mayqanpis kay ishkay runakunata ĉhiqnir mana allinta ruranatinqa paykunapa shiminmanta kusala achka nina lluqshimuqmi rupachir tukchinqa. Chaynullami mayqanpis paykunata mana allinta ruranaqkunaqa wanunqa.
6 Chaqa chay ishkay runakuna, Dyuspaq yaĉhachikuqkunaqami, kusala pudirniyjun
kashanrayku, chay yaĉhachikuyashanllapa tyimpuqa ama tamyamapis ishkinanpaq
syilumatapis kirpanqallapa. Chaynullami pudirniyjunpis, yakuta yawarpaq tikranan-
paq, kay pachapi kaqkunata michkatapis paykuna munashannulla riqchaq qis-
chakaykunawan qischananpaq ima.
7 Piru Dyuspaq yaĉhachikur tukchishana katinllapaqa, uk kusala saqra munstru † chay
kusala manchaypaq uĉhku rurimanta yarqamur, chay ishkay runakunapa ikinpi purir
binsir munashannulla wanuchinqallapa.
8 Chaymi chay wanushakunapa kwirpunqa, Jerusalén pwiblupa kallikunapi chutarar
kidanqa. Chaqa chay pwiblullapimi Amitunchiktapis wanuchiranllapa. Chaymi chay
pwiblutaqa Sodoma, chaynulla Egipto pwibluta yupayna riqsinqallapa.
9 Chaynu wanutinllapami kimsa diya-y-midyuta, tukuyla pwiblumanta
runakuna, ukman ayllukuna, ukman rimaypi rimaqkuna, uklaw nasyunmanta
runakuna ima rikanqallapa chay wanushakunapa kwirpuntaqa. Chaymi
mana munanqallapalamapischu mayqanpis chay wanushakunapa kwirpunta
pampananllapataqa.
10 Chaqa ashwan kay pachapi kawsaqkunamaqa kusalata aligriyanqallapa chay
ishkay runakuna wanushanllaparaykuqa. Chaymi ashwan ukninpis ukninpis imaku-
nata rigalanakunqallapa kay qischamaqninchikkunaqami wanushallapana nir.
11 Piru kimsa diya-y-midyumantaqami, Tayta Dyusqa chay wanushakunataqa
qashan kawsachimuran. Chaymi tukuyla rikaqkunaqa kusalata manchakuranllapa.

---

* **11:4** Mas intrakanarqa rikashunllapa Zacarías 4.11-14. † **11:7** Munstru nirqami intrachimanchik uk runa dyablupa yarpuyninwan kar, Amitunchik Jesucristupa kuntran kaqpaq. Mas intrakanarqa rikashunllapa: Apocalipsis 13.1-8; 2 Tesalonicenses 2.1-12, Daniel 7.26-27.

12 Chaymantaqami chay ishkay runakuna, Dyuspaq yaĉhachikuqkunaqa, unaq
syilumanta uk kusala jwirti rimayta uyaparanllapa, kaynu niqta: "¡Iqamuyllapa
kayman!" nir. Chaynu nitinmi, puktaypa rurinlata iqaranllapa syilumanqa. Chaymi
chay tukuyla ĉhiqniqninkunaqa rikaranllapa.
13 Chaymi chay kutilla kusalata pacha kuyuran rajakananankaman. Chaynu
pacha kuyutinmi, Jerusalén pwiblupa dyis partin kaqmanta ukqa limpu rataran.
Chayraykumi syiti mil (7,000) runakuna wanuranllapa. Nataq wakinkuna kawsaqlla
kidaqkunaqa, kusata manchakurllapa ima unaq syilupi Taytanchikllapa Dyusta
kusalata alabaranllapa.
14 Ayayay, chay ishkay kaq kusala saqra qischakaykunaqa pasanna. Piru chay kimsa
kaq saqra qischakay shamunanpaqqami, manana maychu.

Syiti kaq angelmi trumpitanta waqachiran

15 Chaymantami chay syiti kaq angelpis trumpitantaqa waqachiranna. Chaymi
uyaparanllapa unaq syilupi kusala jwirti rimay kaynu niqta:
"Kananmantaqami kay pachapiqa Amitunchik Dyusqa, Akrashan Cristunlawanna
tukuy tyimpupaqna mantakunqa" nir.
16 Chaymi Tayta Dyuspa naypanpi chay binti-kwatru (24) rukukuna chay mantakuna
samananpi taqkunaqa qunqurir pachakaman pukĉhirar Dyusta aduraranllapa,
17 kaynu nir:
"Amituyllapa Tayta Dyus,
qammi tukuy imata rurayta puytinki.
Chaymi payji nishunillapa.
Chaqa qammi unaymanta kashaykillana.
Chaynullami kananpis kankilla.
[Chaymi maydiyapis shamuyanki kanqa].
Chaynu karmi pudirnikiwan
tukuy intirupi mantakuq qallarishaykina.
18 Piru wakin nasyunkunamanta runakuna
qampi mana kriyiqkunaqami kusalata piñakuranllapa.
Chaymi qampis piñakushaykirayku
tukuylata rikar yaĉhar kastiganaykipaq diyaqa ĉhamushana.
Chaynu karmi wanushakunamatapis
rikar yaĉhayankina.
Nataq qampaq rimaqkunata,
kusa allin kaq akrashaykikunata,
chaynulla qamta manchar sirbishuqkuna atun kaqkunata,
taksha kaqkunamatapismi
kusala allintami rurashayki ninki.
Piru tukuy mana allinkunata ruraqkunata-shuypaqami
tukuy tyimpupaqna kastiganki" nir.
19 Chaymantaqami unaq syilupi, Dyusta aduranannllapa wasiqa kiĉhakaran. Chaymi
chay ruripiqa rikaray, chay unay rukunchikllapawan tratuta rurashanllapa kufri shu-
tiq kajunta. Chaymantami kusalata rilamparan, kunyaran, lanyaran ima. Chaynullami
kusalata pacha kuyuran, granisu ishkiran ima.

12

Uk warmimi dragonwan pulla

1 Chaymantaqami unaq syilupiqa, kusala ukman siñal rikariran. Chaymi rikaray
uk warmita. Chay warmiqami, rupaypa ĉhaypinpi, rupayta mudakusha yupay karan.

Nataq killa-shuypaqami ĉhakinpi karan. Chaynulla uk kurunata umakushami karan. Chay kurunapiqami dusi qullarkuna karan umanpiqa.
2 Chay warmiqami ruriyjun karan. Chaymi wamrakunanpaq nanayninwan qis-
chakar kusalata qayĉhakuyaran.
3 Chaymantami syilupiqa qashan uk siñal rikariran: Chayqami uk kusala atun
dragon, kusa chupika intiru rikariran. Chay dragonqami syiti umayjun, dyis kachuyjun
karan. Chaynulla kada umanpiqami kurunata umakushalla karan.
4 Chay dragonqami, ĉhupanwanqa unaq syilupi qullarkunataqa kimsa kaq
partinmanta uktaqa pachaman itakamuran. Chaymantami chay dragonqa chay
warmi wamrakustunanpaq karan chaypa naypanpi sharan. Chayna chay wamritu
nasikutinqa chay kutilla mikunanpaq.
5 Chaymantami chay warmiqa ullqituta wamrakusturan. Chaymi chay wamrituna
tukuyla pachapi mantakuyanqa, jyirru baranta charikur. Piru chay warmitaqami,
wamritunta kitaran. Chaymantami chay wamritutaqa, aparan unaq syilupi Dyus chay
mantakunan samanapi tayashanpa naypanman.
6 Nataq warmi-shuypaqa alsakaran uk chunllaqlla lugarman. Chay lugarpimi Tayta
Dyusqa kamkachishana karan uk lugarsituta chaypi kidananpaq. Chayna chay lu-
garpiqa mil dusyintus sisinta (1,260) diyata qarananllapapaq.
7 Chaymantaqami unaq syilupiqa kusalata maqanakuranllapa: Dyusninchikpa an-
gelnin Miguelmi wakin angelninkunawan maqanakuranllapa chay dragonwanqa.
Chaynulla chay dragonpismi angelninkunawan karan.
8 Piru dragonqa manami binsikuyta puytiranchu. Chaynulla unaq syilupiqami
manana lugar karanchu paykunapaqqa.
9 Chaymi unaq syilumantaqa chay kusala atun dragontaqa pachaman itakamuran-
llapa. Chay dragonqami, unay largu kuru kaq chay karan. Chay payllami Satanás
dyablupis. Chay paymi tukuyla pachapi kawsaqkunataqa ingañar purin. Chaymi chay
dyablutaqa tantar angelninkunawan pullata kay pachaman itakamuranllapa.
10 Chaymantami unaq syilumanta kusala jwirti rimay kaynu niqta uyaparay:
"Ĉhamushanami washakanallapapaq uraqa.
Chaymi Dyusninchikna tukuy pudirninwan mantakunqa,
Akrashan kusala puytiq Cristunwan pullana.
Chaqa chay ukninchikkunata uchachar puriq
chaytaqami itakamushana Dyusninchikqa.
Chaqa chayqami, unaqpis tutapis
Dyusninchikpa naypanpiqa kriyiqkunata uchachaq.
11 Piru chay ukninchikllapakunaqami
chay Uyshitapa yawarsitun iĉhakashanpi kriyishanllaparayku,
chaynulla Dyusninchikpa rimayninta mana dijar parlakushanllaparayku ima
binsishallapa.
Chaqa paykunaqami, wanuchinatinllapamapis,
mana manchakuranllapachu.
Chaymi ashwan wanuypaq katinmapis
wanunanllapapaqqa listuna karanllapa.
12 Chayraykumi kananqa,
¡syilukuna kusata aligriyayllapa!
¡Chaynulla unaq syilupi kawsaqkuna,
kusata aligriyayllapa!
¡Piru imananqallaparaq
chay pachapi, mar yakupi kawsaqkunaqa!
Chaqa dyabluqami

mananashi payqa achka tyimputanachu kawsayanqa nir yaĉharqa,
kay pachaman itakamutinllapa shamusha
kusalata piñakur qamkunata qischashunanllapapaq”.
13 Chay dragonta kay pachaman itakamutinllapaqami, chay warmi, ullqituta
wamrakustusha karan chaypa ikinta riran mana allinta ruranapaq.
14 Piru chay warmisitataqami kuchakpa ishkay kusala atun alankunata quranllapa,
maypiĉhi Dyus, lugarta paypaq kamkachisha karan, chayman parir rinanpaq. Chayna
chay largu kuru yupay dragonmantaqa alsakananpaq. Chaqa chay lugarpiri kimsa añu-
y-midyuta qarananllapapaq karan.
15 Chaymi ashwan chay largu kuru yupay dragonqa aqrunmanta kusala achka yakuta
itakuran, chayna riyupaq tikrakar chay warmitaqa aysaĉhananpaq.
16 Piru pachami chay warmitaqa yanaparan. Chaqa pachaqami kiĉhakar, chay dragon
aqrunmanta riyuta itakushantaqa limpu upyaq yupay chakichiran.
17 Chaynu pasatinmi, ashwan chay dragonqa kusalata chay warmiwanqa piñakuran.
Chaymi chay warmita mana imanupis ima mana allinta rurayta puytiranchu. Chaymi
ashwan chay warmipa wakin ayllun kaqkuna, Dyus mantakushankunata kasur, Jesu-
cristulapi kunfyakar, paypaq yaĉhachikuqkunatana qischaq qallariran.
18 Chaymantaqami chay dragonqa, rir mar yakupa manyanpi shar kidaran. *

13

Ishkay munstrukuna

1 Chaymantaqami rikaray uk manchaypaq munstru, mar yakumanta iqamuqta.
Piru chayqami syiti umayjun, dyis kachuyjun karan. Chaynulla kada kachunpi uk
kurunata ĉhurakushalla karan. Nataq chay kada umankunapiqa, kusala mana allinkuna
iskribikasha rimayaq Dyuspa kuntranta.
2 Chay manchaypaq munstrutaqa, nuqa rikaray chayqami, uk mishi puma yupay
karan. Chaqa ĉhakinkunamaqa usupa ĉhakin yupay karan. Nataq aqrun-shuypaqa
liyunpa aqrun yupay karan. Piru chay manchaypaq dragonmi, chay manchaypaq
munstrutaqa pudirninta quran, kay pachapiqa kusala mantakuq kananpaq.
3 Chay manchaypaq munstrupa uk umanqami wanunanpaq yupay lisyakasha karan.
Piru chay lisyakashanqami alliyaran. Chaymi chayta rikar, tukuyla kay pachapi
kawsaq runakunaqa chay munstrumanta kusalata dispantakar, paylatana kasur
kawsaranllapa.
4 Chaymi chay kusala manchaypaq dragontana aduraq qallariranllapa. Chaqa chay
dragon-ari pudirta qusha karan chay manchaypaq munstruta. Chaymi chay man-
chaypaq munstrutaqa kaynu nir aduraranllapa: “¿Mayqanna kay manchaypaq munstru
yupayqa kanqa? ¿Mayqanna paywanqa shachinakuymatapis puytinqa?” nir.
5 Chaynullami chay manchaypaq munstrutaqa, Dyus dijaran “Kusa kani” nir ima
kusala saqra mana allinkunata paypaq rimananpaq. Chaynullami dijaranpis payna
mantakunanpaq kwarintay-dus (42) misista.
6 Chaymi chay manchaypaq munstruqa, Dyuspaq chaynulla chay payta aduranan-
llapa wasipaqmapis kusala mana allinkunata rimaran. Chaynumi ashwan chay unaq
syilupi kaqkunapaqpis, kusala saqrata rimaran.
7 Chaynullami dijaranpis chay munstrutaqa, Dyuspa kusa allinla akrashan kaqku-
nawan maqanakunanpaq wanuchinankaman ima. * Pudirtapismi quran ukman ayl-
lukunata, tukuyla pwiblukunata, ukman rimaypi rimaqkunata, uklaw nasyunkunata
ima mantananpaq.

* **12:18** Wakin iskribikashakunami kay 12.18 paqqa 13.1pi nin: “Chaymantaqami nuqaqa rir mar yakupa manyanpi shar, rikaray uk manchaypaq munstru, mar yakumanta iqamuqta” nir. * **13:7** Mas intrakanarqa rikashunllapa Daniel 7.21.

8 Chaymi kay pachapi kawsaqkunaqa yaqqa tukuyla chay manchaypaq munstrutaqa
aduranqallapa. Ashwan wakinkunalami chay munstrutaqa mana aduranqallapachu.
Chaymi chay paykunapataqa, Dyusqa unaymanta-pacha chay Uyshitapa tukuy tyim-
pupaq kawsaq librunpi shutinllapataqa iskribishana karan, paywan tukuy tyimpupaq
kawsananllapapaq.
9 Chayraykumi mayqanpis rinriyjun kaqkunaqa, kay niyashayta allita intrakankil-
lapa:
10 "Chaqa mayqanpis prisu kananpaqna
kasha karqa prisukanqa.
Chaynulla mayqanpis ispadallawan wanunanpaq kasha katinqa,
ispadallawan wanuchinqallapa".
Chayraykumi, Dyuspi mayqanpis kriyiqkunaqa kusala qischakaykuna ima katinmapis,
kusalata shachinakur Amitunchikpi masta kriyirla kawsanmanllapa.
11 Chaymantaqami qashan rikaray uk manchaypaq munstruta. Chay mun-
struqami pacha rurimanta iqamuyaq. Chay-shuypaqami imanutaq uyshamaqa ishkay
kachuyjun, chaynu karan. Piru chay kusalata llullachikuq dragon yupayllami rimayaq.
12 Chaymi kay munstrutaqa, chay punta kaq munstru wanunanpaq yupay lisyakasha
kayar alliyasha karan chayqa, kusala puytiqpaq tikraran. Chayraykumi kay munstruqa
tukuyla kay pachapi kaqkunata imanullapis animachiran chay punta kaq munstruta
aduranananllapapaq.
13 Chaynullami kay munstruqa kusala dispantaypaq milagrukunata rurayaq. Chaqa
tukuyla rikatinmi syilumanmatapis ninakunata pachaman ratachimuyaq ima.
14 Chaynulla kay munstruqami chay punta munstrupa naypanpi kusala mana ruray-
paq imakunata rurar tukuylata ingañaran. Chaymi ashwan mantakuran chay punta
munstru wanunanpaqna yupay ispadawan lisyakasha karmapis kawsayaqlla chaypa
imagenninta kusa paynu rikĉhaqta ruranananllapapaq.
15 Chaynullami kay munstruqa kusala pudirniyjunpaq tikrakaran chay punta mun-
strupa imagenninta rurashanllapata rimachinanpaq. Chaynullami mantakuranpis
chay imagenta mayqan mana aduraqkunataqa limpu wanuchikanqa nir.
16 Niranpismi: Taksha kaqkunata, atun kaqkunata, kusa imayjun, mana imayjun
kaqta, sirbikuqkunata, mana sirbikuqkunata imamapis allilaw makinpi kar manaqa
urkunpi karmapis, uk markata ĉhurananllapapaq.
17 Chaynullami niranpis: Chay munstrupa shutinwan, manaqa numirunwan mana
markakasha karqa, mana rantiyta, chaynulla rantikuymatapis puytinqallapachu nir.
18 Piru tukuy kaykunapaqqami allita intrakayta munan. Chaqa mayqanpis kusa
intrakaq chayqami, tantyayta puytinqa chay munstrupa numiruntaqa. Chaqa chay
numiruqami uk runapaq intrachimanchik. Chayqami saysyintus sisintay-saysi (666).

14

144,000 takishakuna

1 Chaymantaqami rikaray chay Uyshitata Sión sirkapa ananpi shaqta. Paywan
pullaqami, 144,000 runakuna karanllapa. Chay runakunaqami urkunllapapi, chay
Uyshitapa chaynulla Taytanpa shutinta iskribishalla karanllapa.
2 Chaymanta-shuypaqa uyaparay unaq syilumanta imaĉhi lanyar waqaqta. Chaqa
yaku kusala llashaq shamuq yupay chaynulla kunyaq yupaymi lanyayaran. Chaynul-
lami kusala achka arpata waqachiq yupaymi lanyayaranmapis.
3 Chaqa Dyus mantakuna samananpa naypanpi, chay kwatru kawsaqkuna, chaynulla
chay 24 rukukunapa naypanpimi, mushuq takita takiyaranllapa. Piru manami
chay takitaqa mayqanpis yaĉhakuyta puytiyaranllapachu. Nataq chay 144,000 kay
pachamanta washakar risha karanllapa chaykunalami yaĉhakuyaranllapa.

4 Chaqa tukuy kaykunaqami mana ukwan ukwan punushachu karanllapa. Ashwanmi kusa allinlata kawsar chay Uyshita mayta ritinpis pullanllapa riran. Chaynumi paykunaqa tukuyla runakunamanta puntata washakaranllapa. Chaynu karmi paykunaqa imanutaq tarpukushanchikmanmataqa punta puquyninta Tayta Dyusman ĉhuranchik, chaynu qimikaranllapa Dyuspa chaynulla chay Uyshitapa naypanmanqa.
5 Chaqa tukuy imatapis karanlata rimar imami mana uchakuranllapalamapischu.

Kimsa angelkuna rimashankuna

6 Chaymantami rikaraypis uk angelta syilupa ĉhaypinta pariqta. Chayqami apayaq uk shumaq rimay tukuy tyimpupaq washakanapaq kaqta, tukuyla pachapi kawsaqkunata, uklaw nasyunmanta kaqkunata, ukman ayllukunata, ukman rimaypi rimaqkunata, chaynulla tukuyla pwiblukunata ima willananpaq.
7 Chaymi kusala jwirtita rimar kaynu niyaq: "Taytanchik Dyustami manchar, paylata alabayllapa. Chaqa pay tukuyta rikar, yaĉhananpaq uraqami ĉhamushana. Chayraykumi syiluta, pachata, mar yakuta, yaku nasimunankunata rurasha chay paylata adurayllapa" nir.
8 Chaymantami chay punta kaq angelpa ikinllata uk ángel riyaran kaynu nir: "¡Kananqami chay kusala mana allinta rurachikuq pwiblu Babiloniaqa limpu chinqashana! Chaqa chay pwiblumanta kaqkunaqami, uk warmi ukwan ukwan punuq yupay kusala saqra mana allinkunata rurar kawsaranllapa. Chaynu kawsatinllapami tukuy uklaw pwiblumanta kaqkunapis paykunallawan maĉhar punuq yupayna kawsaranllapa" nir.
9 Chaymantami qashan uk ángel ikinta riyaran kusala jwirtita kaynu nir: "Mayqan chay kusala manchaypaq munstruta, chaynulla imagenninta adurar makinpi manaqa urkunpi shutinwan markakaqqa,
10 Dyus piñakushanmanta kusala manchaypaq qischakaypaq ubapa yakun binuta upyanqallapa. Chaqa Dyusqami chaytaqa, uk kupapi kamkachishana. Chaymi chayta upyaqqa, Dyuspa kusa allinla angelninkunapa, chaynulla chay Uyshitapa naypanpi, qischakanqallapa ninawan asufriwan ima.
11 Chaymi chay quntaylla ruripiqa tukuy tyimpupaqna qischakanqallapa. Chaynulla, chay manchaypaq munstruta aduraqkunaqa, manami unaq chaynulla tutamapis samanqallapachu chay qischakayashanllapamantaqa. Chaqa imapaqtaq-ari chay manchaypaq munstruta, imagenninta adurar shutinwanmapis markakaranllapa".
12 ¡Chayraykumi Dyuspa tukuy allinla kaqninkuna, pay mantakushanlata kasur Jesuslapi kriyiqkunaqa, ima qischakaykuna katinmapis maydiyapis shachinakur kawsanmanllapa!
13 Chaymantaqa unaq syilumanta uk rimayta uyaparay. Chay rimaymi kaynu nimayaran: "Kayta iskribiy: Kaymanta-pacha, Amitunchiklapi kriyir wanuqkunaqami, kusala shumaqna kanqallapa" nir.
"Chaynumi kanqa" nin Santu Ispirituqa. "Chaqa trabajayashankunamanta samanqallapa. Chaqa chay rurashankunami, paykunapaqa pullanllapa kanqa" nir.

Pachapimi kusichakuna karan

14 Chaymanta qashan chapakurqami rikaray kusala yuraq intiru puktayta. Piru chay puktaypa ananpiqami imaĉhi uk runa yupay tayaran. Chay taqqami, urumanta rurakasha kurunata umakusha, chaynulla uk usis kusala filuyjunta charikusha tayaran.
15 Chaymantaqa, Dyusta adurananllapa wasimanta qashan uk ángel yarqamuran. Chay angelqami kusala jwirtita kaynu niran chay puktaypa ananpi taq chaytaqa: "¡Usisnikita urqumur sigakuq qallariyna! ¡Chaqa chay kusichakuna uraqami ĉhamushana! ¡Chaynulla pachapi kusichakunapaq chayqami qarwashana!" nir.

16 Chaymi chay puktaypa ananpi tayaran chayqa, usisninta urqumur sigakuq ĉhurakaranna. Chaynu sigakur imami chay pachapi kusichakuna qarwashataqa tantaran.
17 Chaymantami qashan uk ángel syilupi Dyusta aduranannllapa wasimanta yarqamuran. Paypismi charikusha karan, kusala filuyjun usista.
18 Chaymanta-shuypaqa altarmantana yarqamuran qashan uk ángel. Chay angelqami chay altarpi nina kaq chayta rikaq karan. Chaymi chay kusala filuyjun usisninta charikusha kaq angeltaqa kaynu nir kusala jwirtita qayaran: "¡Usisnikiwan sigakuq ĉhurakar, pachapi uba ĉhakrakunapi kan chayta kuchumuy! ¡Chaqa chay ubapa puquyninqami qarwashana!" nir.
19-20 Chaynu nitinmi chay angelqa pachapiqa ubata usisninwan kuchur chay pwiblu waqtanlawpi uk atun batya karan chayman apar itaranna saruĉhar yakunta lluqshichinanllapapaq. Tukuy kayqami intrachimanchik, imanumi Tayta Dyusqa chay mana allinta ruraqkunawanqa kusalata piñakur chay ubakunata batyaman itaq yupay kastiganqa nir. Chaymi yawarninllapamapis imanutaq riyumaqa kusala llashaq rin, chaynumi 300 kilumitruta shikwakatin, kaballukuna yaykutinmapis busalninkaman aypanqa.

15

Syiti angelkunami pachaman shamuran kastigakuq

1 Qashanmi syilupiqa uk kusala atun dispantakaypaq siñalta rikaray. Chaypiqami karan syiti angelkuna, chay syiti kusala saqra qischakaykunalawanna. Chaqa chay syiti qischakaykunawanqami, Dyus piñakushanqa tukukayaranna.
2 Chaynullami rikaraypis, mar yaku kusa llipyala yuraq, ninawan piĉhukashata yupay. Chay yaku kusala yuraq llipyala kaqwan pullaqami, Dyus akrar arpakunata qusha kayaq chaykuna tukuynin shayaranllapa. Chaqa Dyus akrashan kaqkunaqami, chay munstruta, imagenninta chaynulla shutinpa numirunmatapis binsisha karanllapa.
3 Chaqa paykunaqami takiyaranllapa, Dyuspa sirbiqnin Moisés takishanta. Chaynullami takiyaranllapapis chay Uyshitapa takinkunata ima. Chaqa kaynumi niyaqllapa:
"Kusalata imatapis puytiq Amituyllapa Tayta Dyus,
chay tukuy imata rurashaykikunaqami, kusala shumaq,
chaynulla manami imanupis tantyaypaq imalamapischu.
Chaynulla shumaq, chiqap, allinla imami nannikimapis
Tayta Dyus tukuy nasyunkunapa * mantaqnin.
4 ¿Amituy, mayqantaq qamtaqa mana manchashuyanqaqa?
Chaynulla ¿mayqantaq mana alabashuyanqaqa?
Chaqa qamlami kusa allinqa kanki.
Chaymi ashwan tukuy pwiblumanta kawsaqkuna shamur adurashunqallapa.
Chaqa, qammi intrachikushayki
imatapis karanlata ruranki" nir.
5 Chaymanta, qashan chapakurqa unaq syilupi tratuta rurashan Dyusta aduranannllapa wasi kiĉhakaqta rikaray.
6 Chay rurimantaqami, chay syiti angelkuna chay syiti kusala saqra qischakaykunata apamuq chaykuna lluqshimuyaran. Chay angelkunapa mudananqami kusala shumaq yuraq intiru llipyalla karan. Chaynulla qasqunkaqpimi, urumanta rurakasha waĉhkuta waĉhkakusha karanllapa.
7 Chaymantami chay kwatru kawsaqkunamanta ukqa, chay syiti angelkunataqa tukuyninta urumanta rurakasha kupata quran. Chay kupapiqami, tukuy tyimpupaq kawsaq Dyus piñakur nishan kusala saqra qischakaykuna karan.

* **15:3** Wakin iskribikashakunaqami ĉhuran Dyuspa kaqninkuna nir.

8 Chaymi Tayta Dyuspa kusala manchaypaq llipyalla pudirninwan quntay intirupaq tikrakaran, Dyusta aduranan llapa wasiqa. Chaynu katinmi, chay syiti kusala saqra qischakaykuna manaraq pasayatinqa, mana mayqanpis yaykuyta puytiqllapachu chaymanqa.

16

Angelkuna Dyusmanta kastiguta iĉhashankuna

1 Chaymantaqami uk kusala jwirti rimay Dyusta aduranan llapa wasimantaqa, chay syiti angelkunata kaynu niqta uyaparay: "Rir chay syiti kupaykillapapi Dyuspa kastigun kaqkunataqa iĉhayllapa pachaman" nir.

2 Chaynu nitinllapami chay punta kaq angelqa, rir chay kupanpi kaqtaqa iĉharan pachaman. Chaymi tukuy runakuna chay munstrupa siñalninta purichir chaynulla imagenninta aduraqkunapiqa kusala saqra nanay qiri rikariran.

3 Chaymanta chay ishkay kaq ángel, rir chay kupanpi kaqtaqa iĉharan mar yakuman. Chaymi chay mar yakuqa yawarpaq tikrakaran, imanutaq uk runata wanuchitinllapa yawarnin shamun chaynu. Chayraykumi chay mar yakupi kawsaqkunaqa tukuyla wanuranllapa.

4 Chaymanta chay kimsa kaq angelqa, chay kupanpi kaqtaqa iĉharan riyukunaman, yaku nasimunanman ima. Chaymi chaykunapis yawarllapaq tikrakaran.

5 Chaymanta chay ángel yakuta rikaq chayqa, Tayta Dyusta kaynu niqta uyaparay:
"Qammi imatapis karanlata rikaq kar,
runakunataqa kastigashayki.
Chaqa qammi kusa allinla Amituy kanki.
Chaynulla unaymanta, kananpis qamlla kanki.
6 Chay runakunata kanan yawarta ima upyachir wanuchishaykiqami
kusala allin kasha.
Chaqa paykunami
qampa allinla kaq akrashaykikunata, rimaqnikikunata ima
yawarninta iĉhachir wanuchiranllapa" nir.

7 Chaymantami uyaparaypis Dyusta aduranan llapa altarmanta kaynu niqta:
"Amituy Dyus,
tukuy imata puytiq,
Qammi kananqa tukuyta rikar yaĉhashayki
imanu rurashanllapanulla" nir.

8 Chaymanta chay kwatru kaq angelqa, chay kupanpi kaqtaqa iĉharan rupayman. Chaymi rupayqa kusala jwirtita rupayar tukuyla runakunata rupachinanpaqna niran.

9 Chaymi tukuyla kusa saqrata ruparanllapa. Piru chaynumapis, manamiri Dyusta kasur alabanaranllapalamapischu. Ashwanmi Dyus chay saqra kastigukunamanta washakuqpaqqa, kusala mana allinkunata rimaranllapa.

10 Chaymanta chay sinku kaq angelqa, chay kupanpi chaytaqa chay munstru mantakuyashanman iĉharan. Chaymi chay munstru mantakuyashanqa kusala tutaparaq intiruna kidaran. Chaymi runakunaqa, kusala nanaywan qallunmatapis kaniyaqllapa ima.

11 Piru chaynumapismi, chay mana allin rurayashankunataqa mana dijaranllapachu. Ashwanmi chay qirinllaparayku kusalata nanachikurllapaqa, syilupi Dyuspaqqa kusala mana allinkunata ima rimaranllapa.

12 Chaymanta chay saysi kaq angelqa, chay kupanpi kaqtaqa iĉharan chay atun riyu Eufrates shutiqman. Chaymi chay riyuqa limpu chakiran. Chaynu chakitinmi, chayllata orientilawmanta kaq mantakuqkunaqa pasaranllapa.

13 Chaymantami rikaray, chay dragonpa, munstrupa, chaynulla chay llullakur
yaĉhachikuqpa aqrunmantaqa, sapu yupay kimsa mana allin ispiritukuna lluqshimuqta.
14 Chaykunaqami, dyablumanta karanllapa. Chaynu karmi mana rikashanchik
imakunata, chaynulla milagrukunata ima ruraqllapa. Chaymi ashwan wakta kayta
shikwakaranllapa tukuyla kay pachapi mantakuqkunata tantananpaqna. Chaynuqami
ruraran, tukuy imatapis puytiq Tayta Dyus ima diyami tukuyta rikar yaĉhayanqa chay
diyaqa, paykunaqa Dyuswan maqanakur shachinakuyta kamananllapapaq.
15 Chaymantami Amitunchikpis kaynu nimaqta uyaparay: "Allita intrakayllapa.
Chaqa nuqaqami manapis yaĉhayatkillapachu imanutaq uk suwakuqmaqa illaqmanta
rikarimur suwakun, chaynu rikarimushaq. Chaymi mayqanpis rikĉhakusha yupaylla
kar kasumar, raĉhpanta kuytakuq chaykunaqami, kusa shumaqna kanqa. Chaqa
chaynuqami manana lirila puriq yupay pinqakuq yupaynachu kanqallapa" nir.
16 Piru chay kimsa dyablumanta kaq ispiritukunaqa, tukuyla mantakuqkunata tan-
taran chay uk lugar hebreo rimaypiqa *Armagedón* ninllapa chay lugarpi.
17 Chaymantami chay syiti kaq angelqa, chay kupanpi kaqtaqa iĉharan unaq wayral-
lapi. Chaymi syilupi adurana wasipi chay mantakuna samanamantaqa uk kusala jwirti
rimayta uyaray. Chay rimaymi kaynu niyaran: "¡Tukuymi rurakashana!" nir.
18 Chaynu nitinmi chay kutilla kusata rilamparan, kunyaran, lanyaran, pachamapis
rajakananankaman kuyuran unay kuyushankunamantaqa masta. Chaqa chaynuqami,
mana kuyushachu karan, runakuna kay pachapi kawsaq qallarishanmanta-pachaqa.
19 Chaymi chay kusala atun pwiblu Babiloniaqa, kimsa partipaq wakman kayman
tikrakaran. Chaynulla tukuy pachapi pwiblukunaqa limpu rataranllapa. Chaymanta
Dyusqa yarpuran chay kusala atun pwiblu Babiloniapaq. Chayna chay pwiblupi
kaqkunataqa, Dyus piñakushanrayku, kastigananpaq kusala qischakaypaq ubapa yakun
binuta upyachinanpaq niran.
20 Chaynumi tukuyla mar yakupa ĉhaypinlapi pwiblitu kaqkuna, sirkakunamapis,
limpu chinqar tukukaran.
21 Chaymi ashwan unaq syilumantaqa ratamuran manchaypaq saqra granisu
runakunamanqa. Chay granisuqami ukla, kwarinta kiluta yupay llashaqmapis. Piru
chaynu katinmapis, chay granisurayku runakunaqa, kusala mana allinkunata rimaran
Dyuspaqqa. Chaqa mana agwantaypaq kusala saqra kastiguri karan.

17

Uk warmimi munstrupa anan tasha karan

1 Chaymanta chay syiti angelkuna chay kupakunata purichiqmantami uk angelqa,
kaynu nimaran: "Shamuy rikachishayki imanutaq uk warmi ukwan ukwan punuq
yupay achka yakupa anan taq pwibluqa imanumi kastigakayanqa nir.
2 Chaqa chay pwiblupi taqkunaqami Dyuspi kriyishanmanta ashur, saqra mana
allinkunata tukur kawsatinllapa wakin pwiblumanta kaqkunapis paykuna yupayllana
kawsanllapa. Chaymi chaynu tukurllapaqa imanutaq uk warmi ukwan ukwan punuq-
maqa * Tayta Dyuspaq kusala saqra mana allinta tukur maĉhasha yupayna kawsan,
chaynumi kawsanllapa" nir.
3 Chaymantami Ispiritu rikapakuchimayatinmi, uk ángel chunllaq lugarman apa-
mar rikachimaran. Chaypimi rikaray uk warmi, munstru syiti umayjun, chaynulla
dyis kachuyjunpa anan taqta. Chay munstruqami chupika intiru karan. Nataq
waqtankunapi-shuypaqami intirunpi iskribikasha karan, Dyuspaq mana allin ri-
maykuna.

* **17:2** Ukwan ukwan punuq warmi yupay nirqami intrachimanchik Tayta Dyuspi kriyinanllapata mana munar ashwan chay yanqa dyus nishanllapakunapaq yaĉhachikunllapa, chaynulla millanaypaq imakunata ruranllapa ima.

4 Piru chay munstrupa anan tasha warmiqami, kusa shumaq muradawan chupika piĉhukasha mudanata yakakusha karan. Chaynulla manyankunataqa lusichisha karan urukunawan, kusa shumaq rumikunawan, pirlakunawan ima. Nataq makinpi-shuypaqa charikusha karan urumanta rurakasha kupata. Chay kupapiqami untalla karan chay millanaypaq ruraypaqkuna, ukwan ukwan punushankunapaq intrachi-maqninchik ima.

5 Piru urkunpi-shuypaqami iskribikasha karan uk kusala mana yaĉhaypaqlla shuti. Chay iskribikashaqami kaynu niyaq:

"Chay Babilonia pwibluqami
tukuy warmikuna ukwan ukwan punuqkunapaqa maman.
Chaynulla Dyuspa kuntran kar
kay pachapi kusala saqra millanaypaq ruraqkunapa maman" nir.

6 Chaymantami kwintata qukaray chay warmiqa maĉhasha karan nir. Chaqa payqami maĉhasha karan Dyuspa allinla kaqninkunapa yawarninwan. Chaqa Jesucristupaq yaĉhachikuqkunatari wanuchisha karan. Chaymi nuqaqa tukuy chaykunata rikar, kusalata dispantakaray.

7 Piru chay angelqa nimaran: "¿Imapaqtaq dispantakanki? Nuqami intrachishayki chay warmi manchaypaq munstrupa anan tasha chayqa imapaqmi chaynuqa, imapaqmi syiti umayjun, dyis kachuyjun nirmapis".

8 Chaymi nimaran: "Chay munstru manchaypaq uĉhku rurimanta lluqshimuqta rikashaykiqami, unaymanta kaq. Piru kananqami manana kannachu. Ashwanmi lluqshimuyanqa limpu imanar tukukananpaqna. Chaqa chay munstruqa unayqa karanllana. Piru kananqa mana kannachu. Ashwanmi qashanpis shamuyanqa. Chaynu shamutin rikarmi tukuy mana kriyiqkunaqa kusalata dispantakanqallapa. Chaqa paykunapa shutinqari unaymanta-pacha, Dyuspa librunpi mana iskribikashachu karan.

9 "Chaymi intrakaqkunaqa intrakayta puytin: Chay syiti umankunaqami intrachi-manchik, syiti sirkakunapa anan tayan chay warmiqa nir. Chaynulla chay syiti umanqami intrachimanchik, syiti mantakuqkuna nir.

10 Chaymi chay syiti mantakuqkunamantaqa, sinkuqa wanur tukukashallapana. Piru paykunamanta ukqami kananlla mantakuyanna. Nataq ukqa manaraq shamuyan-raqchu. Piru chay shamurqami, mana unaylatachu mantakunqa.

11 Chay saqra manchaypaq munstru unay kaq chayqa, kananqa manana kannachu. Chayqami intrachimanchik chay uchu mantakuq shamuyanqa chay nir. Piru chay mantakuqpismi, chay wakin syiti chaykunapaqa uknin. Piru payqami tukuy tyimpu-paqna tukukanqa.

12 "Chaynulla chay dyis kachunkunata rikashayki chayqami, intrachimanchik dyis mantakuqkuna kanqa nir. Piru paykunaqami manaraq mantakuq qallarishallapachu. Chaynu manaraq mantakuyarmapismi, chay saqra munstruwanqa pulla, uk uralata kusa mantakuq yupayna mantakunqallapa.

13 Chaqa chay dyis mantakuqkunaqami, chayllata yarpunllapa chay saqra manchay-paq munstrutaqa pudirta ima qunanllapapaq.

14 Chaymi paykunaqa chay Uyshitawan maqanakunqallapa. Piru chay Uyshitaqami binsinqa, Dyus akrashan paypa kaqninkunawan. Chaqa paykunaqari maydiyapis Dyuslapi kunfyakar kawsanllapa. Chaqa Amitunchikqami, tukuypa amunllapa, chaynulla mantakuqkunapapis mantaqnin ima".

15 Chaymantami qashan angelqa kaynu nimaranpis: "Chay warmi tayashan yakuta rikashayki chayqami, intrachimanchik achka pwiblukuna, achka runakuna, ukman rimaykunata rimaqkuna, uklaw nasyunkuna ima nir.

16 Nataq chay munstru chaynulla chay mantakuq dyis kachukunata rikashayki
chayqami, intrachimanchik chay ukwan ukwan punuq warmitaqa ĉhiqniyanqa nir.
Chaynulla chay warmitaqa paylata dijanqa lirilata. Chaynulla kwirpunpa aychantapis
mikunqa, ninawan rupachinqa ima nir.
17 Chaqa Dyusmi dijaran chay mantakuq dyis kachukunaqa, Dyus munashannulla
ruranallapapaq. Chaymi chay mantakuq dyis kachukunaqa tukuynin chayllata
yarpur tukuy pudirninllapata quran chay munstruta, payna mantaqninllapa kananpaq
maydiya Dyus imanu kanqa nishan tyimpu ĉhamunankaman.
18 Nataq chay warmita rikashayki chayqami, intrachimanchik chay pwiblu Ba-
biloniapaq. Chaymi ashwan mantakuqninkunamapis tukuyla mantakuqkunata mu-
nashannulla mantar ima purichinllapa”.

18

Babilonia pwiblumi limpu rataran

1 Chaymantaqami, qashan chapakurqa rikaray uk ángel syilumanta ishkimuqta. Piru
chayqami kusala pudirniyjun karan. Chaymi chay llipyayninwan pachamapis achkiraq
intiru kidaran.
2 Chay angelqami kusala jwirtita kaynu niyaran:
“¡Kananqami chay kusala mana allinta rurachikuq pwiblu Babiloniaqa limpu chin-
qashana!
¡Chaymi kananqa chay pwibluqa dyablukunapa,
chaynulla chay mana allin ispiritukunapa wasinpaq tikrakasha!
¡Chaynulla chay millanaypaq pariq kurukunapa qushan yupaypaqmi tikrakashal-
lapa!
3 Chaqa chay pwiblumanta kaqkuna kusala mana allinta rurar kawsashanlla-
paraykumi,
uklaw pwiblumanta kaqkuna,
chaynulla uklaw nasyunmanta mantakuqkunapis imanutaq uk warmi ukwan
ukwan punuqmaqa
Tayta Dyuspaq kusala saqra mana allinta tukur maĉhasha yupayna kawsan,
chaynumi kawsaranllapa.
Chaymi ashwan chay pwiblupiqa tukuy lugarmanta rantikuqkunamapis,
tukuy ima munashanllapata rantikutin,
sunsunu rantitinllapa kusalata qillaynikuranllapa”.
4 Chaymantami qashan unaq syilumanta kaynu niqta uyaparay:
“Qamkuna tukuyla nuqapi kriyiqkunaqa, chay pwiblumanta lluqshiyllapa.
Chayna ama paykuna yupayqa uchakunaykillapapaq.
Chaynuqami manana paykuna yupayqa kastigakanaykillapapaqnachu.
5 Chaqa chay runakuna uchakushanqami, ima unaqkaman quturaq yupay kay
syilumanmapis ĉhamuyanna.
Chaymi ashwan nuqa Dyusnikillapaqa yaĉhayani ima mana allinkunata
rurashaykillapamatapis.
6 Chay pwiblumanta runakuna imanutaq wakinkunata qischaran chaynulla paykunat-
apis qischanqallapa.
Ashwanmi chay qischakushanmantaqa,
ishkay chaynuta yupay masta qischakanqallapa.
Chaymi chay ubapa yakunta upyachikuq yupay wakinkunata qischashanmantaqa,
ishkay chaynuta yupay kusala jwirtita kamkachir qunqallapa.
7 Chaynuqami kusalata qischakanqallapa.
Chaqa paykunamaqa kusana kanchikllapa nir, mana pinqakuqllapalamapischu.

Chaymi ashwan shunqunpi kusalata alabakar niyaqllapa:
‘Kaypiqami uk warmi riyna yupay tayanchikllapa.
Chaymi byuda warmi yupayqa
maydiyapis mana qischakashunllapachu’ nir.
8 Chayraykumi chaynu niqkunapaqqa kusala saqra qischakay uk diyalapi shamutin
wanunqallapa, llakinqallapa, mallaqnanqallapa ima.
Chaynulla ninawan rupar ima qischakanqallapa.
Chaqa tukuy imata puytiq Dyus Amitunchikmi,
paykunaqa chaynu kastigakananpaq nishana.
9 “Chaynulla chay pwiblu Babilonia ukwan ukwan punuq warmi yupay limpu quntay intiru tikrakatinqa kay pachamanta mantakuqkunaqa kusalata llakir, waqanqallapa ima. Chaqa chay mantakuqkunaqami yaĉhachikushanllapata kasur yanqa dyus nishanllapakunata adurar ima kawsaqllapa. Chaynulla imata rantikutinllapamapis sunsunulla imatapis munashanllapata rantir kawsaranllapa.
10 Piru chay pwibluwan pulla kastigakayta manchakurmi mantakuqkunaqa wakaqllapi kidar kaynu niyaranllapa:
‘¡Akakaw, qammi Babilonia kusala riqsikasha pwiblu,
kusala puytiq pwiblu karayki!
Piru imanutaq dasla qammanqa kastiguqa ĉhamun’ nir.
11 “Chaynullami tukuy pachamanta chay pwiblupi rantikuqkunapis kusalata chay pwiblupaq llakir waqanqallapa. Chaqa mananari mayqanpis chay rantikuyashan imanllapakunata rantinanpaqqa kanqallapanachu.
12 Chaymi manana chay urukunata, suqu qillaykunata, shumaq rumi pirlakunata, shumaq raĉhpakunata, seda raĉhpakunata, muradawan chupika raĉhpakunata, tukuy mutkiypaq qirukunata, marfilmanta, qirumanta, brunsimanta, jyirrumanta, marmulmanta imakuna rurakashamatapis rantikunqallapanachu.
13 Chaynulla mananami rantinqallapanachu kanilakunata, kusala mutkiypaq insinsyukunata, mirrata, mutkiypaqla ulurkunata, ubapa yakun binuta, asaytita, shumaq arinakunata, trigukunata, animalkunata, uyshakunata, kaballukunata, karrukunata. Chaynulla mananami rantikunqallapanachu mayqan runatapis sirbikunanpaqqa.
14 “Chaymi chay pwiblutaqa, kaynu ninqallapa:
‘¡Mananari chay kusala mishki frutakuna
qamta kusalata gustashuq chaykunamapis kannachu!
¡Chaqa tukuy tyimpupaqmi chinqasha,
tukuy shumaq imayki kaqkunamapis!’
15 Chaqa tukuy imata chay pwiblupi rantikur, kusa imayjun tikrakasha chaykunamapismi Dyusmanta shamusha kaq kastiguta rikar manchakur wakaqllapi kidanqallapa. Chaymi chay pwiblupaq kusalata llakir ima waqanqallapa.
16 Kaynumi niyanqallapapis:
‘¡Akakaw, kusala shumaq pwiblu!
Qammi uk warmi kusala shumaq raĉhpawan mudakusha yupay karayki. Chaynulla kusala shumaq muradawan chupika raĉhpawan mudakusha yupaymi karayki.
Chaqa chay raĉhpaykikunapismi, manyankunaqa uruwan, kusala shumaq rumi pirlakunawan lusichikasha yupay karan.
17 ¡Piru chaynu kasha katinmapismi, dasla tukuy imaykikuna kaqkunaqa tukukasha chunllala!’
“Barkukunata mar yakupi purichiqkuna, chaynulla chay mar yakupi trabajar imanta tarikuqkunapismi, chay pwiblumantaqa largu mayllapi kidashallapa,
18 chay pwiblumanta quntay iqamuqta rikar. Chaymi kaynu nir qayĉhakunqallapa: ‘¿Mayqan pwiblunari kay pwiblu yupayqa kanqa?’ nir.

19 Chaymi umanllapaman allpakunata iĉhanqallapa kusalata llakir waqar ima.
Chaynulla kaynu nirmi qayĉhakunqallapapis:
‘¡Akakaw, kusala shumaq pwiblu!
Qampi ima kaqkunawanmi, chay barkuyjunkunaqa kusala imayjunpaq tikrakaranllapa.
¡Piru chaynu kasha katinmapis daslami tukuy imaykikunapis limpu chinqasha!
20 Chayraykumi unaq syilupi kaqkuna, chay pwibluraykumi aligriyayllapa.
Chaynulla qamkuna Dyuspa allinla akrashan kaqkuna, apustulkuna, Dyuspa rimaqninkunapis aligriyayllapa.
Chaqa Dyusqami chay pwibluta kastigarqa, allinta rurasha qamkunapaqqa’ ”.
21 Chaymantami uk kusala puytiq ángel uk rumita alsaran. Chay rumiqami kutakunapaq rumi yupay karan. Piru chay rumitaqami mar yakuman itakurqa, kaynu niran:
“Qam kusala riqsikasha pwiblu Babilonia,
kaynumi qampis itakukanki ruri mayman.
Chayna mana mayqanpis qashanqa rikashunqallapanachu.
22 Chaynulla manami qashanqa masqa uyapanqallapachu
kallikikunapi arpawan, kinakunawan, trumpitakunawan shumaq takiqkunataqa.
Chaynullami manana kanqallapanachu
imapi trabajaqkunamapis.
Manami uyapakanqapischu
kutakuqkunamatapis.
23 Chaynulla manami qampiqa
uk bilalamapis achkiranqanachu.
Chaynulla manami uyapakanqanachu
uk kidamyintu fyistata rurar laqyaqkunamatapis.
Michka chaypi rantikuqkuna tukuy pachakunamanta kusa riqsikasha katin,
qam wasqakur ima tukuyla nasyunkunata llullachisha katkimapis,
manami masqa imatapis rikanqallapanachu nir.
24 Chaqa chay pwiblupiqami, Dyuspa rimaqninkunapa yawarninkunata tarikasha.
Chaynulla Dyuspi kriyiqkunapa yawarninta tarikasha.
Chaynulla tukuy pachapi wanuchikashakunapa yawarninta imami tarikashamapis”.

19

Babilonia ratashanraykumi syilupi kusalata aligriyanllapa

1 Chaymantaqami unaq syilumanta kusala achka runakuna yupay laqyaqta uyaparay. Chay rimay laqyaqqami kaynu niyaq:
“¡Kusala alabakashami kanqa Amitunchikqa!
Chaqa Taytanchik Dyusqami kusala shumaq kar washamashanchikllapa. Chaynulla tukuy tyimpupaq mantakun, kusala puytiq ima.
2 Chaqa paymi mayqantapis, karanta rikar yaĉhan imanu katinllapamapis.
Chaynulla paymi chay ukwan ukwan punuq warmi yupay pwiblutaqa kastigasha.
Chaqa chay pwibluqami, tukuyla runakunata kusala mana allinkunata rurar uchakuchiran.
Chaymi chay pwiblutaqa chaynu rurasha, Dyuspa sirbiqninkunata wanuchishanllaparayku ima”.
3 Chaymantaqa qashan kaynu niranllapa:
“¡Kusala alabakashami kanqa Amitunchikqa!
Chaymi chay pwiblu rupashapa quntayninqa, tukuy tyimpupaq quntayanqalla” nir.

4 Nataq chay binti-kwatru (24) rukukuna, chaynulla chay kwatru kawsaqkunapis,
qunqurir pachakaman pukĉhirar Dyusta aduraranllapa. Chaqa Dyusqami chay man-
takuna samananpi tayaran. Chaymi kaynu niyaqllapa:
"¡Chaynumi kanqa!
¡Kusala alabakashami kanqa Amitunchikqa!" nir.
5 Chaymantami chay mantakuna samanamanta uk rimayta uyaparay kaynu niqta:
"¡Alabayllapa Dyusninchikta,
Payta manchar
sirbir kawsaqkuna,
taksha kaqkuna chaynulla atun kaqkunamapis!" nir.

Uyshita kasarananpaq fyistata ruranllapa

6 Chaymantaqami qashan uyaraypis kusa achka runakuna laqyaqta yupay. Chay
laqyayqami achka yaku raqrata shamuq yupay karan. Chaynulla kusala jwirti kunya
yupaymi karan. Chaymi niyaran:
"¡Kusala alabakashami kanqa Amitunchikqa!
Chaqa Amitunchik Dyus tukuy imata rurayta puytiqqami, mantakuyanna nir.
7 Chaymi kusalata aligriyar payta alabar takichiypaqllapa.
Chaqa pay kasarananpaq uraqami ĉhamushana.
Chaymi chay warmin kananpaq kaqqa, kusatana kamakasha.
8 Piru chay warmi kasarananpaq kaqtaqami
Tayta Dyusqa mudachisha
kusala shumaq yuraq intiru llipyalla raĉhpawan".
Chaqa chay yuraq intiru mudananqami intrachimanchikllapa, Dyus akrashan kaqku-
napa allinla rurayninkunapaq.
9 Chaymantaqami uk angelqa nimaran: "Kayta iskribiy: 'Kusa shumaqmi kanqa chay
Uyshita kasarananpaq fyistaman, rinanpaq kunachikashakunaqa' nir". Chaynulla
niranpis: "Kay nishushayqami, Dyusninchik chiqapta nishankuna" nir.
10 Chaynu nimatinqami, naypanpi qunqurir aduraq ĉhurakaray. Piru payqami ni-
maran: "Jesús nishankunaqami kusata animachimanchik paylapaq yaĉhachikur paylata
aduranallapapaq nir. Chayraykumi ama nuqata aduramarchu, ashwan Taytanchik
Dyuslata adurayllapa. Chaqa nuqaqami, qam, chaynulla chay wakinkuna, Jesús
yaĉhachikushanta kasuqkuna yupaylla Dyuspa sirbiqninla kani" nir.

Juanmi yuraq kaballupa ananpi uk runa taqta rikashanpaq riman

11 Chaymantaqami rikaray syilu kiĉhakashata. Chaymi chay syilu kiĉhakashamantaqa
rikarimuran uk yuraq kaballu. Nataq chay anan taq-shuypaqa, shutiq KARANLA
chaynulla CHIQAP KAQLA. Chaqa imatapis karantari rikar yaĉhan. Chaymi ashwan
guerrakunata rurayaq.
12 Nawinkunaqami, nina ratakuq yupay llipyarayaq. Nataq umanpi-shuypaqa
apayaq achka kurunakunata. Chaynulla umanpiqa uk shuti iskribikasha kayaq. Piru
chay iskribikasha chaytaqami, payla intrakaq.
13 Raĉhpanqami yawarwan tullpukasha kayaq. Nataq shutin-shuypaqa intrachi-
manchik TAYTA DYUSPA RIMANAN nir.
14 Chaynulla paypa ikintaqami, unaq syilumanta suldadukuna riyaqllapa, kusala
shumaq yuraq intiru raĉhpakunata yakakusha. Piru chay suldadukunaqami tukuyninl-
lapa yuraq kaballupa anan tashalla riyaranllapa.
15 Nataq chay mantakuqpa shiminmantaqami, yarqamuyaq kusala filuyjun ispada,
chaywanna tukuyla nasyunmanta kaqkunata chuqrir binsinanpaq. Chayqami man-
takuyanqa jyirru baranwan. Chaynulla chay kusalata puytiq Tayta Dyusqa piñakur
chay mana allinta ruraqkunapataqa yawarninmatapis limpu qapinqa imanutaq ubapa
yakunta sarur lluqshichinllapa chaynu.

16 Chaqa raĉhpanpi, chaynulla ĉhankanpiqami, kaynu iskribikasha kayaq:
"Tukuy mantakuqkunapa mantaqnin.
Chaynulla Amitunchikqami tukuypa amunllapa" nir.
17 Chaymantami rikaray uk ángel rupaypi shaqta. Chaymi chay angelqa, syilupa
ĉhaypinpi tukuy pariq kurukunata kusala jwirtita kaynu niyaq: "¡Shamur tantakayllapa!
Chaqa Dyusmi, mikunaykillapapaq uraqa ĉhamushana nisha.
18 Chayna qamkunaqa tukuy mantakuqkunapa kwirpunta mikunkillapa. Chaynulla
mikunkillapapis suldadukunata, kusa puytiq runakunata, kaballukunata, chaynulla
chay kaballukunapa anan taq chaykunata ima. Chaynullami mikunkillapa tukuyta,
sirbikuqkunata, mana sirbikuqkunata, taksha kaqkunata, atun kaqkunamatapis ima"
nir.
19 Chaymantami rikaraypis chay munstruta, chaynulla tukuyla mantakuqkuna sul-
dadunkunawan pulla kaqta. Paykunaqami tantakasha karanllapa maqanakunanlla-
papaq chay yuraq kaballupa anan tasha chaywan, chaynulla suldadunkunawanpis.
20 Chaymantami chay manchaypaq munstrutaqa, prisuranllapa chay llullakur
yaĉhachikur puriq chaywan pullata. Chaqa chay llullakur yaĉhachikuqqami kusa ukman
milagrukunata rurasha karan runakuna rikar chay munstrupina kriyinanllapapaq.
Chaynu chay milagrukunata rurarmi, chay llullakur yaĉhachikuqqa, ukkunata llulla-
chitin chay munstrupa markanta ĉhurakur, ashwan chay imagenninmatapis adurаran-
llapa. Chaymi chay munstruta, chaynulla chay llullakur yaĉhachikuqtapis, kawsaqllata
itakuranllapa chay quĉhapi asufriwan nina kusalata ratakuqmanna.
21 Nataq chay wakinkuna-shuypaqa, chay kaballupa anan tasha chaypa shiminmanta
ispada yarqamuq chayllawan wanuchikaranllapa. Chaymi tukuyla pariq kurukunaqa
tiqllananllapakaman mikuranllapa chay wanushakunapa kwirpunllapakunataqa.

20

Mil añukuna

1 Chaymantami rikaray uk ángel syilumanta ishkimuqta. Payqami chay manchaypaq
uĉhku ruripa llabinta charikusha karan. Chaynullami charikushapis karan uk kusala
largu kadinata.
2 Chaymi chay angelqa, chay dragon, kusala unay largu kuru, dyablu, Satanastaqa
aypar mil añupaqna kadinawan wataran.
3 Chaymantaqami chay manchaypaq uĉhku rurimanna itakur kirparan. Chaynu
kirparmi chay punkupiqa ĉhuraran uk siyuta. Chayna chay mil añu pasanankaman ama
tukuy nasyunkunata llullachinanpaq. Chaymantaqa chay mil añu pasatinqami, chay
dragontaqa kaĉhanqa ayka tyimpullapaqqa.
4 Rikaraypis achka mantakuna samanakunata. Chaypiqami chay kusala allita rikar
yaĉhaqkuna tayaranllapa. Chaqa paykunaqami unayqa Jesuspi kriyir Tayta Dyus mu-
nashannulla rurar kawsayatin kunkanta pitir wanuchisha karanllapa. Piru paykun-
naqami mana adurashallapachu karan chay munstruta, chaynulla imagenninmatapis.
Chaynulla manami dijakashallapachu karan chay munstrupa markanta urkunpi, man-
aqa makinpi ĉhurananllapamatapis. Chaymi ashwan rikayatiy paykunaqa kawsamur,
Jesuswan pulla mil añuta mantakuq ĉhurakaranllapa.
5 Chaynumi Tayta Dyusqa manaraq mayqantapis kawsachimuyar, chay paypa
kaqninkunata puntataqa kawsachimuran. Piru chay wakin wanushakunaqami mana
kawsamuranllapachu, chay mil añu pasanankaman.
6 Chaymi nishaykillapa: Kusa shumaqmi kanqa chay puntallata kawsamuqkunaqa.
Chaqa paykunaqami Dyuspa akrashankunana kanqallapa nir. Chaymi ashwan chay
ishkay kutipaq wakinkuna wanuyanllapa chayqa, manana paykunataqa imanachiy-
tapis puytinqanachu. Chaqa paykunaqami Dyuspa, chaynulla Jesucristupa uk kura

yaĉhachikuqninna kanqa. Chaymi ashwan paykunaqa Jesucristuwan pulla mantakunqallapa, mil añuta.

Dyablumi limpu binsikaran

7 Piru chaynu mil añu pasashana katinqa, chay Satanastaqa kaĉhanqallapa chay
watarayashanmantaqa.
8 Chaymi tukuyla intiruta rinqa tukuyla nasyunkunaman kusalata ingañakuq.
Chaynulla ashwan rinqa ingañaq Gogpi kaqkunata, Magogpi kaqkunata ima. Chaymi
chaynuqa kusala achka suldadukunata tantanqa, imanutaq mar yakupa manyan-
pimaqa aqu quturan chaynuta.
9 Chaynu kusala achka runakunata tantarmi kusala largu mayta rir ĉharanllapa Tayta
Dyuspa kusala munashan pwibluman. Chaynu ĉharmi chay pwiblutaqa limpu ridurannllapa mana allinkunata ruranllapapaq. Piru chaykamanqami unaq syilumanta nina
ratamur limpu rupachiran paykunataqa.
10 Chaymanta chay dyablu ingañakusha chaytaqa, itakukaran chay quĉhapi asufriwan
nina ratakuqman. Chaqa chayllamanmi chay munstruta, chaynulla chay llullakur
yaĉhachikur puriq chaypis itakukasha karanllapa. Chaqa chaypiqami unaqpis tutapis
mana agwantaypaqta qischakanqallapa, tukuy tyimpupaqna.

Dyusmi tukuyta rikar yaĉharan

11 Chaymi rikaray kusala yuraq mantakuna samanata. Chaynulla rikaraypismi chay
samanapi Dyus taqta ima. Chaymantami paypa naypanmantaqa, pacha chaynulla
syilumapis limpu chinqaran. Chaymi mana rikaypaqnachu karan maylawpipis.
12 Chaymantami rikaray chay wanushakuna atun kaqkuna chaynulla taksha
kaqkuna * Dyuspa naypanpi shaqta. Chaymi rikaraypis librukuna kiĉhakaqta. Chaynullami kiĉhakaranpis, chay tukuy tyimpupaq kawsanapaq librupis. Chaymi chay
wanushakunataqa rikar yaĉharanllapa tukuy imakunata rurashanpaq, chay libruku-
napi iskribikashannulla.
13 Chaymi chay mar yakumapis, pay wanuchishankunata qukuran. Chaynullami,
chay wanuy chaynulla tukuy wanushakunapa tananpis wanushakunataqa qukuran.
Chaymi tukuyta rikar yaĉharanllapa, imakunatami kawsayarqa ruraran ima nirmapis.
14 Chaymantaqami chay wanuyta, chaynulla chay tukuy wanushakunapa tanan
kaqtapis, itakuran chay quĉhapi nina ratakuqman. Chaymi chay quĉhapi nina ratakuq
kaqqami, qashan ishkay kutipaqna wanur tukuy tyimpupaq qischakanllapa chay
karan.
15 Chaynulla chaymanmi itakuranllapapis, chay tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq
librupi shutinkuna mana iskribikasha kaqkunatapis.

21

Mushuq syiluwan mushuq pacha

1 Chaymantaqami rikaray mushuq syiluwan mushuq pachata. Chaqa chay punta
syiluwan, chay punta pacha, chaynulla mar yakupismi chinqasha kar, manana karannachu.
2 Chaymi rikaray chay kusa allinla pwiblu, mushuq Jerusalenta. Chay pwibluqami
unaq syilupi, Dyuspa naypanmanta ishkimuyaq. Piru chay pwibluqami kusala shumaq
kamakasha karan, imanutaq uk nubyamaqa kasarananpaq kamakan chaynu.
3 Chaymanta chay mantakuna samanamanta uk kusala jwirti rimayta uyaparay.
Chaymi chay rimayqa kaynu niyaran: “Dyusqami kananqa runakunawan pullana
kawsayan. Chaymi paykunawan katin, runakunaqa Dyuspana kanqallapa. Chaynulla
Dyusqami pay paylla pullanllapa kar Dyusninna kanqa.

* **20:12** Atun kaqkuna chaynulla taksha kaqkuna nirqami intrachimanchik kusa riqsikasha chaynulla mana riqsikasha nir.

4 Chaymi mayqanpis waqaqkunaqa mana waqanqallapanachu. Chaynulla manami
llakinqallapa, wanunqallapa, nanachikunqallapalamapischu. Chaqa tukuy chay qis-
chakaykunaqami kananqa tukukashana" nir.
5 Nataq chay mantakuna samanapi taqqami, kaynu niran: "Nuqaqami tukuyta
qashan mushuqpaq tikrashaq". Chaynullami niranpis: "¡Kayta iskribiy! Chaqa tukuy
kaykunaqami karanla, chaynulla chiqap rimaykuna katin kunfyakaypaq" nir.
6 Chaymantami nimaran: "Tukuy imata ruranaypaq karan chaytaqami rurashana
kani. Chaqa nuqami chay punta litra Alfa ninllapa chay, chaynulla chay tukukanan
litra Omega ninllapa chay kani. Chaynullami chay Qallariq chay, chaynulla chay
Tukukanan chay kani. Chayraykumi nuqaqa mayqan yakunaqtaqa, chay tukuy tyim-
pupaq kawsachikuq yaku nasimuqta upyachishaq, mana michkata pagramatinmapis-
chu dibaldila.
7 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis shachinakur binsikuq chaytaqami, tukuy
kaykunata irinsyanta yupay qushaq. Chaymi nuqaqa Dyusninna katiy, paykunaqa
wamraykunana kanqallapa.
8 Piru chay nuqamanta pinqakuqkunata, mana kriyiqkunata, kusa millanaypaq
ruraqkunata, wanuchikuqkunata, mana intrakaqkunata, ukwan ukwan punuqkunata,
wasqakuqkunata, runakuna rurashan yanqa dyuskunata aduraqkunata, llullakuqku-
nata imaqa, chay quĉhapi asufriwan nina ratakuqman itakukanqa. Chaqa chayqari
ishkay kutipaqna wanur qischakananllapapaq lugar" nir.

Mushuq Jerusalén

9 Chaymantami chay syiti angelkuna kupankunata charikusha karan chaymanta uk
shamuran. Chay payqami kupanpi charikusha karan, syiti qischakaykuna kananpaq
karan chaykunata. Chaymi nimaran: "¡Shamuy! Chaqa nuqami rikachishayki chay
nubya, Uyshitapa warmin kaqtaqa" nir.
10 Chaymantami Ispirituqa rikapakuchimayatin, chay angelqa apamaran uk kusala
atun sirkaman. Chaymantami rikachimaran chay kusala shumaq allinla pwiblu
Jerusalentaqa. Chaymi chay pwibluqa, Dyuspa naypan unaq syilumanta ishkimu-
yaran.
11 Piru chay pwibluqami kusala shumaqta llipyarayaran, Dyuspa llipyayninwan.
Chaymi chay llipyayninqa uk kusala ĉhaniyjun rumi jaspipa llipyaynin yupay karan.
Chaqa kusala chuyitari karan uk kristal yupay.
12 Chay pwiblupa ridurninpiqa, atun pata rurakasha karan. Piru dusi punkuyjunmi
karan. Tukuy punkukunapimi, uk ángel karan. Chaynulla chay punkukunapiqa, chay
Israel pwiblupa dusi ayllukunapa shutinkuna iskribikasha karan.
13 Chaymi kimsa punkuqa, estilawman karan. Chaynulla kimsaqa, nortilawman
karan. Kimsaqa surlawman karan. Nataq kimsaqa, oestilawman karan.
14 Chay pwiblupa ridurninpi patapa simintunpiqami, karan dusi atunlla rumikuna.
Chaymi chay rumikunapiqa, chay Uyshitapa dusi apustulninkunapa shutin karan.
15 Chay ángel nuqawan parlayaq chayqami, urumanta rurakasha barata charikusha
karan, chaywan chay pwiblupa punkunta, patankunata midinanpaq.
16 Chay pwibluqami kwadradu kar, largun, anchun chaynulla altunmapis chaylla
karan. Chaymi chay angelqa chay pwibluta baranwan miditinqa, kaynu karan: Largun,
anchun chaynulla altunmapismi midiyaq dus mil dusyintus (2,200) kilumitruta.
17 Chaymantami midiran chay pwiblupa patanta. Chaymi imanutaq kanan midikun-
llapa chaynu miditinqa midiyaq, sisintay-sinku (65) mitruta. Chaqa imanutaq
kanankuna midikunllapa, chaynumi angelpis midiran.
18 Piru chay pwiblupa atun patanqami chay llipyala jaspi rumillawan rurakasha
karan. Nataq chay pwiblu-shuypaqami, rurakasha karan kusala mas shumaq uruku-
nallawan. Chaymi kusala chuyitata llipyarayaran uk kristal yupay.

19 Chay patapa simintunpiqami, kusala shumaq rumisitukuna ĉhurakasha karan.
Kaykunami karanllapa: Puntapiqami jaspi ninllapa chay karan. Ishkay kaqpiqa karan
safiru. Chay kimsa kaqpiqa, agata karan. Kwatru kaqqami, ismiralda karan.
20 Sinku kaq chayqami, únisi karan. Saysi kaq chayqami, kurnalina karan. Syiti kaq
chayqami, krisulitu karan. Uchu kaq chayqami, birilu karan. Nwibi kaq chayqami
tupasyu karan. Dyis kaq chayqami krisuprasa karan. Unsi kaq chayqami, jasintu karan.
Nataq chay dusi kaqqami, amatista karan.
21 Chaynullami chay punkunkunaqa kusala qishpi intiru pirlawan kada punku
rurakasha karan. Nataq chay pwiblupa atun kallin-shuypaqami, kusala mas shumaq
urumanta rurakasha karan. Chaymi kusa qishpi intiru karan, uk kristal yupaylla.
22 Piru chay mushuq Jerusalén pwiblupiqami, Dyusta adurananllapa ima wasilamat-
apis mana rikaraychu. Chaqa chay pwiblupiqami, kusalata puytiq Amitunchik Dyus,
chaynulla chay Uyshita, Dyusta adurana wasiqa.
23 Chaynu katinmi chay pwiblupiqa achkirachikunanpaqqa, mana ministinchu ru-
payta kar, killata karmapis. Chaqa Dyusmi llipyayninwan achkirachikun. Chaymi
ashwan chay lampara yupay achkirachikuqmaqa, chay Uyshitaqa paylla karan.
24 Chaynu katinmi, tukuyla nasyunmanta kaqkunamapis chay pwiblumanta
achkirachikuqwanna purinqallapa. Chaymi ashwan tukuyla pachamanta kaq
mantakuqkunamapis kusala ĉhaniyjun imanllapakunata apamurna aduranqallapa
Tayta Dyustaqa.
25 Chaqa chay pwiblupa punkunkunaqami, unaq kar tuta karmapis, mana kirpakan-
qachu. Chaymi chaypiqa mana yaĉhanqallapachu imanumi tutapan nirllapamapis.
26 Chaymi ashwan tukuyla nasyunkunamanta kusala mas shumaq imankunata
aparna, kay pwibluqami kusala shumaq nirna alabanqallapa.
27 Piru chay kusala shumaq pwiblumanqa manami tukuy ima mana allin kaqqa
yaykunqachu. Chaynulla chay pwiblupiqami chay millanaypaqta ruraqkuna, chay llul-
lakuqkunaqa mana kanqallapachu. Ashwanmi chaymanqa yaykunqallapa chay Uyshi-
tapa librun tukuy tyimpupaq kawsanapaq chaypi shutinllapa iskribikasha kaqkunala.

22

1 Chaymantami chay angelqa rikachimaran uk riyu yakuyjun, kristal yupay kusala
chuyita llipyaraqta. Chaymi chay yakituqa tukuy tyimpupaq kawsachikuq yakitu
karan. Chay riyuqami yarqamuyaran Dyusninchikpa, chaynulla chay Uyshitapa man-
takunan samananmanta.
2 Chaynu yarqamurmi pwiblupa atun kallinpa ĉhaypinta riyaran. Nataq chay riyupa
kada manyanpiqami, tukuy tyimpupaq kawsachikuq qiru winayaran. Chayqami kada
misis puquq. Chaymi añupaqqa, dusi kuti puquq. Nataq raprankuna-shuypaqami, sirbiq
tukuyla pwiblumanta qishaqkuna rimidyakur alliyananllapapaq.
3 Chaynu katinmi chay lugarpiqa, manana ima mana allin kaqkunaqa kanqanachu.
Chaymi ashwan Dyuspa, chaynulla chay Uyshitapa mantakuna samanan lugarqa, chay
pwiblupina kanqa. Chaymi payta sirbiqkunaqa, chaypina aduranqallapa ima.
4 Chayraykumi ashwan Dyuswan qaqllapurana rikanakunqallapa. Chaynulla
Dyuspa shutintanami urkunkunapi ĉhurakunqallapa.
5 Chaymi chay lugarpiqa mana yaĉhanqallapachu, imanumi tutapan nirmapis.
Chaynulla chaypi taqkunaqami, mana ministinqallapanachu imanu achkirachikuqta,
rupaymatapis. Chaqa Amitunchik Dyusmi paykunataqa achkirachinqa. Chaynulla
paykunanami tukuy tyimpupaqna mantakunqallapa.

Jesucristo shamunan tyimpuqami shipchamunna

6 Chaymantami chay angelqa, kaynu nimaranpis: “Kay rimaykunaqami chiqap.
Chaymi chay rimaykunapiqa kunfyakaymatapis puytinchik. Chaymi Amitunchikllapa

Dyus rimaqninkunata willaqmi, angelninta kaĉhamusha, paypi kriyiqkunata intrachinanpaq ima pasananpaq karan chayqami shipchamunna” nir.

7 “¡Chaqa mananami maychu shamunaypaqqa! ¡Shamuninami! ¡Kusa shumaqmi kanqa kay librupi Dyuspaq nishankunata kasuqkunaqa!” nir.

8 Nuqa Juanmi rikaray, uyaray kaykunata. Chaymantami chaynu rikar, uyarnaqa, chay angelpa naypanlapi qunquriray payta aduranaypaq. Chaqa pay-ari rikachimaran chaykunataqa.

9 Piru chaynu aduranaypaq qunquritiyqami, payqa kaynu nimaran: “Ama chayta ruraychu. Chaqa nuqapismi Dyusta sirbini, imanutaq qam, chaynulla Dyuspaq rimaq masikikunawan, kay librupi iskribikashakunata kasuqkunawan sirbinki chaynulla. ¡Ashwanmi Dyuslata aduray!” nir.

10 Chaynullami nimaranpis: “Amami pakaplla yupayqa ĉhurakunkichu, Dyuspaq kay librupi iskribikashakunataqa. Chaqa chay tyimpu nishan kumplikananpaq chayqami, shipchamunna.

11 Chaymi mayqanpis chay mana allin kaqkunata ruraqkunataqa dijay ruranqallapa. Chaynulla chay mayqanpis kusa pinqaypaq imakunata ruraqkunatapis, dijay ruraskinqallapa. Piru chay mayqan allin kaqkunata ruraqkunaqa, allinkunalata ruraskinqallapa. Chaynulla, Dyuspa allin kaqninkunaqa, Dyus munashannula kawsanqallapa” nir.

12 “Chaqa mananami maychu shamunaypaqqa. Chaynu shamurmi tukuyta allita rikar yaĉhar, imata rurashannulla ima imanu kananpaqpis nishaq.

13 Chaqa nuqami chay punta litra Alfa ninllapa chay, chaynulla tukukanan litra Omega ninllapa chay kani. Chaynulla nuqami Punta Kaq chay, Tukukanan Kaq chay kani. Chaymi nuqa Qallariq chay, chaynulla Tukukanan chay kani” nir.

14 Chaqa ninmi: “Kusa shumaqmi kanqa mayqanpis raĉhpanta paqaq yupay, tukuy tyimpupaq kawsachikuq qirupa puquyninta mikuqkunaqa. Chaynulla kusa shumaqmi kanqa, mayqanpis chay kusa shumaq pwibluman punkukunata yaykuq chaykunaqa nir.

15 Piru chay allqu yupay kusala millanaypaq mana allinta ruraqkuna, wasqakuqkuna, ukwan ukwan punuqkuna, wanuchikuqkuna, chay yanqa dyus nishanllapakunata aduraqkuna, llullakuqkuna imaqa, chay kusa shumaq pwibluman mana yaykurchu, ashwan waqtapina kidanqallapa”.

16 “Chaqa nuqa Jesusmi, angelniyta kaĉhamusha kani, tukuy kriyiqkunata kayta willananpaq. Nuqami uk qiruta kuchutinllapa qawan, chay yupay Davidpa ayllunllamanta kani. Chaynulla nuqami achkiyaypi uk atun qullar llipyaran chay yupay kani” nir.

17 Chaymi Santu Ispiritu, chaynulla Jesucristupi kriyiqkuna paypa warmin yupay chaykunaqami kaynu ninllapa: “¡Shamuyllapa!” Mayqanpis uyakuqqa nin: “¡Shamuy!” Mayqanpis kusata yakunaqqa, munarqa shamur upyanqa tukuy tyimpupaq kawsachikuq yakuta, mana imalamatapis pagrakurchu dibaldila nir.

18 Chayraykumi mayqantapis kay librupi, Dyuspaq nishanta uyakuqtaqa, kaytami nishaq: Mayqanpis kay librupi nishanmanta achkachaqtaqa, Dyusmi paytapis mas qischakananpaq ninqa kay iskribikashapi nishannulla.

19 Chaynulla mayqanpis kay librupi, Dyuspaq nishankunamanta imalata ashuchiqtaqa, Dyusmi kitanqa chay tukuy tyimpupaq kawsachikuq qirumanta mikunanpaq karan chayta. Chaynulla chay kusa shumaq allin pwiblupi imanu kawsananpaq nishanmantaqami, Dyusqa ashuchinqa kay iskribikashapi nishannulla.

20 Chaymi tukuy kaykunata nimaqninchikllapaqa, kaynu nin: “Chiqaptami, manana maychu shamunaypaqqa”.

¡Chaynumi kanqa! ¡Shamuy-ari Amituy Jesús!

21 Chaymi nishaykillapa: Amitunchik Jesucristumi tukuy qamkunata kusata yanapar
ima, kusala shumaqta kawsachishunqallapa nir.

Chaynumi kanqa.